श्रीतत्त्वनिधिः

प्रथमो भागः

शक्तिनिधिः

ŚRĪTATTVANIDHI

VOLUME I

ŚAKTINIDHI

JACL-KRC
016471

प्राच्यविद्यासंशोधनालयः

मैसूरुविश्वविद्यानिलयः

मैसूरु

योऽनूचानः स नो महान्
राष्ट्रिय संस्कृत संस्थान

राष्ट्रिय संस्कृत संस्थान, जयपुर परिसर

पुस्तकालय

पुस्तक संख्या ....

वर्गीकरण संख्या ....

राष्ट्रिय संस्कृत संस्थान, जयपुर
परिसर

वर्गीकरण सं. ....

पुस्तक सं. .... 16471 दिनाङ्क ....

यह पुस्तक नीचे अङ्कित तिथि या उससे पूर्व लौटा दी जानी चाहिये। यदि पुस्तक निर्धारित तिथि से अधिक समय तक पाठक अपने पास रखेंगे तो 50 पैसे प्रतिदिन के हिसाब से विलम्ब शुल्क देय होगा।

संस्कृत ... क्रमांक 23 दिनांक 7/9/2000 जयपुर

COMPLIMENTS OF THE RASHTRIYA
ANAKPURI, NEW DELHI-110058

Director,
Oriental Research Institute.
MYSORE-570 005.

SV-2024

16471

12·2 L

श्री मुम्मडिकृष्णराजविरचितः

श्रीतत्त्वनिधि :

प्रथमः सम्पुट :

शक्तिनिधि :

ಶ್ರೀ ಮುಮ್ಮಡಿ ಕೃಷ್ಣರಾಜ ಒಡೆಯರ್ ವಿರಚಿತ

ಶ್ರೀ ತತ್ತ್ವನಿಧಿ

ಪ್ರಥಮ ಸಂಪುಟ

ಶಕ್ತಿನಿಧಿ

ŚRĪ MUMMADI KRISHNARAJA WODEYAR'S

ŚRĪ TATTVANIDHI

VOLUME 1

SAKTINIDHI

प्राच्यविद्यासंशोधनालयग्रन्थमाला - १८६

श्री मुम्मडिकृष्णराजविरचित :

श्रीतत्त्वनिधि :

प्रथमः सम्पुटः

शक्तिनिधिः

राष्ट्रिय संस्कृत संस्थान
जयपुर परिसर, जयपुर
पुस्तकालय
क्रमांक 16471

प्रधानसम्पादकः
प्रो. एम्. मादय्यः एम.ए., पिएच्. डि.
कुलपतिः
मैसूरुविश्वविद्यानिलय :
मैसूरु

प्राच्यविद्यासंशोधनालय :
मैसूरुविश्वविद्यानिलय :
मैसूरु
१९९७

© ORIENTAL RESEARCH INSTITUTE,
UNIVERSITY OF MYSORE, MYSORE.

COPIES : 1000

Price : Rs1500-00
$ 100

JACL-KRC
016471

Printed at : Perfect Industries, Printing Division, Mysore

Colour Transperencies : Sri S. Thippeswamy

Colour Scanning : Unity Process, Bangalore.

Oriental Research Institute Series No - 186

Śrī Mummadi Krishnaraja Wodeyar's

ŚRĪ TATTVANIDHI

VOLUME 1

ŚAKTINIDHI

CHIEF EDITOR
Prof. M MADAIAH, M.A. Ph.D.
VICE-CHANCELLOR,
UNIVERSITY OF MYSORE,
MYSORE.

ORIENTAL RESEARCH INSTITUTE
UNIVERSITY OF MYSORE,
MYSORE
1997

EDITORIAL COMMITTEE

Editor-in-Chief
Professor M. MADAIAH, M.A., Ph.D.,
Vice-Chancellor

Deputy Editors
Professor V.G. TALWAR, M.A., Ph.D.,
Registrar

Sri. M. MAHADEVASWAMY, K.S.A.S.
Finance Officer

Editor
Vidushi Dr. H.P. DEVAKI, M.A., Ph.D.,
Director

Joint Editor
Vidwan R.G. MALAGI, M.A.,
Deputy Director

ASSISTANT EDITORS

Vidwan H. SHANKARAGANAPATHI PHATAK, M.A.,

Vidwan H.V. NAGARAJA RAO, M.A.,

Vidwan C.N. BASAVARAJU, M.A.,

Vidwan Dr. T.V. SATHYANARAYANA, M.A., Ph.D.,

Sri R. RAGHAVENDRA RAO, M.A.,

Vidwan A.V. NAGASAMPIGE, M.A.,

Srimati B. MAMATA, M.A.,

Sri K.V. RAMAPRIYA, M.A.,

Srimati Dr. M. GEETHA, M.A., Ph. D.,

Sri S. JAGANNATHA, M.A.,

प्राच्यविद्यासंशोधनालयग्रन्थमाला - १८६
ORIENTAL RESEARCH INSTITUTE SERIES - 186

मुम्मडिकृष्णराजविरचितः

श्रीतत्त्वनिधिः

प्रथमः सम्पुटः

शक्तिनिधिः

SRI MUMMADI KRISHNARAJA WODEYAR'S

ŚRĪTATTVANIDHI

Volume 1

ŚAKTINIDHI

सम्पादिका
अलङ्कारशास्त्रविदुषी

डा. एच्.पि. देवकी एम्.ए . पिएच्.डि.
प्राच्यविद्यासंशोधनालयनिर्देशिका
तथा संस्कृतविभागाध्यक्षा

EDITOR

Dr. H.P. DEVAKI, M.A. Ph.D.
VIDUSHI IN ALANKARA SHASTRA
DIRECTOR, ORIENTAL RESEARCH INSTITUTE
AND
CHAIRPERSON, DEPARTMENT OF STUDIES IN SANSKRIT
MANASAGANGOTRI, MYSORE

UNIVERSITY OF MYSORE,
MYSORE
1997

ಸಂಪಾದಕ ಮಂಡಲಿ

ಪ್ರಧಾನ ಸಂಪಾದಕರು

ಪ್ರೊ.ಎಂ.ಮಾದಯ್ಯ ಎಂ.ಎ., ಪಿಹೆಚ್.ಡಿ.

ಕುಲಪತಿಗಳು

ಉಪ ಸಂಪಾದಕರು

ಪ್ರೊ.ವಿ.ಜಿ.ತಳವಾರ್ ಎಂ.ಎ., ಪಿ.ಹೆಚ್.ಡಿ.

ಕುಲಸಚಿವರು

ಎಂ. ಮಹಾದೇವ ಸ್ವಾಮಿ ಕೆ.ಎಸ್.ಎ.ಎಸ್.

ದ್ರವ್ಯಾಧಿಕಾರಿಗಳು

ಸಂಪಾದಕರು

ಡಾ.ಹೆಚ್.ಪಿ.ದೇವಕಿ ಎಂ.ಎ., ಪಿ.ಹೆಚ್.ಡಿ.

ನಿರ್ದೇಶಕರು

ಸಹ ಸಂಪಾದಕರು

ವಿದ್ವಾನ್ ಆರ್.ಜಿ. ಮಾಳಗಿ ಎಂ.ಎ.

ಉಪ ನಿರ್ದೇಶಕರು

ಸಂಪಾದನ ಸಹಾಯಕರು

ಹಿರಿಯ ಸಂಶೋಧಕರು

ವಿದ್ವಾನ್‌ಹೆಚ್.ಎನ್. ಘಾಟಕ್ ಎಂ.ಎ.

ವಿದ್ವಾನ್ ಎಚ್.ವಿ. ನಾಗರಾಜರಾವ್ ಎಂ.ಎ.

ವಿದ್ವಾನ್ ಸಿ.ಎಸ್. ಬಸವರಾಜು ಎಂ.ಎ.

ವಿದ್ವಾನ್ ಡಾ.ಟಿ.ವಿ. ಸತ್ಯನಾರಾಯಣ ಎಂ.ಎ., ಪಿಹೆಚ್.ಡಿ.

ಸಂಶೋಧಕರು

ಶ್ರೀ ಆರ್. ರಾಘವೇಂದ್ರರಾವ್ ಎಂ.ಎ.

ವಿದ್ವಾನ್ ಎ.ವಿ. ನಾಗಸಂಪಿಗೆ ಎಂ.ಎ.

ಶ್ರೀಮತಿ ಬಿ. ಮಮತಾ ಎಂ.ಎ.

ಶ್ರೀ ಕೆ.ವಿ. ರಾಮಪ್ರಿಯ ಎಂ.ಎ.

ಶ್ರೀಮತಿ ಡಾ.ಎಂ. ಗೀತಾ ಎಂ.ಎ., ಪಿಹೆಚ್.ಡಿ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಜಗನ್ನಾಥ ಎಂ.ಎ.

His Highness Śrī Mummaḍi Kṛṣṇarāja Wodeyar

(1794-1868 A.D.)

Vice Chancellor **Professor M. Madaiah**

The Source of Inspiration

FOREWORD

It is a matter of great pride on the part of the University of Mysore to publish **Śaktinidhi**', the first book of **Śrītattvanidhi**, a scholarly work of His Highness Mummaḍi Kṛṣṇarāja Wodeyar, the ruler of the erstwhile Mysore State. Under the patronage of the king, art, architecture and literature flourished. The king himself was a versatile writer both in Kannaḍa and Sanskrit. The mid-nineteenth century is said to be the golden era in the history of Mysore State under the administration of Mummaḍi Kṛṣṇarāja Wodeyar.

Śrītattvanidhi, in nine books, comprising almost all aspects of Indian traditional knowledge in a nutshell, is his *magnum opus*. The elegant traditional paintings of this monumental work add to its attraction. The first book of this work viz., **Śaktinidhi,** edited by Dr. (Mrs.) H.P. Devaki, the first woman director of the institute and her team, is being published by the Oriental Research Institute of the University of Mysore.

Wishing their venture all success, I hope the admirers of Indian art and literature both at home and abroad will warmly welcome the publication of **Śaktinidhi** from the rare manuscript of **Śrītattvanidhi.**

Mysore
Date: 25.8.1997

DR. M. MADAIAH
Vice-Chancellor

ಮುನ್ನುಡಿ

ಶ್ರೀ ಮುಮ್ಮಡಿಕೃಷ್ಣರಾಜ ವಿರಚಿತವಾದ ಶ್ರೀ ತತ್ತ್ವನಿಧಿಯೆಂಬ ಅಪೂರ್ವಕೃತಿಯ ಪ್ರಥಮ ಸಂಪುಟವಾದ ಶಕ್ತಿನಿಧಿಯು ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದಿಂದ ಪ್ರಕಟವಾಗುತ್ತಿರುವುದು ಹೆಮ್ಮೆಯೆನಿಸುತ್ತದೆ. ಸ್ವತಃ ಕವಿಗಳೂ ಕಲಾವಿದರೂ ಆಗಿದ್ದ ಮುಮ್ಮಡಿ ಕೃಷ್ಣರಾಜ ಒಡೆಯರ್‌ರವರು ಕವಿಗಳಿಗೆ ಕಲಾವಿದರಿಗೆ ಆಶ್ರಯ ನೀಡಿ ಪೋಷಿಸಿದವರು. ಮೈಸೂರಿನ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿಯೇ ಅತ್ಯಂತ ಉಜ್ವಲವಾದ ಹೆಸರು ಅವರದು.

ಶ್ರೀ ತತ್ತ್ವನಿಧಿಯು ನವನಿಧಿಗಳೆಂಬ ಒಂಬತ್ತು ಸಂಪುಟಗಳುಳ್ಳ ಒಂದು ವಿಶ್ವಕೋಶ. ಇಲ್ಲಿ ಬರುವ ವರ್ಣಮಯ ಚಿತ್ರಗಳೂ ಸಹ ಇದರ ಪ್ರಮುಖ ಆಕರ್ಷಣೆ. ಸಂಸ್ಕೃತಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಅಪರೂಪದ ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಳನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿ ಪ್ರಕಟಿಸುವ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿರುವ, ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಅಂಗವೇ ಆಗಿರುವ ಪ್ರಾಚ್ಯವಿದ್ಯಾಸಂಶೋಧನಾಲಯವು ಶಕ್ತಿನಿಧಿಯನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸುತ್ತಿರುವುದು ಈ ಸಂಸ್ಥೆಗೂ ಈ ಮೂಲಕ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಕ್ಕೂ ಸಂತೋಷವನ್ನುಂಟುಮಾಡುವ ವಿಷಯವಾಗಿದೆ. ಸಂಸ್ಥೆಯ ಪ್ರಥಮ ಮಹಿಳಾ ನಿರ್ದೇಶಕಿ ಆಗಿರುವ ಡಾ. ಶ್ರೀಮತಿ ಎಚ್.ಪಿ. ದೇವಕಿಯವರೂ, ಇವರೊಡನೆ ಸಹಕರಿಸಿದ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಇತರ ವಿದ್ವಾಂಸರೂ ಅಭಿನಂದನಾರ್ಹರು. ಭಾರತೀಯ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಜಿಜ್ಞಾಸುಗಳಿಗೆ ಇದೊಂದು ಉತ್ತಮ ಆಕರ ಗ್ರಂಥವಾಗಲೆಂದು ಹಾರೈಸುತ್ತೇನೆ.

ಡಾ॥ ಎಂ. ಮಾದಯ್ಯ
ಕುಲಪತಿಗಳು
ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ

೨೫-೮-೧೯೯೭
ಮೈಸೂರು

EDITOR'S NOTE

I feel honoured to edit and publish the first book of the rare manuscript Śrītattvanidhi, viz., Śaktinidhi with Kannaḍa and English translations. In fact, it was late Dr. G. Marulasiddaiah, the then Director of the Oriental Research Institute, who evinced interest in editing and publishing this manuscript about two decades ago. As the first step of the editorial task he got the entire manuscript (nine books) in Kannaḍa script transliterated into Devanāgarī script with the assistance of senior scholars like Vidvān Maribasavaradhya, Vidvān Malagi Ramacharya, Vidvān H.S. Phatak, Vidvān H.V. Nagaraja Rao and Vidvān Rajashekhara Murthy. Dr. Marulasiddaiah tried time and again to get the funds from the University for the publication of this stupendous work, but in vain. Though he could not get the great work published, he took all measures to preserve the manuscript. Unlike palm leaves which can be preserved by oiling periodically, preservation of paper is difficult. A novel method was adopted; each folio was put under two layers of thick paper-frame and transparent plastic sheets were used on both sides. Śri Srinivasan who was in charge of the microfilm section was assigned this job and he did it excellently. Dr. Marulasiddaiah passed away in 1981 with the desire of publishing Śrītattvanidhi unfulfilled.

The attempt to publish Śrītattvanidhi was not made seriously till 1992. Dr. R.S. Shivaganesha Murthy earnestly tried to mobilise funds from the University and other government agencies to publish the work. While the work of verification of transliteration with the original was in progress, Dr. Shivaganesha Murthy died untimely. His dream did not come true.

It was only after Prof. B.A. Dodamani took the saddle of the O.R.I. in 1994, there was some progress in this regard. He entrusted the work of translation to Vidvān H.S. Phatak and Vidvān H.V. Nagaraja Rao. He also made his efforts to get the funds for its publication. But before the realisation of his wish, his term of office came to an end.

After I took charge of the office of the Director of Oriental Research Institute in August 1996, I pursued the matter with the Vice-Chancellor. Prof. Madaiah, who always encourages academic pursuit, generously sanctioned rupees five lakh from the 'University Golden Jubliee Funds' to publish the first book of Śrītattvanidhi, Viz., Śaktinidhi in original with English and Kannaḍa translations. Scholars of the O.R.I with rich experience in the field of translation, Vidwan H.S. Phatak and Vidwan H.V. Nagaraja Rao have rendered Śaktinidhi into Kannaḍa and English respectively. With the assistance of the Deputy Director and other scholars of the Institute, the publication of Śaktinidhi has been possible in record time.

The author H.H. Mumaḍi Kṛṣṇarāja Wodeyar has made reference to various sources in his work of which many are still in manuscript form; it is not easy to provide all the bibliographical details here. Suggestions for improvement will be incorporated in the next edition.

The Kannaḍa University at Hampi has published a work of H.H. Mummaḍi Kṛṣṇarāja Wodeyar with the title Śrī Mummadi Kṛṣṇarāja Wodeyara Śrītattvanidhi - Śampuṭa - I, Svaracūḍāmaṇi, edited by Prof. S. K. Ramachandra Rao. But this is different from the one which is being published by the Oriental Research Institute, Mysore. The part one or the volume one of the manuscript which is in possession of the O.R.I. is Śaktinidhi and not Svaracūḍāmaṇi.

About the Manuscript:

The rare and stupendous manuscript of Śrītattvanidhi was procured by the Oriental Research Institute through Śri Basavaraja Bahaddur, a resident of Chamundipuram, Mysore on 9-2-1954. Vidvān M.N. Vishveshvara Jois, a research assistant of the institute collected it from him and handed over to Vidvān H.R. Rangaswami Iyengar, the then curator of the O.R.I., for preservation. All these details are documented in the Ledger No. 4 (old), page 35, maintained in the library of the Institute.

The manuscript (SA.852) measuring 15"x11.5" is of a broad royal size paper. It has the appearance of a printed book. The folios are not bound together. All the folios have the text on both sides in beautiful Kannaḍa script. But they are numbered only on one side. Totally there are 578 folios and the folios 1 - 35 contain a detailed list of contents as in a printed book of modern days. The numbering of the folios starts again from the beginning of Śaktinidhi and there are 538 folios in all containing the textual portions of all the nine volumes or books. Each folio has a fairly broad orange border with an inner yellow line. The first five volumes viz., Śaktinidhi, Viṣṇunidhi, Śivanidhi, Brahmanidhi and Grahanidhi contain beautiful paintings. The last four viz; Vaiṣṇavanidhi, Śaivanidhi, Āgamanidhi and Kautukanidhi have only the line diagrams. Most of these are *yoga* postures and pictures of Vaiṣṇava saints.

The folios 1-66 of the text contain Śaktinidhi (106 paintings), 71-93 Viṣṇunidhi (115 paintings), 95-125 Śivanidhi (81 paintings), 130-188 Brahmanidhi (466 paintings), 190-205 Grahanidhi (337 paintings), 323-355 Vaiṣṇavanidhi (14 paintings), 356-392 Śaivanidhi (263 line diagrams), 394-450 Āgamanidhi (50 line diagrams), 454-538 Kautukanidhi (162 line diagrams).

The paintings are elegant and done artistically. The dress, jewels and weapons of the divine and human figures are skillfully painted by the artists with aesthetic sense. The painted figures of animals, birds and trees are also attractive. But the skin tones of divine and human figures are not coloured even though the text describes them of having some colours. The main colours used for the purpose are red, leaf-green, golden-yellow and black. Pale-red, parrot-green, grey mixed blue are also used.

The manuscript of Śrītattvanidhi contains more than a thousand paintings. The different postures of *yoga* are illustrated only through line diagrams. The last two Nidhis have explanatory notes in Kannaḍa.

Śrī Mummaḍi Kṛṣṇarāja Wodeyar was a renowned poet and a prolific writer, both in Sanskrit and Kannaḍa. Being himself a scholar, he brought many reputed schol-

ars to his court. The court was full of doyens of literature and art. Vīṇā Veṅkaṭasubbaiah, Kuṇigal. Rāmaśāstrī, Sosale Garalapurīśāstrī, Aliyaliṅgarāja, Kempu Nārāyaṇa, Devalapura Nañjuṇḍa and Basavappa Śāstrī were prominent in the galaxy of scholars.

The total works of Mummaḍi Kṛṣṇarāja Wodeyar are enlisted as fifty-eight, dealing with diverse themes of Sanskrit literature. The prayer verses in Sanskrit are Cāmuṇḍāmaṅgalamālikāstutiḥ, Mṛtyuñjayaśatakam, Gaṇeśaratnamālā, Nañjuṇḍaśatakam, Devatādhyānamālikā, Sūryacandrastotra, Rāmakṛṣṇastotra, Śaṅkaranārāyaṇastotra, Śrīkaṇṭheśvaratriśatī, Mahāviṣṇutriśatī etc. His commendable poetical works are Rāmakathāpuṣpamañjarī, Kṛṣṇakathāpuṣpamañjarī, Āryārāmāyaṇam and Daśarathanandanacaritam. His composition, Sūryacandravaṁśāvataraṇam is a historical poem. Śrītattvanidhi, Saṅkhyāratnamālā, Gaṇitasaṅgraha, Grahaṇadarpaṇa, Cāmuṇḍā-laghu-nighaṇṭu, Bharatasārasaṅgraha, Svaracūḍāmaṇi are noteworthy among the works based on *śāstras*.

In Kannada, the Saugandhikāpariṇaya is a well known poetic romance. He has written eleven prose works based on Rāmāyaṇa and Mahābhārata. The works based on Purāṇas are fourteen and prose writings based on the plays of Kālidāsa are three.

About the text :

Śrītattvanidhi is a compendium dealing with different themes of traditional knowledge. As declared by the author in the opening verses of Śaktinidhi, the Vedas, Āgamas, Tantras, Purāṇas, Dharmaśātras, Itihāsa, Mantraśāstra, Jyotiṣa, Śilpa are the perennial sources for this encyclopaedic compilation.

nigamāgamatantrāṇām purāṇavacasāmapi I
dharmaśāstretihāsānām upatantragirāmapi I
mantrajyotiṣaśilpānām sāraṁ saṅgṛhya tattvataḥ II (Verse No.6)

The title of the work is also symbolic. The compound word Śrītattvanidhi is intentionally chosen to name this stupendous work. The term 'Śrī' connotes beauty, glory, splendor, and it is also the name of goddess Lakṣmī. It is also used as the honorific prefix in the sense of holy, sacred etc; attached to the names of gods, sages and sacred books, "*siddham siddhādhikārāṁśca śrīpūrvam samudīrayet*'. The term "tattva' has various meanings such as truth, reality, a true principle etc. The term 'nidhi' means treasure, source, ocean etc; (*jalanidhi, toyanidhi, taponidhi, tejonidhi*). Padma, Mahāpadma, Śaṅkha, Makara, Kacchapa, Mukunda, Kunda, Nīla and Kharva are said to be the nine divine *nidhis* (treasures) of Kubera, the lord of wealth according to Indian mythology. These *nidhis* appear to be the inspiration for the titles of the nine volumes of Śrītattvanidhi.

The significance of Śrītattvanidhi lies in the iconographic description of each fundamental aspect of Hindu mythology and religion. Though the text appears to be only a prayer book of meditational verses addressed to gods and goddesses, it furnishes information on every aspect of Indian learning. In addition to the mythological information, other aspects such as the planets and stars, famous pilgrim centres, mountains, oceans, rivers, mythological and real animals, birds, games and pastimes are dealt with. Such works of encyclopaedic nature are very rare in Sanskrit literature. Mention may be made of Mānasollāsa (or Abhilaṣitārthacintāmaṇi) written by Tribhuvanamalla Mummaḍi Someśvara (1129) and Śivatattvaratnākara in 1709-10 written by Basavabhūpāla - I of Keladi.

Each *nidhi* is a treasure house of knowledge based on hundreds of Sanskrit original sources. In addition to its richness of information, elegant paintings with illustrations have made the work all the more attractive. The author Mummaḍi Kṛṣṇarāja Wodeyar employed highly competent artists, namely, Jāvagallu Narasiṁhayya, Vīraṇṇa, Tippaṇṇa and Tanjavoor Koṇḍayya for the purpose. The author, it appears, used to describe the gods and goddesses with minute details to the artists before going to execute the painting work.

Śiva is known for Tāṇḍavanṛtya in Hindu Mythology and religion. Both Śiva and Pārvatī in their dancing posture are well described. The features of seven kinds of Tāṇḍava, namely Ānandatāṇḍava, Sandhyātāṇḍava, Umātāṇḍava, Gaurītāṇḍava, Kālikātāṇḍava, Tripurātāṇḍava, Saṁhāratāṇḍava are described. The same volume delineates thirty two icons of Gaṇapati through thirty two verses and seventeen forms of Subrahmaṇya. The eleven Rudras such as Śambhu, Pinākin and the twenty five beautiful forms of Śiva are iconographically described. Ardhanārīśvara, perphaps a rare icon of Śiva, is magnificently portrayed.

Brahmanidhi: The fourth volume Brahmanidhi is devoted to the icons of Caturmukha-Brahma and Sarasvatī, the god of creation and the goddess of learning respectively. The rare icons of five Brahmas such as Ādya, Lokapāla, Prajāpati, Vidhi and Viśvakarma are described here.

The four Vedas in their personified forms and their wives, the Upavedas such as Āyurveda and Dhanurveda, the six Vedāṅgas, Dharmasūtras, Sixty four lores, Aṣṭadikpālakas (eight guardians of the directions), eight Nāgas (elephants), forty nine varieties of Prāṇa, the famous oceans and rivers are referred to in this volume. Valuable information on Indian music is also available with the illustration from 'Śvaracūḍāmaṇi' composed by the same author.

Grahanidhi: This is the fifth volume of Śrītattvanidhi which is more bulky than others. This volume is based on the popular works on Jyotiśśāstra (Astronomy), namely, Prayogaratnākara, Nakṣatracūḍāmaṇi, Sūryasiddhānta, Jyotiṣaratnākara and Jātakābharaṇa. The luminous bodies like planets and stars are considered astral deities. In addition to their icons, the zodiac movements and the fundamental aspects of Indian calendar, such as Ṛtu, Māsa, Saṁvatsara, Uttarāyaṇa and Dakṣiṇāyana are also icongraphically glorified.

Vaiṣṇavanidhi : The sixth volume Vaiṣṇavanidhi is devoted to the descriptions of the famous holy places for the devotees of Viṣṇu. Following Brahmapurāṇa, a

list of pilgrimage centres with the details of temples, names of deities and their consorts, the posture of the deity and the details of Vimāna (Tower of the temple), and the Tīrthas (holy ponds) are given here. It also refers to the fundamental philosophical concepts of Śrīvaiṣṇavism and significance of the symbols like *'tripuṇḍra'*. In the same section, the entire text of sacred works on Śrīvaiṣṇavism, such as Prapaṭṭisopāna, Ūrdhvapuṇḍradhāraṇa Yatirājasaptati, Tulasīmāhātme are given. The nature and importance of 'Sāligrāma' stone is also referred to, following Nṛsiṁhapurāṇa.

Śaivanidhi: This is the seventh volume which has rich information and guidance for the devotees of Śiva. It enlists about one hundred and thirteen pilgrimage centres as directed in the works Lalītāgama, Vāyavīyasaṁhitā, Śivarahasya and Vīramāheśvarakhaṇḍa of Skandapurāṇa. It refers to the types of *liṅga,* sixty three devotees of Śiva recognised as 'Nāyanārs' with their names and other details. The importance of 'Vibhūti', the sanctity of Rudrakṣa beads, the significance of Bilva plant are dealt with in detail. The line diagrams of Yogāsana postures are included in this volume.

Āgamanidhi: The eighth volume is a compendium on the details of Indian traditional learning. It provides the structural details of the sacred books like Rāmāyaṇa, Mahābhārata and Bhāgavata along with the total number of verses. A reference of all the Vedas, Vedāṅgas, important Upaniṣads, eighteen Purāṇas, Smṛtis, Vaiṣṇava and Śaivāgamas and their significance are made.

Kautukanidhi: The ninth volume Kautukanidhi deals with games and pastime. The literary meaning of Kautuka is curiosity, pleasure and interest.

Games are played for pleasure. Here Kautuka is used in the sense of a game of pleasure. Kautukanidhi illustrates different types of Gañjīphu (a type of game played in the manner of playing cards), the playing dice and also mathematical puzzles in Sanskrit verses. The types of Gañjīphu referred to here are Cāmuṇḍeśvarī,

I am indebted to Śri Śiddegowda and Dr. Mruthyunjaya kulenur, the present and the previous Directors of the University Printing Press, for their co-operation and valuable suggestions.

My special thanks are due to Dr. H. P. Malledevaru, Dr. K. Rajagopalachar, Dr. M.R. Veerabhadraswamy and Dr. B.A. Dodamani, previous Directors of this institute for their suggestions.

Needless to say, Śri Basavarája Bahaddur, who donated the manuscript to our Institute and Śri M.N. Vishveshvara Jois who was Instrumental in collecting it, deserve our sincere thanks.

I express my heartfelt thanks to Śri M.V. Subramanya, partner, Perfect Industries Printing Division, Mysore and his staff for their neat printing and inviting get up of the book.

I should not forget to thank Śri. S. Thippeswamy for his elegant colour transparencies of the book.

Mysore
Date: 18-8-97

Dr. H.P. Devaki
Director

ಸಂಪಾದಕರ ನುಡಿ

ಶ್ರೀತತ್ತ್ವನಿಧಿಯಂತಹ ಅಪೂರ್ವ ಹಸ್ತಪ್ರತಿಯೊಂದರ ಪ್ರಥಮಸಂಪುಟವಾದ ಶಕ್ತಿನಿಧಿಯನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿ ಅನುವಾದ ಸಹಿತ ಪ್ರಕಟಿಸಿ ಸಾರಸ್ವತಲೋಕಕ್ಕೆ ಅರ್ಪಿಸಲು ಹರ್ಷವೆನಿಸುತ್ತದೆ. ಸುಮಾರು ಇಪ್ಪತ್ತೈದು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆಯೇ ಇದರ ಸಂಪಾದನೆ ಮತ್ತು ಪ್ರಕಟಣೆಗೆ ಅತಿಯಾದ ಆಸಕ್ತಿಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದವರು ಪ್ರಾಚ್ಯ ವಿದ್ಯಾಸಂಶೋಧನಾಲಯದ ಅಂದಿನ ನಿರ್ದೇಶಕರಾಗಿದ್ದು, ಇಂದು ಕೀರ್ತಿಶೇಷರಾಗಿರುವ ವಿದ್ವಾನ್ ಪ್ರೊ. ಜಿ. ಮರುಳಸಿದ್ಧಯ್ಯನವರು. ತಮ್ಮ ಜೀವಿತ ಹಾಗೂ ಅಧಿಕಾರಾವಧಿಯಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತಿರೂಪದ ಶಕ್ತಿಯೆಂದು ಹೆಸರುಗಳಿಸಿದ್ದ ಶ್ರೀಯುತರು 1969 ರಲ್ಲಿಯೇ ಶ್ರೀತತ್ತ್ವನಿಧಿಯ ಸಂಪಾದನಾಕಾರ್ಯವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು. ಸಂಪಾದನಾ ಕಾರ್ಯದ ಪ್ರಥಮ ಹಂತವಾಗಿ ಕನ್ನಡಲಿಪಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆಯಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ದೇವನಾಗರೀ ಲಿಪಿಗೆ ವರ್ಗಾಯಿಸುವ ಕಾರ್ಯ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು. ಈ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಹಿರಿಯ ವಿದ್ವಾಂಸರುಗಳಾದ ವಿದ್ವಾನ್ ಮಾಳಗಿ ರಾಮಾಚಾರ್ಯ, ವಿದ್ವಾನ್ ಎಚ್. ಶಂಕರ ಗಣಪತಿ ಫಾಟಕ್, ವಿದ್ವಾನ್ ಎಚ್. ವಿ. ನಾಗರಾಜರಾವ್, ವಿದ್ವಾನ್ ರಾಜಶೇಖರಮೂರ್ತಿ ಇವರುಗಳನ್ನು, ಸಂಸ್ಥೆಯ ಮತ್ತೊಬ್ಬ ಹಿರಿಯ ವಿದ್ವಾಂಸರೂ ಅಂದಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಗ್ರಂಥವಿಭಾಗದ ಅಧೀಕ್ಷಕರೂ ಆಗಿದ್ದ ವಿದ್ವಾನ್ ಮರಿಬಸವಾರಾಧ್ಯರ ಸಹಕಾರದೊಡನೆ ನಿಯೋಜಿಸಲಾಯಿತು. ಈ ವಿದ್ವಾಂಸರುಗಳು ಶ್ರೀತತ್ತ್ವನಿಧಿ ಗ್ರಂಥದ ಹಸ್ತಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿನ ಎಲ್ಲಾ ಸಂಪುಟಗಳನ್ನೂ ಅರ್ಥಾತ್ ನವನಿಧಿಗಳನ್ನು ದೇವನಾಗರೀಲಿಪಿಗೆ ವರ್ಗಾಯಿಸಿದರು. ಪ್ರಕಟಣೆಗೆ ಬೇಕಾದ ಧನಸಹಾಯದ ಮಂಜೂರಾತಿಗಾಗಿ ಪ್ರೊ. ಮರುಳಸಿದ್ಧಯ್ಯನವರು ಅಂದಿನ ಕುಲಪತಿಗಳಲ್ಲಿ ಮೇಲಿಂದ ಮೇಲೆ ಮನವಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡರೂ ಸಹ ಫಲಕಾರಿಯಾಗಲಿಲ್ಲ. "ಶ್ರೇಯಾಂಸಿ ಬಹುವಿಘ್ನಾನಿ" ಎಂಬ ಸೂಕ್ತಿಯೇ ಸತ್ಯವಾಯಿತು. ಗ್ರಂಥಪ್ರಕಟಣೆಗೆ ಬಹುಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಬೇಕಾಗಿದ್ದ ಧನಸಹಾಯಕ್ಕೆ ಅನಂತರ ಬಂದಂತಹ ಯಾವ ಕುಲಪತಿಗಳೂ ಸಹ ಹಸಿರು ನಿಶಾನೆಯನ್ನು ತೋರಿಸಲೇ ಇಲ್ಲ. ಶ್ರೀತತ್ತ್ವನಿಧಿಯ ಸಂಪುಟಗಳೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಕ್ರಮವಾಗಿ ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಅನುವಾದಗಳೊಡನೆ ಸಂಪಾದಿಸಿ ಪ್ರಕಟಿಸುವ ಮಹದಾಶೆಯೊಡನೆಯೆ ಪ್ರೊ. ಮರುಳಸಿದ್ಧಯ್ಯನವರು 1981ರಲ್ಲಿ ಶಿವಸಾಯುಜ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿದರು. ಶ್ರೀತತ್ತ್ವನಿಧಿಯನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸುವ ಮಹಾಪ್ರಯತ್ನವು ಕಮರಿಹೋಯಿತು. ಅವರು ಕಂಡಿದ್ದ ಕನಸು ಕನಸಾಗಿಯೇ ಉಳಿದುಹೊಯಿತು. ಶ್ರೀತತ್ತ್ವನಿಧಿಯನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಲಾಗದಿದ್ದರೂ ಪ್ರೊ. ಮರುಳಸಿದ್ಧಯ್ಯನವರು ಅದರ ಹಸ್ತಪ್ರತಿಯ ಸಂರಕ್ಷಣೆಗೆ ಯೋಗ್ಯವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದರು.

ಅದ್ಭುತವಾದ ವರ್ಣಚಿತ್ರಗಳಿಂದಲೂ ಸುಂದರವಾದ ಸ್ಫುಟವಾದ ಅಕ್ಷರಗಳಿಂದಲೂ ಬರೆಯಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದ ಈ ಹಸ್ತಪ್ರತಿಯನ್ನು ಮುರಿದುಹೋಗದಂತೆಯೂ, ಚಿತ್ರಗಳು ಹಾಳಾಗದಂತೆಯೂ ವ್ಯವಸ್ಥಿತ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸಂರಕ್ಷಿಸಲು ಕಾರಣರಾದ, ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿನ ಒಂದು ಅಂಗವಾದ ಮೈಕ್ರೋಫಿಲ್ಮ್ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕರ್ತವ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆಯಲ್ಲಿದ್ದು ನಿವೃತ್ತರಾಗಿರುವ ಶ್ರೀ ಸಿ.ಯಸ್. ಶ್ರೀನಿವಾಸನ್ ಮತ್ತು ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಎಸ್. ಸುಬ್ಬರಾಯರನ್ನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸ್ಮರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲೇಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಶ್ರೀತತ್ತ್ವನಿಧಿಯ ಹಸ್ತಪ್ರತಿಯು ಕಾಗದದ ಹಸ್ತಪ್ರತಿಯಾದ್ದರಿಂದ ಸಂರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ

ಅದಕ್ಕೆ ತಾಳೆಗರಿಯ ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಳಿಗೆ ಮಾಡುವಂತೆ ತೈಲಲೇಪನವನ್ನು ಮಾಡುವಂತಿಲ್ಲ. ಸುಮಾರು ನೂರಐವತ್ತು ವರ್ಷಗಳಿಗೂ ಹಿಂದೆಯೇ ಬರೆಯಲ್ಪಟ್ಟಿರಬಹುದಾದ ಈ ಹಸ್ತಪ್ರತಿಯು ತುಟಿತವಾಗದಂತೆ, ಅದರಲ್ಲಿನ ಅದ್ಭುತ ರಮಣೀಯವಾದ ಚಿತ್ರಗಳು ಬೂಜು ಹಿಡಿದು ಹಾಳಾಗದಂತೆ ಕಾಪಾಡುವುದು ಒಂದು ಸಾಹಸವೇ ಸರಿ. ಶ್ರೀನಿವಾಸನ್‌ರವರು ದಪ್ಪನೆಯ ಕಾಗದದ ಎರಡು ಪದರವುಳ್ಳ ಚೌಕಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ(ಫ್ರೇಮ್) ಹಸ್ತಪ್ರತಿಯ ಪ್ರತಿ ಪತ್ರವನ್ನು ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಇರಿಸಿ, ಮೇಲೆ ಕೆಳಗೆ ತೆಳುವಾದ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ಕಿನ ಹಾಳೆಗಳನ್ನಿರಿಸಿ, ಹಸ್ತಪ್ರತಿಯನ್ನು ಓದಲು, ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಯಥಾಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ನೋಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವಂತೆಯೂ ಭದ್ರಪಡಿಸಿರುವರು. ಇದೊಂದು ವಿಶಿಷ್ಟ ಬಗೆಯ ಲ್ಯಾಮಿನೇಷನ್ ಎಂದೂ ಸಹ ಹೇಳಬಹುದು. ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಪ್ರಯತ್ನಗಳು ನೆರವೇರಿದ್ದು ಪ್ರಾಚಾರ್ಯ ಮರುಳಸಿದ್ಧಯ್ಯನವರ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿಯೇ ಎಂಬುದನ್ನೂ ಸಹ ಮರೆಯುವಂತಿಲ್ಲ.

ಮುಂದಿನ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಅಂದರೆ 1992ರವರೆಗೂ ಶ್ರೀತತ್ತ್ವನಿಧಿಯ ಪ್ರಕಟಣೆಯ ಪ್ರಯತ್ನ ಶೀಘ್ರಗತಿಯಲ್ಲೇನೂ ನಡೆಯಲಿಲ್ಲ. ಈ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಥೆಯ ನಿರ್ದೇಶಕರಾಗಿದ್ದ ಡಾ. ಆರ್. ಎಸ್. ಶಿವಗಣೇಶಮೂರ್ತಿಯವರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದೊಡನೆಯೂ, ಇತರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳೊಡನೆಯೂ ಧನಸಹಾಯವನ್ನು ಕೋರಿ ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರದ ಮೂಲಕ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದರು. ಶ್ರೀತತ್ತ್ವನಿಧಿಯ ಪ್ರಕಟಣೆಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅತೀವ ಆಸಕ್ತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದ ಇವರು, ಹಿಂದೆ ಮರುಳಸಿದ್ಧಯ್ಯನವರ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ, ದೇವನಾಗರೀಲಿಪಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆಯಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದ ಶ್ರೀತತ್ತ್ವನಿಧಿ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಮೂಲ ಹಸ್ತಪ್ರತಿಯೊಡನೆ ಪರಿಶೀಲಿಸುವ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಸಂಸ್ಥೆಯ ಹಲವು ವಿದ್ವಾಂಸರಿಗೆ ವಹಿಸಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಈ ಕಾರ್ಯಪ್ರಾರಂಭವಾದ ಕೆಲವು ದಿನಗಳಲ್ಲಿಯೇ ದುರ್ದೈವವಶಾತ್ ಆಕಸ್ಮಿಕ ಮರಣವನ್ನಪ್ಪಿದರು. ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ನಡೆದುದು 1992 ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ ತಿಂಗಳಿನಲ್ಲಿ.

ಮುಂದಿನ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ, ಅಂದರೆ 1994ರ ವರೆಗೂ ಶ್ರೀತತ್ತ್ವನಿಧಿಯ ಪ್ರಕಟಣೆಯ ಪ್ರಯತ್ನ ಅಷ್ಟೇನೂ ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಿ ನೆರವೇರಲಿಲ್ಲ. 1994ರಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಕೃತಸ್ನಾತಕೋತ್ತರವಿಭಾಗದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿಯೂ ಪ್ರಾಚ್ಯವಿದ್ಯಾಸಂಶೋಧನಾಲಯದ ನಿರ್ದೇಶಕರಾಗಿಯೂ, ನೇಮಕಗೊಂಡ ಡಾ. ಬಿ. ಎ. ದೊಡಮನಿಯವರು ಶ್ರೀತತ್ತ್ವನಿಧಿಯ ಪ್ರಕಟಣೆಗಾಗಿ ಆಸಕ್ತಿವಹಿಸಿ ಇದರ ಪ್ರಥಮ ಸಂಪುಟವಾದ 'ಶಕ್ತಿನಿಧಿ'ಯ ಅನುವಾದ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಸಂಸ್ಥೆಯ ಹಿರಿಯವಿದ್ವಾಂಸರುಗಳಾದ ವಿದ್ವಾನ್ ಎಚ್.ಎಸ್. ಫಾಟಕ್ ಅವರಿಗೂ ಮತ್ತು ವಿದ್ವಾನ್ ಎಚ್.ವಿ. ನಾಗರಾಜರಾವ್ ಅವರಿಗೂ ವಹಿಸಿದರು. ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಕುಲಪತಿಗಳಾಗಿರುವ ಪ್ರೊ. ಎಂ. ಮಾದಯ್ಯನವರಲ್ಲಿ ಧನಸಹಾಯದ ಮಂಜೂರಾತಿಯನ್ನೂ ಸಹ ಕೋರಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಈ ಎರಡು ಪ್ರಯತ್ನಗಳು ನೆರವೇರುವ ಮೊದಲೇ ಅವರ ಅಧಿಕಾರಾವಧಿಯೂ ಪೂರ್ಣಗೊಂಡಿತು.

ಶ್ರೀತತ್ತ್ವನಿಧಿಯ ಅನುವಾದ ಮತ್ತು ಪ್ರಕಟಣೆ ಒಂದು ಮಹಾಯೋಜನೆಯೇ ಸರಿ. ಪ್ರಾಚ್ಯವಿದ್ಯಾಸಂಶೋಧನಾಲಯದ ನಿರ್ದೇಶಕಿಯಾಗಿ ಅಧಿಕಾರ ವಹಿಸಿಕೊಂಡ ನಂತರ ಮಾಡಿದ ಪ್ರಯತ್ನದ ಫಲವಾಗಿ, ಕುಲಪತಿಗಳಾದ ಪ್ರೊ. ಮಾದಯ್ಯನವರ ವಿದ್ಯಾಭಿಮಾನದ, ಉದಾರ ಮನಸ್ಸಿನ, ಪ್ರೋತ್ಸಾಹದ ಗುರುತಾಗಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಸುವರ್ಣಮಹೋತ್ಸವನಿಧಿಯಿಂದ ಐದುಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಮಂಜೂರಾತಿ ದೊರೆತು, ಶ್ರೀತತ್ತ್ವನಿಧಿಯ ಪ್ರಥಮಸಂಪುಟವಾದ ಶಕ್ತಿನಿಧಿಯನ್ನು ಮೂಲಗ್ರಂಥ ಹಾಗೂ ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಅನುವಾದಸಹಿತ ಪ್ರಕಟಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನ ನೆರವೇರುತ್ತಿದೆ. ಶ್ರೀ ಮುಮ್ಮಡಿ ಕೃಷ್ಣರಾಜ ಒಡೆಯರಂತಹ ಮಹಾಚೇತನವೊಂದು ಕರ್ನಾಟಕದ ಅಷ್ಟೇಕೆ! ಸಮಗ್ರ ಭಾರತೀಯ ಸಾಹಿತ್ಯ ಹಾಗೂ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗೆ ನೀಡಿರುವ ಶಾಶ್ವತವಾದ ಕಾಣಿಕೆ

ಶ್ರೀತತ್ತ್ವನಿಧಿ. ಇದರ ಒಂದು ಭಾಗವಾದ ಶಕ್ತಿನಿಧಿಯನ್ನು ಜಿಜ್ಞಾಸುಗಳ ಕೈಗೊಪ್ಪಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿದೆ. ಈ ಕೃತಿಯ ಬಗ್ಗೆಯೂ ಕರ್ತೃವಿನ ಬಗ್ಗೆಯೂ ಮುಂದಿನ ಪುಟಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾವಿಸಲಿರುವುದರಿಂದ ಇಲ್ಲಿ ಕೈಬಿಡಲಾಗಿದೆ. ಸಜ್ಜನರೂ, ಘನವಿದ್ವಾಂಸರೂ ಆಗಿರುವ ವಿದ್ವಾನ್ ಎಚ್.ಎಸ್. ಘಾಟಕರಿಂದ ಶಕ್ತಿನಿಧಿಯ ಕನ್ನಡ ಅನುವಾದ, ವಿನಯಶೀಲರೂ, ಅಗಾಧವಾದ ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞಾನವುಳ್ಳವರೂ ಆಗಿರುವ ವಿದ್ವಾನ್ ಎಚ್.ವಿ. ನಾಗರಾಜರಾವ್‌ರವರಿಂದ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಅನುವಾದ, ಸಂಸ್ಥೆಯ ಉಪನಿರ್ದೇಶಕರಾದ ವಿದ್ವಾನ್ ಮಾಳಗಿ ರಾಮಾಚಾರ್ಯರ ಸಮಯೋಚಿತವಾದ ಸಲಹೆಗಳ ಹಾಗೂ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಉಳಿದೆಲ್ಲ ವಿದ್ವಾಂಸರ, ಇತರ ಸಿಬ್ಬಂದಿವರ್ಗದ ಅವಿರತ ಶ್ರಮ ಇವೆಲ್ಲವುಗಳ ಫಲವಾಗಿ ಶಕ್ತಿನಿಧಿ ಸಾರಸ್ವತ ಜಗತ್ತಿನ ಬೆಳಕನ್ನು ಕಾಣುತ್ತಿದೆ. ಅಂದಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಅರಕೆ ಕೊರತೆಗಳೇನೂ ಇಲ್ಲವೆಂದಲ್ಲ. ಸಂಸ್ಕೃತಸಾಹಿತ್ಯದ ಸುದೀರ್ಘ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿರುವ ಹಲವಾರು ಗ್ರಂಥಗಳ ಕೂಲಂಕಷ ಅಧ್ಯಯನ ನಡೆಸಿ ಸಾರಸಂಗ್ರಹರೂಪದಲ್ಲಿ ಹೊರತಂದಿರುವ ಒಂದು ವಿಶ್ವಕೋಶ ಶ್ರೀತತ್ತ್ವನಿಧಿ ಎಂಬುದಂತೂ ನಿಜ. ಇದನ್ನು ರಚಿಸಲು ಮುಮ್ಮಡಿಯವರು ಅವಲಂಬಿಸಿರುವ ಆಕರ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಇನ್ನೂ ಸಹ ಹಸ್ತಪ್ರತಿರೂಪದಲ್ಲಿಯೇ ಇರುವಂತಹವು. ಶ್ರೀತತ್ತ್ವನಿಧಿಯು ರಚನೆಯಾದ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಮುದ್ರಣದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯೇ ಇರಲಿಲ್ಲವೆಂಬುದು ಸಹ ಸರ್ವವಿದಿತ. ಹೀಗಾಗಿ ಮುಮ್ಮಡಿಯವರು ಬಳಸಿಕೊಂಡಿರುವ ಆಕರಗ್ರಂಥಗಳ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಿವರಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಕಷ್ಟವೇ ಸರಿ.

ಪರಿಪೂರ್ಣತೆಯೆಂಬುದು ಪರಮಾತ್ಮನಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಸಿಗುವಂತಹದ್ದು. ಮಾನವನ ಪ್ರಯತ್ನದಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ದೋಷಗಳು ತೋರಿಬರುವುದು ಸಹಜ. ಆದರೆ ದೋಷಗಳನ್ನು ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟೂ ಸರಿಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನಾದರೂ ಮಾಡಲೇಬೇಕಷ್ಟೆ. ವಿದ್ವಾಂಸರು ನೀಡುವ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಾಚ್ಯವಿದ್ಯಾಸಂಶೋಧನಾಲಯವು ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತದೆ.

ಶಕ್ತಿನಿಧಿಪ್ರಕಟಗೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಚ್ಯವಿದ್ಯಾಸಂಶೋಧನಾಲಯದ ನಿರ್ದೇಶಕಿಯಾಗಿ ಹಾಗೂ ಶಕ್ತಿನಿಧಿಯ ಸಂಪಾದಕಿಯಾಗಿ ನಾನು ಕೆಲವು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಬಹುದೆನಿಸುತ್ತದೆ. ಹಂಪೆಯ ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯವು 1992ರಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಮುಮ್ಮಡಿ ಕೃಷ್ಣರಾಜ ಒಡೆಯರ್ ವಿರಚಿತ 'ಶ್ರೀತತ್ತ್ವನಿಧಿ' ಎಂಬ ಶೀರ್ಷಿಕೆಯೊಡನೆ ಸಂಪುಟ-1 'ಸ್ವರಚೂಡಾಮಣಿ' ಎಂಬ ಕೃತಿಯನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದೆ. ಇದನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿದವರು ಪ್ರಸಿದ್ಧ ವಿದ್ವಾಂಸರಾದ ಶ್ರೀ ಸಾಲಿಗ್ರಾಮ ಕೃಷ್ಣ ರಾಮಚಂದ್ರರಾಯರು. ಆದರೆ, ಈ ಕೃತಿಯೇ ಬೇರೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಪ್ರಾಚ್ಯವಿದ್ಯಾಸಂಶೋಧನಾಲಯವು ಪ್ರಕಟಿಸುತ್ತಿರುವ ಕೃತಿಯೇ ಬೇರೆ ಎಂಬುದಾಗಿ ನಮ್ರತೆಯಿಂದ ಸೂಚಿಸಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಪ್ರಾಚ್ಯವಿದ್ಯಾಸಂಶೋಧನಾಲಯದಲ್ಲಿರುವ ಹಸ್ತಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಥಮಭಾಗ ಅಥವಾ ಸಂಪುಟ 'ಶಕ್ತಿನಿಧಿ'ಎಂಬುದು ಗಮನಾರ್ಹ. ಮತ್ತೊಂದು ಗಮನಾರ್ಹವಿಷಯವೇನೆಂದರೆ ಶ್ರೀಯುತ ರಾಮಚಂದ್ರರಾಯರು ಸಂಪಾದಿಸಿರುವ 'ಸ್ವರಚೂಡಾಮಣಿ' ಎಂಬ ಭಾಗವು ಶ್ರೀತತ್ತ್ವನಿಧಿಯ ನಾಲ್ಕನೆಯ ಭಾಗವಾದ ಬ್ರಹ್ಮನಿಧಿಗೆ ಸೇರಿದ್ದು, ಹಸ್ತಪ್ರತಿಯ 159ನೇ ಪತ್ರದಿಂದ 188ರ ವರೆಗೂ ಸ್ವರ-ರಾಗ-ತಾಳಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಸಚಿತ್ರ ನಿರೂಪಣೆಯು **'ಅಸ್ಮತ್‌ಕೃತಸ್ವರಚೂಡಾಮಣೇಗ್ರಂಥರೀತ್ಯಾ'** ಎಂಬ ಉಪಶೀರ್ಷಿಕೆಯೊಡನೆ ಬ್ರಹ್ಮನಿಧಿಗೆ ಸೇರಿಕೊಂಡಂತೆಯೇ ಇದೆ. ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಶ್ರೀಯುತರು ಗಮನಿಸಿರಬಹುದು, ಹಾಗೂ ಸ್ವರಚೂಡಾಮಣಿ ಮುಮ್ಮಡಿಯವರ ಮತ್ತೊಂದು ಸ್ವತಂತ್ರಕೃತಿಯಾಗಿದ್ದು ಅಲ್ಲಿ ಬಂದಿರುವ ಚಿತ್ರಗಳೇ ಶ್ರೀತತ್ತ್ವನಿಧಿಯ ಚಿತ್ರಗಳಿಗೂ ಪ್ರೇರಣೆ ಎಂಬುದಾಗಿ ಸ್ವತಃ ರಾಮಚಂದ್ರರಾಯರೇ ತಾವು ಸಂಪಾದಿಸಿರುವ ಕೃತಿಯ ಪುಟ 53ರಲ್ಲಿ ಸೂಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಬಹುಶಃ ಇವರ ಕೃತಿಗೆ

ಬೇರಾವುದೋ ಹಸ್ತಪ್ರತಿಯು ಆಧಾರವಾಗಿರಬಹುದು. ಶ್ರೀಯುತರ ಕೃತಿಯನ್ನು ವಿಮರ್ಶಿಸುವ ಉದ್ದೇಶವೂ ಸಹ ನಮ್ಮದಲ್ಲವೆಂದು ತಿಳಿಸಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಪ್ರಾಚ್ಯವಿದ್ಯಾಸಂಶೋಧನಾಲಯದಲ್ಲಿರುವ ಶ್ರೀತತ್ತ್ವನಿಧಿಯ ಹಸ್ತಪ್ರತಿ

ಪ್ರಾಚ್ಯವಿದ್ಯಾಸಂಶೋಧನಾಲಯದಲ್ಲಿರುವ ಸಾವಿರಾರು ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖವಾಗಿರುವುದು ಶ್ರೀತತ್ತ್ವನಿಧಿಯ ಹಸ್ತಪ್ರತಿ. ಅಮೂಲ್ಯವಾದ ಈ ಸಚಿತ್ರ ಹಸ್ತಪ್ರತಿಯು ಕಾಗದದ ಹಸ್ತಪ್ರತಿಯಾಗಿದ್ದು ಕನ್ನಡಲಿಪಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ಫುಟವಾಗಿ ಬರೆಯಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಈ ಹಸ್ತಪ್ರತಿಯನ್ನು 9.2.1954 ರಂದು (ಸಾವಿರದ ಒಂಬೈನೂರ ಐವತ್ತನಾಲ್ಕು, ಫೆಬ್ರವರಿ ಒಂಬತ್ತನೇ ತಾರೀಖು) ಶ್ರೀ ಎಂ.ಬಿ. ಬಸವರಾಜ ಬಹಾದ್ದೂರ್, ನಂ 972 ಸಿಮೆಂಟ್ ಬ್ಲಾಕ್, ಚಾಮುಂಡೀಪುರಂ,ಮೈಸೂರು ಇವರಿಂದ, ಪ್ರಾಚ್ಯವಿದ್ಯಾಸಂಶೋಧನಾಲಯದ ಅಂದಿನ ವಿದ್ವಾಂಸರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರಾದ ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎನ್. ವಿಶ್ವೇಶ್ವರ ಜೋಯಿಸ್‌ರು ಪ್ರಾಚ್ಯವಿದ್ಯಾಸಂಶೋಧನಾಲಯಕ್ಕೆ ಉಚಿತವಾಗಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದರು. ಸಂಸ್ಥೆಯ ಅಂದಿನ ಕ್ಯುರೇಟರ್ ಆಗಿದ್ದ ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಆರ್. ರಂಗಸ್ವಾಮಿ ಅಯ್ಯಂಗಾರ್‌ರವರು ಈ ಹಸ್ತಪ್ರತಿಯನ್ನು ಸಂಸ್ಥೆಗಾಗಿ ಪಡೆದುಕೊಂಡರು. ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಪ್ರಾಚ್ಯವಿದ್ಯಾಸಂಶೋಧನಾಲಯದಲ್ಲಿರುವ ಲೆಡ್ಜರ್ ನಂ. 4 ರ 35ನೇ ಪುಟದಲ್ಲಿ ದಾಖಲಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಸುಮಾರು ನೂರಐವತ್ತು ವರ್ಷಗಳಿಗಂತಲೂ ಹಿಂದೆ ಬರೆದಿರಬಹುದಾದ ಈ ಹಸ್ತಪ್ರತಿಯು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ತಾಳೆಗರಿಗಳ ಮೇಲೆ ಬರೆಯಲ್ಪಟ್ಟ ಹಸ್ತಪ್ರತಿಯಂತಿರದೆ ಮುದ್ರಿತ ಪುಸ್ತಕವನ್ನೇ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಹೋಲುತ್ತದೆ. ಪ್ರತಿಪತ್ರವೂ ಸುಮಾರು 15 ಅಂಗುಲ ಉದ್ದ ಮತ್ತು11.5 ಅಂಗುಲ ಅಗಲವಿದ್ದು ಸಂಸ್ಕೃತಭಾಷೆಯನ್ನು ಕನ್ನಡಲಿಪಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆಯಲಾಗಿದೆ. ಪ್ರತಿಪತ್ರದ ಎರಡು ಮಗ್ಗುಲಿನಲ್ಲೂ ಬರಹ ಹಾಗೂ ಚಿತ್ರಗಳಿವೆ. ಆದರೆ ಪ್ರತಿಪತ್ರದ ಮುಂಬದಿಯ ಮೇಲ್ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಕ್ರಮಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಸೂಚಿಸಲಾಗಿದ್ದು ಸುತ್ತಲೂ ಅಂಚಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗುಲದಷ್ಟು ಒಳಭಾಗಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ಅರ್ಧ ಅಂಗುಲದಷ್ಟು ಅಗಲದ ಕಿತ್ತಳೆ ಬಣ್ಣದ ಚೌಕಟ್ಟನ್ನು ಬರೆಯಲಾಗಿದೆ. ಪುನಃ ಇದರ ಒಳಭಾಗಕ್ಕೆ ಹಳದಿಬಣ್ಣದ ಚೌಕಟ್ಟು - ಗೆರೆಯನ್ನು ಎಳೆಯಲಾಗಿದೆ.

ಹಸ್ತಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿ ಬರುವ ಚಿತ್ರಗಳಿಗೆ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ವಸ್ತ್ರ ಮತ್ತು ಆಭರಣಾದಿಗಳಿಗೆ ಎಲೆಹಸಿರು, ಕೆಂಪು, ಹಳದಿ ಬಣ್ಣಗಳನ್ನು ಬಳಸಲಾಗಿದ್ದು ಹಲವೆಡೆ ಗಿಳಿ ಹಸಿರು, ತಿಳಿಗೆಂಪು, ಕಪ್ಪು, ಬೂದಿ ಬೆರೆತ ನೀಲಿಯ ಬಣ್ಣಗಳನ್ನು ಬಳಸಲಾಗಿದೆ. ಮತ್ತೊಂದು ಗಮನಾರ್ಹ ವಿಶೇಷವೇನೆಂದರೆ ಶ್ರೀತತ್ತ್ವನಿಧಿಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಬರುವ ದೇವ-ಮಾನವರ ಚಿತ್ರಗಳಿಗೆ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿಯೇ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ಬಣ್ಣಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸಿದ್ದರೂ ಎಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ಅವರುಗಳ ಶರೀರಕ್ಕೆ ಬಣ್ಣವನ್ನು ತುಂಬಿಸಿಲ್ಲ. ವಸ್ತ್ರಗಳ ನೆರಿಗೆ, ಮಡಿಕೆ, ಮೊದಲಾದವನ್ನು ಸೂಚಿಸಲು, ಆಯಾ ದೇವತೆಗಳ ವಾಹನಗಳ ರೂಪದಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರಾಣಿ, ಪಕ್ಷಿಗಳಿಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟೂ ಅವುಗಳ ಸಹಜ ಬಣ್ಣವನ್ನೇ ತುಂಬಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀತತ್ತ್ವನಿಧಿಯಲ್ಲಿನ ನವಸಂಪುಟಗಳನ್ನು ಕ್ರಮವಾಗಿ ಶಕ್ತಿನಿಧಿ, ವಿಷ್ಣುನಿಧಿ, ಶಿವನಿಧಿ, ಬ್ರಹ್ಮನಿಧಿ, ಗ್ರಹನಿಧಿ, ವೈಷ್ಣವನಿಧಿ, ಶೈವನಿಧಿ, ಆಗಮನಿಧಿ ಮತ್ತು ಕೌತುಕನಿಧಿ ಎಂಬುದಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಲಾಗಿದ್ದು ಈ ಎಲ್ಲಾ ಸಂಪುಟಗಳೂ ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿರುವ ಹಸ್ತಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿವೆ. ವೈಷ್ಣವನಿಧಿ, ಶೈವನಿಧಿಯಲ್ಲಿ ಬರುವ ಯೋಗಾಸನದ ವಿವಿಧ ಪ್ರಕಾರಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸುವ ಚಿತ್ರಗಳು ಕೇವಲ ರೇಖಾಚಿತ್ರಗಳಾಗಿದ್ದು ಉದ್ದೇಶಪೂರ್ವಕವಾಗಿಯೇ ಇವುಗಳಿಗೆ ಬಣ್ಣವನ್ನು ತುಂಬಿಸಿಲ್ಲವೆನಿಸುತ್ತದೆ. ಕೊನೆಯ ಸಂಪುಟವಾದ ಕೌತುಕನಿಧಿಯ ಯಾವ ಚಿತ್ರಗಳಿಗೂ ಬಣ್ಣವನ್ನು ತುಂಬಿಸಿಲ್ಲ.

ಮೈಸೂರಿನ ಅರಮನೆಗೆ ಸೇರಿದ ಗ್ರಂಥಾಲಯದಲ್ಲಿರುವ ಹಸ್ತಪ್ರತಿಯ ಕೌತುಕನಿಧಿಯಲ್ಲಿ ಬರುವ ಚಿತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವಕ್ಕೆ ಬಣ್ಣಗಳನ್ನು ತುಂಬಿಸಲಾಗಿದ್ದು ಯೋಗಾಸನದ ಪ್ರಕಾರಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸುವ ರೇಖಾಚಿತ್ರಗಳು ವರ್ಣರಹಿತವಾಗಿವೆ ಎಂಬುದಾಗಿ ತಿಳಿದುಬಂದಿದೆ. ಪ್ರಾಚ್ಯವಿದ್ಯಾಸಂಶೋಧನಾಲಯದಲ್ಲಿನ ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗೆ ಸೇರಿದಂತೆ 1-35 ಪತ್ರಗಳುಳ್ಳ ವಿಷಯಾನುಕ್ರಮಣಿಕೆ ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ ಬರೆಯಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಇದಲ್ಲದೆ ಪ್ರಥಮಸಂಪುಟವಾದ ಶಕ್ತಿನಿಧಿಯ ಪ್ರಾರಂಭದೊಡನೆ ಪತ್ರಸಂಖ್ಯೆ ಕ್ರಮವಾಗಿ ಒಂದರಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುತ್ತದೆ. ಪ್ರಾಚ್ಯವಿದ್ಯಾಸಂಶೋಧನಾಲಯದಲ್ಲಿರುವ ಶ್ರೀತತ್ತ್ವನಿಧಿಯ ಹಸ್ತಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿನ ಒಂಬತ್ತು ಸಂಪುಟಗಳ ಪತ್ರ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಕ್ರಮವನ್ನು ಸಹೃದಯರ ಅನುಕೂಲಕ್ಕಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಅನುಕ್ರಮಣಿಕೆ ಪತ್ರಸಂಖ್ಯೆ 1-35 ರವರೆಗೆ, ಶಕ್ತಿನಿಧಿ 1-66 (ವರ್ಣ ಚಿತ್ರಗಳು 106), ವಿಷ್ಣುನಿಧಿ 71-93 (ವರ್ಣ ಚಿತ್ರಗಳು 115), ಶಿವನಿಧಿ 95-125 (ವರ್ಣಚಿತ್ರಗಳು 81), ಬ್ರಹ್ಮನಿಧಿ 130-188 (ವರ್ಣಚಿತ್ರಗಳು 466), ಗ್ರಹನಿಧಿ 190-265 (ವರ್ಣಚಿತ್ರಗಳು 337), ವೈಷ್ಣವನಿಧಿ 323-392 (ರೇಖಾ ಚಿತ್ರಗಳು 263), ಶೈವನಿಧಿ 356-392 (ರೇಖಾ ಚಿತ್ರಗಳು 263), ಆಗಮನಿಧಿ 394-450 (ರೇಖಾ ಚಿತ್ರಗಳು 50), ಕೌತುಕನಿಧಿ 454-538 (ರೇಖಾ ಚಿತ್ರಗಳು 162).

ಗ್ರಂಥಾಕಾರ ಮುಮ್ಮಡಿ ಕೃಷ್ಣರಾಜ ಒಡೆಯರ್‌ರವರು (1794-1868)

ವೇದಭಾಷ್ಯಕಾರರಾದ ಸಾಯಣಾಚಾರ್ಯರಂತಹ ವಿದ್ವನ್ಮಣಿಗಳು ಜನಿಸಿದ ನಾಡು ನಮ್ಮ ಈ ಕರ್ನಾಟಕ. ಕಲೆ ಸಾಹಿತ್ಯಗಳ ಅಪೂರ್ವ ಸಮಾಗಮ. 'ಶ್ರೀತತ್ತ್ವನಿಧಿ' ಸಾಹಿತ್ಯಲೋಕಕ್ಕೆ ಕರ್ನಾಟಕದ ಅಪೂರ್ವ ಕೊಡುಗೆ. ಸ್ವತಃ ಕವಿಗಳು ಹಾಗೂ ಶ್ರೇಷ್ಠಕಲಾವಿದರೂ ಆಗಿದ್ದಂತಹ ಮೈಸೂರು ಅರಸು ಮನೆತನದ ರಾಜರುಗಳಲ್ಲಿ ಇಪ್ಪತ್ತರಡನೆಯವರಾಗಿದ್ದ ಶ್ರೀಮುಮ್ಮಡಿ ಕೃಷ್ಣರಾಜಒಡೆಯರ್‌ರವರೇ ಶ್ರೀತತ್ತ್ವನಿಧಿಯ ಕರ್ತೃ. ಇವರ ಜೀವಿತ ಕಾಲ 1794 ರಿಂದ 1868. ಆಳ್ವಿಕೆಯ ಕಾಲ 1799 ರಿಂದ 1868. ಮುಮ್ಮಡಿಯವರ ತಂದೆ ಶ್ರೀ ಖಾಸಾ ಮುಮ್ಮಡಿ ಚಾಮರಾಜ ಒಡೆಯರ್‌ರವರು (1774-1796). ತಾಯಿ ಕೆಂಪನಂಜಮ್ಮಣಿಯವರು. ಮುಮ್ಮಡಿಯವರಿಗೆ ಜನ್ಮನೀಡಿ ಇನ್ನೂ ಬಾಣಂತಿಯಾಗಿರುವಾಗಲೇ ಅವರ ತಾಯಿ ತೀರಿಕೊಂಡರು. ಮುಮ್ಮಡಿಯವರಿನ್ನೂ ಎರಡು ವರ್ಷದ ಹಾಲುಗಲ್ಲದ ಹಸುಳೆಯಾಗಿರುವಾಗಲೇ ಇವರ ತಂದೆಯವರಾದ ಖಾಸ ಮುಮ್ಮಡಿ ಚಾಮರಾಜ ಒಡೆಯರ್‌ರವರು ಸಿಡುಬು ರೋಗಕ್ಕೆ ಬಲಿಯಾಗಿ ತೀರಿಹೋದರು. ಮುಮ್ಮಡಿಯವರ ಅಜ್ಜಿಯಾದ ಮಹಾರಾಣಿ ಲಕ್ಷ್ಮಮ್ಮಣ್ಣಿಯವರೇ ಪೋಷಿಸಿ, ರಕ್ಷಿಸಿ, ಅವರಿನ್ನೂ ಐದು ವರ್ಷ ತುಂಬಿದ ಬಾಲಕನಿರುವಾಗಲೇ, ಅಂದರೆ 1799ರಲ್ಲಿ ಪಟ್ಟ ಕಟ್ಟಿಸಿದರು. ಗುಣವತಿಯೂ ನಿಶಿತಮತಿಯೂ ಆಗಿದ್ದ ಲಕ್ಷ್ಮಮ್ಮಣಿಯವರು ದಿವಾನ್ ಪೂರ್ಣಯ್ಯನವರಂತಹ ರಾಜಕೀಯ ಪಟುಗಳ ಸಹಕಾರದಿಂದ, ತಾವೇ ಆಡಳಿತ ಕಾರ್ಯಗಳೆಲ್ಲವನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡರು. ಮುಮ್ಮಡಿಯವರು ಹದಿನಾರು ವರ್ಷದವರಿರುವಾಗ, ಅಂದರೆ 1810ರಲ್ಲಿ ಲಕ್ಷ್ಮಮ್ಮಣಿಯವರು ನಿಧನರಾದರು. ಮುಂದೆ 1812ರಲ್ಲಿ ಪೂರ್ಣಯ್ಯನವರು ನಿಧನರಾದ ನಂತರ ಮುಮ್ಮಡಿಯವರು ತಮ್ಮ ಕೊನೆಗಾಲದವರೆಗೂ ಹಲವಾರು ರಾಜಕೀಯ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸಬೇಕಾಯಿತು. ಅತಿ ವಿಸ್ತರ ಭಯದಿಂದ ಅವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಇಲ್ಲಿ ಕೈಬಿಡಲಾಗಿದೆ.

ಕರ್ನಾಟಕದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಮುಮ್ಮಡಿಯವರದು ಅತಿ ಉಜ್ವಲವಾದ ಹೆಸರು. ಬಾಲ್ಯದಲ್ಲಿಯೇ ದೇವ ಭಾಷೆಯಾದ ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲೂ ದೇಶ ಭಾಷೆಯಾದ ಕನ್ನಡದಲ್ಲೂ ಉತ್ತಮ ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆದಿದ್ದ ಇವರು ತಮ್ಮ ಆಳ್ವಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ವಿದ್ವಾಂಸರಿಗೆ, ಕವಿಗಳಿಗೆ, ಸಂಗೀತಗಾರರಿಗೆ, ಶಿಲ್ಪಿಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಚಿತ್ರಕಾರರಿಗೆ ಆಶ್ರಯ ನೀಡಿ

"ಕವಿಜನ .ಕಾಮಧೇನು" "ಕನ್ನಡದ ಭೋಜ" ಎಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧರಾಗಿದ್ದರು. ವೀಣೆ ವೆಂಕಟಸುಬ್ಬಯ್ಯ, ಕುಣಿಗಲ್ ರಾಮಶಾಸ್ತ್ರಿ, ಸೋಸಲೆ ಗರಳೆಪುರಿ ಶಾಸ್ತ್ರಿ, ಅಳಿಯ ಲಿಂಗರಾಜ, ಕೆಂಪು ನಾರಾಯಣ, ದೇವಲಾಪುರದ ನಂಜುಂಡ, ಬಸವಪ್ಪ ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳೇ ಮೊದಲಾದ ಹಲವಾರು ಕವಿಗಳಿಗೂ, ಸಂಗೀತ ಕಲಾವಿದರಿಗೂ ಆಶ್ರಯ ನೀಡಿ, ಅವರಿಂದ ಹಲವಾರು ಉತ್ತಮ ಕೃತಿಗಳ ರಚನೆಗೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ನೀಡಿದರು.

ಬಹುಮುಖಪ್ರತಿಭೆಯುಳ್ಳವರಾಗಿದ್ದ ಮುಮ್ಮಡಿಯವರು ಸಂಸ್ಕೃತ, ಕನ್ನಡವೆರಡೂ ಸೇರಿದಂತೆ ಒಟ್ಟು 58 ಕೃತಿಗಳನ್ನೂ ರಚಿಸಿರುವರು. ಇವರ ಹಲವಾರು ಕನ್ನಡ ಕೃತಿಗಳಿಗೆ ಸಂಸ್ಕೃತ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿನ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಕೃತಿಗಳೇ ಆಕರಗಳಾಗಿವೆ. ಕನ್ನಡದ ಕೆನೆ ಹಾಲಿಗೆ ಸಂಸ್ಕೃತದ ಸಕ್ಕರೆ ಬೆರೆತಾಗ ಲಭಿಸುವ ಸವಿ ಸಂಸ್ಕೃತ ಬಾರದ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೂ ನಿಲುಕಲೆಂಬ ಹಂಬಲ ಹೊತ್ತವರು ಮುಮ್ಮಡಿಯವರು. ಇವರ ಒಟ್ಟು ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ದೇವತಾ ಸ್ತೋತ್ರಗಳೂ, ಕಾವ್ಯಗಳೂ, ಶಾಸ್ತ್ರಾಧಾರಿತ, ರಚನೆಗಳು, ಕೋಶಗ್ರಂಥಗಳೂ, ಗದ್ಯ ರಚನೆಗಳೂ, ಸಂಗೀತ ಕೃತಿಗಳೂ ಸೇರಿವೆ.

ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ ಇವರು ರಚಿಸಿರುವ ಸ್ತೋತ್ರಗಳು ಚಾಮುಂಡಾ ತ್ರಿಶತೀ, ಮೃತ್ಯುಂಜಯಶತಕ, ನಂಜುಂಡಶತಕ, ಗಣೇಶ ರತ್ನಮಾಲ, ದೇವತಾಧ್ಯಾನಮಾಲಿಕಾ, ಸೂರ್ಯಚಂದ್ರಸ್ತೋತ್ರ, ರಾಮಕೃಷ್ಣಸ್ತೋತ್ರ, ಶಂಕರನಾರಾಯಣ ಸ್ತೋತ್ರ, ಶ್ರೀಕಂಠೇಶ್ವರ ತ್ರಿಶತೀ, ಮಹಾವಿಷ್ಣುತ್ರಿಶತೀ ಇವೇ ಮೊದಲಾದವು. ಸಂಸ್ಕೃತ ಕಾವ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ರಾಮಕಥಾಪುಷ್ಪಮಂಜರಿ, ಕೃಷ್ಣಕಥಾಪುಷ್ಪಮಂಜರಿ, ಸೂರ್ಯಚಂದ್ರವಂಶಾವತರಣಂ ಎಂಬ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಕಾವ್ಯ ಮೊದಲಾದವು ಪ್ರಮುಖವೆನಿಸಿವೆ. ಶಾಸ್ತ್ರಾಧಾರಿತ ಸಂಸ್ಕೃತ ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ, ಶ್ರೀತತ್ತ್ವನಿಧಿ (ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ವಿವರಣೆಯೊಡನೆ), ಗಣಿತ ಸಂಗ್ರಹ, ಸಂಖ್ಯಾರತ್ನಮಾಲ, ಗ್ರಹಣದರ್ಪಣ, ಮಹಾಕೋಶಸುಧಾಕರ, ಸ್ವರಚೂಡಾಮಣಿ ಮೊದಲಾದವು ಪ್ರಮುಖವೆನಿಸಿವೆ.

ಇವರ ಕನ್ನಡ ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖವಾದವು ಸೌಗಂಧಿಕಾಪರಿಣಯ, ವತ್ಸರಾಜ ಕಥೆ, ಕೃಷ್ಣಕಥಾಸಂಗ್ರಹ, ರಾಮಾಯಣ, ಮಹಾಭಾರತಗಳ ಅನುವಾದವನ್ನು ಸಂಸ್ಕೃತ ಬಾರದ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರಿಗಾಗಿಯೇ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಕಾಳಿದಾಸನ ಮೂರು ನಾಟಕಗಳನ್ನು ಗದ್ಯಾನುವಾದ, ವಿವರಣೆಗಳೊಡನೆ ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ರಾಮಕಥಾವತಾರವನ್ನು ರಚಿಸುವಾಗ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣ, ವಿಷ್ಣುಪುರಾಣ, ಪದ್ಮ-ಕೂರ್ಮಪುರಾಣಗಳನ್ನು, ಶಿವ-ವಿಷ್ಣುಪುರಾಣಗಳನ್ನು ಪರಾಮರ್ಶಿಸಿ ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಕೃತಿಯೂ ಮುಮ್ಮಡಿಯವರಿಗಿದ್ದ ಸಂಶೋಧನಾ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀತತ್ತ್ವನಿಧಿ: ಮುಮ್ಮಡಿಯವರ ಮಹಾಕೃತಿಗಳಲ್ಲೆ ಮೇರು ಸದೃಶವಾದ ಕೃತಿ ಶ್ರೀತತ್ತ್ವನಿಧಿ. ಈ ಕೃತಿಗೆ ಹತ್ತಿರವಾಗಬಲ್ಲ, ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿಯೇ ರಚಿತವಾಗಿರುವ ಕೋಶಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಎರಡನ್ನು ಹೆಸರಿಸಬಹುದು. ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ 1129 ರಲ್ಲಿ ಭೂಲೋಕಮಲ್ಲ ಮುಮ್ಮಡಿ ಸೋಮೇಶ್ವರನು ರಚಿಸಿರುವ ಅಭಿಲಷಿತಾರ್ಥಚಿಂತಾಮಣಿ. ಮತ್ತೊಂದು ಕೃತಿ 1709-10 ರಲ್ಲಿ ಕೆಳದಿಯ ಬಸವಪ್ಪಭೂಪಾಲನು ರಚಿಸಿರುವ ಶಿವತತ್ತ್ವರತ್ನಾಕರ. ಆದರೆ ಶ್ರೀತತ್ತ್ವನಿಧಿಯಲ್ಲಿರುವ ಸುಂದರ ವರ್ಣಚಿತ್ರಗಳು ಇವುಗಳಲ್ಲಿಲ್ಲ. ವಿಷಯವ್ಯಾಪ್ತಿಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೂ ಸಹ ಇವು ಅದಕ್ಕೆ ಸಮಾನವೆನಿಸಲಾರವು. ಶ್ರೀತತ್ತ್ವನಿಧಿಯು ಹಲವಾರು ಶಾಸ್ತ್ರಗಳ ಸಂಗ್ರಹಸಾರ. ವಿಶಾಲವಾದ ಸಂಸ್ಕೃತ ಸಾಗರವನ್ನು ಮಥಿಸಿ ಹೊರತಂದ ಕೃತಿ ರತ್ನ. ಸ್ವತಃ ಮುಮ್ಮಡಿಯವರೇ ಶಕ್ತಿನಿಧಿಯ ಪ್ರಾಸ್ತಾವಿಕ ಶ್ಲೋಕಗಳಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿ ನುಡಿದಿದ್ದಾರೆ:

ಶ್ರೀಮಚ್ಚಾಮುಂಡಿಕಾದೇವೀ ಕಟಾಕ್ಷಶುಭವೀಕ್ಷಣಾತ್ ।
ನಿಗಮಾಗಮತಂತ್ರಾಣಂ ಪುರಾಣವಚಸಾಮಪಿ ॥ 5 ॥
ಧರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರೇತಿಹಾಸಾನಾಂ ಉಪತಂತ್ರಗಿರಾಮಪಿ ।
ಮಂತ್ರಜ್ಯೋತಿಷಶಿಲ್ಪಾನಾಂ ಸಾರಂ ಸಂಗ್ರಹ್ಯ ತತ್ತ್ವತಃ ॥ 6 ॥

ಶ್ರೀತತ್ತ್ವನಿಧಿಯಲ್ಲಿ ಬರುವ ನಾನಾ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಒಂಬತ್ತು ಭಾಗ ಅಥವಾ ಸಂಪುಟಗಳಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಿಕೊಂಡು ಅವುಗಳಿಗೆ ನವನಿಧಿಗಳೆಂದು ಹೆಸರಿಡಲಾಗಿದೆ. ಕೃತಿಗೆ ಹೆಸರನ್ನು ಆಯ್ದುಕೊಳ್ಳುವಾಗಲೂ ಸಹ ಮುಮ್ಮಡಿಯವರ ಔಚಿತ್ಯ ಪ್ರಜ್ಞೆಯು ಮೆಚ್ಚುವಂತಹದ್ದೇ. ಶ್ರೀತತ್ತ್ವನಿಧಿಯೆಂಬ ಸಮಸ್ತ ಪದದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಎಂದರೆ ಸೌಂದರ್ಯ, ಶೋಭೆ, ಸಂಪತ್ತು. ಇದು ಲಕ್ಷ್ಮಿಯ ಹೆಸರೂ ಹೌದು. "ಸಿದ್ಧಂ ಸಿದ್ಧಾಧಿಕಾರಾಂಶ್ಚ ಶ್ರೀ ಪೂರ್ವಂ ಸಮುದೀರಯೇತ್" ಎಂಬ ಸೂಕ್ತಿಗನುಗುಣವಾಗಿ ಶ್ರೇಷ್ಠಕೃತಿಗಳ ಶ್ರೇಷ್ಠವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಹೆಸರಿನ ಮೊದಲು ಹಚ್ಚಬೇಕಾದ ಗೌರವದ್ಯೋತಕವು ಹೌದು. ತತ್ತ್ವವೆಂದರೆ ಸಾರಭೂತವಾಗಿರುವುದು, ಇರುವುದು (ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ). ಎಣಿಕೆಗೆ ನಿಲುಕುವಂತಹದ್ದು ಎಂಬರ್ಥದಲ್ಲಿಯೂ 'ತತ್ತ್ವ' ಎಂಬ ಪದವನ್ನು ಬಳಸಲಾಗಿದೆ. ಇಪ್ಪತ್ತೈದು ತತ್ತ್ವಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಂಖ್ಯದರ್ಶನವನ್ನು ನಿರೂಪಿಸಿರುವ ಕಪಿಲರು ತಮ್ಮ ಕೃತಿಗೆ ತತ್ತ್ವ ಸಮಾಸವೆಂಬ ಹೆಸರನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರುವರು. ಕಪಿಲರ ಕೃತಿಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ನಂತರ ಬಂದಂತಹ ದಾರ್ಶನಿಕ ಕೃತಿಗಳು ತತ್ತ್ವಕೌಮುದೀ, ತತ್ತ್ವವೈಶಾರದೀ ಮತ್ತು ತತ್ತ್ವಚಿಂತಾಮಣಿ ಎಂಬ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಪಡೆದವು. ಮುಮ್ಮಡಿಯವರ ಗ್ರಂಥವೂ ಸಹ ಹಲವಾರು ಆಕರ ಗ್ರಂಥಗಳ ಸಾರವಾಗಿದ್ದು "ಸಾರಂ ಸಂಗ್ರಹ್ಯ ತತ್ತ್ವತಃ" ಎಂಬುದಾಗಿ ಅವರೇ ನುಡಿದಿರುವರು.

"ನಿಧಿ" ಎಂದರೆ ಆಶ್ರಯ, ಸಂಗ್ರಹ, ನೆಲೆ, ಕೂಡಿಸುವಿಕೆ (ಜಲನಿಧಿ, ತೋಯನಿಧಿ, ತಪೋನಿಧಿ) ಸಂಪತ್ತು ಎಂಬ ನಾನಾ ಅರ್ಥಗಳುಂಟು. ಭಾರತೀಯ ಪುರಾಣಗಳ ಪ್ರಕಾರ ಕುಬೇರನು ಸಂಪತ್ತಿನ ಅಧಿಪತಿ. ಅವನಲ್ಲಿರುವ ನಿಧಿಗಳೂ ಸಹ ಒಂಬತ್ತು. "ಕುಬೇರಸ್ಯ ನವಧಾರತ್ನವಿಶೇಷಃ", ಇವು ಕ್ರಮವಾಗಿ ಪದ್ಮ, ಮಹಾಪದ್ಮ, ಶಂಖ, ಮಕರ, ಕಚ್ಛಪ, ಮುಕುಂದ, ಕುಂದ, ನೀಲ, ವರ್ಚ. ಈ ನವನಿಧಿಗಳನ್ನು ಕುಬೇರನ ಅನುಚರರೆಂದೂ ಸಹ ವರ್ಣಿಸಲಾಗಿದೆ. ಕುಬೇರನ ನವನಿಧಿಯ ಪ್ರೇರಣೆಯಿಂದಲೇ ಮುಮ್ಮಡಿಯವರೂ ಸಹ ತಮ್ಮ ಕೃತಿಗೆ ಶ್ರೀತತ್ತ್ವನಿಧಿಯೆಂಬ ಹೆಸರನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರಬಹುದು. ಶ್ರೀತತ್ತ್ವನಿಧಿಯ ನವನಿಧಿಗಳ ಅಧ್ಯಯನದಿಂದ ಕುಬೇರನ ನವನಿಧಿಗಳನ್ನು ಗಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದೆಂದು ಮುಮ್ಮಡಿಯವರು ತಮ್ಮ ಗ್ರಂಥದ ಧ್ಯೇಯ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಸೂಚಿಸಿರುವರು.

ಶ್ರೀತತ್ತ್ವನಿಧಿಯಲ್ಲಿನ ಎದ್ದು ಕಾಣುವ ಅಂಶವೆಂದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಬರುವ ದೇವತೆಗಳಿಗೆ ಮಾಡಿರುವ ಆಕಾರಕಲ್ಪನೆ. ಗ್ರಹ, ನಕ್ಷತ್ರಗಳು ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೇ ಸಂವತ್ಸರ, ಋತು, ಮಾಸಗಳಿಗೂ ಸಹ ಆಕೃತಿಯನ್ನು ಸೂಚಿಸಿ ಅವುಗಳಿಗೆ ಪತ್ನಿಯರನ್ನೂ ಕಲ್ಪಿಸಿರುವುದು ಇಲ್ಲಿನ ವಿಶೇಷ. ಈ ಆಕಾರಚಿಂತನೆಯ ಬೇರುಗಳನ್ನು ವೇದಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಕಾಣಬಹುದು. ಚತ್ವಾರಿ ಶೃಂಗಾಃ ಎಂಬ ಋಗ್ವೇದದ (4-58-3) ಮಂತ್ರದಲ್ಲಿ ಅಗ್ನಿಗೆ ನಾಲ್ಕು ಕೊಂಬು, ಮೂರುಕಾಲು, ಎರಡುತಲೆ ಎಂದೆಲ್ಲ ಕಲ್ಪಿಸಲಾಗಿದೆ. ನಾಟ್ಯವಾಡುವ ನವತರುಣಿಗೆ ಹೋಲಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವ ಉಷಸ್ಸಿನ ಕಲ್ಪನೆಯಂತೂ ಸೌಂದರ್ಯದ ಪರಾಕಾಷ್ಠೆಯನ್ನು ಮುಟ್ಟಿದೆ. ಹೀಗೆ ವೇದಗಳಿಂದಲೇ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿರುವ ಆಕಾರಕಲ್ಪನೆ ಪರಾಕಾಷ್ಠೆಯನ್ನು ಮುಟ್ಟಿರುವುದನ್ನು ಶ್ರೀತತ್ತ್ವನಿಧಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು. ಶ್ರೀತತ್ತ್ವನಿಧಿಯಲ್ಲಿ ಬರುವ ಒಟ್ಟು ಆರುಸಾವಿರಕ್ಕೂ ಮೀರಿದ ಶ್ಲೋಕಗಳಲ್ಲಿ ವರ್ಣಿತರಾಗಿರುವ ದೇವತೆಗಳಿಗೆ ಅವರವರ ಬಣ್ಣ, ವಸ್ತ್ರ, ಆಭರಣ, ಮುಖಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ, ಕೈಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ, ಧರಿಸಿರುವ ಆಯುಧಗಳು, ಕುಳಿತಿರುವ ವಾಹನಗಳ ವರ್ಣನೆಗಳಿಗೆ ಅನುಸಾರವಾಗಿ ಸಾವಿರಕ್ಕೂ ಮೀರಿದ ಚಿತ್ರಗಳು ಬರೆಯಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ಶ್ರೀತತ್ತ್ವನಿಧಿಯ ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿಯೇ, (ಈ ಗ್ರಂಥದ ಮುಖಪುಟದಲ್ಲಿಯೂ) ಬರುವ ಚಾಮುಂಡಾಂಬಿಕೆಯ ವರ್ಣನೆಯನ್ನು ಗಮನಿಸಬಹುದು:

ನಿಗದ್ಯತೇಽತ್ರ ಯಾ ಚಂಡೀ ಹೇಮಭಾ ಸುಸ್ವರೂಪಿಣೀ ।
ತ್ರಿಣೇತ್ರಾ ಯೌವನಸ್ಥಾ ಚ ಕ್ರುದ್ಧಾ ಚೋರ್ಧ್ವಸ್ಮಿತಾ ಮತಾ ॥ 17 ॥

ಕೃಶಮಧ್ಯಾ ವಿಶಾಲಾಕ್ಷೀ ಚಾರುಪೀನಪಯೋಧರಾ ।
ಏಕವಕ್ತ್ರಾ ತು ಸುಗ್ರೀವಾ ಬಾಹುವಿಂಶತಿಸಂಯುತಾ ॥ 18 ॥
ಶೂಲಾಸಿಶಕ್ತಿಚಕ್ರಾಣಿ ಬಾಣಶಂಖಪವೀನಪಿ ।
ಅಭಯಂ ಡಮರುಂ ಚೈವ ಛುರಿಕಾಂ ದಕ್ಷಿಣೈಃ ಕರೈಃ ॥ 19 ॥
ಊರ್ಧ್ವಾದಿಕ್ರಮಯೋಗೇನ ಬಿಭ್ರತೀ ಸಾ ಸದಾ ಶುಭಾ ।
ನಾಗಂ ಪಾಶಂ ತಥಾ ಖೇಟಂ ಕುಠಾರಾಂಕುಶಕಾರ್ಮುಕಾನ್ ॥ 20 ॥
ಘಂಟಾಧ್ವಜಗದಾದರ್ಶಾನ್ ಬಿಭ್ರಾಣಾ ಕಾಮರೂಪಿಣೀ ।
ತದಧೋ ಮಹಿಷಶ್ಛಿನ್ನಮೂರ್ಧಾ ಪತಿತಮಸ್ತಕಃ ॥ 21 ॥
ತ್ರಸ್ತೋದ್ಯತಕರಃ ಕ್ರುದ್ಧಸ್ತದ್ಗ್ರೀವಾಸಂಭವಃ ಪುಮಾನ್ ।
ಶೂಲಭಿನ್ನೋ ವಮದ್ರಕ್ತೋ ರಕ್ತಭ್ರೂಶ್ಮಶ್ರುಲೋಚನಃ ॥ 22 ॥
ಸಿಂಹೇನ ಖಾದ್ಯಮಾನಸ್ತು ಪಾಶಬದ್ಧೋ ಗಲೇ ಭೃಶಂ ।
ಯಾಭ್ಯಾಂಘ್ರ್ಯಾಂಕ್ರಾಂತಸಿಂಹಾ ಚ ಸವ್ಯಾಂಘ್ರ್ಯಾಲೀಢಗಾಸುರೇ ।
ಚಂಡೀ ಚೋದ್ಯತಶಸ್ತ್ರೇಯಮಶೇಷರಿಪುನಾಶಿನೀ ॥ 23 ॥

ಚಾಮುಂಡಿಯು(ಚಂಡೀ) ಚಿನ್ನದಕಾಂತಿಯವಳು, ಸುಂದರಾಕೃತಿಯವಳದು. ಮೂರು ಕಣ್ಣುಳ್ಳವಳು, ಯೌವನೆ, ಕುಪಿತಳಾಗಿದ್ದರೂ ಮೇಲೆ ಮಂದಹಾಸವಿರುವಂತೆ ತೋರುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ. ಕೃಶನಡುವಿನ ಇವಳು ಸುಂದರ, ಪುಷ್ಪಸ್ತನಗಳಿಂದ ಶೋಭಿಸುತ್ತಿರುವಳು, ಇಪ್ಪತ್ತು ಬಾಹುಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿ ಶೂಲ, ಖಡ್ಗ, ಶಕ್ತಿ, ಚಕ್ರ, ಬಾಣ, ಶಂಖ, ವಜ್ರಾಯುಧ, ಅಭಯ, ಡಮರುಗ, ಚೂರಿ ಎಂಬ ಆಯುಧಗಳನ್ನು ಬಲಗಡೆ ಮೇಲಿನಿಂದ ಕೆಳಕ್ಕೆ ಬರುವ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಧರಿಸಿರುವಳು. ಎಡಭಾಗದ ಹತ್ತು ಕೈಗಳಲ್ಲಿ ಕ್ರಮವಾಗಿ ನಾಗ, ಪಾಶ, ಗುರಾಣಿ, ಕೊಡಲಿ, ಅಂಕುಶ, ಬಿಲ್ಲು, ಘಂಟೆ, ಧ್ವಜ, ಗದೆ ಮತ್ತು ಕನ್ನಡಿಯನ್ನು ಹಿಡಿದಿರುವಳು. ಇವಳ ಕಾಲಿನ ಕೆಳಗೆ ಕಡಿದ ತಲೆಯುಳ್ಳ ಕೋಣದಿಂದ ಉದ್ಭವಿಸಿದ ಮನುಷ್ಯಾಕೃತಿಯು ಹೆದರಿ ಕೈಯನ್ನು ಮೇಲೆತ್ತಿದೆ. ಅವನ ಹುಬ್ಬು, ಮೀಸೆ, ಕಣ್ಣುಗಳೆಲ್ಲವೂ ಕೆಂಪಾಗಿವೆ. ದೇವಿಯ ವಾಹನವಾದ ಸಿಂಹವು ಅವನನ್ನು ಕಬಳಿಸುತ್ತಿದೆ. ಅವನ ಕತ್ತನ್ನು ಪಾಶವು ಬಿಗಿಯಾಗಿ ಸುತ್ತಿದೆ. ಚಾಮುಂಡಿಯು ಎಡಗಾಲನ್ನು ಸಿಂಹದ ಮೇಲಿಟ್ಟು ಬಲಗಾಲಿನಿಂದ ಆ ರಾಕ್ಷಸನನ್ನು ಮೆಟ್ಟಿ ನಿಂತಿದ್ದಾಳೆ. ಶಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಎತ್ತಿಹಿಡಿದಿರುವ ಚಾಮುಂಡಿಯು ಸಮಸ್ತ ಶತ್ರುವಿನಾಶಿನಿ.

ಮುಮ್ಮಡಿಯವರು ಚಿತ್ರಕಲಾವಿದರಿಗೆ ಪ್ರತಿದೇವತೆಯ ವರ್ಣನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದ ನಂತರ, ಆಯಾದೇವತೆಗಳನ್ನು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಚಿತ್ರಕಲಾವಿದರು ರೇಖಾ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅವುಗಳಿಗೆ ಬಣ್ಣವನ್ನು ತುಂಬಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಹೀಗಾಗಿ ಶ್ರೀತತ್ತ್ವನಿಧಿಯನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಲು ಹಲವಾರು ವರ್ಷಗಳು ಹಿಡಿದಿರಬಹುದು. ಮುಮ್ಮಡಿಯವರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಚಿತ್ರಕಲೆಗೆ ಸಿಕ್ಕಷ್ಟು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಮತ್ತಾರ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೂ ಲಭಿಸಲಿಲ್ಲ. ಚಿತ್ರಕಲೆಯಲ್ಲಿ ಸಿದ್ಧಹಸ್ತರಾದ ಜಾವಗಲ್ಲು ನರಸಿಂಹಯ್ಯ, ವೀರಣ್ಣ, ಅಳಸಿಂಗ್ರಯ್ಯ, ತಿಪ್ಪಣ್ಣ, ತಂಜಾವೂರು ಕೊಂಡಯ್ಯ ಮೊದಲಾದ ಚಿತ್ರಕಾರರು ಅಂದಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧರಾಗಿದ್ದರು. ಮುಮ್ಮಡಿಯವರು ರಚಿಸಿರುವ ಸಾರಸಂಗ್ರಹ ಭಾರತವೆಂಬ ನಾಟ್ಯಶಾಸ್ತ್ರಾಧಾರಿತ ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಎಪ್ಪತ್ತು ವರ್ಣಚಿತ್ರಗಳೂ, ಅಭಿನಯದ ಹಸ್ತಮುದ್ರೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ತೊಂಬತ್ತು ರೇಖಾಚಿತ್ರಗಳೂ ಇವೆ. ಸ್ವರಚೂಡಾಮಣಿ, ಸೌಗಂಧಿಕಾಪರಿಣಯ, ದೇವೀಮಹಾತ್ಮ್ಯೆ, ಭರತಸಾರಸಂಗ್ರಹ ಇವುಗಳಲ್ಲೂ ಸುಂದರ ವರ್ಣಚಿತ್ರಗಳಿವೆ. ಮುಮ್ಮಡಿಯವರ ಕಾಲದಲ್ಲಿನ ಚಿತ್ರಸಂಪ್ರದಾಯದ ಸವಿಮರ್ಶ ವಿವರಣೆಯನ್ನು ಹಂಪೆಯ

ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾವಿಲಯದಿಂದ ಪ್ರಕಟವಾಗಿರುವ ಶ್ರೀ ಎಸ್.ಕೆ. ರಾಮಚಂದ್ರರಾಯರು ಸಂಪಾದಿಸಿರುವ, ಸ್ವರಚೂಡಾಮಣಿಯ ಪೀಠಿಕೆಯಲ್ಲಿ ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ನೀಡಲಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀತತ್ತ್ವನಿಧಿಯ ಒಟ್ಟು ನವನಿಧಿಗಳಲ್ಲಿ ಬರುವ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಅತಿಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾಗಿ ಶಕ್ತಿನಿಧಿಯ ಪ್ರಾಸ್ತಾವಿಕ ಶ್ಲೋಕಗಳಲ್ಲೇ ಸೂಚಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಪ್ರಥಮನಿಧಿಯಾದ ಶಕ್ತಿನಿಧಿಯಲ್ಲಿ ಚಾಮುಂಡಾದಿ ಮಹಾಶಕ್ತಿಸ್ವರೂಪಿಣಿಯರಾದ ಸ್ತ್ರೀ ದೇವತೆಗಳ ವರ್ಣನೆಯನ್ನು ಧ್ಯಾನಶ್ಲೋಕಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

ಎರಡನೆಯ ವಿಷ್ಣುನಿಧಿಯು ವಿಷ್ಣುವಿನ ವಿವಿಧ ಮೂರ್ತಿಸ್ವರೂಪಗಳ ಧ್ಯಾನಮಯವರ್ಣನೆಗೆ ಸೀಮಿತವಾಗಿದೆ.

ಮೂರನೆಯ ಶಿವನಿಧಿಯಲ್ಲಿ ಶಿವ-ಶೈವಾದಿಮೂರ್ತಿಗಳ ಸ್ವರೂಪವರ್ಣನೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಧ್ಯಾನಶ್ಲೋಕಗಳಿವೆ.

ನಾಲ್ಕನೆಯ ಬ್ರಹ್ಮನಿಧಿಯಲ್ಲಿ ಬ್ರಹ್ಮ-ಇಂದ್ರಾದಿ ದೇವತೆಗಳ ಸ್ವರೂಪ ನಿರೂಪಣೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಧ್ಯಾನಶ್ಲೋಕಗಳಿವೆ.

ಐದನೆಯ ಗ್ರಹನಿಧಿಯಲ್ಲಿ ಗ್ರಹ-ನಕ್ಷತ್ರ-ಕಾಲಾದಿಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಧ್ಯಾನಶ್ಲೋಕಗಳಿವೆ.

ಆರನೆಯ ವೈಷ್ಣವನಿಧಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ವಿಷ್ಣುಕ್ಷೇತ್ರಗಳ-ಶಾಲಿಗ್ರಾಮಶಿಲೆಯ ಸ್ವರೂಪಾದಿಗಳ ವರ್ಣನೆಯನ್ನು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

ಏಳನೆಯದಾದ ಶೈವನಿಧಿಯಲ್ಲಿ ಶಿವಕ್ಷೇತ್ರ-ಶಿವಲಿಂಗಾದಿ ಲಕ್ಷಣವನ್ನು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

ಎಂಟನೆಯ ಆಗಮನಿಧಿಯಲ್ಲಿ ನಿಗಮ-ಆಗಮ ತಂತ್ರಗಳ ಲಕ್ಷಣವನ್ನು ಧ್ಯಾನಮಯ ಶ್ಲೋಕಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

ಒಂಬತ್ತನೆಯದಾದ ಕೌತುಕನಿಧಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಖ್ಯಾಲಿಪಿಯೇ ಮೊದಲಾದ ಪ್ರಮುಖ ಕೌತುಕ(ಆಟ)ಗಳಿವೆ.

ಶಕ್ತಿನಿಧಿ: ಶಕ್ತಿನಿಧಿಯಲ್ಲಿ ಶಕ್ತಿದೇವತೆಯ(ಪಾರ್ವತಿಯ)ವಿವಿಧ ಸ್ವರೂಪಗಳನ್ನು ವರ್ಣಿಸುವ ಧ್ಯಾನಶ್ಲೋಕಗಳಿವೆ. ಶಕ್ತಿಯ ಉಪಾಸನೆ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಹಿಂದಿನಿಂದಲೂ ರೂಢಿಯಲ್ಲಿದ್ದು ಶಾಕ್ತ-ಸಂಪ್ರದಾಯ ಪ್ರಾಚೀನ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿದೆ. ಮುಮ್ಮಡಿಯವರು ತಮ್ಮ ಕುಲದೈವವಾದ ಚಾಮುಂಡೇಶ್ವರಿಯ ಉಪಾಸನೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ವಿವಿಧ ರೂಪಾಕೃತಿಗಳ ಧ್ಯಾನಮಯ ಶ್ಲೋಕಗಳನ್ನು ಹಲವಾರು ಆಕರಗಳಿಂದ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಸಚಿತ್ರ ವರ್ಣನೆಯನ್ನು ಶಕ್ತಿನಿಧಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಿರುವರು. ಲೋಕಸೃಷ್ಟಿಗೆ ಕಾರಣಳಾದ ಜಗನ್ಮಾತೆ ಶಕ್ತಿಯು ಚಾಮುಂಡಾಂಬಿಕೆಯಾಗಿಯೂ, ಮಹಾಕಾಳಿಯಾಗಿಯೂ, ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿಯಾಗಿಯೂ, ಮಹಾಸರಸ್ವತಿಯಾಗಿಯೂ, ರಾಜರಾಜೇಶ್ವರಿಯಾಗಿಯೂ, ಶ್ರೀಚಕ್ರದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿರುವ ಲಲಿತಾಂಬಿಕೆಯಾಗಿಯೂ ವಿರಾಜಿಸಿದ್ದಾಳೆ.

ಶಕ್ತಿನಿಧಿಯಲ್ಲಿ, ಪುರಾಣ-ಆಗಮಾದಿ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಬರುವ ನೂರಾರು ಸ್ತ್ರೀದೇವತೆಯರೆಲ್ಲರನ್ನು ಧ್ಯಾನಶ್ಲೋಕಗಳಲ್ಲಿ ವರ್ಣಿಸಿ ಚಿತ್ರಸಹಿತ ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ದುರ್ಗಾಧ್ಯಾನ, ತುಳಸೀಧ್ಯಾನ, ಮೂಲಾಧಾರಾದೀ ಸಪ್ತಪೀಠೇಶ್ವರಿಯರು, ಪಾರ್ವತಿಯ ವಿವಿಧ ರೂಪಗಳು, ಚತುಃಷಷ್ಠಿಕಲಾದೇವಿಯರು, ವಾಗೀಶ್ವರಿಯ ವಿವಿಧ ರೂಪಗಳು, ಯೋಗಿನಿಯರು ಇತ್ಯಾದಿಗಳ ಧ್ಯಾನಮಯವರ್ಣನೆಯಿದೆ. ಅಕಾರದಿಂದ ಕ್ಷಕಾರಪರ್ಯಂತ ವರ್ಣಮಾಲೆಯಲ್ಲಿನ ಐವತ್ತೊಂದು ಅಕ್ಷರಗಳನ್ನೂ ದೇವತೆಯರೆಂದು ಕಲ್ಪಿಸಿ ಧ್ಯಾನಶ್ಲೋಕಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧಶಾಬರತಂತ್ರ ಮೊದಲಾದ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನಾಧರಿಸಿ ನೀಡಲಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಚಕ್ರದ ಅಧಿದೇವತೆ ಲಲಿತಾಂಬಿಕೆಯ ಭವ್ಯವರ್ಣನೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಭಾರತದ ಅಂದಿನ ದಿನಗಳ ಖನಿಜ ಸಂಪತ್ತು, ಅಮೂಲ್ಯ ರತ್ನಗಳು, ವಾಹನ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಮೃಗ-ಪಕ್ಷಿಗಳ ಸಂಪತ್ತು ಮೊದಲಾದ ಹಲವಾರು ವಿಷಯಗಳ ಮಾಹಿತಿಯಿದ್ದು

ಶಕ್ತಿನಿಧಿಯಲ್ಲಿ ಇದೇ ವಿಶೇಷ ವರ್ಣನೆ ಎನಿಸಿದೆ. ಇತರ ದೇವಿಯರ ವರ್ಣನೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಸಂಗಿಕವಾಗಿ ಯೋಗಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಅಣಿಮಾದಿ ಅಷ್ಟಸಿದ್ಧಿಗಳ ವರ್ಣನೆಯು, ಮೂಲಾಧಾರಾದಿ ಚಕ್ರಗಳ ವರ್ಣನೆಯೂ ಇವೆ. ಮತ್ತೊಂದು ವಿಶೇಷವೆಂದರೆ ಬಹಳಷ್ಟು ದೇವಿಯರ ಕೈಗಳಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡಿಯೂ ಇರುವಂತೆ ವರ್ಣಿತವಾಗಿದ್ದು ಸ್ತ್ರೀಯರ ಸ್ವಭಾವದ ಸಹಜತೆಯನ್ನೂ ತರಲಾಗಿದೆ.

ಶಕ್ತಿನಿಧಿಯ ಒಟ್ಟು ಸುಮಾರು ಸಾವಿರದ ಮುನ್ನೂರು ಶ್ಲೋಕಗಳ ಹರವಿನಲ್ಲಿ ಹುದುಗಿರುವ ವಿಷಯಗಳು ಅಪಾರ. ದೇವಿಯರ ವರ್ಣನೆಗಳಿಗೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಂತೆ ಅವರ ಆಯುಧವಿಶೇಷಗಳ, ವಸ್ತ್ರಾಭರಣಗಳ, ಪುರಾಣಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ಹಲವಾರು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ. ಅಂತಹ ಕೆಲವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾಗಿ ನೀಡಲಾಗಿದೆ.

ಆಯುಧಗಳು: ಖಡ್ಗ, ಚಕ್ರ, ಗದೆ, ಶೂಲ, ಬಿಲ್ಲು, ಪರಿಘ, ಗುರಾಣಿ, ಪರಶು, ವಜ್ರಾಯುಧ, ನೇಗಿಲು, ಒನಕೆ, ಛುರಿಕಾ(ಚೂರಿ) ಪಾಶ, ಶಕ್ತ(ಈಟಿ) ಮೊದಲಾದವು.

ಆಭರಣಗಳು: ಹಾರ, ಒಡ್ಯಾಣ, ಕಿರೀಟ, ಕಟಕ, ಕುಂಡಲ, ಅಂಗದ, ಕೇಯೂರ, ನೂಪುರ, ಅರ್ಧಚಂದ್ರಾಕೃತಿಯ ತಲೆಗೆ ಧರಿಸುವ ಆಭರಣ.

ಪುಷ್ಪಗಳು: ಕಮಲದ ವಿವಿಧ ಬಗೆಗಳು, ಜಪಾಕುಸುಮ(ದಾಸವಾಳ), ದಾಳಿಂಬೆಯ ಹೂವು ಇತ್ಯಾದಿ.

ವಿಶೇಷರತ್ನಗಳು: ಪುಷ್ಯರಾಗ, ಪದ್ಮರಾಗ, ಗೋಮೇದಿಕ, ವಜ್ರ, ವೈಢೂರ್ಯ, ಮುತ್ತು, ಮರಕತ, ನೀಲ, ಇಂದ್ರನೀಲ, ಪಚ್ಚೆ, ಹವಳ.

ಲೋಹಗಳು: ಕಾಲಾಯಸ (ಕಬ್ಬಿಣ), ಕಂಚು (ಮಿಶ್ರಲೋಹ), ತಾಮ್ರ, ಸೀಸ, ಹಿತ್ತಾಳೆ(ಮಿಶ್ರಲೋಹ), ಪಂಚಲೋಹ, ಬೆಳ್ಳಿ, ಚಿನ್ನ.

ಧೂಪ-ಸುಂಗಧಗಳು: ಅಗರು, ಚಂದನ, ಕಸ್ತೂರಿ, ಕರ್ಪೂರ.

ಸಂಗೀತವಾದ್ಯಗಳು: ಶಂಖ, ಘಂಟೆ, ಡಮರುಗ, ವೀಣೆ, ರುದ್ರವೀಣೆ, ಮೃದಂಗ, ಕೊಳಲು ಮೊದಲಾದವು ಪ್ರಮುಖವಾಗಿವೆ.

ಶಿವನಿಧಿ: ಪುರಾಣ, ಆಗಮ ಮುಂತಾದ ವಿವಿಧ ಮೂಲಗಳಿಂದ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ ಶಿವನ ನಾನಾ ಸ್ವರೂಪಗಳನ್ನು ವರ್ಣಿಸುವ ಧ್ಯಾನಶ್ಲೋಕಗಳು ಶಿವನಿಧಿಯಲ್ಲಿ ಅಡಕವಾಗಿವೆ. ಶ್ವೇತವರ್ಣದ ಮಹಾ ಕೈಲಾಸ ಮೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಮೂವತ್ತಾರು ಭುಜಗಳ ಅಘೋರ ಮೂರ್ತಿಯಾಗಿ, ಮಹಾಕಾಳೀ ಸಮೇತನಾಗಿ ನೀಲವರ್ಣದಿಂದ ಶೋಭಿಸುವ ಮಹಾಕಾಲನಾಗಿ, ಶುಭ್ರವರ್ಣದ ಅಮೃತಮೃತ್ಯುಂಜಯನಾಗಿ, ಅರುಣವರ್ಣದ ನೀಲಕಂಠನಾಗಿ, ಶ್ವೇತವರ್ಣದ ರುದ್ರಮಹೇಶ್ವರನಾಗಿ ಶೋಭಿಸುವ ಶಿವನ ಸುಂದರ-ಭಯಂಕರಮೂರ್ತಿಗಳ ವರ್ಣನೆಯನ್ನು ಅದ್ಭುತರಮಣೀಯ ಚಿತ್ರಗಳೊಡನೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಶಿವನ ಪಂಚಮೂರ್ತಿಗಳಾದ ಸದ್ಯೋಜಾತ, ವಾಮದೇವ, ಅಘೋರ, ತತ್ಪುರುಷ, ಈಶಾನ ಸ್ವರೂಪ ವರ್ಣನೆಗಳಿವೆ. ಹಿಂದೂ ಪುರಾಣಗಳಲ್ಲಿ ಶಿವನು ನೃತ್ಯಾಭಿಮಾನಿದೇವತೆ, ದೇವಗಾಯಕನಾದ ತುಂಬುರನ ಗಾನಕ್ಕೆ ನರ್ತಿಸುವ ನಟರಾಜಶಿವನನ್ನು, ಭವಾನಿಯ ನಾಟ್ಯವಿಲಾಸವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಮನೋಜ್ಞವಾಗಿ ಬಣ್ಣಿಸಲಾಗಿದೆ. ಜಗತ್ತಿನ ಸೃಷ್ಟಿ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗೆ ಶಿವನ ತಾಂಡವ ನೃತ್ಯವೇ ನಾಂದಿ. ಭಾರತೀಯ ನೃತ್ಯಕಲೆಯ ಅಧಿದೇವತೆಗಳಾದ ಶಿವ-ಶಿವಾಣಿಯರ ಸಪ್ತವಿಧತಾಂಡವಗಳಾದ ಆನಂದತಾಂಡವ, ಸಂಧ್ಯಾತಾಂಡವ, ಉಮಾತಾಂಡವ, ಗೌರೀತಾಂಡವ,

ಕಾಲಿಕಾತಾಂಡವ, ತ್ರಿಪುರತಾಂಡವ, ಸಂಹಾರತಾಂಡವವೆಂಬ ಪ್ರಕಾರಗಳನ್ನು ವರ್ಣಿಸಲಾಗಿದೆ. ಭಸ್ಮಲೇಪಿತನಾಗಿ, ಡಮರುಗವನ್ನು ಕೈಯಲ್ಲಿ ನುಡಿಸುತ್ತಾ ಭರದಿಂದ ನರ್ತಿಸುವ ನಟರಾಜನನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಚಿತ್ರದಲ್ಲಿ ಮೂಡಿಸುವಲ್ಲಿ ಕಲಾವಿದ ತನ್ನ ಕೌಶಲ್ಯವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಧಾರೆಯೆರೆಯಲೇಬೇಕಲ್ಲವೆ? ಭವ, ಶರ್ವ ಮೊದಲಾದ ಅಷ್ಟಮೂರ್ತಿಗಳ, ಶಂಭು ಪಿನಾಕಿಯೇ ಮೊದಲಾದ ಏಕಾದಶರುದ್ರರ, ಈಶ್ವರನ ಐವತ್ತೈದು ಲೀಲಾಮೂರ್ತಿಗಳ, ಶಿವಪಾರ್ವತಿಯರ ವಿವಾಹ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಕಲ್ಯಾಣಸುಂದರನಾಗಿ ಶೋಭಿಸುವ ವರ್ಣನೆಗಳಿವೆ. ಸತಿಪತಿಯರ ಅದ್ವೈತವನ್ನು ಸಾರುವ ಶಿವನ ವಿಶೇಷಮೂರ್ತಿಯಾದ ಅರ್ಧನಾರೀಶ್ವರನ ಚಿತ್ರಣವು ಮನೋಹರವಾಗಿ ಮೂಡಿಬಂದಿದೆ. ಹೀಗೆ ಜಗದ ಮಾತಾ-ಪಿತರನ್ನು ಅನುಗುಣವಾದ ಧ್ಯಾನಶ್ಲೋಕಗಳಲ್ಲಿ ಚಿತ್ರಗಳೊಡನೆ ಬಣ್ಣಿಸಿರುವ ಮುಮ್ಮಡಿಯವರು ಶಿವಪುತ್ರರನ್ನು ಮರೆತಿಲ್ಲ. ಗಣಪತಿಯ ಅಪೂರ್ವ ಹಾಗೂ ಅಪರೂಪದ ಮೂರ್ತಿಗಳನ್ನು ಮೂವತ್ತೆರಡು ಧ್ಯಾನಶ್ಲೋಕಗಳಲ್ಲಿ ವರ್ಣಿಸಲಾಗಿದ್ದು ಅವುಗಳಿಗನುಗುಣವಾಗಿ ಅದ್ಭುತವಾದ ಮೂವತ್ತೆರಡು ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಬಿಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ಗಣಪತಿಯ ಸೋದರನಾದ ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯನನ್ನು ಅಗ್ನಿಜಾತಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯಾದಿ ಹದಿನೇಳು ಬಗೆಯ ಮೂರ್ತಿಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ವರ್ಣಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅಷ್ಟವಿಧ ಭೈರವರೂ ಸಹ ವರ್ಣಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

ಬ್ರಹ್ಮನಿಧಿ: ನಾಲ್ಕನೆಯದಾದ ಬ್ರಹ್ಮನಿಧಿಯಲ್ಲಿ ಚತುರ್ಮುಖ ಬ್ರಹ್ಮ, ವಿದ್ಯಾಧಿದೇವತೆಯಾದ ಸರಸ್ವತಿ, ಆದ್ಯ, ಲೋಕಪಾಲ, ಪ್ರಜಾಪತಿ, ವಿಧಿ, ವಿಶ್ವಕರ್ಮರೆಂಬ ಪಂಚವಿಧ ಬ್ರಹ್ಮರನ್ನು ವರ್ಣಿಸುವ ಧ್ಯಾನಶ್ಲೋಕಗಳಿವೆ. ಪುರಾಣ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧರಾದ ಸಪ್ತರ್ಷಿಗಳು, ಪುಣ್ಯಪಾಪ ಪುರುಷರ ಸ್ವರೂಪ ವರ್ಣನೆಗಳಿವೆ. ಈ ಭಾಗವಲ್ಲಿನ ಇನ್ನೊಂದು ವಿಶೇಷವೇನೆಂದರೆ ನಾಲ್ಕು ವೇದಗಳಿಗೂ ಆಕಾರವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿ ಕ್ರಮವಾಗಿ ಅವರುಗಳಿಗೆ ಗೋತ್ರಾದಿಗಳನ್ನೂ, ಪತ್ನಿಯರನ್ನೂ ಕಲ್ಪಿಸಲಾಗಿದೆ. ಆರು ವೇದಾಂಗಗಳನ್ನು, ಆಯುರ್ವೇದ ಮೊದಲಾದ ಉಪವೇದಗಳನ್ನು, ಪ್ರಮುಖದರ್ಶನಗಳನ್ನೂ, ಭರತಶಾಸ್ತ್ರ, ಶೈವ ವೈಷ್ಣವ ಪಂಥಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಪಾಶುಪತಶಾಸ್ತ್ರ, ಪಾಂಚರಾತ್ರ ಮೊದಲಾದವನ್ನು ಈ ನಿಧಿಯಲ್ಲಿ ವರ್ಣಿಸಲಾಗಿದೆ. ಪುರಾಣಪ್ರಸಿದ್ಧ ವರ್ಣನೆಗಳಾದ ದಶದಿಕ್ಕುಗಳು, ಅಷ್ಟದಿಗ್ಗಜಗಳು, ಹದಿನಾಲ್ಕು ಮನುಗಳು, ಮೃತ್ಯುವನ್ನು ಗೆದ್ದು ಚಿರಂಜೀವಿಗಳೆಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧರಾಗಿರುವ ಅಶ್ವತ್ಥಾಮ, ಬಲಿ, ವ್ಯಾಸ, ಹನುಮಾನ್, ವಿಭೀಷಣ, ಕೃಪ, ಪ್ರಹ್ಲಾದ, ಮಾರ್ಕಂಡೇಯರ ವರ್ಣನೆಗಳೂ, ಮರೀಚಿ ಮೊದಲಾದ ಋಷಿಗಳಿಗೂ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವರ್ಣನೆಗಳಿವೆ.

ಬ್ರಹ್ಮನಿಧಿಯಲ್ಲಿ (ಹಸ್ತಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿ 159-188) ಸಂಗೀತಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವಿಶೇಷ ವಿಷಯಗಳಾದ ಸ್ವರ, ರಾಗ-ತಾಳಗಳಿಗೂ ಸಹ ರೂಪಕಲ್ಪನೆಯಿದ್ದು, ರಮಣೀಯ ಚಿತ್ರಗಳೊಡನೆ ಬಣ್ಣಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ಭಾಗವನ್ನು ಮುಮ್ಮಡಿಯವರು ತಮ್ಮ ಮತ್ತೊಂದು ಕೃತಿಯಾದ ಸ್ವರಚೂಡಾಮಣಿಯನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ರಚಿಸಿದ್ದು "ಅಸ್ಮತ್‌ಕೃತಸ್ವರಚೂಡಾಮಣಿಗ್ರಂಥರೀತ್ಯಾ" ಎಂಬುದಾಗಿ ಇದರ ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿಯೇ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಛಂದಸ್ಸು, ಅಲಂಕಾರಗಳ ಸಂಗ್ರಹ ನಿರೂಪಣೆಯೂ ಸಹ ಇಲ್ಲಿಯೇ ಬಂದಿದೆ.

ಗ್ರಹನಿಧಿ: ಐದನೆಯ ಭಾಗವಾದ ಗ್ರಹನಿಧಿಯು ಸಮಗ್ರ ಭಾರತೀಯ ಜ್ಯೋತಿಶ್ಶಾಸ್ತ್ರದ ಸಾರಸಂಗ್ರಹವೋ ಎಂಬಂತಿದ್ದು ಇಡೀ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಇದೇ ದೊಡ್ಡದೆನಿಸಿದೆ. ಪ್ರಯೋಗರತ್ನ, ನಕ್ಷತ್ರಚೂಡಾಮಣಿ, ಸೂರ್ಯಸಿದ್ಧಾಂತ, ಜ್ಯೋತಿಷರತ್ನಾಕರ, ಜಾತಕಾಭರಣವೇ ಮೊದಲಾದ ಪ್ರಸಿದ್ಧಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ಈ ಭಾಗವನ್ನು ರಚಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಸೂರ್ಯ, ಚಂದ್ರಾದಿಗ್ರಹಗಳನ್ನು, ನಕ್ಷತ್ರಗಳನ್ನು, ಯುಗಾದಿಕಾಲಸ್ವರೂಪವನ್ನು, ಅರವತ್ತು ಸಂವತ್ಸರಗಳು, ಆರು ಋತುಗಳು, ಭೂಮ್ಯಾದಿ ಗ್ರಹಗಳ ಚಲನೆಯ ಕಾರಣದಿಂದ ಉಂಟಾಗುವ ಉತ್ತರಾಯಣ, ದಕ್ಷಿಣಾಯನಗಳಿಗೂ ಅಧಿದೇವತೆಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿ ಧ್ಯಾನಶ್ಲೋಕಗಳನ್ನು ರಚಿಸಲಾಗಿದೆ. ಆಯಾಯ ಮಾಸಾದಿ ಕಾಲಗಳಿಗನುಗುಣವಾಗಿ

ಮಾಡಬೇಕಾದ ಕರ್ತವ್ಯಗಳನ್ನೂ, ವರ್ಜಿಸಬೇಕಾದ ಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನೂ, ಸಂದರ್ಭಗಳಿಗನುಗುಣವಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕಾದ ದಾನವಿವರಗಳನ್ನೂ, ಅವುಗಳಿಂದ ಲಭಿಸುವ ಫಲಗಳನ್ನೂ ವಿವರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಪ್ರಭವಾದಿ ಸಂವತ್ಸರಗಳಲ್ಲಿ ಜನಿಸುವ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಸ್ವಭಾವವನ್ನು ಜಾತಕಾಭರಣವೆಂಬ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿರುವಂತೆ ವಿವರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇಷ್ಟಲ್ಲದೆ ಕ್ಷುದ್ರ ಸ್ವರೂಪರಾದ ಕಾಳರಾಹು, ಅಪಸ್ಮಾರ, ಮಹಾಕಾಲ, ಮೃತ್ಯು ದೇವತೆ, ಕೃತ್ಯಾ ಇತ್ಯಾದಿ ದೇವತೆಗಳ ಸ್ವರೂಪ ಚಿತ್ರಣವೂ ಇದೆ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಜ್ಯೋತಿಶ್ಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿರುವ ಸಮಸ್ತವಿಚಾರಗಳನ್ನೂ ಇಲ್ಲಿ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾಗಿ ನಿರೂಪಿಸಲಾಗಿದೆ.

ವೈಷ್ಣವನಿಧಿ: ಆರನೇಯ ವೈಷ್ಣವನಿಧಿಯು ಭಾರತದ ಮೂಲೆ ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ವೈಷ್ಣವಕ್ಷೇತ್ರಗಳ, ಯಾತ್ರಾ ಸ್ಥಳಗಳ ವಿವರಣಾತ್ಮಕ ಗಣಿಯಂತಿದೆ. ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ಬರುವ ಲಕ್ಷ್ಮೀ-ನಾರಾಯಣರ ಸಂವಾದವನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ವಿಷ್ಣುಭಕ್ತರಿಗೆ ಪವಿತ್ರವಾದ ನೂರಹದಿನಾರು ಯಾತ್ರಾಸ್ಥಳಗಳ ಸಮಗ್ರ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನೇ ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಪ್ರಸಿದ್ಧ ವೈಷ್ಣವಕ್ಷೇತ್ರಗಳಾಗಿ ನೂರೆಂಟು ತಿರುಪತಿಗಳನ್ನೂ, ಶ್ರೀರಂಗವೇ ಮೊದಲಾದ ಅಷ್ಟಕ್ಷೇತ್ರಗಳನ್ನೂ ವರ್ಣಿಸಲಾಗಿದೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪವಿತ್ರಕ್ಷೇತ್ರದ ಹೆಸರು, ಅಲ್ಲಿನ ದೇವರುಗಳ, ಅವರೊಡನಿರುವ ದೇವಿಯರ ಹೆಸರುಗಳು, ದೇವಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ನಿರ್ಮಿಸಿರುವ ಅಷ್ಟಾಂಗವಿಮಾನ, ತಪ್ತಕಾಂಚನವಿಮಾನ, ಗೋವರ್ಧನವಿಮಾನವೇ ಮೊದಲಾದ ವಿಮಾನಸ್ವರೂಪವನ್ನು, ದೇವಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ತೀರ್ಥಗಳ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು, ದೇವರು ಅಭಿಮುಖವಾಗಿರುವ ದಿಕ್ಕು, ದೇವರು ನಿಂತಿರುವ, ಕುಳಿತಿರುವ ಅಥವಾ ಶಯನಿಸಿರುವ ಭಂಗಿ ಮೊದಲಾದ ಸಮಸ್ತ ವಿವರಗಳನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಮಧುರೆ. ಇಲ್ಲಿನ ದೇವರ ಹೆಸರು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ. ಜೊತೆಗಿರುವವರು ರುಕ್ಮಿಣೀ-ಸತ್ಯಭಾಮಾದೇವಿಯರು. ಭದ್ರವೆಂಬ ವಿಮಾನ, ಯಮುನಾತೀರ್ಥ, ದೇವರ ಮೂರ್ತಿಯು ಪೂರ್ವಾಭಿಮುಖವಾಗಿ ನಿಂತಿರುವ ಭಂಗಿ. ದೇವತೆಗಳೂ ವಸುದೇವನೂ ಸೇವಾನಿರತರಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀವೈಷ್ಣವಸಂಪ್ರದಾಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಹನ್ನೆರಡು ಮಂದಿ ಆಳ್ವಾರರುಗಳ, ರಾಮಾನುಜರೇ ಮೊದಲಾದ ಆಚಾರ್ಯರುಗಳ ರೇಖಾಚಿತ್ರ ಸಹಿತವಾದ ವಿವರಣೆಗಳಿವೆ. ಶ್ರೀವೈಷ್ಣವಸಂಪ್ರದಾಯದ ಪವಿತ್ರಗ್ರಂಥಗಳಾದ ಪ್ರಪತ್ತಿಸೋಪಾನ, ಊರ್ಧ್ವಪುಂಡ್ರವಿಧಾನ, ಯತಿರಾಜಸಪ್ತತಿ, ತುಳಸಿಮಹಾತ್ಮ್ಯೆ, ರಾಮಾನುಜಾಚಾರ್ಯ ವಿರಚಿತ ಅಷ್ಟೋತ್ತರ ಇವುಗಳ ಸಂಪೂರ್ಣ ಪಾಠವನ್ನೇ ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ನೃಸಿಂಹ ಪುರಾಣವನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ನಲವತ್ತು ಶಾಲಿಗ್ರಾಮ ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿದೆ.

ಶೈವನಿಧಿ: ಶೈವಸಂಪ್ರದಾಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಹಲವಾರು ವಿಷಯಗಳ ಸೂಕ್ತಮಾಹಿತಿ ಶೈವನಿಧಿಯಲ್ಲಿ ಅಡಕವಾಗಿದೆ. ಶಿವಭಕ್ತರಿಗೆ ಪವಿತ್ರವಾದ ನೂರಹದಿಮೂರು ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳ ವಿಸ್ತೃತ ವಿವರಣೆಯಿದೆ. ಲಲಿತಾಗಮ, ವಾಯವೀಯಸಂಹಿತಾ, ಶಿವರಹಸ್ಯ ಮತ್ತು ಸ್ಕಂದಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ವೀರಮಹೇಶ್ವರಕಾಂಡ ಮೊದಲಾದ ಆಕರ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಆಧಾರವಾಗಿಟ್ಟು ವರ್ಣಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇಷ್ಟಲ್ಲದೆ ಪಾರ್ಥಿವಾದಿ ಲಿಂಗಭೇದಗಳನ್ನು, ಅರವತ್ತಮೂರು ಜನ "ನಾಯನಾರ್‌ಗಳೆಂದು" ಪ್ರಸಿದ್ಧರಾದ ಶಿವಭಕ್ತರನ್ನು ಅವರ ಹೆಸರು, ವರ್ಣ, ಆಶ್ರಮಧರ್ಮ, ಸ್ವಕ್ಷೇತ್ರಗಳೊಡನೆ ವರ್ಣಿಸಲಾಗಿದೆ. ಶಿವಭಕ್ತರಿಗೆ ಪವಿತ್ರವಾಗಿದ್ದು ನಿತ್ಯವೂ ಧರಿಸುವ ವಿಭೂತಿಯ ಮಹಾತ್ಮ್ಯೆ, ರುದ್ರಾಕ್ಷಿಮಹಾತ್ಮ್ಯೆ, ಅದರಿಂದ ಲಭಿಸುವ ಫಲ, ಬಿಲ್ವಪತ್ರೆಯ ಮಹಾತ್ಮ್ಯೆ, ಇವುಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಲಾಗಿದ್ದು ಶಿವಾಚಾರದವರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಉಪಯುಕ್ತವೆನಿಸುವ ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ಈ ಭಾಗವು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಯೋಗಾಸನದ ವಿವಿಧ ಭಂಗಿಗಳ ರೇಖಾಚಿತ್ರಗಳಿವೆ.

ಆಗಮನಿಧಿ: ಅತಿ ವಿಪುಲವಾಗಿರುವ ಸಂಸ್ಕೃತಸಾಹಿತ್ಯಸಂಪತ್ತಿನ ಸಂಗ್ರಹ ನಿರೂಪಣೆಯೆ ಆಗಮನಿಧಿಯೆಂಬ ಎಂಟನೆಯ ಭಾಗದ ವಿಷಯ. ಆಗಮ ನಿಧಿಯು ರಾಮಾಯಣ, ಪುರಾಣ, ಮಹಾಭಾರತ, ಭಾಗವತ ಮೊದಲಾದವುಗಳಲ್ಲಿನ ಶ್ಲೋಕಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಎಣಿಸಿ ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ನಾಲ್ಕುವೇದ, ಆರುವೇದಾಂಗಗಳು, ಮುಖ್ಯ ಉಪನಿಷತ್ತುಗಳು,

ಹದಿನೆಂಟು ಪುರಾಣಗಳು, ಸ್ಮೃತಿಗಳು, ಪ್ರಮುಖ ವೈಷ್ಣವಾಗಮಗಳು, ಶೈವಾಗಮಗಳ ಪ್ರಶಂಸೆಯಿದೆ. ಪಂಚಾಯತನ ಪೂಜಾ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ರೇಖಾಚಿತ್ರಗಳೊಡನೆ ವಿವರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಕನ್ನಡಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ವಿವರಣೆಯನ್ನೂ ಬರೆಯಲಾಗಿದೆ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಕೃತ ಸಾಹಿತ್ಯ ಚರಿತ್ರೆಯ ಜಿಜ್ಞಾಸುಗಳಿಗೆ ಎಲ್ಲಾ ಮಾಹಿತಿಯೂ ಏಕತ್ರ ದೊರೆಯುವಂತಿದೆ.

ಕೌತುಕನಿಧಿ: ಇದು ಶ್ರೀತತ್ತ್ವನಿಧಿಯ ಕೊನೆಯ ನಿಧಿ(ನವಮ ನಿಧಿ)ಯಾಗಿದ್ದು ಇಲ್ಲಿ ಬರುವ ವಿಷಯ ಇತರ ನಿಧಿಗಳಿಗಿಂತ ಸಂಪೂರ್ಣಭಿನ್ನವಾಗಿದೆ. ಕೌತುಕವೆಂದರೆ ಕುತೂಹಲ, ಹರ್ಷ, ಉತ್ಸವ, ಮನರಂಜನೆಗಾಗಿ ಆಡುತ್ತಿದ್ದ ಹಲವು ಬಗೆಯ ಆಟಗಳ ವರ್ಣನೆಯನ್ನು ಕೌತುಕನಿಧಿಯಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ಭಾಗವು ಮುಮ್ಮಡಿಯವರ ಸ್ವಂತರಚನೆಯಾಗಿದ್ದು, ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ ಆಟಗಳ ವಿವರಣೆಯಿದ್ದು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿಯೂ ಅವುಗಳಿಗೆ ವಿವರಣೆಯನ್ನೂ ನೀಡಲಾಗಿದೆ.

ಗಂಜೀಫು, ಪೇಟಿಕಾ(ಪಗಡೆ), ಆನೆಕಟ್ಟಿನ ಆಟ, ಸಂಖ್ಯಾಲಿಪಿ ಮೊದಲಾದ ಆಟಗಳಿವೆ. 'ಗಂಜೀಫು' ಎಂಬುದು ಇಂದಿನ ಇಸ್ಪೀಟ್ ಆಟದಂತಹ, ಎಲೆಗಳನ್ನಿಟ್ಟು ಕೊಂಡು ಆಡುತ್ತಿದ್ದ ಆಟ, ಮೊಗಲ್ ರಾಜರುಗಳ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೂ ಇದೊಂದು ಜನಪ್ರಿಯ ಆಟವಾಗಿತ್ತು. ಬಾಬರ್-ನಾಮ, ಐನ್.ಇ. ಅಕ್ಬರಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಆಟದ ವಿವರಣೆ ಇದೆ. ಮುಮ್ಮಡಿಯವರು ತಾವೇ ಕಂಡುಹಿಡಿದಿರುವ ಗಂಜೀಫ್ ಆಟದಲ್ಲಿನ ವಿವಿಧ ಬಗೆಗಳನ್ನು ವರ್ಣಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಚಾಮುಂಡೇಶ್ವರೀ ಗಂಜೀಫು, ಜಗನ್ಮೋಹನ ಗಂಜೀಫು, ದಶಾವತಾರ ಗಂಜೀಫು, ನವಗ್ರಹ, ದೇವೀದಶಾವತಾರ, ಸರ್ವಮಂಗಳಾ, ನವರತ್ನ ಇವು ಪ್ರಮುಖವಾದ ಗಂಜೀಫು ಆಟದ ಬಗೆಗಳು.

ಪೇಟಿಕಾಕ್ರೀಡಾ ಎಂದರೆ ಪಗಡೆಯಾಟ, ಋಗ್ವೇದದ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ಇದೊಂದು ಜನಪ್ರಿಯ ಆಟ. ಕೌತುಕ ನಿಧಿಯಲ್ಲಿ ಪಗಡೆಕಾಯಿಗಳ ವಿವಿಧ ಬಣ್ಣಗಳನ್ನು, ಆಟದ ಬಗೆಗಳನ್ನೂ ವಿವರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಕೃಷ್ಣರಾಜಪೀಟು, ಸದ್ಯೋಜಾತಪೀಟು, ಅಷ್ಟಮುಖ, ಷಣ್ಮುಖ, ಬರುಜುಪಗಡೆ, ನವಗ್ರಹ, ಭೂಚಕ್ರ ಮೊದಲಾದ ಪಗಡೆಯಾಟದ ಬಗೆಗಳಿವೆ.

ಆನೆಕಟ್ಟಿನ ಆಟ, ಸಂಖ್ಯಾಲಿಪಿ ಇವೂ ಸಹ ಕೌತುಕನಿಧಿಯಲ್ಲಿ ಬರುವ ಇತರ ಮನರಂಜನೆಯ ಮಾಧ್ಯಮಗಳು. ಅತಿವಿಸ್ತರಭಯದಿಂದ ಅವುಗಳನ್ನಿಲ್ಲಿ ಕೈಬಿಡಲಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀತತ್ತ್ವನಿಧಿಯಲ್ಲಿನ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯೂ ಸಹ ಒಂದೊಂದು ರತ್ನವೇ ಆಗಿದ್ದು, ಹಲವಾರು ಮೂಲ ಆಕರಗಳ ವಿಸ್ತೃತ ಅಧ್ಯಯನದ ಫಲವಾಗಿದೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾದವು ನೃಸಿಂಹಪ್ರಾಸಾದ, ಷೋಡಶೀಕಲ್ಪ, ಚಂಡೀಕಲ್ಪ, ಲಲಿತೋಪಾಖ್ಯಾನ, ಪಾಂಚರಾತ್ರ, ಶೈವಾಗಮ, ಪ್ರತ್ಯಂಗಿರಾಕಲ್ಪ, ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀರತ್ನಕೋಶ, ನಾರದ ಸಂಹಿತಾ, ಸುದರ್ಶನಸಂಹಿತಾ, ವಾರಾಹೀಕಲ್ಪ, ಪದ್ಮಪುರಾಣ, ಮಾರ್ಕಂಡೇಯಪುರಾಣ, ಭಟ್ಟಭಾಸ್ಕರೀಯ, ಶೈವಾಗಮಶೇಖರ, ಭೈರವಕಲ್ಪ, ತಂತ್ರಸಾರಗ್ರಂಥ, ಸಿದ್ಧಾಂತಶೇಖರ, ಯತಿರಾಜಸಪ್ತತಿ, ನಕ್ಷತ್ರಚೂಡಾಮಣಿ, ಸೂರ್ಯಸಿದ್ಧಾಂತ, ಜ್ಯೋತಿಷರತ್ನಾಕರ.

ಡಾ. ಶ್ರೀಮತಿ. ಎಚ್.ಪಿ. ದೇವಕಿ.

ನಿರ್ದೇಶಕರು

ಪ್ರಾಚ್ಯವಿದ್ಯಾಸಂಶೋಧನಾಲಯ

18-8-1997

ಮೈಸೂರು

प्रस्तावना

महदिदं प्रमोदस्थानं यत् **श्रीतत्त्वनिधि**नामकोऽयं ग्रन्थश्रेष्ठः प्राच्यविद्यासंशोधनालयात् प्रकाशं नीयत इति ।

प्राच्यविद्यासंशोधनालयः –

पूर्णशतवर्षोऽयं प्राच्यविद्यासंशोधनालयः अद्यावधि पञ्चाशीत्यधिकशत (185) सङ्ख्याकान् ग्रन्थान् प्रकाश्य स्वसामर्थ्यं प्रदर्श्य इदानीं षडशीत्यधिकशत (186) सङ्ख्याकमिमं **श्रीतत्त्वनिधि**नामकं ग्रन्थं प्रकाशयति ।

अस्त्यत्र विभागद्वयम् । एकः संशोधनविभागः अन्यः सूक्ष्मचित्रीकरणविभागः इति ।

संशोधनविभागः –

सन्त्यत्र एकादशसङ्ख्याकाः विद्वांसः नैकविधशास्त्रेषु निष्णाताः । ते भारते सर्वत्रापि आसेतुहिमाचलं सञ्चार्य लिखितग्रन्थजातं सङ्गृह्णन्ति । सङ्गृहीतानां हस्तप्रतीनां रक्षणं तैललेपादिनात्र क्रियते । संरक्षितेषु तेषु ये अत्यपूर्वाः तेषां संशोधनं सम्पादनं च विद्वद्भिः क्रियते । सम्पादितान् तान् ग्रन्थान् मुद्राप्य तेषां विक्रयणं चात्रैव क्रियते । ग्रन्थसम्पादनविभागे विदुषामेव महत्पात्रम् ।

सूक्ष्मचित्रीकरणविभागः

द्वितीयोऽयं विभागः । अत्यमूल्यः सूक्ष्मचित्रीकरणयन्त्रात्मकः अत्र वर्तते । ये ग्रन्थाः अपूर्वाः अप्रकटिताश्च तेषां चित्रीकरणं तथा तेषां रक्षणञ्चात्र क्रियते । तथा रक्षितेषु तेषु मध्ये ये ग्रन्थाः सर्वोपकारकाः ते प्रकाश्यन्ते ।

झराक्स् विभागोऽपि अत्रास्ति । अप्रकटितानां ग्रन्थानां झराक्सकरणद्वारा ते यथा सर्वजनसुलभा भवेयुः तथात्र क्रियते ।

ओरियण्टलिस्ट् इति नामिका संशोधनपत्रिका (जर्नल्) प्रतिवर्षम् अस्मात् संशोधनालयात् प्रकाश्यते ।

देशे विदेशे च ये प्रसिद्धाः संस्कृतविद्वांसः वर्तन्ते तेषां लेखनानि अस्मिन् संशोधनग्रन्थे मुद्रितानि भवन्ति।

प्रो. डा. जि. मरुळसिद्धय्यमहाभागस्य महता प्रयत्नेन अत्रत्यविदुषां साहाय्येन **विवरणात्मकग्रन्थसूची** सप्तदश (17) सम्पुटेषु मुद्रिता वर्तते । एवं बहुविधकार्यनिमग्नोऽयं ग्रन्थालयः । अनेन अनेकानि सुकर्माणि कृतानि क्रियन्ते करिष्यन्ते च ।

इदानीं श्रीतत्त्वनिध्याख्योऽयं ग्रन्थः अस्मात् संशोधनालयात् संशोधितः प्रकाशं नीयते च इति वक्तुं महान् सन्तोषस्सञ्जायते ।

ग्रन्थकर्ता -

ग्रन्थस्यास्य कर्ता श्रीमुम्मडिकृष्णराजवोडेयर्महोदयः । अयं मैसूरुसंस्थानस्य भूतपूर्वः प्रभुः । यदुकुलप्रसूतः। यदुकुले द्वाविंशतितमः (22) । सामान्यतः मैसूरुप्रभवः कलानिष्णाताः स्वयं विद्वांसश्च आसन् सङ्गीतनृत्यादिकलाराधकाश्च । तत्रापि अयं मुम्मडिकृष्णराजवोडेयर्महाभागः स्वयं संस्कृतभाषायां तथा कर्नाटकभाषायां निपुणः । अस्य आस्थाने शताधिकं विद्वांसः पोषिता आसन् । कलाप्रियः विद्वत्प्रियः साहित्यप्रियश्चायं राजा विदुषां साहाय्येन संस्कृतभाषायां तथा कर्नाटकभाषायाम् अष्टपञ्चाशदधिक (58) ग्रन्थान् व्यरचयत् । तत्र त्रयोदशसङ्ख्याकाः संस्कृतभाषायां रचिताः ग्रन्थाः विद्यन्ते । अस्य राज्ञः कालः 1799-1868. त्रयोदशग्रन्थेषु मध्ये **श्रीतत्त्वनिधिः** अस्य राज्ञः मेरुकृतिः । बहूनां विदुषां साहाय्येन अयं ग्रन्थः अनेन रचितः वर्तते ।

श्रीतत्त्वनिधिः -

वैशाल्यगाम्भीर्यपाण्डित्यपरिपूर्णोऽयं ग्रन्थः गुणस्वरूपविचारेषु अद्वितीयः । भरतखण्डे विद्यमानान् सुदीर्घसाहित्येतिहासान् नानापुराणग्रन्थान् तन्त्रमन्त्रशास्त्रागमग्रन्थान् स्तोत्रग्रन्थांश्च सूक्ष्मदृष्ट्या परिशील्य तेषां सारसङ्ग्रहपूर्वकं वैज्ञानिकविषयानुगुण्येन विषयविभागं कृत्वा अध्येतृणाम् आनुकूल्यं यथा स्यात्तथा सङ्कलय्य श्रीतत्त्वनिधिनामकं ग्रन्थं श्री मुम्मडिकृष्णराजवोडेयर्महोदयः रचितवान् । ग्रन्थस्यास्य मङ्गलपद्यम् एवं वर्तते -

लक्ष्मीप्रदानसमये नवविद्रुमाभां
विद्याप्रदानसमये शरदिन्दुशुभ्राम् ।
विद्वेषिगर्वविजये हरिनीलवर्णाम्
अम्बां त्रिलोकजननीम् अजनिं प्रपद्ये ॥

प्राच्यविद्यासंशोधनालये विद्यमाने श्रीतत्त्वनिधिग्रन्थे आहत्य त्रिसप्तत्यधिकपञ्चशत (573) पत्राणि वर्तन्ते । 1954 तमे वर्षे अस्य संशोधनालयस्य विदुषा एम्.एन्. विश्वेश्वरजोयिस्महाभागेन महता प्रयत्नेन मैसूरुनगरस्थबसवराजबहाद्दूर्नामकस्य महाभागस्य गृहादानीय संशोधनालयस्य तदानीन्तनमुख्यं एच्. आर्. रङ्गस्वामिएय्यङ्गार्महोदयं प्रति समर्पितोऽयं ग्रन्थः । तद्दिनादारभ्य अद्यावधि महता प्रयत्नेन संरक्षितोऽयं ग्रन्थः । तदानीं विद्यमानः श्री सी. एस्. श्रीनिवासन्महोदयः अस्य ग्रन्थस्य रक्षाकवचनिर्माणद्वारा ग्रन्थमिमं रक्षितवान् । तथा श्री पि. मरिबसवाराध्यः स्नेहेन आदरेण च ग्रन्थमिमं रक्षितवान् । एतौ द्वावपि संस्मर्यौ ।

कालान्तरे निर्देशकत्वेन आगतः प्रो.डा. जी. मरुळसिद्धय्यमहाभागः कार्यदक्षः अत्रत्यानां विदुषां साहाय्येन ग्रन्थमिमं संशोध्य मुद्रापयितुं प्रवृत्तः । तदानीं तस्यावधौ विद्यमानः श्री राजशेखरमहोदयः तथा इदानीमप्यत्रविद्यमानाः विद्वांसः श्री एच्. शंकरगणपतिफाटक् श्री एच्.वि. नागराजराव् तथा श्री आर्. जी. माळगी इत्येते मिलित्वा सार्धसहस्रद्वय (2500) पुटेषु ग्रन्थमिमं देवनागरीलिप्यां लिखितवन्तः । मूलग्रन्थोऽयम् आन्ध्रमिश्रकर्नाटकलिप्यां वर्तते ।

अथ कालान्तरे निर्देशकपदवीमारूढः श्री आर्.एस्. शिवगणेशमूर्तिमहोदयः ग्रन्थमिमं मुमुद्रापयिषुः कार्यप्रवृत्तः । किन्तु दुर्दैववशात् सः अकाले एव दैवाधीनः समभूत् ।

अथ कालान्तरे निर्देशकपदवीमारूढः प्रो.डा. दोडमनिमहोदयः इमं ग्रन्थं मुमुद्रापयिषुः अत्रत्येन विदुषा शङ्करगणपतिफाटक्महोदयेन कर्नाटकभाषानुवादं तथा विदुषा एच्.वि. नागराजराव्महोदयेन आङ्ग्लभाषानुवादं च कारयामास ।

निर्देशकस्यास्य प्रेरणशक्तिस्थानीयः ग्रन्थस्यास्य रक्षकः समग्रग्रन्थालयस्य सहायकग्रन्थपालकः श्री आर्.के. सोमशेखर्महोदयः अपि स्मरणीय एव ।

प्रो. डा. बि. ए. दोडमनिमहोदयस्य द्वैवार्षिकावधिसमाप्त्यनन्तरं डा. एच्. पि. देवकीमहाभागा

निर्देशकपदवीमारूढा इदानीं राराजते । एषा विद्वत्प्रिया सरलस्वभावा स्वयं विदुषी कार्यचतुरा च । एषापि अस्य ग्रन्थस्य मुद्रणार्थं महता प्रयत्नेन विश्वविद्यानिलयात् पञ्चलक्षरूप्यात्मकस्य धनस्य व्ययीकरणार्थम् अनुज्ञां प्राप्तवती । त्रिंशद्वर्षादारभ्य या आशा आसीत् सा आशा अस्याः महाभागायाः अधिकारावधौ परिपूर्णा इति महदिदं प्रमोदस्थानम् । एवं प्रो. डा. मरुळसिद्धय्यमहाभागेन व्युप्तबीजः श्रीतत्त्वनिध्याख्यवृक्षः इदानीं देवकीमहाभागायाः काले तस्याः प्रयत्नेन फलितः वर्तते । तद्वृक्षफलैः सर्वे सहृदयाः तोषं प्राप्नुवन्तीति भावये ।

ग्रन्थस्यास्य मुद्रणसमये अविरतं कार्यप्रवृत्ताः संशोधनालयस्यास्य सर्वेऽपि विद्वांसः कालेऽस्मिन् स्मरणीयाः। तथा कार्येऽस्मिन् सहकृतवन्तः कार्यालयस्य सहोद्योगिबान्धवाः अपि स्मरणीयाः ।

ग्रन्थवैशिष्ट्यम् –

नवनिधयः इति शास्त्रप्रसिध्यनुसारेण अस्मिन् श्रीतत्त्वनिधौ नव निधयः वर्तन्ते । तेषां नामानि यथा – शक्तिनिधिः विष्णुनिधिः शिवनिधिः ब्रह्मनिधिः ग्रहनिधिः वैष्णवनिधिः शैवनिधिः आगमनिधिः कौतुकनिधिश्चेति। ग्रन्थस्यास्य वैशिष्टयम् एवं वर्तते – अनेकग्रन्थोक्तैः सहस्राधिकश्लोकैः सहस्राधिकदेवानां देवीनां च वर्णनं कृतम् । वर्णनानुसारेण देवानां देवीनां च वर्णमयानि चित्राणि नयनमनोहरतया लिखितानि। नवनिधिषु आहत्य षोडशाधिकसप्तशताधिकैकसहस्र (1716) सङ्ख्याकानि चित्राणि लिखितानि वर्तन्ते। तत्र अष्टमे आगमनिधौ तथा नवमे कौतुकनिधौ केवलं रेखात्मकानि चित्राणि लिखितानि । न तत्र वर्णलेपः कृतः । तेषु नवनिधिषु मध्ये प्रथमः शक्तिनिधिः इदानीं मुद्रापितः वर्तते ।

नवनिधीनां विषयसङ्ग्रहः एवं वर्तते –

वक्षमाणेषु निधिषु ज्ञातव्योऽयं त्वनुक्रमः ।
चामुण्डादिमहाशक्तिलक्षणं प्रथमे निधौ ।।
विष्णुमूर्तिप्रभेदानां लक्ष्म प्रोक्तं द्वितीयके ।
तृतीये शिवशैवादिमूर्तीनां लक्षणं मतम् ।।
तुरीये ब्रह्मशक्रादिदेवरूपनिरूपणम् ।
पञ्चमे ग्रहनक्षत्रकालादीनां च लक्षणम् ।।
षष्ठे प्रोक्तं हरिक्षेत्रशालिग्रामादिलक्षणम् ।
सप्तमे तु शिवक्षेत्रशिवलिङ्गादिलक्षणम् ।।

लक्ष्मीप्रदानसमये नवविद्रुमाभां
विद्याप्रदानसमये शरदिन्दुशुभ्राम् ।
विद्वेषिगर्वविजये हरिनीलवर्णाम्
अम्बां त्रिलोकजननीम् अजनिं प्रपद्ये ॥

प्राच्यविद्यासंशोधनालये विद्यमाने श्रीतत्त्वनिधिग्रन्थे आहत्य त्रिसप्तत्यधिकपञ्चशत (573) पत्राणि वर्तन्ते । 1954 तमे वर्षे अस्य संशोधनालयस्य विदुषा एम्.एन्. विश्वेश्वरजोयिस्महाभागेन महता प्रयत्नेन मैसूरुनगरस्थबसवराजबहाद्दूर्नामकस्य महाभागस्य गृहादानीय संशोधनालयस्य तदानीन्तनमुख्यं एच्. आर्. रङ्गस्वामिएय्यङ्गार्महोदयं प्रति समर्पितोऽयं ग्रन्थः । तद्दिनादारभ्य अद्यावधि महता प्रयत्नेन संरक्षितोऽयं ग्रन्थः । तदानीं विद्यमानः श्री सी. एस्. श्रीनिवासन्महोदयः अस्य ग्रन्थस्य रक्षाकवचनिर्माणद्वारा ग्रन्थमिमं रक्षितवान् । तथा श्री पि. मरिबसवाराध्यः स्नेहेन आदरेण च ग्रन्थमिमं रक्षितवान् । एतौ द्वावपि संस्मर्यौ ।

कालान्तरे निर्देशकत्वेन आगतः प्रो.डा. जी. मरुळसिद्धय्यमहाभागः कार्यदक्षः अत्रत्यानां विदुषां साहाय्येन ग्रन्थमिमं संशोध्य मुद्रापयितुं प्रवृत्तः । तदानीं तस्यावधौ विद्यमानः श्री राजशेखरमहोदयः तथा इदानीमप्यत्रविद्यमानाः विद्वांसः श्री एच्. शंकरगणपतिफाटक् श्री एच्.वि. नागराजराव् तथा श्री आर्. जी. माळगी इत्येते मिलित्वा सार्धसहस्रद्वय (2500) पुटेषु ग्रन्थमिमं देवनागरीलिप्यां लिखितवन्तः । मूलग्रन्थोऽयम् आन्ध्रमिश्रकर्नाटकलिप्यां वर्तते ।

अथ कालान्तरे निर्देशकपदवीमारूढः श्री आर्.एस्. शिवगणेशमूर्तिमहोदयः ग्रन्थमिमं मुमुद्रापयिषुः कार्यप्रवृत्तः । किन्तु दुर्दैववशात् सः अकाले एव दैवाधीनः समभूत् ।

अथ कालान्तरे निर्देशकपदवीमारूढः प्रो.डा. दोडमनिमहोदयः इमं ग्रन्थं मुमुद्रापयिषुः अत्रत्येन विदुषा शङ्करगणपतिफाटक्महोदयेन कर्नाटकभाषानुवादं तथा विदुषा एच्.वि. नागराजराव्महोदयेन आङ्ग्लभाषानुवादं च कारयामास ।

निर्देशकस्यास्य प्रेरणशक्तिस्थानीयः ग्रन्थस्यास्य रक्षकः समग्रग्रन्थालयस्य सहायकग्रन्थपालकः श्री आर्.के. सोमशेखर्महोदयः अपि स्मरणीय एव ।

प्रो. डा. बि. ए. दोडमनिमहोदयस्य द्वैवार्षिकावधिसमाप्त्यनन्तरं डा. एच्. पि. देवकीमहाभागा

निर्देशकपदवीमारूढा इदानीं राराजते । एषा विद्वत्प्रिया सरलस्वभावा स्वयं विदुषी कार्यचतुरा च । एषापि अस्य ग्रन्थस्य मुद्रणार्थं महता प्रयत्नेन विश्वविद्यानिलयात् पञ्चलक्षरूप्यात्मकस्य धनस्य व्ययीकरणार्थम् अनुज्ञां प्राप्तवती । त्रिंशद्वर्षादारभ्य या आशा आसीत् सा आशा अस्याः महाभागायाः अधिकारावधौ परिपूर्णा इति महदिदं प्रमोदस्थानम् । एवं प्रो. डा. मरुळसिद्धय्यमहाभागेन व्युप्तबीजः श्रीतत्त्वनिध्याख्यवृक्षः इदानीं देवकीमहाभागायाः काले तस्याः प्रयत्नेन फलितः वर्तते । तद्वृक्षफलैः सर्वे सहृदयाः तोषं प्राप्नुवन्तीति भावये ।

ग्रन्थस्यास्य मुद्रणसमये अविरतं कार्यप्रवृत्ताः संशोधनालयस्यास्य सर्वेऽपि विद्वांसः कालेऽस्मिन् स्मरणीयाः। तथा कार्येऽस्मिन् सहकृतवन्तः कार्यालयस्य सहोद्योगिबान्धवाः अपि स्मरणीयाः ।

ग्रन्थवैशिष्ट्यम् –

नवनिधयः इति शास्त्रप्रसिध्यनुसारेण अस्मिन् श्रीतत्त्वनिधौ नव निधयः वर्तन्ते । तेषां नामानि यथा – शक्तिनिधिः विष्णुनिधिः शिवनिधिः ब्रह्मनिधिः ग्रहनिधिः वैष्णवनिधिः शैवनिधिः आगमनिधिः कौतुकनिधिश्चेति। ग्रन्थस्यास्य वैशिष्टयम् एवं वर्तते – अनेकग्रन्थोक्तैः सहस्राधिकश्लोकैः सहस्राधिकदेवानां देवीनां च वर्णनं कृतम् । वर्णनानुसारेण देवानां देवीनां च वर्णमयानि चित्राणि नयनमनोहरतया लिखितानि। नवनिधिषु आहत्य षोडशाधिकसप्तशताधिकैकसहस्र (1716) सङ्ख्याकानि चित्राणि लिखितानि वर्तन्ते। तत्र अष्टमे आगमनिधौ तथा नवमे कौतुकनिधौ केवलं रेखात्मकानि चित्राणि लिखितानि । न तत्र वर्णलेपः कृतः । तेषु नवनिधिषु मध्ये प्रथमः शक्तिनिधिः इदानीं मुद्रापितः वर्तते ।

नवनिधीनां विषयसङ्ग्रहः एवं वर्तते –
वक्ष्यमाणेषु निधिषु ज्ञातव्योऽयं त्वनुक्रमः ।
चामुण्डादिमहाशक्तिलक्षणं प्रथमे निधौ ।।
विष्णुमूर्तिप्रभेदानां लक्ष्म प्रोक्तं द्वितीयके ।
तृतीये शिवशैवादिमूर्तीनां लक्षणं मतम् ।।
तुरीये ब्रह्मशक्रादिदेवरूपनिरूपणम् ।
पञ्चमे ग्रहनक्षत्रकालादीनां च लक्षणम् ।।
षष्ठे प्रोक्तं हरिक्षेत्रशालिग्रामादिलक्षणम् ।
सप्तमे तु शिवक्षेत्रशिवलिङ्गादिलक्षणम् ।।

निगमागमतन्त्रादिलक्षणं प्रोक्तमष्टमे ।
प्रोक्तं च नवमे सङ्ख्यालिपिप्रमुखकौतुकम् ।।
एतन्नवनिधिज्ञानात् सुलभा निधयो नव ।।

एतेषां नवनिधीनां विषयः संक्षिप्ततयात्र किञ्चिदिव सङ्गृह्यते ।

1. शक्तिनिधिः

श्रीतत्त्वनिधौ प्रथमः शक्तिनिधिः जगन्मूलकारणभूतायाः शक्तेः नानाप्रभेदाः तस्याः उपासनाविधिः स्वरूपं आयुधानि वाहनानि इत्यादिविषयाः प्रथमनिधौ विस्तरेण निरूपिताः । नृसिंहप्रासाद–षोडशीकल्प–चण्डीकल्प–ललितोपाख्यान–षोढाकल्प–कारणागम– दुर्गाकल्प–महालक्ष्मीरत्नकोश–नारदसंहिता–सुदर्शन–संहिता–अहिर्बुध्न्यसंहिता–वाराहीकल्प– श्यामलाकल्प–त्रिपुरसुन्दरीकल्प–रुद्रयामल–शारदातिलक– पद्म–पुराण–सिद्धशाबरतन्त्र– तुलसीमाहात्म्य–मार्कण्डेयपुराण–पाञ्चरात्र–अथर्वणरहस्येत्याद्यनेकमूलकोश–प्रमाणानुसारेण नानाविधशक्तिदेवताः अत्र स्फुटं निरूपिताः वर्तन्ते । अनेकग्रन्थमूलकत्वात् एकस्याः एव देवतायाः अनेकानि रूपाण्यत्र वर्णितानि । उदाहरणार्थं लक्ष्मीवर्णनसन्दर्भे– द्विभुजलक्ष्मी–गजलक्ष्मी–महालक्ष्मी–श्रीदेवी–वीरलक्ष्मी–प्रसन्नलक्ष्मी– इत्यादिलक्ष्मीप्रभेदाः अत्र निरूपिताः । ध्यानश्लोकानुरोधेन तत्तन्मूर्तीनां चित्राण्यपि वर्णमयानि नयनमनोहराण्यत्र लिखितानि । प्रथमे शक्तिनिधौ आहत्य षडधिकशत–सङ्ख्याकानि (106) चित्राणि लिखितानि । देवीं परितः विद्यमानानां सप्तविंशति (27) प्राकाराणां वर्णनं सिद्धशाबरतन्त्रोक्तदिशा अकारादिक्षकारान्तवर्णानाम् स्वरूपवर्णनं तथा तन्त्रशास्त्ररीत्या कुण्डलिनीचक्रस्य तथा षट्चक्राणाञ्च विवरणमत्रास्ति ।

2. विष्णुनिधिः

पाञ्चरात्र–भागवत–अष्टाक्षरीकल्प–मयूख–ब्रह्माण्डपुराण–हेमाद्रि–भट्टभास्करीय–मन्त्रसार– भविष्योत्तर–पुराण–डामरतन्त्र–कार्तवीर्यार्जुनकल्पेत्यादिप्रमाणानुरोधेन विष्णोः केशवनारायणमाधवादीनि शताधिकरूपाणि तथा लीलावताररूपाणि तेषामायुधानि च सुस्पष्टं सचित्रं द्वितीये विष्णुनिधौ वर्णितानि ।

3. शिवनिधिः

तृतीये शिवनिधौ शिवस्य ध्यानश्लोकाः वर्तन्ते । सद्योजात-वामदेव-अघोर-तत्पुरुष- ईशान-नामकपञ्चरूपाणां वर्णनं विद्यते । आनन्दताण्डव-सन्ध्याताण्डव-उमाताण्डव- गौरीताण्डव-कालिकाताण्डव-त्रिपुरताण्डव-संहारताण्डवेत्यादीनां वर्णनं हृदयस्पर्शि यथा स्यात्तथा कृतम् ।

4. ब्रह्मनिधिः

चतुर्थे ब्रह्मनिधौ ब्रह्मा सरस्वती विश्वकर्मा नव प्रजेश्वराः सप्तर्षयः पुण्यपुरुषः पापपुरुषः इत्येषां वर्णनं विद्यते । तथा चतुर्वेदानां वेदाङ्गानाम् उपवेदानां पुराणानाम् इतिहासस्य च स्वरूपं वर्णितम् । अष्टदिग्गजानाम् अष्टदिक्पालकानाम् अष्टवसूनां सप्तमरुतां विश्वेदेवानां सप्तसमुद्राणां गङ्गा-यमुना-गोदावरी-कृष्णा-रेवा-तापिनी-वेणी-सरस्वतीत्यादिनदीनां च स्वरूपाणि सप्रमाणं सुस्पष्टं वर्णितानि ।

5. ग्रहनिधिः

अत्र नवग्रहाणां वर्णनं सप्रमाणं कृतम् । सूर्यादिग्रहाणामपि गोत्रनक्षत्रादीनि वर्णितानि । जातकाभरण-ग्रन्थोक्तदिशा प्रभवादिसंवत्सरेषु जातानां प्रत्येकं गुणधर्माः उपवर्णिताः । शैवागमानुसारेण संवत्सराभिमानि-देवानां स्वरूपं वर्णितम् । उत्तरायणदक्षिणायनेति अयनद्वयस्य वसन्तग्रीष्मादीनां षड्तूनां चैत्रवैशाखादि द्वादशमासानां द्वादशसङ्क्रान्तीनां द्वादशादित्यानां च वर्णनं सप्रमाणं सुस्पष्टमत्र कृतम् । नवनिधीनां मध्ये गात्रेण बृहदाकारोऽयं निधिः ।

6. वैष्णवनिधिः

षष्ठे वैष्णवनिधौ विष्णुभक्तानां तथा पवित्रयात्रास्थलानां वर्णनं वर्तते । भारते विद्यमानानां पवित्रयात्रास्थलानां नामानि निर्दिश्य तत्रत्यदेवस्य तथा देव्याश्च विमानस्य तथा तत्रत्यतीर्थस्य च वर्णनमत्रास्ति । आहत्य सप्तदशाधिकशतसंख्याकानां (117) यात्रास्थलानां वर्णनमत्र कृतं विद्यते । परमवैष्णवश्चायं ग्रन्थकर्ता । अतः वैष्णवाचाराणां तथा तेषां चिह्नानां च विशेषतया वर्णनमनेन कृतमस्ति । परमवैष्णवाग्रेसरस्य रामानुजाचार्यस्य वर्णनमप्यत्रास्ति । रामानुजाचार्याष्टोत्तरं रामानुजाचार्यसप्ततिः आळ्वार् ध्यानं रामानुजाधाटीपञ्चकं वेदान्ताचार्यध्यानं शालिग्रामलक्षणानि इत्यादीनि अस्मिन् निधौ विशेषतया निर्दिष्टानि ।

7. शैवनिधिः

अस्मिन् निधौ शैवक्षेत्राणि वर्णितानि ।

कैवल्यशैले श्रीकण्ठः केदारो हिमवत्यपि ।
काशीपुर्यां विश्वनाथः श्रीशैले मल्लिकार्जुनः ।।

इत्यारभ्य

साकेते बलरामेशो बौद्धेशो वारणावते ।
तत्त्वक्षेत्रे च कल्कीशः कृष्णेशः स्यान्महेन्द्रके ।।

इत्यन्तं यावत् आहत्य अष्टोत्तरशत (108) दिव्यशिवक्षेत्राणि शिवरहस्योक्तप्रकारेण उपवर्णितानि ।

8. आगमनिधिः

अत्र पुराणानां लक्षणानि लिखितानि । महाभारत-भागवत-रामायण-स्कान्दपुराणनां श्लोकसङ्ख्या निरूपिता। द्वात्रिंशदु (32)पनिषदां नामानि निर्दिष्टानि । महापुराणानि उपपुराणानि स्मृतयः उपस्मृतयश्च निर्दिष्टानि । आगमविभागश्चात्र कृतः ।

9. कौतुकनिधिः

ग्रन्थकर्ता क्रीडाचतुरः प्रतिभाविशेषशाली इति अस्य निधेः अध्ययनेन ज्ञायते । **गञ्जीफु** नामिका क्रीडा विशेषेणोपवर्णिता । चामुण्डेश्वरीगञ्जीफु जगन्मोहनगञ्जीफु दशावतारगञ्जीफु इत्यादीनां वर्णनमत्रास्ति । तथान्यनानाविधक्रीडावर्णनद्वारा कौतुकजनकत्वात् कौतुकेति सार्थकं नाम धत्ते अयं कौतुकनिधिः ।

एतेषु नवनिधिषु प्रथमः शक्तिनिधिः इदानीं सहृदयानां पुरतः अध्ययनार्थं निक्षिप्तः । एनं निधिं प्राप्य सज्जनाः तोषं प्राप्नुयुः इत्याशासेऽहम् ।

मैसूरु - 5
18.8.1997

सुधीविधेयः
'पण्डितरत्नम्' 'वेदान्तभूषणम्' 'विद्यावाचस्पतिः'
'वेदान्तसमर्थः' 'सच्छास्त्रविचक्षणः'
'साहित्य-न्याय-वेदान्तचिन्तामणिः'
न्यायवेदान्तविद्वान्
आर्. जी. माळगी एम्.ए
उपनिर्देशकः
प्राच्यविद्यासंशोधनालयः

श्रीतत्त्वनिधिः

प्रथमसम्पुटः

शक्तिनिधिः

सचित्रमातृका

❄

ಶ್ರೀತತ್ತ್ವನಿಧಿ

ಪ್ರಥಮಸಂಪುಟ

ಶಕ್ತಿನಿಧಿ

ಸಚಿತ್ರ ಹಸ್ತಪ್ರತಿ

❄

ŚRĪTATTVANIDHI

VOLUME - 1

ŚAKTINIDHI

ORIGINAL ILLUSTRATED MANUSCRIPT

SA. 852

శ్రీ

శ్రీ కృష్ణరాజ మహారాజ కంఠీరవవి-
రచితవాద మంత్రరహస్యద శ్రీ తత్త్వనిధి
యెంబ గ్రంథవంగటి క్రమాగి బరియు-
—॥ వదక్కె నిర్విఘ్నమస్తు ॥—
—॥ అథ శ్రీనిధిప్రారంభః ॥—

శ్రీ గణాధిపతయే నమః ॥ శుభమస్తు ॥ శ్రీ చాముండికాం-
బాయై నమః ॥ శుక్లాంబరధరం విష్ణుం ॥ శశివర్ణం చతుర్భుజం ॥
ప్రసన్నవదనం ధ్యాయేత్ సర్వవిఘ్నోపశాంతయే ॥–॥ లక్ష్మీప్రదానస-
మయే ॥ నవవిద్రుమాభాం ॥ విద్యాప్రదానసమయే శరదిందుశుభ్రాం ॥
విద్వేషివర్గవిజయే హరినీలవర్ణామంబాం త్రిలోకజననీమజనిం
ప్రపద్యే ॥–॥ జయత్వం దేవి చాముండే జయ భూతాపహారిణి ॥ జ-
య సర్వగతే దేవి కాళరాత్రి నమోస్తు తే ॥ ------

శ్రీ మత్సమస్త భూమండలమండనాయమాన నిఖిలదే-
శావతంసకర్ణాటకజనపదసంపదధిష్ఠానభూత శ్రీమ-
న్మహీశూరమహాసంస్థానమధ్యదేదీప్యమానా విశాలకలానిధి-
కులక్రమాగతరాజశ్రీరిపాలప్రముఖ నిఖిలరాజాధిరాజమ-
హారాజచక్రవర్తిమండలానుభూతాశరవృరత్నసింహాసనా-
రూఢ శ్రీమద్రాజాధిరాజరాజపరమేశ్వర ప్రౌఢప్రతాప-
అప్రతిమవీరనరపతిబిరుదెంతెంబరగండ లోకైకవీరయదు-
కులపయఃపారావారకళానిధి శంఖచక్రాంకుశకుఠార-
మకరమత్స్య శరభసాళ్వగండభేరుండ ధరణీవరాహహ-
నుమద్గరుడకంఠీరవాద్యనేకబిరుదాంకితరాద మహీశూ-
రపురవరాధీశ శ్రీ కృష్ణరాజ వడయరవరిందనిర్మి-
తవాద శ్రీ తత్త్వనిధియెంబ గ్రంథవంగటిక్రమాగి బరె-
యువదక్కె నిర్విఘ్నమస్తు ॥–॥ ------

...కుందేందుతుషారహారధవళా ॥ యా శుభ్రవస్త్రావృతా ॥ యా వీ-
ణావరదండమండితకరా ॥ యా శ్వేతపద్మాసనా ॥ యా బ్రహ్మాచ్యుత

राष्ट्रीय संस्कृत संस्थान जयपुर परिसर, जयपुर पुस्तकालय क्रमांक 1697

శంకరప్రియకరీ భిదేవ్యైస్సదా పూజితాః । గీర్వాణంఽహిమగిరశృంగే శ్రీభగవ
తి నిశ్శేషజాడ్యాపహా ।। – ।। శ్రీ మచ్చాముండికాదేవీ స్వపాత్రే శుభ-
వీక్షణాత్ । నిగమాగమశాస్త్రాణాం పురాణావచనామపి ।। ధర్మశాస్త్రే
తిహాసానాం । ముపశాస్త్రగిరామపి । మంత్రజ్యోతిషశిల్పానాం । గీతరాగ
స్వరశాస్త్రకః ।। చాముండాప్రముఖానాం చ । దేవతానాం పృథక్పృ
థక్ప్రతిరూపాణి యుధ్యానాం । ప్రభావావాహనలక్షణాం ।। ముష్టి
భిదం యవత్రాణ్యాం । ప్రభేదాశ్చ శరశ్శ పరం । విష్ణోశ్చ బ్రహ్మశక్రాది । దే
వానాం లక్షణాని చ ।। యుగాదికాలభేదాశ్చ కాలజ్ఞా శకుణా గు
ణాః । ఏకత్రసంగాదన్యేషాం । వక్తవ్యానాం క్రమాత్తథా ।। మహీశూ
రపురాధీశ కృష్ణరాజమహీభుజా । గ్రంథే శ్రీతత్త్వనిధ్యాఖ్యేన
వనిధ్యాత్మకే శుభే ।। ప్రపంచస్యోపకారాయ ప్రకాశ్యం కేయథామ
తి । వక్ష్యమాణేషు నిధిషు జ్ఞాతవ్యోయం క్రమః ।। చాముం-
డాది మహాశక్తి లక్షణం ప్రథమే నిధౌ । విష్ణుమూర్తిప్రభేదానాం
లక్ష్మ ప్రోక్తం ద్వితీయకే ।। తృతీయే శివశైవాది । మూర్తీనాం లక్ష్మ
మశం । తుర్యే బ్రహ్మశక్రాది । దేవరూపనిరూపణం । పంచమే గ్ర
హనక్షత్రకాలాదీనాం చ లక్షణం ।। షష్ఠే ప్రోక్తం హరిక్షేత్రాగిరి గ్రా
మాదిలక్షణం । సప్తమే తు శివక్షేత్ర । శివలింగాదిలక్షణం । నిగమాగ
మశాస్త్రాది । లక్షణం ప్రోక్తమష్టమే । ప్రోక్తం చ నవమే సంఖ్యాలిపి-
ప్రముఖకౌతుకం ।। ఏకస్మిన్నిధిజ్ఞానాం । సులభం నిధయో నవ ।। – ।।

—।। అథ శ్రీచాముండేశ్వరీధ్యానం ప్రసింహప్రాగిః ।।—

—।। దేవ్యూ జయం శ్రీ శ్రీపాదమూల శరణం నక్షత్రదల్లీ ।।—

నిగద్యతే త్రపురాచాం డీహి మహాప్రాప్నృష్టరూపిణ్యే త్రిణేత్రా యచ్ఛ్రానని
చాప్రద్యుచోద్రౌస్త్ర కామ శాస్త్రశమధ్యావిశాలాక్ష్మ్యే । చారుపీనః
యోధరా । ఏకవక్త్రా కుసుగ్రావా । బాహువింశకిసంయుతా । శూలాః
శక్తిచక్రాణి బాణా శంఖ ఖడ్గ వినాకిలం । ఖాయం డమరుం చైవా - లు
రికాం దక్షిణైః కరైః । లూర్ధ్వాది క్రమయోగేన । బిభ్రతీ గదాం శు
భానాగం పాశం కరథాభివేపం । సుతారాం కుశకామ్యోక్షా స్తుం పాత్ర
జగదాదర్శాన్ వి భ్రాణాం కామరూపిణీ । శదరోఘ హింసత్తం నామ

ధా॰ పరిఘమగ్నికః క్రగొంధ్వశక్తర్వః శుద్ధాగ్రగ్రీవాగం శావః ము మార్గ-
శూలధింగొండపద్మకోశశక్రిప్తా శ్శూలహొట నః ఆగంశోన్మాననాద్వా-
మానస్త్రుపాశబద్ధాగళ ఉష్ణీశం యామ్య వ్రుప్త్వాపత్రాం శనిం హ్మాటానవ్వాం
ప్తుల్యం ధగాంసుకేటుం డిచోర్ధ్వశక్త్రియా మశ్వరిము నాం శనీ ॥ — ॥ ---

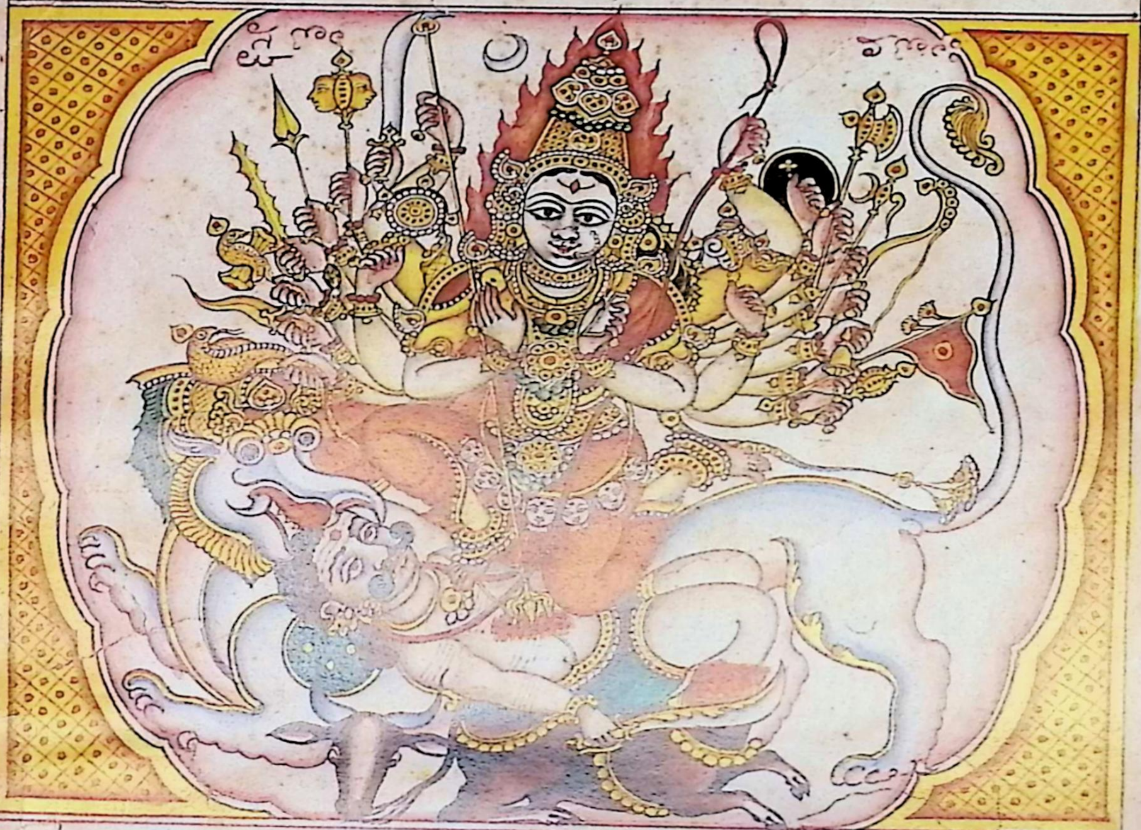

అథ మహాకాళీ స్వరూపం ... ఖడ్గం చక్రగదేషు చాపపరిఘా-
న్శూలం భుశుండీం శిరః శంఖం సందధతీం కర-
శ్త్రినయనాం సర్వాంగభూ షావృతాం నీలా-
శ్మద్యుతి మాస్యపా దదశకాం సేవే
మహాకాళికాం- యామస్తౌత్స్వపి-
యితే హరౌ కమ మలజో హంతుం-
తుం మధుం కైటభం ॥ — ॥
నీలవర్ణాన్గం

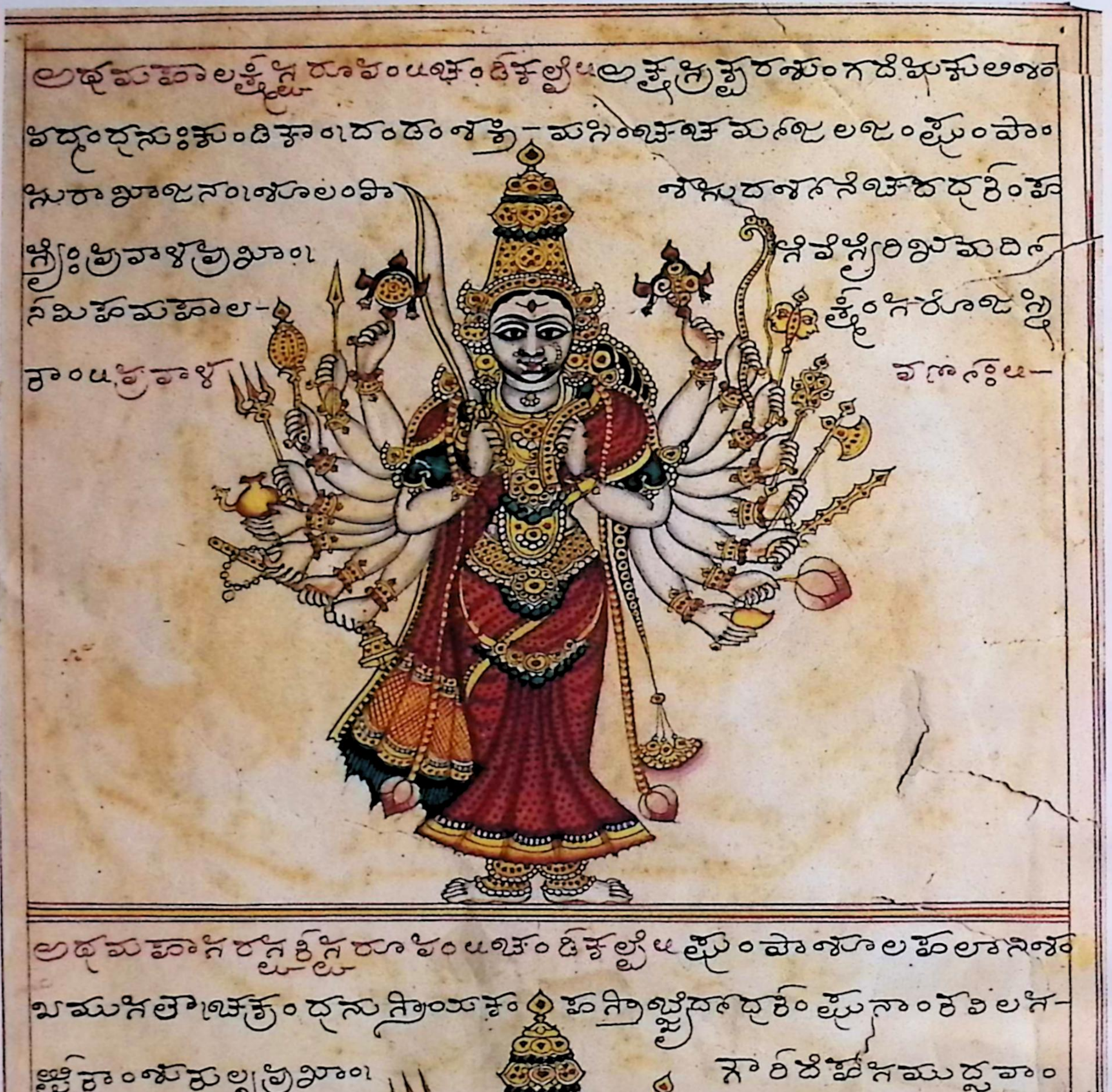

॥శ్రీః॥ అథ రాజరాజేశ్వరీ ధ్యానం॥ మోదక కల్పే॥
కోటికందర్పలావణ్యాం।శరదాంశువాసినీం।ఏకకాలోదితానేక
చంద్రకోట్యర్కకోటిభాం।త్రినేత్రాం పలకానేక।కోటిబ్రహ్మాం
డమండలాం।జటాకుసుమగంధాఢ్యాం।మజామజ్ఞికాం।కుం-
కుమోదరకాంతాంగాం।దాడిమీకుసుమారుణాం।బాలార్కకోటి
భాం।త్రిణేత్రాం।బాలేందుమకుటోజ్జ్వలాం।పాశాంకుశేక్షుకోదండబాణాం
చతుర్భుజాం।అచంచలకటాక్షాం।త్రిభావింగళవాసనాం।గమ
వ్రత్నకు వ్రతోరుజఘనస్తనమండలాం।కోటిరకోటిఘటితనుభా
కరగుద్రాక్షిరాం।ఫాలవిభూతిలకీ సూరాలోచనాం।కామలోచ
నాం।కపాస్త్రేగరాగ్గినయవక్త్రరుగ్ణామూర్ఖలోచనాం।గూయెగ

దుమండలాకారమణ్యౌశాపంశమండితాం।పుష్పరారాగమాహారా-
నాగాభరణశోభినంధాడిమీబీజసంధోహాగంధపాదశనావళీ-
ం।ణారవప్రేణాదాయి।నిజవాణ్యగుణ్యోధయాం।కర్పూరవీ-
టాగంధాసుగంధిరదిగంతరాం।మణిదర్పణదర్పఘ్నకపోలఫ-
లకోజ్జ్వలాం।పృథుసవదనాంభోజాం।సమందహసితోత్తమాం।మ-
ణిమంగళసూత్రేణ।లసత్కంబుకంధరాం।రత్నకల్పలతిదాశారదా-
జవల్లీచరవత్తయాం।రత్నాంగుళీయ్యనివహ్నోల్లసదంగుళీపల్లవాం।
కారహారరుద్రైభూషణం।హ్రసహాపకభూధరాం।కుచభారన-
మన్మధ్యాత్రివళీలలితోదరాం।అనర్ఘరత్నమేఖలారశనాజఘన-
స్థలాం।సువృత్తజంఘోరుకాండాం।గూఢగుల్ఫాంగుడాలకాం।శో-
ణాన మణిమంజీరమంజుపాదాబ్జమంజుళాం।రత్నగ్రైవేయ
వలయమకుటాంగదకంకణాం।కంబుకంఠంగునాగాధ్యాం।
బింబోష్ఠీముదుహాసనాం।సర్వశృంగారవేషాఢ్యాం।సర్వాభ-
రణభూషితాం।చందనాగరుకస్తూరీమృగనాభిసుగంధినం
కారణేశశిరోరత్నాంఘ్రిపృష్ఠచరణాంబుజాం।పంచప్రేతా-
సనాసీనాం।పంచబ్రహ్మస్వరూపిణీం॥సిందూరవర్ణాం—ఇ—ఇ—
—ఇతి॥ అస్యాః పంచవింశతినామానిలలితోపాఖ్యానే॥—
సింహాసనేశీలలితామహారాజ్ఞీవరాంకుశా।చాపినీత్రిపురా జ్యోతి-
మహాత్రిపురసుందరీసుందరీచక్రనాథాచ।సమ్రాజ్ఞీచక్రిణీశ్వరీ
ధాచక్రేశ్వరీమహాదేవీకామేశ్వరపరమేశ్వరీకామరాజప్రియాకా-
మకోటికాచక్రవర్తినీమహావిద్యాశివానంగవల్లభాసర్వపాటలా
కుళనాథామ్నాయనాథాసర్వామ్నాయనివాసినీ।శృంగారనాయికా
చేతి।పంచవింశతినామభిః॥ ॥అథషోడశవిద్యానాంత్రివిద్యావి-
లాసే।గగనానందనాథసవిరచితేఉపాంచెక్తమయం।ప్రసూనాశ-
రం।పాశాంకుశౌపుస్తకం।మాణిక్యాత్మపరంపరామణిమయం
వీణాం।సరోజద్వయం।హస్తైర్బిభ్రతీం।వరదాభయేచదధతీం।బ్రహ్మాది
సేవ్యాం।శివాం।సిందూరారుణవిగ్రహాం।భగవతీంధ్యాయేత్సదాహో
డశీం।ఇసిందూరవర్ణాంఇయావిగ్రహబిరుదుయిల్లాఇ—ఇ—ఇ—

అథ శ్రీ చక్ర ప్రథమ ప్రాకార కాళికాయాగమయ మహా

కాళీ నమస్కార మహాకాళీ ధ్యానం ॥ లలితోపాఖ్యానే ॥ — ॥

శ్రీ చాముండికాంబికాయై నమః ॥ శ్రీ దేవీ [illegible]

[illegible] లలితోపాఖ్యానే [illegible]

[illegible]

ಮಹಾದೇವ್ಯಾ ಮಹಾಕಾಳಸ್ಯ ಶಕ್ತಯಃ । ಪಂಚಕೋಣೇ ಪ್ರಕಾರೇ ಕಾಷ್ಠಾವರಾಚ-
ಕಲಸ್ಥಾ ಮಸ್ತಂ ಕರಾ ಚ ವಿಜ್ಞೇಯಾ । ಮಹಾಕಾಳಸ್ಯ ಶಕ್ತಯಃ । ಕರ್ತ್ರ್ಯ ವಪಂಚಕೋ-
ಣಾಗ್ರೇ ಪ್ರಕೃತ್ಯಾ ಷಟ್ಚ ವಿಶ್ರುಪಿಗಾಃ । ಪ್ರಿಣ್ಣಾವರಾಣ್ಣಾಮಧ್ಯಾಂ ಸ್ಥಾಃ । ಪಂಚಕಾಲಸ್ಯ ಶ-
ಕ್ತಯಃ । ಅಥ ಷೋಡಶಪತ್ರಾಬ್ಜೇ ಸ್ಥಿರಾದೇವಿ ಮಣಿನಿಶ್ರು ಣಾ । ದಿವಾನಿಶಾ ಕಮಿತ್ರಾ ಚ ಜ್ಯೋ-
ತ್ಸ್ನಾ ಚೈವ ಪಪತ್ತೇ ಣೀ ಪ್ರದೋಷಾ ಚ ನಿಶಾಥಾ ಚ ಪ್ರಹರಾ ಪೂರ್ಣಿಮಾ ಪಿ ಚ । ರಾಕಾ ಚ
ಸುಮತಿಶ್ಚೈವ ಪಾರತ್ರ್ಯಾ ಮೂರ್ತಿಃ ಘನಃ । ಸಿನೀವಾಲೀ ಕುಹೂರ್ಭದ್ರಾ । ಉಪರಾಗಾ ಚ ಷೋ-
ಡಶ । ಏಕಾಷ್ಟೋಡಶಪತ್ರಸ್ಥಾಃ ಶಕ್ತಯಃ ಷೋಡಶಸ್ಮೃತಾಃ । ಕಲಾಕಾಷ್ಠಾ ನಿಮೇಷಾ ಚ ತ್ರೈ-
ಣ್ಯಾ ಚೈವ ಲವಾ ಶ್ರುಪಿಃ । ಮುಹೂರ್ತಾ ಕುಕಪಾ ಹೋರಾ । ಶುಕ್ಲಾ ಪತ್ತಾ ಕಥ್ರ್ಯ ಪಚಾ ಕೃಷ್ಣ-
ಪತ್ತಾ ಯನಾಚ್ಛ್ರ ಪಾ ವಿಷುವಾ ಚ ಕ್ರಯೋ ದಶ । ಗಂ ಪತ್ಸರಾ ಚ ಪರಿವತ್ಸರೇ -- ದಾ ವತ್ಸರಾ
ಅಪಿ । ಏಕಾಷ್ಟೋಡಶಪತ್ರಾಂ ಗಾಷಾ ಸನ್ನ ಶ್ಚ ಶಕ್ತಯಸ್ಸ್ಮೃತಾಃ । ಇದ್ವತ್ಸರಾ ಕತ್ಸ್ಚೈದು । ವ-
ತ್ಸರಾ ವತ್ಸರಾ ಅಪಿ । ತಿಥಿವಾರ್ ರಾ ಚ ನಕ್ಷತ್ರಾ । ಯೋಗಾ ಚ ಕರಣಾ ಅಪಿ । ಏಕಾಸ್ತು ಶ-
ಕ್ತಯೋ ನಾಗಪತ್ರಾಂ ಭೋರುಹ ಸಂಸ್ಥಿತಾಃ । ಕಲಿಃ ಕಲ್ಯಾ ಚ ಕಲನಾ । ಕಾಳಿ ಚ ತ್ರಿಚರು
ಸ್ತ್ರಯಂ । ದ್ವಾರಪಾಲಕರಾಂ ತ್ರಿಪುಂ । ಕಾಲಚಕ್ರಸ್ಯ ಷಾಷ್ಟರಃ । ಏ ರಾ ಮಹಾಕಾಲದೇವ್ಯ-
ಮರಪ್ರಹಸಿ ತಾನನಾಃ । ಮದಿರಾ ಮೂರ್ಣಚ ಷಕಂ । ಪಿಶಕಂ ಚಾ ರುಣಾ ಪ್ರಭಾಂ । ದಧಾ-
ನಾ ಶ್ಯಾಮಳಾಕಾರಾ । ಸ್ರವಾಣ್ಣಂ ಕಾಲಸ್ಯ ಯೋಷಿತಃ । ಲಲಿತಾ ಪೂಜನಧ್ಯಾನಾ ಜಪಗೇ-
ಹ ವರಾಯಣಾಃ । ನಿಷೇವಂತೇ ಮಹಾಕಾಲಂ । ಕಾಲಚಕ್ರಾಸನಸ್ಥಿತಂ ॥ ——❀——
ಇತಿ ಪ್ರಥಮಪ್ರಾಕಾರಃ ॥ ——❀—— ೧ಂ ಊ ಕಬ್ಬಿಣ ದ ಕೋಟೆ ಗೂ ಮುಂದ-
ಣಾ ಕಂ ಚಿನ ಕೋಟೆ ಗೂ ಅಂತರಾಳವಾದ ಪ್ರಥಮ ಕಕ್ಷ್ಯ ದಲ್ಲಿ ನಾನಾ ವೃಕ್ಷಗಳು ಬ್ಬ ನ-
ದಲ್ಲಿ ಕಾಲಚಕ್ರಾಸನದೊಳ್ ಚತ್ರ ಸ್ತ್ರ ದೇವತೆಗಳಿಂದೊಡಗೂಡಿ ಮಹಾಕಾಳಿ ಸಮೇತ ಮ-
ಹಾಕಾಳ ಸುರತ್ತ್ರ ಕ ನಾಗಿ ಯರುವನು ॥ ——❀——

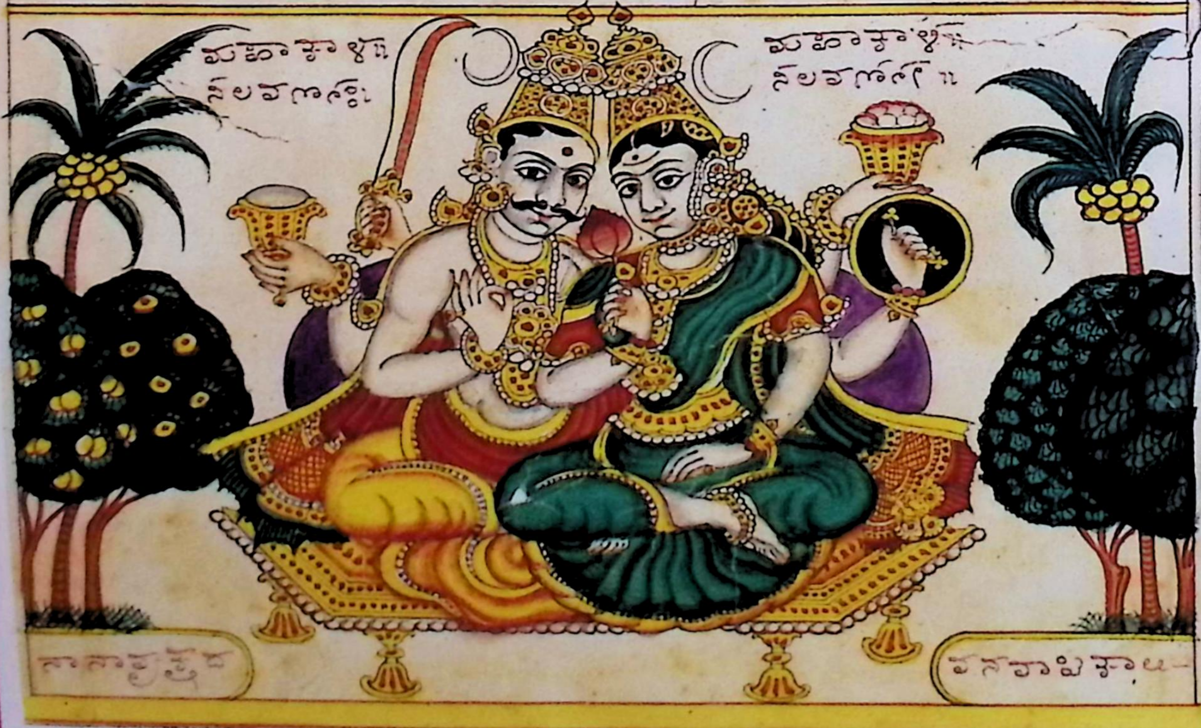

5b

ದುಪಿರಸ್ತೋವರ್ಷರ್ತುಃ ಪಿಂಗಳಶ್ಮಶ್ರುಃ ವಜ್ರಾಪೃಷ್ಠಾಸಮುಖರೋಮಸ್ತ್ರಾಜಿಮೂರ
ವಾಹನಃ ಜಮೂರಕಶವಚಲಿಂ ನೋಮಗಾಲಿಕಾರ್ಶ್ಯಕವಾಡಡ್ರಸವಿತ್ರಾಷ್ಟ
ಸವಿತ್ನ್ಯತ್ರಾಸ್ತ್ರರಸಿಃ ಸತ್ವಮಾಲಿನ್ ಅಂಭ್ರಾಮಲಾಃ ನಿರತ್ನಿಷ್ಟಾವ್ರಾಯಂತಿ ಮೇ
ಘಯಂತಿಕಾವರ್ಷಯಂತಿ ಚರುಣಿಕಾ ವಾರಿಧಾರಾ ಚತಸ್ರಯಃ ವರ್ಷರ್ತೋ
ರ್ದ್ವಾದಶ ಪ್ರೋಕ್ತಾ ಮದಾರುಣಾವಿಲೋಚನಾಃ ವರ್ಷರ್ತೋಸ್ತು ಮನಧನ್ವನೇ ಶ
ಕ್ತಿದ್ವಿತಯಮಾದಿಮಂ ಅಂಶಸ್ಥಿಕಾ ಕುವಿಜ್ಞೇಯಂ ಶತ್ರಯೋನ್ನಾಸ್ನ ವಿರಾಗಾಃ
ಕಾವಿನಿಸ್ರಮಂ ಗವರ್ಷರ್ತು ತ್ರ್ಯಲೋಕ್ಯಾಹ್ಲಾದದಾಯಕಃ ನವಿತ್ಸ್ಯಾಸ್ಲಪ್ರರಿಪದಾ-
ಮಾರವಿಶ್ವಾಕಿಥಿದೇವಕಾಃ ನವಿತ್ನ್ಯಾಸಿರಪತ್ಸಾಂಕಾಃ ವಷ್ಟಿನಿಜ್ಝತ್ರದೇವಕಾಃ ಏಕಾ
ವಿಶೇಕ್ರಿವಿನಿಸ್ರಾಕಂ ನಿಜೋರ್ಧ್ವೈಃ ಪುಷ್ಪಮಂಡಲೈಃ ಸದೈವಪೂಜಯನ್ನಾಸ್ರಾಲಲ
ಕಾಂ ವರಮೆಷ್ಟರಂ ಲಲಕಾವಿರಕ್ರದೇಶಾಂಸ್ತು ವಿಹಾಷಯನ್ನಾಸ್ನಗಂ ವದಾ ಕರ್ತ್ರ್ಯ
ರಿಗಾಂ ಕುವಾಸುಧಾ ಮನಾ ವೃಷ್ಟಿನ್ನಿ ಪಿಡಂಯರ್ಣವಕ್ರತೆಗರಕಂದಿವಿಃ ಕಂಶರೋಜ
ಲದಾಗಮಃ ‖ — ಚನ್ದ್ರಿಕಾಕರಯಪ್ರಕಾರಃ ‖ ಯೋಸಿಸದಕೋಪಿಗೂಮುಂದಣಿ-
ತ್ರಾಳಕೋಪಿಗೂ ಅಂಶರಾಳಹಾದನಾಲ್ಕನೆಕತ್ಸ್ಯದ ಹರಿಚಂದನವಾಪಿಯಲ್ಲಿ ವಾ
ರ್ಷಿಕರುಚತ್ರಾಸನದಲ್ಲಿ ಚತುರ್ದೇವತೆಗಳೆಂದೊಡಗೂಡಿ ಸವಿತ್ರಾ ಸವಿತ್ನ್ಯತ್ರಾ
ತರಸಿ ಸತ್ವಮಾಲಿನ್ ಅಂಬಾ ಅಮಲಾ ನಿರತ್ನಿಃ ವಿಹಾಯಂತಿ ಮೇಘಯಂತಿ ವರ್ಷ
ಯಂತಿ ರುಣಕಾ ವಾರಿಧಾರಾ ಯೆಂಬ ಹನ್ನೆರಡು ಮಂದಿ ಪತ್ನಿಯರಿಂದೊಡಗೂ-
ಡಿ ವರ್ಷರ್ತು ರತ್ನಕನಾಗಿಯಿರುವನೂ ------

೧ ತರಸಿ---	೧ ನಿರತ್ನಿಃ---	೧ ಮೇಘಯಂತಿ--
೧ ಅಂಬಾ----	೧ ಸವಿತ್ರಾಃ--	೧ ವರ್ಷಯಂತಿ--
೧ ಸತ್ವಮಾಲಿನ್-	೧ ಸವಿತ್ನ್ಯತ್ರಾಃ-	೧ ರುಣಕಾ--
೧ ಅಮಲಾ---	೧ ವಿಹಾಯಂತಿ--	೧ ವಾರಿಧಾರಾ--

ಅಥ ಆರಕೂಟಮಯ ಪಂಚಮಪ್ರಾಕಾರಸ್ಥ

ಇಷಶ್ರೀ ಊರ್ಜಶ್ರೀ ಸಮೇತ ಶರದೃತು ಧ್ಯಾನಂ

—ಃ॥ ಲಲಿತೋಪಾಖ್ಯಾನೇ ॥ಃ—

ಆರಕೂಟಸ್ಯಾಂತರಾಳೇ ಸಪ್ತಯೋಜನದೂರತಃ। ಪಂಚಲೋಹಮಯಸ್ಸಾ-
ಲಃ ಮಹಾಗೋಪುರಶಾಲಿತಃ। ತಯೋರ್ಮಧ್ಯಮಹೀಪ್ರೋಕ್ತಾ ಮಂದಾರದ್ರುಮವಾಟಿಕಾ
ಮಂದಾರವಾಟಿಕಾಯಾಂ ತು ಸದಾ ಶರದೃತುರ್ಮಹಾನ್। ಸತ್ತ್ವಾಂ ರಕ್ಷತಿ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಲೋ-
ಕಚಿತ್ರಪ್ರಸಾಧನಃ। ಚತುರ್ಭುಜಃ ಶರದಶ್ಚೋಕ್ತಃ ಪೂರ್ವಾಪ್ಯುಕ್ತಿಃ ಶ್ರೀಕಂ। ತಸ್ಮಾದ್ಭ್ರಾಜಿಂದು
ಸಂಸ್ತ್ಯನಾ ಶರದೃತುಶ್ರೀಯಾಜ್ವಲನ್ ಇಷಶ್ರೀಶ್ಚೋರ್ಜಶ್ರೀಶ್ಚ ಸ್ತ್ರೀರತ್ನಃ ಪ್ರೇಯಸಾಯು-
ತೇ। ಇಷಶುಕ್ಲಪ್ರಭಿ ಪದಾಬ್ಜಾ ... ದೇವತಾಃ। ಊರ್ಜ ... ಕ್ತಾಂ ...
ತ್ರದೇವತಾಃ। ಏತಾನಿ ಶ್ರುತ್ವಾನಿ ಸ್ತ್ರೀರ್ಣಾಂ। ನಿಜೋತ್ಪತ್ತ್ಯಃ ಸುಪ್ತಮಂಡಲೈಃ। ಅನ್ವಿಷ್ಟ ಶ್ರೀಯಸ-
ಸಮ್ರಾಜ್ಞಿಂ ಶ್ರೀಕಾಮೇಶ್ವರಯೋಷಿತಾಂ॥ ॥ಇತಿ ಪಂಚಮಪ್ರಾಕಾರಃ॥ ॥ಯೀ ಹಿತ್ತಾ-
ಳೆ ಕೋಟೆಗೂ ಮುಂದಣ ಪಂಚಲೋಹದ ಕೋಟೆಗೂ ಅಂತರಾಳವಾದ ಏಳ್ಕೈದನೆ-
ಸ್ಥಳದ ಮಂದಾರವಾಟಿಯಲ್ಲಿ ಶರತ್ಕಾಲಾಭಿಮಾನದಲ್ಲಿ ಚತುಸ್ತ್ರಿ ದೇವತೆಗಳಿಂದೊಡ-
ಗೂಡಿ ಇಷಶ್ರೀ ಊರ್ಜಶ್ರೀ ಎಂಬ ಉಭಯಪತ್ನಿಯರಿಂದ ಸಹಿತನಾಗಿ ಶರದೃತು ರಕ್ಷ-
ಕನಾಗಿಯಿರುವನು॥-------------------------------------

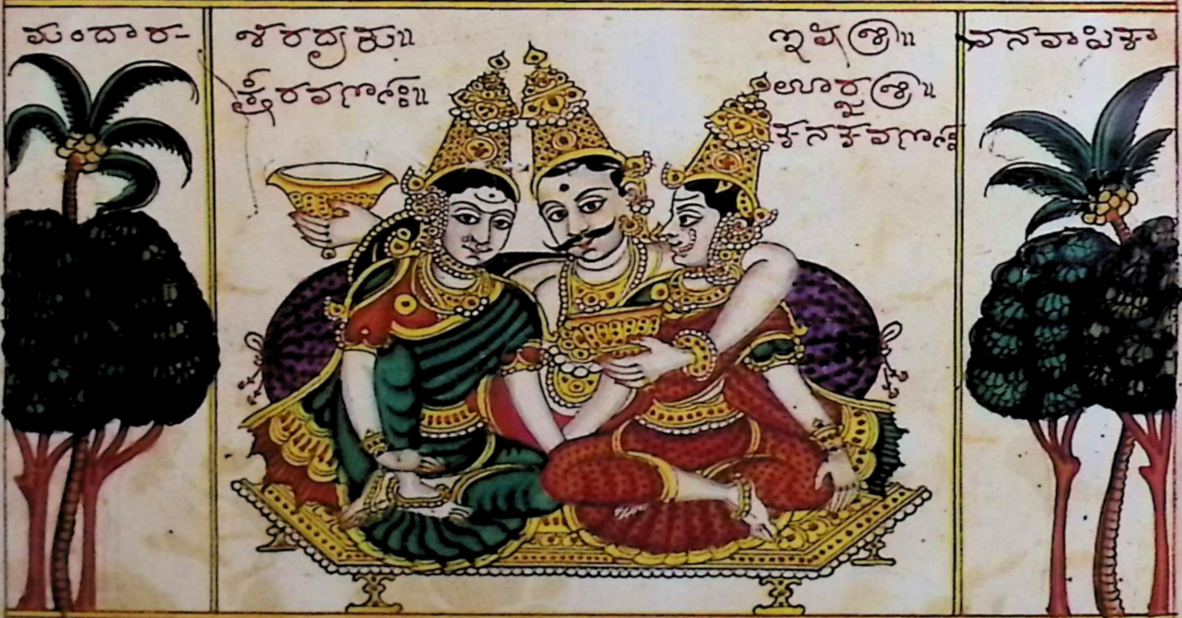

ಅಥ ಪಂಚಲೋಹಮಯ ಷಷ್ಠಪ್ರಾಕಾರಸ್ಥ ಸಹಶ್ರೀ ಸಹಸ್ಯಶ್ರೀ ಸಮೇತ

ಹೇಮಂತರ್ತು ಧ್ಯಾನಂ ॥ಲಲಿತೋಪಾಖ್ಯಾನೇ॥ಃ—

ಪಂಚಲೋಹಸ್ಯಾಂತರಾಳೇ ಸಪ್ತಯೋಜನದೂರತಃ। ರೌಪ್ಯಸಾಲಸ್ಸಮಪ್ರೋಕ್ತಃ।-
ಕೂಟೋತ್ಸೇಧಾದ್ಯುಪಸ್ಕೃತಃ। ತಯೋರ್ಮಧ್ಯಮಹೀಪ್ರೋಕ್ತಾ। ಪಾರಿಜಾತದ್ರುವಾಟಿಕಾ

ಹೇಮಂತರ್ತುಶ್ಚ ತಸ್ಯಾಸ್ತ್ಯೇ ಹಿಮವಚ್ಛೀತಳವಿಗ್ರಹಃ। ಹೇಮಂತರ್ತೋಸ್ತು ವಿಜ್ಞೇಯಂ। ಚತ್ರಂ

ಪೂರ್ವಪ್ರಕಾರಕಃ। ಶನ್ಮಧ್ಯಾಬಿಂಧುನಿಲಯೋ। ಹೇಮಂತರ್ತುರ್ಮುದಾನ್ವಿತಃ। ಸಹಶ್ರಿಷ್ಣ

ಸಹಸ್ಯಶ್ರಿತಸ್ತ್ವರ್ದ್ಧ್ಯೆಯೊಃ ಶರೌಶಪವಿಶೇರಾ ವಿದ್ವಾಂ ಸಹರುಕುಸ್ರೊಯಂ। ನಿಜೊತ್ರ್ಯ

ಮುಪ್ಪಿಗಂ ಚಯ್ಸ್ಯಃ। ಅಚತ್ಸಂ ಯಸ್ಸನಿಶಂ ದೇವೀಂ ಲಲಿತಾಂ ಪರಮೇಶ್ವರೀಂ। ಗಹಶ್ವಸ್ತ

ಪ್ರಕಿಪರಪಾರಕಿಷ್ನಕಿಥಿದೇವರಾಃ। ಸಹಸ್ನಿಸಿರಪತ್ರಾಂ ರಾಷ್ಟ್ರಿಷ್ಟಿಸ್ತ್ರಷ್ಟತ್ರಪ್ರದೇವತಾಃ

ಏಕಾವಿಶ್ವಪ್ರಿ ವಿರ್ಘ್ನ ಕೊ। ಲಲಿತಾಪ್ರಿಯಕಿಂಕರಾಃ। ಲಲಿತಾಂ ಭಾಜನಾಪರೊ

ಧ್ಯಾಯನ್ನಿತ್ಯಮಹೇಶ್ವರೀಂ। ಅತ್ರೈವ ಮಂತ್ರಿನಾಥಾಯಾ। ಮಂದಿರಂ ಸುಮನೋ

ಹರಂ। ಸದಂಬವಸನಾವಾಪ್ಯಾಸ್ತ್ರ। ವಿದಿಕ್ಷು ಜ್ವಲನಾದಿಕಃ। ಚತ್ವಾರಿ ಮಂದಿರಾಣ್ಯ

ಸ್ಯೈಃ। ಕಲ್ಪಿರಾನ್ವಾದಿ ಶಿಲ್ಪಿನಾ। ಏತೈಃ ಕಸ್ತ್ವರು ಗೆಹಸ್ಯ। ವಿಸ್ತಾರಃ ಪಂಚಯೋಜ

ನಂ। ಪಂಚಯೋಜನಮಾಯಾಮಃ। ಸ್ಫರಿಪಾರೊ ಕಸ್ತ್ರಿರಾಃ। ಗಂವಾಸನಾಗರಿತ್ರೆ

ಯಂ। ಶ್ಯಾಮಾಯಾಃ ಪರಿಕೀರ್ತಿತಾಃ। ಇತಿ ಷಷ್ಠಪ್ರಾಕಾರಃ॥ ಯೀ ಪಂಚಲೋಹದ

ಕೋಟೆಗೂ ಮುಂದಣ ಬೆಳ್ಳಿಕೋಟೆಗೂ ಅಂತರಾಳದಲ್ಲಿ ಧರಣಿ ಕಲ್ಪದ ಪಾರಿ

ಜಾತವಾಟಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಮಂತ ಚತ್ರಾಸನದಲ್ಲಿ ಚತ್ರಸ್ತ್ರ ದೇವತೆಗಳಿಂದೊಡ-

ಗೂಡಿ ಸಹಶ್ರೀ ಸಹಸ್ಯಶ್ರೀ ಎಂಬ ಪತ್ನಿಯರಿಂದೊಡಗೂಡಿ ಹೇಮಂತರುತುರಾ

ತ್ರೆ ಕನಾಗಿಯಿರುವನು॥ ಯೀ ಕಕ್ಷ್ಯೆದಲ್ಲಿ ಮಂತ್ರಿಣಿ ಯಾದ ಶ್ಯಾಮಲಾದೇ

ವಿ ಮನೆಗಳು ನಾಲ್ಕುದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲೂ ಯಿರುವವು॥ - - - - - - - - - - - - - -

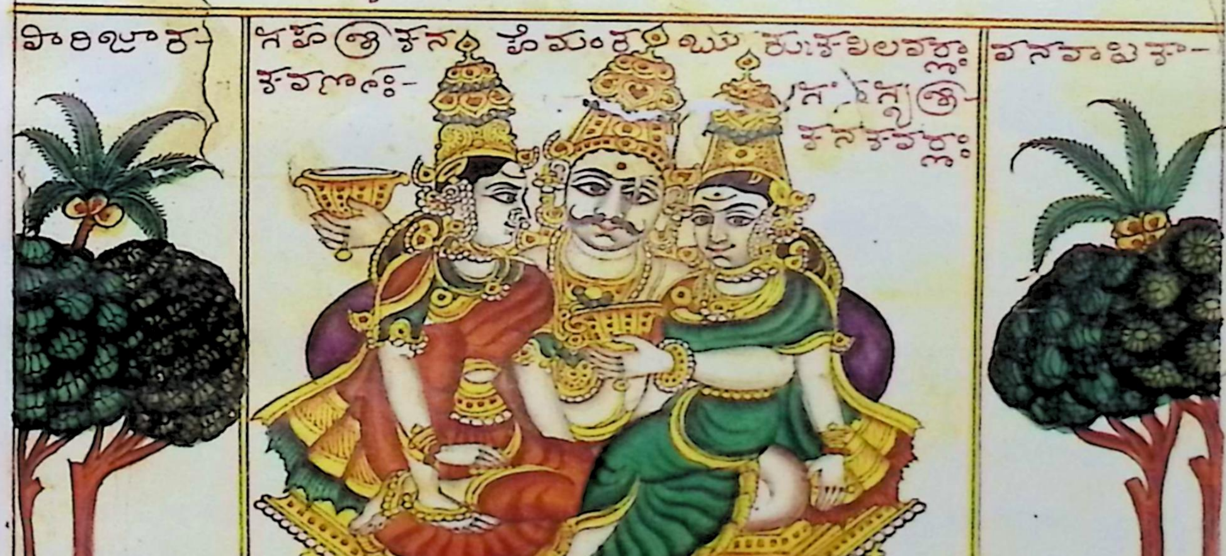

ಅಥ ಕಾಷ್ಠಮಯ ಸಪ್ತಮ ಪ್ರಾಕಾರಸ್ಥ ಶಿವಶ್ರೀ ಶಿವಸ್ಯಶ್ರೀ ಸಮೆ

ತ ಶಿಶಿರರುತು ಧ್ಯಾನಂ॥ ಲಲಿತೋಪಾಖ್ಯಾನೆ॥ — ॥ - - - - - -

ಕಾಷ್ಠಸಾಲಸ್ತ್ವಂತರಾಳೇ। ಸಪ್ತಯೋಜನದೂರತಃ। ಹೇಮಸಾಲಃ ಪ್ರಕಾಶಿತಃ। ಮೂ-

ಶ್ಲಕ್ಷ್ಣಾಗಂ ಯಯುಶ್ಚಃ। ಶಯೋಮಸ್ಥ್ಯಮಹಿಪ್ರೋಕ್ತಾ ಕದಂಬವನವಾಟಿಕಾ ಕದಂಬ-
ವನವಾಟ್ಯಾಸ್ತು ರತ್ನಕಲ್ಪಶರಾತ್ಮಿಕಃ। ಶಶರದ್ದ್ಯುನಿ ಶ್ರೇಷ್ಠರಚ್ಛತ್ರಂ ಪೂರ್ಣವನ್ನಾರ್ಕ
ರಸ್ನಧ್ಯಬಿಂದುರಚಿತಾವಾಂಗನ್ಯಶರಗಂಧ್ಯಿಕಃ। ರವಿಶ್ರೀಲ್ಲಾರವಸ್ತ್ಯಶ್ರೀಗ್ರಸ್ನ್ಯದೃಯೋ
ಷಿದುಕ್ತಮೇಶಾಮಿಸ್ತ್ಯಂ ಗಹಾರ್ಕಯಕ್ಷ್ಯಂ ಬಾಂ। ಲಲಿತಾಂ ವಿಸ್ತೃತಾವನಂ। ಗಾಕತ್ಸ್ಯಾರೆ-
ನಗಕ್ಷುತ್ರಾಶಶರಿತ್ರಶಶ್ರಿಹಾರಳಾಃ ಶದ್ಧಾಸಿ ನಿ ರಕಶ್ಯಾವಹಾಃ ದೆವಕಾಶರಳಾತ್ರ ರಿಃ ಶ
ವಿಶ್ವಸ್ಲೈತ್ರಶರಿವಿದಾವಾರಸ್ವಾರಿಥಿ ದೆವಕಾಃ ಶವಿಸ್ಥ್ಯದಕ್ಷವಿರ್ಕ್ಯಂ ಕಾಷ್ಠಿಷ್ಠಿಸ್ತ್ರಚ್ಛತ್ರರೆ
ವಕಾಃ ಶಾಸಿಗ್ರಶಶರದ್ರುಸ್ತುಃ ಗೆವಕೆಜಗದಂಬಿಕಾಂ॥ ೫೧ ಶಿಗವ ಮತ್ರಿ
ಕಾರಃ ೮ಯಾ ಬೆಳ್ಳಿ ಹೊಸೆ ಗೂಮುಂದ್ವಾರಾಚಿಂನ ದಕ್ಷೊಪೆಗೂ ಅಂಕರಾಳವಾದ
ಯೆಳನೆ ಕತ್ನ್ಯದಲ್ಲಿ ಕದಂಬವಾಪಿಯಲ್ಲಿ - ಶ್ರೀಶರಚಾತ್ರಾಗನದಲ್ಲಿ ಚಾತ್ರಸ್ಥರೆದವರೆ
ಗಳಿಂದೊಡಗೂಡಿ ರತಿ ಶ್ರೀ ರತಿಸ್ತ್ರಶ್ರೀಂಬಯೂಕ್ಷಿತ್ರಿಂ ಯರಿಂಗಮೆರಸಾಗಿ ಶಶ
ರರುರು ರತ್ನಕನಾಗಿಯುರುವನೂ ೮ - ೮ ------------------------

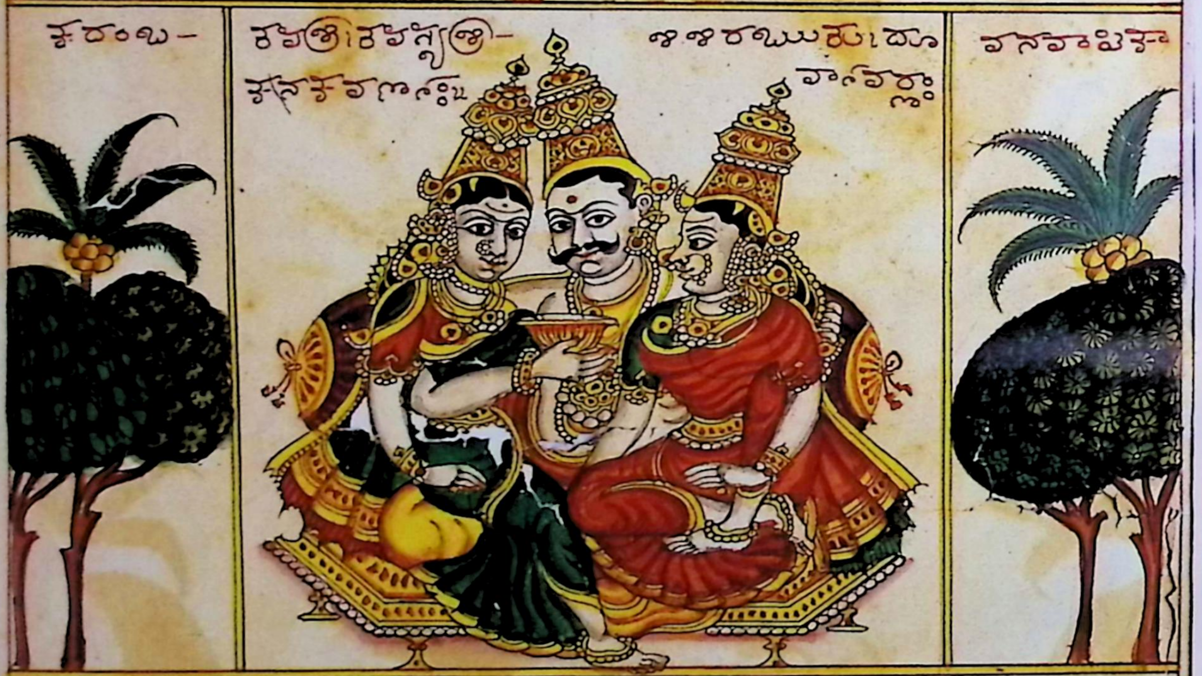

ಅಥ ಸುವರ್ಣಮಯಾಷ್ಟಮಪ್ರಾಕಾರಸ್ಥಿತಶ್ರೀಗಮೆರಸಿದ್ಧ
ನಾಂದ್ಯಾನಂ ೮ - ೮೮೮ ಶೊಪಿ ಬ್ಯಾನೆ ೮ - ೮ ———

ಸುವರ್ಣಮಯಸಾಲಸ್ಯ ಮಧ್ಯಾಗಮಯಸ್ತ್ಯಚಾಗವ ಯೋಜನಮಾತ್ರಂ ಗಿಸ್ತ್ಯಾಸ್ತ
ಧ್ಯಂ ಶರಮುದಾಹ್ರಿತಃ। ಅಂಕರಯಾಸ್ಥಿ ಳಗಾಹಿ ಮಧ್ಯಾಗಮಯೂಸ್ತ್ರ ಶಾಃ ಮಧ್ಯ
ರಾಗಾದಿಗಾಲೆಪಾಕವಾವಾರ್ಗಳಗೂಮರಂ। ಮಧ್ಯರಾಂಗಾದಿ ವಿಜ್ಞೇಂ ಯಮುದ್ಯಾದಾದಿ
ಸ್ಥವಿಹಾಕ್ಷರಃ। ಕಧ್ರುಸ್ನಾಃ ವಿತ್ತೆಣಃ ಸ್ತ್ರಿಶ್ರಾಕಧ್ರುಸ್ನಾ ನಿಗರಾಂ ಸಿಚಾಃ ಕಧ್ರುಾಗಲಲಾ ನದ್ಯಾ
ಸ್ತ್ರಿಧ್ರುಸ್ನಾಕ್ಷಮಾ। ಅದ್ರುಮಾಃ। ಅಕ್ರಸಿ ದ್ವಾಸ್ತ್ರಿಧ್ವನಾರ್ಥ್ಯಃ ಖಲಂಕಿ ಮದನಾಲಸಾಃ-

రక్తైరసాంయస్రైస్త్రైవాఖర్త్రైః పాదాంజస్రైరఖిలలక్ష్మాంబా ఖత్రీయత్రాంగి
త్రయంశోమత్యాజనాగలలక్ష్మామంత్రజమిత్రరోలలక్ష్మాత్రమశప్రరాః సిద్ధ
జాకిఖుయదివిమయపాశ్వవిప్రైః త్రప్పైః లక్ష్యత్రవాంశోవమః మూర్ఛాంశేసి-
ద్ధైత్రిత్రసాంగనాంః ఇతిలప్పిమప్రకారః॥ ॥యీఆచేంనదశోపిగూమం
దగామల్హారాగదశోపిగూ అంశరాళపాదయంపనేశత్స్యదల్లిసిద్ధసాధ్వరు
శంమకశమస్త్రీయరంగమేశరాగిరత్నశరాగియురువారూ॥

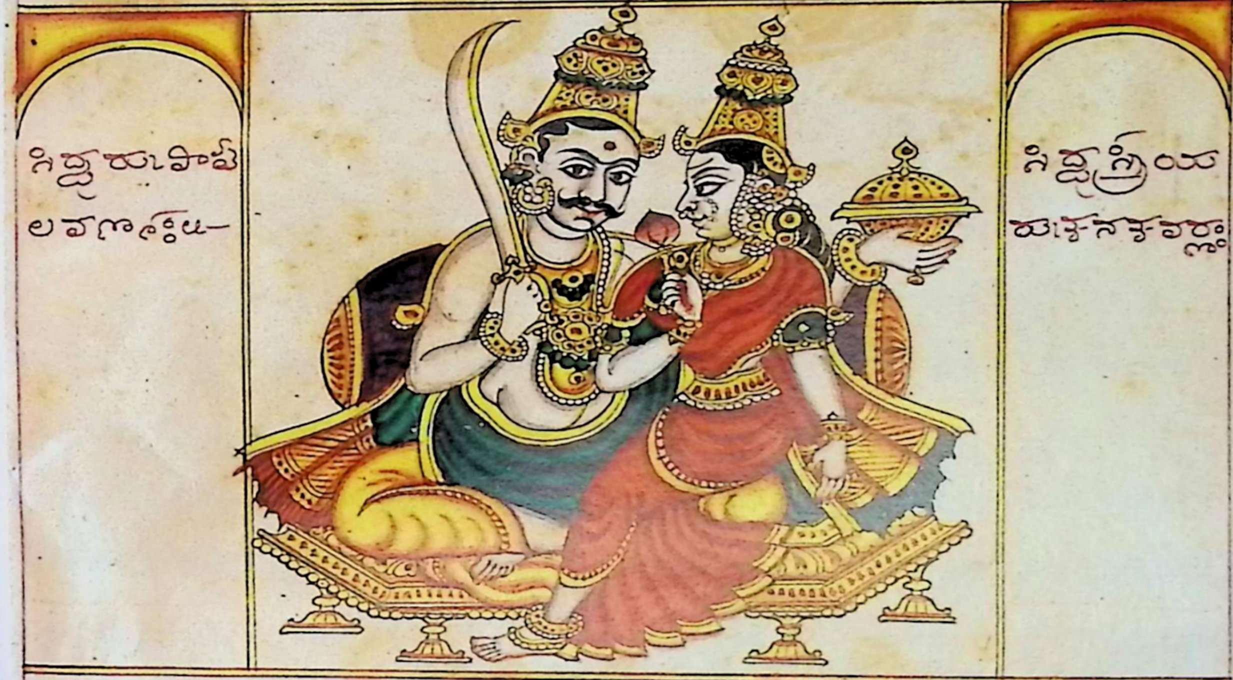

అథ మల్హారాగమయనవమప్రకారస్త్రచారణస్త్రీసమే
తచారణానాం ధ్యానం॥—॥లక్ష్మీశోవాఖ్యానే॥

మల్హారాగమహాసాలాం శశివాయరుశయోజనే। పద్మరాగమయస్థలః చ
తురశ్రస్థిమంశశః। స్థలేచ పద్మరాగాధ్యగోపురాద్యుత్కశస్తంయాః—శత్రచా
రణాలోశస్థాః ఖూర్ఛదేహవినాశకః సిద్ధింప్రాప్య మహారాజ్ఞి! చారణాంసో
జనేశశాః చారణానాం స్త్రియశ్చాపి చార్ఛంగ్ర్వమదనాలసాః గాయం
తిలలకాదేవ్యాః గీతిబంధాన్ మహూమహూః అత్రైవ కల్పవృత్తాణా మధ్య
ప్రదీకాస్థిరాః వ్రొక్ష్యస్ఖిస్రపచారిణ్యః పిబంతి మధురం మధు॥ ౨
ఇతి నవమప్రకారః॥— ॥యీమల్హారాగదశోపిగూమందగా పద్మ
రాగదశోపిగూ అంశరాళపాదవాం వీక్తనేశత్స్యదల్లిశల్పవృక్షదాని-
దల్లిచారణాశోపిగళురశంమశంమస్త్రీయరుగళం దూడగూడియూ-
ప్రకారవాంగంరక్తేశశోండు సుఖదింకాదుయురువారూ॥—

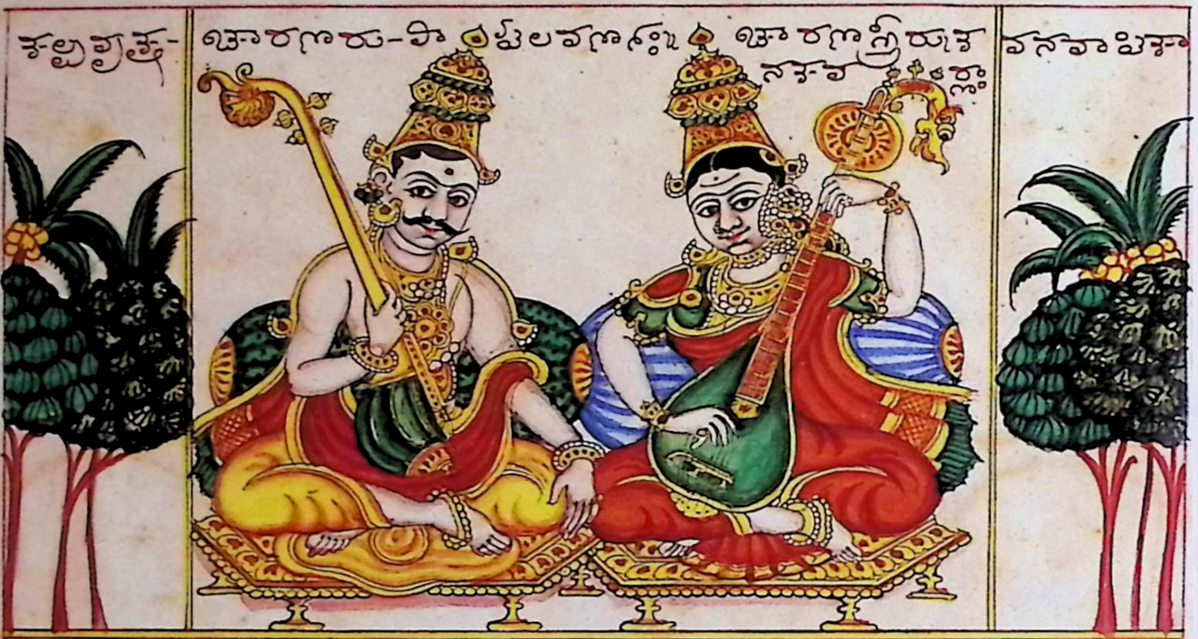

అథపద్మరాగమయదశమప్రాకారస్థితభైరవా

ణాం యోగినీనాం చ ధ్యానాని లలితోపాఖ్యానే ‖

పద్మరాగమహాసాలాంతరే మారుతయోజనే గోమేధికాఖ్యసాలస్య మ

ధ్యస్థాలస సమాకృతిః గోమేధికవయుప్రసామిస్తోమరాధ్యక్షకస్మయాః

తదంతరే యోగినీనాం భైరవాణాం చ కోటయః కాలగంధోత్కటామే

నాం తేవంతరత్రరక్షిరాః ‖ ౧౦ ఇతి దశమప్రాకారః ‖ ౧౦ పద్మరాగద

కోపెగాపుందరా గోమేధికదకోపెగా అంతరాళపాదపత్రనకత్త్వ

దల్లి భైరవకోటిగళు యోగినిగణగళు కూడిరత్తకరాగియిరువరు

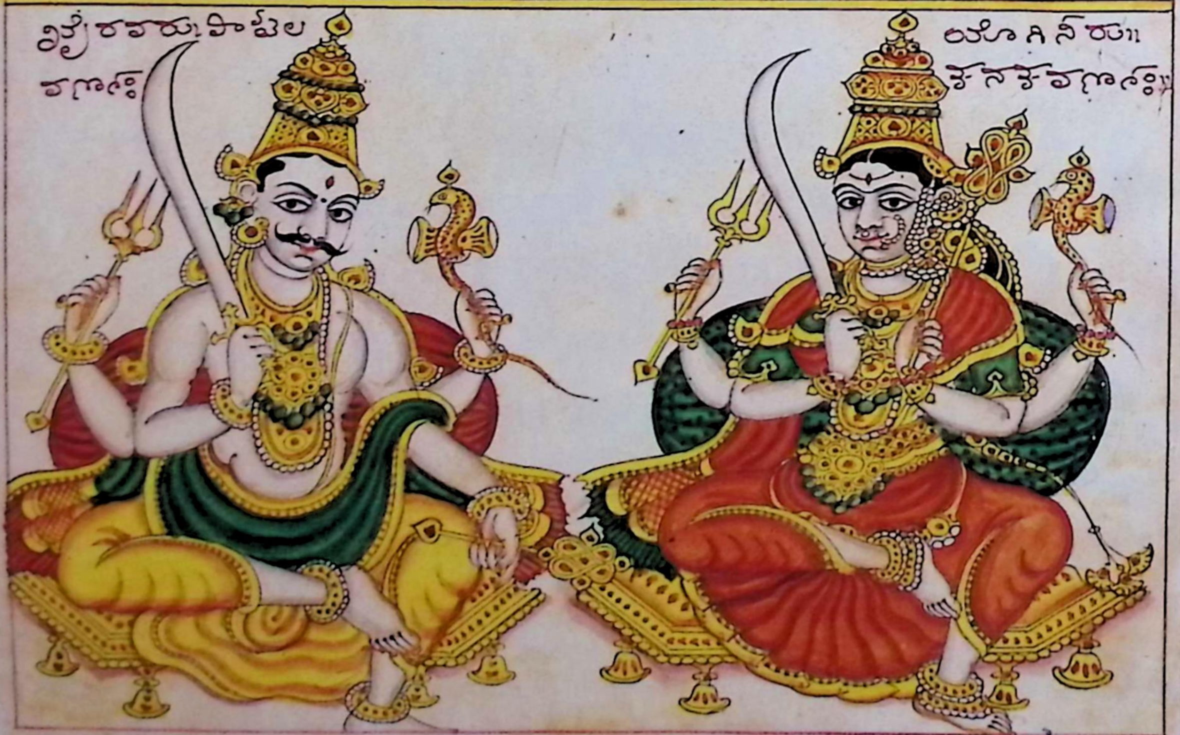

అథ గోమేధికమయ ఏకాదశప్రాకారస్థితరం ప్రాద్వ

ప్రత్స్రీగమేర గంధర్వధ్యానం ॥ లలితోపాఖ్యానే ॥

గోమేధికమహాసాలాం ౹ శశివారుకయోజనే ౹ శక్రవజ్రమయస్త్రోలక్ష్మ-
మాసాహూర్ణాదిశృపః ౹ అత్రవజ్రమయో ప్రాయోమిర్గోమరాద్వక్షోరస్థా-
యాః ౹ శక్రదేవం గమవిష్వర్ణ్యహూర్జజన్మనికుం ౹ ప్రాణవసం స్థప్రరసాం బ్రుంద్రే
స్త్రీకం గంధర్వమంగవాః ౹ మహారాజ్ఞీగుణగణాన్నాయం కోవల్లకీస్తన్వే
హామవిహోగ్యశరాన్నికాః ౹ హామసం నిపావిగ్రహాః ౹ కుసుమారప్రస్త్రరయా
దేవీప్రాకృజాలిన్యః ౹ తస్మిన్స్థాగం స్త్రప్రరసో ౹ ప్రాయోషణ్ముహూర్తవప్రాయోపిరాః
ఊర్వశీమేనకాశ్చైవ రంభాచాలంబుసారథామంజుఘోషాసుకే-
శీచాపూర్ణచిత్రిప్రేరాచికాశాత్రుశస్త్రీళాచవిశ్వాచీమంజకాన్తీళయా
సహాతిలోత్తమేతిదేవానాం వేశ్యా ౹ ఏకాత్రశోపరాః ౹ గంధర్వాస్సహ న
హ్యానికల్పవృక్షమధూనిచాపిబం శ్యోలలతాదేవం ధ్యాయం స్థసరకా
హృదిన్యర్ష్యం స్థష్ఠ్రాగాయం శోభ్యావర్తాం కేసుం ప్రాసం ప్రావారత్రృవాహరక-
త్నాయాం వజ్రానామనదీమునేలలతాపరవేశాన్యా ౹ ప్రాకారయేమాన
పూర్తమాః ౹ ఏతస్యా ౹ ప్రదకం ప్రీక్షా ౹ వజ్రరూపకళిబరాః ౹ దిఫూర్ణయుషోస్థ
రోగాశ్చప్రావం తికలశోద్భవా ॥ ఇతి ఏకాదశప్రాకారః ॥ ఇయ్యగోమేధి
కదశోపిగూముందణవజ్రదక్షోపిగూ ౹ అంతరాళవాదహం నొందనే
తత్త్వదళ్లరంప్రాద్యప్రత్స్రీయరాత్స్రం దవుగంధర్వబృందదిం దొడగూడి
యుప్రాకారవాం సంరక్షీసినొండిరుపరాయు ౹ యుల్లివజ్రాయంబనదింయు
రుపదూ ॥

యూనాల్లుజనక్షుత్తనకవాణ్ణ ॥ గంధర్వా ॥ పాపల

ಅಥ ಸಪ್ತಮಂ ಯದ್ವಾದಶ ಶ್ರೀಕಾರಾಂಕಸ್ಥರಸನಾಗಸ್ತ್ರೀಸಮೇತಶೇಷಾದಿನಾಗಾನಾಂ ಬಲೇಂದ್ರಸ್ಯಾಪಿ

——ಚಿತ್ರಧ್ಯಾನಂ ೬೮ ಅಕೋಪಿ ಖ್ಯಾನೇ ೬೫॥——

ಅಥ ಪಾತಾಳಸ್ಥಾನೇ ಶೇಷಮಾರುತಯೋಜನೇ ಪೂರ್ವ್ಯಾಂ ೬೮ ಉತ್ತರಂ ಗಃ ಮೂರ್ಧ್ವಾರ್ಧ್ವೋಮ

ರಾಷ್ಟ್ರತಃ ಸ್ತೂಲ ಚಾರತ್ರಪ್ಯೈ ಪೂರ್ವ್ಯಾನಿ ಶ್ರೀಕಾಮೂರ್ತ್ರ ರಾತ್ರೈರಿಃ ವಿಶಾಳ ಪಾಣಿಸೋಯ ಯೇ ತ್ರಾರೆಷ್ವ

ಸ್ಥಾನೇ ದಕ್ಷಾಃ ಶೇಷ ಪ್ರಮುಖ್ಯ ಯತ್ರ ಕ್ರಿವಗಂತಿಸು ಖಮೆದುರಾಃ ಶೇಷಾಕಾರ್ಯೋಪಕ್ರಮ ಮಹಾಪದ್ಮ

ವಾಸುಕಿ ಶಂಖ ಕುಲಿಕ ಶ್ವೇತ ಧನಂಜಯ ಶಂಖಚೂಡ ಕಂಬಳ ಮಹಾದಂಶೋ ಮಹಾಪ್ರಾಣಃ ಇತ್ಯೇವ ವಾಸುದಯ

ಪ್ರಕ್ರಿ ನಾಗಾನಾಗಸ್ತ್ರೀಯೋಪಿ ಚಾ ಬಲೇಂದ್ರ ಪ್ರಮುಖಾನಾಂ ಚಾತ್ರೈರ್ಯ್ಯಾನಾಂ ಧರ್ಮ್ಮವರ್ತ್ತಿನಾಂ ಗ

ಣಾನ್ ಪ್ರಕ್ರಿತದಾನಾಗ್ರೈಸ್ತ್ರೀ ಧರ್ಮಂ ವಗರಿಸಿಂ ಗನ್ತು ೬೮ ಕಾಮಂ ಶ್ರೀಜಪ್ರಿ ರೋ ೬೮ ಕಾಷ್ಟ್ರಾದಿ

ತ್ರೈರಾಃ ೬೮ ಕಾಮೂಜಸ್ಥಾನಿ ಕ್ಷ್ಯಂ ವಗಂಕ್ಷ್ಯಸುರಪ್ರಯೋಗಿನಃ॥ ಇತಿ ದ್ವಾದಶ ಪ್ರಕಾರಃ॥

ಯಾವ ಪ್ರದಕ್ಷೋಪಿ ಗೂವಯುಂದಣಾಪ್ಯೈ ಪೂರ್ವದಕ್ಷೋಪಿ ಗೂ ಅಂಕರಾ ಳಪಾದಷ್ಟಂ ನೆರಡನೆ

ಕಸ್ಥ್ಯ ದಲ್ಲಿ ನಾಗಲೋಕವಾಸಿಗಳಾದ ಶೇಷಾದಿ ನಾಗರುಗಳು ನಾಗಸ್ತ್ರೀಯರಿಂದೊಡಗೂಡಿ ರತ್ನ

ಕರಾಗಿಯಿರುವರು॥ ಯಿಲ್ಲಿ ಬಲೇಂದ್ರ ಮೊದಲಾದ ಅಸುರರು ವಾಸವಂ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರು

ವರು

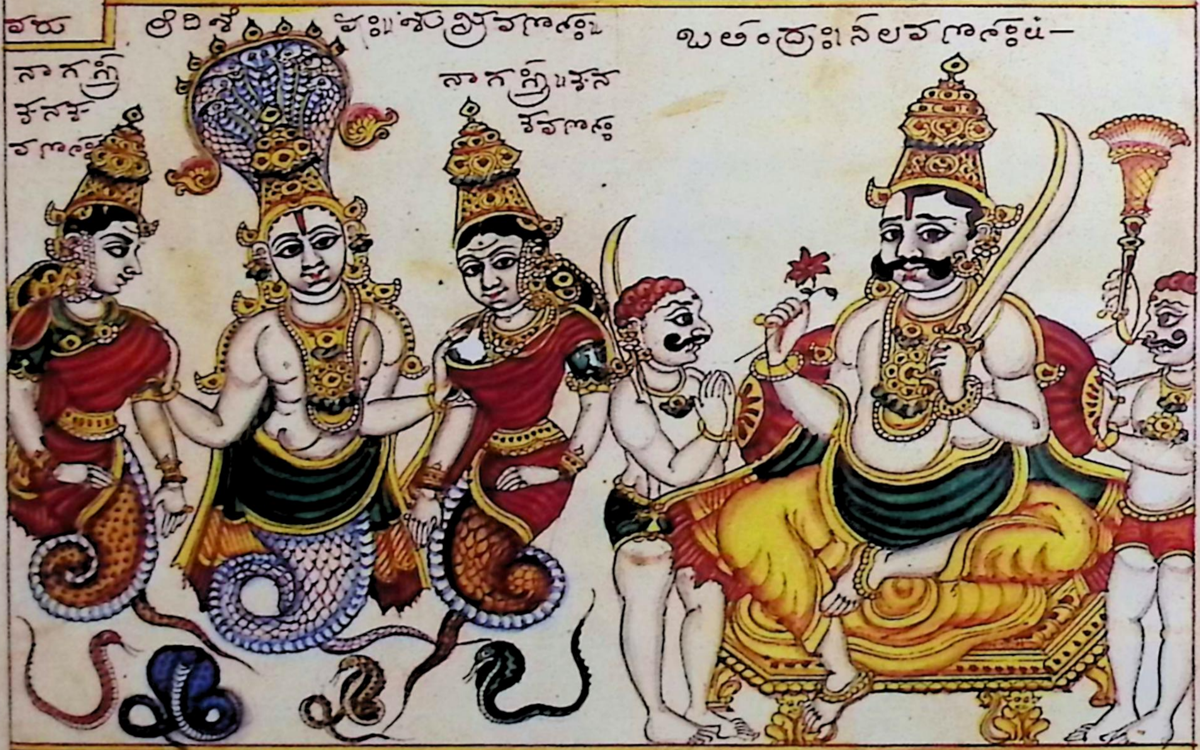

ಅಥ ಷ್ಟ್ಯಂ ಯಸ್ಮಿ ಯತ್ರ ಯೋದಶ ಪ್ರಕಾರ ಸ್ಥಿತ ಸೂನಾಂ

ವಿಸಾಪಿಲಕಾನಾಂ ಚಿತ್ರಧ್ಯಾನಂ ೬೮ ಅಕೋಪಿ ಖ್ಯಾನೇ ೬—೬---

ಪ್ರೈತೂಯಾಸ್ಯಪಮಹಾಸಿಲಾಂ ಶೇಷಮಾರುತಯೋಜನೇ ಇಂದ್ರನಲವ ಯಸ್ತ್ರಿಲ

ಕ್ಷೇತ್ರವಾಳ ಇತ್ಯಾದಿ ರಕ್ಷಃ ರಸ್ಥ ಧ್ಯಕಸ್ಥ್ಯಂ ವಿಸಾಮಲ್ಲಾನಲರಕ್ಷಮ ಯಾಮನೇ ಶಕ್ರಸದ್ವ

ಸುಮದುರಾಸ್ತ್ರಿರಾಂ ಇಶೀರಾ ಣಾಬಿಚಾನಾನಾವಿಧಾನಿ ವಿಮೋಗ್ಯಾನಿ ವಗ್ಸಿತ್ತಾನಿ ಗರಸಾ-

ಸ್ವಪಿಯೆ ದಿಕ್ಪಾಲೋಕಗತಾ - ದಿಕ್ಪಾಲಕಾತ್ಮಸಾಧಕಾಃ ದೇಹಾಂತೇ ಶಕ್ರನಲಾಖ್ಯೇ ತಸ್ಮಿಂ-
ತ್ರಿಸ್ವರ್ಗಂ ಕಿರೀಟ ಪ್ರದಿವ್ಯಾನಿ ವಸ್ತ್ರಾಣಿ ದಿವ್ಯಂ ಜ್ಞಾನಾವನಿ ಕಾಗಖಾಃ ಪಿಬಂ ಕೋಮಧುರಾಮೃ
ತಂ ಸ್ಪೃಷ್ಟಂ ಕೋದಿವ್ಯಾನಿ ವಿಭೂಷಣಾಃ ಗರುಡಪಕ್ಷಿಸಿಂಧೂನಾಂ ಕಾಲೇಷು ಕಲಶೋದ್ಭವಾಲಕಾ-
ಗ್ರಹೇಷು ರಮ್ಯೇಷು ಸಂಪ್ರವೇಶು ಮಹಾದ್ರೀಷು ಗದಾಜಪಂ ಕಲ್ಪದ ವೀಣತಂ ಕನ್ಯಾ ಪಿರದ್ದ-
ಗಣಿನಿವಸಂತಿ ಮಹಾಭಾಗಾ ನಾರೀಭಿಃ ಪರಿವೇಷ್ಟಿತಾಃ ಸ್ತ್ರೀರತ್ನ ಯೇ ಮನಸ್ಯಾಂ ಕಿಂ ದಿಕ್ಪಾ-
ದಿಕ್ಪಾಲಕಾಂ ಮನಸ್ಸು ಪೂರ್ವಾಶಾಗನಯಾಂ ಯುಕ್ತಾಃ ಮನಶ್ಯಾಂ ಕಿಂಚ ತ್ರಿಣಿಂ ಮನಸ್ಯಾಂ
ಕಿ ಶ್ರೀನಗರೇ ಶಕ್ರನಲ ಮಹಾಸ್ಥಳೇ ಲಗ್ನಯಂ ದಿಯವಾದ್ಯಾ ಸ್ಪ್ರಶ್ಯವಾಮ ನವಸ್ತ್ರ ಚತುಶ್ಚ
ಶಪಸಂ ಕಿಸವರವಾ ಕಿಣ ಕಿಶ್ಚಿ ಶ್ರುಚತ್ರ ಕೇಣಕಿತ್ರಯೋದಶಪ್ರಾಕಾರಃ ॥-॥ ❁ ॥-
ಯೂರ್ವೆ ಪೂರ್ವದಕೋಪಿಗೂ ಮುಂದಣ ಇಂದ್ರನೀಲದಕೋಪಿಗೂ ಅಂತರಾಳದಲ್ಲಿ ಹ
ದಿಮೂರನೆಯ ತ್ತ್ವದೊಳಿಪ್ಪತ್ತು ಕ್ರಮಸ ನಮೆಕರಾದಚತುರ್ದಶಮನುಗಳು ಯಿಂ ಸ್ವ-
ರ್ಗಲೋಕವಾಸಿಗಳಾದ ದಿಕ್ಪಾಲಕರುಗಳುಲಲಿತೋಪಾಸನೆಯಂ ಮಾಡಿ ಯಾತ್ತ್ವ
ದಲ್ಲಿ ಸುಖವಂ ನನು ಭವಿಸುತ ರತ್ತ್ವೇಶಕೊಂಡಿರುವರು ॥-------------

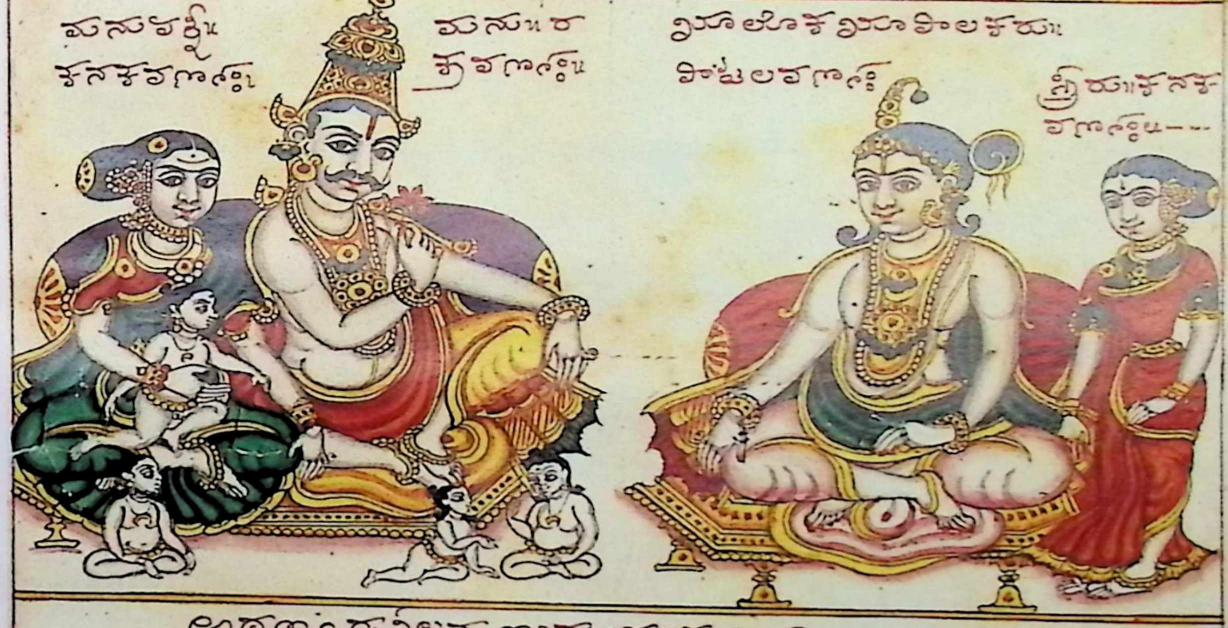

ಅಥ ಇಂದ್ರನೀಲಪಙ್ಕ್ತೌ ಮಯಚತುರ್ದಶಪ್ರಾಕಾರಸ್ಥ ಇಂ-
ದ್ರಾದಿ ದಿಕ್ಪಾಲಕಾನಾಂ ಧ್ಯಾನಂ ॥ ಲಲಿತೋಪಾಖ್ಯಾನೇ ॥-॥...

ಇಂದ್ರನೀಲಾಖ್ಯಸಾಲಸ್ಯ ಶರೀರಮಾರುತಯೋಜನೇ ಮುಕ್ತಾಫಲಮಯಸ್ಸಾಲಃ ಪೂರ್ವ
ವದ್ಗೋಪುರಾನ್ವಿತಃ ಮಧ್ಯಸ್ಥಲೇ ತು ಮುಕ್ತಾಢ್ಯಾಂ ಶಾರಾಕಿ ಮನೋಹರಾಃ ಕಾಮ್ರವರ್ಣ
ಮಹಾವರ್ಣಸದಾ ಮುಕ್ತಾಸ್ತಿ ದೋದಕಾಃ ಏವಮಾದ್ಯಾ ಮಹಾನದ್ಯೋ ವಹಂತ್ಯ
ತ್ರ ಮಹಿಸ್ಥಲೇ ತಾಸಾಂ ತಟೇಷು ಸರ್ವೇಷು ದೇವಲೋಕನಿವಾಸಿನಃ ವಸಂತಿ ಪೂರ್ವಜನ್ಮಸು-
ತ್ರಾದೇವಿ ಮಂತ್ರಸಾಧಕಾಃ ಪೂರ್ವಾದ್ಯಷ್ಟಸು ಭಾಗೇಷು ಲೋಕಾಶ್ಶಕ್ರಾದಿಗೋಚರಾಃ

ಪೂರ್ವಭಾಗೇ ಶಕ್ರಲೋಕಸ್ತಂ ಶಕ್ರಸ್ತತ್ರ ಪುರಂದರಃ। ಐರಾವತಂ ಸಮಾರೂಢೋ ವಜ್ರಹಸ್ತಸ್ತ
ಶ್ಚೀಪತಿಃ। ಅಗ್ನಿಭಾಗೇ ಚಾಗ್ನಿಲೋಕಸ್ತತ್ರ ವಹ್ನಿಸ್ತ್ವಧಿಪೋ ವಿಭುಃ। ಮೇಷಾರೂಢಃ ಶಕ್ತಿಧರಸ್ಸ್ವ
ಧಾಸ್ವಾಹಾಸಮನ್ವಿತಃ। ಯಾಮ್ಯಭಾಗೇ ಯಮಪುರಂ ಯಮಸ್ತತ್ರ ದಂಡಧರಃ ಪ್ರಭುಃ। ಉಗ್ರಂ ಗಮ
ಹಿಷಾರೂಢಃ। ಉಗ್ರಕರ್ಮಸ್ತು ಭಾವಾನ್ವಿತೋ ಜ್ಞಾಧರೋ ಯಮಃ ಪ್ರೇತೈಃ ಪ್ರಗುಪ್ತಮಹಾಗಣೈಃ
ಸಾರ್ಧಂ ನಿಷಿದ್ಧಯಕ್ಷೈಃ ಪಾಲಲಕಾಸಮಯಕ್ಷಪ್ರಾಹಃ। ಶನ್ಯೈವ ಪಕ್ಷ್ಮೇ ಭಾಗೇ ನಿರೃತಿರ್ನ ರಾಕ್ಷಸಃ
ಖಡ್ಗಹಸ್ತೋ ಮಹಾಬಾಹುಃ ಪ್ರೇತಸ್ಥೋ ಲಲಿಕಾದ್ಯೈಕಃ। ಶನ್ಯೈ ಚೋತ್ತರಭಾಗೇ ತು ವರುಣಃ ಪಾಶಹ
ಸ್ತವಾನ್। ವಾರುಣ್ಯಾಂ ಸ್ಥಿತಿರ್ದೇಶೋ ಸ್ತ್ರೀಣಾಂ ಗೋಸಹಸ್ರವಾಹನಃ। ವಿರೇವಕಾದಕ್ಷಸ್ನಾಪ್ಯ
ಧಿಗ್ರಾಂ ಪಾಶಬಂಧಸ್ಸೃತಃ। ಬದ್ಧಾನಯಕ್ಷ್ಣ ದೋಷಮಾರ್ಗ। ವಾಯವ್ಯಾನಾಂ ಬಂಧಮೋಚಕಃ। ಶನ್ಯ
ಚೋತ್ತರಸ್ಯೋನ್ನೇ ಕುವಾಯುಲೋಕೋ ಮಹಾದ್ಯುತಿಃ। ಸವಧ್ಯಾನಿಂ ಸಮೂರ್ತಿಸ್ತಾವಾ-
ಯುಸ್ತತ್ರ ಪ್ರತಿಷ್ಠಂ ನ್ಯಾಜಧ್ವಜಹಸ್ತೋ ಮೃಗಾರೂಢೋ ಗೋರಕ್ಷಾದ್ಯೈ ಶ್ವಯೋಗಿಭಿಃ ಸದ್ವೈರ್ಮ
ಹರ್ಷಿಭಿಸ್ತಿ ದಶಮಿಡಾದ್ಯಾಭಿಶ್ಚಕ್ರೈ ಭಿಃ ಸವಾರು ರೆಹ್ರಸ್ರವಾನ್ ರಾಜಪರಿಚಕ್ರೇಣ
ಕಲ್ಲೋಕಪೂರ್ವಭಾಗಸ್ಥೋ ಯಕ್ಷಲೋಕೋ ಮಹಾದ್ಯುತಿಃ। ಯಕ್ಷೇಂದ್ರೋ ವಸತಿ ಶ್ರೀಮಾನ್ನಾಸ್ಮಿಂ
ಕಪ್ರಿಯ್ಯಾಜಿವಾಹನಃ। ನಿಧಿಭಿಶ್ಚ ನವಾಕಾರೈಃ ಋದ್ಧಿವೃದ್ಧ್ಯಾದಿಶಕ್ತಿಭಿಃ ಸಹಿತೋ ಲಲಿತಾವಿ
ಕ್ತ್ರಾಭೂರಯರ್ಧನಗಂ ಪದಾ। ಯಕ್ಷೈರ್ವಿಶ್ವಮನೋಜ್ಞಾಭಿಃ ಸುಕೂಲಪ್ರವರ್ತಿಭಿಃ ವಾ-
ಗುಣಿಪ್ರಭಃ ಪೂರ್ಣಾಪ್ರೋಮಗುಣವಾನ್ನಾಗುಕಂಧರಃ। ಇಶಾನ್ಯವಾಮದಯೋ ಯಕ್ಷಾಗೇನಾ
ಸ್ವಪ್ನಪ್ರಸಂಕವ್ಯಾ ವಿದ್ಯೈರ್ವಿಸುನಿದ್ರೈಶ್ವಾಸಂ ಪೂಜಯನ್ ಚಕ್ರೇಣ। ಕಲ್ಲೋಕಪೂರ್ವಭಾ
ಗೇ ತು ರುದ್ರಲೋಕೋ ಮಹೋದಯಃ। ತತ್ರ ರುದ್ರಾಲಯಃ ಪ್ರೋಕ್ತೋ ವಾಯುಕ್ತಾಜಾಲಕಾನಿ
ಶಿರಃ। ಪಂಚಯೋಜನವಿಸ್ತಾರಸ್ತತ್ರ ಸ್ತಂಭ್ಯಾಯಾಮಶೋಭಿತಃ। ಷಡ್ಡಶಾವರಣಂ ಚಕ್ರಂ
ಮಹಾರುದ್ರಸ್ಯ ಕಸ್ಯ ಪ್ರಿಯಂ। ಬಿಂದುತ್ರಿಕೋಣಷಟ್ಕೋಣಾಷ್ಟಕೋಣದಶಪತ್ರೈಃ। ದ್ವಾದಶ
ಪತ್ರಷೋಡಶಪತ್ರಯೋ ದಶದಳಪ್ರಸ್ಥಾಷ್ಟೋಡಶಾಷ್ಟಾದಶಾರೈಶ್ವಾವಿಂಶತಿಪತ್ರದಸ್ರೈರಪಿ
ದ್ವಾವಿಂಶತಿದಳೈಃ ಪ್ರಾಚತುರ್ವಿಂಶತಿವಿಂಶತ್ಪತ್ರೈಃ ಷಡ್ವಿಂಶತಿದಳೈಶ್ಚಾಪಿ ತ್ರಿಂಶದಳದ್ವಯೆ-
ನಾಚಾಷ್ಟಾತ್ರಿಂಶದಳಸ್ಯದಸ್ರೈರ್ವೃತ್ತಂ ಚತುರ್ದ್ವಾರಶೋಭಿತೋ ವಿಶಾಲಮಹಾರುದ್ರಸ್ಯ ರಕ್ಷಾತ್ರಂ
ಷೋಡಶಾವರಣೈರ್ವೃತಃ। ಮೇ ರುದ್ರಾಧ್ಯಾಯಪತಿಕಾ ರುದ್ರಾಸ್ತು ಕ್ಷಾತ್ರಸಂ ಸ್ಥಿರಃ ಪಂಚಧ್ವ
ಪತಿಮಹಾರುದ್ರೋ ಜ್ವಲನ್ನಸ್ತ್ರೈಲೋಚನಃ। ತಜ್ಜ್ವಕಾರ್ಯ್ಯಮುಖಹಸ್ತ ಶೈಲಜ್ವಲತ್ಪಿಂಗಳಲೋ
ಚನಃ। ಜಟಾಮಕುಟಶೋಭಾಢ್ಯೋ ನಾಗಾಭರಣಸಂಯುತಃ। ಉಕ್ತುಂಗವೃಷಭಾರೂ
ಢಃ। ಶೂಲಖಡ್ಗಪ್ರಮಥಾದ್ಭಿಃ ಶಕ್ಲಲಕಾದಕ್ಷಸಪ್ರಶಸ್ತಾನುಧರಾನ್ ಗುರುದಿಕ್ಸ್ವರಾನ್ ಶೂಲಕೇಲೋ-
ಪಪ್ಪ್ರಾವಿನಿವಿಸಿದ್ಧಾನಕ್ರೋಷ್ಣಕಪುಟಾ ಪಂಚೈಃ ದಶಾಂಸ್ತ್ರಿಷಾಂ ಪಶೂನ್ಸ್ಪ್ರಶಸ್ತ್ರಾನ್ಸ್ವಜಾಸ್ತ್ರಾವಿನಾಶ
ಯನ್ ರುದ್ರಲೋಕೇ ಚಿರುಚಿರಿವರ್ತ್ತಕೇಸುಂ ಶಿವಾಗಂ ಶಿವಾ ಮಹಾರುದ್ರಸ್ಯ ರತ್ನಪಲ್ಲೀವರಿವಾರ

ಗಣಾಧಿಪಾಃ॥ ಯೇ ರುದ್ರಾ ಇತಿ ವಿಖ್ಯಾತಾಃ ಸ್ತೋತ್ರಾವತ್ಸ್ಯಂ ಪರಮ ಪಾವನೇ ಶ್ರೀಮದಾಶಕ್ರಾದಿ ದಿಕ್ಪಾ
ಲಾಮುಕ್ತಾ ನಿಲಂ ಗವಾತ್ರಿಕಾಃ॥ ಲಲಿತಾ ಪರಮೇಶಾನ್ಯಾ ಸ್ತ್ರಿಪಾಮೇ ಪಾಲಕಸ್ತಥಾ॥ — ಯೇ ಶ
ರುದ್ರಾ ಖ್ಯಾ ಸ್ತ್ರೈವ ಸ್ನಿಗ್ನಸ್ಥಿತಾ ನಿಂ ಲೋತ್ರಿ ಚ್ಯಾದಿ ದಶದಿಕ್ಷು ಪ್ರಕೃತ್ಯ ಶಂ ದಶದಶವಕ್ತ್ರಂ ತನ್ನಿಕಿಕೇಷು
ಕೇಕೇಷಿಂ ನಾನಾನಿಗ್ರಂಥಾಂ ಶರೇ ಅಖಿಕಾನಿ ವಕ್ತ್ರಂ ಶೇ ಇನ್ನಿಕೆಚಿ ರುದರ್ಶ ತ್ರಿತಾರಃ॥
ಈ ಇಂದ್ರನ ಲದಕ್ಕೋಪಿಗೂ ವಾಯುಂದನ್ಮುಕ್ತಿನ ಕ್ಷೋಪಿಗೂ ಅಂತರಾಳವಾದ ಹದಿನಾಲ್ಕನೇ ತ
ತ್ತ್ವದಲ್ಲಿ ಇಂದ್ರಾದಿ ದಿಕ್ಪಾಲಕರು ದಿಕ್ಕುಗಳಲ್ಲಿ ಕ್ರಮವಾಗಿ ಇರುವರು॥ ಅವರೊಳು ಈಶಾನನು ರು
ದ್ರಾಧ್ಯಾಯ ಪತಿ ಕರಾದ ರುದ್ರರಿಂದೊಡಗೂಡಿ ರುದ್ರಪೀಠಾಸನದೊಳು ಇರುವನು॥ ಪಕ್ಷ್ರ-
ಶರುದ್ರರು ದಶದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲೂ ಇರುವರು॥ ಪಕ್ಷ್ಯಗೋರಕ್ಷಾದಿ ಯೋಗಿಗಳು ಪನ್ನಗ ಪಾತ್ರಾದಿಯ
ಕ್ಷೇರು ಕಾಪ್ರವಿರ್ಲ್ಯಾದಿ ಮಹಾನದಿಗಳು ಇರುವವು॥ ಇಂದ್ರಾದಿ ದಿಕ್ಪಾಲಕರು ಈ ಕತ್ತ್ವಾರಕ್ಷ
ಕರಾಗಿ ಇರುವರು॥ — ॥ - - - - - - - -

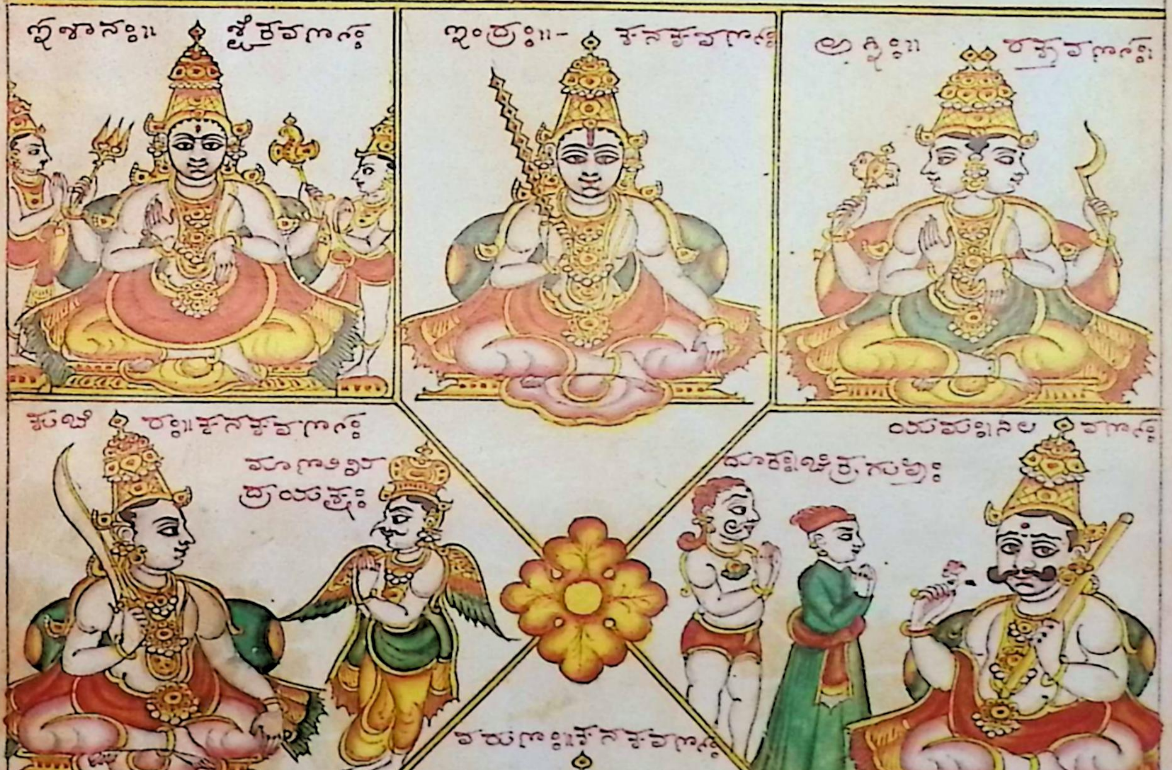

ಅಥ ಮುಕ್ತಾಮಯ ಪಂಚದಶ ಪ್ರಾಕಾರ ಸ್ಥಿರ ದಂಡಿನಿ ವಾರಾ

ಹಿಧ್ಯಾನಂ ॥—॥ ಅಲಂಕಾರ ... ವ್ಯಾನೆ ॥—॥

[illegible]

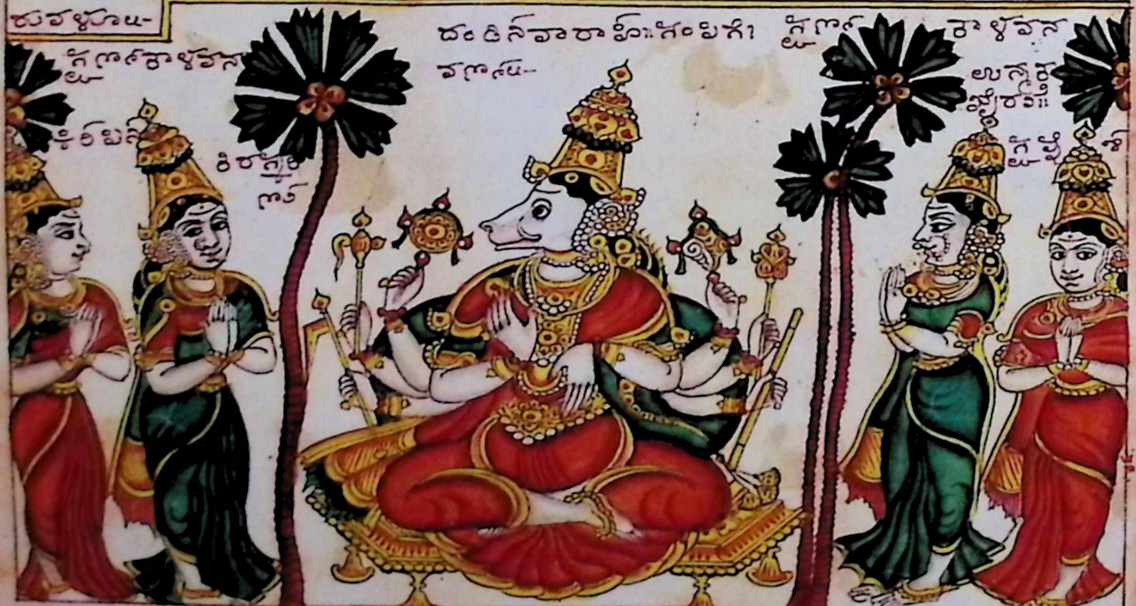

ಅಥ ಮರಕತಮಯ ಷೋಡಶಪ್ರಾಕಾರಸ್ಥ ಸಪರಿವಾರಸಹಿತ ಬ್ರಹ್ಮ

ಬ್ರಹ್ಮಧ್ಯಾನಂ ॥ ಲಲಿತೋಪಾಖ್ಯಾನೇ ॥—॥

ಅಥೋ ಮರಕತಶಾಲಾಯಾ ಅಂತರೇ ಸಪ್ತಯೋಜನೇ । ಪ್ರಾಕಾರೋ ವಿದ್ರುಮಾಕಾರಃ । ಪ್ರಾಂತರಸ್ಥ ಮಹೋಪಲಃ । ತತ್ರಸ್ಥಳೀ ಜಗತ್ಕರ್ತಾ । ವಿದ್ರುಮೇ ಸ್ವೈರನಾಯಕಾ । ತತ್ರ ವಿದ್ರುಮಸಂಕಾಶೋ । ಬ್ರಹ್ಮಾ ಸಕಲಸವಿತ್ರಃ । ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕಪ್ರಮಾಗಸ್ಯಾ ತೋಷ್ಟಾಂಗ ಸ್ರಷ್ಟೃ ... ॥ ಸದಾ ತ್ರಿಲಲಿತಾದೇವ್ಯಾಃ ಸ್ರವನಾತ್ಮ ಮಕರಂದ್ರಕಃ ಮರೀಚ್ಯಾದ್ಯೈಃ ಪ್ರಜಾಸ್ರಷ್ಟೃ ... ಚತುರ್ದಶಾಪಿ ವಿದ್ಯಾಸ್ತು । ದಶವಿದ್ಯಾಸ್ತು ಹಸ್ತಕಾಃ । ಚತುಷ್ಷಷ್ಟಿಕಳಾ ಸ್ತ್ರೀ ... ॥ ॥ಇತಿ ಷೋಡಶಃ ಪ್ರಾಕಾರಃ ॥—

ಯೀ ಮರಕತದ ಕೋಟೆಗೂ ಮುಂದಣ ವಿದ್ರುಮದ ಕೋಟೆಗೂ ಅಂತರಾಳವಾದ ಹದಿನಾರನೇ ಕಕ್ಷ್ಯೆದಲ್ಲಿ ಕಮಲಾಸನದೊಳ್ ಕುಳಿತು ಚತುರ್ಮುಖ ಬ್ರಹ್ಮನು ಮರೀಚ್ಯಾದಿ ನವಪ್ರಜೇಶ್ವರರಿಂ ಸನಕಾ-ಚತುರ್ದಶ ವಿದ್ಯಾದೇವತೆಗಳಿಂ ದಶವಿದ್ಯಾದೇವತೆಗಳಿಂ ಚತುಷ್ಷಷ್ಟಿಕಲಾದೇವತೆಗಳಿಂ ಕೂಡಿ ರತ್ನಕನಾಗಿರುವನು ॥

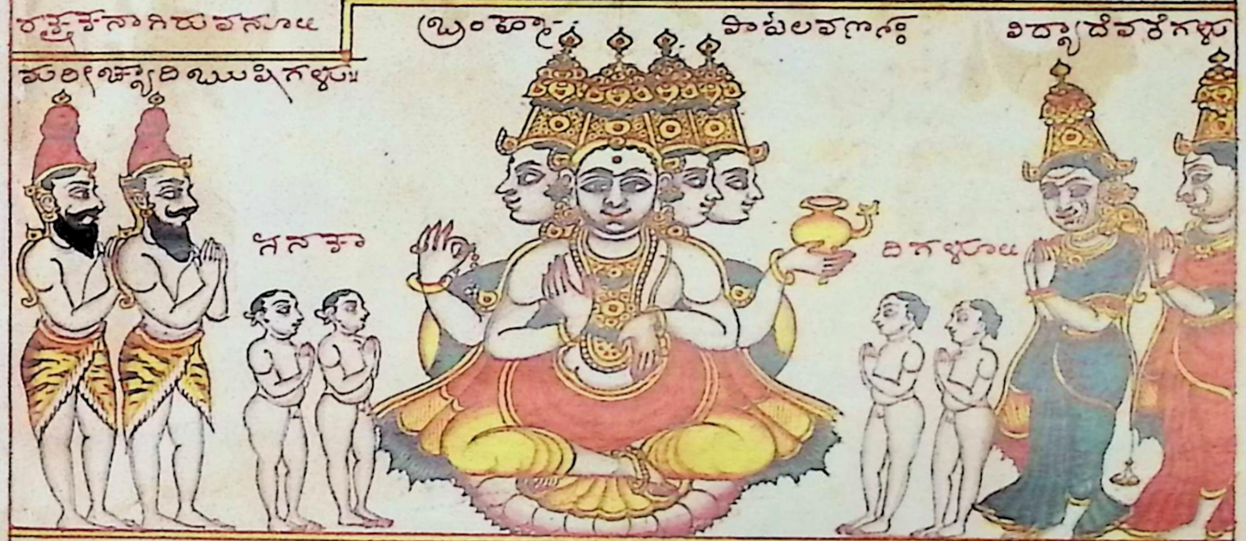

ಅಥ ವಿದ್ರುಮಮಯ ಸಪ್ತದಶಪ್ರಾಕಾರಸ್ಥ ಸಪರಿವಾರ ಮಹಾ

ವಿಷ್ಣುಧ್ಯಾನಂ ॥ ಲಲಿತೋಪಾಖ್ಯಾನೇ ॥—॥

ಅಥ ವಿದ್ರುಮಶಾಲಸ್ಯಾಂತರೇ ಸಪ್ತಯೋಜನೇ । ಮಾಣಿಕ್ಯಮಂಟಪಂ ನಾಮ ತಸ್ಯಾಂತರಮುದಾಹೃತಂ । ಮಾಣಿಕ್ಯಮಯ ಸ್ತಂಭಃ ಪೂರ್ಣಾರ್ಧ ಗೋಪುರಾನ್ವಿತಃ । ತತ್ರಸ್ಥಿತ ಮಹಾವಿಷ್ಣು ಯಶೋಮಾಣಿಕ್ಯ ಶೋಭಿತಃ । ಮಾಣಿಕ್ಯಮಂಟಪೇ ತತ್ರ ವಿಷ್ಣುಸ್ತಿಷ್ಠತಿ ನಾರದಃ । ಶಂಖಚಕ್ರಗದಾಪದ್ಮಪಾಣಿಃ ಪೀತಾಂಬರಾವೃತಃ । ಶ್ರೀವತ್ಸವನಮಾಲಾಢ್ಯಃ । ಕೇಯೂರಾಂಗದ ಭೂಷಣಃ । ಚತುರ್ದಶ ಧಾತ್ರೀ ... ದಶ ಧಾಮನಃ । ವಿಭಿನ್ನ ಮೂರ್ತಿಸ್ಸರ್ವಾತ್ಮಾ ... ಸ್ಥಯಂ ... ದಾಶರಥಿ ಸಹಿತೋ ... ದಶಾವತಾರದೇವಾಸ್ತು । ತೇಪಿ ಮಾಣಿಕ್ಯಮಂಟಪೇ । ... ಮಾಣಿಕ್ಯಮಂಟಪಗತೋ ವಿಷ್ಣುಸ್ತತ್ರ ವಿರಾಜತೇ ॥ ॥ಇತಿ ಸಪ್ತದಶ ಪ್ರಾಕಾರಃ ॥—॥ ಯೀ ವಿದ್ರುಮದ

ಕೋಟೆಗೂ ಮುಂದಣ ಮಾಣಿಕ್ಯದ ಕೋಟೆಗೂ - ಅಂತರಾಳ ಹಾದಹೊದಿನೆಳಸ ಕಕ್ಷ್ಯದಲ್ಲಿ ಮಾ
ಣಿಕ್ಯ ಮಂಟಪದೊಳು ಮಹಾವಿಷ್ಣುವು - ವಾಸುದೇವಾದಿ ವ್ಯೂಹ ಮೂರ್ತಿಗಳಿಂ ಮತ್ತು ಕೇಶವಾದಿ
ದ್ವಾದಶ ಮೂರ್ತಿಗಳಿಂ ಮತ್ಸ್ಯಾದಿ ದಶಾವತಾರ ಮೂರ್ತಿಗಳಿಂ ಕೂಡಿಗೂಡಿ ರತ್ನಸಿಂಹಾಸನಾಗಿಯಿರು-
ವನು ॥ ॥

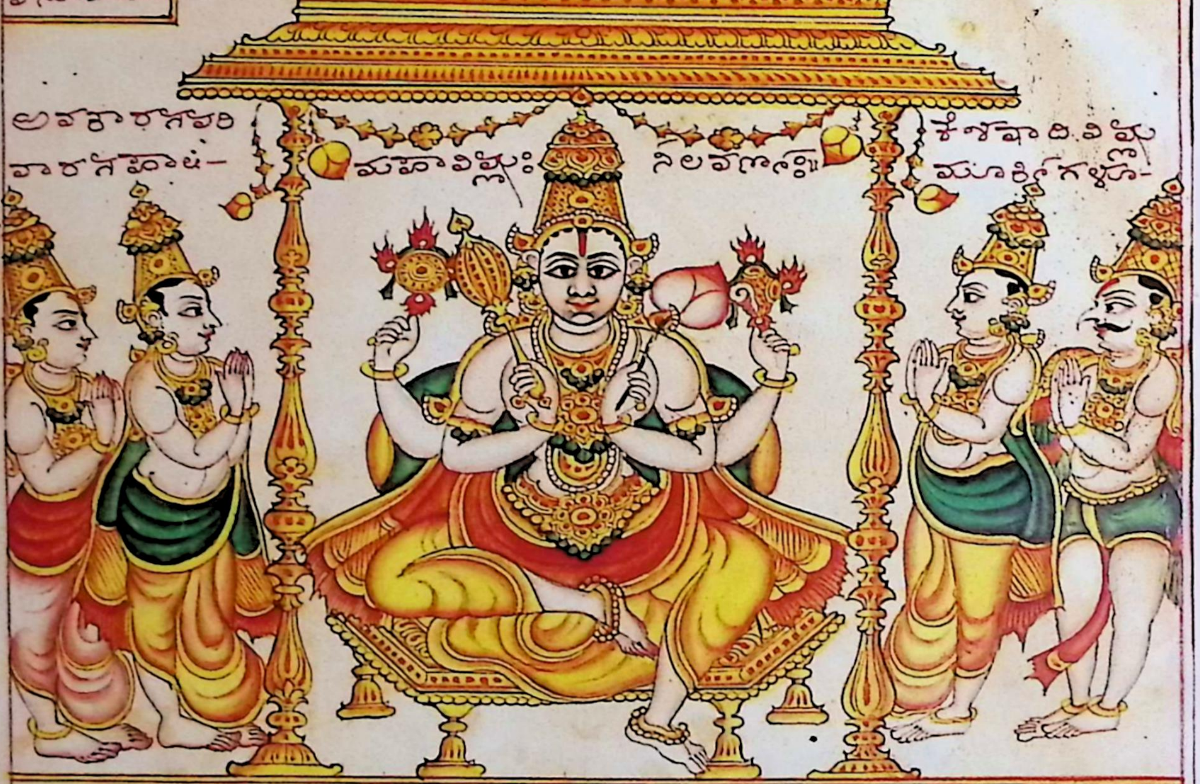

ಅಥ ಮಾಣಿಕ್ಯಮಂಟಪಸ್ಥ ಅಷ್ಟಾದಶ ಪ್ರಾಕಾರಸ್ಥ ಸಪರಿವಾರ ಮಹೇಶ್ವರ ಧ್ಯಾನಂ ॥ ಲಲಿತೋಪಾಖ್ಯ

ಅಥ ಮಾಣಿಕ್ಯಶಾಲಸ್ಯಾಂತರೇ ಮಾರುತಯೋಜನೇ ನಾನಾರತ್ನಮಯಸ್ತಲಃ ಪೂರ್ಣಾ-
ದ್ಗೋಪುರಾನ್ವಿತಃ ಸ್ತಂಭೈಶ್ಚ ನಾನಾರತ್ನಾಢ್ಯಾ ಸಹಸ್ರಸ್ತಂಭ ಮಂಟಪಃ ನಾನಾರತ್ನೈಸ್ತು ಖಚಿ-
ತೋ ॥ ನಾನಾಕಲ್ಪತರುಸಂವೃತಃ ॥ ಏಕೈಕಜಿನ ಸಹಸ್ರೈಸ್ತು ಸ್ತಂಭೈಃ ಶ್ರೀಪತಿ ಕೃತ್ರಿ ಪ್ರವರ್ತಕೈಃ ॥ ತಾದೃಶ್ಯ
ವಜ್ರಯೋ ಬಹುಳ್ಯಸ್ತಂಭಾನಾಂ ಕುಟ್ಟಿಮದಿಶಃ ॥ ಉಪರ್ಯುಲ್ಲೋಚನಂ ಚಾಪಿ ಪೂರ್ಣ-
ವಕ್ರತ್ಯದಾರುಭಿಃ ॥ ಶಾಲೋಕಸ್ತತ್ರ ಮಹಾನ್ ಜ್ವಾಗರ್ತಿ ಸ್ಫುರದ್ದ್ಯುತಿಃ ॥ ಶೈವಾಗಮ-
ಮೂರ್ತಿಮಂತಸ್ತತ್ರಾಷ್ಟಾವಿಂಶತಿಸ್ತಥಾ ॥ ತದ್ಭೂಜಾಕಾರದಂಡಃ ಪಂಚಾಶದ್ವಾದ್ಯ ಅ-
ಷ್ಟಮೂರ್ತಯಃ ॥ ಪಂಚವಿಂಶತಿಲೀಲಾಶ್ಚ ರುದ್ರಾ ಏಕಾದಶಸ್ತಥಾ ॥ ಷಣ್ಮುಖಃ ಶಕ್ತಿಹಸ್ತಶ್ಚ ದೇವಾ-
ಷ್ಟಾಗಜವಕ್ತ್ರಾಸ್ತು ಸಹಸ್ರಶಃ ॥ ಗುಹಾಂಶ್ಚ ವಿವಿಧಾಕಾರಾಃ ವೀರಭದ್ರಸ್ತು ಭೈರವಾನಂದಿ ಭೃಂ-
ಗಿ ಮಹಾಕಾಳ ಪ್ರಮುಖಾಸ್ತತ್ರ ಪ್ರಮಥಗಣಾಃ ॥ ಏತೈಃ ಪರಿವೃತಸ್ತತ್ರ ಮಾಣಿಕ್ಯ ಸಹಸ್ರಸ್ತಂಭ-
ಮಂಟಪೇ ಶ್ರೀಶಾನಸ್ತ್ರಸರ್ವವಿದ್ಯಾನಾಂ ಮೋಕ್ಷಕರ್ತಾ ಚಂದ್ರಶೇಖರಃ ॥ ವಿಘ್ನೇಶ್ವರ ದಕ್ಷಿಣೇ ಕರ-
ಗೋ - ವ್ಯಾಳಯಜ್ಞೋಪವೀತವಾನ್ ವ್ಯಾಘ್ರಚರ್ಮಾಂಬರಧರೋ ಜಟಾಮಕುಟಮಂಡಿ-
ತಃ ॥ ಗಂಗಾಧರಸ್ತ್ರಿಣೇತ್ರಶ್ಚ ನೀಲಗ್ರೀವೋ ವೃಷಧ್ವಜಃ ॥ ನಾನಾರತ್ನ ವಿಭೂಷಿತಾಢ್ಯಾ ಪಾರ್ವತಿ

ತ್ರಿಣಾವಲ್ಲಭಃ । ಶೂಲಹಸ್ತಸ್ತ್ರಿನೇತ್ರೋ । ಭುಕ್ತಿಮುಕ್ತಿಫಲಪ್ರದಃ । ಶ್ರೀಪಾದಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪಕಾ

ನಾಂ ಲಲಿತಾಮಂತ್ರಸಿದ್ಧಯೇ । ಲಿಂಗಭೋಗಹಸ್ತಃ ಮಂಜುನಿಭೇದನಾಪಿ ಯಸಿಂ । ಸಾ

ಪ್ರಕಾಶರೂಪಿಣಾಂ ಕಾಂ । ಮೇಧಾಶಕ್ತಿಂ ಪ್ರಕಾಶಯತಿ ಕೃಷ್ಣಸ್ವರೂಪ ಕರಾಭಾಗಹಸ್ತಂ-

ಭುವಂ ಪಶ್ಚಿಮವರ್ತಮಾನೋ ಮಹಾದೇವಃ । ಶ್ರೀದೇವಿಮೇವಸೇವಕೇ ॥ ॥ಇದಿಲಕ್ಷ್ಮಿದಾಶಪ್ರಕಾರಃ

ಯೂವಾಗ್ರಾಲಿಕೃದಕ್ಕೋಪಿಗೂವುಂ ದಗಾನಾನಾರತ್ನಗಳಿಂ ನಿರ್ಮಿತವಾದ ಕೋಪಿಗೂ ಲಿಂ

ಕರಾಳವಾದ ಹದಿನೆಂಪನೆ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿನ ವರತ್ನಗಳಿಂ ಮಾಡಿದ ಸಹಸ್ರಸ್ತಂಭ ಮಂಟಪದೊಳ್

ಮಹೇಶ್ವರನು ಸದ್ಯೋಜಾತಾದಿ ಪಂಚಮೂರ್ತಿಗಳಿಂ ಭಾವಾದ್ಯಷ್ಟಮೂರ್ತಿಗಳಿಂ- ಏಕಾದಶ

ರುದ್ರರಿಂ ಮತ್ತು ಶ್ರೀವಾಗಮರ್ಶ್ಯಾಲಕ್ಷ್ಮಾವಿಂಶತಿ ಮೂರ್ತಿಗಳಿಂ ವಿವಿಧವಿನಾಯಕರಿಂ ನಾ-

ನಾವಿಧಗುಹರಿಂ । ನಂದಿಭೃಂಗಿ ಮೊದಲಾದ ಪ್ರಮಥರಿಂ ಕೂಡಿದ ವೀರಭದ್ರನಿಂ- ಮತ್ತು

ಮುಪ್ಪತ್ತಾರು ಶಕ್ತಿದೇವತೆಗಳಿಂದೊಡಗೂಡಿಯೂ ಕ್ಷೇತ್ರರಕ್ಷಕನಾಗಿಯಿರುವನು ॥—॥

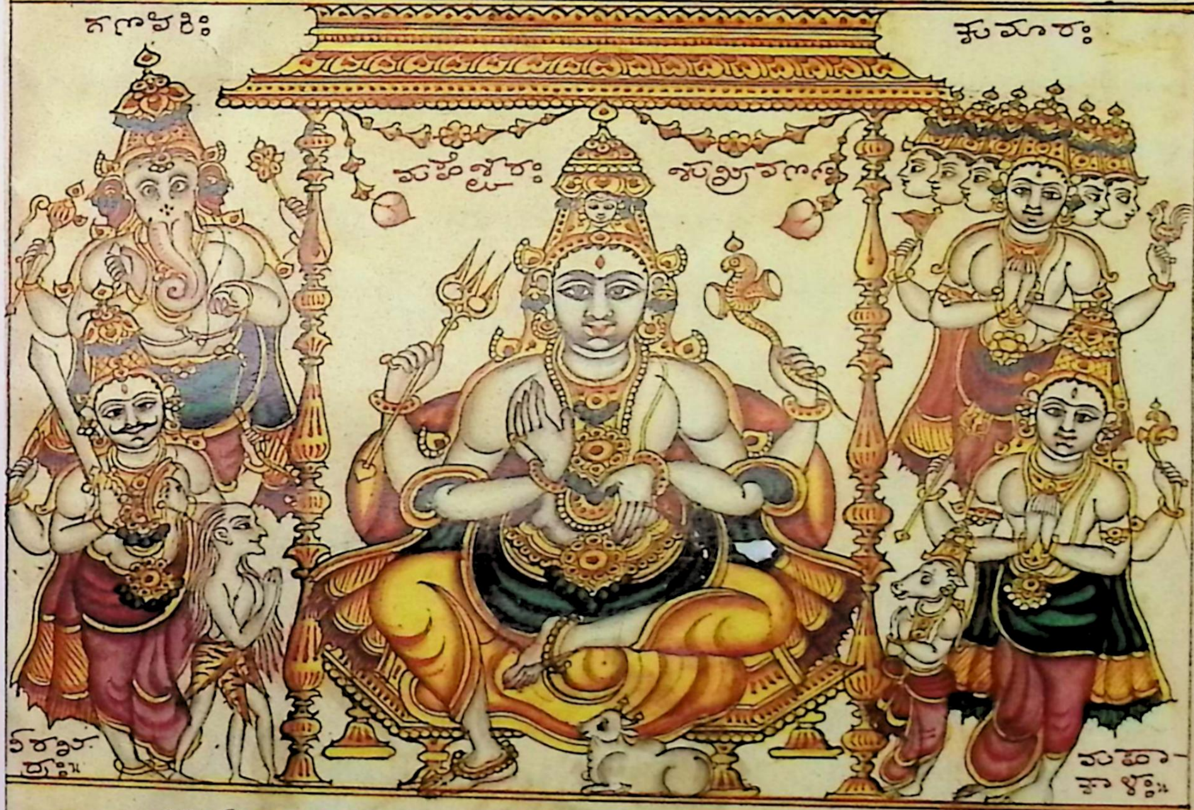

ಅಥನಾನಾರತ್ನಮಯ ಏಕೋನವಿಂಶತಿ ಪ್ರಾಕಾರಸ್ಥಿತ ಪರಿವಾರ

ಕಾರಾ ದೇವಿ ಧ್ಯಾನಂ ॥—॥ ಲಲಿತೋಪಾಖ್ಯಾನೇ ॥—॥ ---------

ಸಹಸ್ರಸ್ತಂಭಶಾಲಸ್ಯ ಶತಯೋಜನಮಾಯತಯೋಜನೇ । ಮನೋನಾಮ ಮಹಾಶಾಲಃ ಸ್ಫುರದ್ರತ್ನ

ವಿಚಿತ್ರಿತಃ । ಮಾರ್ತಾಂಡಕೋಟಿರಾಜಾರತ್ನಾಪಾಗಶಿಖರಂ ಯುತಃ । ತನ್ಮಧ್ಯಕ್ಷೇತ್ರಭಾಗಸ್ಥ

ಗಣೇಶ್ವರಪುರವಾಸಿಕಾ । ಯತ್ರಸ್ಥಾಯೋಗಿನಸ್ಸಿದ್ಧಾ । ಪ್ರಕಾಯಾ ಮಹಾಬಲಾಃ-

ಭಾವಂತಿ ಮುರುಷಾಃ ಪ್ರಜ್ಞಾಃ ದೇವಹಿರಸ್ಯ ಯನಾಂ । ಶಕ್ತ್ಯಾಮಪುರವಾಸಿನ್ಯಾಂ ಸುವರ್ತ್ತ

[illegible]

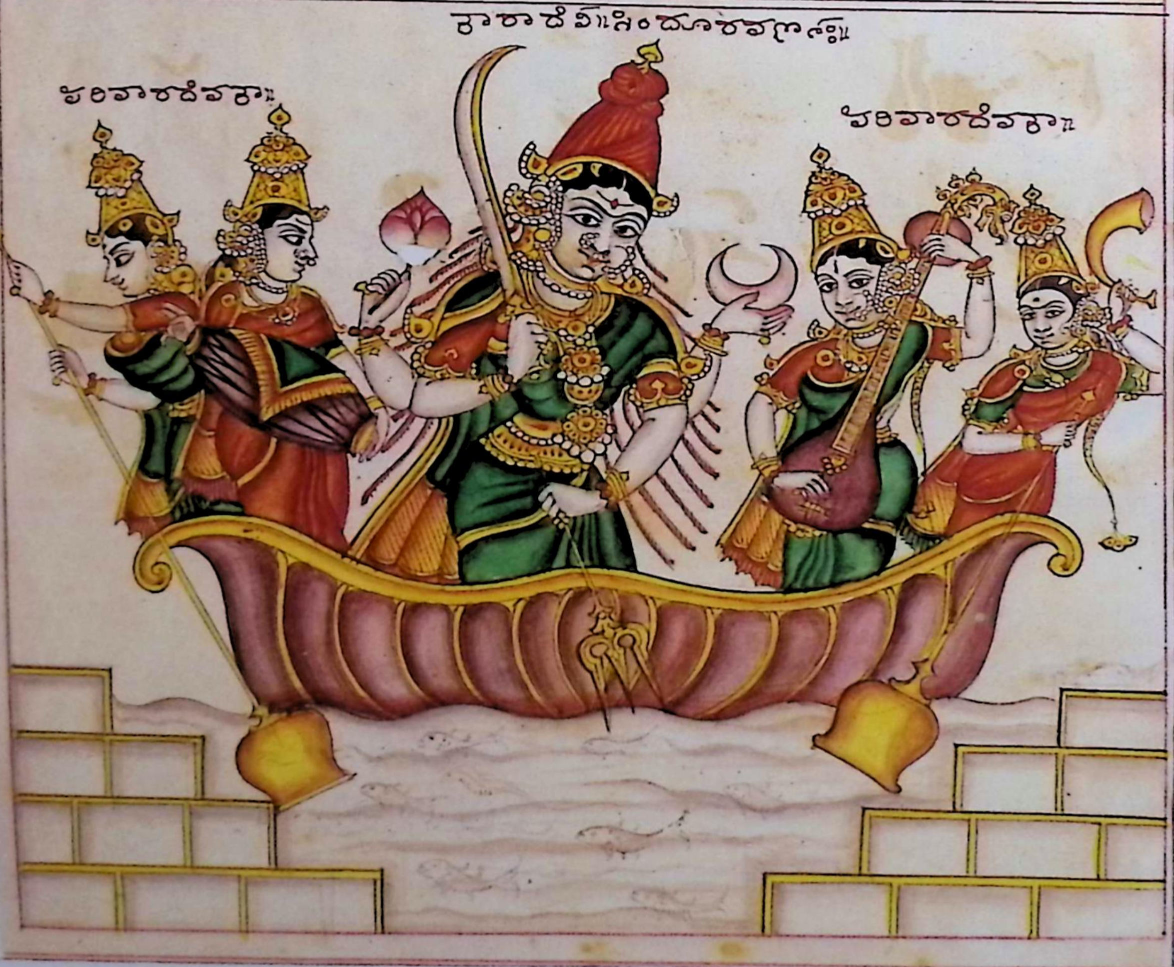

అథ మనోమయ వింశతి ప్రాకారస్థ పరివార వారుణీ

ధ్యానం — లలితోపాఖ్యానే — ‑ ‑ ‑ ‑ ‑ ‑ ‑ ‑ ‑ ‑ ‑ ‑ ‑ ‑

మనశ్శాలద్వయాంతరాళే గవ్యూతి యోజన దూరతః బుద్ధిశాల ఇతి ఖ్యాతశ్శాపురశ్యా
జనమున్నతః తస్మాదభ్యంతరే భాగే గవ్యూతిద్వ్యాంతరే ఆనందవాపికా తత్ర దివ్యం మ
హామద్యం వాసుపూర్ణామోదమేదురం పురకపుష్కరకల్హారయం కజ్జలకైః నవరత్నకైర్లసా
దవాపికాగాధః పూర్ణాపర్ణరిక్తీరకః సోపానాదిప్రమశ్శోపాపక్షైః ఆపిత్ర పూర్ణా
కేశర త్రయంగలలం మధ్యం హాయం హాయం కపస్త్రికాః విహారంకిమదోన్మత్తాః స్త్రీ
త్రయోమదశాపలాః సాత్వాక్ష వారుణీ దేవీ తత్ర నౌకాధినాయికా యాంగ
ధావాలసమాఘూర్ణమానా రవ్యక్తేశ్వరం తస్యా త్రపణి నౌకాస్తాః శక్తనే
నాగవాపుకాః సదాలోకమాత్రే గోత్ర్యలోక్య మదదాయినీః తరుణాదిక్యగం
కాశామదరక్తకపోలద్వయాః పారిజాతప్రసూన స్రక్పరివీతకచోజ్జ్వలా
వహం కుమదిరాపూర్ణా సంచా షకంలోలదృష్టలం వక్షోజం కెశకుండం చాపు
ణివాశ్రితకథాన్వకే వారుణీ తరుణీ శ్రేణీనాయికా తత్ర రాజతే సావ్య
ఙ్గంవధ్యవాసవేశ్మాం మంత్రిణీ దండనాథయోః దదాతి వాపి కర్మాణి త్రిణీ
త్రసిద్ధ్యప్రి నాస్వథా — ఇతి వింశతి ప్రాకారః — ❀ — ఈ మనోమయ వా
దకొపైగా ముందర బుద్ధిమయ వెంబకొపైగా ౧ం కరాళ్లవాదయి ప్రాకార
కత్యదల్లి యిరువది నందవాపి యందు నౌకాధిష్ఠానము ఐన వారుణీ దేవి యు వి
విధనామములు గల్గిన నిజ పరివార దేవతలు నౌకారూఢలు గా యిరువదిమంది — ‑ ‑ ‑ ‑

ಅಥ ಬುದ್ಧಿಮಯ ಏಕವಿಂಶತಿ ಪ್ರಾಕಾರಸ್ಥ ಪರಿವಾರಗಳು

ಶ್ರೀ ಕುರುಕುಳ್ಳಾಧ್ಯಾನಂ॥—॥ ಅಥರೋಹಿ ಖ್ಯಾನಂ॥—॥---

ಅಥ ಬುದ್ಧಿಮಯಸ್ಯಾಂತರಾಲಾಂತರೇ ಸಮರಸಯೋಜನೇ ಅಹಂಕಾರಮಹಾಸಾಲಃ ಪೂ-
ರ್ವವದ್ಗೋಪುರಾನ್ವಿತಃ ತಯೋಸ್ತು ಸಾಲಯೋರ್ಮಧ್ಯೇ ದ್ಯುಕ್ಷಸ್ತ್ರ್ಯಾವಿಸಾರಖಿಲಾ ಮುನೇ ವಿಮ-
ರ್ಶವಾಪಿಕಾನಾಮಾಸೌಷುಮ್ನಾಮೃತರೂಪಿಣೀ ಯಸ್ಯಾಂ ಸಾ ಯೋಗಿನಾಂ ಸಂತತಮ್
ಸೂಮಾರುತರಾಪೂರಿತೇ ಸುಷುಮ್ನಾದಂಡವಿವರೇ ಜಾಗರಿತೇ ಪರಮಾಮೃತಂ ಕರದೇವತ-
ಸ್ಥಾಸ್ತ್ರಲಲಂ ವಾಪಿಕಾಯಾಸ್ತು ತೋಯಧನಾಮೂವರ್ಣಸ್ತತ್ತ್ವಗೋಪಿನಾ ಪಕ್ಷ್ಮೈ ನೌಕಾದಿಶ-
ಸ್ತ್ರ್ಯರ್ಥಾಃ ಕಪ್ರನೌಕೇಶ್ವರೀ ದೇವೀ ಕುರುಕುಳ್ಳೇತಿ ವಿಶ್ರುತಾ ಕಮಾಲಶ್ಯಾಮಳಾ ಕಾರಣ್ಯಾ ಶ್ಯಾ-
ಮಕಂಚುಕಧಾರಿಣೀ ನೌಕೇಶ್ವರೀಭಿರನ್ಯಾಭಿಸ್ತ್ರಿಗಮಾನಾಭಿರಾವೃತಾಃ ಶಕ್ತಿ-
ಶ್ರೀಕರಾನಿರ್ವ್ಯಾಮುಲ್ಲಸನ್ಮದಮಾಂಗಳಾ ಪರಿಶೋಭಿತಾ ಪ್ರತಿ ಮುನೇ ಪರಗಾಂ ನೌಕಾದಿ-
ಶೋಭಿನೀ ವಾಪಿಕಾವ ಯಸ್ಯಾಗಾಧಃ ಪೂರ್ವವತ್ಪರಿಕೀರ್ತಿತಃ ॥೧॥ ಏಕವಿಂಶತ್ತ್ರಿ
ಪ್ರಾಕಾರಃ ॥—❁—॥ ಬುದ್ಧಿಮಯವಾದಶೋಪಿಗೋಪುರಃ ದಗ್ರಾ ಅಹಂ-
ಕಾರಮಯವಾದಶೋಪಿಗೂಳ ಅಂತರಾಳವಾದಯುವರ್ಣೋಂದನೇಕತ್ತ್ವದಲ್ಲಿಯ
ರುವ ವಿಮರ್ಶವಾಪಿಯಲ್ಲಿ ನೌಕಾಧೀಶ್ವರಿಯಾದ ಕುರುಕುಳ್ಳಾ ದೇವಿಯು ನಿಜಪರಿ-
ವಾರದಿಂದೊಡಗೂಡಿ ರತ್ನನೌಕಳಾಗಿಯಿರುವಳು ॥—॥ ------------

ಕುರುಕುಳ್ಳಾ ದೇವಿ ನೀಲವರ್ಣೆ ಶ್ಯಾಮಕಂಚುಕಧಾರಿಣೀ ॥

ಪರಿವಾರದೇವತಾ ॥ ಪರಿವಾರದೇವತಾ ॥

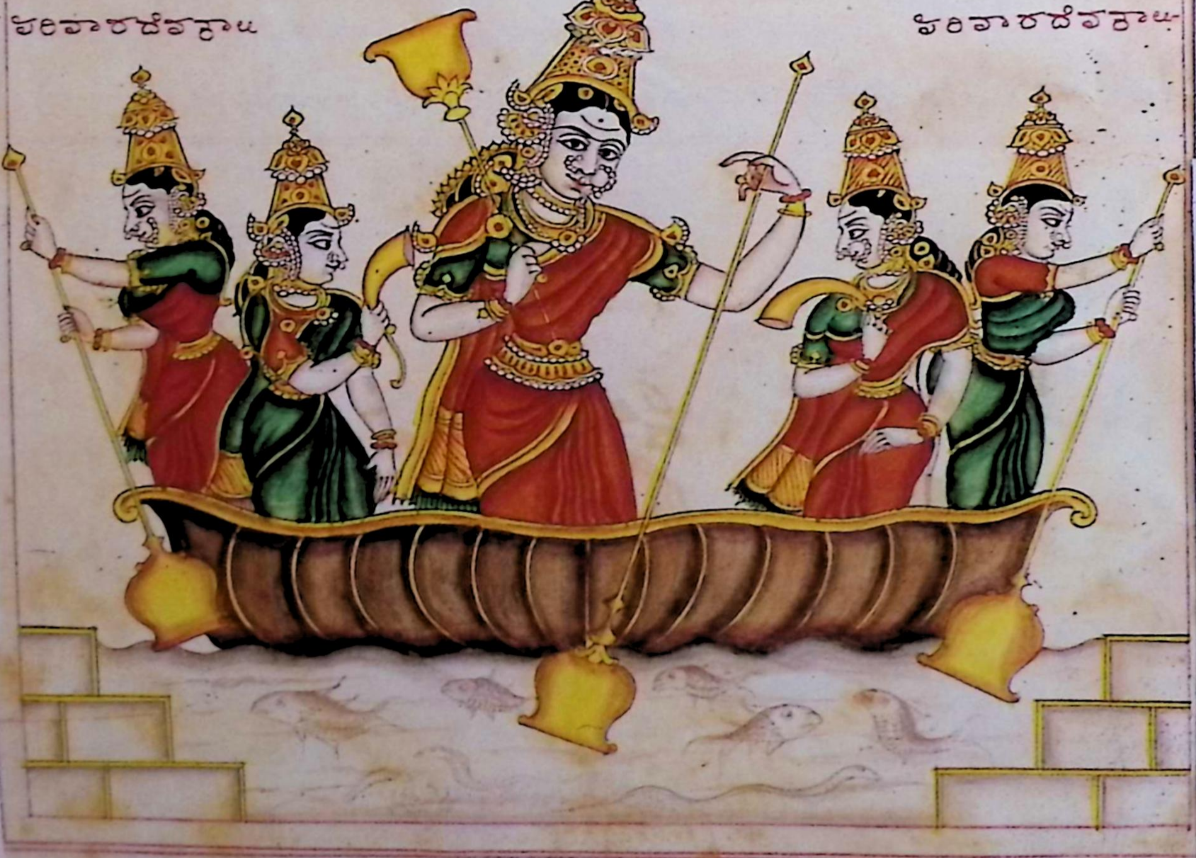

ಅಥ ಅಹಂಕಾರಮಯ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡೋತ್ಪತ್ತಿ ಪ್ರಕಾರ [illegible]

[illegible]

[illegible]

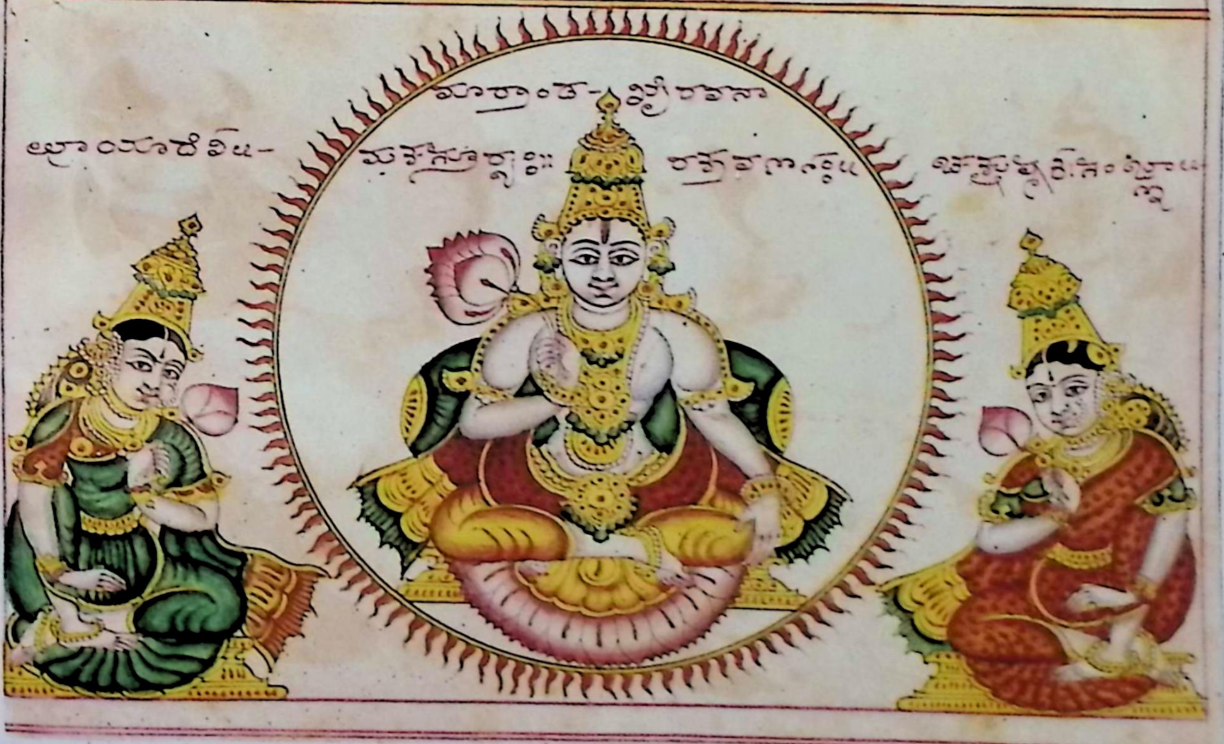

ಅಥ ಸೂರ್ಯಬಿಂಬಮಯ ತ್ರಯೋವಿಂಶತ್ಪ್ರಾಕಾರಸ್ಥಿತಪರಿ

ವಾರಸೋಮನಾಥಧ್ಯಾನಂ ॥ ಲಲಿತೋಪಾಖ್ಯಾನೇ ॥ ॥ - - - - - -

ಸೂರ್ಯಬಿಂಬಮಹಾಸಾಲಾಂತರೇ ಮಾರುತಯೋಜನೇ । ಚಂದ್ರಬಿಂಬಮಹಾಸಾಲಃ ಲಕ್ಷರೌಪ್ಯ

ಜನಮಯಃ ಶ್ರೀಕರಃ । ಪೂರ್ವವದ್ಗೋಪುರದ್ವಾರಕವಾಟಾಗರ್ಗಳಸಂಯುತಃ । ತನ್ಮಧ್ಯಭೂಸ್ಥಪ-

ತ್ರಿಷು । ಚಂದ್ರಿಕೋದ್ಗಾರಲಹರ್ಯಃ ಶೀತಶುಭ್ರವಚಂದ್ರಿಕೋದ್ಗಾರಿಕರಾವಸ್ಥಿತಿಸುಧಾರಸಾನಾಂ । ಅತ್ರಿ-

ನೇತ್ರಸಮುದ್ಭೂತಂ ಸಪ್ತಚಂದ್ರಮಾಃ ಕಾಂತಿಮಾಯಯಾ । ಅತ್ರ ಶ್ರೀಸೋಮನಾಥಾಖ್ಯಾ ದ್ವಾರ-

ಕಮಂಗಳಾಕಾರಃ । ದಿವ್ಯಸ್ತ್ರೀಲೋಕಕಿಮಿರದ್ಧಾಂ ರತಿಸಂಸಾರಮೋಚಕಃ । ಪಿಬನ್ ಚಾಕ್ಷಕಸಂ-

ಘಾನ್ ಸ್ವನಿರ್ಮಲಂ ಚಂದ್ರಿಕಾಮೃತಂ । ಸಪ್ತವಿಂಶತಿನಕ್ಷತ್ರಾ ಶಕ್ತಿಭಿಃ ಪರಿವಾರಿತಃ । ಸದಾ

ಘೂರ್ಣನಿಜಾಕಾರೋ ನಿಸ್ತುಲಂ ಕನಿಜಾಕೃತಿಃ । ಶೀತ್ರವಚಂದ್ರಿಕೋದ್ಗಾರೀ ವರಸರ್ವಾಗ-

ರ್ಣಶ್ಶಿಲಲಿತಾಯಾಜಪ್ಯಧ್ಯಾನನಿಷ್ಠಃ ಪೂಜಾಶ್ರೈರಪಿ । ಅಶ್ವಿನ್ಯಾದಿಯುತ

[illegible]

[illegible]

ಯಾಗಸೂರ್ಯಬಿಂಬದಕ್ಷೋಪಿಸೂರ್ಯಮಂದಗಾ । ಚಂದ್ರಬಿಂಬಮಯವಾದಕ್ಷೋಪಿಸೂ

ಅಂತರಾಳವಾದಯುಪತ್ರಮೂರನೇಕಕ್ಷ್ಯದಲ್ಲಿ-ಸೋಮನಾಥನು ಅಶ್ವಿನ್ಯಾದಿನಿಜಶಕ್ತಿ

ಯರಿಂದೊಡಗೂಡಿಮತ್ತೂ ಅಸಂಖ್ಯಾತತಾರಾಗಣಗಳಿಂದೊಡಗೂಡಿಯೂ ಕಕ್ಷ್ಯಾವಾ

ರಕ್ಷಿಸಿಕೊಂಡಿರುವನು ॥ ॥ ——— ॥ ❁ ॥ ——— ॥ - - - - - - - - - - -

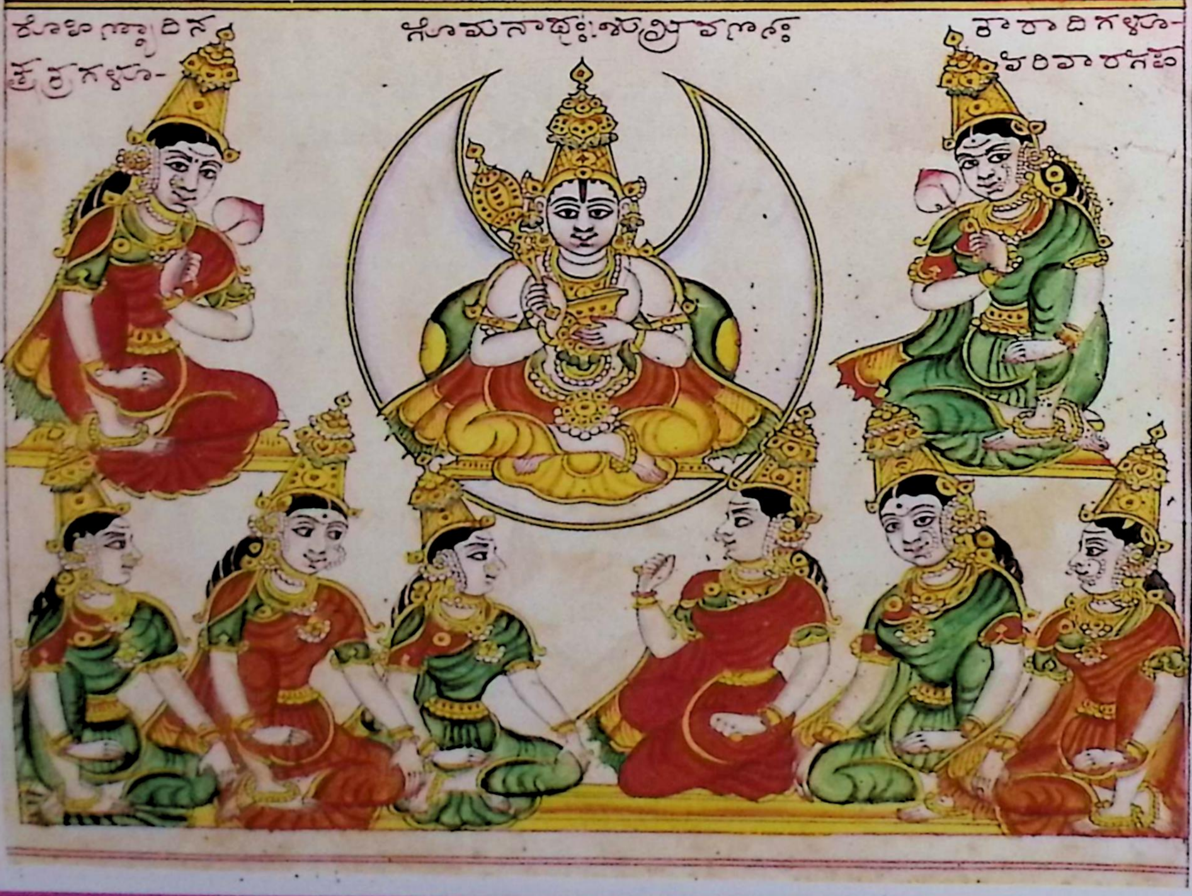

అథచంద్రబింబమయవాహనవిలాసశృంగారసారస్య

దిక్ప్రదర్శకమస్తధ్యానం ౹౹ లలితకోటిఖ్యాతః ౹౹ ------

[illegible]

అథశృంగారమయపంచవింశత్రిప్రాకారస్థితేఽష్టోర్ధ్వ

పంచారామేఽష్టోర్ధ్వవాపికాగ్రాణాం ధ్యానం॥ అథ శోభాఖ్యానే—

అథశృంగారసాలస్యాంతరాళేరక యోజనే ఉచ్చంరామణాం గ్రహాణాం నామ ఉచ్చప్రరా
జమహాలయః॥ తస్యార్ధ్వ భ్యాస్యాసన్నిపిహితతోరక్ష్మభ్యాపిశాలామహాపద్మాపవినాప
తానేసౌభాగ్యదాయిన్యాశృంగారాఖ్యమహాసాలవర్ణంశంగోపురాణాం పుంచాపు
దిక్షు పిచాహర్మ్యాశ్శంభ్యాతరికావనసాలాన్స్వింశతిః ప్రోక్తాః॥ పంచాసంఖ్యాది
కాశ్చభ్యాః॥ గవేషామపిసాలానాం॥ మూలం యోజనసంమితం॥ గమన్తరక్షభ
చితే॥ తత్రషడ్యోజనాంతరేవరితః స్నలపద్మానిమహాకాండానిసంతివృక్షాండా-
స్త్రయోజనాయామమృదుభిః శంపత్రైర్వృతాః॥ పత్రాణిరాళదళకేసమాత్రా-
యామానితత్రవృక్షేసరాజ్ఞానరోజానాం॥ పంచశాళసమాయతాః॥ శతకేషు-
సముత్తమాః॥ కర్ణికాః పరికీర్తితాః॥ అర్ధ్యంతకేమలాన్యత్రసదావికసితానిచ-
నవసౌరభ్యహృద్యానివిశంకపదళానిచబహుశస్త్రంతిపద్మానికోపనామపి
కోపితః॥ మహాపద్మాపవికతృత్యపూర్వభాగేష్టుపూర్ధ్వవక్రోశోం నరోపా
హైరూపోపాన్ర్యుళాకారసంస్థితః॥ అర్ధయోజనవిస్తారః॥ కళాభిదర్శాభిర్వ్యాప్తః
అష్టోర్ధ్వపాత్రమహాధారోవర్తకేసంభాసంభావాతస్యధారస్యపరితః॥ శత-
యోరిపువిగ్రహాః॥ ధూమ్రార్చిః ప్రముఖాభాసంతికాలాదశవిభావనస్తోః॥ దిపురా
రుణ్యాలక్ష్మీకాః॥ సవాలంకారభూషితాః॥ తే ధారరూపం త్రాతం మంతం॥ భాగవా
తంహవిర్భుజం॥ పరిష్టజ్ఞ్యేవారితోవర్తంతేమన్మథాలసాః॥ ధూమ్రార్చిరూ
ష్మా॥ జలినీజ్వాలినీవిష్పులింగినీ॥ సు తాత్ర స్వరూపాకపిలా॥ హవ్యకవ్యవహంతథా॥ వ
తాదశకళాః ప్రోక్తాః॥ వహ్నేరాధారరూపికా॥ తత్రాధారేస్థితోదేవః॥ పాత్రరూప
స్తమాగతః॥ సూర్యప్రలోకేరివిరప్రద్ధం సప్రదితోదయః॥ సూర్యాశ్మకాంతు
తత్పాత్రం॥ సాంద్రయోజనమున్నతం॥ ఏకయోజనవిస్తారం॥ మహజ్యోతిః ప్రకా
శతం॥ తత్పాత్రేపరితః సక్తావపుషః సూర్యకా ఇవ వర్తంతేద్వాదశకళాః॥ అతిభాస్వ
రరూపిణః॥ తపినీతాపినీధూమ్రామరీచిజ్వాలినీరుచిః॥ సుషుమ్నాభోగదావిశ్వా
బోధినీధారిణీక్షమా॥ తస్మిన్నాపాత్రేమహానందకారణం పరమామృతం॥ సప్తా
దిరసాఢ్యం చాహృద్యంసెరభాసం యుతం॥ నిలోత్పలైశ్చకల్హారైః పూర్ణమ్యూనైరకస్తైర
ర్పిః॥ వాస్యమానం సదాత్రిద్యం॥ సిరలం లఘునిర్మలం॥ చాలద్భిశ్చోరోదారం॥ ఆరా
దిస్పర్శనో చితం॥ సదాశబ్దాయమానం చాభాగతేసిద్ధికారణం॥ తదష్టోర్ధ్వ
వురంప్రోక్తం॥ సుధాకరకలామయం॥ తస్మిన్నిన్నంపసేనౌకాః॥ మణికల్పితాః॥-
సమాస్థితాః॥ నానాకరకళాహృద్యాః॥ శ్రీదంకినపంతావ్యనాః॥ అప్పురస్థా మా
నద్ధాహూతి॥ పుష్టిః పుష్టిరతిధృతిః॥ శశినీచంద్రికాకాంతిః॥ జ్యోత్స్నాశ్రీ—
—ప్రీతిరంగనాపూర్ణాపూర్ణామృతాచేతికళాః॥ షోడశాస్యతా—

ಚತ್ರಮಹಾರಥಃ। ಏಕಪ್ರಾಕ್ತ್ರಯಂ ಗರ್ಭಕ್ಷೇತ್ರಂ ಶ್ರೀಮರಾವಜ್ರಿಷುಗಮಾನಮೇವ ವಿಜ್ಞೇಯಂ
ರತ್ನಸ್ತ್ರಿದೇವತಾ ಯಥಾ। ಶ್ರೀನಲಂಕುಂಡಮಾರಭ್ಯಾಗ್ನಿಯತ್ರಿಭಾ ಪರ್ಯಂತರತ್ನಃ ಪ್ರಾಣಶೋ
ಕಾರರತ್ನಾಭ್ಯಾಗ್ನಿಯತ್ರ್ಯಾಕುಂ ಭಾಗಂ ಪಾಶಾಚಕ್ಷುಷ್ಯ ಸ್ತ್ರಪಿಗಂ ಧರ್ಮಪ್ರಿಷುಪ್ರದ್ರ ಏವ
ಚಾರಾರಾಂ ಬಿಕಾಶರಿಷ್ಟ್ರಪಾದತ್ಯೇಗಾ ನಿತ್ಯಂ ಪ್ರಶಾಲಯಾಃ ಪೂರರಾಲಯವಾರಭ್ಯಾಮಹಾ
ಗಣಾವರಿಷ್ಠಾಃ ಅಥಪ್ರುಷ್ಯಂ ಜಯೇ ಶಕ್ತ್ಯಾಧಾರಗಾ ಬ್ಯಾಗರತ್ನಕ್ರೀ ಮೂರ್ತ್ಯಕಾಗಂ ಪದಿ
ಶಚಿಕಾಲಗಂ ಕಾಷ್ಠಾಗಾರ ಧಾ। ಶ್ರೀ ಮಹಾ ಶಂಭುನಾಥಶ್ಚಾಪರಾಂ ಬಾಚಾರತ್ನ
ಚಬಾಲಾಪ್ರೇವಾನ್ನಮಾಗಾ ಚಾಪಯಾರುಧಾಭಿಧಾರಧಾ। ಶ್ರೀ ಪಾದುಕಾಭ್ಯ-
ದೇವಿ ಚಾಲಷ್ಟು ಶ್ಯಾಮಾರತ್ನವಚಾವಾಗ್ಗಾದಿ ನಿಚನ ಕುಲಾ ಶ್ಯಾಮಾವಿಶ್ವಮದಿ ಗೃಹಾಃ
ಶ್ಯಾಮಾಂ ಬಾಗೃಹಮಾರಭ್ಯ ಕ್ರಮಾದು ನ್ಯಸ್ತವ್ಯರವಿಗ್ನಷ್ಟಪ್ರೋಡಾವರಾಪ್ರೇವಾಕಿರ-
ಸ್ಥರಗಾಲಕಾವರಾ ಪಂಚಮ್ಯಾ ಬ್ಯಾಪರಾಜ್ಞೇವ ಶ್ರೀಮೂರ್ತಿಃ ಪಾದುಕಾಪಿಚಾಷಡಾಮ್ನಾಯಾಭ್ಯ
ದೇವ್ಯಷ್ಟಾಪ್ಯೃತ್ತರನಿತ್ಯಂ ಪ್ರಶಾಲಯಾಃ ಶಂಕರಗಾಷಡಾಮ್ನಾಯ। ಗಾಗರಪ್ರಕಿಪಾದಿರಾಃ। -
ಯಾವದ್ಯಾನ್ಯತ್ರ ಮನ್ತ್ರಮಹಾಪದ್ಮಾಟವ್ಯಲೇ ಚಿಂತಾಮಣಿಗೃಹಂ ಪ್ರಾಪ್ಯಾಪೂರ್ವ
ದ್ವಾರಸ್ಯಾಗಿಂ ಧುವಾದತ್ಯೇಗಾ ಪಾಶ್ಚಿಮಾಗೆ ಕುಮಂತ್ರಿನಾಥಾ ಗೃಹಂ ಮಹಾರೋವಾಪಮಾ
ಗದಾಂ ದನಾಥಾ। ಪ್ರವನಂ ರಕ್ಷನಿರ್ಮಿತಂ ಬ್ರಹ್ಮ ವಿಷ್ಣು ಮಹೇಶಾನಾ ಮಷ್ಟ್ಯೇನ್ಯಸ್ತ-
ಮೂರ್ತಿಃ ಗೃಹಾಶ್ಚದೇವರಾಶ್ಚ ದಿಕ್ಷೇತ್ರಾರತ್ನರತ್ನಪಿ ಃ ಇತ್ಥಂ ಶ್ರೀರತ್ನಮಾಲಾಯಾ।
ಮಣಿಕ್ಲುಪ್ತ ಮಹಾಗೃಹಾಃ ಲಕ್ಷ ಧ್ವಜಾಗ್ರ ನಾಲಾಷ್ಟಾಗೋದ್ವಾನಾಷ್ಟರವೊಧನಾ-
ಇತಿ ಪಂಚಾಶಂ ಶಕ್ತಿಪ್ರಾಕಾರಃ ॥ ❀ ॥ — ಯಿಂತು ಶೃಂಗಾರಮಯವಾದ ಶೋಭೆಗಳುಮುಂದಣ
ಚಿಂತಾಮಣಿಗೃಹದ ಭಿತ್ತಿಗಳು - ಅಂತರಾಳವಾದ ಯಿಪ್ಪತ್ತೈದನೆ ಕಕ್ಷ್ಯದಲ್ಲಿ ಮಹಾಪದ್ಮಾಟ
ವಿ ಯಿರುವದು ॥ ಕಾಲಾಯಸಮಯವಾದ ಪ್ರಥಮಪ್ರಾಕಾರದಿಂದ ಯಿಂತು ಶೃಂಗಾರಮಯಸಾ-
ಲದವರಿಗೆ ನಾಲ್ಕುದಿಕ್ಕಿನಿಂದಲೂ ಯಿಪ್ಪತ್ತೈದು ಶೋಭೆಗಳಿಗೆ ನೂರು ಗೋಪುರಂಗಳು ಯಿರುವ-
ವು। ಯಿಕಕ್ಷ್ಯದ ಮಹಾಪದ್ಮಾಟವಿಯಲ್ಲಿ ಯಿರುವ ಪದ್ಮಂಗಳು - ಮಹಾಪ್ರಮಾಣವುಳ್ಳ
ವಾಗಿ ಗದಾವಿಕಾಶವುಳ್ಳಾಗಿ - ವಿಚಿತ್ರಪರಿಮಳಯುಕ್ತವಾಗಿಯಿರುವವು। ಯಿಂತಿಯಿಂದಿರು
ವ ಮಹಾಪದ್ಮಾಟವಿಯಲ್ಲಿ ಅಂಮನವರಿಗೆ ಅಷ್ಟೋತ್ತರ ದ್ವಾರ ಚಾರಗಳಿಗೆ ಯೋಗ್ಯವಾದ
ದಿವ್ಯಾಪ್ಸರದಿಂ ಪೂರಿತಂಗಳಾದ ಅಷ್ಟೋತ್ತರ ಪಾತ್ರೆಗಳು ಯಿರುವವು। ಯಿ ಅಷ್ಟೋತ್ತರ ಪಾತ್ರ-
ಗಳಲ್ಲಿ - ರವಿಕಳಾ - ಚಂದ್ರಕಳಾ ಅಗ್ನಿಕಳಾ - ವಿಷ್ಣುಕಳಾ। ರುದ್ರಕಳಾ ಬ್ರಹ್ಮಕಳಾ। ಈಶ್ವರಕ
೧೨ ೧೬ ೧೦ ೧೦ ೧೦ ೧೦
ಳಾ। ಸದಾಶಿವಕಳಾ। ಪಾಲಪಕಳಾ ದೇವತೆಗಳು ಪ್ರಸನ್ನಾಕಾರರೂಪರಾಗಿ ದೇವಿಯ ಪಾದದ್ವ
೪ ೧೬
ನ್ನಾಗ್ರತರಾಗಿ ಸಂಚರಿಸುತ್ತಿರುವರು ॥ ಮತ್ತೊಂದಿದಂ ಪರಿಗಳಿಗೆ ನಿರ್ಪ್ರೌ ಪಾಶಸಕ್ತೈಯೋ
ಗ್ಯವಾದ ಪಂದು ಯೋಜನದ ಅಗಲದಿಂ ಯಿದೆ ಪ್ರಮಾಣವುಳ್ಳ ಶ್ರೀಳವುಳ್ಳ ಚಿದಗ್ನಿಕು

ಡವಿರುವದು॥ ಯೀ ಪದ್ಮಾಪದ್ವೀಪದಲ್ಲಿ ನೈಋತ್ಯಭಾಗದೊಳ್ (೮) ದೇವಿಗೆ ಶ್ರೀರೂಪಿಣಿಗೆ-
ಯೋಗ್ಯವಾದ (೮) ಚಕ್ರವೆಂಬ ರಥವು॥ ವಾಂ ೩೦ ಅಂಶಸ್ಥಾನದಿಂ ದೊಡ್ಡಗೂಡಿ ನಾಲ್ಕು ಯೋ-
ಜನ ಅಗಲ ಸಹಸ್ರ ಯೋಜನವುಂನತವಾಗಿ ವೇದಗಳೆ ಚಕ್ರಗಳಾಗಿ ಪುರುಷಾರ್ಥಗಳೆ ಅಶ್ವ-
ಗಳಾಗಿ ಅನೇಕ ಕಿರುಘಂಟಾಧ್ವಜಪತಾಕೆಯುಕ್ತಾ ಛತ್ರಯುಕ್ತವಾಗಿ ಯಿರುವವು॥ ವಾ-
ಯವ್ಯಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮಂತ್ರಿಣೀಶ್ಯಾಮಳಾದೇವಿಗೆ ಯೋಗ್ಯವಾದ ಗೇಯಚಕ್ರವೆಂಬ ರಥ-
ವು ೭ ಅಂಶಸ್ಥಾನದಿಂ ದೊಡ್ಡಗೂಡಿ ೭ ಯೋಜನವುಂನತವಾಗಿ ಯಿರುವದು॥ ಯೀಶಾನ್ಯ-
ಭಾಗದಲ್ಲಿ ದಂಡಿನಾಥಾ ವಾರಾಹಿ ದೇವಿಗೆ ಯೋಗ್ಯವಾದ ಕಿರಿಚಕ್ರವೆಂಬ ರಥವು ೫ ಅಂಶಸ್ಥಾನದಿಂ ದೊ-
ಡ್ಡಗೂಡಿ ೬ ಯೋಜನವುಂನತವಾಗಿ ಯಿರುವದು॥ ಮತ್ತೂ ಮಂತ್ರಿಣೀ ೮ ದಿಕ್ಪಾಲದೇವತೆ-
ಗಳ ಮನೆಗಳು ನಾಲ್ಕು ಕಡೆಗಳಲ್ಲೂ ಸಾಲು ಸಾಲಾಗಿ ಯಿರುವವು॥

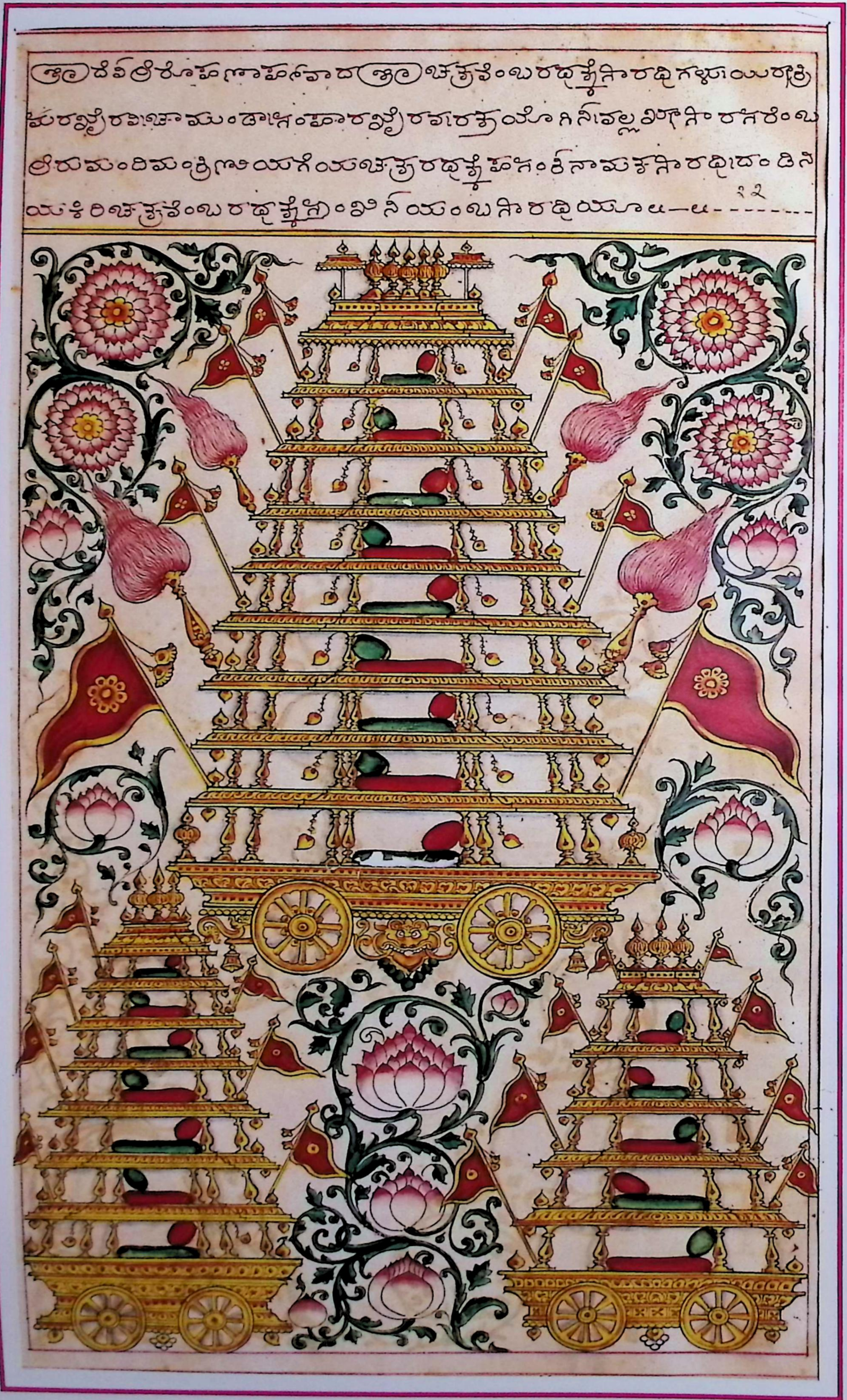

18b

ಅಥಚಿಂತಾಮಣಿಗೃಹಸ್ಯನಿರ್ಮಿತಿಃಪರಿಕಃಚತುರಾಸ್ಯ

ಯರೂಪವನದಿಧ್ಯಾನಂ ೮೮೮ಶ್ಲೋಕಾಖ್ಯಾನೆ೮—೮----

ಅಥಚಿಂತಾಮಣಿಗೃಹಂವಕ್ಷ್ಯೇಶೃಣುಮಹಾಮುನೇಶ್ರೀಪದ್ಮಗಸ್ಯಮಧ್ಯಸ್ಥಂಯೋ
ಜನಸ್ಥಂಯದ್ವಿಸ್ತರಂರಕ್ಷ್ಯಚಿಂತಾಮಣಿಮಯಂನಿರ್ಮಿತಂಕ್ರೋಶಗುವಿಸ್ತರಾಚಿಂತಾಮಣಿ
ಶಿಲಾನಿಷ್ಟಾಬಾದಿನಿನಿಗಾಥೋಪರಿಗಂಪ್ರಕಾಶೋಪರಾಜೇಣಾಶರ್ರಸ್ತ್ರಿಪಿಗಮುಂನಶಾ-
ಗೃಹನಿರ್ಮಿತಂಥೋನಪ್ರಚಕುರ್ಯೋಜನದೂರರಃವಿಂಶತಿರ್ಯೋಜನಾನಾಂಶೋದುಸ್ಥಪ್ರಂ
ಸ್ತಿಲ್ಪಮುಚ್ಛ್ರಯಂಪಥೋರ್ಧ್ವಪ್ರಾಗಗಂಯತ್ರಾಸ್ತ್ರೈಲ್ಪತ್ರಿಪಂಕಪೋಜ್ವಲಂತಾನಿಚೇಷ್ಟು
ಶ್ರೀಯಾಜ್ಞಾನಾಗೂಪಣಿಮಕುಪಾಸ್ಯಹೋಚಿಂತಾಮಣಿಗೃಹೇಗವಾಚಿಂತಾಮಣಿ-
ಮಯಂಸ್ತ್ರರಾರಕ್ಷ್ಯದ್ವಾರಾಣಿಚತ್ವಾರಿಕ್ರೋಶಾರ್ಧಂಯಾಮವಂರಿಚಕ್ರೋಶಾರ್ಧಾರ್ಧಂಚ
ವಿಸ್ತರೋದ್ವಾರಾಣಾಂಕಥಿರೋಮುನೇದ್ವಾರೇಷುಗರ್ಭೇಷ್ಟುಪಿಚಚಿಂತಾಮಣಿಗೃಹಾಂತರೇ
ಪಿಂಡಿಕಾಲಲಿಕಾದೆವ್ಯಾದೇಹತಾಹಿರ್ವ್ಯಂಧವಾಃರುಣಾಕ್ಷಗಹಸ್ತ್ರನಿಷ್ಠಂದ್ರಪಜ್ಞಿರ
ಲಾಅಪಿಮುಕುಃಪ್ರವಾಹರೂಪೇಣಪ್ರಗರಂತಿಮಹಾಮುನೇಪೂರ್ವಾಮ್ನಾಯಮಯಂ
ಪ್ರೇವಾಪೂರ್ವದ್ವಾರಾಪ್ರಕೀರ್ತಿತಾದಕ್ಷಿಣ-ದ್ವಾರದೇಶಸ್ಥದಕ್ಷಿಣಾಮ್ನಾಯಲಕ್ಷಣಃಪಶ್ಚಿಮ
ದ್ವಾರದೇಶಸ್ಥಪಶ್ಚಿಮಾಮ್ನಾಯಲಕ್ಷಣಃಉತ್ತರದ್ವಾರದೇಶಸ್ಥಉತ್ತರಾಮ್ನಾಯಲಕ್ಷ
ಣಃಗೃಹರಾಜಸ್ಯಂತರಾಳೇನಿಕ್ಷೇಪಚಿಕರಂಡಕಾಃರಕ್ಷಪ್ರದಿಪಾನಿರ್ಮಾಣಂರತ್ನಸ್ತೋಪ್ಯ
ಕ್ಷಗದ್ರಶ್ಶೇಷಃಪರಿತಸ್ತ್ರವರ್ತಂತೇನಾಗಯಂತೋಗೃಹಾಂತರಾಚಿಂತಾಮಣಿಗೃಹಾ-
ಸ್ಯಸ್ಯಮಧ್ಯಸ್ತಿನೆಮಹೀಯಸಿಅತ್ಯುಚ್ಚವೇದಿಕಾನಿಗೇಬಿಂದುಚಕ್ರಂಮಹತ್ತರಂ-
ಚಿಂತಾಮಣಿಗೃಹೋರ್ದ್ಧಂಗನಿರ್ಮಿತಂದೋಷ್ಠಮಧ್ಯಮಾಂನಿರ್ಮಿತಂಕ್ರೋಶಪರಿಕ್ಷ
ಜ್ಯಕ್ರೋಶತ್ರಯಮುದಾಹೃತಂಶರ್ತ್ರಕ್ರೋಶತ್ರಯಸ್ತಿನಾಮಣಿಮಾದ್ಯಾಕ್ಷರೋಚಿತಾಂ
ಇತಿಚಿಂತಾಮಣಿಗೃಹಸ್ಯದ್ವಾರಚತುಷ್ಟಯಂ೮ಗಿಚಿಂತಾಮಣಿಗೃಹದದ್ವಾರಗಳಲ್ಲಿ
ಯಿರುವಆಮ್ನಾಯರೂಪವಾದನಾಲ್ಕುನದಿಗಳುಯಿರುವವು೮—೮೮

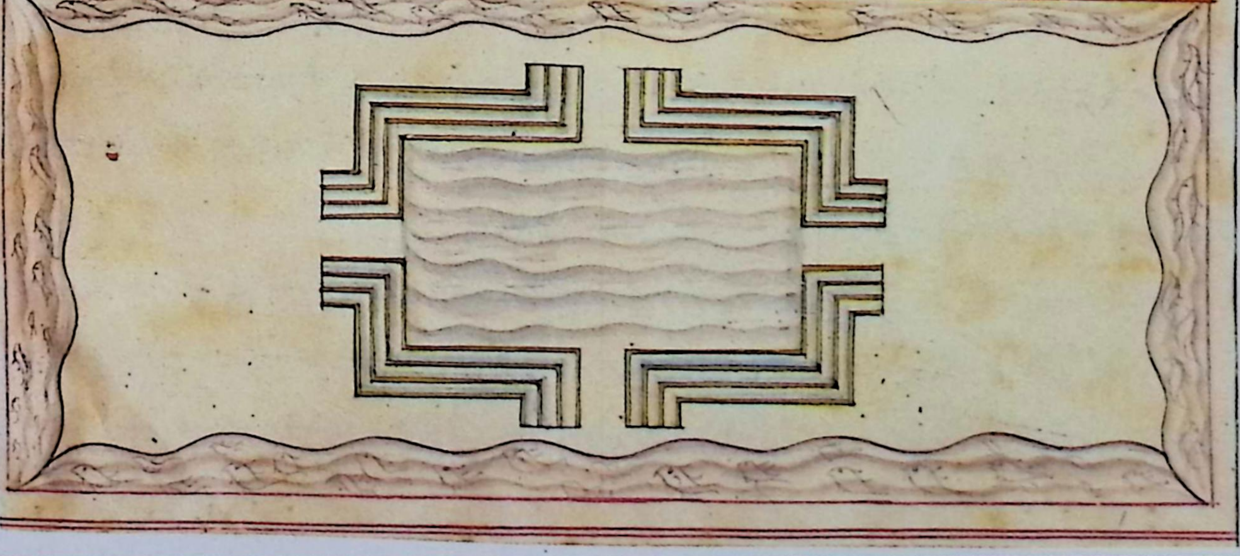

అథసావరణాస్థదేవతాదీనాం గమప్తిశ్లోకాః లలితో
పాఖ్యానే లలితార్చన మంజయానంచయః ——

అగస్త్యః కిం ద్రష్టం కామగిరి గృహం కతివావరణాన్యపి చైకం కామగిరి గృహం ద్రష్ట్వా।
కాష్టావరణదేవతాః నామాన్యావరణానాం చ తథావరణశక్తయః తాసాం రూ
పాణ్యాయుధాని కథయత్వం హయాననా హయగ్రీవః చైకం కామగిరి గృహం నామ
చక్రరాజ మహాలయః నవావరణసంయుక్తః శ్రీచక్రరాజరథోపి వమః నవావ
రణగతా యాస్తా నవావరణదేవతాః తాసాం తాని నామాని రూపాణి కథయా
మి తే। విమా గృహం త్రైరేఖం చతురస్రం వృత్తత్రయం షోడశారం యుగ్మపత్రారం త్రి
కం మధ్యం చ బిందుః। త్రైలోక్యమోహనం చక్రం సర్వాశాపరిపూరకం సర్వసంక్షో
భణం చక్రం సర్వసౌభాగ్యదాయకం సర్వార్థసాధకం చక్రం సర్వరక్షాకరం ప
రం సర్వరోగహరం చక్రం సర్వసిద్ధిప్రదాయకం సర్వానందమయం మధ్యం న
వమం చక్రనాయకం నవధా చక్రసంకేతం। యోజానారిగమాజశః ప్రకటా
శ్చైతథా గుప్తాస్తథా గుప్తతరాః పరాః సంప్రదాయాః కులోత్తీర్ణా నిగర్భా శ్చ
రహస్యాః పరాపరరహస్యాస్తథా। అతిమూర్తరహస్యాః నవావరణ యోగిన్య
శ్చక్రేశ్వర్యః తథా సంశృణు త్రిపురా త్రిపురేశీ చ సుందరీ త్రిపురవాసినీ। త్రిపురాశ్రీ మా
లినీ సిద్ధాంబా మహాత్రిపురసుందరీ। అత్రాపి త్రిపురమేవ దం। విద్యాసంకేత-
సంజ్ఞకం సర్వప్రదాయకం సోధ్యం। నవకం ముద్రాభుక్తిదం। అంకత్రయమా
దాయ చక్రం త్రైలోక్యమోహనం। ఏకస్మిన్ శక్తయో యా స్యుస్తా లుప్తాః ప్రకటా
ఖ్యాః। ఏతాసాం నామ దిక్షు త్రిపురాచక్రనాయికా। ఏకారశక్తయపాలనశరీమ
ద్రాః సంక్షోభిణ్యాద్యాః ప్రథమావరణస్థాః ప్రథమం ఫలకం। త్రిరాః దశప్రా
కారసిద్ధిదేవ్యస్తాసాం నామాని సమత్ర్య। అణిమా మహిమాశ్చైవ గరిమా-
లఘిమా తథా ఈశితా వశితా చైవ ప్రాప్తి ప్రాకామ్యసిద్ధికే। భుక్తిసిద్ధి సర్వసిద్ధి-
దశసిద్ధయ ఉత్తమాః। రససిద్ధిర్మోక్షసిద్ధిః బలసిద్ధిః ప్రతిభా వాచా బుద్ధిసిద్ధిః పా
దుకా వ్యాప్తిసిద్ధిరంజనసిద్ధిః సార్వజ్ఞసిద్ధిలోకాపాసిద్ధి ఖాదేహసిద్ధిరనంతరం। ము
క్తిసిద్ధిః శ్రీదాశావర్తం చతురశ్చ సిద్ధయః। ఏతాదృశ్యః సిద్ధయస్తు బహ్మ్యాన్యాయో
గసంపదాః। ఏతా దేవ్యః అష్టమాహా జపాసు సమసం నవాః। చేకం కామగిరిం సా
లం చ క్రమశోలం సిద్ధశక్త్యాళాదధానాదయయా హనాం యోగినీ శ్చతస్ర-
తాః ५ — ५ ఇతి ప్రథమావరణస్థా ప్రథమః ఫలకః ५ ❀ ५ ఫలశ్రుతయాస్తా సా

ದ್ವಾರಭೂಪುರವೆಂಬ ತ್ರೈಲೋಕ್ಯಮೋಹನಚಕ್ರದ ಪ್ರಥಮಾವರಣದಲ್ಲಿ ತ್ರಿಪುರಾ ಯೆಂಬ ಚಕ್ರನಾಯಕಿಯು ಸಂಕ್ಷೋಭಿಣೀಯೆಂಬ ಮುದ್ರೆಯುಂ ದೊಡಗೂಡಿಯಿರುವಳು ಈ ಮೂರು ಫಲಕಗಳಲ್ಲಿಯಿರುವ ದೇವತೆಗಳಿಗೆ ಪ್ರಕಟಯೋಗಿನಿಯರೆಂಬ ನಾಮಧೇಯವು ಇದರಲ್ಲಿ ಪ್ರಥಮ ಫಲಕದಲ್ಲಿಯಿರುವ ಅಣಿಮಾದಿ ಸಿದ್ಧಿದೇವತೆಗಳು ಹತ್ತು ಇಂತು ರಸಸಿದ್ಧಿ ಮೊದಲಾದ ಉಪಸಿದ್ಧಿಗಳು ಹತ್ತು ಮತ್ತೂ ಅನೇಕ ಸಿದ್ಧಿದೇವತೆಗಳು ಯಿರುವರು ಈ ಅಣಿಮಾದಿ ದೇವತೆಗಳಲ್ಲಿ ಗುರುತಿಗೆ ಒಂದು ಪ್ರತಿಮೆ ಬರದು ಇದೆ ॥

೧ ಅಣಿಮಾ –
೧ ಮಹಿಮಾ –
೧ ಗರಿಮಾ ---
೧ ಲಘಿಮಾ ---
೧ ಪ್ರಾಪ್ತಿಃ ----
೧ ಪ್ರಾಕಾಮ್ಯಂ –
೧ ಈಶಿತ್ವಂ ---
೧ ವಶಿತ್ವಂ ---
೧ ಭುಕ್ತಿಃ ---
೧ ಇಚ್ಛಾಸಿದ್ಧಿಃ ---

೧ ರಸಸಿದ್ಧಿಃ ---
೧ ಮೋಕ್ಷಸಿದ್ಧಿಃ --
೧ ಬಲಸಿದ್ಧಿಃ ---
೧ ಖಡ್ಗಸಿದ್ಧಿಃ ---
೧ ಪಾದುಕಾಸಿದ್ಧಿಃ -
೧ ಅಂಜನಸಿದ್ಧಿಃ -
೧ ವಾಕ್ಸಿದ್ಧಿಃ ---
೧ ಲೋಹಸಿದ್ಧಿಃ -
೧ ದೇಹಸಿದ್ಧಿಃ ---
೧ ಮಂತ್ರಸಿದ್ಧಿಃ -

॥ ಅಥ ಪ್ರಥಮಾವರಣಸ್ಥ ದ್ವಿತೀಯ ಫಲಕಸ್ಥ ದೇವತಾಃ ॥ ಲಲಿತೋಪಾಖ್ಯಾನೇ ॥

ತತ್ರ ಪಕ್ಷೋರ್ಧ್ವಭಾಗೇ ಚ ಬ್ರಾಹ್ಮ್ಯಾದ್ಯಾ ಅಷ್ಟಶಕ್ತಯಃ ಬ್ರಾಹ್ಮೀ ಮಾಹೇಶ್ವರೀ ಚೈವ ಕೌಮಾರೀ ವೈಷ್ಣವೀ ತಥಾ ವಾರಾಹೀ ಚೈವ ಮಾಹೇಂದ್ರೀ ಚಾಮುಂಡಾ ಚೈವ ಸಪ್ತಮೀ ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀರಷ್ಟಮೀ ಚಾದ್ಯಾ ದ್ವಿಭುಜಾಃ ಶೋಣವಿಗ್ರಹಾಃ ಕಪಾಲಮುತ್ಪಲಂ ಚೈವ ಬಿಭ್ರಾಣಾ ರಕ್ತವಾಸಸಃ ಅಥವಾನ್ಯಪ್ರಕಾರೇಣ ಚ ಧ್ಯಾನಂ ಪ್ರಚಕ್ಷತೇ ಬ್ರಹ್ಮಾದಿ ಸದೃಶಾಕಾರಾ ಬ್ರಹ್ಮಾದಿ ಸದೃಶಾಯುಧಾಃ ಬ್ರಹ್ಮಾದೀನಾಂ ವರಂ ಚಿಹ್ನಂ ಧಾರಯಂತ್ಯಃ ಪ್ರಕೀರ್ತಿತಾಃ ॥ ಬ್ರಹ್ಮಾದಿ ಸದೃಶ ಧ್ಯಾನಂ ತು ನೃಸಿಂಹ ಪ್ರಸಾದ ದರ್ಶ್ಯೇ ॥ ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀ ಧ್ಯಾನಂ ತು ಚಂಡಿಕಾಲೋಪ ಕಥರ್ಶ್ಯೇ ॥ – ॥ ಇತಿ ಪ್ರಥಮಾವರಣಸ್ಥ ದ್ವಿತೀಯ ಫಲಕಃ ॥ ಈ ಬ್ರಾಹ್ಮ್ಯಾದಿ ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀ ಸಹಿತರಯೆಂಟು ಮಂದಿಗೂ ಲಲಿತೋಪಾಖ್ಯಾನದ ರೀತ್ಯಾ ಎಂದು ಪ್ರಕಾರ ಧ್ಯಾನ ನಾರಸಿಂಹ ಪ್ರಸಾದ ಚಂಡಿಕಾಲೋಪ ಕಥರ ರೀತ್ಯಾ ಪ್ರಕಾರಾಂತರ ಧ್ಯಾನವು ಬರದು ಇದೆ ॥ ಇದರಲ್ಲಿ ಲಲಿತೋಪಾಖ್ಯಾನ ಧ್ಯಾನ ರೀತ್ಯಾ ಒಂದು ಪ್ರತಿಮೆಯಂ ಬರದು ಇದೆ ॥

೧ ಬ್ರಾಂಹ್ಮಿ---
೧ ಮಾಹೇಶ್ವರಿ-
೧ ಕೌಮಾರಿ---
೧ ವೈಷ್ಣವಿ---

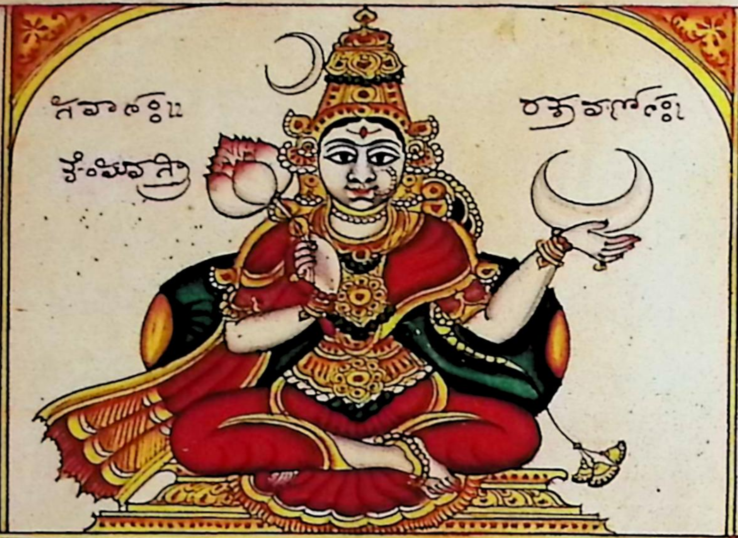

೧ ವಾರಾಹಿ---
೧ ಮಾಹೇಂದ್ರಿ-
೧ ಚಾಮುಂಡಾ
೧ ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀಃ

॥ ಅಥ ಪ್ರಥಮಾವರಣಾರ್ಚ್ಯತೃತೀಯಫಲಕಸ್ಥದಶಮುದ್ರಾದೇವತಾಃ ॥ ೧೧ ತಾಸಾಂ ಧ್ಯಾನಂ ॥
ತಸ್ಯಾ ಮೂರ್ಧ್ನಿ ಸ್ಥಿತಾ ನಗರಾ ಮುದ್ರಾದೇವ್ಯೋ ಮಹತ್ತರಾಃ ಮುದ್ರಾವಿರಚನಾಯುಕ್ತ್ಯಾ ಶ್ಲಕ್ಷ್ಣಕ್ರೈಃ
ಕಮಲಕಾಂತಿಭಿಃ ದಾಡಿಮೀಕುಸುಮಪ್ರಖ್ಯಾಃ ಪೀತಾಂಬರಮನೋಹರಾಃ ಚತುರ್ಭುಜಾ
ಜಟಾಜೂಟಧರಾಃ ಸರ್ವಾಃ ಮದರಕ್ತವಿಲೋಲಾಕ್ಷ್ಯೋ ನಿತ್ಯಂ ನಾನಾಮಣಿಪ್ರಭಾಃ ॥ ಸರ್ವ
ಸಂಕ್ಷೋಭಿಣೀ ಚೈವ ಸರ್ವವಿದ್ರಾವಿಣೀ ತಥಾ ಸರ್ವಾಕರ್ಷಿಣೀ ಮುದ್ರಾ ಚ ತಥಾ ಸರ್ವವಶಂಕರೀ ಸರ್ವೋ
ನ್ಮಾದನಮುದ್ರಾ ಚ ಷಷ್ಠೀ ಸರ್ವಮಹಾಂಕುಶಾ ಸರ್ವಖೇಚರಿಮುದ್ರಾ ಚ ಸರ್ವಬೀಜಾ ತಥಾ ಪ-
ರಾ ಸರ್ವಯೋನಿಶ್ಚ ನವಮೀ ಸರ್ವತ್ರಿಖಂಡಿಕಾ ॥ ೧೨ ಇತ್ಯೇತಾಃ ಕಥಿತಾಃ ಪ್ರಾಗ್ದಶಮುದ್ರಾದಿದೇ
ವತಾಃ ॥ ೧೩ ಪ್ರಥಮಾವರಣಾರ್ಚ್ಯತೃತೀಯಫಲಕಃ ॥ ಈ ಸರ್ವಸಂಕ್ಷೋಭಿಣ್ಯಾದಿ ದಶಮುದ್ರಾದೇ
ವತೆಗಳು ಈ ಧರಣಿಗೆ ಶ್ರೀಯಂತ್ರರಾಜದಲ್ಲಿರುವ ತ್ರೈಲೋಕ್ಯಮೋಹನ ಚಕ್ರದ ಪ್ರಥ-
ಮಾವರಣದ ತೃತೀಯ ಫಲಕದಲ್ಲಿ ಮುದ್ರಾದೇವಿಯರು ಗಂಗ ಪ್ರತಿಮೆ ಬರದು ಇದೆ ॥ ॥

೧ ಸರ್ವಸಂಕ್ಷೋಭಿಣಿ
೧ ಸರ್ವವಿದ್ರಾವಿಣಿ
೧ ಸರ್ವಾಕರ್ಷಿಣಿ
೧ ಸರ್ವವಶಂಕರಿ
೧ ಸರ್ವೋನ್ಮಾದಿನಿ

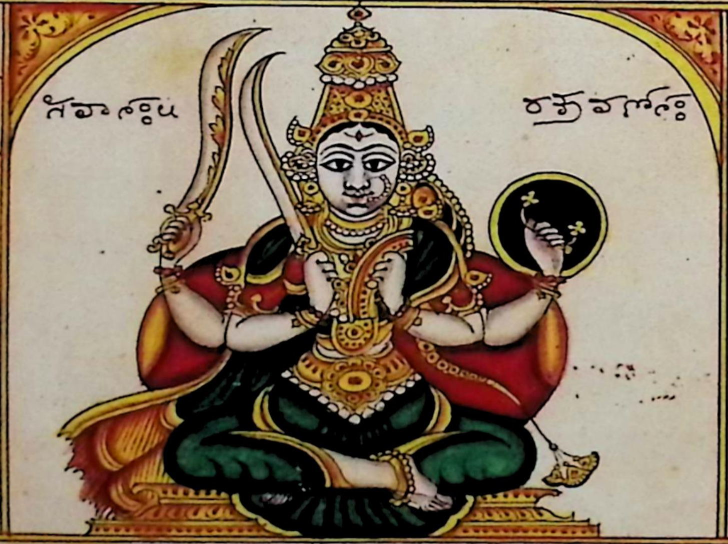

೧ ಸರ್ವಮಹಾಂಕುಶಾ
೧ ಸರ್ವಖೇಚರಿ-
೧ ಸರ್ವಬೀಜಾ--
೧ ಸರ್ವಯೋನಿಃ-
೧ ಸರ್ವತ್ರಿಖಂಡಿಕಾ

ರತ್ನಾಂಕಕೋಣಮಾದ್ಯಾಸ್ತು ಪೂರ್ವಾದಿಕ್ರಮವಂದಿರಾಃ ॥ ದ್ವಿಬ್ರಾಂಹ್ಮ್ಯಾದಿಮುದ್ರಾಸ್ತು ॥ ಏತಾಃ
ಪ್ರಕಟಶಕ್ತಯಃ ॥ ೧೪ ಈ ಫಲಕದಲ್ಲಿರುವ ದೇವತೆಗಳು ಪ್ರಕಟಯೋಗಿನಿಯರೆಂದು ಹೇಳಲ್ಪಡು
ವರು-

[illegible]

[illegible]

॥ ಅಥ ತೃತೀಯಾವರಣಸ್ಥ ದೇವತಾಃ ॥ ಅಥ ಧ್ಯಾನಂ ॥

ನತ್ವಾ ಕಳಾಂತರಾದೂರ್ಧ್ವಂ ಸರ್ವಸಂಕ್ಷೋಭಣಾಭಿಧಂ । ಚಕ್ರಪಾಲನತತ್ಪರಾಂ ಮುದ್ರಾಕರ್ಷ-
ಣಿಕಾಂ ಸ್ಮರೇತ್ । ಸುಂದರೀನಾಮ ವಿಜ್ಞೇಯಾ । ಚಕ್ರಾಧಿಷ್ಠಾನದೇವತಾ ॥ ತಾಂ ಯಂ ಕನಕೋಜ್ವಲ ದ್ವಿಭುಜ
ಚಕ್ರಗೃಹಸ್ಥಾಂ । ತೃತೀಯೇ ಪರ್ವಣಿ ಕ್ರಮಾವಾಸಾ ಗುಪ್ತತರಾಭಿಧಾ । ಅನಂಗಶಕ್ತಯ-
ಷ್ಟೌ ತಾಸಾಂ ನಾಮಾನಿ ಮೇ ಶೃಣು । ಅನಂಗಕುಸುಮಾನಂಗಮೇಖಲಾ ಚ ದ್ವಿತೀಯಕಾ ।
ಅನಂಗಮದನಾನಂಗಮದನಾತುರಯಾ ಸಹ । ಅನಂಗರೇಖಾ ಚಾನಂಗವೇಗಾನಂಗಾಂ-
ಕುಶಾ ತಥಾ । ಅನಂಗಮಾಲಿನ್ಯಪರಾ । ಏತಾ ದೇವ್ಯೋ ಜಪಾತ್ವಿಷಃ । ಇಕ್ಷುಚಾಪಂ ಪುಷ್ಪ-
ಶರಾನ್ ಪುಷ್ಪಕಂದುಕಮುತ್ಪಲಂ । ಬಿಭ್ರಾಂಶ್ಚೈಸ್ಸ್ವೈರ್ವಿಕ್ರಾಂತಾಃ ಅನ್ಯೋನ್ಯಲಗ್ನಾ-
ಯಾ ॥ ಇತಿ ತೃತೀಯಾವರಣಂ ॥ ❀ ॥ ಈ ಸರ್ವಸಂಕ್ಷೋಭಿಣಿಯೆಂಬ ತೃತೀಯಾ-
ವರಣದ ಚಕ್ರದ ನಾಗದಳದೊಳ್ ತ್ರಿಪುರಸುಂದರಿಯೆಂಬ ಚಕ್ರನಾಯಕಿಯು ಸರ್ವಾ-
ಕರ್ಷಿಣಿಯೆಂಬ ಮುದ್ರೆಯಿಂದೊಡಗೂಡಿಯಿರುವಳು ॥ ಈ ಅನಂಗಾದಿ ದೇವ-
ತೆಗಳು ಗುಪ್ತತರಾಯೆಂಬ ಹೆಸರಿಂ ಕರೆಯಲ್ಪಡುವವರು ॥ ಈ ಮಂದಿ ದೇವತೆಗಳೆಲ್ಲಾ ಗು-
ರುತಿಗೆ ಪಂದು ಪ್ರಥಮೆಯೆಂಬರದು ಯುಧೆ ॥ ❀

೧ ಅನಂಗಕುಸುಮಾ ೧ ಅನಂಗಮೇಖಲಾ ೧ ಅನಂಗಮದನಾ ೧ ಅನಂಗಮದನಾ- ತುರಾ		೧ ಅನಂಗರೇಖಾ ೧ ಅನಂಗವೇಗಾ ೧ ಅನಂಗಾಂಕುಶಾ ೧ ಅನಂಗಮಾಲಿನೀ

॥ ಅಥ ಚತುರ್ಥಾವರಣಸ್ಥ ದೇವತಾಃ ॥ ಅಥ ಧ್ಯಾನಂ ॥

ಅನಂಗಶಕ್ತ್ಯಂತರತೋ ಬಹಿಸ್ಸೌಭಾಗ್ಯದಾಯಕಂ । ಮುದ್ರಾ ಚ ಸರ್ವವಶ್ಯಾಖ್ಯಾ ಚಕ್ರೇ-
ಣೀ ಪುರವಾಸಿನೀ । ಚಂದ್ರಾಮಣಿಗೃಹಂ ದ್ರಷ್ಟ್ಯಾ ಚತುರ್ಥಾವರಣೇ ಸ್ಥಿತಾಃ । ಸರ್ವ-
ಸಂಕ್ಷೋಭಿಣೀ ಮುಖ್ಯಾಸ್ಸಂಪ್ರದಾಯಾಖ್ಯಯಾ ಯುತಾಃ । ಚತುರ್ದಶಸ್ವಸಂಖ್ಯ-
ಕಾಸ್ತಾಸಾಂ ನಾಮಾನಿ ಮೇ ಶೃಣು । ಸರ್ವಸಂಕ್ಷೋಭಿಣೀ ಶಕ್ತಿಸ್ಸರ್ವವಿದ್ರಾವಿಣೀ ತಥಾ ।
ಸರ್ವಾಕರ್ಷಿಣಿಕಾ ಶಕ್ತಿಸ್ಸರ್ವಾಹ್ಲಾದಿನಿಕಾ ತಥಾ । ಸರ್ವಸಮ್ಮೋಹಿನೀ ಶಕ್ತಿಸ್ಸರ್ವಸ್ತ-
ಮ್ಭಿನಿಶಕ್ತಿಕಾ । ಸರ್ವಜೃಂಭಿಣೀ ಶಕ್ತಿಸ್ತಥಾ ಸರ್ವವಶಂಕರೀ । ಸರ್ವರಂಜನಶಕ್ತಿ

ಹ್ಲಾ ಸರ್ವೋನ್ಮಾದನಶಕ್ತಿಕಾ ಸರ್ವಾರ್ಥಸಾಧಿಕಾಶಕ್ತಿ ಸರ್ವಸಂಪತ್ತಿಪೂರಿಣೀ ಸರ್ವಮಂತ್ರಮ
ಯೀ ಶಕ್ತಿಸ್ಸರ್ವದ್ವಂದ್ವಕ್ಷಯಂಕರೀ ಏವಂ ಕುಸಂಪ್ರದಾಯಾನಾಂ ನಾನಾ ಸಿದ್ಧಿದಾನಶ್ರೀ-
ವೇಣ್ಯಸ್ಫುರತ್ಕಚಾಸ್ತೋಮಾಸ್ಸಿಂದೂರತಿಲಕೋಜ್ವಲಾಃ ಅರಿಕರಿಪೃಷ್ಠಿವಾಶ್ಲಕಾಲಾನಲ-
ಸಮತ್ವಿಷಃ ವಸ್ತಿಚಾಪಂ ವಸ್ತಿಬಾಣಂ ವಸ್ತಿರೂಪಮಸಿಂ ಕಥಾ ವಸ್ತಿಚಕ್ರಾಬ್ಜಫಲಕಂ ದ
ಧಾನಾ ದಿವ್ಯವಿಗ್ರಹಾಃ ॥ ಇತಿ ಚತುರ್ಥಾವರಣಂ ॥ ❁ ॥ ಅಥ ಸರ್ವಸೌಭಾಗ್ಯಚಕ್ರವೆಂ
ಬ ಚತುರ್ಥಾವರಣವಾದ ಮನ್ವಸ್ತ್ರದೊಳ್ ತ್ರಿಪುರವಾಸಿನಿಯೆಂಬ ಚಕ್ರನಾಯಕಿಯು
ಸರ್ವವಶ್ಯಾಯೆಂಬ ಮುದ್ರೆಯಿಂದೊಡಗೂಡಿಯಿರುವಳು ಯೀ ಆವರಣದೇವತೆಗ-
ಳು ೧೪ ಮಂದಿಯು ಸಂಪ್ರದಾಯಯೋಗಿನಿಯೆಂಬ ಹೆಸರಂ ಪಡೆದಿರುವರು ॥ ಯೀ ೧೪
ಮಂದಿ ದೇವತೆಗಳು ವಂದೇ ಪ್ರಕಾರವಾದ್ದರಿಂದ ಗುರುತಿಗೆ ೧ ಪ್ರತಿಮೆ ಬರದು ಯಿದೆ ॥ ❁

೧ ಸರ್ವಸಂಕ್ಷೋಭಿಣಿ
೧ ಸರ್ವವಿದ್ರಾವಿಣಿ-
೧ ಸರ್ವಾಕರ್ಷಿಣಿ-
೧ ಸರ್ವಾಹ್ಲಾದಿನಿ---
೧ ಸರ್ವಸಂಮೋಹಿನಿ
೧ ಸರ್ವಸ್ತಂಭಿನಿ---
೧ ಸರ್ವಜೃಂಭಿಣಿ

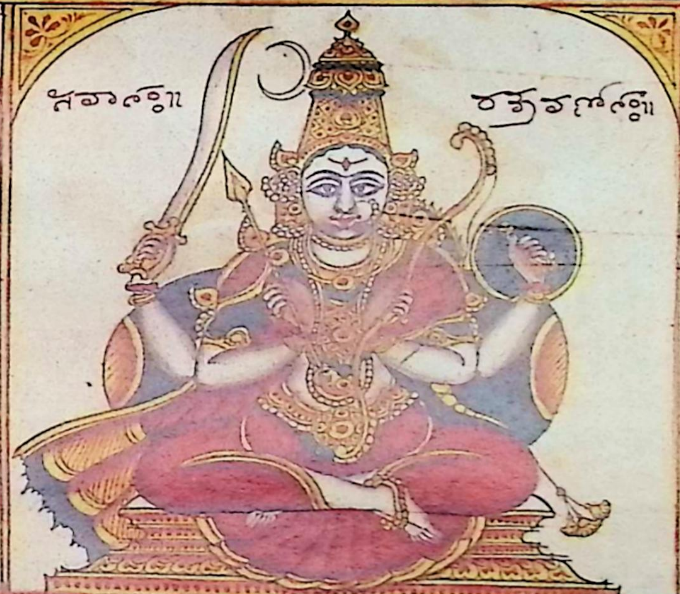

೧ ಸರ್ವವಶಂಕರಿ-
೧ ಸರ್ವರಂಜನಿ----
೧ ಸರ್ವೋನ್ಮಾದಿನಿ--
೧ ಸರ್ವಾರ್ಥಸಾಧಿಕಾ
೧ ಸರ್ವಸಂಪತ್ತಿಪೂರಿಣಿ-------
೧ ಸರ್ವಮಂತ್ರಮಯಿ
೧ ಸರ್ವದ್ವಂದ್ವಕ್ಷಯಂಕರಿ--------

॥ ಅಥ ಪಂಚಮಾವರಣಸ್ಥದೇವತಾಃ ॥ ಅಥ ಧ್ಯಾನಂ ॥

ಸಂಕ್ಷೋಭಿಣ್ಯಾದ್ಯಂ ಶರಸ್ಯೋಪರಿಷ್ಟಾತ್ಸಂಪಿಸಂಪಿವಾಚಕ್ರೇ ಶ್ರೀಶೈಲಜ್ಞೆಯಾ ಚಕ್ರಂ ಸ
ರ್ವಾರ್ಥಸಾಧಕಂ ಸರ್ವೋನ್ಮಾದನಮುದ್ರಾಢ್ಯಚಕ್ರಸ್ಯ ಪರಿಪಾಲಕಾ ಪಂಚಮಾವರಣಸ್ಥಿತಾಸ್ತು
ಕುಲೋತ್ತೀರ್ಣಾಖ್ಯರಿಸ್ತ್ರಿಕಾಃ ಸರ್ವಸಿದ್ಧಿಪ್ರದಾದೇವೀ ಸರ್ವಸಂಪತ್ಪ್ರದಾ ತಥಾ ಸರ್ವಪ್ರಿಯಂಕರೀ
ದೇವೀ ಸರ್ವಮಂಗಳಕಾರಿಣೀ ಸರ್ವಕಾಮಪ್ರದಾದೇವೀ ಸರ್ವದುಃಖವಿಮೋಚಿನೀ ಸರ್ವಮೃತ್ಯು-
ಪ್ರಶಮನೀ ಸರ್ವವಿಘ್ನನಿವಾರಿಣೀ ಸರ್ವಾಂಗಸುಂದರೀ ದೇವೀ ಸರ್ವಸೌಭಾಗ್ಯದಾಯಿನೀ ದಶೈ
ತಾಃ ಕಥಿತಾ ದೇವ್ಯೋ ದಯಯಾ ಮಾರಿಕಾಶಯಾಃ ಏತಾ ಸ್ಫುಪಿಕಸಂಕಾಶಾಃ ಪರಶುಂ ಪಾ
ಶಮಿವಜ್ರಗದಾಂ ಪಾಷ್ಟಂ ಪಾ-ಮಣುಂ ಚೈವ ದಧಾನಾ ದಿವ್ಯವಿಗ್ರಹಾಃ ದೇವ್ಯಸ್ತ್ವಿಷಾ ಮಹಾ
ದ್ವಾಭೃಕುಪ್ಪ ಕುಪಿಲಾನನಾಃ ಏತಾ ದೇವ್ಯಃ ಕುಲೋತ್ತೀರ್ಣಾಃ ಯೋಗಿನ್ಯೋ ನಾಮತಃ ಸ್ಮೃತಾಃ
ಇತಿ ಪಂಚಮಾವರಣಂ ಬಹಿರ್ದಶಾರಂ ॥ ❁ ॥ ಅಥ ಸರ್ವಾರ್ಥಸಾಧಕಚಕ್ರವೆಂಬ

ಚಮಾವರಣವಾದ ಬಹಿರ್ದಶಾರದೊಳ್ ತ್ರಿಪುರಾಶ್ರೀಯೆಂಬ ಚಕ್ರನಾಯಕಿಯು ಸ
ರ್ವೋನ್ಮಾದಿನಿಯೆಂಬ ಮುದ್ರೆಯಿಂದೊಡಗೂಡಿಯಿರುವಳು- ಯೀ ಆವರಣದೇವತೆಗಳು-
೧೦ ಮಂದಿಯು ಕುಲೋತ್ತೀರ್ಣಯೋಗಿನಿಯರೆಂಬ ಹೆಸರಂ ಪಡದಿರುವರು॥ ಯೀ ೧೦ ಮಂ
ದಿಯು ವಂದೆ ಪ್ರಕಾರವಾದ್ದರಿಂದ ಗುರುತಿಗೆ ವಂದು ಪ್ರತಿಮೆಯ ಬರದು ಯಿದೆ॥

೧ ಸರ್ವಸಿದ್ಧಿಪ್ರದಾ--	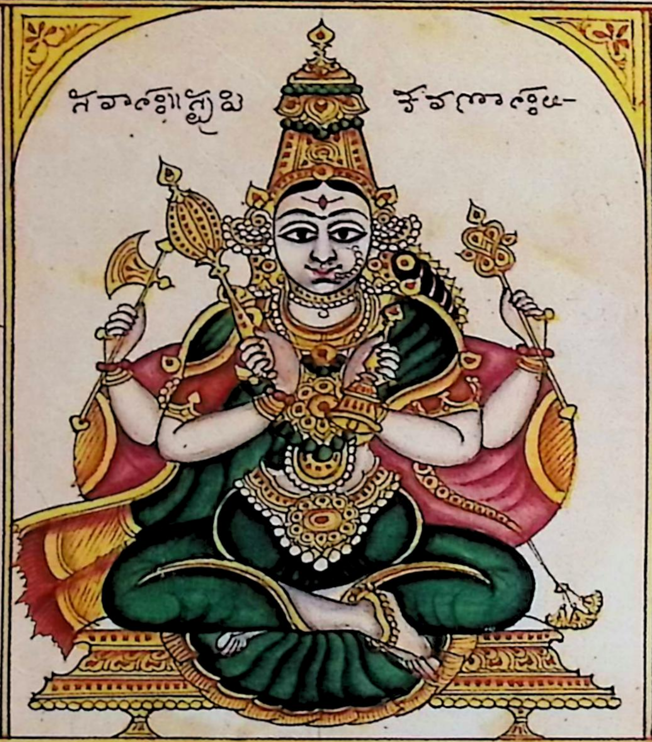	೧ ಸರ್ವದುಃಖವಿನಾಶಿನಿ
೧ ಸರ್ವಸಂಪತ್ಪ್ರದಾ-		೧ ಸರ್ವಮೃತ್ಯುಪ್ರಶಮನಿ-
೧ ಸರ್ವಪ್ರಿಯಂಕರಿ-		೧ ಸರ್ವವಿಘ್ನನಿವಾರಿಣಿ
೧ ಸರ್ವಮಂಗಳಕಾರಿಣಿ		೧ ಸರ್ವಾಂಗಸುಂದರಿ-
೧ ಸರ್ವಕಾಮಪ್ರದಾ-		೧ ಸರ್ವಸೌಭಾಗ್ಯದಾ-
		ಯಿನಿ-------

—॥ ಅಥ ಷಷ್ಠಾವರಣಸ್ಥದೇವತಾಃ ॥ ಅಥ ಧ್ಯಾನಂ ॥—

ಸರ್ವಾರ್ಥಾನಂಕರಂ ನಾಮ್ನಾ ಸರ್ವರಕ್ಷಾಕರಂ ಪರಂ। ಪೂಜಯೇಚ್ಚಕ್ರಿಣೀಂ ತ್ರಿಪುರಾಶ್ರೀಂ ಮುದ್ರಾ-
ಸರ್ವಮಹಾಂಕುಶಾ। ಷಷ್ಠಾವರಣಸಂಸ್ಥಿತಾ ನಿಗರ್ಭಾ ದಶ ಶಕ್ತಯಃ। ಸರ್ವಜ್ಞಾ ಸರ್ವಶ-
ಕ್ತಿಶ್ಚ ಸರ್ವೈಶ್ವರ್ಯಪ್ರದಾಯಿನೀ। ಸರ್ವಜ್ಞಾನಮಯೀದೇವೀ ಸರ್ವವ್ಯಾಧಿವಿನಾಶಿನೀ। ಸರ್ವಾ-
ಧಾರಸ್ವರೂಪಾ ಚ ಸರ್ವಪಾಪಹರಾ ತಥಾ। ಸರ್ವಾನಂದಮಯೀದೇವೀ ಸರ್ವರಕ್ಷಾಸ್ವ-
ರೂಪಿಣೀ। ದಶಮೀ ದೇವತಾ ಜ್ಞೇಯಾ ಸರ್ವೇಪ್ಸಿತಫಲಪ್ರದಾ। ಏತಾಶ್ಚಕ್ರೇಶಜಾಜ್ಞೆ-
ಯಾ॥ ವಜ್ರಂ ಶಕ್ತಿಂ ಚ ತೋಮರಂ ಚಕ್ರಂ ಚೈವಾಂಬುಜದ್ವಯಂ। ಮುಕ್ತಾಗೌರಸಮ
ಪ್ರಭಾಃ। ಏಕಾಸ್ಯಾ ವಾರ್ಣಸ್ಥಂ ಯೋಗಿನ್ಯೋ ದ್ವಿಭುಜಾ ಗುರವದ್ಧ್ಯೇಯಾಃ॥ ಇತಿ ಷಷ್ಠಾವರಣ

ಅಂತರ್ದಶಾರಂ॥ ❀ ॥—॥ ಯೀ ಸರ್ವರಕ್ಷಾಕರವೆಂಬ ಷಷ್ಠಾವರಣವಾದ ಅಂತ
ರ್ದಶಾರದೊಳ್ ತ್ರಿಪುರಮಾಲಿನಿಯೆಂಬ ಚಕ್ರನಾಯಕಿಯು ಸರ್ವಮಹಾಂಕುಶಾ
ಯೆಂಬ ಮುದ್ರೆಯಿಂದೊಡಗೂಡಿಯಿರುವಳು॥ ಯೀ ಆವರಣದೇವತೆಗಳು ೧೦
ಮಂದಿಯು ನಿಗರ್ಭಯೋಗಿನಿಯರೆಂಬ ಹೆಸರಂ ಪಡದಿರುವರು॥ ಯೀ ೧೦ ಮಂ-
ದಿಯು ವಂದೆ ಪ್ರಕಾರವಾದ್ದರಿಂದ ಗುರುತಿಗೆ ವಂದು ಪ್ರತಿಮೆಯ ಬರದು ಯಿದೆ॥—॥

[illegible]

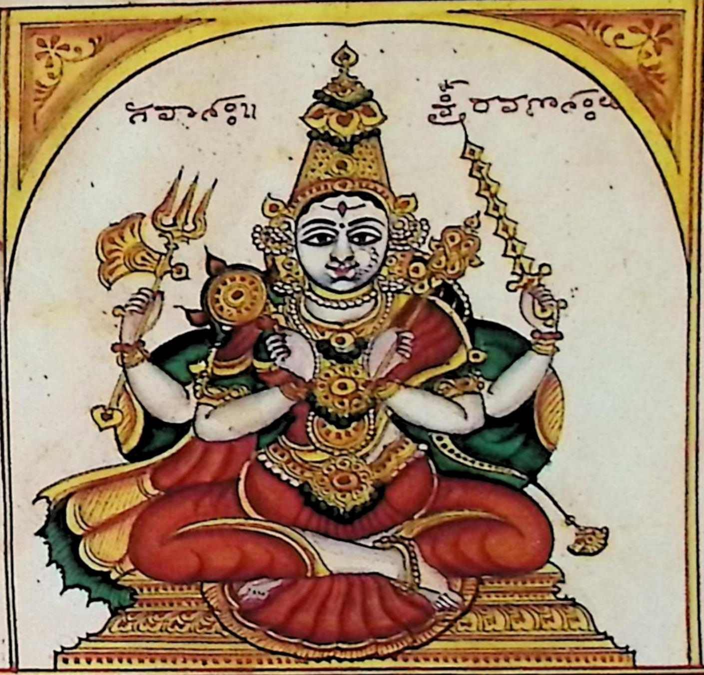

[illegible]

[illegible]

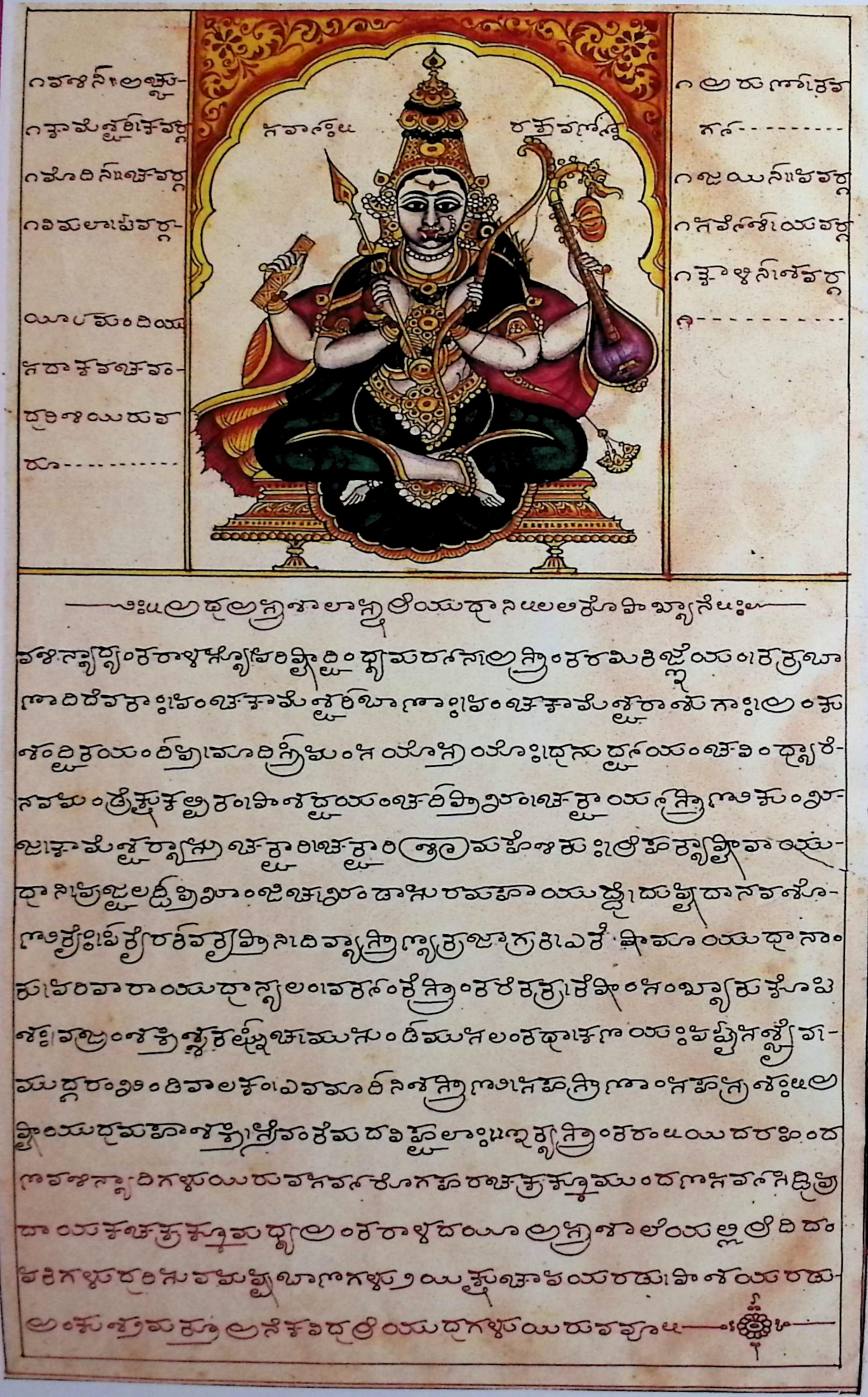

23b

೨ ಪುಷ್ಪಬಾಣಗಳು
೨ ಇಕ್ಷುಚಾಪಗಳು
೧ ಕರಿಷ್ಠ
೧ ಮುಸಂಡಿ
೧ ಗದಾ
೧ ಪಾಶ
೧ ಖಡ್ಗ
೧ ಖೇಟ

೨ ಪಾಶಗಳು
೨ ಅಂಕುಶಗಳು
೧ ಶಂಖ
೧ ಚಕ್ರಂ
೧ ವಜ್ರ
೧ ಶಕ್ತಿ
೧ ಕುಠಾರ
೧ ತೋಮರ

॥ ಅಥ ಅಷ್ಟಮಾವರಣಸ್ಥದೇವತಾಃ ॥ ಲಲಿತಾಧ್ಯಾನ ॥ ॥ ॥

ಅಸ್ತ್ರಸ್ಥಾನಸ್ಯೋಪರಿಷ್ಟಾತ್ಸರ್ವಸಿದ್ಧಿಪ್ರದಾಯಕಂ । ಚಕ್ರಂ ತ್ರಿಕೋಣಂ ತ್ರಿಪುರಾಂಬಾಸಿದ್ಧ್ಯಾ ಸ್ವರ್ಣಾಭ ಜಾರು ಮುದ್ರಿಕಾ । ಚಿಂತಾಮಣಿಗೃಹೇಂದ್ರಸ್ಥಾ ಅಷ್ಟಮಾವರಣಸ್ಥಿತಾಃ ಶಿಗ್ರ್ಯಪ್ರತಿರನಲಂಯಾಃ ಅರಿಮರ್ದನಹಸ್ತಾಃ । ಕಾಮೇಶೀ ವಜ್ರೇಶೀ ಭಗಮಾಲಿನೀ ಶಕ್ತಿ ಏತಾಸ್ತ್ರಿಕೋಣದೇವ್ಯಃ ಷೋಡಶಬಾಹುಸಮನ್ವಿತಾಃ । ಚಾಪಬಾಣೌ ಪಾನಪಾತ್ರಂ ಮಾತುಲುಂಗಂ ... ಕಾಂ । ಖಡ್ಗಂ ನಾಗಪಾಶಂ ಘಂಟಾಂ ಪುಷ್ಪಂ ಚ ವಾಮಹಸ್ತೈರ್ದಧಾನಂ । ಚಿತ್ರಾಂ ... ದಕ್ಷಿಣಹಸ್ತೈಃ ... ಶ್ರೀ ... ॥ ಅಷ್ಟಮಾವರಣಸ್ಥ ... ಸಿದ್ಧಿಪ್ರದಾಯಕ ... ಅಷ್ಟಮಾವರಣಮಾದ ತ್ರಿಕೋಣದೊಳ್ ತ್ರಿಪುರಾಂಬೆಯ ... ಯೋಗಿನಿಯ ... ಬಹುಶ್ರೇಯಂ ದೊಡಗೂಡಿಯಿರುವವಳು ಯೀ ಆವರಣದ ದೇವತೆಗಳು ... ಯೀ ... ಹಸ್ತಯೋಗಿನಿ ... ಯೀ ... ವಂದ ದೇಪ್ರಕಾರವಾಗಿಯಿರುವವರು ... ಪ್ರತಿಮೆ ಬರದು ಯಿದೆ ॥

೧ ಕಾಮೇಶಿ
೧ ವಜ್ರೇಶಿ
೧ ಭಗಮಾಲಾ

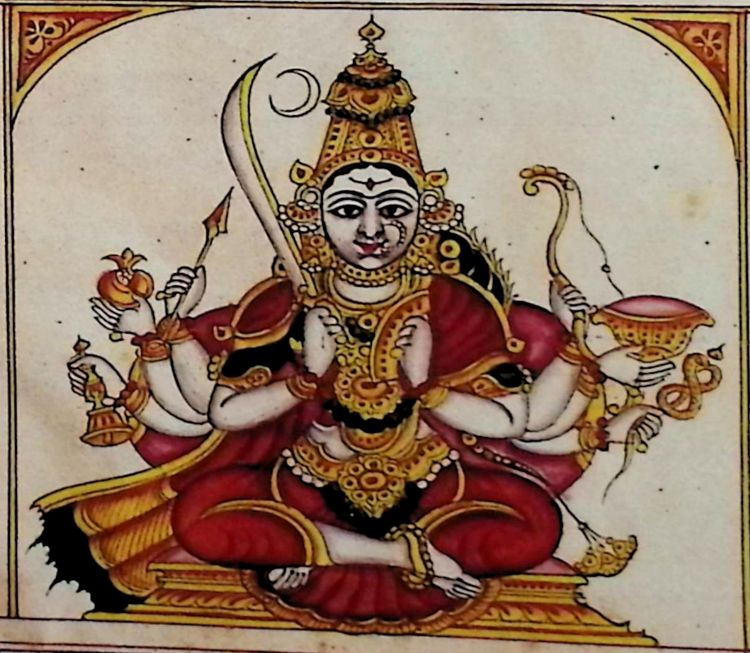

ಅಸ್ತ್ರ ॥
ಚತುರ್ವರ್ಣಾಃ

॥ ಅಥ ನಾಥಾಂಶಕಾನಾಂ ಲಕ್ಷಣೋಪಾಖ್ಯಾನೇ ॥

ತ್ರಿಕೋಣಾಗ್ನ್ಯಷ್ಟಭಾಗೇ ಸುನಿಶ್ಚಿತಂ ನಾಥಾಂಶಕಾನ್ ಸ್ಮರೇತ್ ತತ್ರ ನಾಥಾ ಮಹಾದೇವ್ಯಾ ಯೋ-
ಗಶಾಸ್ತ್ರಪ್ರವರ್ತಕಾಃ ತೇಷಾಂ ಮಂತ್ರಗುರವಸ್ತತ್ವವಿದ್ಯಾ ಮಹಾತ್ಮಾನಃ ಚತ್ವಾರೋ ಯು-
ಗನಾಥಾಸ್ತು ತೇಷಾಂ ನಾಮಾನಿ ಮತ್ಕ್ರಮಾ ಮಿತ್ರೇಶೋಡ್ಡೀಶಷಷ್ಠೀಶಚರ್ಯಾಖ್ಯಾಃ ಸಂಜ್ಞಾ-
ಸಂಭಾವಕ್ರಾಸ್ತತಃ ಷಷ್ಠಾ ಬಹವೋ ಲೋಕರಕ್ಷಾರ್ಥಂ ಪಾದುಕಾ ಕೃತಾಃ ದಿವ್ಯೌಘಾ ಮಾನವೌ-
ಘಾಸ್ತಥಾ ಸಿದ್ಧೌಘಾಸ್ತು ಗುರವಸ್ತೇ ತ್ರಿವಿಧಾ ಲೋಕ್ಯಂತೇ ರೂಪ್ಯಂತೇ ಯುಜ್ಯಂತೇ ದಿಕ್ ಸಿದ್ಧಯಃ
ಮಹಾಂತೋ ಗುರವಸ್ತೇಷು ಗೇಯಂ ತೇ ಚತುರೋ ಗುರೂನ್ ॥ ಇತಿ ನಾಥಾಂಶಕಾಃ ॥

ತ್ರಿಕೋಣದ ಉಪರಿಭಾಗದಲ್ಲಿರುವ ನಾಥಾಂಶಕದಲ್ಲಿ ಮಿತ್ರೇಶಾದಿ ೪ ಮಂದಿ ಯೋಗಶಾಸ್ತ್ರ-
ಪ್ರವರ್ತಕರಾದ ಗುರುಗಳು ಲೋಕರಕ್ಷಾರ್ಥವಾಗಿ - ಕಂಭಿಂದಾಗ್ರುಪ್ತರಾದ ದಿವ್ಯೌಘಮಾ-
ನವೌಘಸಿದ್ಧೌಘಗುರಕಾವಗಳೆಂಬ ಪಾದುಕಾರೂಪರಾದ ಗುರುಗಳಂ ದಣಿವಿಕರಾಗಿ-
ರುವರು - ಯೀ ಮಿತ್ರೇಶಾದಿ ನಾಲ್ಕುಮಂದಿ ಗುರುಗಳಿಗೆ ಯುಗನಾಥರೆಂಬ ಹೆಸರುವುಂ-
ಟು ॥ ಯೀ ನಾಲ್ಕುಮಂದಿ ಗುರುಗಳು ಮುಂದೆ ಪ್ರಕಾರವಾದ್ದರಿಂ ಗುರುಕಿಗೆ ಪ್ರಥಮೆ ಬರೆದದೆ

೧ ಮಿತ್ರೇಶಃ ....
೧ ಉಡ್ಡೀಶಃ ....
೧ ಷಷ್ಠೀಶಃ ....
೧ ಚರ್ಯಾನಾಥಃ

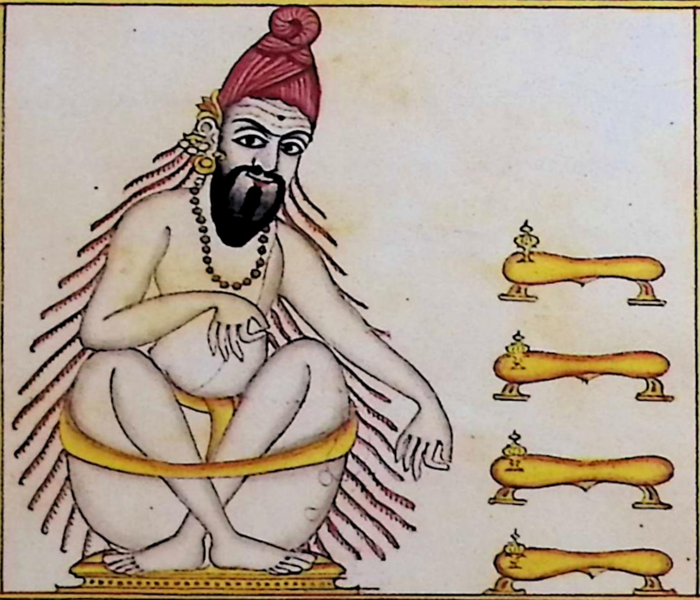

೧ ದಿವ್ಯೌಘಃ ..
೧ ಮಾನವೌಘಃ
೧ ಸಿದ್ಧೌಘಃ ...
೧ ಗುರಕಾವಗಃ

॥ ಅಥ ನಿತ್ಯಾಂಶಕಸ್ಥದೇವತಾಃ ಲಕ್ಷಣೋಪಾಖ್ಯಾನೇ ॥

ಅಥ ನಾಥಾಂಶಕಸ್ಯಾಗ್ನ್ಯಾಪರಿಸ್ಥಾ ಧಿಷ್ಣ್ಯಮುತ್ತಮಂ ನಿತ್ಯಾಂಶಕಮಿತಿ ಪ್ರೋಕ್ತಂ ತಸ್ಮಾದ್ರಾ-
ಗರ್ಭಯೋನಿಕಾ ಕಥಿತ್ವಾ ಚತ್ರಿಗಾತ್ಲ್ಯಾ ಮಹಾತ್ರಿಪುರಸುಂದರೀ ನಿತ್ಯಾಪಂಚದಶ
ಪ್ರೋಕ್ತಾಸ್ತಾಸಾಂ ನಾಮಾನಿ ಚ ಶೃಣು ಕಾಮೇಶ್ವರೀ ಭಗಮಾಲಾ ಚ ನಿತ್ಯಕ್ಲಿನ್ನಾ ತಥೈವ ಚ
ಭೇರುಂಡಾ ವಹ್ನಿವಾಸಿನ್ಯಾ ಮಹಾವಜ್ರೇಶ್ವರೀ ತಥಾ ದೂತೀ ಚ ತ್ವರಿತಾ ದೇವಿ ತಥಾ ಕುಲ-
ಸುಂದರೀ ನಿತ್ಯಾ ನೀಲಪತಾಕಾ ಚ ವಿಜಯಾ ಸರ್ವಮಂಗಳಾ ಜ್ವಾಲಾಮಾಲಿನಿಕಾ ಚಿತ್ರೇತ್ಯೇ-
ತಾಃ ಪಂಚದಶೋದಿತಾಃ ಇತಿ ನಿತ್ಯಾಃ ತಾಲಾರೂಪಾ ವಿಷ್ಣುವ್ಯಾಪ್ತ್ಯಾ ವ್ಯವಸ್ಥಿತಾಃ ದೇವಿ-

ಸ್ತವ ನಿತ್ಯಾಕಾರಾದ ದೇವಿಸಮ ನಿತ್ಯಾಯುಧಾಃ। ಜಗತಾಮುಪಕಾರಾ. ಯಾ ವರ್ತಮಾನಾಯ
ಗೆಯು ಗೆಃ ಶ್ರೀ ನಂದನಮ ಯಷ್ಠತಪ್ಸ್ಯಾಪಿಂ ಕೊರಚಿಕಾಲಯಾಃ॥ ೭ ಕಿ ನಿತ್ಯಾಂಕರಾಃ ೧ ನಾಥಾಂ
ಕರದಮೆಲು ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿರುವ ಯೀ ನಿತ್ಯಾಂಕರವೆಂಬ ದಿಕ್ಕುಗಳಲ್ಲಿ ಮಹಾತ್ರಿಪುರಸುಂದರಿಯ
ಬಚತ್ರನಾಯಕಿಯು ಗರ್ಭದೋನಿಯೆಂಬ ಮುದ್ರೆಯಿಂದೊಡಗೂಡಿಯುರುವಳು॥ ಯೀ
ನಾಥಾಂಕರದಲ್ಲಿರುವ ೧೫ ದೇವತೆಗಳು ನಿತ್ಯಕ್ಲಿಂನೆಯರೆಂಬ ಹೆಸರಿಂ ಪಡೆದಿರುವರು। ಯೀ
ನಿತ್ಯಕ್ಲಿಂನಾದಿ ದೇವತೆಗಳಿಗೆಲ್ಲ ಲಲಿತೋಪಾಖ್ಯಾನರಿತ್ಯ ದೇವಿಸಮನಿತ್ಯಾಕಾರವೆಂಬ ಮೆಲೆಬರೆದಿ
ರುವ ಧ್ಯಾನ ಹೊರತು ಶರಭಶಾಂಕರರಿತ್ಯಗಳವಂದಿಗೂ ಪ್ರತ್ಯೆಕವಾಗಿ ರೂಪಾಂಕರಧ್ಯಾ
ನಹಾ ಭೆರುಂಡಾ ದೇವಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಚಂದ್ರಜ್ಞಾನವಿದ್ಯಾಯೆಂಬ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ ಧ್ಯಾನ
ರಿತ್ಯ ಬರದು ಯಿದ್ದೆ ೧ ಲಲಿತೋಪಾಖ್ಯಾನರಿತ್ಯ ನಿತ್ಯಕ್ಲಿಂನೆಯರು ೧೫ ವಂದಿಗೂ ಸುರು
ಕಿಗೆ ವಂದು ಪ್ರತಿಮೆ ಬರದು ಯಿದ್ದೆ ೧

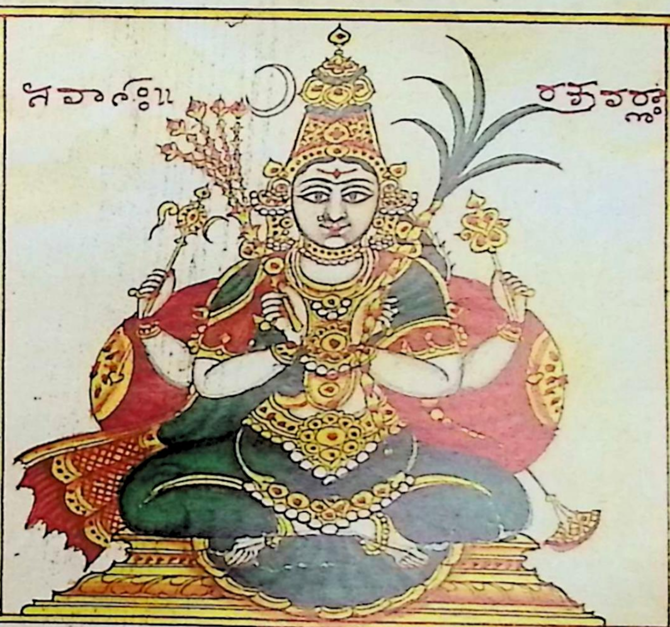

॥ ೧ ಅಥ ಮಾರ್ವೋಕ್ತ ಕಾಮೇಶ್ಯಾದಿ ಪಂಚದಶ ನಿತ್ಯಕ್ಲಿಂನಾದೇವ ೧

ತಾನಾಂ ಭೆರುಂಡಾಂ ವಿನಾ ಶರ
ಭೆರುಂಡಾಂ ಯಾಃ ಚಂ-
ತ್ಯರೂಪಾಂಕರಧ್ಯಾ
ಥ ಕಾಮೇಶಿ ಧ್ಯಾನಂ ೧
ಪಾಶೇಕ್ಷುಚಾಪೆಷು-
ಹಾಂ ಕಪಾಲಂ ಪುಷ್ಪ
ದಧಾನಾ ಪರು-
ಕಾಮೇಶ್ವರೀಂ ನಿತ್ಯ
೧೧೧ ೭ ರು ೧೫

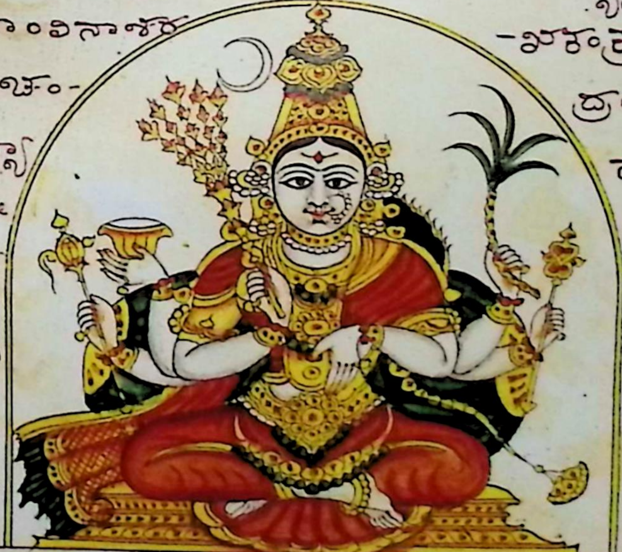

-ಖಂಡಂ ತ್ರಿರಿತ್ಯಾ ಧ್ಯಾನಾಂ ಕರಾ
ಚಂದ್ರಜ್ಞಾನವಿದ್ಯಾ ಗ್ರಂಥರಿ
ನಾನಿಲಖ್ಯಂತೆ ೧ ೭
ಶರಭಾಂಕಾಂ ಸ್ತ್ರೆ ೧—೧
ಧುಪಾಂ ೧೭ ಪಾತ್ರಂ ಮ
ಶರಾಂ ಪರಾಂ ಚಾಪಕ್ರೆ
- ೧೫ ತ್ರಿ ೧೫ ನೇತ್ರಾಂ
ವಹಾಂ ಭಜಾಮಿ॥
೧೫ ೧—೧

25b

అథ మహావజ్రేశ్వరీ ధ్యానం ॥ శ్రీ రహస్యే ॥

[illegible]

అథ శివదూతీ ధ్యానం ॥ శ్రీ రహస్యే ॥

[illegible]

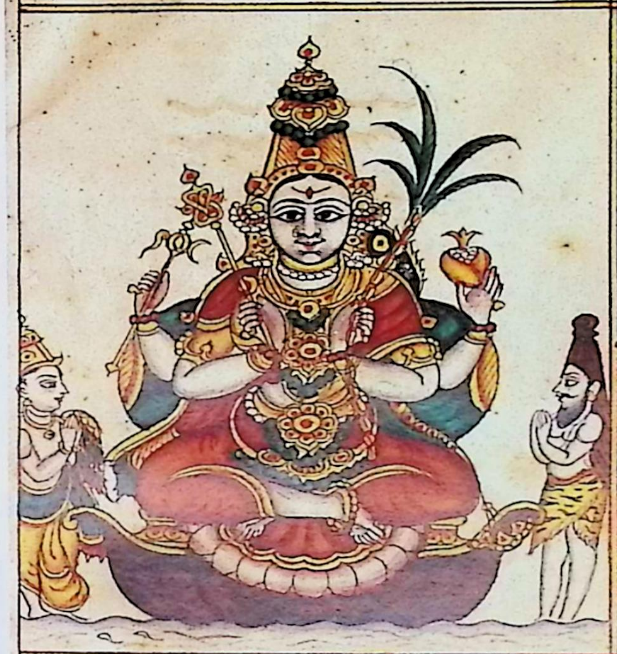

అథ త్వరితా ధ్యానం ॥ శ్రీ రహస్యే ॥

[illegible]

అథ కులసుందరీ ధ్యానం ॥ శ్రీ రహస్యే ॥

[illegible]

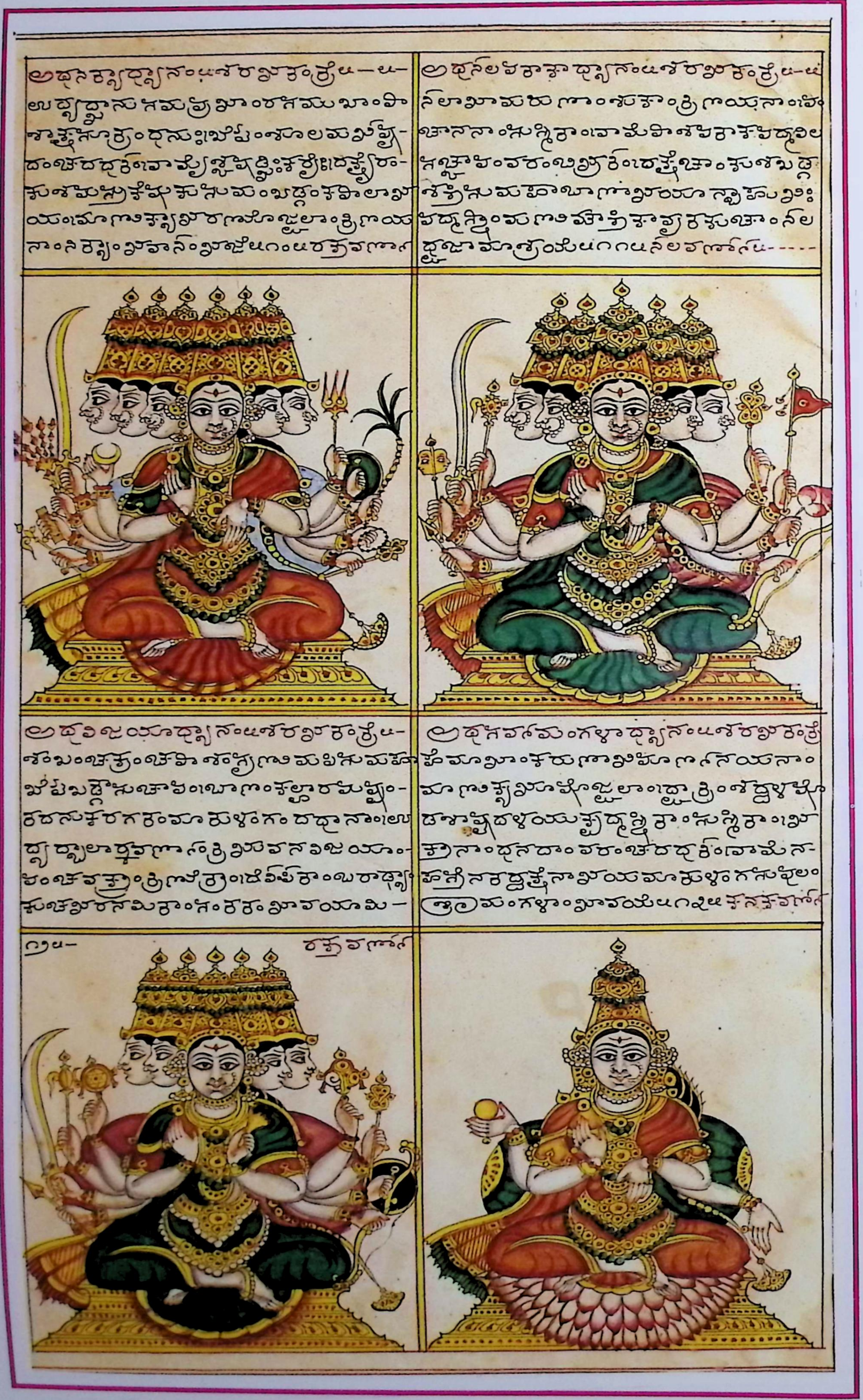

అథ జ్వాలామాలినీ ధ్యానం॥ శరద్వారత్రై
కల్పాంతాగ్నిసమప్రభాం శిరసి ముష్టిదిక్షు-
విపణ్జ్యేద్ద్వారదర్శ్యా। యున్మాంపాశోసుఖేషశం
జగుఖదాం శూలం వరం వామకర్మ్యాదక్షేకరం కు
శఖడ్గ శక్తిసుశరాణిచాపా భాంపటచిత్రకరం॥
జ్వాలామాలినీం జ్లరాం వమగ్ణవయూభూ
షితాం శ్రాపాత్రం సంధ్య॥ రక్తవర్ణా॥—

అథ విచిత్రా రూపం॥ శరద్వారంత్రైల—॥—
బాలార్కకోటిశోభాలాం ఖురవస్త్రశో-
భాం। పాశాంకుశచాపవరమభ్యభయం ద
ధానాం। విచిత్రాం శుకాం చానావరత్నవిభూ-
షితాం గౌం। విచిత్రాం బిత్రాం త్రిణయనాం స్మ-
దిభావం యామిమహామ॥--------------
రక్తవర్ణా॥—॥-------------------

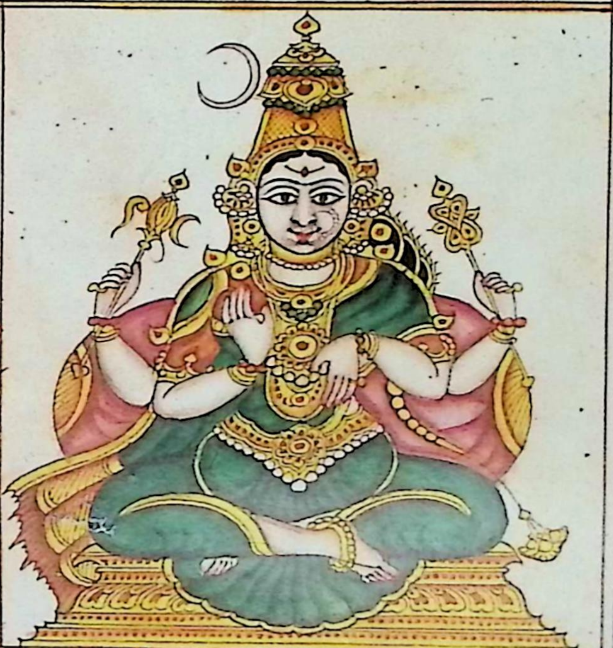

॥ అథ సర్వేశ్వరీం ధ్యానం నిత్యాలలితాకోపాఖ్యానే॥
రాజరాజేశ్వరీ వరేపాశాంకుశ శక్తుచాపమష్పబాణహస్తాం। సింధూరవర్ణాభాయా
యూ సర్వేశ్వరీం యకుర్త్రైలోక్యమోహనచక్రమొదలు నిర్వాంకరదారగెయిరు
వహిప్రొకృమందియూ వందేరూపు తీర్చరిందగు రుకిగెవం దుప్రథమయుంబరదీ

౧ త్రిపురా-----
౧ త్రిపురేశీ-----
౧ త్రిపురసుందరి
౧ త్రిపురవాసినీ-
౧ త్రిపురాశ్రీః---

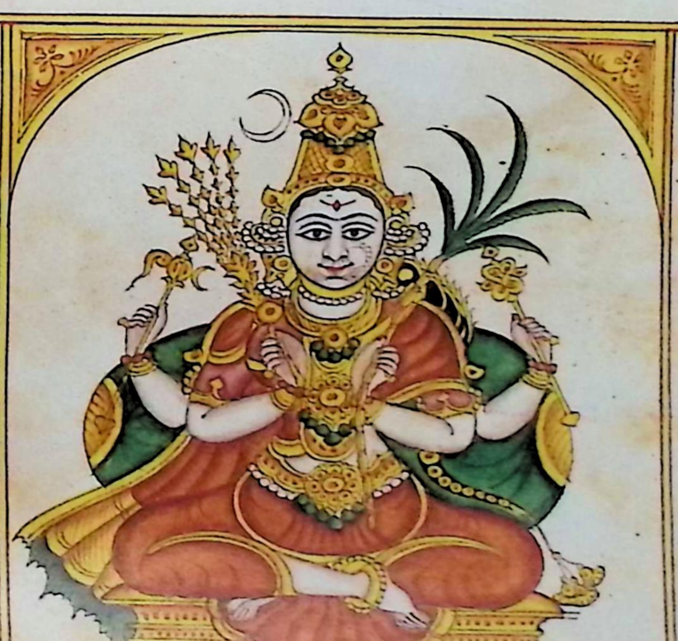

౧ త్రిపురమాలినీ
౧ త్రిపురాసిద్ధా-
౧ త్రిపురాంబా-
౧ మహాత్రిపుర-
సుందరీ॥----

॥ ಅಥ ಅಂಗದೇವ್ಯಾಂಗರಂ ॥ ಲಕ್ಷಣೋ ಧ್ಯಾನೇ ॥

ಅಥ ನವ್ಯಾಂಗರಾಳ ಸ್ವೋಪರಿಷ್ಠಾಷ್ಟಂ ಖಾಸಂ ಖಾವ ಅಂಗದೇವ್ಯಾಂಗರಂ ಪ್ರೋಕ್ತಂ ॥ ತಾಸಾಂ
ನಾಮಾನಿ ಚ ಶ್ರೃಣು ॥ ಹೃದ್ದೇವಿ ಚ ॥ ಶಿರೋದೇವಿ ॥ ಶಿಖಾದೇವಿ ಕಥ್ರೈವ ಚ ॥ ವರ್ಮದೇವಿ ದೃಷ್ಟಿದೇವಿ ॥ ಚಾ
ಸ್ತ್ರದೇವಿ ಷಡೀರಿತಾಃ ॥ ಅಷ್ಟಾಂಗ ಸಂ ನಪ್ರೋಷ್ಟಾಸ್ತ್ರಾಃ ॥ ಶ್ರೀ ಶಾಮ ಶ್ಯಾರಸುಪ್ರಾಪ್ತಾಃ ॥ ನವಲಾವ
ಣ್ಯಮೂರ್ಲ್ನಾಗ್ಯಾಃ ॥ ಸಾವಧಾನ ದ್ವಾರಾಯುಧಾಃ ॥ ಪರಿಕೋಟಿಂದು ಪಿ ತಂ ಚ ॥ ಪ್ರಾಪ್ಯಾಂಗ್ಯೋ
ದೇವಮೂರ್ತಯಃ ॥ ಲಲಿತಾಂಬಾಂಗ ರಕ್ಷಿಣ್ಯೋ ॥ ವರ್ತಂತೇ ವಿಶ್ವನಾಂ ವರಾಃ ॥ ಅಂಗ
ದೇವ್ಯಾಂಗರಂ ॥ ನವ್ಯಾಂಗರದ ಮೆಲು ಭಾಗದಲ್ಲಿರುವ ಅಂಗದೇವ್ಯಾಂಗರದಲ್ಲಿ ಹೃದ್ದೇವ್ಯಾದಿ
ಯಾಗಿರುವ ಷಡಂಗ ದೇವತೆಗಳು ಶ್ರೀ ದೇವಿಗೆ ಅಷ್ಟಾಂಗ ಅಂಗರಂಗವಾಗಿ ಲಾವಣ್ಯ
ಮೂರ್ತಿ ಶರೀರಗಳುಳ್ಳವರಾಗಿ ಬಿಂದು ಪೀಠದ ಸುತ್ತಲೂ ಜಾಗರೂಕರಾಗಿ ಆಯುಧಗ
ಳಂ ಧರಿಸಿಕೊಂಡು ಶ್ರೀ ದೇವಿಯ ಅಂಗಸಂರಕ್ಷಣಾ ತತ್ಪರರಾಗಿ ಇರುವರು ॥ ಇಯಾ
ಮೆರೆ ಲಮಂದಿಸಂದೆ ರೂಪವಾದ್ದರಿಂ ಗುರುಕಿಗೆ ೧ ಪ್ರಥಮೆ ಬರದು ಇಯದೆ ॥

ಸವಾಙ್ಗಃ

ರಕ್ತವರ್ಣಾಙ್ಗಃ

೧ ಹೃದಯದೇವಿ
೧ ಶಿರೋದೇವಿ
೧ ಶಿಖಾದೇವಿ

೧ ವರ್ಮದೇವಿ
೧ ನೇತ್ರದೇವಿ
೧ ಅಸ್ತ್ರದೇವಿ

॥ ಅಥ ನವಮಾವರಣ ಬಿಂದು ಪೀಠಸ್ಥ ಲಲಿತಾ ದೇವ್ಯಾಃ ॥ ಲಕ್ಷಣೋ ಧ್ಯಾನೇ ॥

ಅಂಗದೇವ್ಯಾಂಗರಾಳ ಸ್ವೋಪರಿಷ್ಠಾ ಸ್ಕಂದಲಾಸ್ಯಕಃ ॥ ಬಿಂದು ಪೀಠಮಿತಿ ಜ್ಞೇಯಂ ॥ ಶ್ರೀ ಪೀಠಮ
ಪಿ ಪೂಜ್ಯತೇ ॥ ಮಹಾ ಪೀಠಮಿತಿ ಜ್ಞೇಯಂ ॥ ವಿದ್ಯಾ ಪೀಠಮಪಿ ಸ್ಮೃತೇ ॥ ಆನಂದ ಪೀಠಮಪಿ ಚ ॥ ಪಂ
ಚಾಶ್ರೇ ಪೀಠರೂಪದ್ದರೆಗೆ ವಾ ॥ ನಂದಮಯಂ ಚತ್ರಾವಿದಾಂ ಕುಪ್ರಥಮಂ ಪರಂ ॥ ಏತದಾ
ನಂದ ಪೀಠಸ್ಥ ಮುದ್ರಾಗವಸತ್ರಿ ಖಂಡಿಕಾ ॥ ಕಕ್ರ ಶ್ರೀ ಲಲಿತಾದೇವ್ಯಾಃ ॥ ಪಂಚ ಬ್ರಹ್ಮಾಮ
ಯಂ ಮಹತ್ ॥ ಜಾಗರ್ತಿ ಪಂಚ ರತ್ನಂ ಚ ॥ ಪ್ರಪಂಚ ತ್ರಯಮೂಲ್ಯಕಂ ॥ ರತ್ನಮಂಚಸ್ಥ

— మూదబిందుపీఠదల్లవిరాజితసువర్ణామణ్డపస్థః॥ శ్రీవిద్యావశకల్యాణవాగ్భవసం —

(శ్రీ)చాముండికాంబాయైనమః॥ జయదేవిజగన్మాతః జయదేవిపరాత్పరే॥ జ
యకల్యాణనిలయే॥ జయకామకలాత్మికే॥ జయశంకరవామాక్షి॥ జయకామాక్షినంది
ని॥ జయాఖిలసురారాధ్యే॥ జయకామేశ్వరదే॥ జయబ్రహ్మమయే దేవి॥ బ్రహ్మానం
దరసాత్మికే॥ జయనారాయణీపరే॥ నందితాశేషవిష్టపే॥ జయ(శ్రీ)కంఠదయితే॥ జ
య(శ్రీ)లలితాంబికే॥ జయ(శ్రీ)విజయేదేవి॥ జయ(శ్రీ)సమృద్ధిదే॥ జాతస్య
జాయమానస్య ఇష్టాపూర్తస్య హేతవే॥ నమస్తస్యై త్రిజగతాం పాలయిత్రి పరాత్పరే॥ కలా
ముహూర్తకాష్ఠాహోరాత్రమాసర్తుశరదాత్మికే॥ నమస్సహస్రశీర్షాయై సహస్రముఖలో-
చనే॥ నమస్సహస్రహస్తాబ్జపాదపంకజశోభితే॥ అణోరణుతరేదేవి మహతో-
పి మహీయసి॥ పరాత్పరతరే మాతః తేజస్తేజీయసామపి॥ అతలంతుభవేత్పాదౌ వి-
తలం జానునీ తవ॥ రసాతలం కటీదేశః కుక్షిస్తే ధరణీ భవేత్॥ హృదయం తు భువర్లో-
కః స్వస్తే ముఖముదాహృతం॥ దృశశ్చంద్రార్కదహనా దిశస్తే బాహవోంబికే॥ మరు
తస్తే శ్వాసో లోకా వాచస్తే శ్రుతయోఖిలాః॥ క్రీడాతే లోకరచనా సఖాతే చిన్మయ
శ్శివః॥ ఆహారస్తే సదానందో వాసస్తే హృదయం సతాం॥ దృశ్యాదృశ్యస్వరూపాణి-
రూపాణి భువనాని తే॥ శిరోరుహా ఘనాస్తే తు తారకాః కుసుమాని తే॥ ధర్మా-
ద్యా బాహవస్తే స్యుః అధర్మాద్యాయుధాని తే॥ యమాశ్చ నియమాశ్చైవ కరపాద
రుహాస్తథా॥ స్తనౌ స్వాహాస్వధాకారౌ లోకోజ్జీవనకారకౌ॥ ప్రాణాయామస్తు తే
నాసా రసనా తే సరస్వతీ॥ ప్రత్యాహారస్త్వింద్రియాణి ధ్యానం తే ధీస్తు సత్తమా॥ మనస్తే
ధారణాశక్తిః హృదయం తే సమాధికః॥ మహీరుహాస్తేంగరుహాః ప్రభాతే వసనా
నంతే॥ భూషణం పావనం పాపఘ్నం చరవాగ్రహాః॥ యజ్ఞరూపా జగద్ధాత్రి విశ్వరూ
పా చ పావనీ॥ ఆదౌ యా తు దయాభూతా ససర్జ నిఖిలాః ప్రజాః॥ హృదయస్థాపి-
లోకానామదృశ్యా మోహనాత్మికా॥ నామరూపవిభాగం చ యా కరోతి స్వలీల-
యా॥ తాస్వధిష్ఠాయ తిష్ఠంతీ తేష్వర్థాన్కామదా॥ నమస్తస్యై మహాదేవ్యై సర్వశక్త్యై నమో
నమః॥ యా దేవీ పరమా శక్తిః పరబ్రహ్మాభిధాయినీ॥ బ్రహ్మానందాభిధానాయై తస్యై
దేవ్యై నమోనమః॥ యదాజ్ఞయా ప్రవర్తంతే వహ్నిసూర్యేందుమారుతాః॥ పృథివ్యాదీని భూతాని త
స్యై దేవ్యై నమోనమః॥ యా ససర్జాదిధాతారం సర్గాదావంబుజోద్భవం॥ దధార స్వయమేవైకా త
స్యై దేవ్యై నమోనమః॥ యయా ధృతా తు ధరణీ యయాకాశమమేయయా॥ యస్యాము
దేతి సవితా తస్యై దేవ్యై నమోనమః॥ యదంతరస్థం త్రిదివం యదాధారం జగత్త్రయం॥

ಯಸ್ಯಾಯಾಂಶಾಂಶಲಾಲೇಶಾತ್ತಸ್ಯೈ ದೇವ್ಯೈ ನಮೋ ನಮಃ। ಯಸ್ಯೋದರೇ ಜಗತ್ಕೃತ್ಸ್ನಂ ಯತ್ರ ತಿಷ್ಠತಿ
ನಶ್ವರಂ। ಯತ್ರಾಂತಮೇತಿ ಕಾಲೇ ತು ತಸ್ಯೈ ದೇವ್ಯೈ ನಮೋ ನಮಃ। ನಮೋ ನಮಸ್ತೇ ಜಗದೀಶ್ವರಾಯೈ। ನಮೋ ನ
ಮಸ್ತೇ ಸುಗುಣಾಶ್ರಯಾಯೈ। ನಮೋ ನಮಸ್ತೇ ತಮಸೇ ಹರಾಯೈ। ನಮೋ ನಮೋ ನಿರ್ಗುಣರಕ್ಷಿವಾಯೈ। ನಮೋ
ನಮಸ್ತೇ ಜಗದೇಕಮಾತ್ರೇ। ನಮೋ ನಮಸ್ತೇ ಜಗದೇಕಪಿತ್ರೇ। ನಮೋ ನಮಸ್ತೇಖಿಲಯಂತ್ರರೂಪೇ। ನಮೋ ನಮ
ಸ್ತೇಖಿಲತಂತ್ರರೂಪೇ। ನಮೋ ನಮೋ ಲೋಕಗುರುಪ್ರಧಾನೇ। ನಮೋ ನಮಸ್ತೇಖಿಲವಾಗ್ವಿಭೂತ್ಯೈ। ನಮೋಸ್ತು ಲ
ಕ್ಷ್ಮ್ಯೈ ಜಗದೇಕತುಷ್ಟ್ಯೈ। ನಮೋ ನಮಃ ಶಾಂಭವಿ ಸರ್ವಶಕ್ತ್ಯೈ। ಅನಾದಿಮಧ್ಯಾಂತಮಪಾಂಚಭೌತಿಕಂ। ಅವಾ
ಙ್ಮನೋಗಮ್ಯಮತರ್ಕ್ಯವೈಭವಂ। ಅರೂಪಮದ್ವಂದ್ವಮದೃಷ್ಟಿಗೋಚರಂ। ಪ್ರಭಾವಮಗ್ರ್ಯಂ ಕಥಮಂ
ಬ ವರ್ಣ್ಯತೇ। ಪ್ರಸೀದ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಿ ವಿಶ್ವವಂದಿತೇ। ಪ್ರಸೀದ ವಿದ್ಯೇಶ್ವರಿ ವೇದರೂಪಿಣಿ। ಪ್ರಸೀದ ಮಾಯಾಮ-
ಯಿ ಮಂತ್ರವಿಗ್ರಹೇ। ಪ್ರಸೀದ ಸರ್ವೇಶ್ವರಿ ಸರ್ವರೂಪಿಣಿ। ಇತಿ ಸ್ತುತ್ವಾ ಮಹಾದೇವಿಂ। ದೇವಾಸ್ತೇ ಸ
ವಾಸವಾಃ। ಭೂಯೋ ಭೂಯೋ ನಮಶ್ಚಕ್ರುಃ ಶರಣಂ ಜಗ್ಮುರಂಜಸಾ। ತತಃ ಪ್ರಸನ್ನಾ ದೇವೇ
ಶಿ ಪ್ರಣತಂ ವೀಕ್ಷ್ಯ ವಾಸವಂ। ವರೇಣಚ್ಛಂದಯಾಮಾಸ ವರದಾ ಸರ್ವದೇಹಿನಾಂ। ಇಂದ್ರ ಉವಾಚ
ಯದಿ ತುಷ್ಟಾಸಿ ಕಲ್ಯಾಣಿ ವಯಂ ದೈತ್ಯೇಂದ್ರಪೀಡಿತಾಃ। ದುರ್ಲಭಂ ಜೀವಿತಂ ಜಾತಂ ಪಿಷ್ಟಾಂ ಗತಾಸ್ತ್ವ
ಶರಣಾರ್ಥಿನಃ। ದೇವ್ಯುವಾಚ। ಅಹಮೇವ ವಿನಿರ್ಜಿತ್ಯ ಭಂಡಂ ದೈತ್ಯಕುಲೇಶ್ವರಂ। ಅಚಿರಾತ್ತ
ವರಾತ್ತ್ವಮಿತ್ರೈರ್ಲೋಕಸ್ತ್ರಯಂ ಮನಸಃ। ನಿರ್ಭಯಾ ಮುದಿತಾಸ್ಸಂತು ಸರ್ವೇ ದೇವಗಣಾಸ್ತ
ದಾ। ಯೇ ಸ್ತುವಂತಿ ಚ ಮಾಂ ಭಕ್ತ್ಯಾ ಸ್ತವೇನಾನೇನ ಮಾನವಾಃ। ಭ್ರಜನಂತೇ ಭಾವಿಷ್ಯಂತಿ। ಧರ್ಮ ಶ್ರೀ
ಯಶ್ಶ್ರಿಯಂ ಸದಾ। ವಿದ್ಯಾ ವಿನಯಸಂಪನ್ನಾ ನಿರೋಗಾ ದೀರ್ಘಜೀವಿನಃ। ಪುತ್ರಮಿತ್ರಕಳತ್ರಾಢ್ಯಾ-
ಭವಂತಿ ಮದನುಗ್ರಹಾತ್। ಏವಂ ಲಬ್ಧ್ವಾ ವರಂ ದೇವಾ। ದೇವೇಂದ್ರೋಪಿ ಮಹಾಬಲಃ। ತೇ ಮೋದಂ ಪರ
ಮಂ ಜಗ್ಮುಸ್ತಾಂ ವಿಲೋಕ್ಯ ಮುಹುರ್ಮುಹುಃ। ಇತಿ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡಪುರಾಣೇ ಉತ್ತರಖಂಡೇ ಲಲಿ
ತೋಪಾಖ್ಯಾನೇ ಇಂದ್ರಾದಿಕೃತದೇವೀಸ್ತುತಿರ್ನಾಮ ೪ ಶ್ರೀ ದೇವೀ ಶ್ರೀವಿಭಾವರೀ ದೇವೀ ಕಲ್ಯಾಣಿ ಗಹ
ತ್ರಿಶಂ ಭಾಃ ॥ ॥ ಶ್ರೀ ಚಾಮುಂಡಾಂಬಿಕಾಯೈ ನಮಃ ॥ ಏಕಸ್ಮಿನ್ನೇವ ಕಾಲೇ ತು ಬ್ರಹ್ಮಲೋ
ಕಪಿತಾಮಹಃ। ತತೋ ಜಗಾಮ ಧರ್ಮದೇಶಂ ದ್ರಷ್ಟುಕಾಮೋ ಮಹರ್ಷಿಭಿಃ। ತತೋ ಜಗಾಮ ತತೋ ವಿಷ್ಣು-
ರಾರೂಢೋ ವಿನತಾಸುತಂ। ಶಿವೋಪಿ ವೃಷಮಾರುಹ್ಯ ಗಮಯಾಮಾಸ ಲೋಕಖಿಲೇಶ್ವರಂ। ದೇವರ್ಷಯೋ
ನಾರದಾದ್ಯಾಸ್ತ್ರಿಯಾ ಜಗ್ಮುರ್ಮಹೇಶ್ವರಂ। ತಥಾ ಯಯುಸ್ತಂ ಮಹಾದೇವಂ ಸರ್ವೇ ಚಾಪ್ಸರಸಾಂ
ಗಣಾಃ। ವಿಶ್ವಾವಸುಪ್ರಭೃತಯೋ ಗಂಧರ್ವಾಶ್ಚೈವ ಯಕ್ಷಕಾಃ। ಬ್ರಹ್ಮಣಾ ಧರ್ಮಾದಿಷ್ಟಾ
ವಿಶ್ವಕರ್ಮಾ ವಿಶಾಂಪತಿಃ। ಚಕಾರ ನಗರಂ ದಿವ್ಯಂ ಯಥಾಮರಪುರಂ ತಥಾ। ತತೋ ಭಗವತೀ
ದುರ್ಗಾ ಸರ್ವಮಂತ್ರಾಧಿದೇವತಾ। ವಿದ್ಯಾಧಿದೇವತಾ ಶ್ಯಾಮಾ ಸರ್ವಾ ಜಗದಂಬಿಕಾ। ಬ್ರಹ್ಮಾ
ದ್ಯಾ ಮಾತರಶ್ಚೈವ ತಥಾ ಭೈರವಗಣಾ ವರಾಃ। ಸಿದ್ಧಯೋ ಯೋಗಿನೀ ಮಾಲ್ಯಾ ಯೋಗಿನ್ಯಶ್ಚೈವ-
ಕೋಟಿಶಃ। ಭೈರವಾಃ ಕ್ಷೇತ್ರಪಾಲಾಶ್ಚ ಮಹಾಶಾಸ್ತ್ರಾ ಗಣಾಗ್ರಣೀಃ। ಮಹಾಗಣೇಶಸ್ಕಂದ

ష్ఠావసుకోవర్ణాద్రుశః। ఆగచ్ఛదేవమహాదేవం। అపశ్యత్పురంరాసిధా। తత్రాద్భ
నగరం రమ్యం। నానాప్రకారకోశరత్నం। గజాశ్వరథసంకులాఢ్యం। రాజవీథివిరాజితాం-
నివసంతానామమహార్ణానాం। క్షత్రియానాం ద్విజన్మనాం వైశ్యశూద్రాదీనాం। గృహాణి
రుచిరాణి చ। మధ్యే రాజగృహం దివ్యం। ద్వారగోపురశోభితం। శాలాభిర్బహుభిర్వి
యుక్తం। సభాభిరుపశోభితం। సింహాసనసభాం చైవ నవరత్నమయీం శుభాం।
మధ్యే సింహాసనం దివ్యం। ఛత్రచామరవిభూషితం। స్థితం ప్రకాశమద్భుతముదయాదిత్య
సంనిభం। విలోక్య చిత్రం తం మహేశః। బ్రహ్మలోకపితామహః। యద్దృష్ట్వా రత్నమద్భుతం యయా
రత్నరంభాలతోపివా। మరకత్యశ్వ ప్రభావత్యాశ్చ లోక్యాదిపతి భూపతే। శీతలాస్త్రీ రాజ్య
పాలిమురుహోపితం యావినా। మంగళాచారగం పశ్యం। మహామురుషలక్షణం। అను-
రూపాంగనాయుక్తం। మణిపీఠే దిశి శ్రీదేవః। విభూతివరారోహా। మురారాత్రి శృంగార
దేవతా। సహోత్పత్తీషు లోకేషు। సచామ్యస్త్వం కరాద్రుతేజపిలోమం దధార్యభావిరూ
పాత్తైః కాపాలభ్రూతకలాపీనాగ్నాదిగ్ధాంగః। క్మశానస్థోవిభీషణః। అమంగళాత్మాదంష్ట్రీ సః।
పరంప్రత్రాగు మంగళాన్యతి శీత్రంతయవమానస్య। బ్రహ్మణోగ్రే మహేశ్వరః। కాంచనక్షో
పలావర్ణ్యా। యుక్తో దివ్య శరీరవాః। దివ్యాంబరధరశ్రగ్గీ। దివ్యగంధానులేపనః। శీర్షపే
రత్నేయూరకుండలాద్యైరలంకృతః। ప్రాదుర్భూతవాన్స్వమరో। జగన్మోహనరూపధృ
క్తీతం సువర్ణవర్ణాభాలంక్య। ప్రణంయనపితామహః। చాతుర్వక్త్రం నామహ్యాక్షమనయవ
పుధాంరసం। తస్య సుపీవసంకత్రే। తను భూషోవరత్నాయం। ప్రతినేత్రశ్రీ ర్నిహితహి తత్రమధ్యే
యయతే। అస్తు నంస్త్రీవరాశక్తిం। బ్రహ్మవిష్ణుమహేశ్వరాః। తాం దృష్ట్వా దృగ్గోచరా క్షీం। సమా
రాసనులభోహితః। అభవన్మన్మథావిష్టో। విష్ణుర్బృహత్కాలః। త్రియాః। సాపితం విష్ణుత్వం ర-
మోరితమం తమివన్మనః। మదనావిష్టతవాసంగో। విశునూప సమన్వరా। అన్యోన్యాలోకనా
సక్తౌ। తావుభౌ మదనాకుతౌ। సద్భావావిశేషజ్ఞౌ। దృతిమంతౌ మనస్తినౌ। పత్యైరజ్ఞారచార
ర్త్రౌ। ముహూర్తాన్తృప్తిచేరతి। అథోవాచ మహాదేవం। బ్రహ్మలోకైకనాయకః। మమ
దేవాసూయుష్యంతోగంధవాన్ప్రరతిం గణాః। తాం సోమాంద్రష్టుమిచ్ఛామి। త్రియాంవ
రమాగనతేపావాను రూపస్త్రీ దేవి। ప్రియోధన్యరతః। మమాపాలోకితం రత్నాధా
యా। పాజ్జ్ఞామురుషం పరం। రాజ్ఞీ భవామరత్నిస్త్రి రావావరాగనే। అవిమిత్రావ-
హావిహాగ। దేవషిన్నివి రక్షల్మషైః। సామ్రాజ్యచింత్వాసం యుక్తాం। సవాసూర్యాన్వపా-
పితాం। సప్రియావాగనగరాం। ద్రష్టుమిచ్ఛామహే- వయం। తద్భుత్వా- వాచనం దేవ
మం దర్శిరమయుఖాం ముంజాలు వాచతారసోవాక్యం। బ్రహ్మవిష్ణుమహేశ్వరాన్త్రి

ರಾತ್ರಾಹಂ ನದಾದೇವಾಃ ಸ್ತ್ರೈಲ್ಲಾ ಛಾರವಿಶಾರಿಗಾಳಿಮಮಾ ಸರೂಪಚರಿರೋಬಾಪರಾಮಪ್ರಿಯಹೊಮ
ಮಾಃರಥೆರಿರಸ್ರ್ತರಿಶ್ರೀಕ್ಷ್ಯಾನಪ್ರೇದೇಪ್ರೈಃ ಪಿಕಾಮಹಾಃ ಲುವಾಚವಚನಂ ರೆಪಂ ಧಮಾರ್ಥಗಹಿರಃ
ಹಿರಂ ಕ್ಷಾಲಕ್ರೌರಾತ್ರಯತ್ರೌರಾ ಪಿಶ್ರದ-ಕ್ರ್ತಾಸ್ಟಯಂ ಪ್ರರಾ ನಾರಿಹಿ ರುಷ್ಯಯೊಶೆವಾಮುದ್ದ್ಲಾಹ-
ಸ್ಪುಚರುವರ್ಧಃ ಕ್ಷಾಲಕ್ರೌರಾಮವೆಶ್ಯಾಸ್ತ್ಯಾತ್ತ್ರಯತ್ರೌರಾಮದಾಕ್ಷಾ ಗಂಧವೋದ್ದ್ಲಾಹಿರಾ-
ಯುಕ್ತ್ರಾ ವಿಾ ಯಾನ್ಯ್ವಾ ಪ್ರಿಶ್ರದತ್ತ್ರಾ ನವಾನಧರ್ಮಗಾಲಿಯುಕ್ತ್ರಾ ವಿಾ ಯಾನ್ಯಾಶ್ರವ-
ಶಂವದಾ ಯದತ್ರ್ಪುರಂಪರಬ್ರಂಹ್ಮಾ ನದನದ್ದ್ವಾವವಾಜರಂ ಚಿದಾನಂದಾಕ್ಷನಸ್ರಸ್ಮಾಪ್ರಪ್ರ
ಕಿಸ್ರಮಜಾ ಯರಸ್ಟಮೆವಾನಿ ಚರಪ್ರಂಹ್ಮಾ ಪ್ರಶ್ರಕಸ್ರಿಕ್ಷಮೆವಹಾ ಕ್ಷಮೆವಾನಾದಿರಖಿಲಾ ಕ್ಷಾ
ರಗಾ ಕ್ಷಾರಗಾಕ್ರಿಕ್ಷಾ ಕ್ಷಾಮೆವಹಾ ವಿಚಿಂನ್ತಂ ರಿ ಯೊಗಿನಸ್ರನಕ್ಷಾದಂ ಯಃ ನದನಕ್ಷಮಶರೂ-
ಪಾಚಾ ಪ್ಯಕ್ರಾ ಪ್ಯಕ್ರೋರದ ಯಾಕ್ರಿಕ್ಷಾ ಕ್ಷಾಮೆವಹಾ ಪ್ರಶಂನಂರಿಪಂಚಬ್ರಂಹ್ಮಸ್ಟರೂಪಿಗಾಲಿಂ ಕ್ಷ
ಮೆವಹಿಸ್ರಜಸ್ತ್ಯದಾ ಕ್ಷಮೆವಹ್ನ್ಯಾವಾನಿಕ್ಷ ಗಾಕಕ್ಷಮೆವವಿಾ ಯೊಹರನಿ ವಿದಧಾನಿ ಮಹೇಶ್ವ
ರಿ ರಸ್ಮಾಕ್ರ್ತಾರಂಕ್ರ್ಯಾನಾಶಸ್ರೆನವಿಾಪತ್ರಿಯನಂಗಮಾರೆಬಿಜಕ್ಷ್ಮಮರುಷ್ಯಂ ಕ್ಷಂಚಿಲ್ಲೋಕ್ಷಾನುಸ್ರ
ಹಕ್ಷಾಷ್ಯಯಾ ಗ್ನರಿ ವಿಜ್ಞಾಪಿರಾದೆವ ಬ್ರಂಹ್ಮಗಾನಃ ಕಲೈಸ್ರುರೈಃ ಸ್ರಜಮುಧ್ಯಾಷ್ಯಹಸ್ರನ-
ಚಿತ್ರೈವಗಗನಾಂ ರರಿರ ಯೊಕ್ರ್ಯಪ್ತಿಮನಿಾಮಾಲಾ ಶೊವಿಾಯಂ ರೆನಖಾಸ್ತ್ರಲಂ ಪಪಾರಕ್ಷಂ
ಠರೆಶರುರದಾಕ್ಷಾಮೆಸ್ತ್ರರಸ್ಯಹಿ ಮುಮುದುಸ್ಸ್ರರದಾದೆವಾ ಬ್ರಂಹ್ಮವಿಷ್ಣುಹರಾದಯಃ-
ವಾಪ್ರಾಷಃ ಮಪ್ರಿವಪಿಾಗಾಲಿಮಂದವಾರೆರಿರಾಷ್ಟನಾಃ ಲ್ರಥೋವಾಚ ವಿಧ್ವಾರಾಮ ವಿಾಗವಂರಂ
ಜನಾದರ್ನಂ ಕ್ಷರರಪ್ರೊ ವಿಧಿನೊದ್ದ್ಲಾಹಸ್ರನಯೊಕ್ಷಪಯೊಹರಿಮುಹೂರೊದ್ರೈವ-
ನಂ ಪ್ರಾಪ್ತೋ ಜಗನ್ಮಂಗಳಕ್ಷಾರಕ್ಷಃ ಕ್ರ್ಪುಷ್ರಾ ಪಾಹಿಪಹಾದೆವಿಜಹಾಜ ಕ್ಷಾವಿಾವಾನಪಿದಾಮಷ
ಹಾನಿಕ್ಷಲ್ಯಾಗಾಲಿಮಸ್ತ್ರ್ಯ ಕ್ಷಾಮಶವಾ ಯಮುರಜ್ಸ್ರ್ಕ್ಷಾವಚನಂ ರಸ್ತ್ಯಾ ದೆವದೆವಸ್ತ್ರಿ ವಿತ್ರಮಃ ದದೆ
ರಸ್ತ್ರೈವಿಧಾನೆನಪ್ರಿರಸ್ಯರಾಂ ಶಂಕರಾಯ ಮರದೆವಪಿಪ್ರಿಶ್ರಮಯ ಬ್ಯಾನಾಂ ನವಾನಿಾಂ ದೆವಾಜಾ
ರಿನಾಂ ಕ್ಷಲ್ಯಾಗಾಂಕ್ಷರಯಾಮಾನಿಶವಯೊರಾದಿಕೆಶವಃ ಲುಪಾಯನಾನಿ ಪ್ರದದುಸ್ರ್ತಾ-
ಪೆಬ್ರಂಹ್ಮಾದಯಸ್ಸ್ರರಾಃ ದದಾಬ್ರಂಹ್ಮಕ್ಷ್ಮಚಾಪಂ ಮವಪ್ರನಿಾರಮನಸ್ತ್ರರಂ ರಯೊಃ ಮ
ಪ್ರಾಯುಧಂ ಪ್ರಿದಾದಪ್ಲ್ಲಾನಂ ಹರಿರಸ್ಯಯಂ ನಾಗಪಾಶಂ ದದಾರಾವಿಾಸ್ಯಾಂ ವರುಗಾಯೊಯ
ದನಿಾಂ ಪರಿಃ ಅಂಕುಶಂ ಚದದಾ ರಾವಿಾಸ್ಯಾಂ ವಿಶ್ರ್ತಕ್ಷವಾಪಿಶಾಂ ಪರಿಃ ಕಿರೀಟಮಗ್ನಿಃ ಪ್ರಿ-
ಯುಜ್ರ್ತಾಕ್ರ್ತಾಪಂ ಕ್ಷಿಚಂದ್ರವಿಾಸ್ಟರಾ ನವರಕ್ಷಪ ಯೊಂ ವಿಾ ಪಿಾ ಪ್ರಿದಾದ್ರಾ ರಸ್ಯಕ್ಷರಸ್ರಾ-
ಯಂ ದದೌ ಸುರಾಗಾವಧಿಪೆಮಧುಪಾತ್ರಮಥಾಕ್ಷಯಂ ಚಿಂ ರಾಮಗಾಲಿಮಯೊಂ ಮ
ಲಾಂ ಕುಬೆರಃ ಪ್ರದದಾ ರದಾನಿಾ ಪ್ರಾಜ್ಯನಾಚಕ್ಷ ಲುಕ್ರಾಂ ದದೌ ಲಕ್ಷ್ಮೀಪತಿಸ್ಟಯಂ ಗಂಗಾಚ
ಯಮುನಾರಾವಿಾಸ್ಯಾಂ ಚಾಮರೆಚಂದ್ರವಿಾಸ್ಟರೆ ಬ್ರಂಹ್ಮಾದ್ಯಾವಜಪೊಬುಪ್ರಾ ಸ್ಸ್ವಾದಿರಸ್ಯ-
ಸ್ತ್ಪಾಸ್ತ್ಪಾಸ್ತೌರದಾ ದಿಕ್ಷಾಲಾಮರುರಸ್ತ್ರಿಧ್ವಾಗಂಧರ್ಪಾಸ್ತ್ರೈವಯಕ್ಷಕ್ಷಾಃ ಸ್ತ್ರೋನಿಸ್ತ್ರೋನ್ಯಾಯುಧಾ

స్త్రీణాం స్త్రీణామపరాణాం చ ॥ ఉమా మంగళాని సాన్నిధ్యత్వాత్ శ్లోకః ॥ శ్లోకః ॥ ఏవం విజ్ఞాపితా దేవీ

సా శరదినాఖిల స్తోత్ర స్తుతవాన్ నివాసినా ॥ యత్ప్రత్యక్షయామాస చాముండా భ్రమరాంబా గాంధారీం

శ్రీ శివసంవాదిత వాదదిశా శ్రీవర్ణిత యథావిధి యుక్తా ॥ ప్రత్యక్షయామాస చాముండా ॥ అ

హరయం రక్షాం కృత్వా ॥ మహిషాసుర నిశుంభరాక్షసాః స్త్రీ స్త్రీణాం శ్రేష్ఠ వయోనివాసా మాదిపక్రోడ శక్తు కృతాః

ఏకదాఖ్యానమహోయుష్మాకం సమంగళకారకం ॥ శ్రీవిష్ణోర్వో మహాదేవ్యాః స్త్రీ రాజ్ఞీ

వచనం ॥ యః ప్రాతరుత్థాయ విద్వాన్ శ్రోత్రం ప్రోద్ధత సమస్తం ॥ జపేద్దినశః వృద్ధిస్త్య ప్రధానం మిర

వాగ్గవేశనా శివావిద్యారత్య ॥ పరత్ర ప్రాప్త మర్త్యః యశః ప్రాప్నోతి విమలం ॥ సమోనోత్తమ

రామ ॥ అచలాత్ శివ వక్త్ర నృత్య యస్త్ర్యవ దేవ రీతి చ దా చిన్న పాయం రక్త్య ॥ రేజస్త్రీ వర్ష

వార్షిక వర్ష ప్రాప్త యవిహసన్ ప్రాప్నోతి యశః ॥ శ్రీ గంధర్వ్య యోజన వేన్న ర్ధ్యంధ్యా

స్త్రీ సంపాదన స్తోత్రం ॥ మహత్త్వ గాంభీర్య కర లక్ష్మీం ప్రాప్నుయాజ్జ్ఞానమహోత్తమః ॥ ఇతి శ్రీ బ్రహ్మాండ

పురాణే ఉత్తర ఖండే శ్రీ మత్స్తోత్రే శ్రీవిష్ణోర్వక్తా మే స్తోత్రే శ్రీ మత్స్తోత్ర వివాహ శ్రీ మత్స్తోత్రే ప

ప్రాంజలిర్ మహోత్సవో నామ లలితోపాఖ్యానే చతుర్దశోఽధ్యాయః ॥

॥ అథ మహిషాసురమర్దినీ స్తోత్రం ॥

అయిగిరినందిని నందితమేదిని విశ్వవినోదిని నందినుతే గిరివరవింధ్య శిరోధినివాసిని

విష్ణువిలాసిని జిష్ణునుతే ॥ భగవతి హే శితికంఠకుటుంబిని భూరికుటుంబిని భూరికృతే-

జయజయహే మహిషాసురమర్దిని రమ్యకపర్దిని శైలసుతే ॥౧॥ అయి శతఖండ ని

ఖండితరుండ వితుండితశుండ గజాధిపతే ॥ రిపుగజగండ విదారణచండ పరాక్రమశౌండ మృగా

ధిపతే ॥ నిజభుజదండ నిపాతితచండ నిపాతితముండ భటాధిపతే ॥ జయజయ-

యహే ॥౨॥ అయి నిజహుంకృతిమాత్ర నిరాకృత ధూమ్రవిలోచన ధూమ్రశతే ॥ సమర

విశోషిత శోణితబీజ సముద్భవశోణితబీజలతే ॥ శివశివ శుంభనిశుంభ మహాహవ

తర్పిత భూతపిశాచరతే ॥ జయజయహే ॥౩॥ అయి జగదంబ కదంబవనప్రియవాసిని

హాసిని హాసరతే ॥ శిఖరి శిరోమణి తుంగహిమాలయ శృంగనిజాలయ మధ్యగతే ॥ మ

ధుమధురే మధుకైటభగంజిని కైటభభంజిని రాసరతే ॥ జయజయహే ॥౪॥ అయి సు-

దతీజన లాలసమానస మోహన మన్మథరాజసుతే ॥ అవిరళగండగళన్మద మేదుర మ-

త్తమతంగజ రాజగతే ॥ త్రిభువన భూషణ భూతకళానిధి రూపపయోనిధి రాజసు-

తే ॥ జయజయహే ॥౫॥ అయి రణదుర్మద శత్రువధోదిత దుర్ధర నిర్జర శక్తిభృతే

32b

ಕಾಮರಾಜಬಿಂದುಪೀಠವೆಂಬುದಾಗಿಯೂ ಪಂಚಾಶತ್ಪೀಠರೂಪವಾಗಿಯೂ ಶ್ರೀಪೀಠವೆಂ-
ಬುದಾಗಿಯೂ ಮಹಾಪೀಠವೆಂಬುದಾಗಿಯೂ ವಿದ್ಯಾಪೀಠವೆಂಬುದಾಗಿಯೂ ಹೆಸರುಳ್ಳ ಯೋ-
ನಿಬಿಂದುಪೀಠದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಪ್ರಪಂಚವೆ ಮಾಲ್ಯವಾಗಿವುಳ್ಳ ಅಗ್ನಿ ನಿರುಋತಿ ವಾಯು ಈಶಾನ್ಯ ನಾ-
ಲ್ಕು ವಿದಿಕ್ಕುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಬ್ರಹ್ಮ ವಿಷ್ಣು ರುದ್ರೇಶ್ವರರೂಪವಾದ ನಾಲ್ಕು ಪಾದಗಳಿಂದೊಪ್ಪಿಸದಾ-
ವಾರ್ಣಕವಾದ ಫಲಕವುಳ್ಳ ಮಂಚದಲ್ಲಿ ಹಂಸತೂಲಿಕಾ ತಲ್ಪದ ಮೇಲೆ ಕಾಮೇಶ್ವರನ ಅಂಕದೊಳ್-
ಶ್ರೀ ಜಗದೀಶ್ವರಿಯಾದ ಸಚ್ಚಿದಾನಂದರೂಪವಾದ ಶ್ರೀ ರಾಜರಾಜೇಶ್ವರಿದೇವಿಯು ಸವಾ-
ಭರಣಾಲಂಕೃತಳಾಗಿ ಶೋಭಿಸುತ್ತಾ ಇರುವಳು ॥ ❀ ॥ ಯೀ ರೀತಿಯಿಂ ನಾನಾವೃಕ್ಷವ-
ಹೊದ್ಯಾನಗಳುಳ್ಳ ಸ್ಥಾಲಾಲಯಗರೂಪವಾದ ಪ್ರಥಮಪ್ರಾಕಾರವೊದಲು ಯಿಪ್ಪತ್ತೈದು ಪ್ರಾ-
ಕಾರಗಳಿಂ ಸುಚಿಂತಾಮಣಿಗೃಹದಿಂ ಬಿಂದುಚಕ್ರಗಳಿಂ ಸುಸಹಾಬರೆಯಿಂ ಯಿದಂ ಯಾರು
ಪಠಿಸುವರೋ ಯಿದಂ ಯಾರು ಕೇಳುವರೋ ಯಿದಂ ಯಾರು ಬರಿಯುವರೋ ಅವರು-
ಚತುರ್ವಿಧಪುರುಷಾರ್ಥಗಳಂ ಸುಪಡೆಯುವರು ॥ ಶ್ರೀ ॥

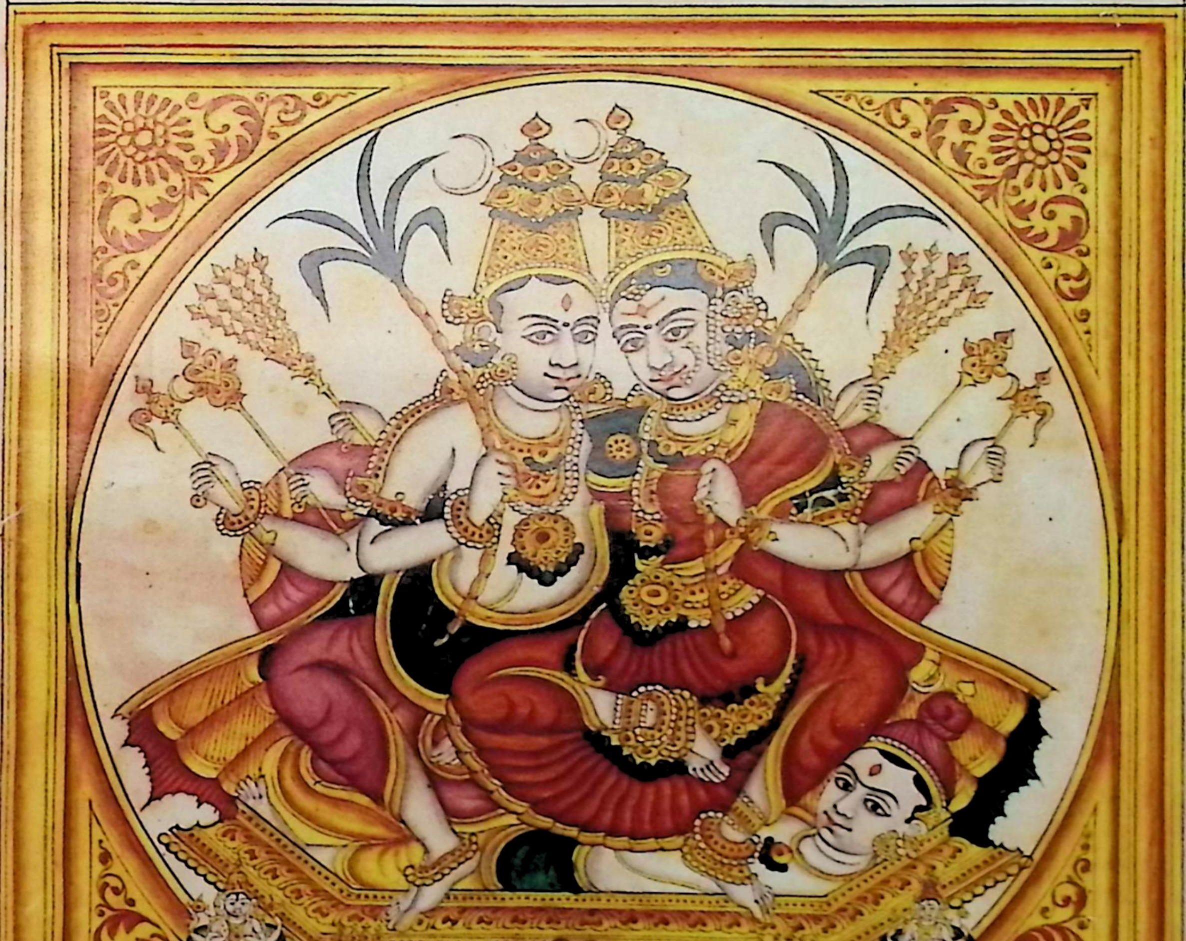

అథయోగనిద్రాధ్యానం॥ పాంచరాత్రే॥—॥
పద్మగం హిరాయాం॥ నిద్రాము శయనారూఢా
సుకౌమ్యాకమలేక్షణా॥ పాశపాశ్రుధరాచే-
యం॥ ద్విభుజా శ్యామళా స్మృతా॥౧॥—॥
యలేహాసురువర్ణేః॥—॥ ----------

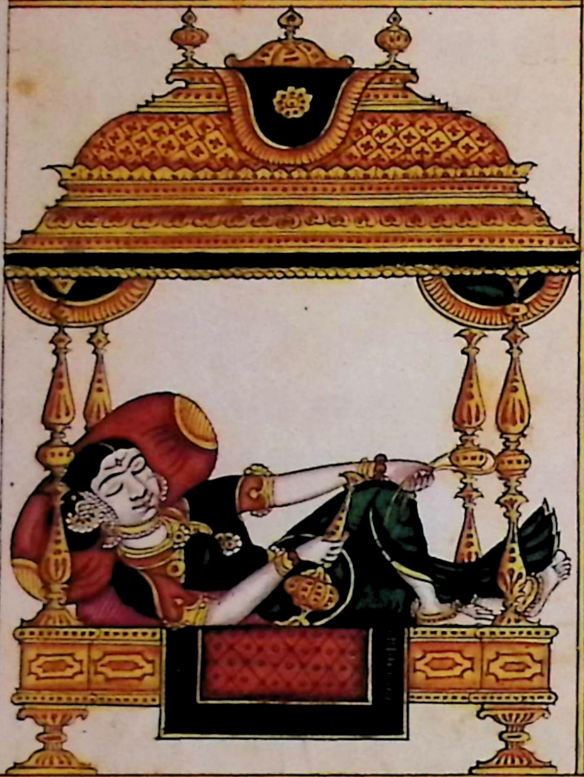

అథమనోన్మనీధ్యానం॥ శ్వేతవర్ణాగమే॥-
ఏకవక్త్రాం త్రినయనాం॥ శిరోపమకుపాస్థితాం
వరదాభయహస్తాద్యాం॥ చతుర్భుజోర్దండ-
మండితాం॥ ఊర్ధ్వహస్తోత్పలద్వం ద్వావిరాజిర-
కరాం॥ భుజాం॥ దుకూలవసనోపేతాం॥ గర్భా-
భరణభూషితాం॥ పద్మాసనస్థితాం దేవీం॥ మేవం ధ్యాయే-
మనోన్మనీం॥౧॥-ఇతి ప్రపంచాగమే॥ సుప్రభే-
దాత్

అథశ్యామళాదేవీధ్యానం॥ శ్యామళాకల్పే॥ అగస్త్యః
షోడశనామాని॥ అలఙ్కారాభ్యాసే॥—॥ -------
స్మరేత్ప్రథమపుష్పిణీం రుధిరబిందునీలాంబరాం॥ గృహీతమధుపాత్రికాం మదవిఘూ-
ర్ణనేత్రాంచలాం॥ కరస్ఫురితవల్లకీం విమలశంఖతాటంకినీం॥ ఘనస్తనభరాలసాం గళిత-
చూళికాం శ్యామళాం॥౧॥ శ్యామవర్ణాః॥ అగస్త్యః షోడశనామాని॥—॥ ------

౧ సంగీతయోగినీ---
౧ శ్యామా---------
౧ శ్యామళా-------
౧ మంత్రనాయికా---
౧ మంత్రిణీ--------
౧ సచివేశీ--------
౧ ప్రధానేశీ-------
౧ శుకప్రియా-----

౧ వీణావతీ--------
౧ వైణికీ----------
౧ ముద్రిణీ---------
౧ ప్రియకప్రియా-----
౧ నీపప్రియా--------
౧ కదంబేశీ--------
౧ కదంబవనవాసినీ
౧ సదామదా-------

34b

అథ అష్టభుజకాళీ ధ్యానం ॥ శ్రీకారణ్యగతే ॥ అష్ట
బాహుర్మహాకాయా శ్యామలమేఘసమప్రభా ॥ శంఖ
చక్రగదాశూలం ఖడ్గముసలాంకుశపాశయుక్వజ్ర
కరరక్షహస్తా మహాకాళీ ముదేస్తు నః ॥ ౧ ॥ మేఘోష్ణా

అథ షోడశభుజదుర్గా ధ్యానం ॥ దుర్గాకల్పే -
షోడశశూలవ్యగ్రభుజాం త్రిణయనామహిస
ద్దాంగణపం సగదలయుగుఘోషాం నలగ్రవాందీ-
గంధరాం వందే ॥ ౧ ॥ శ్యామవర్ణ ॥-॥-----

పవనాశః

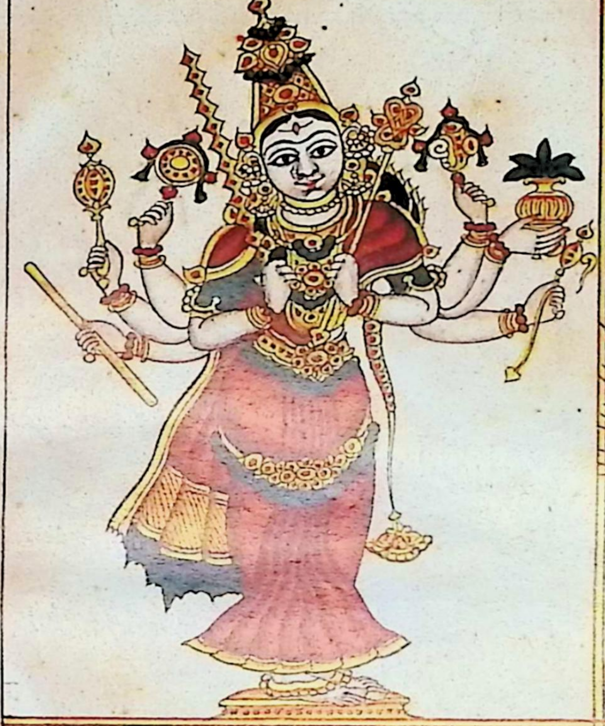

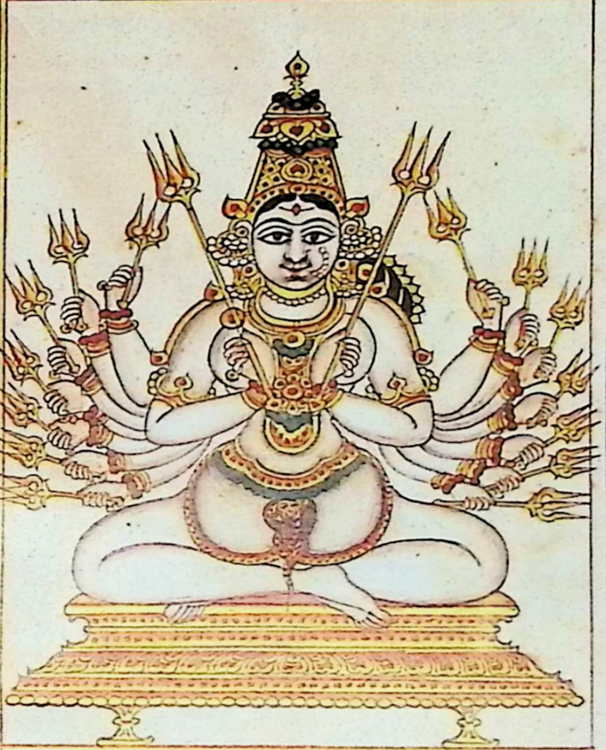

అథ సింహవాహినీదుర్గా ధ్యానం ॥-॥------
శ్యామాంబుజవర్ణగాం త్రిణయనాం సౌదామి-
నీనిభాం శంఖం చక్రవరాభయాని దధతీ-
విందోః కళాం బిభ్రతీం గ్రైవేయాంగదహార-
కుండలధరామాఖండలాద్యైస్తుతాం ధ్యాయే-
ద్విందు సింహవాహినీం శశిముఖీం పీనస్తనీం చా-
నానాం ॥ ౧ ॥ శ్యామవర్ణా ॥-॥------

అథ రుద్రాంశదుర్గా ధ్యానం ॥ శ్రీకారణ్యగతే ॥
రక్తాంబరాం శ్యామవర్ణాం త్రినేత్రాం శిరోపర
త్నాం గదాచండముసలం శూలం చాబ్జం ధ్వజ
శంఖచక్రాం వ్యాఘ్రేంద్రం కూర్మాసనాం రవిచంద్ర
విలోచనాం ధరాదాత్రీం సురవాం ధ్యాయేత్ -
రుద్రాంశదుర్గాం మనసాస్మరామి ॥ ౧ ॥
శ్యామవర్ణా ॥-॥------

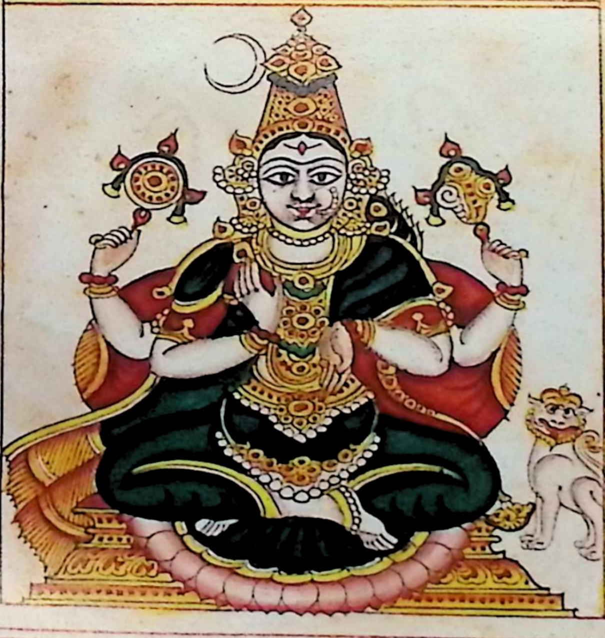

35b

అథ శ్రీవాగమరహస్యే నవదుర్గాప్రభేదాః॥
అథ శైలపుత్రీదుర్గాధ్యానం॥ వందే వాం-
ఛితలాభాయ చంద్రార్ధకృతశేఖరాం-
వృషారూఢాం శూలధరాం శైలపుత్రీం య
శస్వినీం॥ ౧॥ – ధ్యానవర్ణనం॥ – ॥ ------

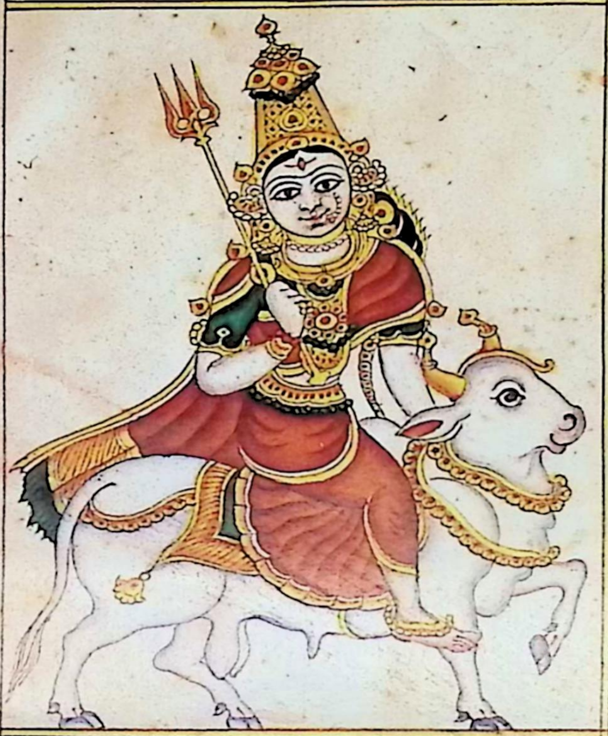

అథ బ్రహ్మచారిణీదుర్గాధ్యానం॥ శ్రీవా
గమే॥ – దధానా కరపద్మాభ్యామక్షమాలా
కమండలూ దేవీ ప్రసీదతు మయి బ్రహ్మ-
చారిణ్యనుత్తమా॥ ౨॥ ------
నవర్ణనం॥ – ॥ ------

అథ చంద్రఘంటాదుర్గాధ్యానం॥ శ్రీవా
గమే॥ అండజప్రవరారూఢా చండకో-
పాస్త్రకైర్యుతా ప్రసాదం తనుతాం మ-
హ్యం చంద్రఘంటేతి విశ్రుతా॥ ౩॥ ధ్యానవ
ర్ణనం॥

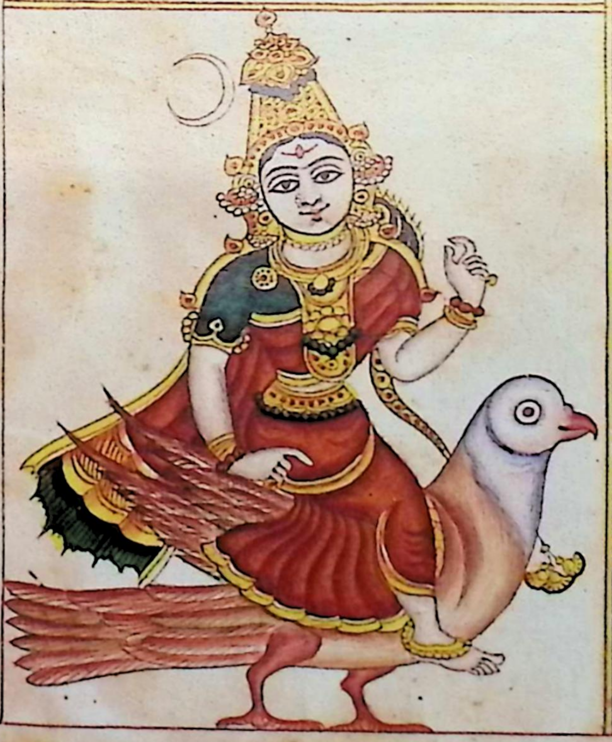

అథ కూష్మాండాదుర్గాధ్యానం॥ శ్రీవాగమే
సింహాసనగతా నిత్యం పద్మాంచితకరద్వ-
యా॥ శుభదాస్తు సదా దేవీ కూష్మాండా శు-
భదా॥ ౪॥ – ॥ ధ్యానవర్ణనం॥ – ॥ –

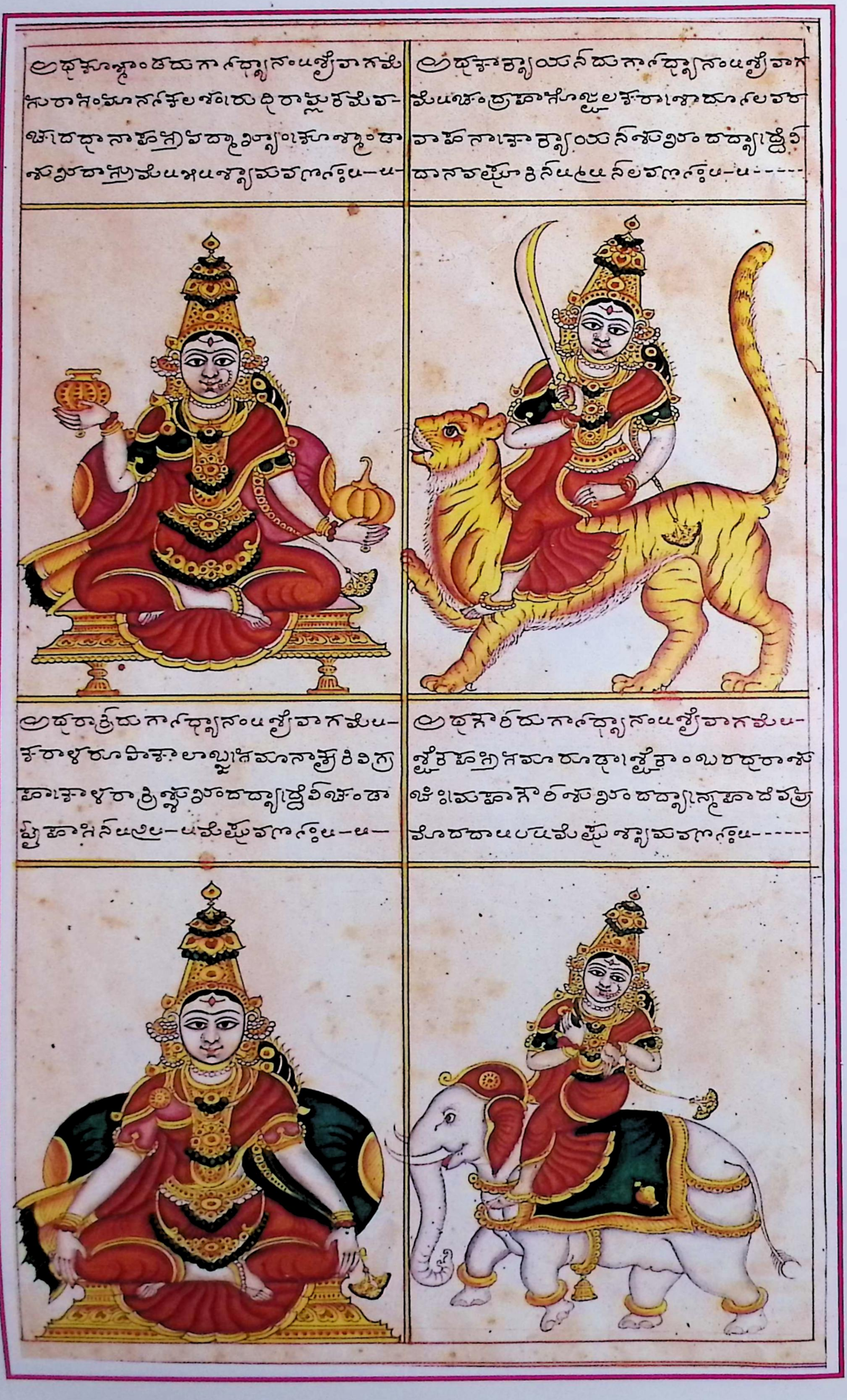

36b

37a

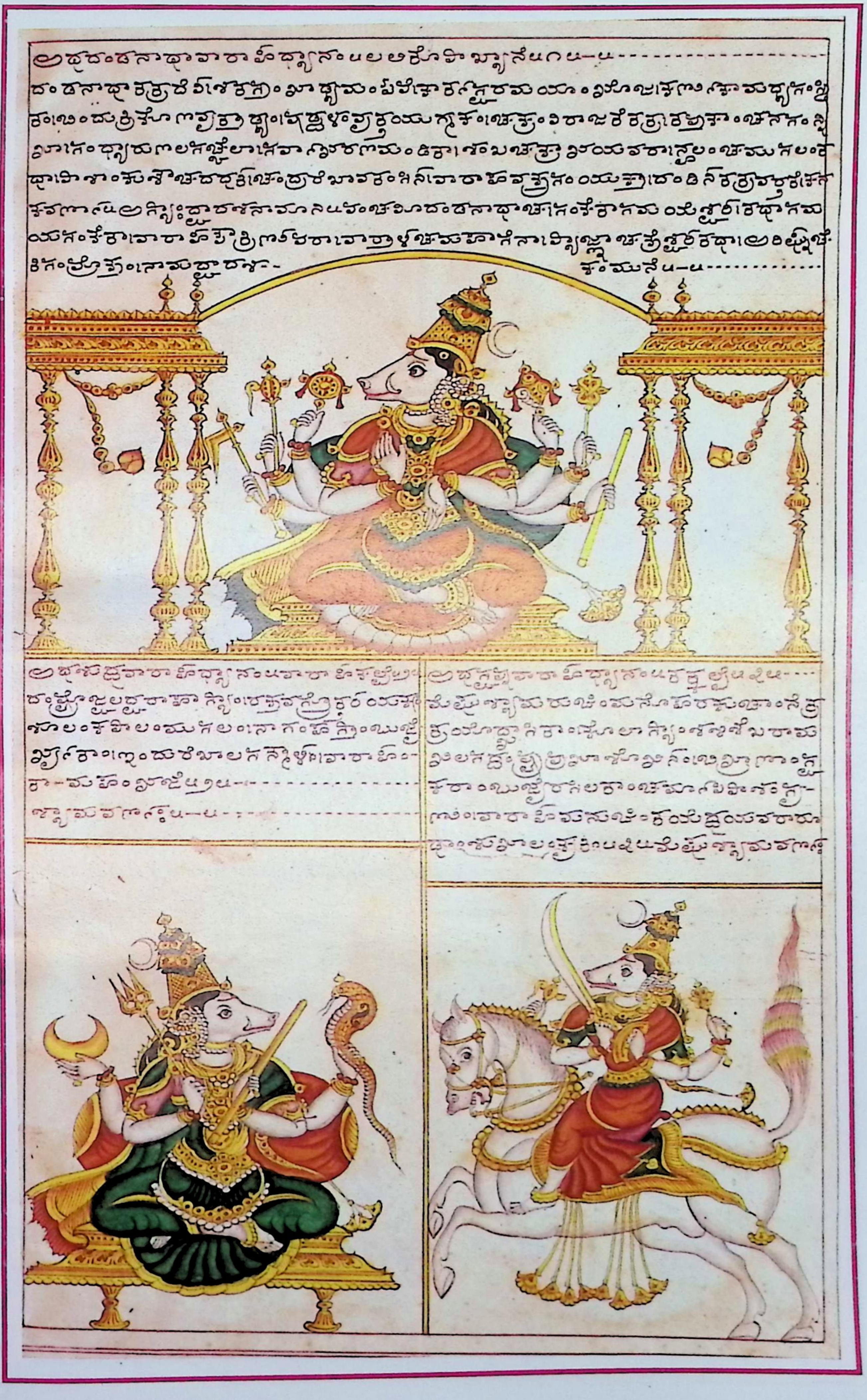

38b

39a

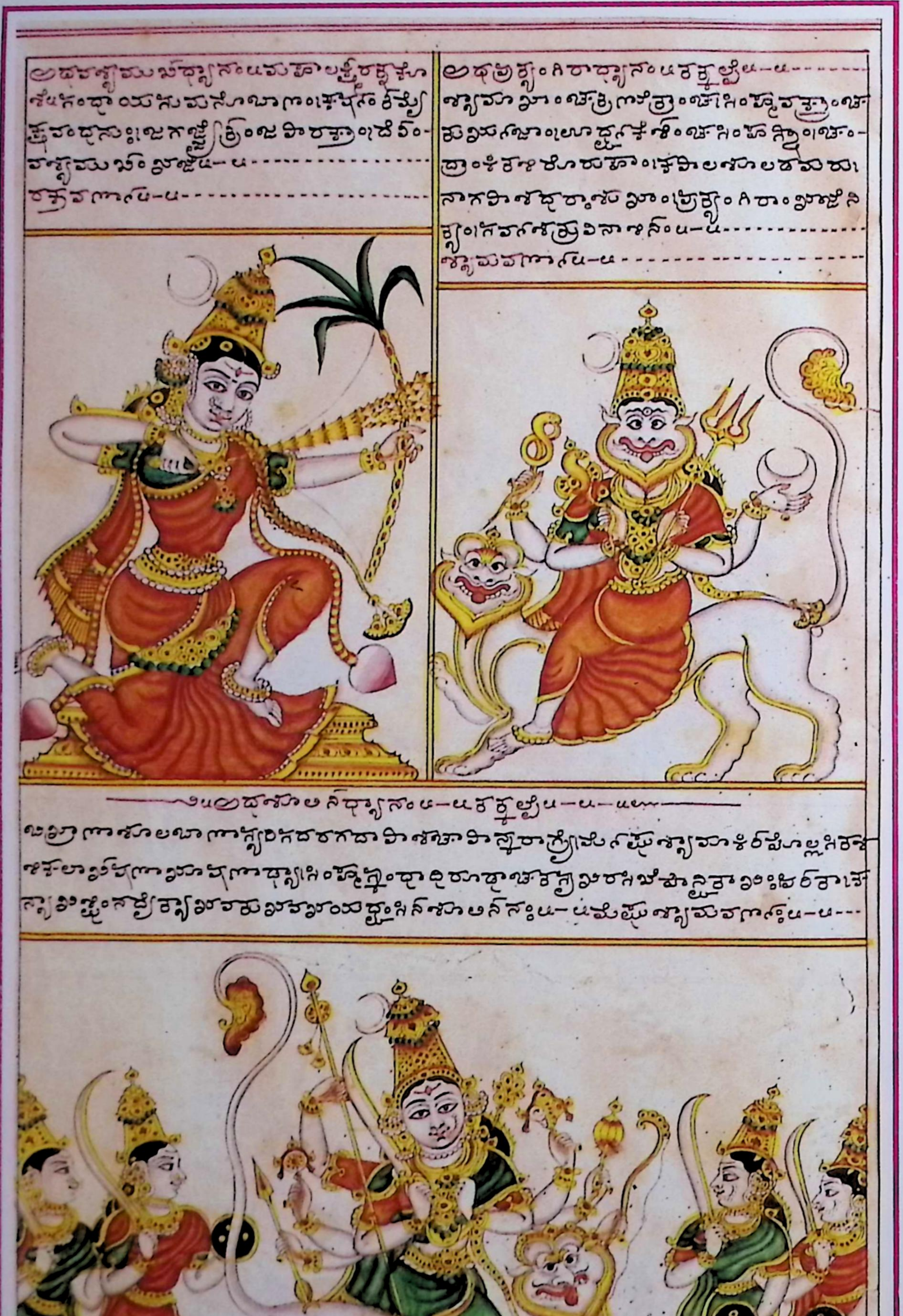

41a

41b

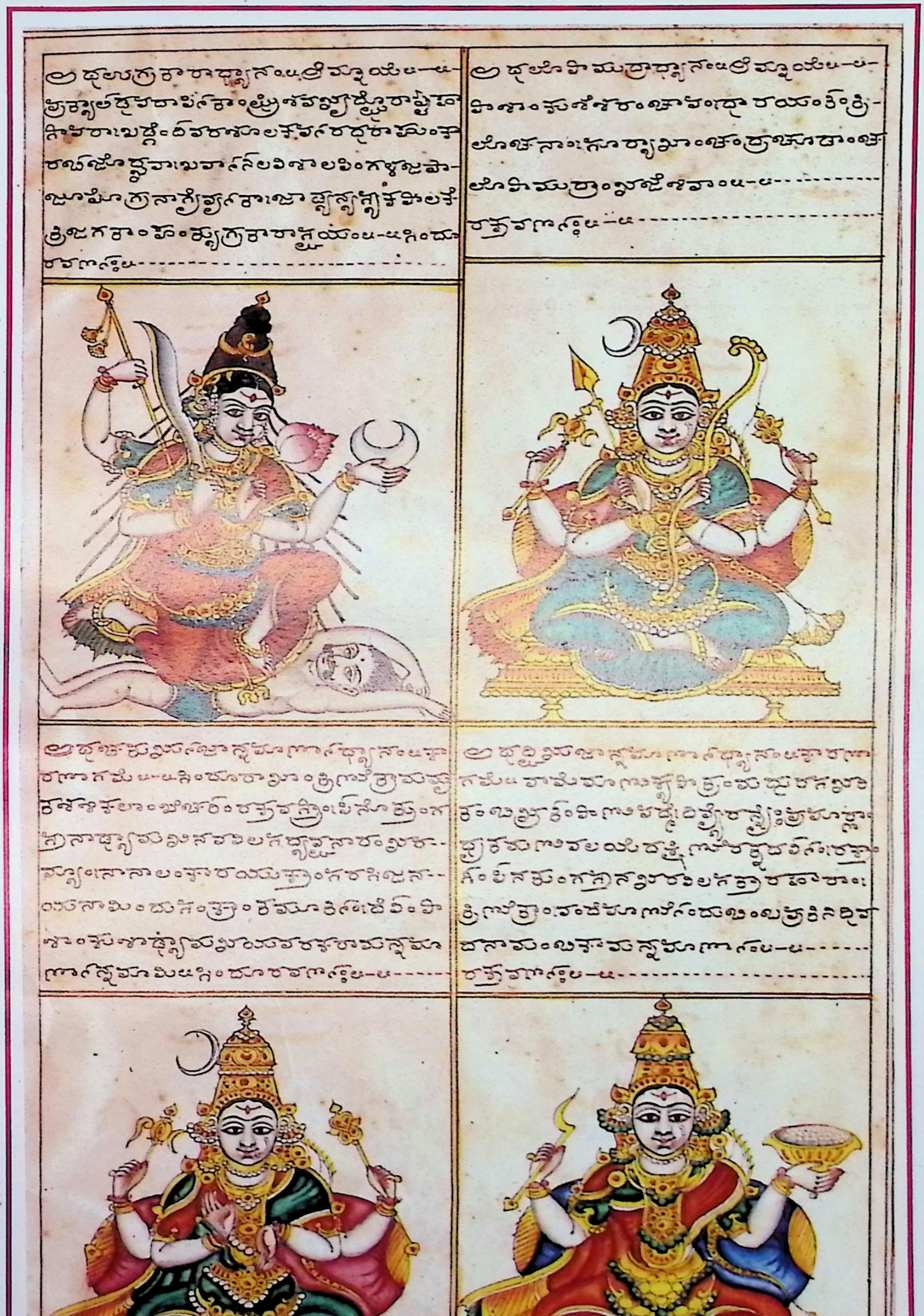

42b

[illegible]

[illegible]

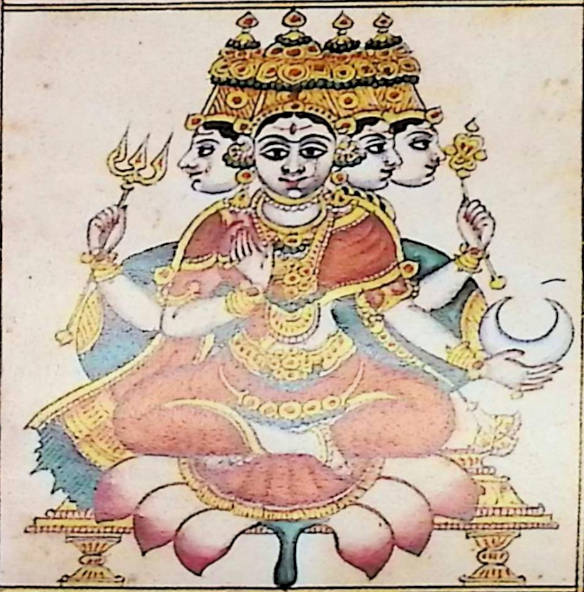

[illegible]

[illegible]

ಅಥ ವಾರಾಹೀ ಧ್ಯಾನಂ ॥ ನೃಸಿಂಹಪ್ರಸಾದೇ ॥
ಕೃಷ್ಣವರ್ಣಾಂ ಮಹಾವಾರಾಹೀಂ ಮಹಿಷಸ್ಥಾಂ ಮಹೋ-
ದರೀಂ ವರದಾ ದಂಡ ಖಡ್ಗಾಂ ಬಿಭ್ರತೀಂ ದಕ್ಷಿಣಕರೈಃ
ಖೇಟ ಪಾತ್ರಾಭಯಾನ್ ವಾಮೇ ಸೂಕರಾಸ್ಯಾಂ ಲಸ-
ದ್ಭುಜಾಂ ॥ ೧ ॥ ಕೃಷ್ಣವರ್ಣಾಃ ॥ ೧ ॥ - - - - - - - -

ಅಥ ಚಾಮುಂಡಿಕಾ ಧ್ಯಾನಂ ॥ ನೃಸಿಂಹಪ್ರಸಾದೇ ॥
ಚಾಮುಂಡಿಕಾಂ ಶ್ವೇತವರ್ಣಾಂ ಸಿಂಹವಾಹನಸಂ-
ಸ್ಥಿತಾಂ ಜಟಿಲಾಂ ವರದ ಕೃತ್ತಾ ವರದಾಭಯ
ಧಾರಿಣೀಂ ತ್ರಿನೇತ್ರಾಂ ಬಿಭ್ರತೀಂ ದಕ್ಷವಾಮ
ಪಾತ್ರಾಭಯಾನ್ವಿತಾಂ ॥ ೧ ॥ ಶ್ವೇತವರ್ಣಾಃ ॥ ೧ ॥

ಅಥ ಇಂದ್ರಾಣೀ ದೇವತಾ ಧ್ಯಾನಂ ॥ ನೃಸಿಂಹಪ್ರ-
ಸಾದೇ ॥ ಐಂದ್ರೀಂ ತ್ರಿನೇತ್ರಾಂ ಸಹಸ್ರನೇತ್ರಾಂ ವ್ಯಾಘ್ರ-
ಚರ್ಮ ಗಜಸಂಸ್ಥಿತಾಂ ವರದಾಂಕುಶ ವಜ್ರಂ
ಬಿಭ್ರತೀಂ ದಕ್ಷಿಣೇ ವಾಮೇ ಪದ್ಮ
ಪಾತ್ರಂ ಅಭಯಂ ಕನಕಾಂ ॥ ೧ ॥
ಕನಕವರ್ಣಾಃ ॥ ೧ ॥ - - - - - - - -

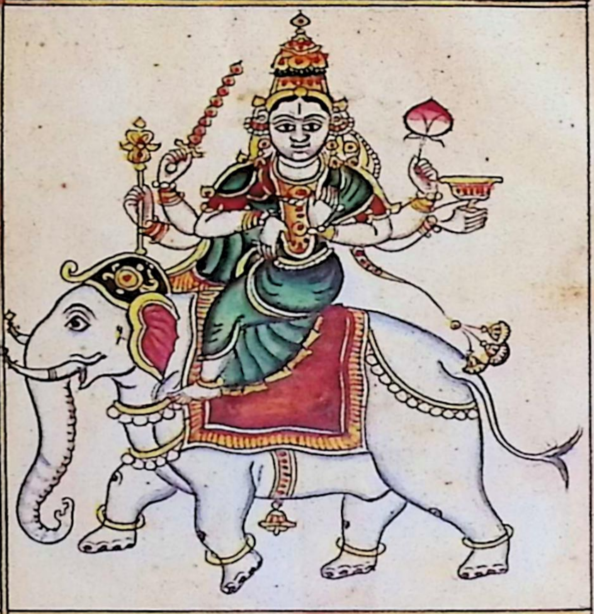

ಅಥ ಚತುಃಷಷ್ಟಿ ಯೋಗಿನೀ ಧ್ಯಾನಂ ॥ ನಾನಾ ನಿಜ
ರುದ್ರಯಾಮಳೇ ॥ ಅಷ್ಟಸ್ವರ್ಗ ಅಲ್ಲಾ ಅಷ್ಟಸ್ವ-
ರ್ಗ ದೇವತೆಗಳು ಬರದು ಯಿದೆ ॥ ಶಕ್ತ್ಯಥ ಅಷ್ಟ
ದೇವತಾ ಧ್ಯಾನಂ ॥ ಶ್ರೀ ದ್ಯುಷ್ಟಿ ಸುವರ್ಣಾಭಾಂ ತ್ರಿಶೂ
ಲಂ ಡಮರುಂ ಗದಾ ಪಾಶಂ ಸಿಂಹಾಸನಂ ಧ್ಯಾ
ಯೇತ್ ॥ ಗಣಂ ದರ್ಶದಿವ್ಯ ಯೋಗಿ ಮಹಾಯೋಗಿ
ಸಿದ್ಧಯೋಗಿ ಮಹೇಶ್ವರಿ ಪಿಶಾಚಿನಿ ಡಾಕಿನಿ ಕಾಳ
ರಾತ್ರಿ ನಿಶಾಚರಿ ॥ ಯಿಂತು ಯೆಂಟು ದೇವತೆಗಳು ಪಾದ
ರೂಪ ಶಕ್ತಿಯರಿಂದ ಪಾದುಪ್ರತಿಮೆ ಬರದು ಯಿ-
ದೆ ॥ ೧ ॥ ಕನಕವರ್ಣಾಃ ॥ ೧ ॥ - - - - - - - -

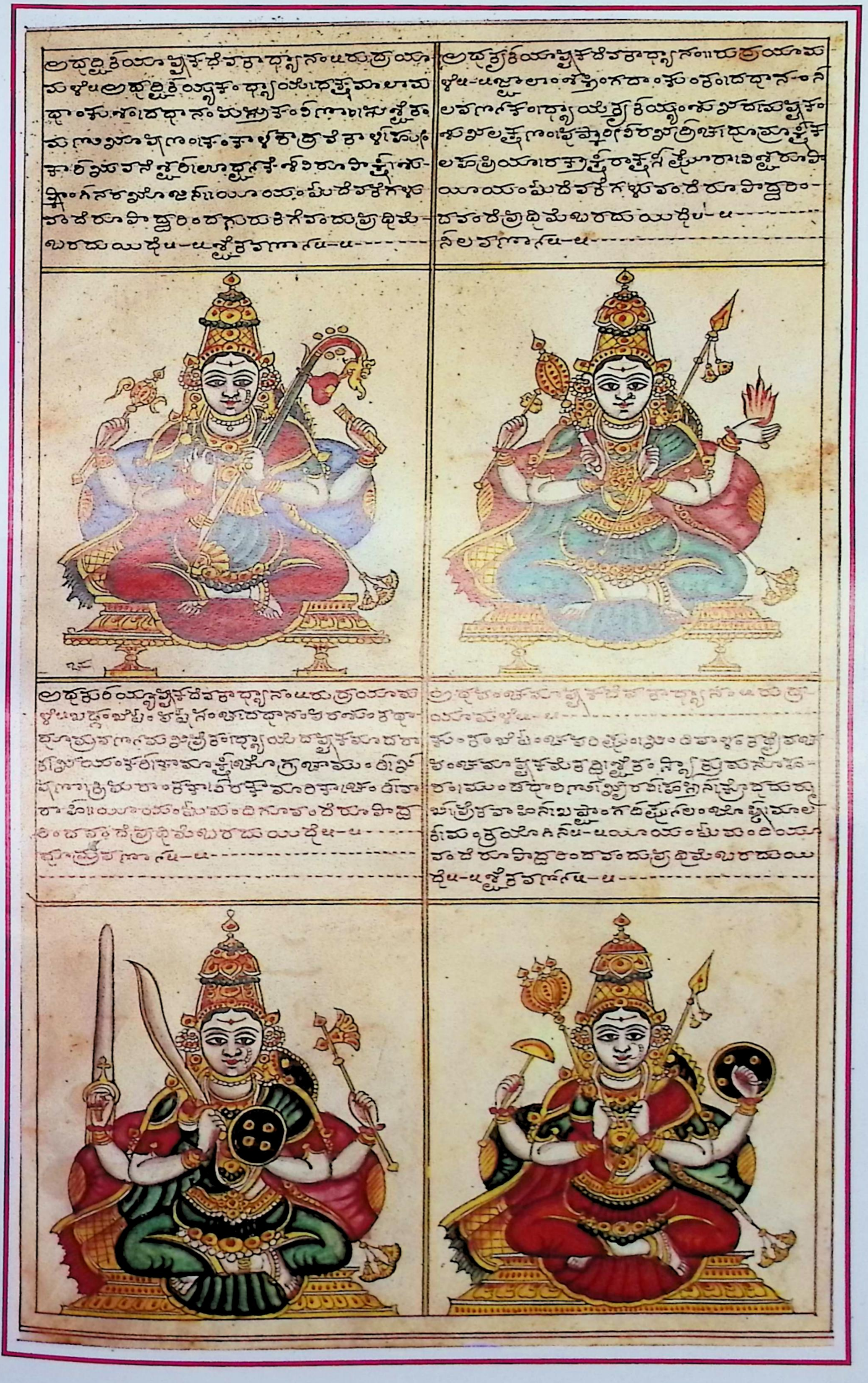

46b

అథద్విభుజావీరలక్ష్మీధ్యానం॥ పాంచరా
త్రే॥ దక్షిణం త్వభయం చైవ వామేతు వరదం
తథా॥ ఊరూ రూపద్మదళాకారౌ వీరలక్ష్మీమ
హిర్ణ్యలక్షణాం॥ ౧౮ కనకవర్ణాః॥ ౧ ---------

అథ అష్టభుజావీరలక్ష్మీధ్యానం॥ పాంచ-
రాత్రే॥ - పాశాంకుశాస్త్రసూత్రశరా॥ సాయ
గదా॥ పద్మా॥ పాత్ర॥ ఖడ్గ॥ కాంయాసలు॥ ౪౪-
కనకవర్ణాః॥ ౧-౧ ---------

అథప్రసన్నలక్ష్మీధ్యానం॥ అథర్వణరహస్యే
వందే లక్ష్మీం పరశివమయీం శుద్ధజాం-
బూనదాభాం॥ తేజోరూపాం కనకవసనాం
సర్వభూషోజ్జ్వలాం గీం॥ బీజాపూరం క
నకకలశం హేమపద్మే దధానా మాద్యాం శ
క్తిం సకలజననీం విష్ణువామాంకసంస్థాం॥
౫౮-౮ ద్విగుణవర్ణాః॥ ౧ ---------

అథ సిద్ధలక్ష్మీధ్యానం॥ మంత్రదేవతాప్రకాశి
కాయాం॥ పంచవక్త్రాం దశభుజాం॥ పీనో-
న్నతపయోధరాం॥ కపిలేశ్వరపీఠప్రభాం-
సిందూరారుణవిగ్రహాం॥ అక్షమాలాం క
పాలం చ శూలం ఖడ్గం చ బిభ్రతీం॥ అపి ఖే-
టం ధ్వజం పుస్తకం పాశం చాంకుశం వరాభ-
యాన్ నీలగ్రీవాం చ చంద్రమౌళిం త్రిణేత్రాం
వరభూషణాం గర్భస్థితిప్రదాం దేవీం॥ సిద్ధిల
క్ష్మీం నమామ్యహం॥ ౧-౧ సిందూరవర్ణాః॥ ౧--

48b

49a

౧౦౦౦ యోజన
౧౦౦౦ యోజనః
౧౦౦ యోజనః
౧౦౦ యోజన

50b

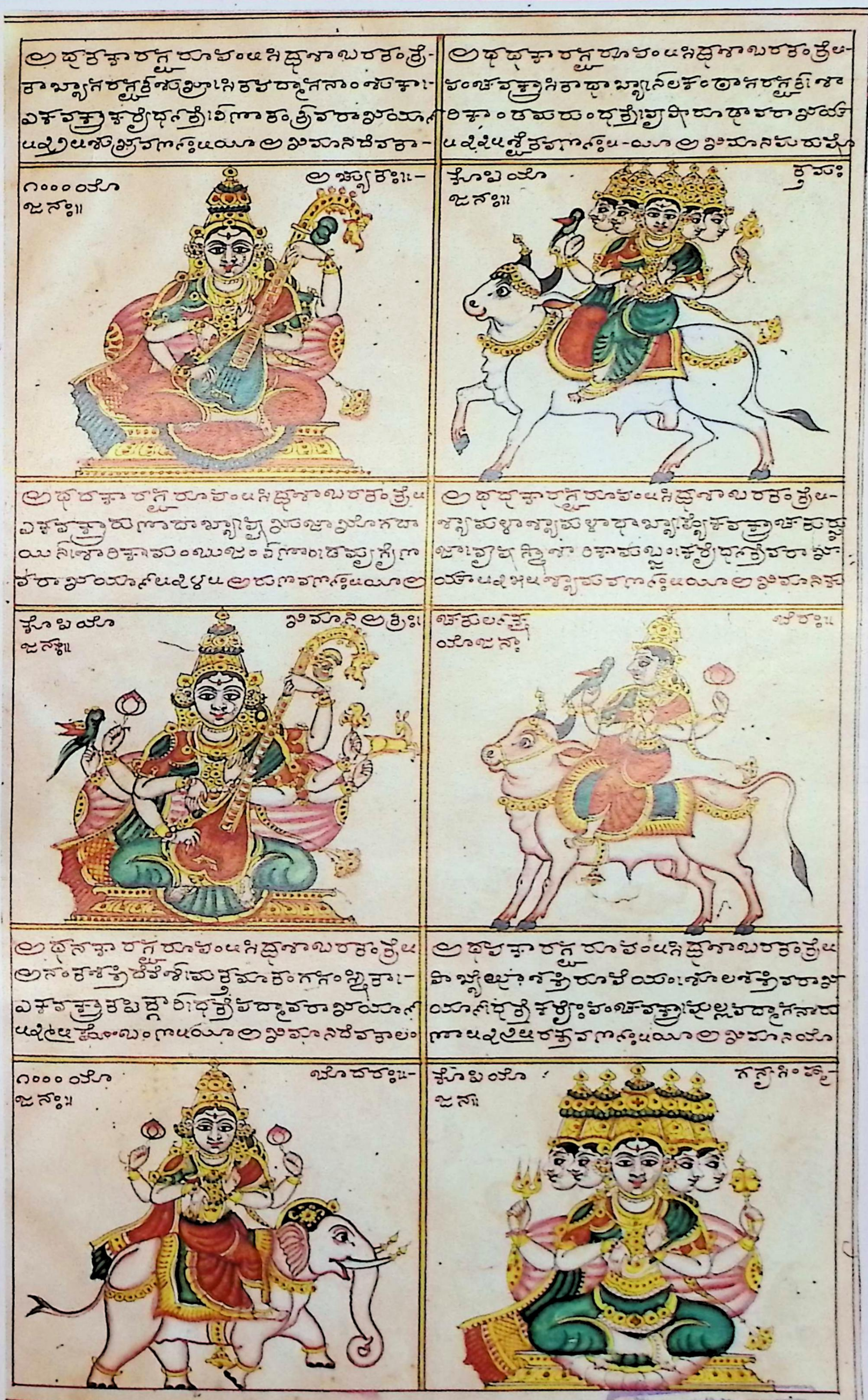

पुस्तकालय

51b

52b

అథ మోహినీదేవతాధ్యానం ॥ ప్రత్యంచత్తసారేణ -
పవనాత్మజయరక్తాంబుజ్వాలాంగార్తిష్ఠాంభాజగ
ద్దివిధశూపాధ్వస్యయం రేజనానాం శరుణ్ణారశర
గాయశోమహాశ్రైరవానోదధానాః జయకినిఖిల
లోకాన్బిభ్రానమోహినీయాః ॥ అరుణావర్ణాః ॥

అథ మాయాజగన్మోహినీదేవతాధ్యానం ॥ ప్ర-
త్యంచత్తసారేణమోయాచిపినజగత్తాం వివశంచ-
మోహం మాయయాకుర్వాణహాలవ్యనోరథమారసోరి:-
నారాయణప్రియరమాసుకపాలనీలాంశులాయ
ధావిజయరేకురగాదిరూఢా - ఇత్యావ్యణనాను-

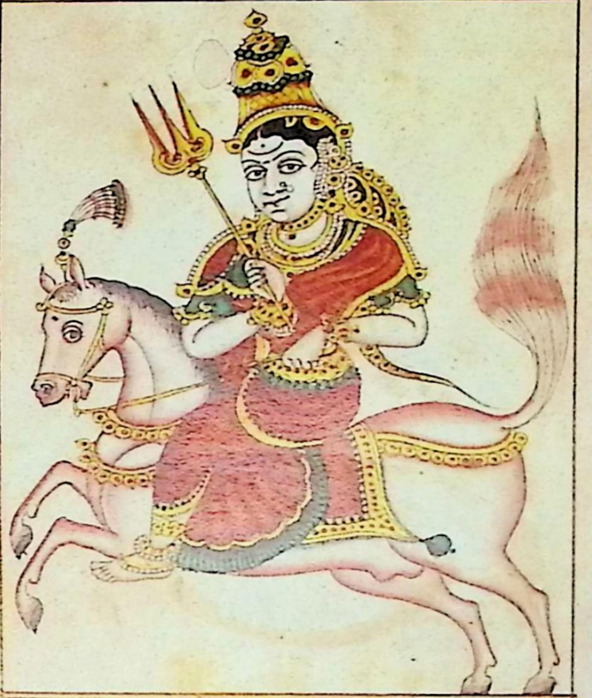

అథ వన్యస్థలక్ష్మీధ్యానం ॥ ప్రత్యంచత్తసారేణ - ॥ ---
ధ్యాయేద్రత్నాలాప్రసన్నాం విశాలకరవదనాం చాకసా
నేత్రైకగారాగం గం మోజన్స్వాల్పశోభ్రగోర్వ్యృత-
ముగలక్షరాం వక్త్రదం కాం విశోత్న్యాః జ్యేష్ఠాం-
నివాగారవేశాం ప్రాప్తసుపరనయనాం ముక్తాకే-
శాముదారాః సుష్మోత్తుంగాత్రికిర్కృశ్నినయ
గళాం యుకాం నిక్షిప్తాం శత్రుహాం త్రీం ॥ నీలవర్ణాః

అథ మూఢం చినిధ్యానం ॥ ప్రత్యంచత్తసారేణ - ॥ ----
బకాగ్రదేశబారిరామచిత్ర రాం చిం చిహ్న
లక్ష్మం త్రినాః గుం చిహా కారలకాం స్నుభాలవిలగ-
త్రివామధేశక్షగాః మాకం దత్ర ప్రమపల్లవారు-
గావపామధేం దుబింబాసనాః చేపం దివ్యాచు-
యాంప్రాకం సహ్రదయాం ధ్యాయేత్త్రిరాకాం చి-
కాం ॥ బైటి ర్వ్యోర్జ్యమవర్ణాను - ॥ --------

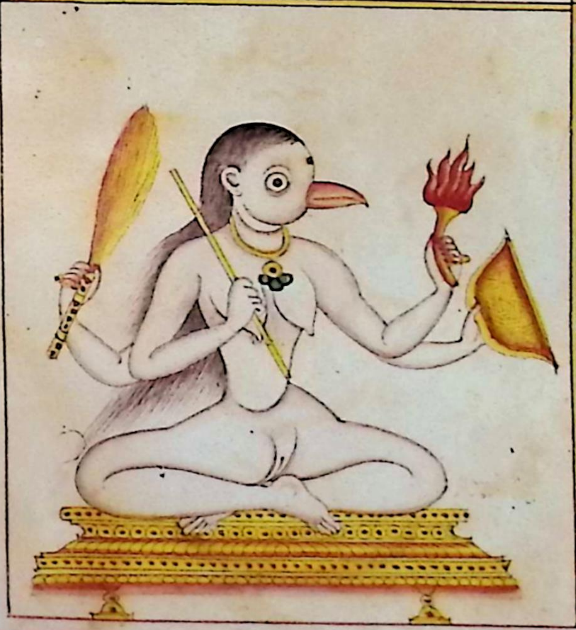

53b

54b

॥ అథ ప్రథమగుహ్యకాళికాధ్యానం స్థానం ... ॥

చతుర్భుజా విశాలాక్షీ స్ఫురత్కాల విలోచనా । వహ్నిమాయా మహా నిత్యం ప్రబద్ధ శేఖరం ప-
ద్మాక్షం దివ్యవరం మాలాం దధతీ దక్షిణే కరే । వరోద్యత కరే తద్వ మాతులుంగ ఫలం త-
థా ॥ కుమారరూపిణీ నిత్యం ని- శ్యం ద్వాదశవార్షికీ । శుద్ధ స్ఫ-
టిక సంకాశాం క్షిప్తానల సన్నిభాం మూర్ధన్యా జటప్రవాళమా
గుహ్యాం రమ్యాం వరదాం ద్వా- దాప్రత్యగ్ర శేఖరా శీతప్రభా
ద్విభుజం మల్లవస్త్ర శాటిక్యాం గమ్యా వివరణాంచంద్ర
శాంకరాం చంద్రా ప్రకాశం దధీశాయ యోం మాలాం
శ్రీ దేవీం చాంద్రీ దేహా ది ధ్యానం ధ్యానేన రూపేణ
ముముక్షు నిరాహ నిర్ శాంకవాగ్ గాల క్షేత్ర స్థావ-
నం శ్రీ వదేమ - గుహ్యకాళికా ల - ల -
శాప్రవగాస్రల -

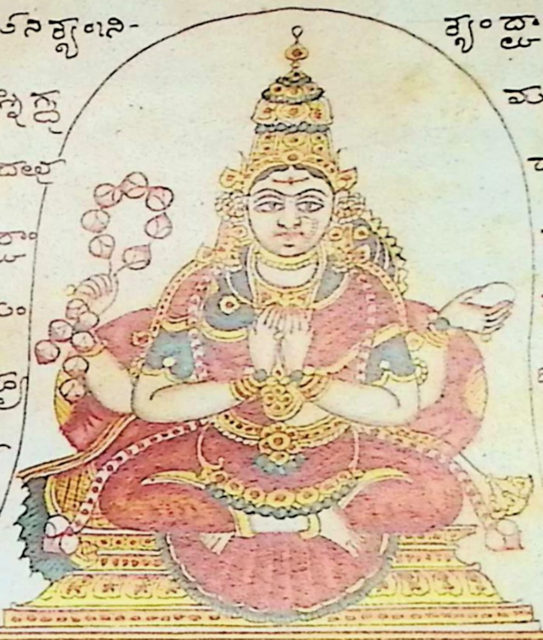

॥ అథ దేవీహస్తస్థిత శుకపక్షోద్ధృత పంచాక్షరీ ప్రయోగః ॥

॥ క్లీం దేవరాశరకం హీంకారం యాం చిదంబర రహస్యం ॥

శ్రీ చాముండాంబాయై నమః ॥ నకారే శాన సర్వ వర్ణం శపకోపి ప్రదాది క్షాంతా
రవర్ణం హంసాఖ్యం పూర్వ స్తూపాశ రూపిణం మకారః స్థపశా శారం క్షాం ప్రకోపి ప్రదాది
క్షాం తత్పురుషం శ్రీ రూపం మనలాంశం స్థావిష్ణుః శకారం త్రిపల్లవ గామ్యం కాలమేఘ ప్రదా
దిక్షం అఘోర మంత్రమయ్యం శం శకారం స్థావరద్రవం వాకారం వామదేవ వర్ణం స్పూర్తి
1. దిరదేజగం లు దక్షాం శం రక్తవర్ణం వాకారం స్థావరద్రవం స్థావద్యశా రోగోత్రం యా
యం శం మరకత ప్రభాం మహానల ప్రదాదిక్షం సద్యోజాతా శక్తిం పరం పంచవర్ణాత్మ-
కం మంత్రం పంచాక్షరం ... రగు శివ స్థిరం పంచ
బ్రహ్మోద్భవమిదం పరమానంద దక్షాంత
శుకలక్షణ శ్లోక బాణాబ్ధి గ్నిశ్శరం
శోభిత లక్షణ రాజ్య పక్షేమసం ప్రకాశ
గ్రాహ్యం బిష్ఠారాంఘ బాష్ప రక్షల్పష్టా దిశా
వక్త్రాం శుద్ధరాను రక్షః సరాజ్ఞ శాం
శాగ్నే సరాలాం స్తోభి ద్రః ప్రక్రాతకుమన
స్థావరి స్థాపా త్రా కర్తాలశాం అబంకిమః

ప్రద్వారకం బ్రాహ్మ్యోక్షం స్థానా స్థాల్లాకం శాం క్రైః క్రక్షమ దిక్షమ మంత్రాం శబాహ్యగం బ్రావ

ಕ್ಷೋನಸ್ವಾವಿನ್ಯಂ ಕ್ರೈಸ್ತ್ರಾಶ್ರಯಮುದ್ಧರಕರೀ (ಶ್ರೀ) ದೇವ್ಯಾ ವಾಚಾದೇವದೇವಮಹಾದೇವಾಸ್ತತ್ಕೃದಾನಂದಾಗ್ರಹ

ವಂಚಾಕ್ಷರೀಸ್ಯರಕೇಶಸಾಂಬರಮಾನಂ ದದಾ ಯಸ್ಯ ರಹಸ್ಯನಾಂ ರಹಸ್ಯಂ ಹಿ ಮಂತ್ರಂ ಪಂಚಾಕ್ಷರಸ್ಯಾಪಿ

ವಯೋರ್ಥಂ ಶ್ರುಮ ಬಲಂ ಪ್ರದತ್ತಂ ಚಾಪಮಪ್ರಭೋನಸ್ಯಂ ಹಿ ಲೋಕರಕ್ಷಾರ್ಥಂ ಮಂತ್ರಂ ಗೀತ್ವಾ ಶ್ರುನಾ ರಸಾ-

ಯಸ್ವಕಸ್ಯಾಚಿದಾ ಖ್ಯಾರಾಃ ಶ್ರುದಂ ಬ್ರೂಹಿ ರಕ್ಷಕಃ॥ (ಶ್ರೀ) ಇತ್ಯುಕ್ತ ಉವಾಚ ಶ್ರುಣು ದೇವಿ ಪ್ರವಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ಗುಂ

ಪರಂ ತ್ರಿಗುಣವಲ್ಲಭೇ ಮಹಾಪಂಚಾಕ್ಷರಂ ಮಂತ್ರಂ ಮಮ ರೂಪಪ್ರದಾಯಕಂ ರಹಸ್ಯನಾಂ ರಹಸ್ಯಂ ತು

ವಿಸ್ತಾರ ನಾಮಗೋಚರಂ ಶಿವಸ್ತೈಹಾ ಪ್ರವಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ಮಂತ್ರ ಪ್ರಸ್ತಾರಲಕ್ಷಣಂ ಮಂತ್ರಯೋಗಂ ಮ-

ಹಾದೇವಿ ನಿಪಾಧಾನದಿಯಾ ಶ್ರುಣು ಪ್ರಹಂ ಪಂಚಾಕ್ಷರಸ್ತ್ರೀಕ್ತಾರ್ಕಂ ರುಪಂಚದಶಾಕ್ಷರಿಕ್ತಾಮ

ಸ್ತ್ರೀರಕೋಪಹೋಕೋಶ್ಯಕರೂಪಕಸ್ಮಾತ್ರಿರಕಃ ಪಂಚಾಕ್ಷರಿ ಪ್ರಭೇದಾನಾಂ ಮಂತ್ರಂ ವಿಂಶಾದಿಕಂ ಶ

ತಂ ಗಂ ಗ್ರಹ್ಯ ವಕ್ಷೈ ಪ್ರಸ್ತಾರಾಣಿ ಕರೇ ದೇವ್ಯಾ ಶ್ಯಕೋದಿಕಾಣಿ ಬ್ರಂ ಹ್ಮಾವಿಷ್ಣಿಂ ದ್ರಾಯುಷ್ಯ ದ್ವ್ಯಾಃ ದಶನ

ನಾಥಸ್ಯಮುಪಾತ್ರಿರಾಃ ಗತ್ರುದ್ದ್ವಶನಸಮಾತ್ರೈಣ ಮಮ ರೂಪಕ್ಕವಾಪ್ನುಯಾತ್ ಅಜಪಾ ಬಾಲಚಾ

ತ್ರೈಣ್ಯ ಪಾಲಾಂ ಕರಚಾಕ್ಷುಷಿ ಅವಾಮಾವಾ ಮಹಾಗೆನಾಚಾಕ್ಷುಷಿ ಮಮ ಮೂಕಸ್ಯ ರಃ ನ-

ಗಂ ದೇಹೋ ನಗಂ ದೇಹೋ ಮದ್ವಾಕ್ಯಂ ಪರಮೇಶ್ವರಿ—:(ಶ್ರೀ):—ದೇವಿ ಹಸ್ತಸ್ಥಿರಕ ಶಿವಕ್ಷೋರ್ದ್ವಾ

ಪಂಚಾಕ್ಷರಿ ಪ್ರಸ್ತಾರಾನುಕ್ರಮದಿಂ ವಿಂಶತ್ಯುತ್ತರಶತಸಂಖ್ಯಾಕ ಶಿವಶಕ್ತ್ಯಾತ್ಮಕ ನಾಮರೂಪ-

ಗಳಿವರು ೧೨೦ ನಾಮಗಳು ಪ್ರಸ್ತಾರಕ್ರಮ—:(ಶ್ರೀ):—

೧ ಕ್ಷೀರಾಂಗವರ್ಣಾಯೈನಮ	ನಮಃಶಿವಾಯ---	೧೬ ಕಶಲೇಷ್ಟಾಯೈರ್ನಮಃ-	ನಯಶಿವಾಮಃ-
೨ ರೂಪಗರ್ವಿಣ್ಯೈನಮಃ	ಮಃನಶಿವಾಯ-	೧೭ ತ್ರಿಮೂಲವಿದ್ಯಾಯೈನಮ	ಮಃಯಶಿವಾನ-
೩ ಗುರುಮೂರ್ವಿಣ್ಯೈನಮಃ	ಶಿಮಃನವಾಯ-	೧೮ ಗ್ಲೌಶ್ಲೋಕಂಭಾಯೈರ್ನಮಃ	ಶಿಯನವಾಮಃ-
೪ ಶಿರಲೋಕೇಶ್ಯೈನಮಃ---	ವಾಮಃಶಿನಯ-	೧೯ ವಾಜ್ಮೂಲಪೀಠಾಯೈನಮ	ವಾಯಶಿನಮಃ-
೫ ಮೇರುಗರ್ಭಾಧ್ಯಾಯೈನ	ಯಮಃಶಿವಾನ-	೨೦ ಮಾಯಾಲವಿತ್ರ್ಯೈನಮಃ	ಯನಶಿವಾಮಃ-
೬ ಕುಲಸ್ತ್ರೀವಶಾಯೈನಮಃ	ನಶಿಮಃವಾಯ-	೨೧ ಕ್ರೈರವಲ್ಲಕ್ತ್ರಾಯೈನಮಃ	ನಮಃವಾಶಿಯ-
೭ ಫಲಾಢ್ಯವಾಣ್ಯೈನಮಃ-	ಮಃಶಿನವಾಯ-	೨೨ ಶ್ರೇಂಹೋವರ್ಗಿಣ್ಯೈನಮಃ	ಮಃನಶಿವಾಯ-
೮ ಲೋಕಪ್ರವಣಾಯೈನಮ	ಶಿನಮಃವಾಯ-	೨೩ ಗೋತ್ರಭೀಮೇಶ್ವರಾಯೈ	ಶಿಮಃವಾನಯ
೯ ಭೋಗಸರೂಪಿಣ್ಯೈನಮಃ	ವಾಶಿಮಃನಯ-	೨೪ ವರೇಣ್ಯಗುಣಾಯೈನಮಃ	ವಾಮಃನಶಿಯ
೧೦ ಶೌಂಡಾರಭಾಷ್ಯೈನಮಃ	ಯಶಿಮಃವಾನ-	೨೫ ಮಖವಲ್ಲಾಭ್ಯಾಯೈನಮ	ಯಮಃವಾಶಿನ
೧೧ ಕೈವಿಗೋಪ್ತ್ರ್ಯೈನಮಃ--	ನವಾಶಿಮಃಯ-	೨೬ ಕ್ಷಾಲವಾರಿಣ್ಯೈನಮಃ--	ನಶಿವಾಮಃಯ-
೧೨ ರವಿಜ್ಞಾಷ್ಟ್ಯಾಂಶವೆನಮ	ಮಃವಾಶಿನಯ	೨೭ ರಾಗಶ್ರುತಸ್ವಾಮಾಯೈನಮ	ಮಃಶಿವಾನಯ
೧೩ ಲಾವಣ್ಯರಾಶ್ಯೈನಮಃ-	ಶಿವಾನಮಃಯ-	೨೮ ಜ್ಞಾಪ್ಯವಜ್ರಿಣ್ಯೈನಮಃ	ಶಿನವಾಮಃಯ-
೧೪ ಶಿವ್ಯಾಗರಿಮಾಯೈನಮ	ವಾನಶಿಮಃಯ-	೨೯ ಭಿಗರ್ಯುತ್ತ್ರಾಣ್ಯೈನ	ವಾಶಿನಮಃಯ-
೧೫ ಶುಭಾಂಗರೂಪಿಂಯೈನಮ	ಯವಾಶಿಮಃನ-	೩೦ ಮೂಲಭಿತ್ರಯುಜೇನಮ	ಯಶಿವಾಮಃನ-

౩౧ కాంచప్రలక్ష్మ్యై నమః	న వా మః శి య	౫౮ దామరోద్భవాయై నమః	శి య మః వా న
౩౨ ప్రౌఢా ఖన్యద్గహాయై న	మః వా న శి య	౫౯ విష్ణుత్రిపాలాయై నమః	వా య మః న శి
౩౩ గంభీరయా శక్తే నమః	శి వా మః న య	౬౦ ముకురోజ్జ్వలాయై న	య న మః వా శి
౩౪ భాగ్యప్రోల్బణాయై నమః	వా న మః శి య	౬౧ యంత్రాగమఖావే నమః	న మః శి య వా
౩౫ శంఖురాగాఢ్యాయై నమః	య వా మః శి న	౬౨ త్రాలకలాణ్ణవాయై న	మః న శి య వా
౩౬ క్షావవల్ల్యై నమః	న య వా శి మః	౬౩ లోద్రోవమాఖాయై న	శి మః న య వా
౩౭ రామాణిగేయాయై నమః	మః య వా శి న	౬౪ ద్విషలాత్మికాయై నమః	వా మః శి య న
౩౮ గుణాతాష్టవరాయై నమః	శి య వా న మః	౬౫ శక్తులయఖాజే నమః	య మః శి న వా
౩౯ వాశక్షుబెరాయై నమః	వా య న శి మః	౬౬ కులాత్రిశఖవే నమః	న శి మః య వా
౪౦ మాయామాగురాయై	య న వా శి మః	౬౭ ఖడ్గపాశాఙ్కుశే నమః	మః శి న య వా
౪౧ పరమోద్గీతాయై నమః	న మః య వా శి	౬౮ లోకత్రయముఖదే నమః	శి న మః య వా
౪౨ త్రియశంఖురగిరే నమః	మః న య వా శి	౬౯ భాగ్యప్రశంస్యాయై నమః	వా శి మః య న
౪౩ గిరిశప్రార్థ్యాయై నమః	శి మః య వా న	౭౦ శిలోత్రాయాఖ్యరే న	య శి మః న వా
౪౪ విక్రమకలాయై నమః	వా మః య న శి	౭౧ పర్యగ్నౌముఖ్యై నమః	న వా శి య మః
౪౫ మిత్రాకవాగాయై నమః	య మః న వా శి	౭౨ ప్రౌఢలక్ష్మయుజే నమః	మః వా శి య న
౪౬ కాలశర్వాయై నమః	న శి య వా మః	౭౩ గూఢకౌమారాయై న	శి వా న య మః
౪౭ త్రిగుణాభావిన్యై నమః	మః శి వా య న	౭౪ గయోద్ధామరాయై	వా న శి య మః
౪౮ శ్రీంకామేశ్యై నమః	శి న య వా మః	౭౫ శంఖగేయాంత్ర్యై నమః	య వా శి న మః
౪౯ వాగీశావరాయై నమః	వా శి య న మః	౭౬ కులశలప్రభాయై నమః	న య శి మః వా
౫౦ మల్లికేష్టాయై నమః	య శి న వా మః	౭౭ ప్రమాలాఖ్యరే నమః	మః య శి న వా
౫౧ పుష్పార్కజలాయై నమః	న వా య మః శి	౭౮ గణ్యేక్షాగ్రఖావే నమః	శి య న మః వా
౫౨ త్రాల విష్ణుకలాయై నమః	మః వా య న శి	౭౯ వాశగేంద్రార్చ్యాయై నమః	వా య శి మః న
౫౩ గర్భాణాత్రిధ్యాయై నమః	శి వా య మః న	౮౦ ముఖ్యగౌరవాయై నమః	య న శి మః వా
౫౪ భాగ్యశ్రీకలాయై నమః	వా న య మః శి	౮౧ పాత్రవాశగాయై నమః	న మః వా య శి
౫౫ సుఖాంకపాలాయై నమః	య వా న మః శి	౮౨ స్వార్చ్యా విమలాయై న	మః న వా య శి
౫౬ కోశత్రైధికాయై నమః	న య మః వా శి	౮౩ లతాష్టమాన్యాయై న	శి మః వా య న
౫౭ ప్రామాణ్యభర్గాయై నమః	మః య న వా శి	౮౪ నారద్యార్చ్యాయై నమః	వా మః న య శి

౮౫ శత్రుఘ్నాయలువే నమః	యమః వా నశి	౧౦౩ గిరిశాంకప్రాజే నమః	శిమః యనవా
౮౬ యోగపుష్కరాయ్యై నమః	నశివా యమః	౧౦౪ వస్త్రమాలకాయ్యై నమః	వామః యశిన
౮౭ రాగవిశిష్టాయ్యై నమః	మః శివా యన	౧౦౫ మృత్తేయలోపాయ్యై	యవమః నశివా
౮౮ లక్ష్మ్యావిముఖ్యై నమః	శినవా యమః	౧౦౬ ఫలాశ్రప్రభాయ్యై నమః	నశి యమః వా
౮౯ విగ్రేసక్రమిత్రాయ్యై నమః	వాశినయమః	౧౦౭ రాగాంశుకప్రియే నమః	మః శి యనవా
౯౦ శూలభృత్కరాయ్యై నమః	యశివా నమః	౧౦౮ లక్ష్మ్యాంశప్రభవే నమః	శినయమః వా
౯౧ పవిత్రశీలాయ్యై నమః	నవామః యశి	౧౦౯ ప్రాంగిశిరణ్యాయ్యై న	వాశి యమః న
౯౨ ప్రౌఢశేమసగాయ్యై నమః	మః వా న యశి	౧౧౦ శౌండీర్యాగ్రభవే నమః	యశినమః వా
౯౩ బాడ్రోగ్రసౌర్యాయ్యై న	శివా మః యన	౧౧౧ పృష్టశృంగారాయ్యై నమః	నవా యశిమః
౯౪ విదయప్రమలువే నమః	వానమః యశి	౧౧౨ ద్రవిణాలయాయ్యై న-	మః వా యశిన
౯౫ శుభరూపాంగ్యై నమః	యవామః నశి	౧౧౩ గవనాశకాయ్యై నమః	శివా యనమః
౯౬ శక్త్యైష్టఫలాయ్యై నమః	నయవామః శి	౧౧౪ విర్యాంశగురవే నమః	వానయశిమః
౯౭ ప్రావశలాయ్యై నమః	మః యవా నశి	౧౧౫ శివేష్టగోత్ర్యై నమః	యవానశిమః
౯౮ గుణభూత్రియాయ్యై న	శి యవామః న	౧౧౬ పద్మఫలప్రియే నమః	నయమః శివా
౯౯ విఘ్నపీఠగాయ్యై నమః	వా యనమః శి	౧౧౭ ప్రణయగాఢాయ్యై న	మః యనశివా
౧౦౦ శక్తైష్టరాగాయ్యై నమః	యనవామః శి	౧౧౮ గుణరూపప్రాజే నమః	శి యమః నవా
౧౦౧ కరుణాలబ్ధాయ్యై నమః	నమః యశివా	౧౧౯ విణాత్రిగల్ప్యాయ్యై నమః	వా యమః శిన
౧౦౨ రిపుమూలఘ్నిదే నమః	మః నయశివా	౧౨౦ శిష్యరాగప్రాజే నమః	యనమః శివా

అథ షోడశపూజాకృష్ణలజ్జాధ్యానం ఉదేవీపురాణే౹ అఖండశ్యామరమహాశ్యా ॥ స్థలపురా

ణోక్తం-౺ విశ్వేశ్వరీంత్రిణేత్రాం- శూలఖడ్గంచపాత్రమేద ఖేటంపాదంలంబపాదా శోభితాఙ్గీంప్రాజ్ఞాం- మాలాధరాందేవీమూ పాదమూలస్థాశార్దూ దయూర్ధ్వసం౺-౺ ----

అథాజీర్ణాప్రప్రపా- పల్లీఅంమనవరా-

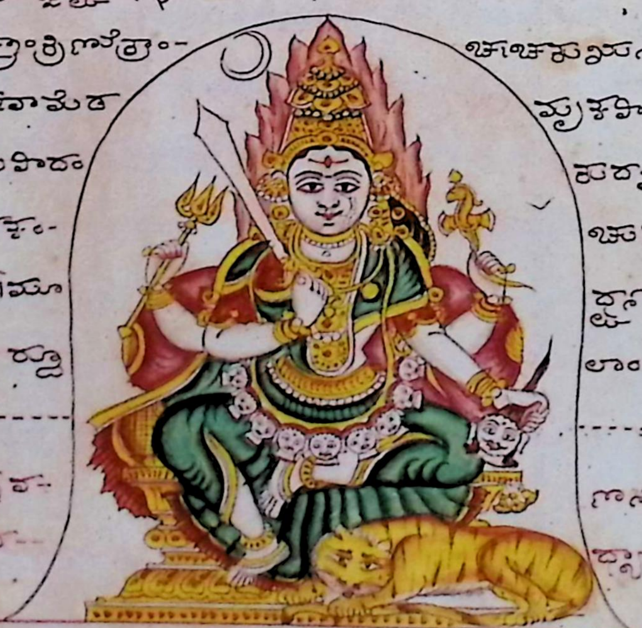

ఛాయాచాముణ్డసమన్వితాందత్తేం మృగశాలకాంవామేరుకుం- దరత్నేణోధవాణ్డయవా ఛాకధారిణోంరుండ ద్విక్షేశంజపాధరాం లాం౹ ధ్యాయేత్తాంభా- ------

గానకలయిదుబుర్తన ధ్యానల-

శ్రీదేవహర్షప్రకారసుకృతప్రస్తార ద్వితీయావపంచాశత్ప్రస్తారప్రసిద్ధః ఉక్తాం దేవరాజకృతం
హితాయాం ఉచితం బలకరహస్త్యాత్మ ధర్మార్థకామమోక్షః వర్ణగం బహుమాలకైశే
చాత్తరమనోః ప్రస్తారనిర్ధమం క్రమాన్ క్రమజ్ఞానాయ సర్వదా ౪-౪--------

౧	వరాంగసమాన— ౧౨-౩౪౫---	౨౩	గౌరీబావ్యాదా ౩౨౪-౧-౫-	౪౫	శక్తిధ్యానగః ౫౨౧౪-౩-	౬౭	మలకామవతీ ౨౩౧-౫౪---
౨	శావ్యాంగవరాణః ౨౧-౩౪౫-	౨౪	భద్రకాళీశః ౪౨౧౩౫-	౪౬	యోగీశవరః ౧-౩౫౪౨-	౬౮	లోకత్రాణవిధ ౩-౧౨౫౪-
౩	గిరిధృఢహూమా— ౩౨౧-౪-౫--	౨౫	శక్తిభోగదః ౫౨౪-౩౧-	౪౭	రంగేశభావ్యః ౨౩౫౪-౧--	౬౯	భోగప్రాణాయా ౪-౩౨౫౧-
౪	భద్రలోకేశః-- ౪౨౩-౧౫-	౨౬	వ్యాళభరణః ౧౩-౪౨-౫-	౪౮	లోకేశవరః-- ౩౧౫౪౨--	౭౦	మంగళప్రాప్యభ్య ౫౩౨-౧-౪-
౫	వరారాంగబృహత్ ౫౨-౩౪౧-	౨౭	ప్రగల్భకామః--- ౨౩౪౧-౫----	౪౯	భోగీశస్వరః- ౪౩౫౧౨-	౭౧	హృష్టాగామరః- ౧౪౩౫౨-
౬	యోగీంద్రవర్ణః- ౧-౩-౨-౪౫	౨౮	శ్లాఘ్యవిక్రమః- ౩-౧-౪౨౫-	౫౦	పుణ్యాంగరూపః- ౫౩-౧౪౨-	౭౨	రవిగోమాన్యః- ౨౪౩-౫-౧-
౭	నందవర్షిణః- ౨-౩౧౪-౫-	౨౯	నాగత్వంక్రమాకామ ౪౩౧-౨౫-	౫౧	యజ్ఞానుకూలః ౧-౪-౫౨౩-	౭౩	బల్హాడ్యశరాః- ౩౪౧౫౨----
౮	లావణ్యప్రభాః-- ౩-౧౨౪౫---	౩౦	శ్రీలభ్యాప్రియః ౫౩౪౨-౧-	౫౨	రాజన్యార్యాంగః ౨౪౫-౧-౩-	౭౪	వాయుగణారాధ్య- ౪-౧-౩౫౨-
౯	భోగప్రకాశః-- ౪-౩౨౧౫-	౩౧	వృద్ధిప్రగుణః-- ౧౪౨౩-౫--	౫౩	గీతార్ణరాధ్యః ౩౪-౫౨౧-	౭౫	శివాంబుజరః ౫౪-౩-౧-౨-
౧౦	శబరవంశః- ౫౩౨౪-౧----	౩౨	రత్నపుష్పలేశః- ౨౪-౧౩౫-	౫౪	భవ్యమంత్రాంగః ౪౧౫-౨-౩-	౭౬	శ్యామళశ్రీదః ౧౫౩౨౪-
౧౧	హంసగౌరీమాన ౧౪-౩౨౫--	౩౩	గంభీరయశాః ౩౪౨౧౫-	౫౫	శ్యామభూషాంగః ౫-౪౧౨-౩-	౭౭	రామాంబుజాద్య ౨౫-౩౧౪-
౧౨	బహ్వాంగమోహః ౨౪-౩౧-౫-	౩౪	భక్తవత్సలః--- ౪౧౨౩౫---	౫౬	నవమారభోగి- ౧౫౨-౪-౩-	౭౮	గుణాఢ్యప్రభః- ౩౫౧౨-౪-
౧౩	లావణ్యరాశిః- ౩౪-౧౨-౫-	౩౫	శుభాకరగణ్యః ౫౪౨౩౧-	౫౭	శ్రీకృష్ణభాగః- ౨౫౧౪౩-	౭౯	విమలోరస్థః- ౪౫౩-౨-౧-
౧౪	భవ్యగతిమా-- ౪-౧౩౨౫----	౩౬	కాశీతీర్థగాధః- ౧౫౪౩౨-	౫౮	గణేంద్రవంద్యః ౩౫-౨౪-౧-	౮౦	మూకాంబాప్రభా ౫౧-౩౨౪-
౧౫	శుభాంగరూపః ౫౪-౩౨-౧-	౩౭	పుణ్యభోగజ్యః ౨౫౪-౩౧.-	౫౯	విశాలవాలః--- ౪౫౨౧౩---	౮౧	వక్రేభమాల- ౧౨౪౫౩--
౧౬	కమలాభాంభుః ౧౫౩౪-౨-	౩౮	గణాధికారః----- ౩౫౪౧౨-----	౬౦	మహాధ్యుప్రభాగః ౫౧౨౪౩-	౮౨	శ్రీకృష్ణవర్ణాళ- ౨౧౪౫౩-
౧౭	శ్రీమృదాభ్యః ౨౫౩౪౧	౩౯	హేమపుత్రగుణః-- ౪౫౧౩౨---	౬౧	వరగుణావృతః--- ౧౨౩-౫౪----	౮౩	గౌరవామాంకః- ౩౨౪౫-౧-
౧౮	గణాధిష్ఠరః--- ౩౫౧౪౨----	౪౦	మాయావిలంబః ౫-౧-౪౩౨.	౬౨	ప్రియాంగశోభ ౨-౧-౩౫౪-	౮౪	సుప్రకాశాంగః-- ౪౨౧౫-౩-
౧౯	విమలాకారః-- ౪౫౩-౧౨---	౪౧	వరకాంజలః-- ౧౨౫-౪౩--	౬౩	గరళకంఠభూష ౩౨౧౫౪--	౮౫	శరణ్యకాంతః- ౫౨౪-౧-౩-
౨౦	మృదంగవరదకర ౫-౧౩౪౨-	౪౨	క్రియాశుభాంగః ౨౧-౫౪౩	౬౪	విరళక్లేశ--- ౪౨౩౫౧----	౮౬	కలభమంత్రః ౧౩౪౫-౨-
౨౧	మదనల్లక్ష్మి--- ౧౨౪౩౫	౪౩	గిరిజాప్రియః ౩౨౫-౪-౧-	౬౫	శక్రలోకభాగ ౫౨-౩-౧౪--	౮౭	ఫాలలోచనయుత ౨౩౪౫-౧-
౨౨	శ్రీవిష్ణుపూజా-- ౨౧౪౩-౫---	౪౪	ఘోరరూపకలః ౪౨౫౧౩-	౬౬	కాలక్రమాద్రి--- ౧౩౨౫౪----	౮౮	గణ్యోత్కృష్టప్రద- ౩౧-౪-౫౨-

೮೯	ವೇಗಾಢ್ಯಾಶರಃ--- ೪೩-೧-೫೨---	೯೭	ಪ್ರಣವಯೋಗ--- ೨೫೪೧-೩-	೧೦೫	ಮೇರುಕಾಂಡಭೂಪ ೫೨೧-೩೪-	೧೧೩	ಗವಿಶಾಕಾರಃ---- ೩೪೫೧-೨----
೯೦	ಶೂಲಭಿತ್ಪ್ರಸ್ತರಃ- ೫೩೪೧೨-	೯೮	ಬಾಲಾದ್ಯಾರವಃ- ೩೫೪೨೧-	೧೦೬	ಕಾಲಾರ್ಣವಭೂಪ ೧೩೫೨೪--	೧೧೪	ವಪುಸ್ಮೂಲರಾಪ ೪೧೫-೩೨--
೯೧	ಭವಿತ್ರಶೀಲಃ---- ೧೪೨-೫-೩----	೯೯	ಭಾಗ್ಯಯುಕ್ತಾಲಃ ೪೫-೧-೨೩	೧೦೭	ರುಂಡಮಾಲ್ಯವಾನ್ ೨-೩೫೧೪-	೧೧೫	ಮಾಷ್ಟುಕಲಂತ್ರಃ- ೫೪೧೩-೨-
೯೨	ಪ್ರೌಢಿಕುಶಲಃ- ೨೪೧-೫೩-	೧೦೦	ಮಾನ್ಯವರಾಳಃ- ೫-೧೪೨೩--	೧೦೮	ಗೋವಿಶಾರದಃ ೩-೧೫೨-೪-	೧೧೬	ಪಶುರೋಗಭಿತ್- ೧೫೨-೩-೪--
೯೩	ಗಂಭೀರಾಶಯಃ ೩-೪-೨-೫೧-	೧೦೧	ಕರುಣಾಗಭೀರಃ ೧-೨-೫-೩೪--	೧೦೯	ಭೃಂಗಶ್ರೀಯಃ ೪-೩೫೨-೧-	೧೧೭	ಬ್ರಹ್ಮಯೋಗಭಿತ್ ೨-೫-೧-೩೪-
೯೪	ಭಾವತ್ರಜಾತ- ೪೧೨೫೩-	೧೦೨	ರಮ್ಯಮಾಳವಿಕ್ರಃ ೨೧೫೩೪	೧೧೦	ಶ್ರೀಲಾಕೃತ್ರಭಾಃ- ೫೩-೧೨೪---	೧೧೮	ಡಮರುಕಭೂಪ- ೩೫೨೧೪----
೯೫	ಶಿವಾಪ್ರಿಯಾಂಗಃ ೫೪೨-೧-೩-	೧೦೩	ಗುರುಮೂರ್ತ್ಯಾಪ್ತಃ ೩೨೫-೧೪-	೧೧೧	ಕವಿಶಗುರುಃ--- ೧೪೫೩-೨---	೧೧೯	ಭಿಷ್ಣಬದ್ಧಯುಕ್ ೪೫೨೩-೧----
೯೬	ಯಶೋಭದ್ರಾಂಗಃ ೧-೫-೪೨-೩-	೧೦೪	ಭದ್ರಮಾರ್ಗಯಃ ೪೨-೫೩-೧-	೧೧೨	ಪ್ರೌಢಾರ್ಕಗವ್ಯಃ- ೨೪೫೩-೧--	೧೨೦	ಮಾಯಾಪ್ರಗಲ್ಭಃ- ೫-೧-೨-೩೪--

[illegible]

[illegible]

—೨ಃ೮ (ಶ್ರೀ) ಶಿವಪಂಚಾಕ್ಷರಿ ಪ್ರಸ್ತಾರಯಂತ್ರ ಚಕ್ರ ಕ್ರಮಃ ೮ಃ—

ನ ೧	ಮಃ ೨	ಶಿ ೩	ವಾ ೪	ಯ ೫	ನ ೧	ಮಃ ೨	ಯ ೫	ವಾ ೪	ಶಿ ೩	ನ ೧	ಶಿ ೩	ಮಃ ೨	ವಾ ೪	ಯ ೫	ನ ೧	ವಾ ೪	ಶಿ ೩	ಮಃ ೨	ಯ ೫	ನ ೧	ಯ ೫	ವಾ ೪	ಶಿ ೩	ಮಃ ೨
ಮಃ ೨	ಶಿ ೩	ವಾ ೪	ಯ ೫	ನ ೧	ಮಃ ೨	ಯ ೫	ವಾ ೪	ಶಿ ೩	ನ ೧	ಮಃ ೨	ವಾ ೪	ಯ ೫	ನ ೧	ಶಿ ೩	ಮಃ ೨	ಯ ೫	ನ ೧	ವಾ ೪	ಶಿ ೩	ಮಃ ೨	ನ ೧	ಯ ೫	ವಾ ೪	ಶಿ ೩
ಶಿ ೩	ವಾ ೪	ಯ ೫	ನ ೧	ಮಃ ೨	ಶಿ ೩	ನ ೧	ಮಃ ೨	ಯ ೫	ವಾ ೪	ಶಿ ೩	ಮಃ ೨	ವಾ ೪	ಯ ೫	ನ ೧	ಶಿ ೩	ಮಃ ೨	ಯ ೫	ನ ೧	ವಾ ೪	ಶಿ ೩	ಮಃ ೨	ನ ೧	ಯ ೫	ವಾ ೪
ವಾ ೪	ಯ ೫	ನ ೧	ಮಃ ೨	ಶಿ ೩	ವಾ ೪	ಶಿ ೩	ನ ೧	ಮಃ ೨	ಯ ೫	ವಾ ೪	ಯ ೫	ನ ೧	ಶಿ ೩	ಮಃ ೨	ವಾ ೪	ಶಿ ೩	ಮಃ ೨	ಯ ೫	ನ ೧	ವಾ ೪	ಶಿ ೩	ಮಃ ೨	ನ ೧	ಯ ೫
ಯ ೫	ನ ೧	ಮಃ ೨	ಶಿ ೩	ವಾ ೪	ಯ ೫	ವಾ ೪	ಶಿ ೩	ನ ೧	ಮಃ ೨	ಯ ೫	ನ ೧	ಶಿ ೩	ಮಃ ೨	ವಾ ೪	ಯ ೫	ನ ೧	ವಾ ೪	ಶಿ ೩	ಮಃ ೨	ಯ ೫	ವಾ ೪	ಶಿ ೩	ಮಃ ೨	ನ ೧
ನ ೧	ಮಃ ೨	ಶಿ ೩	ಯ ೫	ವಾ ೪	ನ ೧	ಶಿ ೩	ಮಃ ೨	ಯ ೫	ವಾ ೪	ನ ೧	ಯ ೫	ವಾ ೪	ಮಃ ೨	ಶಿ ೩	ನ ೧	ವಾ ೪	ಶಿ ೩	ಯ ೫	ಮಃ ೨	ನ ೧	ಯ ೫	ಶಿ ೩	ವಾ ೪	ಮಃ ೨
ಮಃ ೨	ಶಿ ೩	ಯ ೫	ವಾ ೪	ನ ೧	ಮಃ ೨	ಯ ೫	ವಾ ೪	ನ ೧	ಶಿ ೩	ಮಃ ೨	ಶಿ ೩	ನ ೧	ಯ ೫	ವಾ ೪	ಮಃ ೨	ನ ೧	ವಾ ೪	ಶಿ ೩	ಯ ೫	ಮಃ ೨	ನ ೧	ಯ ೫	ಶಿ ೩	ವಾ ೪
ಶಿ ೩	ಯ ೫	ವಾ ೪	ನ ೧	ಮಃ ೨	ಶಿ ೩	ಮಃ ೨	ಯ ೫	ವಾ ೪	ನ ೧	ಶಿ ೩	ನ ೧	ಯ ೫	ವಾ ೪	ಮಃ ೨	ಶಿ ೩	ಯ ೫	ಮಃ ೨	ನ ೧	ವಾ ೪	ಶಿ ೩	ವಾ ೪	ಮಃ ೨	ನ ೧	ಯ ೫
ವಾ ೪	ನ ೧	ಮಃ ೨	ಶಿ ೩	ಯ ೫	ವಾ ೪	ನ ೧	ಶಿ ೩	ಮಃ ೨	ಯ ೫	ವಾ ೪	ಮಃ ೨	ಶಿ ೩	ನ ೧	ಯ ೫	ವಾ ೪	ಶಿ ೩	ಯ ೫	ಮಃ ೨	ನ ೧	ವಾ ೪	ಮಃ ೨	ನ ೧	ಯ ೫	ಶಿ ೩
ಯ ೫	ವಾ ೪	ನ ೧	ಮಃ ೨	ಶಿ ೩	ಯ ೫	ವಾ ೪	ನ ೧	ಶಿ ೩	ಮಃ ೨	ಯ ೫	ವಾ ೪	ಮಃ ೨	ಶಿ ೩	ನ ೧	ಯ ೫	ಮಃ ೨	ನ ೧	ವಾ ೪	ಶಿ ೩	ಯ ೫	ಶಿ ೩	ವಾ ೪	ಮಃ ೨	ನ ೧
ನ ೧	ಮಃ ೨	ವಾ ೪	ಯ ೫	ಶಿ ೩	ನ ೧	ಶಿ ೩	ವಾ ೪	ಮಃ ೨	ಯ ೫						ನ ೧	ವಾ ೪	ಮಃ ೨	ಶಿ ೩	ಯ ೫	ನ ೧	ಯ ೫	ಶಿ ೩	ಮಃ ೨	ವಾ ೪
ಮಃ ೨	ವಾ ೪	ಯ ೫	ಶಿ ೩	ನ ೧	ಮಃ ೨	ಯ ೫	ನ ೧	ಶಿ ೩	ವಾ ೪						ಮಃ ೨	ಶಿ ೩	ಯ ೫	ನ ೧	ವಾ ೪	ಮಃ ೨	ವಾ ೪	ನ ೧	ಯ ೫	ಶಿ ೩
ಶಿ ೩	ನ ೧	ಮಃ ೨	ವಾ ೪	ಯ ೫	ಶಿ ೩	ವಾ ೪	ಮಃ ೨	ಯ ೫	ನ ೧						ಶಿ ೩	ಯ ೫	ನ ೧	ವಾ ೪	ಮಃ ೨	ಶಿ ೩	ಮಃ ೨	ವಾ ೪	ನ ೧	ಯ ೫
ವಾ ೪	ಯ ೫	ಶಿ ೩	ನ ೧	ಮಃ ೨	ವಾ ೪	ಮಃ ೨	ಯ ೫	ನ ೧	ಶಿ ೩						ವಾ ೪	ಮಃ ೨	ಶಿ ೩	ಯ ೫	ನ ೧	ವಾ ೪	ನ ೧	ಯ ೫	ಶಿ ೩	ಮಃ ೨
ಯ ೫	ಶಿ ೩	ನ ೧	ಮಃ ೨	ವಾ ೪	ಯ ೫	ನ ೧	ಶಿ ೩	ವಾ ೪	ಮಃ ೨						ಯ ೫	ನ ೧	ವಾ ೪	ಮಃ ೨	ಶಿ ೩	ಯ ೫	ಶಿ ೩	ಮಃ ೨	ವಾ ೪	ನ ೧
ನ ೧	ಮಃ ೨	ವಾ ೪	ಶಿ ೩	ಯ ೫	ನ ೧	ಶಿ ೩	ಯ ೫	ಮಃ ೨	ವಾ ೪	ನ ೧	ಯ ೫	ಮಃ ೨	ವಾ ೪	ಶಿ ೩	ನ ೧	ವಾ ೪	ಮಃ ೨	ಯ ೫	ಶಿ ೩	ನ ೧	ಯ ೫	ಮಃ ೨	ಶಿ ೩	ವಾ ೪
ಮಃ ೨	ವಾ ೪	ಶಿ ೩	ಯ ೫	ನ ೧	ಮಃ ೨	ವಾ ೪	ನ ೧	ಶಿ ೩	ಯ ೫	ಮಃ ೨	ವಾ ೪	ಶಿ ೩	ನ ೧	ಯ ೫	ಮಃ ೨	ಯ ೫	ಶಿ ೩	ನ ೧	ವಾ ೪	ಮಃ ೨	ಶಿ ೩	ವಾ ೪	ನ ೧	ಯ ೫
ಶಿ ೩	ಯ ೫	ನ ೧	ಮಃ ೨	ವಾ ೪	ಶಿ ೩	ಯ ೫	ಮಃ ೨	ವಾ ೪	ನ ೧	ಶಿ ೩	ನ ೧	ಯ ೫	ಮಃ ೨	ವಾ ೪	ಶಿ ೩	ನ ೧	ವಾ ೪	ಮಃ ೨	ಯ ೫	ಶಿ ೩	ವಾ ೪	ನ ೧	ಯ ೫	ಮಃ ೨
ವಾ ೪	ಶಿ ೩	ಯ ೫	ನ ೧	ಮಃ ೨	ವಾ ೪	ನ ೧	ಶಿ ೩	ಯ ೫	ಮಃ ೨	ವಾ ೪	ಶಿ ೩	ನ ೧	ಯ ೫	ಮಃ ೨	ವಾ ೪	ಮಃ ೨	ಯ ೫	ಶಿ ೩	ನ ೧	ವಾ ೪	ನ ೧	ಯ ೫	ಮಃ ೨	ಶಿ ೩
ಯ ೫	ನ ೧	ಮಃ ೨	ವಾ ೪	ಶಿ ೩	ಯ ೫	ಮಃ ೨	ವಾ ೪	ನ ೧	ಶಿ ೩	ಯ ೫	ಮಃ ೨	ವಾ ೪	ಶಿ ೩	ನ ೧	ಯ ೫	ಶಿ ೩	ನ ೧	ವಾ ೪	ಮಃ ೨	ಯ ೫	ಮಃ ೨	ಶಿ ೩	ವಾ ೪	ನ ೧
ನ ೧	ಮಃ ೨	ಯ ೫	ಶಿ ೩	ವಾ ೪	ನ ೧	ಶಿ ೩	ಯ ೫	ವಾ ೪	ಮಃ ೨	ನ ೧	ವಾ ೪	ಯ ೫	ಶಿ ೩	ಮಃ ೨	ನ ೧	ಶಿ ೩	ವಾ ೪	ಯ ೫	ಮಃ ೨	ನ ೧	ವಾ ೪	ಯ ೫	ಮಃ ೨	ಶಿ ೩
ಮಃ ೨	ಯ ೫	ಶಿ ೩	ವಾ ೪	ನ ೧	ಮಃ ೨	ನ ೧	ಶಿ ೩	ಯ ೫	ವಾ ೪	ಮಃ ೨	ನ ೧	ವಾ ೪	ಯ ೫	ಶಿ ೩	ಮಃ ೨	ನ ೧	ಶಿ ೩	ವಾ ೪	ಯ ೫	ಮಃ ೨	ಶಿ ೩	ನ ೧	ವಾ ೪	ಯ ೫
ಶಿ ೩	ವಾ ೪	ನ ೧	ಮಃ ೨	ಯ ೫	ಶಿ ೩	ಯ ೫	ವಾ ೪	ಮಃ ೨	ನ ೧	ಶಿ ೩	ಮಃ ೨	ನ ೧	ವಾ ೪	ಯ ೫	ಶಿ ೩	ವಾ ೪	ಯ ೫	ಮಃ ೨	ನ ೧	ಶಿ ೩	ನ ೧	ವಾ ೪	ಯ ೫	ಮಃ ೨
ವಾ ೪	ಶಿ ೩	ಯ ೫	ನ ೧	ಮಃ ೨	ವಾ ೪	ನ ೧	ಶಿ ೩	ಯ ೫	ಮಃ ೨	ವಾ ೪	ಶಿ ೩	ನ ೧	ಯ ೫	ಮಃ ೨	ವಾ ೪	ಮಃ ೨	ಯ ೫	ಶಿ ೩	ನ ೧	ವಾ ೪	ನ ೧	ಯ ೫	ಮಃ ೨	ಶಿ ೩
ಯ ೫	ನ ೧	ಮಃ ೨	ವಾ ೪	ಶಿ ೩	ಯ ೫	ಮಃ ೨	ವಾ ೪	ನ ೧	ಶಿ ೩	ಯ ೫	ಮಃ ೨	ವಾ ೪	ಶಿ ೩	ನ ೧	ಯ ೫	ಶಿ ೩	ನ ೧	ವಾ ೪	ಮಃ ೨	ಯ ೫	ಮಃ ೨	ಶಿ ೩	ವಾ ೪	ನ ೧

ಶುಭಮಸ್ತು॥ ॥ಏಕಷಷ್ಟಿವಾಕ್ಷ್ಯತಾಂ ಚಕ್ರಂ ಬಹುಂ ಗಸ್ತಷ ಶೋಭಿತಂ ಪ್ರಸ್ತಾರಕ್ರಮ ಭೇದನಾತ್ ಕಲ್ಪ-
ಯಿತ್ವಾ ಕೃಷ್ಣರಾಜೇಶಂ॥ ಶಿವಾಸ್ಯಮಾಸ್ತ್ಯ ತಾತಂ ಬಾಹ್ಯಗಂ ಯುತಂ ದಂಡಪಿಷ್ಟಕಯೋಃ ಧರಣ್ಯಾದಿಶ
ರಾಂ ತಾನಾಂ ಪ್ರಸ್ತಾರಕ್ರಮಳಿಗೆ ಕ್ರಮದ ವಿಸ್ತಾರಂ ತಾಂ ಶುಭಳು ಳಾದುಗಾ ಶ್ರೀಸುಗಂ ಭ್ಯಕಂ ವಿಷ್ಣು ಬ್ರ
ಹ್ಮಂ ಪ್ರಗಂ ಸ್ತುಸ್ವಃ (ಶ್ರೀ) ಕಂಠ ಶೋಭಿ ರಾಜಕೆ ೮-೮ (ಶ್ರೀ) ಶಿವಪಂಚಾಕ್ಷರಿ ಪ್ರಸ್ತಾರಯಂ-
ತ್ರ ಚಕ್ರಾಂಕಾನುಸಾರದೆ ದೇವನಾಮಗಳು ೧೨ ಕ್ರಮದಿಂ ಬರೆದಿರುವುದು ೮-೮ --------

ದೇವನಾಮ	ದೇವನಾಮ		ದೇವನಾಮ	ದೇವನಾಮ		ದೇವನಾಮ	ದೇವನಾಮ
೧ ಶ್ರೀರಂಗನಾಥ	ಪರಾಂಗವಾಸ್ತ್ರಾ	೬	ಪರಮೋರ್ಜಿತಾ-	ಪರಶೂಜ್ವಲಃ	೧೧	ಕುಲಪ್ರವರ್ತಾ-	ಯೋಗೀಂದ್ರವಂದ್ಯಃ
೨ ರಾಗವಿಶಿಷ್ಟ-	ಫಾಲಪುಷ್ಪಪ್ರಿಯಃ	೭	ರಾಮಾಭಿಗೇಯಾ	ಪ್ರಾಣಾಭಿಪೂಗಾರ್ಹ	೧೨	ಶ್ರೀವಿಷ್ಣುಕಲಾ-	ರಾವಣಾರ್ಚ್ಯಾಂಘ್ರಿಃ
೩ ಗರ್ಭೇಶ್ವರ--	ಗಣೇಶಾಧಾರಃ-	೮	ಲೋಕಪ್ರಮರ್ಧಿನಿ	ಲೋಕತ್ರಾಣಾಧಿ	೧೩	ಲಕ್ಷ್ಮೀಪೂಜ್ಯಮಾನ್ಯಾ	ಗೌರೀವಾಮಾಂಕಃ
೪ ವಿಷ್ಣುಪ್ರಿಯಗಾ-	ಭಾಸ್ಕರಯುಕ್ತಃ	೯	ಭಾಗ್ಯಯುಕ್ತಾ	ವಾಗೀಶ್ವರಪ್ರಿಯ	೧೪	ವಾಕ್ಪ್ರಸುಖದಾ	ಸೋಮೇಶ್ವರಃ
೫ ಶಿಷ್ಟರಾಗಭಾ-	ಮಾಯಾಪ್ರಗಲ್ಭಃ	೧೦	ಶಾಂಭವಿಗೆಯಾಗುಃ	ಶಿವಾಂಬುಧಾರಃ	೧೫	ಮುಖ್ಯಗೌರವಾ	ಮಹಾತ್ಮಾಂಭೋಜಿಃ

౧౬	ఘనగోష్ఠిక---	పాణ్డుగౌరమా	౫౧	పవిత్రవశగా-	పవిత్రోష్టమాల	౮౬	పవిత్రశీలా---	పవిత్రశీలః-
౧౭	ప్రేమాన్యపాత్ర	త్రిశీర్షపాగః	౫౨	త్రాణాలయా	ప్రేధాత్మగస్వ్యః	౮౭	ప్రేమాలాపప్రియ	రామాంబుశప్రియ
౧౮	గిరిజాంకవాసి	గురుమూర్త్యాశ్రితః	౫౩	లోకత్రివాణా-	లాస్యత్రయీణః	౮౮	శ్లాఘ్యపత్రిణి	శ్లాఘ్యపత్రమః
౧౯	మాగనప్రణాత్యా	పహాగిప్రణయి	౫౪	వాజ్మూలపీఠా	పవ లాస్యారః	౮౯	వస్త్రమాలకా-	పాత్రప్రియగయః
౨౦	మాయామాగ్ధా	మాయావిలుంఠః	౫౫	శౌండర్యప్రస్థా	శ్రీలాభ్యప్రభా	౯౦	మల్లికేశ్వరి--	వృగాంకపాత్రః
౨౧	కామవల్లరి---	కాశీస్థాగాభః	౫౬	కాలవారణ	వ్యాళ్యాపాదణః	౯౧	పద్మశీలప్రియ	పశురోగపాలి
౨౨	ప్రియాశంఖపాణి	ప్రియశపాంగః	౫౭	ప్రణయాగాధ	బ్రహ్మయాగప్రియ	౯౨	రాగప్రియసుత్రావ	ప్రగల్భకామః-
౨౩	లోద్భవమా	గరకేశప్రియ	౫౮	బాధోప్రశ్రావ్యా	గంభీరాశయః	౯౩	గూఢకామారా	బిల్వాఢ్యశరాః
౨౪	పార్థరూపిణి	పహాగిప్రకాశః	౫౯	విక్రమకళా--	పౌరమూకలూః	౯౪	సాగన్యశ్యంబలా	పాప్యమంత్రాంగః
౨౫	సువాంగరూపి	సువాంగరూపః	౬౦	మాయాలవిత్రీ	వృద్ధ్యగర్భరుచి	౯౫	మేరుగపాంగ్యా	మారాంగపత్ని
౨౬	యంత్రాగమప్రా	పరగుణావిశే	౬౧	శపంత్రలక్ష్మీః--	వృద్ధిప్రగుణః	౯౬	కరుణాలధా	కరుణాగపాః
౨౭	త్రిగుణావాప్య	రంగేశపావ్యః	౬౨	రాగాంశపాప్రియ	రుంభమాల్యవాణి	౯౭	త్రిమూలవిద్యా	త్రివృద్ధావశ్యః
౨౮	గుణౌఘపరా	గణపకరః---	౬౩	గౌల్యాకంపరి-	గణావశ్యరః---	౯౮	లావణ్యరాశిః	లావణ్యరాశిః
౨౯	సాగన్యపల్లవి	పకరలత్మా--	౬౪	ద్విషలాత్మకా-	వరలక్ష్మీప్రియ-	౯౯	పాయప్రమల్లి	పాపవక్త్రశాలి-
౩౦	సుపాంశపాలా	త్మాంబుశబాగః	౬౫	శక్తిష్ఠరాగా	వాస్యవరాళః	౧౦౦	శగాలప్రియకరా	శగాలప్రియకః
౩౧	ఘులాద్రిశపాః	కాలత్రమవిశే	౬౬	ఘుశలప్రభా-	శ్యామలగ్రీవః	౧౦౧	కాలశవరి-	యోగిశవరః
౩౨	ప్రణవకళా-	ప్రణవయోగి	౬౭	ప్రౌఢకమరగా	ప్రౌఢిఘుశలః-	౧౦౨	శ్రీకళాణవా	ప్రియాంగశోభి
౩౩	గిరిశపార్యా	గిరిశాప్రియః	౬౮	గోత్రపాశ్యా	గౌరిపావ్యరక్ష	౧౦౩	గుణపమాత్రి-	బాణద్రారవః
౩౪	పావ్యగరమా	పావ్యగరమా-	౬౯	వర్యాంశగురు	పపమూలర్క్ష	౧౦౪	వరేణ్యగుణా	పాత్రకాళశః
౩౫	శవేష్టగోత్రి-	మాఘుకలంత్రః-	౭౦	శంభారపాప	శబరవర్యః-	౧౦౫	శుభపారూపింగ	శవాప్రియాంగః
౩౬	కక్షోష్ఠఫలా	యశోపాత్రాంగః	౭౧	క్షీరవల్లక్ష్మా--	పురపల్లక్ష్మా-	౧౦౬	పక్షశృంగారా	కవిశగురుః
౩౭	బద్ధపాశప్రియ	బలకామపశే	౭౨	ప్రౌఢలక్ష్మీయుక్	రవిగోమాన్య	౧౦౭	స్వప్రియత్యావిమలా	ప్రియకృష్ణశాలి-
౩౮	శ్లోంకామేశ్వరి-	లోకేశవరః-	౭౩	గుణ్యేకాగ్రప్రః	గణాధ్యప్రభః	౧౦౮	గురుమూర్తిణి	గిరిధ్యపావా-
౩౯	వరలోకేశ-	పాత్రలోకేశః	౭౪	వాగీశవరా-	పహాగిశంకరః	౧౦౯	వాశగేంద్రార్యా	విమలోరత్నః
౪౦	శంపరాగాధా	శుభాగ్రగల్భః	౭౫	ముకురోజ్జ్వలా-	వార్ధ్యప్రమాంగః	౧౧౦	శలోజ్జ్వలయప్రియ	మిళద్రవ్యాపః
౪౧	పద్మగ్రీమఖి-	పాణ్డగామరః	౭౬	పలాశప్రభా-	కాలాత్మరిప్రియ	౧౧౧	యాగప్రియస్మరా	కలపమేంద్రః
౪౨	శ్రేయోవర్ధిని	శ్రేష్ఠబాణః	౭౭	ప్రౌఢాపవ్యర్థమా	రఘుకులేశః	౧౧౨	రూపగర్భిణి-	రౌప్యాంగవల్లః
౪౩	గుణాభావప్రియ	దమరుకప్రియ	౭౮	దామరోద్భవా	గణేంద్రవంద్యః	౧౧౩	గీర్వాణారాధ్యా	గీర్వాణారాధ్యః
౪౪	పాంగీశరణ్యా	పాంగీశప్రియః	౭౯	వరోప్యథామరా	వాయుగణార్చిత	౧౧౪	విష్ణుత్రిపాలా-	విశాఖపాలః-
౪౫	మిత్రేశవాగా-	శత్రుధ్యపాగః	౮౦	శత్రుపాయలబ్ధి	శరప్రియత్వాంగః	౧౧౫	మృదయలోపా	మేరుపాంగప్రియ
౪౬	ఘనశోశ్వరి-	కమలాపాంగ్రి	౮౧	కోశప్రౌఢిగా-	కుమారపాగి	౧౧౬	పద్మాత్మపలా	యజ్ఞాత్మపలా
౪౭	రిపుమూలపాలి	రవ్యేపాళప్రియ	౮౨	రవిప్లాఘ్యాంశ	బప్పాంగపాణి	౧౧౭	ఫలాధ్యవాణి	బంధప్రియశః
౪౮	గంభీరయశాః	గంభీరయశః	౮౩	లక్ష్మ్యాంశప్రభా	గోవిశారూఢ	౧౧౮	లక్ష్మ్యపమభ	గర్వ్యేషుశత్రుః
౪౯	పారిజాత్యా	స్వప్రకాశాంగః	౮౪	పార్శ్వేకమిత్రా	వీగాధ్యశరః-	౧౧౯	వర్ణాప్రగల్భ్యా-	పప్రబద్ధయుక్
౫౦	మూలపాప్రియ	శైలపాప్రియః	౮౫	మఖవల్లీష్ఠా	శత్రుపాగవః	౧౨౦	శత్రులయపాణి	శత్రులోకపాలి

అథ అష్టోత్తరశతశక్తిక్షేత్ర నామాని దేవి

నామాని చ అష్టోత్తరశతం ఖ్యాతక్షేత్రశక్త్యాఖ్యా

సప్రవిశ్వేశ్వరదా హృదయమస్యాః పరాత్పరా

— శ్రీః [illegible] —

వారాణస్యాభిధం క్షేత్రం। విశాలాక్షీ విరాజతే॥ క్షేత్రం నైమిషాభిఖ్యం। లింగధారి
ణ్యలంకృతం। ప్రయాగాఖ్యం చ లలితా। దేవీ తేజో విరాజతే। మానసాఖ్యం చ కుముదా
దేవ్యాం కిమనోహరం। అంబికాఖ్యం తథా క్షేత్రం। విశ్వకాయా విభూషితం। గోమంతా-
ఖ్యం తథా క్షేత్రం గోమతీదేవ్యాన్వితం। క్షేత్రం చ మందరాభిఖ్యం। కామచారిణ్యలంకృతం। మ
దోత్కటా మనోజ్ఞం చ క్షేత్రం చైత్రరథాభిధం। క్షేత్రం చ హస్తినాపురం। జయంతీ దేవ
తాన్వితం। కన్యాకుబ్జాభిధం క్షేత్రం। గౌరీదేవీ విరాజతే। మలయాద్ర్యభిధం క్షేత్రం। రంభా-
దేవీ మనోహరం। ఏకామ్రకాభిధం క్షేత్రం। కీర్తిమత్యుపలాలితం। విశ్వేశ్వరాభిధం క్షేత్రం
విశ్వా దేవీ విరాజతే। పుష్కరాఖ్యం తథా క్షేత్రం। పురుహూతోపశోభితం। కేదారాఖ్యం త
థా క్షేత్రం। మార్గదాయిన్యలంకృతం। హిమవత్పృష్ఠ క్షేత్రం। నందాదేవీ మనోహరం। గో
కర్ణాఖ్యం తథా క్షేత్రం। భద్రకర్ణీ విభూషితం। తథా స్థానేశ్వరక్షేత్రం। భవానీ పరిశో
భితం। తథైవ బిల్వకక్షేత్రం। బిల్వపత్రికాన్వితం। (శ్రీ) శ్రీశైలాఖ్యం తథా క్షేత్రం। మా-
ధవీ శాంకిమంజులం। తథా భద్రేశ్వరక్షేత్రం। భద్రాదేవీ ప్రమోదదం। వారాహశైల
క్షేత్రం చ జయాదేవీ విరాజతే। క్షేత్రం చ కమలాభిఖ్యం। కమలాంబా ప్రమోదదా।
రుద్రకోట్యభిధం క్షేత్రం। రుద్రాణ్యా సహ సుందరం। కాలంజరాభిధం క్షేత్రం। కాళీ-
కాం కిశరం భితం। మహాలింగాభిధం క్షేత్రం। కపిలా పరిశోభితం। మకోటాఖ్యం త
థా క్షేత్రం। మకుటేశ్వర్యలంకృతం। శాలగ్రామాభిధం క్షేత్రం। మహాదేవీ మనో
హరం। జలప్రియాభిఖ్యం త్వం। శివలింగాభిధం తథా। తథా మాయాపురీ-
క్షేత్రం। కుమారీ దేవ శోభితం। సంతానాఖ్యం తథా క్షేత్రం। లలితాంబా విరాజతే। స
హస్రాక్షాభిధం క్షేత్రం। ఉత్పలాక్షీ సురక్షితం। సరమండలసుక్షేత్రం। మరుంధర్యా భి-
రాజితం। గయాఖ్యం చ మహాక్షేత్రం। మంగళా పరిమండితం। పురుషోత్తమసుక్షే
త్రం। విమలా శోభితం తథా। విపాశాఖ్యం తథా క్షేత్రం। అమోఘాక్షీ మనోహరం।
పాటలా విభూషితం క్షేత్రం। పుండ్రవర్ధననామకం। సుపార్శ్వాఖ్యం తథా క్షేత్రం। నా
రాయణ్యా సురంజితం। తథా క్షేత్రం త్రికూటాఖ్యం। రుద్రసుందర్యలంకృతం।
విపులాఖ్యం తథా క్షేత్రం। విపులా సమలంకృతం। కమలాచలసుక్షేత్రం। కల్యాణీ

కరుణాస్పదం। కోటితీర్థాభిధం (౪౧) క్షేత్రం। కోటవీపరిపాలితం। (౪౨) తథా మధువనక్షే-
త్రం। సుగంధాశుభబంధురం। (౪౩) గోదావరీనామకం క్షేత్రం। త్రిసంధ్యాదేవికాన్వితం। (౪౪) రతి-
ప్రియాదేవికాఖ్యం। గంగాద్వారాభిధం (౪౫) తథాక్షేత్రం। చ శివకుండాఖ్యం। శుభానం-
దావిభూషితం। (౪౬) దేవికాతటసుక్షేత్రం। నందినీపరినందితం। (౪౭) ద్వారకాఖ్యం తథాక్షేత్రం।
రుక్మిణ్యా సమలంకృతం। (౪౮) బృందావనాభిధక్షేత్రం। రాధాదేవీవిరాజితం। (౪౯) మథురా-
ఖ్యం తథాక్షేత్రం। దేవకీ సమలంకృతం। (౫౦) పాతాళాఖ్యం తథాక్షేత్రం। పరమేశ్వర్యలం- (౫౧)
కృతం। క్షేత్రం చ చిత్రకూటాఖ్యం। సీతాదేవీసుభూషితం। (౫౨) వింధ్యశైలాభిధం క్షేత్రం। విం-
ధ్యవాసిన్యలంకృతం। (౫౩) సహ్యాద్ర్యాఖ్యం తథాక్షేత్రం। ఏకవీరావిరాజితం। (౫౪) క్షేత్రం హరి-
శ్చంద్రాఖ్యం। చండికాపరిమండితం। (౫౫) రామతీర్థాభిధం క్షేత్రం। రమణ్యా కరుణో- (౫౬)
జ్జ్వలం। యమునాఖ్యం తథాక్షేత్రం। మృగావత్యుపలాలితం। (౫౭) క్షేత్రం చ కరవీరాఖ్యం। మ-
హాలక్ష్మీసురక్షితం। (౫౮) తథా వైనాయకక్షేత్రం। ఉమాదేవీదయాస్పదం। (౫౯) వైద్యనాథా-
భిధక్షేత్రం। ఆరోగ్యాంబావిరాజితం। (౬౦) మహేశ్వర్యప్రకాశాఢ్యం। మహాకాళాభిధం (౬౧) త-
థా। ఉష్ణతీర్థాభిధక్షేత్రం। అభయాపరిశోభితం। (౬౨) వింధ్యకందరసుక్షేత్రం। ప్రా-
రాషూపరిమండితం। (౬౩) మాండవ్యాఖ్యం తథాక్షేత్రం। మాండవ్యాంబావిరాజితం। (౬౪) మాహే-
శ్వరపురక్షేత్రం। స్వాహాదేవీసుభూషితం। (౬౫) క్షేత్రం ఛాగలాండాఖ్యం। ప్రచండాపరి- (౬౬)
మండితం। చండికాయుక్తమమరకంటకక్షేత్రముత్తమం। (౬౭) గంధమాదనసుక్షే-
త్రం। కామదేవ్యకోజ్జ్వలం। (౬౮) సోమేశ్వరాభిధక్షేత్రం। వరారోహావిరాజితం। (౬౯) ప్ర-
భాసాఖ్యం తథాక్షేత్రం। పుష్కరావత్యలంకృతం। (౭౦) సరస్వత్యభిధం క్షేత్రం। దేవమాతృవి- (౭౧)
భూషితం। పారాతటాభిధం క్షేత్రం। పారాదేవీప్రకాశితం। (౭౨) మహాలయాఖ్యం తథాక్షేత్రం।
పింగళావత్పయోష్ణికం। (౭౩) ప్రకాశాభిధక్షేత్రం। సింహికామహిమాస్పదం। (౭౪) క్షేత్రం
కార్తికేయాఖ్యం। శాంకరీసమలంకృతం। (౭౫) ఉత్పలావర్తకక్షేత్రం। లోలాదే-
వీప్రకాశాస్పదం। (౭౬) శోణసంగమసుక్షేత్రం। సుభద్రాదేవకాంక్షితం। (౭౭) తథా సిద్ధవనా-
భిఖ్యం క్షేత్రం। లక్ష్మీసురక్షితం। (౭౮) భారతాశ్రమసుక్షేత్రం। అనంగాంబామనోహ- (౭౯)
రం। జాలంధరాభిధక్షేత్రం। విశ్వముఖ్యావిభూషితం। (౮౦) కిష్కింధాద్ర్యభిధం క్షేత్రం। తారా-
దేవీవిరాజితం। (౮౧) దేవదారువనాభిఖ్యం। పుష్టిదేవీప్రమోదయం। (౮౨) కాశ్మీరాఖ్యం తథా-
క్షేత్రం। మేధాదేవీమనోహరం। (౮౩) హిమాద్రినామకం క్షేత్రం। భీమాదేవీదయాస్పదం। (౮౪)
కపాలమోచనాభిఖ్యం క్షేత్రం। శుద్ధ్యంబికాన్వితం। (౮౫) రోహణాఖ్యం తథాక్షేత్రం। మా-
తృకాయామనోహరం। (౮౬) శంఖోద్ధారాభిధం క్షేత్రం। ధరాదేవీప్రకాశితం। (౮౭) క్షేత్రం పిం-

ఢారకా నిష్యం॥ ద్వారకే దేవి తత్కాసికం॥ చంద్రభాగా నిధం క్షేత్రం॥ కళాదేవి కళా ప్రదాం॥
త్ర్యదనా మకం క్షేత్రం॥ శవధారిణ్యాలంకృతం॥ వేణాఖ్యం చ తథా క్షేత్రం॥ మమృతా దేవతా-
న్వితం॥ తథా క్షేత్రం బదర్యాఖ్యా మూర్వశ్యం బాస్కరం జితం॥ క్షేత్రము త్తరకురుష్టా ఖ్యామౌషధ్యం
బావిష్ఠా పితం॥ కుశోదకాం బికాయుక్తం॥ కుశద్వీపాభిధం తథా॥ హేమకూటాభిధం క్షే-
త్రం॥ మన్మథాంబాగమాశ్రితం॥ కుముదాఖ్యం తథా క్షేత్రం॥ సత్యవాదిన్యలంకృతం॥ అశ్వ-
త్థనామకం క్షేత్రం॥ వందనీయాభినందితం॥ క్షేత్రం వైశ్రవణాఖ్యం చ॥ నిధిదేవి విరాజితం॥
క్షేత్రం తు వేదవదనా॥ ఖ్యం గాయత్ర్యధిష్ఠితం॥ శివసన్నిధిసుక్షేత్రం॥ పార్వత్యంబా విరా-
జితం॥ దేవలోకాభిధక్షేత్ర॥ మింద్రాణ్యంబాక్రిసుందరం॥ బ్రహ్మాస్యబింబాభిధక్షేత్రం॥ ప్ర-
భాఖ్యాంబావలంబితం॥ సూర్యలోకాభిధక్షేత్రం॥ ప్రేష్ఠవిశాంకివష్ఠితం॥ క్షేత్రం చ-
శివలోకాఖ్యం॥ ప్రామతాంబా వినోషితం॥ మహాబలాచలక్షేత్రం॥ ఛాయ-
ఢావరివందితం॥ బ్రహ్మానిన్యాఖ్యం తథా క్షేత్రం॥ గర్భగహ్వం బికాన్వితం॥ తథా బ్రహ్మక-
ళాంబాధ్యం॥ క్షేత్రం చిత్రగమాశ్రయం॥ క్షేత్రం గవాశిరాఖ్యం॥ శక్తిదేవి విరాజి-
తం॥ ఏవమష్టోత్తరశతవిధం మార్గ్యముత్కీర్తితం॥ శక్తిస్థానం పురాణోక్తం॥ జ్ఞేయం
శౌరాణోక్తవృక్షం॥

అథ అష్టాదశశక్తిపీఠనామాని స్కాంద శక్తేశ్వర్యాఖ్యం ప్రోక్తా విద్యాదాభ్యంతర-
స్థరమాకరదేవ్యాలక్ష్మాకేః॥ వారాణస్యాం విశాలాక్ష్యాః పీఠం చ మధురాపుర-
మీనాక్ష్యాః పీఠకం కాంచ్యాం కామాక్షీ పీఠమవ చ॥ సింహళే సింహికాదేవ్యాః పీఠం
సఖిలక్ష్మా మదం॥ లంకాపురే చ శాంకర్యాః పీఠం కొల్లాపురే పి చ॥ మహాలక్ష్మ్యాః ప్ర-
థా పీఠం॥ కన్యాకుబ్జే రథ్యాం చ॥ కుబ్జికా యా శ్చ పీఠం తథా జాలంధరే పి చ॥
మహాదేవ్యాః పీఠమార్యం॥ యోగినీపుర ఏవ చ॥ యోగినీ పీఠకం చైవ॥ ముజ్జయి-
న్యాం చ పీఠకం॥ మహాకాళ్యాస్తథా చైవ॥ పుష్పిణాయాశ్చ పీఠకం॥ (శ్రీ) శ్రీశైల భ్ర-
మరాంబాయాః పీఠం చ॥ ధ్యానమహీధరే॥ తథ్యా చ ధ్యానవాసిన్యాః పీఠం చ కృష్ణరదశకేః పీ-
ఠం చ పార్వతీదేవ్యాః శ్రావస్త్యాం చ పీఠకం॥ మాణిక్యదేవ్యాః సాహారా వత్సరే పీఠముత్త-
మం॥ తథైవ హిమరూపిణ్యాః ప్రధానా కాళికాపురే॥ శారదాదేవ్యాః పరం పీఠం॥ కాశ్మీ-
రే తథైవ చ॥ పీఠం చ మాణిక్యాదేవ్యా॥ కృష్ణా దశాధిరిరం పీఠం బుధైః జ్ఞే-
యం॥ శివరహస్యమహోదధౌ॥

అథ షోడశ గౌరీనామాని॥ అగస్త్యసంహితోక్తే శ్రీవ్యాఖ్యాప్రయోగాదశయాం॥
ఉమాగౌరీ చ ఆనందగౌరీ॥ త్రిణ్యాఖ్యా త్రిలోచనా॥ మానసగౌరీ తథాం సుభ్రాగౌరీ సం-

[illegible]

ప్రదాయకః॥ —॥ అథ శత్రుపరాజయార్థం శత్రుసేనాయామావాహ
నయంత్రవశానామాహ॥ కర్పూలానకాష్ఠల లక్షోపి బ్రాహ్మణే॥ —॥ పరాజయార్థం శ
త్రూణాం శత్రునాయాం ప్రథమప్రదక్షిణే శివాహనయా దేవ్యష్టాక్షర్యం శేర కర్పూలానకాశివాహ
కాలసాధక విద్యాదాలక్ష్యకారిణాం శత్రుసంహారణాదేవీ శిఖాం వాగ్దేవ్యా చాయిని దినదేవీ
శత్రూణాం గ్రస్త శత్రుప్రదాయిని నదీ దేవీ శత్రుప్రాప్తే హాం నత్రా పరప్రదాయిశాం త్రాదే-
వీ చిత్రశత్రుశాం త్రాకశాం యదాయిని కథాప్రవిఘాల శాదేవీ సేత్రువిఘాలన వాదిన్యా దేవీ
పశూరాణాం వపిషం దక్షకారిణాం నరకాం కారికాదేవీ వైరిఘ్నాం కారకనాశనీ ఏకాదేవ్యష్ట
త్రుసైన్యాస్త్రపసయ్యః ప్రయత్నకః కర్త్ర కర్పూలప్రదాయిన్యాః శత్రూణాం పద్మాసం కలః॥ —
అథ సంగ్రామగమనాకాలవిజయకారణానామాహ॥ అగస్త్య ఉవాచ బ్రాహ్మణశ్చ క్షత్రియోపి వాహ్య
వద్యాపకాయోహిని ఖాణి జయాసు కార్యప్రయాణే సందేశం చ విని ఖాచ్ఛురంగాచ జయా
వశేషురంగలోఛనా విఘ్నగంధినీ కర్తా ఛాండి కాణి విద్యాధర్ కాపక్షల్లాణ్ నకావక్ష్యనాం
గజానావప్రమోహినీ సంగాగపనా కారరూపిణ్యాః శ్రీ లోకప్రమోహినీ ఛాం దేవ్రాణ్ కాగః
ధ్యావశ్కర వ్రణ్ శ్లాఘ్యాణా పరకావామలోచనా పద్మినీ కథా కథ్రి యాఛలావణ్యా పరకర్త్య
పరశకథా ప్రవీణా పరశకథా కామలకి శ్లాఘ్య పరశకథా గం మోహినీ కథా నం గా శయనే
రిచా కీర్తి కారా విమోజపద్మశ్రావా దక్షధాయాం గాల వాంఛిక్షా జ్ఞేయా కర్త్రీ వజ్రా
త్రిం శాద్విధా వివిధ పసంగప్యః —॥ —॥ ఇతి మంత్రజపాం గాని మంత్రసారే ల-
ధ్యాస్త వాహాహ నం ఛత్రైవనా వర్ణ్య గళశ్రీ లక్ష హృదయం ఛదళం ఛత్రైవాశ వాచం-
న్యాస ఏవ వాచా మాహాత్మ్యం శ్చరిదశ దార శిరేరా నికుజా వస్త్రైః దేవి మంత్రజపాం గా
నిమంత్రసిద్ధి ప్రదానవ్యైః —॥ —॥ అథ దేవీమంత్రస్యాస్య గా॥ మంత్రసారే ల — ॥...
తదేచామూర్త కాన్యాస్యతః కపూరవణ్ణ బంధనః గా రక్ష కత్ర్యా దయ సు శ్రీ లోక్య
విజయా విద్యః జరా మృత్యు హరన్యాస సర్వకామదనామకః స్వ్యర్థక ప్రదన్యా
సో ప్రమో రోగహరా విద్యః సర్వదుఃఖహరన్యాసో దేవక్షత్రి పక్షాస్త్ర ధా శ్రీ లోక్య
మోహనన్యాస ఇత్యేకాదశ సిద్ధిదాః దేవీమంత్రవరన్యాసాః మంత్రసారే ప్రకీర్తితాః
—॥ —॥ అథ అష్టదళపర్ణాః కావేరీ మాహాత్మ్యే —॥ —
మహాబలగిరిస్తోమ గిరిస్త్రాణ్ గిరిప్రధాః దేశః కనకా బృష్టా రించందు కోమల్లి
కా విద్యాః సుంద్రా బ్యష్ఠా కర్త్యష్టదళ పర్ణకాః పరికీర్తికాః —॥ —॥
—॥ అథ గద్యత్రిశతీ॥ —
ఖుండల శీర్ష ఖండ పరశు ఖండర్ శఖవా ఖండల ప్రముఖ నఖలగు

ರವರವರಿ ಶಿವವರಿಗಾರ ಪ್ರಚಂಡಬಲ ಚಂಡಮುಂಡ ವಿಖಂಡನ ನಿಪುಣಾ ಕೋದಂಡ-
ಕಾಂಡ ಮಂಡಲಾಗ್ರ ಧರ್ಮ ಪ್ರಚಂಡ ದಂಡ ಪರಿಮಂಡಿತ ಚಾಮುಂಡಿಕಾ ಕಟಾಕ್ಷ ವೀಕ್ಷಣ
ಪ್ರವರ್ಧಮಾನ ಪ್ರತಾಪ ಮಂಡಲಾಧಿಪ ಕೃತ ಕೃಪ ಪ್ರಕಾಶಕ ಸಕಲ ಸಾಷಾಗಿ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ ಗರ್ವ ಸಂಕ-
ಷಟ ಕುವಿರ್ಧನ ರತ ಕವಿ ರಾನ ಪ್ರಹಾಯ ನಿಮಾರ್ಗ ಧೌರೇಯ ಪುಷ್ಪಕಾಶ ಕ ಗ್ರಂಥ-
ದಿನದಿನ ಪ್ರಬಂಧ ನಿಬಂಧನ ಧುರಂಧರ ತ್ರಿವಿಧ ವನವ ವಿತ್ರ ತ್ರೇಯ ಗೋತ್ರ ಸುಚರಿ
ತ್ರ ಚಾಮರಾಜ ಮಹಾರಾಜ ಪುತ್ರ ನರವರಿ ಬಿರುದಾಪ ಹಿಸೂರ ಪುರವರಾಧಿ-
ಶ್ವರ ಶ್ರೀ ಮದಂಬಾ ಪ್ರಸಾದ ಸಂಪಾದಿತ ದಿವ್ಯದೃಷ್ಟಿ ವಿಶೇಷ ಸಂಲಬ್ಧ ಸಮಸ್ತ ಮ-
ಹಾಶಕ್ತಿ ದೇವತಾ ಸ್ವರೂಪ ನಿತ್ಯಾತ್ಮ ಸ್ವರೂಪಾರಾಧನಾ ಧುರೀಣ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣರಾಜ ಮ-
ಹಾರಾಜ ಕಂಠೀರವೇಣ ವಿರಚಿತೇ ಶ್ರೀ ತತ್ತ್ವನಿಧ್ಯಾಖ್ಯ ಗ್ರಂಥೇ ಚಾಮುಂಡಾದಿ ಶ-
ಕ್ತಿ ದೇವತಾ ಸ್ವರೂಪ ನಿರೂಪಣಂ ನಾಮ ಪ್ರಥಮೋ ನಿಧಿಃ ॥ ಸಂಪೂರ್ಣಃ ॥

॥ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ ॥

ಶ್ರೀ

ಶ್ರೀ ಶಕ್ತಿನಿಧಿರಾಗುಚ್ಛ್ಯ ಪ್ರಶಸ್ತದ್ಯುರಿತಂ ಭ್ಯರಃ
ಕೃಷ್ಣರಾಜೇಂದ್ರ ರಚಿತ ಗ್ರಂಥೋಯಂ ವರ್ಧತಾಂ ಚಿರಂ
ಶ್ರೀ ಮದಂಬಿಕಾಯೈ ನಮಃ ॥ — ॥

ವಿಶ್ವಾಪ ತಂತ್ರಯ ವಿಶ್ವಾಃ ಶ್ರೀ ಮ
ಚ್ಛಕ್ತಿನಿಧಿಂ ಗದಾ ಗವಾರ್ಥದಾಯಿ
ನ ಶಕ್ತಿಃ ತೇಜ ಸ್ಫೈಷಾಂ ಪ್ರವರ್ಧತಾಂ ॥ -
ಶ್ರೀ ರಸ್ತು ॥ — ॥

ಯೀ ಶಕ್ತಿನಿಧಿಯಲ್ಲಿ ಯಿರುವ ಪ್ರತಿಮಾ ವಿವರಣ ಶ್ಲೋಕ ॥ — ॥ ಶ್ರೀ ಚಾಮುಂಡಾಂ-
ಬಿಕಾಯೈ ನಮಃ ॥ ಸುಚಿತ್ರ ಶ್ರೀ ತತ್ತ್ವನಿಧಿ ರತ್ನಾಕರ ಗಮಾಷ್ಟಯೇ ಗ್ರಂಥೇಸ್ಮಿನ್ ಶ-
ಕ್ತಿನಿಧ್ಯಾಖ್ಯಾ ಸತ್ಕ್ರಮಂ ಲಕ್ಷ್ಯ ನಿಧೌ ಶುಭೇ ದ್ವಿಪ್ರಕರಣ ಪ್ರೋಕ್ತಾನಿ ಸಕಲಾಃ ಶಕ್ತಿ ದೇ-
ವತಾಃ ॥ ಪರಿವಾರೈಃ ಸಹಿತಾನ್ ರೂಪ್ಯಂತೇ ಯಥಾಕ್ರಮಂ ॥ ಶ್ರೀ ಚಾಮುಂಡಾ ಮ-
ಹಾಕಾಳೀ ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀ ಸರಸ್ವತೀ ॥ ಮಹಾಗಣೇಶ ಕೃಷ್ಣ ರಾಜರಾಜೇಶ್ವರೀ ರಥಾ-
ದೇವ್ಯಾಃ ಶ್ರೀ ನಗರೇ ಕೃಷ್ಣಾ ಸಾಲಾನ್ಯಾ ದೇವತಾಃ ಶ್ರೀ ರಾಃ ಶಾ ಸಾನ್ನಾ ಮಾನಿ ಕ ಧ್ವಾಂ ರೇಃ ಹ-

రివార్యస్య హ క్రమాశేః-౧లిదావచహోమయస్తాలేశా ళ్యాలంగిరవిగ్రహాః।మ
హాశాళ్యః పరివార్యైః।రాస్తైదేవ్యచఃనరరశః।శాంన్త్యతాలేద్భిరేయస్త్రివాసంరః పరివా
రయుక్తేమధు (త్రాం) మాధవ (త్రాం) ఖ్యౌ।దేవీధ్యానపరాయణాః।రామ్రతా
లేశ్రశయస్త్రి।గ్రీష్మస్త్రపరివారకైః।గశుక్ర (త్రాం) శుచి (త్రాం) కౌ।దేవీగేహధు
రాంధరః॥౧౩॥కురయేస్తగాలేకు।ఋతుర్వర్షాఖ్యో ధూస్త్రిహిరనభ (త్రాం) న్లైసభ
స్య (త్రాం)।శమలాగరసాశధా।ప్రపా యంశవారిధారాఖ్యా।నరత్నిఋ॥కాలి
ధా।మేషు యంశవర్షయంశిషాంఋఖ్యాసిస్వమాలనే।ఏశాని మిషాఁవసం-
ఖ్యావిః।పక్షివిః పరివారిశః।దేవీపాదాబ్జపూజా యాం।గదానిరరమాన్యః।
లిరశూపమయేస్తాలేవంచామేశరదాష్టే యాః।ఇషత్తి యోజనత్త్ర యాచ
గమాలంగిరవిగ్రహాః।ఋతుస్త్రపరివారోస్త్రా।దేవీపూజాగమాహిశః।వంచ-
లోహమయేషష్ఠే।ప్రాకారేస్తిమనోహరే।సహ (త్రాం) సహస్య (త్రాం)।ఋతు-
హేమంతనామకః।పరివారగమాయుక్తో।దేవీధ్యానపరోరతః।తపమేశా
స్యతాలేకు।ఋతుశ్శిశిరనామకః।తప (త్రాం) తపస్య (త్రాం)ః పరివారగ
మన్వితః।దేవీపాదాబ్జపూజాయాం।మాస్తేనిత్యం సముత్సుకః।౧౫।ష్టమేస్తా
సాలేకు।సిద్ధాస్స పరివారకాః।దేవీపూజాపరాక్మనః।సంరనిత్యమరం।త్రికాః
॥౧౬॥మష్టారాగమయేస్తాలే।నవమేచారణాస్సదా।వరశంరేగవరివారా-
దేవీధ్యానపరాయణాః।ప్రాకారేదశమేసంరివద్మరాగమయేశుభే।యో-
గిన్యశ్శైరవాశ్శైవాదేవీధ్యానాత్తమానసాః।గోమేదికమయేస్తాలే।సంరి
ష్టైకాదశేవరే।రంభాదిమాఫ్సరస్సంఘో।దేవీపూజనతత్పరాః।ప్రాకారే-
ద్వాదశేవజ్రమయేనాగస్సమావృకః।లిదిశేష్వోబలత్రంత్రష్షౌర్వృక్ష్వద్రా।న-
వసంయుతః।దేవీపాదాబ్జనిష్ఠావి।హృదయోస్తినిరంతరం।ప్రాకారేవిష్టాసం
ఖ్యాశేసంరివైదూర్యనిమిశేగమార్హ్యామనవ్వూఖ్యూమహాపాలాన్షాంబూవ-
దాత్రికాః॥౧౭॥చతుర్దశేతుప్రాకారే।ఇంద్రనీలవినిమిశే।దిక్పాలాస్సప
రివారాస్సంరిదేవీపాదార్చకాః॥౧౮॥ముక్తామయేపంచదశే।ప్రాకారేసు
మనోహరే।శిరిచక్రస్స్థదేవిమిః।గపలామిస్త్రమావృకః।దండినామవారా
హీశిరిచక్రాగనేశుభే।శ్రీస్త్రేగమాహికానిత్యం।దేవీచక్రాసుసారిణీ॥౧౯॥
ప్రాకారేస్వవసంఖ్యాకే।గారుత్మతమణీమయే।మరిచ్యాద్యౄషిభిస్సాధన-
మాస్తేబ్రంహ్మాచతుర్ముఖః (త్రాం) దేవీచరణాంబుజోజ్జధ్యానసంసక్త

మానసః ౧౧౯౬ ప్రాకారస్కందగం ఖ్యాతో రత్నవిద్రుమనిర్మితః । ఆవరణైః పరివా

ర్యే । వృత్యే హేమమూర్త్యాదిభిః శ్రితః । తత్ర శ్రీమాన్ మహావిష్ణుర్దేవీహి దాబ్జహ

జస్థః । ౧౧౯౭ అష్టాదశోత్ర ప్రాకారో లగన్మాణిక్యనిర్మితః । హీరాదిమూర్తిభిర్ రుద్రైర్ లీ

లామూర్తిభిరీశ్వరభావితో లక్ష్మీశస్కందనందాదిప్రమథాద్యైస్సమావృతః । నానారత్న

మయే దివ్యే గేహే సింహాసనే శివే । ఉమామహేశ్వరౌ నిత్యం శ్రీదేవీధ్యాన

తత్పరః । ౧౧౯౮ ఏకోనవింశే ప్రాకారే నానారత్నమయే శుభే । దివ్యాప్సరోగణైః సూర్యా

వాపికాయాం ముదాన్వితాః పరివారయుతాకారాః । దేవీస్వాక్షాగమాత్రాః రాజ

రాజేశ్వరీధ్యాననిరతాస్సర్వదా తదా । ప్రాకారే వింశతితమే వర్ణరహిమసోమ-

యే । ౧౧౯౯ శ్రీనందవాపికామధ్యే పరివారగణావృతాః । నౌకామారుహ్య ఖేలంతి

గంభీరాదమృతేశ్వరీవారుణ్యౌ నామవిఖ్యాతా । మదఘూర్ణితలోచనా

క్షామేశ్వరీహి దేవ్యాః ధ్యానాగతమనాస్సదా ౧౨౦౦ । రత్నబుద్ధిమయే నీలే

మాల్యదానాగంధ్యయా మిశ్రే విమలోదావికామధ్యే పరివారగణావృతాః । దే

వ్యా కృపా సురుచిరకు ఖ్యాత్యా ఖ్యాతా సమక్షం చక్రధారిణ్యో నౌకామారుహ్య ఖేలంతిరా

త్రింశత్కరాసదా । జగదంబాహిదపద్మసేవాలోలువమానసా ౧౨౦౧

హంకారమయే నీలే ద్వావింశే నిర్మనోహరే । మాతాండభైరవా దిక్పాలా

దశాస్త్రాం మహాద్యుతిః । గణశక్తిస్త్రివరరవారః । దేవీధ్యానపరాయణాః ౧౨౦౨

సూర్యసబిందుమయే నీలే త్రయోవింశే మనోహరే । రాజారాగణాగమాయు

తః । సోమనాథః ప్రాకారే సదాహ్లాదకరో నిత్యం పరివారగణైస్సంవృతః । లల

తాంబాహిదపంకేరుహధ్యానార్తమానసః ౧౨౦౩ । చంద్రబింబమయే నీలే

గాయత్రీచ్ఛత్రరంగం మిశ్రే శృంగారపరిఘామధ్యే । నౌకారూఢస్సమాయు-

తః । అష్టబాహుర్మనోహర్తా । శృంగారరసనాయకః । రత్నాదియుగపర్య

స్తః । త్రిపరివారగణైస్సంవృతః । జగన్మోహనశక్త్యాఢ్యః । కందర్పశ్శ్వేతకమలామ్బుజః

జాగరూకోస్తి దేవీహి దాబ్జాయావశోపదః ౧౨౦౪ । శృంగారమయ-

నీలగ్రీవే పంచవింశత్యరాజతః । చింతామణిగృహోద్యానే బాహ్యే విరేర

పి ద్రుమాః । అంతరాళేచారు దిక్షు స్థావిద్యాపవ్యాం పూర్వే । అంబా-

యా లువశరా రాధనం దివ్యాపుష్పకరాస్సదా । గంధమాన్యాశ్చ ఋష్యాః దిశా

గా । చక్రాన్విప్రచక్రాగతి । చతుర్ణాం మత్యేద్రవిహారా । పరితో హిం హవ్యా

హనః । తద్వారపీఠరూపిణ్యః స్వభావిదశశస్వపర్యః । గతజ్ఞోపయూధిదేవ్యా

శిర్జలజ్జాలోవిమాగరే। చతుర్ధాన్తిరాన్తరోష్ప ప్రష్ట్యా హిత్రరాపరైమావర్ణ
గమావృతోద్ధాదశవిస్తృతశ్చాశిరహనశం। మత్స్యరూపయుక్తాశిగ్రేషో-
శూపప్రశాశరే। రత్నైవరోహిణ్యాశ్శాంకో। దివ్యావృతరతగాత్మనా। చతుష్పష్ట్యా-
ష్పృషిత్రేషురేషుజాం రగ్రమంకరః। గ్రశ్శాశిష్ఠాదశవి। నేశా రూఢావి
రావృతః। శ్రీఫ్లాదం జగదంబా యావద్ధం సమ్రాజరేగదా। బ్రుం హ్మాణాశ్రైవ
విష్ణోశ్చరుద్రస్త్యపిష్టరత్నచగదాశత్సజ్రేరేహిం। శ్శాదేవ్యానిరాంతరాః। ౧
ష్పృషిత్రేషుఖలం శ్యామ్రేషునాశాత్రిన యస్సః। లుహిరూఢాజ్ఞాష్పృషజలం।
శోధయాం రిహికాస్రదా। బ్రుం హ్మావిష్ణోశ్చరుద్రస్త్య। ష్పగ్నైరపిశ్శాదశాప్రథ-
ప్రథక్షగవాఖ్యారాః। శ్శా ద్వాదశావ్రరవేః। ఇంద్రస్తదాశావగస్త్యపి। ప్రథక్షో-
డశక్తిరిశాః। ఇష్టరత్నశ్శాస్త్ర। చేరగ్రః పరిక్తిరేశాః। శ్శాస్త్రవాసిద్ధి
లక్ష్మీగం మిరాణ్ణరివిశ్వరాః। ఛిదగ్నిరుందం రత్రాస్త్రే। దేవ్యా। ౧ తాహిగనోచి
రం। జగదంబారోహణాహం। రత్నలోకోత్తరం గదానవావరణాగం శో
ని। (శ్రా) చక్రమపి రాజరే। మంత్రిణ్యశ్యామళాదేవ్యా। స్త్రీ వారోహ
ణానోచిరం। గత్రావరణాగం యుక్తం। గేయచక్రం। ప్రశాశరే। దండినావ-
వారాహి। దేవ్యా। ౧ రోహణానోచిరం। వం చావరణాగం పవ్వం। కిరిచక్రం విని
గరేగవగాలాం రరత్నస్త్వ। నవావరణాశోభనః। మఖ్యావాగస్త్యం బశాయా
ఛిం రామణ్యగృహేత్యచ। బాహ్య విక్తేష్టరుదిశ్మ। చకుద్వారాణిగంరిహి। -
హూవద్వారేరత్రహూవాణమ్మాయరూహిరరం గిణ్యః। దక్షిణే దక్షిణావృ-
యాః। శూహిన్త్రైవామహానర్ధ। పశ్చిమే పశ్చిమామ్నాయః। స్థురూహిస్త్రిగరిద్వారాః। లు
త్తరేచోత్తరామ్నాయః। శూపిణ్యవాహినమకా॥ ॥ ❁ ॥ నిరూప్య
త్రంయవిఖ్యారావలశత్రయమండిరే। ప్రథమావరణే ష్వగ్నానావృక్షైర్లోక్ష్య
వోహనే। ౧ ణ్యమామహిమాద్యైశగరిమాలఘిమాతథా। ప్రాప్తిః ప్రాకామ్యమ
శిత్వం। వశిత్వం రుపకృతేవచగవాసిద్ధిష్టదశవ్రే। పరం రేముఖ్యసిద్ధయః। రగ
సిద్ధిర్మోక్షసిద్ధిర్బలసిద్ధిస్త్రిశక్తిః పరం। ఖడ్గసిద్ధిః పాదుకా యాస్సిద్ధిరంజన-
సిద్ధిశ్శాం। వాక్సిద్ధిర్లోకసిద్ధిర్దేహసిద్ధిరతః పరం। మంత్రసిద్ధిర్దశావర్త-
రేచోపసిద్ధయః। శ్రీగాం చరూపగాద్వ్యశ్యాదేశామూర్తినః ప్రదర్శకాః। ౧
న్యష్టాపలకేష్టాద్వా। వరం రేగసిద్ధికోపయాః। ద్వితీయ ఫలకే ష్టన్య। వరం రేచ-
తురశ్రకే। బ్రాం హ్మిమాహేశ్వరీచక్రౌమారీవైష్ణవీ కథా। వారాహీన్ద్రైవ-

మాహేంద్రీ చాముండా చైవ సప్తమీ అష్టమీ చ మహాలక్ష్మీరిత్యేతా వసుమాతృ
కాః ధ్యాననామ్న్యస్తత్రైవ నాం ప్రకృత్యకా ప్రదర్శకా ఏతదాకరణాత్ర్యాః త్రైర-
౨౨
యేఫలకే తథా సర్వసంక్షోభిణీ ముద్రా సర్వవిద్రావిణీ తథా సర్వాకర్షిణి
కా ముద్రా ముద్రా సర్వవశంకరీ సర్వోన్మాదినికా ముద్రా తథా సర్వమహాం-
కుశా సర్వఖేచరికా ముద్రా సర్వబీజాఖ్యముద్రికా సర్వయోన్యాఖ్యముద్రా
చ ముద్రా సర్వత్రిఖండికా ముద్రా దేవ్యా ఇతి ప్రోక్తా దశాప్యత్ర సమాసతః ఏతా
సాం ధ్యాననామ్న్యాదేశా మూర్తిః ప్రదర్శకాః నామ్నా ప్రకటయోగిన్యః ఫ-
౨౪
లకత్రయసంస్థితాః ఏతా నిగ్రహికా దేవీ త్రిపురా చక్రనాయికా సర్వసంక్షో
భిణీముద్రావహాం తాం జగదంబికాం కామేశ్వరీం సర్వకాలం ధ్యాయంత్యత
త్రరాజకే యుగ్మద్వితీయావరణే నామ్నా సర్వాశాపరిపూరకే తత్ర పత్రాబ్జసం-
జ్ఞే స్థితే షోడశార్ణే త్రిమన్నరే కామాకర్షిణికా చైవ బుద్ధ్యాకర్షిణికా త
థా అహంకారాకర్షిణీ చ శబ్దాకర్షిణికా పరా స్పర్శాకర్షిణికా చా
న్యా రూపాకర్షిణికా తథా రసాకర్షిణికా చైవ గంధాకర్షిణికా త-
తా చిత్తాకర్షిణికా చైవ ధైర్యాకర్షిణికా తతః స్మృత్యాకర్షిణికా చై
వ నామాకర్షిణికా తతః బీజాకర్షిణికా చైవ ఆత్మాకర్షిణికా తతః
అమృతాకర్షిణీ చైవ శరీరాకర్షిణీ తతః షోడశైతా గుప్తయోగిన్యా-
ఖ్యా దేవ్యత్ర సంస్థితాః త్రినామ పశ్చాదూర్ధ్వాస్నా కీర్తితా ప్రదర్శకా సర్వ
౨౫
విద్రావిణీ ముద్రాం సంయుతా చక్రనాయికా త్రిపురేశీ చ యా ప్రోక్తా
దేవీభిః పరివారితా సర్వదా జగదంబా యా ధ్యాయం త్వత్రైవ దాం భుజం
ఉల్లుక్య తృతీయావరణే సర్వసంక్షోభిణ్యాఖ్యయా యుతే వస్వష్టపత్రసహితే నాగ-
దళ్యే వారిశోభితే అనంగకుసుమానంగమేఖలా చ ద్వితీయకా అనంగ
మదనా చైవ అనంగమదనాతురా పంచమ్యనంగరేఖా చానంగవేగా తథా
పరా తథానంగాంకుశా చైవ తథైవానంగమాలినీ అష్టౌ గుప్తతరాభిఖ్యా-
యోగిన్యస్త్రం త్విత సర్వదా ప్రకటా రూపసౌమ్యా దాసామేకా ప్రదర్శకా చక్రే
౨౬
శ్వరీ చ త్రిపురసుందరీ కారణనిర్దిష్టా సర్వాకర్షిణీ ముద్రా నారీదేవ్యగ్ర
నే రతా చతుర్థావరణే నామ్నా సర్వసౌభాగ్యదాయకే చక్రే చ భువ
నాత్ర ఖ్యాం మనుకోణాత్మకే సర్వసంక్షోభిణీ చైవ సర్వవిద్రావిణీ త
థా సర్వాకర్షిణికా చైవ సర్వాహ్లాదినికా తథా సర్వసంమోహినీ చైవ

[illegible]

ఖచక్రాద్యాయుధానాం చాత్రైశాస్త్రాణికోపశః ఖండాదిద్రేకయరక్తాః నిత్యా-

త్రిస్వనేకధా । అగ్నిమేవాస్త్రశాలాయాం ప్రజ్వలంకినిరంకరం ॥ ౪౭ ॥

సప్తమావరణస్థే సర్వసిద్ధిప్రదాయకే । కామేశీ వజ్రేశీ భగమాలినీ దేవ

తాః । తిస్రో త్రికోణరహస్యయోగిన్య ఇతి విశ్రుతాః । ధ్యానసావ్యక్తత్రైవాసాం ప్రకీర్తి-

తాః ప్రదర్శితాః । ఏకాదశశక్తిరాజచక్రానాయకః త్రిపురా సిద్ధా గవర్ణజా ఖ్యము

ద్రాధ్యా । సాధకదేవ్యుచ్ఛేనో ప్రాక్తాః । రహస్యాపరిత్యాది వ్యం మే నాధాం కరముద్రా-

ణాః । మిశ్రే శోడశశక్తిశాచక్రయోనాధా ఇతిక్రమాత్ । చక్రారోయుగనాథా

స్త్రా । గురవశ్చైకవిశ్రుతాః । ఏతేషామపి నామాన్యా । దేతా మూర్తిః ప్రదర్శితాస్తా

స్త్రాబహవోలోకరక్తార్థం పాదుకాః కృతాః । దివ్యౌఘమానవౌఘం సిద్ధౌ-

ఘం స్తు రకాపనాః । త్రిపురసిద్ధానాంనా యు జ్యాదినిశ్ర్యం యః గురూ

నక్రాం ప్రసవం కత్రిమాదేకేనరంకరం ॥ ౪౮ ॥ అగ్న్యాపరిత్యాదిళ్ళ్యై హునరచ్చ

కరణమాత్రాయేః కామేశ్వరీ భగమాలాయాని కృష్ణ్యాంకృక్యా । విరుండావ

స్థానసిన్నా । మహావజ్రేశ్వరీరథా । శివదూతచక్రరికానవమేశ్వరులసుందరీని

క్యాన్లవికాశాత । విజయానవమంగళాళ్ళాలామాలనిత్యాఃక్రాం । జ్వాలాదేవ్యా

ఇహాగతే । నిత్యాదేవ్య ఇతిఖ్యాతి । మాత్రికాః తిథిసంఖ్యకాః । లతే సాంబా నవరూప-

ప్రాః దేతా మూర్తిః ప్రదర్శితాః । గ్రంథాంతరే నుసారాత్ప్రదర్శితాః ప్రకీర్తా ప్ర-

దశః । ఏకాదిన్నపచక్రేశీ మహాత్రిపురసుందరీ । సర్వయోన్యాఖ్యముద్రాధ్యా-

రాజం కంబాజననావరాః ॥ ౪౯ ॥ త్రిపురా ప్రథమాప్రోక్తా త్రిపురేశీద్వి-

తీయకా । తథా తృతీయా త్రిపురసుందరీ పరికీర్తితా । తతస్తురీయా త్రిపురవా

సినీ కీర్తివిశ్రుతా । పంచమీ త్రిపురా (శ్రీ) షష్ఠీ త్రిపురమాలినీ । సప్తమీ

త్రిపురాసిద్ధా త్రిపురాంబాష్టమీ । చక్రేశ్వర్యో నవమీ । మహాత్రిపుర

సుందరీ । చక్రేశ్వర్య ఇతిఖ్యాతా ముద్రాంగీ రక్తాంబుజా । నవానాం

రూపసిద్ధా ప్రకీర్తితాః దేతా ప్రదర్శితాః ॥ ౫౦ ॥ రహస్యాపయసంగదేవీనా-

మంకరంగముదాసృతం । సృష్టివాణీశరోదేవీ సమాదేవీ రత్నైవవాదమాన

దేవీప్రాప్తిదేవీ చాక్రదేవీ కిరణమాత్రేషు అంగదేవ్యస్సంకృత్యా యథాత్రా

నరంకరం । యాగరూపా మహాదేవ్యా బిందుపీఠస్థదక్షిణా । అసాం లక్ష్య-

ణాసిద్ధా । దేతా మూర్తిః ప్రదర్శితాః ॥ ౫౧ ॥ నవమావరణే చక్రే స

ర్వానందమయే శుభే । (శ్రీ) పీఠనామకే బిందు । స్థానే సర్వమనోహరే

సర్వత్రిఖండితాముద్రాయుక్తా (శ్రీ) లలితాంబికా। పంచప్రేతాసనారూఢా। పర-
బ్రహ్మస్వరూపిణీ [illegible] రాజరాజేశ్వరీ [illegible] శుభ్రభావశాం [illegible]
తేజాదిప్యశోంచిపుష్పధారిణీ [illegible] దండపుష్పేషు [illegible] సలసక్తరా। సర్వ-
మంగళాసంమోహనాసగల్పా। దానందవిగ్రహా। జపాకుసుమసంకాశా। శ్రీచక్రశ్రీ సంకేతా
రిణీ। ఆనందకమలబ్రహ్మాండకోటిశతక్షణ్ణ [illegible] ధురంధరా। కామేశ్వరీ సర్వమంగళ్యదా
శ్రీకాంత [illegible] ధురంధరా। పరిజాతప్రసూనాదిమాలావల్లరీవేష్టితా। అత్రిప్రపంచ
షాధ్యా। జగన్మంగళకారిణీ। కామేశ్వరాంకపీఠస్థా। కామితార్థప్రదాయినీ। సర్వ
దేవవాద్యం ప్రియగరోజాతా। మహేశ్వరీ। సర్వవేద్యస్వరూపా। నాదబిందుస్థితా। విశ్వ
మాతా। మహేశ్వరీ। యోగదానందా। నామసహస్రప్రకీర్తితా। మూలప్రకృతిరూపా। చాప
రం జ్యోతిః। పరాత్పరా। ఏకాదశమహావిద్యా (శ్రీ) చక్రేశ్వరి రాజరాజేశ్వరీ ॥ –

ఇతి (శ్రీ) నగరవిరాజమాన పంచవింశతి సాలాది బిందుపీఠపర్యంతస్థ
దేవతానామకథనం ॥ అతః పరం ప్రవక్ష్యామి। ఇతరాశక్తిదేవతాః। యోగని-

ద్రా వనదుర్గా। మంత్రిణీ శ్యామలా। కదంబరాజమాతంగికా బాలా। శతప్రస్థవాసి-
నీ దేవి సాక్షిణీ। యోగినీ। భువనేశ్వరీ। అఘోరా। యోగేశ్వరీ వారాహీ। అష్టాదశభుజా
వీరశ్రీ కాళీ। మహాభుజా। కాళికా। దుర్గా। చాముండా। అష్టభుజా। దుర్గా। నవశక్తి
సిద్ధి। రుద్రాంశదుర్గా। జయదుర్గా। వనదుర్గా। రిపుమారి దుర్గా
గా। శాంతిదుర్గా। శరభ పరం ప్రధమాశ్రేణి పద్మ జాతవేదోరూపా। బ్రహ్మచారిణీ
చండికా। స్కందమాతా। కూష్మాండా। కాత్యాయనీ। మహాకాళరాత్రి దుర్గా।
గౌరీ। సిద్ధిదాయినీ। నవదుర్గా। అన్నపూర్ణా। కాత్యాయనీ ఆగమలదాహ్వరాః। శ-
తాక్షీ। చాముండా। శాకంభరీ। చండీ। త్రిపురాసుందరీ। చండికా। నవవిధనామకా జ్వా-
లాముఖీ। చాముండా। శతశః పరం రుద్రాణీ దుర్గా శివా। దుర్గా। సంధ్యాంతరేశ్వరీ।
రక్తదంతికా। అష్టాదశభుజా। మహాభువనా। దశమహావిద్యా। నవదుర్గా। మహా
మూర్తిః। ప్రసన్నా। రుద్రాణీ। అష్టాదశభుజా। దుర్గా। శ్రీదుర్గా। వృద్ధా।
శక్తి। నవదుర్గా। మాతృకాః। వరద। వయంస్థితా। (శ్రీ) విద్యా। శుద్ధవిద్యా।
బగళాం। త్రిపురా। కాళరాత్రి। దండనాథా। వారాహీ। శుద్ధ వారాహీ। కాళరాత్రి। స్వప్న
వారాహీ। కాళరాత్రి। లఘువారాహీ। కాళరాత్రి। తిరస్కరిణీ। వాగీశ్వరీ। చాండీ। సువాగీశ్వ-
రీ। కాళరాత్రి। త్రిపురా। భువనేశ్వరీ। చాముండా। శ్రీత్రిపురా। కాళరాత్రి। నిత్యా। మోహినీ। నిత్యా।
బాలా। త్రిపురసుందరీ। ప్రత్యంగిరా। వశ్యముఖీ। త్రిపురా। శక్తి। స్వస్థా। ఆనంద-

ಜಪ್ತೈ ನಕ್ಷತ್ರೋ ರಾಜಾಪ್ಯಂ ಜನಾಜ ಕಕಸ್ರಜಾ। ಖ್ಯಾಕವಿನ್ಯಾಸಿ ನಿಬದ್ಧೋ॥ರಿ-
೧೮೪ ೧೮೫ ೧೮೬ ೧೮೭ ೧೮೮ ೧೮೯
ನಿಧೂಪ್ರಾಪ್ತಿ ರೂಪಿಣೀ। ೮ ಸಂಕಶಕ್ತಿ ದೇವಶೀ। ಷಡಾನನಗಮನ್ವಿತಾ। ಕಕನ್ವಾಸು-
೧೯೦ ೧೯೧ ೧೯೨
ಷಮಾಪ್ರೋಕ್ತಾ। ನಿರ್ಝರಾರುಂ ಧರಕರಥಾ। ಖ್ಯೋಗದಾ ನಿರ್ಝರನದೀ। ಪ್ರಬೋಧಿ-
೧೯೩ ೧೯೪ ೧೯೫ ೧೯೬ ೧೯೭
ಸ್ವಪಿಧಾರಿಣೀ। ಕ್ತಿಯಾ ಸಕಸ್ವಕೆಕಶ್ಯಾ॥ ರಿಣೀಜ (ಶ್ರಾ) ಷ್ಟುನಾಕಥಾ। ೮ ಸಂಕಶ
೧೯೮ ೧೯೯ ೨೦೦ ೨೦೧
ಕ್ತಿದೇವಶೀ। ಮಯೂರವರವಾಹನಾ। ಸಕಸ್ವಕೆಜಾ ಪಿರಥಾ। ನಿಲಕ್ಷಂ। ತಾಸಕಸ್ವಕೆ-
೨೦೨ ೨೦೩ ೨೦೪
ಸ್ವದ್ದೋಗದಾಯ ನಿಷ್ಪ್ರವಾ ಕಶ್ಯಪವಾಶ್ಯಾಮಲ್ಯಾ ಪಿಜಾ। ೮ ಸಂಕಶಕ್ತಿ ದೇವಶೀ। ಮರ್ತ್ತ
೨೦೫ ೨೦೬ ೨೦೭
ಮಾಕಂಗವಾಹನಾ॥ ಲ್ಲುಪ್ಪಾ ಶಕ್ತಿಸ್ರಾ ಕಃ ಪ್ರೋಕ್ತಾ। ಸ್ವಜ್ಞಂಯ ಶ್ಯಾಮಲ್ಯಾ ರಥಾ-
೨೦೮ ೨೦೯
ಜಿಲ್ಪ್ಯಾಮಲ್ಯಾ ಕಕಃ ಪ್ರೋಕ್ತಾ। ರಥಾಸು ಶ್ಯಾಮಲ್ಯಾ ಖಿಧಾ। ರಥಾವಿದ್ಯಾ ಶ್ಯಾಮಲ್ಯಾ ಜ
೨೧೦ ೨೧೧ ೨೧೨
ದಿಪಿನ ಕಜಿಕ್ಷಾ ರಥಾ। ವೋಜಿನಿಪಾರಾ ಯಾ॥ ಣೀಜ ರಥಾಮಂಗಳ ಗೌರಿಕ್ಷಾ। ೮-
೨೧೩ ೨೧೪ ೨೧೫ ೨೧೬ ೨೧೭
ಸುಕ್ತಿಯಾ ರಥಾಸಿದ್ಧಾ। ಕ್ರಿಯಾಜಾಪ್ಯ ಯುನಿ ರಥಾ। ಸ್ವದ್ವಂಧವೋಜಿನಿಮಾ-
೨೧೮ ೨೧೯ ೨೨೦ ೨೨೧
ಯಾ। ಮಾಲಿನಿಜೇರಿ ವಿಶ್ವರಾಃ। ೮ ಕ್ಷಾರಾದಿತ್ರ್ಯಕ್ಷಾ ರಾಂಶಾಃ। ಕ್ರಮಾದತ್ತ್ಯರದೇವಕಾಃ
೨೨೨
ನಾರಾಯಣಾಸ್ತ್ರಪ್ರಣವಾ। ಖಿವಾನಿ ವರಿಕಿರಿಶಃ। ಕಥ್ಯೈವರಕ್ಷಜಾ ಮುಂಡಾಕ್ಷ-
೨೨೩ ೨೨೪
ಳರಾಕ್ರೈಜ ನಿಕಲ್ಪಾ। ಜ್ವಪ್ತಿಲಕ್ಷ್ಮಿ ವೋಹಿನಿಜಾ। ಜಗನ್ಮೋಹಿನಿ ಕ್ಷಾ ರಥಾ। ಮಲ್ಲಂದಿನಿ
೨೨೫ ೨೨೬ ೨೨೭ ೨೨೮ ೨೨೯ ೨೩೦
ಕಣಾಲುಕ್ಷಾಜಾ। ದುಗಾಮಹಿಷಮರ್ದಿನಿ। ರಥಾಜಾ ಮುಂಡಿಕ್ಷಾ। ಸಪ್ರಾ। ಮಾಕೃಕ್ಷಾಂ ಕಗ
೨೩೧ ೨೩೨ ೨೩೩
ಕಾಪಿಜಾ। ಕಥ್ಯೈವಾ ತ್ತ್ರಿತ್ರ್ಯ ರದುಗಾ। ಸ್ವಲ್ಪಂ ಕಾ ಮಣಾಂದುಗಿಕ್ಷಾ। ಜಿತ್ರಿಣೀ ಯಶ
೨೩೪ ೨೩೫ ೨೩೬
ಲ್ಲಾದೇವೀ। ಜಿಂಕಾಮಣಾ। ಸಕಸ್ವಕೆ। ಬಾಲಾ ಸಕಸ್ವಕೆ ಸೂ ಯಶಮಂಡಲಾಂಕನ್ನದು
೨೩೭ ೨೩೮ ೨೩೯
ಗಿಕ್ಷಾ। ಕಕಃ ಪರಂ ಶುಸಂ ಪ್ರೋಕ್ತಾ। ಕಥ್ಯೈವ ಮಣಾಶಣಾ ಕ್ಷಾ। ರಥಾ ದೇವ್ಯಾಹಸ್ತಾಪ
೨೪೦
ದ್ಯಸ್ತಿ ಕಪಂ ಜಾತ್ರ್ಯ ರಶುಕಃ। ಸ್ಪುಣಾವಾಧ್ಯತ್ರಿ ಸಂಖ್ಯಾನಾಂ ದೇವತಾನಾಂ ಕುಮೂರ್ತ್ತ
ಯಃ। ಪ್ರದಶಿಕಾಸ್ತ್ರಿಕ್ತಿನಧ್ಯಾ। ಖಿಂನರೂಪಾಃ ಪರಸ್ಪರಂ। (ಶ್ರಾ) ದುಗಾಸಿಸ್ಥಾಮಿ
ಸಂಖ್ಯಾನಾಂ। ದೇವಿನಾಮ ಕರೂಪ ಕಃ। ಪ್ರದಶಿಕಾ ಖಿದೇವಿ ಖಿ। ಮೂರ್ಕಶಯೋನ
ಪ್ರದಶಿಕಾ॥ ಸವಾಸ್ತ್ರಿತ್ರಿನಧ್ಯಾ ದೇವ್ಯಾ। ಪ್ತಂ ದ್ರಸಿಗರಸಿಗರಾಂಃ ॥ —ಃ❀ಃ—
ಯಾವಂದನೆ ಶಕ್ತಿನಿಧಿಯಲ್ಲಿ ಉಕ್ತವಾಗಿರುವ ಪ್ರತಿಮೆಗಳು ಲಕ್ಷ ರೂಪಸಾಧ್ಯಾ
ದಿಂದ ಬಪ್ಪದ್ದು ಸಲಕ್ಷ ವಿವರಾ। ೮ ಣಾವಿ ಮಾಡಿಸಿದ್ದಿಗಳು ಲಕ್ಷ ಸಮೂರ್ತ್ತಾದೆ-
ವಿಯರು ಲಕ್ಷ ದಶಮುದ್ರಾ ದೇವಿಯರು- ಲಕ್ಷ ಸಪ್ತಯೋಗಿನಿಯರು ಲಕ್ಷ
ಸಪ್ತರಯೋನರು ಲಕ್ಷ ಸಂಪ್ರದಾಯ ಯೋನರು ಲಕ್ಷ ಬಹಿರ್ದಶಾ
ರದಲ್ಲಿರುವ ಕುಲೋತ್ತೀರ್ಣರು ಲಕ್ಷ ೮ ಕದಶಾರದೊಳಿರುವ ನಗರ್ಭಯೋ
ಗಿನಿರು ಲಕ್ಷ ಕಹಸ್ರಯೋಗಿನಿರು ಲಕ್ಷ ೮ ಕರಹಸ್ರಯೋಗಿನಿರು ಲಕ್ಷ ಯ
ಗನಾಧರು ಲಕ್ಷ ನಿಕೃಷ್ಟಂ ನೆಯರು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಂತ್ರ ೮ ಂ ರೂ ಲಕ್ಷ

ಗಳು ಷಡಂಗದೇವರು ॥ದಕ್ಷಿಣೇ॥ ಸವಾಚಕ್ರೇಶ್ವರರು ॥ನಕ್ಷೆ॥ ಯಾಮಳೋಕ್ತದುರ್ಗಾ ॥ನಕ್ಷೆ॥
ಚತುಷ್ಷಷ್ಠಿಯೋಗಿನಿಯರು ॥ದಕ್ಷಿಣೇ॥ ವಿಷ್ಣುಪರಿವಾರಶಕ್ತಿಗಳು ॥ನಕ್ಷೆ॥ ಓಂಕಾರ
ಬಿಷ್ಟನಂತ್ರ ೪೬ ಪ್ರತಿಮೆಗಳು ಬರದು ಯಿದೆ॥

॥ಶ್ರೀ॥ ಬಂಗಾಳಿಯಲ್ಲಿರುವ ದಕ್ಷಿಣಕಾಳಿ ಧ್ಯಾನಂ ॥ಮಹಾಕಾಳಿ॥

ಕಂಕಾಳಭೈರವತಂತ್ರೇ॥

ಸದ್ಯಶ್ಛಿನ್ನಶಿರಃ ಕೃಪಾಣಮಭಯಂ ಹಸ್ತೈರ್ವರಂ ಬಿಭ್ರತೀಂ। ಘೋರಾಸ್ಯಾಂ ಶಿರಸಾಂ
ಸ್ರಜಾ ಸುರುಚಿರಾಮುನ್ಮುಕ್ತಕೇಶಾವಳಿಂ। ಸೃಕ್ಕಾಸೃಕ್ಪ್ರವಹಾಂ ಶ್ಮಶಾನನಿಲಯಾಂ
ಶ್ರುತ್ಯೋಃ ಶವಾಲಂಕೃತಿಂ। ಶ್ಯಾಮಾಂಗೀಂ ಕೃತಮೇಖಲಾಂ ಶವಕರೈರ್ದೇವೀಂ ಭಜೇ ಕಾಳಿಕಾಂ
॥ಧ್ಯಾನಾಂತರೇ॥ ಧ್ಯಾನಮನ್ಯತ್ಪ್ರವಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ಸ್ಮರಣಾ[illegible]। ಕರಾಳವದ-
ನಾಂ ಘೋರಾಂ ಮುಕ್ತಕೇಶೀಂ ಚತುರ್ಭುಜಾಂ। ದಕ್ಷಿಣಾಂ ಕಾಳಿಕಾಂ ದಿವ್ಯಾಂ ಮುಂಡ-
ಮಾಲಾವಿಭೂಷಿತಾಂ। ಸದ್ಯಶ್ಛಿನ್ನಶಿರಃಖಡ್ಗವಾಮೋರ್ಧ್ವಾಧಃಕರಾಂಬುಜಾಂ। ಅಭ-
ಯಂ ವರದಂ ಚೈವ ದಕ್ಷಿಣಾಧೋರ್ಧ್ವಪಾಣಿಕಾಂ। ಮಹಾಮೇಘಪ್ರಭಾಂ ಶ್ಯಾಮಾಂ
ತಥಾ ಚೈವ ದಿಗಂಬರಾಂ। ಕಂಠಾವಸಕ್ತಮುಂಡಾಲೀಗಲದ್ರುಧಿರಚರ್ಚಿತಾಂ। ಕರ್ಣಾ-
ವತಂಸತಾಂ ನೀತಶವಯುಗ್ಮಭಯಾನಕಾಂ। ಘೋರದಂಷ್ಟ್ರಾಂ ಕರಾಳಾಸ್ಯಾಂ ಪೀನೋ-
ನ್ನತಪಯೋಧರಾಂ। ಶವಾನಾಂ ಕರಸಂಘಾತೈಃ ಕೃತಕಾಂಚೀಂ ಹಸನ್ಮುಖೀಂ। ಸೃಕ್ಕದ್ವ-
ಯಗಲದ್ರಕ್ತಧಾರಾವಿಸ್ಫುರಿತಾನನಾಂ। ಘೋರರಾವಾಂ ಮಹಾರೌದ್ರೀಂ ಶ್ಮಶಾನಾಲ-
ಯವಾಸಿನೀಂ। ದಕ್ಷಿಣಾಂ ಕಾಳಿಕಾಂ ದಿವ್ಯಾಂ ಮುಕ್ತಲಂಬಕಚೋಚ್ಚಯಾಂ। ಶವರೂಪ-
ಮಹಾದೇವಹೃದಯೋಪರಿಸಂಸ್ಥಿತಾಂ। ಶಿವಾಭಿರ್ಘೋರರಾವಾಭಿಶ್ಚತುರ್ದಿಕ್ಷು ಸಮ-
ನ್ವಿತಾಂ। ಮಹಾಕಾಲಾನಲಸಮಾಂ। ವಿಪರೀತರತಾತುರಾಂ। ಸುಪ್ರಸನ್ನವದನಾಂ।
ಘೋರಾನನಸರೋರುಹಾಂ। ಯೋಗಿನೀಚಕ್ರಸಹಿತಾಂ। ಕಾಳಿಕಾಂ ಭಾವಯೇತ್ತತಃ॥

॥ಶ್ರೀ॥ ಯೀ ಪ್ರತಿಮಾರೂಪ ಬರದು ಯಿಲ್ಲಾ॥

श्रीतत्त्वनिधिः

प्रथमसम्पुटः

शक्तिनिधिः

(संस्कृतमूलम्)

विषयानुक्रमणिका

विषयाः	पृष्ठम्
मङ्गळश्लोकाः राज्ञः बिरुदानि च	3
नवनिधिस्थाः विषयाः	4
चामुण्डेश्वरीध्यानम्	4
महाकालीस्वरूपम्	5
महालक्ष्मीस्वरूपम्	5
महासरस्वतीस्वरूपम्	6
राजराजेश्वरीध्यानम्	6
राजराजेश्वर्याः पञ्चविंशतिः नामानि	7
षोडशीध्यानम्	8
प्रथमप्राकारस्थितमहाकालीसमेतमहाकाल-ध्यानम्	8
द्वितीयप्राकारस्थितमधुश्रीमाधवश्रीसमेतवसन्तर्तु-ध्यानम्	11
तृतीयप्राकारस्थितशुक्रश्रीशुचिश्रीसमेतग्रीष्मर्तु-ध्यानम्	12
ध्यानम्तुरीयप्राकारस्थितनभश्रीनभस्यश्री प्रभृतिद्वादशपत्नीसमेतवर्षर्तुध्यानम्	12
पञ्चमप्राकारस्थितइषश्रीऊर्जश्रीसमेतशरदृतु-ध्यानम्	14
षष्ठप्राकारस्थितसहश्रीसहस्यश्रीसमेतहेमन्तर्तु-ध्यानम्	14
सप्तमप्राकारस्थिततपःश्रीतपस्यश्रीसमेतशिशिरर्तु-ध्यानम्	15
अष्टमप्राकारस्थितसिद्धश्रीसमेतसिद्धानां ध्यानम्	16
नवमप्राकारस्थितचारणस्त्रीसमेतचारणानां ध्यानम्	17
दशमप्राकारस्थितभैरवाणां योगिनीनां च ध्यानम्	17
एकादशप्राकारस्थितरम्भाद्यप्सरःस्त्रीसमेतगन्धर्व ध्यानम्	18
द्वादशप्राकारस्थितनागस्त्रीसमेतशेषादिनागानां बलीन्द्रस्य च ध्यानम्	19
त्रयोदशप्राकारस्थितमनूनां भूपालकानां च ध्यानम्	20
चतुर्दशप्राकारस्थितेन्द्रादिदिक्पालकानां ध्यानम्	21
पञ्चदशप्राकारस्थितदण्डिनीवाराहीध्यानम्	23
षोडशप्राकारस्थितपरिवारसहितब्रह्मणः ध्यानम्	25
सप्तदशप्राकारस्थितसपरिवारमहाविष्णुध्यानम्	25
अष्टादशप्राकारस्थितसपरिवारमहेश्वरध्यानम्	26
एकोनविंशप्राकारस्थितसपरिवारतारादेवी-ध्यानम्	27
विंशप्राकारस्थितसपरिवारवारुणीध्यानम्	28
एकविंशप्राकारस्थितसपरिवारकुरुकुलाध्यानम्	29
द्वाविंशप्राकारस्थितसपरिवारसूर्यध्यानम्	30
त्रयोविंशप्राकारस्थितसपरिवारसोमनाथध्यानम्	31
चतुर्विंशप्राकारस्थितरत्यादिस्त्रीसमेतमन्मथ ध्यानम्	32
पञ्चविंशप्राकारस्थितदेव्यर्घ्याद्युपचारार्हपात्राणां ध्यानम्	33
चतुराम्नायरूपनदीध्यानम्	39
नवावरणस्थितदेवतादीनां समष्टिश्लोकाः	40
प्रथमावरणस्थप्रथमफलकदेवताः	41
प्रथमावरणस्थद्वितीयफलकदेवताः	42
प्रथमावरणस्थतृतीयफलकदेवताः	43
द्वितीयावरणस्थदेवताः	44
तृतीयावरणस्थदेवताः	45
तुरीयावरणस्थदेवताः	45
पञ्चमावरणस्थदेवताः	46
षष्ठावरणस्थदेवताः	47
सप्तमावरणस्थदेवताः	48

अस्त्रशालास्थायुधानि 49
अष्टमावरणस्थदेवताः 50
नाथान्तरम् 51
नित्यान्तरस्थदेवताः 51
कामेशीध्यानम् 52
भगमालाध्यानम् 52
नित्यक्लिन्नाध्यानम् 52
भेरुण्डाध्यानम् 52
वह्निवासिनीध्यानम् 53
महावज्रेश्वरीध्यानम् 53
शिवदूतीध्यानम् 53
त्वरिताध्यानम् 53
कुलसुन्दरीध्यानम् 54
नित्याध्यानम् 54
नीलपताकाध्यानम् 54
विजयाध्यानम् 54
सर्वमङ्गलाध्यानम् 55
ज्वालामालिनीध्यानम् 55
चित्रास्वरूपम् 55
नवचक्रेश्वरीणां ध्यानानि 55
अङ्गदेव्यन्तरम् 56
नवमावरणस्थललिताध्यानम् 56-60
कामेश्वर्याविर्भाववर्णनम् 61
देवीकल्याणवर्णनम् 64-70
महिषासुरमर्दिनीस्तोत्रम् 71
श्रीचक्रोद्धारक्रमः 73
योगिनीध्यानम् 74
मनोन्मनीध्यानम् 74
श्यामलाध्यानम् 74
राजमातङ्गीध्यानम् 75
बालाध्यानम् 75
भुवनेश्वरीध्यानम् 75
सौभाग्यभुवनेश्वरीध्यानम् 76
मायाभुवनेश्वरीध्यानम् 76
सूर्यात्मकभुवनेश्वरीध्यानम् 76
अष्टादशभुजभद्रकालीध्यानम् 76
अष्टभुजकालीध्यानम् 77
षोडशभुजदुर्गाध्यानम् 77
विन्ध्यवासिनीदुर्गाध्यानम् 77
रुद्रांशदुर्गाध्यानम् 77
जयदुर्गाध्यानम् 77
वनदुर्गाध्यानम् 78
रिपुमारिणीदुर्गाध्यानम् 78
अग्निदुर्गाध्यानम् 78
शैलपुत्रीदुर्गाध्यानम् 78
ब्रह्मचारिणीदुर्गाध्यानम् 78
चण्डखण्डदुर्गाध्यानम् 79
स्कन्दमातृदुर्गाध्यानम् 79
कूष्माण्डदुर्गाध्यानम् 79
कात्यायनीदुर्गाध्यानम् 79
रात्रिदुर्गाध्यानम् 79
गौरीदुर्गाध्यानम् 79
सिद्धिदायिनीदुर्गाध्यानम् 79
अष्टादशभुजरुद्रादुर्गाध्यानम् 80
श्रीविद्याध्यानम् 81
शुद्धविद्याध्यानम् 81
बगलाध्यानम् 81
इन्द्राक्षीध्यानम् 81
दण्डनाथावाराहीध्यानम् 81
शुद्धवाराहीध्यानम् 82
स्वप्नवाराहीध्यानम् 82
वागीश्वरीध्यानम् 82
सौभाग्यवागीश्वरीध्यानम् 83
धेनुवागीश्वरीध्यानम् 83
त्रिपुरभैरवीध्यानम् 83
संवित्त्रिपुराध्यानम् 84
बालात्रिपुरसुन्दरीध्यानम् 84
नित्याध्यानम् 84

मोहिनीनित्याध्यानम्	84
वश्यमुखीध्यानम्	84
प्रत्यङ्गिराध्यानम्	85
शूलिनीध्यानम्	85
प्राणशक्तिध्यानम्	85
मृतसञ्जीविनीध्यानम्	85
स्वस्थावेशिनीध्यानम्	85
शत्रुविध्वंसिनीध्यानम्	86
वज्रप्रस्तारिणीध्यानम्	86
त्रिकण्टकीध्यानम्	86
अपराजिताध्यानम्	86
धूमावतीध्यानम्	87
कामकलेश्वरीध्यानम्	87
सर्ववर्णेश्वरीध्यानम्	87
त्वरितादेवीध्यानम्	87
द्वादशार्धदेवीध्यानम्	88
तिरस्करिणीध्यानम्	88
अश्वारूढाध्यानम्	88
आसुरीदेवीध्यानम्	88
उग्रताराध्यानम्	89
लोपामुद्राध्यानम्	89
चतुर्भुजान्नपूर्णाध्यानम्	89
द्विभुजान्नपूर्णाध्यानम्	89
गायत्रीध्यानम्	90
सावित्रीध्यानम्	90
सरस्वतीध्यानम्	90
समष्टिगायत्रीध्यानम्	91
शाकम्भरीध्यानम्	91
बनशङ्करीध्यानम्	91
तुलजाभवानीध्यानम्	91
तुलसीध्यानम्	92
चन्द्रापरमेश्वरीध्यानम्	92
चतुष्षष्टिकलाध्यानम्	92
साकिनीध्यानम्	93
काकिनीध्यानम्	93
लाकिनीध्यानम्	93
राकिणीध्यानम्	93
ढाकिनीध्यानम्	94
हाकिनीध्यानम्	94
याकिनीध्यानम्	94-95
षट्चक्रक्रमः	95
ब्राह्मीस्वरूपम्	95
माहेश्वरीस्वरूपम्	95
कौमारीस्वरूपम्	96
वैष्णवीस्वरूपम्	96
वाराहीस्वरूपम्	96
इन्द्राणीस्वरूपम्	96
चण्डिकास्वरूपम्	96
चतुष्षष्टियोगिनीध्यानम्	97
प्रथमाष्टकदेवताध्यानम्	97
द्वितीयाष्टकदेवताध्यानम्	97
तृतीयाष्टकदेवताध्यानम्	97
तुरीयाष्टकदेवताध्यानम्	97
पञ्चमाष्टकदेवताध्यानम्	98
षष्ठाष्टकदेवताध्यानम्	98
सप्तमाष्टकदेवताध्यानम्	98
अष्टमाष्टकदेवताध्यानम्	99
अष्टमहालक्ष्मीध्यानम् (द्विभुजलक्ष्मीध्यानम्)	99
गजलक्ष्मीध्यानम्	99
महालक्ष्मीध्यानम्	100
श्रीदेवीध्यानम्	100
वीरलक्ष्मीध्यानम्	100
द्विभुजवीरलक्ष्मीध्यानम्	100
अष्टभुजवीरलक्ष्मीध्यानम्	100
प्रसन्नलक्ष्मीध्यानम्	100
सिद्धलक्ष्मीध्यानम्	101
पद्मालक्ष्मीध्यानम्	101
विष्णुपरिवारशक्तीनां ध्यानम्	101

अकारादिक्षकारपर्यन्तम् अक्षराणां स्वरूपम्	102–113	मन्त्रोद्धारसङ्ख्याश्लोकः	119
प्रणवनारायणदेवतास्वरूपम्	113	विंशत्युत्तरनाम्नां प्रस्तारक्रमः	120–122
रक्तचामुण्डीध्यानम्	113	चण्डघातिज्वलज्जिह्वाध्यानम्	122
कालरात्रिध्यानम्	113	शिवपञ्चाक्षरीप्रस्तारप्रभेदः	123
सीतलाध्यानम्	113	जगदम्बाचक्रश्लोकाः	126
मोहिनीध्यानम्	114	शिवपञ्चाक्षरीप्रस्तारयन्त्रचक्रक्रमः	128–129
मायाजगन्मोहिनीध्यानम्	114	देवस्य देव्याश्च विंशत्युत्तरशतनामानि	130–131
ज्येष्ठालक्ष्मीध्यानम्	114	अष्टोत्तरशतशक्तिक्षेत्रनामानि देवीनामानि च	132
पुलिन्दिनीध्यानम्	114	अष्टादशशक्तिपीठनामानि	136
रेणुकाध्यानम्	114	षोडशगौरीनामानि	137
महिषमर्दिनीदुर्गाध्यानम्	115	सोपानतत्त्वनामानि	137
अष्टाक्षरीदुर्गाध्यानम्	115	नव नाथसिद्धाः	138
मातृकान्तर्गतचामुण्डाध्यानम्	115	सिद्धनामानि	138
चिन्तामणिदुर्गाध्यानम्	115	खड्गनामानि	138
चित्रिणीध्यानम्	116	सिंहासनस्थसिंहनामानि	138
यकलाध्यानम्	116	शत्रुपराजयार्थम् आवाहनीयदेवतानामानि	139
चिन्तामणिसरस्वतीध्यानम्	116	सिंहासनस्थसालभञ्जिकानामानि	139
बालासरस्वतीध्यानम्	117	शक्तिमन्त्रजपाङ्गानि	140
सूर्यमण्डलस्थदुर्गाध्यानम्	117	देवीमन्त्रन्यासः	140
मणिकर्णिकाध्यानम्	118	अष्टदलपर्वताः	140
शुकपक्षोद्भवपञ्चाक्षरीप्रभेदः	118	शक्तिनिधिस्थप्रतिमाविवरणश्लोकाः	141–156
शुकलक्षणश्लोकः	119	महाकालीध्यानम्	157

❋ ❋ ❋

श्रीः

श्रीकृष्णराजमहाराजकण्ठीरवविरचितं मन्त्ररहस्यात्मकं श्रीतत्त्वनिधिरित्याख्यं ग्रन्थं सचित्रं लिखितुं

निर्विघ्नमस्तु

अथ शक्तिनिधिप्रारम्भः

श्रीगणाधिपतये नमः । शुभमस्तु । श्रीचामुण्डिकाम्बायै नमः ।

1a शुक्लाम्बरधरं विष्णुं शशिवर्णं चतुर्भुजम् ।
प्रसन्नवदनं ध्यायेत्सर्वविघ्नोपशान्तये ।। 1
लक्ष्मीप्रदानसमये नवविद्रुमाभां विद्याप्रदानसमये शरदिन्दुशुभ्राम् ।
विद्वेषिवर्गविजये हरिनीलवर्णामम्बां त्रिलोकजननीमजनिं प्रपद्ये ।। 2
जय त्वं देवि चामुण्डे ! जय भूतापहारिणि ।
जय सर्वगते देवि ! भद्रकालि नमोऽस्तु ते ।। 3

श्रीमत्समस्तभूमण्डलमण्डनायमान-निखिलदेशावतंसकर्णाटकजनपदसम्पदधिष्ठानभूत श्रीमन्महीशूर-महासंस्थानमध्य-देदीप्यमानाविकलकलानिधि-कुलक्रमागतराजक्षितिपालप्रमुखनिखिल-राजाधिराज-महाराजचक्रवर्तिमण्डलानुभूतदिव्यरत्नसिंहासनारूढ श्रीमद्राजाधिराजराजपरमेश्वरप्रौढप्रतापाप्रतिमवीर-नरपतिबिरुदेन्तेम्बरगण्ड-लोकैकवीरयदुकुलपयःपारावारकलानिधि-शङ्खचक्राङ्कुशकुठारमकरमत्स्य-शरभसाल्वगण्डभेरुण्डधरणीवराहहनुमद्गरुडकण्ठीरवाद्यनेकबिरुदाङ्कितैःमहीशूरपुरवराधीशश्रीकृष्णराज-वडेयरुवर्यैः निर्मितं श्रीतत्त्वनिधिरित्याख्यं ग्रन्थं सचित्रं लिखितुं निर्विघ्नमस्तु ।

या कुन्देन्दुतुषारहारधवला या शुभ्रवस्त्रावृता
या वीणावरदण्डमण्डितकरा या श्वेतपद्मासना ।
या ब्रह्माच्युतशङ्करप्रभृतिभिर्देवैस्सदा पूजिता
सा मां पातु सरस्वती भगवती निश्शेषजाड्यापहा ।। 4

1b श्रीमच्चामुण्डिकादेवीकटाक्षशुभवीक्षणात् ।
निगमागमतन्त्राणां पुराणवचसामपि ।। 5

धर्मशास्त्रेतिहासानामुपतन्त्रगिरामपि ।
मन्त्रज्योतिषशिल्पानां सारं सङ्गृह्य तत्त्वतः ।। 6
चामुण्डाप्रमुखानां च देवतानां पृथक् पृथक् ।
स्वरूपायुधवर्णानां भूषावाहनलक्ष्मणाम् ।। 7
पुष्पाभिधेयवस्त्राणां प्रभेदाश्च ततः परम् ।
विष्ण्वीशब्रह्मशक्रादिदेवानां लक्षणानि च ।। 8
युगादिकालभेदाश्च कालजातगुणागुणाः ।
एतत्प्रसङ्गादन्येषां वक्तव्यानां क्रमा अपि ।। 9
महीशूरपुराधीशकृष्णराजमहीभुजा ।
ग्रन्थे श्रीतत्त्वनिध्याख्ये नवनिध्यात्मिके शुभे ।। 10
प्रपञ्चस्योपकाराय प्रकाश्यन्ते यथाविधि ।
वक्ष्यमाणेषु निधिषु ज्ञातव्योऽयं त्वनुक्रमः ।। 11
चामुण्डादिमहाशक्तिलक्षणं प्रथमे निधौ ।
विष्णुमूर्तिप्रभेदानां लक्ष्म प्रोक्तं द्वितीयके ।। 12
तृतीये शिवशैवादिमूर्तीनां लक्षणं मतम् ।
तुरीये ब्रह्मशक्रादिदेवरूपनिरूपणम् ।। 13
पञ्चमे ग्रहनक्षत्रकालादीनां च लक्षणम् ।
षष्ठे प्रोक्तं हरिक्षेत्रशालिग्रामादिलक्षणम् ।। 14
सप्तमे तु शिवक्षेत्रशिवलिङ्गादिलक्षणम् ।
निगमागमतन्त्रादिलक्षणं प्रोक्तमष्टमे ।। 15
प्रोक्तं च नवमे संख्यालिपिप्रमुखकौतुकम् ।
एतन्नवनिधिज्ञानात्सुलभा निधयो नव ।। 16

अथ श्रीचामुण्डेश्वरीध्यानम् । नृसिंहप्रासादे –
(इयं जयन्ती आषाढे मासि रेवतीनक्षत्रे)

निगद्यतेऽत्र या चण्डी हेमाभा सुस्वरूपिणी ।
त्रिणेत्रा यौवनस्था च क्रुद्धा चोर्ध्वस्मिता मता ।। 17

कृशमध्या विशालाक्षी चारुपीनपयोधरा ।
एकवक्त्रा तु सुग्रीवा बाहुविंशतिसंयुता ।। 18
शूलासिशक्तिचक्राणि बाणशङ्खपवीनपि ।
अभयं डमरुं चैव छुरिकां दक्षिणैः करैः ।। 19
ऊर्ध्वादिक्रमयोगेन बिभ्रती सा सदा शुभा ।
2a/1 नागं पाशं तथा खेटं कुठाराङ्कुशकार्मुकान् ।। 20
घण्टाध्वजगदादर्शान् बिभ्राणा कामरूपिणी ।
तदधो महिषश्छिन्नमूर्धा पतितमस्तकः ।। 21
त्रस्तोद्यतकरः क्रुद्धस्तद्ग्रीवासम्भवः पुमान् ।
शूलभिन्नो वमद्रक्तो रक्तभ्रूश्मश्रुलोचनः ।। 22
सिंहेन खाद्यमानस्तु पाशबद्धो गले भृशम् ।
याम्यांघ्र्याक्रान्तसिंहा च सव्यांघ्र्यालीढगासुरे ।।
चण्डी चोद्यतशस्त्रेयमशेषरिपुनाशिनी ।। स्वर्णवर्णः ।। 23

2a/2 अथ महाकालीस्वरूपम् । चण्डीकल्पे –

खड्गं चक्रगदेषुचापपरिघान् शूलं भृशुण्डीं शिरः
शङ्खं सन्दधतीं करैस्त्रिणयनां सर्वाङ्गभूषावृताम् ।
नीलाश्मद्युतिमास्यपाददशकां सेवे महाकालिकां
यामस्तौच्छयिते हरौ कमलजो हन्तुं मधुं कैटभम् ।। **नीलवर्णः** ।। 24

2b/1 **अथ महालक्ष्मीस्वरूपम् । चण्डीकल्पे –**

अक्षस्रक्परशुं गदेषु कुलिशं पद्मं धनुः कुण्डिकां
दण्डं शक्तिमसिं च चर्म जलजं घण्टां सुराभाजनम् ।
शूलं पाशसुदर्शने च दधतीं हस्तैः प्रवालप्रभां
सेवे सैरिभमर्दिनीमिह महालक्ष्मीं सरोजस्थिताम् ।। **प्रवालवर्णः** ।। 25

2b/2 अथ महासरस्वतीस्वरूपम् । चण्डीकल्पे –

घण्टाशूलहलानि शङ्खमुसलौ चक्रं धनुस्सायकं
हस्ताब्जैर्दधतीं घनान्तविलसच्छीतांशुतुल्यप्रभाम् ।
गौरीदेहसमुद्भवां त्रिजगतामाधारभूतां महा-
पूर्वामत्र सरस्वतीमनुभजे शुम्भादिदैत्यार्दिनीम् ।। **श्वेतवर्णः ।।** 26

3a/1 अथ राजराजेश्वरीध्यानम् । षोडशीकल्पे –

कोटिकन्दर्पलावण्यशिववामाङ्कवासिनीम् ।
एककालोदितानेकचन्द्रकोट्यर्ककोटिभाम् ।। 27
प्रभापाटलितानेककोटिब्रह्माण्डमण्डलाम् ।
जपाकुसुमसङ्काशामजपामजपात्मिकाम् ।। 28
कुङ्कुमोदरसङ्काशां दाडिमीकुसुमारुणाम्
बालार्ककोटिभां त्र्यक्षां बालेन्दुमुकुटोज्ज्वलाम् ।। 29
पाशाङ्कुशेक्षुकोदण्डपञ्चबाणलसत्कराम् ।
अचञ्चलतटित्कोटिप्रभापिङ्गलवाससम् ।। 30
समवृत्तसुवृत्तोरूजघनस्तनमण्डलाम् ।
कोटीरकोटिघटितसुधाकरसुधाप्लुताम् ।। 31
फालभूतिलकीभूतलोचनां कामलोचनाम् ।
कटाक्षसरणीनिर्यत्करुणापूर्णलोचनाम् ।। 32
3b सूर्येन्दुमण्डलाकारमणिताटङ्कमण्डिताम् ।
शुक्रतारासमाकारनासाभरणशोभिनीम् ।। 33
दाडिमीबीजसन्दोहसन्देहदशनावलीम् ।
वीणारवघृणादायिनिजवाणीगुणोदयाम् ।। 34
कर्पूरवीटिकागन्धसुगन्धितदिगन्तराम् ।
मणिदर्पणदर्पघ्नकपोलफलकप्रभाम् ।। 35
प्रसन्नवदनाम्भोजां समन्दहसितेक्षणाम् ।

मणिमङ्गलसूत्रेण विलसत्कम्बुकन्धराम् ।। 36
श्रितकल्पलतीभूतभुजवल्लीचतुष्टयाम् ।
रत्नाङ्गुलीयनिवहैर्लसदङ्गुलिपल्लवाम् ।। 37
तारहारझरैर्भास्वत्स्तनकूटकभूधराम् ।
कुचभारनमन्मध्यत्रिवलीललितोदराम् ।। 38
अनर्घरत्नघटितरशनाजघनस्थलाम् ।
सुवृत्तजङ्घोरुकाण्डां गूढगुल्फां गुडालकाम् ।। 39
शिञ्जानमणिमञ्जीरमञ्जुपादाब्जमञ्जुलाम् ।
रत्नग्रैवेयवलयमुकुटाङ्गदकङ्कणाम् ।। 40
कम्बुकण्ठीं सुनासाढ्यां बिम्बोष्ठीमुडुपाननाम् ।
सर्वशृङ्गारवेषाढ्यां सर्वाभरणभूषिताम् ।। 41
चन्दनागरुकर्पूरमृगनाभिसुगन्धिनीम् ।
कारणेशशिरोरत्ननिर्घृष्टचरणाम्बुजाम् ।।
पञ्चप्रेतासनासीनां पञ्चप्रणवरूपिणीम् ।। सिन्दूरवर्णः ।। 42

अस्याः पञ्चविंशतिनामानि । ललितोपाख्याने –

सिंहासनेशी ललिता महाराज्ञी पराङ्कुशा ।
चापिनी त्रिपुरा चैव महात्रिपुरसुन्दरी ।। 43
सुन्दरी चक्रनाथा च सम्राज्ञी चक्रिणी तथा ।
चक्रेश्वरी महादेवी कामेशी परमेश्वरी ।। 44
कामराजप्रिया कामकोटिका चक्रवर्तिनी ।
महाविद्या शिवानङ्गवल्लभा सर्वपाटला ।। 45
कुलनाथाम्नायनाथा सर्वाम्नायनिवासिनी ।
शृङ्गारनायिका चेति पञ्चविशंतिनामभिः ।। 46

अथ षोडशीध्यानम् । श्रीविद्याविलासे गगनानन्दनाथेन विरचिते –

चापं चेक्षुमयं प्रसूनविशिखं पाशाङ्कुशौ पुस्तकं
माणिक्याक्षसरं परं मणिमयीं वीणां सरोजद्वयम् ।
हस्ताभ्यां वरदाभये च दधतीं ब्रह्मादिसेव्यां परां
सिन्दूरारुणविग्रहां भगवतीं ध्यायेत्सदा षोडशीम् ।। **सिन्दूरवर्णः ।** 47
एतच्चित्रं नालिखितम् ।

4a अथ श्रीचक्रे प्रथमप्राकारे कालायसमये महाकालीसमेतमहाकालध्यानम् । ललितोपाख्याने –

श्री चामुण्डिकाम्बिकायै नमः ।

श्रीदेवीचरणाम्बुजसेवायै कृष्णराजभूपालः ।
ललितोपाख्यानसुधासागररससारसङ्ग्रहं कुरुते ।। 48

श्रीमद्राजराजेश्वर्याः नित्यनिवासस्थानस्य पञ्चविंशतिसालात्मकश्रीनगरमध्यवर्तिश्रीचक्रराजरूप-श्रीमच्चिन्तामणिगृहस्य प्रथमप्राकारमारभ्य बिन्दुपीठान्तं तत्तत्सालावरणदेवतास्वरूपाणि प्रतिदिन-ध्यानोपयोगाय सचित्रमत्र प्रथमं प्रपञ्च्यन्ते ।

यो मेरुरखिलाधारस्तुङ्गस्साहस्रयोजनः ।
चतुर्दशजगच्चक्रसम्प्रोतनिजविग्रहः ।। 49
तस्य शृङ्गाणि चत्वारि शक्रनैरृतवायुषु ।
मध्यस्थले च जातानि प्रोच्छ्रायस्तेषु कथ्यते ।। 50
पूर्वोक्तशृङ्गत्रितयं शतयोजनमुन्नतम् ।
शतयोजनविस्तारं तेषु लोकास्त्रयो मताः ।। 51
ब्रह्मलोको विष्णुलोको रुद्रलोकस्तथैव च ।
एतेषां गृहविन्यासान्वक्ष्याम्यवसरान्तरे ।। 52
मध्यस्थितस्य शृङ्गस्य विस्तारं चोच्छ्रयं शृणु ।
चतुश्शतं योजनानामुच्छ्रितं विस्तृतं तथा ।। 53
तत्रैव शृङ्गे महति शिल्पिभ्यां श्रीपुरं कृतम् ।

चतुश्शतं योजनानां विस्तृतं कुम्भसम्भव ।। 54
तत्रायं प्रविभागस्ते प्रविविच्य प्रदर्श्यते ।
प्राकारः प्रथमः प्रोक्तः कालायसविनिर्मितः ।। 55
चतुर्दिक्षु द्वारयुतः चतुर्गोपुरसंयुतः ।
द्वारे द्वारे कवाटे द्वे कालायसविनिर्मिते ।। 56
कालायसाख्यसालस्यान्तरे मारुतयोजने ।
वर्तते कांस्यसालस्तु पूर्ववद्गोपुरान्वितः ।। 57
कालायसस्य कांस्यस्य योऽन्तर्देशस्समन्ततः ।
नानावृक्षमहोद्यानं तत्प्रोक्तं कुम्भसम्भव ।। 58
उद्भिज्जालं यावदस्ति तत्सर्वं तत्र वर्तते ।
परस्सहस्रास्तरवस्सदापुष्पास्सदाफलाः ।। 59
सदापल्लवशोभाढ्यास्सदासौरभसङ्कुलाः ।
तत्र स्थितो महाकालः काल्यालिङ्गितविग्रहः ।। 60
महाकालस्सर्वलोकभक्षकः श्यामविग्रहः ।
श्यामकञ्चुकधारी च मदारुणविलोचनः ।। 61
ब्रह्माण्डचषके पूर्णं पिबन्विश्वरसासवम् ।
महाकालीं घनश्यामामनङ्गार्द्रामपाङ्गयन् ।। 62
सिंहासने समासीनः कल्याणे कल्पनात्मके ।
कालमृत्युप्रमुख्यैश्च किङ्करैरभिसेवितः ।। 63
ललिताध्यानसम्पन्नो ललितापूजनोत्सुकः ।
वितन्वल्लॅलिताभक्तेष्वायुषो दीर्घदीर्घताम् ।। 64
महाकालीमहाकालौ ललिताज्ञाप्रवर्तकौ ।
विश्वं कलयतः कृत्स्नं प्रथमोद्यानवासिनौ ।। 65
कालचक्रं महत्तत्र तस्यैवासनतां गतम् ।
चतुरावरणोपेतं मध्ये बिन्दुमनोहरम् ।। 66
त्रिकोणं पञ्चकोणं च षोडशच्छदपङ्कजम् ।
अष्टारपङ्कजं चैव महाकालस्तु मध्यगः ।। 67

त्रिकोणे तु महाकल्पा महासन्ध्या महानिशा ।
4b एतास्तिस्रो महादेव्यो महाकालस्य शक्तयः ।। 68
पञ्चकोणे कृता त्रेता द्वापरा च कलिस्तथा ।
मन्वन्तरा च विज्ञेया महाकालस्य शक्तयः ।। 69
तत्रैव पञ्चकोणाग्रे प्रत्यूषा च पितृप्रसूः ।
प्राह्णापराह्णमध्याह्नाः पञ्च कालस्य शक्तयः ।। 70
अथ षोडशपत्राब्जे स्थिता देवीर्मुने शृणु ।
दिवा निशा तमिस्रा च ज्योत्स्ना चैव तु पक्षिणी ।। 71
प्रदोषा च निशीथा च प्रहरा पूर्णिमापि च ।
राका चानुमतिश्चैव तथैवामातिथिः पुनः ।। 72
सिनीवाली कुहूर्भद्रा उपरागा च षोडशी ।
एताष्षोडशपत्रस्थाः शक्तयः षोडश स्मृताः ।। 73
कला काष्ठा निमेषा च क्षणा चैव लवाकृतिः ।
मुहूर्ता कुतपा होरा शुक्लपक्षा तथैव च ।। 74
कृष्णपक्षायना चैव विषुवा च त्रयोदशी ।
संवत्सरा च परिवत्सरेदावत्सरा अपि ।। 75
एताष्षोडश पत्राङ्गवासिन्यश्शक्तयः स्मृताः ।
इद्वत्सरा ततश्चेदुवत्सरा वत्सरा अपि ।। 76
तिथिर्वारा च नक्षत्रा योगा च करणा अपि ।
एतास्तु शक्तयो नागपत्राम्भोरुहसंस्थिताः ।। 77
कलिः कल्या च कलना काली चेति चतुष्टयम् ।
द्वारपालकतां प्राप्तं कालचक्रस्य भास्वतः ।। 78
एता महाकालदेव्यो मदप्रहसिताननाः ।
मदिरापूर्णचषकं पिशितं चारुणप्रभम् ।। 79
दधानाः श्यामलाकाराः सर्वाः कालस्य योषितः ।
ललितापूजनध्यानजपस्तोत्रपरायणाः ।। 80
निषेवन्ते महाकालं कालचक्रासनस्थितम् ।

इति प्रथमः प्राकारः ।

अस्य अयोमयदुर्गस्य पुरःस्थकांस्यमयदुर्गस्य च अन्तराले प्रथमकक्ष्यायां नानावृक्षोद्याने कालचक्रासने चक्रस्थदेवताभिः समं महाकाल्या समेतो महाकालः रक्षको भूत्वास्ते ।

4b/1 (महाकालः नीलवर्णः महाकाली नीलवर्णा । नानावृक्षवनवाटिका)

अथ द्वितीयकांस्यमयप्राकारस्थमधुश्रीमाधवश्रीसमेतवसन्तर्तुध्यानम् । ललितोपाख्याने–

5a कांस्यसालस्यान्तराले सप्तयोजनदूरतः ।
चतुरश्रस्ताम्रसालस्सिन्धुयोजनमुन्नतः ॥ 81
अनयोरन्तरक्षोणी प्रोक्ता कल्पकवाटिका ।
तत्रैव कल्पवाट्यां तु रक्षकः कुम्भसम्भव !॥ 82
वसन्तर्तुर्महातेजास्तस्य चक्रं मुने शृणु ।
त्रिकोणं पञ्चकोणं च नागच्छदसरोरुहम् ॥ 83
षोडशारसरोजं च दशारद्वितयं पुनः ।
चतुरश्रं च विज्ञेयं सप्तावरणसंयुतम् ॥ 84
तन्मध्ये बिन्दुचक्रस्थो वसन्तर्तुर्महाद्युतिः ।
तदङ्कद्वयसंलग्ने मधुश्रीमाधवश्रियौ ॥ 85
उभाभ्यां निजहस्ताभ्यामुभयोःस्तनमेककम् ।
निपीडयन्नन्यहस्तयुगलेन ससौरभम् ॥ 86
स्वःपुष्पमदिरापूर्णं चषकं पिशितं वहन् ।
पुष्पसिंहासनासीनः पुष्पमाध्वीमदारुणः ॥ 87
पुष्पायुधः पुष्पभूषः पुष्पच्छत्रेण शोभितः ।
एतद्वासन्तचक्रस्थदेवताः कथयामि ते ॥ 88
मधुशुक्लप्रतिपदमारभ्य तिथिदेवताः ।
माधवासितपक्षान्ताः षष्टिस्तच्चक्रदेवताः ॥ 89
एताभिश्शक्तिभिर्युक्तस्सेवते ललिताम्बिकाम् ।

इति द्वितीयः प्राकारः ।

5a/1 अस्य कांस्यमयदुर्गस्य पुरःस्थताम्रमयदुर्गस्य च अन्तराले द्वितीयकक्ष्यायाः कल्पवाटिकायां वसन्तश्चक्रासने चक्रस्थदेवताभिः मधुश्रीमाधवश्रीरिति पत्नीभ्यां च सहितो वसन्तर्तुः रक्षको भूत्वास्ते ।।

(कल्पवृक्षवनवाटिका । मधुश्रीः कनकवर्णः । माधवश्रीः कनकवर्णः । वसन्तर्तुः श्वेतवर्णः)

5b अथ ताम्रमयतृतीयप्राकारस्थशुक्रश्रीशुचिश्रीसमेतग्रीष्मर्तुध्यानम् । ललितोपाख्याने -

ताम्रसालस्यान्तराले सप्तयोजनदूरतः ।
सीससालः प्रकथितः पूर्वसालसमाकृतिः ।। 90
तत्र सन्तानवाट्यां तु रक्षकः कुम्भसम्भव ।
ग्रीष्मर्तुरिति विख्यातस्तस्य चक्रं मुने शृणु । 91
वसन्तचक्रसदृशं सप्तावरणसंयुतम् ।
तन्मध्ये बिन्दुचक्रस्थो ग्रीष्मर्तुस्तीक्ष्णलोचनः ।। 92
शुक्रश्रीश्च शुचिश्रीश्च तस्य भार्ये उभे स्थिते ।
सर्वाभरणसंयुक्तः पुष्पमालाविभूषितः ।। 93
शुक्रशुक्लप्रतिपदमारभ्य तिथिदेवताः ।
शुचेरसितपक्षान्ताष्षष्टिस्तच्चक्रसंस्थिताः ।।
एताभिश्शक्तिभिस्सार्धं सेवते ललिताम्बिकाम् ।। 94

इति तृतीयः प्राकारः ।

अस्य ताम्रमयदुर्गस्य पुरःस्थसीसमयदुर्गस्य च अन्तरालभूततृतीयकक्ष्यायाः सन्तानवाटिकायां ग्रीष्मचक्रासने चक्रस्थदेवताभिः शुक्रश्रीशुचिश्रीरिति पत्नीभ्यां च सहितो ग्रीष्मर्तुः रक्षको भूत्वास्ते ।

5b/1 (सन्तानवृक्षवनवाटिका । ग्रीष्मर्तुः धूम्रवर्णः । शुक्रश्रीः कनकवर्णः । शुचिश्रीः कनकवर्णः ।)

अथ सीसमयतुरीयप्राकारस्थनभश्रीनभस्यश्रीप्रभृतिद्वादशपत्नीसमेतवर्षर्तुध्यानम् । ललितोपाख्याने -

सीससालस्यान्तराले सप्तयोजनदूरतः ।

आरकूटमयस्सालः पूर्वसालसमाकृतिः ।। 95
तयोर्मध्यमही प्रोक्ता हरिचन्दनवाटिका ।
तस्याः पालस्तु वर्षर्तुस्तस्य चक्रं तु पूर्ववत् ।। 96
तन्मध्यबिन्दुपीठस्थो वर्षर्तुः पिङ्गलेक्षणः ।
वज्राट्टहासमुखरो मत्तजीमूतवाहनः ।। 97
6a जीमूतकवचच्छन्नो मणिकार्मुकमादधन् ।
नभश्रीश्च नभस्यश्रीः सरसा सस्यमूलिनी ।। 98
अम्बामला निरक्तिश्च भूयन्ती मेघयन्तिका ।
वर्षयन्ती च रुणिका वारिधारा च शक्तयः ।। 99
वर्षर्तोर्द्वादश प्रोक्ता मदारुणविलोचनाः ।
वर्षर्तोस्तु पुनर्ध्याने शक्तिद्वितयमादिमम् ।। 100
अङ्कस्थितं तु विज्ञेयं शक्तयोऽन्यास्समीपगाः ।
ताभिस्समं स वर्षर्तुस्त्रैलोक्याह्लाददायकः ।। 101
नभश्शुक्लप्रतिपदमारभ्य तिथिदेवताः ।
नभस्यासितपक्षन्ताः षष्टिस्तच्चक्रदेवताः ।। 102
एताभिश्शक्तिभिस्साकं निजोत्थैःपुष्पमण्डलैः ।
सदैव पूजयन्नास्ते ललितां परमेश्वरीम् ।। 103
ललिता भक्तदेशांस्तु भूषयन् सस्यसम्पदा ।
तद्वैरिणां तु वसुधामनावृष्ट्या निपीडयन् ।।
वर्तते सततं देवीकिङ्करो जलदागमः । 104

इति तुरीयः प्राकारः ।

6a/1 **अस्य सीसमयदुर्गस्य पुरःस्थपित्तलमयदुर्गस्य च अन्तरालभूतचतुर्थकक्ष्यायाः हरिचन्दनवाटिकायां वार्षिकचक्रासने चक्रस्थदेवताभिः नभश्रीः नभस्यश्रीः सरसा सस्यमालिनी अम्बा अमला निरक्ति भूयन्ती मेघयन्ती वर्षयन्ती रुणिका वारिधारा इति द्वादशपत्नीभिश्च समेतो वर्षर्तुः रक्षको भूत्वास्ते ।**

6b अथ आरकूटमयपञ्चमप्राकारस्थइषश्रीऊर्जश्रीसमेतशरदृतुध्यानम् । ललितोपाख्याने –

आरकूटस्यान्तराले सप्तयोजनदूरतः ।
पञ्चलोहमयस्सालः पूर्वसालसमाकृतिः ।। 105
तयोर्मध्यमही प्रोक्ता मन्दारद्रुमवाटिका ।
मन्दारवाटिकायान्तु सदा शरदृतुर्वसन् ।। 106
तां कक्ष्यां रक्षति श्रीमान् लोकचित्तप्रसाधनः ।
चक्रं तु शरदर्तोस्तु पूर्ववत्परिकीर्तितम् ।। 107
तन्मध्यबिन्दुसंस्थानः शरदर्तुः श्रिया ज्वलन् ।
इषश्रीश्च तथोर्जश्रीस्तस्यर्तोः प्राणनायिके ।। 108
इषशुक्लप्रतिपदमारभ्य तिथिदेवताः ।
ऊर्जस्य कृष्णपक्षान्ताष्षष्टिस्तच्चक्रदेवताः ।। 109
एताभिश्शक्तिभिस्सार्धं निजोत्थैः पुष्पमण्डलैः ।
अभ्यर्चयति सम्राज्ञी श्रीकामेश्वरयोषितम् ।। 110

इति पञ्चमः प्राकारः ।

6b/1 अस्य आरकूटमयदुर्गस्य पुरःस्थपञ्चलोहमयदुर्गस्य च अन्तरालभूतपञ्चमकक्ष्यायाः मन्दारवाटिकायां शरच्चक्रासने चक्रस्थदेवताभिः इषश्रीः ऊर्जश्रीरिति पत्नीभ्यां सहितः शरदृतुः रक्षको भूत्वास्ते ।

अथ पञ्चलोहमयषष्ठप्राकारस्थसहश्रीसहस्यश्रीसमेतहेमन्तर्तुध्यानम् । ललितोपाख्याने –

पञ्चलोहस्यान्तराले सप्तयोजनदूरतः ।
रौप्यसालश्च सम्प्रोक्तः पूर्वोक्तैर्लक्षणैर्युतः ।। 111
तयोर्मध्यमही प्रोक्ता पारिजातद्रुवाटिका ।
हेमन्तर्तुर्वसत्यस्यां हिमशीतलविग्रहः ।। 112
हेमन्तर्तोस्तु विज्ञेयं चक्रं पूर्वप्रकारतः ।
तन्मध्यबिन्दुनिलयो हेमन्तर्तुर्मुदान्वितः ।। 113
सहश्रीश्च सहस्यश्रीस्तस्य द्वे योषितौ शुभे

ताभ्यां सह ऋतुस्सोऽयं निजोत्थैः पुष्पसञ्चयैः ।। 114
अर्चयत्यनिशं देवीं ललितां परमेश्वरीम् ।
सहशुक्लप्रतिपदमारभ्य तिथिदेवताः । 115
7a सहस्यासितपक्षान्ताष्षष्टिस्तच्चक्रदेवताः ।
एताभिश्शक्तिभिर्युक्तो ललिताप्रियकिङ्करः ।। 116
ललिताम्बार्चनपरो ध्यायन्नास्ते महेश्वरीम् ।
अत्रैव मन्त्रिनाथायाः मन्दिरं सुमनोहरम् ।। 117
कदम्बवनवाट्यास्तु विदिक्षु ज्वलनादितः ।
चत्वारि मन्दिराण्युच्चैः कल्पितान्यादिशिल्पिना ।। 118
एकैकस्य तु गेहस्य विस्तारः पञ्चयोजनम् ।
पञ्चयोजनमायामः सप्तावरणतस्थिताः ।।
संवासनगरी सेयं श्यामायाः परिकीर्तिता । 119

इति षष्ठः प्राकारः ।

अस्य पञ्चलोहमयदुर्गस्य, पुरःस्थरौप्यमयदुर्गस्य च अन्तराले षष्ठकक्ष्यायाः पारिजातवाटिकायां हैमन्तचक्रासने चक्रस्थदेवताभिः सहश्रीः सहस्यश्रीरिति पत्नीभ्यां च समेतो हेमन्तर्तुः रक्षको भूत्वास्ते । अस्यां कक्ष्यायां मन्त्रिण्याः श्यामलादेव्याः गृहाणि चतसृषु दिक्षु सन्ति ।

7a1 **अथ रौप्यमयसप्तमप्राकारस्थतपःश्रीतपस्यश्रीसमेतशिशिरर्तुध्यानम् । ललितोपाख्याने –**

रौप्यसालस्यान्तराले सप्तयोजनदूरतः ।
हेमसालः प्रकथितः पूर्वलक्षणसंयुतः ।। 120
7b तयोर्मध्यमही प्रोक्ता कदम्बवनवटिका ।
कदम्बवनवाट्यास्तु रक्षकश्शिशिराकृतिः ।। 121
शिशिरर्तुर्मुनिश्रेष्ठ तच्चक्रं पूर्ववन्मतम् ।
तन्मध्यबिन्दुरचितावासः शिशिरसंज्ञकः ।। 122
तपःश्रीश्च तपस्यश्रीस्तस्य द्वे योषिदुत्तमे ।

ताभ्यां सहार्चयत्यम्बां ललितां विश्वपावनीम् ।। 123
सा कक्ष्या तेन सर्वत्र शिशिरीकृतभूतला ।
तद्वासिनी ततश्शामा देवता शीतलाकृतिः ।। 124
तपश्शुक्लप्रतिपदमारभ्य तिथिदेवताः ।
तपस्यदर्शपर्यन्ता षष्टिस्तच्चक्रदेवताः ।।
ताभिस्स शिशिरर्तुस्तु सेवते जगदाम्बिकाम् । 125

इति सप्तमः प्राकारः ।

7b/1 **अस्य रौप्यमयदुर्गस्य पुरःस्थसुवर्णमयदुर्गस्य च अन्तराले सप्तमकक्ष्यायां कदम्बवाटिकायां शैशिरचक्रासने चक्रस्थदेवताभिः तपःश्रीः तपस्यश्रीरिति पत्नीभ्यां च समेतः शिशिरर्तुः रक्षको भूत्वास्ते ।**

अथ सुवर्णमयाष्टमप्राकारस्थसिद्धश्रीसमेतसिद्धानां ध्यानम् । ललितोपाख्याने –

सुवर्णमयसालस्य पुष्यरागमयस्य च ।
सप्तयोजनमात्रं स्यान्मध्येऽन्तरमुदाहृतम् ।। 126
अन्तरे या स्थली सापि पुष्यरागमयी स्मृता ।
पुष्यरागादिसालेषु कवाटार्गलगोपुरम् ।। 127
पुष्यरागादिविज्ञेयमुद्यदादित्यभास्वरम् ।
तद्वर्णाः पक्षिणस्तत्र तद्वर्णानि सरांसि च ।। 128
तद्वर्णसलिला नद्यस्तद्वर्णाश्च मणिद्रुमाः ।
अत्र सिद्धास्सिद्धनार्यः खेलन्ति मदनालसाः ।। 129
8a रसै रसायनैश्चैव खड्गैः पादाञ्जनैरपि ।
ललिताम्बाभक्तियुक्तांस्तर्पयन्तो महाजनान् ।। 130
ललितामन्त्रजप्तारो ललिताक्रमतत्पराः ।

सिद्धजातिषु ये देवीमुपास्य विविधैः क्रमैः ।।
त्यक्तवन्तो वपुः पूर्वं ते सिद्धास्तत्र साङ्गनाः । 131

इति अष्टमः प्राकारः ।

8a/1 **अस्य सुवर्णमयदुर्गस्य पुरःस्थपुष्यरागदुर्गस्य च अन्तराले अष्टमकक्ष्यायां सिद्धसाध्याः स्वस्वपत्नीभिः समं रक्षकाः भूत्वा आसते ।**

अथ पुष्यरागमयनवमप्राकारस्थचारणस्त्रीसमेतचारणानां ध्यानम् । ललितोपाख्याने –

पुष्यरागमहासालान्तरे मारुतयोजने ।
पद्मरागमयस्सालः चतुरश्रः समन्ततः ।। 132
स्थली च पद्मरागाढ्या गोपुराद्याश्च तन्मयाः ।
तत्र चारणलोकस्थाः पूर्वदेहविनाशतः ।। 133
सिद्धिं प्राप्ता महाराज्ञीचरणाम्भोजसेवकाः ।
चारणानां स्त्रियश्चापि चार्वङ्ग्यो मदनालसाः । 134
गायन्ति ललितादेव्याः गीतिबन्धान्मुहुर्मुहुः ।
अत्रैव कल्पवृक्षाणामधस्ताद्वेदिकास्थिताः ।।
भर्तृभिस्सहचारिण्यः पिबन्ति मधुरं मधु । 135

इति नवमः प्राकारः ।

8b/1 **अस्य पुष्यरागमयदुर्गस्य पुरःस्थपद्मरागमयदुर्गस्य च अन्तरालभूतनवमकक्ष्यायाः कल्पवृक्षवने चारणकोटयः स्वस्वस्त्रीभिः समं इमं दुर्गं संरक्ष्य ससुखम् आसते ।**

अथ पद्मरागमयदशमप्राकारस्थितभैरवाणां योगिनीनां च ध्यानम् । ललितोपाख्याने –

पद्मरागमहासालस्यान्तरे मारुतयोजने ।
गोमेदकाख्यसालस्तु पूर्वसालसमाकृतिः ।। 136
गोमेदकमयी भूमिर्गोपुराद्याश्च तन्मयाः ।

तदन्तरे योगिनीनां भैरवाणां च कोटयः ।।
कालसंकर्षणीमेनां सेवन्ते तत्र रक्षिताः 137

इति दशमः प्राकारः ।

8b/2 अस्य पद्मरागमयदुर्गस्य पुरःस्थगोमेदकमयदुर्गस्य च अन्तरालभूतदशमकक्ष्यायां भैरवकोटयः योगिनीगणैः समं रक्षकाः आसते ।

9a अथ गोमेदकमयैकादशप्राकारस्थितरम्भाद्यप्सरःस्त्रीसमेतगन्धर्वध्यानम् । ललितोपाख्याने-

गोमेदकमहासालान्तरे मारुतयोजने ।
तत्र वज्रमयस्सालःस्वभासा पूर्णदिक्तटः ।। 138
अत्र वज्रमयी भूमिर्गोपुराद्याश्च तन्मयाः ।
तत्र देवीं समभ्यर्च्य पूर्वजन्मनि कुम्भज ।। 139
वसन्त्यप्सरसां वृन्दैः साकं गन्धर्वपुङ्गवाः ।
महाराज्ञीगुणगणान् गायन्तो वल्लकीस्वनैः ।। 140
कामभोगैकरसिकाः कामसन्निभविग्रहाः ।
सुकुमारप्रकृतयः श्रीदेवीभक्तिशालिनः ।। 141
तस्मिन्वसन्त्यप्सरसो भूषणोत्तमभूषिताः ।
ऊर्वशी मेनका चैव रम्भा चालम्बुसा तथा ।। 142
मञ्जुघोषा सुकेशी च पूर्वचित्तिर्घृताचिका ।
कृतस्थला च विश्वाची पुञ्जकस्थलया सह ।। 143
तिलोत्तमेति देवानां वेश्या एतादृशोऽपराः ।
गन्धर्वैस्सह नव्यानि कल्पवृक्षमधूनि च ।। 144
पिबन्त्यो ललितादेवीं ध्यायन्त्यः सततं हृदि ।
नृत्यन्त्यश्चैव गायन्त्यो वर्तन्ते कुम्भसम्भव ।। 145
तत्रैव हीरकक्ष्यायां वज्रा नाम नदी मुने ।
ललितापरमेशान्या भक्ता ये मानवोत्तमाः ।। 146

एतस्या उदकं पीत्वा वज्ररूपकलेवराः ।
दीर्घायुषो ह्यरोगाश्च भवन्ति कलशोद्भव ।। 147

इति एकादशः प्राकारः ।

9a/1 अस्य गोमेदकमयदुर्गस्य पुरःस्थवज्रमयदुर्गस्य च अन्तरालभूतैकादशतमकक्ष्यायां रम्भाद्यप्सरः स्त्रीवृन्दं गन्धर्ववृन्देन समं इमं प्राकारं संरक्षन् आस्ते ।
अत्र वज्रा नाम्नी नदी वर्तते ।

9b अथ वज्रमयद्वादशप्राकारान्तस्थितनागस्त्रीसमेतशेषादिनागानां बलीन्द्रस्यापि ध्यानम् । ललितोपाख्याने :-

अथ वज्राख्यसालस्यान्तरे मारुतयोजने ।
वैडूर्यसाल उत्तुङ्गः पूर्ववद्गोपुरान्वितः ।। 148
स्थली च तत्र वैडूर्यनिर्मिता भास्वराकृतिः ।
पातालवासिनो ये ये श्रीदेव्यर्चनसाधकाः ।। 149
ते सिद्धमुक्तयस्तत्र वसन्ति सुखमेदुराः ।
शेषकार्कोटकमहापद्मवासुकिशङ्खकाः ।। 150
तक्षकश्शङ्खचूडश्च महादन्तो महाफणः ।
इत्येवमादयस्तत्र नागा नागस्त्रियोऽपि च ।। 151
बलीन्द्रप्रमुखानां च दैत्यानां धर्मवर्तिनाम् ।
गणस्तत्र सदा नागैस्सार्धं वसति साङ्गनः ।। 152
ललितामन्त्रजप्तारो ललिताशास्त्रदीक्षिताः ।
ललितापूजका नित्यं वसन्त्यसुरभोगिनः ।। 153

इति द्वादशः प्राकारः ।

9b/1 अस्य वज्रमयदुर्गस्य पुरःस्थवैडूर्यमयदुर्गस्य च अन्तरालभूतद्वादशतमकक्ष्यायां नागलोकवासिनः शेषादिनागाः नागस्त्रीभिस्साकं रक्षकाः भूत्वासते । अत्र बलीन्द्रप्रमुखाः असुराः वसन्ति ।

अथ वैडूर्यमयत्रयोदशप्राकारस्थमनूनां भूपालकानां च ध्यानम् । ललितोपाख्याने –

वैडूर्याख्यमहासालान्तरे मारुतयोजने
इन्द्रनीलमयस्सालश्चक्रवाल इवापरः ।। 154
तन्मध्यकक्ष्यं भूमिश्च नीलरत्नमयी मुने ।
तत्र नद्यस्तु मधुरास्सरांसि शिशिराणि च ।। 155
नानाविधानि भोग्यानि वस्तूनि सरसान्यपि ।
10a ये भूलोकगता भूपा ललिताक्रमसाधकाः ।। 156
देहान्ते शक्रनीलाख्यकक्ष्यां प्राप्य वसन्ति ते ।
तत्र दिव्यानि वस्तूनि भुञ्जाना वनितासखाः ।। 157
पिबन्तो मधुरं मद्यं नृत्यन्तो भक्तिनिर्भराः ।
सरस्तटेषु सिन्धूनां कूलेषु कलशोद्भव ।। 158
लतागृहेषु रम्येषु मण्टपेषु महर्द्धिषु ।
सदा जपन्तः श्रीदेवीं पठन्तश्चापि तद्गुणान् ।। 159
निवसन्ति महाभागाः नारीभिः परिवेष्टिताः ।
कर्मक्षये पुनर्यान्ति भुवि भूपालतां पुनः ।। 160
पूर्ववासनया युक्ताः पुनरर्चन्ति चक्रिणीम् ।
पुनर्यान्ति श्रीनगरे शक्रनीलमहास्थलीम् ।। 161
स्वायम्भुवाद्यास्तत्रैव मनवस्तु चतुर्दश ।
वसन्ति सपरीवारा इति केचित्प्रचक्षते ।। 162

इति त्रयोदशःप्राकारः ।

10a/1 अस्य वैडूर्यमयदुर्गस्य पुरःस्थेन्द्रनीलमयदुर्गस्य अन्तराले त्रयोदशतमकक्ष्यायां पत्नीपुत्रैः सहिताः चतुर्दश मनवः एतावत्पर्यन्तमपि भूलोकवासिनो भूपालकाः ललितोपासनां कृत्वा अस्यां कक्ष्यायां सुखमनुभवन्तो रक्षन्त आसते ।

अथ इन्द्रनीलमणिमयचतुर्दशप्राकारस्थेन्द्रादिदिक्पालकानां ध्यानम् । ललितोपाख्याने –

इन्द्रनीलाख्यसालस्यान्तरे मारुतयोजने ।
मुक्ताफलमयस्सालः पूर्ववद्गोपुरान्वितः ।। 163
मध्यस्थली तु मुक्ताढ्या शिशिरातिमनोहरा ।
ताम्रपर्णी महापर्णी सदामुक्तास्सदोदकाः ।। 164
एवमाद्या महानद्यो वहन्त्यत्र महीस्थले ।
तासां तीरेषु सर्वेषु देवलोकनिवासिनः ।। 165
वसन्ति पूर्वजनुषि श्रीदेवीमन्त्रसाधकाः ।
पूर्वाद्यष्टसु भागेषु लोकाः शक्रादिगोचराः ।। 166
10b पूर्वभागे शक्रलोकस्तं रक्षति पुरन्दरः ।
ऐरावतं समारूढो वज्रहस्तस्सुरैर्वृतः ।। 167
अग्निभागे चाग्निलोकस्सप्तार्चिस्तस्य वै प्रभुः ।
मेषारूढश्शक्तिधरः स्वधास्वाहासमन्वितः ।। 168
याम्यभागे यमपुरं तत्र दण्डधरः प्रभुः ।
उत्तुङ्गमहिषारूढ अतितीव्रस्वभाववान् ।। 169
आज्ञाधरो यमभटैश्चित्रगुप्तपुरोगमैः ।
सार्धं निपीडयत्येव ललितासमयद्रुहः ।। 170
तस्यैव पश्चिमे भागे निरृतिर्नरवाहनः ।
खड्गहस्तो महाबाहुर्वर्तते ललितार्चकः ।। 171
तस्य चोत्तरभागे तु वरुणः पाशहस्तवान् ।
वारुण्यास्वादनोन्मत्तश्शुभ्रांशुर्नक्रवाहनः ।। 172
श्रीदेवतादर्शनस्य द्वेषिणं पाशबन्धनैः ।
बध्वा नयत्यधोमार्गं भक्तानां बन्धमोचकः ।। 173

4

तस्य चोत्तरकोणे तु वायुलोको महाद्युतिः ।

सप्तधा भिन्नमूर्तिश्च वायुस्तत्रास्ति कुम्भज ।। 174

ध्वजहस्तो मृगारूढो गोरक्षाद्यैश्च योगिभिः ।

सिद्धैर्महर्षिभिस्सार्धमिडाद्याभिश्च शक्तिभिः ।। 175

स मारुतेश्वरः श्रीमान् सदा जपति चक्रिणीम् ।

तल्लोकपूर्वभागस्थो यक्षलोको महाद्युतिः ।। 176

यक्षेन्द्रो वसति श्रीमान् कुन्तभृद्वाजिवाहनः ।

निधिभिश्च नवाकारैः ऋद्धिवृद्ध्यादिशक्तिभिः ।। 177

सहितो ललिताभक्तान् पूरयन् धनसम्पदा ।

यक्षीभिश्च मनोज्ञाभिरनुकूलप्रवर्तिभिः ।। 178

मणिभद्रः पूर्णभद्रो मणिमान् मणिकन्धरः ।

इत्येवमादयो यक्षसेनान्यस्तत्र सन्ति वै ।। 179

विविधैर्वसुभेदैश्च सम्पूजयति चक्रिणीम् ।

तल्लोकपूर्वभागे तु रुद्रलोको महोदयः ।। 180

तत्र रुद्रालयः प्रोक्तो मुक्ताजालकनिर्मितः ।

पञ्चयोजनविस्तारस्तत्संख्यायामशोभितः ।। 181

षोडशावरणं चक्रं महारुद्रस्य तत्र वै ।

बिन्दुत्रिकोण षट्कोणाष्टकोणदशपत्रकैः ।। 182

द्वादशच्छदनैश्चैव त्रयोदशदलैस्तथा ।

षोडशाष्टादशारैश्च विंशति च्छदनैरपि ।। 183

द्वाविंशतिदलैश्चैव चतुर्विंशतिभिच्छदैः ।

षड्विंशतिदलैश्चापि त्रिंशदश्रद्वयेन च ।। 184

द्वात्रिंशच्छदनैर्युक्तं चतुर्द्वारोपशोभितम् ।

महारुद्रस्य तच्चक्रं षोडशावरणैर्युतम् ।। 185

ये रुद्राध्यायपठिता रुद्रास्तच्चक्रसंस्थिताः ।

मध्यपीठे महारुद्रो ज्वलन्मन्युस्त्रिलोचनः ।। 186

सज्जकार्मुकहस्तश्च ज्वलत्पिङ्गललोचनः ।

जटामुकुटशोभाढ्यो नागाभरणसंयुतः ।। 187
उत्तुङ्गवृषभारूढः शूलभृत्प्रमथार्चितः ।
ललितादर्शनभ्राष्टानुद्धर्ता गुरुधिक्कृतान् ।। 188
शूलकोट्या विनिर्भिद्य नेत्रोत्थकटुपावकैः ।
दहंस्तेषां पशून् भृत्यान्पूजाश्चैव विनाशयन् ।। 189
रुद्रलोकेऽतिरुचिरे वर्तते कुम्भसम्भव ।
महारुद्रस्य तस्यर्षे परिवारगणाधिपाः ।। 190

11a ये रुद्रास्तानसंख्याकान् को वा वक्तुं पटुर्भवेत् ।
इदं शक्रादिदिक्पाला मुक्तासालं समाश्रिताः ।।
ललितापरमेशान्यास्सेवामेव वितन्वते । 191

ये शतरुद्राख्यास्तेऽप्यस्मिन्मुक्तासाले प्राच्यादि दशदिक्षु प्रत्येकं दश दश वर्तन्त इति केचित् । तेषां नामानि ग्रन्थान्तरे लिखितानि वर्तन्ते ।

इति चतुर्दशः प्राकारः ।

11a/1 अस्य इन्द्रनीलमयदुर्गस्य पुरःस्थमुक्तामयदुर्गस्य च अन्तरालभूतचतुर्दशतमकक्ष्यायां इन्द्रादि – दिक्पालकाः दिक्षु क्रमेण वर्तन्ते । तेषु ईशानः रुद्राध्यायपठितरुद्रैः साकं चक्रासने वर्तते । अपि च शतरुद्राः दशदिक्षु वर्तन्ते । तथा गोरक्षादियोगिनः मणिभद्रादियक्षाः ताम्रपर्ण्यादिमहानद्यश्च सन्ति । इन्द्रादिदिक्पालका अस्याः कक्ष्यायाः रक्षकाः भवन्ति ।।

11b अथ मुक्तामयपञ्चदशप्राकारस्थितदण्डिनीवाराहीध्यानम् ।

अथ मुक्ताख्य सालस्यान्तरे मारुतयोजने ।
सालो मरकताभिख्यश्चतुर्योजनमुच्छ्रितः ।। 192
पूर्ववद्गोपुरादीनां संस्थानैश्च सुशोभितः ।
सर्वाः स्थलीर्मरकतश्रेणिभिः खचिताः शुभाः ।। 193
हेमतालवनाढ्या च सर्ववस्तुसमाकुला ।
तत्र श्रीदण्डनाथाया दहनादिविदिग्गताः ।। 194

चत्वारो निलयाः प्रोक्ताः मन्त्रिणीगृहविस्तृताः ।
किरिचक्ररथेन्द्रस्य याः पर्वाणि समाश्रिताः ।। 195
भण्डासुरमहायुद्धे ता देव्यस्तत्र जाग्रति ।
जम्भिन्याद्याश्चक्रदेव्यो हेतुकांश्चैव भैरवाः ।। 196
सप्त निग्रहदेव्यश्च नृत्यन्ति मदविह्वलाः ।
चतुर्विदिक्षु दण्डिन्या यत्र यत्र महद्गृहम् ।। 197
तत्र पूर्वादिदिग्भागे देवीसदृशवर्चसः ।
उन्मत्तभैरवी चैव स्वप्नेशी च तिरस्कृतिः ।। 198
तथा किरीटिनी देवी सेवन्ते दण्डनायिकाम् ।
एषा कक्ष्या मरकतप्रकृतिस्सर्वतो दिशः ।। 199
निवासो दण्डनाथायाः केवलं त्वाभिमानिकः ।
दण्डनाथा तत्र देवी शतस्तम्बाढ्यमण्टपे ।। 200
कार्तस्वरमयाम्भोजकर्णिकामध्यसंस्थितम् ।
बिन्दुत्रिकोणवृत्ताढ्यं षड्दलं वृत्तयुग्मकम् ।। 201
चक्रं विराजते तत्र तप्तकाञ्चनसन्निभा ।
सन्ध्यारुणलसच्चेला सर्वाभरणमण्डिता ।। 202
शङ्खचक्राभयवरान् हलं च मुसलं तथा ।
पाशाङ्कुशौ च दधती चन्द्ररेखावतंसिनी ।।
वाराहवक्त्रसंयुक्ता दण्डिनी तत्र वर्तते । 203

इति पञ्चदशः प्राकारः ।

11b/1 **अस्य मुक्तामयदुर्गस्य पुरःस्थमरकतमयदुर्गस्य च अन्तरालभूतपञ्चदश्याः कक्ष्यायाः सुवर्णमयतालवने किरिचक्रासने रथस्थदेवताभिः किरिचक्रासने दण्डिनीभूता वाराहीदेवी परिवारेण च समं निजायुधानि धृत्वा रक्षिका भूत्वास्ते ।**

12a अथ मरकतमयषोडशप्राकारस्थपरिवारसहितब्रह्मणः ध्यानम् । ललितोपाख्याने –

अथो मरकताकारसालान्तः सप्तयोजने
प्राकारो विद्रुमाकारः प्रातरर्यमपाटलः ।। 204
तत्र स्थली च सकला विद्रुमेणैव निर्मिता ।
तत्र विद्रुमसङ्काशो ब्रह्मा नलिनविष्टरः ।। 205
ब्रह्मलोकात्समागत्य सार्धं सर्वैर्मुनीश्वरैः ।
सदा श्रीललितादेव्यास्सेवनार्थमतन्द्रितः ।। 206
12a/1 मरीच्याद्यैः प्रजासृड्भिर्वर्तते साकमब्धिप ।
चतुर्दशापि विद्यास्तमुपविद्यास्सहस्रशः ।।
चतुष्षष्टिकलाश्चैव शरीरिण्यो महत्तराः । 207

इति षोडशः प्राकारः ।

अस्य मरकतमयदुर्गस्य पुरःस्थविद्रुममयदुर्गस्य च अन्तरालभूतषोडश्यां कक्ष्यायां कमलासने उपविश्य चतुर्मुखो ब्रह्मा मरीच्यादिनवप्रजेश्वरैः चतुर्दशविद्यादेवताभिः उपदेवताभिः चतुःषष्टिकलादेवताभिश्च समं रक्षको भूत्वास्ते ।

अथ विद्रुममयसप्तदशप्राकारस्थसपरिवारमहाविष्णुध्यानम् । ललितोपाख्याने –

अथ विद्रुमसालस्यान्तरे मारुतयोजने ।
माणिक्यमण्टपं नाम कक्ष्यान्तरमुदाहृतम् ।। 208
स माणिक्यमयस्सालः पूर्ववद्गोपुरान्वितः ।
तत्र स्थली तु विज्ञेया माणिक्यैश्च परिष्कृता ।। 209
माणिक्यमण्टपे तत्र विष्णुस्साक्षात्सनातनः ।
शङ्खचक्रगदापद्मपाणिः पीताम्बरावृतः ।। 210
श्रीवत्सवनमालाढ्यः केयूराङ्गदभूषणः ।
चतुर्धा दशधा चैव तथा द्वादशधा पुनः ।। 211
विभिन्नमूर्तिस्सततं वर्तते माधवः स्वयम् ।

भण्डासुरमहायुद्धे ये श्रीदेवीनखोद्भवाः ।। 212
दशावतारदेवास्तु तेऽपि माणिक्यमण्टपे ।
एतैर्देवैश्च सहितो ललिताभक्तिनिर्भरः ।।
माणिक्यमण्टपगतो विष्णुस्तत्र विराजते । 213

इति सप्तदशः प्राकारः ।

12b/1 अस्य विद्रुममयदुर्गस्य पुरःस्थमाणिक्यमयदुर्गस्य च अन्तरालभूतसप्तदश्यां कक्ष्यायां माणिक्यमण्टपे महाविष्णुः वासुदेवादिव्यूहमूर्तिभिः केशवादिद्वादशमूर्तिभिः मत्स्यादिदशावतारमूर्तिभिश्च समं रक्षको भूत्वास्ते ।

अथ माणिक्यमयाष्टादशप्राकारस्थसपरिवारमहेश्वरध्यानम् । ललितोपाख्याने –

अथ माणिक्यसालस्यान्तरे मारुतयोजने ।
नानारत्नमयस्सालः पूर्ववद्गोपुरान्वितः ।। 214
स्थली च नानारत्नाढ्या सहस्रस्तम्भमण्टपः ।
नानारत्नैस्तु खचितो नानाकल्पैरलङ्कृतः ।। 215
एकपङ्क्तिसहस्रैस्तु स्तम्भैस्तिर्यक्प्रवर्तकैः ।
तादृश्यः पङ्क्तयो बह्व्यस्तम्भानां तु चतुर्दिशम् ।। 216
उपर्याच्छादनं चापि पूर्ववद्रत्नदारुभिः ।
शिवलोकस्तत्र महान् जागर्ति स्फुरितद्युतिः ।। 217
शैवागमा मूर्तिमन्तस्तत्राष्टाविंशतिः स्मृताः ।
सद्योजातादयः पञ्चभवाद्या अष्टमूर्तयः ।। 218
पञ्चविंशतिलीलाश्च रुद्रा एकादश स्मृताः ।
षट्त्रिंशत्तत्त्वदेवाश्च गजवक्त्रास्सहस्रशः ।। 219
गुहाश्च विविधाकारा वीरभद्रस्तथैव च ।
नन्दिभृङ्गिमहाकालप्रमुखास्तत्र वै गणाः ।। 220
12b एतैः परिवृतः श्रीमान् सहस्रस्तम्भमण्टपे ।

ईशानस्सर्वविद्यानामीश्वरश्चन्द्रशेखरः ।। 221

भस्मोद्धूलितसर्वाङ्गो व्यालयज्ञोपवीतवान् ।

व्याघ्रचर्माम्बरधरो जटामुकुटमण्डितः ।। 222

गङ्गाधरस्त्रिणेत्रश्च नीलग्रीवो वृषध्वजः ।

नानारत्नविभूषाढ्यः पार्वतीप्राणवल्लभः ।। 223

शूलहस्तस्सुप्रसन्नो भुक्तिमुक्तिफलप्रदः ।

13a शैव्या दृष्ट्या स्वभक्तानां ललितामन्त्रसिद्धये ।। 224

अन्तर्बहिस्तमःपुञ्जनिर्भेदनपटीयसीम् ।

महाप्रकाशरूपां तां मेधाशक्तिं प्रकाशयन् ।। 225

सर्वज्ञः सर्वकर्ता च सहस्रस्तम्भमण्डपे ।

वर्तमानो महादेवः श्रीदेवीमेव सेवते ।। 226

इति अष्टादशः प्राकारः ।

13a/1 अस्य माणिक्यमयदुर्गस्य पुरःस्थनानारत्ननिर्मितदुर्गस्य च अन्तरालभूताष्टादशकक्ष्यायां नवरत्ननिर्मितसहस्रस्तम्भमण्टपे महेश्वरः सद्योजातादिपञ्चमूर्तिभिः भवाद्यष्टमूर्तिभिः एकादशरुद्रैः अपि च शैवागमरीत्या अष्टाविंशतिमूर्तिभिः विविधविनायकैः नानाविधगुहैः नन्दिभृङ्ग्यादिप्रमथपरिवृतवीरभद्रेण षट्त्रिंशत्तत्त्वदेवताभिश्च समं कक्ष्यारक्षको भूत्वास्ते ।

अथ नानारत्नमयैकोनविंशतिप्राकारस्थसपरिवारतारादेवीध्यानम् । ललितोपाख्याने –

सहस्रस्तम्भसालस्यान्तरे मारुतयोजने ।

मनोनाममहासालस्सर्वरत्नविचित्रितः ।। 227

पूर्ववद्गोपुरद्वारकपाटार्गलसंयुतः ।

तन्मध्यकक्ष्यभागस्तु सर्वोप्यमृतवापिका ।। 228

यत्पीत्वा योगिनस्सिद्धा वज्रकाया महाबलाः ।

भवन्ति पुरुषाः प्राज्ञ तदेव हि रसायनम् ।। 229

13b तस्याममृतवाप्यां तु वर्तते तोयतां गतम् ।

तद्गन्धाघ्राणमात्रेण सिद्धिकान्तापतिर्भवेत् ।। 230

उभयोस्सालयोः पार्श्वे सुधावापीतटद्वयम् ।

अर्धक्रोशसमायाममन्यत्सर्वं च वापिका ।। 231

चतुर्योजनदूरं तु तलं तस्या जलान्तरे ।

सोपानवलयास्तस्यां नानारत्नविचित्रिताः ।। 232

स्वर्णवर्णा रत्नवर्णास्तस्यां हंसास्ससारसाः ।

सदा कूजितलक्ष्येण हंसकारण्डवद्विजाः ।। 233

जपन्ति ललितादेव्या मन्त्रमेव महत्तरम् ।

परितो वापिकाचक्रं तटद्वितयमन्तरा ।। 234

न तत्र गन्तुं मार्गोऽस्ति नौकावाहनमन्तरा ।

आज्ञया केवलं तत्र मन्त्रिणीदण्डनाथयोः ।। 235

तारा नाम महाशक्तिर्वर्तते तरणीश्वरी ।

बह्व्यस्तत्रोत्पलश्यामास्तारायाः परिचारिकाः ।। 236

कोटिशस्तत्र ताराया नाविक्यो नवयौवनाः ।

मुहुर्गायन्ति नृत्यन्ति वाहयन्ति मुहुस्तरीः ।।

आज्ञां विना तयोस्तारा मन्त्रिणीदण्डनाथयोः ।

त्रिणेत्रस्यापि नो दत्ते वापिकाम्भसि सन्तरम् ।। 237

इति एकोनविंशः प्राकारः ।

13b/1 अस्य नानारत्नमयदुर्गस्य पुरःस्थमनोमयदुर्गस्य च अन्तरालभूतैकोनविंशतितमकक्ष्यायाममृतवाप्यां नौकाधीश्वरी तारादेवी स्वपरिवारेण रक्षिका भूत्वास्ते ।

14a अथ मनोमयविंशतिप्राकारस्थसपरिवारवारुणीध्यानम् । ललितोपाख्याने –

मनस्सालस्यान्तराले सप्तयोजनदूरतः ।

बुद्धिसाल इति ख्यातश्चतुर्योजनमुन्नतः ।। 238

तन्मध्यकक्ष्याभागस्तु सर्वोप्यानन्दवापिका ।
तत्र दिव्यं महामद्यं वकुलामोदमेदुरम् ।। 239
प्रतप्तकनकच्छायं तज्ञलत्वेन वर्तते ।
आनन्दवापिकागाधः पूर्ववत्परिकीर्तितः ।। 240
सोपानादिक्रमश्चैव पक्षिणस्तत्र पूर्ववत् ।
तत्रत्यं सलिलं मद्यं पायं पायं तटस्थिताः ।। 241
विहरन्ति मदोन्मत्ताश्शक्तयो मदपाटलाः ।
साक्षाच्च वारुणीदेवी तत्र नौकाधिनायिका ।। 242
यां सुधामालिनीमाहुर्यामाहुरमृतेश्वरीम् ।
सा तत्र मणिनौकस्था शक्तिसेनासमावृता ।। 243
ईषदालोकमात्रेण त्रैलोक्यमददायिनी ।
तरुणादित्यसङ्काशा मदरक्तकपोलभूः ।। 244
पारिजातप्रसूनस्रक्परिवीतकचोच्चया ।
वहन्ती मदिरापूर्णं चषकं लोलदुत्पलम् ।। 245
पक्वं पिशितखण्डं च मणिपात्रे तथान्यके ।
वारुणी तरुणीश्रेणीनायिका तत्र राजते ।। 246
साप्याज्ञयैव सर्वेषां मन्त्रिणी दण्डनाथयोः ।
ददाति वापीतरणं त्रिणेत्रस्यापि नान्यथा ।। 247

इति विंशः प्राकारः ।

14a/1 **अस्य मनोमयदुर्गस्य पुरःस्थबुद्धिमयदुर्गस्य च अन्तरालभूतविंशतितमकक्ष्यायाः आनन्दवाप्यां नौकाधीश्वरी वारुणीदेवी विविधनामभिः शोभामवाप्य स्वपरिवारेण समं रक्षिका भूत्वास्ते ।**

14b **अथ बुद्धिमयैकोनविंशतिप्राकारस्थपरिवारसहितकुरुकुलाध्यानम् । ललितोपाख्याने –**

अथ बुद्धिमयसालान्तरे मारुतयोजने ।
अहङ्कारमहासालः पूर्ववद्गोपुरान्वितः ।। 248

तयोस्तु सालयोर्मध्ये कक्ष्याभूरखिला मुने ।
विमर्शवापिका नाम सौषुम्नामृतरूपिणी ।। 249
यन्महायोगिनामन्तर्मनोमारुतपूरिते ।
सुषुम्नादण्डविवरे जागर्ति परमामृतम् ।। 250
तदेव तस्यास्सलिलं वापिकायास्तपोधन ।
पूर्ववत्तटसोपानपक्षिनौकादिकाः स्मृताः ।। 251
तत्र नौकेश्वरीदेवी कुरुकुलेति विश्रुता ।
तमालश्यामलाकारा श्यामकञ्चुकधारिणी ।। 252
नौकेश्वरीभिरन्याभिस्स्वसमानाभिरावृता ।
रत्नारित्रकरा नित्यमुल्लसन्मदमांसला ।। 253
परितो भ्राम्यति मुने मणिनौकाधिरोहिणी ।
वापिका पयसो गाधः पूर्ववत्परिकीर्तितः ।। 254

इत्येकविंशः प्राकारः ।

14b/1 अस्य बुद्धिमयदुर्गस्य पुरःस्थाहङ्कारमयदुर्गस्य च अन्तरालभूतैकविंशतितमकक्ष्यास्थितविमर्श-वाप्यां नौकाधीश्वरी कुरुकुलादेवी स्वपरिवारेण समं रक्षिका भूत्वास्ते ।

अथ अहङ्कारमयद्वाविंशतिप्राकारस्थसपरिवारसूर्यध्यानम् । ललितोपाख्याने –

15a अथाहङ्कारसालस्यान्तरे मारुतयोजने ।
सूर्यबिम्बमयस्सालश्चतुर्योजनमुच्छ्रितः ।। 255
सूर्यस्य यादृशं तेजस्तादृक्तस्य प्रभोदयः ।
तन्मध्यकक्ष्यावसुधा खचिता कुरुविन्दकैः ।। 256
तत्र बालातपोद्गारस्सर्वदा वर्तते मुने ।
तस्य स्पर्शनमात्रेण सुरसिद्धनरासुराः ।। 257
सूर्यवच्च प्रकाशन्ते तेजोरूपत्वमागताः ।

तत्र बालातपोद्गारे ललितां परमेश्वरीम् ।। 258
प्रीतिपूर्वं तपस्तप्त्वा सूर्योऽलभत तां द्युतिम् ।
ग्रहराशिगणास्सर्वे नक्षत्राण्यपि तारकाः ।। 259
तत्रैव हि तपस्तप्त्वा लोकभासकतां गताः ।
मार्ताण्डभैरवस्तत्र भिन्नो द्वादशधा पुनः ।। 260
शक्तिभिस्तैजसीभिश्च कोटिसंख्याभिरन्वितः ।
महाप्रकाशरूपश्च मदारुणविलोचनः ।। 261
कङ्केलितरुषण्डेषु नित्यं क्रीडारसोत्सुकः ।
वर्तते विन्ध्यदपरि पारे यस्तमसस्थितः ।। 262
महाप्रकाशनाम्नास्ति तस्य शक्तिर्महीयसी ।
चक्षुष्मत्यपरा शक्तिश्छायादेव्यपरा स्मृता ।। 263
इत्थं तिसृभिरित्थाभिश्शक्तिभिः परिवारितः ।
ललिताया महेशान्यास्सदा विद्यां हृदा जपन् ।। 264
तद्भक्तानामिन्द्रियाणि भास्वराणि प्रकाशयन् ।
बहिरन्तस्तमोजालं समूलमवमर्दयन् ।।
तत्र बालातपोद्गारे भाति मार्ताण्डभैरवः । 265

इति द्वाविंशः प्राकारः ।

15a/1 अस्य अहङ्कारमयदुर्गस्य पुरःस्थसूर्यबिम्बमयदुर्गस्य च अन्तरालभूतद्वाविंशतितमकक्ष्यायाः कङ्केलिवने मार्ताण्डभैरवः द्वादशभेदरूपैः छायादिस्वशक्तिभिः ग्रहराशिसमेतश्च रक्षको भूत्वास्ते ।

15b अथ सूर्यबिम्बमयत्रयोविंशतिप्राकारस्थसपरिवारसोमनाथध्यानम् । ललितोपाख्याने –

सूर्यबिम्बमहासालान्तरे मारुतयोजने ।
चन्द्रबिम्बमहासालश्चतुरर्योजनमुच्छ्रितः ।। 266
पूर्ववद्गोपुरद्वारकपाटार्गलसंयुतः ।

तन्मध्यभूस्समस्तापि चन्द्रिकोद्गार उच्यते ।। 267
तत्रैव चन्द्रिकोद्गारे तपस्तप्त्वा सुदारुणम् ।
अत्रिनेत्रसमुत्पन्नश्चन्द्रमाः कान्तिमाययौ ।। 268
अत्र श्रीसोमनाथाख्यो वर्तते मङ्गलाकृतिः ।
देवस्त्रैलोक्यतिमिरध्वान्तसंसारमोचकः । 269
पिबन् चषकसम्पूर्णं निर्मलं चन्द्रिकामृतम् ।
सप्तविंशतिनक्षत्रशक्तिभिः परिवारितः ।। 270
सदापूर्णनिजाकारो निष्कलङ्कनिजाकृतिः ।
तत्रैव चन्द्रिकोद्गारे वर्तते भगवान् शशी ।। 271
ललिताया जपैर्ध्यानैः स्तोत्रैः पूजाशतैरपि ।
अश्विन्यादियुतस्तत्र कालं क्षिपति चन्द्रमाः ।। 272
अन्याश्च शक्तयस्तारानामधेयास्सहस्रशः ।
सन्ति तस्यैव निकटे सा कक्ष्या तत्प्रपूरिता ।। 273

इति त्रयोविंशः प्राकारः ।

15b/1 अस्य सूर्यबिम्बमयदुर्गस्य पुरःस्थचन्द्रबिम्बमयदुर्गस्य च अन्तरालभूतत्रयोविंशतितमकक्ष्यायां सोमनाथः अश्विन्यादिस्वपत्नीभिः असंख्याततारागणैश्च समं कक्ष्यां रक्षन् आस्ते ।

16a अथ चन्द्रबिम्बमयचतुर्विंशतिप्राकारस्थरत्यादिस्त्रीसमेतमन्मथध्यानम् ।
ललितोपाख्याने –

अथ चन्द्राख्यसालस्यान्तरे मारुतयोजने ।
शृङ्गारनामा सालोऽस्ति चतुर्योजनमुच्छ्रितः ।। 274
शृङ्गाराकाररूपैस्तु कौस्तुभैरेव निर्मितः ।
महाशृङ्गारपरिघस्तन्मध्यवसुधाखिला ।। 275
परिधावलये तत्र शृङ्गाररसपूरिते ।
शृङ्गारशक्तयस्सन्ति नानाभूषणभासुराः ।। 276
तत्र नौकासहस्रेण सञ्चरन्त्यो मदोद्धताः ।

उपासते सदा मत्तं नौकास्थं कुसुमायुधम् ।। 277
स तु सम्मोहयत्येव विश्वसम्मोहकारिभिः ।
विशिखैरखिलाँल्लोकान् ललिताज्ञावशंवदः ।। 278
अष्टबाहुः प्रकर्तव्यश्शङ्खपद्मविभूषितः ।
चापबाणकरश्चैव मदोदञ्चितलोचनः ।। 279
रतिः प्रीतिस्तथा शक्तिर्भेदशक्तिस्तथोज्ज्वलाः ।
चतस्रस्तस्य परितः पत्न्यो रूपमनोहराः ।। 280
चत्वारश्च करास्तस्य कार्या भार्यास्तनोपगाः ।
तत्प्रभावेण संमूढा महापद्माटवीस्थलम् ।। 281
न गन्तुं पारयन्त्येव सुरसिद्धनरासुराः ।
ब्रह्मविष्णुमहेशास्तु शुद्धचित्ताः स्वभावतः । 282
तस्याज्ञाया परं यान्ति महापद्माटवीं मुने ।
संसारिणश्च रागान्धा बहुसंकल्पकल्पनाः ।। 283
मोहाकुलाश्च पुरुषाः विकल्पक्षोभधूसराः ।
प्रभूतरागगहनां प्रौढव्यामोहदायिनीम् ।। 284
महाशृङ्गारपरिखां तरितुं न विचक्षणाः ।
महाशृङ्गारपरिखाधिकारी वर्तते स्मरः ।। 285

इति चतुर्विंशः प्राकारः ।

16a/1 **अस्य चन्द्रबिम्बदुर्गस्य पुरःस्थशृङ्गारमयकौस्तुभमणिनिर्मितदुर्गस्य च अन्तरालभूत-चतुर्विंशतितमकक्ष्यायाः शृङ्गारपरिघे विचित्रनौकारूढः रत्यादिस्त्रीभिः सहितः पञ्चबाणः रक्षको भूत्वास्ते ।**

16b **अथ शृङ्गारमयपञ्चविंशतिप्राकारस्थदेवी अर्हार्ध्याद्युपचारपात्राणां ध्यानम् ।**
ललितोपाख्याने –

अथ शृङ्गारसालस्यान्तराले रसयोजने ।
चिन्तामणिगृहो नाम चक्रराजमहालयः ।। 286

तन्मध्यभूस्समस्तापि परितो रत्नभूषिता ।
महापद्माटवी नाम सर्वसौभाग्यदायिनी ।। 287
शृङ्गाराख्यमहासालपर्यन्तं गोपुराणि तु ।
चतुर्दिक्ष्वपि चाहत्य शतं भवति तापस ।। 288
सालास्तु विंशतिः प्रोक्ताः पञ्चसंख्याधिकाश्शुभाः ।
सर्वेषामपि सालानां मूलं योजनसम्मितम् ।। 289
समस्तरत्नखचिते तत्र षड्योजनान्तरे ।
परितः स्थलपद्मानि महाकाण्डानि सन्ति वै ।। 290
काण्डास्तु योजनायामा मृदुभिः कण्टकैर्वृताः ।
पत्राणि तालदशकमात्रायामानि तत्र वै ।। 291
केसराश्च सरोजानां पञ्चतालसमायताः ।
शतकिष्कुस्समुन्नम्राः कर्णिकाः परिकीर्तिताः ।। 292
अत्यन्तकोमलान्यत्र सदा विकसितानि च ।
नवसौरभहृद्यानि विशङ्कटदलानि च ।। 293
बहुशस्सन्ति पद्मानि कोटीनामपि कोटिशः ।
महापद्माटवीकक्ष्यापूर्वभागे घटोद्भव ।। 284
क्रोशोन्नतो वह्निरूपो वर्तुलाकारसंस्थितः ।
अर्धयोजनविस्तारः कलाभिर्दशभिर्युतः । 295
अर्घ्यपात्रमहाधारो वर्तते कुम्भसम्भव ।
तस्याधारस्य परितः शक्तयो दीप्तविग्रहाः ।। 296
धूम्रार्चिः प्रमुखा भान्ति कला दश विभावसोः ।
दीप्ततारुण्यलक्ष्मीकाः सर्वालङ्कारभूषिताः ।। 297
आधाररूपं श्रीमन्तं भगवन्तं हविर्भुजम् ।
परिष्वज्यैव परितो वर्तन्ते मन्मथालसाः ।। 298
धूम्रार्चिरूष्मा ज्वलिनी ज्वालिनी विस्फुलिङ्गिनी ।
सुश्रीस्सुरूपा कपिला हव्यकव्यवहे तथा ।। 299
एता दश कलाः प्रोक्ताः वह्नेराधाररूपिकाः ।

तत्राधारे स्थितो देवः पात्ररूपत्वमागतः ।। 300
सूर्यस्त्रिलोकीतिमिरप्रध्वंसप्रथितोदयः ।
सूर्यात्मकं तु तत्पात्रं सार्धयोजनमुन्नतम् ।। 301
एकयोजनविस्तारं महज्ज्योतिः प्रकाशितम् ।
तत्पात्रे परितः सक्तवपुषः पुत्रिका इव ।। 302
वर्तन्ते द्वादश कला अतिभास्वररोचिषः ।
तपिनी तापिना धूम्रा मरीचिः ज्वलिनी रुचिः ।। 303
सुषुम्ना भोगदा विश्वा बोधिनी धारिणी क्षमा ।
तस्मिन्पात्रे महानन्दकारणं परमामृतम् ।। 304
सर्वौषधिरसाढ्यं च हृद्यसौरभसंयुतम् ।
नीलोत्पलैश्च कल्हारैरम्लानैरतिसौरभैः ।। 305
वास्यमानं सदास्वाद्यं सीतलं लघु निर्मलम् ।
चलद्वीचीशतोदारं ललिताभ्यर्चनोचितम् ।। 306
सदा शब्दायमानञ्च भासते सिद्धिकारणम् ।
तदर्घ्यममृतं प्रोक्तं सुधाकरकलामयम् ।। 307
तस्मिंस्तनीयसीर्नौका मणिक्लृप्ताः समास्थिताः ।
निशाकरकलाहृद्याः क्रीडन्ति नवयौवनाः ।। 308
अमृता मानदा पूषा तुष्टिः पुष्टीरतिर्धृतिः ।
शशिनी चन्द्रिका कान्तिर्ज्योत्स्ना श्रीः प्रीतिरङ्गना ।। 309
17a पूर्णापूर्णामृता चेति कलाः पीयूषरोचिषः ।
नवयौवनसम्पूर्णास्सदा प्रहसिताननाः ।। 310
सृष्टिर्बुद्धिःस्मृतिर्मेधा कान्तिर्लक्ष्मीर्द्युतिर्धृतिः ।
स्थितिस्सिद्धिरिति प्रोक्ताः क्रीडन्ति ब्रह्मणः कलाः ।। 311
जरा च पालिनी शान्तिरीश्वरी रतिकामिके ।
वरदाह्लादिनी प्रीतिर्दीर्घा चेति हरेः कलाः ।। 312
तीक्ष्णा रौद्री भया निद्रा तन्द्री क्षुत्क्रोधिनी क्रिया ।
उत्कारी मृत्युरित्येता रौद्रास्तत्र स्थिताः कलाः ।। 313

ईश्वरस्य कलाः पीताः श्वेता चैवारुणी सिता ।
चतस्र एताः प्रोक्ताः स्युस्सदाशिवकला अथ ।। 314
निवृत्तिश्च प्रतिष्ठा च विद्या शान्तिस्तथैव च ।
शुद्धिका दीपिका चैव रेचिका चैव मोचिका ।। 315
परा सूक्ष्मा च विन्ध्यारे तथा सूक्ष्मामृता कला ।
ज्ञानामृता व्याधिनी च व्यापिनी व्योमरूपिका ।। 316
एताष्षोडश सम्प्रोक्तास्तत्र क्रीडन्ति शक्तयः ।
क्षुद्रनौकासमारूढास्ततश्चेतश्च चञ्चलाः ।। 317
शक्तिरूपेण खेलन्ति तत्र विद्यास्सहस्रशः ।
अर्घ्यसंशोधनार्थाय कल्पिताः परमेष्ठिना ।। 318
एवमेवार्घ्यपात्राणि याम्यादिषु च जाग्रति ।
तदर्घ्यममृतं पीत्वा सदा माद्यन्ति शक्तयः ।। 319
महापद्माटवीवासा महाचक्रस्थिता अपि ।
मुहुर्मुहुः पीयमानमुपर्युपरि वर्धते ।। 320
तदर्घ्यममृतं दिव्यमापूर्यापूर्य सन्ततम् ।
रत्नकुम्भसहस्रैश्च सुवर्णघटकोटिभिः ।। 321
चिन्तामणिगृहस्थानां परिचारकशक्तयः ।
अणिमादिकशक्तीनामर्पयन्ति मदोद्धताः ।। 322
महापद्माटवीकक्ष्यापूर्वभागस्य कल्पनम् ।
इत्थं समीरितं पश्चादत्रान्यदपि कथ्यते ।। 323
चिन्तामणिगृहस्याग्निदिग्भागे कुण्डमानलम् ।
योजनायामसंयुक्तमेकयोजनखातकम् ।। 324
तत्र ज्वलति चिद्वह्निस्सुधाधाराशतार्चितः ।
परमैश्वर्यजनकः पावनो ललिताज्ञया ।। 325
अनिन्धनोमहाज्वालस्सुधया तर्पिताकृतिः ।
तत्र होत्री महादेवी होता कामेश्वरश्शिवः ।। 326
उभौ तौ नित्यहोतारौ रक्षतः सकलं जगत् ।

चिन्तामणिगृहेन्द्रस्य रक्षोभागाम्बुजाटवौ ।। 327
चक्रराजरथश्रेष्ठस्तिष्ठत्युन्नतविग्रहः ।
नवभिः पर्वभिर्युक्तस्सर्वरत्नमयाकृतिः ।। 328
चतुर्योजनविस्तारो दशयोजनमुन्नतः ।
यथोत्तरं ह्रासयुक्तस्थूलत्वक्कूबरोज्वलः ।। 329
चतुर्वेदमहाचक्रः पुरुषार्थमहाहयः ।
अलङ्कृतो ध्वजश्रेण्या चामरैरभिमण्डितः ।। 330
पूर्वोक्तलक्षणयुजा मुक्ताछत्रेण शोभितः ।
भण्डासुरमहायुद्धे कृतसाहसिकक्रियः ।। 331
वर्तते रथमूर्धन्यः श्रीदेव्यासनपालितः ।
चिन्तामणिगृहेन्द्रस्य वायुभागाम्बुजाटवौ ।। 332
गेयचक्ररथेन्द्रस्तु मन्त्रिण्याः प्रतितिष्ठति ।
चिन्तामणिगृहेन्द्रस्य रुद्रभागाम्बुजाटवौ ।। 333
17b वल्लभो दण्डनाथायाः किरिचक्रमहारथः ।
एतद्रथत्रयं सर्वक्षेत्रश्रीपुरपङ्क्तिषु ।। 334
समानमेव विज्ञेयं तत्रस्था देवता यथा ।
आनलं कुण्डमारभ्य गायत्री चाभयङ्करः ।। 335
घृणिरोङ्कारतुर्याख्यगायत्र्यौ कुम्भसम्भव ।
चक्षष्मत्यपि गन्धर्वेट्परिषद्रुद्र एव च ।। 336
ताराम्बिका हरिश्चैव दक्षिणस्यां कृतालयः ।
हरेरालयमारभ्य महागणपतिश्शिवः ।। 337
अथ मृत्युञ्जयेशश्च धारणाख्या सरस्वती ।
मातृका सम्पदीशी च कालसङ्कर्षणी तथा ।। 338
श्रीमहाशम्भुनाथश्च पराम्बा च तथैव च ।
बाला चैवान्नपूर्णा च हयारूढाभिधा तथा ।। 339
श्रीपादुकाख्यदेवी च लघुश्यामा तथैव च ।
वाग्वादिनी च नकुला श्यामा पश्चिमदिग्गृहाः ।। 340

श्यामाम्बागृहमारभ्य क्रमादुन्मत्तभैरवी ।
स्वप्नक्रोडा परा चैव तिरस्करणिका परा ।। 341
पञ्चम्याख्यापरा चैव श्रीमूर्तिः पादुकापि च ।
षडाम्नायाख्यदेव्यश्चाप्युत्तरस्यां कृतालयाः ।। 342
शङ्करेण षडाम्नायसागरे प्रतिपादिताः ।
या विद्यास्तास्समस्ताश्च महापद्माटवीस्थले ।। 343
चिन्तामणिगृहेन्द्रस्य पूर्वद्वारस्य सिन्धुप ।
दक्षिणे पार्श्वभागे तु मन्त्रिनाथागृहं महत् ।। 344
वामभागे दण्डनाथभवनं रत्ननिर्मितम् ।
ब्रह्मविष्णुमहेशानामर्घ्यस्थानस्य पूर्वतः ।। 345
गृहाश्च दीपिताशेषदिक्चक्ररत्नरश्मिभिः ।
इत्थं श्रीरश्मिमालायाः मणिक्लृप्तमहागृहाः ।।
उच्चध्वजास्ससालाश्च सोद्यानाश्च तपोधन । 346

इति पञ्चविंशः प्राकारः ।

अस्य शृङ्गारमयदुर्गस्य पुरःस्थचिन्तामणिगृहभित्तेश्च अन्तरालभूतपञ्चविंशतितमकक्ष्यायां महापद्माटवी वर्तते । कालायसमयप्रथमप्राकारमारभ्य एतच्छृङ्गारमयसालपर्यन्तं चतसृभिः दिग्भिः पञ्चविंशतिदुर्गाणां शतं गोपुराणि सन्ति । अस्याः कक्ष्यायाः महापद्माटवीस्थितानि पद्मानि महाप्रमाणानि सदा विकसन्ति विचित्रपरिमलयुक्तानि च सन्ति । अनया रीत्या वर्तमानायां पद्माटव्यां देव्या अर्घ्यपूजाद्युपचारार्हाणि दिव्यामृतपूर्णानि अर्घ्यपात्राणि सन्ति । एषु अर्घ्यपात्रेषु रविकला चन्द्रकला अग्निकला विष्णुकला रुद्रकला ब्रह्मकला ईश्वरकला सदाशिवकलाख्याः कलादेवताः क्षुद्रनौकारूढाः देवीपादध्यानासक्ता भूत्वा सञ्चरन्ति । तथा च आदिदम्पत्योः औपासनयोग्यं योजनेनैकेन विस्तृतं एतेनैव प्रमाणेन चिदग्निकुण्डं वर्तते ।

18a/1 अस्यां पद्माटव्यामेव नैरृत्यभागे श्रीदेव्याः आरोहणार्हः श्रीचक्र इति नामा रथश्च नवभिः प्राकारैः अन्वितश्चतुर्योजनायामपरिमितः दशयोजनमुन्नतो वेदचक्रः पुरुषार्थाश्वश्च भूत्वा नैकक्षुद्रघण्टिकाध्वजपताकामुक्ताछत्रयुक्तोऽस्ति । वायव्यभागे मन्त्रिण्यै श्यामलादेव्युचितः

गेयचक्र इति रथः सप्तप्राकारान्वितः सप्तयोजनमुन्नतः वर्तते । ईशान्यभागे दण्डिनीवाराही-देवीभ्यामुचितः किरिचक्रः इति रथः पञ्चप्राकारैरन्वितः षड्योजनमुन्नतः भवति । मन्त्रिण्यादि-सकलदेवतागृहाणि च चतुर्षु भागेषु पङ्क्तिशः वर्तन्ते ।

18b/1 श्रीदेव्यारोहणार्हस्य श्रीचक्राख्यस्य रथस्य सारथयः इरात्रिपुरभैरवीचामुण्डासंहारभैरवरक्तयोगिनी वल्लभासारसाख्याः षट् । मन्त्रिण्याः गेयचक्ररथस्य हसन्ती नाम्नी सारथिः । दण्डिन्याः किरिचक्राख्यस्य रथस्य स्तम्भिनीति सारथिश्च ।

19a अथ चिन्तामणिगृहस्य भित्तेः परितः चतुराम्नायरूपनदीध्यानम् । ललितोपाख्याने –

अथ चिन्तामणिगृहं वक्ष्ये शृणु महामुने ।
श्रीपट्टणस्य मध्यस्थं योजनद्वयविस्तृतम् ।। 347
तस्य चिन्तामणिमयी भित्तिः क्रोशस्तु विस्तृता ।
चिन्तामणिशिलाभिश्च छादिनीभिस्तथोपरि ।। 348
संवृता कूटरूपेण तत्रस्थापि समुन्नता ।
गृहभित्तिस्तथोन्नम्रा चतुर्योजनदूरतः ।। 349
विंशतिर्योजनानान्तदुन्नम्रं स्थौल्यमुच्यते ।
यथोर्ध्वह्रासससंयुक्तस्थौल्यत्रिमकुटोज्वलम् ।। 350
तानि चेच्छाक्रियाज्ञानरूपाणि मुकुटान्यहो ।
चिन्तामणिगृहे सर्वं चिन्तामणिमयं स्मृतम् ।। 351
तस्य द्वाराणि चत्वारि क्रोशार्धायामवन्ति च ।
क्रोशार्धार्धञ्च विस्तारो द्वाराणां कथितो मुने ।। 352
द्वारेषु सर्वेष्वपि च चिन्तामणिगृहान्तरे ।
पिण्डिता ललितादेव्या देहलौहित्यसिन्धवः ।। 353
तरुणार्कसहस्राभाश्चन्द्रवच्छीतला अपि ।
मुहुः प्रवाहरूपेण प्रसरन्ति महामुने ।। 354
पूर्वाम्नायमयं चैव पूर्वद्वारं प्रकीर्तितम् ।
दक्षिणद्वारदेशस्तु दक्षिणाम्नायलक्षणः ।। 355

पश्चिमद्वारदेशस्तु पश्चिमाम्नायलक्षणः ।।
उत्तरद्वारदेशस्तु उत्तराम्नायलक्षणः । 356
गृहराजस्यान्तराले भित्तौ खचितदण्डकाः ।
रत्नप्रदीपा भास्वन्तः कोट्यर्कसदृशत्विषः ।। 357
परितस्तत्र वर्तन्ते भासयन्तो गृहान्तरम् ।
चिन्तामणिगृहस्यास्य मध्यस्थाने महीयसि ।। 358
अत्युच्चवेदिकाभागे बिन्दुचक्रं महत्तरम् ।
चिन्तामणिगृहोत्तुङ्गभित्तेर्बिन्दोश्च मध्यभूः ।। 359
भित्तिः क्रोशं परित्यज्य क्रोशत्रयमुदाहृतम् ।
तत्र क्रोशत्रयस्थानमणिमाद्यात्मरोचिषाम् ।। 360

इति चिन्तामणिगृहस्य द्वारचतुष्टयम् ।

19a/1 अस्य चिन्तामणिगृहस्य चतुर्षु द्वारेषु आम्नायरूपिण्यो चतस्रः नद्यः सन्ति । अथ नवावरणस्थदेवतादीनां समष्टिश्लोकाः । ललितोपाख्याने ललितार्चनमञ्जर्यां च –

19b अगस्त्यः–
कीदृक्चिन्तामणिगृहं कति वावरणान्युत ।
चिन्तामणिगृहेन्द्रस्य काश्चावरणदेवताः ।। 361
नामान्यावरणानाञ्च रथावरणरक्षिणीः ।
तासां रूपाण्यायुधानि कथयस्व हयानन ।। 362
हयग्रीवः –
चिन्तामणिगृहो नाम चक्रराजमहालयः ।
नवावरणसंयुक्तश्चक्रराजरथोपमः ।। 363
नवपर्वगता यास्ता नवावरणदेवताः ।
तासां स्थानानि नामानि रूपाणि कथयामि ते ।। 364
भूगृहं स्वरपत्राब्जं वस्वरं भुवनाश्रकम् ।
दशारयुग्ममष्टारं त्र्यक्षं मध्यं च भेदतः ।। 365

त्रैलोक्यमोहनं चक्रं सर्वाशापरिपूरकम् ।
सर्वसंक्षोभणं चक्रं सर्वसौभाग्यदायकाम् ।। 366
सर्वार्थसाधकं चक्रं सर्वरक्षाकरं परम् ।
सर्वरोगहरं चक्रं सर्वसिद्धिप्रदायकम् ।। 367
सर्वानन्दमयं मध्यं नवमं चक्रनायकम् ।
नवधा चक्रसङ्केतं यो जानाति स पूजकः ।। 368
प्रकटाश्च तथा गुप्तास्तथा गुप्ततराः पराः ।
सम्प्रदायाः कुलोत्तीर्णा निगर्भाश्च रहस्यकाः ।। 369
परापररहस्यास्ता अतिपूर्वरहस्यकाः ।
नवावरणयोगिन्यश्चक्रिणीरथ संशृणु । 370
त्रिपुरा त्रिपुरेशी च सुन्दरी पुरवासिनी ।
श्रीर्मालिनी च सिद्धाम्बा महात्रिपुरसुन्दरी ।। 371
अत्यापद्धरमेवेदं विद्यासङ्केतसंज्ञितम् ।
तत्सम्प्रदायसंशोध्यं नवकं भुक्तिमुक्तिदम् ।। 372
अन्तरत्रयमादौ तु चक्रं त्रैलोक्यमोहनम् ।
एतस्मिन् शक्तयो यास्तु ता उक्ताः प्रकटाभिधाः ।। 373
एतासां समधिष्ठात्री त्रिपुरा चक्रनायिका ।
तच्चक्रपालनकरी मुद्रा संक्षोभणात्मिका ।। 374
प्रथमावरणस्यास्य प्रथमं फलकं श्रिताः ।
दश प्रोक्तास्सिद्धिदेव्यस्तासां नामानि मच्छ्रुणु ।। 375
अणिमा महिमा चैव गरिमा लघिमा तथा ।
ईशिता वशिता चैव प्राप्तिप्राकाम्यसिद्धिके ।। 376
भुक्तिसिद्धिस्सर्वसिद्धिर्दश सिद्धय उत्तमाः ।
रससिद्धिर्मोक्षसिद्धिर्बलसिद्धिस्तथैव च ।। 377
खड्गसिद्धिः पादुकायास्सिद्धिरञ्जनसिद्धिका ।
वाक्सिद्धिर्लोहसिद्धिश्च देहसिद्धिरनन्तरम् ।। 378
मन्त्रसिद्धिश्चेति दश वर्तन्ते चोपसिद्धयः ।

एतादृश्यः सिद्धयस्तु बह्व्योऽन्या योगिसम्मताः ।। 379
एता देव्यश्चतुर्बाहा जपाकुसुमसन्निभाः ।
चिन्तामणिं कपालञ्च त्रिशूलं सिद्धकज्जलम् ।।
दधाना दयया पूर्णा योगिभिश्च निषेविताः । 380

इति प्रथमावरणस्य प्रथमः फलकः ।

20a/1 अस्य फलकत्रयात्मकभूपुराख्यत्रैलोक्यमोहन-चक्रप्रथमावरणे त्रिपुरेति चक्रनायिका संक्षोभिण्याख्यया मुद्रया सह वर्तते । एषु त्रिषु फलकेषु स्थितानां देवतानां नामानि प्रकटयोगिन्यः इति । अत्र प्रथमफलके दश अणिमादिसिद्धिदेवताः । दश रससिद्धिप्रमुखाः उपसिद्धयः अनेकाः सिद्धिदेवताश्च सन्ति । आसु अणिमादिदेवतासु एकस्याः चित्रं लक्षणार्थं लिखितमस्ति ।

अथ प्रथमावरणे द्वितीयफलकस्थदेवताः । ललितोपाख्याने -

20b/1 तत्र पर्वोर्ध्वभागे च ब्राह्माद्या अष्टसिद्धयः ।
ब्राह्मी माहेश्वरी चैव कौमारी वैष्णवी तथा ।। 381
वाराही चैव माहेन्द्री चामुण्डा चैव सप्तमी ।
महालक्ष्मीरष्टमी च द्विभुजाश्श्रोणविग्रहाः । 382
कपालमुत्पलञ्चैव बिभ्राणा रक्तवाससः ।।
अथवान्यप्रकारेण केचिद्ध्यानं प्रचक्षते । 383
ब्रह्मादिसदृशाकारा ब्रह्मादि सदृशायुधाः ।
ब्रह्मादीनां परं चिह्नं धारयन्त्यः प्रकीर्तिताः । 384

ब्राह्म्यादिसदृशध्यानं तु नृसिंहप्रासादरीत्या महालक्ष्मीध्यानं तु चण्डीकल्पोक्तरीत्या ।

इति प्रथमावरणस्य द्वितीयः फलकः ।

आसां ब्राह्म्यादिमहालक्ष्मीसहितानां अष्टानां ध्यानं ललितोपाख्यानरीत्या एकविधम् । नृसिंहप्रासादचण्डीकल्पोक्तरीत्या प्रकारान्तरध्यानमपि लिखितं वर्तते । अत्र ललितोपाख्यानध्यानरीत्या एका प्रतिमा लिखिता वर्तते ।

20b/1 अथ प्रथमावरणे तृतीयफलकस्थदश मुद्रादेवताः । ललितोपाख्याने –

तस्याप्यूर्ध्वस्थानगता मुद्रादेव्यो महत्तराः ।
मुद्राविरचनायुक्तैर्हस्तैः कमलकान्तिभिः ।। 385
दाडिमीपुष्पसङ्काशाः पीताम्बरमनोहराः ।
चतुर्भुजा भुजद्वन्द्वधृतचक्रकृपाणिकाः ।। 386
मदरक्ता विलोलाक्ष्यस्तासां नामानि मे शृणु ।
सर्वसंक्षोभिणी चैव सर्वविद्राविणी तथा ।। 387
सर्वाकर्षणमुद्रा च तथा सर्ववशङ्करी ।
सर्वोन्मादनमुद्रा च षष्ठी सर्वमहाङ्कुशा ।। 388
सर्वखेचरिमुद्रा च सर्वबीजा तथापरा ।
सर्वयोनिश्च नवमी तथा सर्वत्रिखण्डिका ।।
इत्येताः कथिता विप्र दशमुद्रादिदेवताः । 389

इति प्रथमावरणस्य तृतीयः फलकः ।

एतास्सर्वसंक्षोभिण्यादि दश मुद्रादेवताः अस्य धरणीसदनत्रयात्मकत्रैलोक्यमोहनाख्यचक्रस्य प्रथमावरणतृतीयफलके मुद्रादेव्यः सन्ति । दशसु एकैव प्रतिमा लिखिता वर्तते ।

तत्रान्तरेऽणिमाद्यास्तु पूर्वादिकृतमन्दिराः ।
सिद्धिब्राह्म्यादिमुद्रास्ता एताः प्रकटशक्तयः ।। 390

21a अस्मिन् तृतीयफलके स्थितानां रूपदेवतानां नामानि प्रकटयोगिनीरिति । अस्य फलकत्रयात्मकप्रथमावरणभूतत्रैलोक्यमोहनचक्रस्य द्वितीयावरणभूतसर्वाशापरिपूरकाख्यस्य चक्रस्य च मध्यस्थवृत्तत्रयाख्याः तिस्रो रेखाः सोपानानीव वर्तन्ते । अयं रेखाक्रम एवान्तर्भवति ।

नवपर्वणः चक्रावरणसंख्यायां नान्तर्भवति । तत्र देवता अपि न सन्ति । चक्रस्थापनक्रमे न्यासक्रमे च एतद्वृत्तत्रयमप्यन्तर्भवति ।

अथ द्वितीयावरणस्थदेवताः । ललितोपाख्याने –

अथ मुद्रान्तरस्योर्ध्वं प्रोक्तं नित्याकलान्तरम् ।
सर्वाशापूरकाभिख्यं त्रिपुरेशी च चक्रिणी ।। 391
एतच्चक्रे पालिका तु मुद्रा द्राविणिकाभिधा ।
द्वितीयावरणं प्राप्ता गुप्ता नाम्ना प्रकीर्तिताः ।। 392
या गुप्ताख्याः पूर्वमुक्तास्तासां नामानि मे शृणु ।
कामाकर्षणिका चैव बुध्याकर्षणिका कला ।। 393
अहङ्काराकर्षणिका शब्दाकर्षणिका कला ।
रसाकर्षणिका नित्या गन्धाकर्षणिका कला ।। 394
चित्ताकर्षणिका नित्या धैर्याकर्षणिका कला ।
स्मृत्याकर्षणिका नित्या नामाकर्षणिका कला ।। 395
बीजाकर्षणिका नित्या आत्माकर्षणिका कला ।
अमृताकर्षणी नित्या शरीराकर्षणी परा ।। 396
एताः षोडशशीतांशुकलारूपाश्च शक्तयः ।
विद्रुमद्रुमसङ्काशा मदप्रहसिताननाः ।। 397
चतुर्भुजास्त्रिणेत्राश्च चन्द्रार्धमुकुटोज्ज्वलाः ।
चापबाणौ चर्मखड्गौ दधाना दिव्यकान्तयः ।। 398

इति द्वितीयावरणः ।

21a/1 अस्मिन् सर्वाशापरिपूरकाख्यद्वितीयावरणनित्यकलान्तरषोडशारे त्रिपुरेशीति चक्रनायिका द्राविण्याख्यया मुद्रया सहिता वर्तते । एताःषोडशावरणदेवता अपि गुप्तयोगिनीः इति नामानि लभन्ते । सर्वा अपि एकरूपा इति एकैव प्रतिमा लिखितास्ति ।

अथ तृतीयावरणस्थदेवताः । ललितोपाख्याने -

21b नित्याकलान्तरादूर्ध्वं सर्व संक्षोभणाभिधम् ।
तच्चक्रपालनकरी मुद्राकर्षणिका स्मृता ।। 399
सुन्दरी नाम विज्ञेया चक्राधिष्ठानदेवता ।
सायन्तनज्वलद्दीपप्रख्ये चक्रगृहस्य तु ।। 400
तृतीये पर्वणि कृतावासा गुप्ततराभिधा ।
अनङ्गशक्तयश्चाष्टौ तासां नामानि मे शृणु ।। 401
अनङ्गकुसुमानङ्गमेखला च द्वितीयका ।
अनङ्गमदनानङ्गमदनातुरया सह ।। 402
21b/1 अनङ्गरेखा चानङ्गवेगानङ्गाङ्कुशा तथा ।
अनङ्गमालिन्यपरा एता देव्यो जपात्विषः ।। 403
इक्षुचापं पुष्पशरं पुष्पकन्तुकमुत्पलम् ।
बिभ्रन्त्योऽत्युग्रविक्रान्तिशालिन्यो ललिताज्ञया ।। 404

इति तृतीयावरणः ।

अस्य सर्वसंक्षोभिण्याख्यतृतीयवरणचक्रस्य नागदले त्रिपुरसुन्दरी नाम्नी चक्रनायिका सर्वाकर्षिण्याख्य मुद्रया समं वर्तते । एता अनङ्गादिदेवताः गुप्ततराः इति नामानि भजन्ते । लक्षणार्थम् अष्टसु एकैव प्रतिमालिखितास्ति ।

अथ तुरीयावरणास्थदेवताः । ललितोपाख्याने -

अनङ्गशक्त्यन्तरस्योपरि सौभाग्यदायकम् ।
मुद्रा च सर्ववश्याख्या चक्रिणी पुरवासिनी ।। 405
चिन्तामणिगृहेन्द्रस्य तुरीयावरणे स्थिताः ।
सर्वसंक्षोभिणीमुख्यास्सम्प्रदायाख्यया युताः ।। 406
चतुर्दश वसन्त्येव तासां नामानि मे शृणु ।
सर्वसंक्षोभिणी चैव सर्वविद्राविणी तथा ।। 407

सर्वाकर्षणिका शक्तिः सर्वाह्लादिनिका तथा ।
सर्वसम्मोहिनीशक्तिस्सर्वस्तम्भनशक्तिका ।। 408
सर्वजृम्भिणीशक्तिश्च तथा सर्ववशङ्करी ।
22a सर्वरञ्जनशक्तिश्च सर्वोन्मादनशक्तिका ।। 409
सर्वार्थसाधिकाशक्तिस्सर्वसम्पत्प्रपूरिणी ।
सर्वमन्त्रमयीशक्तिस्सर्वद्वंद्वक्षयङ्करी ।। 410
22a/1 एवं तु सम्प्रदायानां नामानि कथितानि वै ।
वेणीकृतकचस्तोमसिन्दूरतिलकोज्ज्वलाः ।। 411
अतितीव्रस्वभावाश्च कालानलसमत्विषः ।
वह्निचापं वह्निबाणं वह्निरूपमसिं तथा ।।
वह्निचक्राख्यफलकं दधानाः दीप्तविग्रहाः । 412

इति तुरीयावरणः ।

अस्मिन् सौभाग्यचक्राख्यतुरीयावरणमन्वश्रे त्रिपुरवासिनीनाम्नी चक्रनायिका सर्ववश्याख्यया मुद्रया साकं वर्तते । अत्रस्थाश्चतुर्दश आवरणदेवता अपि सम्प्रदाययोगिन्य इति नामानि लभन्ते । एतासां चतुर्दशदेवतानां रूपमभिन्नमिति एकैव लक्षणप्रतिमालिखितास्ति ।

अथ पञ्चमावरणस्थदेवताः । ललितोपाख्याने –

संक्षोभिण्याद्यन्तरस्योपरिष्टात्कुम्भसम्भव ।
चक्रिणी श्रीश्च विज्ञेया चक्रं सर्वार्थसाधनम् ।। 413
सर्वोन्मादनमुद्रास्य चक्रस्य परिपालिका ।
पञ्चमावरणास्थास्तु कुलोत्तीर्णा इति स्मृताः ।। 414
सर्वसिद्धिप्रदादेवी सर्वसम्पत्प्रदा तथा ।
सर्वप्रियङ्करी देवी सर्वमङ्गलकारिणी ।। 415
सर्वकामप्रदादेवी सर्वदुःखविमोचिनी ।
सर्वमृत्युप्रशमनी सर्वविघ्ननिवारिणी ।। 416

सर्वाङ्गसुन्दरी देवी सर्वसौभाग्यदायिनी ।
दशैताः कथिता देव्यो दयया पूरिताशयाः ।। 417
एताः स्फटिकसङ्काशाः परशुं पाशमेव च
गदां घण्टां मणिञ्चैव दधानाः दीप्तविग्रहाः ।। 418
देवद्विषमभिक्रुद्धा भ्रुकुटीकुटिलाननाः ।
एता देव्यः कुलोत्तीर्णाः योगिन्यो नामतः स्मृताः ।। 419

इति पञ्चमावरणे बहिर्दशारम् ।

22b अस्मिन् सर्वार्थसाधकचक्राख्यपञ्चमावरणबहिर्दशारे त्रिपुरश्री इत्याख्या चक्रनायिका सर्वोन्मादिन्याख्यया मुद्रया साकं वर्तते । एता दशापि आवरणदेवताः कुलोत्तीर्णयोगिन्यः इति नामानि लभन्ते । दशानामपि रूपमभिन्नमिति एकैव लक्षणप्रतिमा लिखितास्ति ।

अथ षष्ठावरणस्थदेवताः । ललितोपाख्याने -

22b/1 सर्वार्थानन्तरं नाम्ना सर्वरक्षाकरं परम् ।
मालिनी चक्रिणी प्रोक्ता मुद्रा सर्वमहाङ्कुशा ।। 420
षष्ठावरणसंस्थाश्च निगर्भा दश कीर्तिताः ।
सर्वज्ञा सर्वशक्तिश्च सर्वैश्वर्यप्रदायिनी ।। 421
सर्वज्ञानमयी देवी सर्वव्याधिविनाशिनी ।
सर्वाधारस्वरूपा च सर्वपापहरा तथा ।। 422
सर्वानन्दमयी देवी सर्वरक्षास्वरूपिणी ।
दशमी देवता ज्ञेया सर्वेप्सितफलप्रदा ।। 423
एताश्चतुर्भुजा ज्ञेया वज्रं शक्तिञ्च तोमरम् ।
चक्रञ्चैवाभिबिभ्राणा मुक्तागौरसमत्विषः ।।
एतास्सर्वाश्च योगिन्यो भण्डासुरवधोद्यताः । 424

इति षष्ठावरणे अन्तर्दशारम् ।

अस्मिन् सर्वरक्षाकराख्यषष्ठावरणान्तर्दशारे त्रिपुरमालिन्याख्या चक्रनायिका सर्वमहाङ्कुशाख्यमुद्रया समं वर्तते । एता दशापि आवरणदेवताः निगर्भयोगिन्य इति नामानि लभन्ते । दशानामपि रूपमभिन्नमिति एकैव लक्षणप्रतिमा लिखितास्ति ।

23a/1 अथ सप्तमावरणस्थदेवताः । ललितोपाख्याने –

सर्वरक्षाकरस्यास्योपरिष्टात्कुम्भसम्भव ।
सर्वरोगहरं नाम्ना तच्चक्रमिति विश्रुतम् ।। 425
नायिका तस्य चक्रस्य सिद्धा नाम्ना प्रकीर्तिता ।
23a अस्य चक्रस्य मुद्रा तु सर्वखेचरिका मता ।। 426
चिन्तामणिगृहेन्द्रस्य सप्तमावरणस्थिताः ।
रहस्ययोगिनी नाम्ना विख्याता वागधीश्वराः ।। 427
वशिन्याद्यास्तत्र देव्यः पूर्वादिदिगनुक्रमात् ।
स्वरैस्तु सहितास्तत्र प्रथमावशिनीश्वरी ।। 428
कवर्गसहिता पश्चात्कामेश्याख्या च वाङ्मयी ।
चवर्गजुष्टा वागीशी मोदिन्याख्या तृतीयका ।। 429
टवर्गमण्डिताकारा विमलाख्या सरस्वती ।
तवर्गेण ततोपान्ता पञ्चमी वागथारुणा ।। 430
पवर्गेण परिस्फीता षष्ठी तु जयिनी मता ।
यादिवर्णचतुष्केण सर्वेश्वर्याख्यवाङ्मयी ।। 431
शादिकाक्षरषट्केन कौलिनी चाष्टमी तथा ।
अष्टौ देव्यौ रहस्याख्याः रक्ताशोकप्रसूनभाः ।। 432
बाणकार्मुकहस्ताश्च मुक्ताभरणमण्डिताः ।
कवचच्छन्नसर्वाङ्ग्यो वीणापुस्तकशोभिताः ।।
एताश्च कीर्तिताः देव्यो भण्डासुरमदापहाः ।। 433

इति सप्तमावरणः ।

अस्मिन् सर्वरोगहरचक्राख्यसप्तमावरणवसुकोणे त्रिपुरसिद्धाख्या चक्रनायिका सर्वखेचरीति मुद्रया समं वर्तते । एता अष्टावप्यावरणदेवताः रहस्ययोगिन्य इति नामानि लभन्ते । अष्टानामपि रूपमभिन्नमिति एकैव लक्षणप्रतिमा लिखितास्ति ।

23b/1 अथ अस्त्रशालास्थायुधानि । ललितोपाख्याने –

वशिन्याद्यन्तरालस्योपरिष्टाद्विन्ध्यमर्दन ।
अस्त्रान्तरमिति ज्ञेयं तत्र बाणादिदेवताः ।। 434
पञ्च कामेश्वरीबाणाः पञ्च कामेश्वराशुगाः ।
अङ्कुशद्वितयं दीप्तमादिस्त्रीपुंसयोस्तयोः ।। 435
धनुर्द्वयञ्च विन्ध्यारे नवपुण्ड्रेक्षुकल्पितम् ।
पाशद्वयञ्च दीप्ताभं चत्वार्यस्त्राणि कुम्भज ।। 436
कामेश्वर्यास्तु चत्वारि चत्वारि श्रीमहेशितुः ।
आहत्याष्टावायुधानि प्रज्वलद्दीप्तिभाञ्जि च ।। 437
भण्डासुरमहायुद्धे दुष्टदानवशोणितैः ।
पीतैरतीव तृप्तानि दिव्यास्त्राण्यत्र जाग्रति ।। 438
एतेषामायुधानान्तु परिवारायुधान्यलम् ।
वर्तन्तेऽस्त्रान्तरे तत्र तेषां संख्या तु कोटिशः ।। 439
वज्रं शक्तिश्शतघ्नी च भुसुण्डी मुसलं तथा ।
कणयः पट्टसश्चैव मुद्गरं भिण्डिवालकम् ।। 440
एवमादीनि शस्त्राणि सहस्राणां सहस्रशः ।
अष्टायुधमहाशक्तीस्सेवन्ते मदविह्वलाः ।। 441

इत्यस्त्रान्तरम् ।

24a/1 एतत्पूर्वस्थवशिन्यादिदेव्यावासभूतसर्वरोगहरचक्रस्य पुरःस्थसर्वसिद्धिप्रदायकाख्यचक्रस्य च अन्तराले अस्यां अस्त्रशालायां आदिदम्पतिभ्यां धार्यमाणानि पुष्पबाणौ इक्षुचापौ पाशौ अङ्कुशौ अनेकविधान्यायुधानि च विद्यन्ते ।

अथ अष्टमावरणस्थदेवताः । ललितोपाख्याने -

अस्त्रस्थानस्योपरिष्टात्सर्वसिद्धिप्रदायकम् ।
चक्रिणी त्रिपुराम्बा स्यात्पर्वबीजा तु मुद्रिका ।। 442
चिन्तामणिगृहेन्द्रस्य अष्टमावरणस्थिताः ।
तिस्रस्त्रिपीठनिलया अतिपूर्वरहस्यकाः ।। 443
कामेशी चैव वज्रेशी तथैव भगमालिनी ।
तिस्र एताः स्मृताः देव्यो ह्यष्टबाहुसमन्विताः ।। 444
चापबाणौ पानपात्रं मातुलुङ्गं कृपाणिकाम् ।
फलकं नागपाशञ्च घण्टाञ्चैव महाध्वनिम् ।। 445
बिभ्राणाः मदिरामत्ताः कृतभण्डासुराहवाः ।
ललितासममाहात्म्या ललितासमतेजसः ।
एतास्तु नित्यं श्रीदेव्या अन्तरङ्गाः प्रकीर्तिताः ।। 446

इत्यष्टमावरणः ।

24a/2 **अस्मिन् सर्वसिद्धिप्रदायकचक्राख्याष्टमावरणत्रिकोणे त्रिपुराम्बाख्या चक्रनायिका सर्वबीजाख्यमुद्रया समं वर्तते । तिस्रोऽप्येता आवरणदेव्यः अतिरहस्ययोगिनीरिति नामानि लभन्ते। तिसृणामपि रूपमभिन्नमिति एकैव लक्षणप्रतिमा लिखितास्ति ।**

अथ नाथान्तरम् । ललितोपाख्याने -

24b त्रिकोणस्योर्ध्वभागे तु स्थानं नाथान्तरं स्मृतम् ।
तत्र नाथाः महादेव्याः योगशास्त्रप्रवर्तकाः ।। 447
सर्वेषां मन्त्रगुरवस्सर्वविद्यामहार्णवाः ।
24b/1 चत्वारो युगनाथास्तु तेषां नामानि मच्छ्रुणु ।। 448
मित्रेशोड्डीशषष्ठीशचर्याख्याः कुम्भसम्भव ।
तैस्सृष्टाः बहवो लोकरक्षार्थं पादुकात्मकाः ।। 449
दिव्यौघाः मानवौघाश्च सिद्धौघास्सुरतापसाः ।

प्राप्तसालोक्यसारूप्यसायुज्यादिकसिद्धयः ।।
महान्तो गुरवस्ते तु सेवन्ते चतुरो गुरून् ।। 450

इति नाथान्तरम् ।

त्रिकोणस्योपरिभागस्थनाथान्तरे मित्रेशादयः चत्वारो योगशास्त्रप्रवर्तकाः गुरवः लोकरक्षार्थं स्वसृष्ट-दिव्यौघमानवौघसिद्धौघसुरतापसैः पादुकारूपैर्गुरुभिः सेविताः वर्तन्ते । एतेषां मित्रेशादीनां चतुर्णामपि गुरूणां युगनाथाः इति नामानि विद्यन्ते । एते चत्वारोऽप्यभिन्नरूपा इति एकस्यैव लक्षण-प्रतिमालिखितास्ति ।

24b **अथ नित्यान्तरस्थदेवताः । ललितोपाख्याने –**

अथ नाथान्तरस्यास्योपरिष्टाद्धिष्ण्यमुत्तमम् ।
नित्यान्तरमिति प्रोक्तं तन्मुद्रा सर्वयोनिका ।। 451
तद्धिष्ण्यचक्रिणी ज्ञेया महात्रिपुरसुन्दरी ।
नित्या पञ्चदश प्रोक्तास्तासां नामानि च शृणु ।। 452
कामेशी भगमाला च नित्यक्लिन्ना तथैव च ।
भेरुण्डावह्निवासिन्यौ महावज्रेश्वरी तथा ।। 453
दूती च त्वरिता देवी नवमी कुलसुन्दरी ।
नित्या नीलपताका च विजया सर्वमङ्गला ।। 454
ज्वालामालिनिका चित्रेत्येताः पञ्चदशोदिताः ।
तिथिनित्याः कालरूपाः विश्वं व्याप्य व्यवस्थिताः ।। 455
25a देवीसमनिजाकाराः देवीसमनिजायुधाः ।
जगतामुपकाराय वर्त्तमाना युगे युगे ।।
आनन्दमयपीठस्य परितो रचितालयाः ।। 456

इति नित्यान्तरम् ।

राष्ट्रिय संस्कृत संस्थान
जयपुर परिसर, जयपुर
पुस्तकालय
क्र. 16471

25a/1 नाथान्तरस्योपरिभागस्थेषु एषु नित्यान्तराख्यधिष्ण्येषु महात्रिपुरसुन्दरी नाम्नी चक्रनायिका सर्वयोन्याख्यमुद्रया साकं वर्तते । एतन्नाथान्तरस्थ १५ देवता अपि नित्यक्लिन्ना इति नामानि लभन्ते । ललितोपाख्यानरीत्या एताः नित्यक्लिन्नाद्याः देवताः देवीसमनिजाकारा इति लिखित उपरितनध्यानम् अन्तरा शरभतन्त्ररीत्या १४ देवतानामपि प्रत्येकं रूपान्तरध्यानं भेरुण्डादेव्यास्तु चन्द्रज्ञानविद्याख्यग्रन्थोक्तध्यानरीतिश्च लिखितास्ति । ललितोपाख्यानरीत्या नित्यक्लिन्नानां पञ्चदशानामपि लक्षणार्थम् एकैव प्रतिमा लिखिता वर्तते ।

25a/2 अथ पूर्वोक्तकामेश्यादि पञ्चदशनित्यक्लिन्नादेवतानां भेरुण्डां विना शरभतन्त्ररीत्या ध्यानान्तरं भेरुण्डायाः चन्द्रज्ञानविद्याग्रन्थरीत्या रूपान्तरध्यानानि लिख्यन्ते ।

अथ कामेशीध्यानम् । शरभतन्त्रे –

पाशेक्षुचापौ मधुपूर्णपात्रं महाङ्कुशं पुष्पशरं वरञ्च ।
करैर्दधानामरुणां त्रिणेत्रां कामेश्वरीं नित्यमहं भजामि ।। **अरुणवर्णः** । 457

25b/1 **अथ भगमालाध्यानम् । शरभतन्त्रे –**

कह्लारपङ्कजसपाशसृणीक्षुचापं पुष्पायुधञ्च दधतीं निजबाहुषट्कैः ।
बन्धूकपुष्परुचिरामतिसुन्दराङ्गीमम्बां भजामि हृदये भगमालिनीं ताम् ।। **रक्तवर्णः** 458

अथ नित्यक्लिन्नाध्यानम् । शरभतन्त्रे –

25b/2 उद्यत्सूर्यारुणकिरणनिभां त्रीक्षणामिन्दुखण्डा –
पीडाङ्काञ्चीवरमणिविलसद्भूषणालङ्कृताङ्गीम् ।
दोर्भिः पाशं सृणिवरमभयं पानपात्रं दधानां
नित्यक्लिन्नामहमनुदिनं मानसे भावयामि ।। **रक्तवर्णः** । 459

25b/3 **अथ भेरुण्डाध्यानम् । चन्द्रज्ञानविद्यायाम् –**

मुक्ताकुन्देन्दुगौरां मणिमयमकुटां रत्नताटङ्कयुक्ता

मक्षस्रक्पुष्पहस्तामभयवरकरां चन्द्रचूडां त्रिणेत्राम् ।
गुञ्जामालाविराजत्कुचभरनमनोन्मध्यमामब्जसंस्थां
नानालङ्कारयुक्तां सुरमकुटमणिद्योतितस्वर्णपीठाम् ।।
भेरुण्डां मुक्तकेशीं त्रिभुवनजननीं चेतसा चिन्तयामि ।। 460
गुरगुञ्जीमालिका । श्वेतवर्णः ।

25b/4 **अथ वह्निवासिनीध्यानम् । शरभतन्त्रे –**

पद्मं शङ्खेक्षुचापं हिमकिरणमथो वामहस्तैर्दधानां
कल्हारं हेमशृङ्गं कुसुममयशरं मातुलुङ्गं च दक्षैः ।
तप्तोद्यत्काञ्चनाभां मणिमयमकुटामष्टहस्तां त्रिणेत्रां
नित्यं चित्तारविन्दे प्रतिदिवसमहं वह्निवासीं भजामि ।। **कनकवर्णः ।** 461

26a/1 **अथ महावज्रेश्वरीध्यानम् । शरभतन्त्रे –**
रक्ताम्भोधिस्थपोते नवमणिविलसत्पद्मपीठे निषण्णां
पाशं कोदण्डमिक्षूद्भवमपि च सृणिं दाडिमीजं फलञ्च ।
बिभ्राणां रक्तवर्णां त्रिभिरपिनयनैस्सादरं वीक्षयन्तीं
वज्रेशीं भावयेऽहं सुरगणमुनिभिः स्तूयमानां भवानीम् ।।रक्तवर्णः । 462

26a/2 **अथ शिवदूतीध्यानम् । शरभतन्त्रे –**

वामाधो रत्नपात्रं तदुपरि च गदां खेटपाशे दधानां
दक्षैः पद्मं कुठारं तदुपरि च महाखड्गमप्यङ्कुशञ्च ।
मध्याह्नार्कप्रभाभां नवमणिविलसद्भूषणामष्टहस्तां
दूतीं नित्यां त्रिणेत्रां सुरगणमुनिभिः स्तूयमानां भजेऽहम् ।। **पाटलवर्णः ।** 463

26a/3 **अथ त्वरिताध्यानम् । शरभतन्त्रे –**

नागैः कल्पितभूषणां त्रिणयनां गुञ्जागुणालङ्कृतां

श्यामां पाशवराङ्कुशाभयवरां दोर्भिर्युतां यौवनाम् ।
पीतां पल्लववासिनीं शिखिशिखाचूडावतंसोज्ज्वलां
ध्यायाम्यन्वहमृक्षसिंहनिवहैः पीठस्थितान्त्रातलाम् ।। **पीतवर्णः** । 464

26a/4 **अथ कुलसुन्दरीध्यानम् । शरभतन्त्रे -**

बालादित्यनिभारुणां त्रिणयनां बालेन्दुचूडान्वितां
हालागन्धसुकोमलाधरयुतां लीलावतीं सुस्मिताम् ।
मालां पुस्तकमप्यभीष्टमभयं सम्बिभ्रतीं बाहुभिः
बालां तामखिलाङ्गभूषणधरां ध्यायामि संसिद्धिदाम् ।। **अरुणवर्णः** । 465

26b/1 **अथ नित्याध्यानम् । शरभतन्त्रे -**

उद्यद्भानुसमप्रभां रसमुखां पाशाक्षसूत्रं धनुः
खेटं शूलमभीष्टदञ्च दधतीं वामैश्च षड्भिः करैः ।
दक्षैरङ्कुशपुस्तकेषु कुसुमं खड्गं कपालाभयं
माणिक्याभरणोज्ज्वलां त्रिणयनां नित्यां भवानीं भजे ।। **रक्तवर्णः** 466

26b/2 **अथ नीलपताकाध्यानम् । शरभतन्त्रे -**

नीलाभामरुणांशुकां त्रिणयनां पञ्चाननां सुस्मितां
वामे पाशपताकपद्मविलसच्चापं वरं बिभ्रतीम् ।
दक्षे चाङ्कुशखड्गशक्तिसुमहाबाणाभयान्बाहुभिः
पद्मस्थां मणिमौक्तिकावृतकुचां नीलध्वजामाश्रये ।। नीलवर्णः । 467

26b/3 **अथ विजयाध्यानम् । शरभतन्त्रे -**

शङ्खं चक्रं च पाशं सृणिमपि सुमहाखेटखड्गौ सुचापं
बाणं कल्हारपुष्पं तदनु करगतं मातुलुङ्गं दधानाम् ।
उद्यद्बालार्कवर्णां त्रिभुवनविजयां पञ्चवक्त्रां त्रिणेत्रां

देवीं पीताम्बराढ्यां कुचभरनमितां सन्ततं भावयामि ।। **रक्तवर्णः** 468

26b/4 **अथ सर्वमङ्गलाध्यानम् । शरभतन्त्रे –**

हेमाभां करुणाभिपूर्णनयनां माणिक्यभूषोज्ज्वलां
द्वात्रिंशद्दलषोडशाष्टदलयुक्पद्मस्थितां सुस्थिताम् ।
भक्तानां धनदां वरं च दधतीं वामेन हस्तेन त –
द्दक्षेनाभयमातुलुङ्गसुफलं श्रीमङ्गलां भावये ।।**कनकवर्णः ।** 469

27a/1 **अथ ज्वालामालिनीध्यानम् । शरभतन्त्रे –**

कल्पान्ताग्निसमप्रभां स्मितमुखैष्षड्भिर्भुजैर्द्वादशै –
र्युक्तां पाशसुखेटकञ्जसुखदं शूलं वरं वामतः ।
दक्षे त्वङ्कुशखड्गशक्तिसुशरान् चापाभये बिभ्रतीं
ज्वालामालिनिसंज्ञितां मणिमयीभूषान्वितामाश्रये ।।रक्तवर्णः । 470

27a/2 अथ चित्रास्वरूपम् । शरभतन्त्रे –

बालार्ककान्तिशशिलाञ्छितवक्त्रशोभां
पाशाङ्कुशौ च वरमप्यभयं दधानाम् ।
चित्रांशुकां च नवरत्नविभूषिताङ्गीं
चित्राम्बिकां त्रिणयनां हृदि भावयामि ।। **रक्तवर्णः ।** 471

27a/3 अथ नवचक्रेश्वरीणां ध्यानानि । ललितोपाख्याने –

राजराजेश्वरीवत् पाशाङ्कुशेक्षुचाप पुष्पबाणहस्ता सिन्दूरवर्णा कार्या । त्रैलोक्यमोहनचक्रमारभ्य नित्यान्तरपर्यन्तं स्थितानां नवचक्रेश्वरीणां स्वरूपमभिन्नमिति लक्षणार्थं एकैव प्रतिमा लिखितास्ति त्रिपुरा त्रिपुरेशी त्रिपुरसुन्दरी त्रिपुरवासिनी त्रिपुराश्रीः त्रिपुरमालिनी त्रिपुरसिद्धा त्रिपुराम्बा महात्रिपुरसुन्दरी ।

27b अथ अङ्गदेव्यन्तरम् । ललितोपाख्याने -

अथ नित्यान्तरालस्योपरिष्टात्कुम्भसम्भव ।
अङ्गदेव्यन्तरं प्रोक्तं तासां नामानि च शृणु ।। 472
हृद्देवी च शिरोदेवी शिखादेवी तथैव च ।
वर्मदेवी दृष्टिदेवी चास्त्रदेवी षडीरिताः । 473
अत्यन्तं सन्निकृष्टास्ताः श्रीकामेश्वरसुभ्रुवः ।
नवलावण्यपूर्णाङ्ग्यः सावधानधृतायुधाः ।। 474
परितो बिन्दुपीठञ्च भ्राम्यन्त्यो दीप्तमूर्तयः ।
ललिताम्बाङ्गरक्षिण्यो वर्तन्ते वशिनां वर ।। 475

इत्यङ्गदेव्यन्तरम् ।

27b/1 नित्यान्तरस्योपरितनाङ्गदेव्यन्तरे हृद्देव्याद्याः षडेता अङ्गदेवताः श्रीदेव्या अत्यन्तमन्तरङ्गभूताः लावण्यपूर्णशरीरवत्यः बिन्दुपीठं परितः अप्रमत्ताः आयुधानि धृत्वा श्रीदेव्याः अङ्गसंरक्षणतत्परा वर्तन्ते । षण्णामपि रूपमभिन्नमिति लक्षणार्थम् एकैव प्रतिमालिखितास्ति ।
हृदयदेवी शिरोदेवी शिखादेवी वर्मदेवी नेत्रदेवी अस्त्रदेवी ।

27b अथ नवमावरणे बिन्दुपीठस्थ ललिताध्यानम् । ललितोपाख्याने -

अङ्गदेव्यन्तरालस्योपरिष्टान्मण्डलाकृति ।
बिन्दुपीठमितिज्ञेयं श्रीपीठमपि घुष्यते ।। 476
महापीठमिति ज्ञेयं विद्यापीठमपीष्यते ।
आनन्दपीठमपि च पञ्चाशत्पीठरूपधृक् ।। 477
सर्वानन्दमयं चक्रमिदन्तु प्रथमं मतम् ।
एतदानन्दपीठस्य मुद्रा सर्वत्रिखण्डिका ।। 478
तत्र श्रीललितादेव्याः पञ्चब्रह्ममयं महत् ।
जागर्ति पञ्चरत्नन्तु प्रपञ्चत्रयमूल्यकम् ।। 479
तस्य मञ्चस्य पादास्तु चत्वारः परिकीर्तिताः ।

28a ब्रह्मविष्णुमहेशानेश्वररूपत्वमागताः ।। 480
शक्तिभावमनुप्राप्ताः सदा श्रीध्यानयोगतः ।
एकस्तु मञ्चपादः स्याज्जपाकुसुमसन्निभः ।। 481
ब्रह्मात्मकः स विज्ञेयो वह्निदिग्भागसंस्थितः ।
द्वितीयो मञ्चपादस्तु महानीलोत्पलप्रभः ।। 482
विष्ण्वात्मकस्स विज्ञेयो रक्षोदिग्भागमाश्रितः ।
तृतीयो मञ्चपादस्तु शुद्धस्फटिकनिर्मलः ।। 483
रुद्रात्मकस्स विज्ञेयो वायुदिग्भागसंस्थितः ।
चतुर्थो मञ्चपादस्तु कर्णिकारकडारधृक् ।। 484
ईश्वरात्मा स विज्ञेयः ईशदिग्भागमाश्रितः ।
एते सर्वे सायुधाश्च सर्वालङ्कारभूषिताः ।। 485
उपर्यधःस्तम्भरूपा मध्ये पुरुषरूपिणः ।
श्रीध्यानमीलिताक्षाश्च श्रीध्याने निश्चलाङ्गकाः ।। 486
तेषामुपरि मञ्चस्य फलकस्तु सदाशिवः ।
विकाशिदाडिमच्छायः चतुर्नल्वप्रविस्तरः ।। 487
नल्वषट्कायामवांश्च सदा भास्वरमूर्तिमान् ।
अङ्गदेव्यन्तरारम्भान्मञ्चस्य फलकावधि ।। 488
चिन्तामणिमयाङ्गानि तत्र रूपाणि तापस ।
सोपानानि विभासन्ते षट्त्रिंशद्धानिवेशनैः ।। 489
आरोहस्य क्रमेणैव सोपानान्यभिदध्महे ।
भूमिरापोऽनलो वायुराकाशो गन्ध एव च ।। 490
रसो रूपस्पर्शशब्दोपस्थपायुपदानि च ।
पाणिवाग्घ्राणजिह्वाश्च चक्षुस्त्वक्श्रोत्रमेव च ।। 491
अहङ्कारश्च बुद्धिश्च मनः प्रकृतिपूरुषौ ।
नियतिः कालरागौ च कलाविद्ये च मायया ।। 492
शुद्धविद्येश्वरसदाशिवशक्तिशिवा इति ।
एताः षट्त्रिंशदाख्यातास्तत्त्वसोपानपङ्क्तयः ।। 493

सोपानानि तु मञ्चस्य स्थितानि मघवर्धिनि ।
अथ मञ्चस्योपरिष्टात् हंसतूलकतल्पकम् ।। 494
हस्तमात्रसमुन्नम्रं चतुर्नल्वप्रविस्तरम् ।
पादोपधानमूर्धोपधानद्वन्द्वविराजितम् ।। 495
गडुकानां चतुष्टय्या शोभितं पाटलत्विषा ।
तस्योपरिष्टात्कौसुम्भवसनेनोत्तरच्छदः ।। 496
शुचिना मृदुना क्लृप्तपद्मरागमणित्विषा ।
तस्योपरि वसन्पूर्वदिङ्मुखो दययान्वितः ।। 497
शृङ्गारवेषरुचिरः सदा षोडशवार्षिकः ।
उद्यद्भास्करबिम्बाभः चतुर्हस्तस्त्रिलोचनः ।। 498
हारकेयूरमकुटकटकाद्यैरलङ्कृतः ।
कमनीयस्मितज्योत्स्नापरिपूर्णकपोलभूः ।। 499
जागर्ति भगवानादिदेवः कामेश्वरश्शिवः ।
तस्योत्सङ्गे समासीना तरुणादित्यपाटला ।। 500
सदा षोडशवर्षा च नवयौवनदर्पिता ।
आमृष्टपद्मरागाभचरणाब्जनखच्छटा ।। 501
यावकश्रीनिर्व्यपेक्षपादलौहित्यवाहिनी ।
कलनिस्वानमञ्जीरपदकञ्जमनोहरा ।। 502
अनङ्गवीरतूणीरदर्पोन्मथनजङ्घिका ।
करिशुण्डाकदलिकाकाण्डतुल्योरुशोभिनी ।। 503
28b अरुणेन दुकूलेन सुस्पर्शेन तनीयसा ।
अलङ्कृतनितम्बाढ्या जघनाभोगभासुरा ।। 504
अर्धोरुकग्रन्थिमती रत्नकाञ्चीविराजिता ।
नतनाभिमहावर्ता त्रिवल्योर्मिप्रभाझरी ।। 505
स्तनकुड्मलहिन्दोलमुक्तादामशतावृता ।
अतिपीवरवक्षोजभारभङ्गुरमध्यभूः ।। 506
शिरीषदामकौमल्यशालिनश्चतुरो भुजान् ।

केयूरकङ्कणश्रेणीमण्डितान्सोर्मिकाङ्गुलीन् ।। 507
वहन्ती परिसंमृष्टशङ्कसुन्दरकन्धरा ।
मुखदर्पणवृन्ताभचिबुका पाटलाधरा ।। 508
शुचिभिः पङ्क्तिशुद्धैश्च विद्यारूपैर्विभास्वरैः ।
कुन्दकुड्मलसच्छायैर्दन्तैर्दर्शितचन्द्रिका ।। 509
स्थूलमौक्तिकसन्नद्धनानाभरणभासुरा ।
केतकान्तर्दलद्रोणीदीर्घदीर्घविलोचना ।। 510
अर्धेन्दुतुलिते फाले सम्यक्क्लृप्तालकच्छटा ।
पालीवतंसमाणिक्या कुण्डलामण्डितश्रुतिः ।। 511
नवकर्पूरकस्तूरी सदा मोदितवीटिका ।
शरत्कालनिशानाथमण्डलीमधुरानना ।। 512
चिन्तामणीनां सारेण क्लृप्तचारुकिरीटका ।
स्फुरत्तिलकरत्नाभफालनेत्रविराजिता ।। 513
गाढान्धकारनिबिडश्यामकुन्तलसंहतिः ।
सीमन्तरेखाविन्यस्तसिन्दूरश्रेणिभासुरा ।। 514
स्फुरच्चन्द्रकलोत्तंसमदलोलविलोचना ।
सर्वशृङ्गारवेषाढ्या सर्वाभरणमण्डिता ।। 515
समस्तलोकजननी सदानन्दविवर्धिनी ।
अपाङ्गरिङ्खत्करुणानिर्झरीतर्पिताखिला ।। 516
भासते सा भगवती पापघ्नी ललिताम्बिका ।
अन्यदैवतपूजानां यस्याः पूजाफलं विदुः ।। 517
यस्याः पूजाफलं प्राहुर्यस्या एव हि पूजनम् ।
तस्याः श्रीललितादेव्या वर्णयामि कथं वपुः ।। 518
वर्षकोटिसहस्रेणाप्येकांशो न हि वर्ण्यते ।
वर्णना नाम वाग्रूपा वाचस्तस्यां कुतो गतिः ।। 519
यतो वाचो निवर्तन्ते अप्राप्य मनसा सह ।
बहुना किमिहोक्तेन तत्त्वभूतमिदं शृणु ।। 520

न पक्षपातान्न स्नेहान्न मोहाद्वा मयोच्यते ।
सन्तु कल्पतरोश्शाखा लेखन्यस्तपसां निधे ।। 521
मषीपात्राणि सर्वेऽपि सप्त सन्तु महार्णवाः ।
पञ्चाशत्कोटिविस्तीर्णा भूमिः पत्रत्वमृच्छतु ।। 522
तस्य लेखनकालोऽस्तु परार्धाधिकवत्सरैः ।
लिखन्तु सर्वे लोकाश्च प्रत्येकं कोटिबाहवः ।। 523
सर्वे बृहस्पतिसमा वक्तारो यदि कुम्भज ।
तथापि तस्या श्रीदेव्याः पादाब्जैकाङ्गुलिद्युतेः ।। 524
सहस्रांशेष्वेककांशवर्णना न हि जायते ।
अथो वाग्वृत्तिरखिला निष्फला तद्गुणस्तुतौ ।। 525
मनसोऽपि हि दूरे तत्सौभाग्यं केन वर्ण्यते ।
बिन्दुपीठस्य परितः चतुरश्रतया स्थिता ।। 526
महामायायवनिका लम्बते मेचकप्रभा ।
देव्या उपरि हस्तानां विंशतिद्वितयोर्ध्वतः ।। 527
इन्द्रगोपविमानं तद्बद्धं त्रैलोक्यदुर्लभम् ।
तत्रालङ्कारजातन्तु वर्तमानं सुदुर्लभम् ।। 528
नानावृक्षमहोद्यानमारभ्येत क्रमेण ये ।
वदन्ति श्रीपुरकथां ते यान्ति परमां गतिम् ।। 529
ये श्रीपुरप्रकारेण तत्तत्सालान्विभेदतः ।
कृत्वा शिल्पिजनैर्दिव्यं श्रीदेव्यायतनं महत् ।। 530
सम्पादयन्ति तद्भक्तास्ते यान्ति परमां गतिम् ।
आकर्णयन्ति पृच्छन्ति विविच्यन्ति च ये नराः ।।
ये पुस्तके धारयन्ति ते यान्ति परमां गतिम् ।। 531

इति नवमावरणः ।

अङ्गदेव्यन्तरोपरितनभागे सर्वानन्दमयाख्यनवमावरणभूतबिन्दुपीठे विराजमानायाः कामेश्वर्याःस्तुतिः ।

अविर्भावकल्याणवर्णनम् –

श्री चामुण्डिकाम्बायै नमः ।

जय देवि जगन्मातर्जयदेवि परात्परे ।
जय कल्याणनिलये जय कामकलात्मिके ।। 532
जय शङ्करि वामाङ्गि जय कामाक्षिनन्दिनि ।
जयाखिलसुराराध्ये जय कामेशकामदे ।। 533
जय ब्रह्ममये देवि ब्रह्मानन्दरसात्मिके ।
जय नारायणि परे नन्दिताशेषविष्टपे ।। 534
जय श्रीकण्ठदयिते जय श्रीललिताम्बिके ।
जय श्रीविजये देवि विजयश्रीसमृद्धिदे ।। 535
जातस्य जायमानस्य इष्टापूर्तस्य हेतवे ।
नमस्तस्यै त्रिजगतां पालयित्रि परात्परे ।। 536
कलामुहूर्तकाष्ठाहर्मासंवत्सरात्मिके ।
नमः सहस्रशीर्षायै सहस्रमुखलोचने ।। 537
नमस्सहस्रहस्ताब्जपादपङ्कजशोभिते ।
अणोरणुतरे देवि महतोऽपि महीयसी ।। 538
परात्परतरे मातस्तेजस्त्वं तेजसामपि ।
अतलं तु भवेत्पादौ वितलं जानुनी तव ।। 539
रसातलं कटीदेशः कुक्षिस्ते धरणी भवेत् ।
हृदयं ते भुवर्लोकः स्वस्ते मुखमुदाहृतम् ।। 540
दृशश्चन्द्रार्कदहना दिशस्ते बाहवोऽम्बिके ।
मारुतस्तु तवोच्छ्वासो वाचस्ते श्रुतयोऽखिलाः ।। 541
क्रीडा ते लोकरचना सखा ते चिन्मयश्शिवः ।
आहारस्ते सदानन्दो वासस्ते हृदयं सताम् ।। 542
दृश्यादृश्यस्वरूपाणि रूपाणि भुवनानि ते ।
शिरोरुहा नभस्ते तु तारकाः कुसुमानि ते ।। 543
धर्माद्या बाहवस्ते स्युरधर्माद्यायुधानि च ।

यमाश्च नियमाश्चैव करपादरुहास्तव ।। 544
स्तनौ स्वाहास्वधाकारौ लोकोज्जीवनहेतुकौ ।
प्राणायामस्तु ते नासा रसना ते सरस्वती ।। 545
प्रत्याहारस्त्विन्द्रियाणि ध्यानं ते धीस्तु सत्तम ।
मनस्ते धारणाशक्तिर्हृदयन्ते समाधिका ।। 546
महीरुहास्तेऽङ्गरुहाः प्रभातं सवनानि च ।
भूतं भव्यं भविष्यच्च नित्यं च तव विग्रहः ।। 547
यज्ञरूपा जगद्धात्री विश्वरूपा च पावनी ।
आदौ या तु दयाभूता ससर्ज निखिलाः प्रजाः ।। 548
हृदयस्थापि लोकानामदृश्या मोहनात्मिका ।
नामरूपविभागञ्च या करोति स्वलीलया ।। 549
तान्यधिष्ठाय तिष्ठन्ती तेष्वसक्तार्थकामदा ।
नमस्तस्यै महादेव्यै सर्वशक्त्यै नमो नमः ।। 550
या देवी परमा शक्तिः परब्रह्माभिधायिनी ।
ब्रह्मानन्दाभिधानायै तस्यै देव्यै नमो नमः ।। 551
यदाज्ञया प्रवर्तन्ते वह्निसूर्येन्दुमारुताः ।
पृथिव्यादीनि भूतानि तस्यै देव्यै नमो नमः ।। 552
या ससर्जादिधातारं सर्गादौ वारिपूरितम् ।
दधार स्वयमेवैका तस्यै देव्यै नमो नमः ।। 553
यया धृता तु धरणी ययाकाशोऽप्यमेयया ।
यस्यामुदेति सविता तस्यै देव्यै नमो नमः ।। 554
यदन्तरस्थं त्रिदिवं यदाधारं भुवस्थलम् ।
29b यन्मयाश्चाखिलालोकास्तस्यै देव्यै नमो नमः ।। 555
यत्रोदेति जगत्कृस्नं यत्र तिष्ठति निर्भरम् ।
यत्रान्तमेति काले तु तस्यै देव्यै नमो नमः ।। 556
नमो नमस्ते रजसे भवायै नमो नमस्तत्त्वगुणस्थितायै ।
नमो नमस्ते तमसे हरायै नमो नमो निर्गुणतश्शिवायै ।। 557

नमो नमस्ते जगदेकमात्रे नमो नमस्ते जगदेकपित्रे ।
नमो नमस्तेऽखिलयन्त्ररूपे नमो नमस्तेऽखिलतन्त्ररूपे ।। 558
नमो नमो लोकगुरुप्रधाने नमो नमस्तेऽखिलवाग्विभूत्यै ।
नमोऽस्तु लक्ष्म्यै जगदेकतुष्ट्यै नमो नमश्शाम्भवि सर्वशक्त्यै ।।
अनादिमध्यान्तमपाञ्चभौतिकं अवाङ्मनोगम्यमतर्क्यवैभवम् ।
अरूपमद्वन्द्वमदृष्टिगोचरं प्रभावमग्र्यं कथमम्ब वर्ण्यते ।। 559
प्रसीद विश्वेश्वरि विश्ववन्दिते प्रसीद विद्येश्वरि वेदरूपिणि ।
प्रसीद मायामयि मन्त्रविग्रहे प्रसीद सर्वेश्वरि सर्वरूपिणि ।। 560
इति स्तुत्वा महादेवीं देवास्सर्वे सवासवाः ।
भूयो भूयो नमस्कृत्य शरणं जग्मुरञ्जसा ।। 561
ततः प्रसन्ना देवेशी प्रणतं वीक्ष्य वासवम् ।
वरेण च्छन्दयामास वरदा सर्वदेहिनाम् ।। 562
इन्द्र उवाच –
यदि तुष्टासि कल्याणि वयं दैत्येन्द्रपीडिताः ।
दुर्लभं जीवितं चापि त्वां गताश्शरणार्थिनः ।। 563
देव्युवाच –
अहमेव विनिर्जित्य भण्डं दैत्यकुलेश्वरम् ।
अचिरात्तव दास्यामि त्रैलोक्यस्य श्रियं पुनः ।। 564
निर्भयाः मुदितास्सन्तु सर्वे देवगणास्सदा ।
ये स्तुवन्ति च मां भक्त्या स्तवेनानेन मानवाः ।। 565
भाजनं ते भविष्यन्ति धर्मश्रीयशसां सदा ।
विद्याविनयसम्पन्नाः नीरोगाः दीर्घजीविनः ।। 566
पुत्रमित्रकलत्राढ्या भवन्ति मदनुग्रहात् ।
एवं लब्ध्वा वरं देवा देवेन्द्रोऽपि महाबलः ।
आमोदं परमं जग्मुस्तां विलोक्य मुहुर्मुहुः ।। 567

इति ब्रह्माण्डपुराणे उत्तरखण्डे ललितोपाख्याने इन्द्रादिकृतदेवीस्तुतिस्समाप्ता ।

श्रीदेव्याविर्भावदेवीकल्याणप्रारम्भः –

श्री चामुण्डाम्बिकायै नमः ।

एतस्मिन्नेव काले तु ब्रह्मा लोकपितामहः ।
आजगामाथ देवेशीं द्रष्टुकामो महर्षिभिः ।। 568
आजगाम ततो विष्णुरारूढो विनतासुतम् ।
शिवोऽपि वृषमारुह्य समायातोऽखिलेश्वरीम् ।। 569
देवर्षयो नारदाद्यास्तामाजग्मुर्महेश्वरीम् ।
आययुस्तां महादेवीं सर्वे चाप्सरसां गणाः ।। 570
विश्वावसुप्रभृतयो गन्धर्वाश्चैव यक्षकाः ।
ब्रह्मणाथ समादिष्टो विश्वकर्मा विशाम्पतिः ।। 571
चकार नगरं देव्या यथामरपुरं तथा ।
ततो भगवती दुर्गा सर्वमन्त्राधिदेवता ।। 572
विद्याधिदेवताश्यामां समाजग्मतुरम्बिकाम् ।
ब्रह्माद्याः मातरश्चैव स्वस्वभूतगणावृताः ।। 573
सिद्धयोऽप्यणिमाद्याश्च योगिन्यश्चैव कोटिशः ।
भैरवाः क्षेत्रपालाश्च महाशास्ता गणाग्रणीः ।। 574
30a महागणेशः स्कन्दश्च वटुको वीरभद्रकः ।
आगत्य ते महादेवीं तुष्टुवुः प्रणतास्तथा ।। 575
तत्राथ नगरीं रम्यां साष्टप्राकारतोरणीम् ।
गजाश्वरथसालाढ्यां राजवीथीविराजिताम् ।। 576
सामन्तानाममात्यानां सैनिकानां द्विजन्मनाम् ।
वैतालदासदासीनां गृहाणि रुचिराणि च ।। 577
मध्ये राजगृहं दिव्यं द्वारगोपुरशोभितम् ।
शालाभिर्बहुभिर्युक्तं सभाभिरुपशोभितम् ।। 578
सिंहासनसभां चैव नवरत्नमयीं शुभाम् ।
मध्ये सिंहासनं दिव्यं चिन्तामणिविनिर्मितम् ।। 579

स्वयंप्रकाशमद्वन्द्वमुदयादित्यसन्निभम् ।
विलोक्य चिन्तयामास ब्रह्मा लोकपितामहः ।। 580
यस्त्वैतत्समधिष्ठाय वर्तते बालिशोऽपि वा ।
पुरस्यास्य प्रभावेण त्रैलोक्याधिपतिर्भवेत् ।। 581
न केवला स्त्री राज्यार्हा पुरुषोऽपि तया विना ।
मङ्गलाचारसम्पन्नं महापुरुषलक्षणम् ।। 582
अनुरूपाङ्गनायुक्तमभिषिञ्चेदिति श्रुतिः ।
विभातीव वरारोहा मूर्ता शृङ्गारदेवता । 583
समोऽस्यास्त्रिषु लोकेषु न चान्य श्शङ्कराद्दते ।
जटिलो मुण्डधारी च विरूपाक्षः कपालधृक् ।। 584
कलापी भस्मदिग्धाङ्गः श्मशानस्थो विभीषणः ।
अमङ्गलास्पदं नैनं वरयेत्सा सुमङ्गला ।। 585
इति चिन्तयमानस्य ब्रह्मणोऽग्रे महेश्वरः ।
कन्दर्पकोटिलावण्ययुक्तो दिव्यशरीरवान् ।। 586
दिव्याम्बरधरः स्रग्वी दिव्यगन्धानुलेपनः ।
किरीटहारकेयूरकुण्डलाद्यैरलङ्कृतः ।। 587
प्रादुर्बभूवास्य पुरो जगन्मोहनरूपधृक् ।
तं कुमारमथालिङ्ग्य प्रणयेन पितामहः ।। 588
चक्रे कामेश्वरं नाम्ना कमनीयवपुर्धरम् ।
तस्यास्तु परमं शक्तेरनुरूपो वरः स्वयम् ।। 589
इति निश्चित्य तेनैव सहितस्तामथाययौ ।
अस्तुवंस्ते पराशक्तिं ब्रह्मविष्णुमहेश्वराः ।। 590
तां दृष्ट्वा मृगशावाक्षीं कुमारो नीललोहितः ।
अभवन्मन्मथाविष्टो विस्मृत्य सकलाः क्रियाः ।। 591
सापि तं वीक्ष्य तन्वङ्गी मूर्तिमन्तमिव स्मरम् ।
मदनाविष्टसर्वाङ्गी स्वानुरूपममन्यत ।। 592
अन्योन्यालोकनासक्तौ तावुभौ मदनातुरौ ।

सर्वभावविशेषज्ञौ धृतिमन्तौ मनस्विनौ ।। 593
परैरज्ञातचारित्र्यौ मुहूर्तात्स्वस्थचेतसौ ।
अथोवाच महादेवीं ब्रह्मा लोकैकनायिकाम् ।। 594
इमे देवाश्च ऋषयो गन्धर्वाप्सरसां गणाः ।
त्वामीशां द्रष्टुमिच्छन्ति सप्रियाम्परमानसे ।। 595
को वानुरूपस्ते देवि प्रियो धन्यतरः पुमान् ।
लोकसंरक्षणार्थाय भजस्व पुरुषं वरम् ।। 596
राज्ञी भव पुरस्यास्य स्थिता भव वरासने ।
अभिषिक्ता महाभागे देवर्षिभिरकल्मषैः ।। 597
साम्राज्यचिह्नसंयुक्तां सर्वाभरणभूषिताम् ।
सप्रियामासनगतां द्रष्टुमिच्छामहे वयम् ।। 598
तच्छ्रुत्वा वचनं देवी मन्दस्मितमुखाम्बुजा ।
उवाच सा ततो वाक्यं ब्रह्मविष्णुमहेश्वरान् ।। 599
30b स्वतन्त्राहं सदा देवाः स्वेच्छाचारविहारिणी ।
ममानुरूपचरितो भविता तु प्रियो मम ।। 600
तथेति तत्प्रतिश्रुत्य सर्वैर्देवैः पितामहः ।
उवाच वचनं देवीं धर्मार्थसहितं हितम् ।। 601
कालक्रीता क्रयक्रीता पितृदत्ता स्वयंवृता ।
नारीपुरुषयोरेवमुद्वाहस्तु चतुर्विधः ।। 602
कालक्रीता तु वेश्या स्यात्क्रयक्रीता तु दासिका ।
गन्धर्वोद्वाहिता युक्ता भार्या स्यात्पितृदत्तका ।। 603
समानधर्मिणी युक्ता भार्या भर्तुर्वशंवदा ।
यदद्वैतं परब्रह्म सदसद्भाववर्जितम् ।। 604
चिदानन्दात्मनस्तस्मात्प्रकृतिस्समजायत ।
त्वमेवासि च तद्ब्रह्म प्रकृतिस्सा त्वमेव हि ।। 605
त्वमेवानादिरखिला कारणाकारणात्मिका ।
त्वामेव हि विचिन्वन्ति योगिनस्सनकादयः ।। 606
सदसत्कर्मरूपां च व्यक्ताव्यक्तोदयात्मिका ।

त्वामेव हि प्रशंसन्ति पञ्चब्रह्मस्वरूपिणीम् ।। 607
त्वमेव हि सृजस्यादौ त्वमेव ह्यवसि क्षणात् ।
त्वमेव भूयो हरसि विदधासि महेश्वरि ।। 608
तस्मात्स्वातन्त्र्यनाशस्ते न भवेत्प्रियसङ्गमात् ।
भजस्व पुरुषं कञ्चिल्लोकानुग्रहकाम्यया ।। 609
इति विज्ञापिता देवी ब्रह्मणा सकलैस्सुरैः ।
स्रजमुद्यम्य हस्तेन चिक्षेप गगनान्तरे ।। 610
तयोत्सृष्टा तु सा माला शोभयन्ती नभःस्थलम् ।
पपात कण्ठदेशे तु तदा कामेश्वरस्य हि ।। 611
मुमुदुश्च तदा देवाः ब्रह्मविष्णुहरादयः ।
ववृषुः पुष्पवर्षाणि मन्दवातेरिता घनाः ।। 612
अथोवाच विधाता तु भगवन्तं जनार्दनम् ।
कर्तव्यो विधिनोद्वाहस्त्वनयोश्शिवयोःहरेः ।। 613
मुहूर्तोऽद्यैव सम्प्राप्तो जगन्मङ्गलकारकः ।
त्वद्रूपा हि महादेवी सहजश्च भवानपि ।। 614
दातुमर्हसि कल्याणीमस्मै कामशिवाय तु ।
तच्छ्रुत्वा वचनं तस्य देवदेवस्त्रिविक्रमः ।। 615
ददौ तस्मै विधानेन प्रीत्या तां शङ्कराय तु ।
देवर्षिपितृमुख्यानां सर्वासां देवजातिनाम् ।। 616
कल्याणं कारयामास शिवयोरादिकेशवः ।
उपायनानि प्रददुस्सर्वे ब्रह्मादयस्सुराः ।। 617
ददौ ब्रह्मेक्षुचापन्तु वज्रसारमनश्वरम् ।
तयोः पुष्पायुधं प्रादादम्लानं हरिरव्ययम् ।। 618
नागपाशं ददौ ताभ्यां वरुणो यादसाम्पतिः ।
अङ्कुशञ्च ददौ ताभ्यां विश्वकर्मा विशाम्पतिः ।। 619
किरीटमग्निः प्रायच्छत्ताटङ्के चन्द्रभास्करौ ।
नवरत्नमयीं भूषां प्रादाद्रत्नाकरः स्वयम् ।। 620

ददौ सुराणामधिपो मधुपात्रमथाक्षयम् ।
चिन्तामणिमयीं मालां कुबेरः प्रददौ तदा ।। 621
साम्राज्यसूचकं छत्रं ददौ लक्ष्मीपतिस्स्वयम् ।
गङ्गा च यमुना ताभ्यां चामरे चन्द्रभास्वरे ।। 622
ब्रह्माद्या वसवो रुद्राश्चादित्याश्चाश्विनौ तदा ।
दिक्पाला मरुतस्साध्या गन्धर्वाश्चैव यक्षकाः ।। 623
स्वानि स्वान्यायुधान्यस्यै प्रददुः परितोषिताः ।
31a रथांश्च तुरगान्नागान्महावेगान्महाबलान् ।। 624
पुष्टानरोगानश्रान्तान् क्षुत्तृष्णापरिवर्जितान् ।
ददुर्वज्रोपमाकारान्सायुधान्सपरिच्छदान् ।। 625
अथाभिषेकमातेनुः साम्राज्ये तु शिवं शिवाम् ।
अथाकरोद्विमानञ्च नाम्ना तु कुसुमाकरम् ।। 626
विधाताम्लानमाल्यं वै नित्यमच्छेद्यमायुधैः ।
दिवि भूम्यन्तरिक्षे च कामगं सुसमृद्धिमत् ।। 627
यद्गन्धाघ्राणमात्रेण क्लान्तिरोगक्षुधार्तयः ।
तत्क्षणादेव नश्यन्ति मनोह्लादकरं शुभम् ।। 628
तद्विमानमथारोप्य तावुभौ लोकदम्पती ।
चामरैर्व्यजनैश्छत्रैर्मध्ययष्टिमनोहरैः ।। 629
वीणावेणुमृदङ्गादिविविधातोद्यवादनैः ।
सेव्यमानाखिलसुरैर्निर्गत्य नृपमन्दिरात् ।। 630
ययौ वीथीं विहारेण शोभयन्ती निजौजसा ।
प्रतिहर्म्याग्रसंस्थाभिरप्सरोभिस्सहस्रशः ।। 631
सलाजाक्षतदूर्वाभिः सुमनोभिश्च वर्षिता ।
गाथाभिर्मङ्गलार्थाभिर्वीणावेणुविनिःस्वनैः ।। 632
तुष्यन्ती वीथिवीथीषु मन्दं मन्दमथाययौ ।
प्रतिगृह्याप्सरोभिस्तु कृतनीराजनाविधिम् ।। 633
अवरुह्य विमानाग्र्यात्प्रविवेश महासभाम् ।

सिंहासनमधिष्ठाय सह देवेन शम्भुना ।। 634
यद्यद्वाञ्छन्ति तत्रस्थाः मनसैव महाजनाः ।
सर्वज्ञा साक्षिपातेन तत्तत्कामानपूरयत् ।। 635
तद्दृष्ट्वा चरितं देव्याः ब्रह्मा लोकपितामहः ।
कामाक्षीति तदाभिख्यां ददौ कामेश्वरीति च ।। 636
ववृषू रुचिरं मेघाः पुरे तस्मिन् तदाज्ञया ।
ततोऽर्हाणि च वस्त्राणि दिव्यान्याभरणानि च ।। 637
चिन्तामणिकल्पवृक्षकमलाकामधेनवः ।
प्रतिवेश्म ततस्तस्थुः पुरे देव्याज्ञया तदा ।। 638
तत्सेवैकरसाकारा विमुक्तान्यक्रियागुणाः
सर्वकामार्थसंयुक्ता हृष्यन्तः सार्वकालिकम् ।। 639
पितामहो हरिश्चैव महादेवश्च वासवः ।
अन्ये दिशामधीशाश्च सकला देवतागणाः ।। 640
ब्रह्मर्षयो नारदाद्याः वसिष्ठाद्यास्तपोधनाः ।
गन्धर्वाप्सरसो यक्षाः याश्चान्या देवजातयः ।। 641
दिवि भूम्यन्तरिक्षेषु ससम्बाधं वसन्ति ये ।
ते सर्वे चाप्यसम्बाधं निवसन्ति स्म तत्पुरे ।। 642
इयमुद्वत्सलादेवी नान्यस्येत्यखिलाञ्जनान् ।
तोषयामास सततमनुरागेण भूयसा ।। 643
राजा दुहति भूलोके विदुषां सकलेप्सितान् ।
राज्ञी दुदोहाभीष्टानि सर्वलोकनिवासिनाम् ।। 644
त्रिलोकैकमहीपाले साम्बिके कामशङ्करे ।
दशवर्षसहस्राणि ययुः क्षण इवापरः ।। 645
ततः कदाचिदागत्य नारदो भगवानृषिः ।
प्रणम्य परमां शक्तिमुवाच विनयान्वितः ।। 646
परं ब्रह्म परं धाम पवित्रं परमेश्वरि ।
सदसद्भावसंकल्पविकल्पकलनात्मिका ।। 647

जगदभ्युदयार्थाय व्यक्तभावमुपागता ।
असज्जनविनाशाय सज्जनाभ्युदयार्थिनी ।। 648
प्रवृत्तिस्तव कल्याणि साधूनां रक्षणाय हि ।
अयं भण्डासुरो देवि बाधते जगतां त्रयम् ।। 649
त्वयैकयैव जेतव्यो न शक्यस्त्वपरैस्सुरैः ।
त्वत्सेवैकपरा देवाश्चिरकालमिहोषिताः ।। 650
त्वदाज्ञया गमिष्यन्तु स्वानि स्वानि पुराणि तु ।
31b अमङ्गलानि शून्यानि समृध्दार्थाश्च सन्त्वितः ।। 651
एवं विज्ञापिता देवी नारदेनाखिलेश्वरी ।
स्वस्ववासनिवासाय प्रेषयामास चामरान् ।। 652
ब्रह्माणञ्च हरिं शम्भुं वासवादिदिशांपतीन् ।
यथार्हं पूजयित्वा तु प्रेषयामास चाम्बिका ।। 653
अपारयन्तस्तां त्यक्तुमपि सम्प्रेषितास्सुराः ।
स्वस्वांशैश्शिवयोस्सेवामादिपित्रोरकुर्वत । 654
एतदाख्यानमायुष्यं सर्वमङ्गलकारणम् ।
आविर्भावो महादेव्यास्तस्याः राज्याभिषेचनम् ।। 655
यः प्रातरुत्थितो विद्वान् भक्तिश्रद्धासमन्वितः ।
जपेद्धनसमृद्धस्स्यात्सुधासम्मितवाग्भवेत् ।। 656
नाशिवं विद्यते तस्य परत्रेह च धीमतः ।
यशः प्राप्नोति विमलं समानोत्तमतामपि ।। 657
अचला श्रीर्भवेत्तस्य श्रेयश्चैव पदे पदे ।
कदाचिन्न भयं तस्य तेजस्वी वीर्यवान्भवेत् ।। 658
तापत्रयविहीनश्च पुरुषार्थैश्च पूर्यते ।
त्रिसन्ध्यं यो जपेन्नित्यं ध्यात्वा सिंहासनेश्वरीम् ।।
षण्मासान्महतीं लक्ष्मीं प्राप्नुयाज्ञापकोत्तमः । 659

इति श्रीब्रह्माण्डपुराणे उत्तरखण्डे कामेश्वर्याविर्भावकामेश्वरीकामेश्वरविवाहकामेश्वरीपट्टाभिषेकोत्सवो नाम ललितोपाख्यानीयचतुर्दशोऽध्यायः ।

अथ महिषासुरमर्दिनीस्तोत्रम् –

अयि गिरिनन्दिनि नन्दितमेदिनि विश्वविनोदिनि नन्दिनुते
गिरिवरविन्ध्यशिरोऽधिनिवासिनि विष्णुविलासिनि जिष्णुनुते ।
भगवति हे शितिकण्ठकुटुम्बिनि भूरिकुटुम्बिनि भूतिकृते
जय जय हे महिषासुरमर्दिनि रम्यकपर्दिनि शैलसुते ।।१।। 660
अयि शशिखण्डिनिखण्डिततुण्डवितुण्डितशुण्डगजाधिपते
रिपुगजगण्डविदारणचण्डपराक्रमचण्डिमदाधिपते ।
निजभुजदण्डनिपातितचण्डनिपातितमुण्डभटाधिपते
जय जय हे महिषासुरमर्दिनि रम्यकपर्दिनि शैलसुते ।।२।। 661
अयि निजहुङ्कृतिमात्रनिराकृतधूम्रविलोचनधूम्रशते
समरविशोषितशोणितबीजलसद्भवशोणितबीजलते ।
शिवशिवशुम्भनिशुम्भमहाहवतर्पितभूतपिशाचपते
जय जय हे महिषासुरमर्दिनि रम्यकपर्दिनि शैलसुते ।।३।। 662
अयि जगदम्ब कदम्बवनप्रियवासिनि भासिनि हासरते
शिखरिशिरोमणिशृङ्गहिमालयतुङ्गनिजालयमध्यगते ।
मधुमथनि मधुकैटभरञ्जनि कैटभभञ्जनिवासरते
जय जय हे महिषासुरमर्दिनि रम्यकपर्दिनि शैलसुते ।।४।। 663
अयि नुततेजसलालसमानसमोहनमन्मथराजनुते
अविरलगण्डगलन्मदमेदुरमत्तमतङ्गजराजगते ।
त्रिभुवनभूषितचूडकलानिधिरूपपयोनिधिराजनुते
जय जय हे महिषासुरमर्दिनि रम्यकपर्दिनि शैलसुते ।।५।। 664
32a अयि रणदुर्मदशत्रुमदोद्धरदुर्द्धरनिर्जरशक्तिधृते
चतुरविचारधुरीणमहाहवदूतकृतप्रमथाधिपते ।
दुरितदुरन्तदुराशयदुर्मददानवदूतदुरन्तकृते

जय जय हे महिषासुरमर्दिनि रम्यकपर्दिनि शैलसुते ।।६।। 665

अयि शरणागतवैरिवधूजनवीरवराभयदायकरे
त्रिभुवनमस्तकशूलविरोधिनिरोधिकृपाकरशूलकरे ।
धुमि धुमितामरदुन्दुभिनादमुहुर्मुखरीकृतदिङ्गिनकरे
जय जय हे महिषासुरमर्दिनि रम्यकपर्दिनि शैलसुते ।।७।। 666

सुरवरवर्षिणि दुर्द्धरधर्षिणि दुर्मुखघर्षिणि हर्षरते
त्रिभुवनपोषिणि शङ्करतोषिणि कल्मषमोषिणि हर्षरते ।
दनुजनिरोषिणि धर्मदपोषिणि दुर्मदशोषिणि हर्षरते
जय जय हे महिषासुरमर्दिनि रम्यकपर्दिनि शैलसुते ।। ८।। 667

सुरललनायुतथैयितथैयितताधिमितान्तरनृत्यरते
कृतकुकु धुक्कुत धुक्कुत धोङ्गतहाद्धिकुतूहलगानरते ।
दुदुकुट्दुदुकुटधिमितद्धिमितद्धमितमृदङ्गनिनादरते
जय जय हे महिषासुरमर्दिनि रम्यकपर्दिनि शैलसुते ।।९।। 668

महितमहाहववल्लिकतल्लिकवेल्लितदल्लिकझल्लकिते
विरचितवल्लिकमल्लिकभल्लिकझल्लिकझल्लिकवाद्यवृते ।
श्रुतिशृतफुल्लसमुल्लसिताधरतल्लजपल्लवसल्ललिते
जय जय हे महिषासुरमर्दिनि रम्यकपर्दिनि शैलसुते ।।१०।। 669

कटितटपीतदुकूलविचित्रमयूखतिरस्कृतचण्डरुचे
जितकनकाचलमौलिमणिस्फुरदुन्नतसन्नतचण्डरुचे ।
प्रणतसुरार्पितमौलिपदावलिदुर्भरनिर्भरकुञ्जरुचे
जय जय हे महिषासुरमर्दिनि रम्यकपर्दिनि शैलसुते ।।११।। 670

कमलदलामलकोमलकान्तिकलाकलितातुलपादतले
सकलविलासकलानिलयक्रमकेलिफलाफलहेलिकुले
अलिकुलसङ्कुलकुन्तलकोमलमौलिमिलध्वनितालिकुले
जय जय हे महिषासुरमर्दिनि रम्यकपर्दिनि शैलसुते ।।१२।। 671

जयजयशब्दविशब्दश्रुतिश्रुतप्रश्रितविश्रुतविश्वनुते
झणझणझङ्कृतनूपुररञ्जितशिञ्जितमोहितभूतपते ।

नटितनटार्भटिकानटनाटकनाट्यविनोदननन्दिनुते
जय जय हे महिषासुरमर्दिनि रम्यकपर्दिनि शैलसुते ।।१३।। 672
विहितमनस्सुमनस्सुमनोमयसन्मयकान्तसुकान्तियुते
विनयसुविभ्रमविभ्रमदभ्रमदभ्रमसुभ्रमराधिकृते
श्रितरजनीरजनीरजनीरजनीरजश्रीकरवक्त्रयुते
जय जय हे महिषासुरमर्दिनि रम्यकपर्दिनि शैलसुते ।।१४।। 673
विजितसहस्रकरैकसहस्रकरैकसहस्रकरैकसुते
कृतसुरतारकसङ्गरतारकसङ्गरतारकसूनुसुते ।
सुरतसमाधिसमानसमाधिसमानसमाधिसुजातमते
जय जय हे महिषासुरमर्दिनि रम्यकपर्दिनि शैलसुते ।।१५।। 674
पदकमलं करुणानिलये परितः कलयेऽनुदिनं सशिवं
पदकमलं सकलानिलये सकलानिलयस्सकलार्धभवे ।
तव पदमेवपदं पदमन्वनुशीलयतो मम किन्नु शिवे
जय जय हे महिषासुरमर्दिनि रम्यकपर्दिनि शैलसुते ।।१६।। 675

इति श्रीमहिषासुरमर्दिनीस्तोत्रम् ।।

32b **श्रीचक्रोद्धारक्रमः । ललितार्चनमञ्जर्याम् –**
बिन्दुत्रिकोणवसुकोणदशारयुग्मं
मन्वश्रनागदलसम्मितषोडशारम् ।
वृत्तत्रयं च धरणीसदनत्रयञ्च
श्रीचक्रमेतदुदितं परदेवतायाः ।। 676

32b/1 **प्रकारान्तरश्रीचक्रोद्धारक्रमः । सौन्दर्यलहर्याम् –**

चतुर्भिः श्रीकण्ठैः शिवयुवतिभिः पञ्चभिरपि
प्रभिन्नाभिश्शम्भोर्नवभिरपि मूलप्रकृतिभिः ।
चतुश्चत्वारिंशद्वसुदलकलाश्रत्रिवलय –

त्रिरेखाभिस्सार्धं तव शरणकोणाः परिणताः ।। 677

इति श्रीचक्रोद्धारक्रमः सौन्दर्यलहरीव्याख्यानलोल्लाजीये सविवरं कथितः वर्तते । तद्दर्शनेन विवरणानि सर्वाणि ज्ञायन्ते ।

33a/1 अस्य चक्रस्याङ्गदेव्यन्तरस्योपरिष्टात् सर्वानन्दमयचक्राख्यनवमावरणभूतबिन्दुपीठपञ्चाशत्पीठ-रूपमयश्रीपीठमहापीठविद्यापीठाख्येऽस्मिन् बिन्दुपीठे अनेकप्रपञ्चमूल्यमयासु अग्निनिरृतिवाय्वीशानाख्य-चतसृषु विदिक्षु अपि ब्रह्मविष्णुरुद्रेश्वररूपैः चतुर्भिः पादैः सदाशिवात्मकफलकमञ्चे हंसतूलिकातल्पे कामेश्वरस्याङ्के श्रीजगदीश्वरी सच्चिदानन्दरूपा श्रीराजराजेश्वरीदेवी सर्वाभरणभूषिता शोभमाना वर्तते । अनया रीत्या नानावृक्षमहोद्यानात्मककालायसमयप्रथमप्राकारमारभ्य पञ्चविंशतिप्राकारान् चिन्तामणिगृहस्य नवचक्राण्यपि लेखयित्वा यः पठेत् यः शृणुयात् यः लिखेत् सः चतुर्विधपुरुषार्थान् प्राप्नुयात् ।

अथ योगिनीध्यानम् । पाञ्चरात्रे पाद्मसंहितायां –

33b/1 निद्रातु शयनारूढा सुसौम्या कमलेक्षणा ।
पाशपात्रधरा चेयं द्विभुजा श्यामला स्मृता ।। हरिद्वर्णः । 678

33b/2 अथ मनोन्मनीध्यानम् ।। कारणागमे –

एकवक्त्रां त्रिणयनां किरीटमकुटान्विताम् ।
वरदाभयहस्ताढ्यां चतुर्दोर्दण्डमण्डिताम् ।। 679
ऊर्ध्वहस्तोत्पलद्वन्द्वविराजितकराम्बुजाम् ।
दूकूलवसनोपेतां सर्वाभरणभूषिताम् ।।
पद्मासनस्थितां देवीमेवं ध्यायेन्मनोमयीम् ।। सुप्रभेदागमे शुभ्रवर्णः । 680

अथ श्यामलादेवीध्यानम् । श्यामलाकल्पे अस्याः षोडशनामानि ललितोपाख्याने –

33b/3 स्मरेत्प्रथमपुष्पिणीं रुधिरबिन्दुशोणाम्बरां
गृहीतमधुपात्रिकां मदविघूर्णनेत्राञ्चलाम् ।

करस्फुरितवल्लकीं विमलशङ्खताटङ्किनीं
घनस्तनभरालसां गलितचूलिकां श्यामलाम् ।। श्यामवर्णः । 681

अस्याः षोडश नामानि ।

१. सङ्गीतयोगिनी २. श्यामा ३. श्यामला ४. मन्त्रनायिका ५. मन्त्रिणी ६. सचिवेशी ५. प्रधानेशी ८.शुकप्रिया ९. वीणावती १०.वैणिकी ११. मुद्रिणी १२.प्रियकप्रिया १३. नीपप्रिया १४. कदम्बेशी १५.कदम्बवनवासिनी १६. सदामदा ।

34a/1 अथ राजमातङ्गीध्यानम् । तत्कल्पे –

रत्नासनां श्यामगात्रीं शृण्वन्तीं शुकजल्पितम् ।
अब्जन्यस्तैकचरणां चारुचन्द्रावतंसकाम् ।। 682
वीणामालापयन्तीं च तिलकोद्भासिफालकाम् ।
सौगन्धिकसक्कलिकाचूलिकां रक्तवाससम्
विभूषणैर्भूषिताङ्गं माताङ्गीं प्रणमाम्यहम् ।। श्यामवर्णः ।। 683

34a/2 अथ बालाध्यानम् । त्रिपुरसुन्दरीकल्पे –

जपाकुसुमसङ्काशा फुल्लपद्मासनस्थिता ।
अक्षसुक्पुस्तकाभितिवरहस्ता तु बालिका ।। रक्तवर्णः ।। 684

34a/3 अथ भुवनेश्वरीध्यानम् । महालक्ष्मीरत्नकोशे –

उद्यद्भास्वत्तमाभां विजितनवजपामिन्दुखण्डावनद्धां
ज्योतिर्मालां त्रिणेत्रां विविधमणिलसत्कुण्डलां पद्मसंस्थाम् ।
हारग्रैवेयकाञ्चीमणिगणवलयैस्संवृतामम्बराढ्या –
माद्यां पाशाङ्कुशाभ्यामभयवरकरां भावये भौवनेशीम् ।। रक्तवर्णः।। 685

34a/4 **अथ सौभाग्यभुवनेश्वरीध्यानम् । शारदातिलके -**

सिन्दूरारुणविग्रहां त्रिणयनां माणिक्यमौलिस्फुर -
त्तारानायकशेखरां स्मितमुखीमापीनवक्षोरुहाम् ।
पाणिभ्यां मणिपूर्णरत्नचषकं रक्तोत्पलं बिभ्रतीं
सौम्यां रत्ननिधिस्थसव्यचरणां ध्यायेत्परामम्बिकाम् ।।१।। **रक्तवर्णः ।** 686

34b/1 **अथ मायाभुवनेश्वरीध्यानम् । शारदातिलके -**

श्यामाङ्गीं शशिशेखरां निजकरैर्दानञ्च रक्तोत्पलं
रत्नाढ्यं चषकं परं भयहरं संबिभ्रतीं शाश्वतीम् ।
मुक्ताहारलसत्पयोधरनतां नेत्रत्रयोल्लासिनीं
वन्देऽहं सुरपूजितां हरवधूं रक्तारविन्दस्थिताम् ।। **नीलवर्णः ।** 687

34b/2 **अथ चतुरक्षरमन्त्रप्रतिपादितसूर्यात्मकभुवनेश्वरीध्यानम् । मन्त्रदेवताप्रकाशिकायां -**

भास्वद्रत्नौघमौलिस्फुरदमृतरुचोरञ्जयञ्चारुरेखं
सद्यस्सन्तप्तकार्तस्वरकमलजपाभासुराभिः प्रभाभिः ।
विश्वाकाशावकाशं ज्वलदपि शिशिरं धर्तृपाशाङ्कुशेष्टा-
भीतीनां भङ्गितुङ्गस्तनमवतु जगन्मातुरार्कं वपुर्नः ।। **सिन्दूरवर्णः ।** 688

34b/3 **अथ अष्टादशभुजभद्रकालीध्यानम् । नृसिंहप्रासादे -**

अष्टादशभुजा कार्या भद्रकाली मनोहरा ।
आलीढस्थानसंस्थाना चतुस्सिंहरथे स्थिता ।। 689
अक्षमालां त्रिशूलञ्च खड्गं चर्म च सर्वदा ।
बाणचापे च कर्तव्ये शङ्खपद्मे तथैव च ।। 690
स्रुक्स्रुवौ च तथा कार्यौ तथा दिव्यं कमण्डलुम् ।।
दण्डशक्ती च कर्तव्ये कृष्णाजिनहुताशने ।। 691
हस्तानां भद्रकाल्यास्तु भवेच्छान्तिकरो वरः ।

एकत्रैव महाभागा रत्नपात्रधरा भवेत् ।। **कृष्णवर्णः** । 692

35a/1 **अथ अष्टभुजकालीध्यानम् । कारणागमे –**

अष्टबाहुर्महाकाया कालमेघसमप्रभा ।
शङ्खचक्रगदाकुम्भमुसलाङ्कुशपाशयुक् ।।
वज्रं करतले बिभ्रन्महाकाली मुदेऽस्तु नः । **मेघश्यामवर्णः** । 693

35a/2 **अथ षोडशभुजदुर्गाध्यानम् । दुर्गाकल्पे –**

षोडशशूलव्यग्रभुजां त्रिणयनामहिनद्धाङ्गीम् ।
पन्नगवलयसुभूषां नीलग्रीवां दिगम्बराम् ।। **श्यामवर्णः** । 694

35a/3 **अथ विन्ध्यवासिनीदुर्गाध्यानम् –**

सौवर्णाम्बुजमध्यगां त्रिणयनां सौदामिनीसन्निभां
शङ्खं चक्रवराभयानि दधतीमिन्दोः कलां बिभ्रतीम् ।
ग्रैवेयाङ्गदहारकुण्डलधरामाखण्डलाद्यैःस्तुतां
ध्यायेद्विन्ध्यनिवासिनीं शशिमुखीं पार्श्वस्थपञ्चाननाम् ।। **कनकवर्णः** । 695

35a/4 **अथ रुद्रांशदुर्गाध्यानम् ।। कारणागमे –**

रक्ताम्बरां श्यामनिभां द्विनेत्रां किरीटरत्नाङ्गदहेमभूषाम् ।
शूलञ्च खड्गं धृतशङ्खचक्रां मृगेन्द्रयानां रविचन्द्रभूषाम् ।।
इष्टार्थदात्रीं सुरवन्द्यपादां रुद्रांशदुर्गां मनसा स्मरामि ।। **श्यामवर्णः** 696

35b/1 **अथ जयदुर्गाध्यानम् । शारदातिलके –**

कालां स्फारां कटाक्षैररिकुलभयदां मौलिबद्धेन्दुरेखां
शङ्खं चक्रं कृपाणं त्रिशिखमपि करैरुद्वहन्तीं त्रिणेत्राम् ।
सिंहस्कन्धाधिरूढां त्रिभुवनमखिलं तेजसा पूरयन्तीं

ध्यायेद्दुर्गां जयाख्यां त्रिदशपरिवृतां सेवितां सिद्धिकामैः ।। **कृष्णवर्णः** । 697

35b/2 **अथ वनदुर्गाध्यानम् । आम्नाये –**

अरिशङ्खकृपाणखेटबाणान्सधनुःशूलकतर्जनीं दधाना ।
मम सा महिषोत्तमाङ्गसंस्था नवदूर्वासदृशी श्रियेऽस्तु दुर्गा ।। **हेमवर्णः** । 698

35b/3 **अथ रिपुमारिणीदुर्गाध्यानम् । शारदातिलके –**

तर्जनीं त्रिशिखं दोर्भ्यां धारयन्तीं भयङ्करीम् ।
रक्तां ध्यात्वा रवेर्बिम्बं प्रजपेदयुतं मनुम् ।।
मारयेदचिरादेव रिपून्बन्धुसमन्वितान् ।। **रक्तवर्णः** । 699

35b/4 **अथ अग्निदुर्गाध्यानम् । शारदातिलके –**

विद्युद्दामसमप्रभां मृगपतिस्कन्धस्थितां भीषणां
कन्याभिः करवालखेटविलसद्धस्ताभिरासेविताम् ।
हस्तैश्चक्रदरासिखेटविशिखान्पाशाङ्कुशौ तर्जनीं
बिभ्राणाममलात्मिकां शशिधरां दुर्गां त्रिणेत्रां भजे ।। **कनकवर्णः** । 700

36a/1 **अथ शैवागमरीत्या नवदुर्गाप्रभेदः ।**
अत्र शैलपुत्रीदुर्गाध्यानम् –

वन्दे वाञ्छितलाभाय चन्द्रार्धकृतशेखराम् ।
वृषारूढां शूलधरां शैलपुत्रीं यशस्विनीम् ।। **श्यामवर्णः** । 701

36a/2 **अथ ब्रह्मचारिणीदुर्गाध्यानम् । शैवागमे –**

दधाना करपद्माभ्यामक्षमालाकमण्डलू ।
देवी प्रसीदतु मयि ब्रह्मचारिण्यनुत्तमा ।। **नीलवर्णः** । 702

36a/3 **अथ चण्डखण्डादुर्गाध्यानम् । शैवागमे -**

अण्डजप्रवरारूढा चण्डकोपार्भटीयुता ।
प्रसादं तनुतां मह्यं चण्डखण्डेति विश्रुता ।। **मेघवर्णः** । 703

36a/4 **अथ स्कन्दमातृदुर्गाध्यानम् । शैवागमे -**

सिंहासनगता नित्यं पद्माञ्चितकरद्वया ।
शुभदास्तु सदा देवी स्कन्दमाता यशस्विनी ।। **श्यामवर्णः** । 704

36b/1 **अथ कूष्माण्डदुर्गाध्यानम् । शैवागमे -**

सुरासम्पूर्णकलशं रुधिराप्लुतमेव च
दधाना हस्तपद्माभ्यां कूष्माण्डा शुभदास्तु मे ।। **श्यामवर्णः** । 705

36b/2 **अथ कात्यायनीदुर्गाध्यानम् । शैवागमे -**

चन्द्रहासोज्ज्वलकरा शार्दूलवरवाहना ।
कात्यायनी शुभं दद्याद्देवी दानवघातिनी ।। नीलवर्णः । 706

36b/3 **अथ रात्रिदुर्गाध्यानम् । शैवागमे -**

करालरूपा कालाब्जसमानाकृतिविग्रहा ।
कालरात्रिश्शुभं दद्याद्देवी चण्डाट्टहासिनी ।। **मेघवर्णः** । 707

36b/4 **अथ गौरीदुर्गाध्यानम् । शैवागमे -**

श्वेतहस्तिसमारूढा श्वेताम्बरधरा शुचिः ।
महागौरी शुभं दद्यान्महादेवप्रमोददा ।। **मेघश्यामवर्णः** । 708

37a/1 **अथ सिद्धिदायिनीदुर्गाध्यानम् । शैवागमे -**

सिद्धगन्धर्वयक्षाद्यैरसुरैरमरैरपि ।

सेव्यमाना सदा भूयात्सिद्धिदा सिद्धिदायिनी ।। श्यामवर्णः । 709

37a/2 अथ स्कान्दयामलोक्तरीत्या नवदुर्गासु अष्टादशभुजा दुर्गा । षोडशभुजादुर्गासु अष्टसु एकैव लक्षणज्ञानार्थमालिखिता ।

१. चण्डदुर्गा २.शचीदुर्गा ३. शैवादुर्गा ४. चण्डीदुर्गा ५. क्रूरादुर्गा ६. अनुचण्डिकादुर्गा
७. नवमीदुर्गा ८. उग्रचण्डादुर्गा ।
एतासाम् अष्टानामपि ध्यानवर्णौ उत्तरत्रं लिखितध्यानश्लोकेषु वर्तेते ।

37a/3 अथ स्कान्दयामलोक्तरीत्या नवदुर्गासु अष्टादशभुजरुद्रादुर्गाध्यानम् –

तत्र पद्मासने स्थाने पूज्या दुर्गास्तु मूर्तितः ।
अष्टादशभुजा चैका पीनवक्षोभुजोरुका ।। 710
सर्वालङ्कारसंयुक्ता सर्वसिद्धिप्रदायिनी ।
मूर्धजं खेटकं घण्टामादर्शं तर्जनीं धनुः ।। 711
ध्वजं डमरुकं पाशं बिभ्रती वामपाणिभिः ।
शक्तिमुद्गरशूलानि वज्रं शङ्खमथाम्बुजम् ।। 712
शलाकां मार्गणं चक्रं दधाना दक्षिणैः करैः ।
शेषाष्षोडशहस्तास्स्युः शरं डमरुकं विना ।।
जयमिच्छद्भिरेतास्तु पूजनीया मनीषिभिः । 713

एतासां नामानि –

रुद्रा चण्डा शची शैवा चण्डी क्रूरानुचण्डिका ।
नवमी चोग्रचण्डा च नवदुर्गाः प्रकीर्तिताः ।।
तासां वर्णाः –
पावकाभाञ्जना कृष्णा नीला शुक्ला च धूमिका ।
पीता च पाण्डुरा ज्ञेया ह्यालीढस्था हरिद्वृता ।। 714

37b/1 **अथ श्रीविद्याध्यानम् । महालक्ष्मीरत्नकोशे –**

आधारे तरुणार्कबिम्बवदने ह्यत्युग्रदंष्ट्राङ्कुरे
वीणावादमनन्तभोगनिलये वीणादिगानप्रिये ।
नानावर्णमये नरास्थिलुलिते सुव्यक्तमालाधरे
श्रीविद्ये त्वरिते महार्धमहिते श्रीशाङ्करि त्वां भजे ।। **चित्रवर्णः** । 715

37b/2 **अथ शुद्धविद्याध्यानम् । सोमनाथवल्लीमन्त्रशास्त्रे, शैवागमे च –**

अक्षमालां पुस्तकञ्च दधाना श्वेतविग्रहा ।
चिन्मुद्राभीतिहस्ता च शुद्धविद्या सदाऽवतु ।। **श्वेतवर्णः** । 716

37b/3 **अथ बगलाध्यानम् । तत्कल्पे –**

चतुर्भुजां त्रिणयनां कमलासनसंस्थिताम् ।
त्रिशूलं पानपात्रञ्च गदां जिह्वाञ्च बिभ्रतीम् ।।
बिम्बोष्ठीं कम्बुकण्ठीञ्च समपीनपयोधराम् ।
पीताम्बरां मदाघूर्णां ध्यायेद्ब्रह्मास्त्रदेवताम् ।। पीतवर्णः । 717

37b/4 **अथ इन्द्राक्षीध्यानम् । तत्कल्पे –**

इन्द्राक्षीं द्विभुजां देवीं पीतवस्त्रद्वयान्विताम् ।
वामहस्ते वज्रधरां दक्षिणेन वरप्रदाम् ।। 718
इन्द्राक्षीं सह युवतीं नानालङ्कारभूषिताम् ।
प्रसन्नवदनाम्भोजामप्सरोगणसेविताम् ।। **पीतवर्णः** । 719

38a/1 **अथ दण्डनाथावाराहीध्यानम् । ललितोपाख्याने –**

दण्डनाथा तत्र देवी शतस्तम्भाढ्यमण्टपे
कार्तस्वरमयाम्भोजकर्णिकामध्यसंस्थितम् ।। 720
बिन्दुत्रिकोणवृत्ताढ्यं षड्दलं वृत्तयुग्मकम् ।

चक्रं विराजते तत्र तप्तकाञ्चनसन्निभा ।। 721

सन्ध्यारुणलसच्चेला सर्वाभरणमण्डिता ।

शङ्खचक्राभयवरान् हलञ्च मुसलं तथा ।। 722

पाशाङ्कुशौ च दधती चन्द्ररेखावतंसिनी ।

वाराहवक्त्रसंयुक्ता दण्डिनी तत्र वर्तते ।। **कनकवर्णः** । 723

अस्याः द्वादशनामानि –

पञ्चमी दण्डनाथा च सङ्केता समयेश्वरी ।

तथा समयसङ्केता वाराही पोत्रिणी परा ।। 724

वार्तली च महासेनाप्याज्ञाचक्रेश्वरी तथा ।

अरिघ्नी चेति सम्प्रोक्तं नामद्वादशकं मुने ।। 725

38a/2 **अथ शुद्धवाराहीध्यानम् । वाराहीकल्पे –**

दंष्ट्रोज्ज्वलद्वराहास्यां रक्तवस्त्रोत्तरीयकाम् ।

शूलं कपालं मुसलं नागं हस्ताम्बुजैर्भृताम् ।।

इन्दुरेखालसन्मौलिं वाराहीं तामहं भजे ।।**श्यामवर्णः** । 726

अथ स्वप्नवाराहीध्यानम् । तत्कल्पे –

मेघश्यामरुचिं मनोहरकुचां नेत्रत्रयोद्भासितां

कोलास्यां शशिशेखरामखिलसद्दंष्ट्रप्रभाशोभिनीम् ।

बिभ्राणां स्वकराम्बुजैरसिलतां चर्मासिपाशं सृणिं

वाराहीमनुचिन्तयेद्धयवरारूढां शुभालङ्कृतिम् ।। **मेघश्यामवर्णः** । 727

38b/1 **अथ वागीश्वरीध्यानम् । पाञ्चरात्रे क्रियापादे –**

श्वेतपद्मासनारूढा शुक्लवर्णा चतुर्भुजा ।

जटामुकुटसंयुक्ता रत्नकुण्डलमण्डिता ।। 728

यज्ञोपवीतिनी हारमुक्ताभरणभूषिता ।
दुकूलवसना देवी नेत्रत्रयसमन्विता ।। 729
सुदण्डं दक्षिणे हस्ते वामहस्ते तु पुस्तकम् ।
दक्षिणे चाक्षमालाञ्च कुण्डिकां वामहस्तके ।।
वागीश्याकृतिराख्यातेति । **श्वेतवर्णः** । 730

38b/2 **अथ सौभाग्यवागीश्वरीध्यानम्** । **शारदातिलके** –

तरुणशकलमिन्दोर्बिभ्रती शुभ्रकान्तिः कुचभरनमिताङ्गी सन्निषण्णा सिताब्जे ।
निजकरकमलोद्यल्लेखनीपुस्तकश्रीस्सकलविभवसङ्घैः पातु वाग्देवता नः ।। **शुभ्रवर्णः** 731

38b/3 **अथ धेनुवागीश्वरीध्यानम्** । **आश्वलायनकल्पे** –

शुद्धस्फटिकसङ्काशां शुक्लमाल्याम्बरावृताम् ।
अङ्कुशेनाक्षसूत्रेण पाशपुस्तकधारिणीम् ।। 732
मुक्ताहारैस्समायुक्तां देवीं दिव्यचतुर्भुजाम् ।
सितेन दर्पणाभेन वस्त्रेण परिभूषिताम् ।। 733
सुस्तनीं वेदिमध्यान्तां चन्द्रार्धकृतशेखराम् ।
जटाकलापसंयुक्तां पूर्णचन्द्रनिभाननाम् ।। 734
त्रिलोचनां महादेवीं स्वर्णनूपुरधारिणीम् ।
कटकैः स्वर्णरत्नाढ्यैर्महावलयभूषिताम् ।। 736
केयूरैर्मेखलाद्यैश्च द्योतयन्तीं जगत्त्रयीम् ।
शब्दब्रह्ममयीं ध्यायेद्धेनुवागीश्वरीं पराम् ।। **श्वेतवर्णः** । 737

38b/4 **अथ त्रिपुरभैरवीध्यानम्** । **शारदातिलके** –

उद्यद्भानुसहस्रकान्तिमरुणक्षौमां शिरोमालिकां
रक्तालिप्तपयोधरां जपवटीं विद्यामभीतिं वरम् ।
हस्ताब्जैर्दधतीं त्रिणेत्रविलसद्वस्तारविन्दश्रियं
देवीं बद्धहिमांशुरत्नमकुटां वन्देऽरविन्दस्थिताम् ।। **रक्तवर्णः** । 738

39a/1 **अथ संवित्त्रिपुराध्यानम् । शारदातिलके –**

चन्द्रावतंसकलितां शरदिन्दुशुभ्रां
पञ्चाशदक्षरमयीं हृदि भावयन्तीम् ।
तां पुस्तकं जपवटीममृताढ्यकुम्भं
व्याख्यां च हस्तकमलैर्दधतीं त्रिणेत्राम् ।। **श्वेतवर्णः** । 739

39a/2 **अथ बालात्रिपुरसुन्दरीध्यानम् । शारदातिलके –**

सद्यः समुद्यतसहस्रदिवाकराभां
विद्याक्षसूत्रवरदाभयहस्तचिह्नाम् ।
नेत्रोत्पलैस्त्रिभिरलङ्कृतपद्मवक्त्रां
त्वां हारभाररुचिरां त्रिपुरे भजन्ति ।। **रक्तवर्णः** । 740

39a/3 **अथ नित्याध्यानम् । शारदातिलके –**

नित्यां भजे बालशशाङ्कचूडां पाशाङ्कुशौ कल्पलतां कपालम् ।
हस्तैर्वहन्तीमरुणां त्रिणेत्रामास्फालयन्तीं करवल्लकीं ताम् ।। **रक्तवर्णः** । 741

39a/4 **अथ मोहिनीनित्याध्यानम् । शारदातिलके –**

अर्धेन्दुमौलिमरुणाममराभिवन्द्या –
मम्भोजपाशसृणिपूर्णकपालहस्ताम् ।
रक्ताङ्गरागवसनाभरणां त्रिणेत्रां
ध्यायेच्छिवस्य वनितां मदविविह्वलाङ्गीम् ।। **रक्तवर्णः** । 742

39b/1 **अथ वश्यमुखीध्यानम् । महालक्ष्मीरत्नकोशे –**

सन्धाय सुमनोबाणं कर्षन्तीमैक्षवं धनुः ।
जगन्नेत्रीं जपारक्तां देवीं वश्यमुखीं भजे ।।**रक्तवर्णः** । 743

39b/2 अथ प्रत्यङ्गिराध्यानम् । तत्कल्पे –

श्यामाभां च त्रिणेत्रां च सिंहवक्त्रां चतुर्भुजाम् ।
ऊर्ध्वकेशीं च सिंहस्थां चन्द्राङ्कितशिरोरुहाम् ।। 744
कपालशूलडमरुनागपाशधरां शुभाम् ।
प्रत्यङ्गिरां भजे नित्यं सर्वशत्रुविनाशिनीम् ।। **श्यामवर्णः** । 745

39b/3 अथ शूलिनीध्यानम् । तत्कल्पे –

बिभ्राणा शूलबाणास्यरिसदरगदापाशचापान्कराग्रै –
र्मेघश्यामा किरीटोल्लसितशशिकला भीषणाभूषणाढ्या ।
सिंहस्कन्धाधिरूढा चतसृभिरसिखेटान्विताभिः परीता
कन्याभिश्छिन्नदैत्या भवतु भवभयध्वंसिनी शूलिनी नः ।।
मेघश्यामवर्णः ।। 746

40a/1 अथ प्राणशक्तिध्यानम् । शारदातिलके –

रक्ताम्भोधिस्थपोतोल्लसदरुणसरोजाधिरूढा कराब्जैः
पाशं कोदण्डमिक्षूद्भवमलिगुणमप्यङ्कुशं पञ्चबाणान्
बिभ्राणासृक्कपालं त्रिणयनविलसत्पीनवक्षोरुहाढ्या
देवी बालार्कवर्णा भवतु सुखकरी प्राणशक्तिः परा नः ।। **रक्तवर्णः** । 747

40a/2 अथ मृतसञ्जीविनीध्यानम् । रुद्रयामले कुहूकल्पे च –

मृतसञ्जीविनीं देवीं शान्तरूपां मनोहराम् ।
पाशाहीन्द्राङ्कुशगदाखड्गशूलवराभयाम् ।।
रक्तामष्टभुजां वन्दे फुल्लपद्मासनां शुभाम् ।। **रक्तवर्णः** 748

40a/3 अथ स्वस्थावेशिनीध्यानम् । अहिर्बुध्न्यसंहितायाम् –

रक्ताङ्गीं शववासिनीं त्रिशिरसं रौद्रीं महाभैरवीं

धूम्राक्षीं भयहारिणीं घनशिखानीलालकालङ्कृताम् ।
ढक्काशूलधरां महाबलरिपुध्वंसां कृशाङ्गीं महा –
भीमाङ्गीं त्रिजटां दवानलमयीं ध्यायेत्पिनाकिस्तुताम् ।। **रक्तवर्णः** 749

40a/4 **अथ शत्रुविध्वंसिनीध्यानम् । सुदर्शनसंहितायां –**

शत्रुविध्वंसिनी रौद्रा त्रिशिरा रक्तलोचना ।
अग्निज्वाला रौद्रमुखी घोरदंष्ट्रा त्रिलोचना ।। 750
दिगम्बरा रक्तकेशी रक्तपाणिर्महोदरी ।
एतैराविष्कृतैर्घोरैश्शीघ्रमुच्चाटये द्विषः ।। **नीलवर्णः** । 751

40b/1 **अथ वज्रप्रस्तारिणीध्यानम् । शारदातिलके –**

रक्ताब्धौ रक्तपोते विदलितकमलाभ्यन्तरे सन्निषण्णां ।
रक्ताङ्गीं रक्तमौलिस्फुरितशशिकलां स्मेरवक्त्रां त्रिणेत्राम् ।
बीजापूरेषुपाशाङ्कुशमुसलधनुस्सक्कपालानि हस्तै –
र्बिभ्राणामानताङ्गीं स्तनभरनमितामम्बिकां नमामि ।। **रक्तवर्णः** । 752

40b/2 **अथ त्रिकण्टकीध्यानम् । शारदातिलके –**

नीला नाभेरधस्तादरुणरुचिधरा कण्ठदेशात्सिता सा
वक्त्रैर्दंष्ट्राकरालैरुदरपरिगतैर्भीषणाङ्गी चतुर्भिः ।
दीपौ कम्बुं रथाङ्गं करसरसिरुहैर्धारयन्ती जटान्त –
स्फूर्जच्छीतांशुखण्डा भवतु भयहरा देवता च त्रिणेत्रा ।।
कृष्णः रक्तः धवलः इति त्रयो वर्णाः । 753

40b/3 **अथ अपराजिताध्यानम् । नारदसंहितायां –**

नीलोत्पलनिभां देवीं निद्रामुद्रितलोचनाम् ।
नीलकुञ्चितकेशान्तां निम्नाभिवलित्रयाम् ।। 754

वराभयकराम्भोजां प्रणतार्तिविनाशिनीम् ।
पीताम्बरवरोपेतां भूषणस्रग्विलेपनाम् ।। 755
वरशक्त्याकृतिं सौम्यां परसैन्यप्रभञ्जिनीम् ।
शङ्खचक्रगदाभीतिभिन्नहस्तां त्रिलोचनाम् ।।
सर्वकामप्रदां देवीं ध्यायेत्तामपराजिताम् । **नीलवर्णः** । 756

40b/4 अथ धूमावतीध्यानम् । तत्कल्पे –

रक्ताङ्गीं रक्तवस्त्रां करिरदविलसत्कुण्डलां चण्डदंष्ट्रां
कण्ठोद्यद्रुण्डमालां परिसरविलसच्छोभिपैशाचवृन्दाम् ।
घोरां घोराट्टहासां करकलितकपालासिरौद्रां त्रिणेत्रां
शत्रूणां प्राणहन्त्रीं शशिशिशुमकुटां भावयेद्धूमकालीम् ।। **रक्तवर्णः** । 757

41a/1 अथ कामकलेश्वरीध्यानम् । महालक्ष्मीरत्नकोशे –

पङ्कजपाशेक्षुधनुः किंशुकशाल्यग्रपञ्चबाणधराम् ।
सतताभयवरहस्तां कलये कामकलाधरामम्बाम् ।। **रक्तवर्णः** । 758

41a/2 अथ सर्ववर्णेश्वरीध्यानम् । सिद्धशाबरतन्त्रे –

अक्षस्रजं हरिणपोतमुदग्रटङ्कं विद्यां करैरविरतं दधतीं त्रिणेत्राम् ।
अर्धेन्दुमौलिमरुणामरविन्दवासां वर्णेश्वरीं प्रणमतस्तनभारनम्राम् ।। **अरुणवर्णः** । 759

41a/3 अथ त्वरितादेवीध्यानम् । शारदातिलके –

श्यामां बर्हिकलापशेखरयुतामाबद्धपर्णांशुकां
गुञ्जाहारलसत्पयोधरयुतामष्टाहिपान्बिभ्रतीम् ।
ताटङ्काङ्गदमेखलागुणरणन्मञ्जीरभाभूषितां
कैरातीं वरदाभयोद्यतकरां देवीं त्रिणेत्रां भजे ।। **नीलवर्णः** । 760

41a/4 अथ द्वादशार्धदेवीध्यानम् । महालक्ष्मीरत्नकोशे –

पञ्चवक्त्रां त्रिणेत्रां च शवस्थां रक्तवर्णकाम् ।
रक्तकञ्जशिरोमालां चन्द्ररेखावतंसकाम् ।। 761
अक्षमालाङ्कुशवरत्रिशूलकुसुमाशुगान् ।
पाशेक्षुचापमभयं कपालं पुस्तकं तथा ।।
धारयन्तीं द्वादशार्धदेवीं तां प्रणमाम्यहम् ।। **रक्तवर्णः** । 762

41b/1 अथ तिरस्करिणीध्यानम् । महालक्ष्मीरत्नकोशे –

नीलवाजीसमारूढा नीलाङ्गी खड्गधारिणी ।
निद्रानिमीलद्भुवना तिरस्करणिकाऽवतु ।। **नीलवर्णः** । 763

41b/2 अथ अश्वारूढाध्यानम् । महालक्ष्मीरत्नकोशे –

अश्वारूढा कराग्रे नवकनकमयीं वेत्रयष्टिं दधाना
दाक्षिण्ये धारयन्ती खलिनतनुलतापाशबद्धां सुसाध्याम् ।
देवी नित्यप्रसन्ना शशधरविलसत्केशपाशा त्रिणेत्रा
दद्यादद्यानवद्यां सकलसुखफलप्राप्तिहृद्यां श्रियं नः ।। **रक्तवर्णः** । 764

41b/3 अथ आसुरीदेवीध्यानम् । आसुरीकल्पे –

समुद्रे मथ्यमाने तु क्षीरोदे सागरोत्तमे ।
तत्रोत्पन्नां सुरां देवीं कन्यकारूपधारिणीम् ।। 765
अष्टादशभुजैर्युक्तां रक्तां चायतलोचनाम् ।
शङ्खं खड्गं धनुश्चैव कपालं मुसलं तथा ।। 766
शक्तिं गदां वरं घण्टां दधानां सोत्तरैर्भुजैः ।
चक्रं मुष्टिं शरं शूलं लोहं खेटं च तोमरम् ।। 767
अभयं भिण्डिवालञ्च दधानां दक्षिणैर्भुजैः ।
त्रिणेत्रां दीर्घतन्वङ्गीं कालाग्निसदृशप्रभाम् ।। 768

मन्दरं वेष्टयित्वा तु फेनिलावर्तभीषणाम् ।
गोमूत्रक्षीरवर्णाभां कृष्णारूपां परां सुराम् ।। 769
त्रासयन्त्यसुरान्सर्वान्देवानामभयङ्करी ।
या सुरा सा उमादेवी यो मोहस्स महेश्वरः ।। **चित्रवर्णः** । 770

42a/1 **अथ उग्रताराध्यानम् । आम्नाये –**

प्रत्यालीढपदार्पितांघ्रिशवभृद्घोराट्टहासा परा ।
खड्गेन्दीवरशूलकर्परधरा हुङ्कारबीजोद्भवा ।
खर्वानीलविशालपिङ्गलजटाजूटोग्रनागैर्वृता
जाड्यान्यस्यकपालके त्रिजगतां हन्त्युग्रतारा स्वयम् ।। **सिन्दूरवर्णः** । 771

421/2 **अथ लोपामुद्राध्यानम् । अम्नाये –**

पाशाङ्कुशे शरं चापं धारयन्तीं त्रिलोचनाम् ।
सूर्याभां चन्द्रचूडाञ्च लोपामुद्रां भजे शिवाम् ।। **रक्तवर्णः** । 772

42a/3 **अथ चतुर्भुजान्नपूर्णाध्यानम् । कारणागमे –**

सिन्दूराभां त्रिणेत्राम् अमृतशशिकलां खेचरीं रक्तवस्त्रां
पीनोतुङ्गस्तनाढ्यामभिनवविलसद्यौवनारम्भरम्याम् ।
नानालङ्कारयुक्तां सरसिजनयनामिन्दुसंक्रान्तमूर्तिं
देवीं पाशाङ्कुशढ्यामभयवरकरामन्नपूर्णां नमामि ।। **सिन्दूरवर्णः** । 773

42a/4 **अथ द्विभुजान्नपूर्णाध्यानम् । कारणागमे –**

वामे माणिक्यपात्रं मधुरसभरितं बिभ्रतीं पाणिपद्मे
दिव्यैरत्नैः प्रपूर्णां धृतमणिवलये दक्षिणे रत्नदर्वीम्
रक्ताङ्गीं पीनतुङ्गस्तनभरविलसत्तारहारां त्रिणेत्रां
वन्दे पूर्णेन्दुबिम्बप्रतिनिधिवदनामम्बिकामन्नपूर्णाम् ।। **रक्तवर्णः** । 774

अथ गायत्रीध्यानम् । मार्कण्डेये –

देवीं पूर्वाह्णसन्ध्यां गायत्रीं वह्निरूपिणीम् ।
कुमारीं रक्तवस्त्राङ्गीं रक्तस्रगनुलेपनाम् ।। 775
चतुर्भुजां चतुर्वक्त्रां वरदां चाष्टलोचनाम् ।
पद्माक्षमालावलयं बिभ्रतीं दक्षिणे करे ।। 776
42b/1 वामे कमण्डलुं पाणौ स्रुवं सव्येतरे करे ।
अभयं वामहस्ते च पद्मपीठे प्रतिष्ठिताम् ।। 777
ऋग्वेदरूपिणीं प्रातस्सवनां हंसवाहिनीम् ।
पृथ्वायनां च बृहतीं गार्हपत्ये प्रतिष्ठिताम् ।। **रक्तवर्णः** 778

42b/2 **अथ सावित्रीध्यानम् । मार्कण्डेये –**

देवीं मध्याह्नसन्ध्यायां सावित्रीं रुद्ररूपिणीम् ।
युवतीं श्वेतवस्त्राढ्यां शुक्लस्रगनुलेपनाम् ।। 779
चतुर्भुजां चतुर्वक्त्रां वरदां द्वादशेक्षणाम् ।
रुद्राक्षमालावलयं बिभ्रतीं दक्षिणे करे ।। 780
वामे करे च खट्वाङ्गं त्रिशूलं दक्षिणे करे ।
वामे करेऽभयं देवीं तथैवार्धेन्दुधारिणीम् ।।
स्वर्णपीठासने सौम्ये यजुर्वेदस्वरूपिणीम् ।
माध्यन्दिनाख्यसवने सतीं गोवृषवाहनाम् ।। **शुक्लवर्णः** । 781

42b/3 **अथ सरस्वतीध्यानम् । मार्कण्डेये –**

देवीं सायाह्नसन्ध्यायां विष्णुरूपां सरस्वतीम् ।
स्थविरेन्दीवरश्यामां नीलकुञ्चितमूर्धजाम् ।। 782
चतुर्भुजां चैकवक्त्रां पद्मपत्रायतेक्षणाम् ।
शङ्खं चक्रं गदां चैव तथैवाभयदं पुनः ।। 783
पीताम्बरं दधानाञ्च दिव्यस्रगनुलेपनाम् ।

तृतीयसवनाख्याञ्च ध्यायेद्विष्णुस्वरूपिणीम् ।। 784
नीलपीठासने सौम्ये सामवेदस्वरूपिणीम् ।
वरदां गरुडारूढामाह्वनीये व्यवस्थिताम् ।। **श्यामवर्णः** । 785

42b/4 **अथ त्रिसन्ध्यात्मकसमष्टिगायत्रीध्यानम् । शारदातिलके एकविंशतिपटले उक्तम् –**

मुक्ताविद्रुमहेमनीलधवलच्छायैर्मुखैस्त्रीक्षणैः
युक्तामिन्दुनिबद्धरत्नमकुटां तत्वार्थवर्णात्मिकाम् ।
गायत्रीं वरदाभयाङ्कुशकशाश्शुभ्रं कपालं गुणं
शङ्खं चक्रमथारविन्दयुगलं हस्तैर्वहन्तीं भजे ।। 786
पञ्चमुखेषु पञ्च वर्णाः । देहे हेमवर्णः ।

43a/1 **अथ शाकम्भरीध्यानम् । पद्मपुराणे –**

शूलं पाशकपालचापकुलिशं बाणान् सृणिं खेटकं
शङ्खं चक्रगदाहिखड्गमभयं खट्वाङ्गदण्डां शिवाम् ।
वर्षाभाव्दशाद्धतान्मुनिगणान् शाकेन या रक्षति
लोकानां जननीं महेशदयितां तां स्तौमि शाकम्भरीम् ।। **रक्तवर्णः** । 787

43a/2 **अथ बनशङ्करीध्यानम् । पद्मपुराणे –**

कल्पान्तानलकायकान्तिसुभगां शूलं कपालं शरं
चापं चापि वराभयौ च परिघं शङ्खं च चक्रं गदाम् ।
बिभ्राणां शशिखण्डशोभिमकुटां रत्नाम्बरालङ्कृतां
वन्दे तां बनशङ्करीं त्रिणयनां वागीशविष्णुस्तुताम् ।। **रक्तवर्णः** । 788

43a/3 **अथ तुलजाभवानीध्यानम् । तत्कल्पे –**

रक्ताभामरुणां शुभांम्बरधरामानन्दपूर्णाननां
मुक्ताहारविभूषणां कुचभराक्रान्तां सुकाञ्चीगुणाम् ।

देवीं दिव्यरसान्नपूर्णकलशामम्भोजदर्वीकरां
ध्यायेच्छङ्करवल्लभां त्रिणयनामभ्रालकां भावये ।। **अरुणवर्णः** । 789

43a/4 **अथ तुलसीदेवीध्यानम् । तन्माहात्म्ये -**

ध्यायेच्च तुलसीं देवीं श्यामां कमललोचनाम् ।
प्रसन्नां पद्मकल्हारवराभयचतुर्भुजाम् ।। 790
किरीटहारकेयूरकुण्डलादिविभूषिताम् ।
धवलांशुकसंयुक्तां पद्मासननिषेदुषीम् ।। **श्यामवर्णः** । 791

43b/1 **अथ चन्द्रापरमेश्वरीध्यानम् । तत्कल्पे -**

करलसदरविन्दा चारुनेत्रारविन्दा
निवसतु हृदि चन्द्रा स्मेरवक्त्रारविन्दा ।
निखिलविबुधवृन्दावन्द्यपादारविन्दा
अतिशयितमरन्दामोदमाद्यन्मिलिन्दा ।। 792
करधृतकरवाला कंसदृष्ट्या कराला
गतिविजितमराला पक्ष्मपङ्क्त्याप्यराला ।
विकचकमलमाला योगिसङ्गीतशीला
वसतु रुचिरलीला चन्द्रिकानन्दबाला ।। 793
स्वर्णवर्णां महादेवीं दिव्यसिंहासने स्थिताम् ।
ध्यायेच्च वरदां देवीं चन्दिरां परमेश्वरीम् ।। **स्वर्णवर्णः** । 794

43b/2 **अथ चतुष्षष्टिकलादेवीध्यानम् । शाबरतन्त्रे -**

हस्तैः पद्मं रथाङ्गं गुणमथ हरिणं पुस्तकं वर्णमालां
टङ्कं शुभ्रं कपालं दरममृतलसद्धेमकुम्भं दधानाम् ।

मुक्ताविद्युत्पयोदस्फटिकनवजपाबन्धुरैः पञ्चवक्त्रैः
त्र्यक्षैर्वक्षोजनम्रां सकलशशिनिभां शारदां तां नमामि ।। **शुभ्रवर्णः** । 795

43b/3 **अथ मूलाधारपीठेश्वरीसाकिनीध्यानम् । षोढाकल्पे –**

मूलाधारस्थपद्मे श्रुतिदलसहिते पञ्चवक्त्रां त्रिणेत्रां
स्वर्णाभामस्थिसंस्थां सृणिमपि कमलं पुस्तकं ज्ञानमुद्राम् ।
बिभ्राणां बाहुदण्डैस्सुललितवरदाद्याभिवीतां मनोज्ञां
मुद्गान्नासक्तचित्तां मधुमदमुदितां साकनीं भावयेत्ताम् ।। **स्वर्णवर्णः** । 796

44a/1 **अथ स्वाधिष्ठानपीठेश्वरीकाकिनीध्यानम् । षोढाकल्पे –**

स्वाधिष्ठानाख्यपद्मे रसदललसिते वेदवक्त्रां त्रिणेत्रां
पीताभां धारयन्तीं त्रिशिखगुणकपालाभयां ज्यान्तवर्गाम् ।
मेदोधातुप्रतिष्ठामलिमदमुदितां बन्धिनीं पूगशक्त्या
पीतां दध्यन्नसक्तामभिमतफलदां काकिनीं भावयेत्ताम् ।। **पीतवर्णः** । 797

44a/2 **अथ मणिपूरपीठेश्वरीलाकिनीध्यानम् । षोढाकल्पे –**

नाभौ दिक्पत्रपद्मे त्रिवदनविलसत्त्रीक्षणां कृष्णवर्णां
शक्तिं दम्भोलिदण्डाभयमपि च भुजैर्धारयन्तीं महोग्राम् ।
डामर्याद्यैः परीतां पशुजनभयदां मांसधात्वासनस्थां
गौडान्ने सक्तचित्तां सकलसुखकरीं संस्मरेल्लाकिनीं ताम् ।। **कृष्णवर्णः** । 798

44a/3 **अथ अनाहतपीठेश्वरीराकिनीध्यानम् । षोढाकल्पे –**

हृत्पद्मे भानुपत्रे द्विवदनविलसद्दंष्ट्रिणीं श्यामवर्णां
टङ्कं शूलं कपालं डमरुमपि भुजैर्धारयन्तीं त्रिणेत्राम् ।
रक्तस्थां कालरात्रिप्रभृतिपरिवृतां शुद्धरक्ते प्रवृत्तां
श्रीमद्वीरेन्द्रवन्द्यामभिमतफलदां राकिनीं भावयेत्ताम् ।। **श्यामवर्णः** । 799

44a/4 अथ विशुद्धपीठेश्वरीढाकिनीध्यानम् । षोढाकल्पे –

ग्रीवाकूपे विशुद्धे स्वरदलकमले रक्तवर्णां त्रिणेत्रां
श्रीखट्वाङ्गं कपालं त्रिशिखमपि महाचर्म सन्धारयन्त्रीम् ।
वक्त्रेणैकेन युक्तां पशुजनभयदां पायसान्नप्रसक्तां
त्वक्स्थां वन्देऽमृतौघैः परिवृतवपुषं ढाकिनीं वीरचण्डाम् ।। रक्तवर्णः । ८००

44b/1 अथ आज्ञापीठेश्वरीहाकिनीध्यानम् । षोढाकल्पे –

भ्रूमध्ये बिन्दुपद्मे द्विदलविलसिते शुभ्रवर्णां कराब्जैः
बिभ्राणां ज्ञानमुद्रां डमरुकममलं चाक्षमालां कपालम् ।
षड्वक्त्रां मज्जसंस्थां त्रिणयनललितां हंसवत्यादियुक्तां
हारिद्रान्ने प्रसक्तां सकलसुरनतां हाकिनीं भावयेत्ताम् ।। श्वेतवर्णः । 801

अथ जालन्धरपीठेश्वरीयाकिनीध्यानरीत्या मूलाधारासाकिनीमारभ्य

आज्ञापीठस्थडाकिनीपर्यन्तं षण्णां चक्रस्थदेवतानां मुखवर्णहस्तायुधाहारपद्मदलसंख्यासहितः [जालन्धरपीठेश्वरीयाकिनीध्यानरीत्या] प्रतिमाविवरणम् ।

२१ (एकविंशति) मुखानां वर्णाः ।	आहार ६ षट्कस्य विवरणम्
पञ्च स्वर्णवर्णमुखानि ।	मुद्गान्नाहारः ।
चत्वारि पीतवर्णमुखानि ।	दध्यन्नाहारः ।
त्रीणि कृष्णवर्णमुखानि ।	गुडान्नाहारः ।
द्वे श्यामवर्णमुखे ।	रक्तान्नाहारः ।
एकं रक्तवर्णमुखम् ।	पायसान्नाहारः ।
षट् श्वेतवर्णमुखानि ।	हरिद्रान्नाहारः ।

मूलाधारपीठेश्वरीं साकिनीमारभ्य आज्ञापीठेश्वरीहाकिनीपर्यन्तं षड्देवतानाम् आयुधानि पञ्चाशत्पद्मदलानि चतुर्विंशति भुजाः चतुर्विंशत्यायुधानि शङ्खचक्राद्यन्यान्यायुधानि च लिखितानि वर्तन्ते । एतल्लक्षण – लक्षिता जालन्धरपीठेश्वरीयाकिनीप्रतिमा अधस्तादालिखिता विद्यते ।

44b/2 अथ जालन्धरपीठेश्वरीयाकिनीध्यानम् । षोढाकल्पे -

मुण्डव्योमस्थपद्मे सकलदलयुते याकिनीं भैरवीं तां
यक्षिण्याद्यां समस्तायुधलसितकरां सर्ववर्णां समष्टिम् ।
रादीनां सर्ववक्त्रां सकलसुखकरीं सर्वधातुस्वरूपां
सर्वान्ने सक्तचित्तां परशिवरसिकां भावयेद्याकिनीं ताम् 802
पीठदेवतासङ्केतसकलारूढहय .... ।।

अथ शरीरस्थषट्चक्रक्रमः । योगशास्त्रे -

आधारे लिङ्गनाभौ हृदयसरसिजे तालुमूले ललाटे
द्वे पत्रे षोडशारे द्विदशदशदले द्वादशार्धे चतुष्के ।
वासान्ते बालमध्ये डषकठसहितं कण्ठदेशे स्वराणां
हंक्षं तत्त्वार्थयुक्तं सकलदलगतं वर्णरूपं नमामि ।। 803

45a/1 अथ ब्राह्मीदेवता नृसिंह्मप्रासादे -

तत्र ब्राह्मी चतुर्वक्त्रा षड्भुजा हंससंस्थिता ।
पिङ्गाभा भूषणोपेता मृगचर्मोत्तरीयका ।।
वरं सूत्रं स्रुवं धत्ते दक्षबाहुत्रये क्रमात् ।
वामे तु पुस्तकं कुण्डीं बिभ्रती चाभयप्रदम् ।। पीतवर्णः । 805

45a/2 अथ माहेश्वरीदेवता । नृसिंहप्रासादे -

माहेश्वरी वृषारूढा पञ्चवक्त्रा त्रिलोचना
श्वेतवर्णा दशभुजा चन्द्ररेखाविभूषिता ।। 806
खड्गं वज्रं त्रिशूलञ्च परशुं चाभयं वरम् ।
पाशं घण्टां तथा नागमङ्कुशं बिभ्रती करैः ।। श्वेतवर्णः । 807

45a/3 **अथ कौमारीदेवता । नृसिंहप्रासादे-**

षडानना तु कौमारी पाटलाभा सुशीलका ।
रविबाहुर्मयूरस्था वरदा शक्तिधारिणी ।। 808
पताकां बिभ्रती दण्डं पात्रं बाणञ्च दक्षिणे ।
वामे चापमधो घण्टां कमलं कुक्कुटं तथा ।।
परशुं बिभ्रती चैव तदधस्त्वभयान्विता । **पाटलवर्णः** । 809

45a/4 **अथ वैष्णवीदेवता । नृसिंहप्रासादे -**

वैष्णवी तार्क्ष्यगा श्यामा षड्भुजा वनमालिनी ।
वरदा गदिनी दक्षे बिभ्रती च करेऽम्बुजम् ।।
शङ्खचक्राभयान्वामे साचीयं विलसद्भुजा । **नीलवर्णः** । 810

45b/1 अथ वाराहीध्यानम् । नृसिंहप्रासादे -

कृष्णवर्णा तु वाराही महिषस्था महोदरी ।
वरदा दण्डिनी खड्गं बिभ्रती दक्षिणे करे ।।
खेटपात्राभयान्वामे सूकरास्या लसद्भुजा । **कृष्णवर्णः** 811

45b/2 **अथ इन्द्राणीदेवताध्यानम् । नृसिंहप्रासादे -**

ऐन्द्री सहस्रदृक्सौम्या हेमाभा गजसंस्थिता ।
वरदा सूत्रिणी वज्रं बिभ्रत्यूर्ध्वं तु दक्षिणे ।।
वामे तु कमलं पात्रं ह्यभयं तदधः करे । **कनकवर्णः** । 812

45b/3 **अथ चण्डिकाध्यानम् । नृसिंहप्रासादे -**

चण्डिका श्वेतवर्णा सा शिवरूपा च सिंहगा ।
जटिला वर्तुलत्र्यक्षा वरदा शूलधारिणी ।।
कर्त्रिकां बिभ्रती दक्षे पाशपात्राभयान्विता । **श्वेतवर्णः** । 813

45b/4 **अथ चतुष्षष्टियोगिनीध्यानम् । नामानि च रुद्रयामले -**

तत्र प्रथमाष्टकदेवताध्यानम् -

आद्यष्टकं सुवर्णाभं त्रिशूलं डमरुं तथा ।
पाशं चासिं दधानं च ध्यायेत्सर्वाङ्गसुन्दरम् ।। 814
दिव्ययोगी महायोगी सिद्धयोगी महेश्वरी ।
पिशाचिनी डाकिनी च कालरात्री निशाचरी ।। **कनकवर्णः** । 815
एता अष्टावपि देवताः समानवर्णा इति एकैव प्रतिमा आलिखिता वर्तते ।

46a/1 **अथ द्वितीयाष्टकदेवताध्यानम् । रुद्रयामले -**

अथ द्वितीयकं ध्यायेदक्षमालामथांशुकम् ।
दधानं पुस्तकं वीणां सुश्वेतं मणिभूषणम् ।। 816
कङ्कालीरौद्रवेताली हूङ्कारी भुवनेश्वरी ।
ऊर्ध्वकेशी विरूपाक्षी शुष्काङ्गी नरभोजिनी ।। **श्वेतवर्णः** । 817
एता अष्टावपि देवताः समानरूपा इति लक्षणार्थं एकैव प्रतिमालिखिता वर्तते ।

46a/2 **अथ तृतीयाष्टकदेवताध्यानम् । रुद्रयामले -**

ज्वालां शक्तिं गदां कुन्तं दधानं नीलवर्णकम् ।
ध्यायेत्तृतीयं शुभदमष्टकं शुभलक्षणम् ।। 818
फट्कारी वीरभद्री च धूम्राक्षी कलहप्रिया ।
रक्ताक्षी राक्षसी घोरा विश्वरूपा ..... ।।**नीलवर्णः** । 819
एता अष्टावपि देवताः समानरूपा इति लक्षणार्थं एकैव प्रतिमा आलिखिता वर्तते ।

46a/3 **अथ तुरीयाष्टकदेवताध्यानम् । रुद्रयामले -**

खड्गं खेटं च पटसं दधानं परशुन्तथा ।
धूम्रवर्णमभिप्रेतं ध्यायेदष्टकमादरात् ।। **धूम्रवर्णः** । 820
भयङ्करी

कामाक्षी चोग्रचामुण्डी भीषणा त्रिपुरान्तका ।
वीरकौमारिका चण्डी वाराहीति .... ।। 820a

एता अष्टावपि समानरूपा इति एकैव प्रतिमालिखिता वर्तते ।

46a/4 अथ पञ्चमाष्टकदेवताध्यानम् । रुद्रयामले –

कुन्तं खेटं च परिघं भिण्डिवालं तथैव च ।
पञ्चमाष्टकमेतद्धि श्वेतं स्यात्सुमनोहरम् ।। 821

मुण्डधारिणी
भैरवी हस्तिनी क्रोधदुर्मुखी प्रेतवाहिनी ।
खट्वाङ्गदीर्घलम्बोष्ठी मालती मन्त्रयोगिनी ।। **श्वेतवर्णः** । 822

एता अष्टावपि देवताः समानवर्णा इति एका प्रतिमा आलिखिता वर्तते ।।

46b/1 अथ षष्ठाष्टकदेवताध्यानम् । रुद्रयामले –

भिण्डिवालं च परिघं कुन्तं खेटं तथैव च ।
षष्ठाष्टकमहं ध्याये पीतवर्णं मनोहरम् ।। 823

अस्थिनी चक्रिणी ग्राहा कङ्काली भुवनेश्वरी ।
कण्टकी ताटकी शुभ्रा .... ।। **पीतवर्णः** । 824

एता अष्टावपि देवताः समानवर्णा इति एका प्रतिमालिखिता वर्तते ।।

46b/2 अथ सप्तमाष्टकदेवताध्यानम् । रुद्रयामले–

खेटं कुन्तं च परिघं दधानं भिण्डिवालकम् ।
ऋष्यष्टकमहं ध्याये रक्तवर्णं सुशोभनम् ।। 825

.... क्रियादूती करालिनी ।
शङ्खिनी पद्मिनी क्षीरा असङ्घा च प्रहारिणी ।। 826

लक्ष्मीः .... । **रक्तवर्णः** ।

एता अष्टावपि देवताः समानरूपा इति एकैव प्रतिमालिखिता वर्तते ।

46b/3 अथ अष्टाष्टकदेवताध्यानम् । रुद्रयामले –

परिघं भिण्डिवालञ्च तथा कुन्तञ्च खेटकम् ।
तटित्प्रभं विभूषाढ्यं ध्यायेदष्टाष्टकं शुभम् ।। 827
.... कामुकी लोलकाकदृष्टिरधोमुखी ।
धूर्जटी मालिनी घोरा कपाली विषभोजिनी ।।
चतुष्षष्टिस्समाख्याता योगिन्यो वरसिद्धिदाः । **तडिद्वर्णः ।** 828
एता अष्टावपि समानरूपा इति एकैव प्रतिमा लक्षणार्थमालिखिता वर्तते ।

46b/4 अथ अष्टमहालक्ष्मीध्यानम् । नृसिंहप्रासादे – पाञ्चरात्रे – मयूखे–
अर्थर्वणरहस्ये च । तत्र द्विभुजलक्ष्मीध्यानम् । नृसिंहप्रासादे –
हरेः समीपे कर्तव्या लक्ष्मीस्तु द्विभुजा नृप ।
दिव्यरूपाम्बुजकरा सर्वाभरणभूषिता ।। **कनकवर्णः ।** 829

47a/1 अथ गजलक्ष्मीध्यानम् । पाञ्चरात्रे –

लक्ष्मीश्शुक्लाम्बरा देवी रूपेणाप्रतिमा भुवि ।
पृथक् चतुर्भुजा कार्या देवी सिंहासने शुभा ।। 830
सिंहासनेस्याः कर्तव्यं कमलं चारुकर्णिकम् ।
अष्टपत्रं महाभागकर्णिकायां सुसंस्थिता ।। 831
विनायकवदासीना देवी कार्या चतुर्भुजा ।
बृहन्नालं करे कार्यं तस्याश्च कमलं शुभम् ।। 832
दक्षिणे यादवश्रेष्ठ केयूरप्रान्तसंस्थितम् ।
वामेऽमृतघटः कार्यः तथा राजन्मनोहरः ।। 833
तस्या अन्यौ करौ कार्यौ बिल्वशङ्खधरौ द्विज ।
आवर्जितकरं कार्यं तत्पृष्ठे कुञ्जरद्वयम् ।।
देव्याश्च मस्तके कार्यं पद्मं चापि मनोहरम् । **स्वर्णवर्णः ।।** 834

47a/2 **अथ महालक्ष्मीध्यानम् । नृसिंहप्रासादे – तदुक्तं विश्वकर्मणा ।**

क्षेत्रात्कोल्लापुराधन्या महालक्ष्मीर्यथोच्यते ।
लक्ष्मीवत्सा तदा कार्या सर्वाभरणभूषिता ।। 835
दक्षिणाधः करे पात्रमूर्ध्वे कौमोदकी तथा ।
वामेऽथ खेटकं धत्ते श्रीफलं तदधः करे ।।
बिभ्रती मस्तके लिङ्गं पूजनीया विभूतये । **स्वर्णवर्णः** । 836

47a/3 **अथ श्रीदेवीध्यानम् । मयूखे –**

पाशाक्षमालिकाम्भोजसृणिभिर्याम्यसौम्ययोः ।
पद्मासनस्थां कुर्वीत श्रियं त्रैलोक्यमातरम् ।। **स्वर्णवर्णः** । 837

47a/4 **अथ वीरलक्ष्मीध्यानम् । पाञ्चरात्रे –**

वीरलक्ष्मीति विख्याता वरदाभयहस्तिनी ।
ऊर्ध्वपद्मद्वयौ हस्तौ तथा पद्मासने स्थिता ।। **कनकवर्णः** । 838

47b/1 **अथ द्विभुजावीरलक्ष्मीध्यानम् । पाञ्चरात्रे –**

दक्षिणं त्वभयञ्चैव उत्तरं वरदं तथा ।
ऊरू पद्मदलाकारौ वीरश्रीमूर्तिलक्षणम् ।। **कनकवर्णः** । 839

47b/2 **अथ अष्टभुजावीरलक्ष्मीध्यानम् । पाञ्चरात्रे –**

पाशाङ्कुशाक्षसूत्रवराभयगदापद्मपात्रहस्ताकार्या । **कनकवर्णः** ।

47b/3 **अथ प्रसन्नलक्ष्मीध्यानम् । अथर्वणरहस्ये –**

वन्दे लक्ष्मीं परशिवमयीं शुद्धजाम्बूनदाभां
तेजोरूपां कनकवसनां सर्वभूषोज्ज्वलाङ्गीम् ।
बीजापूरं कनककलशं हेमपद्मे दधाना

माद्यां शक्तिं सकलजननीं विष्णुवामाङ्कसंस्थाम् ।। **स्वर्णवर्णः** । 840

47b/4 **अथ सिद्धलक्ष्मीध्यानम् । मन्त्रदेवताप्रकाशिकायां –**

पञ्चवक्त्रां दशभुजां पीनोन्नतपयोधराम् ।
तटित्कोटिसमप्रख्यां सिन्दूरारुणविग्रहाम् ।। 841
अक्षमालां कपालञ्च शूलं खड्गञ्च बिभ्रतीम् ।
अपि खेटं स्वर्णघण्टां पाशाङ्कुशवराभयान् ।। 842
नीलग्रीवां चन्द्रमौलिं त्रिणेत्रां वरभूषणाम् ।
सर्वसिद्धिप्रदां देवीं सिद्धिलक्ष्मीं नमाम्यहम् ।। **सिन्दूरवर्णः** । 843

48a/1 **अथ पद्मनामकलक्ष्मीध्यानम् । पाञ्चरात्रे क्रियापादे –**

पद्मा पद्मासनासीना पद्माभा पद्मवासिनी ।
हेमरत्नोज्ज्वलं नक्रकुण्डलं कर्णमण्डनम् ।। 844
चन्द्रबिम्बामलमुखी कर्णपूरायतेक्षणा ।
सयौवना सुरम्याङ्गी कुञ्चितभ्रूःसविभ्रमा ।। 845
रक्तोष्ठी पीनगण्डा च कञ्चुकाच्छादितस्तनी ।
शिरसो मण्डनं शङ्खचक्रसीमन्तपद्मकम् ।। 846
नागहस्तसमौ बाहू केयूरकटकोज्वलौ ।
पङ्कजं श्रीफलं चैव वामके दक्षिणे तथा ।। 847
शोभनाम्बरसम्पन्ना विपुलश्रोणिके तथा ।
मेखलाकटिसूत्राङ्का लक्ष्मीर्लक्ष्मीविवर्धिनी ।। **पद्मवर्णः** । 848

48a/2 **अथ विष्णुपरिवारशक्तीनां ध्यानम् । पद्मपुराणे –**

सुवर्णनिभशोभा श्रीःस्यात्साभूरर्जुनच्छविः ।
सरस्वती सिता रक्ता प्रीतिः श्यामनिभाकृतिः ।। 849
कीर्ती रक्ता भवेच्छान्तिः स्फटिकाभा समीरिता ।
तुष्टिः पीता भवेत्पुष्टिः श्यामा देव्यस्तु ताः स्मृताः ।
पद्मद्वयकराश्चैव वराभयकरास्तुताः ।। 850

एवं नवप्रतिमा अपि एकरूपा इति लक्षणार्थं एकैव प्रतिमालिखिता वर्तते ।
श्रीः स्वर्णवर्णः । भूमिः शुभ्रवर्णः । सरस्वती शुभ्रवर्णः ।
प्रीतिः रक्तः । कृतिः श्यामवर्णः । कीर्तिः रक्तवर्णः शान्तिः स्फटिकवर्णः ।
तुष्टिः पीतवर्णः पुष्टिः श्यामवर्णः ।

48a/3 अथ अकारादिक्षकारान्तं अक्षरस्वरूपाणि सिद्धशाबरतन्त्रे –

एतेषामभिमानिदेवताध्यानवर्णायुधलक्षणानि च पाञ्चरात्रागमे द्रष्टव्यानि ।

तत्र अकारस्वरूपम् –

अजामुखी रक्तवर्णा हंसगा धवलांशुका ।
शरासनं वरं दक्षे धत्ते वामे शराभयौ ।। रक्तवर्णः । 851

एतदभिमानिदेवता विष्णुः । षडन्वयपरीक्षादूर्वासकृतमहिम्नव्याख्याने मन्त्रशास्त्रे तन्त्रान्तरे च । एतेषां ५१ अक्षराणां शरीराणि दीर्घाणि । गात्रप्रमाणे च अतिकाये ।

48b/1 अथ आकारस्वरूपम् । सिद्धशाबरतन्त्रे –

आकाराख्याथर्वणी तु श्यामा शुक्लाम्बराश्वगा ।
धत्ते खड्गं च खेटं च क्रमेणैव वराभयौ ।। श्यामवर्णः । 852
एतदाभिमानी मधुसूदनः । अतिकायः ।

48b/2 अथ इकारस्वरूपम् । सिद्धशाबरतन्त्रे –

इकाराख्या त्विलादेवी श्वेता मत्तेभगा शुभा ।
चन्द्रहासवरौ दक्षे वामे धत्ते गदाभयौ ।। श्वेतवर्णः । 853
अभिमानिदेवता त्रिविक्रमः । द्व्येकयोजनः ।

48b/3 अथ ईकारस्वरूपम् । सिद्धशाबरतन्त्रे –

ईश्वरी स्वर्णवर्णाभा वृषारूढा सितांशुका ।
शारिकां च वरं दक्षे वामे धतेऽङ्कुशाभयौ ।। **स्वर्णवर्णः** । 854
एतदभिमानिदेवता वामनः ।१० योजनदीर्घा । ५ योजनस्थूला ।

48b/4 अथ उकारस्वरूपम् । सिद्धशाबरतन्त्रे –

उग्रादेवी ह्युकाराख्या षड्भुजा सिंहगा सिता ।
दक्षे शूलाङ्कुशवरान्वामे पाशगदाभयान् ।। **शुभ्रवर्णः** । 855
एतदभिमानिदेवता विष्णुः । २००० योजनानि ।

48b/5 अथ ऊकारस्वरूपम् । सिद्धशाबरतन्त्रे –

ऊकारोर्जस्वला देवी शार्दूलवरवाहना ।
रक्ता चतुर्भुजा धत्ते खड्गखेटवराभयान् ।। रक्तवर्णः । 856
एतदभिमानी हृषीकेशः । २००० योजनानि

48b/6 अथ ऋकारस्वरूपम् । सिद्धशाबरतन्त्रे –

ऋतधामा ऋकाराख्या रक्तवर्णा वृषस्थिता ।
दक्षे पाशवरौ धत्ते तथा वामेऽङ्कुशाभयौ ।। **रक्तवर्णः**। 857
एतदभिमानी पद्मनाभः । २००० योजनानि ।

49a/1 अथ ॠकारस्वरूपम् । सिद्धशाबरतन्त्रे –

ॠकाराख्या रेणुकेयं षडास्या षड्भुजा सिता ।
शूलं पाशवरं दक्षे वामे खड्गगदाभयान् ।।
दधाना रक्तसिंहस्था क्रूरा लोकभयङ्करी । **श्वेतवर्णः** । 858
एतदभिमानी दामोदरः । २००० योजनानि ।

49a/2 **अथ लृकारस्वरूपम् । सिद्धशाबरतन्त्रे –**

लृतंभराल्पकाराख्या श्यामा व्याघ्रवरस्थिता ।
चतुर्मुखाष्टहस्तेयं धत्तेऽस्त्रान् दक्षिणैः करैः ।। 859
त्रिशूलपाशडमरूवरान्वामकरैस्तथा ।
खड्गं कपालमुसलाभयान् पीताम्बरा शुभा ।। **श्यामवर्णः** । 860
एतदभिमानी शम्भुः । अत्युन्नतः ।

49a/3 **अथ लॄकारस्वरूपम् । सिद्धशाबरतन्त्रे –**

लॄकारा लॄञ्जिका ज्येष्ठा पुष्पदन्तगजस्थिता ।
रक्ता दशाभुजा धत्ते दक्षादिक्रमशः करैः ।। 861
त्रिशूलपाशमुसलचन्द्रहासवरान् शुभान् ।
वामैः करैः खड्गखेटगदाशक्त्यभयांस्तथा ।। **रक्तवर्णः** । 862
एतदभिमानी नारायणः । अतिदीर्घविस्तारः ।

49a/4 **अथ एकारस्वरूपम् । सिद्धशाबरतन्त्रे –**

एकाराख्या रेवती स्याद्दशास्या रुण्डमालिनी ।
रक्ता विंशद्भुजा सिंहवाहना फाललोचना ।। 863
अर्के धत्ते चक्रशूलपाशखड्गकमण्डलून् ।
अक्षसूत्रं च चिन्मुद्रां भृशुण्डीं मुद्गरं वरम् ।। 864
वामे धत्ते करैः शङ्खभिण्डीडमृगखेटकान् ।
कपालं दहनं शोषं दण्डं चैव गदाभयान् ।। **रक्तवर्णः** । 865
एतदभिमानी माधवः । महान् ।

49a/5 **अथ ऐकारस्वरूपम् । सिद्धशाबरतन्त्रे –**

ऐकाराख्या शुष्कपूर्वा रेवती त्रिशिरास्सिता ।
मयूरगा षड्भुजेयं रक्तकेशैश्च संवृता ।। 866

अर्कैर्धत्ते करैश्चक्रं त्रिशूलं च वरं तथा ।
वामैश्शङ्खं गदां गुर्वीं करैर्धत्तेऽभयं तथा ।। **शुभ्रवर्णः ।** 867
एतदभिमानी गोविन्दः । कोटियोजनानि ।

49a/6 **अथ ओकारस्वरूपम् । सिद्धशाबरतन्त्रे –**

ओकारौजस्विनी देवी रक्तवर्णा षडानना ।
मयूरगार्कबाहुस्स्याद्धत्ते दक्षेऽङ्कुशं शरम् ।। 868
खड्गं पाशं च चिन्मुद्रां वरं चाकेकरेक्षणा ।
वामे शूलं कार्मुकं च खेटं मुसलमेव च ।।
पुस्तकं चाभयं चैव सर्वशत्रुभयङ्करी । **रक्तवर्णः ।** 869
एतदभिमानी वासुदेवः । अतिस्थूलः ।

49b/1 **अथ औकारस्वरूपम् । सिद्धशाबरतन्त्रे –**

औकाराख्या ह्यघोरेयं कराला दीर्घजिह्विका ।
एकवक्त्रा चक्रनेत्रा भ्रुकुटीकुटिलेक्षणा ।। 870
नीलमेघनिभा रौद्री भेरुण्डवरवाहना ।
षड्भुजार्ककरैर्धत्ते शूलं खड्गं वरं तथा ।।
गदा खेटाभयान्वामे दधाना च महोदरी ।। **श्यामवर्णः ।** 871
एतदभिमानिदेवता सङ्कर्षणः ।

49b/2 **अथ अङ्कारस्वरूपम् । सिद्धशाबरतन्त्रे –**

अञ्जनाभाञ्जनादेवी पञ्चास्या जटिला कृशा ।
महोदरी महाव्याघ्रवरवाहनमास्थिता ।।
चतुर्भुजा शूलपाशवराभयकरा मता ।। **कृष्णवर्णः ।** 872
एतदभिमानी प्रद्युम्नः । अप्रमाणः ।

49b/3 **अथ अःकारस्वरूपम् । सिद्धशाबरतन्त्रे –**

अ इत्याख्यात्वजादेवी त्रिशिरा च त्रिलोचना ।
रक्ता पीताम्बरा क्रूरतरक्षुवरवाहना ।। 873
षड्भुजा शूलपट्टासिवरदानकराञ्चिता ।
वामेऽङ्कुशमहाखेटाभयान् धत्ते करैः क्रमात् ।। **रक्तवर्णः** । 874
एतदभिमानिदेवता अनिरुद्धः । १००० योजनानि ।

49b/4 **अथ ककारस्वरूपम् । सिद्धशाबरतन्त्रे –**

भूतविन्यासिनी शुभ्रा गजारूढा चतुर्भुजा ।
त्रिशूलं च वरं दक्षे वामेऽङ्कुशमथाभयम् ।। **श्वेतवर्णः** । 875
एतदभिमानिदेवता विधिः । २००० योजनानि ।

49b/5 **अथ खकारस्वरूपम् । सिद्धशाबरतन्त्रे –**

खञ्जरीटस्थिता पीता त्रिशिराश्च त्रिशूलिनी ।
खाख्या खद्योतिनी खड्गवराभयकरा मता ।। **पीतवर्णः** । 876
एतदभिमानिदेवता सुदर्शनः । १०० योजनानि ।

49b/6 **अथ गकारस्वरूपम् । सिद्धशाबरतन्त्रे –**

गाख्या धूम्रा चतुर्वक्त्रा सिंहस्थाष्टभुजा शुभा ।
धूम्राभा दक्षिणे धत्ते शूलं चाक्षं स्रुवं वरम् ।।
वामे तु पुस्तकं कुण्डीं कपालमभयं क्रमात् ।। **धूम्रवर्णः** । 877
एतदभिमानिदेवता वाणी । १०० योजनानि ।

50a/1 **अथ घकारस्वरूपम् । सिद्धशाबरतन्त्रे –**

कृष्णवर्णा घरूपी च सूकरास्या कृशोदरी ।
षड्भुजा शूलखट्वाङ्गवरान् दक्षभुजैः क्रमात् ।।

वामे खड्गं तथा खेटं अभयं शत्रुभञ्जनी ।। **कृष्णवर्णः** । 878

एतदभिमानी शाङ्गर्धारी । १००० योजनानि ।

50a/2 **अथ ङकारस्वरूपम् । सिद्धशाबरतन्त्रे –**

अनन्तशक्तिनामाढ्या रक्तबर्हिणवाहना ।

षडाननेषुचापासिखेटदानाभयान्विता ।।**रक्तवर्णः** । 879

एतदभिमानिदेवता नन्दकः । अर्धकोटिस्थूलः । कोटियोजनदीर्घः ।

50a/3 **अथ चकारस्वरूपम् । सिद्धशाबरतन्त्रे –**

सुषमा चैकवक्त्रेषा हयारूढा चतुर्भुजा ।

खड्गखेटधरा चाख्या वराभयकरा शुभा ।।**स्वर्णवर्णः** । 880

एतदभिमानी नन्दकः । कोटियोजनानि ।

50a/4 **अथ छकारस्वरूपम् । सिद्धशाबरतन्त्रे –**

छो निर्झरारुन्धतीयं पीता मर्कटवाहना ।

त्रिशूलं छुरिकां पाशं खेटं च दधती शुभा ।।**पीतवर्णः** । 881

एतदभिमानिदेवता यमः । कोटियोजनानि ।

50a/5 **अथ जकारस्वरूपम् । सिद्धशाबरतन्त्रे –**

जो भोगदायी रक्तास्या त्रिणेत्रा सिंहवाहना ।

चतुर्भुजा खड्गखेटवराभयकरान्विता ।। **रक्तवर्णः** । 882

एतदभिमानी मुसली । १००० योजनानि ।

50a/6 **अथ झकारस्वरूपम् । सिद्धशाबरतन्त्रे –**

झो निर्झरनदी देवी शरन्मेघनिभाम्बुजम् ।

पाशं वराभयौ धत्ते नक्रस्था शुभदा नृणाम् ।। **शुभ्रवर्णः** । 883

एतदभिमानी अङ्कुशधारी । २००० योजनानि ।।

49b/3 अथ अःकारस्वरूपम् । सिद्धशाबरतन्त्रे –

अ इत्याख्यात्वजादेवी त्रिशिरा च त्रिलोचना ।
रक्ता पीताम्बरा क्रूरतरक्षुवरवाहना ।। 873
षड्भुजा शूलपट्टासिवरदानकराञ्चिता ।
वामेऽङ्कुशमहाखेटाभयान् धत्ते करैः क्रमात् ।।रक्तवर्णः । 874
एतदभिमानिदेवता अनिरुद्धः । १००० योजनानि ।

49b/4 अथ ककारस्वरूपम् । सिद्धशाबरतन्त्रे –

भूतविन्यासिनी शुभ्रा गजारूढा चतुर्भुजा ।
त्रिशूलं च वरं दक्षे वामेऽङ्कुशमथाभयम् ।। **श्वेतवर्णः** । 875
एतदभिमानिदेवता विधिः । २००० योजनानि ।

49b/5 अथ खकारस्वरूपम् । सिद्धशाबरतन्त्रे –

खञ्जरीटस्थिता पीता त्रिशिराश्च त्रिशूलिनी ।
खाख्या खद्योतिनी खड्गवराभयकरा मता ।। **पीतवर्णः** । 876
एतदभिमानिदेवता सुदर्शनः । १०० योजनानि ।

49b/6 अथ गकारस्वरूपम् । सिद्धशाबरतन्त्रे –

गाख्या धूम्रा चतुर्वक्त्रा सिंहस्थाष्टभुजा शुभा ।
धूम्राभा दक्षिणे धत्ते शूलं चाक्षं सुवं वरम् ।।
वामे तु पुस्तकं कुण्डीं कपालमभयं क्रमात् ।। **धूम्रवर्णः** । 877
एतदभिमानिदेवता वाणी । १०० योजनानि ।

50a/1 अथ घकारस्वरूपम् । सिद्धशाबरतन्त्रे –

कृष्णवर्णा घरूपी च सूकरास्या कृशोदरी ।
षड्भुजा शूलखट्वाङ्गवरान् दक्षभुजैः क्रमात् ।।

वामे खड्गं तथा खेटं अभयं शत्रुभञ्जनी ।। **कृष्णवर्णः** । 878

एतदभिमानी शाङ्‍र्गधारी । १००० योजनानि ।

50a/2 **अथ ङकारस्वरूपम् । सिद्धशाबरतन्त्रे –**

अनन्तशक्तिनामाढ्या रक्तबर्हिणवाहना ।

षडाननेषुचापासिखेटदानाभयान्विता ।। **रक्तवर्णः** । 879

एतदभिमानिदेवता नन्दकः । अर्धकोटिस्थूलः । कोटियोजनदीर्घः ।

50a/3 **अथ चकारस्वरूपम् । सिद्धशाबरतन्त्रे –**

सुषमा चैकवक्त्रेषा हयारूढा चतुर्भुजा ।

खड्गखेटधरा चाख्या वराभयकरा शुभा ।। **स्वर्णवर्णः** । 880

एतदभिमानी नन्दकः । कोटियोजनानि ।

50a/4 **अथ छकारस्वरूपम् । सिद्धशाबरतन्त्रे –**

छो निर्झरारुन्धतीयं पीता मर्कटवाहना ।

त्रिशूलं छुरिकां पाशं खेटं च दधती शुभा ।। **पीतवर्णः** । 881

एतदभिमानिदेवता यमः । कोटियोजनानि ।

50a/5 **अथ जकारस्वरूपम् । सिद्धशाबरतन्त्रे –**

जो भोगदायी रक्तास्या त्रिणेत्रा सिंहवाहना ।

चतुर्भुजा खड्गखेटवराभयकरान्विता ।। **रक्तवर्णः** । 882

एतदभिमानी मुसली । १००० योजनानि ।

50a/6 **अथ झकारस्वरूपम् । सिद्धशाबरतन्त्रे –**

झो निर्झरनदी देवी शरन्मेघनिभाम्बुजम् ।

पाशं वराभयौ धत्ते नक्रस्था शुभदा नृणाम् ।। **शुभ्रवर्णः** । 883

एतदभिमानी अङ्कुशधारी । २००० योजनानि ।।

50b/1 **अथ ञकारस्वरूपम् । सिद्धशाबरतन्त्रे –**

ञ्याऽऽख्या प्रबोधिनी शुभ्रा सिंहस्था चित्स्वरूपिणी ।
त्रिशूलाम्बुजचिन्मुद्राभयान्वितकरा शुभा ।। **शुभ्रवर्णः ।** 884
एतदभिमानी भृगुः । लक्षयोजनानि ।

50b/2 **अथ टकारस्वरूपम् । सिद्धशाबरतन्त्रे –**

टाख्या च धारिणी देवी शूलटंकवराभयान् ।
धत्ते मत्तमतङ्गस्था पाटलाभा सितांशुका ।। **पाटलवर्णः ।** 885
एतदभिमानी कूर्मः । लक्षयोजनानि ।

50b/3 **अथ ठकारस्वरूपम् । सिद्धशाबरतन्त्रे –**

क्रिया सरस्वती ठाख्या टङ्कांकुशवराभयान् ।
धत्ते सिंहवरारूढा चैकवक्त्रारुणा मता ।। **अरुणवर्णः ।** 886
एतदभिमानिदेवता पट्टाभिरामः ।

50b/4 **अथ डकारस्वरूपम् । सिद्धशाबरतन्त्रे –**

तत्कारिणी पञ्चवक्त्रा सिता टङ्कगदाधरा ।
चतुर्बाहुः कुक्कुटस्था वराभयकरा च सा ।। **शुभ्रवर्णः ।** 887
एतदभिमानी गरुडः । १००० योजनानि ।

50b/5 **अथ ढकारस्वरूपम् । सिद्धशाबरतन्त्रे –**

ढरूपिणी श्रीघनाख्या पञ्चवक्त्रा मयूरगा ।
तडिद्गौरी करैर्धत्ते शूलटङ्कवराभयान् ।। **हेमवर्णः ।** 888
एतदभिमानिन्यः सप्तमातृकाः । १००० योजनानि ।

50b/6 **अथ णकारस्वरूपम् । सिद्धशाबरतन्त्रे –**

णकाराख्या तु देवेशी रक्ता बर्हिणवाहना ।
एकवक्त्रा शूलशक्तिवराभयकरा शुभा ।। **रक्तवर्णः** । 889
एतदभिमानी विष्णुः । १००० योजनानि ।

51a/1 **अथ तकारस्वरूपम् । सिद्धशाबरतन्त्रे ।**

ताख्या सरस्वती शुभ्रा सितपद्मासनांशुका ।
एकवक्त्रा करैर्धत्ते वीणातन्त्रीवराभयान् ।। **शुभ्रवर्णः** । 890
एतदभिमानिदेवता अच्युतः । १००० योजनानि ।

51a/2 **अथ थकारस्वरूपम् । सिद्धशाबरतन्त्रे –**

पञ्चवक्त्रा सिता थाख्या नीलकण्ठा सरस्वती ।
शारिकां डमरुं धत्ते वृषारूढा वराभयौ ।।**श्वेतवर्णः** । 891
एतदभिमानी पुरुषोत्तमः । कोटियोजनानि ।

51a/3 **अथ दकारस्वरूपम् । सिद्धशाबरतन्त्रे –**

एकवक्त्रारुणा दाख्याष्टभुजा भोगदायिनी ।
शारिकामम्बुजं वीणां डमृगैणवराभयान् ।। **अरुणवर्णः** । 892
एतदभिमानी अत्रिः । कोटियोजनानि ।

51a/4 **अथ धकारस्वरूपम् । सिद्धशाबरतन्त्रे –**

श्यामला श्यामला धाख्या ह्येकवक्त्रा चतुर्भुजा ।
वृषस्था शारिकामब्जं करैर्धत्ते वराभयौ ।। **श्यामवर्णः** । 893
एतदभिमानी कुबेरः । चतुर्लक्षयोजनानि ।

51a/5 **अथ नकारस्वरूपम् । सिद्धशाबरतन्त्रे –**

अनन्तशक्तिदेवेशी मत्तमातङ्गसंस्थिता ।
एकवक्त्रा तटिद्गौरी धत्ते पद्मावराभयान् ।। **हेमवर्णः ।** 894
एतदभिमानिदेवता लम्बोदरः ।

51a/6 **अथ पकारस्वरूपम् । सिद्धशाबरतन्त्रे –**

पाख्येच्छाशक्तिरूपेयं शूलशक्तिवराभयान् ।
धत्ते करैः पञ्चवक्त्रा फुल्लपद्मासनाऽरुणा ।। **रक्तवर्णः ।** 895
एतदभिमानी योगनृसिंहः । कोटियोजनानि ।

51b/1 **अथ फकारस्वरूपम् । सिद्धशाबरतन्त्रे –**

पञ्चवक्त्रोग्रसिंहस्था पाटला जयशामला ।
फाख्या शुकैणासिखेटवराभयधनुः शरान् ।
पाशं च डमृगं धत्ते क्रमेण दशभिः करैः ।। **पाटलवर्णः ।** 896
एतदभिमानी भीमनृसिंहः । दशकोटियोजनानि ।

51b/2 **अथ बकारस्वरूपम् । सिद्धशाबरतन्त्रे –**

चिच्छामला बभ्रुवर्णा सिंहारूढा बरूपिणी ।
धत्ते क्रमेण दशभिः करैः पूर्ववदायुधान् ।। **बभ्रुवर्णः ।** 897
एतदभिमानी बलरामः । दशकोटियोजनानि ।

51b/3 **अथ भकारस्वरूपम् । सिद्धशाबरतन्त्रे –**

भाख्यानुश्यामला चैकवक्त्रा भद्रासने स्थिता ।
उद्यद्रविनिभा धत्ते शरचापवराभयान् ।। **सिन्दूरवर्णः ।** 898
एतदभिमानी योगनृसिंहः । दशलक्षयोजनानि ।।

51b/4 अथ मकारस्वरूपम् । सिद्धशाबरतन्त्रे –

मो विद्याश्यामलादेवी हयास्या स्फटिकप्रभा ।
वीणावादनतत्त्वज्ञा वराभयकरा शुभा ।। **श्वेतवर्णः ।** 899
एतदभिमानी नारायणः । महान् ।

51b/5 अथ यकारस्वरूपम् । सिद्धशाबरतन्त्रे –

याख्येयदीपिनी देवी सिंहस्थाष्टभुजा सिता ।
शूलपाशेषुचापासिखेटदानाभयान्विता ।। **शुभ्रवर्णः ।** 900
एतदभिमानी वायुदेवता । अत्युच्चः ।

51b/6 अथ रकारस्वरूपम् । सिद्धशाबरतन्त्रे –

रेफाख्या रेचिका श्यामा सिंहस्था लोहितांशुका ।
पञ्चास्याष्टकरैर्धत्ते दक्षवामक्रमेण सा ।
खड्गखेटाङ्कुशगदापाशशूलवराभयान् ।। **श्यामवर्णः ।** 901
एतदभिमानी धूमध्वजः । १००० योजनानि ।

52a/1 अथ लकारस्वरूपम् । सिद्धशाबरतन्त्रे –

लात्मिका लोचनीदेवी स्वर्णाभा गजसंस्थिता ।
षड्भुजाङ्कुशशूलासिखेटदानाभयान्विता ।। **स्वर्णवर्णः ।** 902
एतदभिमानिदेवता इन्द्रः । १०० योजनानि ।

52a/2 अथ वकारस्वरूपम् । सिद्धशाबरतन्त्रे –

वाख्या पारायणी देवी स्फटिकाभारुणांशुका ।
स्फुटपद्मासना धत्ते पद्मद्वयवराभयान् ।। **श्वेतवर्णः ।** 903
एतदभिमानिदेवता वरुणः । अतिस्थूलः ।

52a/3 **अथ शकारस्वरूपम् । सिद्धशाबरतन्त्रे –**

शाख्या मङ्गलगौरी तु तप्तजाम्बूनदप्रभा ।
सहस्रपद्मपीठस्था दिव्याभरणभूषिता ।।
चतुर्भुजा करैर्धत्ते पद्मद्वयवराभयान् ।। 904
एतदभिमानी उमादेवी । कुब्जः ।

52a/4 **अथ षकारस्वरूपम् । सिद्धशाबरतन्त्रे –**

रक्ता षानुक्रियादेवी राजहंसवरस्थिता ।
पीताम्बरा करैर्धत्ते पद्मद्वयवराभयान् ।। **रक्तवर्णः।** 905
एतदभिमानी लक्ष्मीदेवी । प्रमाणातीतः ।

52a/5 **अथ सकारस्वरूपम् । सिद्धशाबरतन्त्रे –**

सिद्धक्रिया सकाराख्या सिताम्बुजनिवासिनी ।
पाटलाभा करैर्धत्ते चिदम्बुजवराभयान् ।। **पाटलवर्णः ।** 906
एतदभिमानी चन्द्रः । १००० योजनानि ।

52a/6 **अथ हकारस्वरूपम् । सिद्धशाबरतन्त्रे –**

आप्यायनी हकाराख्या मत्तमातङ्गवाहना ।
पाटलाभा करैर्धत्ते चिदम्बुजवराभयान् ।।**पाटलवर्णः ।** 907
एतदभिमानी सूर्यः ।। १०० योजनानि ।

52b/1 **अथ ळकारस्वरूपम् । सिद्धशाबरतन्त्रे –**

ळाबन्धमोचनी देवी स्वर्णाभा गजसंस्थिता ।
षड्भुजाङ्कुशशूलासिखेटदानाभयान्विता ।। **कनकवर्णः ।** 908
एतदभिमानी इन्द्रः । अत्युन्नतः ।

52b/2 **अथ क्षकारस्वरूपम् । सिद्धशाबरतन्त्रे –**

क्षं माया मालिनीदेवी पञ्चाननवरस्थिता ।
पञ्चास्या पाटला धत्ते खड्गशूलवराभयान् ।। **पाटलवर्णः** । 909
एतदभिमानी लक्ष्मीः । अतिकृशः ।

52b/3 **अथ प्रणवस्य नारायणो देवता । शेषसंहितायां –**

आयुधानि प्रादक्षिण्यक्रमेण । नारायणो नीलोत्पलदलप्रभः । पङ्कजान्तः स्थितः पीताम्बरः । सर्वाभरणभूषितः । श्रीभूसहितः । शङ्खचक्रगदापद्मधरः । **नीलवर्णः** । प्रमाणातीतः ।

52b/4 **अथ रक्तचामुण्डीध्यानम् । प्रपञ्चसारे –**

रक्ताभां पीतवस्त्रां स्मितमुखकमलां इन्दुरेखावतंसां
दिव्यैर्माणिक्यमुक्तामणिगणखचितैर्भूषणैर्दीप्यमानाम् ।
पुण्ड्रेक्षुं चापबाणानमितनिजभुजां फुल्लपद्मायताक्षीं
चामुण्डीं तां सुनाभां रिपुकुलमथनीं शाङ्करीं भावयामि ।। **रक्तवर्णः** । 910

52b/5 **अथ कालरात्रिस्वरूपम् । नृसिंहप्रासादे –**

एकवेणी जपाकर्णपूरा नग्ना खरस्थिता ।
लम्बोष्ठी कर्णिकाकर्णितैलाभ्यक्तशरीरिणी ।। 911
वामपादोल्लसल्लोहलताकण्टकभूषणा ।
वर्धन्मूर्धध्वजा कृष्णा कालरात्रिर्भयङ्करी ।। **कृष्णवर्णः** । 912

52b/6 **अथ सीतलास्वरूपम् । रुद्रयामले सीतलाकल्पे च –**

ध्यायेच्च सीतलां देवीं रासभस्थां दिगम्बराम् ।
मार्जनीकलशोपेतां शूर्पालङ्कृतमस्तकाम् ।। **कृष्णवर्णः** । 913

53a/1 **अथ मोहिनीध्यानम् । प्रपञ्चसारे –**

भुवनविजयदक्षा पुष्पबाणेक्षुचापा
जगति विविधरूपा धर्षयन्ती जनानाम् ।
तरुणतरणिशोभा श्वेतवासो दधाना
जयति निखिललोकान् जीवनी मोहिनी या ।। **अरुणवर्णः** । 914

53a/2 **अथ मायाजगन्मोहिनीध्यानम् । प्रपञ्चसारे –**

मायापटेन जगतां विवशं च मोहं
मायाकुतूहलमनोरथमातनोति ।
नारायणप्रियतमा सुतमालनीला
शूलायुधा विजयते तुरगाधिरूढा ।। **श्यामवर्णः** । 915

53a/3 **अथ ज्येष्ठालक्ष्मीध्यानम् । प्रपञ्चसारे –**

ध्यायेत्कालाभ्रनीलां विगलितवसनां काकनासाऽक्षिकर्णां
संमार्जन्युल्कशूर्पैर्युतमुसलकरां वक्रदन्तां विषास्याम् ।
ज्येष्ठां निर्वाणवेषां भ्रुकुटितनयनां मुक्तकेशामुदारां
शुष्कोत्तुङ्गाद्रितिर्यक्स्तनयुगलयुतां निष्कृपां शत्रुहन्त्रीम् ।। **नीलवर्णः** । 916

53a/4 **अथ पुलिन्दिनीध्यानम् । प्रपञ्चसारे –**

बर्हापीडकचाभिरामचिकुरां बिम्बोज्ज्वलच्चन्द्रिकां
गुञ्जाहारलतां सुजालविलसद्ग्रीवामधीरेक्षणाम् ।
माकन्दद्रुमपल्लवारुणपटामर्धेन्दुबिम्बाननां
देवीं दिव्यमयीं प्रसन्नहृदयां ध्यायेत्किरातामिबकाम् ।। **औचित्याच्छामवर्णः** ।। 917

53b/1 **अथ रेणुकाध्यानम् । प्रपञ्चसारे –**

वामे शूलकपालयुग्ममितरे खड्गक्वणड्डिण्डिमं

बिभ्राणां करपङ्कजैः त्रिणयनां नागाष्टभूषोज्ज्वलाम् ।
नानाकोटियुगान्तसूर्यसदृशां नासोज्ज्वलद्भूषणां
वक्षोलम्बितराममुद्रितपदां श्रीरेणुकामाश्रये ।। **रक्तवर्णः** । 918

53b/2 **अथ महिषासुरमर्दिनीदुर्गाध्यानम् । मन्त्रदेवताप्रकाशिकायाम् –**

शङ्खचक्रधनुर्बाणगदाशूलासिखेटकान् ।
बिभ्रतीं सर्वशोभाढ्यां दुर्गां स्वर्णप्रभां भजे ।। **स्वर्णवर्णः** । 919

53b/3 **अथ अष्टाक्षरीदुर्गाध्यानम् । मन्त्रदेवताप्रकाशिकायाम् –**

शङ्खारिचापशरयुक्तकरां त्रिणेत्रां
तिग्मेतरांशुकलया विलसत्किरीटाम् ।
सिंहस्थितां सकलसिद्धसुरासुरेड्यां
दूर्वानिभां दुरितवर्गहरां नमामि ।। **दूर्वाश्यामवर्णः** । 920

53b/4 **अथ मातृकान्तर्गतचामुण्डाध्यानम् । नृसिंहप्रासादे –**

चामुण्डा प्रेतगा कृष्णा विकृता चाहिभूषणा ।
दंष्ट्राला क्षीणदेहा च गर्ताक्षी कामरूपिणी ।। 921
दिग्बाहुः क्षामकुक्षिश्च मुसलं चक्रचामरे ।
अङ्कुशं बिभ्रती खड्गं दक्षिणे चाथ वामके ।।
खेटं पाशं धनुर्दण्डं कुठारं चेति बिभ्रती ।। **कृष्णवर्णः** । 922

54a/1 **अथ चिन्तामणिदुर्गाध्यानम् । देवशिल्पिशास्त्रे –**

पद्मरागप्रभां देवीं बालार्ककिरणारुणाम् ।
दशाननां त्रिणेत्रां च समुन्नतपयोधराम् ।। 923
दशपादाम्बुजां देवीं दशदिङ्मुखपूजिताम् ।
रक्तवस्त्रपरीधानां रक्तगन्धानुलेपनाम् ।। 924

हेमज्वालमहाज्वालां शशिखण्डविभूषिताम् ।
चन्द्रहासं त्रिशूलं च खङ्गचर्मगदाधराम् ।। 925
धनुर्बाणं च परशुं डमृगं खेटकं तथा ।
भिण्डिवालामृतघटौ फलकं मुष्टिमेव च ।। 926
वज्रायुधं च कुन्तं च खट्वाङ्गं च हलायुधम् ।
अङ्कुशं क्षुरिकां द्रोणं तोमरं पानपात्रकम् ।। 927
पट्टसं दण्डसर्पौ च वरं पाशं भृशुण्डिकाम् ।
दर्पणं रुद्रवीणां च दधानामभयङ्करैः ।। 928
द्वात्रिशंद्भुजसंयुक्तां महिषासुरमर्दिनीम् ।
चिन्तामणिमहादुर्गां सर्वशत्रुविनाशिनीम् ।। **नीलवर्णः ।** 929

54a/2 **अथ चित्रिणीध्यानम् । प्रपञ्चसारे –**

अमलकमलमध्ये चन्द्रपीठे निषण्णां अमृतकलशदानाभीतिमुद्राढ्यहस्ताम् ।
प्रणतशिरसि पूरं संस्रवन्तीं सुधायाः शरणमहमुपैमि श्रीशिवां चित्रविद्याम् ।।
औचित्यान्मरकतवर्णः । 930

54a/3 **अथ यकलादेवीध्यानम् । देवशिल्पे –**

दशबाहुं त्रिणेत्रां च पीतवस्त्रविभूषिताम् ।
महिषाङ्गस्थितपदां शङ्कचक्रगदाधराम् ।। 931
डमरुं फलकं शूलं चापं बाणञ्च खेटकम् ।
खङ्गं च बिभ्रतीं शोणां भक्तेष्टफलदायिनीम् ।
दंष्ट्रारौद्रीं च यकलामुग्रामूर्तिं भजाम्यहम् ।। **रक्तवर्णः ।** 932

54b/1 **अथ चिन्तामणिसरस्वतीध्यानम् । प्रपञ्चसारे –**

हंसारूढा हरभसितहारेन्दुकुन्दावदाता
वाणी मन्दस्मितयुतमुखी मौलिबद्धेन्दुरेखा ।
विद्यावीणामृतमयघटाक्षस्रगादीप्तहस्ता
शुभ्राब्जस्था भवदभिमतप्राप्तये भारती स्यात् ।। **शुभ्रवर्णः ।** 933

54b/2 **अथ बालासरस्वतीध्यानम् । प्रपञ्चसारे –**

अरुणकिरणजालैरञ्चिताशावकाशा विधृतजपवटीका पुस्तकाभीतिहस्ता ।
इतरकरवराढ्या फुल्लकल्हारसंस्था निवसतु हृदि बाला नित्यकल्याणशीला ।। 934
ध्यानान्तरम् –
मालासृणीपुस्तकपाशहस्तां बालाम्बिकां तां ललिताकुमारीम् ।
कुमारकामेश्वरकेलिलोलां नमामि गौरीं नववर्षदेश्याम् ।। 935

54b/3 **अथ सूर्यमण्डलस्थदुर्गाध्यानम् । प्रपञ्चसारे –**

प्रलयानलसङ्काशां कालरात्रिमिवापराम् ।
शूलपाशधरां घोरां सिंहस्कन्धनिषेदुषीम् ।। 936
सवितुर्मण्डलान्तस्थां रक्तनेत्रत्रयोत्थितैः ।
विस्फुलिङ्गैर्निर्दहन्तीं रिपुमाकुलविग्रहाम् ।। 937
स्पष्टदष्टाधरां नृत्यद्भ्रुकुटीभीषणाननाम् ।
तर्जयन्तीं निजं शत्रुं तर्जन्या भीमरूपया ।। 938
दंष्ट्रामयूखजालेन द्योतयन्तीं दिगन्तरम् ।
शूलेन वैरिणां वक्षस्ताडयन्तीं भयङ्करीम् ।। 939

अस्याः मूर्तेः शत्रुनिग्रहार्थं ध्यानक्रमः –

अस्त्रमन्त्रकृतन्यासां प्रलयाग्निसमप्रभाम् ।
रक्तवस्त्रधरां क्रुद्धां रक्तनेत्रत्रयान्विताम् ।। 940
सिंहाधिरूढां धावन्तीं धावमानं रिपुं प्रति ।
खड्गेन तच्छिरश्छित्वा क्षणाद्व्योमस्थलं गताम् ।। 941
ध्यात्वाऽयुतं जपेद्दुर्गां त्रिदिनं वर्जिताशनः ।
अनेनैव विधानेन रिपुर्मित्रं प्रियो भवेत् ।। **रक्तवर्णः ।** 942

55a/1 **अथ मणिकर्णिकाध्यानम् । काशीखण्डे –**

चतुर्भुजा विशालाक्षी स्फुरत्फालविलोचना ।
पश्चिमाभिमुखी नित्यं प्रबद्धकरसम्पुटा ।। 943
इन्दीवरवतीं मालां दधती दक्षिणे करे ।
वरोद्यतकरे सव्ये मातुलुङ्गफलं शुभम् ।। 944
कुमाररूपिणी नित्यं नित्यं द्वादशवार्षिकी ।
शुद्धस्फटिककान्तिश्च सुनीलस्निग्धमूर्धजा ।। 945
जितप्रवालमाणिक्यरमणीयरदच्छदा ।
प्रत्यग्रकेतकीपुष्पलसद्धम्मिल्लमस्तका ।। 946
सर्वाङ्गमुक्ताभरणा चन्द्रकान्तांशुकावृता ।
पुण्डरीकमयीं मालां सश्रीकां बिभ्रती हृदि ।। 947
ध्यातव्याऽनेन रूपेण मुमुक्षुभिरहर्निशम् ।
निर्वाणलक्ष्मीभवनं श्रीमती मणिकर्णिका ।। **शुभ्रवर्णः ।** 948

55a/2 **अथ देवीहस्तस्थितशुकपक्षोदभवपञ्चाक्षरीप्रभेदः**
स्कान्दे पराशरसंहितायां चिदम्बररहस्ये –

श्रीचामुण्डाम्बायै नमः ।
नकारेशानदैवत्यं तटित्कोटिप्रभाधिकम् ।
हरीतवर्णं हंसाख्यं भवत्याकाशरूपिणम् ।। 949
मःकारः स्फटिकाकारं चन्द्रकोटिप्रभाधिकम् ।
तत्पुरुषं श्वेतरूपमनिलांशं भविष्यति ।। 950
शिकारं कृष्णवर्णाढ्यं कालमेघप्रभाधिकम् ।
अघोरमन्त्रमग्न्यंशं शिकारं भवति ध्रुवम् ।। 951
वाकारं वामदैवत्यं कोट्यर्कोदिततेजसम् ।
उदकांशं रक्तवर्णं वाकारं भवति ध्रुवम् ।। 952
भवेद्यकारो गोत्राया अंशं मरकतप्रभम् ।
महानीलप्रभाधिक्यं सद्योजातात्मकं परम् ।। 953

पञ्चवर्णात्मकं मन्त्रं पञ्चाक्षरसुशोभितम् ।
पञ्चब्रह्मोद्भवमिदं परमानन्दताण्डवम् ।। 954

शुकलक्षणश्लोकः –

बाणाब्ध्यग्निकरेन्दुकोष्टकलिते कीरस्य पक्षे मनुं
प्राक् श्रेण्यां बिभृतां मुखाक्षरतलेष्वेकाधिकं वर्तताम् ।
तद्वर्ध्यं पुरतः शराब्धिशिखिभिर्वर्णैस्तलाङ्कोचितैः
प्रस्तारे तु पुनर्भवे प्रतिभटाक्रान्तस्थलीशं लिखेत् ।। 955

मन्त्रोद्धारसंख्याश्लोकः –

स्थानार्हवर्णदन्ताङ्कैः सैकमुद्दिष्टमुच्यताम् ।
आपूर्य संख्यामेकोनव्याप्याङ्कैर्मन्त्रमुद्धरेत् ।। 956

55b **श्रीदेव्युवाच –**

देवदेव महादेव सच्चिदानन्दविग्रह ।
पञ्चकृत्यपरेशान परमानन्ददायक ।। 957
रहस्यानां रहस्यं हि मन्त्रं पञ्चाक्षरस्य च ।
आवयोर्मन्त्रमखिलं पृथक्त्वं च मम प्रभो ।। 958
नित्यं हि लोकरक्षार्थं मन्त्रं साक्षात्सनातनम् ।
यन्न कस्यचिदाख्यातं तत्पदं ब्रूहि तत्त्वतः ।। 959

श्रीईश्वर उवाच –

शृणु देवि प्रवक्ष्यामि सुन्दरि प्राणवल्लभे ।
महापञ्चाक्षरं मन्त्रं मम रूपप्रदर्शकम् ।। 960
रहस्यानां रहस्यन्तु विष्ण्वादीनामगोचरम् ।
तव स्नेहात्प्रवक्ष्यामि मन्त्रप्रस्तारलक्षणम् ।। 961
मन्त्रयोगं महादेवि सावधानधिया शृणु ।
अहं पञ्चाक्षरः साक्षात्त्वं तु पञ्चदशाक्षरी ।। 962
कामेश्वरीकोपहेतोः शुकरूपत्वमाश्रितः ।
पञ्चाक्षरीप्रभेदानां मन्त्रं विंशाधिकं शतम् ।। 963
संगृह्य वक्ष्ये प्रस्तारान् करे देव्याः शुकोदितान् ।

ब्रह्मविष्ण्विन्द्रऋष्याद्याः दर्शनार्थमुपागताः ।। 964

सकृद्दर्शनमात्रेण ममरूपत्वमाप्नुयात् ।

अजटाबालचन्द्रेणाप्यफालान्तरचक्षुषा ।। 965

अवामावामभागेन चक्षुषा मम मूर्तयः ।

न सन्देहो न सन्देहो मद्वाक्यं परमेश्वरी ।। 966

देवीहस्तस्थितशुकपक्षोद्भवपञ्चाक्षरीप्रस्तारानुक्रमेण विंशत्युत्तरशतसंख्याकशिवशक्त्यात्मकनामरूपाणां विस्तरः । १२० नाम्ना प्रस्तारक्रमः-

१.	कीराङ्गवर्णायै नमः	**नमः शिवाय**	२.	रूपगर्विण्यै नमः	मः नशिवाय
३.	गुरूपूर्विण्यै नमः	**शिमः नवाय**	४.	वीरलोकेश्यै नमः	वामः शिनय
५.	मेरुगर्भाढ्यायै नमः	**यमः शिवान**	६.	कुलस्त्रीवशायै नमः	न शिमः वाय
७.	फलाढ्यवाण्यै नमः	**मः शिनवाय**	८.	लोकप्रवणायै नमः	शिनमः वाय
९.	भर्गरूपिण्यै नमः	**वाशिमः नय**	१०.	शौण्डारभट्यै नमः	यशिमः वान
११.	कविगोष्ठीश्यै नमः	**नवाशिमः य**	१२.	रविश्लाघ्यांशवे नमः	मः वाशिनय
१३.	लावण्यराश्यै नमः	**शिवानमः य**	१४.	भव्यगरिमायै नमः	वानशिमः य
१५.	शुभाङ्गरूपायै नमः	**यवाशिमः न**	१६.	कशलेश्वर्यै नमः	नय शिवामः
१७.	ह्रीमूलविद्यायै नमः	**मः यशिवान**	१८.	ग्लौ शाकम्भर्यै नमः	शियनवामः
१९.	वाङ्मूलपीठायै नमः	**वायशिनमः**	२०.	मायालवित्र्यै नमः	यन शिवामः
२१.	कैरवश्लक्ष्णायै नमः	**नमः वाशिय**	२२.	श्रेयोवर्गिण्यै नमः	मः नशिवाय
२३.	गोत्रभूश्यामायै नमः	**शिमःवानय**	२४.	वरेण्यगुणायै नमः	वामः नशिय
२५.	मुखवल्लूघ्यायै नमः	**यमः वाशिन**	२६.	कालवारिण्यै नमः	न शिवामः य
२७.	रागभृत्कामायै नमः	**मः शिवानय**	२८.	श्लाघ्यवज्रिण्यै नमः	शिनवामः य
२९.	भर्गयुक्प्राणायै नमः	**वाशिनमः य**	३०.	मूलभद्रयुजे नमः	यशिवामः न
३१.	कवीन्द्रलक्ष्म्यै नमः	**नवामः शिय**	३२.	प्रौढाभ्युद्गमायै नमः	मः वा नशिय
३३.	गम्भीरयशसे नमः	**शिवामः नय**	३४.	भाग्यप्रोल्बणायै नमः	वा न मः शिय
३५.	शम्भुरागाढ्यायै नमः	**य वा मः शिन**	३६.	कामवल्लर्यै नमः	न य वा शिमः
३७.	रामाभिगेयायै नमः	**मः य वाशिन**	३८.	गुणौघपरायै नमः	शिय वा नमः

३९.	वशकुबेरायै नमः	वा य न शिमः	४०.	मायावागुरायै नमः	य न वा शिमः
४१.	परमोद्वेगायै नमः	नमः यवाशि	४२.	प्रियशम्भुगिरे नमः	मः न य वाशि
४३.	गिरीशभार्यायै नमः	शिमः यवान	४४.	विक्रमकलायै नमः	वा मः य नशि
४५.	मित्रैकवर्गायै नमः	य मः न वा शि	४६.	कालशर्वर्यै नमः	न शि य वा मः
४७.	त्रिगुणावाप्यायै नमः	मः शिवायन	४८.	क्लीं कामेश्वर्यै नमः	शि न य वा मः
४९.	वागीशपरायै नमः	व शिय नमः	५०.	मल्लिकेश्वर्यै नमः	य शिनवामः
५१.	पट्टात्मखेलायै नमः	न वा य मः शि	५२.	श्रीविष्णुकलायै नमः	मः वा य न शि
५३.	गीर्वाणाप्राध्यायै नमः	शिवाय मः न	५४.	भाग्यशृङ्खलायै नमः	वा न य मः शि
५५.	शुभाङ्कफालायै नमः	यवा न मः शि	५६.	कोशप्रौढिगायै नमः	न य मः वाशि
५७.	भ्रूमान्यभर्गायै नमः	मः यन वाशि	५८.	डामरोद्बटायै नमः	शियमः वा न
५९.	विष्णुश्रीपालायै नमः	वा य मः नशि	६०.	मुकुरोज्ज्वलायै नमः	य न मः वा शि
६१.	यन्त्रागमभुवे नमः	न मः शियवा	६२.	श्रीकलार्णवायै नमः	मः नशियवा
६३.	लोध्रोपमाभायै नमः	शिमः नयवा	६४.	द्विफलात्मिकायै नमः	वा मः शियन
६५.	शत्रुलयभाजे नमः	य मः शिन वा	६६.	कुलाद्रीशभुवे नमः	न शिमः य वा
६७.	खड्गपाशभृते नमः	मः शि न य वा	६८.	लोकश्रमभिदे नमः	शि न मः य वा
६९.	भर्गप्रशंस्यायै नमः	वा शि मः य न	७०.	शीलोच्छ्रायाभृते नमः	य शिमः न वा
७१.	पर्वग्लौमुख्यै नमः	न वा शिय मः	७२.	प्रौढलक्ष्मयुजे नमः	मः वाशियन
७३.	गूढकौमारायै नमः	शि वा न य मः	७४.	गीर्योडामरायै नमः	वा न शि य मः
७५.	शंभुगेयाङ्घ्र्यै नमः	य वा शि नमः	७६.	कुशलप्रभायै नमः	न य शिमः वा
७७.	प्रेमालापभृते नमः	मःय शि न वा	७८.	गणैकाग्रभुवे नमः	शिय नमः वा
७९.	वशगेन्द्रार्यायै नमः	वा य शिमः न	८०.	मुख्यगौरवायै नमः	यन शिमः वा
८१.	पात्रवशगायै नमः	न मः वा य शि	८२.	स्फूर्त्या विमलायै नमः	मः न वा य शि
८३.	लेखौघमान्यायै नमः	शिमः वायन	८४.	भारत्यात्मांघ्र्यै नमः	वामः न यशि
८५.	शक्रभयलुपे नमः	य मः वा न शि	८६.	यागघस्मरायै नमः	न शिवा य मः
८७.	रागविशिष्टायै नमः	मः शिवायन	८८.	लक्ष्याभिमुख्यै नमः	शिन वा य मः
८९.	भर्गैकमित्रायै नमः	वा शिनयमः	९०.	शूलभृत्करायै नमः	य शिवा न मः

ब्रह्मविष्णिवन्द्रऋष्याद्याः दर्शनार्थमुपागताः ।। 964

सकृद्दर्शनमात्रेण ममरूपत्वमाप्नुयात् ।

अजटाबालचन्द्रेणाप्यफालान्तरचक्षुषा ।। 965

अवामावामभागेन चक्षुषा मम मूर्तयः ।

न सन्देहो न सन्देहो मद्वाक्यं परमेश्वरी ।। 966

देवीहस्तस्थितशुकपक्षोद्भवपञ्चाक्षरीप्रस्तारानुक्रमेण विंशत्युत्तरशतसंख्याकशिवशक्त्यात्मकनामरूपाणां विस्तरः। १२० नाम्ना प्रस्तारक्रमः–

१.	कीराङ्गवर्णायै नमः	**नमः शिवाय**	२.	रूपगर्विण्यै नमः	**मः नशिवाय**
३.	गुरूपूर्विण्यै नमः	**शिमः नवाय**	४.	वीरलोकेश्यै नमः	**वामः शिनय**
५.	मेरुगर्भाढ्यायै नमः	**यमः शिवान**	६.	कुलस्त्रीवशायै नमः	**न शिमः वाय**
७.	फलाढ्यवाण्यै नमः	**मः शिनवाय**	८.	लोकप्रवणायै नमः	**शिनमः वाय**
९.	भर्गरूपिण्यै नमः	**वाशिमः नय**	१०.	शौण्डारभट्यै नमः	**यशिमः वान**
११.	कविगोष्ठीश्यै नमः	**नवाशिमः य**	१२.	रविश्लाघ्यांशवे नमः	**मः वाशिनय**
१३.	लावण्यराश्यै नमः	**शिवानमः य**	१४.	भव्यगरिमायै नमः	**वानशिमः य**
१५.	शुभाङ्गरूपायै नमः	**यवाशिमः न**	१६.	कशलेश्वर्यै नमः	**नय शिवामः**
१७.	ह्रीमूलविद्यायै नमः	**मः यशिवान**	१८.	ग्लौ शाकम्भर्यै नमः	**शियनवामः**
१९.	वाङ्मूलपीठायै नमः	**वायशिनमः**	२०.	मायालवित्र्यै नमः	**यन शिवामः**
२१.	कैरवश्लक्ष्णायै नमः	**नमः वाशिय**	२२.	श्रेयोवर्ग्गिण्यै नमः	**मः नशिवाय**
२३.	गोत्रभूश्यामायै नमः	**शिमःवानय**	२४.	वरेण्यगुणायै नमः	**वामः नशिय**
२५.	मुखवल्लूघ्यायै नमः	**यमः वाशिन**	२६.	कालवारिण्यै नमः	**न शिवामः य**
२७.	रागभृत्कामायै नमः	**मः शिवानय**	२८.	श्लाघ्यवज्रिण्यै नमः	**शिनवामः य**
२९.	भर्गयुक्प्राणायै नमः	**वाशिनमः य**	३०.	मूलभद्रयुजे नमः	**यशिवामः न**
३१.	कवीन्द्रलक्ष्म्यै नमः	**नवामः शिय**	३२.	प्रौढाभ्युद्गमायै नमः	**मः वा नशिय**
३३.	गम्भीरयशसे नमः	**शिवामः नय**	३४.	भाग्यप्रोल्बणायै नमः	**वा न मः शिय**
३५.	शम्भुरागाढ्यायै नमः	**य वा मः शिन**	३६.	कामवल्लर्यै नमः	**न य वा शिमः**
३७.	रामाभिगेयायै नमः	**मः य वाशिन**	३८.	गुणौघपरायै नमः	**शिय वा नमः**

३९.	वशकुबेरायै नमः	वा य न शिमः	४०.	मायावागुरायै नमः	य न वा शिमः
४१.	परमोद्वेगायै नमः	नमः यवाशि	४२.	प्रियशम्भुगिरे नमः	मः न य वाशि
४३.	गिरीशभार्यायै नमः	शिमः यवान	४४.	विक्रमकलायै नमः	वा मः य नशि
४५.	मित्रैकवर्गायै नमः	य मः न वा शि	४६.	कालशर्वर्यै नमः	न शि य वा मः
४७.	त्रिगुणावाप्यायै नमः	मः शिवायन	४८.	क्लीं कामेश्वर्यै नमः	शि न य वा मः
४९.	वागीशपरायै नमः	व शिय नमः	५०.	मह्लिकेश्वर्यै नमः	य शिनवामः
५१.	पट्टात्मखेलायै नमः	न वा य मः शि	५२.	श्रीविष्णुकलायै नमः	मः वा य न शि
५३.	गीर्वाणाप्राध्यायै नमः	शिवाय मः न	५४.	भाग्यशृङ्खलायै नमः	वा न य मः शि
५५.	शुभाङ्कफालायै नमः	यवा न मः शि	५६.	कोशप्रौढिगायै नमः	न य मः वाशि
५७.	भ्रूमान्यभर्गायै नमः	मः यन वाशि	५८.	डामरोद्भटायै नमः	शियमः वा न
५९.	विष्णुश्रीपालायै नमः	वा य मः नशि	६०.	मुकुरोज्ज्वलायै नमः	य न मः वा शि
६१.	यन्त्रागमभुवे नमः	न मः शियवा	६२.	श्रीकलार्णवायै नमः	मः नशियवा
६३.	लोध्रोपमाभायै नमः	शिमः नयवा	६४.	द्विफलात्मिकायै नमः	वा मः शियन
६५.	शत्रुलयभाजे नमः	य मः शिन वा	६६.	कुलाद्रीशभुवे नमः	न शिमः य वा
६७.	खड्गपाशभृते नमः	मः शि न य वा	६८.	लोकश्रमभिदे नमः	शि न मः य वा
६९.	भर्गप्रशंस्यायै नमः	वा शि मः य न	७०.	शीलोच्छ्रायाभृते नमः	य शिमः न वा
७१.	पर्वग्लौमुख्यै नमः	न वा शिय मः	७२.	प्रौढलक्ष्मयुजे नमः	मः वाशियन
७३.	गूढकौमारायै नमः	शि वा न य मः	७४.	गीर्योडामरायै नमः	वा न शि य मः
७५.	शंभुगेयाङ्घ्र्यै नमः	य वा शि नमः	७६.	कुशलप्रभायै नमः	न य शिमः वा
७७.	प्रेमालापभृते नमः	मःय शि न वा	७८.	गणैकाग्रभुवे नमः	शिय नमः वा
७९.	वशगेन्द्रार्यायै नमः	वा य शिमः न	८०.	मुख्यगौरवायै नमः	यन शिमः वा
८१.	पात्रवशगायै नमः	न मः वा य शि	८२.	स्फूर्त्या विमलायै नमः	मः न वा य शि
८३.	लेखौघमान्यायै नमः	शिमः वायन	८४.	भारत्यात्मांघ्र्यै नमः	वामः न यशि
८५.	शक्रभयलुपे नमः	य मः वा न शि	८६.	यागघस्मरायै नमः	न शिवा य मः
८७.	रागविशिष्टायै नमः	मः शिवायन	८८.	लक्ष्याभिमुख्यै नमः	शिन वा य मः
८९.	भर्गैकमित्रायै नमः	वा शिनयमः	९०.	शूलभृत्करायै नमः	य शिवा न मः

९१.	पवित्रशीलायै नमः	न वा मः यशि	९२.	प्रौढकर्मगायै नमः	मः वा न य शि
९३.	बाढोग्रशौर्यायै नमः	शिवामः यन	९४.	भयभ्रमलुपे नमः	वा न मः यशि
९५.	शुभरूपाङ्ग्यै नमः	य वा मः न शि	९६.	कार्मौघफलायै नमः	न य वामः शि
९७.	प्रणवकलायै नमः	मः य वा न शि	९८.	गुणभूक्रियायै नमः	शि य वामः न
९९.	विष्णुपीठगायै नमः	वा य न मः शि	१००.	शिष्टौघरागायै नमः	य न वामः शि
१०१.	करुणालीढायै नमः	न मः य शिवा	१०२.	रिपुमूलभिदे नमः	मः नय शिवा
१०३.	गिरीशाङ्कभाजे नमः	शिमः य न वा	१०४.	वक्त्रमालिकायै नमः	वामः य शि न
१०५.	मैरेयलोभायै नमः	यमः न शिवा	१०६.	पलाशप्रभायै नमः	न शि य मः वा
१०७.	रागांशुकभृते नमः	मः शि य न वा	१०८.	लक्ष्म्यांशप्रभवे नमः	शि न य मः वा
१०९.	भृङ्गिशरण्यायै नमः	वा शि य मः न	११०.	शौण्डीर्याग्र्यभुवे नमः	य शि न मः वा
१११.	पङ्कशृङ्गारायै नमः	न वा य शि मः	११२.	द्रविणालयायै नमः	मः वा य शिन
११३.	गीर्वशीकर्यै नमः	शि वा य न मः	११४.	वीर्यांशुगुरवे नमः	वा न य शिमः
११५.	शिवेष्टगोप्त्र्यै नमः	य वा न शिमः	११६.	पद्मफलभृते नमः	नयमः शिवा
११७.	प्रणयगाढायै नमः	मः यन शिवा	११८.	गुणरूपभाजे नमः	शि य मः न वा
११९.	वीणाप्रागल्भ्यायै नमः	वा य मः शिन	१२०.	शिष्यरागभाजे नमः	य न मः शिवा

56b/1 अथ चण्डघातिज्वलज्जिह्वाध्यानम् । देवीपुराणे अखण्डकावेरीमाहात्म्ये स्थलपुराणे च –

एकवक्त्रां त्रिणेत्रां च चतुर्भुजसमन्विताम् ।
दक्षिणे शूलखड्गं च वामे डमृकपालकम् ।। 967
वामे तु कुञ्चितं पादं लम्बपादं तु दक्षिणे
सर्वावयवशोभाढ्यां व्यालकञ्चुकधारिणीम् ।
रुण्डमालाधरां देवीमूर्ध्वकेशीं जटाधराम्
पादमूलस्थशार्दूलां ध्यायेत्त्वां चण्डघातिनी ।। 968

औचित्याद्रक्तवर्णः । एतदुत्तनहल्लीग्रामदेवताध्यानम् ।

57a अथ देवीहस्तस्थितशुकपक्षोद्धवशिवपञ्चाक्षरीप्रस्तारप्रभेदः । स्कान्दे पराशरसंहितायां चिदम्बररहस्ये च । अथ पूर्वपीठिकाश्लोकः –

वर्णसंख्यामालिकैषा शिवपञ्चाक्षरीमनोः ।
प्रस्तारसिद्धमन्त्रार्णक्रमज्ञानाय कथ्यते ।।

१.	पराङ्गवर्मा १ २ ३ ४ ५	६.	योगीन्द्रवशः १ ३ २ ४ ५	११.	पार्श्वगौरीमान् १ ४ ३ २ ५	१६.	कमलाभाङ्घ्रिः १ ५ ३ ४ २
२.	काव्याङ्गवर्णः २ १ ३ ४ ५	७.	खण्डपर्श्वीशः २ ३ १ ४ ५	१२.	खट्वाङ्गपाणिः २ ४ ३ १ ५	१७.	श्रीमृडाभिख्याः २ ५ ३ ४ १
३.	गिरीढ्यभामा २ ३ १ ४ ५	८.	लास्यप्रवीणः ३ १ २ ४ ५	१३.	लावण्यराशिः ३ ४ १ २ ५	१८.	गणपेश्वरः ३ ५ १ ४ २
४.	भद्रलोकेशः ४ २ ३ १ ५	९.	भोगिप्रकाशः ४ ३ २ १ ५	१४.	भव्यगरिमा ४ १ ३ २ ५	१९.	विमलाकारः ४ ५ ३ १ २
५.	माराङ्गभीकृत् ५ २ ३ ४ १	१०.	शबरवर्यः ५ ३ २ ४ १	१५.	शुभाङ्गरूपः ५ ४ ३ २ १	२०.	मृत्युगर्वरुत् ५ १ ३ ४ २
२१.	पुरभिल्लक्ष्मा १ २ ४ ३ ५	२७.	प्रगल्भकामः २ ३ ४ १ ५	३३.	गंभ्भीरयशाः ३ ४ २ १ ५	३९	भीमेष्टगुरुः ४ ५ १ ३ २
२२.	श्रीष्टस्वबाणः २ १ ४ ३ ५	२८.	श्लाघ्यविक्रमः ३ १ ४ २ ५	३४	भीकरलक्ष्मा ३ ४ २ १ ५	४०.	मायाविलुण्ठः ५ १ ४ ३ २
२३.	गौरीभव्यात्मा ३ २ ४ १ ५	२९.	वागीड्यन्त्रात्मा ४ ३ १ २ ५	३५.	शुभाग्रगण्यः ५ ४ २ ३ १	४१.	परशूज्ज्वलः १ २ ५ ४ ३
२४.	भद्रकालीशः ४ २ १ ३ ५	३०.	शैलभूप्रियः ५ ३ ४ २ १	३६.	काशीस्वागारः १ ५ ४ ३ २	४२.	त्रयीशुभाङ्गः २ १ ५ ४ ३

२५.	शक्रभोगपः	३१.	पृथ्वीध्रगुणः	३७.	फणिभोगज्यः	४३.	गिरीशाह्वयः
	५ २ ४ ३ १		१ ४ २ ३ ५		२ ५ ४ ३ १		३ २ ५ ४ १
२६.	व्यालाभरणः	३२.	रघुकुलेशः	३८.	गणभीकरः	४४.	घोरमूकलूः
	१ ३ ४ २ ५		२ ४ १ ३ ५		३ ५ ४ १ २		४ २ ५ १ ३

४५.	शक्रेड्यभोगः	५१.	यज्ञात्मखेलन्	५७.	श्रीशेष्टभागः	६३.	गरकोशभुक्
	५ २ १ ४ ३		१ ४ ५ २ ३		२ ५ १ ४ ३		३ २ १ ५ ४
४६.	योगीशवरः	५२.	रावणार्प्याङ्गः	५८.	गणेन्द्रवन्द्यः	६४.	वीरलक्ष्मीकृत्
	१ ३ ५ ४ २		२ ४ ५ १ ३		३ ५ २ ४ १		४ २ ३ ५ १
४७.	रङ्गेशभाव्यः	५३.	गीर्वाणाराध्यः	५९.	विशाखपालः	६५.	शत्रुलोकभित्
	२ ३ ५ ४ १		३ ४ ५ २ १		४ ५ २ १ ३		५ २ ३ १ ४
४८.	लोकेशवीरः	५४.	भव्यमन्त्राङ्गः	६०.	मौढ्यप्रभङ्गः	६६.	कालक्रमवित्
	३ १ ५ ४ २		४ १ ५ २ ३		५ १ २ ४ ३		१ ३ २ ५ ४
४९.	भोगिशङ्करः	५५.	क्ष्माम्भः कखाङ्गः	६१.	परगुणवित्	६७.	खलकामभित्
	४ ३ ५ १ २		५ ४ १ २ ३		१ २ ३ ५ ४		२ ३ १ ५ ४
५०.	मृगाङ्कभद्रः	५६.	कुमारभोगी	६२.	प्रियाङ्गशोभी	६८.	लोकत्राणवित्
	५ ३ १ ४ २		१ ५ २ ४ ३		२ १ ३ ५ ४		३ १ २ ५ ४

६९.	भोगिप्रणयी	७५.	शिवाम्बुपूरः	८१.	पत्रौघमाली	८७.	फालघर्मियुक्
	४ ३ २ ५ १		५ ४ ३ १ २		१ २ ४ ५ ३		२ ३ ४ ५ १
७०.	मिलद्द्रव्याभः	७६.	श्यामलग्रीवः	८२.	श्रुत्यर्वशाली	८८.	गर्ह्यौघशत्रुः
	५ ३ २ १ ४		१ ५ ३ २ ४		१ २ ४ ५ ३		३ १ ४ ५ २
७१.	पार्श्वगामरः	७७.	रामाम्बकभृत्	८३.	गौरीवामाङ्कः	८९.	वेगाढ्यशरः
	१ ४ ३ ५ २		२ ५ ३ १ ४		३ २ ४ ५ १		४ ३ १ ५ २

७२.	रविगोमान्यः	७८.	गुणाढ्यप्रभुः	८४.	स्वप्रकाशाङ्गः	९०.	शूलभृत्करः
	२ ४ ३ ५ १		३ ५ १ २ ४		४ २ १ ५ ३		५ ३ ४ १ २
७३.	बिल्वाढ्यशिराः	७९.	विमलोरस्कः	८५.	शरभृत्काण्डः	९१.	पवित्रशीलः
	३ ४ १ ५ २		४ ५ ३ २ १		५ २ ४ १ ३		१ ४ २ ५ ३
७४.	वायुगणराट्	८०.	मूकाम्बाप्रभुः	८६.	कलभीमेन्द्रः	९२.	प्रौढिकुशलः
	४ १ ३ ५ २		५ १ ३ २ ४		१ ३ ४ ५ २		२ ४ १ ५ ३

९३.	गम्भीराश्यः	९८.	बाणद्वारपः	१०३.	गुरुमूर्त्याह्वः	१०८.	गोपेशारूढः
	३ ४ २ ५ १		३ ५ ४ २ १		३ २ ५ १ ४		३ १ ५ २ ४
९४.	भूपत्रशाली	९९.	भस्मयुक्फालः	१०४.	भद्रमृगयुः	१०९.	भृङ्गीशप्रियः
	४ १ २ ५ ३		४ ५ १ २ ३		४ २ ५ ३ १		४ ३ ५ २ १
९५.	शिवाप्रियाङ्गः	१००.	मान्यवीरालिः	१०५.	मेरूकाण्डभृत्	११०.	शैलार्यप्रभुः
	५ ४ २ १ ३		५ १ ४ २ ३		५ २ १ ३ ४		५ ३ १ २ ४
९६.	यशोभद्राङ्गः	१०१.	करुणागर्भः	१०६.	कालात्मारिभृत्	१११.	कवीशगुरुः
	१ ५ ४ २ ३		१ २ ५ ३ ४		१ ३ ५ २ ४		१ ४ ५ ३ २
९७.	प्रणवयोगी	१०२.	रम्यमौलिभृत्	१०७.	रुण्डमाल्यवान्	११२.	प्रौढात्मगम्यः
	२ ५ ४ १ ३		२ १ ५ ३ ४		२ ३ ५ १ ४		२ ४ ५ ३ १

११३.	गवीशाकारः	११५.	माघकलीन्द्रः	११७.	ब्रह्मयागभृत्	११९.	भीष्मखड्गयुक्
	३ ४ ५ १ २		५ ४ १ ३ २		२ ५ १ ३ ४		४ ५ २ ३ १
११४.	वटमूलराट्	११६.	पशुरोगभित्	११८.	डमरुकभृत्	१२०.	मायाप्रगल्भः
	४ १ ५ ३ २		१ ५ २ ३ ४		३ ५ २ १ ४		५ १ २ ३ ४

अथ उत्तरपीठिका ।

एते प्रस्तारसंसिद्धाः शिवपञ्चाक्षरीमनोः ।
पूर्णाङ्कसम्मिता मंन्त्रास्सर्वेष्टार्थप्रदाश्शुभाः ।। १ ।। 969

अत्रैवोदाहरन्तीममितिहासं पुरातनम् ।
पुरा कैलासशिखरे कल्पद्रुममनोहरे ।।२ ।। 970
पार्वतीहृदयाम्भोजपूर्णस्नेहरसाप्लुतः ।
कथान्तरे प्रियतमां पार्वतीं प्राह शङ्करः ।।३।। 971

ईश्वर उवाच –

श्रीसर्वमङ्गले देवि यन्मे प्रियतमास्यतः ।
त्वल्लीलाशुकपक्षान्तर्लीनोऽस्म्यक्षररूपतः ।।४ ।। 972
शिवाख्यायोरावयोर्यः श्रीमत्पञ्चाक्षरीमनोः ।
प्रस्तारलब्धपूर्णार्कमन्त्रानक्षरसंख्यया ।। ५ ।। 973
तत्र सँल्लिख्य सम्पूज्य जपेन्नित्यमतन्द्रितः ।
तस्येष्टार्थान्प्रदास्यामि देवानामपि दुर्लभान् ।। ६ ।। 974
इत्युक्त्वा तोषयामास पार्वतीं चन्द्रशेखरः ।
शुचिस्मिता ततो गौरी तुष्टा तुष्टाव शङ्करम् ।। ७ ।। 975

इति स्कान्दे पराशरसंहितायां चिदम्बररहस्ये देवीहस्तस्थितशुकपक्षोद्भवशिवपञ्चाक्षरीप्रस्तारभेदवर्णनं नाम सप्तमोऽध्यायः ।

अथ जगदम्बाचक्रश्लोकाः –

द्वीपश्रीशैलेन्दुशके श्रीकल्पद्रुमवत्सरे ।
सिद्धिमासे पौर्णमास्यां चन्द्रवारे विनिर्मिते ।।१ ।। 976
देवीहस्तस्थितशुकपक्षाभ्रदविसद्मसु ।
शिवपञ्चाक्षरीमन्त्रप्रस्ताराक्षरशालिषु ।।२ ।। 977
धरण्यादिशराङ्कानां प्रस्तारे मेलने कृते ।
पूर्णाङ्गमणिरत्नाङ्कघनमण्डलसंख्यके ।।३ ।। 978
शुकस्यास्य तनूद्भासि सहससदनेषु च ।
शिवमालामन्त्रलसत्सहस्राक्षरराजिते ।।४।। 979
गौरीसंख्यालिङ्गयुतपञ्चायतनपञ्चके ।

चतुर्भुजश्चतुर्वक्त्रगजाननषडाननैः ।।५ ।। 980
दक्षिणामूर्तिभिक्षाटकङ्कालाजशिरोहरैः ।
अर्धनारीहरिहररामकृष्णनटेश्वरैः ।।६ ।। 981
वीरेशभैरवानागसूर्यचन्द्रेन्द्रशास्तृभिः ।
मृत्युञ्जयाभीष्टलिङ्गैः शैववैष्णवदैवतैः ।।५।। 982
मृकण्डुसुतचण्डीशनन्दिभृङ्गीशभार्गवैः
वृषरावणबाणेशपरितो भोगिमद्यगैः ।।८।। 983
परितः शिवनक्षत्रमालासाहस्रवर्णके ।
इष्टाब्जदलगेहेऽस्मिन् तुरङ्गपल्लुतिचित्रिते ।।९।। 984
सिद्धचारणगन्धर्वनारदाद्यैर्विराजतः ।
गजाश्वमृगनागस्त्रीसरोभेरुण्डबर्हिभिः ।।१० ।। 985
कपोतानन्तमत्स्याब्जशरभव्यालहंसकैः ।
एतदाद्यैः पक्षिमृगैः रम्यचित्रैः विभासितः ।। ११ ।।
पार्श्वयोस्तु शिवक्षेत्रभ्राजल्लिङ्गैः प्रकाशता । 986
.... कासितः ।।
श्रीकण्ठेश्वरदेवोऽयं जगदम्बामनोहरः ।
चक्रेऽस्मिन्प्राज्ञसंश्लाध्ये राजते जगदीश्वरः ।।
श्रीकण्ठेश्वरदेवेन सहिता जगदम्बिका ।।१२।।
श्रीचक्रराज्ञी चक्रेऽस्मिन् चामुण्डाम्बा विराजते ।
श्रीचामुण्डाकृपापात्रश्रीचामेन्द्रतनूभुवा ।।१३ ।। 987
केम्पनञ्जाम्बिकागर्भसुधाम्बुधिसुधांशुना ।
नञ्जराजनिजाभिख्यश्रीकृष्णेन्द्रेण निर्मिता ।। १४ ।। 988
प्रपञ्चमातापित्रोः श्रीपार्वतीपरमेशयोः ।
प्रीत्यास्पदं साधकानां सर्वश्रेयोऽभिवृद्धिदम् ।। १५ ।। 989
सर्वसम्पत्करं नित्यं सर्वमङ्गलदायकम् ।
जगदम्बाचक्रमिदं जीयादाभूरवीन्दुभम् ।। १६ ।। 990

इति जगदम्बाचक्रं सम्पूर्णम् ।

यदीदं श्रीकण्ठेश्वरपरमिष्यते तर्हि नीलाक्षराणामुपरि लिखितानि रक्ताक्षराणि तत्स्थाने योजनीयानि ।

58a श्री शिवपञ्चाक्षरीप्रस्तारयन्त्रचक्रक्रमः

न १	मः २	शि ३	वा ४	य ५	न १	मः २	य ५	वा ४	शि ३	न १	शि ३	मः २	वा ४	य ५	न १	वा ४	शि ३	मः २	य ५	न १	य ५	वा ४	शि ३	मः २
मः २	शि ३	वा ४	य ५	न १	मः २	य ५	वा ४	शि ३	न १	मः २	वा ४	य ५	न १	शि ३	मः २	य ५	न १	वा ४	शि ३	मः २	न १	य ५	वा ४	शि ३
शि ३	वा ४	य ५	न १	मः २	शि ३	न १	मः २	य ५	वा ४	शि ३	मः २	वा ४	य ५	न १	शि ३	मः २	य ५	न १	वा ४	शि ३	मः २	न १	य ५	वा ४
वा ४	य ५	न १	मः २	शि ३	वा ४	शि ३	न १	मः २	य ५	वा ४	य ५	न १	शि ३	मः २	वा ४	शि ३	मः २	य ५	न १	वा ४	शि ३	मः २	न १	य ५
य ५	न १	मः २	शि ३	वा ४	य ५	वा ४	शि ३	न १	मः २	य ५	न १	शि ३	मः २	वा ४	य ५	न १	वा ४	शि ३	मः २	य ५	वा ४	शि ३	मः २	न १

न १	मः २	शि ३	य ५	वा ४	न १	शि ३	मः २	य ५	वा ४	न १	य ५	वा ४	मः २	शि ३	न १	वा ४	शि ३	य ५	मः २	न १	य ५	शि ३	वा ४	मः २
मः २	शि ३	य ५	वा ४	न १	मः २	य ५	वा ४	न १	शि ३	मः २	शि ३	न १	य ५	वा ४	मः २	न १	वा ४	शि ३	य ५	मः २	न १	य ५	शि ३	वा ४
शि ३	य ५	वा ४	न १	मः २	शि ३	मः २	य ५	वा ४	न १	शि ३	न १	य ५	वा ४	मः २	शि ३	य ५	मः २	न १	वा ४	शि ३	वा ४	मः २	न १	य ५
वा ४	न १	मः २	शि ३	य ५	वा ४	न १	शि ३	मः २	य ५	वा ४	मः २	शि ३	न १	य ५	वा ४	शि ३	य ५	मः २	न १	वा ४	मः २	न १	य ५	शि ३
य ५	वा ४	न १	मः २	शि ३	य ५	वा ४	न १	शि ३	मः २	य ५	वा ४	मः २	शि ३	न १	य ५	मः २	न १	वा ४	शि ३	य ५	शि ३	वा ४	मः २	न १

न १	मः २	वा ४	य ५	शि ३	न १	शि ३	वा ४	मः २	य ५						न १	वा ४	मः २	शि ३	य ५	न १	य ५	शि ३	मः २	वा ४
मः २	वा ४	या ५	शि ३	न १	मः २	य ५	न १	शि ३	वा ४						मः २	शि ३	य ५	न १	वा ४	मः २	वा ४	न १	य ५	शि ३
शि २	न १	मः २	वा ४	य ५	शि ३	वा ४	मः २	य ५	न १						शि ३	य ५	न १	वा ४	मः २	शि ३	मः २	वा ४	न १	य ५
वा ४	य ५	शि ३	न १	मः २	वा ४	मः २	य ५	न १	शि ३						वा ४	मः २	शि ३	य ५	न १	वा ४	न १	य ५	शि ३	मः २
य ५	शि ३	न १	मः २	वा ४	य ५	न १	शि ३	वा ४	मः २						य ५	न १	वा ४	मः २	शि ३	य ५	शि ३	मः २	वा ४	न १

न	मः	वा	शि	य	न	शि	य	मः	वा	न	य	मः	वा	शि	न	वा	मः	य	शि	न	य	मः	शि	वा
१	२	५	३	५	१	३	५	२	४	१	५	२	४	३	१	४	२	५	३	१	५	२	३	४
मः	वा	शि	य	न	मः	वा	न	शि	य	मः	वा	शि	न	य	मः	या	शि	न	वा	मः	शि	वा	न	य
२	४	३	५	१	२	४	२	३	५	२	४	३	१	५	२	५	३	१	४	२	३	४	१	५
शि	य	न	मः	वा	शि	य	मः	वा	न	शि	न	य	मः	वा	शि	न	वा	मः	य	शि	वा	न	य	मः
३	५	१	२	४	३	५	२	४	१	३	१	५	२	४	३	१	४	२	५	३	४	१	५	२
वा	शि	य	न	मः	वा	न	शि	य	मः	वा	शि	न	य	मः	वा	मः	य	शि	न	वा	न	य	मः	शिः
४	३	५	१	२	४	१	३	५	२	४	३	१	५	२	४	२	५	३	१	४	१	५	२	३
य	न	मः	वा	शि	य	मः	वा	न	शि	य	मः	वा	शि	न	य	शि	न	वा	मः	य	मः	शि	वा	न
५	१	२	४	३	५	२	४	१	३	५	२	४	३	१	५	३	१	४	२	५	२	३	४	१

न	मः	य	शि	वा	न	शि	य	वा	मः	न	वा	य	शि	मः	न	शि	वा	य	मः	न	वा	य	मः	शि
१	२	५	३	४	१	३	५	४	२	१	४	५	३	२	१	३	४	५	२	१	४	५	२	३
मः	या	शि	वा	न	मः	न	शि	य	वा	मः	न	वा	य	शि	मः	न	शि	वा	य	मः	शि	न	वा	य
२	५	३	४	१	२	१	३	५	४	२	१	४	५	३	२	१	३	४	५	२	३	१	४	५
शि	वा	न	मः	य	शि	य	वा	मः	न	शि	मः	न	वा	य	शि	वा	य	मः	न	शि	न	वा	य	मः
३	४	१	२	५	३	५	४	२	१	३	२	१	४	५	३	४	५	२	१	३	१	४	५	२
वा	न	मः	य	शि	वा	मः	न	शि	य	वा	य	शि	मः	न	वा	य	मः	न	शि	वा	या	मः	शि	न
४	१	२	५	३	४	२	१	३	५	४	५	३	२	१	४	५	२	१	३	४	५	२	३	१
य	शि	व	न	मः	य	वा	मः	न	शि	य	शि	मः	न	वा	य	मः	न	शि	वा	य	मः	शि	न	वा
५	३	४	१	२	५	४	२	१	३	५	३	२	१	४	५	२	१	३	४	५	२	३	१	४

शुभमस्तु

एतच्छिवात्मकं चक्रं खखाङ्गगगृहशोभितम् ।
प्रस्तारक्रमभेदेन कल्पवृक्षाङ्कराजितम् ।। 991
शिवस्य मातृकासंख्यासंयुतं दण्डपार्श्वयोः ।
धरण्यादिशराङ्कानां प्रस्तारे मेलने कृते ।। 992
वत्सराङ्काङ्कबलाल दुर्गाशक्तिसुसंख्यकम् ।
विष्णुब्रह्मेन्द्रसंस्तुत्यः श्रीकण्ठेशो विराजते ।। 993

श्रीशिवपञ्चाक्षरीप्रस्तारयन्त्रचक्राङ्कानुसारेण देवीदेवनामानि क्रमेण १२० लिखितानि वर्तन्ते ।

	देवीनामानि	देवनामानि
१.	कीराङ्गवर्णा	पराङ्गवर्मा
२.	रागविशिष्टा	फालधर्मियुक्
३.	गीर्वशीकरी	गवीशाकारः
४.	विष्णुपीठगा	भस्मयुक्फालः
५.	शिष्यरागभाक्	मायाप्रगल्भः
६.	परमोद्वेगा	परशूज्ज्वलः
७.	रामाभिगेया	फणिभोगज्यः
८.	लोकश्रमभित्	लोकत्राणवित्
९.	भर्गयुक्प्राणा	वागीड्यंत्रात्मा
१०.	शम्भुगेयाङ्घ्रिः	शिवाम्बुपूरः
११.	कुलस्त्रीवशा	योगीन्द्रवशः
१२.	श्रीविष्णुकला	रावणार्प्याङ्गः
१३.	लेखौघमान्या	गौरीवामाङ्कः
१४.	वशकुबेरा	भीमेष्टगुरुः
१५.	मुख्यगौरवा	मूकाम्बाप्रभुः
१६.	कविगोष्ठीशी	पार्श्वगौरीमान्
१७.	भ्रूमान्यभर्गा	श्रीशेष्टभागः
१८.	गिरीशाङ्कभाक्	गुरुमूर्त्याह्वः
१९.	भर्गप्रशंस्या	भोगिप्रणयी
२०.	मायावागुरा	मायाविलुण्ठः
२१.	कामवल्लरी	काशीस्वागारः
२२.	प्रियशम्भुगीः	त्रयीशुभाङ्गः
२३.	लोध्रोपमाभा	गरकोशभुक्
२४.	भर्गरूपिणी	भोगिप्रकाशः
२५.	शुभाङ्गरूपा	शुभाङ्गरूपः
२६.	यन्त्रागमभूः	परगुणवित्
२७.	त्रिगुणावाप्या	रङ्गेशभाव्यः
२८.	गुणौघपरा	गणभीकरः
२९.	भाग्यप्रोल्बणा	भीकरलक्ष्मा
३०.	शुभाङ्कफाला	क्ष्माम्बः कखाङ्गः
३१.	कुलाद्रीशभूः	कालक्रमवित्
३२.	प्रणवकला	प्रणवयोगी
३३.	गिरीशभार्या	गिरिशाह्वयः
३४.	भव्यगरिमा	भव्यगरिमा
३५.	शिवेष्टगोप्त्री	माघकलीन्द्रः
३६.	कर्मौघफला	यशोभद्राङ्गः
३७.	खड्गपाशभृत्	खलकामभित्
३८.	क्लीं कामेश्वरी	लोकेशवीरः
३९.	वीरलोकेशी	भद्रलोकेशः
४०.	शम्भुरागाढ्या	शुभाग्रगण्यः
४१.	पर्वग्लौमुखी	पार्श्वगामरः
४२.	श्रेयोवर्गिणी	श्रीष्टस्वबाणः
४३.	गुणरूपभाक्	डमरुकभृत्
४४.	भृङ्गीशरण्या	भृङ्गीशप्रियः
४५.	मित्रैकवर्गा	शक्रेड्यभोगः
४६.	कुशलेश्वरी	कमलाभाङ्घ्रिः
४७.	रिपुमूलभित्	रम्यमौलिभृत्
४८.	गम्भीरयशाः	गम्भीरयशाः
४९.	भारत्यात्माङ्गी	स्वप्रकाशाङ्गः
५०.	मूलभद्रयुक्	शैलभूप्रियः
५१.	पात्रवशगा	पत्रौघमाली
५२.	द्रविणालया	प्रौढात्मगम्यः
५३.	लोकप्रवणा	लास्यप्रवीणः

५४.	वाङ्मूलपीठा	विमलाकारः
५५.	शौण्डीर्याग्रभूः	शैलार्यप्रभुः
५६.	कालवारणी	व्यालाभरणः
५७.	प्रणयगाढा	ब्रह्मयागभृत्
५८.	बाढोग्रशौर्या	गम्भीराशयः
५९.	विक्रमकला	घोरमूकलूः
६०.	मायालवित्री	मृत्युगर्वरुत्
६१.	कवीन्द्रलक्ष्मीः	पृथ्वीध्रगुणः
६२.	रागांशुकभृत्	रूण्डमाल्यवान्
६३.	ग्लौश्शाकम्भरी	गणपेश्वरः
६४.	द्विफलात्मिका	वीरलक्ष्मीकृत्
६५.	शिष्टौघरागा	मान्यवीरालिः
६६.	कुशलप्रभा	श्यामलग्रीवः
६७.	प्रौढकर्मगा	प्रौढिकुशलः
६८.	गोत्रभूश्यामा	गौरीभव्यात्मा
६९.	वीर्यांशगुरुः	वटमूलराट्
७०.	शौण्डारभटी	शबरवर्यः
७१.	कैरवलक्ष्णा	पुरभिल्लक्ष्मा
७२.	प्रौढलक्ष्मयुक्	रविगोमान्यः
७३.	गुणैकाग्रभूः	गणाढ्यप्रभुः
७४.	वागीशपरा	भोगिशङ्करः
७५.	मुकुरोज्ज्वला	मौढ्यप्रभङ्गः
७६.	पलाशप्रभा	कालात्मारिभृत्
७७.	प्रौढाभ्युद्गमा	रघुकुलेशः
७८.	डामरोद्भटा	गणेन्द्रवन्द्यः
७९.	वीर्योड्डामरा	वायुगणराट्
८०.	शक्रभयलुप्	शरभृत्काण्डः
८१.	कोशप्रौढिगा	कुमारभोगी
८२.	रविश्लाघ्यांशुः	खट्वाङ्गपाणी
८३.	लक्ष्मांशप्रभुः	गोपेशारूढः
८४.	भर्गैकमित्रा	वेगाढ्यशरः
८५.	मखवच्छ्लाघ्या	शक्रभोगयः
८६.	पवित्रशीला	पवित्रशीलः
८७.	प्रेमालापभृत्	रामाम्बकभृत्
८८.	श्लाघ्यवज्रिणी	श्लाघ्यविक्रमः
८९.	वक्त्रमालिका	भद्रमृगयुः
९०.	मल्लिकेश्वरी	मृगाङ्कभद्रः
९१.	पद्मकलभृत्	पशुरोगभृत्
९२.	रागभृत्काम्ना	प्रगल्भकामः
९३.	गूढकौमारा	बिल्वाढ्यशिराः
९४.	भाग्यशृङ्खला	भव्यमन्त्राङ्गः
९५.	मेरुगर्भाढ्या	माराङ्गभीकृत्
९६.	करुणालीढा	करुणागर्भः
९७.	ह्रीमूलविद्या	श्रीमृडाभिख्यः
९८.	लावण्यराशिः	लावण्यराशिः
९९.	भयभ्रमलुप्	भूपत्रशाली
१००.	शूलभृत्करा	शूलभृत्करः
१०१.	कालशर्वरी	योगीशवरः
१०२.	श्रीकलार्णवा	प्रियाङ्गशोभी
१०३.	गुणभूक्रिया	बाणद्वारपः
१०४.	वरेण्यगुणा	भद्रकालीशः
१०५.	शुभरूपाङ्गी	शिवाप्रियाङ्गः
१०६.	पद्मशृङ्गारा	कवीशगुरुः
१०७.	स्फूर्त्या विमला	श्रुत्यर्वशाली
१०८.	गुरुपूर्विणी	गिरीढ्यभूमा
१०९.	वशगेन्द्रार्या	विमलोरस्कः
११०.	शीलोच्छ्रायभृत्	मिलद्द्रव्याभः
१११.	यागघस्मरा	कलिभीमेन्द्रः

११२.	रूपगर्विणी	रौप्याङ्गवर्णः	११७.	फलद्वयवाणी	खण्डपर्श्वीशः
११३.	गीर्वाणाराध्या	गीर्वाणाराध्यः	११८.	लक्ष्याभिमुखी	गर्ह्यौघशत्रुः
११४.	विष्णुश्रीपाला	विशाखपालः	११९.	वीणाप्रागल्भ्या	भीष्मखड्गयुक्
११५.	मैरेयलोभा	मेरुकाण्डभृत्	१२०.	शत्रुलयभाक्	शत्रुलोकभित्
११६.	पद्मात्मलेखा	यज्वात्मखेलन्			

59a **अथ अष्टोत्तरशतशक्तिक्षेत्रनामानि देवीनामानि च अस्मत्कृतसंख्यारत्नकोशव्याख्यान-प्रभावल्युदाहृतमत्स्यपुराणोक्तरीत्या लिख्यन्ते –**

वाराणस्यभिधं क्षेत्रं विशालाक्षीविराजितम् ।
क्षेत्रं तु नैमिषाभिख्यं लिङ्गधारिण्यलङ्कृतम् ।। 994
प्रयागाख्यं च ललितादेवीतेजोविराजितम् ।
मानसाख्यं च कुमुदादेवीकान्तिमनोहरम् ।। 995
अम्बिकाख्यं तथा क्षेत्रं विश्वकायाविभूषितम् ।
गोमन्ताख्यं तथा क्षेत्रं गोमतीदेवतान्वितम् ।। 996
क्षेत्रं च मन्दराभिख्यं कामचारिण्यलङ्कृतम् ।
मदोत्कटामनोज्ञं च क्षेत्रं चित्ररथाभिधम् ।। 997
क्षेत्रं च हास्तिनपुरं जयन्तीदेवतान्वितम् ।
कन्याकुब्जाभिधं क्षेत्रं गौरीदेवीविराजितम् ।। 998
मलयाद्यभिधं क्षेत्रं रम्भादेवीमनोहरम् ।
एकाम्रकाभिधं क्षेत्रं कीर्तिमत्युपलालितम् ।। 999
विश्वेश्वराभिधं क्षेत्रं विश्वादेवीविराजितम् ।
पुष्कराख्यं तथा क्षेत्रं पुरुहूताप्रकाशितम् ।। 1000
केदाराख्यं तथा क्षेत्रं मार्गगामिन्यलङ्कृतम् ।
हिमवत्पृष्टसुक्षेत्रं मन्दादेवीमनोहरम् ।। 1001
गोकर्णाख्यं तथा क्षेत्रं भद्रकर्णाविभूषितम् ।
तथा स्थानेश्वरक्षेत्रं भवानीपरिशोभितम् ।। 1002
तथैव बिल्वकक्षेत्रं बिल्वपत्र्यम्बिकान्वितम् ।

श्रीशैलाख्यं तथा क्षेत्रं माधवीकान्तिमञ्जुलम् ।। 1003
तथा भद्रेश्वरक्षेत्रं भद्रादेवीप्रभास्पदम् ।
वाराहशैलक्षेत्रं च जयादेवीविराजितम् ।। 1004
क्षेत्रं च कमलाभिख्यं कमलाम्बाकृपास्पदम् ।
रुद्रकोट्यभिधं क्षेत्रं रुद्राणीवाससुन्दरम् 1005
कालञ्जराभिधं क्षेत्रं कालीकान्तिकरम्बितम् ।
महालिङ्गाभिधं क्षेत्रं कपिलापरिशोभितम् ।। 1006
मुकुटाख्यं तथा क्षेत्रं मुकुटीश्वर्यलङ्कृतम् ।
शालग्रामाभिधं क्षेत्रं महादेवीमनोहरम् ।। 1007
ज्वलप्रियासमायुक्तं शिवलिङ्गाभिधं तथा ।
तथा मायापुरीक्षेत्रं कुमारीदेवतोज्ज्वलम् ।। 1008
सन्तानाख्यं तथा क्षेत्रं ललिताम्बाविराजितम् ।
सहस्राक्षाभिधं क्षेत्रमुत्पलाक्षीसुरक्षितम् ।। 1009
सतीमण्डलसुक्षेत्रमरुन्धत्यभिरञ्जतम् ।
गयाख्यं च महाक्षेत्रं मङ्गलापरिमण्डितम् ।। 1010
पुरुषोत्तमसुक्षेत्रं विमलाशोभितं तथा ।
विपाशाख्यं तथा क्षेत्रम् अमोघाक्षीमनोहरम् ।। 1011
पाटलाभूषितं क्षेत्रं पुण्यवर्धननामकम् ।
सुपार्श्वाख्यं तथा क्षेत्रं नारायण्यनुरञ्जितम् ।। 1012
तथा क्षेत्रं त्रिकूटाख्यं रुद्रसुन्दर्यलङ्कृतम् ।
विपुलाख्यं तथा क्षेत्रं विपुलासमलङ्कृतम् । 1013
कमलाचलसुक्षेत्रं कल्याणीकरुणास्पदम् ।
59b कोटितीर्थाभिधं क्षेत्रं कोटवीपरिपालितम् 1014
तथा मधुवनक्षेत्रं सुगन्धाकान्तिबन्धुरम् ।
कुब्जाम्रनामकं क्षेत्रं त्रिसन्ध्यादेवतान्वितम् । 1015
रतिप्रियादेवताढ्यं गङ्गाद्वाराभिधं तथा ।
क्षेत्रं च शिवकुण्डाख्यं शुभानन्दाविभूषितम् ।। 1016

देविकातटसुक्षेत्रं नन्दिनीपरिनन्दितम् ।
द्वारकाख्यं तथा क्षेत्रं रुक्मिणीसमलङ्कृतम् ।। 1017
वृन्दावनाभिधक्षेत्रं राधादेवीविराजितम् ।
मधुराख्यं तथा क्षेत्रं देवकीसमलङ्कृतम् ।। 1018
पातालाख्यं तथा क्षेत्रं परमेश्वर्यलङ्कृतम् ।
क्षेत्रं च चित्रकूटाख्यं सीतादेवीसुभास्वरम् ।। 1019
विन्ध्यशैलाभिधं क्षेत्रं विन्ध्यवासिन्यलङ्कृतम् ।
ब्रह्मेन्द्राख्यं तथा क्षेत्रं एकवीराविराजितम् ।। 1020
क्षेत्रं तु हरिखण्डाख्यं चण्डिकापरिमण्डितम् ।
रामतीर्थाभिधं क्षेत्रं रमणाकरुणोज्ज्वलम् ।। 1021
यमुनाख्यं तथा क्षेत्रं मृगवत्युपलालितम् ।
क्षेत्रं च करवीराख्यं महालक्ष्मीसुरक्षितम् ।। 1022
तथा वैनायकक्षेत्रं उमादेवीदयास्पदम् ।
वैद्यनाथाभिधक्षेत्रमरोगाम्बाविराजितम् ।। 1023
महेश्वरीकृतावासं महाकालाभिधं तथा ।
उष्णतीर्थभिधक्षेत्रमभयापरिशोभितम् ।। 1024
विन्ध्यकन्दरसुक्षेत्रं हताघापरिमण्डितम् ।
माण्डव्याख्यं तथा क्षेत्रं माण्डकाम्बाविराजितम् 1025
माहेश्वरपुरक्षेत्रं स्वाहादेवीसुभास्वरम् ।
क्षेत्रं च स्थागलाण्डाख्यं प्रचण्डापरिमण्डितम् । 1026
चण्डिकायुक्तममरकण्टकक्षेत्रमुत्तमम् ।
गन्धमादनसुक्षेत्रं कामुकादेवतोज्ज्वलम् ।। 1027
सोमेश्वराभिधक्षेत्रं वरारोहाविराजितम् ।
प्रभासाख्यं तथा क्षेत्रं पुष्करावत्यलङ्कृतम् 1028
सरस्वत्यभिधं क्षेत्रं देवमातृविभूषितम् ।
पारातटाभिधं क्षेत्रं पारादेवीप्रकाशितम् ।। 1029
पयोष्ण्याख्यं तथा क्षेत्रं पिङ्गलावत्युपाश्रितम् ।

कृतकोशाभिधक्षेत्रं सिंहिकामहिमास्पदम् ।। 1030
क्षेत्रं तु कार्तिकेयाख्यं शङ्करीसमलङ्कृतम् ।
उत्पलावर्तकक्षेत्रं लोलादेवीकृतास्पदम् ।। 1031
शोणसङ्गमसुक्षेत्रं सुभद्रादेवताञ्चितम् ।
तथा सिद्धपुराभिख्यं क्षेत्रं लक्ष्मीसुरक्षितम् ।। 1032
भरताश्रमसुक्षेत्रमनङ्गाम्बामनोहरम् ।
जालन्धराभिधक्षेत्रं विश्वमुख्याविभूषितम् ।। 1033
किष्किन्धाद्यभिधं क्षेत्रं तारादेवीविराजितम् ।
देवदारुवनाभिख्यं पुष्टिदेवीकृपाश्रयम् ।। 1034
काश्मीराख्यं तथा क्षेत्रं मेधादेवीमनोहरम् ।
हेमाद्रिनामकं क्षेत्रं भीमादेवीदयास्पदम् ।। 1035
कपालमोचनाभिख्यं क्षेत्रं शुध्यम्बिकान्वितम् ।
रोहणाख्यं तथा क्षेत्रं मातृकाया मनोहरम् ।। 1036
शङ्खोद्धाराभिधं क्षेत्रं ध्वनिदेवीप्रकाशितम् ।
क्षेत्रं पिण्डारकाभिख्यं धृतिदेवीचकासितम् ।। 1037
60a चन्द्रभागाभिधं क्षेत्रं कलादेवीकलास्पदम् ।
मत्स्योदनामकं क्षेत्रं शिवधारिण्यलङ्कृतम् ।। 1038
वेणाख्यं च तथा क्षेत्रं अमृतादेवतान्वितम् ।
तथा क्षेत्रं बदर्याख्यमूर्वश्यम्बाकरम्बितम् ।। 1039
क्षेत्रमुत्तरकुर्वाख्यमौषध्यम्बाविभूषितम् ।
कुशोदकाम्बिकायुक्तं कुशद्वीपाभिधं तथा ।। 1040
हिमकूटाभिधं क्षेत्रं मन्मथाम्बासमाश्रितम् ।
कुमुदाख्यं तथा क्षेत्रं सत्यवादिन्यलङ्कृतम् ।। 1041
अश्वत्थनामकं क्षेत्रं वन्दनीयाभिनन्दितम् ।
क्षेत्रं वैश्रवणाख्यञ्च निधिदेवीविराजितम् ।। 1042
क्षेत्रं तु वेदवदनाभिख्यं गायत्र्यधिष्ठितम् ।
शिवसन्निधिसुक्षेत्रं पार्वत्यम्बाभिरञ्जितम् ।। 1043

देवलोकाभिधक्षेत्रमिन्द्राण्यम्बातिसुन्दरम् ।
सूर्यबिम्बाभिधक्षेत्रं प्रभाख्याम्बावलम्बितम् ।। 1044
मातृलोकाभिधक्षेत्रं वैष्णवीकान्तिरञ्जितम् ।
क्षेत्रं च सोमगिर्याख्यं भ्रमराम्बाविभूषितम् ।। 1045
महाबलाचलक्षेत्रं चामुण्डापरिमण्डितम् ।
ब्रह्मास्याख्यं तथा क्षेत्रं सरस्वत्यम्बिकान्वितम् ।। 1046
तथा ब्रह्मकलाम्बाढ्यं क्षेत्रं चित्तसमाह्वयम् ।
क्षेत्रं सर्वशरीराख्यं शक्तिदेवीविराजितम् ।। 1047
एवमष्टोत्तरशतविधं मात्स्ये प्रकीर्तितम् ।
शक्तिस्थानं पुराणेषु ज्ञेयं पौराणिकोत्तमैः ।। 1048

अथ अष्टादशशक्तिपीठनामानि संख्यारत्नकोशव्याख्याप्रभावल्युदाहृतशिवतत्त्वरत्नाकररीत्या लिख्यन्ते –

वारणस्यां विशालाक्ष्याः पीठं च मधुरापुरे ।
मीनाक्ष्याः पीठकं काञ्च्यां कामाक्षीपीठमेव च ।। 1049
सिंहले सिंहिकादेव्याः पीठं निखिलकामदम् ।
लङ्कापुरे च शङ्कर्याः पीठं कोल्लापुरेऽपि च ।। 1050
महालक्ष्म्यास्तथा पीठं कन्याकुब्जे तथैव च ।
कुब्जिकायाः शुभं पीठं तथा जालन्धरेऽपि च ।। 1051
महादेव्याः पीठमार्यं योगिनीपुर एव च ।
योगिनीपीठकञ्चैवमुज्जयिन्यां च पीठकम् ।। 1052
महाकाल्याः सुमेरौ च सुप्रभायाश्च पीठकम् ।
श्रीशैले भ्रमराम्बायाः पीठं विन्ध्यमहीधरे ।। 1053
तथैव विन्ध्यवासिन्याः पीठं पर्वतदेशिके ।
पीठञ्च पार्वतीदेव्याः चक्रवाद्याञ्च पीठकम् ।। 1054
माणिक्यदेव्याः नीहारपर्वते पीठमुत्तमम् ।
तथैव हिमरूपिण्यास्तथा कालेश्वरे पुरे ।। 1055

रौद्रदेव्याः परं पीठं पूर्णक्षेत्रे तथैव हि ।
पीठं च पूर्णिकादेव्या इत्यष्टादशधेरितम् ।।
पीठं बुधेन्द्रैर्विज्ञेयं शिवतत्त्वमहोदधौ । 1056

अथ षोडशगौरीनामानि अस्मत्कृतसंख्यारत्नकोशव्याख्याप्रभावल्याम् –

स्वर्णगौरी चार्कगौरी तिंत्रिण्याख्या त्रिलोचना ।
मौनगौरी तथाङ्गुष्ठागौरी सन्दोहनामिका ।। 1057
60b केशबन्धनगौरी च पूर्णगौरी तथैव च ।
कपित्थाख्या च सौभाग्या गौरी च बृहती तथा ।।
उपाङ्गललिता कुन्दगौरी च बदरी तथा ।
तथा कार्तिकगौरीति गौरी षोडशधेरिता ।।
व्रतार्के तु परिज्ञेया ब्राह्मणैर्वेदपारगैः ।। 1058

अथ सोपानतत्त्वनामानि अस्मत्कृतसंख्यारत्नकोशव्याख्याप्रभावल्याम् –

भूमितत्त्वं तथाप्तत्त्वं त्वक्तत्त्वं वायुतत्त्वकम् ।
आकाशतत्त्वं त्वनलतत्त्वं प्रकृतितत्त्वकम् ।। 1059
रसतत्त्वं गन्धतत्त्वं वायुतत्त्वं च चाक्षुषम् ।
रूपतत्त्वं च पुरुषतत्त्वं चोपस्थतत्त्वकम् ।। 1060
पादतत्त्वं पाणितत्त्वं श्रोत्रतत्त्वं च मानसम् ।
स्पर्शतत्त्वं शब्दतत्त्वं वाक्तत्त्वं घ्राणतत्त्वकम् ।। 1061
जिह्वातत्त्वं रागतत्त्वं कालतत्त्वं च मायिकम् ।
कलातत्त्वं तथा शुद्धविद्यातत्त्वं तथैश्वरम् ।। 1062
सदाशिवाख्यं च शिवतत्त्वं नियतितत्त्वकम् ।
विद्यातत्त्वमहङ्कारतत्त्वं शक्त्याख्यतत्त्वकम् ।। 1063
बुद्धितत्त्वं तथैवापि षट्त्रिंशद्विधमीरितम् ।
सोपानतत्त्वं ललितोपाख्याने ज्ञेयमुत्तमैः ।। 1064

देवलोकाभिधक्षेत्रमिन्द्राण्यम्बातिसुन्दरम् ।
सूर्यबिम्बाभिधक्षेत्रं प्रभाख्याम्बावलम्बितम् ।। 1044
मातृलोकाभिधक्षेत्रं वैष्णवीकान्तिरञ्जितम् ।
क्षेत्रं च सोमगिर्याख्यं भ्रमराम्बाविभूषितम् ।। 1045
महाबलाचलक्षेत्रं चामुण्डापरिमण्डितम् ।
ब्रह्मास्याख्यं तथा क्षेत्रं सरस्वत्यम्बिकान्वितम् ।। 1046
तथा ब्रह्मकलाम्बाढ्यं क्षेत्रं चित्तसमाह्वयम् ।
क्षेत्रं सर्वशरीराख्यं शक्तिदेवीविराजितम् ।। 1047
एवमष्टोत्तरशतविधं मात्स्ये प्रकीर्तितम् ।
शक्तिस्थानं पुराणेषु ज्ञेयं पौराणिकोत्तमैः ।। 1048

अथ अष्टादशशक्तिपीठनामानि संख्यारत्नकोशव्याख्याप्रभावल्युदाहृतशिवतत्त्वरत्नाकररीत्या लिख्यन्ते –

वारणस्यां विशालाक्ष्याः पीठं च मधुरापुरे ।
मीनाक्ष्याः पीठकं काञ्च्यां कामाक्षीपीठमेव च ।। 1049
सिंहले सिंहिकादेव्याः पीठं निखिलकामदम् ।
लङ्कापुरे च शङ्कर्याः पीठं कोल्लापुरेऽपि च ।। 1050
महालक्ष्म्यास्तथा पीठं कन्याकुब्जे तथैव च ।
कुब्जिकायाः शुभं पीठं तथा जालन्धरेऽपि च ।। 1051
महादेव्याः पीठमार्यं योगिनीपुर एव च ।
योगिनीपीठकञ्चैवमुज्जयिन्यां च पीठकम् ।। 1052
महाकाल्याः सुमेरौ च सुप्रभायाश्च पीठकम् ।
श्रीशैले भ्रमराम्बायाः पीठं विन्ध्यमहीधरे ।। 1053
तथैव विन्ध्यवासिन्याः पीठं पर्वतदेशिके ।
पीठञ्च पार्वतीदेव्याः चक्रवाट्याञ्च पीठकम् ।। 1054
माणिक्यदेव्याः नीहारपर्वते पीठमुत्तमम् ।
तथैव हिमरूपिण्यास्तथा कालेश्वरे पुरे ।। 1055

रौद्रदेव्याः परं पीठं पूर्णक्षेत्रे तथैव हि ।
पीठं च पूर्णिकादेव्या इत्यष्टादशधेरितम् ।।
पीठं बुधेन्द्रैर्विज्ञेयं शिवतत्त्वमहोदधौ । 1056

अथ षोडशगौरीनामानि अस्मत्कृतसंख्यारत्नकोशव्याख्याप्रभावल्याम् –

स्वर्णगौरी चार्कगौरी तिंत्रिण्याख्या त्रिलोचना ।
मौनगौरी तथाङ्गुष्ठागौरी सन्दोहनामिका ।। 1057
60b केशबन्धनगौरी च पूर्णगौरी तथैव च ।
कपित्थाख्या च सौभाग्या गौरी च बृहती तथा ।।
उपाङ्गललिता कुन्दगौरी च बदरी तथा ।
तथा कार्तिकगौरीति गौरी षोडशधेरिता ।।
व्रतार्के तु परिज्ञेया ब्राह्मणैर्वेदपारगैः ।। 1058

अथ सोपानतत्त्वनामानि अस्मत्कृतसंख्यारत्नकोशव्याख्याप्रभावल्याम् –

भूमितत्त्वं तथाप्तत्त्वं त्वक्तत्त्वं वायुतत्त्वकम् ।
आकाशतत्त्वं त्वनलतत्त्वं प्रकृतितत्त्वकम् ।। 1059
रसतत्त्वं गन्धतत्त्वं वायुतत्त्वं च चाक्षुषम् ।
रूपतत्त्वं च पुरुषतत्त्वं चोपस्थतत्त्वकम् ।। 1060
पादतत्त्वं पाणितत्त्वं श्रोत्रतत्त्वं च मानसम् ।
स्पर्शतत्त्वं शब्दतत्त्वं वाक्तत्त्वं घ्राणतत्त्वकम् ।। 1061
जिह्वातत्त्वं रागतत्त्वं कालतत्त्वं च मायिकम् ।
कलातत्त्वं तथा शुद्धविद्यातत्त्वं तथैश्वरम् ।। 1062
सदाशिवाख्यं च शिवतत्त्वं नियतितत्त्वकम् ।
विद्यातत्त्वमहङ्कारतत्त्वं शक्त्याख्यतत्त्वकम् ।। 1063
बुद्धितत्त्वं तथैवापि षट्त्रिंशद्विधमीरितम् ।
सोपानतत्त्वं ललितोपाख्याने ज्ञेयमुत्तमैः ।। 1064

अथ नवनाथसिद्धाः पूर्वोक्तप्रभावल्याम् -

आदिनाथश्च मत्स्येन्द्रो गोरक्षः कोङ्कणेश्वरः ।
कुलेन्द्रो मेघनादश्च तथा नागार्जुनो मतः ।। 1065
तथैवारुणगिर्याख्यो भुजङ्गगुरुनायकः ।
नवधा नाथसिद्धस्तु दत्तकल्प उदाहृतः ।। 1066

अथ सिद्धानां नामानि पूर्वोक्तप्रभावल्याम् -

उड्डीशश्चैव षष्टीशो मित्रेशः कालतापनः ।
लोपामुद्रो वासुदेवो मुक्तकेशीश्वरस्तथा ।।
चर्यानाथो विष्णुदेवः श्रीरामानन्द एव च ।
धर्माचार्यो दीपकलानाथोऽगस्त्यस्तथैव च ।। 1067
प्रभाकराख्यदेवश्च तेजोदेवस्तथैव च ।
मनोजदेवः कल्याणदेवको रत्नदेवकः ।।
इत्यष्टादशधा खड्गमालायां सिद्ध ईरितः ।। 1068

अथ राजपूजार्हखड्गनामानि हेमाद्रौ खड्गपूजाविधौ -

असिसंज्ञा खड्गसंज्ञा तथा विशसनाभिधा ।
दुरासदाख्या श्रीगर्भा संज्ञा च विजयाभिधा ।। 1069
धर्मपालाभिधा तीक्ष्णधाराख्या च यथाक्रमम् ।
राजपूजार्हखड्गस्य नामधेयानि चाष्टधा ।। 1070

अथ सिंहासनाष्टदिग्भागस्थसिंहनामानि हेमाद्रौ -

पूर्वे तु विजयः सिंहश्चाग्नेय्यां जयदस्तथा ।
दक्षिणे तु रिपुघ्नाख्यो नैर्ऋतेऽतिप्रियङ्करः ।। 1071
पश्चिमे दुःखहारी च वायव्ये धर्मदाभिधः ।
उत्तरे शातुसिंहश्च ईशान्ये तु तथाष्टमः ।। 1072

सर्वारिष्टविनाशाख्यसिंहश्चेत्यष्टनामकाः ।
राजसिंहासनस्यैवमष्टभागे स्थिरं स्थिता ।।
सर्वसम्पत्प्रदातारस्सर्वाभीष्टप्रदायकाः ।। 1073

61a अथ शत्रुपराजयार्थं शत्रुसेनायामावाहनीयदेवतानामानि तत्फलानि च ललितोपाख्याने -

पराजयार्थं शत्रूणां तत्सेनायां पृथक् पृथक् ।
आवाहनीयदेव्यश्च कथ्यन्ते तत्फलानि च ।। 1074
आवाहितालसादेवी द्विषदालस्यकारिणी ।
तथैव कृपणादेवी तेषां कार्पण्यदायिनी ।। 1075
दीनादेवी तु शत्रूणां सैन्ये दैन्यप्रदायिनी ।
निद्रादेवी तथैव स्यात्तेषां निद्राभिवृद्धिदा ।। 1076
तन्द्रादेवी द्विषत्सैन्ये तन्द्रातिशयदायिनी ।
तथा प्रमीलितादेवी नेत्रमीलनवर्धिनी ।। 1077
क्लीबादेवी तु शूराणामपि षण्ढत्वकारिणी ।
निरहङ्कारिकादेवी वैर्यहङ्कारनाशिनी ।। 1078
एता देव्यश्शत्रुसैन्ये स्थापनीयाः प्रयत्नतः ।
तत्तत्फलप्रदायिन्यः शत्रूणां तु भवन्ति हि ।। 1079

अथ सिंहासनस्थसालभञ्जिकानामानि
अस्मत्कृतसंख्यारत्नकोशव्याख्याप्रभावल्याम् - 1080

पद्मावती मोहिनी च विजया सुरतप्रिया ।
आनन्दसञ्जीविनी च कुरुङ्गा च जयावती ।। 1081
कुरङ्गलोचना विष्णुगन्धिनी रक्तचण्डिका ।
विद्याधरी कामकला कनकावत्यनङ्गजा ।। 1082
नवप्रमोहिनी हंसगमना रतिरूपिणी ।
त्रैलोक्यमोहिनी चेन्द्रार्चिता सन्ध्यावली तथा ।। 1083

इला कर्णावती वामलोचना पद्मिनी तथा ।
रतिप्रिया च लावण्यवती रत्नावती तथा ।। 1084
प्रभावती तथा कामलतिकेलावती तथा ।
सम्मोहिनी तथानङ्गशयनेति च कीर्तिता ।। 1085
भोजपुत्थलिकावादकथायां सालभञ्जिका ।
ज्ञेया तथैव द्वात्रिंशद्विधा विबुधपुङ्गवैः ।। 1086

शक्तिमन्त्रजपाङ्गानि मन्त्रसारे –

ध्यानमावाहनञ्चैव नामन्यर्गलकीलके ।
हृदयञ्च दलञ्चैव कवचं न्यास एव च ।। 1087
माहात्म्यं चेति दशधा कीर्तितानि तु जापकैः ।
देवीमन्त्रजपाङ्गानि मन्त्रसिद्धिप्रदानि वै ।। 1088

अथ देवीमन्त्रन्यासाः मन्त्रसारे –

आदौ च मातृकान्यासः कर्पूरमणिबन्धनः ।
सारस्वतस्तृतीयस्तु त्रैलोक्यविजयाभिधः ।। 1089
जरामृत्युहरन्यासस्सर्वकामदनामकः ।
स्यात्सद्गतिप्रदन्यासोऽष्टमो रोगहराभिधः ।। 1090
सर्वदुःखहरन्यासो देवत्वप्रापकस्तथा ।
त्रैलोक्यमोहनन्यास इत्येकादश सिद्धिदाः ।
देवीमन्त्रवरन्यासाः मन्त्रसारे प्रकीर्तिताः ।। 1091

61a अथ अष्टदलपर्वताः –

महाबलगिरिस्सोमगिरिश्चार्कगिरिस्तथा ।
देशेशः कनकाख्यश्च तिन्दुको मल्लिकाभिधः ।
कुन्दाख्यश्चेत्यष्टदलपर्वताः परिकीर्तिताः । 1092

61b अथ गद्यप्रारम्भः –

कुण्डलिशयखण्डपरशुपुण्डरीकभवाखण्डलप्रमुखनिखिलसुरवरपरिभवपरिणतप्रचण्डबलचण्ड– मुण्डविखण्डननिपुणकोदण्डकाण्डमण्डलाग्रधरभुजादण्डपरिमण्डितचामुण्डिकाकटाक्षवीक्षण– प्रवर्धमानभूमण्डलाधिपत्यसत्यप्रतापसकलभाषासाम्राज्यसर्वङ्कषचतुर्विधसरसकविता– निस्सहायनिर्माणधौरेयघटिकाशतग्रन्थदिनदिनप्रबन्धनिबन्धनधुरन्धरत्रिभुवनपवित्रात्रेय– गोत्रसुचरित्रचामराजमहाराजपुत्रनरपतिबिरुदमहीशूरपुरवराधीशेन श्रीमदम्बाप्रसादसम्पादित– दिव्यदृष्टिविभवसंलब्धसमस्तमहाशक्तिदेवीस्वस्वरूपसाक्षात्कारकृतार्थीकृतात्मनाश्रीकृष्णराज महाराजकण्ठीरवेण विरचिते श्रीतत्त्वनिध्याख्यग्रन्थे चामुण्डादिशक्तिदेवीस्वरूपनिरूपणं नाम प्रथमो निधिःसम्पूर्णः ।

श्रीशक्तिनिधिमाणिक्यप्रशस्तद्युतिसंख्यतः । 1093
कृष्णराजेन्द्ररचितग्रन्थोऽयं वर्धतां चिरम् ।।
भक्त्या पठन्ति ये भक्ताः श्रीमच्छक्तिनिधिं सदा ।
सर्वार्थदायिनी शक्तिः तेजश्चैषां प्रवर्धते ।। 1094

।। श्रीरस्तु ।।

श्रीमदम्बिकायै नमः ।।

अस्मिंच्छक्तिनिधौ स्थितानां प्रतिमानां विवरणश्लोकाः ।।

श्रीचामुण्डाम्बिकायैनमः ।

सुचित्रश्रीतत्त्वनिधिरत्नाकरसमाह्वये ।
ग्रन्थेऽस्मिन् शक्तिनिध्यात्मसन्माणिक्यनिधौ शुभे ।। 1095
आद्ये प्रकरणे प्रोक्तास्सकलाश्शक्तिदेवताः ।
परिवारैश्च सहिता निरूप्यन्ते यथाक्रमम् ।। 1096
श्रीचामुण्डा महाकाली महालक्ष्मीस्ततः परम् ।
महासरस्वती चैव राजराजेश्वरी तथा ।। 1097
देव्याः श्रीनगरे तत्त्वसालान्या देवताः श्रिताः ।
तासां नामानि कथ्यन्ते परिवारैः सह क्रमात् ।। 1097

62a आदावयोमये साले काल्यालिङ्गितविग्रहः ।
महाकालः परीवारैः आस्ते देव्यर्चने रतः ।। 1098
कांस्यसाले द्वितीयेऽस्ति वसन्तः परिवारयुक् ।
मधुश्रीमाधवश्रीभ्यां देवीध्यानपरायणः ।। 1099
ताम्रसाले तृतीयेऽस्ति ग्रीष्मः सपरिवारकः ।
सशुक्रश्रीशुचिश्रीको देवीसेवाधुरन्धरः ।। 1100
तुरीये सीससाले तु ऋतुर्वषाभिधोऽस्ति हि ।
नभश्रीश्च नभस्यश्रीरमला सरसा तथा ।। 1101
भूयन्ती वारिधाराख्या निरुक्ती ऋणिकाभिधा ।
मेघयन्ती वर्षयन्ती चाम्बाख्या सस्यमालिनी ।।
एताभिर्भावसंख्याभिः पत्नीभिः परिवारितः ।
देवीपदाब्जपूजायां सदा निरतमानसः ।। 1103
आरकूटमये साले पञ्चमे शरदाह्वयः ।
इषश्रियोर्जश्रिया च समालिङ्गितविग्रहः ।। 1104
ऋतुः सपरिवारोऽस्ति देवीपूजासमाहितः ।
पञ्चलोहमये षष्ठे प्राकारेऽस्ति मनोहरे ।। 1105
ससहश्रीःसहस्यश्रीऋतुर्हेमन्तनायकः ।
परिवारसमायुक्तो देवीध्यानव्रते रतः ।। 1106
सप्तमे रौप्यसाले तु ऋतुश्शिशिरनामकः ।
सतपश्रीः तपस्यश्रीः परिवारसमन्वितः ।। 1107
देवीपादाब्जपूजायामास्ते नित्यं समुत्सुकः ।
अष्टमे स्वर्णसाले तु सिद्धाः सपरिवारकाः ।। 1108
देवीपूजापरात्मानः सन्ति नित्यमतन्द्रिताः ।
पुष्यरागमये साले नवमे चारणास्सदा ।। 1109
वर्तन्ते सपरीवारा देवीध्यानपरायणाः ।
प्राकारे दशमे सन्ति पद्मरागमये शुभे ।। 1110
योगिन्यो भैरवाश्चैव देवीध्यानात्तमानसाः ।

गोमेदकामये साले सन्ति चैकादशे वरे ।। 1111
रम्भादिमाप्सरःसङ्घा देवीपूजनतत्पराः ।
प्राकारे द्वादशे वज्रमये नागस्समावृतः ।। 1112
आदिशेषो बलीन्द्रश्च दैत्यदानवसंयुतः ।
देवीपादाब्जनिक्षिप्तहृदयोऽस्ति निरन्तरम् ।। 1113
त्रयोदशे च प्राकारे सन्ति वैडूर्यनिर्मिते ।
सभार्या मनवो भूमिपालाश्चाम्बापदाश्रिताः ।। 1114
चतुर्दशे तु प्राकारे इन्द्रनीलविनिर्मिते ।
दिक्पालास्सपरीवाराः सन्ति देवीपदार्चकाः ।। 1115
मुक्तामये पञ्चदशे प्राकारे सुमनोहरे ।
किरिचक्रस्थदेवीभिः सफलाभिस्समावृतः ।। 1116
दण्डिनी नाम वाराही किरिचक्रासने शुभे ।
आस्ते समाहिता नित्यं देवी चित्तानुसारिणी ।। 1117
प्राकारे नृपसंख्याके गारुत्मतमणीमये ।
मरीच्याद्यृषिभिस्सार्धमास्ते ब्रह्मा चतुर्मुखः ।। 1118
श्रीदेवीचरणाम्भोजध्यानसंसक्तमानसः ।
62b प्राकारे स्कन्दसंख्याके रम्ये विद्रुमनिर्मिते ।। 1119
अवतारैः परीवारैर्व्यूहमूर्त्यादिभिः श्रितः ।
आस्ते श्रीमान्महाविष्णुर्देवीपादाब्जपूजकः ।। 1120
अष्टादशेऽस्ति प्राकारे लसन्माणिक्यनिर्मिते ।
भवादिमूर्तिभी रुद्रैर्लीलामूर्तिभिरेव च ।। 1121
विघ्नेशस्कन्दनन्दादिप्रमथाद्यैस्समावृतः ।
नानारत्नमये दिव्ये सहस्रस्तम्भमण्टपे ।। 1122
उमामहेश्वरो नित्यं श्रीदेवीध्यानतत्परः ।
एकोनविंशे प्राकारे नानारत्नमये शुभे ।। 1123
दिव्यामृतरसैः पूर्णवापिकायां मुदान्विता ।
परिवारयुता तारादेवी नौकासमाश्रिता ।। 1124

राजराजेश्वरीध्याननिरता वर्तते सदा ।
प्राकारे विंशतितमे वर्तते हि मनोमये ।। 1125
आनन्दवापिकामध्ये परिवारसमावृता ।
नौकामारुह्य खेलन्ती सम्मोदादमृतेश्वरी ।। 1126
वारुणीनाम विख्याता मदघूर्णितलोचना ।
कामेश्वरीपादपद्मध्यानासक्तमनास्सदा ।। 1127
रम्ये बुद्धिमये साले मूर्छनासंख्यया मिते ।
विमर्शवापिकामध्ये परिवारसमावृता ।। 1128
देव्यस्ति कुरुकुलाख्या श्यामकञ्चुकधारिणी ।
नौकामारुह्य खेलन्ती रत्नारित्रकरा सदा ।। 1129
जगदम्बापादपद्मसेवालोलुपमानसा ।
अहङ्कारमये साले द्वाविंशेऽस्ति मनोहरे ।। 1130
मार्ताण्डभैरवादित्यो द्वादशात्मा महाद्युतिः ।
सशक्तिस्सपरीवारो देवीध्यानपरायणः ।। 1131
सूर्यबिन्दुमये साले त्रयोविंशे मनोहरे ।
तारागणसमायुक्तः सोमनाथः प्रकाशते ।। 1132
सदाह्लादकरो नित्यं परिवारेण संवृतः ।
ललिताम्बापादपङ्केरुहध्यानात्तमानसः ।। 1133
चन्द्रबिम्बमये साले गायत्र्यक्षरसम्मिते ।
शृङ्गारपरिखामध्ये नौकारूढस्सुमायुधः ।। 1134
अष्टबाहुर्मदोन्मत्तः शृङ्गाररसनायकः ।
रत्यादियुगपत्न्याढ्यः स्त्रीपरीवारसंवृतः । 1135
जगन्मोहनशक्त्याढ्यः कन्दर्पः कमलात्मजः ।
जागरूकोऽस्ति वै देवीपादाज्ञाया वशंवदः ।। 1136
शृङ्गारमयसालस्य पञ्चविंशस्य राजतः ।
चिन्तामणिगृहोद्भासिबाह्यभित्तेरपि द्वयोः ।। 1137
अन्तराले चतुर्दिक्षु पद्माटव्यां शुभास्पदे ।

अम्बाया उपचारार्थं दिव्यामृतरसैस्सदा ।। 1138
सम्पूर्णान्यर्घ्यपात्राणि चत्वारि प्रचकासति ।
चतुर्णामर्घ्यपात्राणामेतेषां हयवाहनः ।। 1139
आधारपीठरूपस्सन् कलाभिर्दशभिर्वृतः ।
तेजोमयीभिर्दिव्याभिर्ज्वलज्ज्वालो विभासते ।। 1140
63a चतुर्धा भास्करोऽप्यर्घ्यपात्ररूपत्वमावहन् ।
समावृतो द्वादशभिस्स्वकलाभिरहर्निशम् ।। 1141
पुत्थलीरूपयुक्ताभिस्तेजोरूपः प्रकाशते ।
तथैव रोहिणीकान्तो दिव्यामृतरसात्मना ।। 1142
चतुर्ष्वप्यर्घ्यपात्रेषु तेषु चान्तः समन्ततः ।
स्वकलाभिष्षोडशभिर्नौकारूढाभिरावृतः ।। 1143
आह्लादं जगदम्बाया वर्धयन्राजते सदा ।
ब्रह्मणश्चैव विष्णोश्च रुद्रस्यापीश्वरस्य च ।। 1144
सदाशिवस्य चैतेषां कलादेव्यो निरन्तरम् ।
अर्घ्यपात्रेषु खेलन्त्यस्तेषु नौकास्तनीयसीः ।। 1145
उपारूढाश्चार्घ्यजलं शोधयन्ति हि तास्सदा ।
ब्रह्मविष्ण्वोश्च रुद्रस्याप्यग्नेरपि कला दश ।। 1146
पृथक्पृथक् समाख्याताः कला द्वादश वै रवेः ।
इन्दोः सदाशिवस्यापि पृथक् षोडश कीर्तिताः ।। 1147
ईश्वरस्य कलास्तत्र चतस्रः परिकीर्तिताः।
कलास्सर्वास्सिद्धिलक्ष्मीसंमिता इति विश्रुताः ।। 1148
चिदग्निकुण्डं तत्रास्ते देव्या औपासनोचितम् ।
जगदम्बारोहणार्हं तत्र लोकोत्तरं सदा ।। 1149
नवावरणसंशोभि श्रीचक्रमपि राजते ।
मन्त्रिणीश्यामलादेव्याः तत्रैवारोहणोचितम् ।। 1150
सप्तावरणसंयुक्तं गेयचक्रं प्रकाशते ।
दण्डिनी नाम वाराहीदेव्या आरोहणोचितम् ।। 1151

पञ्चावरणसंपन्नं किरिचक्रं विभासते ।
सर्वसालान्तरस्यास्य नवावरणशोभिनः ।। 1152
मुख्यावासस्याम्बिकायाः चिन्तामणिगृहस्य च ।
बाह्यभित्तेश्चतुर्दिक्षु चतुर्द्वाराणि सन्ति हि ।। 1153
पूर्वद्वारे तत्र पूर्वाम्नायरूपा तरङ्गिणी ।
दक्षिणे दक्षिणाम्नायरूपास्त्येव महानदी ।। 1154
पश्चिमे पश्चिमाम्नायस्वरूपास्ति सरिद्वरा ।
उत्तरे चोत्तराम्नायरूपिणी वाहिनी मता ।। 1155
भूगृहत्रयविख्यातफलकत्रयमण्डिते ।
प्रथमावरणे ह्यस्य नाम्ना त्रैलोक्यमोहने ।। 1156
अणिमा महिमा चैव गरिमा लघिमा तथा ।
प्राप्तिः प्राकाम्यमीशित्वं वशित्वं भुक्तिरेव च ।। 1157
सर्वसिद्धिश्च दश वै वर्तन्ते मुख्यसिद्धयः ।
रससिद्धिर्मोक्षसिद्धिर्बलसिद्धिस्ततः परम् ।। 1158
खड्गसद्धिः पादुकायास्सिद्धिरञ्जनसिद्धिका ।
वाक्सिद्धिर्लोहसिद्धिश्च देहसिद्धिरतःपरम् ।। 1159
मन्त्रसिद्धिश्चेति दश वर्तन्ते चोपसिद्धयः ।
आसां च रूपसादृश्यादेका मूर्तिः प्रदर्शिता ।। 1160
अन्याश्च फलके त्वाद्ये वर्तन्ते सिद्धिकोटयः ।
द्वितीयफलके त्वस्य वर्तन्ते चतुरश्रके ।। 1161
ब्राह्मी माहेश्वरी चैव कौमारी वैष्णवी तथा ।
वाराही चैव माहेन्द्री चामुण्डा चैव सप्तमी ।। 1162
अष्टमी च महालक्ष्मीरित्येता वसुमातृकाः ।
ध्यानसाम्यात्तथैवासां प्रतिमैका प्रदर्शिता ।। 1163
एतदावरणस्यैव तृतीये फलके तथा ।
सर्वसंक्षोभिणीमुद्रा सर्वविद्राविणी तथा ।। 1164
सर्वाकर्षिणिकामुद्रा मुद्रा सर्ववशङ्करी ।

सर्वोन्मादिनिका मुद्रा तथा सर्वमहाङ्कुशा ।। 1165
सर्वाखेचरिका मुद्रा सर्वबीजाख्यमुद्रिका ।
सर्वयोन्याख्यमुद्रा च मुद्रा सर्वत्रिखण्डिका ।। 1166
मुद्रादेव्य इति प्रोक्ता दशाप्यत्र समासते ।
एतासां ध्यानसादृश्यादेका मूर्तिः प्रदर्शिता ।। 1167
नाम्ना प्रकटयोगिन्यः फलकत्रयसंस्थिताः ।
एताभिस्सहिता देवी त्रिपुरा चक्रनायिका ।। 1168
सर्वसंक्षोभिणीमुद्रां वहन्तीं जगदाम्बिकाम् ।
कामेश्वरीं सर्वकालां ध्यायन्ती तत्र राजते ।। 1169
द्वितीयावरणे नाम्ना सर्वाशापरिपूरके ।
स्वरपत्राब्जसंज्ञेऽस्मिन् षोडशारैः समन्विते ।। 1170
कामाकर्षणिका चैव ऋध्याकर्षणिका तथा ।
अहङ्काराकर्षिणी च शब्दाकर्षिणिका तथा ।। 1171
स्पर्शाकर्षिणिका चान्या रूपाकर्षिणिका तथा ।
रसाकर्षिणिका चैव गन्धाकर्षिणिका कला ।। 1172
चित्ताकर्षिणिका चैव धैर्याकर्षिणिका कला ।
स्मृत्याकर्षिणिका चैव नामाकर्षिणिका कला । 1173
बीजाकर्षिणिका चैवमात्माकर्षिणिका कला ।
अमृताकर्षिणी चैव शरीराकर्षिणी कला ।। 1174
षोडशैता गुप्तयोगिन्याख्या देव्योऽत्र सन्ति हि ।
आसामपि सरूपत्वान्मूर्तिरिका प्रदर्शिता ।। 1175
सर्वविद्राविणीमुद्रासंयुता चक्रनायिका ।
त्रिपुरेशी च पूर्वोक्तदेवीभिः परिवारिता ।। 1176
सर्वदा जगदम्बाया ध्यायन्त्यास्ते पदाम्बुजम् ।
तृतीयावरणे सर्वसंक्षोभिण्याख्यया युते ।। 1177
वस्वरैः सहिते नागदलैश्च परिशोभिते ।
अनङ्गकुसुमानङ्गमेखला च द्वितीयका ।। 1178

अनङ्गमदना चैवमनङ्गमदनातुरा ।
पञ्चम्यनङ्गरेखा चानङ्गवेगा तथा परा ।। 1179
तथानङ्गा कुशा चैव तथैवानङ्गमालिनी ।
अष्टौ गुप्ततराभिख्या योगिन्यस्सन्ति सर्वदा ।। 1180
प्रतिमा रूपसामान्यादासामेका प्रदर्शिता ।
चक्रेश्वरी च त्रिपुरसुन्दरी ताभिरन्विता ।। 1181
ससर्वाकर्षिणी मुद्रा भाति देव्यर्चने रता ।
तुरीयावरणे नाम्ना सर्वसौभाग्यदायके ।। 1182
चक्रे च भुवनाश्राख्ये मनुकोणसमन्विते ।
सर्वसंक्षोभिणी चैव सर्वविद्राविणी तथा ।। 1183
सर्वाकर्षिणिका चैव सर्वाह्लादिनिका तथा ।
सर्वसम्मोहिनी चैव सर्वस्तम्भिनिका तथा ।। 1184
64a सर्वजृम्भिणिका शक्तिश्शक्तिः सर्ववशङ्करी ।
सर्वरञ्जनिकाशक्तिस्सर्वोन्मादिनिका तथा ।। 1185
सर्वार्थसाधिका शक्तिः सर्वसम्पत्प्रपूरिणी ।
सर्वमन्त्रमयीशक्तिः सर्वद्वन्द्वक्षयङ्करी ।। 1186
सम्प्रदायाख्ययोगिन्यः शक्रसंख्या इहासते ।
प्रतिमैका तथैवासां ध्यानसाम्यात्प्रदर्शिता ।। 1187
चक्रेश्यास्ते च त्रिपुरवासिनी ताभिरन्विता ।
युक्ता सर्ववशंकर्या मुद्रयाम्बार्चने रता ।। 1188
पञ्चमावरणे चक्रे नाम्ना सर्वार्थसाधके ।
बहिर्दशारसंयुक्ते वर्तन्ते देवता दश ।। 1189
सर्वसिद्धिप्रदा देवी सर्वसम्पत्प्रदायिनी ।
सर्वप्रियङ्करी देवी सर्वमङ्गलकारिणी ।। 1190
सर्वकामप्रदा देवी सर्वदुःखविनाशिनी ।
सर्वमृत्युप्रशमनी सर्वविघ्ननिवारिणी ।। 1191
सर्वाङ्गसुन्दरी देवी सर्वसौभाग्यदायिनी ।

कुलोत्तीर्णा इति ख्याताः सरूपाश्च परस्परम् ।। 1192
मूर्तिरिका दर्शितासामेताभिश्चैव सङ्गता ।
त्रिपुरा श्रीश्च चक्रेशी सर्वोन्मादिनीकाभिधाम् ।। 1193
मुद्रां वहन्ती तत्रास्ते देवीपादार्चनोत्सुका ।
सर्वरक्षाकरे षष्ठावरणेऽन्तर्दशारके ।। 1194
सर्वज्ञा सर्वशक्तिश्च सर्वैश्वर्यप्रदायिनी ।
सर्वज्ञानमयी शक्तिः सर्वव्याधिविनाशिनी ।। 1995
सर्वाधारस्वरूपा च सर्वपापहरा तथा ।
सर्वानन्दमयी देवी सर्वरक्षास्वरूपिणी ।। 1196
सर्वेप्सितप्रदादेवी देव्य एकादशासते ।
एता निगर्भयोगिन्य आसामप्येकरूपतः ।। 1197
प्रदर्शिता मूर्तिरिका संयुतैकाभिरन्वहम् ।
मुद्रां च बिभ्रती नित्यं नाम्ना सर्वमहाङ्कुशाम् ।। 1198
चक्रेश्वरी च त्रिपुरमालिनी तत्र राजते ।
श्रीदेवीचरणाम्भोजसक्तचित्ता निरन्तरम् ।। 1199
सप्तमावरणेऽष्टारे सर्वरोगहराह्वये ।
वसुकोणेऽत्र वर्तन्ते रमासंख्याश्च देवताः । 1200
स्वराधिदेवी वशिनी कामेशी च कवर्गगा ।
चवर्गगा मोदिनी च विमला च टवर्गगा ।। 1201
तवर्गगा स्यादरुणा पवर्गे जयिनी स्थिता ।
यवर्गगा च सर्वेशी कौलिनी च शवर्गगा ।। 1202
रहस्ययोगिनी नाम्न्यः आसामप्येकरूपतः ।
प्रदर्शिता मूर्तिरिका नित्यमेताभिरन्विता ।। 1203
चक्रेशी त्रिपुरा सिद्धा सर्वखेचरिकाभिधाम् ।
मुद्रां च दधती चास्ते देव्यङ्घ्र्यर्चनतत्पराः ।। 1204
वशिन्याद्यन्तरालस्यास्त्युपर्यायुधशालिका ।
इक्षुचापद्वयं पुष्पशरपञ्चकयोर्द्वयम् ।। 1205

पाशद्वयं चाङ्कुशयोर्द्वितयं चेति वै क्रमात् ।
मुख्यायुधाष्टकं त्वादिदम्पत्योस्तत्र राजते ।। 1206
वज्रं शक्तिः शतघ्नी च भुशुण्डी मुसलं हलम् ।
पटसः परशुः कुन्तो मुद्गरो भिण्डिवालकः ।। 1207
64b शङ्खचक्राद्यायुधानि चास्त्रोपास्त्रानि कोटिशः ।
भण्डादिदैतेयरक्तसिक्ततृप्तान्यनेकधा ।। 1208
अस्यामेवास्त्रशालायां प्रज्वलन्ति निरन्तरम् ।
अष्टमावरणे त्र्यश्रे सर्वसिद्धिप्रदायके ।। 1209
कामेशी चैव वज्रेशी भगमालेति देवताः ।
तिस्रोऽप्यतिरहस्याख्ययोगिन्य इति विश्रुताः ।। 1210
ध्यानसाम्यात्तथैवासां प्रतिमैका प्रदर्शिता ।
एताभिरन्विता चक्रनायिका त्रिपुराभिधा ।। 1211
सर्वबीजाख्यमुद्राढ्या भाति देव्यर्चनोत्सुका ।
तस्योपरिष्टधिष्ण्यं तु नाथान्तरमुपाश्रिताः ।। 1212
मित्रेशोड्डीशषष्ठीशचर्यानाथा इति क्रमात् ।
चत्वारो युगनाथास्तु गुरवश्चेति विश्रुताः ।। 1213
एतेषामपि सारूप्यादेका मूर्तिः प्रदर्शिता ।
तैः सृष्टा बहवो लोकरक्षार्थं पादुकात्मकाः ।। 1214
दिव्यौघा मानवौघाश्च सिद्धौघाः सुरतापसाः ।
प्राप्तसालोक्यसारूप्यसायुज्यादिकसिद्धयः ।। 1215
गुरूनेतान्प्रसेवन्ते क्रमादेते निरन्तरम् । 1216
अस्योपरिष्टाद्धिष्ण्ये तु नित्यान्तरसमाह्वये ।
कामेशी भगमाला च नित्यक्लिन्ना तृतीयका ।। 1217
भेरुण्डावह्निवासिन्यौ महावज्रेश्वरी तथा ।
शिवदूती च त्वरिता नवमी कुलसुन्दरी ।। 1218
नित्या नीलपताका च विजया सर्वमङ्गला ।
ज्वालामालनिका चित्रा चैता देव्य इहासते ।। 1219

नित्या देव्य इति ख्यातिमास्थिताः तिथिसंख्यकाः ।
आसां च समरूपत्वादेका मूर्तिः प्रदर्शिता ।। 1120
ग्रन्थान्तरानुसारात्तु दर्शिताः प्रतिमाः पृथक् ।
एताभिः सह चक्रेशी महात्रिपुरसुन्दरी ।। 1220
सर्वयोन्याख्यमुद्राढ्या राजन्तेऽम्बार्चनापराः । 1222
त्रिपुरा प्रथमा प्रोक्ता त्रिपुरेशी द्वितीयका ।
तथा तृतीया त्रिपुरसुन्दरी परिकीर्तिता ।। 1221
ततस्तुरीया त्रिपुरवासिनीति प्रविश्रुता ।
पञ्चमी त्रिपुराश्रीश्च षष्ठी त्रिपुरमालिनी ।। 1222
सप्तमी त्रिपुरासिद्धा त्रिपुराम्बा तथाष्टमी ।
चक्रेश्वरी तु नवमी महात्रिपुरसुन्दरी ।। 1223
चक्रेश्वर्य इति ख्याता मुद्राञ्चितकराम्बुजाः ।
नवानां रूपसादृश्यान्मूर्तिरेका प्रदर्शिता ।। 1224
तस्योपर्यङ्गदेवीनामन्तरं समुदाहृतम् ।
हृद्देवी च शिरोदेवी शिखादेवी तथैव च ।। 1225
वर्मदेवी दृष्टिदेवी चास्त्रदेवीति च क्रमात् ।
षडङ्गदेव्यस्सन्त्यत्र भक्तियुक्ता निरन्तरम् ।।
जागरूका महादेव्या बिन्दुपीठस्य दक्षिणे ।
आसां लक्षणसादृश्यादेका मूर्तिः प्रदर्शिता ।। 1226
नवमावरणे चक्रे सर्वानन्दमये शुभे ।
श्रीपीठनामके बिन्दुस्थाने सर्वमनोहरे ।। 1227
65a सर्वत्रिखण्डिकामुद्रायुक्ता श्रीललिताम्बिका ।
पञ्चप्रेतासनारूढा परब्रह्मस्वरूपिणी ।। 1228
चतुर्भुजा त्रिणेत्रा च चन्द्ररेखावतंसिनी ।
कौसुम्भवसनोपेता दिव्यकञ्चुकधारिणी ।। 1229
इक्षुकोदण्डपुष्पेषुपाशाङ्कुशलसत्करा ।
सर्वमङ्गलसम्पूर्णा सच्चिदानन्दविग्रहा ।। 1230

राष्ट्रीय संस्कृत संस्थान जयपुर परिसर, जयपुर पुस्तकालय क्रमांक 16971

जपाकुसुमसङ्काशा सृष्टिस्थित्यन्तकारिणी ।
अनेककोटिब्रह्माण्डरक्षणैकधुरन्धरा ।। 1231
कामेशबद्धमाङ्गल्यसूत्रशोभितकन्धरा ।
पारिजातप्रसूनादिमालावेल्लितवेणिका ।। 1232
अप्राकृतविभूषाढ्या जगन्मङ्गलकारिणी ।
कामेश्वराङ्कपीठस्था कामितार्थप्रदायिनी ।। 1233
समस्तदेववन्द्यांङ्घ्रिसरोजाता महेश्वरी ।
सर्ववेदैः स्तूयमानमहिमाद्भुतविक्रमा ।। 1234
कामेश्वर्यादिमानान्तनामभिः प्रतिपादिता ।
मूलप्रकृतिरूपा च परंज्योतिः परात्परा ।। 1235
एतादृशी महादेवी श्रीचक्रेऽस्मिन्विराजते । 1236

इति श्रीनगरविराजमानपञ्चविंशतिसालादिबिन्दुपीठपर्यन्तवास्तव्यदेवतानामकथनम् ।

अतः परं प्रवक्ष्यन्ते इतराः शक्तिदेवताः ।
योगनिद्रामनोन्मन्यौ मन्त्रिणी श्यामला तथा ।। 1237
राजमाताङ्गिका बाला तथैव भुवनेश्वरी ।
सौभाग्यमायाभुवनेश्वर्यौ सूर्यात्मिका परा ।। 1238
अष्टादशभुजा भद्रकाल्यष्टभुजकालिका ।
दुर्गा च षोडशभुजा दुर्गान्या विन्ध्यवासिनी ।। 1239
रुद्रांशदुर्गा च जया दुर्गा च वनदुर्गिका ।
रिपुमारिणिका दुर्गा चाग्निदुर्गा ततः परम् ।। 1240
प्रथमा शैलपुत्री च द्वितीया ब्रह्मचारिणी ।
चण्डखण्डा स्कन्दमाता कूष्माण्डा चैव पञ्चमी ।। 1241
कात्यायनी रात्रिदुर्गा गौरी वै सिद्धिदायिनी ।
नव दुर्गा इमाः ख्याताः शैवागम उदाहृताः ।। 1242
तथा चण्डा शची शैवा चण्डी क्रूरानुचण्डिका ।
नवमी नामिका चैवमुग्रचण्डा ततः परम् ।। 1243

रुद्रा दुर्गा चेति नवदुर्गा ग्रन्थान्तरे स्थिताः ।
आस्वष्टौ षोडशभुजाः समरूपास्तथादिमाः ।। 1244
तस्मदिहाष्टदुर्गाणामेका मूर्तिः प्रदर्शिता ।
रुद्राख्याष्टादशभुजा दुर्गैका दर्शिता पृथक् ।। 1245
मिलित्वा नवदुर्गाणामासां रूपद्वयं स्थितम् ।
श्रीविद्या शुद्धविद्या च बगलेन्द्राक्षिका तथा ।। 1246
दण्डनाथा च वाराही शुद्धवाराहिका तथा ।
स्वप्नवाराहिका चैव ततो वागीश्वरी तथा ।। 1247
सोभाग्यवागीश्वरी च धेनुवागीश्वरी तथा ।
त्रिपुराख्या भैरवी च स्यात्संवित्त्रिपुरा तथा ।। 1248
नित्या च मोहिनी नित्या बाला त्रिपुरसुन्दरी ।
प्रत्यङ्गिरा वश्यमुखी प्राणशक्तिश्च शूलिनी ।। 1249
65b मृतसञ्जीविनी स्वस्थावेशिनी च ततः परम् ।
शत्रुविध्वंसिनी चैव वज्रप्रस्तारिणी तथा ।। 1250
धूमावती च त्वरिता त्रिकण्टक्यपराजिता ।
सर्ववर्णेश्वरी चैव तथा कामकलेश्वरी ।। 1251
तिरस्करिण्यासुरी चाप्यश्वारूढोग्रतारका ।
चतुर्भुजान्नपूर्णा च द्विभुजा चान्नपूर्णिका ।। 1252
शाकम्भरी द्वादशार्धदेवी च बनशङ्करी ।
लोपामुद्रा च तुलजाभवानी तुलसी तथा ।। 1253
ततस्समष्टिगायत्री सावित्री च सरस्वती ।
गायत्री साकिनी चैव काकिनी लाकिनी तथा ।। 1254
राकिनी ढाकिनी चैव हाकिनी याकिनी ततः
चतुःषष्टिकलादेवी स्याच्चण्डा परमेश्वरी ।। 1255
ब्राह्मी माहेश्वरी चैव कौमारी वैष्णवी तथा ।
वाराही च तथेन्द्राणी चण्डिका चैव सप्तमी ।। 1256
दिव्ययोगी महायोगी सिद्धयोगी महेश्वरी ।

पिशाचिनी डाकिनी च कालरात्री निशाचरी ।। 1257
कङ्काली रौद्री वेताली हुङ्कारी भुवनेश्वरी ।
ऊर्ध्वकेशी विरूपाक्षी शुष्काङ्गी नरभोजनी ।। 1258
फट्कारी वीरभद्री च धूम्राक्षी कलहप्रिया ।
रक्ताक्षी राक्षसी घोरा विश्वरूपा भयङ्करी ।। 1259
कामाक्षी चोग्रचामुण्डा भीषणा त्रिपुरान्तका ।
वीरकौमारिका चण्डी वाराही मुण्डधारिणी ।। 1260
भैरवी हस्तिनी क्रोधदुर्मुखी प्रेतवाहिनी ।
खट्वाङ्गदीर्घलम्बोष्ठी मालती मन्त्रयोगिनी ।। 1261
अस्थिनी चक्रिणी ग्राहा कङ्काली भुवनेश्वरी ।
कण्टकी ताटकी शुभ्रा क्रियादूती करालिनी ।। 1262
शङ्खिनी पद्मिनी क्षीरा असङ्गा च प्रहारिणी ।
लक्ष्मीश्च कामुकी लोलकाकदृष्टिरधोमुखी ।। 1263
धूर्जटी मालिनी घोरा कपाली विषभोजिनी ।
चतुःषष्टिः समाख्याता योगिन्यो नाम विश्रुताः ।। 1264
आसामष्टावष्टकानि क्रमाद्ज्ञेयानि सूरिभिः ।
एकैकस्याष्टकस्यात्र रूपसाम्यात्प्रदर्शिता ।। 1265
एकैका प्रतिमेत्येवं परिज्ञेयं विचक्षणैः ।
तथैव द्विभुजालक्ष्मीः गजलक्ष्मीस्ततः परम् ।। 1266
श्रीदेवी च महालक्ष्मीर्वीरलक्ष्मीस्तथैव च ।
द्विभुजावीरलक्ष्मीश्च सिद्धलक्ष्मीस्ततः परम् ।। 1267
वीरलक्ष्मीरष्टभुजा पद्मालक्ष्मीस्ततः परम् ।
प्रसन्नलक्ष्मीरित्येवं दश लक्ष्म्यः प्रकीर्तिताः ।। 1268
श्रीर्भूस्सरस्वती प्रीतिः शान्तिः कीर्तिः कृतिस्तथा ।
तुष्टिः पुष्टिः परीवारशक्तयो नव वै हरेः ।। 1269
नवानां रूपसादृश्यादेका मूर्तिः प्रदर्शिता ।
अजामुखी तथैवाथर्वणी चेला तथेश्वरी ।। 1270

उग्रा चोर्जस्वलाचैव ऋतुधामा च रेणुका ।
लृतम्बरा लृञ्झिका च रेवती शुष्करेवती ।। 1271
66a ओजस्विनी त्वघोरा चाप्यञ्जना च ततस्त्वजा ।
भूतविन्यासिनी खद्योतिनी धूम्राघरूपिणी ।। 1272
अनन्तशक्तिदेवेशी षडाननसमन्विता ।
ततश्च सुषमा प्रोक्ता निर्झरारुन्धती तथा ।। 1273
भोगदा निर्झरनदी प्रबोधिन्यपि धारिणी ।
क्रियासरस्वती तत्कारिणी च श्रीघना तथा ।। 1274
अनन्तशक्तिदेवेशी मयूरवरवाहना ।
सरस्वती चापि तथा नीलकण्ठा सरस्वती ।। 1275
स्याद्भोगदायिनी चैव तथैव श्यामलापि च ।
अनन्तशक्तिदेवेशी मत्तमातङ्गवाहना ।। 1276
इच्छाशक्तिस्ततः प्रोक्ता स्याज्ञयश्यामला तथा ।
चिच्छ्यामला ततः प्रोक्ता तथानुश्यामलाभिधा ।। 1277
तथा विद्याश्यामला च दीपिनी रेचिका तथा ।
मोचिनी पारायणी च तथा मङ्गलगौरिका ।। 1278
अनुक्रिया तथा सिद्धाक्रिया चाप्यायनी तथा ।
स्याद्बन्धमोचिनी मायामालिनी चेति विश्रुताः ।। 1279
अकारादिक्षकारन्ताः क्रमादक्षरदेवताः ।
नारायणश्च प्रणवाभिमानी परिकीर्तितः ।। 1280
तथैव रक्तचामुण्डा कालरात्री च शीतला ।
ज्येष्ठालक्ष्मीर्मोहिनी च जगन्मोहिनिका तथा ।। 1281
पुलिन्दिनी रेणुका च दुर्गा महिषमर्दिनी ।
तथा चामुण्डिका सप्तमातृकान्तर्गतापि च ।। 1282
तथैवाष्टाक्षरी दुर्गा स्याच्चिन्तामणिदुर्गिका ।
चित्रिणी यकलादेवी चिन्तामणि सरस्वती ।। 1283
बालासरस्वती सूर्यमण्डलान्तस्थदुर्गिका ।

ततः परन्तु सम्प्रोक्ता तथैव मणिकर्णिका ।। 1284
तथा देव्याः हस्तपद्मस्थितपञ्चाक्षरी शुकः ।
गुणवार्ध्यक्षिसंख्यानां देवतानां तु मूर्तयः ।। 1285
प्रदर्शिताः शक्तिनिधौ भिन्नरूपाः परस्परम् ।
श्रीदुर्गाभूमिसंख्यानां देवीनामेकरूपतः ।। 1286
प्रदर्शिताभिर्देवीभिः मूर्तयो न प्रदर्शिताः ।
सर्वाः शक्तिनिधौ देव्याश्चन्द्रसागरसागराः ।। 1287

अस्मिन्प्रथमशक्तिनिधौ प्रोक्तानां ४४ प्रतिमानां रूपसादृश्यादप्रोक्तानां १९८ प्रतिमाणां विवरणम् ।

अणिमादि विंशतिसिद्धिषु एकोनविंशतिः
अष्टमातृकादेवीषु सप्त ।
दशमुद्रादेवीषु नव ।
गुप्तयोगिनीषु षोडशसु पञ्चदश ।
अष्टगुप्ततरयोगिनीषु सप्त ।
चतुर्दशसम्प्रदाययोगिनीषु त्रयोदश ।
बहिर्दशारस्थितकुलोत्तीर्णासु दशसु नव ।
अन्तर्दशारस्थितनिगर्भयोगिनीषु दशसु नव ।
अष्ट रहस्ययोगिनीषु सप्त ।
तिसृषु अतिरहस्ययोगिनीषु द्वे ।
चतुर्षु युगनाथेषु त्रयः ।
नित्यक्लिन्नाः पञ्चदश तासां रूपान्तरेण पञ्चदश । आहत्य त्रिंशत् ।
तासु चतुर्दश । षडङ्गदेवीषु पञ्च ।
66b नवचक्रेश्वरीषु अष्टौ । यामलोक्तनवदुर्गासु सप्त । चतुःषष्टियोगिनीषु
षट्पञ्चाशत् । नव विष्णुपरिवारशक्तिषु अष्टौ ।
एवं १९८ प्रतिमाः विहाय शिष्टाः २४३ आलिखिताः वर्तन्ते ।।

महाकाली । तन्त्रोपाख्याने –

सद्यश्छिन्नशिरः कृपाणमभयं हस्तैर्वरं बिभ्रतीं
घोरास्यां शिरसां स्रजासुरुचिरामुन्मुक्तकेशावलीम् ।
सृक्वासृक्प्रवहां श्मशाननिलयां श्रुत्योः शवालङ्कृतिं
श्यामाङ्गी कृतमेखलां शवकरैः देवीं भजे कालिकाम् ।। 1288

ध्यानान्तरे –

ध्यानमस्याः प्रवक्ष्यामि स्मरणाच्छिवतां व्रजेत् ।
करालवदनां घोरां मुक्तकेशीं चतुर्भुजाम् ।। 1289
दक्षिणाकालिकां दिव्यां मुण्डमालाविभूषिताम् ।
सद्यश्छिन्नशिरः खड्गवामोर्ध्वाधः कराम्बुजाम् ।। 1290
अभयं वरदं चैव दक्षिणाधोर्ध्वपाणिकाम् ।
महामेघप्रभां श्यामां तथैव च दिगम्बराम् ।। 1291
कण्ठावसक्तमुण्डालिगलद्रुधिरचर्चिताम् ।
कर्णावतंसतां नीतशवयुग्मभयानकाम् ।। 1292
घोरदंष्ट्रां करालां च पीनोन्नतपयोधराम् ।
शवानां करसङ्घातैः कृतकाञ्चीं हसन्मुखीम् ।। 1293
सृक्वद्वयगलद्रक्तधाराविस्फुरिताननाम् ।
घोररवां महारौद्रीं श्मशानालयवासिनीम् ।। 1294
दक्षिणाकालिकां दिव्यां मुक्तलम्बिकचोच्चयाम् ।
शवरूपमहादेवहृदयोपरिसंस्थिताम् ।। 1295
शिवाभिर्घोररावभिश्चतुर्दिक्षु समन्विताम् ।
महाकालानलसमां विपरीतरतातुराम् ।। 1296
सुप्रसन्नाब्जवदनां घोराननसरोरुहाम् ।
योगिनीचक्रसहितां कालिकां भावयेत्ततः ।। 1297

एतत्प्रतिमारूपं नालिखितम् ।

श्रीः

इति श्रीमुम्मडिकृष्णराजवोडेयर्विरचिते
श्रीतत्त्वनिधौ प्रथमः शक्तिनिधिः सम्पूर्णः ।

ಶ್ರೀತತ್ತ್ವನಿಧಿ

ಪ್ರಥಮ ಸಂಪುಟ

ಶಕ್ತಿನಿಧಿ

ಕನ್ನಡ ಅನುವಾದ

ವಿದ್ವಾನ್ ಹೆಚ್. ಶಂಕರಗಣಪತಿ ಫಾಟಕ್ ಎಂ.ಎ.

ವಿಷಯಾನುಕ್ರಮಣಿಕೆ

ವಿಷಯ	ಪುಟಸಂಖ್ಯೆ
ಮಂಗಳಶ್ಲೋಕ	161
ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣರಾಜ ಒಡೆಯರ ಬಿರುದುಗಳು ಮತ್ತು ನವನಿಧಿಗಳ ಸ್ಥೂಲಪರಿಚಯ	161-162
ಚಾಮುಂಡೇಶ್ವರೀಧ್ಯಾನ	162
ಮಹಾಕಾಳೀ, ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀ, ಮಹಾಸರಸ್ವತೀ ಸ್ವರೂಪ	163
ರಾಜರಾಜೇಶ್ವರೀ ಧ್ಯಾನ	163
ಷೋಡಶೀಧ್ಯಾನ	165
ಮಹಾಕಾಳೀ ಸಮೇತ ಮಹಾಕಾಲನ ಧ್ಯಾನ (ಕೋಟೆ ೧)	166
ಮಧುಶ್ರೀ ಮಾಧವಶ್ರೀ ಸಮೇತ ವಸಂತ ಋತುಧ್ಯಾನ (ಕೋಟೆ ೨)	167
ಶುಕ್ರಶ್ರೀ ಶುಚಿಶ್ರೀ ಸಮೇತ ಗ್ರೀಷ್ಮಋತುಧ್ಯಾನ (ಕೋಟೆ ೩)	168
ನಭಶ್ರೀ ನಭಸ್ಯಶ್ರೀ ಸಮೇತ ವರ್ಷಋತುಧ್ಯಾನ (ಕೋಟೆ ೪)	168
ಇಷಶ್ರೀ ಊರ್ಜಶ್ರೀ ಸಮೇತ ಶರದೃತುಧ್ಯಾನ (ಕೋಟೆ ೫)	169
ಸಹಶ್ರೀ ಸಹಸ್ಯಶ್ರೀ ಸಮೇತ ಹೇಮಂತ ಋತುಧ್ಯಾನ (ಕೋಟೆ ೬)	170
ತಪಃಶ್ರೀ ತಪಸ್ಯಶ್ರೀ ಸಮೇತ ಶಿಶಿರ ಋತುಧ್ಯಾನ (ಕೋಟೆ ೭)	170
ಸಿದ್ಧಶ್ರೀಸಮೇತ ಸಿದ್ಧರ ಧ್ಯಾನ (ಕೋಟೆ ೮)	171
ಚಾರಣಸ್ತ್ರೀಸಮೇತ ಚಾರಣರ ಧ್ಯಾನ (ಕೋಟೆ ೯)	171
ಭೈರವ ಮತ್ತು ಯೋಗಿನಿಯರ ಧ್ಯಾನ (ಕೋಟೆ ೧೦)	172
ರಂಭಾದಿಸಮೇತ ಗಂಧರ್ವರ ಧ್ಯಾನ (ಕೋಟೆ ೧೧)	172
ನಾಗಸ್ತ್ರೀಸಮೇತಶೇಷಾದಿನಾಗರ ಮತ್ತು ಬಲೀಂದ್ರನ ಧ್ಯಾನ (ಕೋಟೆ ೧೨)	173
ಮನುಗಳ ಮತ್ತು ಭೂಪಾಲಕರ ಧ್ಯಾನ (ಕೋಟೆ ೧೩)	174
ಇಂದ್ರಾದಿದಿಕ್ಪಾಲಕರ ಧ್ಯಾನ (ಕೋಟೆ ೧೪)	174
ದಂಡಿನೀವಾರಾಹೀಧ್ಯಾನ (ಕೋಟೆ ೧೫)	176
ಪರಿವಾರಸಮೇತ ಬ್ರಹ್ಮನ ಧ್ಯಾನ (ಕೋಟೆ ೧೬)	177

ವಿಷಯ	ಪುಟಸಂಖ್ಯೆ
ಪರಿವಾರಸಮೇತ ವಿಷ್ಣುವಿನ ಧ್ಯಾನ (ಕೋಟೆ ೧೭)	178
ಪರಿವಾರಸಮೇತ ಮಹೇಶ್ವರನ ಧ್ಯಾನ (ಕೋಟೆ ೧೮)	178
ಪರಿವಾರಸಮೇತಳಾದ ತಾರಾದೇವಿಯ ಧ್ಯಾನ (ಕೋಟೆ ೧೯)	179
ಪರಿವಾರಸಮೇತ ವಾರುಣಿಯ ಧ್ಯಾನ (ಕೋಟೆ ೨೦)	180
ಪರಿವಾರಸಮೇತ ಕುರುಕುಲಾದೇವಿಯ ಧ್ಯಾನ (ಕೋಟೆ ೨೧)	181
ಪರಿವಾರಸಮೇತ ಸೂರ್ಯನ ಧ್ಯಾನ (ಕೋಟೆ ೨೨)	181
ಪರಿವಾರಸಮೇತ ಸೋಮನಾಥನ ಧ್ಯಾನ (ಕೋಟೆ ೨೩)	182
ರತಿ ಮೊದಲಾದ ಸ್ತ್ರೀಸಮೇತ ಮನ್ಮಥನ ಧ್ಯಾನ (ಕೋಟೆ ೨೪)	183
ದೇವಿಯ ಅರ್ಘ್ಯ-ಪಾದ್ಯಾದಿ ಉಪಚಾರ ಪಾತ್ರೆಗಳ ಧ್ಯಾನ (ಕೋಟೆ ೨೫)	184
ಚಿಂತಾಮಣಿಗೃಹದ ಚತುರಾಮ್ನಾಯರೂಪವಾದ ನದಿಗಳ ಧ್ಯಾನ	187
ಒಂಬತ್ತು ಆವರಣಗಳ ದೇವತಾದಿಗಳ-ಸಮಷ್ಟಿಶ್ಲೋಕಗಳು (೧ ಫಲಕ)	188
ಎರಡನೇ ಫಲಕದ ದೇವತೆಗಳು	189
ಮೂರನೇ ಫಲಕದ ಮುದ್ರಾದೇವತೆಗಳು	189
ಎರಡನೆ ಆವರಣದ ದೇವತೆಗಳು	190
ಮೂರನೆ ಆವರಣದ ದೇವತೆಗಳು	191
ನಾಲ್ಕನೆ ಆವರಣದ ದೇವತೆಗಳು	191
ಐದನೆ ಆವರಣದ ದೇವತೆಗಳು	192
ಆರನೆ ಆವರಣದ ದೇವತೆಗಳು	192
ಏಳನೆ ಆವರಣದ ದೇವತೆಗಳು	193
ಅಸ್ತ್ರಶಾಲೆಯ ಆಯುಧಗಳು	194
ಎಂಟನೆ ಆವರಣದ ದೇವತೆಗಳು	194
ನಾಥಾಂತರ	195
ನಿತ್ಯಾಂತರಸ್ಥದೇವತೆಗಳು	195
ಕಾಮೇಶೀಧ್ಯಾನ	196
ಭಗಮಾಲಾಧ್ಯಾನ	196

ವಿಷಯ	ಪುಟಸಂಖ್ಯೆ
ನಿತ್ಯಕ್ಲಿನ್ನೆಯರ ಧ್ಯಾನ	196
ಭೇರುಂಡಾಧ್ಯಾನ	196
ವಹ್ನಿವಾಸಿನೀಧ್ಯಾನ	197
ಮಹಾವಜ್ರೇಶ್ವರೀಧ್ಯಾನ	197
ಶಿವದೂತೀಧ್ಯಾನ	197
ತ್ವರಿತಾಧ್ಯಾನ	197
ಕುಲಸುಂದರೀಧ್ಯಾನ	198
ನಿತ್ಯಾಧ್ಯಾನ	198
ನೀಲಪತಾಕಾಧ್ಯಾನ	198
ವಿಜಯಾಧ್ಯಾನ	198
ಸರ್ವಮಂಗಲಾಧ್ಯಾನ	198
ಜ್ವಾಲಾಮಾಲಿನೀಧ್ಯಾನ	199
ಚಿತ್ರಾಸ್ವರೂಪ	199
ನವ ಚಕ್ರೇಶ್ವರಿಗಳ ಧ್ಯಾನ	199
ಅಂಗದೇವತಾಧ್ಯಾನ	199
ಅಂಗದೇವ್ಯಂತರ	200
ಒಂಬತ್ತನೆ ಆವರಣದ ಲಲಿತಾದೇವೀಧ್ಯಾನ	200
ದೇವೀಸ್ತುತಿ, ಶ್ರೀ ದೇವಿಯ ಆವಿರ್ಭಾವ ಮತ್ತು ಕಲ್ಯಾಣ	205
ಮಹಿಷಾಸುರಮರ್ದಿನೀಸ್ತೋತ್ರ	210
ಶ್ರೀ ಚಕ್ರೋದ್ಧಾರಕ್ರಮ	212
ಯೋಗಿನೀಧ್ಯಾನ	213
ಮನೋನ್ಮನೀಧ್ಯಾನ	213
ಶ್ಯಾಮಲಾಧ್ಯಾನ	213
ರಾಜಮಾತಂಗೀಧ್ಯಾನ	213
ಬಾಲಾಧ್ಯಾನ	213
ಭುವನೇಶ್ವರೀಧ್ಯಾನ	214
ಸೌಭಾಗ್ಯಭುವನೇಶ್ವರೀಧ್ಯಾನ	214
ಮಾಯಾಭುವನೇಶ್ವರೀಧ್ಯಾನ	214
ಸೂರ್ಯಾತ್ಮಕಭುವನೇಶ್ವರೀಧ್ಯಾನ	214
ಅಷ್ಟಾದಶಭುಜಾಭದ್ರಕಾಳೀಧ್ಯಾನ	215
ಷೋಡಶಭುಜಾದುರ್ಗಾಧ್ಯಾನ	215
ವಿಂಧ್ಯವಾಸಿನೀದುರ್ಗಾಧ್ಯಾನ	215
ರುದ್ರಾಂಶದುರ್ಗಾಧ್ಯಾನ	215
ಜಯದುರ್ಗಾಧ್ಯಾನ	216
ವನದುರ್ಗಾಧ್ಯಾನ	216

ವಿಷಯ	ಪುಟಸಂಖ್ಯೆ
ರಿಪುಮಾರಿಣೀದುರ್ಗಾಧ್ಯಾನ	216
ಅಗ್ನಿದುರ್ಗಾಧ್ಯಾನ	216
ನವದುರ್ಗಾಭೇದದಲ್ಲಿ ಶೈಲಪುತ್ರೀಧ್ಯಾನ	216
ನವದುರ್ಗಾಭೇದದಲ್ಲಿ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಣೀ ದುರ್ಗಾಧ್ಯಾನ	216
ನವದುರ್ಗಾಭೇದದಲ್ಲಿ ಚಂಡಖಂಡದುರ್ಗಾಧ್ಯಾನ	217
ನವದುರ್ಗಾಭೇದದಲ್ಲಿ ಚಂಡಮಾತೃದುರ್ಗಾಧ್ಯಾನ	217
ನವದುರ್ಗಾಭೇದದಲ್ಲಿ ಕೂಷ್ಮಾಂಡದುರ್ಗಾಧ್ಯಾನ	217
ನವದುರ್ಗಾಭೇದದಲ್ಲಿ ಕಾತ್ಯಾಯನೀದುರ್ಗಾಧ್ಯಾನ	217
ನವದುರ್ಗಾಭೇದದಲ್ಲಿ ರಾತ್ರಿದುರ್ಗಾಧ್ಯಾನ	217
ನವದುರ್ಗಾಭೇದದಲ್ಲಿ ಗೌರೀದುರ್ಗಾಧ್ಯಾನ	217
ನವದುರ್ಗಾಭೇದದಲ್ಲಿ ಸಿದ್ಧಿದಾಯಿನೀದುರ್ಗಾಧ್ಯಾನ	217
ಪ್ರಕಾರಾಂತರ ದುರ್ಗಾಧ್ಯಾನ	218
ಅಷ್ಟಾದಶಭುಜಾ ರುದ್ರಾದುರ್ಗಾಧ್ಯಾನ	218
ಶ್ರೀವಿದ್ಯಾಧ್ಯಾನ	218
ಶುದ್ಧವಿದ್ಯಾಧ್ಯಾನ	219
ಬಗಲಾಧ್ಯಾನ	219
ಇಂದ್ರಾಕ್ಷೀಧ್ಯಾನ	219
ದಂಡನಾಥಾವಾರಾಹೀಧ್ಯಾನ	219
ಶುದ್ಧವಾರಾಹೀಧ್ಯಾನ	219
ಸ್ವಪ್ನವಾರಾಹೀಧ್ಯಾನ	220
ವಾಗೀಶ್ವರೀಧ್ಯಾನ	220
ಸೌಭಾಗ್ಯವಾಗೀಶ್ವರೀಧ್ಯಾನ	220
ಧೇನುವಾಗೀಶ್ವರೀಧ್ಯಾನ	220
ತ್ರಿಪುರಭೈರವೇಶ್ವರೀಧ್ಯಾನ	221
ಸಂವಿತ್ತ್ರಿಪುರಾಧ್ಯಾನ	221
ಬಾಲಾತ್ರಿಪುರಸುಂದರೀಧ್ಯಾನ	221
ನಿತ್ಯಾಧ್ಯಾನ	221
ಮೋಹಿನೀನಿತ್ಯಾಧ್ಯಾನ	221
ವಶ್ಯಮುಖೀಧ್ಯಾನ	222
ಪ್ರತ್ಯಂಗಿರಾಧ್ಯಾನ	222
ಶೂಲಿನೀಧ್ಯಾನ	222
ಪ್ರಾಣಶಕ್ತಿಧ್ಯಾನ	222
ಮೃತಸಂಜೀವಿನೀಧ್ಯಾನ	222
ಸ್ವಸ್ಥಾವೇಶಿನೀಧ್ಯಾನ	222
ಶತ್ರುವಿಧ್ವಂಸಿನೀಧ್ಯಾನ	223
ವಜ್ರಪ್ರಸ್ತಾರಿಣೀಧ್ಯಾನ	223

ವಿಷಯ	ಪುಟಸಂಖ್ಯೆ
ತ್ರಿಕಂಟಕೀಧ್ಯಾನ	223
ಅಪರಾಜಿತಾಧ್ಯಾನ	223
ಧೂಮಾವತೀಧ್ಯಾನ	224
ಕಾಮಕಲೇಶ್ವರೀಧ್ಯಾನ	224
ಸರ್ವವರ್ಣೇಶ್ವರೀಧ್ಯಾನ	224
ತ್ವರಿತಾಧ್ಯಾನ	224
ದ್ವಾದಶಾರ್ಧದೇವೀಧ್ಯಾನ	224
ತಿರಸ್ಕರಿಣೀಧ್ಯಾನ	225
ಅಶ್ವಾರೂಢಾಧ್ಯಾನ	225
ಆಸುರೀದೇವೀಧ್ಯಾನ	225
ಉಗ್ರತಾರಾಧ್ಯಾನ	225
ಲೋಪಾಮುದ್ರಾಧ್ಯಾನ	225
ಚತುರ್ಭುಜಅನ್ನಪೂರ್ಣಾಧ್ಯಾನ	226
ದ್ವಿಭುಜ ಅನ್ನಪೂರ್ಣಾಧ್ಯಾನ	226
ಗಾಯತ್ರೀಧ್ಯಾನ	226
ಸಾವಿತ್ರೀಧ್ಯಾನ	226
ಸರಸ್ವತೀಧ್ಯಾನ	227
ತ್ರಿಸಂಧ್ಯಾತ್ಮಕಸಮಷ್ಟಿಗಾಯತ್ರೀಧ್ಯಾನ	227
ಶಾಕಂಭರೀಧ್ಯಾನ	227
ಬನಶಂಕರೀಧ್ಯಾನ	227
ತುಳಜಾಭವಾನೀಧ್ಯಾನ	228
ತುಲಸೀದೇವೀಧ್ಯಾನ	228
ಚಂದ್ರಾಪರಮೇಶ್ವರೀಧ್ಯಾನ	228
ಅರವತ್ತನಾಲ್ಕು ಕಲಾದೇವಿಯರ ಧ್ಯಾನ	228
ಸಾಕಿನೀಧ್ಯಾನ	229
ಕಾಕಿನೀಧ್ಯಾನ	229
ಲಾಕಿನೀಧ್ಯಾನ	229
ರಾಕಿನೀಧ್ಯಾನ	229
ಢಾಕಿನೀಧ್ಯಾನ	229
ಹಾಕಿನೀಧ್ಯಾನ	230
ಯಾಕಿನೀಧ್ಯಾನ	230
ಷಟ್‌ಚಕ್ರಕ್ರಮ	231
ಬ್ರಾಹ್ಮೀದೇವತಾಧ್ಯಾನಸ್ವರೂಪ	231
ಮಾಹೇಶ್ವರೀದೇವತಾಸ್ವರೂಪ	231
ಕೌಮಾರೀದೇವತಾರೂಪ	231
ವಾರಾಹೀರೂಪಧ್ಯಾನ	232

ವಿಷಯ	ಪುಟಸಂಖ್ಯೆ
ಇಂದ್ರಾಣೀದೇವತಾಧ್ಯಾನ	232
ಚಂಡಿಕಾಧ್ಯಾನ	232
ಅರವತ್ತನಾಲ್ಕು ಯೋಗಿನಿಯರ ಧ್ಯಾನ (ಮೊದಲನೆ ಅಷ್ಟಕ)	232
ಎರಡನೆ ಅಷ್ಟಕದ ದೇವತೆಗಳು	233
ಮೂರನೆ ಅಷ್ಟಕದ ದೇವತೆಗಳು	233
ನಾಲ್ಕನೆ ಅಷ್ಟಕದ ದೇವತೆಗಳು	233
ಐದನೆ ಅಷ್ಟಕ ದೇವತೆಗಳ ಧ್ಯಾನ	233
ಆರನೆ ಅಷ್ಟಕದ ದೇವತೆಗಳ ಧ್ಯಾನ	233
ಏಳನೆ ಅಷ್ಟಕದ ದೇವತೆಗಳ ಧ್ಯಾನ	234
ಎಂಟನೆ ಅಷ್ಟಕದೇವತೆಗಳ ಧ್ಯಾನ	234
ಅಷ್ಟಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀಧ್ಯಾನ(ದ್ವಿಭುಜಲಕ್ಷ್ಮೀ)	234
ಗಜಲಕ್ಷ್ಮೀಧ್ಯಾನ	234
ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀಧ್ಯಾನ	235
ಶ್ರೀದೇವೀಧ್ಯಾನ	235
ವೀರಲಕ್ಷ್ಮೀಧ್ಯಾನ	235
ದ್ವಿಭುಜಾವೀರಲಕ್ಷ್ಮೀಧ್ಯಾನ	235
ಅಷ್ಟಭುಜಾವೀರಲಕ್ಷ್ಮೀಧ್ಯಾನ	235
ಪ್ರಸನ್ನಲಕ್ಷ್ಮೀಧ್ಯಾನ	235
ಸಿದ್ಧಿಲಕ್ಷ್ಮೀಧ್ಯಾನ	236
ಪದ್ಮಾಲಕ್ಷ್ಮೀಧ್ಯಾನ	236
ವಿಷ್ಣುಪರಿವಾರದೇವತೆಗಳ ಧ್ಯಾನ	236
ಅಕಾರಾದಿ ಕ್ಷಕಾರಾಂತ ಅಕ್ಷರಸ್ವರೂಪ	237-246
ಪ್ರಣವದೇವತಾಧ್ಯಾನ	247
ರಕ್ತಚಾಮುಂಡೀಧ್ಯಾನ	247
ಕಾಲರಾತ್ರಿಸ್ವರೂಪ	247
ಸೀತಲಾಸ್ವರೂಪ	247
ಮೋಹಿನೀಧ್ಯಾನ	247
ಮಾಯಾಜಗನ್ಮೋಹಿನೀಧ್ಯಾನ	248
ಜ್ಯೇಷ್ಠಾಲಕ್ಷ್ಮೀಧ್ಯಾನ	248
ಪುಲಿಂದಿನೀಧ್ಯಾನ	248
ರೇಣುಕಾಧ್ಯಾನ	248
ಮಹಿಷಾಸುರಮರ್ದಿನೀದುರ್ಗಾಧ್ಯಾನ	248
ಅಷ್ಟಾಕ್ಷರೀದುರ್ಗಾಧ್ಯಾನ	249
ಮಾತೃಕಾಂತರ್ಗತಚಾಮುಂಡಾಧ್ಯಾನ	249
ಚಿಂತಾಮಣಿದುರ್ಗಾಧ್ಯಾನ	249

ವಿಷಯ	ಪುಟಸಂಖ್ಯೆ
ಚಿತ್ರಿಣೀಧ್ಯಾನ	249
ಯಕಲಾದೇವೀಧ್ಯಾನ	250
ಚಿಂತಾಮಣಿಸರಸ್ವತೀಧ್ಯಾನ	250
ಬಾಲಾಸರಸ್ವತೀಧ್ಯಾನ	250
ಸೂರ್ಯಮಂಡಲದುರ್ಗಾಧ್ಯಾನ	250-251
ಮಣಿಕರ್ಣಿಕಾಧ್ಯಾನ	251
ಶುಕಪಕ್ಷಪಂಚಾಕ್ಷರೀಪ್ರಭೇದ	251
ಶುಕಲಕ್ಷಣ ಶ್ಲೋಕ	252
೧೨೦ ನಾಮಗಳ ಪ್ರಸ್ತಾರಕ್ರಮ	253
ಚಂಡಘಾತುಕಜ್ವಲಜ್ಜಿಹ್ವಾಧ್ಯಾನ	254
ಶಿವಪಂಚಾಕ್ಷರೀಪ್ರಭೇದ	255
ಜಗದಂಬಾಚಕ್ರಶ್ಲೋಕಗಳು	255
ಶ್ರೀ ಪಂಚಾಕ್ಷರೀಪ್ರಸ್ತಾರಯಂತ್ರಕ್ರಮ	256
೧೦೮ ಶಕ್ತಿಕ್ಷೇತ್ರ ಹೆಸರುಗಳು	256
೧೮ ಶಕ್ತಿಪೀಠಗಳು	259

ವಿಷಯ	ಪುಟಸಂಖ್ಯೆ
ಗೌರಿಯ ಹೆಸರುಗಳು	259
ಸೋಪಾನತತ್ತ್ವದ ಹೆಸರುಗಳು	259
ಒಂಬತ್ತು ನಾಥಸಿದ್ಧರು	259
ಸಿದ್ಧರ ಹೆಸರುಗಳು	260
ರಾಜಯೋಗ್ಯ ಖಡ್ಗಗಳ ಹೆಸರುಗಳು	260
ಸಿಂಹಾಸನದ ಅಷ್ಟದಿಕ್ಕುಗಳ ಸಿಂಹಗಳ ಹೆಸರುಗಳು	260
ಶತ್ರುಪರಾಜಯಕ್ಕಾಗಿ ಆವಾಹಿಸಬೇಕಾದ ದೇವತೆಗಳು	260
ಸಿಂಹಾಸನಸಾಲಭಂಜಿಕೆಗಳ ಹೆಸರುಗಳು	260
ಶಕ್ತಿಮಂತ್ರಜಪಾಂಗಗಳು	261
ದೇವೀಮಂತ್ರನ್ಯಾಸಗಳು	261
ಅಷ್ಟದಳಪರ್ವತಗಳು	261
ಗ್ರಂಥಾಂತಗದ್ಯ	261
ಶಕ್ತಿನಿಧಿಯ ಚಿತ್ರಗಳ ವಿವರಣ	262
ಇತರ ಶಕ್ತಿದೇವತೆಗಳ ಹೆಸರುಗಳು	268
ಮಹಾಕಾಳೀಸ್ವರೂಪ	270
ಕಾಳೀಸ್ವರೂಪ	270

1a

ಶಕ್ತಿನಿಧಿ

ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣರಾಜಮಹಾರಾಜಕಂಠೀರವವಿರಚಿತವಾದ, ಮಂತ್ರರಹಸ್ಯಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಶ್ರೀತತ್ತ್ವನಿಧಿಯೆಂಬ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಸಚಿತ್ರವಾಗಿ ಬರೆಯುವುದಕ್ಕೆ ನಿರ್ವಿಘ್ನಮಸ್ತು.

ಶಕ್ತಿನಿಧಿಯ ಆರಂಭ

ಶ್ರೀ ಗಣಾಧಿಪತಿಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ. ಶುಭಮಸ್ತು. ಶ್ರೀ ಚಾಮುಂಡಾಂಬಿಕೆಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ.

ಬಿಳುಪಾದ ವಸ್ತ್ರವನ್ನು ಧರಿಸಿರುವವನೂ, ವ್ಯಾಪಕನೂ, ಚಂದ್ರನ ಬಣ್ಣದವನೂ, ನಾಲ್ಕು ಭುಜಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವವನೂ, ಪ್ರಸನ್ನಮುಖವನ್ನುಳ್ಳವನೂ ಆದ ದೇವರನ್ನು ಸಕಲವಿಘ್ನಗಳ ಶಾಂತಿಗಾಗಿ ಧ್ಯಾನಿಸಬೇಕು. 1

ಐಶ್ವರ್ಯವನ್ನು ನೀಡುವ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಹೊಸಹವಳದ ಕಾಂತಿಯನ್ನುಳ್ಳವಳೂ, ವಿದ್ಯೆಯನ್ನು ಕೊಡುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಶರತ್ಕಾಲದ ಚಂದ್ರನಂತೆ ಬೆಳ್ಳಗಿರುವವಳೂ, ಶತ್ರುಗಳ ಸಮೂಹವನ್ನು ಗೆಲ್ಲುವ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಇಂದ್ರನೀಲಮಣಿಯ ಬಣ್ಣವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವವಳೂ, ಮೂರುಲೋಕಗಳ ತಾಯಿಯೂ, ಜನ್ಮರಹಿತಳೂ ಆದ ಅಂಬೆ(ಪಾರ್ವತಿ)ಯನ್ನು ಆಶ್ರಯಿಸುತ್ತೇನೆ. 2

ದೇವಿ, ಚಾಮುಂಡಿ, ಜಯವನ್ನು ಹೊಂದು. ಭೂತಸಂಹಾರಿಣಿ, ಜಯವನ್ನು ಪಡೆ. ಭೂಲೋಕದ ಸಂತಾಪವನ್ನು ಕಳೆಯುವವಳೆ, ಜಯಶೀಲಳಾಗು. ಸರ್ವವ್ಯಾಪಿನಿ ದೇವಿ, ಜಯಿಸು. ಭದ್ರಕಾಳಿ, ನಿನಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ. 3

ಸಮಸ್ತಭೂಮಂಡಲಕ್ಕೆ ಆಭರಣದಂತೆ, ಎಲ್ಲ ದೇಶಗಳಿಗೆ ಶಿರೋಲಂಕಾರದಂತೆ ಇರುವ ಕರ್ಣಾಟಕದೇಶದ ಸಂಪತ್ತಿಗೆ ಅಧಿಷ್ಠಾನವಾಗಿರುವ ಶ್ರೀಮನ್ ಮಹೀಶೂರ(ಮೈಸೂರು)ಮಹಾಸಂಸ್ಥಾನದ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಅತಿಶಯವಾಗಿ ಹೊಳೆಯುತ್ತಿರುವ ಪೂರ್ಣಚಂದ್ರಕುಲಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಬಂದ ರಾಜಪ್ರಮುಖ, ನಿಖಿಲರಾಜಾಧಿರಾಜ, ಮಹಾರಾಜಚಕ್ರವರ್ತಿ-ಮಂಡಲವು ಅನುಭವಿಸಿದ ದಿವ್ಯರತ್ನಸಿಂಹಾಸನಾರೂಢ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಜಾಧಿರಾಜ ರಾಜಪರಮೇಶ್ವರ ಪ್ರೌಢಪ್ರತಾಪ ಅಪ್ರತಿಮವೀರ ನರಪತಿಬಿರುದೆಂತೆಂಬರಗಂಡ ಲೋಕೈಕವೀರ ಯದುಕುಲಪಯ:ಪಾರಾವಾರಕಲಾನಿಧಿ, ಶಂಖ-ಚಕ್ರ-ಅಂಕುಶ-ಕುಠಾರ-ಮಕರ-ಮತ್ಸ್ಯ-ಶರಭ-ಸಾಲ್ವ-ಗಂಡಭೇರುಂಡ-ಧರಣೀವರಾಹ-ಹನುಮದ್ಗರುಡ-ಕಂಠೀರವಾದಿ ಅನೇಕ ಬಿರುದಾಂಕಿತರಾದ ಮೈಸೂರುಪುರಶ್ರೇಷ್ಠಾಧೀಶ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣರಾಜಒಡೆಯವರೇಣ್ಯರು ನಿರ್ಮಿಸಿದ ಶ್ರೀತತ್ತ್ವನಿಧಿ ಎಂಬ ಹೆಸರುಳ್ಳ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಸಚಿತ್ರವಾಗಿ ಬರೆಯಲು ನಿರ್ವಿಘ್ನವಿರಲಿ.

ಮಲ್ಲಿಗೆ, ಚಂದ್ರ, ಹಿಮ, ಹಾರದಂತೆ ಬಿಳುಪಾಗಿರುವ, ಬಿಳುಪಾದ ವಸ್ತ್ರಗಳನ್ನುಟ್ಟಿರುವ, ವೀಣೆಯ ಹಿರಿದಾದ ದಂಡದಿಂದ ಅಲಂಕೃತವಾದ ಕೈಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ, ಬಿಳಿದಾವರೆಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿರುವ, ಬ್ರಹ್ಮಾ-ವಿಷ್ಣು-ಶಿವ ಮುಂತಾದ ದೇವತೆಗಳಿಂದ ಸತತವಾಗಿ ಪೂಜೆಗೊಂಡ, ಜಾಡ್ಯವನ್ನು ನಿಃಶೇಷವಾಗಿ ದೂರಮಾಡುವ ಆ ಭಗವತೀಸರಸ್ವತಿಯು ನನ್ನನ್ನು ಕಾಪಾಡಲಿ. 4

1 b ಶ್ರೀ ಚಾಮುಂಡಿಕಾದೇವಿಯ ಕಟಾಕ್ಷದ ಮಂಗಳಮಯನೋಟದ ಬಲದಿಂದ, ವೇದ-ಆಗಮ-ತಂತ್ರ-ಪುರಾಣವಾಕ್ಯಗಳ ಹಾಗೂ ಧರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರ-ಇತಿಹಾಸ-ಉಪತಂತ್ರ-ವಾಕ್ಯಗಳ ಮತ್ತು ಮಂತ್ರ-ಜ್ಯೋತಿಷ-ಶಿಲ್ಪಗಳ ಸಾರವನ್ನು ತಾತ್ತ್ವಿಕವಾಗಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ, ಚಾಮುಂಡಾಂಬಿಕಾ ಮುಂತಾದ ದೇವತೆಗಳ ಸ್ವರೂಪ, ಆಯುಧ, ವರ್ಣ, ಆಭರಣ, ವಾಹನ, ಚಿಹ್ನೆ, ಪುಷ್ಪ, ನಾಮಧೇಯ, ವಸ್ತ್ರಗಳ ಪ್ರಭೇದಗಳನ್ನು ನಿರೂಪಿಸಿ, ಆ ಬಳಿಕ ವಿಷ್ಣು, ಈಶ್ವರ, ಬ್ರಹ್ಮಾ, ಇಂದ್ರ, ಮುಂತಾದ ದೇವತೆಗಳ ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನೂ, ಯುಗ ಮೊದಲಾದ ಕಾಲಭೇದಗಳನ್ನೂ, ಕಾಲಗಳಿಂದ ಉಂಟಾದ ಗುಣ-ದೋಷಗಳನ್ನೂ, ಈ ಪ್ರಸಂಗದಿಂದಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕಾದ ಬೇರೆ ವಿಷಯಗಳ ಕ್ರಮಗಳನ್ನೂ, ಮೈಸೂರಿನ ಮಹಾರಾಜ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣರಾಜ ಒಡೆಯರು ಪ್ರಪಂಚದ ಉಪಕಾರಕ್ಕಾಗಿ ಒಂಬತ್ತು ನಿಧಿಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡಿರುವ ಶ್ರೀತತ್ತ್ವನಿಧಿ ಎಂಬ ಮಂಗಳಕರವಾದ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಯಥಾವಿಧಿಯಾಗಿ ನಿರೂಪಿಸುತ್ತಾರೆ. ಮುಂದೆ ಹೇಳುವ ನಿಧಿಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಅನುಕ್ರಮವನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. 5-11

ಮೊದಲನೆಯ ನಿಧಿಯಲ್ಲಿ ಚಾಮುಂಡಾ ಮುಂತಾದ ಮಹಾಶಕ್ತಿಗಳ ಲಕ್ಷಣವಿದೆ. ಎರಡನೆಯದರಲ್ಲಿ ವಿಷ್ಣುವಿನ ಮೂರ್ತಿಪ್ರಭೇದಗಳ ಲಕ್ಷಣವನ್ನು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಮೂರನೆಯದರಲ್ಲಿ ಶಿವ-ಶೈವ ಮೂರ್ತಿಗಳ ಲಕ್ಷಣವನ್ನು ನಿರೂಪಿಸಲಾಗಿದೆ. ನಾಲ್ಕನೆಯ ನಿಧಿಯಲ್ಲಿ ಬ್ರಹ್ಮಾ, ಇಂದ್ರ ಮುಂತಾದ ದೇವತೆಗಳ ರೂಪದ ನಿರೂಪಣೆ ಇದೆ. ಐದನೆಯದರಲ್ಲಿ ಗ್ರಹ-ನಕ್ಷತ್ರ-ಕಾಲಗಳ ಲಕ್ಷಣವಿದೆ. ಆರನೆಯ ನಿಧಿಯಲ್ಲಿ ವಿಷ್ಣುಕ್ಷೇತ್ರ, ಶಾಲಿಗ್ರಾಮ ಇತ್ಯಾದಿಗಳ ಲಕ್ಷಣವನ್ನು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಏಳನೆಯದರಲ್ಲಿ ಶಿವಕ್ಷೇತ್ರ-ಶಿವಲಿಂಗ ಮುಂತಾದವುಗಳ ಲಕ್ಷಣವನ್ನು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಎಂಟನೆಯ ನಿಧಿಯಲ್ಲಿ ನಿಗಮ-ಆಗಮ-ತಂತ್ರ ಮೊದಲಾದುವುಗಳ ಲಕ್ಷಣವನ್ನು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಒಂಬತ್ತನೆಯ ನಿಧಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಖ್ಯಾ-ಲಿಪಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕೌತುಕವು ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಈ ನವನಿಧಿಗಳ ಜ್ಞಾನದಿಂದ ನವನಿಧಿಗಳೂ ಸುಲಭವಾಗಿ ದೊರೆಯುವಂತಾಗುತ್ತದೆ. 12-16

ಶ್ರೀ ಚಾಮುಂಡೇಶ್ವರೀಧ್ಯಾನ, ನೃಸಿಂಹಪ್ರಾಸಾದವೆಂಬ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ

ಈ ಜಯಂತಿಯು ಆಷಾಢಮಾಸದ ರೇವತೀನಕ್ಷತ್ರದಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತದೆ.

ಚಂಡಿಯು ಚಿನ್ನದ ಕಾಂತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ ಸುಂದರಾಕೃತಿಯನ್ನುಳ್ಳವಳಾಗಿದ್ದಾಳೆ. ಈಕೆ ಮೂರು ಕಣ್ಣುಗಳುಳ್ಳವಳು, ಯುವತಿ. ಕೋಪಗೊಂಡಿದ್ದಾಳೆ. ಆದರೆ ಮಂದಹಾಸವಿರುವಂತೆ ಕಾಣುವಳು. ಸಣ್ಣನಡುವಿದ್ದು, ಅಗಲವಾದ ಕಣ್ಣುಗಳುಳ್ಳ ಈಕೆಗೆ ಸುಂದರವಾದ ಪುಷ್ಟವಾದ ಸ್ತನಗಳಿವೆ. ಒಂದು ಮುಖ, ಸುಂದರವಾದ ಕಂಠ, ಇಪ್ಪತ್ತು ಬಾಹುಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದಾಳೆ. ಶೂಲ, ಖಡ್ಗ, ಶಕ್ತಿ, ಚಕ್ರ, ಬಾಣ, ಶಂಖ, ವಜ್ರಾಯುಧ, ಅಭಯ, ಡಮರು, ಚೂರಿ ಎಂಬ ಆಯುಧಗಳನ್ನು ಬಲಗೈಗಳಿಂದ ಮೇಲಿನಿಂದ ಕೆಳಕ್ಕೆ ಬರುವ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಧರಿಸಿರುವ ಆ ದೇವಿಯು ಸದಾ ಮಂಗಲರೂಪೆ.

2 a/1 ಎಡಭಾಗದ ಹತ್ತು ಕೈಗಳಲ್ಲಿ ಅವಳು ಕ್ರಮವಾಗಿ ನಾಗ, ಪಾಶ, ಗುರಾಣಿ, ಕೊಡಲಿ, ಅಂಕುಶ, ಬಿಲ್ಲು, ಘಂಟೆ, ಧ್ವಜ, ಗದೆ ಮತ್ತು ಕನ್ನಡಿ ಇವುಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದಿರುವ ಕಾಮರೂಪಿಣಿಯಾಗಿದ್ದಾಳೆ. ಚಂಡಿಯ ಕಾಲಿನ ಕೆಳಗೆ ತುಂಡಾಗಿ ಕೆಳಗೆ ಬಿದ್ದ ತಲೆಯುಳ್ಳಂಥ ಕೋಣವು ಇರುತ್ತದೆ. ಆ ಕೋಣದ ಕುತ್ತಿಗೆಯಿಂದ ಉದ್ಭವಿಸಿದ ಪುರುಷನು ಹೆದರಿದಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದು ಕೈಯನ್ನು ಮೇಲಕ್ಕೆ ಎತ್ತಿರುತ್ತಾನೆ. ಅವನು ಶೂಲದಿಂದ ತಿವಿಯಲ್ಪಟ್ಟದ್ದರಿಂದ ರಕ್ತವನ್ನು ಕಕ್ಕುತ್ತಾನೆ.

ಅವನ ಹುಬ್ಬು, ಮೀಸೆ, ಕಣ್ಣುಗಳು ಕೆಂಪಾಗಿವೆ. ಸಿಂಹವು ಅವನನ್ನು ತಿನ್ನುತ್ತಿದೆ. ಅವನ ಕತ್ತನ್ನು ಪಾಶವು ಬಿಗಿಯಾಗಿಸುತ್ತಿದೆ. ಚಂಡಿಯು ಬಲಗಾಲನ್ನು ಸಿಂಹದ ಮೇಲಿಟ್ಟು ಬಲಗಾಲಿನಿಂದ ರಾಕ್ಷಸನನ್ನು ಮೆಟ್ಟಿನಿಂತಿದ್ದಾಳೆ. ಶಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಎತ್ತಿಹಿಡಿದಿರುವ ಚಂಡಿ ಸಮಸ್ತ ಶತ್ರುಗಳನ್ನು ನಾಶಮಾಡಬಲ್ಲವಳು. (ಸುವರ್ಣವರ್ಣ) 17-23

2 a/2

ಮಹಾಕಾಳಿಯ ಸ್ವರೂಪ, ಚಂಡೀಕಲ್ಪದಲ್ಲಿ

ಖಡ್ಗ, ಚಕ್ರ, ಗದೆ, ಬಾಣ, ಬಿಲ್ಲು, ಪರಿಘ, ಶೂಲ, ಭೃಶುಂಡಿ, ಕಪಾಲ ಮತ್ತು ಶಂಖ ಇವುಗಳನ್ನು ಕೈಗಳಿಂದ ಧರಿಸಿರುವ, ಮೂರು ಕಣ್ಣುಗಳುಳ್ಳ, ಎಲ್ಲ ಅಂಗಗಳಲ್ಲಿ ಒಡವೆಗಳನ್ನು ತುಂಬಿರುವ, ಇಂದ್ರನೀಲಮಣಿಯ ಕಾಂತಿಯಿಂದ ಶೋಭಿಸುವ, ಹತ್ತು ಮುಖಗಳನ್ನೂ ಪಾದಗಳನ್ನೂ ಹೊಂದಿರುವ ಮಹಾಕಾಳಿಯ ಸೇವೆಯನ್ನುಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ವಿಷ್ಣುವು ನಿದ್ರೆಯಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ಮಧು-ಕೈಟಭರ ಸಂಹಾರಕ್ಕಾಗಿ, ಬ್ರಹ್ಮನು ಅವಳನ್ನು ಸ್ತೋತ್ರಮಾಡಿದನು. (ನೀಲವರ್ಣ)24

2 b/1

ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿಯ ಸ್ವರೂಪ, ಚಂಡೀಕಲ್ಪದಲ್ಲಿ

ಅಕ್ಷಮಾಲೆ(ಸ್ಫಟಿಕಹಾರ), ಪರಶು, ಗದೆ, ಬಾಣ, ವಜ್ರ, ಪದ್ಮ, ಬಿಲ್ಲು, ಕುಡಿಕೆ, ದಂಡ, ಶಕ್ತಿ, ಖಡ್ಗ, ಗುರಾಣಿ, ಶಂಖ, ಘಂಟೆ, ಹೆಂಡದ ಪಾತ್ರೆ, ಶೂಲ, ಪಾಶ, ಸುದರ್ಶನಚಕ್ರಗಳನ್ನು ಕೈಗಳಿಂದ ಧರಿಸಿಕೊಂಡು ಹವಳದ ಕಾಂತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವವಳಾಗಿ, ಮಹಿಷನನ್ನು ಮರ್ದಿಸುತ್ತಿರುವ, ಪದ್ಮಾಸನೆಯಾದ ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿಯನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಧ್ಯಾನಿಸುತ್ತೇನೆ. (ಪ್ರವಾಲವರ್ಣ) 25

2 b/2

ಮಹಾಸರಸ್ವತೀ ಸ್ವರೂಪ, ಚಂಡೀಕಲ್ಪದಲ್ಲಿ

ಘಂಟೆ, ಶೂಲ, ನೇಗಿಲು, ಶಂಖ, ಒನಕೆ, ಚಕ್ರ, ಬಿಲ್ಲು ಮತ್ತು ಬಾಣ ಇವುಗಳನ್ನು ಕರಕಮಲಗಳಿಂದ ಧರಿಸಿದವಳನ್ನು, ಮೋಡದ ಅಂಚಿನಲ್ಲಿ ಹೊಳೆಯುವ ಚಂದ್ರಸಮಾನವಾದ ಕಾಂತಿಯುಳ್ಳವಳನ್ನು, ಗೌರಿಯ ದೇಹದಿಂದ ಉದ್ಭವಿಸಿದವಳನ್ನು, ಮೂರುಲೋಕಗಳಿಗೆ ಆಧಾರಭೂತಳಾದವಳನ್ನು, ಶುಂಭ ಮುಂತಾದ ರಾಕ್ಷಸರನ್ನು ಹಿಂಸಿಸುವ ಮಹಾಸರಸ್ವತಿಯನ್ನು ಭಜಿಸುತ್ತೇನೆ. (ಶ್ವೇತವರ್ಣ) 26

3 a/1

ರಾಜರಾಜೇಶ್ವರೀ ಧ್ಯಾನ, ಷೋಡಶೀಕಲ್ಪದಲ್ಲಿ

ರಾಜರಾಜೇಶ್ವರಿಯು ಕೋಟಿಮನ್ಮಥರ ಲಾವಣ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಶಿವನ ಎಡತೊಡೆಯ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತಿದ್ದಾಳೆ. ಒಂದೇ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಉದಯಿಸಿದ ಅನೇಕ ಕೋಟಿ ಸೂರ್ಯಚಂದ್ರರ ಕಾಂತಿಯನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದಾಳೆ. ಅನೇಕ ಕೋಟಿಬ್ರಹ್ಮಾಂಡಮಂಡಲಗಳನ್ನು ತನ್ನ ಕಾಂತಿಯಿಂದ ಪಾಟಲವರ್ಣಮಯಗಳನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದ್ದಾಳೆ. ದಾಸವಾಳದ ಹೂವಿನ ಬಣ್ಣಕ್ಕೆ ಸಮಾನಳಾದ ಆ ದೇವಿ ಅಜಪಾಗಾಯತ್ರಿಯ ಸ್ವರೂಪದ 'ಅಜಪಾ' ಆಗಿರುವಳು. ಕುಂಕುಮದ ಒಳಭಾಗ(ಕೇಸರಗಳು)ದಂತೆ, ದಾಳಿಂಬೆಯ ಹೂವಿನಂತೆ ಅರುಣವರ್ಣದವಳಾಗಿದ್ದಾಳೆ. ಉದಯಿಸುವ ಕೋಟಿ ಸೂರ್ಯರ ಕಾಂತಿ ಅವಳಿಗಿದೆ. ಮೂರು ಕಣ್ಣುಗಳಿಂದ ಕೂಡಿರುವಳು. ಬಾಲಚಂದ್ರನಿಂದ ಕೂಡಿರುವ ಕಿರೀಟದಿಂದ ಆಕೆಯು ಶೋಭಿಸುತ್ತಿರುವಳು. ಅವಳ ಕೈಗಳು ಪಾಶ, ಅಂಕುಶ, ಕಬ್ಬಿನ ಬಿಲ್ಲು ಮತ್ತು ಐದುಬಾಣಗಳಿಂದ

ಶೋಭಿಸುತ್ತಿವೆ. ಅವಳ ವಸ್ತ್ರವು ಸ್ತಬ್ಧವಾಗಿ ಹೊಳೆಯುವ ಕೋಟ್ಯಂತರ ಮಿಂಚುಗಳ ಪ್ರಭೆಯಂತೆ ಪಿಂಗಳವರ್ಣದ್ದಾಗಿದೆ. ಸಮವೃತ್ತವೂ, ವೃತ್ತಾಕಾರವಾಗಿಯೂ ಇರುವ ವಿಶಾಲವಾದ ಜಘನ ಮತ್ತು ಸ್ತನಗಳನ್ನು ಅವಳು ಹೊಂದಿರುವಳು. ಕಿರೀಟದ ತುದಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಬದ್ಧವಾದ ಚಂದ್ರನ ಬೆಳದಿಂಗಳಿಂದ ಅವಳು ತೊಯ್ದಿದ್ದಾಳೆ. ಅವಳ ಮೂರನೆಯ ಕಣ್ಣು ಹಣೆಯಲ್ಲಿ ತಿಲಕದಂತಿದೆ. ಆಕೆಯ ಕಣ್ಣುಗಳು ಅಭಿಲಾಷಾಪೂರ್ಣವಾಗಿವೆ. ಕಡೆಗಣ್ಣಿನ ನೋಟಗಳ ಪಂಕ್ತಿಯಿಂದ
3 b ಹೊಮ್ಮುವ ಕರುಣೆಯಿಂದ ಅವಳ ಕಣ್ಣುಗಳು ತುಂಬಿವೆ. ಸೂರ್ಯ-ಚಂದ್ರಮಂಡಲಗಳ ಆಕಾರದಲ್ಲಿರುವ ಮಣಿಕುಂಡಲಗಳಿಂದ ಅವಳು ವಿರಾಜಿತಳಾಗಿದ್ದಾಳೆ. ಶುಕ್ರತಾರೆ(ನಕ್ಷತ್ರ)ಯ ಆಕಾರವನ್ನುಳ್ಳ ನಾಸಾಭರಣದಿಂದ ಅವಳು ಶೋಭಿಸುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ. ಅವಳ ಹಲ್ಲುಗಳ ಪಂಕ್ತಿಯು ದಾಳಿಂಬೆಯ ಬೀಜಗಳ ಸಮೂಹವೆ ಎಂಬ ಸಂದೇಹ ವನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸುವಂತಿದೆ. ಅವಳ ಮಾತಿನ ಧ್ವನಿಯ ಆರಂಭವು ವೀಣಾಧ್ವನಿಯನ್ನು ನಾಚಿಸುವಂತಿದೆ. ಅವಳು ಮೆಲ್ಲುತ್ತಿರುವ ಕರ್ಪೂರದಿಂದ ಕೂಡಿದ ತಾಂಬೂಲದ ಸುಗಂಧದಿಂದ ದಿಗ್ಭಾಗಗಳು ಸುಗಂಧಪೂರ್ಣವಾಗಿವೆ.

ರಾಜರಾಜೇಶ್ವರಿಯ ಕಪೋಲಗಳ ಕಾಂತಿಯು ಮಣಿ(ಕನ್ನಡಿ)ಯ ಅಹಂಕಾರವನ್ನು ನಾಶಮಾಡುವಂತಿದೆ. ಅವಳು ಸದಾ ಪ್ರಸನ್ನಮುಖಕಮಲೆ. ನೋಟವು ಮಂದಹಾಸದಿಂದ ಕೂಡಿದೆ. ಮಣಿಗಳ ಮಂಗಳಸೂತ್ರದಿಂದ ಶಂಖದಂತಹ ಅವಳ ಕಂಠವು ಶೋಭಿಸುತ್ತಿದೆ. ಅವಳ ನಾಲ್ಕು ಬಾಹುಲತೆಗಳು ಆಶ್ರಿತರಿಗೆ ಕಲ್ಪಲತೆಗಳಾಗುತ್ತವೆ. ಚಿಗುರಿನಂತಹ ಅವಳ ಬೆರಳುಗಳು ರತ್ನದ ಉಂಗುರಗಳ ಸಮೂಹದಿಂದ ಶೋಭಿಸುತ್ತವೆ. ಮೊನಚಾದ ಅವಳ ಸ್ತನಪರ್ವತಗಳು ಹೊಳೆಯುವ ಹಾರಗಳೆಂಬ ಝರಿಗಳಿಂದ ಶೋಭಿಸುತ್ತವೆ. ಸ್ತನಭಾರದಿಂದ ನಡುವು ಬಗ್ಗುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಉದರಭಾಗವು ತ್ರಿವಳಿಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದೆ. ಅವಳ ಸೊಂಟದಲ್ಲಿ ಬೆಲೆಕಟ್ಟಲಾಗದ ರತ್ನಗಳನ್ನು ಪೋಣಿಸಿದ ಒಡ್ಯಾಣವಿದೆ. ಅವಳ ಜಂಘೆ ಮತ್ತು ತೊಡೆಗಳು ದುಂಡಾಗಿವೆ. ಪಾದಗಳ ಗುಲ್ಫ(ಹರಡು)ಗಳು ಮೇಲೆ ಕಾಣಿಸದಂತೆ ಬಚ್ಚಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿವೆ. ಸುರುಳಿ ಸುರುಳಿಯಾದ ಗುಂಗುರು ಕೂದಲುಗಳಿವೆ. ಧ್ವನಿಗೈಯುತ್ತಿರುವ ಮಣಿನೂಪುರಗಳಿಂದ ಸುಂದರವಾದ ಪಾದಕಮಲಗಳಿಂದ ಆಕೆಯು ಸುಂದರಿಯಾಗಿದ್ದಾಳೆ.

ರತ್ನಮಯವಾದ ಕಂಠಾಭರಣ, ಬಳೆ, ಕಿರೀಟ, ಅಂಗದ(ತೋಳಿನ ಆಭರಣ) ಮತ್ತು ಕಂಕಣಗಳನ್ನು ರಾಜರಾಜೇಶ್ವರಿ ಧರಿಸಿದ್ದಾಳೆ. ಅವಳ ಕತ್ತು ಶಂಖದಂತಿದೆ. ಮೂಗು ಸುಂದರವಾಗಿದೆ. ತುಟಿಗಳು ತೊಂಡೆಹಣ್ಣಿನಂತಿವೆ. ಮುಖವು ಚಂದ್ರನಂತಿದೆ. ಶೃಂಗಾರದ ಸಮಸ್ತ ಉಡುಗೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಆಕೆ ಸಮಸ್ತ ಆಭರಣಗಳಿಂದ ಅಲಂಕೃತಳಾಗಿದ್ದಾಳೆ. ಚಂದನ, ಅಗುರು, ಕರ್ಪೂರ, ಕಸ್ತೂರಿ ಮೊದಲಾದುವುಗಳ ಸುವಾಸನೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದಾಳೆ. ಕಾರಣೇಶನ ತಲೆಯ ರತ್ನಗಳನ್ನು ಅವಳ ಪಾದಕಮಲಗಳು ಉಜ್ಜುತ್ತಿವೆ. ಆಕೆಯು ಪಂಚಪ್ರೇತಾಸನದಲ್ಲಿ ಆಸೀನಳಾಗಿರುವಳು. ರಾಜರಾಜೇಶ್ವರಿ ಐದು ಓಂಕಾರಗಳನ್ನೇ ತನ್ನ ಸ್ವರೂಪವಾಗಿ ಹೊಂದಿದ್ದಾಳೆ. (ಸಿಂದೂರವರ್ಣ) 27-42

ರಾಜರಾಜೇಶ್ವರಿಯ ಇಪ್ಪತ್ತೈದು ಹೆಸರುಗಳು, ಲಲಿತೋಪಾಖ್ಯಾನದಲ್ಲಿ

ಸಿಂಹಾಸನೇಶೀ, ಲಲಿತಾ, ಮಹಾರಾಜ್ಞೀ, ಪರಾಂಕುಶಾ, ಚಾಪಿನೀ, ತ್ರಿಪುರಾ, ಮಹಾತ್ರಿಪುರಸುಂದರೀ, ಸುಂದರೀ, ಚಕ್ರನಾಥಾ, ಸಮ್ರಾಜ್ಞೀ, ಚಕ್ರಿಣೀ, ಚಕ್ರೇಶ್ವರೀ, ಮಹಾದೇವೀ, ಕಾಮೇಶೀ, ಪರಮೇಶ್ವರೀ, ಕಾಮರಾಜಪ್ರಿಯಾ, ಕಾಮಕೋಟಿಕಾ, ಚಕ್ರವರ್ತಿನೀ, ಮಹಾವಿದ್ಯಾ, ಶಿವಾ, ಅನಂಗವಲ್ಲಭಾ, ಸರ್ವಪಾಟಲಾ, ಕುಲನಾಥಾ, ಆಮ್ನಾಯ-ನಾಥಾ, ಸರ್ವಾಮ್ನಾಯನಿವಾಸಿನೀ, ಶೃಂಗಾರನಾಯಿಕಾ ಎಂಬಿವು ಇಪ್ಪತ್ತೈದು ಹೆಸರುಗಳು. 43-46

ಷೋಡಶೀಧ್ಯಾನ, ಗಗನಾನಂದನಾಥ ವಿರಚಿತವಾದ ಶ್ರೀವಿದ್ಯಾವಿಲಾಸದಲ್ಲಿ

ಕಬ್ಬಿನಬಿಲ್ಲು, ಹೂವಿನ ಬಾಣ, ಪಾಶ, ಅಂಕುಶ, ಪುಸ್ತಕ, ಮಾಣಿಕ್ಯಗಳ ಜಪಮಾಲೆ, ಮಣಿಘಟಿತವಾದ ವೀಣೆ, ಎರಡು ಪದ್ಮಗಳನ್ನೂ, ವರ, ಅಭಯಮುದ್ರೆಗಳನ್ನೂ ಕೈಗಳಲ್ಲಿ ಧರಿಸಿರುವ, ಬ್ರಹ್ಮಾದಿದೇವತೆಗಳಿಂದ ಸೇವೆಗೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವ, ಸಿಂದೂರದಂತೆ ಅರುಣವರ್ಣದ ದೇಹವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ, ಭಗವತೀ ಷೋಡಶಿಯನ್ನು ಸದಾ ಧ್ಯಾನಿಸಬೇಕು. (ಸಿಂಧೂರವರ್ಣ) (ಇದರ ಚಿತ್ರವನ್ನು ಬರೆದಿಲ್ಲ). 47

4 a ಶ್ರೀಚಕ್ರದಲ್ಲಿ ಲೋಹ(ಕಬ್ಬಿಣ)ದಿಂದ ನಿರ್ಮಿಸಿರುವ ಮೊದಲನೆ ಪ್ರಾಕಾರದಲ್ಲಿ ಮಹಾಕಾಳೀಸಮೇತ ಮಹಾಕಾಲನ ಧ್ಯಾನ, ಲಲಿತೋಪಾಖ್ಯಾನದಲ್ಲಿ

ಶ್ರೀ ಚಾಮುಂಡಾಂಬಿಕಾಯ್ಯೆ ನಮಃ

ಶ್ರೀದೇವಿಯ ಪಾದಾರವಿಂದಗಳ ಸೇವೆಯನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುವುದಕ್ಕೊಸ್ಕರ ಕೃಷ್ಣರಾಜಭೂಪಾಲನು ಲಲಿತೋಪಾಖ್ಯಾನವೆಂಬ ಅಮೃತಸಮುದ್ರರಸದ ಸಾರಸಂಗ್ರಹವನ್ನು ಮಾಡುವನು. 48

ಶ್ರೀಮದ್ರಾಜೇಶ್ವರಿಯ ನಿತ್ಯನಿವಾಸಸ್ಥಾನವಾದ ಇಪ್ಪತ್ತೈದು ಪ್ರಾಕಾರಗಳನ್ನುಳ್ಳ, ಶ್ರೀನಗರಮಧ್ಯದಲ್ಲಿರುವ ಶ್ರೀಚಕ್ರರಾಜರೂಪವಾದ ಶ್ರೀಮತ್‌ಚಿಂತಾಮಣಿಗೃಹದ ಮೊದಲ ಪ್ರಾಕಾರವನ್ನು ಆರಂಭಿಸಿ ಬಿಂದು ಪೀಠಾಂತದವರೆಗೆ, ಆಯಾ ಕೋಟೆಯ ಆವರಣ, ದೇವತಾಸ್ವರೂಪಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿದಿನದ ಧ್ಯಾನದ ಉಪಯೋಗಕ್ಕಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಸಚಿತ್ರವಾಗಿ ಮೊದಲಿಗೆ ನಿರೂಪಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಎತ್ತರವಾದ ಮೇರುಪರ್ವತವು ಒಂದುಸಹಸ್ರಯೋಜನಗಳಿದ್ದು ಅಖಿಲಜಗತ್ತಿಗೆ ಆಧಾರವಾಗಿದೆ. ಹದಿನಾಲ್ಕು ಜಗತ್ತುಗಳ ಸಮೂಹದಲ್ಲಿ ಮೇರುಪರ್ವತದ ಗಾತ್ರವು ಹಾಸುಹೊಕ್ಕಾಗಿದೆ. ಪೂರ್ವ, ನೈಋತ್ಯ, ವಾಯವ್ಯ ದಿಕ್ಕುಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಅದರ ನಾಲ್ಕು ಶಿಖರಗಳಿವೆ. ಅವುಗಳ ಎತ್ತರವನ್ನು ಈಗ ಹೇಳಲಾಗುತ್ತದೆ. ಮೊದಲು ಹೇಳಿದ ಮೂರು ಶಿಖರಗಳು ನೂರುಯೋಜನ ಎತ್ತರವಾಗಿಯೂ, ನೂರುಯೋಜನ ವಿಸ್ತಾರವೂ ಆಗಿವೆ. ಅವುಗಳ ಮೇಲೆ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕ, ವಿಷ್ಣುಲೋಕ ಮತ್ತು ರುದ್ರಲೋಕಗಳಿವೆ. ಇವುಗಳ ಗೃಹವಿನ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ಬೇರೆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವೆನು. ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿರುವ ಶಿಖರದ ವಿಸ್ತಾರವನ್ನೂ, ಎತ್ತರವನ್ನೂ ಶ್ರವಣಮಾಡು. ಅದು ನಾಲ್ಕುನೂರು ಯೋಜನ ವಿಸ್ತಾರವನ್ನೂ, ಅಷ್ಟೇ ಎತ್ತರವನ್ನೂ ಹೊಂದಿದೆ. ಆ ಮಹಾಶಿಖರದಲ್ಲಿಯೇ ಇಬ್ಬರು ಶಿಲ್ಪಿಗಳಿಂದ ಶ್ರೀಪುರವು ನಿರ್ಮಿತವಾಗಿದೆ.

ಎಲೈ ಕುಂಭಸಂಭವ ಅಗಸ್ತ್ಯನೆ, ನಾಲ್ಕುನೂರು ಯೋಜನಗಳ ವಿಸ್ತಾರದಲ್ಲಿ ಒಳಗಿನ ವಿಭಾಗಗಳನ್ನು ವಿಶದವಾಗಿ ತೋರಿಸುತ್ತೇನೆ. ಮೊದಲನೆಯ ಕೋಟೆಯು ಕಬ್ಬಿಣದಿಂದ ನಿರ್ಮಿತವಾಗಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಇದು ನಾಲ್ಕು ದಿಕ್ಕುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಬಾಗಿಲುಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ನಾಲ್ಕುಗೋಪುರಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದೆ. ಒಂದೊಂದು ಬಾಗಿಲಿನಲ್ಲೂ ಕಬ್ಬಿಣದಿಂದ ಮಾಡಿದ ಎರಡೆರಡು ಕವಾಟಗಳಿವೆ. ಕಾಲಾಯಸ(ಕಬ್ಬಿಣ)ವೆಂಬ ಕೋಟೆಯೊಳಗೆ ಏಳು ಯೋಜನಗಳ ಅಂತರದಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿರುವಂತೆಯೇ ಗೋಪುರಗಳನ್ನುಳ್ಳ ಕಂಚಿನಕೋಟೆ ಇದೆ. ಕಾಲಾಯಸ ಮತ್ತು ಕಂಚಿನಕೋಟೆಗಳ ಸುತ್ತಲೂ ಮಧ್ಯದೇಶವಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ನಾನಾ ಮರಗಳಿರುವ ದೊಡ್ಡ ಉದ್ಯಾನವಿದೆ. ಕುಂಭ ಸಂಭವನೆ, ಎಷ್ಟು ಪ್ರಕಾರದ ಸಸ್ಯಗಳು ಲೋಕದಲ್ಲಿವೆಯೋ, ಅವೆಲ್ಲವೂ ಆ ಉದ್ಯಾನದಲ್ಲಿವೆ.

ಅಲ್ಲಿರುವ ಸಹಸ್ರಾರು ಮರಗಳು ಯಾವಾಗಲೂ ಚಿಗುರು ಹೂವು, ಹಣ್ಣುಗಳಿಂದ ಶೋಭಿಸುವುವು. ಅವು ಯಾವಾಗಲೂ ಸುಗಂಧಪೂರ್ಣವಾಗಿವೆ. ಅಲ್ಲಿ ಕಾಳಿಯನ್ನು ಆಲಿಂಗಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ಶರೀರವುಳ್ಳ ಮಹಾಕಾಲನು ನೆಲೆಸಿದ್ದಾನೆ. ಸರ್ವಲೋಕಸಂಹಾರಕನಾದ ಮಹಾಕಾಲನು ಕಪ್ಪುಬಣ್ಣದ ದೇಹವುಳ್ಳವನು. ಕಪ್ಪುಬಣ್ಣದ ಕಂಚುಕವನ್ನು ಧರಿಸಿ ಮದದಿಂದ ಕೆಂಪಾದ ಕಣ್ಣುಗಳುಳ್ಳವನಾಗಿ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡವೆಂಬ ಪಾನಪಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ತುಂಬಿರುವ ವಿಶ್ವವೆಂಬ ರಸಾಸವವನ್ನು ಕುಡಿಯುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಕಾಮದಿಂದ ಕ್ಲಿನ್ನಳಾದ ಮೋಡದಂತೆ ಕಪ್ಪುಬಣ್ಣದ ಮಹಾಕಾಳಿಯನ್ನು ಕಡೆಗಣ್ಣಿನಿಂದ ನೋಡುತ್ತಾ ಮಂಗಳಕರವಾದ, ಕಲ್ಪನಾತ್ಮಕವಾದ ಸಿಂಹಾಸನದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿರುವನು. ಕಾಲಮೃತ್ಯುಪ್ರಮುಖರಾದ ಸೇವಕರು ಮಹಾಕಾಲನ ಸೇವೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಲಲಿತಾದೇವಿಯ ಧ್ಯಾನ ಮಾಡುತ್ತಾ ಅವಳ ಪೂಜೆಯಲ್ಲಿ ಉತ್ಸಾಹಿಯಾಗಿ ಲಲಿತಾದೇವಿಯ ಭಕ್ತರಿಗೆ ಸುದೀರ್ಘವಾದ ಆಯುಷ್ಯವನ್ನು ನೀಡುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಲಲಿತಾದೇವಿಯ ಅಪ್ಪಣೆಯನ್ನು ನಡೆಸುವ ಮಹಾಕಾಳಿ ಮತ್ತು ಮಹಾಕಾಳರು ಪ್ರಥಮೋದ್ಯಾನದಲ್ಲಿ ನೆಲಸಿಕೊಂಡು ಸಂಪೂರ್ಣವಾದ ವಿಶ್ವವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅವನ(ಮಹಾಕಾಲ) ಆಸನವಾಗಿರುವ ಬೃಹತ್ಪ್ರಮಾಣದ ಕಾಲಚಕ್ರವು ನಾಲ್ಕು ಆವರಣಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಅದರ ನಡುವು ಬಿಂದುವಿನಿಂದ ಚಿತ್ತಾಕರ್ಷಕವಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ(ಕಾಲಚಕ್ರ) ತ್ರಿಕೋಣ, ಪಂಚಕೋಣ, ಹದಿನಾರು ದಳಗಳ ತಾವರೆ, ಎಂಟು ಅರ(ದಳ)ಗಳ ತಾವರೆಗಳಿವೆ. ಮಹಾಕಾಲನು ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿದ್ದಾನೆ. ತ್ರಿಕೋಣದಲ್ಲಿ ಮಹಾಕಲ್ಪಾ, ಮಹಾಸಂಧ್ಯಾ ಮತ್ತು ಮಹಾನಿಶಾ ಈ ಮೂವರು ಮಹಾದೇವಿಯರು
4 b ಮಹಾಕಾಲನ ಶಕ್ತಿಗಳಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಪಂಚಕೋಣದಲ್ಲಿ, ಕೃತಾ, ಶ್ವೇತಾ, ದ್ವಾಪರಾ, ಕಲಿ ಹಾಗೂ ಮನ್ವಂತರಾ ಇವರು ಮಹಾಕಾಲನ ಶಕ್ತಿಗಳಾಗಿರುವರು.

ಅಲ್ಲಿಯೇ ಪಂಚಕೋಣಾಗ್ರದಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯೂಷಾ, ಪಿತೃಪ್ರಸೂ, ಪ್ರಾಹ್ಣಾ, ಅಪರಾಹ್ಣಾ, ಮಧ್ಯಾಹ್ನಾ ಈ ಐದು ಕಾಲನ ಶಕ್ತಿಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಮುನಿಯೆ, ಹದಿನಾರು ದಳಗಳ ಕಮಲದಲ್ಲಿ ಇರುವ ದೇವಿಯರನ್ನು ಶ್ರವಣಮಾಡು. ದಿವಾ, ನಿಶಾ, ತಮಿಸ್ರಾ, ಜ್ಯೋತ್ಸ್ನಾ, ಪಕ್ಷಿಣೀ, ಪ್ರದೋಷಾ, ನಿಶೀಥಾ, ಪ್ರಹರಾ, ಪೂರ್ಣಿಮಾ, ರಾಕಾ, ಅನುಮತಿ, ಅಮಾತಿಥಿ, ಸಿನೀವಾಲೀ, ಕುಹೂ, ಭದ್ರಾ ಹಾಗೂ ಷೋಡಶೀ ಈ ಹದಿನಾರು ಶಕ್ತಿಗಳು ಷೋಡಶಪತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿರುವರು. ಕಲಾ, ಕಾಷ್ಠಾ, ನಿಮೇಷಾ, ಕ್ಷಣಾ, ಲವಾ, ತ್ರುಟಿ, ಮುಹೂರ್ತಾ, ಕುತಪಾ, ಹೋರಾ, ಶುಕ್ಲಪಕ್ಷಾ, ಕೃಷ್ಣಪಕ್ಷಾ, ಅಯನಾ, ವಿಷುವಾ, ಸಂವತ್ಸರಾ, ಪರಿವತ್ಸರಾ, ಇಡಾವತ್ಸರಾ ಈ ಹದಿನಾರು ಶಕ್ತಿಗಳು ಹದಿನಾರು ಪತ್ರಗಳ ಅಂಗಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವವರೆಂದು ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿರುವರು. ಇದ್ವತ್ಸರಾ, ಇಡಾವತ್ಸರಾ, ವತ್ಸರಾ, ತಿಥಿ, ವಾರಾ, ನಕ್ಷತ್ರಾ, ಯೋಗಾ, ಕರಣಾ ಈ ಶಕ್ತಿಗಳು ಅಷ್ಟಪತ್ರಕಮಲದ ಮೇಲೆ ನೆಲೆಸಿರುವರು. ಕಲಿ, ಕಾಲ್ಯಾ, ಕಲನಾ ಮತ್ತು ಕಾಲೀ ಎಂಬ ನಾಲ್ವರು ದೀಪ್ಯಮಾನನಾದ ಕಾಲಚಕ್ರನ ದ್ವಾರಪಾಲಕಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿರುವರು. ಮಹಾಕಾಲನ ದೇವಿಯರಾದ ಇವರೆಲ್ಲರು ಮದದಿಂದ ಮೊಗದಲ್ಲಿ ನಗುವನ್ನು ತುಂಬಿ ಮದ್ಯಪೂರ್ಣವಾದ ಪಾನಪಾತ್ರೆಯನ್ನು ಕೆಂಬಣ್ಣದ ಕಾಂತಿಯುಳ್ಳ ಮಾಂಸವನ್ನು ಹಿಡಿದು ಶ್ಯಾಮಲವರ್ಣದೇಹವುಳ್ಳವರಾಗಿ ಕಾಲನ ಸ್ತ್ರೀಯರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಇವರು ಲಲಿತಾದೇವಿಯ, ಪೂಜನ, ಧ್ಯಾನ, ಜಪ, ಹಾಗೂ ಸ್ತೋತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ನಿರತರಾಗಿ ಕಾಲಚಕ್ರಾಸನದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿರುವ ಮಹಾಕಾಲನ ಸೇವೆಯನ್ನು ಮಾಡುವರು. 49-80

ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಮೊದಲನೆ ಕೋಟೆ.

ಈ ಕಬ್ಬಿಣದ ಕೋಟೆಯ ಹಾಗೂ ಮುಂದಿರುವ ಕಂಚಿನಕೋಟೆಯ ಮಧ್ಯಭಾಗದ ಮೊದಲ ಅಂಕಣದಲ್ಲಿ ವಿವಿಧವೃಕ್ಷಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಉದ್ಯಾನದಲ್ಲಿ ಕಾಲಚಕ್ರಾಸನದ ಮೇಲೆ ಚಕ್ರದಲ್ಲಿರುವ ದೇವತೆಗಳೊಂದಿಗೆ
4 b/1 ಮಹಾಕಾಲೀಸಮೇತನಾದ ಮಹಾಕಾಲನು ರಕ್ಷಕನಾಗಿರುತ್ತಾನೆ. ಮಹಾಕಾಲನು ನೀಲವರ್ಣ. ಮಹಾಕಾಲಿಯು ನೀಲವರ್ಣೆ. ನಾನಾವೃಕ್ಷಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ವನವಾಟಿಕೆ(ಉದ್ಯಾನ).

5 a

ಎರಡನೆ ಕಂಚಿನ ಕೋಟೆಯಲ್ಲಿರುವ ಮಧುಶ್ರೀ, ಮಾಧವಶ್ರೀ ಸಮೇತನಾದ ವಸಂತಋತುವಿನ ಧ್ಯಾನ, ಲಲಿತೋಪಾಖ್ಯಾನದಲ್ಲಿ

ಕಂಚಿನ ಕೋಟೆಯ ನಡುವೆ ಏಳು ಯೋಜನಗಳ ದೂರದಲ್ಲಿ ಚೌಕಾಕಾರದ ತಾಮ್ರದ ಕೋಟೆಯಿದೆ. ಅದು ಏಳು ಯೋಜನಗಳಷ್ಟು ಎತ್ತರವಾಗಿದೆ. ಇವೆರಡರ ನಡುವಿನ ಭೂಭಾಗವು 'ಕಲ್ಪಕ-ವಾಟಿಕಾ' ಎಂಬುದು. ಮಹರ್ಷಿ ಅಗಸ್ತ್ಯನೆ, ಆ ಕಲ್ಪವಾಟಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಮಹಾತೇಜಸ್ವಿಯಾದ ವಸಂತಋತುವು ರಕ್ಷಕನಾಗಿರುವನು. ಆತನ ಚಕ್ರವನ್ನು ಶ್ರವಣಮಾಡು. ತ್ರಿಕೋಣ, ಪಂಚಕೋಣ, ಅಷ್ಟಕೋಣ, ಪದ್ಮ,ಷೋಡಶಕೋಣ, ಪದ್ಮ,ದಶಕೋಣಗಳ ಎರಡು ಪದ್ಮಗಳು, ಹಾಗೂ ಚತುರಶ್ರ, ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಈ ಚಕ್ರವು ಏಳು ಆವರಣಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದೆ. ಈ ಚಕ್ರಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಬಿಂದುಚಕ್ರದಲ್ಲಿ ತೇಜೋಮಯನಾದ ವಸಂತಋತುವು ಇರುವನು. ಆತನ ಎರಡು ತೊಡೆಗಳ ಮೇಲೆ ಮಧುಶ್ರೀ ಮತ್ತು ಮಾಧವಶ್ರೀ ಎಂಬ ಸ್ತ್ರೀಯರಿರುವರು. ಋತುವಸಂತನು ತನ್ನೆರಡು ಹಸ್ತಗಳಿಂದ ಇಬ್ಬರು ಹೆಂಗಳೆಯರ ಒಂದೊಂದು ಸ್ತನವನ್ನು ಒತ್ತುತ್ತಿರುವನು. ಬೇರೆ ಎರಡು ಹಸ್ತಗಳಿಂದ ಸುಗಂಧವುಳ್ಳ ಸ್ವರ್ಗಪುಷ್ಪ(ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷದ ಪುಷ್ಪ)ದ ಮದಿರೆಯಿಂದ ತುಂಬಿದ ಪಾನಪಾತ್ರೆಯನ್ನು ಮತ್ತು ಮಾಂಸವನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಪುಷ್ಪಸಿಂಹಾಸನದ ಮೇಲೆ ಆರೂಢನಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಹೂವುಗಳ ಮದ್ಯದ ಮದದಿಂದ ಕೆಂಬಣ್ಣವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವನು. ಆತನು ಪುಷ್ಪಾಯುಧ, ಪುಷ್ಪಭೂಷಣ, ಪುಷ್ಪಛತ್ರದಿಂದ ಅಲಂಕೃತನು. ಅಗಸ್ತ್ಯಮಹರ್ಷಿಯೆ, ಈ ವಸಂತ ಚಕ್ರದಲ್ಲಿರುವ ದೇವತೆಗಳನ್ನು ನಿನಗೆ ಹೇಳುವೆನು. ಚೈತ್ರಶುದ್ಧಪಾಡ್ಯ ಮೊದಲುಗೊಂಡು ವೈಶಾಖಕೃಷ್ಣಪಕ್ಷದ ಕೊನೆಯವರೆಗೂ ಇರುವ ಆತನ ಚಕ್ರದೇವತೆಗಳು ಅರುವತ್ತು. ಈ ಶಕ್ತಿಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದವನಾಗಿ ವಸಂತನು ಲಲಿತಾಂಬಿಕೆಯ ಸೇವೆಮಾಡುತ್ತಿರುವನು. 81-89

ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಎರಡನೆ ಕೋಟೆ.

5 a/1 ಈ ಕಂಚಿನ ಕೋಟೆಯ ಹಾಗೂ ಮುಂದಿರುವ ತಾಮ್ರದ ಕೋಟೆಯ ಮಧ್ಯಭಾಗದ ಎರಡನೆ ಅಂಕಣದ ಕಲ್ಪವಾಟಿಕೆಯಲ್ಲಿ ವಸಂತಚಕ್ರಾಸನದಲ್ಲಿ ಚಕ್ರದಲ್ಲಿರುವ ದೇವತೆಗಳು ಹಾಗೂ ಮಧುಶ್ರೀ, ಮಾಧವಶ್ರೀ ಎಂಬ ಪತ್ನಿಯರೊಂದಿಗೆ ವಸಂತಋತುವು ರಕ್ಷಕನಾಗಿ ಇರುವನು. (ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷವನ ಉದ್ಯಾನ. ಮಧುಶ್ರೀ: ಕನಕವರ್ಣ. ಮಾಧವಶ್ರೀ: ಕನಕವರ್ಣ. ವಸಂತಋತು: ಧವಲವರ್ಣ).

5 b **ತಾಮ್ರಮಯವಾದ ಮೂರನೆ ಕೋಟೆಯಲ್ಲಿರುವ, ಶುಕ್ರಶ್ರೀ ಮತ್ತು ಶುಚಿಶ್ರೀ-ಸಮೇತನಾದ ಗ್ರೀಷ್ಮಋತುವಿನ ಧ್ಯಾನ**

ತಾಮ್ರದ ಕೋಟೆಯ ನಡುವೆ ಏಳು ಯೋಜನಗಳ ದೂರದಲ್ಲಿ ಸೀಸದ ಕೋಟೆಯಿದೆ. ಅದು ಹಿಂದಿನ ಕೋಟೆಯ ಆಕಾರವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಅಗಸ್ತ್ಯ ಮುನಿಯೇ(ಕುಂಭಸಂಭವ), ಸಂತಾನ ವಾಟಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಗ್ರೀಷ್ಮಋತುವೆಂದು ಪ್ರಖ್ಯಾತನಾದ ರಕ್ಷಕನು ಅಲ್ಲಿರುವನು. ಆತನ ಚಕ್ರದ ವರ್ಣನೆಯನ್ನು ಶ್ರವಣಮಾಡು. ಇದು ಏಳು ಆವರಣಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ವಸಂತ ಚಕ್ರದಂತೆಯೇ ಇದೆ. ಅದರ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಉರಿಗಣ್ಣಿನ ಗ್ರೀಷ್ಮಋತುವು ಬಿಂದು ಚಕ್ರಾಸೀನನಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಶುಕ್ರಶ್ರೀ ಮತ್ತು ಶುಚಿಶ್ರೀ ಎಂಬ ಆತನ ಪತ್ನಿಯರಿಬ್ಬರು ಅಲ್ಲಿರುವರು. ಗ್ರೀಷ್ಮಋತುವು ಸಮಸ್ತ ಆಭರಣಗಳಿಂದ ಕೂಡಿರುವನು. ಹೂಮಾಲೆಯಿಂದ ಅಲಂಕೃತನಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಶುಕ್ರ(ಜ್ಯೇಷ್ಠ) ಶುಕ್ಲಪಾಡ್ಯದಿಂದ ಮೊದಲುಗೊಂಡು ಶುಚಿ(ಆಷಾಢ)ಯ ಕೃಷ್ಣಪಕ್ಷದ ಕೊನೆಯವರೆಗಿನ ಅರುವತ್ತು ತಿಥಿ ದೇವತೆಗಳು ಆತನ ಚಕ್ರದಲ್ಲಿರುವರು. ಗ್ರೀಷ್ಮಋತುವು ಈ ಶಕ್ತಿಗಳಿಂದೊಡಗೂಡಿ ಲಲಿತಾಂಬಿಕೆಯ ಸೇವೆಯನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುವನು.
90-94

ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಮೂರನೆ ಕೋಟೆ.

ಈ ತಾಮ್ರದ ಕೋಟೆಯ ಹಾಗೂ ಮುಂದಿರುವ ಸೀಸದ ಕೋಟೆಯ ಮಧ್ಯಭಾಗದಲ್ಲಿರುವ ಮೂರನೆಅಂಕಣದ ಸಂತಾನವಾಟಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಗ್ರೀಷ್ಮಚಕ್ರಾಸನದಲ್ಲಿ ಚಕ್ರದಲ್ಲಿರುವ ದೇವತೆಗಳು ಹಾಗೂ ಶುಕ್ರಶ್ರೀ ಮತ್ತು ಶುಚಿಶ್ರೀ ಎಂಬ ಇಬ್ಬರು ಹೆಂಡಂದಿರೊಂದಿಗೆ ಗ್ರೀಷ್ಮಋತುವು ರಕ್ಷಕನಾಗಿ ಇರುವನು.

5 b/1 (ಸಂತಾನವೃಕ್ಷವನವಾಟಿಕಾ. ಗ್ರೀಷ್ಮಋತುವು ಧೂಮ್ರವರ್ಣ(ಹೊಗೆಬಣ್ಣ) ಶುಕ್ರಶ್ರೀ ಸುವರ್ಣವರ್ಣ. ಶುಚಿಶ್ರೀ ಸುವರ್ಣವರ್ಣ).

ನಾಲ್ಕನೆ ಸೀಸದ ಕೋಟೆಯಲ್ಲಿರುವ ನಭಃಶ್ರೀ, ನಭಸ್ಯಶ್ರೀ ಮೊದಲಾದ ಹನ್ನೆರಡು ಪತ್ನಿಯರೊಂದಿಗಿರುವ ವರ್ಷಋತುಧ್ಯಾನ, ಲಲಿತೋಪಾಖ್ಯಾನದಲ್ಲಿ

ಸೀಸದ ಕೋಟೆಯ ನಡುವೆ ಏಳು ಯೋಜನಗಳ ದೂರದಲ್ಲಿ ಹಿತ್ತಾಳೆಯ ಕೋಟೆ ಇದೆ. ಅದು ಹಿಂದಿನ ಕೋಟೆಯ ಆಕಾರದಲ್ಲಿದೆ. ಈ ಎರಡು ಕೋಟೆಗಳ ಮಧ್ಯ ಭೂಭಾಗವು ಹರಿಚಂದನವಾಟಿಕೆ. ಅದರ ಪಾಲಕನು ವರ್ಷಋತು. ಅವನ ಚಕ್ರವು ಹಿಂದಿನ ಚಕ್ರದಂತಿದೆ. ಆ ವಾಟಿಕೆಯ ಮಧ್ಯದ ಬಿಂದುಪೀಠದಲ್ಲಿ ಹಳದಿ ಕಣ್ಣಿನ ವರ್ಷಋತುವಿರುವನು. ಅವನು ಸಿಡಿಲಿನ ಅಟ್ಟಹಾಸದಿಂದ ಬೊಬ್ಬಿಡುವನು. ಮದವೇರಿದ ಮೋಡವು ಆತನ
6 a ವಾಹನ. ಅವನು ಮೇಘಕವಚದಿಂದ ಮುಚ್ಚಿಹೋಗಿದ್ದಾನೆ. ಮಣೆಗಳಿಂದ ತುಂಬಿದ ಬಿಲ್ಲನ್ನು ಧರಿಸಿದ್ದಾನೆ. ನಭಃಶ್ರೀ, ನಭಸ್ಯಶ್ರೀ, ಸರಸಾ, ಸಸ್ಯಮೂಲಿನೀ, ಅಂಬಾ, ಅಮಲಾ, ನಿರಕ್ತಿ, ಭೂಯಂತೀ, ಮೇಘಯಂತೀ, ವರ್ಷಯಂತೀ, ರುಣಿಕಾ ಮತ್ತು ವಾರಿಧಾರಾ ಎಂಬುದಾಗಿ ಮದದಿಂದ ಕಣ್ಣುಗಳುಳ್ಳ ಈ ಹನ್ನೆರಡು ವರ್ಷಋತುವಿನ ಶಕ್ತಿಗಳು. ವರ್ಷಋತುವಿನ ಧ್ಯಾನಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮೊದಲ ಎರಡು ಶಕ್ತಿಗಳು ಆತನ ತೊಡೆಯ ಮೇಲಿರುವರೆಂದು ತಿಳಿಯಬೇಕು. ಇತರ ಶಕ್ತಿಗಳು ಸಮೀಪವರ್ತಿನಿಗಳು. ಇವರೊಂದಿಗೆ ವರ್ಷಋತುವು ಮೂಲೋಕಗಳಿಗೆ

ಸಂತೋಷವನ್ನುಂಟುಮಾಡುತ್ತಿರುವನು. ಶ್ರಾವಣಶುಕ್ಲ ಪಾಡ್ಯದಿಂದಾರಂಭಿಸಿ ಭಾದ್ರಪದ ಕೃಷ್ಣಪಕ್ಷದ ಕೊನೆಯವರೆಗೆ ಅರುವತ್ತು ತಿಥಿದೇವತೆಗಳು ಆತನ ಚಕ್ರದೇವತೆಗಳು.

ವರ್ಷಋತುವು ಈ ಶಕ್ತಿಗಳಿಂದೊಡಗೂಡಿ ತನ್ನಿಂದಲೇ (ವರ್ಷಋತು) ಉದ್ಭವವಾದ ಹೂವುಗಳ ರಾಶಿಗಳಿಂದ ಲಲಿತಾಪರಮೇಶ್ವರಿಯನ್ನು ನಿರಂತರವಾಗಿ ಪೂಜಿಸುತ್ತಿರುವನು. ಲಲಿತಾದೇವಿಯಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿ ಇರುವ ದೇಶಗಳನ್ನು ಸಸ್ಯಸಂಪತ್ತಿನಿಂದ ಶೃಂಗರಿಸುತ್ತಾ, ಅವಳ ವೈರಿಗಳ ದೇಶಗಳನ್ನು ಅನಾವೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಹಿಂಸಿಸುತ್ತಾ ಲಲಿತಾದೇವಿಯ ದಾಸನಾದ ವರ್ಷಋತುವು ಸದಾ ಕಾಲವೂ ಅಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತಾನೆ. 95-104

ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ನಾಲ್ಕನೆ ಕೋಟೆ.

6 a/1 ಈ ಸೀಸದ ಕೋಟೆಯ ಮತ್ತು ಮುಂದಿರುವ ಹಿತ್ತಾಳೆಯ ಕೋಟೆಯ ಮಧ್ಯಭಾಗದ ನಾಲ್ಕನೇ ಅಂಕಣದ ಹರಿಚಂದನವಾಟಿಕೆಯಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕಚಕ್ರಾಸನದಲ್ಲಿ ಚಕ್ರದೇವತೆಗಳು ಹಾಗೂ ನಭಃಶ್ರೀ, ನಭಸ್ಯಶ್ರೀ, ಸರಸಾ, ಸಸ್ಯ ಮಾಲಿನೀ, ಅಂಬಾ, ಅಮಲಾ, ನಿರಕ್ತಿ, ಭೂಯಂತೀ, ಮೇಘಯಂತೀ, ವರ್ಷಯಂತೀ, ರುಣಿಕಾ, ವಾರಿಧಾರಾ ಎಂಬ ಹನ್ನೆರಡು ಮಂದಿ ಪತ್ನಿಯರೊಂದಿಗಿರುವ ವರ್ಷಋತುವು ರಕ್ಷಕನಾಗಿರುವನು.

6 b ಹಿತ್ತಾಳೆಯ ಐದನೆ ಕೋಟೆಯಲ್ಲಿ ಇಷಶ್ರೀ, ಊರ್ಜಶ್ರೀ ಸಮೇತನಾಗಿರುವ ಶರದೃತುವಿನ ಧ್ಯಾನ, ಲಲಿತೋಪಾಖ್ಯಾನದಲ್ಲಿ

ಹಿತ್ತಾಳೆಕೋಟೆಯ ಒಳಭಾಗದಲ್ಲಿ ಏಳು ಯೋಜನಗಳ ದೂರದಲ್ಲಿ ಪಂಚಲೋಹ(ಚಿನ್ನ, ಬೆಳ್ಳಿ, ತಾಮ್ರ, ತವರ, ಸೀಸಗಳ ಮಿಶ್ರಣ ಅಥವಾ ತಾಮ್ರ, ಕಂಚು, ತವರ, ಸೀಸ, ಕಬ್ಬಿಣಗಳ ಮಿಶ್ರಣ)ಗಳಿಂದ ರಚಿತವಾದ ಕೋಟೆಯಿದೆ. ಅದು ಮೊದಲಿನ ಕೋಟೆಗೆ ಸಮಾನವಾದ ಆಕಾರದಲ್ಲಿದೆ. ಅವೆರಡರ ಮಧ್ಯದ ಭೂಭಾಗವು ಮಂದಾರದ್ರುಮ (ಐದು ದೇವವೃಕ್ಷಗಳಲ್ಲೊಂದು) ವಾಟಿಕೆಯೆಂದು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಮಂದಾರದ್ರುಮವಾಟಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಜನಮಾನಸಸಂತೋಷವನ್ನು ನೀಡುವ ಶರದೃತುವು ವಾಸಮಾಡುತ್ತ ಆ ಅಂಕಣವನ್ನು ಸತತವಾಗಿ ಕಾಪಾಡುತ್ತಾನೆ. ಶರದೃತುವಿನ ಚಕ್ರವು ಹಿಂದಿನ ಚಕ್ರದಂತೆ ಎಂದು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಆ ಚಕ್ರದ ಮಧ್ಯಬಿಂದುವಿನಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಥಾಪಿತನಾದ ಶರದೃತುವು ಕಾಂತಿಯಿಂದ ಹೊಳೆಯುತ್ತಿರುವನು. ಆ ಋತುವಿನ ಪ್ರಾಣನಾಯಿಕೆ(ಪ್ರಾಣಪ್ರಿಯೆ)ಯರು ಇಷಶ್ರೀ ಮತ್ತು ಊರ್ಜಶ್ರೀ ಎಂಬುವರು. ಆಶ್ವೀಜಶುಕ್ಲಪಾಡ್ಯದಿಂದಾರಂಭಿಸಿ ಕಾರ್ತಿಕಕೃಷ್ಣಪಕ್ಷದ ಕೊನೆಯವರೆಗಿನ ಅರುವತ್ತು ತಿಥಿದೇವತೆಗಳು ಆತನ ಚಕ್ರದೇವತೆಗಳು. ಈ ಶಕ್ತಿಗಳೊಂದಿಗೆ ತನ್ನಲ್ಲಿ (ಶರದೃತು)ಉದ್ಭವವಾದ ಪುಷ್ಪರಾಶಿಗಳಿಂದ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಞಿಯಾದ ಶ್ರೀಕಾಮೇಶ್ವರನ ಪತ್ನಿಯನ್ನು(ಲಲಿತಾಂಬಿಕೆ) ಶರದೃತುವು ಪೂಜಿಸುತ್ತಾನೆ. 105-110

ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಐದನೆ ಕೋಟೆ.

6 b/1 ಹಿತ್ತಾಳೆಯ ಈ ಕೋಟೆಯ ಮುಂದಿನ ಹಾಗೂ ಪಂಚಲೋಹದ ಕೋಟೆಯ ಮಧ್ಯಭಾಗದಲ್ಲಿರುವ ಐದನೆಯ ಅಂಕಣದ ಮಂದಾರವಾಟಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಶರಚ್ಚಕ್ರಾಸನದಲ್ಲಿ ಚಕ್ರದೇವತೆಗಳು ಹಾಗೂ ಇಷಶ್ರೀ ಮತ್ತು ಊರ್ಜಶ್ರೀ ಎಂಬ ಪತ್ನಿಯರೊಂದಿಗೆ ಶರದೃತುವು ರಕ್ಷಕನಾಗಿರುತ್ತಾನೆ.

ಪಂಚಲೋಹಗಳ ಆರನೆ ಕೋಟೆಯಲ್ಲಿ ಸಹಶ್ರೀ, ಸಹಸ್ಯಶ್ರೀ ಸಮೇತನಾದ ಹೇಮಂತಋತುವಿನ ಧ್ಯಾನ, ಲಲಿತೋಪಾಖ್ಯಾನದಲ್ಲಿ

ಪಂಚಲೋಹದ ಕೋಟೆಯೊಳಗೆ ಏಳು ಯೋಜನಗಳ ದೂರದಲ್ಲಿ ಬೆಳ್ಳಿಯ ಕೋಟೆಯಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಅದು ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿದ ಲಕ್ಷಣಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದೆ. ಈ ಎರಡು ಕೋಟೆಗಳ ನಡುವಿನ ಭೂಭಾಗವು ಪಾರಿಜಾತದ್ರುಮವಾಟಿಕೆಯೆಂದು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಈ ವಾಟಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಹಿಮದಿಂದ ತಂಪಾದ ಶರೀರವನ್ನುಳ್ಳ ಹೇಮಂತಋತುವು ಇರುವನು. ಹೇಮಂತಋತುವಿನ ಚಕ್ರವು ಹಿಂದಿನಂತೆಯೇ ಎಂದು ತಿಳಿಯಬೇಕು. ಆ ಚಕ್ರದ ಮಧ್ಯಬಿಂದುವಿನಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವ ಹೇಮಂತಋತುವು ಆನಂದಿತನಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಅವನ ಇಬ್ಬರು ಭಾರ್ಯೆಯರು ಸಹಶ್ರೀ ಮತ್ತು ಸಹಸ್ಯಶ್ರೀ ಎಂಬುವರು ಶುಭಲಕ್ಷಣಾನ್ವಿತೆಯರು. ಆ ಇಬ್ಬರೊಂದಿಗೆ ಈ ಋತುವು ತನ್ನಲ್ಲಿ(ಹೇಮಂತ) ಉತ್ಪನ್ನವಾದ ಪುಷ್ಪರಾಶಿಗಳಿಂದ ಲಲಿತಾಪರಮೇಶ್ವರಿಯನ್ನು ಸತತವಾಗಿ ಪೂಜಿಸುತ್ತಿರುವನು.
7 a ಮಾರ್ಗಶೀರ್ಷಶುಕ್ಲಪಾಡ್ಯದಿಂದಾರಂಭಿಸಿ ಪುಷ್ಯಮಾಸದ ಕೃಷ್ಣಪಕ್ಷದ ಕೊನೆಯವರೆಗಿನ ಅರುವತ್ತು ತಿಥಿದೇವತೆಗಳು ಆತನ ಚಕ್ರದೇವತೆಗಳು. ಈ ಶಕ್ತಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಲಲಿತಾದೇವಿಯ ಪ್ರಿಯಸೇವಕನಾದ ಹೇಮಂತಋತು ಲಲಿತಾಂಬೆಯ ಅರ್ಚನೆಯಲ್ಲಿ ಮಗ್ನನಾಗಿ ಆ ಮಹೇಶ್ವರಿಯನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸುತ್ತಿರುವನು. ಇಲ್ಲಿಯೇ ಬಹುಚಿತ್ತಾಕರ್ಷಕವಾದ ಮಂತ್ರಿನಾಥೆಯ ಮಂದಿರವಿದೆ. ಕದಂಬವನವಾಟಿಕೆಯ ಆಗ್ನೇಯ ವಿದಿಕ್ಕು ಮೊದಲುಗೊಂಡು ವಿದಿಕ್ಕುಗಳಲ್ಲಿ ಎತ್ತರವಾದ ನಾಲ್ಕು ಮಂದಿರಗಳಿವೆ. ಇವುಗಳನ್ನು ಆದಿಶಿಲ್ಪಿಯು ರಚಿಸಿರುವನು. ಒಂದೊಂದು ಗೃಹದ ವಿಸ್ತಾರವು ಐದು ಯೋಜನಗಳಷ್ಟು ಇದೆ. ಸುತ್ತಳತೆಯು ಐದು ಯೋಜನಗಳಷ್ಟಿದೆ. ಅದು ಏಳು ಆವರಣಗಳಿಗೆ ಸೀಮಿತವಾಗಿದೆ. ಇದು ಶ್ಯಾಮಲಾದೇವಿಯ ಸಂವಾಸನಗರಿಯೆಂದು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. 111-119

ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಆರನೆ ಕೋಟೆ.

a/1 ಈ ಪಂಚಲೋಹಮಯವಾದ ಕೋಟೆಯ ಮುಂಭಾಗದ ಬೆಳ್ಳಿಯ ಕೋಟೆಯ ಮಧ್ಯಭಾಗದಲ್ಲಿ, ಆರನೆಯ ಅಂಕಣದ ಪಾರಿಜಾತವಾಟಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಮಂತಚಕ್ರಾಸನದಲ್ಲಿ ಚಕ್ರಸ್ಥದೇವತೆಗಳು ಹಾಗೂ ಸಹಶ್ರೀ, ಸಹಸ್ಯಶ್ರೀ ಎಂಬ ಇಬ್ಬರು ಪತ್ನಿಯರೊಂದಿಗಿರುವ ಹೇಮಂತಋತುವು ರಕ್ಷಕನಾಗಿ ಇರುವನು. ಈ ಅಂಕಣದಲ್ಲಿ ಮಂತ್ರಿಣಿಯಾದ ಶ್ಯಾಮಲಾದೇವಿಯ ಗೃಹಗಳು ನಾಲ್ಕು ದಿಕ್ಕುಗಳಲ್ಲೂ ಇವೆ.

ಬೆಳ್ಳಿಯ ಏಳನೆ ಕೋಟೆಯಲ್ಲಿರುವ ತಪಃಶ್ರೀ, ತಪಸ್ಯಶ್ರೀ ಸಮೇತನಾದ ಶಿಶಿರಋತುಧ್ಯಾನ, ಲಲಿತೋಪಾಖ್ಯಾನದಲ್ಲಿ

ಬೆಳ್ಳಿಯ ಕೋಟೆಯ ನಡುಭಾಗದಲ್ಲಿ ಏಳು ಯೋಜನಗಳ ದೂರದಲ್ಲಿ ಹಿಂದಿನ(ಕೋಟೆಯ) ಲಕ್ಷಣಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಚಿನ್ನದ ಕೋಟೆಯು ಇದೆಯೆಂದು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಆ ಎರಡು ಕೋಟೆಗಳ ಮಧ್ಯದ ಭೂಭಾಗವು ಕದಂಬವನವಾಟಿಕಾ ಎಂಬುದಾಗಿದೆ. ಕದಂಬವನವಾಟಿಕೆಯ ರಕ್ಷಕನು ಶಿಶಿರಸಮಯದ ಆಕಾರವುಳ್ಳ ಶಿಶಿರಋತು. ಆತನ ಚಕ್ರವು ಹಿಂದಿನ(ಋತು) ಚಕ್ರದಂತೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸಲಾಗಿದೆ. ಆ ಚಕ್ರದ ಮಧ್ಯಬಿಂದುವಿನಲ್ಲಿ ವಾಸಸ್ಥಾನವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಂಡಿರುವವನು ಶಿಶಿರ ಎಂಬ ಸಂಜ್ಞೆಯುಳ್ಳವನಾಗಿದ್ದಾನೆ. ತಪಃಶ್ರೀ ಮತ್ತು ತಪಸ್ಯಶ್ರೀ ಎಂಬಿಬ್ಬರು ಅವನಿಗೆ ಉತ್ತಮಸ್ತ್ರೀಯರು(ಪತ್ನಿಯರು). ಶಿಶಿರಋತುವು ಆ ಪತ್ನಿಯರೊಡಗೂಡಿ ವಿಶ್ವಪಾವನಿಯಾದ ಲಲಿತಾಂಬೆಯನ್ನೂ

ಪೂಜಿಸುವನು. ಆ ಕೊಠಡಿಯ ಭೂತಳವನ್ನು ಅವನು ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿ ಶೀತಲವಾಗಿರಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವಂಥ ಶ್ಯಾಮಾದೇವತೆಯು ಶೀತಲಾಕಾರದವಳಾಗಿದ್ದಾಳೆ. ತಪಸ್(ಮಾಘ) ಶುಕ್ಲಪಕ್ಷದ ಪಾಡ್ಯದಿಂದಾರಂಭಿಸಿ ಫಾಲ್ಗುನಕೃಷ್ಣಪಕ್ಷದ ಕೊನೆಯವರೆಗಿನ ಅರುವತ್ತು ತಿಥಿದೇವತೆಗಳು ಆತನ ಚಕ್ರದೇವತೆಗಳಾಗಿವೆ. ಶಿಶಿರಋತುವು ಅವರೊಡಗೂಡಿ ಜಗದಂಬಿಕೆಯ ಸೇವೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. 120-125

ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಏಳನೆ ಕೋಟೆ.

7 b/1 ಈ ಬೆಳ್ಳಿಯ ಕೋಟೆಯ ಹಾಗೂ ಮುಂಭಾಗದಲ್ಲಿರುವ ಚಿನ್ನದ ಕೋಟೆಯ ನಡುವಿನಲ್ಲಿ ಏಳನೆ ಕೊಠಡಿಯಲ್ಲಿ ಕದಂಬವಾಟಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಶಿಶಿರಚಕ್ರಾಸನದಲ್ಲಿ ಚಕ್ರಸ್ಥದೇವತೆಗಳೊಂದಿಗೆ ತಪಃಶ್ರೀ ಮತ್ತು ತಪಸ್ಯಶ್ರೀ ಎಂಬ ಇಬ್ಬರು ಪತ್ನಿಯರೊಡಗೂಡಿದ ಶಿಶಿರಋತುವು ರಕ್ಷಕನಾಗಿ ಇರುವನು.

ಚಿನ್ನದ ಎಂಟನೆ ಕೋಟೆಯಲ್ಲಿರುವ ಸಿದ್ಧಶ್ರೀಗಳೊಂದಿಗಿರುವ ಸಿದ್ಧರ ಧ್ಯಾನ, ಲಲಿತೋಪಾಖ್ಯಾನದಲ್ಲಿ

ಚಿನ್ನದ ಕೋಟೆಯ ಹಾಗೂ ಪುಷ್ಯರಾಗದ (ಹಳದಿಬಣ್ಣದ ಮಣಿ) ಕೋಟೆಯ ಅಂತರವು ಏಳು ಯೋಜನಗಳಷ್ಟು ಎಂದು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ನಡುವಿನ ಭೂಭಾಗವು ಪುಷ್ಯರಾಗದಿಂದಲೇ ರಚಿತವಾಗಿದೆ. ಪುಷ್ಯರಾಗ ಮೊದಲಾದ ಕೋಟೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಹಾದ್ವಾರಗಳು, ಚಿಲಕಗಳು(ಕೀಲು) ಹಾಗೂ ಗೋಪುರಗಳು ಉದಯಸೂರ್ಯನಕಾಂತಿಯನ್ನೂ ಹೊಂದಿದ ಪುಷ್ಯರಾಗದಿಂದಲೆ ನಿರ್ಮಿತವಾಗಿವೆ. ಅಲ್ಲಿ ಹಕ್ಕಿಗಳು ಸರೋವರಗಳೂ ಪುಷ್ಯರಾಗದವುಗಳಾಗಿವೆ.
8 a ಹೊಳೆಗಳು ಪುಷ್ಯರಾಗದ ನೀರಿನಿಂದ ಕೂಡಿವೆ. ಮಣಿವೃಕ್ಷಗಳು ಪುಷ್ಯರಾಗದ ವರ್ಣದಿಂದಲೇ ಕೂಡಿವೆ. ರಸಗಳಿಂದ, ರಸಾಯನಗಳಿಂದ, ಖಡ್ಗಗಳಿಂದ ಮತ್ತು ಪಾದಾಂಜನಗಳನ್ನು ಲೇಪಿಸುವುದರ ಮೂಲಕ ಸಿದ್ಧರೂ ಸಿದ್ಧಸ್ತ್ರೀಯರೂ ಇಲ್ಲಿ ಕಾಮಖಿನ್ನರಾಗಿ ಕ್ರೀಡಿಸುವರು. ಲಲಿತಾಂಬಾದೇವಿಯ ಭಕ್ತರಾದ ಮಹಾಜನರನ್ನು ಸಂತೋಷಪಡಿಸುತ್ತ ಲಲಿತಾಮಂತ್ರವನ್ನು ಜಪಿಸುತ್ತ ಲಲಿತಾಕ್ರಮ(ಪೂಜಾವಿಧಾನ)ತತ್ಪರರಾಗುತ್ತ, ಸಿದ್ಧಜಾತಿಗಳಲ್ಲಿ ನಾನಾವಿಧಾನಗಳಿಂದ ದೇವಿಯನ್ನು ಉಪಾಸನೆ ಮಾಡಿ ಈ ಹಿಂದೆ ದೇಹತ್ಯಾಗಮಾಡಿದವರು ಸ್ತ್ರೀಸಮೇತರಾಗಿ ಅಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿರುವರು.
126-131

ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಎಂಟನೆ ಕೋಟೆ.

8 a/1 ಈ ಚಿನ್ನದ ಕೋಟೆಯ ಮತ್ತು ಇದರ ಮುಂದಿರುವ ಪುಷ್ಯರಾಗದ ಕೋಟೆಯ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಎಂಟನೆಯ ಕೊಠಡಿಯಲ್ಲಿ ಸಿದ್ಧರೂ ಸಾಧ್ಯರೂ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಪತ್ನಿಯರೊಡಗೂಡಿ ರಕ್ಷಕರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ.

ಪುಷ್ಯರಾಗದ ಒಂಬತ್ತನೆ ಕೋಟೆಯಲ್ಲಿರುವ ಚಾರಣಸ್ತ್ರೀಯರೊಂದಿಗಿರುವ ಚಾರಣರ ಧ್ಯಾನ, ಲಲಿತೋಪಾಖ್ಯಾನದಲ್ಲಿ

ಪುಷ್ಯರಾಗದ ಮಹಾದುರ್ಗದ ಮಧ್ಯಭಾಗದ ಏಳುಯೋಜನದೂರದಲ್ಲಿ ಪದ್ಮರಾಗದ ಕೋಟೆಯಿದೆ. ಇದು ಸುತ್ತಲೂ ಚೌಕಾಕಾರದಲ್ಲಿದೆ. ಅಲ್ಲಿನ ನೆಲವು ಪದ್ಮರಾಗದಿಂದ ತುಂಬಿದೆ. ಗೋಪುರಗಳೂ ಪದ್ಮರಾಗಮಯವಾಗಿದೆ.

ಚಾರಣಲೋಕದಲ್ಲಿರುವವರು ತಮ್ಮ ಪೂರ್ವದೇಹಗಳು ಗತಿಸಿದ ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ಸಿದ್ಧಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿ ಅಲ್ಲಿ ಮಹಾರಾಜ್ಞಿಯ(ಲಲಿತಾಂಬೆ)ಪಾದಕಮಲಗಳ ಸೇವಕರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಸುಂದರಾಂಗಿಯರಾದ ಕಾಮಲಾಲಸೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ ಚಾರಣರ ಸ್ತ್ರೀಯರೂ ಕೂಡಾ ಲಲಿತಾದೇವಿಯ ಗೇಯಕಾವ್ಯಗಳನ್ನೂ ಪದೇ ಪದೇ ಹಾಡುವರು. ಇಲ್ಲಿಯೇ ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷಗಳ ಕೆಳಗಿನ ವೇದಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿರುವ ಪತಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಸಹಧರ್ಮಿಣಿಯರಾದ (ಚಾರಣಸ್ತ್ರೀಯರು)ಸಿಹಿಯಾದ ಮದ್ಯವನ್ನು ಕುಡಿಯುತ್ತಾರೆ. 132-135

ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಒಂಬತ್ತನೆ ಕೋಟೆ.

8 b/1 ಈ ಪುಷ್ಯರಾಗದ ಕೋಟೆಯ ಹಾಗೂ ಮುಂದಕ್ಕಿರುವ ಪದ್ಮರಾಗದ ಕೋಟೆಯ ಮಧ್ಯಭಾಗದ ಒಂಬತ್ತನೆ ಅಂಕಣದ ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷವನದಲ್ಲಿ ಕೋಟಿಕೋಟಿ ಚಾರಣರು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಸ್ತ್ರೀಯರೊಂದಿಗೆ ಈ ಕೋಟೆಯನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಂಡು ಸುಖದಿಂದಿರುವರು.

ಪದ್ಮರಾಗದ ಹತ್ತನೆ ಕೋಟೆಯಲ್ಲಿರುವ ಭೈರವರ ಹಾಗೂ ಯೋಗಿನಿಗಳ ಧ್ಯಾನ, ಲಲಿತೋಪಾಖ್ಯಾನದಲ್ಲಿ

ಪದ್ಮರಾಗಮಹಾಸಾಲ(ದೊಡ್ಡ ಕೋಟೆ)ದ ನಡುವಿನ ಏಳು ಯೋಜನಗಳ ದೂರದಲ್ಲಿ ಗೋಮೇದಕವೆಂಬ ಕೋಟೆಯು ಇದೆ. ಇದು ಹಿಂದಿನ ಕೋಟೆಯ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿದೆ. ಇಲ್ಲಿನ ಭೂಭಾಗವು ಗೋಮೇದಕದಿಂದ ನಿರ್ಮಿತವಾಗಿದೆ. ಗೋಪುರಗಳು ಕೂಡಾ ಗೋಮೇದಕನಿರ್ಮಿತವಾಗಿದೆ. ಅದರೊಳಗೆ ಕೋಟಿ ಕೋಟಿ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಯೋಗಿನಿಯರು ಹಾಗೂ ಭೈರವರು ಇರುವರು. ಅಲ್ಲಿ ರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಪಡೆದ ಅವರು ಕಾಲಸಂಕರ್ಷಿಣಿ(ಲಲಿತಾಂಬೆಯ ಹೆಸರು)ಯ ಸೇವೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. 136-137

ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಹತ್ತನೆ ಕೋಟೆ.

8 b/2 ಈ ಪದ್ಮರಾಗದ ಕೋಟೆಗೂ ಮುಂದಿರುವ ಗೋಮೇದಕ ಕೋಟೆಗೂ ನಡುವಿನಲ್ಲಿರುವ ಹತ್ತನೆ ಕೊಠಡಿಯಲ್ಲಿ ಕೋಟಿ ಕೋಟಿ ಭೈರವರು ಯೋಗಿನಿಗಳ ಸಮೂಹದೊಂದಿಗೆ ರಕ್ಷಕರಾಗಿದ್ದಾರೆ.

9 a ಗೋಮೇದಕದ ಹನ್ನೊಂದನೆ ಕೋಟೆಯಲ್ಲಿರುವ ರಂಭೆ ಮೊದಲಾದ ಅಪ್ಸರಃಸ್ತ್ರೀಯರೊಡಗೂಡಿದ ಗಂಧರ್ವರ ಧ್ಯಾನ, ಲಲಿತೋಪಾಖ್ಯಾನದಲ್ಲಿ

ಗೋಮೇದಕ ಮಹಾಸಾಲ(ದೊಡ್ಡಕೋಟೆ)ದ ಒಳಭಾಗದಲ್ಲಿ ಏಳು ಯೋಜನಗಳ ದೂರದಲ್ಲಿ ವಜ್ರಮಯವಾದ ಕೋಟೆಯಿದೆ. ಅದು ತನ್ನ ಕಾಂತಿಯಿಂದ ದಿಗಂತಗಳನ್ನು ತುಂಬಿದೆ. ಇಲ್ಲಿನ ಭೂಭಾಗವು ವಜ್ರಮಯವಾಗಿದೆ. ಗೋಪುರಗಳು ವಜ್ರಮಯ. ಅಗಸ್ತ್ಯನೆ, ಪೂರ್ವಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ದೇವಿಯನ್ನು ಅರ್ಚನೆ ಮಾಡಿದ ಗಂಧರ್ವಶ್ರೇಷ್ಠರು ಅಪ್ಸರೋಗಣಗಳೊಂದಿಗೆ ಇಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ಮಹಾರಾಜ್ಞಿಯ ಗುಣಸಮೂಹಗಳನ್ನು ವೀಣಾಧ್ವನಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಹಾಡುತ್ತ ಕಾಮಭೋಗರಸಾಸ್ವಾದಕರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಮನ್ಮಥನಷ್ಟು ಸುಂದರರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಮೃದುವಾದ ಸ್ವಭಾವದ ಈ ಗಂಧರ್ವರು ಶ್ರೀದೇವಿಯ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಮೆರೆಯುವರು. ಉತ್ತಮವಾದ ಆಭರಣಗಳಿಂದ ಅಲಂಕರಿಸಿಕೊಂಡ

ಅಪ್ಸರಃಸ್ತ್ರೀಯರು ಅಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವರು. ದೇವಗಣಿಕೆಯರಾದ ಊರ್ವಶೀ, ಮೇನಕಾ, ರಂಭಾ, ಅಲಂಬುಸಾ, ಮಂಜುಘೋಷಾ, ಸುಕೇಶೀ, ಪೂರ್ವಚಿತ್ತಿ, ಘೃತಾಚಿಕಾ, ಕೃತಸ್ಥಲಾ, ವಿಶ್ವಾಚೀ, ಪುಂಜಕಸ್ಥಲಾ, ತಿಲೋತ್ತಮಾ ಎಂಬವ ಇವರಂತಿರುವ ಇತರ ವೇಶ್ಯೆಯರು ಗಂಧರ್ವರೊಡಗೂಡಿ ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷದ ಹೊಸ ಮದ್ಯಗಳನ್ನು ಕುಡಿಯುತ್ತ ನಿರಂತರವಾಗಿ ಲಲಿತಾದೇವಿಯನ್ನು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಧ್ಯಾನಮಾಡುತ್ತ, ನರ್ತನಮಾಡುತ್ತ, ಹಾಡುತ್ತ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಅಗಸ್ತ್ಯಮುನಿಯೆ, ಅಲ್ಲಿಯೇ ವಜ್ರದ ಕೊಠಡಿಯಲ್ಲಿ ವಜ್ರಾ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನ ಹೊಳೆಯಿದೆ. ಮಾನವಶ್ರೇಷ್ಠರಾಗಿ ಲಲಿತಾಪರಮೇಶ್ವರಿಯ ಭಕ್ತರಾದವರು ಈ ಹೊಳೆಯ ನೀರನ್ನು ಕುಡಿದು ವಜ್ರಸದೃಶವಾದ ದೇಹವುಳ್ಳವರಾಗಿ ದೀರ್ಘಾಯುಷಿಗಳೂ ರೋಗರಹಿತರೂ ಆಗುವರು. 138-147

ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಹನ್ನೊಂದನೆ ಕೋಟೆ.

9 a/1 ಈ ಗೋಮೇದಕದ ಕೋಟೆಯ ಮತ್ತು ಮುಂಭಾಗದಲ್ಲಿರುವ ವಜ್ರದ ಕೋಟೆಯ ನಡುವಿನ ಹನ್ನೊಂದನೆಯ ಕೊಠಡಿಯಲ್ಲಿ ರಂಭೆ ಮೊದಲಾದ ಅಪ್ಸರಃಸ್ತ್ರೀಸಮೂಹವು ಗಂಧರ್ವ ಸಮೂಹದೊಂದಿಗೆ ಈ ಕೋಟೆಯನ್ನು ಕಾಪಾಡುತ್ತಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ವಜ್ರಾ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನ ಹೊಳೆಯಿದೆ.

9 b ವಜ್ರಮಯವಾದ ಹನ್ನೆರಡನೆ ಕೋಟೆಯೊಳಗಿರುವ ನಾಗಸ್ತ್ರೀಸಮೇತರಾದ ಶೇಷ ಮೊದಲಾದ ನಾಗಗಳ ಹಾಗೂ ಬಲೀಂದ್ರನ ಧ್ಯಾನ, ಲಲಿತೋಪಾಖ್ಯಾನದಲ್ಲಿ

ವಜ್ರವೆಂಬ ಹೆಸರಿನ ಕೋಟೆಯ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಏಳು ಯೋಜನಗಳ ಅಂತರದಲ್ಲಿ ಎತ್ತರವಾದ ವೈಡೂರ್ಯದ ಕೋಟೆ ಇದೆ. ಇದು ಹಿಂದಿನ ಕೋಟೆಗಳಂತೆಯೇ ಗೋಪುರದಿಂದ ಕೂಡಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ವೈಡೂರ್ಯದಿಂದ ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಿದ ಹೊಳೆಯುವ ಆಕೃತಿಯುಳ್ಳ ಭೂಭಾಗವಿದೆ. ಪಾತಾಳವಾಸಿಗಳಾಗಿ ದೇವಿಯನ್ನು ಅರ್ಚನೆ ಮಾಡುವವರೆಲ್ಲರೂ ಪೂರ್ಣಸುಖಿಗಳಾಗಿ ಮುಕ್ತಿಯ ಸಿದ್ಧಿಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅಲ್ಲಿ ವಾಸಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಶೇಷ, ಕಾರ್ಕೋಟಕ, ಮಹಾಪದ್ಮ, ವಾಸುಕಿ, ಶಂಖಕ, ತಕ್ಷಕ, ಶಂಖಚೂಡ, ಮಹಾದಂತ, ಮಾಹಾಫಣ ಇವರೇ ಮೊದಲಾದ ನಾಗರೂ ನಾಗಸ್ತ್ರೀಯರೂ ಧಾರ್ಮಿಕರಾದ ಬಲೀಂದ್ರ ಮೊದಲಾದ ದೈತ್ಯರ ಸಮೂಹವು ತಮ್ಮ ಸ್ತ್ರೀಯರೊಂದಿಗೆ, ಲಲಿತಾದೇವಿಮಂತ್ರಗಳನ್ನು ಜಪಿಸುವ ಲಲಿತಾದೇವ್ಯರ್ಚನ ಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ದೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ಪಡೆದ ಲಲಿತಾಪೂಜಕರಾದ ಅಸುರರೂ ನಾಗರೂ ಅಲ್ಲಿ ವಾಸಮಾಡುತ್ತಾರೆ. 148-153

ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಹನ್ನೆರಡನೆ ಕೋಟೆ.

9 b/1 ಈ ವಜ್ರದ ಕೋಟೆಯ ಹಾಗೂ ಮುಂಭಾಗದಲ್ಲಿರುವ ವೈಡೂರ್ಯದ ಕೋಟೆಯ ಮಧ್ಯಭಾಗವಾಗಿರುವ ಹನ್ನೆರಡನೆಯ ಕೊಠಡಿಯಲ್ಲಿ ನಾಗಲೋಕದಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವ ಶೇಷ ಮೊದಲಾದ ನಾಗರು ನಾಗಸ್ತ್ರೀಯರೊಡಗೂಡಿ ರಕ್ಷಕರಾಗಿ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ಬಲೀಂದ್ರ ಮೊದಲಾದ ಅಸುರರು ವಾಸಮಾಡುತ್ತಾರೆ.

ವೈಡೂರ್ಯ ನಿರ್ಮಿತವಾದ ಹದಿಮೂರನೆ ಕೋಟೆಯಲ್ಲಿರುವ ಮನುಗಳ ಮತ್ತು ಭೂಪಾಲಕರ ಧ್ಯಾನ, ಲಲಿತೋಪಾಖ್ಯಾನದಲ್ಲಿ

ವೈಡೂರ್ಯ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನ ಮಹಾಸಾಲದ(ದೊಡ್ಡಕೋಟೆ) ನಡುವಿನಲ್ಲಿ ಏಳು ಯೋಜನಗಳ ಅಂತರದಲ್ಲಿ ಇಂದ್ರನೀಲಮಣಿಮಯವಾದ ಮತ್ತೊಂದು ಕೋಟೆ ಇದೆ. ಇದು ಮಂಡಲಾಕಾರವಾಗಿದೆ. ಅದರ ನಡುವಿನ ಪ್ರಕೋಷ್ಠದ ಭೂಭಾಗವು ನೀಲಮಣಿಮಯವಾಗಿದೆ. ಮುನಿಯೆ, ಅಲ್ಲಿ ಮಧುರವಾದ ನೀರಿನ ಹೊಳೆಗಳಿವೆ. ತಂಪಾದ ನೀರಿನ ಸರೋವರಗಳಿವೆ. ನಾನಾಪ್ರಕಾರದ ಸುಖದಾಯಕ ಹಾಗೂ ರಸಭರಿತವಾದ ವಸ್ತುಗಳಿವೆ.

10 a ಅಗಸ್ತ್ಯನೆ, ಭೂಲೋಕದಲ್ಲಿರುವ ಭೂಪತಿಗಳು ಲಲಿತಾ ಅರ್ಚನಾಕ್ರಮವನ್ನು ಸಾಧಿಸಿಕೊಂಡು ತಮ್ಮ ಶರೀರಾವಸಾನದಲ್ಲಿ ಇಂದ್ರನೀಲವೆಂಬ ಈ ಕೊಠಡಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿ ವಾಸಮಾಡುವರು. ಅಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಗೆಳೆಯರಾಗಿ ದಿವ್ಯವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಉಪಭೋಗಿಸುತ್ತ, ಸಿಹಿಯಾದ ಮದ್ಯವನ್ನು ಕುಡಿಯುತ್ತ, ಭಕ್ತಿಭೂಯಿಷ್ಠರಾಗಿ ನರ್ತನವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತ, ಸರೋವರಗಳ ದಡಗಳಲ್ಲಿ, ನದಿಗಳ ತಟಗಳಲ್ಲಿ, ಲತಾಗೃಹಗಳಲ್ಲಿ ಸುಂದರವಾದ ಸಮೃದ್ಧವಾದ ಮಂಟಪಗಳಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಲಲಿತಾದೇವಿಯನ್ನು ನಿರಂತರವಾಗಿ ಜಪಿಸುತ್ತ ಅವಳ ಗುಣಗಳನ್ನು ಪಾಠಮಾಡುತ್ತ ಈ ಮಹಾಮಹಿಮರು ತಮ್ಮ ಸ್ತ್ರೀಯರಿಂದ ಸುತ್ತುವರೆದವರಾಗಿ ವಾಸಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ತಮ್ಮ ಕರ್ಮ ಕಳೆದ ಬಳಿಕ ಪುನಃ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಭೂಪಾಲಕರಾಗಿ ಪೂರ್ವಜನ್ಮವಾಸನಾಯುಕ್ತರಾಗಿ ಚಕ್ರಿಣಿ (ಲಲಿತಾ)ದೇವಿಯ ಅರ್ಚನೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ಪುನಃ(ಭವದೇಹಾವಸಾನದಲ್ಲಿ) ಶ್ರೀನಗರದಲ್ಲಿರುವ ಇಂದ್ರನೀಲಮಹಾಸ್ಥಲಕ್ಕೆ ಹೋಗುವರು. ಅಲ್ಲಿಯೇ ಸ್ವಯಂಭೂ ಮೊದಲಾದ ಹದಿನಾಲ್ಕು ಮನುಗಳು ಪರಿವಾರಸಮೇತರಾಗಿ ಇರುವರೆಂದು ಕೆಲವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. 154-162

ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಹದಿಮೂರನೆ ಕೋಟೆ.

10 a/1 ಈ ವೈಡೂರ್ಯದ ಕೋಟೆಯ ಹಾಗೂ ಮುಂಭಾಗದಲ್ಲಿರುವ ಇಂದ್ರನೀಲಮಣಿದುರ್ಗದ ಮಧ್ಯಭಾಗದ ಹದಿಮೂರನೆಯ ಕೊಠಡಿಯಲ್ಲಿ ಪತ್ನಿಪುತ್ರಸಮೇತರಾದ ಹದಿನಾಲ್ಕು ಮನುಗಳೂ, ಇಷ್ಟರವರೆಗೂ ಲಲಿತೋಪಾಸನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಭೂಲೋಕದಲ್ಲಿ ವಾಸಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಭೂಪಾಲಕರೂ ಈ ಕೊಠಡಿಯಲ್ಲಿ ಸುಖವನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತ, ರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿರುವರು.

ಇಂದ್ರನೀಲಮಣಿಮಯವಾದ ಹದಿನಾಲ್ಕನೆ ಕೋಟೆಯಲ್ಲಿರುವ ಇಂದ್ರನೇ ಮೊದಲಾದ ದಿಕ್ಪಾಲಕರ ಧ್ಯಾನ, ಲಲಿತೋಪಾಖ್ಯಾನದಲ್ಲಿ

ಇಂದ್ರನೀಲ ಹೆಸರಿನ ಕೋಟೆಯ ಒಳಭಾಗದಲ್ಲಿ ಏಳು ಯೋಜನಗಳ ದೂರದಲ್ಲಿ ಮುತ್ತುಗಳ ಕೋಟೆಯಿದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಹಿಂದಿನ ಕೋಟೆಯಂತೆಯೇ ಗೋಪುರವಿದೆ. ಮಧ್ಯದ ಈ ಭೂಭಾಗವು ಮುತ್ತುಗಳಿಂದ ತುಂಬಿದ್ದು ಶೀತಲವಾಗಿ ಚಿತ್ತಾಕರ್ಷಕವಾಗಿದೆ. ಈ ಭೂಭಾಗದಲ್ಲಿ ತಾಮ್ರಪರ್ಣೀ, ಮಹಾಪರ್ಣೀ, ಸದಾಮುಕ್ತಾ ಹಾಗೂ ಸದೋದಕಾ ಮೊದಲಾದ ಮಹಾನದಿಗಳು ಹರಿಯುತ್ತಿವೆ. ಪೂರ್ವಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀದೇವಿ(ಲಲಿತಾ)ಯ ಮಂತ್ರಸಿದ್ಧಿಪಡೆದ ದೇವಲೋಕನಿವಾಸಿಗಳು ಆ ನದಿಗಳ ದಡಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಪೂರ್ವ ಮೊದಲಾದ ಎಂಟು ಭಾಗ
10 b (ದಿಗ್ಭಾಗ)ಗಳಲ್ಲಿ ಇಂದ್ರನೆ ಮೊದಲಾದವರು ಗೋಚರಿಸುವಂಥ ಲೋಕಗಳಿವೆ. ಪೂರ್ವಭಾಗದಲ್ಲಿ ಇಂದ್ರಲೋಕವಿದೆ.

ಐರಾವತವನ್ನು ಏರಿ ವಜ್ರಪಾಣಿಯಾಗಿ, ಸುರರಿಂದ ಸುತ್ತುವರೆದಿರುವ ಪುರಂದರ(ಇಂದ್ರ)ನು ಅದನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುತ್ತಾನೆ. ಅಗ್ನಿಭಾಗ(ಆಗ್ನೇಯದಿಗ್ಭಾಗ)ದಲ್ಲಿ ಅಗ್ನಿಲೋಕವಿದೆ. ಅದರ ಯಜಮಾನನು ಸಪ್ತಾರ್ಚಿ(ಏಳು ಜ್ವಾಲೆಗಳುಳ್ಳ) ಅಗ್ನಿ. ಆತನು ಟಗರನ್ನು ಏರಿಕೊಂಡಿದ್ದು ಶಕ್ತಿ(ಆ ಹೆಸರಿನ ಆಯುಧ)ಯನ್ನು ಹಿಡಿದವನಾಗಿ ಸ್ವಧಾ ಮತ್ತು ಸ್ವಾಹಾ(ಅಗ್ನಿಯ ಪತ್ನಿಯರಿಬ್ಬರು) ಸಮೇತನಾಗಿರುವನು.

ಯಾಮ್ಯ(ದಕ್ಷಿಣ)ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಯಮನ ನಗರವಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ದಂಡಧರ(ಯಮ)ನು ರಾಜನಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಆತನು ಎತ್ತರವಾದ ಕೋಣವನ್ನೇರಿದ್ದಾನೆ. ಅವನು ತುಂಬ ದೃಢಸ್ವಭಾವದವನು. ಆಜ್ಞಾಪಾಲಕನಾದ ಅವನು ಚಿತ್ರಗುಪ್ತ ಮೊದಲಾದ ಯಮಕಿಂಕರರೊಡಗೂಡಿ ಲಲಿತಾದೇವಿಯ ಶಾಸ್ತ್ರವಿಧಿಗೆ ದ್ರೋಹ ಮಾಡುವವರನ್ನು ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಹಿಂಸಿಸುತ್ತಾನೆ. ಅದರ ಪಶ್ಚಿಮದಿಗ್ಭಾಗದಲ್ಲಿ ನರವಾಹನನಾದ ಮಹಾಬಾಹುಯುತನಾದ ನಿರ್ಋತಿಯು ಖಡ್ಗ ಹಸ್ತನಾಗಿ ಲಲಿತಾದೇವಿಯ ಅರ್ಚನೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿರುವನು. ಅದರ ಉತ್ತರದಿಗ್ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಪಾಶವನ್ನು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಧರಿಸಿದ ವರುಣನು ಇರುವನು. ಆತನು ವಾರುಣಿ ಎಂಬ ಮದ್ಯದ ಪರಿಮಳದಿಂದ ಹುಚ್ಚನಂತಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಮೊಸಳೆಯು ಅವನ ವಾಹನ. ವಿಶದವಾದ ಕಿರಣಗಳಿಂದ ಆತ ಕೂಡಿರುವನು. ಶ್ರೀದೇವತೆ(ಲಲಿತೆ)ಯ ದರ್ಶನವನ್ನು ದ್ವೇಷಿಸುವವನನ್ನು ಆತನು ಪಾಶದ ಕಟ್ಟುಗಳಿಂದ ಕಟ್ಟಿ ಅಧೋಮಾರ್ಗ(ನರಕ)ಕ್ಕೆ ಕೊಂಡೊಯ್ಯುತ್ತಾನೆ. ಆತನು ಭಕ್ತರ ಬಂಧಮೋಚಕನಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಅದರ ಉತ್ತರದಿಗ್ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮಹಾಪ್ರಕಾಶದಿಂದ ಕೂಡಿದ ವಾಯುಲೋಕವಿದೆ. ಹೇ ಅಗಸ್ತ್ಯನೆ, ಏಳು ರೀತಿಯಿಂದ ಭಿನ್ನಶರೀರನಾದ (ಏಳು ವಿಭಾಗಗಳಾಗಿ ವಿಂಗಡನೆ ಹೊಂದಿದ) ವಾಯುವು ಅಲ್ಲಿರುವನು. ಸಮಸ್ತ ಐಶ್ವರ್ಯ ಸಂಪನ್ನನಾದ ಆ ವಾಯುದೇವನು ಧ್ವಜಹಸ್ತನಾಗಿ ಜಿಂಕೆಯನ್ನೇರಿ ಗೋರಕ್ಷ ಮೊದಲಾದ ಯೋಗಿಗಳೊಂದಿಗೆ, ಸಿದ್ಧರೊಂದಿಗೆ, ಮಹರ್ಷಿಗಳೊಂದಿಗೆ, ಇಡಾ ಮೊದಲಾದ ಶಕ್ತಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಚಕ್ರಿಣಿ(ಲಲಿತಾದೇವಿ)ಯನ್ನು ನಿರಂತರವಾಗಿ ಜಪಿಸುತ್ತಿರುವನು. ಅವನ ಲೋಕದ ಪೂರ್ವಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮಹಾಪ್ರಕಾಶಮಯವಾದ ಯಕ್ಷಲೋಕ ಇದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಕುಂತ ಎಂಬ ಆಯುಧವನ್ನು ಧರಿಸಿ ಅಶ್ವವಾಹನನಾದ ಯಕ್ಷರಾಜನು ಇರುವನು. ಒಂಬತ್ತು ಆಕೃತಿಗಳುಳ್ಳ ನಿಧಿಗಳಿಂದ ಋದ್ಧಿ, ವೃದ್ಧಿ ಮೊದಲಾದ ಶಕ್ತಿಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಆತನು ಧನಸಂಪತ್ತಿನಿಂದ ಲಲಿತಾ ಭಕ್ತರನ್ನು ಐಶ್ವರ್ಯಪೂರ್ಣರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತ ತನ್ನ ಅನುಕೂಲಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವ ಸುಂದರಿಯರಾದ ಯಕ್ಷಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಇರುವನು.

ಮಣಿಭದ್ರ, ಪೂರ್ಣಭದ್ರ, ಮಣಿಮಾನ್, ಮಣಿಕಂಧರ ಈ ಮೊದಲಾದ ಯಕ್ಷಸೇನಾಪತಿಗಳು ಅಲ್ಲಿ ವಾಸಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ನಾನಾ ವಸ್ತು (ಸಂಪತ್ತು) ಭೇದಗಳಿಂದ ಚಕ್ರಿಣಿ(ಲಲಿತಾ)ಯನ್ನು ಯಕ್ಷರಾಜನು ಪೂಜಿಸುತ್ತಾನೆ. ಆ ಲೋಕದ ಪೂರ್ವಭಾಗದಲ್ಲಿ ಶ್ರೇಷ್ಠತರವಾದ ರುದ್ರಲೋಕವಿದೆ. ಅಲ್ಲಿರುವ ರುದ್ರಾಲಯವು ಮುತ್ತುಗಳ ಜಾಲ(ಬಲೆ)ಗಳಿಂದ ನಿರ್ಮಿತವಾಗಿದೆ. ಇದು ಐದು ಯೋಜನಗಳಷ್ಟು ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿದೆ. ಅದೇ ಸಂಖ್ಯೆಯ(ಐದು ಯೋಜನಗಳು) ಸುತ್ತಳತೆಯಿದ್ದು ಹೊಳೆಯುತ್ತಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಮಹಾರುದ್ರನ ಚಕ್ರವಿದೆ. ಅದು ಹದಿನಾರು ಆವರಣಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದೆ. ಇದು ಬಿಂದು, ತ್ರಿಕೋಣ, ಷಟ್‌ಕೋಣ, ಅಷ್ಟಕೋಣ, ದಶಪತ್ರ, ದ್ವಾದಶಪತ್ರ, ತ್ರಯೋದಶದಳ, ಷೋಡಶದಳ, ಅಷ್ಟಾದಶಾರ, ವಿಂಶತಿದಳ, ಧ್ವಾವಿಂಶತಿದಳ, ಚತುರ್ವಿಂಶತಿದಳ, ಷಡ್ವಿಂಶತಿದಳ, ತ್ರಿಂಶದ್ದಳ, ದ್ವಾತ್ರಿಂಶದ್ದಳಗಳಿಂದ (ಬಿಂದು, ಮೂರು, ಆರು, ಎಂಟು, ಹತ್ತು, ಹನ್ನೆರಡು, ಹದಿಮೂರು, ಹದಿನಾರು, ಹದಿನೆಂಟು, ಇಪ್ಪತ್ತು, ಇಪ್ಪತ್ತ ಎರಡು, ಇಪ್ಪತ್ತನಾಲ್ಕು, ಇಪ್ಪತ್ತಆರು, ಮೂವತ್ತು, ಮುವತ್ತ ಎರಡು) ಕೂಡಿದೆ. ಈ ಮಹಾರುದ್ರಚಕ್ರವು ನಾಲ್ಕುದ್ವಾರಗಳಿಂದ ಹದಿನಾರು ಆವರಣಗಳಿಂದ ಕೂಡಿ ಶೋಭಿಸುತ್ತಿದೆ.

ರುದ್ರಾಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಹೇಳಲಾದಂತಹ ರುದ್ರರುಗಳು ಆ ಚಕ್ರದಲ್ಲಿ ಇರುವರು. ಮಧ್ಯಪೀಠದಲ್ಲಿ ಮಹಾರುದ್ರನು ಸಿಟ್ಟಿನಿಂದ ಉರಿಯುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಅವನು ತ್ರಿಲೋಚನ. ಅವನು ಬಿಲ್ಲನ್ನು ಹೆದೆಯೇರಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ. ಅವನ ಕಣ್ಣುಗಳು ಉರಿಯುತ್ತಿದೆ. ಅವು ಕೆಂಪಾಗಿವೆ. ಆತನು ಜಟಾ ಕಿರೀಟದಿಂದ ಶೋಭಾಯುಕ್ತನು. ಸರ್ಪಾಭರಣಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದವನು. ಎತ್ತರವಾದ ಎತ್ತನ್ನು ಏರಿರುವನು. ಶೂಲವನ್ನು ಧರಿಸಿರುವನು. ಪ್ರಮಥಗಣಗಳಿಂದ ಪೂಜೆಗೊಳ್ಳುವನು. ಲಲಿತಾದೇವಿಯ ದರ್ಶನದಿಂದ ವಿಮುಖರಾದವರನ್ನು ಉದ್ಧರಿಸುವನು. ಹೇ ಅಗಸ್ತ್ಯಮಹರ್ಷಿ, ಗುರುಗಳ ಧಿಕ್ಕಾರವನ್ನು ಪಡೆದವರನ್ನು ತನ್ನ ಶೂಲದ ತುದಿಯಿಂದ ಸೀಳಿ ಕಣ್ಣುಗಳಿಂದ ಹೊರಹೊಮ್ಮಿದ ತೀಕ್ಷ್ಣವಾದ ಅಗ್ನಿಗಳಿಂದ ಸುಡುತ್ತಾ ಅವರ ಪಶುಗಳನ್ನು, ಸೇವಕರನ್ನು, ಅರ್ಚನೆಗಳನ್ನು ವಿನಾಶಮಾಡುತ್ತ ಆತನು ಅತ್ಯಂತ
11 a ಸುಂದರವಾದ ರುದ್ರಲೋಕದಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತಾನೆ. ಋಷಿಯೆ, ಎಣಿಕೆಗೆ ಬಾರದಷ್ಟಿರುವ ಆ ಮಹಾರುದ್ರನ ಪರಿವಾರಗಣಾಧಿಪತಿಗಳಾದ ರುದ್ರರುಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ವರ್ಣಿಸುವ ಬುದ್ಧಿವಂತನು ಯಾರಿರುವನು? ಇಂದ್ರನೆ ಮೊದಲಾದ ದಿಕ್ಪಾಲಕರು ಈ ಮುತ್ತಿನ ಕೋಟೆಯನ್ನು ಆಶ್ರಯಿಸಿಕೊಂಡು ಲಲಿತಾಪರಮೇಶ್ವರಿಯ ಸೇವೆಯನ್ನೇ ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ಕೈಗೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.

'ಶತರುದ್ರ'ರು ಎಂದು ಹೆಸರುಳ್ಳವರು ಕೂಡಾ ಈ ಮುತ್ತಿನ ಕೋಟೆಯಲ್ಲಿ ಪೂರ್ವ ಮೊದಲಾದ ಹತ್ತು ದಿಕ್ಕುಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಹತ್ತರಂತೆ ಇರುವರು ಎಂದು ಕೆಲವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಅವರ ಹೆಸರುಗಳು ಬೇರೆ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಇವೆ. 163-191

ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಹದಿನಾಲ್ಕನೆ ಕೋಟೆ.

11 a/1 ಈ ಇಂದ್ರನಿಲಪೂರ್ಣವಾದ ಕೋಟೆಯ ಹಾಗೂ ಮುಂದಿರುವ ಮುತ್ತಿನ ಕೋಟೆಯ ನಡುವಿನಲ್ಲಿರುವ ಹದಿನಾಲ್ಕನೆಯ ಕೊಠಡಿಯಲ್ಲಿ ಇಂದ್ರ ಮೊದಲಾದ ದಿಕ್ಪಾಲಕರು ಅದೇ ಕ್ರಮವಾದ ದಿಕ್ಕುಗಳಲ್ಲಿರುವರು. ಅವರುಗಳಲ್ಲಿ ಈಶಾನನು ರುದ್ರಾಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಹೇಳಲಾದ ರುದ್ರರೊಂದಿಗೆ ಚಕ್ರಾಸನದಲ್ಲಿರುವನು. ಅಲ್ಲದೇ ಶತರುದ್ರರುಗಳು ಹತ್ತೂ ದಿಕ್ಕುಗಳಲ್ಲಿರುವರು. ಹಾಗೆಯೇ, ಗೋರಕ್ಷ ಮೊದಲಾದ ಯೋಗಿಗಳು ಮಣಿಭದ್ರ ಮೊದಲಾದ ಯಕ್ಷರುಗಳು ತಾಮ್ರಪರ್ಣಿ ಮೊದಲಾದ ನದಿಗಳು ಕೂಡ ಇವೆ. ಇಂದ್ರ ಮೊದಲಾದ ದಿಕ್ಪಾಲಕರು ಈ ಕೊಠಡಿಯ ರಕ್ಷಕರಾಗಿದ್ದಾರೆ.

11 b ಹದಿನೈದನೆ ಮುತ್ತುಗಳ ಕೋಟೆಯಲ್ಲಿರುವ ದಂಡಿನೀವಾರಾಹಿಯ ಧ್ಯಾನ

ಮುತ್ತುಗಳ ಕೋಟೆಯೊಳಗೆ ಏಳು ಯೋಜನಗಳ ದೂರದಲ್ಲಿ ಮರಕತ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನ ಕೋಟೆಯಿದೆ. ಅದು ನಾಲ್ಕು ಯೋಜನಗಳಷ್ಟು ಎತ್ತರವಾಗಿದೆ. ಹಿಂದಿನ ಕೋಟೆಗಳಂತೆಯೆ ಗೋಪುರಗಳ ನಿವೇಶನದಿಂದ ಅದು ಹೊಳೆಯುತ್ತದೆ. ಅದರ ಶುಭ್ರವಾದ ಸಮಸ್ತಭೂಭಾಗವು ಮರಕತಗಳ ಸಾಲುಗಳಿಂದ ಪೋಣಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅದು ಚಿನ್ನದ ತಾಳೆವನಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದೆ. ಹಾಗೂ ಎಲ್ಲ ವಸ್ತುಗಳಿಂದ ತುಂಬಿದೆ. ಆಗ್ನೇಯ ಮೊದಲಾದ ದಿಕ್ಕುಗಳಲ್ಲಿ ಶ್ರೀದಂಡನಾಥಾದೇವಿಯ ನಾಲ್ಕು ವಾಸಗೃಹಗಳಿವೆ. ಅವು 'ಮಂತ್ರಿಣಿ'ಯ ವಾಸಗೃಹದ ವಿಸ್ತಾರವನ್ನೊಳಗೊಂಡಿದೆ. ಭಂಡಾಸುರನೊಂದಿಗೆ ಯುದ್ಧನಡೆದಾಗ ಕಿರಿಚಕ್ರಶ್ರೇಷ್ಠದ ಹಂತಗಳನ್ನು ಆಶ್ರಯಿಸಿದ್ದ ದೇವಿಯರು ಈ ವಾಸಗೃಹಗಳಲ್ಲಿ ಈಗ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದ ವಾಸಿಸುತ್ತಾರೆ. ಜಂಭಿನಿ ಮೊದಲಾದ ಚಕ್ರದೇವಿಯರು, ಹೇತುಕರೆಂಬ ಭೈರವರು, ಏಳು ಮಂದಿ ನಿಗ್ರಹದೇವಿಯರು ಕೂಡಾ ಅಲ್ಲಿ ಮದಮತ್ತರಾಗಿ ನೃತ್ಯಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ದಂಡಿನಿಯ ಮಹಾಗೃಹಗಳಿರುವ

ನಾಲ್ಕು ವಿದಿಕ್ಕುಗಳಲ್ಲಿ ದಂಡಿನೀದೇವಿಗೆ ಸಮಾನವಾದ ವರ್ಚಸ್ಸು ಇರುವ ಉನ್ಮತ್ತಭೈರವಿ. ಸ್ವಪ್ನೇಶಿ, ತಿರಸ್ಕೃತಿ, ಹಾಗೂ ಕಿರೀಟಿನಿ ಎಂಬ ನಾಲ್ವರು ದೇವಿಯರು ದಂಡನಾಯಿಕೆಯ ಸೇವೆಯನ್ನೂ ಮಾಡುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ಈ ಎಲ್ಲ ದಿಕ್ಕುಗಳಲ್ಲೂ ಮರಕತ ಭೂಯಿಷ್ಠವಾದ ಈ ಕೊಠಡಿಯು ದಂಡನಾಥಾದೇವಿಯ ಮುಖ್ಯವಾದ ಅಭಿಮಾನಾರ್ಹ ನಿವಾಸಸ್ಥಾನ. ಅಲ್ಲಿ ದಂಡನಾಥಾದೇವಿಯು ನೂರು ಸ್ತಂಭಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಮಂಟಪದಲ್ಲಿರುವಳು. ಅಲ್ಲಿ ಚಿನ್ನದ ಕಮಲದ ಕರ್ಣಿಕೆ(ನಾಲದಂಡ)ಯ ನಡುವೆ ಕಾದಚಿನ್ನದಂತಿರುವ ಚಕ್ರವು ಶೋಭಿಸುತ್ತದೆ. ಅದು ಬಿಂದು, ತ್ರಿಕೋಣ ಮತ್ತು ವರ್ತುಳದಿಂದ ಕೂಡಿದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಆರು ದಳಗಳು ಇವೆ. ಎರಡು ವಲಯಗಳಿವೆ. ಸಂಜೆಯ ಕೆಂಬಣ್ಣದಂತೆ ಹೊಳೆಯುವ ಬಟ್ಟೆಯುಳ್ಳ, ಸಮಸ್ತ ಆಭರಣಗಳಿಂದ ಶೋಭಿತೆಯಾದ, ಶಂಖ, ಚಕ್ರ, ಅಭಯ, ವರ, ನೇಗಿಲು, ಒನಕೆ, ಹಾಗೂ ಪಾಶ ಮತ್ತು ಅಂಕುಶಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿದ, ಚಂದ್ರಕಲೆಯನ್ನು ಶಿರಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಸಿಂಗರಿಸಿಕೊಂಡ, ದಂಡಿನಿಯು ಅಲ್ಲಿ ಹಂದಿಯ ಮುಖವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವಳು.

ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಹದಿನೈದನೆ ಕೋಟೆ.

11 b/1 ಈ ಮುತ್ತಿನ ಕೋಟೆಯ ಹಾಗೂ ಮುಂದಿರುವ ಮರಕತಕೋಟೆಯ ನಡುವಿನಲ್ಲಿರುವ ಹದಿನೈದನೆಯ ಕೊಠಡಿಯ ಚಿನ್ನದ ತಾಳವನದಲ್ಲಿ ಕಿರಿಚಕರಥದಲ್ಲಿರುವ ಕಿರಿಚಕ್ರಾಸನದಲ್ಲಿ ದಂಡಿನಿಯಾದ ವಾರಾಹೀದೇವಿಯು ಪರಿವಾರದೊಂದಿಗೆ ತನ್ನ ಆಯುಧಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿ ರಕ್ಷಕಳಾಗಿರುವಳು.

12 a

ಮರಕತದ ಹದಿನಾರನೆ ಕೋಟೆಯಲ್ಲಿರುವ ಪರಿವಾರಸಮೇತವಾದ ಬ್ರಹ್ಮನ ಧ್ಯಾನ, ಲಲಿತೋಪಾಖ್ಯಾನದಲ್ಲಿ

ಮರಕತಕೋಟೆಯ ಒಳಭಾಗದಲ್ಲಿ ಏಳು ಯೋಜನಗಳ ಅಂತರದಲ್ಲಿ ವಿದ್ರುಮನಿರ್ಮಿತವಾದ ಆಕೃತಿಯುಳ್ಳ ಕೋಟೆಯಿದೆ. ಅದು ಉದಯಸೂರ್ಯನಂತೆ ಕೆಂಬಣ್ಣವುಳ್ಳದ್ದಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲಿನ ಭೂಭಾಗವೆಲ್ಲವೂ ಹವಳದಿಂದಲೇ ರಚಿಸಲಾಗಿದೆ. ಬ್ರಹ್ಮನು ಅಲ್ಲಿ ವಿದ್ರುಮವರ್ಣದವನು. ಕನ್ನೈದಿಲೆಯು ಅವನ ಆಸನ. ಆತನು ಶ್ರೀಲಲಿತಾದೇವಿಯ ಸೇವೆಗಾಗಿ ಸಮಸ್ತ ಮುನೀಂದ್ರರೊಡಗೂಡಿ, ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕದಿಂದ ಬಂದು ಆಲಸ್ಯವಿಲ್ಲದೆ ಸತತವಾಗಿ ಮರೀಚಿ
12 a/1 ಮೊದಲಾದ ಸೃಷ್ಟಿಪ್ರವರ್ತಕರೊಂದಿಗೆ ಅಲ್ಲಿರುತ್ತಾನೆ. ಸಾಗರವನ್ನು ಕುಡಿದ ಅಗಸ್ತ್ಯನೆ, ಬ್ರಹ್ಮನೊಂದಿಗೆ ಮಹತ್ತರವಾದ ಹದಿನಾಲ್ಕು ವಿದ್ಯೆಗಳು ಸಾವಿರಾರು ಉಪವಿದ್ಯೆಗಳು ಹಾಗೂ ಅರವತ್ತನಾಲ್ಕು ಕಲೆಗಳು ರೂಪುಪಡೆದುಕೊಂಡು ಅವನ ಸೇವೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿರುವುವು.

ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಹದಿನಾರನೆ ಕೋಟೆ.

ಈ ಮರಕತದ ಕೋಟೆಯ ಹಾಗೂ ಮಂದಿರದ ವಿದ್ರುಮದ ಕೋಟೆಯ ಮಧ್ಯಭಾಗದಲ್ಲಿರುವ ಹದಿನೆಂಟನೆಯ ಕೊಠಡಿಯಲ್ಲಿ ಚತುರ್ಮುಖಬ್ರಹ್ಮನು ಕಮಲಾಸದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ಮರೀಚಿ ಮೊದಲಾದ ಒಂಬತ್ತೂ ಪ್ರಜಾಪತಿಗಳೊಂದಿಗೆ, ಹದಿನಾಲ್ಕು ವಿದ್ಯಾದೇವತೆಗಳೊಂದಿಗೆ, ಉಪದೇವತೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಅರುವತ್ತನಾಲ್ಕು ಕಲಾದೇವತೆಗಳೊಂದಿಗೂ ಸೇರಿ ರಕ್ಷಕನಾಗಿರುವನು.

ವಿದ್ರುಮನಿರ್ಮಿತವಾದ ಹದಿನೇಳನೆ ಕೋಟೆಯೊಳಗೆ ಪರಿವಾರಸಮೇತನಾಗಿರುವ ವಿಷ್ಣುಧ್ಯಾನ, ಲಲಿತೋಪಾಖ್ಯಾನದಲ್ಲಿ

ವಿದ್ರುಮದ ಕೋಟೆಯ ನಡುವೆ ಏಳು ಯೋಜನಗಳ ಅಂತರದಲ್ಲಿ ಮಾಣಿಕ್ಯಮಂಟಪ ಎಂಬ ಇನ್ನೊಂದು ಕೊಠಡಿ ಇದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಮಾಣಿಕ್ಯದ ಕೋಟೆ ಇದೆ. ಅದರ ಗೋಪುರವು ಹಿಂದಿನ ಕೋಟೆಯ ಗೋಪುರದಂತೆ ಇದೆ. ಅಲ್ಲಿನ ಭೂಭಾಗವು ಮಾಣಿಕ್ಯಗಳಿಂದ ಪರಿಷ್ಕಾರಗೊಂಡಿದೆ (ಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ). ಆ ಮಾಣಿಕ್ಯಮಂಟಪದಲ್ಲಿ ನಿತ್ಯನಾದ ಸಾಕ್ಷಾತ್ ವಿಷ್ಣುವಿರುವನು. ಅವನು ಶಂಖ, ಚಕ್ರ, ಗದಾ, ಪದ್ಮಹಸ್ತನಾಗಿ ಪೀತಾಂಬರವನ್ನು ಉಟ್ಟು ಶ್ರೀವತ್ಸ ಹಾಗೂ ವನಮಾಲೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿ, ಕೇಯೂರಾಂಗದಭೂಷಿತನಾಗಿ, ನಾಲ್ಕು ರೂಪಗಳಿಂದ, ಹತ್ತು ರೂಪಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ಹನ್ನೆರಡು ರೂಪಗಳಿಂದ ಲಕ್ಷ್ಮೀಪತಿಯಾಗಿ ಸ್ವಯಂ ವಾಸವಾಗಿರುವನು. ಭಂಡಾಸುರನೊಡನೆ ಯುದ್ಧ ನಡೆದಾಗ ಶ್ರೀದೇವಿಯ ಉಗುರುಗಳಿಂದ ಜನ್ಮವೆತ್ತ ದಶಾವತಾರ (ಹತ್ತು ಅವತಾರ) ದೇವರು ಕೂಡಾ ಆ ಮಾಣಿಕ್ಯಮಂಟಪದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿರುವರು. ಈ ದೇವರುಗಳೊಂದಿಗಿರುವ ಲಲಿತಾದೇವಿಯ ಪರಮ ಭಕ್ತನಾದ ವಿಷ್ಣುವು ಅಲ್ಲಿ ಮಾಣಿಕ್ಯಮಂಟಪ ದಲ್ಲಿ ಶೋಭಿಸುತ್ತಿರುವನು.

ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಹದಿನೇಳನೆ ಕೋಟೆ.

12 b/1 ಈ ವಿದ್ರುಮದ ಕೋಟೆಯ ಹಾಗೂ ಮುಂಭಾಗದಲ್ಲಿರುವ ಮಾಣಿಕ್ಯದ ಕೋಟೆಯ ನಡುವೆ ಇರುವ ಹದಿನೇಳನೆಯ ಕೊಠಡಿಯಲ್ಲಿ, ಮಾಣಿಕ್ಯಮಂಟಪದಲ್ಲಿ ಮಹಾವಿಷ್ಣುವು, ವಾಸುದೇವ ಮೊದಲಾದ ವ್ಯೂಹಮೂರ್ತಿಗಳು, ಕೇಶವ ಮೊದಲಾದ ಹನ್ನೆರಡು ಮೂರ್ತಿಗಳು ಹಾಗೂ ಮತ್ಸ್ಯ ಮೊದಲಾದ ದಶಾವತರಮೂರ್ತಿಗಳೊಂದಿಗೆ ರಕ್ಷಕನಾಗಿರುವನು.

ಮಾಣಿಕ್ಯದ ಹದಿನೆಂಟನೆ ಕೋಟೆಯಲ್ಲಿರುವ ಪರಿವಾರಸಮೇತನಾದ ಮಹೇಶ್ವರನ ಧ್ಯಾನ, ಲಲಿತೋಪಾಖ್ಯಾನದಲ್ಲಿ

ಮಾಣಿಕ್ಯದ ಕೋಟೆಯು ನಡುವೆ ಏಳು ಯೋಜನಗಳ ದೂರದಲ್ಲಿ ನಾನಾರತ್ನಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದಾಗಿದೆ. ಅದರ ಮಂಟಪವು ಸಾವಿರ ಕಂಬಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದೆ. ಅದು ನಾನಾ ರತ್ನಖಚಿತವಾಗಿದ್ದು ನಾನಾ ಅಲಂಕಾರಗಳಿಂದ ಸಿಂಗರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಒಂದು ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಹಸ್ರ ಸ್ತಂಭಗಳಿದ್ದು ಅಡ್ಡಕ್ಕೆ ಅದೇ ರೀತಿ ಅನೇಕ ಪಂಕ್ತಿಗಳಿವೆ. ನಾಲ್ಕು ದಿಕ್ಕುಗಳಲ್ಲೂ ಈ ರೀತಿ ಸ್ತಂಭಗಳಿವೆ. ಅವುಗಳ ಮೇಲ್ಛಾವಣಿಯು ಹಿಂದಿನ ಕೋಟೆಯಂತೆಯೇ ಇದ್ದು ಅದು ರತ್ನವೃಕ್ಷಗಳಿಂದ ನಿರ್ಮಿತವಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಸಶರೀರವಾಗಿ ಕಂಗೊಳಿಸುವ ಮಹಾನ್ ಶಿವಲೋಕವು ಇದೆ. ಇಪ್ಪತ್ತೆಂಟು ಶೈವಾಗಮಗಳು ಅಲ್ಲಿ ಸಶರೀರವಾಗಿ ಇವೆ. ಸದ್ಯೋಜಾತ ಮೊದಲಾದ ಐವರು, ಭವ ಮೊದಲಾದ ಅಷ್ಟ ಮೂರ್ತಿಗಳು, ಇಪ್ಪತ್ತೈದು ಲೀಲೆಗಳು, ಹನ್ನೊಂದು ರುದ್ರರು ಮುವತ್ತ ಆರು ತತ್ತ್ವದೇವರುಗಳು, ಸಹಸ್ರ –ಸಹಸ್ರ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಗಜವಕ್ತ್ರರು (ಆನೆಮುಖ) ನಾನಾ ಆಕಾರದಿಂದಿರುವ ಗುಹರು (ಸ್ಕಂದ) ಹಾಗೆಯೇ ವೀರಭದ್ರ, ನಂದಿ, ಭೃಂಗಿ, ಮಹಾಕಾಲ

12 b ಮುಂತಾದ ಗಣಗಳೂ ಅಲ್ಲಿರುವರು. ಇವರುಗಳಿಂದ ಸುತ್ತುವರೆಯಲ್ಪಟ್ಟು ಲಕ್ಷ್ಮೀಸಂಪನ್ನನಾಗಿ, ಮಹೇಶ್ವರನು ಸಹಸ್ರಸ್ತಂಭಮಂಟಪದಲ್ಲಿರುವನು. ಮಹೇಶ್ವರನು ಸರ್ವ ವಿದ್ಯಾಧೀಶ, ಚಂದ್ರಚೂಡ, ಸರ್ವಾಂಗಗಳಲ್ಲೂ ಭಸ್ಮಲೇಪನವುಳ್ಳವನು, ಸರ್ಪಯಜ್ಞೋಪವೀತ, ವ್ಯಾಘ್ರಚರ್ಮವನ್ನು ಬಟ್ಟೆಯಂತೆ ತೊಟ್ಟವನು, ಜಟಾ ಮತ್ತು ಮಕುಟಗಳಿಂದ ಶೋಭಿಸುವವನು, ಗಂಗೆಯನ್ನು ಧರಿಸಿದವನು, ಮುಕ್ಕಣ್ಣ, ನೀಲಕಂಠ, ಎತ್ತಿನ ಚಿಹ್ನೆಯ ಪತಾಕೆಯುಳ್ಳವನು,

ವಿವಿಧ ರತ್ನಾಭರಣಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದವನು, ಪಾರ್ವತಿಯ ಪ್ರಾಣಪ್ರಿಯನು, ಶೂಲವನ್ನು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಉಳ್ಳವನು, ಅತ್ಯಂತ
13 a ಸಂತೋಷಚಿತ್ತನು, ಭೋಗ, ಮೋಕ್ಷಗಳೆರಡನ್ನೂ ಕೊಡುವವನು; ಲಲಿತಾಮಂತ್ರಸಿದ್ಧಿಗಾಗಿ ತನ್ನ ಭಕ್ತರ ಆಂತರಿಕ ಹಾಗೂ ಬಾಹ್ಯ ಅಂಧಕಾರ (ಅಜ್ಞಾನಾಂಧಕಾರ) ರಾಶಿಯನ್ನು ಭೇದಿಸುವಲ್ಲಿ ಚತುರವಾದ ಮಹಾಪ್ರಕಾಶರೂಪವಾದ ಮೇಧಾಶಕ್ತಿಯನ್ನು ದೀಪ್ತಿಗೊಳಿಸುತ್ತ ಸರ್ವಜ್ಞನಾದ, ಸರ್ವಕರ್ತೃವಾದ ಮಹಾದೇವನು ಸಹಸ್ರಸ್ತಂಭಮಂಟಪದಲ್ಲಿರುತ್ತ ಶ್ರೀದೇವಿಯ ಸೇವೆಯನ್ನೇ ಮಾಡುವನು. 192-226

ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಹದಿನೆಂಟನೆ ಕೋಟೆ.

13 a/1 ಈ ಮಾಣಿಕ್ಯದ ಕೋಟೆಯ ಹಾಗೂ ಮುಂಭಾಗದಲ್ಲಿರುವ ನಾನಾರತ್ನ ನಿರ್ಮಿತವಾದ ಕೋಟೆಯ ಮಧ್ಯಭಾಗದಲ್ಲಿರುವ ಹದಿನೆಂಟನೆಯ ಕೊಠಡಿಯಲ್ಲಿ ನವರತ್ನಗಳಿಂದ ನಿರ್ಮಿತವಾದ ಸಹಸ್ರ ಸ್ತಂಭಮಂಟಪದಲ್ಲಿ ಮಹೇಶ್ವರನು ಸದ್ಯೋಜಾತ ಮೊದಲಾದ ಐದು ಮೂರ್ತಿಗಳೊಂದಿಗೆ, ಭವ ಮೊದಲಾದ ಎಂಟು ಮೂರ್ತಿಗಳೊಂದಿಗೆ, ಹನ್ನೊಂದು ರುದ್ರರೊಂದಿಗೆ ಹಾಗೂ ಶೈವಾಗಮ ಸಂಪ್ರದಾಯದ ಇಪ್ಪತ್ತಎಂಟು ಮೂರ್ತಿಗಳೊಂದಿಗೆ ನಾನಾ ವಿನಾಯಕರೊಂದಿಗೆ, ಅನೇಕ ಪ್ರಕಾರದ ಗುಹರೊಂದಿಗೆ ನಂದಿ, ಭೃಂಗಿ ಮೊದಲಾದ ಪ್ರಮಥರಿಂದ ಕೂಡಿದ ವೀರಭದ್ರನೊಂದಿಗೆ ಹಾಗೂ ಮುವತ್ತಾರು ತತ್ತ್ವದೇವತೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಕೊಠಡಿಯ ರಕ್ಷಕನಾಗಿರುವನು.

ನಾನಾರತ್ನನಿರ್ಮಿತವಾದ ಹತ್ತೊಂಬತ್ತನೆ ಕೋಟೆಯುಲ್ಲಿರುವ ಪರಿವಾರಸಮೇತಳಾದ ತಾರಾದೇವಿಯ ಧ್ಯಾನ, ಲಲಿತೋಪಾಖ್ಯಾನದಲ್ಲಿ

ಸಹಸ್ರಸ್ತಂಭಗಳ ಕೋಟೆಯ ನಡುವೆ ಏಳುಯೋಜನಗಳ ಅಂತರದಲ್ಲಿ 'ಮನಸ್' ಎಂಬ ಹೆಸರಿನ ದೊಡ್ಡ ಕೋಟೆಯಿದೆ. ಅದು ಸಮಸ್ತರತ್ನಗಳಿಂದ ಖಚಿತವಾಗಿದೆ. ಹಿಂದಿನ ಕೋಟೆಯಂತೆಯೇ ಗೋಪುರದ್ವಾರ ಹಾಗೂ ಕಪಾಟ ಅರ್ಗಲ(ತಡೆ, ಕೀಲು)ದಿಂದ ಕೂಡಿದೆ. ಅದರ ಮಧ್ಯದ ಕೊಠಡಿಯ ಸಮಸ್ತಭಾಗವು ಅಮೃತದ ವಾಪಿಯಾಗಿದೆ. (ವಾಪಿ=ಮೆಟ್ಟಿಲುಗಳಿರುವ ಆಯತ, ವರ್ತುಳ ಆಕಾರದ ದೊಡ್ಡ ಜಲಾಶಯ) ಈ ಅಮೃತವನ್ನು ಯೋಗಿಗಳು, ಸಿದ್ಧರು ಕುಡಿದು ವಜ್ರದೇಹಿಗಳಾಗುತ್ತಾರೆ. ಪ್ರಾಜ್ಞನಾದವನೇ (ಅಗಸ್ತ್ಯ) ಆ ರಸಾಯನವೇ ಆ ಅಮೃತವಾಪಿಯೊಳಗೆ ನೀರಾಗಿ
13 b ಪರಿಣಮಿಸಿದೆ. ಆ ರಸಾಯನದ ಸುವಾಸನೆಯನ್ನು ಕೇವಲ ಮೂಸಿದವನು ಸಿದ್ಧಿ(ಅಷ್ಟಸಿದ್ಧಿಗಳು)ಗಳ ಯಜಮಾನನಾಗುತ್ತಾನೆ. ಎರಡು ಕೋಟೆಗಳ ಪಕ್ಕಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಅಮೃತವಾಪಿಯ ಎರಡು ದಡಗಳಿವೆ. ಆ ದಡಗಳು ಅರ್ಧಕ್ರೋಶದಷ್ಟು ದೀರ್ಘವಾಗಿವೆ. ಉಳಿದೆಲ್ಲಾ ಭಾಗವು ವಾಪಿಯಾಗಿದೆ. ನೀರಿನೊಳಗೆ ಈ ವಾಪಿಯ ತಳಭಾಗವು ನಾಲ್ಕು ಯೋಜನಗಳಷ್ಟು ಆಳದಲ್ಲಿದೆ. ಆ ವಾಪಿಯಲ್ಲಿ ನಾನಾರತ್ನಖಚಿತವಾದ ಮೆಟ್ಟಿಲುಗಳ ವರ್ತುಳಗಳಿವೆ. ಅಲ್ಲಿ ಸುವರ್ಣವರ್ಣದ, ರತ್ನವರ್ಣದ ಹಂಸಗಳು ಮತ್ತು ಸಾರಸಗಳಿವೆ(ಸಾರಸ= ಒಂದು ಜಾತಿಯ ಹಂಸ ಅಥವಾ ಕೊಕ್ಕರೆ). ಹಂಸ ಹಾಗೂ ಕಾರಂಡವ ಪಕ್ಷಿಗಳು ತಾವು ಕೂಗುವ ನೆಪದಿಂದ ಲಲಿತಾದೇವಿಯ ಶ್ರೇಷ್ಠತರವಾದ ಮಂತ್ರವನ್ನೇ ಜಪಿಸುವುವು. ವಾಪೀಚಕ್ರದ ಸುತ್ತಲು ಎರಡು ದಡಗಳ ನಡುಭಾಗದಲ್ಲಿ ಹೋಗಲು ನೌಕಾವಾಹನವಿಲ್ಲದೆ ಬೇರೆ ಮಾರ್ಗವಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ಮಂತ್ರಿಣಿ ಮತ್ತು ದಂಡನಾಥೆಯರ ಆಜ್ಞಾಮಾತ್ರದಿಂದ ತರಣೀಶ್ವರಿ(ದಾಟಿಸಲು ಯಜಮಾನಿಯಾದವಳು) ಮಹಾಶಕ್ತಿಯಾದ 'ತಾರಾ' ಎಂಬುವಳು ಇರುವಳು. ಅಲ್ಲಿ ತಾರಾದೇವಿಯ ಪರಿಚಾರಿಕೆಯರಾದ ಹೊಸತಾರುಣ್ಯದ ನಾವಿಕೆಯರು ಕೋಟಿ ಕೋಟಿ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿರುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ಆಗಾಗ ಗಾನಮಾಡುವರು, ನೃತ್ಯಮಾಡುವರು. ಆಗಾಗ ದೋಣಿಗಳನ್ನು

ಹಾಯಿಸುವರು. ಆ ಮಂತ್ರಿಣೀ ಮತ್ತು ದಂಡನಾಥೆಯರ ಅಪ್ಪಣೆಯಿಲ್ಲದೇ ತಾರಾದೇವಿಯು ಆ ವಾಪಿಯ ನೀರಲ್ಲಿ ಮುಕ್ಕಣ್ಣನನ್ನೂ ದಾಟಿಸಲಾರಳು. 227-237

ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಹತ್ತೊಂಭತ್ತನೆ ಕೋಟೆ.

13 b/1 ಈ ನಾನಾರತ್ನಗಳ ಕೋಟೆಯ ಹಾಗೂ ಮುಂಭಾಗದಲ್ಲಿರುವ ಮನೋಮಯವಾದ ಕೋಟೆಯ ನಡುವೆ ಇರುವ ಹತ್ತೊಂಬತ್ತನೆಯ ಕೊಠಡಿಯ ಅಮೃತವಾಪಿಯಲ್ಲಿ ನೌಕಾಧೀಶ್ವರಿ (ದೋಣಿಗಳ ಯಜಮಾನಿ)ಯಾದ ತಾರಾದೇವಿಯು ತನ್ನ ಪರಿವಾರದೊಂದಿಗೆ ರಕ್ಷಕಳಾಗಿರುತ್ತಾಳೆ.

14 a ಮನೋಮಯವಾದ ಇಪ್ಪತ್ತನೆ ಕೋಟೆಯಲ್ಲಿ ಪರಿವಾರಸಮೇತವಾಗಿರುವ ವಾರುಣಿಯ ಧ್ಯಾನ

ಮನೋಮಯವಾದ ಕೋಟೆಯ ನಡುವಿನಲ್ಲಿ ಏಳು ಯೋಜನಗಳ ದೂರದಲ್ಲಿ ಬುದ್ಧಿಸಾಲ(ಕೋಟೆ)ವಿದೆ. ಅದು ನಾಲ್ಕು ಯೋಜನಗಳಷ್ಟು ಎತ್ತರವಾಗಿದೆ. ಅದರ ನಡುವಿನ ಕೊಠಡಿಯ ಭಾಗವೆಲ್ಲವೂ ಆನಂದವಾಪಿ. ಅಲ್ಲಿ ದಿವ್ಯವಾದ ರೆಂಜೆಯ ಹೂವಿನ ಪರಿಮಳದಿಂದ ನಿಬಿಡವಾದ, ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕಾದ ಚಿನ್ನದ ಛಾಯೆಯುಳ್ಳ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಮದ್ಯವಿದೆ. ಆ ಮದ್ಯವು ಆನಂದವಾಪಿಯ ನೀರು. ಆನಂದವಾಪಿಯ ಆಳವು ಹಿಂದಿನಂತೆಯೇ ಎಂದು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲಿನ ಮೆಟ್ಟಿಲುಗಳ ಕ್ರಮವೂ ಹಾಗೂ ಹಕ್ಕಿಗಳೂ ಹಿಂದಿನಂತೆಯೇ ಇದೆ. ಅಲ್ಲಿರುವ ಮದ್ಯರೂಪವಾದ ನೀರನ್ನು ಪದೇ ಪದೇ ಕುಡಿಯುತ್ತ ಮದದಿಂದ ಕೆಂಪಾದ ದಡದಲ್ಲಿರುವ ಶಕ್ತಿಗಳು(ದೇವತೆ)ಮದೋನ್ಮತ್ತರಾಗಿ ವಿಹಾರ ಮಾಡುವರು. ಸಾಕ್ಷಾತ್ ವಾರುಣೀದೇವಿಯು ಅಲ್ಲಿ ನೌಕಾಧಿನಾಯಿಕೆ. ಅವಳನ್ನು ಸುಧಾಮಾಲಿನಿಯೆಂದೂ ಅಮೃತೇಶ್ವರಿಯೆಂದೂ ಹೇಳುವರು. ಮಣಿನೌಕೆಯಲ್ಲಿದ್ದು ಶಕ್ತಿಸೇನೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದ ಅವಳು(ವಾರುಣಿ) ಅಲ್ಪವಾದ ನೋಟದಿಂದ ತ್ರೈಲೋಕ್ಯಕ್ಕೆ ಮದವನ್ನು ನೀಡಬಲ್ಲಳು. ಅವಳು ಬಾಲಸೂರ್ಯನಂತಿರುವಳು, ಅವಳ ಕೆನ್ನೆಗಳ ಪ್ರದೇಶಗಳು ಮದದಿಂದ ಕೆಂಪಾಗಿದೆ. ಅವಳು ತನ್ನ ಕೂದಲ ತುರುಬಿಗೆ ಪಾರಿಜಾತ ಕುಸುಮಗಳ ಹಾರವನ್ನು ಸುತ್ತಿರುವಳು. ಅವಳು ಅಡ್ಡಾಡುವ ತಾವರೆಯಿರುವ ಮದ್ಯಪೂರ್ಣವಾದ ಪಾನಪಾತ್ರೆಯನ್ನು ಧರಿಸುತ್ತಾಳೆ. ಇನ್ನೊಂದು ಮಣಿಪಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಬೇಯಿಸಿದ ಮಾಂಸಖಂಡವನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡಿದ್ದಾಳೆ. ಇಂಥ ವಾರುಣಿಯು ತರುಣಿಯರ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಅಗ್ರಗಾಮಿನಿಯಾಗಿ ಶೋಭಿಸುವಳು. ಅವಳು ಕೂಡಾ ಮಂತ್ರಿಣಿ ಮತ್ತು ದಂಡನಾಥೆಯ ಆಜ್ಞಾಮಾತ್ರದಿಂದಲೇ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಬಾವಿಯನ್ನು ದಾಟಿಸುವಳು. ಆಜ್ಞೆ ಪಡೆಯದೇ ಅವಳು ಮುಕ್ಕಣ್ಣನಿಗೂ ಅವಕಾಶವನ್ನು(ವಾಪೀತರಣ) ಕಲ್ಪಿಸುವುದಿಲ್ಲ. 238-247

ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಇಪ್ಪತ್ತನೆ ಕೋಟೆ.

14 a/1 ಈ ಮನೋಮಯವಾದ ಕೋಟೆಯ ಹಾಗೂ ಮುಂಭಾಗದಲ್ಲಿರುವ ಬುದ್ಧಿಮಯವಾದ ಕೋಟೆಯ ನಡುಭಾಗದ ಇಪ್ಪತ್ತನೆಯ ಕೊಠಡಿಯ ಆನಂದವಾಪಿಯಲ್ಲಿ ನೌಕಾಧೀಶ್ವರಿಯಾದ ವಾರುಣೀದೇವಿಯು ನಾನಾ ಹೆಸರುಗಳಿಂದ ಶೋಭಿತಳಾಗಿ ತನ್ನ ಪರಿವಾರದೊಡಗೂಡಿ ರಕ್ಷಕಿಯಾಗಿರುವಳು.

14 b

ಬುದ್ಧಿಮಯವಾದ ಇಪ್ಪತ್ತಒಂದನೆ ಕೋಟೆಯಲ್ಲಿರುವ ಪರಿವಾರಸಮೇತಳಾದ ಕುರುಕುಲಾ ದೇವಿಯ ಧ್ಯಾನ

ಬುದ್ಧಿಮಯವಾದ ಇಪ್ಪತ್ತಒಂದನೆ ಕೋಟೆಯ ಮಧ್ಯಭಾಗದಲ್ಲಿ ಏಳು ಯೋಜನಗಳ ಅಂತರದಲ್ಲಿ ಅಹಂಕಾರ ಎಂಬ ಮಹಾಸಾಲ(ಕೋಟೆ) ಇದೆ. ಅದು ಹಿಂದಿನ ಕೋಟೆಯಂತೆಯೆ ಗೋಪುರಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಆ ಎರಡು ಕೋಟೆಗಳ ಮಧ್ಯಭಾಗದಲ್ಲಿರುವ ಇಡೀ ಕೊಠಡಿಯ ಭೂಭಾಗವು 'ವಿಮರ್ಶವಾಪಿ' ಎಂಬುದಾಗಿದೆ. ಅದು ಸೌಷುಮ್ನಾಮೃತರೂಪಿಣಿ(ಸೌಷುಮ್ನಾಮೃತಪೂರ್ಣೆ)ಯಾಗಿದೆ. ಮಹಾಯೋಗಿಗಳ ಮನೋಮಾರುತದಿಂದ ಪೂರ್ಣವಾದ ಸುಷುಮ್ನಾನಾಡಿಯ ವಿವರ(ಕುಹರರಂಧ್ರ)ದಲ್ಲಿ ಒಳಭಾಗದಲ್ಲಿ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ಅಮೃತವು ಇರುವುದು. ತಪೋಧನನೆ, ಅದೇ ಈ ವಾಪಿಯ ನೀರು. ಹಿಂದಿನ ವಾಪಿಯ ರೀತಿಯಲ್ಲೇ ದಡಗಳು, ಮೆಟ್ಟಿಲುಗಳು, ಪಕ್ಷಿಗಳು, ನೌಕೆ ಮೊದಲಾದುವುಗಳು ಇರುವುವು. ಅಲ್ಲಿ ಕುರುಕುಲಾ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಪ್ರಸಿದ್ಧಳಾದ ನೌಕೇಶ್ವರೀದೇವಿಯು ಇರುವಳು. ಅವಳ ಶರೀರವು ಹೊಂಗೆಯಂತೆ ಶ್ಯಾಮಲವಾಗಿದೆ. ಅವಳು ಶ್ಯಾಮವರ್ಣದ ಕುಪ್ಪಸವನ್ನು ತೊಟ್ಟಿರುವಳು. ಮುನಿಯೇ, ಅವಳು ತನಗೆ ಸಮಾನರಾದಂಥ ಇತರ ನೌಕೇಶ್ವರಿಯರನ್ನು ಕೂಡಿಕೊಂಡು, ರತ್ನನಿರ್ಮಿತವಾದ ಹುಟ್ಟನ್ನು (ದೋಣಿನಡೆಸುವ ಕೋಲು) ಕೈಯಲ್ಲಿ ಧರಿಸಿರುವಳು. ಉಕ್ಕಿದ ಮದದಿಂದ ಬೀಗಿಕೊಂಡು ಶೋಭಿಸುತ್ತಿರುವ ಅವಳು ಮಣಿನೌಕೆಯನ್ನು ಏರಿಕೊಂಡು ಸುತ್ತಲೂ ಸಂಚರಿಸುತ್ತಾಳೆ. ಬಾವಿಯ ನೀರಿನ ಆಳವು ಹಿಂದಿನ ಬಾವಿಯ ರೀತಿಯಲ್ಲೇ ಇರುವುದೆಂದು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. 248-254

ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಇಪ್ಪತ್ತಒಂದನೆ ಕೋಟೆ.

14 b/1 ಈ ಬುದ್ಧಿಮಯವಾದ ಕೋಟೆಯ ಹಾಗೂ ಮುಂಭಾಗದಲ್ಲಿರುವ ಅಹಂಕಾರಮಯವಾದ ಕೋಟೆಯ ನಡುವಿನ ಇಪ್ಪತ್ತಒಂದನೆ ಕೊಠಡಿಯಲ್ಲಿರುವ ವಿಮರ್ಶವಾಪಿಯಲ್ಲಿ ನೌಕಾಧೀಶ್ವರಿಯಾದ ಕುರುಕುಲಾದೇವಿಯು ತನ್ನ ಪರಿವಾರದೊಂದಿಗೆ ರಕ್ಷಕಳಾಗಿರುವಳು.

ಅಹಂಕಾರಮಯವಾದ ಇಪ್ಪತ್ತಎರಡನೆ ಕೋಟೆಯಲ್ಲಿರುವ ಪರಿವಾರಸಮೇತ ಸೂರ್ಯನ ಧ್ಯಾನ, ಲಲಿತೋಪಾಖ್ಯಾನದಲ್ಲಿ

15 a ಅಹಂಕಾರಮಯವಾದ ಕೋಟೆಯ ಒಳಭಾಗಲ್ಲಿ ಏಳು ಯೋಜನಗಳ ದೂರದಲ್ಲಿ ಸೂರ್ಯಬಿಂಬಕೋಟೆಯು ಇದೆ. ಇದು ನಾಲ್ಕು ಯೋಜನಗಳಷ್ಟು ಎತ್ತರವಾಗಿದೆ. ಈ ಕೋಟೆಯ ಪ್ರಭಾವಿರ್ಭಾವವು ಸೂರ್ಯನ ತೇಜಸ್ಸಿಗೆ ಸಮಾನವಾಗಿದೆ. ಈ ಕೋಟೆಯ ಮಧ್ಯದ ಭೂಭಾಗವು ಕುರುವಿಂದ(ಪದ್ಮರಾಗ)ಗಳಿಂದ ಜೋಡಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಮುನಿಯೇ, ಇಲ್ಲಿ ಎಳೆಬಿಸಿಲು ಸತತವಾಗಿ ಹೊರಹೊಮ್ಮಿರುತ್ತದೆ. ಸುರರು, ಸಿದ್ಧರು, ನರರು ಹಾಗೂ ಅಸುರರು ಅದನ್ನು ಸ್ಪರ್ಶಮಾಡಿದ ಮಾತ್ರದಿಂದ ಸೂರ್ಯನಂತೆ ತೇಜೋರೂಪವನ್ನು ಪಡೆದು ಹೊಳೆಯುವರು. ಎಳೆಬಿಸಿಲು ಹೊರಹೊಮ್ಮಿದ ಆ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಸೂರ್ಯನು ಪ್ರೀತಿಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಲಲಿತಾಪರಮೇಶ್ವರಿಯ ತಪಸ್ಸನ್ನು ಆಚರಿಸಿ ಅಂಥ ಕಾಂತಿಯನ್ನು ಪಡೆದನು. ಗ್ರಹಗಳು, ಎಲ್ಲಾ ರಾಶಿಸಮೂಹ, ಹಾಗೆಯೇ ನಕ್ಷತ್ರಗಳು ಹಾಗೂ ತಾರಕೆಗಳು. ಅಲ್ಲಿಯೇ ತಪಸ್ಸನ್ನಾಶ್ರಯಿಸಿ ಲೋಕಕ್ಕೆ ಬೆಳಗಾಗಿಬಿಟ್ಟರು. ಅಲ್ಲಿ ಹನ್ನೆರಡು ರೂಪಗಳಿಂದ ಭಿನ್ನನಾಗಿರುವ

ಮಾರ್ತಾಂಡಭೈರವನು ಕೋಟಿ ಕೋಟಿಸಂಖ್ಯೆಯ ತೇಜೋಮಯವಾದ ಶಕ್ತಿಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದಾನೆ. ಅವನು ಮಹಾಪ್ರಕಾಶಸ್ವರೂಪನಾಗಿ ಮದದಿಂದ ರಕ್ತನಯನನವಾಗಿ ಕಂಕೇಲಿ ಮರಗಳ ಸಮೂಹ (ಕಂಕೇಲಿತರುವನ)ದಲ್ಲಿ ಸತತವಾಗಿ ಕ್ರೀಡಾಪ್ರೀತಿಯುಳ್ಳವನಾಗಿದ್ದಾನೆ. ವಿಂಧ್ಯಪರ್ವತದ ದರ್ಪಕ್ಕೆ ಶತ್ರುಸ್ವರೂಪವಾದ, ಅಂಧಕಾರದ ದಡದಲ್ಲಿರುವ ಆತನಲ್ಲಿ ಹಿರಿದಾದ 'ಮಹಾಪ್ರಕಾಶ' ಎಂಬ ಹೆಸರಿನ ಶಕ್ತಿ. ಇನ್ನೊಂದು ಚಕ್ಷುಷ್ಮತಿಯೆಂಬ ಶಕ್ತಿ. ಮತ್ತೊಂದು ಛಾಯಾದೇವಿ ಎಂಬ ಶಕ್ತಿಯಿದೆ. ಈ ರೀತಿಯ ಮೂರು ಶಕ್ತಿಗಳಿಂದ ಕೂಡಿಕೊಂಡಿರುವ (ಮಾರ್ತಾಂಡಭೈರವ) ಮಹೇಶ್ವರಿ ಲಲಿತಾದೇವಿಯ ವಿದ್ಯೆಯನ್ನು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಸತತವಾಗಿ ಜಪಿಸುತ್ತ ಅವಳ ಭಕ್ತರ ಇಂದ್ರಿಯಗಳನ್ನು ಹೊಳೆಯುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಳಗಿಸುತ್ತ ಬಾಹ್ಯ ಹಾಗೂ ಆಂತರಿಕ ಅಂಧಕಾರಜಾಲ(ಬಲೆ, ಸಮೂಹ)ವನ್ನು ಮೂಲಸಹಿತವಾಗಿ ಪುಡಿ ಮಾಡುತ್ತ ಬಾಲಾತಪೋ ದ್ವಾರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಾಶಿಸುತ್ತಾನೆ. 255-265

ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಇಪ್ಪತ್ತೆರಡನೆ ಕೋಟೆ.

15 a/1 ಈ ಅಹಂಕಾರದುರ್ಗದ ಹಾಗೂ ಮುಂದಿರುವ ಸೂರ್ಯಬಿಂಬದುರ್ಗದ ಮಧ್ಯಭಾಗದ ಇಪ್ಪತ್ತ ಎರಡನೆಯ ಕೊಠಡಿಯ ಕಂಕೇಲಿವನದಲ್ಲಿ ಮಾರ್ತಾಂಡಭೈರವನು ಹನ್ನೆರಡು ಆಕಾರಭೇದಗಳಿಂದ ಛಾಯಾ ಮೊದಲಾದ ತನ್ನ ಶಕ್ತಿಗಳು ಹಾಗೂ ಗ್ರಹರಾಶಿಗಳೊಂದಿಗೆ ರಕ್ಷಕನಾಗಿರುತ್ತಾನೆ.

15 b ಸೂರ್ಯಬಿಂಬಪೂರ್ಣವಾದ ಇಪ್ಪತ್ತಮೂರನೆ ಕೋಟೆಯಲ್ಲಿರುವ ಪರಿವಾರಸಹಿತನಾದ ಸೋಮನಾಥನ ಧ್ಯಾನ, ಲಲಿತೋಪಾಖ್ಯಾನದಲ್ಲಿ

ಸೂರ್ಯಬಿಂಬಮಯವಾದ ದೊಡ್ಡಕೋಟೆಯ ನಡುವೆ ಏಳು ಯೋಜನಗಳ ದೂರದಲ್ಲಿ ಚಂದ್ರಬಿಂಬ ಮಹಾದುರ್ಗವಿದೆ. ಅದು ನಾಲ್ಕು ಯೋಜನಗಳಷ್ಟು ಎತ್ತರವಾಗಿದೆ. ಹಿಂದಿನ ಕೋಟೆಗಳಿಗಿರುವಂತೆ ಗೋಪುರ, ದ್ವಾರ, ಕವಾಟ ಹಾಗೂ ಕೀಲುಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ. ಇದರ ನಡುವಿನ ಸಮಸ್ತಭೂಭಾಗವು ಚಂದ್ರಿಕೋದ್ಗಾರ (ಬೆಳದಿಂಗಳ ಚಿಲುಮೆ) ಎಂದು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಅತ್ರಿಯ ಕಣ್ಣುಗಳಿಂದ ಜನ್ಮಪಡೆದ ಚಂದ್ರನು ಅದೇ ಚಂದ್ರಿಕೋದ್ಗಾರದಲ್ಲಿ ಘೋರವಾದ ತಪಸ್ಸನ್ನಾಚರಿಸಿ ಕಾಂತಿಯುಕ್ತನಾದನು. ಇಲ್ಲಿ ಮಂಗಳಾಂಗನಾದ ಶ್ರೀ ಸೋಮನಾಥ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನ ದೇವನಿರುವನು. ಆತನು ಮೂರುಲೋಕಗಳ ಕಗ್ಗತ್ತಲ ರೂಪವಾದ ಸಂಸಾರದಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಿಸುವನು. ಚಂದ್ರಿಕಾಮೃತವನ್ನು ಪಾನಪಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ತುಂಬ ಕುಡಿಯುತ್ತ ಇಪ್ಪತ್ತ ಏಳು ನಕ್ಷತ್ರಶಕ್ತಿಗಳಿಂದ ಸುತ್ತುವರೆದವನಾಗಿ ಸತತವಾಗಿ ಪರಿಪೂರ್ಣವಾದ ತನ್ನ ಆಕಾರವನ್ನು ಪಡೆದು ಕಲಂಕರಹಿತವಾದ ಭಗವಾನ್ ಚಂದ್ರನು ಅಲ್ಲಿ ಚಂದ್ರಿಕೋದ್ಗಾರದಲ್ಲಿ ಲಲಿತಾದೇವಿಯ ಜಪ, ಧ್ಯಾನಗಳನ್ನು, ಸ್ತೋತ್ರಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ನೂರಾರು ಪೂಜಾ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತ ಅಶ್ವಿನೀ ಮೊದಲಾದ ನಕ್ಷತ್ರಗಳೊಂದಿಗೆ ಕಾಲಯಾಪನೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿರುವನು. ತಾರಾ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನ ಸಹಸ್ರಾರು ಸಂಖ್ಯೆಯ ಇತರ ಶಕ್ತಿಗಳು ಅವನ ಬಳಿಯಲ್ಲೇ ನೆಲೆಸಿರುವರು. ಆ ಪ್ರಕೋಷ್ಠವು ಅವರಿಂದ ತುಂಬಿಕೊಂಡಿದೆ. 266-273

ಹೀಗೆ ಇಪ್ಪತ್ತಮೂರನೆ ಕೋಟೆ.

15 b/1 ಈ ಸೂರ್ಯಬಿಂಬಮಯವಾದ ಕೋಟೆಯ ಹಾಗೂ ಅದರ ಮುಂಭಾಗದಲ್ಲಿರುವ ಚಂದ್ರಬಿಂಬಮಯವಾದ ಕೋಟೆಯ ನಡುವಿನ ಇಪ್ಪತ್ತ ಮೂರನೆಯ ಅಂಕಣದಲ್ಲಿ ಅಶ್ವಿನಿ ಮೊದಲಾದ ತನ್ನ ಪತ್ನಿಯರಿಂದೊಡಗೂಡಿದ ಹಾಗೂ ಅಸಂಖ್ಯವಾದ ತಾರಾಗಣಗಳೊಂದಿಗಿರುವ ಸೋಮನಾಥನು ಕೊಠಡಿಯನ್ನು ಕಾಪಾಡುತ್ತ ಇದ್ದಾನೆ.

16 a

ಚಂದ್ರಬಿಂಬಮಯವಾದ ಇಪ್ಪತ್ತನಾಲ್ಕನೆ ಕೋಟೆಯಲ್ಲಿರುವ ರತಿ ಮೊದಲಾದ ಸ್ತ್ರೀಯರೊಂದಿಗಿರುವ ಮನ್ಮಥನ ಧ್ಯಾನ, ಲಲಿತೋಪಾಖ್ಯಾನದಲ್ಲಿ

ಚಂದ್ರ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನ ಕೋಟೆಯ ಏಳು ಯೋಜನಗಳ ದೂರದಲ್ಲಿ ಶೃಂಗಾರವೆಂಬ ಹೆಸರಿನ ಕೋಟೆಯಿದೆ. ಅದು ನಾಲ್ಕು ಯೋಜನಗಳಷ್ಟು ಎತ್ತರವಾಗಿದೆ. ಅದು ಶೃಂಗಾರದ ಆಕೃತಿಗೆ ತಕ್ಕಂತ ರೂಪವುಳ್ಳ ಕೌಸ್ತುಭಗಳಿಂದ ನಿರ್ಮಿತವಾಗಿದೆ. ಆ ಕೋಟೆಯ ನಡುವಿನ ಭೂಭಾಗವೆಲ್ಲ ಮಹಾಶೃಂಗಾರರೂಪದ ಪರಿಖ (ಕಂದಕ)ವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಶೃಂಗಾರರಸಪೂರ್ಣವಾದ ಕೋಟೆಯ ಸುತ್ತಿನಲ್ಲಿ ನಾನಾ ಭೂಷಣಗಳಿಂದ ಅಲಂಕೃತರಾದ ಶೃಂಗಾರಶಕ್ತಿಗಳಿವೆ. ಸಾವಿರಾರು ದೋಣಿಗಳ ಸಹಾಯದಿಂದ ಸಂಚಾರ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಮದದಿಂದ ಗರ್ವಿಷ್ಠರಾಗಿರುವ ಈ ಶಕ್ತಿಗಳು ಅಲ್ಲಿ ದೋಣಿಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿರುವ ಮದವಿಹ್ವಲನಾದ ಪುಷ್ಪಾಯುಧ(ಕಾಮ)ನನ್ನು ಸಮೀಪದಲ್ಲಿದ್ದು ಸೇವೆ ಮಾಡುವರು. ಆತನು ಲಲಿತಾದೇವಿಯ ಆಜ್ಞಾಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತ ವಿಶ್ವವನ್ನು ಸಮ್ಮೋಹನಗೊಳಿಸುವ ಶಕ್ತಿಯುಳ್ಳ ಬಾಣಗಳಿಂದ ಎಲ್ಲ ಲೋಕಗಳನ್ನು ಮೋಹನಗೊಳಿಸುತ್ತಾನೆ. ಇವನನ್ನು ಎಂಟು ಬಾಹುಗಳುಳ್ಳವನನ್ನಾಗಿ ರಚಿಸಬೇಕು. ಶಂಖ, ಪದ್ಮ, ಬಿಲ್ಲು, ಬಾಣಗಳನ್ನು ಹಸ್ತಗಳಲ್ಲಿ ಧರಿಸಿ ಶೋಭಿತನಾಗಿರಬೇಕು. ಅವನು ಮದದಿಂದ ಹೊಳೆಯುವ ಕಣ್ಣುಗಳುಳ್ಳವನು. ಹೊಳೆಯುವ ಕಾಂತಿಯನ್ನುಳ್ಳ, ರೂಪದಿಂದ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಸೆಳೆಯುವ ರತಿ, ಪ್ರೀತಿ, ಶಕ್ತಿ ಹಾಗೂ ಭೇದಶಕ್ತಿ ಎಂಬ ನಾಲ್ವರು ಪತ್ನಿಯರು ಅವನನ್ನು ಸುತ್ತುವರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಅವನ ನಾಲ್ಕು ಹಸ್ತಗಳು ಹೆಂಡಂದಿರ ಸ್ತನಗಳ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿವೆ. ಅವನ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಸಮ್ಮೋಹಿತರಾದ ಸುರರು, ಸಿದ್ಧರು, ನರರು ಹಾಗೂ ಅಸುರರು ಆ ಮಹಾಪದ್ಮಾಟವೀ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಹೋಗಲು ಶಕ್ತರಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮುನಿಯೆ, ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿ ನಿರ್ಮಲಮನಸ್ಸಿನ ಬ್ರಹ್ಮಾವಿಷ್ಣುಮಹೇಶ್ವರುಗಳು ಅವಳ (ಲಲಿತಾದೇವಿ) ಆಜ್ಞೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿ ಮಹಾಪದ್ಮಾಟವಿಗೆ ಹೋಗುವರು. ಸಂಸಾರಿಗಳು, ಮೋಹದಿಂದ ಕುರುಡಾದವರು, ಅತಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಕಲ್ಪವಿಚಾರವನ್ನುಳ್ಳವರು. ಅಜ್ಞಾನ ತುಂಬಿದ ಪುರುಷರು, ವಿಕಲ್ಪದ ಅಬ್ಬರದಿಂದ ಕಲುಷಿತರಾದವರು, ಅತಿ ನಿಬಿಡವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಾದ ವ್ಯಾಮೋಹವುಳ್ಳ ಜ್ಞಾನಿಗಳೂ ವಿಶೇಷವಾದ ಮೋಹವನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡಬಲ್ಲ ಮಹಾಶೃಂಗಾರಕಂದಕವನ್ನು ದಾಟಿ ಹೋಗಲು ಸಮರ್ಥರಾಗಿಲ್ಲ. ಈ ಮಹಾಶೃಂಗಾರಪರಿಖೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಯು ಸ್ಮರ. 274-285

ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಇಪ್ಪತ್ತನಾಲ್ಕನೆ ಕೋಟೆ.

16 a/1 ಈ ಚಂದ್ರಬಿಂಬಮಯವಾದ ಕೋಟೆಯ ಹಾಗೂ ಇದರ ಮುಂದಿರುವ ಶೃಂಗಾರಮಯವಾದ ಕೌಸ್ತುಭಮಣಿಗಳಿಂದ ರಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಕೋಟೆಯ ನಡುಭಾಗದ ಇಪ್ಪತ್ತನಾಲ್ಕನೆಯ ಪ್ರಕೋಷ್ಠದ ಶೃಂಗಾರಪರಿಧಿಯಲ್ಲಿ ವಿಚಿತ್ರವಾದ ನೌಕೆಯನ್ನೇರಿ ರತಿ ಮೊದಲಾದ ಸ್ತ್ರೀಯರೊಂದಿಗಿರುವ ಪಂಚಬಾಣ(ಕಾಮ) ರಕ್ಷಕನಾಗಿರುತ್ತಾನೆ.

ಚಿಂತಾಮಣಿಮಹಾಗೃಹಕ್ಷೆದ ವಾಯುಭಾಗ(ವಾಯವ್ಯ ದಿಕ್ಕು)ದಲ್ಲಿರುವ ಕಮಲವನದಲ್ಲಿ ಮಂತ್ರಿಣಿಯ ಗೇಯಚಕ್ರ
17 b ಮಹಾರಥವಿದೆ. ಚಿಂತಾಮಣಿಮಹಾಗೃಹದ ರುದ್ರಭಾಗ(ಈಶಾನ್ಯದಿಕ್ಕು)ದ ಕಮಲವನದಲ್ಲಿ ದಂಡನಾಥಾದೇವಿಯ ಒಲವಿನ ಕಿರಿಚಕ್ರವೆಂಬ ಮಹಾರಥವಿದೆ. ಈ ಮೂರು ರಥಗಳು ಸಂಪೂರ್ಣವಾದ ಶ್ರೀಪುರಗಳ ಸಾಲುಗಳಲ್ಲಿ ಸಮಾನವೆಂದು ತಿಳಿಯಬೇಕು. ಅಲ್ಲಿನ ದೇವತೆಗಳು ಈ ರೀತಿ ಇವೆ.

ಎಲೈ ಕುಂಭಜನ್ಮನಾದ ಅಗಸ್ತ್ಯನೆ, ದಕ್ಷಿಣ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಅಗ್ನಿಕುಂಡವನ್ನು ಆರಂಭಿಸಿ, ಗಾಯತ್ರಿ, ಭಯಂಕರ, ಘೃಣಿ, ಓಂಕಾರಗಾಯತ್ರೀ, ತುರ್ಯಾಗಾಯತ್ರೀ, ಚಕ್ಷುಷ್ಮತೀ, ಗಂಧರ್ವರಾಜರ ಪರಿಷತ್, ರುದ್ರ, ತಾರಾ, ಅಂಬಿಕಾ ಹಾಗೂ ಹರಿ ಇವರುಗಳು ಆಲಯವನ್ನು(ನಿವಾಸ) ರಚಿಸಿರುವರು. ಹರಿಯ ನಿವಾಸವನ್ನು ಆರಂಭಿಸಿ ಮಹಾಗಣಪತಿ, ಶಿವ, ಮೃತ್ಯುಂಜಯೇಶ, ಧಾರಣಾ, ಸರಸ್ವತಿ, ಮಾತೃಕಾ, ಸಂಪದೀಶೀ, ಕಾಲಸಂಕರ್ಷಣೀ, ಶ್ರೀಮಹಾಶಂಭುನಾಥ, ಪರಾಂಬಾ, ಬಾಲಾ, ಅನ್ನಪೂರ್ಣಾ, ಹಯಾರೂಢಾ, ಶ್ರೀಪಾದುಕಾದೇವೀ, ಲಘುಶ್ಯಾಮಾ, ವಾಗ್ವಾದಿನೀ, ನಕುಲಾ ಮತ್ತು ಶ್ಯಾಮಾ ಇವರುಗಳು ಪಶ್ಚಿಮ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ನಿವಾಸಮಾಡಿರುವರು. ಶ್ಯಾಮಾಂಬೆಯ ನಿವಾಸವನ್ನು ಆರಂಭಿಸಿ ಕ್ರಮವಾಗಿ ಉನ್ಮತ್ತ ಭೈರವಿ, ಸ್ವಪ್ನಕ್ರೀಡಾಪರಾ, ತಿರಸ್ಕರಣಿಕಾಪರಾ, ಪಂಚಮೀಪರಾ, ಶ್ರೀಮೂರ್ತಿ, ಶ್ರೀಪಾದುಕಾ ಎಂಬುದಾಗಿ ಈ ಷಡಾಮ್ನಾಯದೇವಿಯರು (ಆರು ಶಾಸ್ತ್ರಗಳ ಪ್ರಮುಖದೇವಿಯರು) ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ನಿವಾಸಮಾಡಿರುವರು. ಶಂಕರನು(ಈಶ್ವರನು) ಷಡಾಮ್ನಾಯಸಾಗರ(ಆರುಶಾಸ್ತ್ರಗಳೆಂಬ ಸಮುದ್ರ)ದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದ ಎಲ್ಲಾ ವಿದ್ಯೆಗಳು ಮಹಾಪದ್ಮಾಟವೀಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಇರುವುವು. ಸಮುದ್ರವನ್ನು ಕುಡಿದವನೆ (ಅಗಸ್ತ್ಯನೆ), ಚಿಂತಾಮಣಿಮಹಾಗೃಹದ ಪೂರ್ವದ್ವಾರದ ದಕ್ಷಿಣಪಾರ್ಶ್ವಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮಂತ್ರಿನಾಥನ ದೊಡ್ಡದಾದ ಗೃಹವಿದೆ. ವಾಮಭಾಗದಲ್ಲಿ ದಂಡನಾಥಾದೇವಿಯ ರತ್ನನಿರ್ಮಿತಭವನವಿದೆ. ಅರ್ಘ್ಯಸ್ಥಾನದ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಬ್ರಹ್ಮವಿಷ್ಣುಮಹೇಶ್ವರರ ನಿವಾಸಗಳಿವೆ. ಅವುಗಳು ರತ್ನಗಳ ಕಾಂತಿಗಳಿಂದ ಸಮಸ್ತ ದಿಕ್‌ಚಕ್ರವನ್ನು ಹೊಳೆಯುವಂತೆ ಮಾಡಿವೆ.

ತಪೋಧನನೆ, ಈ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಶ್ರೀರಶ್ಮಿಮಾಲಾದೇವಿಯ(ಕಿರಣಮಾಲೆಗಳಿಂದ ಪ್ರಕಾಶಿಸುವವಳು) ಮಣಿನಿರ್ಮಿತವಾದ ಮಹಾನಿವಾಸಗಳು ಎತ್ತರವಾದ ಬಾವುಟಗಳು(ಧ್ವಜ, ಪತಾಕಾ) ಹಾಗೂ ಕೋಟೆಗಳು ಮತ್ತು ಉದ್ಯಾನಗಳಿಂದ ಕೂಡಿವೆ.
286-346

ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಇಪ್ಪತ್ತ ಐದನೆ ಕೋಟೆ.

ಈ ಶೃಂಗಾರಪೂರ್ಣವಾದ ಕೋಟೆಯ ಹಾಗೂ ಮುಂದಿರುವ ಚಿಂತಾಮಣಿಗೃಹದ ಗೋಡೆಯ(ಪ್ರಾಕಾರ) ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿರುವ ಇಪ್ಪತ್ತಐದನೆ ಪ್ರಕೋಷ್ಠ(ಕೋಣೆ)ದಲ್ಲಿ ಮಹಾಪದ್ಮಾಟವಿಯು ಇರುವುದು. ಕಪ್ಪು ಕಬ್ಬಿಣ(ಕರ್ಬೊನ್ನು)ದ ಮೊದಲಕೋಟೆಯನ್ನು ಆರಂಭಿಸಿ ಈ ಶೃಂಗಾರಪೂರ್ಣವಾದ ಕೋಟೆಯವರೆಗೆ ನಾಲ್ಕು ದಿಕ್ಕುಗಳು ಸೇರಿಕೊಂಡು ಇಪ್ಪತ್ತ ಐದು ಕೋಟೆಗಳಿಗೆ ನೂರು ಗೋಪುರಗಳಿವೆ. ಈ ಪ್ರಾಕಾರದ ಮಹಾ ಪದ್ಮಾಟವಿಯಲ್ಲಿರುವ ಪದ್ಮಗಳು ಮಹಾಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಸತತವಾಗಿ ಅರಳಿರುತ್ತವೆ. ಹಾಗೂ ವಿಚಿತ್ರವಾದ ಸುಗಂಧದಿಂದ ಕೂಡಿರುತ್ತವೆ. ಈ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಇರುವ ಪದ್ಮಾಟವಿಯಲ್ಲಿ ದೇವಿಯ ಅರ್ಘ್ಯ, ಪೂಜಾ, ಪಾದ್ಯ ಮೊದಲಾದ ಉಪಚಾರಗಳಿಗೆ ಯೋಗ್ಯವಾದ ಅರ್ಘ್ಯಪಾತ್ರೆಗಳು ದಿವ್ಯಾಮೃತದಿಂದ ತುಂಬಿವೆ. ಈ ಅರ್ಘ್ಯಪಾತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ರವಿಕಲಾ ೧೨, ಚಂದ್ರಕಲಾ ೧೬, ಅಗ್ನಿಕಲಾ ೧೦, ವಿಷ್ಣುಕಲಾ ೧೦, ರುದ್ರಕಲಾ ೧೦, ಬ್ರಹ್ಮಕಲಾ ೧೦, ಈಶ್ವರಕಲಾ ೪, ಸದಾಶಿವಕಲಾ ೧೬ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನ ೮೮ ಕಲಾದೇವತೆಗಳು ಸಣ್ಣ ದೋಣಿಗಳನ್ನೇರಿ ದೇವಿಯ ಪಾದಧ್ಯಾನದಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿಪಡೆದುಕೊಂಡವರಾಗಿ ಸಂಚರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಆದಿದಂಪತಿಗಳಿಗೆ ಔಪಾಸನಕ್ಕೆ

18a ಅರ್ಹವಾದ ಒಂದು ಯೋಜನ ವಿಸ್ತಾರವುಳ್ಳ ಇದೇ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಚಿದಗ್ನಿಕುಂಡವಿದೆ. ಈ ಪದ್ಮಾಟವಿಯಲ್ಲೇ ನೈಋತ್ಯ ಮೊದಲಾದ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀದೇವಿಯು ಆರೋಹಣ ಮಾಡಲು ಸೂಕ್ತವಾದ ಶ್ರೀಚಕ್ರವೆಂಬ ಹೆಸರಿನ ರಥವು ಇದೆ. ಇದು ಒಂಬತ್ತು ಪ್ರಾಕಾರಗಳಿಂದ ಕೂಡಿ ನಾಲ್ಕು ಯೋಜನಗಳಷ್ಟು ಸುತ್ತಳತೆಯ ಪರಿಮಿತಿಯಿದ್ದು ಹತ್ತು ಯೋಜನಗಳಷ್ಟು ಎತ್ತರವಿದೆ. ಇದು ವೇದಗಳನ್ನು ಚಕ್ರಗಳನ್ನಾಗಿ ಪುರುಷಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಕುದುರೆಗಳನ್ನಾಗಿ ಹೊಂದಿದ್ದು ಅನೇಕ ಕಿಂಕಿಣಿಗಳುಳ್ಳ ಧ್ವಜಗಳು ಹಾಗೂ ಮುತ್ತುಗಳ ಕೊಡೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ. ವಾಯವ್ಯಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮಂತ್ರಿಣಿಯಾದ ಶ್ಯಾಮಲಾದೇವಿಗೆ ಯೋಗ್ಯವಾದ ಗೇಯಚಕ್ರ ಎಂಬ ರಥವು ಏಳು ಅಂತಸ್ತುಗಳಿಂದ ಕೂಡಿ ಏಳು ಯೋಜನಗಳಷ್ಟು ಉನ್ನತವಾಗಿದೆ. ಈಶಾನ್ಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ದಂಡಿನೀ ಮತ್ತು ವಾರಾಹದೇವಿಯರಿಗೆ ಅರ್ಹವಾದ ಕಿರಿಚಕ್ರ ಎಂಬ ರಥವು ಐದುಕೋಟೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು ಆರು ಯೋಜನಗಳಷ್ಟು ಎತ್ತರವಾಗಿರುವುದು. ಮಂತ್ರಿಣೀ ಮೊದಲಾದ ಎಲ್ಲ ದೇವತೆಗಳ ನಿವಾಸಗಳು ನಾಲ್ಕು ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಲಾಗಿ ಇವೆ.

18 b/1 ಶ್ರೀದೇವಿಯು ಆರೋಹಣವನ್ನು ಮಾಡಲು ತಕ್ಕುದಾದ ಶ್ರೀಚಕ್ರ ಎಂಬ ರಥಕ್ಕೆ ಇರಾತ್ರಿಪುರಭೈರವಿ, ಚಾಮುಂಡಾ, ಸಂಹಾರಭೈರವಿ, ರಕ್ತಯೋಗಿನಿ, ವಲ್ಲಭಾ, ಸಾರಸಾ ಎಂಬ ಆರು ಸಾರಥಿಗಳು. ಮಂತ್ರಿಣಿಯ ಗೇಯಚಕ್ರರಥದ ಸಾರಥಿಯು ಹಸಂತಿ ಎಂಬವಳು. ದಂಡಿನಿಯ ಕಿರಿಚಕ್ರವೆಂಬ ರಥದ ಸಾರಥಿಯು ಸ್ತಂಭಿನಿಯೆಂಬವಳು.

19 a

ಚಿಂತಾಮಣಿಗೃಹದ ಗೋಡೆಯ ಸುತ್ತಲೂ ಚತುರಾಮ್ನಾಯ ರೂಪವುಳ್ಳ ನದೀಧ್ಯಾನ, ಲಲಿತೋಪಾಖ್ಯಾನದಲ್ಲಿ

ಎಲೈ ಮಹಾಮುನಿಯೆ, ಇನ್ನು ಚಿಂತಾಮಣಿ ಗೃಹವನ್ನು ಹೇಳುವೆನು ಕೇಳು. ಅದು ಶ್ರೀಪಟ್ಟಣದ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿದ್ದು ಎರಡು ಯೋಜನಗಳಷ್ಟು ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿದೆ. ಚಿಂತಾಮಣಿಗಳಿಂದ ನಿರ್ಮಿತವಾದ ಅದರ ಗೋಡೆಯು ಒಂದು ಕ್ರೋಶದಷ್ಟು ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿದೆ. ಅದರ ಮೇಲ್ಭಾಗವು ಚಿಂತಾಮಣಿ ಶಿಲೆಗಳಿಂದ ಮುಚ್ಚಲಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲಿರುವ ಆ ಗೋಡೆಯು ಕೋನಾಕಾರವಾಗಿ ಮುಚ್ಚಲ್ಪಟ್ಟು ಎತ್ತರವಾಗಿದೆ. ಗೃಹದ ಭಿತ್ತಿ (ಗೋಡೆ)ಯು ನಾಲ್ಕು ಯೋಜನಗಳಷ್ಟು ಬಾಗಿಕೊಂಡಿದೆ. ಈಗ ಅದರ ಗಾತ್ರವನ್ನು ಹೇಳುವೆನು. ಮೇಲು ಮೇಲಕ್ಕೆ ಹ್ರಾಸವನ್ನು ಹೊಂದುವ ಆ ಗಾತ್ರವು ಮೂರು ಮುಕುಟಗಳಿಂದ ಪ್ರಕಾಶಿಸುತ್ತದೆ. ಆ ಮುಕುಟಗಳು ಇಚ್ಛಾ, ಕ್ರಿಯಾ, ಜ್ಞಾನ ರೂಪವಾದುವೆಂಬುದು ಅಚ್ಚರಿಯ ವಿಷಯ. ಚಿಂತಾಮಣಿ ಗೃಹದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲವೂ ಚಿಂತಾಮಣಿಗಳಿಂದ ತುಂಬಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಅದರ ನಾಲ್ಕು ದ್ವಾರಗಳು ಅರ್ಧಕ್ರೋಶದಷ್ಟು ಉದ್ದವಾಗಿವೆ. ಎಲೈ ಮುನಿಯೆ, ಬಾಗಿಲುಗಳ ವಿಸ್ತಾರವು ನಾಲ್ಕನೆಯ ಒಂದು ಕ್ರೋಶದಷ್ಟು ಆಗಿದೆ. ಚಿಂತಾಮಣಿ ಗೃಹದ ಒಳಗಿನ ಎಲ್ಲ ದ್ವಾರಗಳಲ್ಲೂ ಲಲಿತಾದೇವಿಯ ದೇಹದ ಕೆಂಬಣ್ಣದ ಕಾಂತಿಯ ಸಾಗರಗಳು ಪಿಂಡೀಭೂತ (ಮುದ್ದೆ)ವಾಗಿವೆ. ಮಹಾಮುನಿಯೆ, ಸಾವಿರ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಬಾಲಸೂರ್ಯರ ಕಾಂತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ ಚಂದ್ರನಂತೆ ತಂಪಾಗಿರುವ ಅವುಗಳು (ದೇಹರಕ್ತಿಮೆಯ ಸಾಗರಗಳು) ಪದೇ ಪದೇ ಪ್ರವಾಹ ರೂಪವಾಗಿ ಹರಿಯುತ್ತಿವೆ. ಪೂರ್ವದ್ವಾರವು ಪೂರ್ವಾಮ್ನಾಯ ರೂಪವಾಗಿರುವುದೆಂದು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ದಕ್ಷಿಣದ್ವಾರದೇಶವು ದಕ್ಷಿಣಾಮ್ನಾಯಲಕ್ಷಣವುಳ್ಳದ್ದಾಗಿದೆ. ಪಶ್ಚಿಮದ್ವಾರದೇಶವು ಪಶ್ಚಿಮಾಮ್ನಾಯಲಕ್ಷಣವುಳ್ಳದ್ದಾಗಿದೆ. ಉತ್ತರದ್ವಾರದೇಶವು ಉತ್ತರಾಮ್ನಾಯಲಕ್ಷಣವುಳ್ಳದ್ದಾಗಿದೆ. ಮಹಾಗೃಹದ ಒಳಭಾಗದ ಗೋಡೆಯ ಮೇಲೆ ದಂಡ(ದೀಪದಂಡ) ರೂಪವಾಗಿ ಕೆತ್ತಲಾದ ಹೊಳೆಯುವ ಮಹಾರತ್ನದೀಪಗಳು ಕೋಟಿಸಂಖ್ಯೆಯ ಸೂರ್ಯರಿಗೆ ಸಮಾನವಾದ ಕಾಂತಿಯಿಂದ ಕೂಡಿವೆ. ಅವುಗಳು ಅಲ್ಲಿ ಗೃಹದ ಒಳಭಾಗವನ್ನು ಸುತ್ತಲೂ ಬೆಳಗಿಸುತ್ತಿವೆ. ಈ ಚಿಂತಾಮಣಿಗೃಹದ ವಿಸ್ತಾರವಾದ ಮಧ್ಯಭಾಗದಲ್ಲಿ ಪರಮೋಚ್ಚವಾದ ವೇದಿಕೆ(ಪೀಠ)ಯ

ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮಹಾಬಿಂದುಚಕ್ರವು ಇದೆ. ಚಿಂತಾಮಣಿಗೃಹದ ಎತ್ತರವಾದ ಗೋಡೆಯ ಹಾಗೂ ಬಿಂದುವಿನ ಮಧ್ಯ ಭೂಭಾಗವು ಭಿತ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ಅದು ಒಂದು ಕ್ರೋಶದ ದೂರದಲ್ಲಿ ಮೂರುಕ್ರೋಶದಷ್ಟಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲಿನ ಅಣಿಮಾ ಮೊದಲಾದ ಮೂರು ಕ್ರೋಶಗಳ ಸ್ಥಾನವು ಸ್ವಪ್ರಕಾಶಪೂರ್ಣವಾಗಿದೆ. ಈ ಚಿಂತಾಮಣಿಗೃಹದ ನಾಲ್ಕು
19a/1 ದ್ವಾರಗಳಲ್ಲಿ ಆಮ್ನಾಯ ರೂಪಿಗಳಾದ ನಾಲ್ಕು ನದಿಗಳಿವೆ. 347-360

ಹೀಗೆ ಚಿಂತಾಮಣಿ ಗೃಹದ ನಾಲ್ಕು ದ್ವಾರಗಳು.

ಒಂಬತ್ತನೆ ಆವರಣದಲ್ಲಿರುವ ದೇವತೆ ಮೊದಲಾದವರ ಸಮಷ್ಟಿಶ್ಲೋಕಗಳು, ಲಲಿತೋಪಾಖ್ಯಾನದಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಲಲಿತಾರ್ಚನಮಂಜರಿಯಲ್ಲಿ

19 b **ಅಗಸ್ತ್ಯ** :- ಎಲೈ ಹಯಮುಖನೇ/ಹಯಗ್ರೀವನೇ, ಚಿಂತಾಮಣಿಗೃಹವೆಂಬುದು ಯಾವ ತೆರನಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಅದಕ್ಕೆ ಆವರಣಗಳೆಷ್ಟು? ಚಿಂತಾಮಣಿ ಮಹಾಗೃಹದ ಆವರಣ ದೇವತೆಗಳು ಯಾರು ? ಆವರಣಗಳ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ರಥಗಳ ಹಾಗೂ ಆವರಣಗಳ ಪಾಲಿಕೆಯರ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು, ಅವರ ರೂಪಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ಆಯುಧಗಳನ್ನು ಹೇಳು.

ಹಯಗ್ರೀವ :- ಚಕ್ರರಾಜನ ಮಹಾನಿವಾಸವು ಚಿಂತಾಮಣಿಗೃಹವೆಂಬುದು. ಇದು ಒಂಬತ್ತು ಆವರಣಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು ಚಕ್ರರಾಜನ ರಥದಂತಿದೆ. ಒಂಬತ್ತು ಹಂತಗಳಲ್ಲಿರುವ ನವಾವರಣದೇವತೆಗಳ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಶ್ರವಣ ಮಾಡು. ನಿನಗೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಸ್ವರ(ಏಳು) ಪತ್ರ ಕಮಲವುಳ್ಳ, ಎಂಟು ಅರಗಳುಳ್ಳ, ಹದಿನಾಲ್ಕು ಅಶ್ರಗಳುಳ್ಳ, ಹತ್ತುಅರಗಳುಳ್ಳ ಪದ್ಮಗಳೆರಡು, ಎಂಟು ಅರಗಳುಳ್ಳ ಒಂದು ಪದ್ಮ, ಮೂರು ಅಶ್ರಗಳನ್ನುಳ್ಳ ಮಧ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಭೂಗ್ರಹವು? ತ್ರೈಲೋಕ್ಯಮೋಹನಚಕ್ರ, ಸರ್ವಾಶಾಪರಿಪೂರಕಚಕ್ರ, ಸರ್ವಸಂಕ್ಷೋಭಣಚಕ್ರ, ಸರ್ವಸೌಭಾಗ್ಯದಾಯಕಚಕ್ರ, ಸರ್ವಾರ್ಥಸಾಧಕಚಕ್ರ, ಸರ್ವರಕ್ಷಾಕರಚಕ್ರ, ಸರ್ವರೋಗಹರ ಚಕ್ರ, ಸರ್ವಸಿದ್ಧಿಪ್ರದಾಯಕಚಕ್ರ, ಸರ್ವಾನಂದಮಯ ಚಕ್ರವೆಂಬ ಒಂಬತ್ತನೆಯ ಚಕ್ರವು ಚಕ್ರಗಳಿಗೆಲ್ಲ ನಾಯಕ. (ಚಕ್ರಶ್ರೇಷ್ಠ). ಈ ಒಂಬತ್ತು ವಿಧವಾದ ಚಕ್ರಚಿಹ್ನೆಗಳನ್ನು ತಿಳಿದವನು ಪೂಜಕನೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುವನು. ಪ್ರಕಟಾ, ಗುಪ್ತಾ, ಗುಪ್ತತರಾ, ಸಂಪ್ರದಾಯಾ, ಕುಲೋತ್ತೀರ್ಣಾ, ನಿಗರ್ಭಾ, ರಹಸ್ಯಕಾ, ಪರಾಪರರಹಸ್ಯಾ, ಅತಿಪೂರ್ವರಹಸಾಬ ಒಂಬತ್ತು ಆವರಣಗಳ ಯೋಗಿನಿಯರು. ಈಗ ಚಕ್ರಿಣಿಯರನ್ನು ಶ್ರವಣಮಾಡು. ತ್ರಿಪುರಾ, ತ್ರಿಪುರೇಶೀ, ಸುಂದರೀ, ಪುರವಾಸಿನೀ, ಶ್ರೀ, ಮಾಲಿನೀ, ಸಿದ್ಧಾ, ಅಂಬಾ, ಮಹಾತ್ರಿಪುರಸುಂದರೀ ಈ ಒಂಭತ್ತರ ಸಮೂಹವು ಮಹಾಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ನಿವಾರಿಸುವುದು. ಇದು ವಿದ್ಯಾಸಂಕೇತದ ಸಂಜ್ಞಾರೂಪವಾಗಿದೆ. ಇದು ದೇವೀ ಸಂಪ್ರದಾಯಾನುಸಾರವಾಗಿ ಸಂಶೋಧಿಸಬೇಕಾದುದು. ಇದು ಭೋಗವನ್ನೂ ಮುಕ್ತಿಯನ್ನೂ ನೀಡುವುದು. ಮೂರು ಅಂತರಗಳಿದ್ದು ಮೊದಲು ತ್ರೈಲೋಕ್ಯಮೋಹನಚಕ್ರವಾಗಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿರುವ ಶಕ್ತಿಗಳು 'ಪ್ರಕಟ' ಎಂಬ ಹೆಸರುಳ್ಳವುಗಳು. ಈ ಶಕ್ತಿಗಳ ಪ್ರಮುಖ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿರುವವಳು ಚಕ್ರನಾಯಿಕೆಯಾದ 'ತ್ರಿಪುರಾ' ಎಂಬುವಳು. ಆ ಚಕ್ರವನ್ನು ಪಾಲಿಸುವ ಮುದ್ರೆಯು ಸಂಕ್ಷೋಭಣಾ ಎಂಬುದು. ಈ ಪ್ರಥಮಾವರಣದ ಪ್ರಥಮ ಫಲಕ(ಆಸನ, ಹಂತ)ವನ್ನು ಹತ್ತು ಸಿದ್ಧಿದೇವಿಯರು ಆಶ್ರಯಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅವರುಗಳ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ನನ್ನಿಂದ ಶ್ರವಣಮಾಡು. ಅಣಿಮಾ, ಮಹಿಮಾ, ಗರಿಮಾ, ಲಘಿಮಾ, ಈಶಿತಾ, ವಶಿತಾ, ಪ್ರಾಪ್ತಿ, ಸಿದ್ಧಿ, ಪ್ರಾಕಾಮ್ಯಾ, ಸಿದ್ಧಿಕಾ, ಭುಕ್ತಿಸಿದ್ಧಿ, ಸರ್ವಸಿದ್ಧಿ ಎಂಬ ಹತ್ತು ಉತ್ತಮವಾದ ಸಿದ್ಧಿಗಳು. ರಸಸಿದ್ಧಿ, ಮೋಕ್ಷಸಿದ್ಧಿ, ಬಲಸಿದ್ಧಿ, ಖಡ್ಗಸಿದ್ಧಿ, ಪಾದುಕಾಸಿದ್ಧಿ, ಅಂಜನಸಿದ್ಧಿ, ವಾಕ್‌ಸಿದ್ಧಿ, ಲೋಹಸಿದ್ಧಿ, ದೇಹಸಿದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಮಂತ್ರಸಿದ್ಧಿ ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಹತ್ತು ಉಪಸಿದ್ಧಿಗಳು. ಯೋಗಿಗಳಿಗೆ ಸಮ್ಮತವಾದ ಇಂತಹ ಅನೇಕ ಇತರ ಸಿದ್ಧಿಗಳಿವೆ. ಈ ದೇವಿಯರು ಚತುರ್ಬಾಹುಗಳುಳ್ಳವರು.

ಜಪಾ(ದಾಸವಾಳ) ಕುಸುಮದಂತೆ ಕಾಂತಿಯುಕ್ತರು. ಚಿಂತಾಮಣಿ, ಕಪಾಲ, ತ್ರಿಶೂಲ, ಸಿದ್ಧಕಜ್ಜಲ(ಕಾಡಿಗೆ)ವನ್ನು ಕೈಗಳಿಂದ ಧರಿಸಿಕೊಂಡು ದಯಾಪೂರ್ಣೆಯರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಯೋಗಿಗಳು ಇವರ ಸೇವೆಯನ್ನು ಮಾಡುವರು. 361-380

ಹೀಗೆ ಮೊದಲನೆ ಆವರಣದ ಪ್ರಥಮಫಲಕ (ಹಂತ).

ಮೂರು ಫಲಕಗಳಿರುವ ಭೂಪುರವೆಂಬ ತ್ರೈಲೋಕ್ಯಮೋಹನಚಕ್ರದ ಮೊದಲ ಆವರಣದಲ್ಲಿ 'ತ್ರಿಪುರಾ' ಎಂಬ ನಾಯಿಕೆಯು ಸಂಕ್ಷೋಭಿಣಿ ಎಂಬ ಮುದ್ರೆಯೊಂದಿಗೆ ಇರುವಳು. ಈ ಮೂರು ಫಲಕಗಳಲ್ಲಿ ಇರುವ ದೇವತೆಗಳಿಗೆ ಪ್ರಕಟಯೋಗಿನಿಯರೆಂದು ಹೆಸರು. ಇಲ್ಲಿ ಮೊದಲ ಫಲಕದಲ್ಲಿ ಅಣಿಮಾದಿ ಹತ್ತು ಸಿದ್ಧಿದೇವತೆಗಳು, ರಸಸಿದ್ಧಿ
20 a/1 ಮೊದಲಾದವರು ಹತ್ತು ಹಾಗೂ ಅನೇಕ ಉಪಸಿದ್ಧಿಗಳೂ, ಸಿದ್ಧಿದೇವತೆಗಳೂ ಇವೆ. ಈ ಅಣಿಮಾ ಮೊದಲಾದ ದೇವತೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದರ(ಒಂದು ದೇವತೆಯ)ಚಿತ್ರವನ್ನು ಲಕ್ಷಣಕ್ಕಾಗಿ ಬರೆದಿದೆ.

ಮೊದಲನೆ ಆವರಣದ ಎರಡನೇ ಫಲಕದಲ್ಲಿರುವ ದೇವತೆಗಳು,
ಲಲಿತೋಪಾಖ್ಯಾನದಲ್ಲಿ

ಆ ಪರ್ವ(ಹಂತ/ಫಲಕ) ಮೇಲ್ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಬ್ರಾಹ್ಮೀ ಮೊದಲಾದ ಅಷ್ಟಸಿದ್ಧಿಗಳಿರುವರು. ಬ್ರಾಹ್ಮೀ, ಮಾಹೇಶ್ವರೀ,
20 b/1 ಕೌಮಾರೀ, ವೈಷ್ಣವೀ, ವಾರಾಹೀ, ಮಾಹೇಂದ್ರೀ , ಚಾಮುಂಡಾ (ಏಳನೆಯವಳು). ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀ (ಎಂಟನೆಯವಳು). ಇವರು ದ್ವಿಭುಜರು ಹಾಗೂ ಕೆಂಬಣ್ಣದ ಶರೀರದವರು. ಕಪಾಲವನ್ನು ಕಮಲವನ್ನು ಧರಿಸಿರುವ ಇವರು ಕೆಂಬಣ್ಣದ ವಸ್ತ್ರವನ್ನು ಉಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ. ಅಥವಾ ಕೆಲವರು ಬೇರೊಂದು ಪ್ರಕಾರದಿಂದ ಧ್ಯಾನವನ್ನು ಹೇಳುವರು. ಬ್ರಹ್ಮನೇ ಮೊದಲಾದವರ ರೀತಿಯ ದೇಹವುಳ್ಳವರು, ಬ್ರಹ್ಮನೇ ಮೊದಲಾದವರ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಆಯುಧವುಳ್ಳವರು, ಅವರೇ ಬ್ರಹ್ಮನೇ ಮೊದಲಾದವರ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ಲಕ್ಷಣವನ್ನು ಧರಿಸುವವರೆಂದು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಬ್ರಹ್ಮಾದಿಗಳ ಸದೃಶವಾದ ಧ್ಯಾನವು 'ನೃಸಿಂಹಪ್ರಾಸಾದ' ದನುಗುಣವಾಗಿಯೂ ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀ ಧ್ಯಾನವು ಚಂಡೀ ಕಲ್ಪದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ ರೀತಿ ಯಿಂದಲೂ ಇರುತ್ತದೆ. 381-384

ಹೀಗೆ ಮೊದಲ ಆವರಣದ ಎರಡನೆ ಫಲಕ.

ಬ್ರಾಹ್ಮೀ ಮೊದಲಾಗಿ ಈ ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀ ಸಮೇತರಾದ ಎಂಟು ಸಿದ್ಧಿಗಳ ಧ್ಯಾನವು ಲಲಿತೋಪಾಖ್ಯಾನದ ರೀತಿಯಾಗಿ ಒಂದೇ ವಿಧವಾಗಿದೆ. ನೃಸಿಂಹಪ್ರಾಸಾದ ಮತ್ತು ಚಂಡೀಕಲ್ಪದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವಂತೆ ಇನ್ನೊಂದು ಪ್ರಕಾರದ ಧ್ಯಾನವನ್ನೂ ಬರೆಯಲಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಲಲಿತೋಪಾಖ್ಯಾನಧ್ಯಾನದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪ್ರತಿಮೆ(ಚಿತ್ರ)ಯನ್ನು ಬರೆಯಲಾಗಿದೆ.

ಮೊದಲನೆ ಆವರಣದಲ್ಲಿ ಮೂರನೆಯ ಫಲಕದಲ್ಲಿರುವ ಹತ್ತು
ಮುದ್ರಾದೇವತೆಗಳು, ಲಲಿತೋಪಾಖ್ಯಾನದಲ್ಲಿ

ಅದರ (ಪ್ರಥಮಾವರಣ) ಎತ್ತರದ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಹೊಂದಿದ ಮುದ್ರಾದೇವಿಯರು ಇರುವರು. ಕಮಲದಂತೆ ಕಾಂತಿಯುಳ್ಳ ಹಸ್ತಗಳಿಂದ ಅವರು ಮುದ್ರೆಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ದಾಳಿಂಬದ ಹೂವಿನಂತೆ ಅವರ ವರ್ಣ.

ಪೀತಾಂಬರಗಳಿಂದ ಚಿತ್ತಾಕರ್ಷಕರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಚತುರ್ಭುಜರು. ಎರಡು ಹಸ್ತಗಳಲ್ಲಿ ಚಕ್ರ ಮತ್ತು ಚಾಕುವನ್ನು ಧರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಮದದಿಂದಾಗಿ ಕೆಂಬಣ್ಣದಿಂದ ಕೂಡಿದ ಅವರು ಚಂಚಲಾಕ್ಷಿಯರು. ನೀನು ನನ್ನಿಂದ ಅವರ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು
20 b ಶ್ರವಣ ಮಾಡು. ಸರ್ವಸಂಕ್ಷೋಭಿಣೀ, ಸರ್ವವಿದ್ರಾವಿಣೀ, ಸರ್ವಾಕರ್ಷಣೀ, ಸರ್ವವಶಂಕರೀ, ಸರ್ವೋನ್ಮಾದಿನೀ, ಸರ್ವಮಹಾಂಕುಶಾ, ಸರ್ವಖೇಚರೀ, ಸರ್ವಬೀಜಾ, ಸರ್ವಯೋನಿ, ಸರ್ವತ್ರಿಖಂಡಿಕಾ, ಎಲೈ ವಿಪ್ರನೇ, ಹೀಗೆ ಹತ್ತು ಮುದ್ರಾದಿ ದೇವತೆಗಳನ್ನು ಹೇಳಿರುವೆನು. 385-389

ಹೀಗೆ ಮೊದಲನೆ ಆವರಣದ ಮೂರನೆ ಫಲಕ.

ಸರ್ವಸಂಕ್ಷೋಭಿಣಿ ಮೊದಲಾದ ಈ ಹತ್ತು ಮುದ್ರಾದೇವತೆಗಳು. ಮುದ್ರಾದೇವಿಯರು ಈ ಭೂವಾಸದ ಮೂರು ಹಂತಗಳಿರುವ ತ್ರೈಲೋಕ್ಯಮೋಹನಚಕ್ರದ ಪ್ರಥಮಾವರಣದ ಮೂರನೆ ಫಲಕದಲ್ಲಿರುತ್ತಾರೆ. ಹತ್ತು ಮುದ್ರಾದೇವಿಯರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮುದ್ರಾದೇವಿಯ ಪ್ರತಿಮೆಯನ್ನು ಮಾತ್ರ ಬರೆಯಲಾಗಿದೆ.

ಈ ತ್ರೈಲೋಕ್ಯಮೋಹನ ಚಕ್ರದ ಒಳಭಾಗದಲ್ಲಿ ಅಣಿಮಾದಿಗಳು ಪೂರ್ವ ಮೊದಲಾದ ದಿಕ್ಕುಗಳಲ್ಲಿ ಮಂದಿರಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿಕೊಂಡಿರುವರು. ಅವರು ಸಿದ್ಧಿ, ಬ್ರಾಹ್ಮಿ ಮೊದಲಾದ ಮುದ್ರೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವರು. ಇವರುಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟ ಶಕ್ತಿಗಳೆಂದು ಹೇಳುವರು. 390

21 a ಈ ಮೂರನೆಯ ಫಲಕ(ಪೀಠ)ದಲ್ಲಿರುವ ರೂಪ ದೇವತೆಗಳು ಪ್ರಕಟಯೋಗಿನಿಗಳೆಂದು ಹೆಸರುಳ್ಳವರು. ಈ ಮೂರು ಫಲಕಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ತ್ರೈಲೋಕ್ಯಮೋಹನಚಕ್ರವು ಪ್ರಥಮಾವರಣದಲ್ಲಿದೆ. ಈ ಚಕ್ರದ ಹಾಗೂ ಎರಡನೇ ಆವರಣರೂಪವಾದ 'ಸರ್ವಾಶಾಪರಿಪೂರಕ' ಎಂಬ ಹೆಸರಿನ ಚಕ್ರದ ನಡುವಿನ 'ವೃತ್ತತ್ರಯ' ಎಂಬ ಹೆಸರಿನ ಮೂರು ರೇಖೆಗಳು ಮೆಟ್ಟಿಲುಗಳಂತೆ ಇವೆ. ಇದು ರೇಖಾಕ್ರಮದಲ್ಲೇ ಅಂತರ್ಭಾವವನ್ನು ಹೊಂದುವುದು. ಒಂಬತ್ತು ಪರ್ವ(ಗಂಟು, ಹಂತ)ದ ಚಕ್ರಾವರಣಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಅಂತರ್ಭಾವವನ್ನು ಹೊಂದುವುದಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ದೇವತೆಗಳೂ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಚಕ್ರಸ್ಥಾಪನಾಕ್ರಮದಲ್ಲಿಯೂ ನ್ಯಾಸಕ್ರಮದಲ್ಲಿಯೂ ಈ ಮೂರುವೃತ್ತಗಳು ಅಂತರ್ಭಾವವನ್ನು ಹೊಂದುವುವು.

ಎರಡನೆ ಆವರಣದಲ್ಲಿರುವ ದೇವತೆಗಳು, ಲಲಿತೋಪಾಖ್ಯಾನದಲ್ಲಿ

ಇನ್ನೊಂದು ಮುದ್ರೆಯ ಮೇಲ್ಭಾಗದಲ್ಲಿ 'ಸರ್ವಾಶಾಪೂರಕ' ಎಂಬ ಹೆಸರನ್ನುಳ್ಳ ನಿತ್ಯಾಕಲಾಚಕ್ರವು ಇದೆ. ಇಲ್ಲಿ ತ್ರಿಪುರೇಶಿ (ತ್ರಿಪುರಸುಂದರಿ) ಚಕ್ರಿಣಿ (ಈ ಚಕ್ರದ ನಾಯಿಕೆ). ಈ ಚಕ್ರದ ಪಾಲನೆಯನ್ನು ಮಾಡುವವಳು 'ಮುದ್ರಾದ್ರಾವಿಣಿಕಾ' ಎಂಬುವಳು. ಎರಡನೆಯ ಆವರಣದಲ್ಲಿರುವ ಇವರು 'ಗುಪ್ತಾ' ಎಂಬ ಹೆಸರುಗಳಿಂದ ನಿರ್ದಿಷ್ಟರಾಗಿರುವರು. 'ಗುಪ್ತಾ' ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿದವರ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಶ್ರವಣಮಾಡು.

ಕಾಮಾಕರ್ಷಣಿಕಾ, ಬುದ್ಧ್ಯಾಕರ್ಷಣಿಕಾ (ಕಲಾ), ಅಹಂಕಾರಾಕರ್ಷಣಿಕಾ, ಶಬ್ದಾಕರ್ಷಣಿಕಾ (ಕಲಾ), *(ಸ್ಪರ್ಶಾಕರ್ಷಣಿಕಾ, ರೂಪಾಕರ್ಷಿಣಿಕಾ) ರಸಾಕರ್ಷಣಿಕಾ ನಿತ್ಯಾ, ಗಂಧಾಕರ್ಷಣಿಕಾ (ಕಲಾ) - ಚಿತ್ತಾಕರ್ಷಣಿಕಾ(ನಿತ್ಯಾ), ಧೈರ್ಯಾಕರ್ಷಣಿಕಾ(ಕಲಾ), ಸ್ಮೃತ್ಯಾಕರ್ಷಣಿಕಾ(ನಿತ್ಯಾ), ನಾಮಾಕರ್ಷಣಿಕಾ (ಕಲಾ), ಬೀಜಾಕರ್ಷಣಿಕಾ(ನಿತ್ಯಾ),

* ಲಲಿತೋಪಾಖ್ಯಾನದ ಪ್ರಕಾರ ಮುಂದಿನ ಈ ಎರಡು ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಆತ್ಮಾಕರ್ಷಣಿಕಾ(ಕಲಾ), ಅಮೃತಾಕರ್ಷಣಿ(ನಿತ್ಯಾ), ಶರೀರಾಕರ್ಷಣೀ ಹೀಗೆ ಹದಿನಾರು ಚಂದ್ರಕಲಾಸ್ವರೂಪಿಣಿಯರಾದವರು ಶಕ್ತಿಗಳೆಂದು ಹೆಸರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಪ್ರವಾಳದ ಬಳ್ಳಿಯಂತೆ (ಕೆಂಬಣ್ಣದ ರತ್ನಲತಾ) ಇರುವ ಇವರು ಮತ್ತಿನಿಂದ ನಗುಮೊಗದವರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಚತುರ್ಭುಜಗಳನ್ನು ಮೂರು ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದು ಕಿರೀಟದ ಮೇಲೆ ಅರ್ಧಚಂದ್ರಾಕೃತಿಯನ್ನು ಧರಿಸಿ ಬೆಳಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ದಿವ್ಯವಾದ ಕಾಂತಿಯನ್ನುಳ್ಳ ಈ ಶಕ್ತಿಗಳು ಬಿಲ್ಲು, ಬಾಣ, ಗುರಾಣಿ ಹಾಗೂ ಖಡ್ಗಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿರುವರು. 391-398

ಹೀಗೆ ಎರಡನೆ ಆವರಣ.

21 a/1 ಸರ್ವಾಶಾಪರಿಪೂರಕವೆಂಬ ಎರಡನೆ ಆವರಣದ ನಿತ್ಯಕಲಾಂತರದ ಷೋಡಶಾರದಲ್ಲಿ (ಹದಿನಾರು ಪಟ್ಟಿಗಳಿರುವ ಚಕ್ರ) ತ್ರಿಪುರೇಶಿಯೆಂಬ ಚಕ್ರನಾಯಿಕೆಯು 'ದ್ರಾವಿಣಿ' ಎಂಬ ಮುದ್ರೆಯೊಡಗೂಡಿರುವಳು. ಈ ಹದಿನಾರು ಆವರಣ ದೇವತೆಗಳು ಕೂಡಾ ಗುಪ್ತಯೋಗಿನಿಗಳೆಂಬ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವರು. ಎಲ್ಲರೂ ಒಂದೇ ರೂಪವನ್ನು ಪಡೆದವರೆಂದು ಒಂದು ಪ್ರತಿಮೆಯನ್ನು ಮಾತ್ರ ಬರೆಯಲಾಗಿದೆ.

ಮೂರನೆ ಆವರಣದಲ್ಲಿರುವ ದೇವತೆಗಳು, ಲಲಿತೋಪಾಖ್ಯಾನದಲ್ಲಿ

21 b ನಿತ್ಯಾಕಲಾಂತರದ ಮೇಲ್ಭಾಗದಲ್ಲಿ 'ಸರ್ವಸಂಕ್ಷೋಭಣ' ಎಂಬ ಚಕ್ರವಿದೆ. ಆ ಚಕ್ರವನ್ನು ಪಾಲನೆ ಮಾಡುವ ಮುದ್ರಾದೇವಿಯು 'ಆಕರ್ಷಣಿಕಾ' ಎಂಬುವಳು. ಚಕ್ರದ ಅಧಿಷ್ಠಾನ ದೇವತೆಯು ಸುಂದರಿಯೆಂಬುದಾಗಿ ತಿಳಿಯಬೇಕು. ಸಂಧ್ಯಾಕಾಲದಲ್ಲಿ ಉರಿಯುವ ದೀಪದಂತಿರುವ (ಅಂಥ ಪ್ರಕಾಶವುಳ್ಳ) ಚಕ್ರಗೃಹದ ಮೂರನೆ ಹಂತದಲ್ಲಿ ವಾಸಮಾಡುವವಳು 'ಗುಪ್ತತರಾ' ಎಂಬ ಹೆಸರುಳ್ಳವಳು. ಇಲ್ಲಿ ಎಂಟು ಅನಂಗಶಕ್ತಿಗಳಿವೆ. ಅವುಗಳ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ನನ್ನಿಂದ
21 b/1 ಶ್ರವಣಮಾಡು. ಅನಂಗಕುಸುಮಾ, ಅನಂಗಮೇಖಲಾ, ಅನಂಗಮದನಾ, ಮದನಾತುರಾ, ಅನಂಗರೇಖಾ, ಅನಂಗವೇಗಾ, ಅನಂಗಾಂಕುಶಾ, ಅನಂಗಮಾಲಿನೀ ಎಂಬ ಈ ಎಂಟು ದೇವಿಯರು ದಾಸವಾಳದ ವರ್ಣಕಾಂತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವರು. ಇವರು ಕಬ್ಬಿನಬಿಲ್ಲು, ಹೂಬಾಣ, ಹೂವಿನ ಈಟಿ ಹಾಗೂ ಕಮಲವನ್ನು ಧರಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದು ಲಲಿತಾದೇವಿಯ ಆಜ್ಞಾಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಮಹಾಪರಾಕ್ರಮಶಾಲಿನಿಯರಾಗಿದ್ದಾರೆ. 399-404

ಹೀಗೆ ಮೂರನೆ ಆವರಣ.

'ಸರ್ವಸಂಕ್ಷೋಭಿಣಿ' ಎಂಬ ಈ ಮೂರನೆ ಆವರಣಚಕ್ರದ ನಾಗದಳದಲ್ಲಿ ತ್ರಿಪುರಸುಂದರಿಯೆಂಬ ಚಕ್ರನಾಯಿಕೆಯು 'ಸರ್ವಾಕರ್ಷಿಣಿ' ಎಂಬ ಮುದ್ರೆಯೊಡಗೂಡಿ ಇರುವಳು. ಈ ಅನಂಗಾ ಮೊದಲಾದ ದೇವತೆಗಳು 'ಗುಪ್ತತರಾ' ಎಂಬ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಾರೆ. ಎಂಟು ಮೂರ್ತಿಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದನ್ನು ಮಾತ್ರ ಲಕ್ಷಣಕ್ಕಾಗಿ ಬರೆಯಲಾಗಿದೆ.

ನಾಲ್ಕನೆ ಆವರಣದಲ್ಲಿರುವ ದೇವತೆಗಳು, ಲಲಿತೋಪಾಖ್ಯಾನದಲ್ಲಿ

ಅನಂಗಶಕ್ತ್ಯಂತರದ ಮೇಲ್ಭಾಗದಲ್ಲಿ 'ಸೌಭಾಗ್ಯದಾಯಕ' ಚಕ್ರವಿದೆ. ಈ ಪುರದಲ್ಲಿ ವಾಸಮಾಡುವ ಚಕ್ರಿಣಿಯು (ಚಕ್ರಪಾಲಿಕೆ) 'ಸರ್ವವಶ್ಯಾ' ಎಂಬ ಮುದ್ರಾದೇವಿ. ಚಿಂತಾಮಣಿ ಮಹಾಗೃಹದ ನಾಲ್ಕನೆಯ ಆವರಣದಲ್ಲಿ ಇರುವ

'ಸರ್ವಸಂಕ್ಷೋಭಿಣಿ' ಮೊದಲಾದ ಹದಿನಾಲ್ಕು ದೇವಿಯರು ಸಂಪ್ರದಾಯ ಎಂಬ ಹೆಸರನ್ನು ಹೊಂದಿದವರಾಗಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅವರುಗಳ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ನನ್ನಿಂದ ಶ್ರವಣ ಮಾಡು. ಸರ್ವಸಂಕ್ಷೋಭಿಣೀ, ಸರ್ವವಿದ್ರಾವಿಣೀ, ಸರ್ವಾಕರ್ಷಣಿಕಾ,
22 a ಸರ್ವಾಹ್ಲಾದಿನಿಕಾ, ಸರ್ವಸಂಮೋಹಿನೀ, ಸರ್ವಸ್ತಂಭನೀ, ಸರ್ವಜೃಂಭಿಣೀ, ಸರ್ವವಶಂಕರೀ, ಸರ್ವರಂಜನೀ, ಸರ್ವೋನ್ಮಾದಿನೀ, ಸರ್ವಾರ್ಥಸಾಧಿಕಾ, ಸರ್ವಸಂಪತ್ತ್ರಪೂರಿಣೀ, ಸರ್ವಮಂತ್ರಮಯೀ ಮತ್ತು ಸರ್ವದ್ವಂದ್ವಕ್ಷಯಂಕರೀ.

22 a/1 ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಕೂದಲ ರಾಶಿಯನ್ನು ಜಡೆಯಂತೆ ಮಾರ್ಪಡಿಸಿ ಕುಂಕುಮದ ತಿಲಕಗಳಿಂದ ಹೊಳೆಯುವ ಇವರು ಅತಿತೀವ್ರವಾದ ಸ್ವಭಾವದವರು. ಕಲ್ಪಾಂತದ ಅಗ್ನಿಯಂತೆ ಪ್ರಕಾಶಿಸುವರು. ಹೊಳೆಯುವ ದೇಹವುಳ್ಳ ಇವರು ಅಗ್ನಿಧನುಸ್ಸನ್ನು, ಅಗ್ನಿಬಾಣವನ್ನು, ಅಗ್ನಿರೂಪವಾದ ಖಡ್ಗವನ್ನು ಮತ್ತು 'ವಹ್ನಿಚಕ್ರ' ಎಂಬ ಹೆಸರುಳ್ಳ ಗುರಾಣಿಯನ್ನು ಧರಿಸುವರು. 405-412

ಹೀಗೆ ನಾಲ್ಕನೆ ಆವರಣ.

ಈ ಸೌಭಾಗ್ಯಚಕ್ರವೆಂಬ ಹದಿನಾಲ್ಕು ಅಡಿಗಳುಳ್ಳ ನಾಲ್ಕನೆಯ ಆವರಣದಲ್ಲಿ ತ್ರಿಪುರವಾಸಿನಿ ಎಂಬ ಚಕ್ರನಾಯಿಕೆಯು ಸರ್ವವಶ್ಯಾ ಎಂಬ ಮುದ್ರೆಯೊಡಗೂಡಿ ಇರುವಳು. ಇಲ್ಲಿರುವ ಹದಿನಾಲ್ಕು ಆವರಣದೇವತೆಗಳು ಕೂಡಾ 'ಸಂಪ್ರದಾಯಯೋಗಿನಿ'ಯರು ಎಂಬ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಹದಿನಾಲ್ಕುದೇವತೆಗಳ ರೂಪವು ಭೇದ ರಹಿತವಾದುದೆಂದು ಒಂದೇ ಲಕ್ಷಣ ಪ್ರತಿಮೆಯನ್ನು ಬರೆಯಲಾಗಿದೆ.

ಐದನೆ ಆವರಣದಲ್ಲಿರುವ ದೇವತೆಗಳು, ಲಲಿತೋಪಾಖ್ಯಾನದಲ್ಲಿ

ಅಗಸ್ತ್ಯನೆ, ಸಂಕ್ಷೋಭಿಣಿಯ ಆದಿಯಲ್ಲಿ ಮಧ್ಯದ ಮೇಲುಭಾಗದಲ್ಲಿ ಚಕ್ರಿಣಿಯು 'ಶ್ರೀ' ಎಂಬುವಳಾಗಿದ್ದಾಳೆ. ಇದು ಸರ್ವಾರ್ಥಸಾಧನಚಕ್ರ. ಈ ಚಕ್ರದ ಪರಿಪಾಲಿಕೆಯಾಗಿ ಸರ್ವೋನ್ಮಾದನಮುದ್ರೆಯಿರುವಳು. ಐದನೆಯ ಆವರಣದಲ್ಲಿರುವವರು ಕುಲೋತ್ತೀರ್ಣೆಯರೆಂದು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಸರ್ವಸಿದ್ಧಿಪ್ರದಾ, ಸರ್ವಸಂಪತ್ಪ್ರದಾ, ಸರ್ವಪ್ರಿಯಂಕರೀ, ಸರ್ವ ಮಂಗಲಕಾರಿಣೀ, ಸರ್ವಕಾಮಪ್ರದಾ, ಸರ್ವದುಃಖವಿಮೋಚಿನೀ, ಸರ್ವಮೃತ್ಯುಪ್ರಶಮನೀ, ಸರ್ವವಿಘ್ನನಿವಾರಿಣೀ, ಸರ್ವಾಂಗಸುಂದರೀ, ಸರ್ವಸೌಭಾಗ್ಯದಾಯಿನೀ ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಹೇಳಲಾಗಿರುವ ಹತ್ತುದೇವಿಯರು ದಯಾಪೂರ್ಣರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಸ್ಫಟಿಕದಂತೆ ಇರುವ ಇವರು ಕೊಡಲಿ, ಪಾಶ, ಗದೆ, ಘಂಟಾಮಣಿ ಇವುಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡಿರುವರು. ಇವರ ದೇಹವು ಉಜ್ವಲವಾಗಿದೆ. ದೇವವೈರಿಯನ್ನು ಉದ್ದೇಶಿಸಿ ಹುಬ್ಬು ಗಂಟಿಕ್ಕಿದ ಮೊಗವುಳ್ಳವರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಈ ದೇವಿಯರು ಕುಲೋತ್ತೀರ್ಣಯೋಗಿನಿಯರೆಂಬ ಹೆಸರುಗಳಿಂದ ನಿರೂಪಿತರಾಗಿದ್ದಾರೆ.
413-419

ಹೀಗೆ ಐದನೆಯ ಆವರಣದಲ್ಲಿ, ಬಹಿರ್ದಶಾರ.

22 b 'ಸರ್ವಾರ್ಥಸಾಧಕ' ಎಂಬ ಈ ಪಂಚಮ ಆವರಣದ ಚಕ್ರಕ್ಕೆ ಹೊರಭಾಗದಲ್ಲಿ ಹತ್ತು ಅರಗಳಿವೆ. ಇಲ್ಲಿ 'ತ್ರಿಪುರಶ್ರೀ' ಎಂಬ ಹೆಸರಿನ ಚಕ್ರನಾಯಿಕೆಯು ಸರ್ವೋನ್ಮಾದಿನಿ ಎಂಬ ಮುದ್ರೆಯೊಡಗೂಡಿ ಇರುವಳು. ಈ ಹತ್ತು ಆವರಣ ದೇವತೆಗಳು, "ಕುಲೋತ್ತೀರ್ಣ ಯೋಗಿನಿಯರು" ಎಂಬ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ. ಹತ್ತು ಯೋಗಿನಿಯರ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಭೇದವಿಲ್ಲವಾದುದರಿಂದ ಒಂದೇ ಲಕ್ಷಣಪ್ರತಿಮೆಯು ಬರೆಯಲಾಗಿದೆ.

ಆರನೆ ಆವರಣದಲ್ಲಿರುವ ದೇವತೆಗಳು, ಲಲಿತೋಪಾಖ್ಯಾನದಲ್ಲಿ

22 b/1 ಸರ್ವಾರ್ಥಚಕ್ರದ ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ಸರ್ವರಕ್ಷಾಕರ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನ ಇನ್ನೊಂದು ಚಕ್ರವಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಮಾಲಿನಿ ಎಂಬವಳು ಚಕ್ರದೇವತೆ. ಅವಳು ಸರ್ವಮಹಾಂಕುಶಮುದ್ರೆಯೊಂದಿಗೆ ಇರುವಳು. ಆರನೇ ಆವರಣದಲ್ಲಿವ ಹತ್ತು ದೇವತೆಗಳು ನಿಗರ್ಭಯರೆಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ವಜ್ಞಾ, ಸರ್ವಶಕ್ತಿ, ಸರ್ವೈಶ್ವರ್ಯಪ್ರದಾಯಿನಿ, ಸರ್ವಜ್ಞಾನಮಯೀ, ಸರ್ವವ್ಯಾಧಿವಿನಾಶಿನೀ, ಸರ್ವಾಧಾರಸ್ವರೂಪಾ, ಸರ್ವಪಾಪಹರಾ, ಸರ್ವಾನಂದಮಯೀ, ಸರ್ವರಕ್ಷಾಸ್ವರೂಪಿಣೀ ಹಾಗೂ ಹತ್ತನೆಯವಳು ಸರ್ವೇಪ್ಸಿತಫಲಪ್ರದಾ ಎಂಬ ದೇವತೆಯೆಂದು ತಿಳಿಯಬೇಕು. ಇವರು ಚತುರ್ಭುಜ ದೇವತೆಗಳು. ವಜ್ರ, ಶಕ್ತಿ, ತೋಮರ ಹಾಗೂ ಚಕ್ರಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ಇವರು ಮುತ್ತುಗಳಂತೆ ಗೌರವರ್ಣಕಾಂತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವರು. ಈ ಎಲ್ಲ ಯೋಗಿನಿಯರೂ ಭಂಡಾಸುರಸಂಹಾರಕ್ಕಾಗಿ ಸಿದ್ಧರಾಗಿದ್ದಾರೆ. 420-424

ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಆರನೆ ಆವರಣದಲ್ಲಿ ಅಂತರ್ದಶಾರ (ಚಕ್ರ).

ಈ ಹತ್ತುಅರಗಳಿರುವ ಸರ್ವರಕ್ಷಾಕರವೆಂಬ ಆರನೆಯ ಆವರಣದಲ್ಲಿ ತ್ರಿಪುರಮಾಲಿನೀ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನ ಚಕ್ರನಾಯಿಕೆಯು ಸರ್ವಮಹಾಂಕುಶವೆಂಬ ಮುದ್ರೆಯೊಂದಿಗೆ ಇರುವಳು. ಈ ಹತ್ತುಆವರಣದೇವತೆಗಳು ಕೂಡಾ 'ನಿಗರ್ಭಯೋಗಿನಿ' ಯರೆಂಬ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಹೊಂದುವರು. ಹತ್ತು ಯೋಗಿನಿಯರ ರೂಪದಲ್ಲೂ ಭೇದವಿಲ್ಲದ ಕಾರಣ ಒಂದೇ ಲಕ್ಷಣಪ್ರತಿಮೆಯನ್ನು ಬರೆಯಲಾಗಿದೆ.

ಏಳನೆ ಆವರಣದಲ್ಲಿರುವ ದೇವತೆಗಳು, ಲಲಿತೋಪಾಖ್ಯಾನದಲ್ಲಿ

23 a/1 ಕುಂಭಸಂಭವನೆ(ಅಗಸ್ತ್ಯ) ಸರ್ವರಕ್ಷಾಕರದ ಮೇಲ್ಗಡೆಯಲ್ಲಿ 'ಸರ್ವರೋಗಹರ' ಎಂಬ ಹೆಸರುಳ್ಳ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ
23 a ಚಕ್ರವಿದೆ. ಆ ಚಕ್ರನಾಯಿಕೆಯು 'ಸಿದ್ಧಾ' ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಪ್ರಸಿದ್ಧಳಾಗಿದ್ದಾಳೆ. 'ಸರ್ವಖೇಚರಿ' ಎಂಬುದು ಈ ಚಕ್ರದ ಮುದ್ರೆ. ಚಿಂತಾಮಣಿಮಹಾಗೃಹದ ಏಳನೆಯ ಆವರಣದಲ್ಲಿರುವ 'ರಹಸ್ಯಯೋಗಿನಿ'ಯರೆಂಬ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಪ್ರಖ್ಯಾತ ರಾದ ಇವರು ವಾಗಧೀಶ್ವರೆಯರು. ವಶಿನಿ ಮೊದಲಾದ ದೇವಿಯರು ಅಲ್ಲಿ ಪೂರ್ವ ಮೊದಲಾದ ದಿಕ್ಕುಗಳ ಕ್ರಮದಿಂದ ಇರುವರು. ಸ್ವರಗಳಿಂದ ಕೂಡಿರುವ 'ವಶಿನೀಶ್ವರಿ' ಮೊದಲನೆಯವಳು. 'ಕ'ವರ್ಗದೊಂದಿಗಿರುವ ವಾಙ್ಮಯೀ ದೇವಿಯು ಕಾಮೇಶಿ ಎಂಬವಳು, ಎರಡನೆಯವಳು, ಚವರ್ಗದೊಂದಿಗಿರುವ ವಾಗೀಶೀ ದೇವಿಯು ಮೇದಿನಿ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನ ಮೂರನೆಯವಳು. 'ಟ' ವರ್ಗದೊಂದಿಗಿರುವ ಸರಸ್ವತಿದೇವಿಯು 'ವಿಮಲಾ' ಎಂಬುವಳು, ನಾಲ್ಕನೆಯವಳು. 'ತ' ವರ್ಗದೊಂದಿಗಿರುವ ಐದನೆಯ ವಾಗ್ದೇವಿಯು 'ಅರುಣಾ' ಎಂಬವಳು. 'ಪ' ವರ್ಗದೊಂದಿಗೆ ಅತಿಯಾಗಿ ಪುಷ್ಟಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ ಆರನೆಯವಳು 'ಜಯಿನೀ'. 'ಯ' ಮೊದಲಾದ ನಾಲ್ಕು ವರ್ಣಗಳಿಂದ ಕೂಡಿರುವವಳು 'ಸರ್ವೇಶ್ವರೀ' ಎಂಬ ವಾಗ್ದೇವಿ. 'ಶ'ಮೊದಲಾದ ಆರು ಅಕ್ಷರಗಳಿಂದ ಕೂಡಿರುವ ಎಂಟನೆಯ ವಾಗ್ದೇವಿ ಕೌಲಿನೀ ಎಂಬುವಳು. ಈ ಎಂಟು ರಹಸ್ಯದೇವಿಯರು ಕೆಂಪು ಅಶೋಕ ಪುಷ್ಪಗಳ ಕಾಂತಿಯನ್ನು ಪಡೆದಿರುವರು. ಬಾಣವನ್ನೂ, ಬಿಲ್ಲನ್ನೂ, ಕೈಯಲ್ಲಿ ಧರಿಸಿರುವರು. ಮುತ್ತುಗಳ ಆಭರಣಗಳಿಂದ ಶೋಭಿಸುತ್ತಿರುವರು. ಇವರ ಸರ್ವಾಂಗಗಳೂ ಕವಚಗಳಿಂದ ಮುಚ್ಚಿರುವುದು. ವೀಣೆ ಮತ್ತು ಪುಸ್ತಕಗಳಿಂದ ಶೋಭಿಸುವರು. ಈ ದೇವಿಯರು ಭಂಡಾಸುರ ಮದವನ್ನು ಕಳೆದರೆಂಬುದಾಗಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧರಾಗಿದ್ದಾರೆ.
425-433

ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಏಳನೆ ಆವರಣ.

'ಸರ್ವರೋಗಹರಚಕ್ರ' ಎಂಬ ಹೆಸರಿನ ಎಂಟುಕೋನಗಳಿರುವ ಏಳನೆಯ ಆವರಣದಲ್ಲಿ 'ತ್ರಿಪುರಸಿದ್ಧಾ' ಎಂಬ ಚಕ್ರನಾಯಿಕೆಯು 'ಸರ್ವಖೇಚರೀ' ಎಂಬ ಮುದ್ರೆಯೊಂದಿಗೆ ಇರುವಳು. ಎಂಟನೆಯ ಆವರಣದೇವತೆಯರಾದ ಈ ಎಲ್ಲರೂ 'ರಹಸ್ಯಯೋಗಿನಿಯರು' ಎಂಬ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಾರೆ. ಎಂಟೂ ಯೋಗಿನಿಯರ ರೂಪವು ಅಭಿನ್ನವಾಗಿದೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಒಂದೇ ಲಕ್ಷಣಪ್ರತಿಮೆಯನ್ನು ಬರೆಯಲಾಗಿದೆ.

23 b/1 **ಅಸ್ತ್ರಶಾಲೆಯಲ್ಲಿರುವ ಆಯುಧಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಹೇಳುವೆನು, ಲಲಿತೋಪಾಖ್ಯಾನದಲ್ಲಿ**

ಎಲೈ ವಿಂಧ್ಯಪರ್ವತದ ಗರ್ವನಾಶಕನೆ, ವಶಿನಿ ಮೊದಲಾದವರಿರುವ ಅಂಕಣದ ಮೇಲ್ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಅಸ್ತ್ರಾಗಾರವು ಇರುವುದೆಂದು ತಿಳಿಯಬೇಕು. ಅಲ್ಲಿ ಬಾಣ ಮೊದಲಾದ ದೇವತೆಗಳಿರುವರು. ಕಾಮೇಶ್ವರಿಯ ಐದು ಬಾಣಗಳು, ಆದಿಸ್ತ್ರೀಪುರುಷರ ಮಿರುಗುವ ಎರಡು ಅಂಕುಶಗಳು, ಪುಂಡ್ರೇಕ್ಷು (ಕಬ್ಬಿನ ಒಂದು ಪ್ರಭೇದ) ವಿನಿಂದ ನಿರ್ಮಿಸಿದ ಎರಡು ಬಿಲ್ಲುಗಳು, ಹಾಗೂ ಹೊಳೆಯುವ ಎರಡು ಪಾಶಗಳು ಮತ್ತು ನಾಲ್ಕು ಅಸ್ತ್ರಗಳೂ ಇವೆ. ಕಾಮೇಶ್ವರಿಯ ನಾಲ್ಕು ಅಸ್ತ್ರಗಳು ಮತ್ತು ಶ್ರೀಮಹೇಶನ ನಾಲ್ಕು ಅಸ್ತ್ರಗಳು, ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಉರಿಯುವ ಹೊಳಪನ್ನು ಹೊಂದಿದ ಎಂಟು ಅಸ್ತ್ರಗಳು ಅಲ್ಲಿವೆ. ಭಂಡಾಸುರನೊಂದಿಗೆ ನಡೆದ ಕಾಳಗದಲ್ಲಿ ದುಷ್ಟರಾದ ದಾನವರ ರಕ್ತವನ್ನು ಕುಡಿದು ತುಂಬ ತೃಪ್ತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ ದಿವ್ಯಾಸ್ತ್ರಗಳು ಇಲ್ಲಿ ಸಿದ್ಧವಾಗಿವೆ. ಈ ಆಯುಧಗಳ ಪರಿವಾರ ಆಯುಧಗಳು ಸಾಕಷ್ಟು ಇವೆ. ಅಸ್ತ್ರಾಂತರದಲ್ಲಿ (ಅಸ್ತ್ರಾಂತರಚಕ್ರ) ಆ ಆಯುಧಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯು ಕೋಟಿ ಲೆಕ್ಕದಲ್ಲಿದೆ. ವಜ್ರ, ಶಕ್ತಿ, ಶತಘ್ನೀ,ಮು(ಭು)ಸುಂಡಿ, ಮುಸಲ, ಕಣಯ, ಪಟ್ಟಸ, ಮುದ್ಗರ, ಭಿಂಡಿವಾಳ ಇವೇ ಮೊದಲಾದ ಕೋಟಿಗಟ್ಟಳೆ ಶಸ್ತ್ರಗಳು ಅಷ್ಟಾಯುಧಮಹಾಶಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಮದಪೂರ್ಣರಾಗಿ ಸೇವೆಗೈಯುವರು. 434-441

ಹೀಗೆ ಅಸ್ತ್ರಾಗಾರದ ವರ್ಣನೆ.

24 a/1 ವಶಿನೀ ಮೊದಲಾದ ದೇವಿಯರ ನಿವಾಸವಾದ ಈ ಸರ್ವರೋಗಹರಚಕ್ರದ ಮುಂಭಾಗದ ಹಾಗೂ ಸರ್ವಸಿದ್ಧಿ ಪ್ರದಾಯಕವೆಂಬ ಚಕ್ರದ ಮಧ್ಯಭಾಗದಲ್ಲಿರುವ ಈ ಅಸ್ತ್ರಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಆದಿದಂಪತಿಗಳು ಧರಿಸುವಂಥ ಎರಡು ಪುಷ್ಪಬಾಣಗಳು, ಎರಡು ಕಬ್ಬಿನಬಿಲ್ಲುಗಳು, ಎರಡು ಪಾಶಗಳು, ಎರಡು ಅಂಕುಶಗಳು ಹಾಗೂ ಅನೇಕ ವಿಧದ ಆಯುಧಗಳು ಕೂಡಾ ಇವೆ.

ಎಂಟನೆ ಆವರಣದಲ್ಲಿರುವ ದೇವತೆಗಳು, ಲಲಿತೋಪಾಖ್ಯಾನದಲ್ಲಿ

ಅಸ್ತ್ರಸ್ಥಾನದ ಮೇಲ್ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಸರ್ವಸಿದ್ಧಿಪ್ರದಾಯಕ ಚಕ್ರವಿದೆ. ಇಲ್ಲಿನ ಚಕ್ರದೇವತೆಯು ತ್ರಿಪುರಾಂಬಾ. ಇಲ್ಲಿಯ ಮುದ್ರಿಕೆಯು(ಮುದ್ರೆ) ಪರ್ವಬೀಜಾ ಎಂಬುದಾಗಿದೆ. ಚಿಂತಾಮಣಿಮಹಾಗೃಹದ ಎಂಟನೆಯ ಆವರಣದಲ್ಲಿರುವ ಮೂವರು ದೇವಿಯರು ಮೂರು ಪೀಠಗಳಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿರುವರು. ಅವರುಗಳ ಹೆಸರುಗಳು ಅತಿರಹಸ್ಯೆಯರೆಂಬುದಾಗಿದೆ. ಕಾಮೇಶೀ, ವಜ್ರೇಶೀ, ಹಾಗೂ ಭಗಮಾಲಿನೀ ಈ ಮೂರು ದೇವಿಯರು ಎಂಟೆಂಟು ಬಾಹುಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವವರೆಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಬಿಲ್ಲು, ಬಾಣ, ಮದಿರಾಪಾತ್ರ, ಮಾದಳ, ಸಣ್ಣ ಬಾಕು, ಗುರಾಣಿ, ನಾಗಪಾಶ ಮತ್ತು ಭಾರೀಸ್ವರದ ಘಂಟೆಯನ್ನು ಧರಿಸಿರುವ ಈ ದೇವಿಯರು ಮದ್ಯಪಾನೋನ್ಮತ್ತರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಭಂಡಾಸುರನೊಂದಿಗೆ ಕಾಳಗವನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇವರು ಲಲಿತಾದೇವಿಗೆ ಸಮಾನವಾದ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯವನ್ನೂ ತೇಜಸ್ಸನ್ನೂ ಪಡೆದಿರುವರು. ಇವರು ಶ್ರೀದೇವಿಯ ನಿತ್ಯಅಂತರಂಗೆಯರೆಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧರಾಗಿದ್ದಾರೆ. 442-446

ಹೀಗೆ ಎಂಟನೆ ಆವರಣ.

24 a/2 ಸರ್ವಸಿದ್ಧಿಪ್ರದಾಯಕವೆಂಬ ಈ ಎಂಟನೆ ಆವರಣದ ತ್ರಿಕೋಣದಲ್ಲಿ ತ್ರಿಪುರಾಂಬಾ ಎಂಬ ಚಕ್ರನಾಯಿಕೆಯು 'ಸರ್ವಬೀಜಾ' ಎಂಬ ಮುದ್ರೆಯೊಡಗೂಡಿ ಇರುವಳು. ಈ ಮೂರು ಆವರಣದೇವತೆಗಳು ಸಹ 'ಅತಿರಹಸ್ಯಯೋಗಿನಿ'ಯರೆಂಬ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವರು. ಮೂವರ ಆಕೃತಿಯು ಭೇದರಹಿತವಾದುದೆಂಬುದಕ್ಕಾಗಿ ಒಂದೇ ಲಕ್ಷಣಪ್ರತಿಮೆಯನ್ನು ಬರೆಯಲಾಗಿದೆ.

ನಾಥಾಂತರ, ಲಲಿತೋಪಾಖ್ಯಾನದಲ್ಲಿ .

24 b ತ್ರಿಕೋಣದ ಊರ್ಧ್ವಭಾಗದಲ್ಲಿ 'ನಾಥಾಂತರ'ವೆಂಬ ಸ್ಥಾನವಿದೆ. ಯೋಗಶಾಸ್ತ್ರಪ್ರವರ್ತಕರಾದ ಮಹಾದೇವಿಯ ನಾಥರು ಇರುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಮಂತ್ರಗುರುಗಳಾಗಿರುವರು. ಅವರು ಸರ್ವವಿದ್ಯಾಮಹಾಸಾಗರರಾಗಿದ್ದಾರೆ.
24 b/1 ನಾಲ್ವರು ಯುಗನಾಥರು ಇಲ್ಲಿರುವರು. ಅವರ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ನನ್ನಿಂದ ಶ್ರವಣಮಾಡು. ಕುಂಭಸಂಜಾತನೆ, ಮಿತ್ರೇಶ, ಉಡ್ಡೀಶ, ಷಷ್ಠೀಶ, ಚರ್ಯ ಎಂಬುದಾಗಿ ಅವರ ಹೆಸರುಗಳು. ಅವರು ಲೋಕರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ಪಾದುಕಾಕಾರದಲ್ಲಿ ಅನೇಕರನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿರುವರು. ಸಾಲೋಕ್ಯ, ಸಾರೂಪ್ಯ, ಸಾಯುಜ್ಯ ಮೊದಲಾದ ಸಿದ್ಧಿಗಳನ್ನು ಪಡೆದ ದಿವ್ಯ, ಮಾನವ, ಸಿದ್ಧ, ಸುರ, ತಾಪಸ ಸಮೂಹರಾಗಿರುವ ಇವರು ಮಹಾಗುರುಗಳು. ಈ ಮಹಾಗುರುಗಳು ನಾಲ್ವರುಯುಗನಾಥರಾದ ಗುರುಗಳ ಸೇವೈಗೈಯುವರು. 447-450

ಈ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ನಾಥಾಂತರ.

ತ್ರಿಕೋಣದ ಮೇಲ್ಭಾಗದಲ್ಲಿರುವ ನಾಥಾಂತರದಲ್ಲಿ ಮಿತ್ರೇಶ ಮೊದಲಾದ ಯೋಗ ಶಾಸ್ತ್ರಪ್ರವರ್ತಕರಾದ ನಾಲ್ವರು ಗುರುಗಳು ಲೋಕರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ತಾವು ಸೃಷ್ಟಿಮಾಡಿದ ಪಾದುಕಾಸ್ವರೂಪರಾದ ದಿವ್ಯೌಘ, ಮಾನವೌಘ, ಸಿದ್ಧೌಘ, ಸುರ, ತಾಪಸರುಗಳ ಸೇವೆಯನ್ನು, ಹೊಂದಿಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಈ ನಾಲ್ವರೂ ಅಭಿನ್ನರೂಪವುಳ್ಳವರಾದುದರಿದ ಒಬ್ಬರ ಲಕ್ಷಣಪ್ರತಿಮೆಯನ್ನು ಮಾತ್ರ ಬರೆಯಲಾಗಿದೆ.

ನಿತ್ಯಾಂತರಸ್ಥದೇವತೆಗಳು, ಲಲಿತೋಪಾಖ್ಯಾನದಲ್ಲಿ

24 b ನಾಥಾಂತರದ ಮೇಲ್ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮವಾದ ಒಂದು ಗೃಹವಿದೆ. ಅದನ್ನು ನಿತ್ಯಾಂತರವೆಂದು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಅದರ ಮುದ್ರೆಯು ಸರ್ವಯೋನಿ. ಈ ಗೃಹದ ಚಕ್ರಿಣೀ ದೇವತೆಯು ಮಹಾತ್ರಿಪುರಸುಂದರಿಯೆಂದು ತಿಳಿಯಬೇಕು. ನಿತ್ಯಾದೇವತೆಗಳು ಹದಿನೈದು. ಅವರುಗಳ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಶ್ರವಣ ಮಾಡು. ಕಾಮೇಶೀ, ಭಗಮಾಲಾ, ನಿತ್ಯಕ್ಲಿನ್ನಾ, ಭೇರುಂಡಾ, ವಹ್ನಿವಾಸಿನೀ, ಮಹಾವಜ್ರೇಶ್ವರೀ, ದೂತೀ, ತ್ವರಿತಾ, ಕುಲಸುಂದರೀ, ನಿತ್ಯಾ, ನೀಲಪತಾಕಾ, ವಿಜಯಾ, ಸರ್ವಮಂಗಲಾ, ಜ್ವಾಲಾಮಾಲಾ ಮತ್ತು ಚಿತ್ರಾ ಎಂಬವರು ಎಂದು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಇವರು ತಿಥಿಗಳಂತೆ ನಿತ್ಯೆಯರಾಗಿ ಕಾಲಸ್ವರೂಪದಿಂದ ವಿಶ್ವವನ್ನು ವ್ಯಾಪಿಸಿ ತಕ್ಕ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿರುತ್ತಾರೆ. ಇವರ ಆಕಾರವು ದೇವಿಯ ಆಕಾರದಂತೆಯೂ ಆಯುಧಗಳು ದೇವಿಯ
25 a ಆಯುಧಗಳಂತೆಯೂ ಇವೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಯುಗದಲ್ಲೂ ಇವರು ಜಗದುಪಕಾರಕ್ಕಾಗಿ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಇವರು ತಮ್ಮ ನಿವಾಸಗಳನ್ನು ಆನಂದಮಯ ಪೀಠದ ಸುತ್ತಲೂ ರಚಿಸಿಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ. 451-456

ಈ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ನಿತ್ಯಾಂತರ.

ನಾಥಾಂತರದ ಮೇಲ್ಭಾಗದಲ್ಲಿರುವ ನಿತ್ಯಾಂತರ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನ ಈ ಗೃಹಗಳಲ್ಲಿ ಮಹಾತ್ರಿಪುರಸುಂದರಿ ಎಂಬ ಚಕ್ರನಾಯಿಕೆಯು ಸರ್ವಯೋನಿಯೆಂಬ ಮುದ್ರೆಯೊಂದಿಗಿರುವಳು. ಈ ನಾಥಾಂತರದ ಹದಿನೈದು ದೇವತೆಗಳು ಕೂಡ ನಿತ್ಯಕ್ಲಿನ್ನೆಯರೆಂಬ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವರು. ಲಲಿತೋಪಾಖ್ಯಾನದ ಪ್ರಕಾರ ನಿತ್ಯಕ್ಲಿನ್ನಾ ಮೊದಲಾದ ಈ ದೇವತೆಗಳು ದೇವಿಗೆ ಸಮನಾದ ತಮ್ಮ ಆಕೃತಿಗಳನ್ನುಳ್ಳವರು. ಆದ್ದರಿಂದ ಮೇಲೆ ಬರೆದ ಧ್ಯಾನವನ್ನಲ್ಲದೇ ಶರಭತಂತ್ರದ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಹದಿನಾಲ್ಕು ದೇವತೆಗಳ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾದ ವಿಭಿನ್ನರೂಪ ಹಾಗೂ ಧ್ಯಾನವನ್ನು ಬರೆದಿದೆ. ಭೇರುಂಡಾದೇವಿಯ
25 a/1 ಧ್ಯಾನರೀತಿಯನ್ನು ಚಂದ್ರಜ್ಞಾನವಿದ್ಯಾ ಎಂಬ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವಂತೆ ಬರೆಯಲಾಗಿದೆ. ಲಲಿತೋಪಾಖ್ಯಾನದ ರೀತಿಯಿಂದ ಹದಿನೈದೂ ನಿತ್ಯಕ್ಲಿನ್ನೆಯರ ಒಂದೇ ಪ್ರತಿಮೆಯನ್ನು ಲಕ್ಷಣಕ್ಕಾಗಿ ಬರೆಯಲಾಗಿದೆ.

25 a/2 ಇನ್ನು ಭೇರುಂಡದೇವತೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಮೊದಲು ಹೇಳಿದ ಕಾಮೇಶಿ ಮೊದಲಾದ ಹದಿನೈದು ನಿತ್ಯಕ್ಲಿನ್ನಾದೇವತೆಗಳ ಇನ್ನೊಂದು ವಿಧದ ಧ್ಯಾನವನ್ನು ಶರಭತಂತ್ರದ ಪ್ರಕಾರದಿಂದ, ಹಾಗೂ ಚಂದ್ರಜ್ಞಾನವಿದ್ಯಾಗ್ರಂಥದ ರೀತಿಯಿಂದ ಭೇರುಂಡಾ ದೇವತೆಯರ ರೂಪಾಂತರ ಧ್ಯಾನಗಳನ್ನು ಬರೆಲಾಗುವುದು.

ಕಾಮೇಶೀ ಧ್ಯಾನ, ಶರಭತಂತ್ರದಲ್ಲಿ

ನಾನು ಅನುದಿನವೂ ಪಾಶ, ಕಬ್ಬಿನ ಬಿಲ್ಲು, ಮದ್ಯಪೂರ್ಣಪಾತ್ರ, ದೊಡ್ಡ ಅಂಕುಶ, ಹೂವಿನಬಾಣ, ವರಮುದ್ರೆ ಇವುಗಳನ್ನು ಕೈಗಳಿಂದ ಧರಿಸಿದ ಮೂರು ನೇತ್ರಗಳನ್ನುಳ್ಳ, ಕೆಂಬಣ್ಣದ, ಕಾಮೇಶ್ವರಿಯ ಸೇವೆಗೈಯುವೆನು (ಅರುಣವರ್ಣ). 457

25 b/1 ಭಗಮಾಲಾಧ್ಯಾನ, ಶರಭತಂತ್ರದಲ್ಲಿ

ಬಿಳಿಯತಾವರೆ (ಸಂಜೆ ಅರಳುವುದು) ತಾವರೆ, ಪಾಶ, ಅಂಕುಶ, ಕಬ್ಬಿನ ಬಿಲ್ಲು, ಹೂಬಾಣ, ಇವುಗಳನ್ನು ತನ್ನ ಆರು ಬಾಹುಗಳಲ್ಲಿ ಧರಿಸಿರುವ, ಬಂಧೂಕ (ಕೆಂಪುದಾಸವಾಳ) ಹೂವಿನ ಕಾಂತಿಯುಳ್ಳ ಅತಿಸುಂದರ ಶರೀರವುಳ್ಳ ಆ ಭಗಮಾಲಿನಿ ಮಾತೆಯನ್ನು ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಸೇವೆಗೈಯುವೆನು (ರಕ್ತವರ್ಣಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವವಳು). 458

25 b/2 ನಿತ್ಯಕ್ಲಿನ್ನೆಯರ ಧ್ಯಾನ, ಶರಭತಂತ್ರದಲ್ಲಿ

ನಾನು ಅನುದಿನವೂ ನಿತ್ಯಕ್ಲಿನ್ನಾ ದೇವಿಯನ್ನು ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಧ್ಯಾನಿಸುತ್ತೇನೆ. ಆಕೆಯು ಉದಯಿಸುವ ಸೂರ್ಯನ ಕೆಂಗಿರಣಗಳ ವರ್ಣವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವಳು. ಆಕೆಗೆ ಮೂರು ನೇತ್ರಗಳಿವೆ. ಚಂದ್ರಕಲೆಯನ್ನು ಅಲಂಕರಿಸಿಕೊಂಡಿರುವಳು. ಒಡ್ಯಾಣದಲ್ಲಿ ಶ್ರೇಷ್ಠರತ್ನಗಳಿಂದ ನಿರ್ಮಿಸಿದ ಭೂಷಣಗಳಿಂದಲೂ ಆಕೆಯ ಅಂಗಗಳು ಶೋಭಿಸಿದೆ. ಆಕೆಯು ಹಸ್ತಗಳಲ್ಲಿ ಪಾಶ, ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ಅಂಕುಶ, ಅಭಯಮುದ್ರೆ, ಪಾನಪಾತ್ರಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿರುವಳು. (ರಕ್ತವರ್ಣ). 459

25 b/3 ಭೇರುಂಡಾಧ್ಯಾನ, ಚಂದ್ರಜ್ಞಾನವಿದ್ಯೆಯಲ್ಲಿ

ಮುತ್ತುಗಳು ಮತ್ತು ಕುಂದಪುಷ್ಪಗಳಂತೆ ಬೆಳ್ಳಗಿರುವ, ಮಣಿಖಚಿತವಾದ ಕಿರೀಟವುಳ್ಳ, ರತ್ನನಿರ್ಮಿತವಾದ ತಾಟಂಕಾಭರಣದಿಂದ ಕೂಡಿದ, ಅಕ್ಷಮಾಲೆ, ಪುಷ್ಪ, ಅಭಯಮುದ್ರಾ ಮತ್ತು ವರದಮುದ್ರೆಯನ್ನು ಕೈಗಳಲ್ಲಿ ಧರಿಸಿರುವ,

ಚಂದ್ರನನ್ನು ಶಿರಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಧರಿಸಿದ, ಮೂರು ಕಣ್ಣುಗಳುಳ್ಳ, ಗುಲಗುಂಜಿಯ ಮಾಲೆಯಿಂದ ಶೋಭಿಸುವ ಸ್ತನಭಾರದಿಂದ ಬಗ್ಗಿದ ನಡುವುಳ್ಳ, ತಾವರೆಯ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತಿರುವ, ನಾನಾ ಅಲಂಕಾರಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ, ದೇವತೆಗಳ ಕಿರೀಟಗಳ ಮಣಿಗಳಿಂದ ಹೊಳೆಯುತ್ತಿರುವ ಸ್ವರ್ಣಪೀಠವುಳ್ಳ, ಬಿಚ್ಚಿದ ಕೂದಲಿನ, ಮೂಲೋಕಗಳ ಜನನಿಯಾದ ಭೇರುಂಡಾದೇವಿಯನ್ನು ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಧ್ಯಾನಿಸುತ್ತೇನೆ. (ಗುರುಗುಂಜೀ ಮಾಲೆ, ಬಿಳಿಬಣ್ಣ) 460

25 b/4

ವಹ್ನಿವಾಸಿನೀಧ್ಯಾನ, ಶರಭತಂತ್ರದಲ್ಲಿ

ಎಡಗೈಗಳಿಂದ ತಾವರೆ, ಶಂಖ, ಕಬ್ಬಿನಬಿಲ್ಲು ಹಾಗೂ ಚಂದ್ರನನ್ನು, ಬಲಗೈಗಳಿಂದ ಕಲ್ಹಾರ, ಚಿನ್ನದ ಕೊಂಬು, ಹೂಬಾಣ ಹಾಗೂ ಮಾದಳ ಹಣ್ಣನ್ನು ಧರಿಸಿರುವ, ಕಾದಚಿನ್ನದ ಬಣ್ಣವಿರುವ ಮಣಿನಿರ್ಮಿತವಾದ ಕಿರೀಟವಿರುವ, ಎಂಟು ಕೈಗಳೂ, ಮೂರು ಕಣ್ಣುಗಳೂ ಇರುವ 'ವಹ್ನಿವಾಸಿನಿ' ದೇವಿಯನ್ನು ಸತತವಾಗಿ ನಾನು ಹೃದಯಕಮಲದಲ್ಲಿ ನೆನೆಯುತ್ತೇನೆ. (ಚಿನ್ನದ ಬಣ್ಣ). 461

26 a/1

ಮಹಾವಜ್ರೇಶ್ವರೀ ಧ್ಯಾನ, ಶರಭತಂತ್ರದಲ್ಲಿ

ಕೆಂಪುಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿರುವ ದೋಣಿಯ ಮೇಲೆ ಒಂಭತ್ತುಮಣಿಗಳಿಂದ ರಾಜಿಸುವ ಪದ್ಮಪೀಠದ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತಿರುವ, ಪಾಶ, ಕಬ್ಬಿನ ಕೋದಂಡ (ಶಿರಸ್ಸಿನವರೆಗೂ ಬರುವ ಬಿಲ್ಲು) ಅಂಕುಶ, ದಾಳಿಂಬಹಣ್ಣು ಇವುಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿದ ರಕ್ತವರ್ಣದವಳಾದ, ಮೂರು ಕಣ್ಣುಗಳಿಂದಲೂ ಆದರಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ನೋಟಬೀರುವ ದೇವತೆಗಳು ಹಾಗೂ ಮುನಿಗಳಿಂದ ಸ್ತೋತ್ರಮಾಡಲ್ಪಡುತ್ತಿರುವ 'ವಜ್ರೇಶಿ' ಎಂಬ ನಾಮಾಂತಕಳಾದ ಭವಾನಿಯನ್ನು ನಾನು ಭಜಿಸುತ್ತೇನೆ. (ರಕ್ತವರ್ಣ) 462

26 a/2

ಶಿವದೂತೀಧ್ಯಾನ, ಶರಭತಂತ್ರದಲ್ಲಿ

ಎಡಭಾಗದಲ್ಲಿ (ಹಸ್ತಗಳಲ್ಲಿ) ಅಧೋಭಾಗದಿಂದಾರಂಭಿಸಿ ರತ್ನಪಾತ್ರ, ಅದರ ಮೇಲ್ಗಡೆಗೆ ಗದೆ, ಗುರಾಣಿ, ಪಾಶ ಗಳನ್ನು, ಬಲಕೈಗಳಲ್ಲಿ ಪದ್ಮ, ಕೊಡಲಿ, ಅದರ ಮೇಲ್ಗಡೆಗೆ ಮಹಾಖಡ್ಗ ಹಾಗೂ ಅಂಕುಶವನ್ನು ಧರಿಸಿರುವ ಮಧ್ಯಾಹ್ನದ ಸೂರ್ಯನ ಪ್ರಭೆಯಂತೆ ಹೊಳೆಯುವ, ನವಮಣಿಗಳಿಂದ ಶೋಭಿಸುವ ಆಭೂಷಣಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿದ ಎಂಟು ಬಾಹುಗಳಿರುವ ತ್ರಿನೇತ್ರಗಳುಳ್ಳ, ದೇವಸಮೂಹ ಮತ್ತು ಮುನಿಗಳಿಂದ ಸ್ತೋತ್ರ ಮಾಡಲ್ಪಡುತ್ತಿರುವ 'ನಿತ್ಯಾದೂತಿ'ಯನ್ನು ನಾನು ಭಜಿಸುವೆನು. (ಕೆಂಬಣ್ಣ) 463

26 a/3

ತ್ವರಿತಾಧ್ಯಾನ, ಶರಭತಂತ್ರದಲ್ಲಿ

ಸರ್ಪಗಳು ಭೂಷಣವಾಗಿರುವ, ಮೂರು ಕಣ್ಣುಗಳಿರುವ, ಗುಲಗುಂಜಿಯ ಮಾಲೆಯು ಆಭರಣವಾಗಿರುವ ವಿಶಿಷ್ಟ ಸ್ತ್ರೀಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನುಳ್ಳ, ಪಾಶ, ವರದಮುದ್ರೆ, ಅಂಕುಶ, ಅಭಯಮುದ್ರೆಗಳನ್ನು ಹಸ್ತಗಳಲ್ಲಿ ಧರಿಸಿರುವ, ಯುವತಿಯಾದ, ಪೀತವರ್ಣದವಳಾದ ಚಿಗುರೆಲೆಗಳ ಮೇಲೆ ವಾಸವಾಗಿರುವ, ಮಯೂರಪಿಚ್ಛದ ಶಿರೋಲಂಕಾರದಿಂದ ಹೊಳೆಯುತ್ತಿರುವ ಕರಡಿ ಮತ್ತು ಸಿಂಹಗಳೊಂದಿಗೆ ಪೀಠದಲ್ಲಿರುವ ಸುಂದರಿ(ತ್ವರಿತಾ)ಯನ್ನು ನಾನು ಸತತವಾಗಿ ಧ್ಯಾನಿಸುವೆನು. (ಪೀತವರ್ಣ) 464

26 a/4

ಕುಲಸುಂದರೀಧ್ಯಾನ, ಶರಭತಂತ್ರದಲ್ಲಿ

ಉದಯಿಸುವ ಸೂರ್ಯನಂತೆ ಕೆಂಪಾಗಿರುವ, ಮೂರುಕಣ್ಣುಗಳಿರುವ, ಬಾಲಚಂದ್ರನನ್ನು ಶಿರಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಧರಿಸಿರುವ ಮದ್ಯಗಂಧದಿಂದ ಕೂಡಿದ, ಅತಿಮೃದುವಾದ ತುಟಿಯಿರುವ, ಶೃಂಗಾರಲೀಲೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿರುವ, ಸುಂದರವಾದ ಮುಗಳ್ನಗೆಯುಳ್ಳ, ಬಾಹುಗಳಿಂದ ಅಕ್ಷಮಾಲೆ, ಪುಸ್ತಕ, ವರದಮುದ್ರೆ, ಅಭಯಮುದ್ರೆಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿರುವ, ಉತ್ತಮವಾದ ಸಿದ್ಧಿಯನ್ನು ನೀಡುವ, ಸಮಸ್ತ ಅಂಗಗಳಲ್ಲಿ ಭೂಷಣಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿರುವ ಆ ಬಾಲೆ(ಸುಂದರಿ)ಯನ್ನು ಧ್ಯಾನಮಾಡುವೆನು. (ಅರುಣವರ್ಣ) 465

26 b/1

ನಿತ್ಯಾಧ್ಯಾನ, ಶರಭತಂತ್ರದಲ್ಲಿ

ಉದಯಸೂರ್ಯನಿಗೆ ಸಮಾನವಾದ ಕಾಂತಿಯುಳ್ಳ ರಸ (ಆರು) ಮುಖಗಳನ್ನುಳ್ಳ, ಎಡಭಾಗದ ಆರು ಹಸ್ತಗಳಿಂದ ಪಾಶ, ಅಕ್ಷಮಾಲೆ, ಬಿಲ್ಲು, ಗುರಾಣಿ, ಶೂಲ, ವರದಮುದ್ರೆಗಳನ್ನು, ಬಲಭಾಗದ ಆರು ಹಸ್ತಗಳಿಂದ ಅಂಕುಶ, ಪುಸ್ತಕ, ಹೂಬಾಣ, ಖಡ್ಗ, ಕಪಾಲ, ಅಭಯಮುದ್ರೆಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿರುವ ಮಾಣಿಕ್ಯಗಳ ಆಭರಣಗಳಿಂದ ಪ್ರಕಾಶಿಸುತ್ತಿರುವ, ಮೂರು ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನುಳ್ಳ 'ನಿತ್ಯಾ' ಎಂಬ ಭವಾನಿಯನ್ನು ಭಜಿಸುವೆನು. (ಕೆಂಬಣ್ಣ) 466

26 b/2

ನೀಲಪತಾಕಾಧ್ಯಾನ, ಶರಭತಂತ್ರದಲ್ಲಿ

ಶ್ಯಾಮಲಕಾಂತಿಯ ರಕ್ತವಸ್ತ್ರವನ್ನು ಧರಿಸಿದ, ಮೂರು ಕಣ್ಣುಗಳುಳ್ಳ, ಐದು ಮುಖಗಳಿರುವ ಸುಂದರ ಮಂದಹಾಸವನ್ನು ಬೀರುವ, ಎಡಭಾಗದ ಬಾಹುಗಳಲ್ಲಿ ಪಾಶ, ಪತಾಕೆ, ಕಮಲ, ಹೊಳೆಯುವ ಬಿಲ್ಲು ಮತ್ತು ವರದಮುದ್ರೆಯನ್ನು, ಬಲಭಾಗದ ಬಾಹುಗಳಲ್ಲಿ ಅಂಕುಶ, ಖಡ್ಗ, ಶಕ್ತಿ, ಶಕ್ತಿಯುತವಾದ ಮಹಾಬಾಣ ಮತ್ತು ಅಭಯಮುದ್ರೆಯನ್ನು ಧರಿಸಿರುವ, ಪದ್ಮದ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತಿರುವ, ಮಣಿ ಮತ್ತು ಮುತ್ತುಗಳ ಹಾರಗಳಿಂದ ಸುತ್ತುವರೆದ ಕುಚಗಳಿರುವ 'ನೀಲಧ್ವಜಾ' ದೇವಿಯನ್ನು ಆಶ್ರಯಿಸುವೆನು. (ನೀಲವರ್ಣ) 467

26 b/3

ವಿಜಯಾಧ್ಯಾನ, ಶರಭತಂತ್ರದಲ್ಲಿ

ಶಂಖ, ಚಕ್ರ, ಪಾಶ, ಅಂಕುಶ, ದೊಡ್ಡದಾದ ಗುರಾಣಿ, ಖಡ್ಗ, ಸುಂದರವಾದ ಬಿಲ್ಲು, ಬಾಣ, ಕಲ್ಹಾರದ ಹೂವು. ಮಾದಳದ ಹಣ್ಣನ್ನು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಧರಿಸಿರುವ ಉದಯಸೂರ್ಯನ ವರ್ಣವುಳ್ಳ ಮೂರುಲೋಕಗಳನ್ನು ಜಯಿಸುವವಳಾದ, ಐದು ಮೊಗಗಳೂ ಮೂರು ಕಣ್ಣುಗಳೂ ಇರುವ, ಪೀತಾಂಬರದಿಂದ ಶ್ರೀಮತ್ತ್ವವನ್ನು ಹೊಂದಿದ, ಸ್ತನಭಾರದಿಂದ ನಮ್ರಳಾಗಿರುವ ವಿಜಯಾ ದೇವಿಯನ್ನು ನಿರಂತರವಾಗಿ ಧ್ಯಾನಿಸುತ್ತೇನೆ. (ರಕ್ತವರ್ಣ) 468

26 b/4

ಸರ್ವಮಂಗಲಾಧ್ಯಾನ, ಶರಭತಂತ್ರದಲ್ಲಿ

ಸುವರ್ಣದ ಕಾಂತಿಯುಳ್ಳ, ದಯಾಪೂರ್ಣವಾಗಿರುವ ಕಣ್ಣುಗಳುಳ್ಳ, ಮಾಣಿಕ್ಯದ ಆಭೂಷಣಗಳಿಂದ ಹೊಳೆಯುವ, ಮೂವತ್ತೆರಡುದಳಗಳ ಅಥವಾ ಹದಿನಾರು ದಳಗಳ ಅಥವಾ ಎಂಟು ದಳಗಳ(ಇಪ್ಪತ್ತನಾಲ್ಕು ದಳಗಳ?) ಪದ್ಮದಲ್ಲಿ

ಕುಳಿತಿರುವ, ಮಂದಹಾಸದಿಂದ ಕೂಡಿದ, ಎಡಗೈಗಳಿಂದ ಭಕ್ತರುಗಳಿಗೆ ಧನವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತ, ವರದಮುದ್ರೆಯನ್ನು, ಬಲಗೈಗಳಿಂದ ಅಭಯಮುದ್ರೆ ಮತ್ತು ಮಾದಳದ ಸುಂದರವಾದ ಹಣ್ಣನ್ನು ಧರಿಸಿರುವ ಶ್ರೀಮಂಗಲಾದೇವಿಯನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸುವೆನು. (ಕನಕವರ್ಣ) 469

27 a/1

ಜ್ವಾಲಾಮಾಲಿನೀಧ್ಯಾನ, ಶರಭತಂತ್ರದಲ್ಲಿ

ಮಹಾಪ್ರಳಯಕಾಲದ ಅಗ್ನಿಗೆ ಸಮಾನವಾದ ಕಾಂತಿಯುಳ್ಳ, ಮುಗುಳುನಗುವಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ ಆರುಮೊಗಗಳನ್ನುಳ್ಳ, ಹನ್ನೆರಡು ಭುಜಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ, ವಾಮಭಾಗದ ಹಸ್ತಗಳಲ್ಲಿ ಪಾಶ, ಅಂದದ ಗುರಾಣಿ, ಕಮಲ, ಸುಖದ, ಶೂಲ, ವರದ ಮುದ್ರೆ ಇವುಗಳನ್ನು ದಕ್ಷಿಣಭಾಗದ ಹಸ್ತಗಳಲ್ಲಿ ಅಂಕುಶ, ಖಡ್ಗ, ಶಕ್ತಿ, ಬಾಣ, ಬಿಲ್ಲು ಮತ್ತು ಅಭಯಮುದ್ರೆ ಇವುಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿರುವ ಮಣಿನಿರ್ಮಿತವಾದ ಆಭರಣಗಳಿಂದ ಕೂಡಿರುವ 'ಜ್ವಾಲಾಮಾಲಿನಿ' ಎಂಬ ಹೆಸರುಳ್ಳ ದೇವಿಯನ್ನು ಆಶ್ರಯಿಸುವೆವು. (ರಕ್ತವರ್ಣ) 470

27 a/2

ಚಿತ್ರಾಸ್ವರೂಪ, ಶರಭತಂತ್ರದಲ್ಲಿ

ಉದಯಸೂರ್ಯನ ಕಾಂತಿಯವಳಾಗಿದ್ದು ಚಂದ್ರನಿಗೆ ಕಳಂಕವುಂಟಾಗುವಂಥ ಮುಖಸೌಂದರ್ಯವುಳ್ಳ, ಪಾಶ, ಅಂಕುಶ, ವರ ಮತ್ತು ಅಭಯಮುದ್ರೆಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿರುವ ಚಿತ್ರವಿಚಿತ್ರವಾದ ವಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಉಟ್ಟಿರುವ ನವರತ್ನಗಳಿಂದ ಸಿಂಗರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಅಂಗಗಳುಳ್ಳ ಮೂರು ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನುಳ್ಳ 'ಚಿತ್ರಾಂಬಿಕಾ' ದೇವಿಯನ್ನು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಧ್ಯಾನಿಸುವೆನು. (ರಕ್ತವರ್ಣ) 471

27 a/3

ಒಂಬತ್ತು ಚಕ್ರೇಶ್ವರಿಗಳ ಧ್ಯಾನಗಳು, ಲಲಿತೋಪಾಖ್ಯಾನದಲ್ಲಿ

ಚಕ್ರೇಶ್ವರಿಯನ್ನು ರಾಜರಾಜೇಶ್ವರಿಯ ಮಾದರಿಯಲ್ಲೇ ಪಾಶ, ಅಂಕುಶ, ಕಬ್ಬಿನಬಿಲ್ಲು, ಮತ್ತು ಹೂಬಾಣಗಳನ್ನು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಧರಿಸಿಕೊಂಡವಳಾಗಿ ಕೆಂಬಣ್ಣ ಉಳ್ಳವಳಾಗಿರುವಂತೆ ರಚಿಸಬೇಕು. ತ್ರೈಲೋಕ್ಯಮೋಹನಚಕ್ರವನ್ನು ಆರಂಭಿಸಿ ನಿತ್ಯಾಂತರದವರೆಗೆ ಇರುವ ಒಂಬತ್ತು ಚಕ್ರೇಶ್ವರಿಗಳ ಸ್ವರೂಪವು ಅಭಿನ್ನವಾದುದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಲಕ್ಷಣಕ್ಕಾಗಿ ಒಂದೇ ಪ್ರತಿಮೆಯನ್ನು ಬರೆಯಲಾಗಿದೆ.

ತ್ರಿಪುರಾ, ತ್ರಿಪುರೇಶೀ, ತ್ರಿಪುರಸುಂದರಿ, ತ್ರಿಪುರವಾಸಿನಿ, ತ್ರಿಪುರಾಶ್ರೀ, ತ್ರಿಪುರಮಾಲಿನಿ, ತ್ರಿಪುರಸಿದ್ಧಾ, ತ್ರಿಪುರಾಂಬಾ, ಮಹಾತ್ರಿಪುರಸುಂದರೀ. (ಒಂಬತ್ತು ಚಕ್ರೇಶ್ವರಿಗಳು)

27 b

ಅಂಗದೇವತಾಧ್ಯಾನ, ಲಲಿತೋಪಾಖ್ಯಾನದಲ್ಲಿ

ಎಲೈ ಕುಂಭಜನ್ಮನಾದ ಅಗಸ್ತ್ಯನೇ, ನಿತ್ಯಾಂತರಾಲದ ಮೇಲ್ಗಡೆಯಲ್ಲಿ 'ಅಂಗದೇವ್ಯಂತರ' ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಆ ಅಂಗದೇವಿಯರ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಶ್ರವಣ ಮಾಡು.

ಅಲ್ಲಿ ಹೃದ್ದೇವೀ, ಶಿರೋದೇವೀ, ಶಿಖಾದೇವೀ, ವರ್ಮದೇವೀ, ದೃಷ್ಟಿದೇವೀ, ಹಾಗೆಯೇ ಅಸ್ತ್ರದೇವೀ ಎಂಬುದಾಗಿ ಆರುದೇವಿಯರು ಉಕ್ತರಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀಕಾಮೇಶ್ವರನ ದೇವಿಗೆ ಇವರು ತುಂಬ ಸನ್ನಿಹಿತರು. ನೂತನಲಾವಣ್ಯಪೂರ್ಣವಾದ ಶರೀರವುಳ್ಳ ಇವರು ಆಯುಧಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿಕೊಂಡು ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದ ಬಿಂದುಪೀಠದ ಸುತ್ತಲೂ ತಿರುಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇವರ ಶರೀರವು ಹೊಳೆಯುತ್ತದೆ. ಜಿತೇಂದ್ರಿಯಾಗ್ರಗಣ್ಯನೆ, ಈ ದೇವಿಯರು ಲಲಿತಾಂಬಾ ಅಂಗರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಮಾಡುವವರಾಗಿದ್ದಾರೆ 472-475

27 b/1

ಅಂಗದೇವ್ಯಂತರ

'ನಿತ್ಯಾಂತರ'ದ ಮುಂಭಾಗದ ಅಂಗದೇವ್ಯಂತರದಲ್ಲಿ ಹೃದ್ದೇವೀ ಮೊದಲಾದ ಆರು ಅಂಗದೇವತೆಗಳು ಶ್ರೀದೇವಿಯ ಪರಮಾಂತರಂಗದೇವಿಯರಾಗಿ ಲಾವಣ್ಯಪೂರ್ಣವಾದ ಶರೀರಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದವರಾಗಿ ಬಿಂದುಪೀಠದ ಸುತ್ತಲೂ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದ, ಆಯುಧಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿಕೊಂಡು ಶ್ರೀದೇವಿಯ ಅಂಗರಕ್ಷಣೆಯಲ್ಲಿ ನಿಷ್ಠರಾಗಿ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಆರು ದೇವಿಯರ ರೂಪವು ಅಭಿನ್ನವಾದುದರಿಂದ ಲಕ್ಷಣಕ್ಕಾಗಿ ಒಂದೇ ಪ್ರತಿಮೆಯನ್ನು ಬರೆಯಲಾಗಿದೆ.

ಹೃದಯದೇವೀ, ಶಿರೋದೇವೀ, ಶಿಖಾದೇವೀ, ವರ್ಮದೇವೀ, ನೇತ್ರದೇವೀ, ಅಸ್ತ್ರದೇವೀ(ಅಂಗದೇವತೆಗಳು).

27 b

ಒಂಬತ್ತನೆ ಆವರಣದಲ್ಲಿ ಬಿಂದುಪೀಠದಲ್ಲಿರುವ ಲಲಿತಾಧ್ಯಾನ, ಲಲಿತೋಪಾಖ್ಯಾನದಲ್ಲಿ

'ಅಂಗದೇವ್ಯಂತರಾಲ'ದ ಮೇಲ್ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮಂಡಲಾಕಾರದ ಬಿಂದುಪೀಠವಿದೆಯೆಂದು ತಿಳಿಯಬೇಕು. ಅದನ್ನು 'ಶ್ರೀಪೀಠ' ವೆಂದೂ ಘೋಷಿಸಲಾಗಿದೆ. ಮಹಾಪೀಠವೆಂದು ತಿಳಿಯಲಾದ ಪೀಠವನ್ನು ವಿದ್ಯಾಪೀಠವೆಂದೂ ಕರೆಯಲಾಗಿದೆ. ಐವತ್ತು ಪೀಠರೂಪಗಳನ್ನು ಪಡೆದ ಆನಂದಪೀಠವೂ ಅಲ್ಲಿದೆ. ಇದನ್ನು ಮೊದಲನೇ ಸರ್ವಾನಂದಮಯಚಕ್ರವೆಂದು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಈ ಆನಂದಪೀಠದ ಮುದ್ರೆಯು ತ್ರಿಖಂಡಿಕಾ ಸ್ವರೂಪದ್ದಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಲಲಿತಾದೇವಿಯ ಪಂಚಬ್ರಹ್ಮಮಯವಾದ ಮಹಾಪಂಚರತ್ನವು ಇದೆ. ಅದು ಮೂರು ಲೋಕಗಳ ಮೌಲ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಆ ಮಂಚಕ್ಕೆ
28 a ನಾಲ್ಕು ಪಾದಗಳಿವೆ. ಸತತವಾಗಿ ಶ್ರೀಧ್ಯಾನಸಂಬಂಧದಿಂದ ಶ್ರೀಶಕ್ತಿಭಾವವನ್ನು ಹೊಂದಿದ ಬ್ರಹ್ಮ, ವಿಷ್ಣು, ಮಹೇಶಾನ, ಈಶ್ವರ ರೂಪವನ್ನು ಈ ನಾಲ್ಕುಪಾದಗಳು ಹೊಂದಿವೆ. ಮಂಚದ ಒಂದು ಪಾದವು ಜಪಾಕುಸುಮ (ದಾಸವಾಳ) ದ ಬಣ್ಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಅದು ಆಗ್ನೇಯದಿಗ್ಭಾಗದಲ್ಲಿದ್ದು ಬ್ರಹ್ಮಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಪಡೆದಿದೆಯೆಂದು ತಿಳಿಯಬೇಕು. ಮಂಚದ ಎರಡನೇ ಪಾದವು ಕನ್ನೈದಿಲೆಯ ಬಣ್ಣವನ್ನು ಹೊಂದಿ ನೈಋತ್ಯ ದಿಗ್ಭಾಗದಲ್ಲಿದ್ದು ವಿಷ್ಣುಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಪಡೆದಿದೆಯೆಂದು ತಿಳಿಯಬೇಕು. ಮಂಚದ ಮೂರನೆಯ ಪಾದವು ಶುದ್ಧವಾದ ಸ್ಫಟಿಕದಂತೆ ಶುಭ್ರವಾದುದು. ಅದು ರುದ್ರಾತ್ಮಕವಾಗಿದ್ದು ವಾಯವ್ಯದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿರುವುದು. ಮಂಚದ ನಾಲ್ಕನೆಯ ಪಾದವು ಕರ್ಣಿಕಾರ ಹೂವಿನ ಬಣ್ಣದಂತೆ ಕಪಿಲವರ್ಣವಾದುದು. ಇದು ಈಶ್ವರಾತ್ಮಕವಾಗಿದ್ದು ಈಶಾನ್ಯದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿರುವುದು.

ಈ ಎಲ್ಲ ಪಾದಗಳು ಆಯುಧಧಾರಿಗಳಾಗಿ, ಸಮಸ್ತ ಅಲಂಕಾರಗಳಿಂದ ಶೋಭಿಸುತ್ತಿವೆ. ಮೇಲೆ ಮತ್ತು ಕೆಳಗೆ ಸ್ತಂಭರೂಪವಾಗಿ ಮಧ್ಯಭಾಗದಲ್ಲಿ ಪುರುಷಾಕೃತಿಯಾಗಿದ್ದು ಶ್ರೀ ಲಲಿತಾಂಬಾಧ್ಯಾನವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತ ಕಣ್ಣುಮುಚ್ಚಿ ಕೊಂಡಿರುತ್ತವೆ. ಶ್ರೀಧ್ಯಾನದಲ್ಲಿ ಇವುಗಳ ಅಂಗಗಳು ನಿಶ್ಚಲವಾಗಿವೆ. ಇವುಗಳ ಮೇಲೆ ಮಂಚದ ಫಲಕ (ಹಲಗೆ) ವಾಗಿ ಸದಾಶಿವನಿರುವನು. ಈ ಫಲಕದ ಮೈಕಾಂತಿಯು ಬಿಡಿಸಿದ ದಾಳಿಂಬದಂತೆ ಇದ್ದು ವಿಸ್ತಾರವು ನಾಲ್ಕು ನಲ್ವಗಳಷ್ಟಿವೆ. ಆರು

ನಲ್ವಗಳು ಇದರ ಉದ್ದ. ಈ ಫಲಕಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿರುವ ಸದಾಶಿವನು ಹೊಳೆಯುವ ಶರೀರವುಳ್ಳ [illegible] ತಪಸ್ವಿಯೇ, ಅಂಗದೇವ್ಯಂತರವನ್ನು ಮೊದಲ್ಗೊಂಡು ಮಂಚದ ಫಲಕದವರೆಗೆ ಚಿಂತಾಮಣಿಮಯವಾದ ಲಿಂಗಗಳ ಮೆಟ್ಟಿಲುಗಳು, ಶೋಭಿಸುತ್ತಿವೆ. ಈ ಮೆಟ್ಟಿಲುಗಳ ನಿವೇಶನಗಳು ಮೂವತ್ತಾರು. ಈ ಮೆಟ್ಟಿಲುಗಳನ್ನು ಆರೋಹ ಕ್ರಮದಿಂದ ಹೆಸರಿಸುತ್ತೇವೆ. ಭೂಮಿ, ಆಪಸ್ (ನೀರು), ಅನಿಲ (ಅಗ್ನಿ), ವಾಯು (ಅನಲ), ಆಕಾಶ, ಗಂಧ, ರಸ, ರೂಪ, ಸ್ಪರ್ಶ, ಶಬ್ದ, ಉಪಸ್ಥ, ಪಾಯು (ಗುದ), ಪಾದ, ಪಾಣಿ (ಹಸ್ತ), ವಾಕ್ (ಮಾತು), ಘ್ರಾಣ (ಮೂಗು), ಜಿಹ್ವಾ (ನಾಲಗೆ), ಚಕ್ಷುಷ್ (ಕಣ್ಣು), ತ್ವಕ್ (ಚರ್ಮ), ಶ್ರೋತ್ರ (ಕಿವಿ), ಅಹಂಕಾರ, ಬುದ್ಧಿ, ಮನಸ್, ಪ್ರಕೃತಿ, ಪುರುಷ, ನಿಯತಿ, ಕಾಲ, ರಾಗ, ಕಲಾ, ವಿದ್ಯಾ, ಮಾಯಾ, ಶುದ್ಧಶಕ್ತಿ, ವಿದ್ಯಾಶಕ್ತಿ, ಈಶ್ವರಶಕ್ತಿ, ಸದಾಶಿವಶಕ್ತಿ, ಶಿವಶಕ್ತಿ. ಈ ಮೂವತ್ತಆರುತತ್ತ್ವಸೋಪಾನ (ಮೆಟ್ಟಿಲು) ಗಳ ಸಾಲುಗಳು ಎಂದು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಇವುಗಳು ಮಂಚದ ಮೆಟ್ಟಿಲುಗಳಾಗಿರುವುವು. ಮಂಚದ ಮೇಲ್ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಹಂಸತೂಲಿಕ (ಹಂಸದ ತುಪ್ಪಟ) ದ ತಲ್ಪ (ಹಾಸಿಗೆ) ಯಿದೆ. ಇದು ಒಂದು ಹಸ್ತ (ಒಂದು ಮೊಳ) ಪ್ರಮಾಣದಷ್ಟು ಎತ್ತರವಿದೆ. ನಾಲ್ಕು ನಲ್ವಗಳಷ್ಟು ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿದೆ. ಈ ಹಾಸಿಗೆಯು ತಲೆದಿಂಬು ಮತ್ತು ಕಾಲುದಿಂಬಿನಿಂದ ಶೋಭಿಸುತ್ತಿದೆ. ಕೆಂಬಣ್ಣದ ಕಾಂತಿಯುಳ್ಳ ನಾಲ್ಕು ಕುಂಭಗಳು ಅದರಲ್ಲಿ ಶೋಭಿಸುತ್ತಿವೆ. ಅದರ ಮೇಲ್ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಶುಚಿಯಾದ, ಮೃದುವಾದ, ಪದ್ಮರಾಗ ಮಣಿಯ ಕಾಂತಿಯಿರುವ ಕೌಸುಂಭ (ಕುಸುಂಭ-ಕುಸುಬೆಹೂ) ವರ್ಣದ ಮೇಲುಹೊದಿಕೆಯಿದೆ. ಅದರ ಮೇಲೆ ಪೂರ್ವದಿಙ್ಮುಖನಾಗಿರುವ, ಶೃಂಗಾರವೇಷದಿಂದ ಕಂಗೊಳಿಸುವ, ಸಾಮಾನ್ಯ ಹದಿನಾರುವರ್ಷದ, ಉದಯಸೂರ್ಯಬಿಂಬದ ಕಾಂತಿಯುಳ್ಳ, ನಾಲ್ಕು ಹಸ್ತಗಳನ್ನೂ, ಮೂರು ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನೂ ಪಡೆದಿರುವ, ಹಾರ, ಭುಜಾಭರಣ, ಕಿರೀಟ, ಕಡಗ, ಮೊದಲಾದುವುಗಳಿಂದ ಅಲಂಕಾರಗೊಂಡ ಸುಂದರನಾದ, ಮುಗುಳ್ನಗೆಯೆಂಬ ಬೆಳದಿಂಗಳಿಂದ ತುಂಬಿದ ಕಪೋಲ ಪ್ರದೇಶವುಳ್ಳ, ಭಗವಾನ್ ಆದಿದೇವಕಾಮೇಶ್ವರಶಿವನು ಇರುವನು.

ಅವನ ತೊಡೆಯ ಮೇಲೆ ಬಾಲಸೂರ್ಯನಂತೆ ರಕ್ತವರ್ಣದ, ನಿತ್ಯಷೋಡಶ (ಹದಿನಾರು) ವರ್ಷದ, ಏರು ಯೌವನಮದದಿಂದ ಕೂಡಿದ, ಉಜ್ಜಿದ ಪದ್ಮರಾಗದಂತಿರುವ ಪಾದಕಮಲಗಳ ಕಾಂತಿಯುಳ್ಳ ಉಗುರುಗಳಿರುವ, ಅರ್ಧ ಒಡ್ಡೆಯಾದ ಯವಧಾನ್ಯದ ಕಾಂತಿಯನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸುವಂಥ ಕೆಂಪು ಬಣ್ಣವನ್ನು ಪಾದಗಳಿಂದ ಪಸರಿಸುತ್ತಿರುವ, ಮಧುರವಾದ ಧ್ವನಿಯ ಗೆಜ್ಜೆಗಳುಳ್ಳ, ಪಾದಕಮಲಗಳಿಂದ ಚಿತ್ತಾಕರ್ಷಕಳಾದ, ವೀರನಾದ ಕಾಮನ ಬತ್ತಳಿಕೆಯ ಅಹಂಕಾರವನ್ನು ನಿರ್ಮಥನ ಮಾಡುವಂಥ ಕಿರುದೊಡೆಗಳುಳ್ಳ, ಆನೆಯ ಸೊಂಡಿಲು ಮತ್ತು ಬಾಳೆಯ ದಿಂಡುಗಳಿಗೆ ಸಮಾನವಾದ
28 b ತೊಡೆಗಳಿಂದ ಶೋಭಿಸುವ, ಅರುಣವರ್ಣದ, ಮೃದುವಾದ, ತೆಳುವಾದ, ಪಟ್ಟವಸ್ತ್ರದಿಂದ ಅಲಂಕೃತವಾದ ನಿತಂಬ ಭಾರವುಳ್ಳ, ವಿಸ್ತಾರವಾದ ಜಘನದಿಂದ ಶೋಭಿಸುವ ಅರ್ಧೋರು (ಕಟಿಭಾಗದಿಂದ ತೊಡೆಗಳ ಅರ್ಧಭಾಗ ಮುಚ್ಚುವಷ್ಟು ಇರುವ ಉಡಿಗೆ) ವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡ, ರತ್ನನಿರ್ಮಿತವಾದ ಡಾಬಿನಿಂದ ಶೋಭಿಸುವ ಆಳವಾದ ನಾಭಿಯ ಸುಳಿಯುಳ್ಳ, ತ್ರಿವಳಿ (ಹೊಟ್ಟೆಯ ಮೇಲೆ ಕಾಣಿಸುವ ಮೂರುಗೆರೆಗಳು) ಗಳೆಂಬ ಅಲೆಗಳ ಪ್ರಭಾಪ್ರವಾಹವುಳ್ಳ, ಸ್ತನಗಳೆಂಬ ಮೊಗ್ಗುಗಳ ಮೇಲೆ ಉಯ್ಯಾಲೆಯಾಡುವ ಮುತ್ತುಗಳ ನೂರಾರು ಹಾರಗಳಿರುವ, ಅತಿ ಗಾತ್ರವುಳ್ಳ ಸ್ತನಗಳ ಭಾರದಿಂದ ಬಗ್ಗಿದಂಥ ನಡುಪ್ರದೇಶವುಳ್ಳ, ಶಿರೀಷ ಪುಷ್ಪಹಾರದಷ್ಟು ಕೋಮಲವಾಗಿ ಶೋಭಿಸುವ ಕೇಯೂರ, (ಭುಜಾಭರಣ) ಕಂಕಣ (ವಲಯ/ಬಳೆ) ಸಮೂಹಗಳಿಂದ ಅಲಂಕೃತವಾದ ಉಂಗುರಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ನಾಲ್ಕು ಭುಜಗಳುಳ್ಳ, ಹೊಳಪುಳ್ಳ ಶಂಖದಷ್ಟು ಸುಂದರವಾದ ಕಂಠವುಳ್ಳ, ಮುಖವೆಂಬ ಕನ್ನಡಿಗೆ ತೊಟ್ಟಿನಂತಿರುವ ಚಿಬುಕ (ಅಧರೋಷ್ಠದ ಕೆಳಭಾಗ) ವುಳ್ಳ ಕೆಂಬಣ್ಣದ ತುಟಿಯುಳ್ಳ, ಬೆಳ್ಳಗಿರುವ, ಸಮಾನವಾದ ಪಂಜ್ತಿಯುಳ್ಳ, ವಿದ್ಯೆಗಳ ಸ್ವರೂಪ ಹೊಂದಿದ, ಹೊಳಪುಳ್ಳ, ಕುಂದ ಪುಷ್ಪದ ಮೊಗ್ಗುಗಳಂತಿರುವ, ಹಲ್ಲುಗಳಿಂದ ಬೆಳದಿಂಗಳನ್ನು ತೋರುವ, ದೊಡ್ಡದಾದ ಮುತ್ತುಗಳಿಂದ

ಜೋಡಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಮೂಗುತಿಯಿಂದ ಶೋಭಿಸುವ, ಕೇದಗೆಯ ಒಳಭಾಗದ ದೋಣಿಯಾಕಾರದಂತೆ ಉದ್ದುದ್ದವಾದ ಚೆಲುಗಣ್ಣುಗಳುಳ್ಳ, ಅರ್ಧಚಂದ್ರನಂತೆ ಇರುವ ಹಣೆಯ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಓರಣವಾಗಿ ಸ್ಥಾಪಿತವಾದ ಮುಂಗುರುಳುಗಳ ಕಾಂತಿಯುಳ್ಳ, ಕರ್ಣಪಾಲಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಣಿಕ್ಯದ ಅಭರಣವುಳ್ಳ, ಕಿವಿಗಳಲ್ಲಿ ಕುಂಡಲಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿರುವ, ಕರ್ಪೂರ, ಕಸ್ತೂರಿಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಸುಂಗಧಿತವಾದ ಹಚ್ಚಹೊಸತಾದ ತಾಂಬೂಲವನ್ನು ಮೆಲ್ಲುವ, ಶರದೃತುವಿನ ಚಂದಿರನ ಪೂರ್ಣಮಂಡಲದಂತೆ ಸೊಬಗಿನ ಮುಖವುಳ್ಳ, ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ಚಿಂತಾಮಣಿಗಳಿಂದ ಜೋಡಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಅಂದದ ಕಿರೀಟವುಳ್ಳ, ಹೊಳೆಯುವ ತಿಲಕರತ್ನದಂತಿರುವ ಹಣೆಗಣ್ಣಿನಿಂದ ಶೋಭಿತಳಾದ, ಕಾರ್ಗತ್ತಲೆಯ ನಿಬಿಡವಾದ ಕಪ್ಪಿನಂತಿರುವ ಕೂದಲರಾಶಿಯುಳ್ಳ, ಬೈತಲೆಯ ರೇಖೆಯಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟ ಸಿಂದೂರದ ಸಾಲಿನಿಂದ ಕಂಗೊಳಿಸುವ, ದೇದೀಪ್ಯಮಾನವಾದ ಚಂದಿರನ ಕಲೆಯನ್ನೇ ಶಿರಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಧರಿಸಿದ, ಮದದಿಂದ ಚಂಚಲತೆಯನ್ನು ಪಡೆದ ಅಂದವಾದ ಕಣ್ಣುಗಳುಳ್ಳ, ಸಮಸ್ತ ಶೃಂಗಾರವೇಷದಿಂದ ಪೂರ್ಣಳಾದ, ಸಮಸ್ತಆಭರಣಗಳಿಂದ ಅಲಂಕೃತಳಾದ, ಸರ್ವಲೋಕಗಳಿಗೂ ತಾಯಿಯಾದ, ಸತತವಾಗಿ ಆನಂದವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತಿರುವ, ಕುಡಿನೋಟದಲ್ಲಿ ಕುಣಿಯುವ ಕರುಣಾಪ್ರವಾಹದಿಂದ ಸಮಸ್ತರನ್ನೂ ತೃಪ್ತಿಪಡಿಸುತ್ತ ಪಾಪಗಳನ್ನು ನಾಶಮಾಡುವ ಭಗವತೀ ಲಲಿತಾಂಬಿಕೆಯು ಶೋಭಿಸುವಳು. ಆಕೆಯನ್ನು ಪೂಜಿಸಿದರೆ ಇತರ ದೇವತೆಗಳನ್ನು ಪೂಜಿಸುದುದರ ಫಲವು ಲಭಿಸುವುದೆಂದು ತಿಳಿದಿರುವರು. ಲಲಿತಾಂಬಿಕೆಯನ್ನು ಪೂಜಿಸುವುದೇ ಈಕೆಯ ಪೂಜಾಫಲ. ಲಲಿತಾದೇವಿಯ ಶರೀರಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ನಾನೆಂತು ಬಣ್ಣಿಸಲಿ. ಸಾವಿರ ಕೋಟಿ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಆ ಸೌಂದರ್ಯದ ಒಂದಂಶವನ್ನು ಬಣ್ಣಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗದು. ವರ್ಣನೆಯೆಂದರೆ ಅದು ಮಾತುಗಳ ರೂಪದಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಆಕೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತುಗಳಿಗೆ ದಾರಿಯಿಲ್ಲ (ವಾಚಾಮಗೋಚರಗಳು). ನಮ್ಮ ಮಾತುಗಳು ಅವಳನ್ನು ಮುಟ್ಟದೆಯೇ ಮನಸ್ಸಿನೊಂದಿಗೆ ಹಿಂದಿರುಗುವುವು (ಮನಸ್ಸೂ, ಮಾತೂ ಒಂದೂ ಅವಳನ್ನು ತಲುಪದು).

ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಹೇಳಿ ಏನು ಪ್ರಯೋಜನ. ತಾತ್ತ್ವಿಕವಾಗಿರುವುದನ್ನು ಶ್ರವಣ ಮಾಡು. ನಾನು ಪಕ್ಷಪಾತದಿಂದಾಗಲಿ, ಸ್ನೇಹದಿಂದಾಗಲಿ, ಅಜ್ಞಾನದಿಂದಾಗಲಿ ಹೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ. ಎಲೈ ತಪೋನಿಧಿಯೆ, ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷದ ಕೊಂಬೆಗಳೆಲ್ಲ ಲೇಖನಿಗಳಾಗಲಿ, ಸಮಸ್ತಸಪ್ತಮಹಾಸಮುದ್ರಗಳು ಶಾಯಿಯ ಪಾತ್ರೆಗಳಾಗಲಿ. ಐವತ್ತು ಕೋಟಿ ವಿಸ್ತೀರ್ಣವಾದ ಭೂಮಿಯು ಬರೆಯುವ ಆಧಾರದ ಪತ್ರವಾಗಲಿ, ಗುಣಗಳನ್ನು ಬರೆಯಬೇಕಾದ ಅವಧಿಯು ಪರಾರ್ಧಕ್ಕಿಂತಲು ಹೆಚ್ಚು ಕಾಲವಿರಲಿ (100000000000000000 ವರ್ಷ), ಎಲ್ಲ ಲೋಕಗಳು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಕೋಟಿ ಬಾಹುಗಳಿಂದ ಬರೆಯಲಿ, ಬರವಣಿಗೆಯನ್ನು ಹೇಳುವವರು ಬೃಹಸ್ಪತಿಗೆ ಸಮಾನರಾಗಿರಲಿ, ಎಲೈ ಕುಂಭಸಂಭವ ಅಗಸ್ತ್ಯನೆ, ಇಂತಿದ್ದರೂ ಆ ದೇವಿಯ ಚರಣಕಮಲದ ಒಂದುಬೆರಳಿನ ಕಾಂತಿಯ ಸಾವಿರಪಾಲಿನಲ್ಲಿ ಒಂದಂಶದ ವರ್ಣನೆಯು ಕೂಡಾ ಅಸಾಧ್ಯವಾದುದು.

ಆದ್ದರಿಂದ ಅವಳ ಗುಣಸ್ತುತಿಯನ್ನು ಮಾಡಲು ಎಲ್ಲರೀತಿಯ ಮಾತುಗಾರಿಕೆಯ ಪ್ರಭೇದಗಳು ನಿಷ್ಫಲವಾಗುವುವು. ಮಾನಸಿಕದೂರವನ್ನು ಹೊಂದಿದ ಅವಳ ಸೌಭಾಗ್ಯವನ್ನು ವರ್ಣಿಸಲು ಯಾರು ಶಕ್ತರು? ಬಿಂದುಪೀಠದ ಸುತ್ತ ಚೌಕಾಕಾರವಾಗಿ ಶ್ಯಾಮಲಪ್ರಭೆಯನ್ನುಳ್ಳ ಮಹಾಮಾಯಾಸ್ವರೂಪವಾದ ಪರದೆಯು ಜೋತಾಡುವುದು. ದೇವಿಯ ಮೇಲ್ಭಾಗದಲ್ಲಿ ನಲ್ವತ್ತುಹಸ್ತಗಳ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಮೂರುಲೋಕಗಳಲ್ಲೂ ದುರ್ಲಭವಾದ 'ಇಂದ್ರಗೋಪ'ವೆಂಬ ವಿಮಾನವು ಸುಬದ್ಧವಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲಿರುವ ಅಲಂಕಾರವಸ್ತುಸಮೂಹವು ಇನ್ನೆಲ್ಲೂ ದೊರಕದು. ನಾನಾ ವೃಕ್ಷಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಮಹೋದ್ಯಾನವನ್ನು ಮೊದಲ್ಗೊಂಡು ಕ್ರಮವಾಗಿ ಶ್ರೀಪುರದ ಕಥೆಯನ್ನು ಹೇಳುವವರು ಮೋಕ್ಷವನ್ನು ಪಡೆಯುವರು. ಶ್ರೀಪುರದ ಪ್ರಕಾರದಂತೆ ವಿಭಿನ್ನವಾದ ಆಯಾ ಕೋಟೆಗಳನ್ನು ಶಿಲ್ಪಿಗಳಿಂದ ಮಾಡಿಸಿ ದೇವಿಯ ವಿಶಾಲವಾದ ಆಯತನ (ಗೃಹ)

ರಚಿಸುವ ಭಕ್ತರು ಪರಮಗತಿಯನ್ನು (ಮುಕ್ತಿಯನ್ನು) ಪಡೆಯುವರು. ದೇವಿಯ ಕಥೆಯನ್ನು ಕೇಳುವವರು, ದೇವಿಯನ್ನು ಕುರಿತಾಗಿ ಪ್ರಶ್ನಿಸುವವರು, ದೇವಿಯನ್ನು ವಿವೇಚಿಸುವವರು ಅಥವಾ ದೇವಿಯ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ಪುಸ್ತಕ ರೂಪವಾಗಿ ರಚಿಸಿದವರೆಲ್ಲರೂ ಮೋಕ್ಷಪದವಿಯನ್ನು ಹೊಂದುವರು. 476-531

ಹೀಗೆ ಒಂಬತ್ತನೆ ಆವರಣ.

ಅಂಗದೇವ್ಯಂತರದ ಮೇಲ್ಭಾಗದಲ್ಲಿ, ಸರ್ವಾನಂದಮಯವೆಂಬ ಹೆಸರಿನ ಒಂಬತ್ತನೆ ಆವರಣವಾದ ಬಿಂದುಪೀಠದಲ್ಲಿ ಶೋಭಿಸುತ್ತಿರುವ ಕಾಮೇಶ್ವರಿಯ ಸ್ತುತಿ. ಮಂಗಳಮಯವಾದ ಪ್ರಾದುರ್ಭಾವದ ವರ್ಣನೆ.

29 a ಶ್ರೀ ಚಾಮುಂಡಿಕಾ ತಾಯಿಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ. ಜಗನ್ಮಾತೆ ನೀನು ಜಯಶೀಲಳಾಗು. ಅತ್ಯಂತ ಉತ್ಕೃಷ್ಟಳಾದವಳೆ ಜಯಶೀಲಳಾಗು. ಮಂಗಳಗಳಿಗೆ ವಾಸಸ್ಥಾನವಾಗಿರುವವಳೆ, ನೀನು ಜಯ ಹೊಂದು. ಕಾಮಕಲಾಸ್ವರೂಪಳೆ ಜಯವನ್ನು ಹೊಂದು. ಶಂಕರನ ಕಾಮಾಕ್ಷಿಯೆ/ವಾಮಾಕ್ಷಿಯೆ (ಸುಂದರವಾದ ಕಣ್ಣುಳ್ಳವಳು), ನಂದಿನಿಯೆ, ಸಮಸ್ತ ದೇವತೆಗಳಿಂದ ಪೂಜಿತಳೆ, ಕಾಮೇಶನ ಇಷ್ಟಾರ್ಥವನ್ನು ಪೂರೈಸುವವಳೆ, ಬ್ರಹ್ಮಮಯಳಾದ ದೇವಿಯೆ, ಬ್ರಹ್ಮಾನಂದರಸಸ್ವರೂಪಳೆ, ನಾರಾಯಣಿಯ ಪರವಾಗಿರುವವಳೆ, ಸಮಸ್ತ ಜಗತ್ತಿಗೆ ಆನಂದವನ್ನೀಯುವವಳೆ, ಶ್ರೀಕಂಠನ ಪ್ರಿಯಳೆ, ಶ್ರೀ ಲಲಿತಾಂಬಿಕೆಯೆ, ಶ್ರೀ ವಿಜಯಾದೇವಿಯೆ, ವಿಜಯೈಶ್ವರ್ಯಸಮೃದ್ಧಿಯನ್ನು ನೀಡುವವಳೆ, ನೀನು ಜಯಶೀಲಳಾಗು. ಜನ್ಮಪಡೆದವನ, ಜನ್ಮಪಡೆಯಲಿರುವವನ, ಮತ್ತು ಇಷ್ಟಾಪೂರ್ತವನ್ನು (ಯಜ್ಞ ಹಾಗೂ ಧರ್ಮಕಾರ್ಯ) ನಡೆಸಲು ಲಲಿತಾದೇವಿಗೆ ನಮಸ್ಕಾರವನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುವೆನು. ಮೂಲೋಕಗಳನ್ನು ಕಾಪಾಡುವವಳೆ, ಅತ್ಯಂತ ಶ್ರೇಷ್ಠಳಾದವಳೆ, ಕಲಾ, ಮುಹೂರ್ತ, ಕಾಷ್ಠಾ, ಅಹಸ್ಸು, ಮಾಸ ಮತ್ತು ಸಂವತ್ಸರಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡವಳೆ, ಸಹಸ್ರಶಿರಸ್ಸುಗಳುಳ್ಳ ಸಹಸ್ರಮುಖಗಳು ಮತ್ತು ಸಹಸ್ರನಯನಗಳುಳ್ಳ ನಿನಗೆ ನಮಸ್ಕಾರವನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುವೆನು. ಸಹಸ್ರಕರಕಮಲಗಳಿಂದ ಸಹಸ್ರಚರಣಕಮಲಗಳಿಂದ ಶೋಭಿತಳೆ, ಅಣುವಿಗಿಂತಲೂ ಅಣುವಾಗಿರುವ, ಮಹತ್ತಿಗಿಂತಲೂ ಮಹತ್ತನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ದೇವಿಯೆ, ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದುದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಅತಿ ಶ್ರೇಷ್ಠಳಾದವಳೆ, ತಾಯಿ, ನೀನು ತೇಜಸ್ಸುಗಳಿಗೂ ತೇಜೋರೂಪಿಣಿ. ನಿನ್ನ ಪಾದಗಳು ಅತಲ, ನಿನ್ನ ಮೊಣಕಾಲುಗಳು ವಿತಲ, ಕಟಿಪ್ರದೇಶವು ರಸಾತಲ. ನಿನ್ನ ಉದರವು ಭೂಮಿಯಾಗಿದೆ. ನಿನ್ನ ಹೃದಯವು ಭುವರ್ಲೋಕ. ನಿನ್ನ ಮುಖವು ಸ್ವರ್ಲೋಕವೆಂದು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ನಿನ್ನ ಕಣ್ಣುಗಳು ಚಂದ್ರ, ಸೂರ್ಯ, ಅಗ್ನಿಗಳು. ಜನನಿ, ನಿನ್ನ ಬಾಹುಗಳು ದಿಕ್ಕುಗಳು, ನಿನ್ನ ಉಸಿರು ವಾಯು, ಎಲ್ಲ ವೇದಗಳು ನಿನ್ನ ಮಾತುಗಳು. ಲೋಕರಚನೆಯು ನಿನ್ನ ಆಟ. ಚಿನ್ಮಯ (ಜ್ಞಾನರೂಪ) ಶಿವನು ನಿನ್ನ ಗೆಳೆಯ. ಸತತಾನಂದ ನಿನ್ನ ಆಹಾರ. ಸಜ್ಜನರ ಹೃದಯವು ನಿನ್ನ ವಾಸಸ್ಥಳ. ಕಾಣುವ ಮತ್ತು ಕಾಣದಿರುವ ರೂಪಗಳನ್ನುಳ್ಳ ಭುವನಗಳು ನಿನ್ನ ರೂಪಗಳು. ಆಕಾಶವು ನಿನ್ನ ಕೇಶಗಳು. ನಕ್ಷತ್ರಗಳು ನಿನ್ನ ಹೂಗಳು. ಧರ್ಮಾದಿಗಳು ನಿನ್ನ ಬಾಹುಗಳು. ಅಧರ್ಮಾದಿಗಳು ನಿನ್ನ ಆಯುಧಗಳಾಗಿವೆ. ಯಮಗಳು ಹಾಗೂ ನಿಯಮಗಳು ನಿನ್ನ ಕೈಗಳು ಮತ್ತು ಕಾಲುಗಳ ಉಗುರುಗಳು. ಸ್ವಾಹಾ ಮತ್ತು ಸ್ವಧಾ ನಿನ್ನ ಸ್ತನಗಳಾಗಿದ್ದು ಜನರ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಿವೆ. ಪ್ರಾಣಾಯಾಮವು ನಿನ್ನ ಮೂಗು. ಸರಸ್ವತಿಯು ನಿನ್ನ ನಾಲಗೆ. ಪ್ರತ್ಯಾಹಾರವು ನಿನ್ನ ಇಂದ್ರಿಯಗಳು. ಎಲೈ ಸಜ್ಜನನೇ (ಅಗಸ್ತ್ಯನೇ) ಧ್ಯಾನವೇ ನಿನ್ನ ಬುದ್ಧಿ. ಧಾರಣಾಶಕ್ತಿಯು ನಿನ್ನ ಮನಸ್ಸು. ಸಮಾಧಿಯು ನಿನ್ನ ಹೃದಯ. ವೃಕ್ಷಗಳು ನಿನ್ನ ರೋಮಗಳಾಗಿವೆ. ನಿನ್ನ ಆಕಾರವು ಭೂತ, ಭವ್ಯ (ವರ್ತಮಾನ) ಮತ್ತು ಭವಿಷ್ಯ ಹಾಗೂ ನಿತ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಯಜ್ಞಸ್ವರೂಪಳಾದ, ಜಗನ್ಮಾತೆಯಾದ, ವಿಶ್ವರೂಪವನ್ನು ಹೊಂದಿದ, ಪವಿತ್ರಳಾದ ನೀನು ದಯಾಮಯಳಾಗಿ ಆದಿಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸಮಸ್ತ ಪ್ರಜೆಗಳನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಮಾಡಿದೆ. ಲಲಿತಾದೇವಿಯು ಜನರ ಹೃದಯದಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಮೋಹಕಳಾಗಿ ಹಾಗೂ ಅದೃಶ್ಯಳಾಗಿ ತನ್ನ ಲೀಲೆಯಿಂದ ನಾಮ, ರೂಪಗಳ ವಿಭಾಗವನ್ನು ಮಾಡುವಳು. ಲೋಕಗಳಲ್ಲಿದ್ದುಕೊಂಡು ಅವುಗಳಿಗೆ ಅಂಟಿಕೊಳ್ಳದ ಆಕೆಯು ಅರ್ಥಕಾಮಗಳನ್ನು ನೀಡುವಳು. ಮಹಾದೇವಿ, ಸರ್ವಶಕ್ತಿ ಸ್ವರೂಪಳಿಗೆ ನಮಸ್ಕಾರವನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುವೆನು. ದೇವಿಯು ಪರಮಶಕ್ತಿ ಸ್ವರೂಪಳು ಪರಬ್ರಹ್ಮ ನಾಮಾಂಕಿತಳೂ ಆಗಿದ್ದಾಳೆ. ಬ್ರಹ್ಮಾನಂದ ನಾಮಾಂಕಿತಳೂ ಆದ ಅವಳಿಗೆ ನಮಸ್ಕಾರಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುವೆನು. ಅಗ್ನಿ, ಸೂರ್ಯ, ಮರುತ್ತುಗಳು ಮತ್ತು ಪೃಥಿವಿ ಮೊದಲಾದ ಪಂಚ ಭೂತಗಳು ಈಕೆಯ ಆಜ್ಞೆಯಿಂದ ಕಾರ್ಯಪ್ರವೃತ್ತರಾಗುವುವು. ಆ ದೇವಿಗೆ ನನ್ನ ನಮಸ್ಕಾರಗಳು. ಸೃಷ್ಟಿಯ ಆದಿಯಲ್ಲಿ ದೇವಿಯು ಆದಿಬ್ರಹ್ಮನನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿ ಜಲಪೂರ್ಣವಾದ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡವನ್ನು ತಾನು ಏಕಾಂಗಿನಿಯಾಗಿ ಧರಿಸಿಕೊಂಡಳು. ಆ ದೇವಿಗೆ ನನ್ನ ನಮಸ್ಕಾರಗಳು.

ಅಪ್ರಮೇಯಳಾದ ಲಲಿತಾಂಬೆಯು ಭೂಮಿಯನ್ನು ಮತ್ತು ಆಕಾಶವನ್ನು ಧರಿಸಿಕೊಂಡಿರುವಳು. ಸೂರ್ಯನು ಆಕೆಯ ಆಧಾರದಲ್ಲೇ ಉದಯಿಸುವನು. ಆ ದೇವಿಗೆ ನನ್ನ ನಮಸ್ಕಾರವು ಸಲ್ಲುವುದು. ಸುರಲೋಕವು ಈಕೆಯ
29 b ಅಂತರಾಲದಲ್ಲಿದೆ. ಪೃಥ್ವಿಯು ಇವಳ ಆಧಾರದಿಂದ ನೆಲೆಗೊಂಡಿದೆ. ಅಖಿಲ ಲೋಕಗಳು ಇವಳಿಂದ ಪೂರ್ಣಗೊಂಡಿವೆ. ಅಂಥ ದೇವಿಗೆ ನಮಸ್ಕಾರವನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈಕೆಯಲ್ಲಿ ಪೂರ್ಣ ವಿಶ್ವವು ಉದಯಿಸುವುದು. ಇವಳಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವವು ವಿಶಿಷ್ಟವಾಗಿ ಸ್ಥಾಯಿಯಾಗುವುದು. ಕಾಲಕ್ರಮೇಣ ವಿಶ್ವವು ಇವಳಲ್ಲೇ ನಾಶವನ್ನು ಹೊಂದುವುದು. ಅಂಥ ದೇವಿಗೆ ನನ್ನ ನಮಸ್ಕಾರವು ಸಲ್ಲುವುದು. ರಜೋಗುಣಗಳುಳ್ಳ, ಸೃಷ್ಟಿಕಾರಣಳಾದ ನಿನಗೆ ನಮನ. ಸತ್ತ್ವಗುಣಾಧಿಷ್ಠಿತಳಾದ ನಿನಗೆ ನಮನ. ತಮೋಗುಣಾನ್ವಿತಳಾದ ಸಂಹಾರ ಕಾರಣಳಿಗೆ ನಮನ. ನಿರ್ಗುಣ ಕಾರಣದಿಂದ ಶಿವೆ (ಮಂಗಳವನ್ನು ನೀಡುವವಳು) ಗೆ ನಮನ. ಜಗತ್ತಿನ ಏಕಮಾತ್ರ ಜನನಿಗೆ ನಮನ. ಜಗತ್ತಿನ ಏಕಮಾತ್ರ ಜನಕಸ್ವರೂಪಿಣಿಗೆ ನಮನ. ಸಮಸ್ತಯಂತ್ರಸ್ವರೂಪಿಣಿಗೆ ನಮನ. ಅಖಿಲ ತಂತ್ರಸ್ವರೂಪಿಣಿಗೆ ನಮನ.

ಜಗತ್ತಿನ ಸಮಸ್ತಗುರುಗಳಿಗೆ ಪ್ರಧಾನಳಾಗಿರುವವಳಿಗೆ ನಮನ. ಸಮಸ್ತವಾಗೈಶ್ವರ್ಯದಿಂದ ಕೂಡಿದವಳಿಗೆ ನಮನ. ಜಗತ್ತಿಗೆ ಏಕಮಾತ್ರಳಾಗಿ ಸಂತೋಷವನ್ನು ನೀಡುವ ಲಕ್ಷ್ಮೀಸ್ವರೂಪಳಿಗೆ ನಮನ. ಸಮಸ್ತಶಕ್ತಿಯುತಳಾದ ಶಾಂಭವಿ (ಶಂಭುವಿನ ಪತ್ನಿ) ಗೆ ನಮನ. ಅಮ್ಮಾ, ನಿನ್ನ ಪ್ರಭಾವವು ಆದಿ ಮಧ್ಯಾಂತ ರಹಿತವಾದುದು. ಪಂಚಭೂತ (ಪೃಥಿವೀ, ಅಪ್, ತೇಜಸ್, ವಾಯು, ಆಕಾಶ) ಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲದುದು. ಮಾತು ಮತ್ತು ಮನಸ್ಸುಗಳಿಗೆ ನಿಲುಕದೇ ಇರುವಂಥದು. ಊಹೆಗೆ ನಿಲುಕದ ವೈಭವವನ್ನು ಪಡೆದುದು ರೂಪರಹಿತವಾದುದು, ದ್ವಂದ್ವ ವಿಮುಕ್ತವಾದುದು. ಸಾಮಾನ್ಯದೃಷ್ಟಿಗೆ ಕಾಣಿಸದೇ ಇರುವಂಥದು. ಪ್ರಮುಖವಾದುದು, ಅದನ್ನು ನಾನೆಂತು ಬಣ್ಣಿಸಲಿ.

ಪ್ರಪಂಚದ ಯಜಮಾನಿ, ಪ್ರಪಂಚದಿಂದ ವಂದಿತಳೆ, ಸಕಲವಿದ್ಯಾಧೀಶ್ವರಿಯೆ, ವೇದಸ್ವರೂಪಳೆ, ಮಾಯಾಸ್ವರೂಪಳೆ, ಮಂತ್ರಶರೀರಳೆ, ಸಕಲಾಧೀಶ್ವರಿಯೆ, ಸರ್ವಸ್ವರೂಪಳೆ, ಪ್ರಸನ್ನಳಾಗು.

ಇಂದ್ರ ಮೊದಲಾಗಿ ಸಮಸ್ತ ದೇವರುಗಳು ಮಹಾದೇವಿಯನ್ನು ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಸ್ತೋತ್ರಮಾಡಿ, ಪುನಃ ಪುನಃ ನಮಸ್ಕರಿಸಿ ತತ್‌ಕ್ಷಣದಲ್ಲೇ ಶರಣಾಗತರಾದರು. ಆ ಬಳಿಕ ಪ್ರಸನ್ನಳಾದ (ಸಂತೋಷಗೊಂಡ) ದೇವೇಶ್ವರಿಯು, ನಮಸ್ಕರಿಸಿದಂಥ ಇಂದ್ರನನ್ನು ದೃಷ್ಟಿಸಿ, ಸಮಸ್ತ ಜೀವಿಗಳಿಗೆ ವರವನ್ನು ಕೊಡುವವಳಾಗಿ ವರವನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸು ಎಂದು ಆತನನ್ನು ಒತ್ತಾಯಪಡಿಸಿದಳು.

ಇಂದ್ರನು ಹೇಳಿದನು. ಹೇ ಕಲ್ಯಾಣರೂಪಿಣಿಯೆ, ನೀನು ಸಂತೋಷಗೊಂಡಿರುವೆ. ದೈತ್ಯರಾಜನಿಂದ ಕಷ್ಟಕ್ಕೊಳಗಾದ ನಾವು ರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಬಯಸಿ ನಿನ್ನಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿರುವೆವು. ಬಾಳು ದೊರಕುವುದು ನಮಗೆ ಕಷ್ಟಸಾಧ್ಯವಾಗಿದೆ.

ದೇವಿಯು ನುಡಿದಳು. ಭಂಡನೆಂಬ ದೈತ್ಯರ ರಾಜನನ್ನು ನಾನೇ ಈ ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಗೆದ್ದು ನಿನಗೆ ಮೂಲೋಕಗಳ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಪುನಃ ನೀಡುವೆನು. ಸಮಸ್ತದೇವಸಮೂಹವು ಭಯವಿಹೀನವಾಗಿ ಸದಾಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸಂತೋಷದಿಂದ ಇರಲಿ. ಈ ಸ್ತೋತ್ರದಿಂದ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ನನ್ನನ್ನು ಸ್ತುತಿಗೈಯುವ ಮನುಷ್ಯರು ನಿರಂತರವಾಗಿ ಧರ್ಮ, ಐಶ್ವರ್ಯ ಮತ್ತು ಕೀರ್ತಿಗೆ ಪಾತ್ರರಾಗುವರು. ಅವರು ನನ್ನ ಅನುಗ್ರಹದಿಂದ ವಿದ್ಯಾವಿನಯಪರಿಪೂರ್ಣರೂ, ರೋಗರಹಿತರೂ, ದೀರ್ಘಾಯುಷಿಗಳೂ, ಸಿರಿವಂತರೂ, ಪುತ್ರಮಿತ್ರಕಲತ್ರಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದವರಾಗಿಯೂ ಇರುತ್ತಾರೆ. ದೇವತೆಗಳು ಹಾಗೂ ಮಹಾಬಲಶಾಲಿಯಾದ ದೇವೇಂದ್ರನು ಈ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ವರವನ್ನು ಪಡೆದು ಪುನಃ ಪುನಃ ದೇವಿಯನ್ನು ನೋಡಿ ಪರಮಾನಂದವನ್ನು ಹೊಂದಿದರು.
532-567

ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡ ಪುರಾಣದ ಉತ್ತರಖಂಡದ ಲಲಿತೋಪಾಖ್ಯಾನದಲ್ಲಿ ಇಂದ್ರನೇ ಮೊದಲಾದವರು ಮಾಡಿದ ದೇವಿಸ್ತುತಿಯು ಕೊನೆಗೊಂಡಿತು.

ಶ್ರೀದೇವಿಯ ಆವಿರ್ಭಾವ ಮತ್ತು ದೇವಿಕಲ್ಯಾಣದ ಆರಂಭ

ಶ್ರೀಚಾಮುಂಡಾಂಬಿಕೆಗೆ ನಮನಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುವೆನು.

ಇದೇ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಲೋಕಪಿತಾಮಹ (ಅಜ್ಜ) ಬ್ರಹ್ಮನು ದೇವೇಶಿಯನ್ನು ಸಂದರ್ಶಿಸಲು ಮಹರ್ಷಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಬಂದನು. ವಿನತಾಪುತ್ರ (ಗರುಡ) ನನ್ನು ಏರಿಕೊಂಡು ವಿಷ್ಣು ಬಂದನು. ಎತ್ತನ್ನು (ನಂದಿ) ಏರಿಕೊಂಡು ಅಖಿಲೇಶ್ವರಿ (ಲಲಿತಾ) ಯನ್ನು ನೋಡಲು ಶಿವನು ಕೂಡಾ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದನು.

ನಾರದ ಮೊದಲಾದ ದೇವರ್ಷಿಗಳು ಅಪ್ಸರೋಗಣಗಳೂ (ಸಮೂಹ) ವಿಶ್ವಾವಸು ಮೊದಲಾದ ಗಂಧರ್ವರೂ ಯಕ್ಷರೂ ಆ ಮಹಾದೇವಿಯನ್ನು ನೋಡಲು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದರು. ಆ ಬಳಿಕ ಬ್ರಹ್ಮನಿಂದ ನಿರ್ದೇಶನವನ್ನು ಪಡೆದ ಜನನಾಯಕನಾದ ವಿಶ್ವಕರ್ಮನು ದೇವಿಗೋಸ್ಕರ ಅಮರಾವತಿಗೆ ಸದೃಶವಾದ ನಗರವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿದನು. ಅನಂತರ ಐಶ್ವರ್ಯಾದಿಗುಣಪೂರ್ಣಳಾದ ಸಮಸ್ತಮಂತ್ರಗಳ ಅಧಿದೇವತೆಯಾದ ದುರ್ಗೆಯು, ವಿದ್ಯಾಧಿದೇವತೆಯೂ ಶ್ಯಾಮಲಾಂಬಿಕೆ (ಲಲಿತಾ) ಯ ಬಳಿಗೆ ಬಂದರು. ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಭೂತಸಮೂಹದಿಂದ ಕೂಡಿದಂಥ, ಬ್ರಾಹ್ಮೀ ಮೊದಲಾದ ಮಾತೃಕೆಯರು, ಅಣಿಮಾ ಮೊದಲಾದ ಸಿದ್ಧಿ ದೇವತೆಗಳು, ಕೋಟಿ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಯೋಗಿನಿಯರೂ, ಭೈರವರು, ಕ್ಷೇತ್ರಪಾಲರು,
30 a . ಮಹಾಶಾಸ್ತವು, ಗಣಗಳ ಮುಂದಾಳಾದ ಮಹಾಗಣೇಶನು, ಸ್ಕಂದ, ವಟುಕ, ವೀರಭದ್ರ ಇವರೆಲ್ಲರೂ ಬಂದು ವಿನಮ್ರರಾಗಿ ಮಹಾದೇವಿಯನ್ನು ಹೊಗಳಿದರು. ಅಲ್ಲಿ ಎಂಟು ಕೋಟೆ ಮತ್ತು ಎಂಟು ಮಹಾದ್ವಾರಗಳಿರುವ, ಆನೆ, ಕುದುರೆ ರಥ, ಕೋಟೆಗಳು ಪ್ರಭೂತವಾಗಿರುವ, ರಾಜಮಾರ್ಗದಿಂದ ಕಂಗೊಳಿಸುವ, ಸಾಮಂತರು, ಮಂತ್ರಿಗಳು, ಸೈನಿಕರು, ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು, ಸ್ತುತಿಪಾಠಕರು, ದಾಸರು, ದಾಸಿಯರು, ಇವರ ಮನೋಹರವಾದ ನಿವಾಸಗಳಿವೆ. ಅದರ ನಡುವೆ ದ್ವಾರ ಮತ್ತು ಗೋಪುರಗಳಿಂದ ಕಂಗೊಳಿಸುವ, ಬಹುಶಾಲಾ (ಅಂಕಣ) ಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ, ಸಭಾಭವನಗಳಿಂದ ಶೋಭಿಸುವ, ದಿವ್ಯವಾದ ರಾಜಗೃಹವಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ನವರತ್ನಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಮಂಗಳಕರವಾದ ಸಿಂಹಾಸನಸಭೆಯಿದೆ. ಅದರ ನಡುವೆ ಚಿಂತಾಮಣಿಗಳಿಂದ ನಿರ್ಮಿತವಾದ ದಿವ್ಯಸಿಂಹಾಸನವಿದೆ. ಅದು ಸ್ವಯಂ ಪ್ರಕಾಶವುಳ್ಳದ್ದು, ಅದ್ವಿತೀಯವಾದುದು,

ಉದಯ ಸೂರ್ಯನ ಕಾಂತಿಗೆ ಸಮಾನವಾದುದು. ಲೋಕಪಿತಾಮಹನಾದ ಬ್ರಹ್ಮನು ಅದನ್ನು ನೋಡಿ ಇಂತು ಚಿಂತಿಸಿದನು. "ಈ ಸಿಂಹಾಸನವನ್ನು ಏರಿದ ಮಂದಬುದ್ಧಿಯು ಕೂಡಾ ಈ ಪುರದ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಮೂಲೋಕಗಳಿಗೆ ಅಧಿಪತಿಯಾಗುವನು. ಒಬ್ಬ ಹೆಂಗಸು ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಅರ್ಹತೆಯನ್ನು ಪಡೆಯಲಾರಳು. ಹೆಂಗಸಿಲ್ಲದೇ ಕೇವಲಪುರುಷನು ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಪಾತ್ರನಾಗಲಾರನು. ಮಂಗಳಾಚಾರಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ, ಮಹಾಪುರುಷರ ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ ತನ್ನ ರೂಪಕ್ಕೆ ಸಮನಾದ ರೂಪಿನ ಸ್ತ್ರೀಯಿಂದ ಕೂಡಿದವನನ್ನು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಭಿಷೇಕ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಶ್ರುತಿಯು ಹೇಳುತ್ತದೆ. ಈ ಸ್ತ್ರೀಯು ಸಾಕಾರವಾದ ಶೃಂಗಾರದೇವತೆಯಂತೆ ಶೋಭಿಸುವಳು. ಮೂರುಲೋಕಗಳಲ್ಲಿ ಶಂಕರನ ವಿನಹ ಈಕೆಗೆ ಸರಿಸಮಾನನಾದವನು ಇನ್ನೊಬ್ಬನಿಲ್ಲ. ಜಟಾಯುಕ್ತ, ಮುಂಡಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿದವನು, ವಿಷಮ ನೇತ್ರನು (ಅಸಮನೇತ್ರ), ಕಪಾಲವನ್ನು ಧರಿಸಿದವನು. ಕಲಾಪ (ಜನಸಮೂಹ = ಗಣಸಮೂಹ, ಬತ್ತಳಿಕೆ, ಕಾಂಚಿ) ದಿಂದ ಕೂಡಿದವನು, ಭಸ್ಮವನ್ನು ಬಳಿದುಕೊಂಡ ದೇಹವುಳ್ಳವನು, ಶ್ಮಶಾನದಲ್ಲಿರುವವನು, ಭಯಾನಕ ಸ್ವರೂಪನು, ಇಂಥ ಅಮಂಗಳಗಳಿಗೆ ವಾಸಸ್ಥಳವಾಗಿರುವವನು. ಸುಮಂಗಲೆಯಾದ ಆಕೆಯು ವರಿಸಲಾರಳು ಈ ವಿಧವಾಗಿ ಯೋಚಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಬ್ರಹ್ಮನ ಮುಂದೆ ಕೋಟಿಮನ್ಮಥರಷ್ಟು ಲಾವಣ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ, ದಿವ್ಯಶರೀರವುಳ್ಳ, ದಿವ್ಯವಸ್ತ್ರಧರನಾದ, ಹಾರ ಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿದ, ದಿವ್ಯವಾದ ಗಂಧದ ಲೇಪವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡ, ಕಿರೀಟ, ಹಾರ, ಭುಜಾಲಂಕಾರ, ಕುಂಡಲ (ಕರ್ಣಾಲಂಕಾರ) ಮೊದಲಾದುವುಗಳಿಂದ ಅಲಂಕೃತನಾದ ಜಗನ್ಮೋಹನ ರೂಪವನ್ನು ಹೊಂದಿದ ಶಿವನು ಬ್ರಹ್ಮನ ಮುಂದೆ ಕಂಡುಬಂದನು. ಪಿತಾಮಹ (ಬ್ರಹ್ಮ) ನು ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಆ ಕುಮಾರ (ವರ) ನನ್ನು ಆಲಿಂಗಿಸಿಕೊಂಡು ಸುಂದರಾಂಗನಾದ ಆತನಿಗೆ ಕಾಮೇಶ್ವರನೆಂಬುದಾಗಿ ಹೆಸರಿಟ್ಟನು. ಆ ಶಕ್ತಿಸ್ವರೂಪಿಣಿಗೆ ಈತನು ಅತ್ಯಂತ ಅನುರೂಪನಾದ ವರನೆಂದು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿ ಅವನೊಂದಿಗೆ ಆ ಲಲಿತಾಂಬಿಕೆಯ ಬಳಿಗೆ ಬಂದನು. ಬ್ರಹ್ಮಾ, ವಿಷ್ಣು ಮಹೇಶ್ವರರು ಪರಾಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಸ್ತೋತ್ರಮಾಡಿದರು. ಕುಮಾರನಾದ ನೀಲಲೋಹಿತ (ಶಿವ) ನು ಮರಿಚಿಗರೆಯ ಕಣ್ಣುಗಳಂತೆ ಕಣ್ಣುಳ್ಳ ಆಕೆಯನ್ನು ನೋಡಿ ಎಲ್ಲ ಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ಮರೆತು ಕಾಮಾವಿಷ್ಟನಾದನು. ಕೃಶಾಂಗಿಯಾದ ಆಕೆಯು ಕೂಡಾ ಮೂರ್ತಿವೆತ್ತ ಸ್ಮರನಂತಿರುವ ಅವನನ್ನು ನೋಡಿ ಸರ್ವಾಂಗಗಳಲ್ಲೂ ಕಾಮಾವಿಷ್ಟಳಾಗಿ ಆತನು ತನಗೆ ಯೋಗ್ಯನಾದವನೆಂದು ಭಾವಿಸಿಕೊಂಡಳು. ಕಾಮಪೀಡಿತರಾಗಿ ಅವರಿಬ್ಬರೂ ಪರಸ್ಪರರನ್ನು ನೋಡುವ ಅಭಿಲಾಷೆಯುಳ್ಳವರಾಗಿ, ಸಮಸ್ತ (ಶೃಂಗಾರ) ಭಾವಗಳನ್ನು ಅರಿತವರಾಗಿ, ದೃಢಮನಸ್ಕರಾಗಿ, ಪ್ರಶಸ್ತವಾದ ಮನಸ್ಸುಳ್ಳವರಾಗಿ, ಇತರರಿಂದ ತಮ್ಮ ನಡವಳಿಕೆಯನ್ನು ತಿಳಿಯದವರಾಗಿ, ಕ್ಷಣಮಾತ್ರದಿಂದ ಮನಸ್ಸಿನ ಸ್ತಿಮಿತವನ್ನು ಪಡೆದರು. ಅನಂತರ ಬ್ರಹ್ಮನು ಲೋಕೈಕನಾಯಕಿಯಾದ ಮಹಾದೇವಿಯನ್ನು ಕುರಿತು ಇಂತೆಂದನು.

ಈ ದೇವರುಗಳು, ಋಷಿಗಳು, ಗಂಧರ್ವರು, ಅಪ್ಸರೋಗಣಗಳು, ಪ್ರಿಯನ ಸಹಿತಳಾಗಿ ಪರಮಾಸನದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿರುವ ನಿನ್ನನ್ನು ನೋಡಲಿಚ್ಛಿಸುವರು. ಹೇ ದೇವಿ, ನಿನಗೆ ಪ್ರಿಯನಾದ, ಪರಮಧನ್ಯನಾದ, ಅನುರೂಪನಾದ ಗಂಡು ಯಾರಾಗಿರಬಹುದು? ಈ ಲೋಕಗಳ ರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ಅಂಥ ಪುರುಷನನ್ನು ವರನನ್ನಾಗಿ ಸ್ವೀಕರಿಸು. ಮಹಾಮಹಿಮಾನ್ವಿತೆ, ಪಾಪರಹಿತರಾದ (ಪುಣ್ಯಾತ್ಮ) ದೇವರ್ಷಿಗಳಿಂದ ಅಭಿಷೇಕಗೊಂಡು ಈ ನಗರದ ರಾಣಿಯಾಗು. ಪರಮಾಸನದಲ್ಲಿ ಆಸೀನಳಾಗು. ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ಲಕ್ಷಣಗಳಿಂದ ಕೂಡಿ, ಸಮಸ್ತಆಭರಣಗಳಿಂದ ಅಲಂಕಾರಗೊಂಡ, ಪ್ರಿಯನೊಡನೆ ಆಸನಾರೂಢಳಾದ ನಿನ್ನನ್ನು ನಾವು ನೋಡಲಿಚ್ಛಿಸುವೆವು. ದೇವಿಯು ಆ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ಮುಗುಳ್ನಗೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದ ಮುಖಕಮಲವುಳ್ಳವಳಾಗಿ ಬ್ರಹ್ಮಾ, ವಿಷ್ಣು, ಮಹೇಶ್ವರರಿಗೆ ಈ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದಳು.

30 b ಎಲ್ಲೈ ದೇವರುಗಳೆ, ನಾನು ಸ್ವತಂತ್ರೆ. ನನ್ನ ಇಚ್ಛಾನುಸಾರವಾಗಿ ಆಚಾರ ಮತ್ತು ವಿಹಾರಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುವವಳು. ನನ್ನ ಪ್ರಿಯನು ನನಗೆ ಸರಿಸಮನಾದ ನಡವಳಿಕೆಯುಳ್ಳವನಾಗಿರಬೇಕು. ಪಿತಾಮಹಬ್ರಹ್ಮನು ಎಲ್ಲದೇವರುಗಳೊಂದಿಗೆ

ಆ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡು ದೇವಿಯನ್ನು ಉದ್ದೇಶಿಸಿ ಧರ್ಮಾರ್ಥಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಹಿತಕರವಾದ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದನು. ಕಾಲಕ್ರೀತೆ, ಕ್ರಯಕ್ರೀತೆ, ಪಿತೃದತ್ತೆ ಹಾಗೂ ಸ್ವಯಂವೃತೆ ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಸ್ತ್ರೀಪುರುಷರ ವಿವಾಹದಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ವಿಧವಿದೆ. ಕಾಲಕ್ರೀತೆಯೆಂದರೆ ವೇಶ್ಯೆ. ಕ್ರಯಕ್ರೀತೆಯೆಂದರೆ ದಾಸೀ. ಗಂಧರ್ವಕ್ರಮದಿಂದ ವಿವಾಹಿತಳಾದಳು ಯುಕ್ತಾ (ಸ್ವಯಂವೃತೆ) ತಾಯಿತಂದೆಗಳಿಂದ ಕೊಡಲ್ಪಟ್ಟವಳು ಭಾರ್ಯೆಯೆಂದಾಗುವಳು. ಸಮಾನಧರ್ಮದಿಂದ ಕೂಡಿದವಳು ಯುಕ್ತಾ. ಪತಿಯ ಅಧೀನಳಾಗಿರುವವಳು ಭಾರ್ಯಾ. ಅದ್ವಿತೀಯವಾದ ಪರಬ್ರಹ್ಮ ಸತ್ ಮತ್ತು ಅಸತ್ ಎಂಬ ಭಾವನೆಯಿಲ್ಲದುದಾಗಿದೆ.

ಶುದ್ಧಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಆನಂದಸ್ವರೂಪವಾದ ಆ ಪರಬ್ರಹ್ಮದಿಂದ ಪ್ರಕೃತಿಯ ನಿರ್ಮಾಣವಾಯಿತು. ಆ ಪರಬ್ರಹ್ಮವೂ ಪ್ರಕೃತಿಯೂ ನೀನೇ ಆಗಿರುವಿ. ನೀನು ಅನಾದಿಯೂ, ಪೂರ್ಣಳೂ, ಕಾರಣ, ಅಕಾರಣಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡವಳೂ ಆಗಿರುವಿ. ಸನಕಾದಿಯೋಗಿಗಳು ನಿನ್ನನ್ನೇ ಅನ್ವೇಷಿಸುವರು. ಅವರು ಸತ್-ಅಸತ್ ಕರ್ಮಸ್ವರೂಪಿಣಿಯಾದ, ವ್ಯಕ್ತ-ಅವ್ಯಕ್ತ ದರ್ಶನವನ್ನು ನೀಡುವ, ಪಂಚ ಬ್ರಹ್ಮ ಸ್ವರೂಪಿಣಿಯಾದ ನಿನ್ನನ್ನೇ ಪ್ರಶಂಸುತ್ತಿರುವರು. ಮಹೇಶ್ವರಿ, ಆದಿಯಲ್ಲಿ ನೀನೇ ವಿಶ್ವವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುವೆ. ನೀನೇ ವಿಶ್ವರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಮಾಡುವೆ. ಕ್ಷಣಮಾತ್ರದಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಸಂಹರಿಸುವೆ. ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಪುನಃ ಸೃಷ್ಟಿಸುವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಪ್ರಿಯಸಂಗಮಮಾಡಿದ ಮಾತ್ರದಿಂದ ನಿನ್ನ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವು ನಶಿಸಿ ಹೋಗದು. ಲೋಕಾನುಗ್ರಹದ ಕಾಮನೆಯಿಂದ ಯಾವನೊ ಒಬ್ಬ ಪುರುಷನನ್ನು (ಪತಿಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ) ಆರಾಧಿಸು/ಹೊಂದು.

ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಬ್ರಹ್ಮನಿಂದ ಹಾಗೂ ಸಮಸ್ತ ದೇವರುಗಳಿಂದ ಪ್ರಾರ್ಥಿತಳಾದ ದೇವಿಯು ಕೈಯಿಂದ ಹಾರವನ್ನು ಎತ್ತಿ ಆಕಾಶ ಮಧ್ಯಕ್ಕೆ ಎಸೆದಳು. ಅವಳು ಎಸೆದಂಥ ಆ ಮಾಲೆಯು ಆಕಾಶವನ್ನು ಕಾಂತಿಪೂರ್ಣವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತ ಕಾಮೇಶ್ವರನ ಕೊರಳಿಗೆ ಬಂದು ಬಿದ್ದಿತು. ಆಗ ಬ್ರಹ್ಮಾವಿಷ್ಣುಹರ ಮೊದಲಾದ ದೇವರುಗಳು ಸಂತೋಷಪಟ್ಟರು. ಮಂದಮಾರುತದಿಂದ ಮೋಡಗಳು ಸಾಗುತ್ತ ಹೂಮಳೆಗರೆದವು. ಆ ಬಳಿಕ ಬ್ರಹ್ಮನು ಭಗವಾನ್ ಜನಾರ್ದನನನ್ನು ಕುರಿತು ಹೇ ಹರಿಯೇ, ಈ ಶಿವಶಿವೆಯರ ವಿವಾಹವನ್ನು ವಿಧಿಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದನು. ಇಂದು ಜಗನ್ಮಂಗಳವನ್ನುಂಟುಮಾಡುವ ಮುಹೂರ್ತವೊದಗಿದೆ. ಮಹಾದೇವಿಯು ನಿನ್ನ ರೂಪದಲ್ಲೇ ಇರುವವಳು. ನೀನು ಕೂಡಾ ಅವಳ ಸಹಜ (ಒಡ ಹುಟ್ಟಿದವನು) ನಾಗಿರುವೆ.

ಆದ್ದರಿಂದ ಮಂಗಳ ಸ್ವರೂಪಿಣಿಯಾದವಳನ್ನು ಕಾಮಶಿವನಿಗೆ ನೀನು ದಾನಮಾಡು. ಅವನ (ಬ್ರಹ್ಮಾ) ಆ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ದೇವೋತ್ತಮನಾದ ತ್ರಿವಿಕ್ರಮನು ವಿಧಿಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಶಂಕರನಿಗೆ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಆಕೆಯನ್ನು ದಾನ ಮಾಡಿದನು. ಆದಿಕೇಶವನು ದೇವರ್ಷಿ, ಪಿತೃದೇವತೆ ಮೊದಲಾದ ಎಲ್ಲ ದೇವಜಾತಿಗಳ (ಸಮ್ಮುಖದಲ್ಲಿ) ಶಿವ ಮತ್ತು ಶಿವೆಯರ ಕಲ್ಯಾಣವನ್ನು ನೆರವೇರಿಸಿದನು. ಬ್ರಹ್ಮನೇ ಮೊದಲಾದ ಎಲ್ಲ ದೇವರುಗಳು ಉಡುಗೊರೆಗಳನ್ನು ನೀಡಿದರು. ಬ್ರಹ್ಮನು ವಜ್ರಶಕ್ತಿಯುಳ್ಳ ನಾಶ ರಹಿತವಾದ ಕಬ್ಬಿನ ಬಿಲ್ಲನ್ನು ನೀಡಿದನು. ಹರಿಯು ಅವರಿಗೆ ಬಾಡದೇ ಇರುವ, ನಾಶ ರಹಿತವಾದ ಪುಷ್ಪಾಯುಧವನ್ನು ನೀಡಿದನು. ಜಲಜಂತುಗಳಿಗೆ ಅಧಿಪತಿಯಾದ ವರುಣನು ಆ ದಂಪತಿಗಳಿಗೆ ನಾಗಪಾಶವನ್ನು ನೀಡಿದನು. ಜನಾಧೀಶನಾದ ವಿಶ್ವಕರ್ಮನು ಅವರಿಗೆ ಅಂಕುಶವನ್ನು ನೀಡಿದನು. ಅಗ್ನಿಯು ಕೀರೀಟವನ್ನು ನೀಡಿದನು. ಸೂರ್ಯಚಂದ್ರರು ತಾಟಂಕ (ಕಿವಿಯ ಆಭರಣ) ಗಳನ್ನು ನೀಡಿದರು. ಸಮುದ್ರರಾಜನು ನವರತ್ನಗಳಿಂದ ನಿರ್ಮಿಸಿದ ಅಲಂಕಾರವನ್ನು ಸ್ವತಃ ನೀಡಿದನು. ಸುರಾಧೀಶನಾದ ದೇವೇಂದ್ರನು ಅಕ್ಷಯ ಮಧುಪಾತ್ರೆಯನ್ನು ನೀಡಿದನು. ಕುಬೇರನು ಚಿಂತಾಮಣಿಗಳಿಂದ ನಿರ್ಮಿಸಿದಂತಹ ಮಾಲೆಯನ್ನು ನೀಡಿದನು. ಲಕ್ಷ್ಮೀಪತಿಯಾದ ಶ್ರೀಹರಿಯು ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಸೂಚಕವಾದ ಛತ್ರವನ್ನು ನೀಡಿದನು. ಗಂಗೆ ಮತ್ತು ಯಮುನೆಯರು ಚಂದ್ರನಂತೆ ಹೊಳೆಯುವ ಎರಡು ಚಾಮರಗಳನ್ನು ಅವರಿಗೆ

ನೀಡಿದರು. ಬ್ರಹ್ಮಾಮೊದಲಾದವರು, ವಸುಗಳು (ಎಂಟು), ರುದ್ರರು (ಹನ್ನೊಂದು), ಆದಿತ್ಯರು (ಹನ್ನೆರಡು), ಅಶ್ವಿನಿ ದೇವತೆಗಳು (ಎರಡು), ದಿಕ್ಪಾಲರು (ಎಂಟು), ಮರುತ್ತು (ಏಳು) ಗಳು ಸಾಧ್ಯರು, ಗಂಧರ್ವರು ಮತ್ತು
31 a ಯಕ್ಷರು, ಸಂತೋಷಗೊಂಡು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಆಯುಧಗಳನ್ನು ನೀಡಿದರು. ಅಲ್ಲದೆ, ರಥಗಳನ್ನು, ಅತಿಶಯವೇಗ ಮತ್ತು ಮಹಾಬಲಶಾಲಿಗಳಾದ ಮೈತುಂಬಿದ, ರೋಗರಹಿತವಾದ, ದಣಿವಿಲ್ಲದಿರುವ, ಹಸಿವು ನೀರಡಿಕೆ ಇಲ್ಲದ ವಜ್ರಸದೃಶವಾದ ಶಕ್ತಿಯುಳ್ಳ ಕುದುರೆ ಹಾಗೂ ಆನೆಗಳನ್ನು ಆಯುಧಗಳು ಮತ್ತು ಪರಿಕರಗಳ ಸಮೇತವಾಗಿ ಕೊಟ್ಟರು. ಆ ಬಳಿಕ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಶಿವನ ಹಾಗೂ ಶಿವೆಯ ಅಭಿಷೇಕವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿದರು. ಅನಂತರ ಬ್ರಹ್ಮನು ಕುಸುಮಾಕರವೆಂಬ ವಿಮಾನವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿದನು. ಆ ವಿಮಾನವು ಎಂದಿಗೂ ಬಾಡದೇ ಇರುವ ಮಾಲೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿ, ಯಾವುದೇ ಆಯುಧಗಳಿಂದ ಖಂಡಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗದಂತಿತ್ತು. ಅದು ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ, ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ, ಅಂತರಿಕ್ಷದಲ್ಲೂ ಇಚ್ಛಾನುಸಾರವಾಗಿ ಹಾರುತ್ತಿತ್ತು. ಸಕಲಸಮೃದ್ಧಿಗಳಿಂದ ಕೂಡಿತ್ತು. ಆ ವಿಮಾನದ ಗಂಧವನ್ನು ಮೂಸಿದ ಮಾತ್ರದಿಂದ ಆಯಾಸ, ರೋಗ, ಹಸಿವು, ಪೀಡೆಗಳು ತತ್‌ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ನಾಶವಾಗುತ್ತಿದ್ದವು. ಅದು ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಸಂತೋಷವನ್ನು ನೀಡುತ್ತ ಮಂಗಳಕರವಾಗಿತ್ತು. ಲೋಕದಂಪತಿಗಳಾದ ಅವರಿಬ್ಬರು ಆ ವಿಮಾನವನ್ನು ಏರಿದರು. ಚಾಮರ, ಬೀಸಣಿಗೆ, ಮಧ್ಯಭಾಗದಲ್ಲಿ ಸುಂದರವಾದ ದಂಡದಿಂದ ಮನೋಹರವಾದ ಛತ್ರಗಳಿಂದಲೂ ವೀಣೆ, ಕೊಳಲು, ಮೃದಂಗ ಮೊದಲಾದ ನಾನಾವಾದ್ಯಗಳನ್ನು ನುಡಿಸುವುದರಿಂದಲೂ, ಸಮಸ್ತ ದೇವರುಗಳಿಂದ ಸೇವೆಗೊಂಡು ರಾಜಮಂದಿರದಿಂದ ಹೊರಟು ತನ್ನ ಪ್ರಭೆಯಿಂದ ರಾಜವೀಥಿಯನ್ನು ಕಾಂತಿಮಯವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತ ವಿಹಾರಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ದೇವಿಯೂ ಮುಂದೆಸರಿದಳು. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ರಾಜಗೃಹದ ಮಹಡಿಯ ಮೇಲಿದ್ದ ಸಾವಿರಾರು ಅಪ್ಸರಸ್‌ಸ್ತ್ರೀಯರು ಅರಳು, ಅಕ್ಷತೆ, ದೂರ್ವೆ ಹೂವುಗಳಿಂದ ಅವಳಿಗೆ ಮಳೆಗರೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ದೇವಿಯು, ಮಂಗಳಮಯವಾದ ಗಾಥೆ (ವೈಭವಗಳನ್ನು ಕೊಂಡಾಡುವ ಪದ್ಯ)ಗಳನ್ನೂ ವೀಣಾ, ವೇಣು(ಕೊಳಲು)ಮೊದಲಾದುವುಗಳ ಧ್ವನಿಗಳನ್ನು ಕೇಳುತ್ತ ಸಂತೋಷಪಟ್ಟು ಮೆಲ್ಲಮೆಲ್ಲನೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವೀಥಿಗೂ ಬಂದಳು. ಅಪ್ಸರಸ್‌ಸ್ತ್ರೀಯರು ಕಲ್ಪಿಸಿದ ಆರತಿಯ ಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸಿ ಮಹಾವಿಮಾನದಿಂದ ಇಳಿದು ಮಹಾಸಭೆಯನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿದಳು. ಆಕೆಯು ಭಗವಾನ್ ಶಂಭುವಿನೊಡನೆ ಸಿಂಹಾಸನವನ್ನು ಏರಿದಳು. ಅಲ್ಲಿ ಸೇರಿದ್ದ ಮಹಾಜನರು ತಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಏನೇನನ್ನು ಬಯಸಿದರೋ ಆ ಎಲ್ಲ ಬಯಕೆಗಳನ್ನು ಸರ್ವಜ್ಞೆಯಾದ ದೇವಿಯು ಕಣ್ಣೋಟದಿಂದ ಪೂರೈಸಿದಳು. ದೇವಿಯ ಈ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ನೋಡಿದ ಲೋಕಪಿತಾಮಹನಾದ ಬ್ರಹ್ಮನು ಆಗ ಅವಳಿಗೆ 'ಕಾಮಾಕ್ಷೀ' ಮತ್ತು 'ಕಾಮೇಶ್ವರೀ' ಎಂಬ ನಾಮಧೇಯವನ್ನು ನೀಡಿದನು. ಮೋಡಗಳು ಅವಳ ಆಜ್ಞಾಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಆ ನಗರದಲ್ಲಿ ಸೊಗಸಾದ, ಯೋಗ್ಯವಾದ ವಸ್ತ್ರಗಳ ಮತ್ತು ದಿವ್ಯವಾದ ಆಭರಣಗಳ ಮಳೆಗೆರೆದವು. ಚಿಂತಾಮಣಿ, ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷ, ಲಕ್ಷ್ಮೀ ಮತ್ತು ಕಾಮಧೇನುಗಳು, ದೇವಿಯ ಆಜ್ಞೆಯಂತೆ ಆ ನಗರದ ಮನೆಮನೆಯಲ್ಲೂ ವಾಸಿಸಿದವು. ಅವಳ ಸೇವೆಯನ್ನು ಮಾಡುವ ಒಂದೇ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಪ್ರೀತಿರೂಪವನ್ನು ಪಡೆದು, ಇತರ ಎಲ್ಲ ಕ್ರಿಯಾಶೀಲತೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಸಕಲವಾಂಛಿತಾರ್ಥಗಳಿಂದ ಕೂಡಿ, ಸತತವಾಗಿ ಆನಂದವನ್ನು ಹೊಂದಿದರು.

ಪಿತಾಮಹ (ಬ್ರಹ್ಮಾ), ಹರಿ, ಮಹಾದೇವ, ಇಂದ್ರ, ದಿಕ್ಪಾಲಕರು, ಇತರ ದೇವತಾಸಮೂಹಗಳು, ಬ್ರಹ್ಮರ್ಷಿಗಳು, ನಾರದಾದಿಗಳು, ವಸಿಷ್ಠ ಮೊದಲಾದ ತಪೋಧನರು, ಗಂಧರ್ವರು, ಅಪ್ಸರಸ್‌ಸ್ತ್ರೀಯರು, ಯಕ್ಷರು, ಇತರ ಎಲ್ಲ ದೇವ-ಕುಲೋತ್ಪನ್ನರು ಆಕಾಶ, ಭೂಮಿ ಮತ್ತು ಅಂತರಿಕ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ನಿಬಿಡವಾಗಿ ವಾಸಿಸುವವರೆಲ್ಲರೂ ಆ ನಗರದಲ್ಲಿ ವಿಶಾಲ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸಿದರು. ಅತಿಶಯವಾದ ವಾತ್ಸಲ್ಯವುಳ್ಳ ಈ ದೇವಿಯು ಪರಕೀಯಳಲ್ಲವೆನ್ನುವ ರೀತಿಯಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅನುರಾಗದಿಂದ ನಿರಂತರವಾಗಿ ಸಮಸ್ತಜನರನ್ನು ಸಂತೋಷಪಡಿಸಿದಳು. ವಿದ್ವಜ್ಜನರ ಸಕಲಕಾಮನೆಗಳನ್ನು ಭೂಲೋಕದಲ್ಲಿ ರಾಜನು ಪೂರೈಸುವನು. ರಾಜ್ಞಿ (ಕಾಮಾಕ್ಷೀ)ಯು ಸಮಸ್ತಲೋಕ ನಿವಾಸಿಗಳ ಇಷ್ಟಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸಿದಳು.

ತ್ರಿಲೋಕಗಳಲ್ಲಿ ಏಕಮಾತ್ರನಾದ ರಾಜ ಕಾಮೇಶ್ವರ (ಕಾಮಶಂಕರ) ಅಂಬಿಕಾ (ಲಲಿತಾ) ಸಹಿತನಾಗಿದ್ದ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಹತ್ತು ಸಾವಿರ ವರ್ಷಗಳು ಒಂದು ಕ್ಷಣವೋ ಎಂಬಂತೆ ಕಳೆದು ಹೋದವು. ಹೀಗಿರಲು ಒಮ್ಮೆ ಭಗವಾನ್ ನಾರದಮಹರ್ಷಿಯು ಬಂದು ಪರಾಶಕ್ತಿಯನ್ನು ನಮಸ್ಕರಿಸಿ ವಿನಯದಿಂದ ಕೂಡಿದವನಾಗಿ ಇಂತೆಂದನು. ಎಲೈ ಪರಮೇಶ್ವರಿ, ನೀನು ಪರಬ್ರಹ್ಮಸ್ವರೂಪಿಣಿ, ಪರಮಧಾಮ(ಮೋಕ್ಷ)ಸ್ವರೂಪಿಣಿ, ಪರಮಪವಿತ್ರೆ, ಸದ್ಭಾವ, ಅಸದ್ಭಾವ, ಸಂಕಲ್ಪ, ಮತ್ತು ವಿಕಲ್ಪಗಳ ಸಂಕಲನಸ್ವರೂಪಿಣಿ. ಮಂಗಳಸ್ವರೂಪಿಣಿಯೆ, ಜಗತ್ತಿನ ಉನ್ನತಿಗಾಗಿ ದೃಶ್ಯಳಾಗಿರುವೆ. ಅಸಜ್ಜನ(ದುಷ್ಟ)ರ ವಿನಾಶಕ್ಕಾಗಿಯೂ ಸಜ್ಜನರ ಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕಾಗಿಯೂ, ಸಾಧುಗಳ ರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿಯೂ ನೀನು ಸ್ಥಿತಳಾಗಿರುವೆ. ದೇವಿಯೆ ಈ ಭಂಡಾಸುರನು ಮೂಜಗಗಳನ್ನು ಬಾಧಿಸುತ್ತಿರುವನು. ನಿನ್ನೊಬ್ಬಳಿಂದಲೇ ಅವನು ಜಯಿಸಲ್ಪಡಬೇಕು. ಇತರ ದೇವರುಗಳಿಂದ ಅವನು ಅಜೇಯ. ದೇವರುಗಳು ನಿನ್ನ ಸೇವಾಪರರಾಗಿ ಚಿರಕಾಲದಿಂದ ಇಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿರುವರು. ಶೂನ್ಯವಾದ, ಅಮಂಗಳವಾದ
31/b ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ನಗರಗಳಿಗೆ ಇವರುಗಳು ನಿನ್ನ ಆಜ್ಞೆಯನ್ನು ಪಡೆದು ಈಗ ಹೋಗುವಂತಾಗಲಿ. ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಅವರುಗಳು ಸಮೃದ್ಧಪ್ರಯೋಜನಗಳಿಂದ ತುಂಬಿರಲಿ.

ನಾರದಮಹರ್ಷಿಯಿಂದ ಈ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ ಅಖಿಲೇಶ್ವರಿಯಾದ ದೇವಿಯು ದೇವರುಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ನಿವಾಸಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸಲು ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟಳು. ಅಂಬಿಕಾದೇವಿಯು, ಬ್ರಹ್ಮಾ, ವಿಷ್ಣು ಮಹೇಶ್ವರ ಹಾಗೂ ಇಂದ್ರನೇ ಮೊದಲಾದ ದಿಕ್ಪಾಲಕರನ್ನು ಉಚಿತವಾಗಿ ಪೂಜಿಸಿ ಕಳುಹಿಸಿದಳು. ಕಳುಹಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಆ ದೇವರುಗಳು ಅಂಬಿಕಾದೇವಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟಿರಲು ಅಶಕ್ತರಾದರು. ಆದರೂ ಆದಿಪಿತೃಗಳ ಸೇವೆಯನ್ನು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಅಂಶಗಳಿಂದ ಕೈಗೊಂಡರು.

ಲಲಿತಾಂಬಿಕೆಯ ಈ ಕಥಾನಕವು ಆಯುಷ್ಕಾರಕವೂ ಸಮಸ್ತಮಂಗಳಕಾರಕವೂ ಆಗಿದೆ. ಮಹಾದೇವಿಯ ಆವಿರ್ಭಾವ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯಾಭಿಷೇಕದ ಕಥಾನಕವನ್ನು ಜ್ಞಾನಿಯು ಪ್ರಾತಃಕಾಲದಲ್ಲಿ ಎದ್ದು ಭಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಶ್ರದ್ಧಾಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಜಪಿಸಬೇಕು. ಆತನು ಐಶ್ವರ್ಯಸಮೃದ್ಧನೂ ಅಮೃತದಂತಹ(ಮಧುರ) ವಾಗ್ಮಿಯೂ ಆಗುವನು. ಅಂತಹ ಧೀಮಂತನಿಗೆ ಇಹಪರಗಳೆರಡರಲ್ಲೂ ಅಮಂಗಳವಾದುದು ಯಾವುದೂ ಇಲ್ಲ. ಆತನು ಶುದ್ಧವಾದ ಕೀರ್ತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಾನೆ ಹಾಗೂ ಮಾನ ಮತ್ತು ಉತ್ತಮ ಸ್ಥಾನವನ್ನೂ ಪಡೆಯುವನು. ಅವನ ಸಂಪತ್ತು ಸ್ಥಿರವಾಗುವುದು ಹಾಗೂ ಅನುಕ್ಷಣವೂ ಶ್ರೇಯಸ್ಸು ಲಭಿಸುವುದು. ಅವನಿಗೆ ಎಂದೂ ಭಯವಾಗದು. ಆತನು ತೇಜಸ್ವಿಯೂ ಪರಾಕ್ರಮಿಯೂ ಆಗುವನು. ಆತನು ತಾಪತ್ರಯ (ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ, ಆಧಿದೈವಿಕ, ಆಧಿಭೌತಿಕ)ಗಳಿಂದ ಮುಕ್ತನಾಗುವನು. ಪುರುಷಾರ್ಥ (ಧರ್ಮ, ಅರ್ಥ, ಕಾಮ, ಮೋಕ್ಷ)ಗಳಿಂದ ಕೂಡುವನು. ಸಿಂಹಾಸನೇಶ್ವರಿಯನ್ನು ಮೂರುಸಂಧ್ಯೆ(ಪ್ರಾತಃ, ಮಧ್ಯಾಹ್ನ, ಸಾಯಂ)ಗಳಲ್ಲೂ ಅನುದಿನ ಜಪಿಸುವವನು ಶ್ರೇಷ್ಠನಾದ ಜಾಪಕ(ಜಪವನ್ನು ಮಾಡುವವನು)ನಾಗಿದ್ದು ಆರು ತಿಂಗಳೊಳಗಾಗಿ ಮಹೈಶ್ವರ್ಯವನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಾನೆ. 568-659

ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಶ್ರೀ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡಪುರಾಣದ ಉತ್ತರಖಂಡದಲ್ಲಿ ಕಾಮೇಶ್ವರಿಯ ಆವಿರ್ಭಾವ, ಕಾಮೇಶ್ವರೀಕಾಮೇಶ್ವರವಿವಾಹ, ಹಾಗೂ ಕಾಮೇಶ್ವರೀಪಟ್ಟಾಭಿಷೇಕೋತ್ಸವವೆಂಬ ಲಲಿತೋಪಾಖ್ಯಾನದ ಹದಿನಾಲ್ಕನೆ ಅಧ್ಯಾಯ.

ಮಹಿಷಾಸುರಮರ್ದಿನೀಸ್ತೋತ್ರ

ಹೇ, ಪರ್ವತಪುತ್ರಿ, ಭೂಲೋಕದ ಆನಂದದಾಯಿನಿ, ವಿಶ್ವ(ಪ್ರಪಂಚ ಅಥವಾ ಸಮಸ್ತ) ವಿನೋದದಾಯಿನಿ, ನಂದಿಸ್ತೋತ್ರ ಪಾತ್ರಳೆ, ಪರ್ವತ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ವಿಂಧ್ಯ ಶಿಖರಾಧಿವಾಸಿನಿ, ವಿಷ್ಣು (ವ್ಯಾಪಕನಾದವನು, ಶಿವನ ಅರ್ಧಾಂಗ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯುಳ್ಳ ವಿಷ್ಣುವಿಗೆ ಮಾನಸಿಕ ಆನಂದವನ್ನು ನೀಡುವವಳು ಅಥವಾ ವಿಷ್ಣುವೆಂಬ ಅಗ್ನಿಯ ವಿಲಾಸವುಳ್ಳವಳು). ವಿಲಾಸಪಾತ್ರಳೆ, ಇಂದ್ರಸ್ತುತೆ, ಐಶ್ವರ್ಯಾನ್ವಿತಳೆ, ಹೇ ಪರಮೇಶ್ವರನ ಧರ್ಮಪತ್ನಿ, ವಿಶ್ವದ ಅಸಂಖ್ಯಕುಟುಂಬ ಸಮೂಹದಿಂದ ಕೂಡಿದವಳೆ, ಐಶ್ವರ್ಯಸಂಪಾದಕಳೆ, ಪರ್ವತಪುತ್ರಿ, ಸುಂದರ ಜಟಾಸಮೂಹಾನ್ವಿತೆ, ಮಹಿಷಾಸುರ ಮರ್ದಿನಿ, ನೀನು ಜಯವನ್ನು ಹೊಂದು ಉತ್ಕರ್ಷವನ್ನು ಹೊಂದು. ||೧||

ಹೇ ಚಂದ್ರ ಕಲಾಭೂಷಿತೆ, ಗಜಾಸುರನ ಮೊಗವನ್ನು ತುಂಡು ಮಾಡಿ ಅದರಿಂದ ಸೊಂಡಿಲನ್ನು ಖಂಡಿಸಿ ಬೇರ್ಪಡಿಸಿದ ಅಂಬಿಕೆ, ಶತ್ರುಗಜಗಳ ಗಂಡಸ್ಥಳಗಳನ್ನು ಭೇದಿಸುವಂಥ ಮಹಾಪರಾಕ್ರಮವುಳ್ಳ ಚಂಡಿ, ಮದಾಧಿಪಳೆ, ತನ್ನ ಭುಜದಂಡಗಳಿಂದ ಚಂಡ ಮತ್ತು ಮುಂಡ ಎಂಬ ರಾಕ್ಷಸರನ್ನು, ಅವರ ಭಟರನ್ನು ನಾಶಮಾಡಿದ ಅಧಿಪತಿ ಸ್ವರೂಪಳೆ, ನೀನು ವಿಜಯವನ್ನು ಪಡೆ. ||೨||

ಹೇ ದೇವಿ, ತನ್ನ ಹುಂಕಾರಮಾತ್ರದಿಂದ ಹೊಗೆಯ ಬಣ್ಣದ ಕಣ್ಣುಗಳುಳ್ಳ ನೂರಾರು ಧೂಮ್ರ ರಾಕ್ಷಸರನ್ನು ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಹಿಂದೇಟು ಹಾಕುವಂತೆ ಮಾಡಿದವಳೆ, ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ರಕ್ತಬೀಜಾಸುರನನ್ನು ಒಣಗಿಹೋಗುವಂತೆ ಮಾಡಿದವಳೆ, ಪ್ರಕಾಶಮಾನವಾದ ವಿಶ್ವದ ರಕ್ತಬೀಜದ ಲತೆಯಂತಿರುವವಳೆ, ಶಿವ, ಶಿವ, ಶುಂಭ ನಿಶುಂಭರೊಂದಿಗೆ ನಡೆದ ಮಹಾಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಭೂತಗಳನ್ನು ಪಿಶಾಚಿಗಳನ್ನು ಸಂತೋಷಪಡಿಸಿದವಳೆ, ನೀನು ಜಯವನ್ನು ಹೊಂದು. ||೩||

ಎಲೆ, ಜಗಜ್ಜನನಿ, ಬೈನಿಮರದ ಕಾಡುಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ವಾಸಿಸುವವಳೆ, ಕಾಂತಿಯುಕ್ತಳೆ, ಹಾಸದಲ್ಲಿ ನಿರತಳಾದವಳೆ, ಪರ್ವತ ಶ್ರೇಷ್ಠಗಳಲ್ಲಿ ಎತ್ತರವಾದ ಹಿಮಾಲಯದಲ್ಲಿನ ಉನ್ನತವಾದ ತನ್ನ ವಾಸಸ್ಥಾನಮಧ್ಯವಾಸಿನಿಯೇ. ಕೈಟಭನನ್ನು ಕೊಂದ ವಿಷ್ಣುವಿನ ಎದೆಯಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವ ಆಸಕ್ತಿಯುಳ್ಳವಳೆ, ಜಯಿಸು! ಜಯವನ್ನು ಹೊಂದು. ||೪||

ಹೇ ದೇವಿಯೆ, ಪ್ರಶಂಸಾರ್ಹವಾದ ನಿನ್ನ ತೇಜಸ್ಸನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಹಾತೊರೆಯುವ ಮನಸ್ಸುಳ್ಳ ಸುಂದರಾಂಗ ಮನ್ಮಥರಾಜನಿಂದ ಸ್ತೋತ್ರಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟವಳೆ, ಎಡೆಬಿಡದಂತೆ ಕಪೋಲಗಳಿಂದ ಸುರಿಯುವ ಮದದಿಂದ ಶ್ಯಾಮಲವಾದ ಮದಿಸಿದ ಗಜರಾಜನ ಗಮನವುಳ್ಳವಳೆ, ಮೂರುಲೋಕಗಳನ್ನು ಭೂಷಿಸುವ ಚಂದ್ರಕಲಾರೂಪವನ್ನು ಕೇಶಪಾಶದಲ್ಲಿರಿಸಿ ಕೊಂಡವಳೆ, ಸಮುದ್ರರಾಜನಿಂದ ಸ್ತುತಿಗೊಂಡವಳೆ, ಜಯವನ್ನು ಹೊಂದು. ||೫||

32a ಹೇ ದೇವಿಯೆ, ಯುದ್ಧದುರ್ಮದ(ಮಹಾ ಅಹಂಕಾರಯುಕ್ತ)ನಾದ ಶತ್ರುವಿನ ಮದವನ್ನು ನಾಶಪಡಿಸುವ ಮಹಾದೇವತಾಮಯಶಕ್ತಿಸಂಪನ್ನಳೆ, ಚತುರವಾದ ವಿಚಾರಗಳಲ್ಲಿ ಬುದ್ಧಿವಂತರಾದ ಪ್ರಮಥರನ್ನು ಮಹಾಸಂಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ದೂತರನ್ನಾಗಿ ನಿರ್ಮಿಸಿದವಳೆ, ಪಾಪಿ, ದುರಂತ, ದುರ್ಭಾವನೆ, ದುರ್ಮದಗಳುಳ್ಳ ದಾನವ ದೂತರಿಗೆ ದುರಂತವನ್ನು ತಂದವಳೆ ಜಯವನ್ನು ಹೊಂದು. ||೬||

ಹೇ ದೇವಿಯೆ, ರಕ್ಷಿಸೆಂದು ಬಂದಂಥ ವೈರಿಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ವೀರೋಚಿತವಾದ ವರ ಮತ್ತು ಅಭಯ ಹಸ್ತವನ್ನು ನೀಡಿದವಳೆ ತ್ರಿಭುವನಗಳ(ಜನರ)ತಲೆಯ ಶೂಲೆಯಂತಿರುವ ವಿರೋಧಿಗಳನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುವ ಕೃಪಾಶೀಲವಾದ ಶೂಲವನ್ನು ಧರಿಸಿದವಳೆ, ದೇವತೆಗಳ "ಧುಮಿ ಧುಮಿ ಎನ್ನುವ ದುಂಧುಭಿ ಧ್ವನಿಯಿಂದ ಪುನಃ ಪುನಃ ದಿಕ್ಸಮೂಹವನ್ನು ಪ್ರತಿಧ್ವನಿಸುವಂತೆ ಮಾಡುವವಳೆ, ಜಯವನ್ನು ಹೊಂದು. ||೭||

ದೇವತೆಗಳಿಗೆ ವರವೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ನೀಡುವವಳೆ, ಅಸಾಧ್ಯರನ್ನು ಎದುರಿಸಿ ಸದೆ ಬಡಿಯುವವಳೆ, ದುರ್ಮುಖನನ್ನು ನಾಶ ಮಾಡಿದವಳೆ, ಆನಂದನಿರತಳೆ, ಮೂಲೋಕಗಳನ್ನು ಪೋಷಿಸುವವಳೆ, ಶಂಕರನಿಗೆ ಆನಂದದಾಯಿನಿಯೆ, ಪಾಪನಾಶಕಳೆ, ಆನಂದನಿರತಳೆ, ದಾನವರಲ್ಲಿ ರೋಷವನ್ನು ಪಡೆದವಳೆ, ಧರ್ಮದಾತೃಗಳ ಪೋಷಕಳೆ, ದುಷ್ಟವಾದ ಮದವನ್ನು ಶೋಷಣಮಾಡುವವಳೆ, ಆನಂದನಿರತಳೆ, ಜಯವನ್ನು ಹೊಂದು. ||೮||

ಲಕ್ಷೋಪಲಕ್ಷ ಸಂಖ್ಯೆಯ ದೇವಾಂಗನೆಯರ "ಥೈಯಿತ" "ಥೈಯಿತ" "ತಾಧಿಮಿತಾಮ್" ಎಂಬ ಧ್ವನಿಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡ ನೃತ್ಯದಲ್ಲಿ ತಲ್ಲೀನಳಾದವಳೆ, "ಕುಕುಧುಕ್" "ಕುತಧುಕ್" "ಕುತಧೋಂಗತ ಹಾದ್ದಿ" ಎಂಬ ಧ್ವನಿ ಕೌತುಕದಿಂದ ಕೂಡಿದ ಗಾನದಲ್ಲಿ ನಿರತಳೆ, "ದುದುಕುಟ" "ದುದುಕುಟ" ಧಿಮಿತದ್ದಿಮಿತ" ಎಂದು ನುಡಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಮೃದಂಗ ಧ್ವನಿಯಲ್ಲಿ ಮಗ್ನಳಾದವಳೆ, ಜಯವನ್ನು ಹೊಂದು. ||೯||

ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ಮಹಾಕದನದಲ್ಲಿ ಬಳ್ಳಿಯಂತೆ ಸುರುಳಿ ಸುತ್ತಿದ, ತಲ್ಲಿಕ (ಬೀಗದ ಕೈಗಳಂತಿರುವ) ಗಳಿಂದ ಕಂಪಿಸುವ ಕೋಲುಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಝಲ್ಲಕಿ ಎಂಬ ವಾದ್ಯ ವಿಶೇಷವುಳ್ಳವಳೆ, ವಲ್ಲಿಕ, ಮಲ್ಲಿಕ, ಭಲ್ಲಿಕ, ಝಿಲ್ಲಿಕ, ಝಿಲ್ಲಿಕವಾದ್ಯ ಗಳಿಂದ ಕೂಡಿರುವವಳೆ, ಶಬ್ದಪಾಕದಿಂದ(ವೇದಾಂತ) ಅರಳಿ ಕಾಂತಿಯನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಚಿಗುರೆಲೆಯಂತಿರುವ ಚಂದವಾದ ತುಟಿಗಳಿಂದ ಕಂಗೊಳಿಸುವವಳೆ, ನೀನು ಜಯ ಹೊಂದು. ||೧೦||

ಸೊಂಟದ ಪಕ್ಕಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡಿರುವ ಹಳದಿಬಣ್ಣದ ರೇಶ್ಮೆ ಪಟ್ಟೆಯು ವಿಚಿತ್ರವಾದ ಕಿರಣಗಳಿಂದ ಸೂರ್ಯನ ಕಾಂತಿಯನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸಿದವಳೆ, ಮೇರುಪರ್ವತವನ್ನು ಜಯಿಸುವ ಕಾಂತಿಯುಳ್ಳ ಕಿರೀಟಮಣಿಯ ಹೊಳಪಿನ ಔನ್ನತ್ಯದಿಂದ ಬಾಗಿದ ಸೂರ್ಯಕಾಂತಿಯುಳ್ಳವಳೆ, ನಮಸ್ಕರಿಸುವ ದೇವರುಗಳು ಸಮರ್ಪಿಸುವ ಕಿರೀಟಸ್ಥಾನಗಳ ಪಂಕ್ತಿಗಳಿಂದ ಹೊರಲಾರದಷ್ಟು ಇರುವ ಮಹಾಕುಂಜ(ಹೂದೋಟ)ಗಳ ಕಾಂತಿಯನ್ನು ತಳೆದವಳೆ, ನೀನು ಜಯವನ್ನು ಹೊಂದು.||೧೧||

ಕಮಲದಳದಂತೆ ನಿರ್ಮಲವಾದ ಕಾಂತಿಕಲೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದ ಅನುಪಮವಾದ ಪಾದತಳವುಳ್ಳವಳೆ, ಸಮಸ್ತವಿಲಾಸ ಕಲಾಮಂದಿರದ ಕ್ರಮಬದ್ಧವಾದ ಶೃಂಗಾರಚರ್ಯೆಯ ಫಲಾಫಲಗಳ ಲೀಲಾಸಮೂಹದಿಂದ ಕೂಡಿದವಳೆ, ಭೃಂಗ ಸಮೂಹಗಳ ಜಂಗುಳಿಯಂತಿರುವ ಕೇಶಗಳಿಂದ ಮೃದುವಾಗಿ ಕಾಣುವ ಕಿರೀಟದ ಬಳಿಸೇರಿ ಝೇಂಕಾರ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ತುಂಬಿಗಳ ಸಮೂಹವನ್ನುಳ್ಳವಳೆ. ಜಯವನ್ನು ಹೊಂದು. ||೧೨||

ಜಯಜಯ ಶಬ್ಧಗಳಿಂದ, ವಿಶಿಷ್ಟಶಬ್ದಶ್ರುತಿಪಾಕವನ್ನು ಆಶ್ರಯಿಸಿ ಪ್ರಖ್ಯಾತಿಗೊಂಡ ವಿಶ್ವ(ಸಮಸ್ತ)ದಿಂದ ಸ್ತುತಿಗೊಂಡವಳೆ; ಝಣ ಝಣವೆಂಬ ಝಂಕಾರ ಮಾಡುವ ಗೆಜ್ಜೆಗಳ ಮೋಹಕವಾದ ಧ್ವನಿಯಿಂದ ಮೋಹವಶನಾದ ಭೂತಪತಿಯನ್ನುಳ್ಳವಳೆ, ನಟನೆ ಮಾಡಿದ ನಟರ ಆರ್ಭಟಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ, ನಟ ನಾಟಕ ನಾಟ್ಯ ವಿನೋದಗಳನ್ನು ಮಾಡುವ ನಂದಿಯಿಂದ ಸ್ತೋತ್ರಗೊಂಡವಳೆ, ಜಯವನ್ನು ಹೊಂದು. ||೧೩||

ತದೇಕಚಿತ್ತರಾದ ದೇವ ಸಮೂಹದ ಹೃದ್ಯವಾದ ಮನೋಮಯವಾದ ಮತ್ತು ಸರ್ವಾಂಗಸುಂದರವಾದ ಕಾಂತಿಯುಕ್ತಳೆ, ವಿನಯ(ಮದ)ದಿಂದ ಅತ್ಯಂತವಾಗಿ ಶೋಭಿಸುವ ವೇಗವನ್ನು ಹೊಂದಿ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾದ ಮದದ ಭ್ರಮೆಯನ್ನುಂಟು ಮಾಡುವ ಸುಂದರವಾದ ಭ್ರಮರಗಳಿಂದ ನಿಯಮಿತಳಾದವಳೆ(ಕೂಡಿದವಳೆ,), ಪರಾಗದಿಂದ ಕೂಡಿ ಪರಿಶುದ್ಧವಾದ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಕಮಲದ ಮೇಲಿನ ನಿರ್ಮಲವಾದ ಜಲಬಿಂದುವಿನಂತೆ (ಶುಭ್ರ) ಮೊಗವುಳ್ಳವಳೆ, ಜಯವನ್ನು ಹೊಂದು ||೧೪||

ಸೂರ್ಯನ ಸಹಸ್ರಕರ(ಕಿರಣ)ಗಳನ್ನು ಜಯಿಸಿದ (ಅಂಥಕಾಂತಿಯುಳ್ಳ) ಅದ್ವಿತೀಯವಾದ ಮಂದಹಾಸದಿಂದ ಕೂಡಿದ ಏಕಹಸ್ತ(ಗಣಪತಿ)ನನ್ನು ಪುತ್ರನಾಗಿರುವವಳೆ, ದೇವರುಗಳ ಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ನೀಗಿಸಲು ಕೈಗೊಂಡ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ತಾರಕಾಸುರನೊಡನೆ ಯುದ್ಧಮಾಡಿದ ತಾರಕಸೂನು(ಶಿವಸುತ ಸ್ಕಂದ)ವನ್ನು ಪುತ್ರನನ್ನಾಗಿ ಪಡೆದವಳೆ, ಸುರತಸಮಾಧಿಗೆ ಸಮಾನವಾದ ಸಮಾಧಿನಿಷ್ಠತಪೋವಿಶೇಷಗಳಿಂದ ಉಂಟಾದ ಸನ್ಮತಿಯುಳ್ಳವಳೆ, ಜಯವನ್ನು ಹೊಂದು. ॥೧೫॥

ಹೇ ಕರುಣಾನಿಲಯೆ, ಸಮಗ್ರವಾಗಿ ಮಂಗಳಯುತವಾದ ನಿನ್ನ ಚರಣಕಮಲವನ್ನು ಅನುದಿನವೂ ನಾನು ಭಜಿಸುವೆ. ಕಲಾವಾಸದಿಂದ ಕೂಡಿದವಳೆ, ಕಲಾರ್ಧದಿಂದ ಕೂಡಿದ ಭವಸ್ವರೂಪಿಣಿಯೆ, ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಅನಿಕೇತನನಾದ ನಾನು ನಿನ್ನ ಪಾದಕಮಲವನ್ನು ಭಜಿಸುವೆನು. ಹೆಜ್ಜೆಹೆಜ್ಜೆಗೂ ನಿನ್ನ ಪದವನ್ನೇ ಧ್ಯಾನಿಸುವ ನನಗೆ ಬೇರೇನು ಬೇಕಾಗಿದೆ. ಹೇ ಮಹಿಷಾಸುರ ಮರ್ದಿನಿ! ಸುಂದರಜಟಾಧರೆ, ಗಿರಿಪುತ್ರಿ ನೀನು ವಿಜಯಿನಿಯಾಗು. 660-675

ಇತಿ ಶ್ರೀ ಮಹಿಷಾಸುರಮರ್ದಿನೀಸ್ತೋತ್ರ.

32b

ಶ್ರೀಚಕ್ರೋದ್ಧಾರಕ್ರಮ, ಲಲಿತಾರ್ಚನಮಂಜರಿಯಲ್ಲಿ

ಬಿಂದು, ತ್ರಿಕೋಣ, ವಸು (ಅಷ್ಟ) ಕೋಣ, ದಶದಲ, ಮನು (14), ನಾಗ (8) ಅಷ್ಟದಳ, ಹದಿನಾರು ದಳ, ಮೂರುವೃತ್ತ ಧರಣಿಸದನತ್ರಯ (3), ಇದು ಪರದೇವತಾ ಶ್ರೀಚಕ್ರ ಲಕ್ಷಣ. 676

b/1

ಇನ್ನೊಂದು ಪ್ರಕಾರದ ಶ್ರೀಚಕ್ರೋದ್ಧಾರಕ್ರಮ, ಸೌಂದರ್ಯಲಹರಿಯಲ್ಲಿ

ನಾಲ್ವರು ಶ್ರೀಕಂಠರಿಂದಲೂ ಐವರು ಶಿವಯುವತಿಯರಿಂದಲೂ ಸುವಿಭಕ್ತವಾದ ಶಂಭುವಿನ ಒಂಬತ್ತು ಮೂಲ ಪ್ರಕೃತಿಗಳಿಂದ ವಸುದಳ (8), ಕಲಾ (16) ಅಶ್ರ (14) ತ್ರಿವಲಯ (3) ತ್ರಿರೇಖಾ (3) ಗಳಿಂದ ನಿನ್ನ ಮನೆಯ ಕೋನಗಳು ನಾಲ್ವತ್ತ ನಾಲ್ಕು ಆಗಿ ಪರಿಣತವಾಗಿವೆ. ಈ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಶ್ರೀಚಕ್ರೋದ್ಧಾರ ಕ್ರಮ. ಸೌಂದರ್ಯಲಹರಿಯ ಲೊಲ್ಲಾಜೀಯ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನದಲ್ಲಿ ವಿವರಣಸಮೇತವಾಗಿ ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಅದನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸುವುದರಿಂದ ಎಲ್ಲ ವಿವರಣಗಳೂ ತಿಳಿಯುತ್ತವೆ. 677

33a/1 ಈ ಚಕ್ರದ ಅಂಗ ದೇವ್ಯಂತರದ ಮುಂಭಾಗ (ಎತ್ತರ) ಸರ್ವಾನಂದಮಯಚಕ್ರವೆಂಬ ಒಂಬತ್ತನೆಯ ಆವರಣವಾದ, ಬಿಂದುಪೀಠ, ಪಂಚಾಶತ್ (50) ಪೀಠರೂಪಮಯವಾದ, ಶ್ರೀಪೀಠ, ಮಹಾಪೀಠ, ವಿದ್ಯಾಪೀಠವೆಂಬ ಹೆಸರಿನ ಈ ಬಿಂದು ಪೀಠದಲ್ಲಿ, ಅನೇಕ ಪ್ರಪಂಚಮೂಲ್ಯಮಯವಾದ ಅಗ್ನಿ, ನಿರ್ಋತಿ, ವಾಯು, ಈಶಾನ್ಯವೆಂಬ ನಾಲ್ಕು ವಿದಿಕ್ಕುಗಳಲ್ಲೂ ಬ್ರಹ್ಮಾ, ವಿಷ್ಣು, ರುದ್ರ, ಈಶ್ವರ ಎಂಬ ನಾಲ್ಕು ಪಾದಗಳುಳ್ಳ ಸದಾಶಿವಾತ್ಮಕವಾದ ಫಲಕ (ಹಲಗೆ)ವುಳ್ಳ ಮಂಚದಲ್ಲಿ ಹಂಸತೂಲಿಕಾಶಯನದಲ್ಲಿ ಕಾಮೇಶ್ವರನ ತೊಡೆಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಜಗದೀಶ್ವರೀ ಸಚ್ಚಿದಾನಂದರೂಪಳಾದ ಶ್ರೀರಾಜರಾಜೇಶ್ವರೀ ದೇವಿಯು ಸರ್ವಾಭರಣಭೂಷಿತೆಯಾಗಿ ಶೋಭಿಸುತ್ತಿರುವಳು. ಈ ರೀತಿಯಿಂದ ವಿವಿಧವೃಕ್ಷ ಮಹೋದ್ಯಾನಗಳುಳ್ಳ ಕಾಲಾಯಸನಿರ್ಮಿತವಾದ ಮೊದಲನೆ ಪ್ರಾಕಾರವನ್ನು ಆರಂಭಿಸಿ ಇಪ್ಪತ್ತೈದು ಪ್ರಾಕಾರಗಳನ್ನು ಚಿಂತಾಮಣಿಗೃಹದ ಒಂಬತ್ತು ಚಕ್ರಗಳನ್ನು ಬರೆಯಿಸಿ ಯಾರು ಪಠಿಸುವರೊ, ಶ್ರವಣ ಮಾಡುವರೊ, ಬರೆಯುವರೊ, ಅಂಥವರು ನಾಲ್ಕು ವಿಧವಾದ ಪುರುಷಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಪಡೆಯುವರು.

33b/1

ಯೋಗಿನೀಧ್ಯಾನ, ಪಾಂಚರಾತ್ರದ ಪಾದ್ಮಸಂಹಿತೆಯಲ್ಲಿ

ಅತ್ಯಂತ ಸೌಮ್ಯಳಾಗಿ ಕಮಲದಂತಹ ಕಣ್ಣುಗಳುಳ್ಳ, ಪಾಶ ಮತ್ತು ಪಾತ್ರಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿದ ದ್ವಿಭುಜಗಳುಳ್ಳ ಶ್ಯಾಮಲಾ ಎಂಬ ದೇವಿ ಶಯ್ಯೆಯನ್ನು ಏರಿ ನಿದ್ರೆ ಮಾಡಲಿ. (ಹಸಿರು ಬಣ್ಣ) 678

33b/2

ಮನೋನ್ಮನೀಧ್ಯಾನ, ಕಾರಣಾಗಮದಲ್ಲಿ

ಒಂದು ಮುಖವಿದ್ದು ಮೂರು ಕಣ್ಣುಗಳಿರುವ, ಕಿರೀಟ ಮತ್ತು ಮಕುಟಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ವರದ ಮತ್ತು ಅಭಯ ಹಸ್ತಗಳಿಂದ ಪೂರ್ಣಳಾಗಿದ್ದಾಳೆ. ನಾಲ್ಕು ಭುಜಗಳಿಂದ ಶೋಭಿಸುವ ಆಕೆಯು ಮೇಲ್ಭಾಗದ ಎರಡು ಹಸ್ತಕಮಲಗಳಲ್ಲಿ ಎರಡು ನೈದಿಲೆ/ಕಮಲಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿರುವಳು. ರೇಶ್ಮೆ ವಸ್ತ್ರವನ್ನುಟ್ಟು ಸಕಲಆಭರಣಗಳಿಂದ ಶೋಭಿಸುವಳು. ಪದ್ಮಾಸನದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿರುವ ಈ ಲಕ್ಷಣಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಮನೋನ್ಮನೀದೇವಿಯನ್ನು ಈ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಧ್ಯಾನಿಸಬೇಕು. (ಸುಪ್ರಭೇದಾಗಮದಲ್ಲಿ ಶುಭ್ರವರ್ಣ). 679-680

33b/3

ಶ್ಯಾಮಲಾದೇವಿಯ ಧ್ಯಾನ, ಶ್ಯಾಮಲಾಕಲ್ಪದಲ್ಲಿ

ಈಕೆಗೆ ಹದಿನಾರು ಹೆಸರುಗಳಿರುವುದನ್ನು ಲಲಿತೋಪಾಖ್ಯಾನದಲ್ಲಿ ಸೂಚಿಸಿದೆ. ಪ್ರಥಮಪುಷ್ಪಿಣಿ (ಪ್ರಥಮ ದೃಷ್ಟರಜಸ್ಕಾ)ಯಾಗಿ ರಕ್ತಬಿಂದುಗಳಿಂದ ಕೆಂಪಾಗಿರುವ ವಸ್ತ್ರವುಳ್ಳ, ಮದ್ಯತುಂಬಿದ ಸಣ್ಣಪಾತ್ರೆಯನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡಿರುವ, ಮದದಿಂದ ವಾಲುತ್ತಿರುವ ಕಣ್ಣಂಚುಗಳುಳ್ಳ, ಕೈಯಲ್ಲಿ ವೀಣೆಯನ್ನು ಧರಿಸಿ ಶೋಭಿಸುತ್ತಿರುವ, ಶುಭ್ರವಾದ ಶಂಖ ನಿರ್ಮಿತವಾದ ಕರ್ಣಾಭರಣವಿರುವ, ಗಡುಸಾದ ಬೃಹತ್ಕುಚಗಳಿಂದ ಆಲಸ್ಯಪೂರ್ಣಳಾದ, ಬಿಚ್ಚಿದ ಕೂದಲುಗಳುಳ್ಳ ಶ್ಯಾಮಲಾದೇವಿಯನ್ನು ಸ್ಮರಣೆ ಮಾಡಬೇಕು. (ಶ್ಯಾಮವರ್ಣ) 681

ಇವಳ ಹದಿನಾರು ಹೆಸರುಗಳು - ೧. ಸಂಗೀತಯೋಗಿನೀ, ೨. ಶ್ಯಾಮಾ, ೩. ಶ್ಯಾಮಲಾ, ೪. ಮಂತ್ರನಾಯಿಕಾ ೫. ಮಂತ್ರಿಣೀ ೬. ಸಚಿವೇಶೀ ೭. ಪ್ರಧಾನೇಶೀ ೮. ಶುಕಪ್ರಿಯಾ ೯. ವೀಣಾವತೀ ೧೦. ವೈಣಿಕೀ ೧೧. ಮುದ್ರಿಣೀ ೧೨. ಪ್ರಿಯಕಪ್ರಿಯಾ ೧೩. ನೀಪಪ್ರಿಯಾ ೧೪. ಕದಂಬೇಶೀ ೧೫. ಕದಂಬವನವಾಸಿನೀ ೧೬. ಸದಾಮದಾ.

34a/1

ರಾಜಮಾತಂಗೀಧ್ಯಾನ, ರಾಜಮಾತಂಗೀಕಲ್ಪದಲ್ಲಿ

ರತ್ನನಿರ್ಮಿತವಾದ ಆಸನದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿರುವ, ಶ್ಯಾಮವರ್ಣದ ದೇಹವುಳ್ಳ, ಗಿಳಿಯ ಮಾತುಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಿರುವ, ಕಮಲದ ಮೇಲೆ ತನ್ನ ಒಂದು ಪಾದವನ್ನಿಟ್ಟಿರುವ, ಅಂದವಾಗಿ ಚಂದ್ರನನ್ನು ಶಿರಃ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಅಲಂಕರಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ, ವೀಣೆಯನ್ನು ನುಡಿಸುತ್ತಿರುವ, ತಿಲಕ (ಬೊಟ್ಟು)ದಿಂದ ಶೋಭಿಸುತ್ತಿರುವ ಹಣೆಯುಳ್ಳ, ಸೌಗಂಧಿಕ ಮಾಲೆಯ ಮೊಗ್ಗುಗಳಿಂದ ಅಲಂಕರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಕೇಶಗಳುಳ್ಳ, ರಕ್ತವರ್ಣದ ವಸ್ತ್ರವನ್ನು ಧರಿಸಿದ, ಆ ಭೂಷಣಗಳಿಂದ ಅಲಂಕರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ, ಮಾತಂಗಿಯನ್ನು ನಾನು ವಂದಿಸುವೆನು. (ಶ್ಯಾಮವರ್ಣ) 682-683

34a/2

ಬಾಲಾಧ್ಯಾನ, ತ್ರಿಪುರಸುಂದರೀಕಲ್ಪದಲ್ಲಿ

ಬಾಲಿಕಾದೇವಿಯು ಜಪಾ(ದಾಸವಾಳ)ಕುಸುಮದಂತೆ ಬಣ್ಣವುಳ್ಳವಳೂ, ಅರಳಿದ ಪದ್ಮದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿರುವವಳೂ, ಅಕ್ಷಮಾಲೆ, ಪುಸ್ತಕ, ಅಭಯ, ವರದಮುದ್ರೆಯುಳ್ಳವಳೂ ಆಗಿದ್ದಾಳೆ. (ರಕ್ತವರ್ಣ) 684

34a/3 **ಭುವನೇಶ್ವರೀಧ್ಯಾನ, ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀರತ್ನಕೋಶದಲ್ಲಿ**

ಉದಯಸೂರ್ಯನಿಗೆ ಸಮಾನವಾದ ಶೋಭೆಯುಳ್ಳ, ಹೊಸದಾಗಿ ಅರಳಿದ ದಾಸವಾಳದ ವರ್ಣಕಾಂತಿಯುಳ್ಳ, ಅರ್ಧಚಂದ್ರನನ್ನು ಶಿರಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಅಲಂಕರಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ, ನಕ್ಷತ್ರಮಾಲೆಯನ್ನು ಧರಿಸಿದ, ಮೂರು ಕಣ್ಣುಗಳ್ಳುಳ್ಳ, ನಾನಾ ಮಣಿಗಳಿಂದ ಶೋಭಿಸುವ ಕರ್ಣಕುಂಡಗಳಿರುವ, ಪದ್ಮದ ಮೇಲೆ ಆಸೀನಳಾಗಿರುವ, ಹಾರ, ಕಂಠಾಭರಣ, ಒಡ್ಯಾಣ, ಮಣಿಸಮೂಹಗಳ ಕಂಕಣಗಳಿಂದ ಕೂಡಿರುವ, ಪ್ರಶಸ್ತವಾದ ವಸ್ತ್ರವನ್ನು ಧರಿಸಿರುವ, ಪಾಶ, ಅಂಕುಶಗಳನ್ನು ಅಭಯ, ವರದಮುದ್ರೆಗಳನ್ನು ಹಸ್ತಗಳಿಂದ ಧರಿಸಿದ ಆದಿಭುವನೇಶ್ವರಿಯನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸುವೆನು. (ರಕ್ತವರ್ಣ) 685

34a/4 **ಸೌಭಾಗ್ಯಭುವನೇಶ್ವರಿಯ ಧ್ಯಾನ, ಶಾರದಾತಿಲಕದಲ್ಲಿ**

ಕುಂಕುಮದಂತೆ ಕೆಂಪಾದ ಶರೀರವಿರುವ, ಮೂರುಕಣ್ಣುಗಳುಳ್ಳ, ಮಾಣಿಕ್ಯಕಿರೀಟದ ಮೇಲೆ ಹೊಳೆಯುವ ಚಂದ್ರನಿರುವ, ಮುಗುಳ್ನಗೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದ ಮುಖವುಳ್ಳ, ಬೃಹತ್ತಾದ ಸ್ತನಗಳಿರುವ, ಮಣಿರತ್ನಗಳಿಂದ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನಿರ್ಮಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಮದ್ಯಪಾತ್ರೆಯನ್ನೂ, ಕೆಂದಾವರೆಯನ್ನು ಎರಡು ಹಸ್ತಗಳಿಂದ ಧರಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ಸೌಮ್ಯ ಸ್ವರೂಪವುಳ್ಳ, ತನ್ನ ಎಡಗಾಲನ್ನು ರತ್ನನಿಧಿಗಳ ಮೇಲೆ ಇರಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ಪರಾಂಬಿಕೆಯನ್ನು ಧ್ಯಾನಮಾಡಬೇಕು. (ರಕ್ತವರ್ಣ) 686

34b/1 **ಮಾಯಾಭುವನೇಶ್ವರೀಧ್ಯಾನ, ಶಾರದಾತಿಲಕದಲ್ಲಿ**

ಶ್ಯಾಮವರ್ಣಶರೀರವುಳ್ಳ, ಮುಡಿಯಲ್ಲಿ ಚಂದ್ರನನ್ನು ಧರಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ತನ್ನ ಹಸ್ತಗಳಿಂದ ದಾನಮುದ್ರೆ, ರಕ್ತ ಕಮಲ, ರತ್ನಪೂರ್ಣವಾದ ಪಾತ್ರ, ಅಭಯಮುದ್ರೆ ಇವುಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ, ನಿತ್ಯಸ್ವರೂಪಿಣಿಯಾದ, ಮುತ್ತಿನಹಾರಗಳಿಂದ ಕಾಂತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ, ಪಯೋಧರಗಳಿಂದ ಬಗ್ಗಿದವಳಾದ, ಮೂರುಕಣ್ಣುಗಳಿಂದ ರಾಜಿಸುತ್ತಿರುವ, ಕೆಂದಾವರೆಯ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತಿರುವ, ದೇವಸಮೂಹದಿಂದ ಪೂಜೆಗೊಂಡ ಹರವಧುವಾದ ಮಾಯಾಭುವನೇಶ್ವರಿಯನ್ನು ನಾನು ನಮಸ್ಕರಿಸುವೆನು. (ನೀಲವರ್ಣ) 687

34b/2 **ನಾಲ್ಕಕ್ಷರಗಳಿಂದ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಸೂರ್ಯಾತ್ಮಕಭುವನೇಶ್ವರೀಧ್ಯಾನ, ಮಂತ್ರದೇವತಾಪ್ರಕಾಶಿಕೆಯಲ್ಲಿ**

ಕಿರೀಟದಲ್ಲಿ ಹೊಳೆಯುವ ರತ್ನ ಸಮೂಹಗಳಿರುವ, ದೀಪ್ತಿಯುಳ್ಳ ಅಮೃತಕಾಂತಿಯ (ಚಂದ್ರ) ರಂಜಿಸುವ ಸುಂದರ ರೇಖೆಯುಳ್ಳ, ಆಗತಾನೆ ಕಾದಚಿನ್ನದ, ಕಮಲದ, ದಾಸವಾಳದ ಹೊಳಪುಳ್ಳ ಪ್ರಭೆಗಳಿಂದ ವಿಶ್ವಾಕಾಶದಷ್ಟು ಅವಕಾಶ (ಸ್ಥಳ)ದಲ್ಲಿ ಉರಿಯುತ್ತಿದ್ದರೂ, ಶೀತಲವಾಗಿರುವ, ಪಾಶ, ಅಂಕುಶ, ವರ, ಅಭಯಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿರುವ ಭಂಗಿಯಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದ ತುಂಗಕುಚಗಳುಳ್ಳ ಜಗನ್ಮಾತೆಯ ಸೂರ್ಯಸಂಬಂಧದ ಶರೀರವು ನಮ್ಮನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಲಿ. (ಸಿಂದೂರ ವರ್ಣ ಕೆಂಬಣ್ಣ) 688

34b/3

ಹದಿನೆಂಟು ಭುಜಗಳುಳ್ಳ ಭದ್ರಕಾಳಿಧ್ಯಾನ, ನೃಸಿಂಹಪ್ರಾಸಾದದಲ್ಲಿ

ಭದ್ರಕಾಳಿಯನ್ನು ಹದಿನೆಂಟು ಭುಜಗಳಿರುವಂತೆ ಮನೋಹಾರಿಣಿಯನ್ನಾಗಿ ರಚಿಸಬೇಕು. ನಾಲ್ಕು ಸಿಂಹಗಳಿರುವ ರಥದ ಮೇಲೆ ಆಕೆಯು ಆಲೀಢ (ಬಾಣವನ್ನು ಬಿಡುವ ಭಂಗಿ) ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ನಿಂತಿರಬೇಕು. ಅಕ್ಷರಮಾಲೆ, ತ್ರಿಶೂಲ, ಖಡ್ಗ, ಗುರಾಣಿ, ಬಾಣ, ಬಿಲ್ಲು, ಶಂಖ, ಪದ್ಮ, ಸ್ರುಕ್, ಸ್ರುವ, ದಿವ್ಯಕಮಂಡಲು, ದಂಡ, ಶಕ್ತಿ, ಕೃಷ್ಣಾಜಿನ, ಅಗ್ನಿ, ಅಭಯ, ವರದ, ರತ್ನಪಾತ್ರ, ಭದ್ರಕಾಳಿಯ ಹದಿನೆಂಟು ಹಸ್ತಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಹದಿನೆಂಟು ವಸ್ತುಲಕ್ಷಣಗಳಿರಬೇಕು. (ಕೃಷ್ಣವರ್ಣ) 689-692

35a/1

ಅಷ್ಟಭುಜಕಾಳಿಧ್ಯಾನ, ಕಾರಣಾಗಮದಲ್ಲಿ

ಎಂಟು ಬಾಹುಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಮಹಾಶರೀರವುಳ್ಳ, ಕಪ್ಪು ಮೋಡದ ಕಾಂತಿಯುಳ್ಳ, ಶಂಖ, ಚಕ್ರ, ಗದಾ, ಕುಂಭ, ಮುಸಲ (ಒನಕೆ), ಅಂಕುಶ, ಪಾಶ, ಹಾಗೂ ವಜ್ರಾಯುಧವನ್ನು ಧರಿಸಿದ ಮಹಾಕಾಳಿಯು ನಮಗೆ ಆನಂದವನ್ನುಂಟು ಮಾಡಲಿ. (ಮೇಘಶ್ಯಾಮವರ್ಣ) 693

35a/2

ಷೋಡಶಭುಜದುರ್ಗಾಧ್ಯಾನ, ದುರ್ಗಾಕಲ್ಪದಲ್ಲಿ

ಹದಿನಾರು ಶೂಲಗಳನ್ನು ಹಸ್ತಗಳಲ್ಲಿ ಧರಿಸಿರುವ, ಮೂರು ಕಣ್ಣುಗಳುಳ್ಳ, ಸರ್ಪಗಳಿಂದ ಸುತ್ತು ಹಾಕಲ್ಪಟ್ಟ ಶರೀರವಿರುವ, ಸರ್ಪಕಂಕಣಗಳು ಸುಂದರಭೂಷಣವಾಗಿರುವ, ಶ್ಯಾಮವರ್ಣದ ಕಂಠಪ್ರದೇಶವುಳ್ಳ, ದಿಗಂಬರೆ (ನಗ್ನೆ)ಯನ್ನು ಭಜಿಸುವೆನು. (ಶ್ಯಾಮವರ್ಣ) 694

35a/3

ವಿಂಧ್ಯವಾಸಿನೀದುರ್ಗಾಧ್ಯಾನ

ಚಿನ್ನದ ಕಮಲದ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಆಸೀನಳಾಗಿರುವ, ಮೂರುಕಣ್ಣುಗಳುಳ್ಳ, ಮಿಂಚಿನಂತೆ ಕಾಂತಿಯುಳ್ಳ, ಶಂಖ, ಚಕ್ರ ಹಾಗೂ ವರ, ಮತ್ತು ಅಭಯ ಮುದ್ರಾಧಾರಿಣಿಯಾದ, ಚಂದ್ರಕಲೆಯನ್ನು ಹೊತ್ತಿರುವ, ಕಂಠಹಾರ, ಭುಜಾಭರಣ, ಹಾರ, ಕುಂಡಲಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿರುವ, ಇಂದ್ರಾದಿಗಳಿಂದ ಸ್ತುತಿಸಲ್ಪಟ್ಟ, ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಸಿಂಹವಿರುವ ಚಂದಿರವದನೆಯಾದ ವಿಂಧ್ಯ ನಿವಾಸಿನಿಯನ್ನು ಧ್ಯಾನ ಮಾಡಬೇಕು. (ಕನಕವರ್ಣ) 695

35a/4

ರುದ್ರಾಂಶದುರ್ಗಾಧ್ಯಾನ, ಕಾರಣಾಗಮದಲ್ಲಿ

ರಕ್ತವರ್ಣದ ವಸ್ತ್ರವನ್ನುಟ್ಟ, ಶ್ಯಾಮಲಕಾಂತಿಯ, ಎರಡು ಕಣ್ಣುಗಳುಳ್ಳ, ಕಿರೀಟ, ರತ್ನ ನಿರ್ಮಿತವಾದ ಭುಜಾಭರಣ ಮತ್ತು ಚಿನ್ನದ ಅಲಂಕಾರಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ, ಶೂಲ, ಖಡ್ಗ, ಶಂಖ ಮತ್ತು ಚಕ್ರಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿದ, ಸಿಂಹವಾಹಿನಿಯಾಗಿ ಸೂರ್ಯಚಂದ್ರರನ್ನು ಅಲಂಕಾರದಂತೆ ಧರಿಸಿಕೊಂಡ, ಇಷ್ಟಾರ್ಥವನ್ನು ನೀಡುವ, ದೇವತೆಗಳು ಚರಣಕಮಲಗಳನ್ನು ನಮಿಸುತ್ತಿರುವ ರುದ್ರಾಂಶದುರ್ಗೆಯನ್ನು ಅಂತರಂಗದಿಂದ ನೆನೆಯುತ್ತೇನೆ. (ಶ್ಯಾಮವರ್ಣ) 696

35b/1

ಜಯದುರ್ಗಾಧ್ಯಾನ, ಶಾರದಾತಿಲಕದಲ್ಲಿ

ಶ್ಯಾಮಲವರ್ಣವುಳ್ಳ, ವಿಶಾಲವಾದ ಕಟಾಕ್ಷಗಳುಳ್ಳ (ಕಡೆಗಣ್ಣನೋಟ) ಶತ್ರುಸಂತಾನಕ್ಕೆ ಭೀತಿಯನ್ನು ನೀಡುವ, ಕಿರೀಟದಲ್ಲಿ ಚಂದ್ರಕಲೆಯನ್ನು ಧರಿಸಿರುವ, ಶಂಖ, ಚಕ್ರ, ಖಡ್ಗ, ತ್ರಿಶೂಲಗಳನ್ನು ಹಸ್ತಗಳಿಂದ ಧರಿಸಿರುವ, ಮೂರುಕಣ್ಣುಗಳುಳ್ಳ, ಸಿಂಹದ ಭುಜವನ್ನು ಏರಿ ಕುಳಿತಿರುವ, ತನ್ನ ತೇಜಸ್ಸಿನಿಂದ ಸಮಗ್ರ ತ್ರಿಭುವನಗಳನ್ನು ತುಂಬುತ್ತಿರುವ, ಸಿದ್ಧಿಯನ್ನು ಬಯಸುವ ದೇವತೆಗಳಿಂದ ಸುತ್ತುವರಿಯಲ್ಪಟ್ಟ ಜಯದುರ್ಗೆಯನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸಬೇಕು. (ಕೃಷ್ಣವರ್ಣ) 697

35b/2

ವನದುರ್ಗಾಧ್ಯಾನ, ಆಮ್ನಾಯದಲ್ಲಿ

ಚಕ್ರ, ಶಂಖ, ಖಡ್ಗ, ಗುರಾಣಿ, ಬಾಣ, ಬಿಲ್ಲು, ಶೂಲ, ತರ್ಜನೀ (ಬೆದರಿಕೆ ಹಾಕುವ ಮುದ್ರೆ) ಇವುಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿರುವ, ಕೋಣದ ಶಿರಸ್ಸಿನ ಮೇಲೆ ಆರೂಢಳಾದ, ಚಿಗುರುದೂರ್ವೆಯ(ಗರಿಕೆ ಹುಲ್ಲು) ವರ್ಣದಂತಿರುವ ದುರ್ಗೆಯು ನನ್ನ ಐಶ್ವರ್ಯಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಲಿ. (ಸುವರ್ಣವರ್ಣ) 698

35b/3

ರಿಪುಮಾರಿಣೀದುರ್ಗಾಧ್ಯಾನ, ಶಾರದಾತಿಲಕದಲ್ಲಿ

ತರ್ಜನೀಮುದ್ರೆಯನ್ನು ಹಾಗೂ ತ್ರಿಶೂಲವನ್ನು ಭುಜಗಳಿಂದ ಧರಿಸಿದ, ಭಯಾನಕಳಾದ, ಸೂರ್ಯಬಿಂಬದಂತೆ ರಕ್ತವರ್ಣೆಯಾದ, ರಿಪುಮಾರಿಣಿಯನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸಿ, ಅಯುತ (10,000) ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಜಪಿಸಬೇಕು. ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದ ತತ್ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಬಂಧುವರ್ಗಸಮೇತವಾಗಿ ಶತ್ರುಗಳನ್ನು ಸಾಯಿಸುವನು. (ರಕ್ತವರ್ಣ) 699

35b/4

ಅಗ್ನಿದುರ್ಗಾಧ್ಯಾನ, ಶಾರದಾತಿಲಕದಲ್ಲಿ

ವಿದ್ಯುಲ್ಲತೆಯಂತೆ ಪ್ರಭೆಯುಳ್ಳ, ಸಿಂಹದ ಹೆಗಲ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತಿರುವ, ಭೀಷಣಾಕೃತಿಯ, ಖಡ್ಗ, ಗುರಾಣಿಗಳನ್ನು ಕೈಗಳಲ್ಲಿ ಧರಿಸಿ ಶೋಭಿಸುತ್ತಿರುವ, ಕನ್ಯೆಯರಿಂದ ಸೇವೆಗೊಂಡ, ಚಕ್ರ, ಶಂಖ, ಖಡ್ಗ, ಗುರಾಣಿ, ಬಾಣ, ಪಾಶ, ಅಂಕುಶ, ಮತ್ತು ತರ್ಜನೀ ಮುದ್ರೆಯನ್ನು ಕೈಗಳಿಂದ ಧರಿಸಿದ, ಶಿರಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಚಂದ್ರಕಲೆಯನ್ನು ಹೊತ್ತ ಮೂರುಕಣ್ಣುಗಳಿರುವ, ಸರ್ವಪವಿತ್ರಳಾದ ದುರ್ಗೆಯನ್ನು ಭಜಿಸುವೆನು. (ಕನಕವರ್ಣ) 700

36a/1

ಶೈವಾಗಮದ ಪ್ರಕಾರ ನವದುರ್ಗಾಪ್ರಭೇದ, ಶೈಲಪುತ್ರೀಧ್ಯಾನ

ಬಯಸಿದುದನ್ನು ಹೊಂದುವ ಸಲುವಾಗಿ, ಅರ್ಧಚಂದ್ರನನ್ನು ಶಿರಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಧರಿಸಿದ, ಎತ್ತಿನ ಮೇಲೇರಿದ, ಶೂಲವನ್ನು ಹೊತ್ತುಕೊಂಡ, ಯಶೋವತಿಯಾದ ಹಿಮವತ್ಪರ್ವತಪುತ್ರಿಯನ್ನು ನಮಸ್ಕರಿಸುತ್ತೇನೆ. (ಶ್ಯಾಮವರ್ಣ) 701

36a/2

ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಣಿಯಾದ ದುರ್ಗಾಧ್ಯಾನ, ಶೈವಾಗಮದಲ್ಲಿ

ಕರಕಮಲಗಳಿಂದ ಅಕ್ಷಮಾಲೆ ಮತ್ತು ಕಮಂಡಲುವನ್ನು ಧರಿಸಿರುವ, ಅತಿಶ್ರೇಷ್ಠಳಾದ, ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಣಿಯಾದ ದೇವಿಯು ನನ್ನಲ್ಲಿ ಪ್ರಸನ್ನಳಾಗಲಿ. (ನೀಲವರ್ಣ) 702

36a/3 **ಚಂಡಖಂಡಾದುರ್ಗಾಧ್ಯಾನ, ಶೈವಾಗಮದಲ್ಲಿ**

ಅಂಡಜಪ್ರವರ (ಮೊಟ್ಟೆಗಳಿಂದ ಹುಟ್ಟಿದ ಪಕ್ಷಿಗಳಲ್ಲಿ ಶ್ರೇಷ್ಠ)ನಾದ ಗರುಡನನ್ನು ಏರಿದ, ಅತಿಯಾದ ಸಿಟ್ಟು ಮತ್ತು ಆರ್ಭಟಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ, 'ಚಂಡಖಂಡಾ' ಎಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧಳಾದ ದೇವಿಯು ನನ್ನಲ್ಲಿ ಸಂತುಷ್ಟಳಾಗಲಿ. (ಮೇಘವರ್ಣ) 703

36a/4 **ಸ್ಕಂದಮಾತೃದುರ್ಗಾಧ್ಯಾನ, ಶೈವಾಗಮದಲ್ಲಿ**

ಸಿಂಹಾಸನದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿರುವ ಸತತವಾಗಿ ಪದ್ಮಗಳನ್ನು ತನ್ನೆರಡು ಹಸ್ತಗಳಲ್ಲಿ ಧರಿಸಿ ಶೋಭಿಸುತ್ತಿರುವ, ಯಶೋವತಿಯಾದ ದೇವೀಸ್ಕಂದಮಾತೆಯು ನನಗೆ ಶುಭವನ್ನು ನೀಡಲಿ. (ಶ್ಯಾಮವರ್ಣ) 704

36b/1 **ಕೂಷ್ಮಾಂಡದುರ್ಗಾಧ್ಯಾನ, ಶೈವಾಗಮದಲ್ಲಿ**

ಮದ್ಯಪೂರ್ಣವಾದ ಕಲಶವನ್ನು, ಹಾಗೂ ರಕ್ತಪೂರ್ಣವಾದ ಕಲಶವನ್ನು ಕರಕಮಲಗಳಿಂದ ಧರಿಸಿದ ಕೂಷ್ಮಾಂಡಾ ದುರ್ಗೆಯು ನನಗೆ ಮಂಗಳವನ್ನುಂಟುಮಾಡಲಿ. (ಶ್ಯಾಮಲವರ್ಣ) 705

36b/2 **ಕಾತ್ಯಾಯನೀದುರ್ಗಾಧ್ಯಾನ, ಶೈವಾಗಮದಲ್ಲಿ**

ಚಂದ್ರಹಾಸಖಡ್ಗದಿಂದ ಕಾಂತಿಪೂರ್ಣವಾದ ಹಸ್ತವುಳ್ಳ, ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ಹುಲಿಯನ್ನು ಏರಿರುವ, ದಾನವರನ್ನು ನಾಶಪಡಿಸುವ ಕಾತ್ಯಾಯನೀ ದೇವಿಯು ಶುಭವನ್ನು ನೀಡಲಿ. (ನೀಲವರ್ಣ) 706

36b/3 **ರಾತ್ರಿದುರ್ಗಾಧ್ಯಾನ, ಶೈವಾಗಮದಲ್ಲಿ**

ಭಯಾನಕ ಸ್ವರೂಪಿಣಿಯಾದ, ಕನ್ನೈದಿಲೆಯಂತೆ ಕಪ್ಪಾದ ಶರೀರವುಳ್ಳ, ಭಯಾನಕವಾದ ಅಟ್ಟಹಾಸಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಕಾಲರಾತ್ರಿಯು ಶುಭವನ್ನು ನೀಡಲಿ. (ಮೇಘವರ್ಣ) 707

36b/4 **ಗೌರೀದುರ್ಗಾಧ್ಯಾನ, ಶೈವಾಗಮದಲ್ಲಿ**

ಬಿಳಿ ಆನೆಯ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತಿರುವ, ಬಿಳಿಉಡುಗೆಯನ್ನುಟ್ಟಿರುವ, ಶುಭ್ರವರ್ಣದವಳಾದ, ಮಹಾದೇವನಿಗೆ ಅಮಿತಾನಂದವನ್ನು ನೀಡುವ ಮಹಾಗೌರಿಯು ಶುಭವನ್ನು ನೀಡಲಿ. (ಮೇಘಶ್ಯಾಮವರ್ಣ) 708

37a/1 **ಸಿದ್ಧಿದಾಯಿನೀದುರ್ಗಾಧ್ಯಾನ, ಶೈವಾಗಮದಲ್ಲಿ**

ಸಿದ್ಧ, ಗಂಧರ್ವ, ಯಕ್ಷ ಮೊದಲಾದವರಿಂದ, ಅಸುರರಿಂದ, ಹಾಗೂ ದೇವತೆಗಳಿಂದ ಸೇವಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಿರುವ ಸಿದ್ಧಿದಾಯಿನಿಯು ಸತತವಾಗಿ ಸಿದ್ಧಿಯನ್ನು ನೀಡುವವಳಾಗಲಿ. (ಶ್ಯಾಮವರ್ಣ) 709

37a/2 **ಸ್ಕಾಂದಪುರಾಣ ಮತ್ತು ಯಾಮಲ (ರುದ್ರಯಾಮಳ)ದಲ್ಲಿ**

ಮೇಲೆ ಹೇಳಿರುವ ಪ್ರಕಾರದ ಒಂಬತ್ತು ದುರ್ಗಾದೇವಿಗಳಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟಾದಶ (ಹದಿನೆಂಟು) ಭುಜಗಳುಳ್ಳ ದುರ್ಗಾ. ಹದಿನಾರು ಭುಜಗಳ ಎಂಟು ವಿಧ ದುರ್ಗಾದೇವಿಗಳ ಮಧ್ಯೆ ಲಕ್ಷಣದ ತಿಳಿವಳಿಕೆಗಾಗಿ ಒಂದೇ ದುರ್ಗಾಚಿತ್ರವನ್ನು ರಚಿಸಲಾಗಿದೆ.

೧. ಚಂಡದುರ್ಗಾ, ೨. ಶಚೀದುರ್ಗಾ, ೩. ಶೈವಾದುರ್ಗಾ, ೪. ಚಂಡೀದುರ್ಗಾ, ೫. ಕ್ರೂರಾದುರ್ಗಾ, ೬. ಅನುಚಂಡಿಕಾದುರ್ಗಾ, ೭. ನವಮೀದುರ್ಗಾ, ೮. ಉಗ್ರಚಂಡಾದುರ್ಗಾ. ಈ ಎಂಟು ದುರ್ಗೆಯರ ಧ್ಯಾನ ಮತ್ತು ವರ್ಣಗಳು ಮುಂದೆ ಬರೆದ ಧ್ಯಾನಶ್ಲೋಕಗಳಲ್ಲಿ ಇವೆ.

37a/3 **ಸ್ಕಾಂದಪುರಾಣ ಮತ್ತು ಯಾಮಳ (ರುದ್ರಯಾಮಳ)ದ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ**
ನವದುರ್ಗೆಯರ ಮಧ್ಯೆ ಅಷ್ಟಾದಶ (ಹದಿನೆಂಟು) ಭುಜಾ ರುದ್ರಾದುರ್ಗಾಧ್ಯಾನ

ಪದ್ಮಾಸನ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಮೂರ್ತಿರೂಪದಲ್ಲಿ ಕಲ್ಪಿಸಿದ ದುರ್ಗೆಯರನ್ನು ಪೂಜಿಸಬೇಕು. ಹದಿನೆಂಟು ಭುಜಗಳುಳ್ಳ ದುರ್ಗೆಯ ಸ್ತನಗಳು, ಭುಜಗಳು ಮತ್ತು ತೊಡೆಗಳು ಪುಷ್ಟವಾಗಿವೆ. ಸರ್ವಾಲಂಕಾರಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಅವಳು ಸಕಲ ಸಿದ್ಧಿಗಳನ್ನು ನೀಡುವವಳು. ಅವಳು ತನ್ನ ಎಡಕೈಗಳಲ್ಲಿ ಮೂರ್ಧಜ(ಜುಟ್ಟನ್ನು), ಗುರಾಣಿ, ಗಂಟೆ, ಕನ್ನಡಿ, ತರ್ಜನಿ (ಬೆದರಿಕೆಯ ಚಿಹ್ನೆ) ಬಿಲ್ಲು, ಧ್ವಜ, ಡಮರುಕ, ಪಾಶಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿರುವಳು. ಬಲಕೈಗಳಲ್ಲಿ ಶಕ್ತಿ, ಮುದ್ಗರ(ಒನಕೆಯಂತಹ ಆಯುಧ), ಶೂಲ, ವಜ್ರಾಯುಧ, ಶಂಖ, ಕಮಲ, ಕಡ್ಡಿ (ಬೆತ್ತದಂತಹ ಕೋಲು) ಬಾಣ, ಚಕ್ರಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿರುವಳು. ಉಳಿದ ದುರ್ಗೆಯರು ಬಾಣ ಮತ್ತು ಡಮರುಕಗಳಿಲ್ಲದೇ ಹದಿನಾರು ಭುಜಗಳುಳ್ಳವರು. ಜಯವನ್ನು ಬಯಸುವ ಜ್ಞಾನಿಗಳು ಈ ದುರ್ಗೆಯರನ್ನು ಪೂಜಿಸಬೇಕು. 710-713

ಇವರ ಹೆಸರುಗಳು:- ರುದ್ರಾ, ಚಂಡಾ, ಶಚೀ, ಶೈವಾ, ಚಂಡೀ, ಕ್ರೂರಾ, ಅನುಚಂಡಿಕಾ, ನವಮೀ, ಉಗ್ರಚಂಡಾ ಎಂದು ನವದುರ್ಗೆಯರು ಪ್ರಸಿದ್ಧರು. ಆ ದುರ್ಗೆಯರ ವರ್ಣಗಳು ಅಗ್ನಿ, ಕಾಡಿಗೆ, ಕಪ್ಪು, ನೀಲ, ಧವಳ, ಹೊಗೆ, ಹಳದಿ, ಬೂದು, ಹಸಿರು. 714

37b/1 **ಶ್ರೀವಿದ್ಯಾಧ್ಯಾನ, ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀರತ್ನಕೋಶದಲ್ಲಿ**

ಆಧಾರರೂಪಿಣಿಯೆ, ಉದಯಸೂರ್ಯಬಿಂಬಮುಖಿಯೆ, ಅತಿಭೀಕರವಾದ ಮೊನಚಾದ ಕೋರೆಹಲ್ಲುಗಳುಳ್ಳವಳೆ, ಅನಂತವಾದ ಭೋಗಾವಾಸವುಳ್ಳವಳೆ, ವೀಣಾದಿಗಾನವಾದ್ಯಪ್ರಿಯಳೆ, ನಾನಾವರ್ಣಾತ್ಮಿಕೆಯೆ, ಮಾನುಷ ಅಸ್ಥಿಗಳಿಂದ ಸುಂದರಿಯಾಗಿರುವವಳೆ, ಸುಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಕಾಣುವ ಮಾಲೆಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿದವಳೆ, ಹೇ ತ್ವರಿತಾದೇವಿ, ಹೇ ಶ್ರೀವಿದ್ಯೆ, ಶಂಕರ ಪ್ರಿಯೆ, ನಿನ್ನನ್ನು ಭಜಿಸುವೆನು. (ಚಿತ್ರವರ್ಣ) 715

37b/2 **ಶುದ್ಧವಿದ್ಯಾಧ್ಯಾನ, ಸೋಮನಾಥವಲ್ಲೀಮಂತ್ರಶಾಸ್ತ್ರ ಹಾಗೂ ಶೈವಾಗಮದಲ್ಲಿ**

ಅಕ್ಷಮಾಲೆ, ಪುಸ್ತಕ, ಚಿನ್ಮುದ್ರೆ, ಹಾಗೂ ಅಭಯಹಸ್ತಮುದ್ರೆಯನ್ನು ಧರಿಸಿದ ಧವಳ ಶರೀರಿಣಿಯಾದ ಶುದ್ಧ ವಿದ್ಯಾದೇವಿಯು ನಿರಂತರವಾಗಿ ರಕ್ಷಿಸಲಿ (ಶ್ವೇತವರ್ಣ) 716

37b/3 **ಬಗಲಾಧ್ಯಾನ, ಬಗಲಾಕಲ್ಪದಲ್ಲಿ**

ಚತುರ್ಭುಜಗಳುಳ್ಳ, ಮೂರು ಕಣ್ಣುಗಳಿರುವ, ಕಮಲಾಸನದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿರುವ, ತ್ರಿಶೂಲ, ಮದಿರಾಪಾನಪಾತ್ರೆ, ಗದೆ, ಜಿಹ್ವೆ ಇವುಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿದ, ತೊಂಡೆಹಣ್ಣಿನಂತೆ ಕೆಂಬಣ್ಣದ ತುಟಿಗಳುಳ್ಳ, ಶಂಖದಂತಹ ಕಂಠಪ್ರದೇಶವಿರುವ, ಸಮಾನ ಹಾಗೂ ಪುಷ್ಟವಾದ ಪಯೋಧರಗಳುಳ್ಳ, ಪೀತ (ಹಳದಿ) ವಸ್ತ್ರವನ್ನು ಉಟ್ಟಿರುವ, ಮದದಿಂದ ವಾಲುತ್ತಿರುವಂತಿರುವ ಬ್ರಹ್ಮಾಸ್ತ್ರದೇವತೆ (ಬಗಲಾ) ಯನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸಬೇಕು. (ಪೀತವರ್ಣ) 717

37b/4 **ಇಂದ್ರಾಕ್ಷೀಧ್ಯಾನ, ಇಂದ್ರಾಕ್ಷೀಕಲ್ಪದಲ್ಲಿ**

ಎರಡು ಭುಜಗಳಿರುವ ಹಳದಿ ಬಣ್ಣದ ಎರಡು ವಸ್ತ್ರಗಳಿಂದ ಕೂಡಿರುವ, ಎಡಕೈಯಲ್ಲಿ ವಜ್ರವನ್ನೂ (ವಜ್ರಾಯುಧ) ಬಲಗೈಯಲ್ಲಿ ವರದಮುದ್ರೆಯನ್ನೂ ಧರಿಸಿರುವ, ಯುವತಿಯಾಗಿರುವ, ನಾನಾಲಂಕಾರಗಳಿಂದ ಅಲಂಕೃತಳಾದ, ಸಂತೋಷವನ್ನು ಸೂಸುವ ಮುಖಕಮಲದ, ಅಪ್ಸರಸ್ಸ್ತ್ರೀ ಸಮೂಹದಿಂದ ಸೇವೆಯನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತಿರುವ ಇಂದ್ರಾಕ್ಷೀದೇವಿಯನ್ನು ಭಜಿಸುವೆನು. (ಪೀತವರ್ಣ) 718-719

38a/1 **ದಂಡನಾಥಾವಾರಾಹೀಧ್ಯಾನ, ಲಲಿತೋಪಾಖ್ಯಾನದಲ್ಲಿ**

ನೂರು ಸ್ತಂಭಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಮಂಟಪದಲ್ಲಿ ದಂಡನಾಥಾದೇವಿಯು ಇರುವಳು. ಅಲ್ಲಿ ಸುವರ್ಣಕಮಲಕರ್ಣಿಕೆ (ಕಮಲದ ಬೀಜಕೋಶ)ಯ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಬಿಂದು, ತ್ರಿಕೋಣ ಮತ್ತು ವೃತ್ತದಿಂದ ಕೂಡಿದ ಆರುದಳಗಳ ಎರಡು ವೃತ್ತಗಳಿರುವ, ಕಾದ ಚಿನ್ನದ ವರ್ಣದಂತೆ ಹೊಳೆಯುವ ಚಕ್ರವು ಶೋಭಿಸುವುದು. ಅಲ್ಲಿ ಸಂಧ್ಯಾಕಾಲದ ಕೆಂಬಣ್ಣದಂತೆ ಹೊಳೆಯುವ ವಸ್ತ್ರಗಳಿರುವ, ಸಮಸ್ತ ಆಭರಣಗಳಿಂದ ಅಲಂಕೃತಳಾದ, ಶಂಖ, ಚಕ್ರ, ಅಭಯಮುದ್ರೆ, ವರಮುದ್ರೆ, ನೇಗಿಲು, ಒನಕೆ, ಪಾಶ ಮತ್ತು ಅಂಕುಶಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿದ, ಚಂದ್ರಲೇಖಾಲಂಕಾರವನ್ನು ಹೊಂದಿದ, ಹಂದಿಯ ಮುಖದಿಂದ ಕೂಡಿದ ದಂಡಿನಿಯು ಇರುವಳು. (ಕನಕವರ್ಣ) 720-723

ಇವಳ ಹನ್ನೆರಡು ಹೆಸರುಗಳು - ಎಲ್ಲೈ ಮುನಿಯೆ, ಪಂಚಮೀ, ದಂಡನಾಥಾ, ಸಂಕೇತಾ, ಸಮಯೇಶ್ವರೀ, ಸಮಯ ಸಂಕೇತಾ, ವಾರಾಹೀ, ಪೋತ್ರಿಣೀ, ವಾರ್ತಾಲೀ, ಮಹಾಸೇನಾ, ಆಜ್ಞಾಚಕ್ರಾ, ಈಶ್ವರೀ, ಅರಿಘ್ನೀ ಎಂಬ ಹನ್ನೆರಡು ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಅವಳಿಗೆ ಹೇಳಲಾಗಿವೆ. 724-725

38a/2 **ಶುದ್ಧವಾರಾಹೀಧ್ಯಾನ, ವಾರಾಹೀಕಲ್ಪದಲ್ಲಿ**

ಕೋರೆದಾಡೆಗಳಿಂದ ಹೊಳೆಯುವ ಹಂದಿಯ ಮುಖವುಳ್ಳ, ಕೆಂಪುಬಣ್ಣದ ವಸ್ತ್ರದ ಉತ್ತರೀಯವುಳ್ಳ, (ಎಡ ತೋಳಿನಿಂದ ಹಾಕುವ ವಸ್ತ್ರ) ಶೂಲ, ಕಪಾಲ, ಒನಕೆ, ಸರ್ಪ, ಇವುಗಳನ್ನು ಕರಕಮಲಗಳಲ್ಲಿ ಧರಿಸಿರುವ, ಚಂದ್ರರೇಖೆಯಿಂದ ಶೋಭಿಸುವ ಕಿರೀಟವುಳ್ಳ ವಾರಾಹೀದೇವಿಯ ಸೇವೆಯನ್ನು ನಾನು ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. (ಶ್ಯಾಮವರ್ಣ) 726

ಸ್ವಪ್ನವಾರಾಹೀಧ್ಯಾನ, ವಾರಾಹೀಕಲ್ಪದಲ್ಲಿ

ಮೋಡದಂತೆ ಶ್ಯಾಮಲಕಾಂತಿಯುಳ್ಳ, ಹೃದಯಾವರ್ಜಕವಾದ ಸ್ತನಗಳುಳ್ಳ, ಮೂರುಕಣ್ಣುಗಳಿಂದ ಶೋಭಿಸುವ, ಹಂದಿಯ ಮುಖವನ್ನುಳ್ಳ, ಶಿರಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಚಂದ್ರನಿರುವ, ಶುಭ್ರವಾದ ಸಮಸ್ತದಾಡೆಗಳ ಹೊಳಪಿನಿಂದ ಶೋಭಿಸುವ, ತನ್ನ ಕರಕಮಲಗಳಿಂದ ಖಡ್ಗ, ಗುರಾಣಿ, ಪಾಶ, ಮತ್ತು ಅಂಕುಶವನ್ನು ಧರಿಸಿರುವ, ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ಕುದುರೆಯನ್ನು ಏರಿರುವ, ಮಂಗಳಾಲಂಕಾರಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ ವಾರಾಹಿಯನ್ನು ಸತತವಾಗಿ ಧ್ಯಾನ ಮಾಡಬೇಕು. (ಮೇಘ ಶ್ಯಾಮವರ್ಣ) 727

38b/1

ವಾಗೀಶ್ವರೀಧ್ಯಾನ, ಪಾಂಚರಾತ್ರಕ್ರಿಯಾಪಾದದಲ್ಲಿ

ಧವಳ ಪದ್ಮದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿರುವ, ಧವಳಾಂಗಿಯಾದ, ಚತುರ್ಭುಜಗಳನ್ನುಳ್ಳ, ಜಟೆ ಹಾಗೂ ಕಿರೀಟವುಳ್ಳ, ರತ್ನಕುಂಡಲ (ಕರ್ಣಾಭರಣ)ಗಳಿಂದ ಶೋಭಿಸುವ, ಯಜ್ಞೋಪವೀತವನ್ನುಳ್ಳ, ಹಾರ ಮತ್ತು ಮುತ್ತುಗಳ ಆಭರಣಗಳಿಂದ ಶೋಭಿತಳಾದ, ಪಟ್ಟೆಯ ಬಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿದ, ಮೂರುಕಣ್ಣುಗಳಿಂದ ಕೂಡಿರುವ, ಬಲಕೈಯಲ್ಲಿ ಸುಂದರವಾದ ದಂಡವನ್ನು(ಅಕ್ಷರಗಳನ್ನು ಬರೆಯುವ ಸಾಧನ), ಎಡಗೈಯಲ್ಲಿ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು, ಬಲಗೈ(ಮೇಲ್ಭಾಗ)ಯಲ್ಲಿ ಅಕ್ಷಮಾಲೆಯನ್ನು, ಎಡಗೈ (ಮೇಲ್ಭಾಗ)ಯಲ್ಲಿ ಸಣ್ಣಪಾತ್ರೆಯನ್ನು ಧರಿಸಿರುವಳು. ಇದು ವಾಗೀಶ್ವರಿಯ ರೂಪವೆಂದು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. (ಶ್ವೇತವರ್ಣ) 728-730

38b/2

ಸೌಭಾಗ್ಯವಾಗೀಶ್ವರೀಧ್ಯಾನ, ಶಾರದಾತಿಲಕದಲ್ಲಿ

ಚಂದ್ರಕಲೆಯನ್ನು ಧರಿಸಿದ, ಶುಭ್ರಕಾಂತಿಯುಳ್ಳ, ಸ್ತನಭಾರದಿಂದ ನಮ್ರವಾದ ಅಂಗವುಳ್ಳ, ಧವಳ ಕಮಲದ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತಿರುವ, ತನ್ನ ಕರಕಮಲಗಳಿಂದ ಲೇಖನಿ ಮತ್ತು ಪುಸ್ತಕದ ಬೆಳಕನ್ನು ಹೊರಸೂಸುವ ವಾಗ್ದೇವತೆಯು ಸಮಸ್ತ ಐಶ್ವರ್ಯಸಮೂಹಗಳನ್ನು ನೀಡಿ ನಮ್ಮನ್ನು ಕಾಪಾಡಲಿ. (ಶುಭ್ರವರ್ಣ) 731

38b/3

ಧೇನುವಾಗೀಶ್ವರೀಧ್ಯಾನ, ಆಶ್ವಲಾಯನಕಲ್ಪದಲ್ಲಿ

ಅಚ್ಚವಾದ ಸ್ಫಟಿಕದಂತಿರುವ, ಧವಳಮಾಲೆ ಮತ್ತು ಧವಳ ವಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಉಟ್ಟಿರುವ, ಅಂಕುಶ, ಅಕ್ಷಸೂತ್ರ, ಪಾಶ, ಮತ್ತು ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿರುವ ಮುತ್ತುಗಳ ಹಾರಗಳಿಂದ ಕೂಡಿರುವ ದೇದೀಪ್ಯಮಾನವಾಗಿರುವ ಚತುರ್ಭುಜಗಳನ್ನುಳ್ಳ, ಕನ್ನಡಿಯಂತೆ ಬಿಳಿಯ ಬಣ್ಣದ ವಸ್ತ್ರದಿಂದ ಅಲಂಕೃತಳಾದ, ಸುಲಕ್ಷಣವಾದ ಕುಚಗಳಿರುವ, ಯಜ್ಞವೇದಿಕೆಯಂತೆ ಸಣ್ಣ ನಡುವುಳ್ಳ, ಅರ್ಧಚಂದ್ರಾಕೃತಿಯನ್ನು ಶಿರಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಧರಿಸಿರುವ, ಜಟಾಸಮೂಹದಿಂದ ಕೂಡಿದ, ಪೂರ್ಣಚಂದಿರನಂತೆ ಕಂಗೊಳಿಸುವ ಮೊಗವುಳ್ಳ, ಮೂರುಕಣ್ಣುಗಳಿರುವ, ಚಿನ್ನದ ಕಾಲ್ಗೆಜ್ಜೆಗಳನ್ನು ತೊಟ್ಟಿರುವ, ಚಿನ್ನ ಮತ್ತು ರತ್ನಗಳಿಂದ ನಿರ್ಮಿತವಾದ ಬಳೆಗಳಿಂದ ಅನರ್ಘ್ಯವಾದ ವಲಯಭೂಷಿತಳಾಗಿರುವ, ಕೇಯೂರ(ಭುಜಾಲಂಕರಣ) ಮೇಖಲೆ (ನಡುಪಟ್ಟಿ)ಗಳಿಂದ ಮೂರುಲೋಕಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಾಶಿಸುತ್ತಿರುವ, ಶಬ್ದಬ್ರಹ್ಮಸ್ವರೂಪಿಣಿಯಾದ ಪರಮ ಶ್ರೇಷ್ಠಳಾದ ಧೇನುವಾಗೀಶ್ವರಿಯನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸಬೇಕು. (ಶ್ವೇತವರ್ಣ) 732-737

38b/4 **ತ್ರಿಪುರಭೈರವೀಧ್ಯಾನ, ಶಾರದಾತಿಲಕದಲ್ಲಿ**

ಉದಯಸೂರ್ಯಸಹಸ್ರಕಾಂತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ, ಕೆಂಬಣ್ಣದ ಪಟ್ಟೆ ವಸ್ತ್ರವನ್ನು ಧರಿಸಿದ, ಶಿರಸ್ಸುಗಳ ಮಾಲೆಯನ್ನು ಧರಿಸಿದ, ರಕ್ತದಿಂದ ಬಳಿದಂಥ ಸ್ತನಗಳಿರುವ, ಜಪಮಾಲೆ, ವಿದ್ಯೆ(ಜ್ಞಾನಮುದ್ರೆ?) ಅಭಯಮುದ್ರೆ, ಹಾಗೂ ವರದಮುದ್ರೆಗಳನ್ನು ಕರಕಮಲಗಳಿಂದ ಧರಿಸಿದ, ಮೂರುಕಣ್ಣುಗಳಿಂದಲೂ ಕರಕಮಲಗಳಿಂದಲೂ ಶೋಭಿಸುವ, ಚಂದ್ರನುಳ್ಳ ರತ್ನಕಿರೀಟವನ್ನು ಶಿರಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಧರಿಸಿದ, ಕಮಲಾಸನದಲ್ಲಿರುವ ದೇವಿಯನ್ನು ನಮಸ್ಕರಿಸುವೆನು. (ರಕ್ತವರ್ಣ) 738

39a/1 **ಸಂವಿತ್ತ್ರಿಪುರಾಧ್ಯಾನ, ಶಾರದಾತಿಲಕದಲ್ಲಿ**

ಚಂದ್ರಾಭರಣದಿಂದ ಕೂಡಿದ, ಶರತ್ಕಾಲದ ಚಂದ್ರನಂತೆ ಶುಭ್ರ (ಬಿಳಿ)ಳಾದ, ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಐವತ್ತೂ ಅಕ್ಷರಗಳನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸುತ್ತಿರುವ, ಕರಕಮಲಗಳಿಂದ ಪುಸ್ತಕ, ಜಪಮಾಲೆ, ಅಮೃತಪೂರ್ಣಕುಂಭ, ವ್ಯಾಖ್ಯಾಮುದ್ರೆ, ಇವುಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿದ, ಮೂರುಕಣ್ಣುಗಳುಳ್ಳ ದೇವಿಯನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸುವೆನು. (ಶ್ವೇತವರ್ಣ) 739

39a/2 **ಬಾಲಾತ್ರಿಪುರಸುಂದರೀಧ್ಯಾನ, ಶಾರದಾತಿಲಕದಲ್ಲಿ**

ಹೇ ತ್ರಿಪುರ ಸುಂದರಿ, ಆಗತಾನೆ ಉದಯಿಸಿದ ಸಾವಿರ ಸೂರ್ಯರ ಕಾಂತಿಯುಳ್ಳ, ವಿದ್ಯಾ (ಪುಸ್ತಕ) ಅಕ್ಷಮಾಲೆ, ವರದ ಮತ್ತು ಅಭಯ ಹಸ್ತಲಕ್ಷಣಗಳಿರುವ, ಕನ್ನೈದಿಲೆಯಂತಹ ಮೂರು ಕಣ್ಣುಗಳಿಂದ ಶೋಭೆಗೊಂಡ ಮುಖ ಕಮಲವಿರುವ, ಹಾರಗಳ ಭಾರದಿಂದ (ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಹಾರಗಳು) ಮನೋಹರಿಯಾದ ನಿನ್ನನ್ನು (ಭಕ್ತರು) ಭಜಿಸುವರು. (ರಕ್ತವರ್ಣ) 740

39a/3 **ನಿತ್ಯಾಧ್ಯಾನ, ಶಾರದಾತಿಲಕದಲ್ಲಿ**

ಬಾಲಚಂದ್ರನನ್ನು ತನ್ನ ಮುಡಿಯಲ್ಲಿ ಧರಿಸಿದ, ಹಸ್ತಗಳಿಂದ ಪಾಶ, ಅಂಕುಶ, ಕಲ್ಪವಲ್ಲಿ, ಹಾಗೂ ಕಪಾಲವನ್ನು ಧರಿಸಿದ ಅರುಣ (ಕೆಂಪು) ವರ್ಣದ, ಕೈಯಲ್ಲಿರುವ ವೀಣೆಯನ್ನು ನುಡಿಸುವ ಮೂರುಕಣ್ಣುಗಳುಳ್ಳ ನಿತ್ಯಾದೇವಿಯನ್ನು ಭಜಿಸುವೆನು. (ರಕ್ತವರ್ಣ) 741

39a/4 **ಮೋಹಿನೀನಿತ್ಯಾಧ್ಯಾನ, ಶಾರದಾತಿಲಕದಲ್ಲಿ**

ಅರ್ಧಚಂದ್ರನನ್ನು ಶಿರಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಧರಿಸಿ, ಕೆಂಬಣ್ಣವಿರುವ, ದೇವರುಗಳಿಂದ ನಮಸ್ಕೃತಳಾದ, ಕಮಲ, ಪಾಶ, ಅಂಕುಶ, ಹಾಗೂ ಪೂರ್ಣಕಪಾಲವನ್ನು ಹಸ್ತಗಳಲ್ಲಿ ಧರಿಸಿರುವ, ಕೆಂಬಣ್ಣದ ಅಂಗರಾಗ (ಶರೀರವನ್ನು ಪೂಸುವದ್ರವ್ಯ) ವಸ್ತ್ರ ಹಾಗೂ ಆಭರಣಗಳಿರುವ ಮೂರುಕಣ್ಣುಗಳುಳ್ಳ ಮದದಿಂದ (ಮದ್ಯದಿಂದಾದ) ನಡುಕವುಳ್ಳಂತಿರುವ ಅಂಗಗಳುಳ್ಳ ಶಿವನ ವನಿತೆ (ಸ್ತ್ರೀ)ಯನ್ನು ಧ್ಯಾನಮಾಡಬೇಕು. (ರಕ್ತವರ್ಣ). 742

39b/1 **ವಶ್ಯಮುಖೀಧ್ಯಾನ, ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀರತ್ನಕೋಶದಲ್ಲಿ**

ಹೂವಿನ ಬಾಣವನ್ನು ಸಂಧಾನಮಾಡಿ ಕಬ್ಬಿನ ಬಿಲ್ಲನ್ನು ಹೆದೆಯೇರಿಸುತ್ತಿರುವ, ಜಗಜ್ಜಯಿನಿ(ಸಮಸ್ತ ಜಗತ್ತುಗಳನ್ನು ಜಯಿಸುವ ಶಕ್ತಿಶಾಲಿನಿ)ಯಾದ, ದಾಸವಾಳದಂತೆ ಕೆಂಬಣ್ಣದ ವಶ್ಯಮುಖೀದೇವಿಯನ್ನು ಭಜಿಸುತ್ತೇನೆ. (ರಕ್ತವರ್ಣ) 743

39b/2 **ಪ್ರತ್ಯಂಗಿರಾಧ್ಯಾನ, ಪ್ರತ್ಯಂಗಿರಾಕಲ್ಪದಲ್ಲಿ**

ಶ್ಯಾಮಲಕಾಂತಿಯ ಮೂರುಕಣ್ಣುಗಳುಳ್ಳ, ಸಿಂಹ ಮುಖಿಯಾದ, ನಾಲ್ಕುಭುಜಗಳುಳ್ಳ, ಊರ್ಧ್ವಕೇಶಿ (ಮೇಲ್ಮುಖವಾದ ತಲೆಗೂದಲು)ಯಾದ, ಸಿಂಹವಾಹಿನಿಯಾದ, ತಲೆಗೂದಲಮೇಲೆ ಚಂದ್ರಚಿಹ್ನೆಯಿರುವ, ಕಪಾಲ, ಶೂಲ, ಡಮರು ಮತ್ತು ನಾಗಪಾಶ, ಇವುಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿರುವ ಮಂಗಳಸ್ವರೂಪಿಣಿಯಾದ, ಸಕಲಶತ್ರುಗಳನ್ನು ನಾಶ ಮಾಡುವ ಪ್ರತ್ಯಂಗಿರಾದೇವಿಯನ್ನು ಸತತವಾಗಿ ಸೇವಿಸುವೆನು. (ಶ್ಯಾಮವರ್ಣ) 744-745

39b/3 **ಶೂಲಿನೀಧ್ಯಾನ, ಶೂಲಿನೀಕಲ್ಪದಲ್ಲಿ**

ಶೂಲ, ಬಾಣ, ಖಡ್ಗ, ಚಕ್ರ, ಶಂಖ, ಗದೆ, ಪಾಶ, ಬಿಲ್ಲು, ಇವುಗಳನ್ನು ಹಸ್ತಗಳಿಂದ ಧರಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ, ಮೋಡದಂತೆ ಶ್ಯಾಮಲವರ್ಣೆಯಾದ, ಚಂದ್ರಾಲಂಕೃತವಾದ ಕಿರೀಟವುಳ್ಳ, ಭಯಾನಕಳಾದ, (ಸಕಲ) ಭೂಷಣಗಳಿಂದ ತುಂಬಿದವಳಾಗಿ, ಸಿಂಹದ ಭುಜವನ್ನೇರಿದವಳಾಗಿ, ಗುರಾಣಿಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದಿರುವ ನಾಲ್ವರು ಕನ್ಯೆಯರಿಂದ ಕೂಡಿಕೊಂಡವಳಾಗಿ, ದೈತ್ಯರನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿ ಹಾಕಿದ, ಶೂಲಿನಿಯು ನಮಗೆ ಸಂಸಾರಭಯವನ್ನು ನಾಶಪಡಿಸುವವಳಾಗಿರಲಿ. (ಮೇಘಶ್ಯಾಮವರ್ಣ) 746

40a/1 **ಪ್ರಾಣಶಕ್ತಿಧ್ಯಾನ, ಶಾರದಾತಿಲಕದಲ್ಲಿ**

ರಕ್ತಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿರುವ ನೌಕೆಯಲ್ಲಿ ಕಂಗೊಳಿಸುವ ಕಮಲವನ್ನೇರಿ ಕುಳಿತಿರುವ, ಕರಕಮಲಗಳಿಂದ ಪಾಶ, ಜೇನ್ನೊಣಗಳ ಹಗ್ಗವಿರುವ ಕಬ್ಬಿನ ಬಿಲ್ಲು, ಅಂಕುಶ, ಐದು ಬಾಣಗಳು, ಕಪಾಲಗಳ ಮಾಲಿಕೆ, ಇವುಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿದ ಮೂರು ಕಣ್ಣುಗಳಿಂದಲೂ ಶೋಭಾಯಮಾನಳಾದ, ಪುಷ್ಪಸ್ತನಗಳಿಂದಲೂ ಕೂಡಿದ, ಉದಯ ಸೂರ್ಯನ ವರ್ಣವುಳ್ಳ ಮಹಿಮಾನ್ವಿತೆಯಾದ ಪ್ರಾಣಶಕ್ತಿದೇವಿಯು ನಮಗೆ ಸುಖಕೊಡುವವಳಾಗಿರಲಿ. (ರಕ್ತವರ್ಣ) 747

40a/2 **ಮೃತಸಂಜೀವಿನೀಧ್ಯಾನ, ರುದ್ರಯಾಮಲ ಮತ್ತು ಕುಹೂಕಲ್ಪದಲ್ಲಿ**

ಪಾಶ, ಸರ್ಪರಾಜ, ಅಂಕುಶ, ಗದೆ, ಖಡ್ಗ, ಶೂಲ, ವರ ಮತ್ತು ಅಭಯ ಚಿಹ್ನೆಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿರುವ, ಶಾಂತ ಸ್ವರೂಪಳಾದ, ರಕ್ತವರ್ಣೆಯಾದ, ಅಷ್ಟಭುಜಗಳುಳ್ಳ, ಅರಳಿದ ಕಮಲದ ಮೇಲೆ ಆಸೀನಳಾದ, ಮಂಗಳಾಂಗಿಯಾದ, ಚಿತ್ತಾಕರ್ಷಕಳಾದ ಮೃತಸಂಜೀವಿನೀದೇವಿಯನ್ನು ನಮಸ್ಕರಿಸುವೆನು. (ರಕ್ತವರ್ಣ) 748

40a/3 **ಸ್ವಸ್ಥಾವೇಶಿನೀಧ್ಯಾನ, ಅಹಿರ್ಬುಧ್ನ್ಯಸಂಹಿತೆಯಲ್ಲಿ**

ರಕ್ತವರ್ಣದವಳಾದ, ಶವದ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತಿರುವ, ಮೂರು ಶಿರಸ್ಸುಗಳಿರುವ, ರೌದ್ರಾಕಾರದ, ಮಹಾಭೀಕರ ಸ್ವರೂಪಳಾದ, ಹೊಗೆಯ ಬಣ್ಣದ ಕಣ್ಣುಗಳುಳ್ಳ, ಭಯನಾಶಿನಿಯಾದ, ದಟ್ಟವಾದ ತುರುಬು ಹಾಗೂ ಕಪ್ಪಾದ

ಮುಂಗುರುಳುಗಳಿಂದ ಅಲಂಕೃತೆಯಾದ, ಢಕ್ಕಾ (ಚರ್ಮವಾದ್ಯ) ಮತ್ತು ಶೂಲ, ಇವುಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿದ, ಮಹಾಬಲ (ಶಿವ)ನ ಶತ್ರುಗಳನ್ನು ನಾಶ ಮಾಡುವ, ಕೃಶದೇಹದ ಮಹಾಭಯಾನಕವಾದ ಅಂಗಗಳುಳ್ಳ, ಮೂರು ಜಟೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ, ಕಾಳ್ಗಿಚ್ಚಿನಿಂದ ಸುತ್ತುವರಿಯಲ್ಪಟ್ಟ, ಪಿನಾಕಿ (ಶಿವ)ಯಿಂದ ಸ್ತೋತ್ರಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ, (ಶವಸ್ಥಾವೇಶಿನಿಯನ್ನು) ಧ್ಯಾನಿಸಬೇಕು. (ರಕ್ತವರ್ಣ) 749

40a/4

ಶತ್ರುವಿಧ್ವಂಸಿನೀಧ್ಯಾನ, ಸುದರ್ಶನಸಂಹಿತೆಯಲ್ಲಿ

ರೌದ್ರಸ್ವರೂಪದ, ಮೂರು ಶಿರಸ್ಸುಗಳಿರುವ, ರಕ್ತವರ್ಣದ ನೇತ್ರಗಳಿರುವ, ಅಗ್ನಿಯ ಜ್ವಾಲೆಗಳಂತೆ ಭಯಂಕರವಾದ ಮುಖಗಳುಳ್ಳ, ಭಯಾನಕವಾದ ಕೋರೆಹಲ್ಲುಗಳಿರುವ, ಮೂರುಕಣ್ಣುಗಳಿರುವ, ದಿಗಂಬರೆ (ನಗ್ನೆ)ಯಾದ, ಕೆಂಪು, ಕೂದಲುಗಳಿರುವ, ಕೆಂಬಣ್ಣದ ಹಸ್ತಗಳಿರುವ, ಮಹಾಕಾರದ ಹೊಟ್ಟೆಯಿರುವ, ಘೋರಲಕ್ಷಣಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದವಳಾದ ಶತ್ರುವಿಧ್ವಂಸಿನೀದೇವಿಯು ಶತ್ರುಗಳನ್ನು ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ಉಚ್ಚಾಟನೆ ಮಾಡುವಳು. (ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ನೆಕ್ಕಿ ನಿರ್ನಾಮ ಮಾಡುವಳು). (ನೀಲವರ್ಣ) 750-51

40b/1

ವಜ್ರಪ್ರಸ್ತಾರಿಣೀಧ್ಯಾನ, ಶಾರದಾತಿಲಕದಲ್ಲಿ

ರಕ್ತಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿರುವ ರಕ್ತವರ್ಣದ ನೌಕೆಯಲ್ಲಿ ಅರಳಿದ ಕಮಲದ ನಡುವೆ ಕುಳಿತಿರುವ, ರಕ್ತವರ್ಣದ, ಕೆಂಬಣ್ಣದ ಕಿರೀಟದಲ್ಲಿ ಹೊಳೆಯುವ ಚಂದ್ರಕಲೆಯನ್ನುಳ್ಳ, ಮುಗುಳ್ನಗುವ ಮುಖದ ಮೂರು ಕಣ್ಣುಗಳುಳ್ಳ, ದಾಳಿಂಬ, ಬಾಣ, ಪಾಶ, ಅಂಕುಶ, ಒನಕೆ, ಬಿಲ್ಲು, ಮಾಲೆ, (ಅಕ್ಷಮಾಲೆ) ಕಪಾಲ ಇವುಗಳನ್ನು ಹಸ್ತಗಳಿಂದ ಧರಿಸಿದ, ಸ್ತನಪುಷ್ಟಿಯಿಂದ ಬಾಗಿದ, ಸಮಗ್ರಾಂಗಗಳಲ್ಲೂ ಬಾಗಿದ ಭಾವವುಳ್ಳ ಅಂಬಿಕೆಯನ್ನು (ವಜ್ರಪ್ರಸ್ತಾರಿಣಿ) ನಮಿಸುವೆನು. (ರಕ್ತವರ್ಣ) 752

40b/2

ತ್ರಿಕಂಟಕೀಧ್ಯಾನ, ಶಾರದಾತಿಲಕದಲ್ಲಿ

ನಾಭಿಯಿಂದ ಕೆಳಭಾಗದಲ್ಲಿ ಶ್ಯಾಮಲವರ್ಣದವಳೂ, ನಾಭಿಯಿಂದ ಕಂಠ ಪ್ರದೇಶದ ಪರ್ಯಂತ ರಕ್ತವರ್ಣದವಳೂ, ಉದರದ ಸುತ್ತಲೂ ಬಂದಂತಿರುವ ಭೀಕರವಾದ ಕೋರೆಹಲ್ಲುಗಳಿಂದ (ಅಷ್ಟು ದೀರ್ಘವಾಗಿರುವ) ಕೂಡಿದ ನಾಲ್ಕು ಮುಖಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದವಳೂ, ಕರಕಮಲಗಳಿಂದ ಎರಡು ದೀಪಗಳನ್ನು, ಶಂಖವನ್ನು, ಮತ್ತು ಚಕ್ರವನ್ನು ಧರಿಸಿದ, ಮೂರು ಕಣ್ಣುಗಳಿರುವ, ಜಟೆಯೊಳಗಿಂದ ಹೊಳೆಯುವ ಚಂದ್ರಕಲೆಯಿರುವ ದೇವತೆಯು ನಮಗೆ ಭಯನಾಶಿನಿಯಾಗಿರಲಿ. (ಕೃಷ್ಣ, ರಕ್ತ, ಧವಲ, ಮೂರು ಬಣ್ಣಗಳು) 753

40b/3

ಅಪರಾಜಿತಾಧ್ಯಾನ, ನಾರದಸಂಹಿತೆಯಲ್ಲಿ

ಕನ್ನೈದಿಲೆಯಂತೆ ಹೊಳೆಯುವ, ನಿದ್ರೆಯಿಂದ ಮುಚ್ಚಿದ ಕಣ್ಣುಗಳುಳ್ಳ, ನೀಲವರ್ಣದ ವಕ್ರಕೇಶಗಳುಳ್ಳ, ಆಳವಾದ ಹೊಕ್ಕುಳು ಮತ್ತು ಮೂರು ವಲಿ (ಉದರದ ಮೇಲೆ ಮೂರು ವಕ್ರರೇಖೆ)ಗಳಿರುವ, ವರ ಮತ್ತು ಅಭಯ ಮುದ್ರೆಯ ಲಕ್ಷಣಗಳ ಕರಕಮಲಗಳಿರುವ, ನಮಸ್ಕರಿಸಿದವರ ದುಃಖವನ್ನು ನಾಶಮಾಡುವ, ಉತ್ಕೃಷ್ಟವಾದ ಪೀತಾಂಬರವನ್ನು ಧರಿಸಿದ, ಉತ್ಕೃಷ್ಟವಾದ ಆಭೂಷಣಗಳು, ಹಾರಗಳು ಹಾಗೂ ಸುಗಂಧದ್ರವ್ಯಲೇಪನವಿರುವ, ಮಹಾಶಕ್ತಿಸ್ವರೂಪಿಣಿ ಯಾದ, ಮೃದುಸ್ವಭಾವದ, ಶತ್ರುಸೈನ್ಯವನ್ನು ನಾಶಪಡಿಸುವ ಶಂಖ, ಚಕ್ರ, ಗದೆ, ಅಭಯಮುದ್ರೆಗಳನ್ನು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಹಸ್ತಗಳಿಂದ ಧರಿಸಿದ, ಮೂರು ಕಣ್ಣುಗಳುಳ್ಳ, ಸಮಸ್ತ ಇಷ್ಟಗಳನ್ನು ನೀಡುವ ದೇವಿ ಅಪರಾಜಿತೆಯನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸಬೇಕು. (ನೀಲವರ್ಣ) 754-756

40b/4 **ಧೂಮಾವತೀಧ್ಯಾನ, ಧೂಮಾವತೀಕಲ್ಪದಲ್ಲಿ**

ರಕ್ತವರ್ಣದ ವಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿದ, ಆನೆಯದಂತದಂತೆ ಹೊಳೆಯುವ ಕುಂಡಲಗಳಿರುವ, ಕೋಪವನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸುವ ಕೋರೆ ಹಲ್ಲುಗಳಿರುವ, ಕಂಠದಲ್ಲಿ ಕಾಣುವ ರುಂಡಮಾಲೆಯಿರುವ, ಸುತ್ತಲೂ ಹೊಳೆಯುವಂತಿರುವ ಕಾಂತಿಪೂರ್ಣವಾದ ಪಿಶಾಚಸಮೂಹವಿರುವ, ಘೋರಸ್ವರೂಪಳಾದ, ಭಯಾನಕವಾದ ಅಟ್ಟಹಾಸವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿರುವ, ಹಸ್ತಗಳಲ್ಲಿ ಕಪಾಲ ಹಾಗೂ ಖಡ್ಗವನ್ನು ಧರಿಸಿ ಭೀಷಣವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತಿರುವ, ಮೂರು ಕಣ್ಣುಗಳುಳ್ಳ, ಶತ್ರುಪ್ರಾಣಗಳನ್ನು ಹಿಂಸಿಸುವ, ಬಾಲಚಂದ್ರನನ್ನು ಶಿರಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಧರಿಸಿದ, ಧೂಮಕಾಳಿಯನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸಬೇಕು (ರಕ್ತವರ್ಣ) 757

41a/1 **ಕಾಮಕಲೇಶ್ವರೀಧ್ಯಾನ, ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀರತ್ನಕೋಶದಲ್ಲಿ**

ಕಮಲ, ಪಾಶ, ಕಬ್ಬಿನಬಿಲ್ಲು, ಮುತ್ತುಗದ ಹೂವು, ಬತ್ತದ ತೆನೆ, ಪಂಚಬಾಣಗಳು, ಅಭಯ ಹಾಗೂ ವರದಮುದ್ರೆ ಇವುಗಳನ್ನು ಸತತವಾಗಿ ಧರಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ, ಕಾಮಕಲಾಂಬಿಕೆಯನ್ನು ನಾನು ಧ್ಯಾನಿಸುವೆನು. (ರಕ್ತವರ್ಣ) 758

41a/2 **ಸರ್ವವರ್ಣೇಶ್ವರೀಧ್ಯಾನ, ಸಿದ್ಧಶಾಬರತಂತ್ರದಲ್ಲಿ**

ಅಕ್ಷಮಾಲೆ, ಜಿಂಕೆಮರಿ, ಮೇಲ್ಮೊನಚಿನಬಾಣ, ವಿದ್ಯಾ (ಪುಸ್ತಕ) ಇವುಗಳನ್ನು ತನ್ನ ಹಸ್ತಗಳಿಂದ ಸತತವಾಗಿ ಧರಿಸಿರುವ, ಮೂರುಕಣ್ಣುಗಳುಳ್ಳ, ಅರ್ಧಚಂದ್ರನನ್ನು ಶಿರಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಧರಿಸಿರುವ, ಅರುಣವರ್ಣದ, ಕಮಲವಾಸಿನಿಯಾದ, ಸ್ತನಭಾರದಿಂದ ಬಾಗಿದ ವರ್ಣೇಶ್ವರಿಯನ್ನು ನಮಸ್ಕರಿಸಿ. (ಅರುಣವರ್ಣ) 759

41a/3 **ತ್ವರಿತಾದೇವೀಧ್ಯಾನ, ಶಾರದಾತಿಲಕದಲ್ಲಿ**

ಶ್ಯಾಮಲವರ್ಣದ, ಮಯೂರಪಿಚ್ಛವನ್ನು ಶಿರಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಧರಿಸಿದ, ಪತ್ರವಸ್ತ್ರವನ್ನು ಉಟ್ಟ, ಗುಲಗುಂಜಿಗಳ ಹಾರದಿಂದ ಶೋಭಾಯಮಾನವಾದ ಸ್ತನಗಳುಳ್ಳ, ಎಂಟು ಸರ್ಪರಾಜರನ್ನು ಧರಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ, ಕರ್ಣಾಭರಣ, (ತಾಟಂಕ) ಭುಜಾಭರಣ ಹಾಗೂ ಕಾಂಚಿಯನ್ನು ಧರಿಸಿದ, ದಾರಗಳಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿರುವ ಕಾಲ್ಗೆಜ್ಜೆಗಳ ನಿನಾದದಿಂದುಂಟಾದ ಕಾಂತಿಯಿಂದ ಭೂಷಿತಳಾದ, ವರದ ಮತ್ತು ಅಭಯ ದಾನಕ್ಕಾಗಿ ಸಿದ್ಧವಾದ ಹಸ್ತಮುದ್ರೆಗಳಿರುವ, ಮೂರು ಕಣ್ಣುಗಳಿರುವ, ಕಿರಾತವೇಷದ (ಕಿರಾತಸ್ತ್ರೀ) ಅಂಬಿಕೆಯನ್ನು ಭಜಿಸುವೆನು. (ನೀಲವರ್ಣ) 760

41a/4 **ದ್ವಾದಶಾರ್ಧದೇವೀಧ್ಯಾನ, ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀರತ್ನಕೋಶದಲ್ಲಿ**

ಐದುಮೊಗಗಳಿರುವ, ಮೂರುಕಣ್ಣುಗಳಿರುವ, ಶವದ ಮೇಲೆ ಸ್ಥಾಪಿತಳಾದ, ರಕ್ತವರ್ಣದ, ಕೆಂಪುತಾವರೆ ಹಾಗೂ ಶಿರಸ್ಸುಗಳನ್ನು ಹಾರವಾಗಿ ಧರಿಸಿಕೊಂಡ, ಚಂದ್ರರೇಖೆಯನ್ನು ಅಲಂಕರಿಸಿಕೊಂಡ, ಅಕ್ಷಮಾಲಾ, ಅಂಕುಶ, ವರ, ತ್ರಿಶೂಲ, ಪುಷ್ಪಬಾಣಗಳು, ಪಾಶ, ಕಬ್ಬಿನಬಿಲ್ಲು, ಅಭಯ, ಕಪಾಲ, ಪುಸ್ತಕ, ಇವುಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ದ್ವಾದಶಾರ್ಧದೇವಿಯನ್ನು ನಾನು ನಮಸ್ಕರಿಸುತ್ತೇನೆ. (ರಕ್ತವರ್ಣ) 761-762

41b/1 **ತಿರಸ್ಕರಿಣೀಧ್ಯಾನ, ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀರತ್ನಕೋಶದಲ್ಲಿ**

ಶ್ಯಾಮವರ್ಣದ ಕುದುರೆಯನ್ನೇರಿದ, ಶ್ಯಾಮಲವರ್ಣದ, ಖಡ್ಗಧಾರಿಣಿಯಾದ, ನಿದ್ರೆಯಿಂದ ಲೋಕದ ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಮುಚ್ಚುವಂತೆ ಮಾಡಿದ, ತಿರಸ್ಕರಿಣೀದೇವಿಯು ನಮ್ಮ ರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಮಾಡಲಿ. (ನೀಲವರ್ಣ) 763

41b/2 **ಅಶ್ವರೂಢಾಧ್ಯಾನ, ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀರತ್ನಕೋಶದಲ್ಲಿ**

ಕುದುರೆಯನ್ನು ಏರಿದವಳಾಗಿ, ದಕ್ಷಿಣಹಸ್ತಾಗ್ರದಲ್ಲಿ ನೂತನವಾದ ಸುವರ್ಣಮಯವೇತ್ರಯಷ್ಟಿ (ಬೆತ್ತದ ಕೋಲು)ಯನ್ನು ಧರಿಸಿದ, ಸದಾಕಾಲ ಪ್ರಸನ್ನಳಾದ, ಚಂದ್ರನಿಂದ ಕಂಗೊಳಿಸುವ ಕೇಶ ಸಮೂಹವುಳ್ಳ, ಮೂರುಕಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ದೇವಿಯು ಸ್ವಚ್ಛ (ಪವಿತ್ರ)ವಾದ, ಸಕಲಸುಖಫಲಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿ ಆನಂದವೀಯುವ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ನಮಗೀಗ ನೀಡಲಿ. (ರಕ್ತವರ್ಣ) 764

41b/3 **ಆಸುರೀದೇವೀಧ್ಯಾನ, ಆಸುರೀಕಲ್ಪದಲ್ಲಿ**

ಸಾಗರಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ಕ್ಷೀರಸಮುದ್ರವನ್ನು ಕಡೆಯುವ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಉತ್ಪನ್ನಳಾದ ಕನ್ನಿಕೆಯ ರೂಪವಿರುವ, ಹದಿನೆಂಟು ಭುಜಗಳಿಂದ ಕೂಡಿರುವ, ರಕ್ತವರ್ಣದ, ಆಯತಾಕಾರದ ಕಣ್ಣುಗಳಿರುವ, ಶಂಖ, ಖಡ್ಗ, ಬಿಲ್ಲು, ಕಪಾಲ, ಒನಕೆ, ಶಕ್ತಿ, ಗದೆ, ವರದಮುದ್ರೆ, ಗಂಟೆ, ಇವುಗಳನ್ನು ಎಡಭುಜಗಳಿಂದಲೂ, ಚಕ್ರ, ಮುಷ್ಟಿಮುದ್ರೆ, ಬಾಣ, ಶೂಲ, ಕಬ್ಬಿಣ (ಯಾವುದೇ ಆಕಾರದ ಆಯುಧವಿರಬಹುದು) ಗುರಾಣಿ, ತೋಮರ, ಅಭಯಮುದ್ರೆ, ಭಿಂಡಿವಾಳ, ಇವುಗಳನ್ನು ಬಲಭುಜಗಳಿಂದಲೂ ಧರಿಸಿರುವ, ಮೂರು ಕಣ್ಣುಗಳಿರುವ, ಎತ್ತರ ಮತ್ತು ತೆಳುವಾದ ಶರೀರವುಳ್ಳ, ಕಲ್ಪಾಂತದ ಉರಿದ ಅಗ್ನಿಯಂತೆ ಪ್ರಭೆಯುಳ್ಳ, ಮಂದರಪರ್ವತವನ್ನು ಸುತ್ತುತ್ತ ನೊರೆಗಳ ಸುಳಿಗಳಿಂದ ಭಯಾನಕವಾದ, ಗೋಮೂತ್ರ ಮತ್ತು ಕ್ಷೀರ (ಹಾಲು) ವರ್ಣದ ಕಾಂತಿಯುಳ್ಳ, ಕಪ್ಪುಬಣ್ಣದ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ಸುರೆಯನ್ನು (ಸುರಾದೇವಿ) ಭಜಿಸುವೆನು. ಅಸುರರನ್ನು ಭಯಪಡಿಸುತ್ತ ದೇವತೆಗಳಿಗೆ ನಿರ್ಭಯವನ್ನುಂಟುಮಾಡುತ್ತ ಇರುವ ಸುರೆಯು ಉಮಾದೇವಿಯೇ ಆಗಿರುವಳು. ಮೋಹ(ಅಜ್ಞಾನ)ವು ಮಹೇಶ್ವರನಾಗಿರುವನು. (ಚಿತ್ರವರ್ಣ) 765-770

42a/1 **ಉಗ್ರತಾರಾಧ್ಯಾನ, ಆಮ್ನಾಯದಲ್ಲಿ**

"ಪ್ರತ್ಯಾಲೀಢ' ಎಂಬ ಭಂಗಿಯಲ್ಲಿ ಪಾದನ್ಯಾಸಮಾಡಿದ, ಶವವನ್ನು ಹೊತ್ತುಕೊಂಡು ಭಯಾನಕವಾದ ಅಟ್ಟಹಾಸಮಾಡುವವಳಾಗಿ ಶ್ರೇಷ್ಠಳಾದ, ಖಡ್ಗ, ಕನ್ನೈದಿಲೆ, ಶೂಲ ಮತ್ತು ಕಪಾಲಗಳನ್ನು ಹಸ್ತಗಳಲ್ಲಿ ಧರಿಸಿದವಳಾಗಿ, 'ಹುಂ' ಎಂಬ ಬೀಜಮಂತ್ರದಿಂದ ಆವಿರ್ಭಾವವನ್ನು ಪಡೆದ, ಹ್ರಸ್ವಸ್ವರೂಪಳಾದ, ಕಪ್ಪಾಗಿ ವಿಶಾಲವಾದ ಕೆಂಬಣ್ಣದ ಜಟಾಸಮೂಹವುಳ್ಳ, ಸಿಟ್ಟಿನಿಂದ ಕೆರಳಿದ ಸರ್ಪಗಳಿಂದ ಸುತ್ತುವರೆದವಳಾಗಿ, ಉಗ್ರತಾರೆಯಾದ ತಾನು ಮೂರು ಲೋಕಗಳ ಜಾಡ್ಯಗಳನ್ನು ಕಪಾಲದಲ್ಲಿ ಎಸೆದು ನಾಶಮಾಡುವಳು. (ಸಿಂಧೂರವರ್ಣ) 771

42a/2 **ಲೋಪಾಮುದ್ರಾಧ್ಯಾನ, ಆಮ್ನಾಯದಲ್ಲಿ**

ಪಾಶ ಮತ್ತು ಅಂಕುಶಗಳನ್ನು ಬಾಣ ಮತ್ತು ಬಿಲ್ಲನ್ನು ಧರಿಸಿರುವ ಮೂರುಕಣ್ಣುಗಳಿರುವ, ಸೂರ್ಯನಂತೆ ಕಾಂತಿಯುಳ್ಳ ಚಂದ್ರನನ್ನು ಶಿರಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಧರಿಸಿರುವ ಶಿವೆ (ಶಿವನ ಪತ್ನಿ, ಮಂಗಳಮಯಿ)ಯನ್ನು ಭಜಿಸುವೆನು. (ರಕ್ತವರ್ಣ) 772

42a/3 **ಚತುರ್ಭುಜಅನ್ನಪೂರ್ಣಾಧ್ಯಾನ, ಕಾರಣಾಗಮದಲ್ಲಿ**

ಸಿಂಧೂರವರ್ಣದ ಕಾಂತಿಯುಳ್ಳ, ಮೂರುಕಣ್ಣುಗಳಿರುವ, ಅಮೃತಮಯವಾದ ಚಂದ್ರಕಲೆಯನ್ನು ಧರಿಸಿದ, ಆಕಾಶಸಂಚಾರಿಣಿಯಾದ, ಕೆಂಪುವಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿದ, ಪುಷ್ಟವಾದ ಮತ್ತು ಉನ್ನತವಾದ ಸ್ತನಗಳನ್ನುಳ್ಳ, ನೂತನ ಯೌವನದ ಉದಯದಿಂದ ಸುಂದರಿಯಾದ, ವಿವಿಧಾಲಂಕಾರಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ, ಕಮಲನೇತ್ರೆಯಾದ, ಚಂದ್ರನೊಂದಿಗೆ ಮಿಳಿತವಾದ ಶರೀರವುಳ್ಳ, ಪಾಶ, ಅಂಕುಶ, ಅಭಯ, ವರದ ಮುದ್ರಾಯುಕ್ತವಾದ ಹಸ್ತಗಳುಳ್ಳ ಅನ್ನಪೂರ್ಣಾದೇವಿಯನ್ನು ನಮಸ್ಕರಿಸುವೆನು. (ಸಿಂದೂರವರ್ಣ) 773

42a/4 **ದ್ವಿಭುಜಅನ್ನಪೂರ್ಣಾಧ್ಯಾನ, ಕಾರಣಾಗಮದಲ್ಲಿ**

ಎಡಭಾಗದ ಕರಕಮಲದಲ್ಲಿ ಮಧುರಸದಿಂದ ತುಂಬಿದ ಮಾಣಿಕ್ಯಪಾತ್ರೆಯನ್ನು ಧರಿಸಿದ, ರತ್ನಕಂಕಣವುಳ್ಳ, ಬಲಭಾಗದಕರಕಮಲದಲ್ಲಿ ದಿವ್ಯರತ್ನಗಳಿಂದ ಪೂರ್ಣವಾದ ರತ್ನದ ಸೌಟನ್ನು ಧರಿಸಿದ, ರಕ್ತವರ್ಣೆಯಾದ, ಪುಷ್ಟ ಹಾಗೂ ಉನ್ನತವಾದ ಸ್ತನಭಾರದಿಂದ ಹೊಳೆಯುವ ಚಂಚಲಹಾರವಿರುವ, ಮೂರುಕಣ್ಣುಗಳಿರುವ, ಪೂರ್ಣಚಂದ್ರಬಿಂಬಕ್ಕೆ ಸರಿಸಾಟಿಯಾದ ಮೊಗವುಳ್ಳ ಅನ್ನಪೂರ್ಣಾಂಬಿಕೆಯನ್ನು ನಮಸ್ಕರಿಸುತ್ತೇನೆ. (ರಕ್ತವರ್ಣ) 774

42b/1 **ಗಾಯಿತ್ರೀಧ್ಯಾನ, ಮಾರ್ಕಂಡೇಯ ಪುರಾಣದಲ್ಲಿ**

ಪೂರ್ವಾಹ್ಣದ ಸಂಧ್ಯೆ (ಸಂಧಿಸಮಯ)ಯಲ್ಲಿ ಗಾಯಿತ್ರೀದೇವಿಯನ್ನು, ವಹ್ನಿರೂಪಿಣಿ, ಕುಮಾರಿ, ರಕ್ತವಸ್ತ್ರೆ, ರಕ್ತಾಂಗಿ, ರಕ್ತಮಾಲೆ, ರಕ್ತಅನುಲೇಪಿತೆ (ಸುಗಂಧ ದ್ರವ್ಯಗಳನ್ನು ಪೂಸುವಿಕೆ) ಚತುರ್ಭುಜೆ, ಚತುರ್ವಕ್ತ್ರೆ (ಮುಖ), ವರದೆ, ಅಷ್ಟಲೋಚನೆ (ಎಂಟುಕಣ್ಣುಗಳು) ಬಲಗೈಯಲ್ಲಿ ವರ್ತುಳವಾದ ಪದ್ಮಾಕ್ಷಮಾಲೆಯನ್ನು, ಎಡಗೈಯಲ್ಲಿ ಕಮಂಡಲು, ಬಲಗೈಯಲ್ಲಿ ಸ್ರುವವನ್ನೂ, ಎಡಗೈಯಲ್ಲಿ ಅಭಯಮುದ್ರೆಯನ್ನೂ ಧರಿಸಿ, ಪದ್ಮಪೀಠದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿತಳಾದ ಋಗ್ವೇದಸ್ವರೂಪಿಣಿಯಾದ, ಪ್ರಾತಃಸವನಸ್ವರೂಪಳೂ, ಹಂಸವಾಹನೆಯೂ ಆದ ಪೃಥ್ವಾಯನೆ, ಬೃಹತೀಛಂದಾತ್ಮಿಕೆ, ಗಾರ್ಹಪತ್ಯ ಅಗ್ನಿಪ್ರತಿಷ್ಠಿತೆಯಾದ ಗಾಯತ್ರಿಯನ್ನು ಭಜಿಸುವೆನು. (ರಕ್ತವರ್ಣ) 775-778

42b/2 **ಸಾವಿತ್ರಿಧ್ಯಾನ, ಮಾರ್ಕಂಡೇಯಪುರಾಣದಲ್ಲಿ**

ರುದ್ರರೂಪಿಣಿ, ಯುವತಿ, ಶ್ವೇತವಸ್ತ್ರಧಾರಿಣಿ, ಧವಳಹಾರಾನ್ವಿತೆ, ಬಿಳಿಯ ಹಾರಅನುಲಿಪ್ತಳಾದ, ನಾಲ್ಕು ಭುಜಗಳುಳ್ಳ, ನಾಲ್ಕು ಮುಖಗಳುಳ್ಳ, ಹನ್ನೆರಡು ಕಣ್ಣುಗಳಿರುವ, ರುದ್ರಾಕ್ಷಮಾಲೆಯನ್ನು ವಲಯರೂಪವಾಗಿ, ಬಲಗೈಯಲ್ಲಿಯೂ ಎಡಗೈಯಲ್ಲಿ ಅಭಯ ಮುದ್ರೆಯನ್ನೂ (ಎಡಗೈಯಲ್ಲಿ ಖಟ್ವಾಂಗ, ಶಿಖರದಲ್ಲಿ ಮುಂಡವಿರುವ ಕೋಲನ್ನೂ ಬಲಗೈಯಲ್ಲಿ ತ್ರಿಶೂಲವನ್ನೂ), ಅರ್ಧಚಂದ್ರನನ್ನೂ ಶಿರಸ್ಸಿನಲ್ಲೂ ಧರಿಸಿದ ಮೃದುಮನೋಹರವಾದ ಚಿನ್ನದ ಪೀಠವಿರುವ ಆಸನದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿರುವ, ಯಜುರ್ವೇದ ಸ್ವರೂಪಿಣಿಯಾದ ಮಾಧ್ಯಂದಿನ ಸವನಪೂಜ್ಯಳಾದ, ವೃಷಭವಾಹನವನ್ನುಳ್ಳ, ಸತೀ ಸಾವಿತ್ರೀ ದೇವಿಯನ್ನು ಭಜಿಸುವೆನು. (ಶುಕ್ಲವರ್ಣ) 779-781

42 b/3

ಸರಸ್ವತೀಧ್ಯಾನ, ಮಾರ್ಕಂಡೇಯಪುರಾಣದಲ್ಲಿ

ಸಾಯಾಹ್ನ(ಸಂಜೆ)ಸಂಧ್ಯಾಸಮಯದಲ್ಲಿ, ವೃದ್ಧೆಯಾಗಿ ಕನ್ನೈದಿಲೆಯಂತೆ ಶ್ಯಾಮಲವಾಗಿರುವ, ಕಪ್ಪಾದ ವಕ್ರಕೇಶಗಳಿರುವ, ನಾಲ್ಕು ಭುಜಗಳಿರುವ, ಒಂದೇ ಮುಖದ, ಕಮಲದ ಪತ್ರದಂತೆ ದೀರ್ಘಾಕಾರವಾದ ಕಣ್ಣುಗಳಿರುವ, ಹಸ್ತಗಳಲ್ಲಿ ಶಂಖ, ಚಕ್ರ, ಗದಾ, ಮತ್ತು ಅಭಯಮುದ್ರೆಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿದ, ಪೀತಾಂಬರವನ್ನು ತೊಟ್ಟು, ದಿವ್ಯವಾದ ಹಾರ ಮತ್ತು ಸುಗಂಧದ್ರವ್ಯದ ಲೇಪವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡ, ತೃತೀಯಸವನಾ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನ ವಿಷ್ಣುರೂಪಿಣಿಯಾದ, ಸೊಬಗಿನ ನೀಲಪೀಠದಲ್ಲಿರುವ, ಸಾಮವೇದ ರೂಪಿಣಿಯಾದ, ವರದ ಸ್ವರೂಪಿಣಿಯಾದ, ಗರುಡನನ್ನೇರಿದ, ಆಹವನೀಯಾಗ್ನಿಯಲ್ಲಿ ಉಪಸ್ಥಿತಳಾದ ಸರಸ್ವತಿಯನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸುವೆನು. (ಶ್ಯಾಮವರ್ಣ) 782-785

ತ್ರಿಸಂಧ್ಯಾತ್ಮಕವಾದ ಸಮಷ್ಟಿಗಾಯತ್ರೀಧ್ಯಾನ, ಶಾರದಾತಿಲಕದಲ್ಲಿ
ಇಪ್ಪತ್ತ ಒಂದನೆ ಪಟಲದಲ್ಲಿ ಹೇಳಲಾಗಿದೆ

ಮುತ್ತು, ಹವಳ, ಚಿನ್ನ, ನೀಲ, ಬಿಳಿ ವರ್ಣಛಾಯೆಗಳುಳ್ಳ, ಮೂರು ಮೂರು ಕಣ್ಣುಗಳಿರುವ ಮುಖಗಳಿಂದ ಕೂಡಿರುವ, ಚಂದ್ರಕಲೆಯನ್ನು ರತ್ನದ ಕಿರೀಟದಲ್ಲಿ ಧರಿಸಿರುವ, ತತ್ತ್ವಾರ್ಥವನ್ನು ವಿವರಣೆ ಮಾಡುವಂಥ ವರ್ಣಗಳುಳ್ಳ, ವರದ, ಅಭಯ (ಮುದ್ರೆ). ಅಂಕುಶ, ಕಶಾ (ಚಾಟಿ) ಶುಭ್ರವಾದ ಕಪಾಲ (ಪಾತ್ರ) ರಜ್ಜು, ಶಂಖ, ಚಕ್ರ, ಎರಡು ಕಮಲಗಳು, ಇವುಗಳನ್ನು ಹಸ್ತಗಳಿಂದ ಧರಿಸಿರುವ ಗಾಯತ್ರೀದೇವಿಯನ್ನು ಭಜಿಸುತ್ತೇನೆ. (ಐದು ಮುಖಗಳಿಗೆ ಐದು ಬಣ್ಣಗಳು, ಶರೀರಕ್ಕೆ ಹೊಂಬಣ್ಣ) 786

43 a/1

ಶಾಕಂಭರೀಧ್ಯಾನ, ಪದ್ಮಪುರಾಣದಲ್ಲಿ

ಶೂಲ, ಪಾಶ, ಕಪಾಲ, ಬಿಲ್ಲು, ವಜ್ರಾಯುಧ, ಬಾಣಗಳು, ಅಂಕುಶ, ಗುರಾಣಿ, ಶಂಖ, ಚಕ್ರ, ಗದಾ, ಸರ್ಪ, ಖಡ್ಗ, ಅಭಯಮುದ್ರೆ, ಖಟ್ವಾಂಗ, ದಂಡ ಹಾಗೂ ದೂರ್ವಾ ಇವುಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿ ಮಳೆಯು ಬಾರದೇ (ಕ್ಷಾಮ) ಹತಪ್ರಾಯರಾಗಿದ್ದ ಮುನಿಸಮೂಹವನ್ನು ಸಸ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ನೀಡಿ ಯಾವಳು ರಕ್ಷಿಸುವಳೋ ಅಂತಹ ಲೋಕಜನನಿಯಾದ ಮಹೇಶ ಪ್ರಾಣವಲ್ಲಭೆಯಾದ ಶಾಕಂಭರಿಯನ್ನು ನಮಿಸುತ್ತೇನೆ. (ರಕ್ತವರ್ಣ) 787

43 a/2

ಬನಶಂಕರೀಧ್ಯಾನ, ಪದ್ಮಪುರಾಣದಲ್ಲಿ

ಪ್ರಳಯಕಾಲದ ವಹ್ನಿರೂಪದ ಕಾಂತಿಯಿಂದ ಸುಂದರಿಯಾಗಿರುವ, ಶೂಲ, ಕಪಾಲ, ಬಾಣ, ಬಿಲ್ಲು, ವರ, ಅಭಯ, ಪರಿಘ(ಒಂದು ಆಯುಧ) ಶಂಖ, ಚಕ್ರ ಮತ್ತು ಗದೆ ಇವುಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿರುವ, ಚಂದ್ರಕಲೆಯಿಂದ ಶೋಭಿಸುವ ಕಿರೀಟವುಳ್ಳ, ರತ್ನಖಚಿತವಾದ ವಸ್ತ್ರಗಳಿಂದ ಅಲಂಕೃತಳಾದ, ಮೂರು ಕಣ್ಣುಗಳಿರುವ, ಬ್ರಹ್ಮಾ ಮತ್ತು ವಿಷ್ಣುವಿನಿಂದ ಸ್ತೋತ್ರಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ ಬನಶಂಕರಿಯನ್ನು ನಮಸ್ಕರಿಸುತ್ತೇನೆ. (ರಕ್ತವರ್ಣ) 788

43 a/3 **ತುಳಜಾಭವಾನೀಧ್ಯಾನ, ತುಳಜಾಭವಾನೀಕಲ್ಪದಲ್ಲಿ**

ರಕ್ತದ ಕಾಂತಿಯಂತೆ ಅರುಣವರ್ಣದ, ಮಂಗಳಕರವಾದ ವಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿದ, ಆನಂದ ಪೂರ್ಣವಾದ ಮುಖವುಳ್ಳ, ಮುತ್ತುಗಳ ಹಾರಗಳು ಆಭೂಷಣಗಳಾಗಿರುವ, ಪುಷ್ಟವಾದ ಸ್ತನಗಳುಳ್ಳ ಅಂದವಾದ ಸೊಂಟದ ಪಟ್ಟಿಯುಳ್ಳ, ದಿವ್ಯ ರಸಮಿಶ್ರಿತವಾದ ಅನ್ನಗಳಿಂದ ಪೂರ್ಣವಾದ ಕಲಶವನ್ನು ಧರಿಸಿದ, ತಾವರೆಯಂತಿರುವ ಸೌಟನ್ನು ಹಸ್ತದಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದಿರುವ, ಮೂರುಕಣ್ಣುಗಳಿರುವ ಮೋಡದಂತೆ ಕಪ್ಪಾದ ಮುಂಗುರುಳುಗಳುಳ್ಳ ಶಂಕರಪ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸಬೇಕು. ನಾನೂ ಭಜಿಸುವೆನು. (ಅರುಣವರ್ಣ) 789

43 a/4 **ತುಲಸೀದೇವೀಧ್ಯಾನ, ತುಳಸೀ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯದಲ್ಲಿ**

ಶ್ಯಾಮವರ್ಣೆಯಾದ, ತಾವರೆಗಣ್ಣಿನ, ಅತಿಸಂತುಷ್ಟಳಾದ, ಕಮಲ, ಕಲ್ಹಾರ, ವರ, ಅಭಯಮುದ್ರೆಗಳನ್ನು ಚತುರ್ಹಸ್ತಗಳಲ್ಲಿ ಧರಿಸಿದ, ಕಿರೀಟ, ಹಾರ, ಭುಜಾಭರಣ, ಕರ್ಣಾಭರಣ ಮೊದಲಾದುವುಗಳಿಂದ ಅಲಂಕೃತಳಾದ, ಶುಭ್ರವಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿರುವ, ಪದ್ಮಾಸನದಲ್ಲಿರುವ ತುಳಸೀದೇವಿಯನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸಬೇಕು. (ಶ್ಯಾಮವರ್ಣ) 790-791

43 b/1 **ಚಂದ್ರಾಪರಮೇಶ್ವರೀ ಧ್ಯಾನ, ಪರಮೇಶ್ವರೀಕಲ್ಪದಲ್ಲಿ**

ಹಸ್ತದಲ್ಲಿ ಹೊಳಪುಳ್ಳ ಕಮಲವನ್ನು ಧರಿಸಿದ, ಸುಂದರವಾದ ಕಣ್ಣಾವರೆಗಳಿರುವ ಮುಗುಳ್ನಗೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದ ಮುಖಪದ್ಮವುಳ್ಳ ಸಕಲದೇವಸಮೂಹದಿಂದ ನಮಸ್ಕರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಚರಣಕಮಲಗಳುಳ್ಳ, ಮಧುಸುವಾಸನೆಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸುವಾಸನೆಯಿರುವುದರಿಂದಾಗಿ ಮದವೇರುತ್ತಿರುವ ಜೇನ್ನೊಣಗಳುಳ್ಳ ಚಂದ್ರಾದೇವಿಯು ನಮ್ಮ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಲಿ. ಕೈಯಲ್ಲಿ ಖಡ್ಗವನ್ನು ಧರಿಸಿದ, ಕಂಸನಿಗೆ ಅತಿಭಯಂಕರಳಾದ, ನಡಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಹಂಸವನ್ನು ಸೋಲಿಸುವ, ರೆಪ್ಪೆಗಳ ಸಾಲುಗಳಿಂದ ಬಹುಕುಟಿಲಳಾಗಿರುವ, ಅರಳಿದ ಕಮಲಗಳ ಮಾಲೆಯ ಸಂಸರ್ಗದಿಂದ ಸಂಗೀತಯುಕ್ತಳಾದ, ಸುಂದರವಾದ ಲೀಲೆಗಳನ್ನು ತೋರ್ಪಡಿಸುವ ಚಂದ್ರಿಕಾನಂದಬಾಲಿಕೆಯು ನನ್ನ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಲಿ. ಚಿನ್ನದ ವರ್ಣವುಳ್ಳ, ಮಹಾದೇವಿಯಾದ, ದಿವ್ಯವಾದ ಸಿಂಹಾಸನದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿರುವ, ವರದಾನಮಾಡುವ ದೇವಿ ಚಂದ್ರಾಪರಮೇಶ್ವರಿಯನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸಬೇಕು. (ಸ್ವರ್ಣವರ್ಣ) 792-794

43 b/2 **ಅರವತ್ತನಾಲ್ಕು ಕಲಾದೇವಿಯರಧ್ಯಾನ, ಶಾಬರತಂತ್ರದಲ್ಲಿ**

ಪದ್ಮ, ಚಕ್ರ, ಹಗ್ಗ, ಜಿಂಕೆ, ಪುಸ್ತಕ, ವರ್ಣಮಾಲಿಕೆ, ಬಾಣ, ಶುಭ್ರವಾದ ಕಪಾಲ, ಶಂಖ, ಅಮೃತದಿಂದ ಶೋಭಿಸುವ ಚಿನ್ನದ ಬಿಂದಿಗೆ, ಇವುಗಳನ್ನು ಹಸ್ತಗಳಿಂದ ಧರಿಸಿದ ಮುತ್ತು, ಮಿಂಚು, ಮೋಡ, ಸ್ಫಟಿಕ, ನೂತನ ವಾದ ದಾಸವಾಳ ಇವುಗಳ ವರ್ಣದಂತೆ ಮೃದುವರ್ಣಮಯವಾದ ಐದು ಮುಖಗಳಿಂದಲೂ, ಮೂರು ಕಣ್ಣು ಗಳಿಂದಲೂ ಕೂಡಿದ, ಸ್ತನಭಾರದಿಂದ ನಮ್ರಳಾಗಿರುವ ಪೂರ್ಣಚಂದ್ರನ ಕಾಂತಿಯಂತೆ ಕಾಂತಿಯುಳ್ಳ ಶಾರದೆಯನ್ನು ನಮಸ್ಕರಿಸುವೆನು. (ಶುಭ್ರವರ್ಣ) 795

43 b/3 **ಮೂಲಾಧಾರಪೀಠೇಶ್ವರೀಸಾಕಿನೀಧ್ಯಾನ, ಷೋಢಾಕಲ್ಪದಲ್ಲಿ**

ನಾಲ್ಕು ದಳಗಳುಳ್ಳ ಮೂಲಾಧಾರದ ಪದ್ಮದಲ್ಲಿರುವ, ಐದು ಮೊಗಗಳನ್ನುಳ್ಳ, ಮೂರು ಕಣ್ಣುಗಳುಳ್ಳ, ಚಿನ್ನದ ಕಾಂತಿಯುಳ್ಳ, ಎಲುಬುಗಳ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತಿರುವ, ಕರಗಳಿಂದ, ಅಂಕುಶ, ಕಮಲ, ಪುಸ್ತಕ ಹಾಗೂ ಜ್ಞಾನಮುದ್ರೆಯನ್ನು ಧರಿಸಿರುವ, ಅತಿ ಸುಂದರಿಯಾದ ಮುದ್ಗಾನ್ನ (ಹೆಸರುಬೆಳೆ ಮತ್ತು ಅನ್ನ)ದಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತ ಮನಸ್ಕಳಾದ, ಮದ್ಯದ ಮದದಿಂದ ಸಂತುಷ್ಟಳಾದ ಸಾಕಿನಿಯನ್ನು ಭಾವಿಸಬೇಕು. (ಸ್ವರ್ಣವರ್ಣ) 796

44 a/1 **ಸ್ವಾಧಿಷ್ಠಾನಪೀಠೇಶ್ವರೀಕಾಕಿನೀಧ್ಯಾನ, ಷೋಢಾಕಲ್ಪದಲ್ಲಿ**

ಆರು ದಳಗಳಿರುವ ಸ್ವಾಧಿಷ್ಠಾನವೆಂಬ ಪದ್ಮದಲ್ಲಿ, ನಾಲ್ಕು ಮೊಗಗಳುಳ್ಳ, ಮೂರು ಕಣ್ಣುಗಳುಳ್ಳ, ಹಳದಿ ವರ್ಣಕಾಂತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ, ಬಾಣ, ಹಗ್ಗ, ಕಪಾಲ ಮತ್ತು ಅಭಯವನ್ನು (ಮುದ್ರೆ) ಹಸ್ತಗಳಿಂದ ಧರಿಸಿದ, ಜ್ವಾಂತ ವರ್ಗದ ಮೇದಸ್ಸು ಮತ್ತು ಧಾತುಗಳ ಮೇಲೆ ಸ್ಥಾಪಿತಳಾದ, ಜೇನ್ನೊಣಗಳ ಮದದಿಂದ ಸಂತುಷ್ಟಳಾದ, ಬಂಧಿನಿ? ಪೂಗ (ರಾಶಿ) ಶಕ್ತಿಯ, ಪೀತವರ್ಣದ, ದಧ್ಯನ್ನ(ಮೊಸರನ್ನ)ದಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಳಾದ ಇಷ್ಟಫಲಗಳನ್ನು ನೀಡುವ ಕಾಕಿನಿಯನ್ನು ಭಾವಿಸ(ಧ್ಯಾನಿಸ)ಬೇಕು. (ಪೀತವರ್ಣ) 797

44 a/2 **ಮಣಿಪೂರಪೀಠೇಶ್ವರೀಲಾಕಿನೀಧ್ಯಾನ, ಷೋಢಾಕಲ್ಪದಲ್ಲಿ**

ದಶದಳನಾಭಿಪದ್ಮದಲ್ಲಿ ಮೂರು ಮುಖಗಳಿಂದಲೂ ಮೂರು ಕಣ್ಣುಗಳಿಂದಲೂ ಕೂಡಿರುವ, ಕೃಷ್ಣವರ್ಣದ, ಭುಜಗಳಿಂದ ಶಕ್ತಿ, ವಜ್ರ, ದಂಡ ಮತ್ತು ಅಭಯ(ಮುದ್ರೆ)ಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿರುವ, ಅತಿಶಯವಾಗಿ ಉಗ್ರಸ್ವರೂಪಿಣಿಯಾದ, ಡಾಮರೀ ಮುಂತಾದ ಸಹಚರಿಗಳಿಂದ ಸುತ್ತುವರಿಯಲ್ಪಟ್ಟ, ಪಶುಗಳಿಗೂ ಜನಸಮೂಹಕ್ಕೂ ಭಯವನ್ನುಂಟುಮಾಡುವ ಮಾಂಸ ಮತ್ತು ಧಾತು(ದೇಹದ ಒಂದು ಪದಾರ್ಥ)ಗಳ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತಿರುವ, ಬೆಲ್ಲದನ್ನದಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತವಾದ ಮನಸ್ಸಿರುವ, ಸಕಲರಿಗೂ ಸುಖವನ್ನು ನೀಡುವ ಲಾಕಿನಿಯನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಬೇಕು. (ಕೃಷ್ಣವರ್ಣ) 798

44 a/3 **ಅನಾಹತಪೀಠೇಶ್ವರಿಯಾದ ರಾಕಿನಿಧ್ಯಾನ, ಷೋಢಾಕಲ್ಪದಲ್ಲಿ**

ಹನ್ನೆರಡು ದಳಗಳ ಹೃತ್ಪದ್ಮದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಮೊಗಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಹೊಳೆಯುವ ಕೋರೆಹಲ್ಲುಗಳುಳ್ಳ, ಶ್ಯಾಮವರ್ಣೆಯಾದ, ಬಾಣ, ಶೂಲ, ಕಪಾಲ, ಡಮರು, ಇವುಗಳನ್ನು ಭುಜಗಳಿಂದ ಧರಿಸಿರುವ, ಮೂರು ಕಣ್ಣುಗಳುಳ್ಳ ರಕ್ತವಾಸಿನಿಯಾದ, ಕಾಲರಾತ್ರಿ ಮುಂತಾದ ತನ್ನ ಪರಿವಾರದಿಂದ ಸುತ್ತುವರೆಯಲ್ಪಟ್ಟ, ಶುದ್ಧರಕ್ತದಲ್ಲಿರುವ, ಶ್ರೀವೀರೇಂದ್ರ ಪುರುಷರಿಂದ ವಂದನಾರ್ಹಳಾದ ಇಷ್ಟಫಲಗಳನ್ನು ನೀಡುವ ರಾಕಿನಿಯನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸುತ್ತೇನೆ. (ಶ್ಯಾಮವರ್ಣ) 799

44 a/4 **ವಿಶುದ್ಧಪೀಠೇಶ್ವರೀಢಾಕಿನೀಧ್ಯಾನ, ಷೋಢಾಕಲ್ಪದಲ್ಲಿ**

ಏಳು ದಳಗಳಿರುವ ವಿಶುದ್ಧವಾದ ಗ್ರೀವಾಕೂಪಚಕ್ರದಲ್ಲಿ ರಕ್ತವರ್ಣೆಯಾದ, ಮೂರು ಕಣ್ಣುಗಳಿರುವ, ಖಟ್ವಾಂಗ, ಕಪಾಲ, ಬಾಣ, ದೊಡ್ಡಗುರಾಣಿ ಇವುಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿರುವ, ಒಂದು ಮೊಗವಿರುವ, ಪಶುಗಳಿಗೂ ಜನರಿಗೂ

ಭಯವನ್ನುಂಟುಮಾಡುವ, ಪಾಯಸಾನ್ನ ಪ್ರಿಯಳಾದ, ಚರ್ಮನಿವಾಸಿನಿಯಾದ, ಅಮೃತ ಪ್ರವಾಹಗಳಿಂದ ಸುತ್ತುವರೆಯಲ್ಪಟ್ಟ ಶರೀರವುಳ್ಳ ವೀರಸ್ವಭಾವದ ಹಾಗೂ ಕೋಪಯುಕ್ತಳಾದ ಢಾಕಿನಿಯನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸುತ್ತೇನೆ. (ರಕ್ತವರ್ಣ) 800

44 b/1

ಆಜ್ಞಾಪೀಠೇಶ್ವರಿಯಾದ ಹಾಕಿನೀಧ್ಯಾನ, ಷೋಢಾಕಲ್ಪದಲ್ಲಿ

ಎರಡುದಳಗಳಿರುವ ಹುಬ್ಬುಗಳ ನಡುವಿನ ಬಿಂದುಪದ್ಮದಲ್ಲಿ ಶುಭ್ರವರ್ಣಾತ್ಮಿಕೆಯಾದ, ಕರಕಮಲಗಳಿಂದ ಜ್ಞಾನಮುದ್ರೆ, ಹೊಳೆಯುವ ಡಮರು, ಅಕ್ಷಮಾಲೆ ಹಾಗೂ ಕಪಾಲ ಇವುಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿದ, ಆರು ಮೊಗಗಳಿರುವ, ಮಜ್ಜೆ (ಶರೀರದ ಧಾತು)ಯಲ್ಲಿ ಆಸೀನಳಾಗಿರುವ ಮೂರು ಕಣ್ಣುಗಳಿಂದ ಸುಂದರಿಯಾಗಿ ಕಾಣುವ, ಹಂಸವತಿ ಮೊದಲಾದ ಸಹಚಾರಿಣಿಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ, ಹರಿದ್ರಾನ್ನ (ಅರಸಿನ ಅನ್ನ) ಪ್ರಿಯಳಾದ, ಸಕಲಸುರರಿಂದ ನಮಿಸಲ್ಪಟ್ಟ, ಹಾಕಿನಿಯನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸಬೇಕು. (ಶ್ವೇತವರ್ಣ) 801

ಜಾಲಂಧರಪೀಠೇಶ್ವರಿಯಾದ ಯಾಕಿನೀಧ್ಯಾನದ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ, ಮೂಲಾಧಾರದ ಸಾಕಿನಿಯನ್ನು ಆರಂಭಿಸಿ ಆಜ್ಞಾಪೀಠದ ಹಾಕಿನೀವರೆಗೆ ಆರು ಚಕ್ರಸ್ಥದೇವತೆಗಳ ಮುಖ, ವರ್ಣ, ಹಸ್ತಗಳು, ಆಯುಧಗಳು, ಆಹಾರ, ಪದ್ಮದಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಇವುಗಳ ಸಮೇತವಾದ(ಜಾಲಂಧರಪೀಠೇಶ್ವರೀಯಾಕಿನೀಧ್ಯಾನ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ) ಪ್ರತಿಮಾ ವಿವರಣೆ.

ಇಪ್ಪತ್ತ ಒಂದು ಮುಖಗಳ ವರ್ಣಗಳು		**ಆಹಾರ ಷಟ್ಕ(ಆರು)ದ ವಿವರಣೆ.**
ಚಿನ್ನದ ಬಣ್ಣದ ಮುಖಗಳು ಐದು	......	ಮುದ್ಗಾನ್ನ ಆಹಾರ
ಹಳದಿ ಬಣ್ಣದ ಮುಖಗಳು ನಾಲ್ಕು	......	ದಧ್ಯನ್ನ ಆಹಾರ
ಕಪ್ಪು ಬಣ್ಣದ ಮುಖಗಳು ಮೂರು	......	ಗುಡಾನ್ನ ಆಹಾರ
ಶ್ಯಾಮಲ ಬಣ್ಣದ ಮುಖಗಳು ಎರಡು	......	ರಕ್ತಾನ್ನ ಆಹಾರ
ರಕ್ತವರ್ಣದ ಮುಖ ಒಂದು	......	ಪಾಯಸಾನ್ನ ಆಹಾರ
ಶ್ವೇತವರ್ಣದ ಮುಖಗಳು ಆರು	......	ಹರಿದ್ರಾನ್ನ ಆಹಾರ

ಮೂಲಾಧಾರಪೀಠೇಶ್ವರಿಯಾದ ಸಾಕಿನಿಯಿಂದ ಆರಂಭಗೊಂಡು ಆಜ್ಞಾಪೀಠೇಶ್ವರಿಯಾದ ಹಾಕಿನಿಯವರೆಗೆ ಇರುವ ಆರುದೇವತೆಗಳ ಆಯುಧಗಳು, ಐವತ್ತು ಪದ್ಮದಳಗಳು, ಇಪ್ಪತ್ತನಾಲ್ಕು ಭುಜಗಳು, ಇಪ್ಪತ್ತನಾಲ್ಕು ಆಯುಧಗಳು, ಶಂಖ, ಚಕ್ರ ಮೊದಲಾದ ಇತರ ಆಯುಧಗಳು ಕೂಡಾ ಇಲ್ಲಿ ಲಿಖಿತವಾಗಿವೆ. ಈ ಲಕ್ಷಣಗಳಿಂದ ಗುರುತಿಸಲಾದ ಜಾಲಂಧರಪೀಠೇಶ್ವರಿಯಾದ ಯಾಕಿನೀಪ್ರತಿಮೆಯನ್ನು ಕೆಳಗೆ ಬರೆಯಲಾಗಿದೆ.

44 b/2

ಜಾಲಂಧರಪೀಠೇಶ್ವರಿಯಾದ ಯಾಕಿನೀಧ್ಯಾನ, ಷೋಢಾಕಲ್ಪದಲ್ಲಿ

ಸಕಲದಳಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಶಿರಸ್ಸಿನ ಆಕಾಶಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿರುವ ಪದ್ಮದಲ್ಲಿ ಭೈರವಿಸ್ವರೂಪದ ಯಕ್ಷಿಣಿ ಮೊದಲಾಗಿರುವ, ಸಕಲಆಯುಧಗಳಿಂದ ಶೋಭಿಸುವ ಹಸ್ತಗಳುಳ್ಳ, ಸರ್ವವರ್ಣಸಮನ್ವಿತೆಯಾದ, ಸಮಷ್ಟಿರೂಪಳಾದ, ಸಮಸ್ತರಿಗೂ

ಸುಖವನ್ನುಂಟುಮಾಡುವವಳಾದ, ಸಮಗ್ರಧಾತು ಸ್ವರೂಪಳಾದ (ದೇಹದ ಧಾತುಗಳು) ಸಮಸ್ತವಿಧವಾದ ಅನ್ನದಲ್ಲಿ ಪ್ರೀತಿಪಟ್ಟ ಮನಸ್ಸುಳ್ಳ, ಪರಶಿವನ ಪ್ರಿಯಳಾದ ಯಾಕಿನಿಯನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸಬೇಕು. ಪೀಠದೇವತಾ ಸಂಕೇತಸಕಲಾ ರೂಢಹಯ 802

ಶರೀರದಲ್ಲಿರುವ ಷಟ್‌ಚಕ್ರಕ್ರಮ, ಯೋಗಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ

ಆಧಾರ, ಲಿಂಗ, ನಾಭಿ, ಹೃತ್ಪದ್ಮ, ತಾಲುಮೂಲ, ಲಲಾಟ(ಹಣೆ) ಈ ಆರು ಚಕ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಕ್ರಮವಾಗಿ ನಾಲ್ಕು, ಆರು, ಹತ್ತು, ಹನ್ನೆರಡು, ಹದಿನಾರು, ಮತ್ತು ಎರಡುದಳಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ವಾಸಾಂತ, ಬಾಲ (ಕೇಶ) ಮಧ್ಯ ಹಾಗೂ ಕಂಠದೇಶದಲ್ಲಿ ಸಕಲದಳಗಳಿಗೂ ಸೇರಿದ, ಡ,ಷ,ಕ,ಠ ಮತ್ತು ಹಂ ಕ್ಷಂ ಎಂಬ ಸ್ವರತತ್ತ್ವಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ವರ್ಣರೂಪವನ್ನು ನಮಸ್ಕರಿಸುತ್ತೇನೆ. 803

45 a/1

ಬ್ರಾಹ್ಮೀದೇವತಾಧ್ಯಾನ, ನೃಸಿಂಹಪ್ರಾಸಾದದಲ್ಲಿ

ಬ್ರಾಹ್ಮಿಯು ನಾಲ್ಕು ಮೊಗಗಳನ್ನುಳ್ಳವಳು, ಆರು ಭುಜಗಳಿರುವ ಆ ದೇವತೆಯು ಹಂಸಾರೂಢೆಯಾಗಿದ್ದಾಳೆ, ಹಳದಿವರ್ಣದಿಂದ ಶೋಭಿತೆ. ಭೂಷಣಗಳಿಂದ ಕೂಡಿರುವವಳು, ಕೃಷ್ಣಮೃಗದ ಚರ್ಮವನ್ನು ಉತ್ತರೀಯವಾಗಿ (ಎಡ ಭುಜದಿಂದ ಹಾಕುವ ಕ್ರಮ) ಮಾಡಿರುವವಳು. ವರದಮುದ್ರೆ, ಸೂತ್ರ?, ಸ್ರುವ (ಯಜ್ಞಸಾಧನ ಪಾತ್ರೆ) ಇವುಗಳನ್ನು ಬಲಗೈಗಳಲ್ಲಿ ಧರಿಸಿರುವವಳು. ಎಡಗೈಗಳಲ್ಲಿ ಪುಸ್ತಕ, ಸಣ್ಣಪಾತ್ರೆ, ಹಾಗೂ ಅಭಯಮುದ್ರೆಯನ್ನು ಧರಿಸಿರುವವಳು. (ಪೀತವರ್ಣ) 804-805

45 a/2

ಮಾಹೇಶ್ವರೀದೇವತಾರೂಪ, ನೃಸಿಂಹಪ್ರಾಸಾದದಲ್ಲಿ

ಮಾಹೇಶ್ವರಿಯು ಎತ್ತನ್ನು ಏರಿರುವವಳು, ಐದು ಮೊಗಗಳು, ಮೂರು ಕಣ್ಣುಗಳು, ಧವಲವರ್ಣ, ಹತ್ತು ಭುಜ ಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು ಚಂದ್ರರೇಖೆಯಿಂದ ಅಲಂಕೃತಳಾಗಿದ್ದಾಳೆ. ಕೈಗಳಲ್ಲಿ, ಖಡ್ಗ, ವಜ್ರ, ತ್ರಿಶೂಲ, ಕೊಡಲಿ, ಅಭಯಮುದ್ರೆ, ವರದಮುದ್ರೆ, ಪಾಶ, ಘಂಟೆ, ಸರ್ಪ, ಅಂಕುಶ, ಇವುಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿರುವವಳು. (ಧವಲವರ್ಣ) 806-807

45 a/3

ಕೌಮಾರೀದೇವತಾರೂಪ, ನೃಸಿಂಹಪ್ರಾಸಾದದಲ್ಲಿ

ಕೌಮಾರಿಯು ಆರು ಮೊಗದವಳು, ಕೆಂಪು ಮೈಬಣ್ಣ, ಸುಗುಣಾನ್ವಿತೆ, ಹನ್ನೆರಡು ಬಾಹುಗಳನ್ನುಳ್ಳವಳು, ಮಯೂರವಾಹನೆ, ವರದಮುದ್ರೆ, ಶಕ್ತಿ(ಆಯುಧ), ಪತಾಕೆ, ದಂಡ, ಪಾತ್ರ, ಬಾಣ, ಇವುಗಳನ್ನು ಬಲಭುಜಗಳಲ್ಲೂ, ವಾಮಭುಜಗಳಲ್ಲಿ ಬಿಲ್ಲು, ಗಂಟೆ, ಕಮಲ, ಕೋಳಿ, ಪರಶು(ಕೊಡಲಿ) ಹಾಗೂ ಅಭಯ ಮುದ್ರೆಯನ್ನು ಧರಿಸಿರುವವಳು (ಪಾಟಲವರ್ಣ) 808-809

45 a/4

ವೈಷ್ಣವೀದೇವತಾರೂಪ, ನೃಸಿಂಹಪ್ರಾಸಾದದಲ್ಲಿ

ವೈಷ್ಣವೀದೇವತೆಯು ಗರುಡಗಾಮಿನಿ, ಶ್ಯಾಮವರ್ಣೆ, ಆರು ಭುಜಗಳನ್ನುಳ್ಳವಳು. ವನಮಾಲಾಧಾರಿಣಿ (ಎಂದೆಂದೂ ಬಾಡದ ಮಾಲಿಕೆ ವನಮಾಲೆ) ಬಲಕೈಗಳಲ್ಲಿ ವರದಮುದ್ರೆ, ಗದೆ ಹಾಗೂ ಕಮಲವನ್ನು, ಎಡಗೈಗಳಲ್ಲಿ ಶಂಖ, ಚಕ್ರ ಮತ್ತು ಅಭಯಮುದ್ರೆಯನ್ನೂ ಧರಿಸಿರುವವಳು, ಓರೆನೋಟದಿಂದ ನೋಡುವವಳು. ಹೊಳೆಯುವ ಭುಜಗಳುಳ್ಳವಳೂ ಆಗಿದ್ದಾಳೆ. (ನೀಲವರ್ಣ) 810

45 b/1

ವಾರಾಹೀರೂಪಧ್ಯಾನ, ನೃಸಿಂಹಪ್ರಾಸಾದದಲ್ಲಿ

ವಾರಾಹಿಯು ಶ್ಯಾಮವರ್ಣೆ. ಕೋಣನ ಮೇಲೇರಿರುವಳು. ಅವಳು ದೊಡ್ಡಹೊಟ್ಟೆಯನ್ನುಳ್ಳವಳು. ಬಲಗೈಗಳಲ್ಲಿ ವರದಮುದ್ರೆ, ದಂಡ, ಖಡ್ಗಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿರುವವಳು. ಎಡಗೈಗಳಲ್ಲಿ ಗುರಾಣಿ, ಪಾತ್ರೆ, ಅಭಯಮುದ್ರೆಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿರುವವಳು. ಅವಳ ಮುಖವು ಹಂದಿಯ ಮುಖದಂತಿದ್ದು ಬಾಹುಗಳು ಕಾಂತಿಯುಕ್ತವಾಗಿವೆ. (ಕೃಷ್ಣವರ್ಣ) 811

45 b/2

ಇಂದ್ರಾಣೀದೇವತಾಧ್ಯಾನ, ನೃಸಿಂಹಪ್ರಾಸಾದದಲ್ಲಿ

ಇಂದ್ರಾಣಿಯು ಸಾವಿರ ಕಣ್ಣುಗಳುಳ್ಳವಳು, ಸೌಮ್ಯ (ಮೃದು ಸ್ವಭಾವ)ಳಾಗಿ ಚಿನ್ನದಂತೆ ಕಾಂತಿಯುಕ್ತಳಾಗಿದ್ದಾಳೆ. ಆನೆಯನ್ನೇರಿರುವಳು. ಬಲಗೈಗಳಲ್ಲಿ ವರದಮುದ್ರೆ, ಸೂತ್ರ, ಹಾಗೂ ವಜ್ರ(ಆಯುಧ)ವನ್ನು ಮೇಲ್ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಧರಿಸಿರುವವಳು. ಎಡಗೈಗಳಲ್ಲಿ ಕಮಲ, ಪಾತ್ರ ಹಾಗೂ ಕೆಳಭಾಗದ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಅಭಯಮುದ್ರೆಯನ್ನು ಧರಿಸಿರುವವಳು. (ಕನಕವರ್ಣ) 812

45 b/3

ಚಂಡಿಕಾಧ್ಯಾನ, ನೃಸಿಂಹಪ್ರಾಸಾದದಲ್ಲಿ

ಚಂಡಿಕೆಯು ಧವಲವರ್ಣವುಳ್ಳವಳು, ಮಂಗಳಸ್ವರೂಪಿಣಿ, ಸಿಂಹಗಾಮಿನಿ, ಜಟಾಯುತೆ, ದುಂಡಾದ ಮೂರು ಕಣ್ಣುಗಳುಳ್ಳವಳು, ವರದಮುದ್ರೆ, ಶೂಲ, ಕರ್ತ್ರಿಕಾ (ಕರ್ತರೀ ಸಣ್ಣಚೂರಿ) ಇವುಗಳನ್ನು ಬಲಗೈಗಳಲ್ಲೂ, ಎಡಗೈಗಳಲ್ಲಿ ಪಾಶ, ಪಾತ್ರ, ಅಭಯಮುದ್ರೆ ಇವುಗಳಿಂದ ಕೂಡಿರುವವಳು. (ಶ್ವೇತವರ್ಣ) 813

45 b/4

ಅರವತ್ತನಾಲ್ಕು ಯೋಗಿನಿಯರ ಧ್ಯಾನ, ರುದ್ರಯಾಮಲದಲ್ಲಿ
ಮೊದಲ ಅಷ್ಟಕದ ದೇವತಾ ಧ್ಯಾನ

ಮೊದಲ ಅಷ್ಟಕವು ಚಿನ್ನದ ಕಾಂತಿಯುಳ್ಳದ್ದಾಗಿದೆ. ಈ ಅಷ್ಟಕದ ದೇವತೆಗಳು ತ್ರಿಶೂಲ, ಡಮರು, ಪಾಶ, ಖಡ್ಗ ಇವುಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿರುವವರು. ಈ ಅಷ್ಟಕವು ಸರ್ವಾಂಗಸುಂದರವಾಗಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ದಿವ್ಯಯೋಗಿ, ಮಹಾಯೋಗಿ, ಸಿದ್ಧಯೋಗಿ, ಮಹೇಶ್ವರಿ, ಪಿಶಾಚಿನಿ, ಡಾಕಿನಿ, ಕಾಲರಾತ್ರಿ ಮತ್ತು ನಿಶಾಚರಿಗಳಿರುವರು. (ಕನಕವರ್ಣ). 814-815

ಈ ಎಂಟು ದೇವತೆಗಳೂ ಸಮಾನವಾದ ವರ್ಣವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವುದರಿಂದ ಒಂದೇ ಪ್ರತಿಮೆಯನ್ನು ಚಿತ್ರಿಸಲಾಗಿದೆ.

46 a/1

ಎರಡನೆ ಅಷ್ಟಕದ ದೇವತೆಗಳ ಧ್ಯಾನ, ರುದ್ರಯಾಮಲದಲ್ಲಿ

ಅಕ್ಷಮಾಲೆ, ಅಂಕುಶ, ಪುಸ್ತಕ ಮತ್ತು ವೀಣೆಯನ್ನು ಧರಿಸಿದ ಧವಲವರ್ಣದ, ಮಣಿಗಳ ಆಭೂಷಣಗಳಿರುವ ಎರಡನೇ ಅಷ್ಟಕವನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸಬೇಕು. ಈ ಅಷ್ಟಕದಲ್ಲಿ ಕಂಕಾಲೀ, ರೌದ್ರವೇತಾಳೀ, ಹೂಂಕಾರೀ, ಭುವನೇಶ್ವರಿ, ಊರ್ಧ್ವಕೇಶೀ, ವಿರೂಪಾಕ್ಷೀ, ಶುಷ್ಕಾಂಗಿ ಮತ್ತು ನರಭೋಜಿನಿ ಎಂಬ ದೇವತೆಗಳು (ಶ್ವೇತವರ್ಣ). 816-817

ಈ ಎಂಟು ದೇವತೆಗಳೂ ಸಮಾನವಾದ ರೂಪವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವುದರಿಂದ ಲಕ್ಷಣಕ್ಕಾಗಿ ಒಂದೇ ಪ್ರತಿಮೆಯನ್ನು ಬರೆಯಲಾಗಿದೆ.

46 a/2

ಮೂರನೆ ಅಷ್ಟಕದ ದೇವತಾಧ್ಯಾನ, ರುದ್ರಯಾಮಲದಲ್ಲಿ

ಜ್ವಾಲಾ, ಶಕ್ತಿ, ಗದಾ, ಕುಂತ ಇವುಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿರುವ ನೀಲವರ್ಣದ ಶುಭಲಕ್ಷಣವುಳ್ಳ, ಶುಭವನ್ನು ನೀಡುವ ಮೂರನೇ ಅಷ್ಟಕವನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸಬೇಕು. ಈ ಅಷ್ಟಕದಲ್ಲಿ ಷಟ್ಕಾರೀ, ವೀರಭದ್ರೀ, ಧೂಮ್ರಾಕ್ಷೀ, ಕಲಹಪ್ರಿಯಾ, ರಕ್ತಾಕ್ಷೀ, ರಾಕ್ಷಸೀ, ಘೋರಾ, ವಿಶ್ವರೂಪಾ ಈ ಎಂಟು ದೇವತೆಗಳಿರುವರು.(ನೀಲವರ್ಣ) 818-819

ಈ ಎಂಟು ದೇವತೆಗಳೂ ಒಂದೇ ರೂಪವನ್ನುಳ್ಳವರಾದ್ದರಿಂದ ಲಕ್ಷಣಕ್ಕಾಗಿ ಒಂದೇ ಪ್ರತಿಮೆಯನ್ನು ಬರೆಯಲಾಗಿದೆ.

46 a/3

ನಾಲ್ಕನೆ ಅಷ್ಟಕದ ದೇವತಾಧ್ಯಾನ, ರುದ್ರಯಾಮಲದಲ್ಲಿ

ಖಡ್ಗ, ಗುರಾಣಿ, ಪಟ್ಟಿಸ (ಈ ಹೆಸರಿನ ಆಯುಧ) ಪರಶು (ಕೊಡಲಿ) ಇವುಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿದ. ಹೊಗೆಯ ಬಣ್ಣವುಳ್ಳ ನಮ್ಮ ಇಷ್ಟವಾದ ಅಷ್ಟಕವನ್ನು ಆದರದಿಂದ ಧ್ಯಾನಿಸಬೇಕು. ಕಾಮಾಕ್ಷಿ, ಉಗ್ರಚಾಮುಂಡೀ, ಭೀಷಣಾ ತ್ರಿಪುರಾಂತಕಾ, ವೀರಕೌಮಾರಿಕಾ, ಚಂಡೀ, ವಾರಾಹೀ, ಭಯಂಕರೀ ಎಂಬ ಎಂಟು ದೇವತೆಗಳು. (ಧೂಮ್ರವರ್ಣ) 820

ಈ ಎಂಟು ಸಮಾನ ರೂಪದವುಗಳಾದುದರಿಂದ ಒಂದೇ ಪ್ರತಿಮೆಯನ್ನು ಬರೆಯಲಾಗಿದೆ.

46 a/4

ಐದನೆ ಅಷ್ಟಕದ ದೇವತಾಧ್ಯಾನ, ರುದ್ರಯಾಮಲದಲ್ಲಿ

ಕುಂತ(ಈಟಿ) ಗುರಾಣಿ, ಪರಿಘ (ಈ ಹೆಸರಿನ ಆಯುಧ) ಭಿಂದಿವಾಳ (ಈ ಹೆಸರಿನ ಆಯುಧ) ಇದು ಪಂಚಮಾಷ್ಟಕದ ದೇವತಾಯುಧಗಳು. ಈ ಅಷ್ಟಕವು ಧವಲ ಹಾಗೂ ಅತ್ಯಂತ ಮನೋಹರವಾಗಿದೆ. ಮುಂಡಧಾರಿಣೀ, ಭೈರವೀ, ಹಸ್ತಿನೀ, ಕ್ರೋಧದುರ್ಮುಖೀ, ಪ್ರೇತವಾಹಿನೀ, ಖಟ್ವಾಂಗದೀರ್ಘಲಂಬೋಷ್ಠೀ, ಮಾಲತೀ, ಮಂದ್ರಯೋಗಿನೀ ಈ ಎಂಟು ದೇವತೆಗಳು ಈ ಅಷ್ಟಕದಲ್ಲಿರುವರು. (ಶ್ವೇತವರ್ಣ) 821-822

ಈ ಎಂಟು ದೇವತೆಗಳೂ ಸಮಾನವರ್ಣವುಳ್ಳವರಾದ್ದರಿಂದ ಒಂದೇ ಪ್ರತಿಮೆಯನ್ನು ಬರೆಯಲಾಗಿದೆ.

46 b/1

ಆರನೆ ಅಷ್ಟಕದ ದೇವತೆಗಳ ಧ್ಯಾನ, ರುದ್ರಯಾಮಲದಲ್ಲಿ

ಭಿಂದಿವಾಳ, ಪರಿಘ, ಕುಂತ, ಗುರಾಣಿ ಈ ಆಯುಧಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿದ ಹಳದಿ ಬಣ್ಣವುಳ್ಳ, ಬಹುಚಿತ್ತಾಕರ್ಷಕವಾದ ಆರನೆಯ ಅಷ್ಟಕವನ್ನು ನಾನು ಧ್ಯಾನಿಸುತ್ತೇನೆ. ಅಸ್ಥಿನೀ, ಚಕ್ರಿಣೀ, ಗ್ರಾಹಾ, ಕಂಕಾಲೀ, ಭುವನೇಶ್ವರೀ, ಕಂಟಕೀ, ತಾಟಕೀ, ಶುಭ್ರಾ ಈ ಎಂಟು ದೇವತೆಗಳು ಈ ಅಷ್ಟಕದಲ್ಲಿರುವರು. (ಪೀತವರ್ಣ) 823-824

ಈ ಎಂಟು ದೇವತೆಗಳೂ ಸಮಾನವರ್ಣವುಳ್ಳವರಾದ್ದರಿಂದ ಒಂದೇ ಚಿತ್ರವನ್ನು ಬರೆಯಲಾಗಿದೆ.

46 b/2

ಏಳನೆ ಅಷ್ಟಕದ ದೇವತೆಗಳ ಧ್ಯಾನ, ರುದ್ರಯಾಮಲದಲ್ಲಿ

ಗುರಾಣಿ, ಈಟಿ, ಪರಿಘ, ಭಿಂಡಿವಾಳ ಇವುಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿರುವ ಕೆಂಪು ಬಣ್ಣವುಳ್ಳ ಅತಿಮನೋಹರವಾದ ಋಷ್ಯಷ್ಟಕ (ಸಪ್ತಮಾಷ್ಟಕ)ವನ್ನು ನಾನು ಧ್ಯಾನಿಸುವೆನು. ಕ್ರಿಯಾದೂತೀ, ಕರಾಲಿನೀ, ಶಂಖಿನೀ, ಪದ್ಮಿನೀ, ಕ್ಷೀರಾ, ಅಸಂಘಾ, ಪ್ರಹಾರಿಣೀ, ಲಕ್ಷ್ಮೀ ಈ ಎಂಟು ದೇವತೆಗಳು ಋಷ್ಯಷ್ಟಕವೆಂಬುದಾಗಿ ಈ ಅಷ್ಟಕದಲ್ಲಿರುವರು. (ರಕ್ತವರ್ಣ). 825-826

ಈ ಎಂಟು ದೇವತೆಗಳು ಕೂಡಾ ಸಮಾನರೂಪವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಒಂದೇ ಪ್ರತಿಮೆಯನ್ನು ಬರೆಯಲಾಗಿದೆ.

46 b/3

ಎಂಟನೆ ಅಷ್ಟಕದ ದೇವತೆಗಳ ಧ್ಯಾನ, ರುದ್ರಯಾಮಲದಲ್ಲಿ

ಪರಿಘ, ಬಿಂಢಿವಾಳ, ಕುಂತ ಮತ್ತು ಗುರಾಣಿ ಇವುಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿದ ಮಿಂಚಿನಂತೆ ಹೊಳೆಯುವ, ವಿಭೂಷಣಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಮಂಗಳಕರವಾದ ಎಂಟನೇ ಅಷ್ಟಕವನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸಬೇಕು. ಕಾಮುಕೀ, ಲೋಲಕಾಕದೃಷ್ಟಿ, ಅಧೋಮುಖೀ, ಧೂರ್ಜಟಿ, ಮಾಲಿನೀ, ಘೋರಾ, ಕಪಾಲಿ, ವಿಷಭೋಜಿನಿ, ಈ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಅರ್ವತ್ತನಾಲ್ಕು ಯೋಗಿನಿಯರು ವರಸಿದ್ಧಿಯನ್ನು ನೀಡುವವರಾಗಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧರಾಗಿದ್ದಾರೆ. (ತಡಿದ್ವರ್ಣ) 827-828.

ಈ ಎಂಟು ಯೋಗಿನಿಯರು ಸಮಾನರೂಪದವರಾದ್ದರಿಂದ ಒಂದೇ ಪ್ರತಿಮೆಯನ್ನು ಲಕ್ಷಣಕ್ಕಾಗಿ ಬರೆಯಲಾಗಿದೆ.

46 b/4

ಎಂಟು ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿಯರ ಧ್ಯಾನ, ನೃಸಿಂಹಪ್ರಾಸಾದ, ಪಾಂಚರಾತ್ರ, ಮಯೂಖ ಹಾಗೂ ಅಥರ್ವಣರಹಸ್ಯದಲ್ಲಿ: ಅವರ ಪೈಕಿ ದ್ವಿಭುಜಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿಧ್ಯಾನ, ನೃಸಿಂಹಪ್ರಾಸಾದದಲ್ಲಿ

ಹೇ ರಾಜನೇ, ಹರಿಯ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಭುಜಗಳಿರುವ ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿಯನ್ನು ರಚಿಸಬೇಕು. ದಿವ್ಯರೂಪವನ್ನು ಹೊಂದಿ ಕೈಗಳಲ್ಲಿ ಕಮಲಗಳಿರಬೇಕು. ಸಮಸ್ತ ಆಭರಣಗಳಿಂದ ಅಲಂಕೃತೆಯಾಗಿರಬೇಕು. (ಕನಕವರ್ಣ) 829

47 a/1

ಗಜಲಕ್ಷ್ಮೀಧ್ಯಾನ ಪಾಂಚರಾತ್ರದಲ್ಲಿ

ದೇವಿಲಕ್ಷ್ಮಿಯು ಬಿಳಿಯ ವಸ್ತ್ರವನ್ನು ಧರಿಸಿರುವಳು, ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಅಪ್ರತಿಮವಾದ ರೂಪವುಳ್ಳವಳು. ಚತುರ್ಭುಜಳಾದ ದೇವಿಯನ್ನು ಕುಳಿತಿರುವಂತೆ ರಚಿಸಬೇಕು. ಇವಳ ಸಿಂಹಾಸನದಲ್ಲಿ ಸುಂದರವಾದ ಕರ್ಣಿಕೆ (ಬೀಜಕೋಶ)ಯುಳ್ಳ ಕಮಲವನ್ನು ಬರೆಯಬೇಕು. ಅದಕ್ಕೆ ಎಂಟು ದಳಗಳು. ಕರ್ಣಿಕೆಯ ಮೇಲೆ ದೇವಿ ಕುಳಿತಿರಬೇಕು. ದೇವಿಯು ಕುಳಿತಿರುವ ಭಂಗಿಯು ವಿನಾಯಕನು ಕುಳಿತಿರುವಂತಿರಬೇಕು. ಅವಳ ಹಸ್ತದಲ್ಲಿ ಮಂಗಳಕರವಾದ ಉದ್ದವಾದ ನಾಲವಿರುವ ಒಂದು ಕಮಲವಿರಬೇಕು. ಎಲೈ ಯದುಶ್ರೇಷ್ಠ! ಆ ಕಮಲವು ಬಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕೇಯೂರವಿರುವ ಜಾಗದಲ್ಲಿರುವಂತೆ ರಚಿಸಬೇಕು. ರಾಜನೇ, ವಾಮಭಾಗದಲ್ಲಿ ಚಿತ್ತಾಕರ್ಷಕವಾದ ಅಮೃತಘಟವನ್ನು ರಚಿಸಬೇಕು. ಅವಳ ಇತರ ಎರಡು ಕೈಗಳು ಬಿಲ್ವ ಫಲ ಮತ್ತು ಶಂಖವನ್ನು ಧರಿಸಿರುವಂತೆ ರಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರಬೇಕು. ದೇವಿಯ ಹಿಂಭಾಗದಲ್ಲಿ ಸೊಂಡಿಲುಗಳನ್ನು ತಿರುವಿಕೊಂಡಿರುವ ಎರಡು ಆನೆಗಳನ್ನು ರಚಿಸಬೇಕು. ದೇವಿಯ ಶಿರ: ಪ್ರದೇಶದ ಮೇಲೆ ಚಿತ್ತಾಕರ್ಷಕವಾದ ಒಂದು ಕಮಲವಿರಬೇಕು. (ಸ್ವರ್ಣವರ್ಣ) 830-834

47a/2 **ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀಧ್ಯಾನ, ನೃಸಿಂಹಪ್ರಾಸಾದದಲ್ಲಿ**

ವಿಶ್ವಕರ್ಮನು ಅದನ್ನು ಹೇಳಿರುವನು. ಕೊಲ್ಲಾಪುರ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಧನ್ಯಸ್ವರೂಪಿಣಿಯಾದ ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿಯು ಹೇಗೆ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿರುವಳೋ ಹಾಗೆ ಸರ್ವಾಭರಣಭೂಷಿತೆಯಾಗಿರುವ ಆಕೆಯನ್ನು ಲಕ್ಷ್ಮಿಯಂತೆ ರಚಿಸಬೇಕು. ಕೆಳಭಾಗದ ಬಲಗೈಯಲ್ಲಿ ಪಾತ್ರವನ್ನೂ ಊರ್ಧ್ವ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕೌಮೋದಕೀಗದೆಯನ್ನೂ, ಎಡಭಾಗದಲ್ಲಿ ಗುರಾಣಿಯನ್ನೂ ಅದರ ಕೆಳಭಾಗದ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಫಲವನ್ನೂ ಧರಿಸಿರುವಳು. ಮಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಲಿಂಗವನ್ನು ಧರಿಸಿದ ಲಕ್ಷ್ಮಿಯು ಐಶ್ವರ್ಯಪ್ರಾಪ್ತಿಗಾಗಿ ಪೂಜಿತಳಾಗಬೇಕು. (ಸ್ವರ್ಣವರ್ಣ) 835-836

47 a/3 **ಶ್ರೀದೇವೀಧ್ಯಾನ, ಮಯೂಖದಲ್ಲಿ**

ಪಾಶ, ಅಕ್ಷಮಾಲೆ, ತಾವರೆ, ಅಂಕುಶಗಳನ್ನು ದಕ್ಷಿಣೋತ್ತರ ಕೈಗಳಿಂದ ಧರಿಸಿರುವ ಪದ್ಮಾಸನದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿರುವಂತೆ ಮೂಲೋಕಗಳ ತಾಯಿಯಾದ ಲಕ್ಷ್ಮಿಯನ್ನು ರಚಿಸಬೇಕು. (ಸ್ವರ್ಣವರ್ಣ) 837

47 a/4 **ವೀರಲಕ್ಷ್ಮೀಧ್ಯಾನ, ಪಾಂಚರಾತ್ರದಲ್ಲಿ**

ವರದ ಮತ್ತು ಅಭಯಹಸ್ತ ಮುದ್ರೆಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿ ಮೇಲ್ಭಾಗದ ಎರಡು ಕೈಗಳಲ್ಲಿ ಪದ್ಮಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿ, ಪದ್ಮಾಸನದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿರುವವಳು ವೀರಲಕ್ಷ್ಮಿಯೆಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧಳಾಗಿದ್ದಾಳೆ. (ಕನಕವರ್ಣ) 838

47 b/1 **ದ್ವಿಭುಜಾವೀರಲಕ್ಷ್ಮೀಧ್ಯಾನ, ಪಾಂಚರಾತ್ರದಲ್ಲಿ**

ದ್ವಿಭುಜಾವೀರಲಕ್ಷ್ಮಿಯ ಬಲಗೈಯಲ್ಲಿ ಅಭಯ, ಎಡಗೈಯಲ್ಲಿ ವರದ ಮುದ್ರೆ ಇರುತ್ತದೆ. ತೊಡೆಗಳು ಪದ್ಮದಲಾಕಾರವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಇದು ವೀರಲಕ್ಷ್ಮಿಯ ಲಕ್ಷಣ. (ಕನಕವರ್ಣ) 839

47 b/2 **ಅಷ್ಟಭುಜಾವೀರಲಕ್ಷ್ಮೀಧ್ಯಾನ, ಪಾಂಚರಾತ್ರದಲ್ಲಿ**

ಪಾಶ, ಅಂಕುಶ, ಅಕ್ಷಸೂತ್ರ, ವರ, ಅಭಯ, ಗದಾ, ಪದ್ಮ ಪಾತ್ರಗಳಿರುವಂತೆ ಚಿತ್ರಿಸಬೇಕು. (ಕನಕವರ್ಣ)

47 b/3 **ಪ್ರಸನ್ನಲಕ್ಷ್ಮೀಧ್ಯಾನ, ಅಥರ್ವಣರಹಸ್ಯದಲ್ಲಿ**

ಪರಮಕಲ್ಯಾಣ ಸ್ವರೂಪಿಣಿಯಾದ, ಶುದ್ಧಸುವರ್ಣದಂತೆ ಪ್ರಕಾಶಮಾನವಾಗಿರುವ, ತೇಜಸ್ ಸ್ವರೂಪಿಣಿಯಾದ, ಚಿನ್ನದ ವಸ್ತ್ರಗಳನ್ನುಟ್ಟ ಸಮಸ್ತಭೂಷಣಗಳಿಂದ ಉಜ್ವಲವಾದ ಅಂಗಗಳುಳ್ಳ, ದಾಳಿಂಬ, ಚಿನ್ನದ ಕಲಶ, ಮತ್ತು ಚಿನ್ನದ ಎರಡು ಪದ್ಮಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿರುವ, ವಿಷ್ಣುವಿನ ಎಡತೊಡೆಯ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತುಕೊಂಡಿರುವ ಸಕಲಲೋಕದ ಜನನಿಯಾಗಿರುವ ಆದಿ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ನಮಸ್ಕರಿಸುವೆನು. (ಸ್ವರ್ಣವರ್ಣ) 840

47 b/4 **ಸಿದ್ಧಿಲಕ್ಷ್ಮೀಧ್ಯಾನ, ಮಂತ್ರದೇವತಾಪ್ರಕಾಶಿಕೆಯಲ್ಲಿ**

ಐದು ಮೊಗಗಳ, ಹತ್ತು ಭುಜಗಳು ಇರುವ, ಪುಷ್ಟ ಮತ್ತು ಉನ್ನತವಾದ ಸ್ತನಗಳಿರುವ, ಕೋಟಿ ಮಿಂಚುಗಳ ಪ್ರಕಾಶವಿರುವ, ಸಿಂಧೂರದಂತೆ ಕೆಂಬಣ್ಣದ ಶರೀರವಿರುವ, ಅಕ್ಷಮಾಲೆ, ಕಪಾಲ, ಶೂಲ, ಖಡ್ಗ, ಗುರಾಣಿ, ಚಿನ್ನದ ಗಂಟೆ, ಪಾಶ, ಅಂಕುಶ ವರ ಮತ್ತು ಅಭಯ ಮುದ್ರೆಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿರುವ ಸಕಲಸಿದ್ಧಿಗಳನ್ನು ನೀಡುವ ದೇವಿಯಾದ ಸಿದ್ಧಿಲಕ್ಷ್ಮಿಯನ್ನು ನಮಿಸುತ್ತೇನೆ. (ಸಿಂಧೂರವರ್ಣ) 841-843

48 a/1 **ಪದ್ಮಾಲಕ್ಷ್ಮೀಧ್ಯಾನ, ಪಾಂಚರಾತ್ರಕ್ರಿಯಾಪಾದದಲ್ಲಿ**

ಪದ್ಮಾಲಕ್ಷ್ಮಿಯು ಕಮಲಾಸನೆ, ಕಮುದಕಾಂತಿಯುಳ್ಳವಳು. ಪದ್ಮದಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವವಳು. ಚಿನ್ನ ಮತ್ತು ರತ್ನದಂತೆ ಹೊಳಪುಳ್ಳ ಮೊಸಳೆಯ ಆಕೃತಿಯ ಕುಂಡಲವನ್ನು ಕಿವಿಯ ಆಭರಣವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುವವಳು. ಚಂದ್ರಬಿಂಬದಂತೆ ನಿರ್ಮಲ ಮುಖಿ. ಕಿವಿಯವರೆಗೆ ತುಂಬಿದಂತಿರುವ ಆಯತನೇತ್ರೆ. ಯುವತಿ, ತುಂಬ ಸೊಗಸಾದ ಅಂಗವುಳ್ಳವಳು. ವಕ್ರವಾದ ಹುಬ್ಬುಗಳಿರುವವಳು. ವಿಭ್ರಮ (ಶೃಂಗಾರ ಭಾವ) ದಿಂದ ಕೂಡಿದವಳು. ಕೆಂಪು ತುಟಿಗಳಿದ್ದು ಕಪೋಲಗಳು ಉಬ್ಬಿವೆ. ಸ್ತನಗಳನ್ನು ರವಿಕೆಯಿಂದ ಮುಚ್ಚಿರುವಳು. ಶಿರಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಅಲಂಕಾರಕ್ಕಾಗಿ ಶಂಖ, ಚಕ್ರ ಹಾಗೂ ಬೈತಲೆಗೆ ಪದ್ಮಾಕಾರದ ಆಭರಣಗಳಿವೆ. ಆನೆಯ ಸೊಂಡಲಿನಂತೆ ಬಾಹುಗಳಿವೆ. ಅವು ಕೈಯೂರಗಳಿಂದ ಹೊಳೆಯುತ್ತಿವೆ. ವಾಮ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾಗದ ಹಸ್ತಗಳಲ್ಲಿ ತಾವರೆಯನ್ನೂ ಶ್ರೀಫಲ (ಬಿಲ್ವದ ಫಲ)ವನ್ನು ಧರಿಸಿರುವಳು. ಸುಂದರವಾದ ವಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿರುವಳು. ವಿಶಾಲವಾದ ಶ್ರೋಣಿ (ಕಟಿಪ್ರದೇಶ)ಯುಳ್ಳವಳು, ಕಟಿಯಲ್ಲಿ ಮೇಖಲೆ (ಸೊಂಟದ ಪಟ್ಟಿ) ಇದೆ. ಈ ಲಕ್ಷ್ಮಿಯು ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಅಧಿಕಗೊಳಿಸುವ ದೇವತೆ. (ಪದ್ಮವರ್ಣ) 844-848

48 a/2 **ವಿಷ್ಣುಪರಿವಾರದೇವತೆಗಳ ಧ್ಯಾನ, ಪದ್ಮಪುರಾಣದಲ್ಲಿ**

ಶ್ರೀದೇವಿಯು ಚಿನ್ನದ ಕಾಂತಿಯವಳು. ಭೂದೇವಿಯು ಅರ್ಜುನಪುಷ್ಪ (ಧವಳ ಪುಷ್ಪ)ದ ಕಾಂತಿಯುಳ್ಳವಳು. ಸರಸ್ವತಿದೇವಿಯು ಧವಲವರ್ಣೆ. ಪ್ರೀತಿದೇವಿಯು ಶ್ಯಾಮಲಕಾಂತಿಯವಳು. ಕೀರ್ತಿದೇವಿಯು ರಕ್ತವರ್ಣದವಳು. ಶಾಂತಿದೇವಿಯು ಸ್ಫಟಿಕದಂತೆ ಶುಭ್ರಳು. ತುಷ್ಟಿದೇವಿಯು ಹಳದಿವರ್ಣದವಳು. ಪುಷ್ಟಿದೇವಿಯು ಶ್ಯಾಮಲವರ್ಣದವಳು. ಹೀಗೆ ಈ ದೇವಿಯರು ನಿರೂಪಿತರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಎರಡು ಹಸ್ತಗಳಲ್ಲಿ ಪದ್ಮಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿ ವರದ ಮತ್ತು ಅಭಯ ಮುದ್ರೆಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಒಂಬತ್ತು ಪ್ರತಿಮೆಗಳೂ ಒಂದೇ ರೂಪವುಳ್ಳವುಗಳಾದ್ದರಿಂದ ಒಂದೇ ಪ್ರತಿಮೆಯನ್ನು ಲಕ್ಷಣಜ್ಞಾನಕ್ಕಾಗಿ ಬರೆಯಲಾಗಿದೆ. ಶ್ರೀ:ಸ್ವರ್ಣವರ್ಣ, ಕೀರ್ತಿ ರಕ್ತವರ್ಣ, ಶಾಂತಿ: ಸ್ಫಟಿಕವರ್ಣ, ತುಷ್ಟಿ: ಹಳದಿಬಣ್ಣ, ಪುಷ್ಟಿ : ಶ್ಯಾಮಲವರ್ಣ. 849-850

48 a/3 **ಅಕಾರಾದಿಕ್ಷಕಾರಪರ್ಯಂತವಾಗಿ ಅಕ್ಷರ ಸ್ವರೂಪಗಳು, ಸಿದ್ಧಶಾಬರತಂತ್ರದಲ್ಲಿ**

ಈ ವರ್ಣಗಳ ಅಭಿಮಾನಿದೇವತೆಗಳ, ಧ್ಯಾನ, ವರ್ಣ, ಆಯುಧ ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ಪಾಂಚರಾತ್ರಾಗಮದಲ್ಲಿ ನೋಡಬೇಕು. ಅವುಗಳ ಪೈಕಿ ಅಕಾರ ಸ್ವರೂಪ. ಹೆಣ್ಣು ಆಡಿನ ಮುಖವಿದ್ದು, ರಕ್ತವರ್ಣವನ್ನು ಹೊಂದಿ, ಹಂಸಗಾಮಿನಿಯಾಗಿ, ಬಿಳಿಯ ವಸ್ತ್ರವನ್ನು ಉಟ್ಟ ಈಕೆಯು ಬಲಗೈಗಳಲ್ಲಿ ಬಿಲ್ಲು ಮತ್ತು ವರದ ಮುದ್ರೆಯನ್ನು ಎಡಗೈಗಳಲ್ಲಿ ಬಾಣ ಮತ್ತು ಅಭಯಮುದ್ರೆಯನ್ನು ಧರಿಸಿರುವಳು. (ರಕ್ತವರ್ಣ) 851

ಈ ವರ್ಣದ ಅಭಿಮಾನಿ ದೇವತೆ ವಿಷ್ಣು. ಷಡನ್ವಯಪರೀಕ್ಷೆಯೆಂಬ ದುರ್ವಾಸನು ಮಾಡಿದ ಮಹಿಮ್ನವ್ಯಾಖ್ಯಾನದಲ್ಲಿ, ಮಂತ್ರ ಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಇತರ ತಂತ್ರ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಈ ೫೧ ಅಕ್ಷರಗಳ ಶರೀರಗಳು ದೀರ್ಘವಾಗಿವೆ. ಗಾತ್ರಪ್ರಮಾಣಗಳು, ಅತಿಕಾಯ. (ಬೃಹದ್ಗಾತ್ರ)

48 b/1 **ಆಕಾರಸ್ವರೂಪ, ಸಿದ್ಧಶಾಬರತಂತ್ರದಲ್ಲಿ**

ಆಕಾರವೆಂಬ ದೇವತೆಯು ಅಥರ್ವಣವೇದಸ್ವರೂಪಿಣಿ, ಶ್ಯಾಮವರ್ಣೆಯಾಗಿ ಧವಲಾಂಬರವನ್ನುಟ್ಟು ಅಶ್ವಗಮನೆಯಾಗಿದ್ದಾಳೆ. ಈ ದೇವತೆಯು ಖಡ್ಗ, ಗುರಾಣಿಯನ್ನು ಬಲಗೈಗಳಲ್ಲೂ, ವರ ಮತ್ತು ಅಭಯಮುದ್ರೆಯನ್ನು ಎಡಗೈಗಳಲ್ಲೂ ಧರಿಸಿದ್ದಾಳೆ. (ಶ್ಯಾಮವರ್ಣ). ಈ ಅಕ್ಷರ ದೇವತೆಯ ಅಭಿಮಾನಿಯು ಮಧುಸೂದನ, ಅತಿಕಾಯ (ಬೃಹದ್ಗಾತ್ರ). 852

48 b/2 **ಇಕಾರಸ್ವರೂಪ, ಸಿದ್ಧಶಾಬರ ತಂತ್ರದಲ್ಲಿ**

ಇಕಾರವೆಂಬ ಇಳಾದೇವಿಯು ಧವಲವರ್ಣೆ, ಮತ್ತಗಜಗಮನೆ, ಹಾಗೂ ಮಂಗಳಸ್ವರೂಪಿಣಿ. ಈಕೆಯು ಬಲಗೈಗಳಲ್ಲಿ ಚಂದ್ರಹಾಸ (ಖಡ್ಗ) ಮತ್ತು ವರದ ಮುದ್ರೆಯನ್ನೂ, ಎಡಗೈಗಳಲ್ಲಿ ಗದೆ ಮತ್ತು ಅಭಯಮುದ್ರೆಯನ್ನೂಧರಿಸಿದ್ದಾಳೆ. (ಶ್ವೇತವರ್ಣ). ಈ ಅಕ್ಷರದೇವತೆಯ ಅಭಿಮಾನಿದೇವತೆಯು ತ್ರಿವಿಕ್ರಮ, ಮೂರು ಯೋಜನ ಗಾತ್ರ. 853

48 b/3 **ಈಕಾರಸ್ವರೂಪ, ಸಿದ್ಧಶಾಬರತಂತ್ರದಲ್ಲಿ**

ಈಶ್ವರಿಯು ಚಿನ್ನದ ವರ್ಣದಂತೆ ಕಾಂತಿಯುಳ್ಳವಳು, ಎತ್ತಿನ ಮೇಲೇರಿದವಳು, ಧವಲವಸ್ತ್ರಾನ್ವಿತೆ. ಬಲಗೈಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣುಗಿಳಿಯನ್ನೂ ವರದ ಮುದ್ರೆಯನ್ನೂ, ಎಡಗೈಗಳಲ್ಲಿ ಅಂಕುಶ ಮತ್ತು ಅಭಯಮುದ್ರೆಯನ್ನೂ ಧರಿಸಿರುವಳು. (ಸ್ವರ್ಣವರ್ಣ). ಈ ಅಕ್ಷರಾಭಿಮಾನಿದೇವತೆಯು ವಾಮನ, ೧೦ ಯೋಜನ ಉದ್ದ. ೫ ಯೋಜನಗಾತ್ರ. 854

48 b/4 **ಉಕಾರಸ್ವರೂಪ, ಸಿದ್ಧಶಾಬರತಂತ್ರದಲ್ಲಿ**

ಉಕಾರದೇವತೆಯು ಉಗ್ರಸ್ವರೂಪಳು. ಆರುಭುಜಗಳನ್ನು ಪಡೆದ ಆದೇವಿಯು ಧವಳವರ್ಣೆ ಹಾಗೂ ಸಿಂಹಗಾಮಿನಿ. ಬಲಗೈಗಳಲ್ಲಿ ಆಕೆಯು ಶೂಲ, ಅಂಕುಶ ಮತ್ತು ವರದಮುದ್ರೆಯನ್ನೂ ಎಡಗೈಗಳಲ್ಲಿ ಪಾಶ ಗದೆ ಮತ್ತು ಅಭಯಮುದ್ರೆಗಳನ್ನೂ ಧರಿಸಿರುವಳು - (ಶುಭ್ರವರ್ಣ) 855

ಈ ಅಕ್ಷರಾಭಿಮಾನಿದೇವತೆ ವಿಷ್ಣು. ೨೦೦೦ ಯೋಜನಗಳು.

48 b/5

ಊಕಾರಸ್ವರೂಪ, ಸಿದ್ಧಶಾಬರತಂತ್ರದಲ್ಲಿ

ಊಕಾರವು ಊರ್ಜಸ್ವಲಾದೇವಿ. ಆಕೆಯು ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ಹುಲಿಯನ್ನೇರಿರುವಳು. ರಕ್ತವರ್ಣದ ಚತುರ್ಭುಜಗಳಿರುವ ಈ ದೇವಿಯು ಖಡ್ಗ, ಗುರಾಣಿ, ವರ ಮತ್ತು ಅಭಯಮುದ್ರೆಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿರುವಳು (ರಕ್ತವರ್ಣ). ಈ ದೇವತೆಯ ಅಭಿಮಾನಿ ಹೃಷೀಕೇಶ. ೨೦೦೦ ಯೋಜನಗಳು. 856

48 b/6

ಋಕಾರಸ್ವರೂಪ, ಸಿದ್ಧಶಾಬರತಂತ್ರದಲ್ಲಿ

ಋಕಾರದೇವತೆಯು 'ಋತಧಾಮಾ' ಎಂಬವಳು. ರಕ್ತವರ್ಣೆ ಎತ್ತಿನ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತಿರುವಳು. ಆಕೆಯು ಬಲ ಭಾಗದ ಭುಜಗಳಲ್ಲಿ ಪಾಶ ಮತ್ತು ವರದ ಮುದ್ರೆಯನ್ನು ಎಡಭಾಗದ ಹಸ್ತಗಳಲ್ಲಿ ಅಂಕುಶ ಮತ್ತು ಅಭಯಮುದ್ರೆಯನ್ನು ಧರಿಸಿರುವಳು (ರಕ್ತವರ್ಣ). ಈ ಅಕ್ಷರಾಭಿಮಾನಿದೇವತೆಯು ಪದ್ಮನಾಭ. ೨೦೦೦ ಯೋಜನಗಳು: 857

49 a/1

ೠಕಾರಸ್ವರೂಪ, ಸಿದ್ಧಶಾಬರತಂತ್ರದಲ್ಲಿ

ೠಕಾರವೆಂಬ ಈ ದೇವತೆಯು ರೇಣುಕೆ. ಆರುಮೊಗಗಳನ್ನೂ ಆರು ಭುಜಗಳನ್ನೂ ಹೊಂದಿ ಧವಳ ವರ್ಣೆಯಾಗಿದ್ದಾಳೆ. ಬಲಗೈಗಳಲ್ಲಿ ಶೂಲ, ಪಾಶ ಮತ್ತು ವರದ ಮುದ್ರೆಯನ್ನೂ ಎಡಗೈಗಳಲ್ಲಿ ಖಡ್ಗ, ಗದೆ ಮತ್ತು ಅಭಯಮುದ್ರೆಯನ್ನೂ ಧರಿಸಿದ್ದಾಳೆ. ಇವಳು ಕೆಂಪು ಸಿಂಹದ ಮೇಲೇರಿ ಕ್ರೂರಸ್ವಭಾವದವಳಾಗಿ ಲೋಕಗಳಿಗೆ ಭಯವನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡುವಳು. (ಶ್ವೇತವರ್ಣ) ಈ ಅಕ್ಷರಾಭಿಮಾನಿದೇವತೆ ದಾಮೋದರ ೨೦೦೦ ಯೋಜನಗಳು.
858

49 a/2

ಲೃಕಾರಸ್ವರೂಪ, ಸಿದ್ಧಶಾಬರತಂತ್ರದಲ್ಲಿ

ಲೃಕಾರದೇವತೆಯು ಋತಂಭರೆ ಎಂಬ ಹೆಸರನ್ನು ಹೊಂದಿದವಳು. ಶ್ಯಾಮವರ್ಣೆಯಾದ ಈಕೆಯು ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ಹುಲಿಯ ಮೇಲೆ ಇರುವಳು. ನಾಲ್ಕು ಮುಖಗಳು ಮತ್ತು ಎಂಟು ಹಸ್ತಗಳನ್ನು ಪಡೆದ ಈ ದೇವತೆಯು ಬಲಗೈಗಳಿಂದ ಅಸ್ತ್ರಗಳಾದ ತ್ರಿಶೂಲ, ಪಾಶ, ಡಮರು ಹಾಗೂ ವರದಮುದ್ರೆಯನ್ನೂ ಎಡಗೈಗಳಿಂದ ಖಡ್ಗ, ಕಪಾಲ, ಮುಸಲ(ಒನಕೆ) ಮತ್ತು ಅಭಯಮುದ್ರೆಯನ್ನೂ ಧರಿಸಿರುವಳು. ಇವಳು ಪೀತಾಂಬರವನ್ನು ಉಟ್ಟು ಮಂಗಳಮಯಿಯಾಗಿರುವಳು. (ಶ್ಯಾಮವರ್ಣ) ಈ ಅಕ್ಷರಾಭಿಮಾನಿದೇವತೆ ಶಂಭು, ತುಂಬಾ ಎತ್ತರ. 859-860

49 a/3

ಲೄಕಾರಸ್ವರೂಪ, ಸಿದ್ಧಶಾಬರತಂತ್ರದಲ್ಲಿ

'ಲೄ'ಕಾರ ದೇವತೆಯು ಲೄಂಜಿಕಾ ಅಥವಾ 'ಜ್ಯೇಷ್ಠಾಲೄಂಜಿಕಾ'. ಆ ದೇವತೆಯು ಪುಷ್ಪದಂತವೆಂಬ ಆನೆಯ ಮೇಲಿರುವಳು. ರಕ್ತವರ್ಣದ ಆಕೆಯು ಹತ್ತು ಭುಜಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದಾಳೆ. ಬಲಗೈಗಳಿಂದ ಕ್ರಮವಾಗಿ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ತ್ರಿಶೂಲ, ಪಾಶ, ಮುಸಲ(ಒನಕೆ) ಚಂದ್ರಹಾಸ(ಖಡ್ಗ) ವರದಮುದ್ರೆಯನ್ನೂ ಎಡಗೈಗಳಿಂದ ಖಡ್ಗ, ಗುರಾಣಿ, ಗದೆ, ಶಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಅಭಯಮುದ್ರೆಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿರುವಳು (ರಕ್ತವರ್ಣ). ಈ ಅಕ್ಷರಾಭಿಮಾನಿದೇವತೆ ನಾರಾಯಣ, ಅತಿದೀರ್ಘವಿಸ್ತಾರ.
861-862

ಏಕಾರಸ್ವರೂಪ, ಸಿದ್ಧಶಾಬರತಂತ್ರದಲ್ಲಿ

49 a/4 ಏಕಾರದೇವತೆಯು ರೇವತಿ. ಹತ್ತುಮುಖಗಳುಳ್ಳವಳು, ರುಂಡಮಾಲೆಯನ್ನು ಧರಿಸಿದವಳು, ರಕ್ತವರ್ಣವುಳ್ಳವಳು, ಇಪ್ಪತ್ತು ಭುಜಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದವಳು, ಹಣೆಯ ಮೇಲೆ ಕಣ್ಣುಳ್ಳವಳಾಗಿದ್ದಾಳೆ. ಈಕೆಯು ಬಲ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಚಕ್ರ, ಶೂಲ, ಪಾಶ, ಖಡ್ಗ, ಕಮಂಡಲು, ಅಕ್ಷಸೂತ್ರ, ಜ್ಞಾನಮುದ್ರೆ, ಭೃಶುಂಡಿ ಮತ್ತು ಮುದ್ಗರ(ಒಂದು ಆಯುಧ) ಹಾಗೂ ವರದಮುದ್ರೆಯನ್ನೂ ಎಡಭಾಗದ ಕೈಗಳಿಂದ ಶಂಖ, ಭಿಂಡೀಡ? (ಭಿಂಡಿವಾಳ?), ಮೃಗ (ಜಿಂಕೆ), ಗುರಾಣಿ, ಕಪಾಲ, ಅಗ್ನಿ, ಶೋಷ (ಶೋಷಣೆಮಾಡುವ ಆಯುಧ?), ದಂಡ, ಗದೆ ಮತ್ತು ಅಭಯಮುದ್ರೆ ಇವುಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿರುವವಳು (ರಕ್ತವರ್ಣ). ಈ ಅಕ್ಷರಾಭಿಮಾನಿದೇವತೆ ಮಾಧವ (ಮಹಾಕಾರ). 863-865

49 a/5

ಐಕಾರಸ್ವರೂಪ, ಸಿದ್ಧಶಾಬರತಂತ್ರದಲ್ಲಿ

ಐಕಾರದೇವತೆಯು ಶುಷ್ಕ ರೇವತೀ. ಮೂರು ಶಿರಸ್ಸುಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದವಳು. ಧವಳವರ್ಣೆ. ನವಿಲಿನ ಮೇಲೆ ಸಂಚರಿಸುವಳು, ಆರುಭುಜಗಳುಳ್ಳ ಈಕೆ ಕೆಂಪು ಕೂದಲುಗಳಿಂದ ಮುಚ್ಚಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದಾಳೆ. ಬಲಗೈಗಳಿಂದ ಚಕ್ರ, ತ್ರಿಶೂಲ, ವರದಮುದ್ರೆಯನ್ನೂ ಎಡಗೈಗಳಿಂದ ಶಂಖ, ದೊಡ್ಡಗದೆ ಹಾಗೂ ಅಭಯಮುದ್ರೆಯನ್ನು ಧರಿಸಿರುವವಳು(ಶುಭ್ರವರ್ಣ) ಈ ಅಕ್ಷರಾಭಿಮಾನಿದೇವತೆಯು ಗೋವಿಂದ, ಒಂದು ಕೋಟಿ ಯೋಜನಗಳು. 866-867

ಓಕಾರಸ್ವರೂಪ, ಸಿದ್ಧಶಾಬರತಂತ್ರದಲ್ಲಿ

49 a/6 ಓಕಾರದೇವತೆಯು ಓಜಸ್ವಿನಿದೇವಿ. ರಕ್ತವರ್ಣವುಳ್ಳ ಈಕೆಯು ಆರು ಮೊಗದವಳು. ನವಿಲಿನ ಮೇಲೇರಿರುವಳು. ಹನ್ನೆರಡು ಹಸ್ತಗಳುಳ್ಳ ಈಕೆ ಬಲ ಭಾಗದ ಭುಜಗಳಲ್ಲಿ ಅಂಕುಶ, ಬಾಣ, ಖಡ್ಗ, ಪಾಶ, ಜ್ಞಾನಮುದ್ರೆ, ವರದ ಮುದ್ರೆಯನ್ನು ಧರಿಸಿರುವವಳು. ಇವಳ ದೃಷ್ಟಿಯು ವಕ್ರ. ಎಡಭಾಗದ ಭುಜಗಳಲ್ಲಿ ಶೂಲ, ಬಿಲ್ಲು, ಗುರಾಣಿ, ಒನಕೆ, ಪುಸ್ತಕ ಮತ್ತು ಅಭಯಮುದ್ರೆಯನ್ನು ಧರಿಸಿರುವವಳು ಈಕೆ ಸಮಸ್ತ ಶತ್ರುಗಳಿಗೆ ಭಯಜನನಿ (ರಕ್ತವರ್ಣ). ಈ ಅಕ್ಷರಾಭಿಮಾನಿ ದೇವತೆ ವಾಸುದೇವ, ಅತಿ ಸ್ಥೂಲ. 868-689

49 b/1

ಔಕಾರಸ್ವರೂಪ, ಸಿದ್ಧಶಾಬರತಂತ್ರದಲ್ಲಿ

ಔಕಾರದೇವತೆಯು ಅಘೋರಾ ಎಂಬುವಳು. ಭಯಾನಕಳಾದ ಈಕೆಯ ನಾಲಗೆಯು ದೀರ್ಘವಾಗಿದೆ. ಒಂದು ಮುಖವನ್ನೂ, ದುಂಡಾದ ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನೂ ಗಂಟಿಕ್ಕಿದ ಹುಬ್ಬುಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ನೋಟವನ್ನೂ ಪಡೆದಿದ್ದಾಳೆ. ಕಪ್ಪಾದ ಮೋಡದಂತೆ ಕಂಗೊಳಿಸುವಳು. ರೌದ್ರಸ್ವರೂಪದ ಈಕೆಯು ಉತ್ತಮವಾದ ಭೇರುಂಡವನ್ನು ವಾಹನವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿ ಕೊಂಡಿರುವಳು. ಆರು ಭುಜಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ದೇವಿಯು ಬಲಗೈಗಳಿಂದ ಶೂಲ, ಖಡ್ಗ, ವರಮುದ್ರೆಯನ್ನೂ ಗದೆ, ಗುರಾಣಿ ಮತ್ತು ಅಭಯಮುದ್ರೆಯನ್ನು ಧರಿಸಿರುವವಳು. ಇವಳು ಮಹೋದರಿ(ಮಹಾಗಾತ್ರದ ಹೊಟ್ಟೆಯುಳ್ಳವಳು) ಈ ಅಕ್ಷರಾಭಿಮಾನಿ ದೇವತೆ ಸಂಕರ್ಷಣ. (ಶಾಮವರ್ಣ) 870-871

49 b/2

ಅಂಕಾರಸ್ವರೂಪ, ಸಿದ್ಧಶಾಬರತಂತ್ರದಲ್ಲಿ

ಅಂಕಾರದೇವತೆಯು ಅಂಜನ(ಕಾಡಿಗೆ)ದಂತಿರುವ ಅಂಜನಾದೇವಿ. ಐದು ಮೊಗದವಳು. ಜಟಾಪೂರ್ಣಳು. ಕೃಶವಾಗಿರುವಳು. ಅವಳು ಮಹೋದರಿ(ಮಹಾಗಾತ್ರದ ಹೊಟ್ಟೆಯಿರುವವಳು) ದೊಡ್ಡದಾದ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾಗಿರುವ ಹುಲಿಯನ್ನು ವಾಹನವಾಗಿ ಏರಿದವಳು. ನಾಲ್ಕು ಭುಜಗಳಿದ್ದು, ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಶೂಲ, ಪಾಶ, ವರ ಮತ್ತು ಅಭಯ ಮುದ್ರೆಯನ್ನು ಧರಿಸಿದವಳು. ಈ ಅಕ್ಷರಾಭಿಮಾನಿ ದೇವತೆ ಪ್ರದ್ಯುಮ್ನ. ಅಪ್ರಮಾಣ ಗಾತ್ರ (ಕೃಷ್ಣವರ್ಣ). 872

49 b/3

ಅಃ ಕಾರದಸ್ವರೂಪ ಸಿದ್ಧಶಾಬರತಂತ್ರದಲ್ಲಿ

ಅಃ ಎಂಬುದರ ದೇವತೆಯು ಅಜಾದೇವಿ. ಮೂರು ಶಿರಸ್ಸುಗಳು ಮತ್ತು ಮೂರುಕಣ್ಣುಗಳಿರುವವಳು. ಕೆಂಬಣ್ಣದವಳಾಗಿ ಪೀತಾಂಬರವನ್ನುಟ್ಟಿರುವಳು. ಕ್ರೂರವಾದ ಉತ್ತಮ ವ್ಯಾಘ್ರವಾಹನವಿರುವಳು. ಅವಳು ಆರು ಭುಜಗಳುಳ್ಳವಳು. ಬಲಗೈಗಳಿಂದ ಶೂಲ, ಪಟ್ಟಾಸ (ಒಂದು ಆಯುಧ) ಮತ್ತು ವರದ ಮುದ್ರೆಯನ್ನು ಧರಿಸಿರುವಳು. ಎಡಗೈಗಳಿಂದ ಅಂಕುಶ, ದೊಡ್ಡ ಗುರಾಣಿ ಹಾಗೂ ಅಭಯ ಮುದ್ರೆಯನ್ನು ಕ್ರಮದಂತೆ ಧರಿಸಿರುವಳು (ರಕ್ತವರ್ಣ). ಈ ಅಕ್ಷರದ ಅಭಿಮಾನಿದೇವತೆ ಅನಿರುದ್ಧ. ೧೦೦೦ ಯೋಜನಗಳು. 873-874

49 b/4

ಕಕಾರಸ್ವರೂಪ, ಸಿದ್ಧಶಾಬರತಂತ್ರದಲ್ಲಿ

ಭೂತವಿನ್ಯಾಸಿನಿ ಎಂಬ ಈ ಕಕಾರದೇವತೆ ಶುಭ್ರವರ್ಣೆ. ಆನೆಯನ್ನೇರಿರುವಳು, ನಾಲ್ಕು ಭುಜಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವಳು. ಬಲಗೈಗಳಲ್ಲಿ ತ್ರಿಶೂಲ ಹಾಗೂ ವರದ ಮುದ್ರೆಯನ್ನು ಎಡಗೈಗಳಲ್ಲಿ, ಅಂಕುಶ ಹಾಗೂ ಅಭಯಮುದ್ರೆಯನ್ನೂ ಧರಿಸಿರುವಳು (ಶ್ವೇತವರ್ಣ). ಈ ಅಕ್ಷರದ ಅಭಿಮಾನಿದೇವತೆ ವಿಧಿ. ೨೦೦೦ ಯೋಜನಗಳು. 875

49 b/5

ಖಕಾರಸ್ವರೂಪ, ಸಿದ್ಧಶಾಬರತಂತ್ರದಲ್ಲಿ

ಖ ಅಕ್ಷರದೇವತೆ ಖದ್ಯೋತಿನಿಯು ಮಿಣುಕು ಹುಳದ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತಿರುವಳು: ಹಳದಿ ಬಣ್ಣದ ಮೂರು ಶಿರಸ್ಸುಗಳಿರುವವಳು. ಆಕೆಯು ಹಸ್ತಗಳಿಂದ ತ್ರಿಶೂಲ, ಖಡ್ಗ, ವರದ ಮುದ್ರೆ, ಅಭಯ ಮುದ್ರೆಯನ್ನು ಧರಿಸಿರುವಳು (ಪೀತವರ್ಣ). ಈ ಅಕ್ಷರಾಭಿಮಾನಿದೇವತೆಯು ಸುದರ್ಶನ, ೧೦೦ ಯೋಜನಗಳು. 876

49 b/6

ಗಕಾರಸ್ವರೂಪ, ಸಿದ್ಧಶಾಬರತಂತ್ರದಲ್ಲಿ

ಗಕಾರಾಕ್ಷರ ದೇವತೆಯು ಧೂಮ್ರಾ ಎಂಬುವಳು. ನಾಲ್ಕು ಮೊಗಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದಾಳೆ. ಸಿಂಹವಾಹಿನಿಯಾದ ಈಕೆಗೆ ಅಷ್ಟಭುಜಗಳು. ಮಂಗಳಾಂಗಿ. ಹೊಗೆಬಣ್ಣ, ಬಲ ಭುಜಗಳಲ್ಲಿ ಶೂಲ, ಅಕ್ಷಮಾಲೆ, ಸ್ರುವ(ಯಜ್ಞಿಯ ಪಾತ್ರ), ವರದಮುದ್ರೆಯನ್ನು ಎಡ ಭುಜಗಳಲ್ಲಿ ಪುಸ್ತಕ, ಸಣ್ಣಪಾತ್ರೆ, ಕಪಾಲ ಹಾಗೂ ಅಭಯ ಮುದ್ರೆಯನ್ನು ಕ್ರಮವಾಗಿ ಧರಿಸಿರುವಳು (ಧೂಮ್ರವರ್ಣ). ಈ ಅಕ್ಷರಾಭಿಮಾನಿ ದೇವತೆ ವಾಣಿ. ೧೦೦ ಯೋಜನಗಳು. 877

50 a/1 **ಘಕಾರಸ್ವರೂಪ, ಸಿದ್ಧಶಾಬರತಂತ್ರದಲ್ಲಿ**

ಘ ಕಾರರೂಪ ದೇವತೆಯು ಕಪ್ಪುಬಣ್ಣದವಳು. ಹಂದಿಯ ಮುಖದಂತೆ ಮುಖ, ಕೃಶವಾದ ಹೊಟ್ಟೆ, ಆರು ಭುಜಗಳುಳ್ಳ ಈ ದೇವತೆಯು ಬಲ ಭುಜಗಳಿಂದ ಕ್ರಮವಾಗಿ ಶೂಲ, ಖಟ್ವಾಂಗ(ಶಿರಸ್ಸಿನ ಆಕೃತಿಯು ಮೇಲ್ಭಾಗದಲ್ಲಿರುವ ದಂಡ) ವರದ ಮುದ್ರೆಗಳನ್ನು ಎಡ ಭುಜಗಳಿಂದ ಖಡ್ಗ, ಗುರಾಣಿ ಹಾಗೂ ಅಭಯ ಮುದ್ರೆಯನ್ನು ಧರಿಸಿರುವಳು (ಕೃಷ್ಣವರ್ಣ). ಈಕೆ ಶತ್ರುನಾಶಿನಿ(ಕೃಷ್ಣವರ್ಣ) ಈ ಅಕ್ಷರಾಭಿಮಾನಿ ದೇವತೆ ಶಾರ್ಙ್ಗಧಾರಿ. ೧೦೦೦ ಯೋಜನಗಳು. 878

50 a/2 **ಙಕಾರಸ್ವರೂಪ, ಸಿದ್ಧಶಾಬರತಂತ್ರದಲ್ಲಿ**

ಅನಂತ ಶಕ್ತಿ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನ ಈ ದೇವತೆಯು ಕೆಂಪು ಬಣ್ಣವುಳ್ಳವಳು, ಮಯೂರವಾಹನೆ, ಆರು ಮೊಗದವಳು. ಬಾಣ, ಬಿಲ್ಲು, ಖಡ್ಗ, ಗುರಾಣಿ, ವರದ, ಅಭಯ ಮುದ್ರೆಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿರುವಳು (ರಕ್ತವರ್ಣ). ಈ ಅಕ್ಷರಾಭಿಮಾನಿದೇವತೆ ನಂದಕನು. ಅರ್ಧಕೋಟಿ ದಪ್ಪ ಹಾಗೂ ಕೋಟಿ ಯೋಜನ ದೀರ್ಘ. 879

50 a/3 **ಚಕಾರಸ್ವರೂಪ, ಸಿದ್ಧಶಾಬರತಂತ್ರದಲ್ಲಿ**

"ಸುಷಮಾ" ಎಂಬ ಈ ದೇವತೆಯು ಒಂದು ಮೊಗದವಳು. ಕುದುರೆಯನ್ನೇರಿರುವಳು. ನಾಲ್ಕು ಭುಜಗಳಿರುವ ಈಕೆಯು ಮಂಗಳಾಂಗಿ. ತನ್ನ ಕೈಗಳಲ್ಲಿ ಖಡ್ಗ, ಗುರಾಣಿ, ವರದಮುದ್ರೆ, ಹಾಗೂ ಅಭಯಮುದ್ರೆಯನ್ನು ಧರಿಸಿರುವಳು (ಸ್ವರ್ಣವರ್ಣ). ಈ ಅಕ್ಷರಾಭಿಮಾನಿ ದೇವತೆಯು ನಂದಕ, ಕೋಟಿಯೋಜನಗಳು. 880

50 a/4 **ಛಕಾರಸ್ವರೂಪ, ಸಿದ್ಧಶಾಬರತಂತ್ರದಲ್ಲಿ**

ಛಕಾರ ದೇವತೆಯು 'ನಿರ್ಝರಾ ಅರುಂಧತೀ' ಹಳದಿ ಬಣ್ಣದವಳು. ಮರ್ಕಟವು ಆಕೆಯ ವಾಹನ. ಮಂಗಳ ಸ್ವರೂಪಿಣಿಯಾದ ಈಕೆಯು ತ್ರಿಶೂಲ, ಸಣ್ಣಚೂರಿ, ಪಾಶ, ಹಾಗೂ ಗುರಾಣಿಯನ್ನು ಧರಿಸಿರುವಳು(ಪೀತವರ್ಣ). ಈ ಅಕ್ಷರಾಭಿಮಾನಿದೇವತೆಯು ಯಮ. ಕೋಟಿ ಯೋಜನಗಳು. 881

50 a/5 **ಜಕಾರಸ್ವರೂಪ, ಸಿದ್ಧಶಾಬರತಂತ್ರದಲ್ಲಿ**

ಜಕಾರದ ದೇವತೆ 'ಭೋಗದಾಯೀ' ಆಕೆಯ ಮುಖ ಕೆಂಪು. ಮೂರು ಕಣ್ಣುಗಳಿದ್ದು ಸಿಂಹವಾಹಿನಿಯಾಗಿರುವಳು. ಚತುರ್ಭುಜೆಯಾದ ಈಕೆಯು ಖಡ್ಗ, ಗುರಾಣಿ, ವರದ ಮತ್ತು ಅಭಯ ಮುದ್ರಾ ಯುಕ್ತವಾದ ಹಸ್ತಗಳುಳ್ಳವಳು (ರಕ್ತವರ್ಣ). ಈ ಅಕ್ಷರಾಭಿಮಾನಿ ದೇವತೆ 'ಮುಸಲೀ' ೧೦೦೦ ಯೋಜನಗಳು. 882

50 a/6 ## ಝುಕಾರಸ್ವರೂಪ, ಸಿದ್ಧಶಾಬರತಂತ್ರದಲ್ಲಿ

ಝುಕಾರ ದೇವತೆಯು ನಿರ್ಝರನದೀ ದೇವಿ, ಈಕೆಯು ಮೊಸಳೆಯ ಮೇಲೆ ಆಸೀನಳಾಗಿ, ಶರತ್ಕಾಲದ ಮೋಡದಂತೆ ಶುಭ್ರವಾಗಿರುವ ಕಮಲ(ಬಿಳಿದಾವರೆ)ವನ್ನು, ಪಾಶವನ್ನು, ವರದ ಮತ್ತು ಅಭಯಮುದ್ರೆಯನ್ನು ಧರಿಸಿರುವಳು. ಈಕೆಯು ಮನುಷ್ಯರಿಗೆ ಶುಭವನ್ನು ನೀಡುವಳು. (ಶುಭ್ರವರ್ಣ). ಈ ಅಕ್ಷರಾಭಿಮಾನಿ ದೇವತೆಯು ಅಂಕುಶಧಾರಿಣಿ, ೧೦೦೦ ಯೋಜನಗಳು. 883

50 b/1 ## ಞಕಾರಸ್ವರೂಪ, ಸಿದ್ಧಶಾಬರತಂತ್ರದಲ್ಲಿ

ಞ ಕಾರ ದೇವತೆಯು ಪ್ರಬೋಧಿನೀ, ಶುಭ್ರವರ್ಣೆ. ಸಿಂಹಾರೂಢಳಾದ ಇವಳು ಜ್ಞಾನ ಸ್ವರೂಪಿಣಿ. ಮಂಗಳಾಂಗಿಯಾದ ಈಕೆಯು ಕೈಗಳಲ್ಲಿ ತ್ರಿಶೂಲ, ಕಮಲ, ಜ್ಞಾನಮುದ್ರೆ, ಅಭಯ ಮುದ್ರೆಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿರುವಳು(ಶುಭ್ರವರ್ಣ). ಈ ಅಕ್ಷರಾಭಿಮಾನಿದೇವತೆ ಭೃಗು. ಒಂದು ಲಕ್ಷ ಯೋಜನಗಳು. 884

50 b/2 ## ಟಕಾರಸ್ವರೂಪ, ಸಿದ್ಧಶಾಬರತಂತ್ರದಲ್ಲಿ

'ಟ' ಕಾರಾಕ್ಷರ ದೇವತೆಯು ಧಾರಿಣೀದೇವಿ. ಇವಳು ಕೆಂಬಣ್ಣದಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು ಬಿಳಿಯ ವಸ್ತ್ರವನ್ನು ಧರಿಸಿರುವಳು. ಮದಿಸಿದ ಆನೆಯನ್ನೇರಿ ಕುಳಿತಿರುವ ಈಕೆಯು ಹಸ್ತಗಳಲ್ಲಿ ಶೂಲ, ಸಣ್ಣಬಾಣ, ವರದ ಮತ್ತು ಅಭಯ ಮುದ್ರೆಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿದ್ದಾಳೆ(ಪಾಟಲವರ್ಣ). ಈ ಅಕ್ಷರಭಿಮಾನಿ ದೇವತೆ ಕೂರ್ಮ. ಲಕ್ಷಯೋಜನಗಳು. 885

50 b/3 ## ಠಕಾರಸ್ವರೂಪ, ಸಿದ್ಧಶಾಬರತಂತ್ರದಲ್ಲಿ

ಠಕಾರಾಕ್ಷರ ದೇವತೆಯು ಕ್ರಿಯಾಸರಸ್ವತಿ. ಈಕೆಯು ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ಸಿಂಹವನ್ನು ಏರಿದವಳಾಗಿ, ಬಾಣ, ಅಂಕುಶ, ವರದಮುದ್ರೆ, ಅಭಯಮುದ್ರೆಗಳನ್ನು ಹಸ್ತಗಳಿಂದ ಧರಿಸಿರುವಳು. ಈಕೆಗೆ ಒಂದು ಮುಖವಿದ್ದು ಅರುಣ(ಕೆಂಬಣ್ಣ) ವರ್ಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದಾಳೆ. ಈ ಅಕ್ಷರಾಭಿಮಾನಿ ದೇವತೆ ಪಟ್ಟಾಭಿರಾಮ(ಅರುಣ ವರ್ಣ). 886

50 b/4 ## ಡಕಾರಸ್ವರೂಪ, ಸಿದ್ಧಶಾಬರತಂತ್ರದಲ್ಲಿ

ಡಕಾರಾಕ್ಷರ ದೇವತೆಯು 'ತತ್ಕಾರಿಣೀ'. ಐದು ಮೊಗಗಳನ್ನೂ ಬಿಳಿಯ ಬಣ್ಣವನ್ನೂ ಹೊಂದಿದ್ದಾಳೆ. ಚೇಣ, ಗದೆ, ವರದ ಮತ್ತು ಅಭಯಮುದ್ರೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದಾಳೆ. ನಾಲ್ಕು ಬಾಹುಗಳಿರುವ ಈ ದೇವಿಯು ಕೋಳಿಯ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತಿರುವಳು(ಶುಭ್ರವರ್ಣ). ಈ ಅಕ್ಷರಾಭಿಮಾನಿ ದೇವತೆ ಗರುಡ. ೧೦೦೦ ಯೋಜನಗಳು. 887

50 b/5 ## ಢಕಾರಸ್ವರೂಪ, ಸಿದ್ಧಶಾಬರತಂತ್ರದಲ್ಲಿ

'ಢ' ಕಾರ ದೇವತೆಯು 'ಶ್ರೀಘನಾ' ಎಂಬವಳು. ಐದು ಮೊಗಗಳನ್ನುಳ್ಳ ಈಕೆಯು ನವಿಲನ್ನೇರಿ ಹೋಗುವಳು. ಮಿಂಚಿನಂತೆ ಗೌರ (ಹಳದಿ ಮಿಶ್ರಿತ ಬಿಳಿ) ವರ್ಣದ ಈ ದೇವಿಯು ತನ್ನ ಹಸ್ತಗಳಿಂದ ಶೂಲ, ಚೇಣ, ವರ ಮತ್ತು ಅಭಯ

ಮುದ್ರೆಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿರುವಳು (ಹೇಮವರ್ಣ). ಈ ಅಕ್ಷರಾಭಿಮಾನಿ ದೇವತೆಗಳು ಸಪ್ತಮಾತೃಕೆಗಳು, ೧೦೦೦ ಯೋಜನಗಳು.

888

50 b/6

ಣಕಾರಸ್ವರೂಪ, ಸಿದ್ಧಶಾಬರತಂತ್ರದಲ್ಲಿ

ಣ ಕಾರದೇವತೆಯು ದೇವೇಶಿ ಎಂಬವಳು. ರಕ್ತವರ್ಣೆ, ನವಿಲು ಅವಳ ವಾಹನ, ಶುಭ್ರಪ್ರದೆಯಾದ ಈಕೆಗೆ ಒಂದು ಮುಖ. ಶೂಲ, ಶಕ್ತಿ, ವರ ಮತ್ತು ಅಭಯ ಮುದ್ರೆಯನ್ನು ಕೈಗಳಲ್ಲಿ ಹೊಂದಿರುವಳು (ರಕ್ತವರ್ಣ). ಈ ಅಕ್ಷರಾಭಿಮಾನಿ ವಿಷ್ಣು. ೧೦೦೦ ಯೋಜನಗಳು. 889

51 a/1

ತಕಾರಸ್ವರೂಪ, ಸಿದ್ಧಶಾಬರತಂತ್ರದಲ್ಲಿ

ತಕಾರಾಕ್ಷರದೇವತೆಯು ಸರಸ್ವತಿ, ಧವಳವರ್ಣೆ. ಬಿಳಿಯ ತಾವರೆಯು ಅವಳ ಆಸನ. ಬಿಳಿಯ ವಸ್ತ್ರವುಳ್ಳವಳು. ಒಂದು ಮೊಗದವಳು. ತನ್ನ ಹಸ್ತಗಳಿಂದ ವೀಣೆ, ತಂತಿ, ವರ ಮತ್ತು ಅಭಯ ಮುದ್ರೆಯನ್ನು ಧರಿಸಿರುವಳು (ಶುಭ್ರವರ್ಣ). ಈ ಅಕ್ಷರಾಭಿಮಾನಿ ದೇವತೆ ಅಚ್ಯುತ, ೧೦೦೦ ಯೋಜನಗಳು. 890

51 a/2

ಥಕಾರಸ್ವರೂಪ, ಸಿದ್ಧಶಾಬರತಂತ್ರದಲ್ಲಿ

ಥಕಾರಾಕ್ಷರ ದೇವತೆಯು ಐದು ಮೊಗಗಳುಳ್ಳವಳು. ಅವಳು ನೀಲಕಂಠೆಸರಸ್ವತಿ ಎಂಬುವಳು. ಎತ್ತನ್ನು ಏರಿದಾಕೆಯು ಶಾರಿಕಾ(ಹೆಣ್ಣುಗಿಳಿ), ಡಮರು, ವರ ಮತ್ತು ಅಭಯ ಮುದ್ರೆಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿರುವಳು(ಶ್ವೇತವರ್ಣ). ಈ ಅಕ್ಷರಾಭಿಮಾನಿ ದೇವತೆ ಪುರುಷೋತ್ತಮ - ಕೋಟಿ ಯೋಜನೆಗಳು. 891

51 a/3

ದಕಾರಸ್ವರೂಪ, ಸಿದ್ಧಶಾಬರತಂತ್ರದಲ್ಲಿ

ಒಂದು ಮೊಗದ 'ಅರುಣಾ' ಎಂಬ ಈ ದೇವತೆಯು ಎಂಟು ಭುಜಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವಳು. ಈಕೆ ಸುಖದಾಯಿನಿಯಾಗಿ ಹಸ್ತಗಳಲ್ಲಿ ಶಾರಿಕಾ(ಹೆಣ್ಣುಗಿಳಿ) ಕಮಲ, ವೀಣೆ, ಡಮರು, ಜಿಂಕೆ, ವರದ ಮತ್ತು ಅಭಯ ಮುದ್ರೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವಳು (ಅರುಣವರ್ಣ). (ಎರಡು ಕಮಲಗಳಿರಬಹುದು?) ಈ ಅಕ್ಷರಾಭಿಮಾನಿ ಅತ್ರಿ. ಕೋಟಿ ಯೋಜನೆಗಳು. 892

51 a/4

ಧಕಾರಸ್ವರೂಪ, ಸಿದ್ಧಶಾಬರತಂತ್ರದಲ್ಲಿ

ಈ ಅಕ್ಷರ ದೇವತೆಯು ಶ್ಯಾಮಲ ವರ್ಣದ (ತುಸುಕಪ್ಪು) ಶ್ಯಾಮಲೆ. ಒಂದು ಮುಖವನ್ನೂ ನಾಲ್ಕು ಭುಜಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದಾಳೆ. ಈಕೆ ಎತ್ತಿನ ಮೇಲೆ ಸ್ಥಿತಳಾಗಿ ತನ್ನ ಹಸ್ತಗಳಿಂದ ಶಾರಿಕೆ, ಕಮಲ, ವರ ಮತ್ತು ಅಭಯ ಮುದ್ರೆಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿದ್ದಾಳೆ (ಶ್ಯಾಮವರ್ಣ). ಈ ಅಕ್ಷಾರಾಭಿಮಾನಿ ದೇವತೆಯು ಕುಬೇರ, ನಾಲ್ಕು ಲಕ್ಷ ಯೋಜನಗಳು. 893

51 a/5 **ನಕಾರಸ್ವರೂಪ, ಸಿದ್ಧಶಾಬರತಂತ್ರದಲ್ಲಿ**

ಈ ಅಕ್ಷರ ದೇವತೆಯು ಅನಂತ ಶಕ್ತಿ ಎಂಬ ದೇವೇಶ್ವರಿ. ಮದ್ದಾನೆಯ ಮೇಲೆ ಆರೂಢಳಾದ ಈಕೆಯು ಒಂದು ಮುಖದವಳು. ಮಿಂಚಿನಂತೆ ಗೌರವರ್ಣವುಳ್ಳವಳು. ಈಕೆಯು ತನ್ನ ನಾಲ್ಕು ಕರಗಳಲ್ಲಿ ಪದ್ಮಗಳನ್ನು, ವರ ಮತ್ತು ಅಭಯಮುದ್ರೆಯನ್ನು ಧರಿಸಿರುವಳು(ಹೇಮವರ್ಣ). ಈ ಅಕ್ಷರಾಭಿಮಾನಿ ದೇವತೆ ಲಂಬೋದರ. 894

51 a/6 **ಪಕಾರಸ್ವರೂಪ, ಸಿದ್ಧಶಾಬರತಂತ್ರದಲ್ಲಿ**

ಈ ಅಕ್ಷರದೇವತೆಯು ಇಚ್ಛಾಶಕ್ತಿ ರೂಪಾ ತನ್ನಕರಗಳಲ್ಲಿ ಶೂಲ, ಶಕ್ತಿ, ವರದ ಮತ್ತು ಅಭಯ ಮುದ್ರೆಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿದ್ದಾಳೆ. ಇವಳಿಗೆ ಐದು ಮುಖಗಳಿವೆ. ಅರಳಿದ ಕಮಲವು ಅವಳ ಆಸನ. ಅರುಣವರ್ಣಶರೀರ(ರಕ್ತವರ್ಣ). ಈ ಅಕ್ಷರಾಭಿಮಾನಿ ಯೋಗನೃಸಿಂಹ, ಕೋಟಿಯೋಜನಗಳು. 895

51 b/1 **ಫಕಾರಸ್ವರೂಪ, ಸಿದ್ಧಶಾಬರತಂತ್ರದಲ್ಲಿ**

ಫಕಾರವೆಂಬ ಅಕ್ಷರದೇವತೆಯು ಜಯಶ್ಯಾಮಲೆ. ಐದು ಮೊಗಗಳಿದ್ದು ಈಕೆ ಉಗ್ರವಾದ ಸಿಂಹದ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತಿರುವಳು. ಪಾಟಲ(ಕೆಂಪು) ವರ್ಣ. ತನ್ನ ಹತ್ತು ಹಸ್ತಗಳಿಂದ ಗಿಣಿ, ಜಿಂಕೆ, ಖಡ್ಗ, ಗುರಾಣಿ, ವರದ ಮುದ್ರೆ, ಅಭಯಮುದ್ರೆ, ಬಿಲ್ಲು, ಬಾಣ, ಪಾಶ, ಮತ್ತು ಡಮರುಗವನ್ನು ಧರಿಸಿರುವಳು (ಪಾಟಲವರ್ಣ). ಈ ಅಕ್ಷರಾಭಿಮಾನಿ ದೇವತೆ ಭೀಮನೃಸಿಂಹ. ಹತ್ತುಕೋಟಿಯೋಜನಗಳು. 896

51 b/2 **ಬಕಾರಸ್ವರೂಪ, ಸಿದ್ಧಶಾಬರತಂತ್ರದಲ್ಲಿ**

ಚಿತ್ರವರ್ಣ (ಮಿಶ್ರವರ್ಣಗಳು)ದಿಂದ ಕೂಡಿದ ಬಕಾರಾಕ್ಷರದೇವತೆಯು ಚಿಚ್ಛಾಮಲಾ ದೇವಿ. ಸಿಂಹಾರೂಢೆಯಾದ ಈಕೆಯು ಕ್ರಮವಾಗಿ ತನ್ನ ಕರಗಳಿಂದ ಹಿಂದಿನ ದೇವತೆಗೆ ಹೇಳಿದ ಆಯುಧಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿರುವಳು(ಬಭ್ರುವರ್ಣ). ಈ ಅಕ್ಷರಾಭಿಮಾನಿದೇವತೆ ಬಲರಾಮ, ಹತ್ತುಕೋಟಿಯೋಜನಗಳು. 897

51 b/3 **ಭಕಾರಸ್ವರೂಪ, ಸಿದ್ಧಶಾಬರತಂತ್ರದಲ್ಲಿ**

ಭಕಾರಾಕ್ಷರದೇವತೆಯು ಅನುಶ್ಯಾಮಲಾ. ಒಂದು ಮುಖವುಳ್ಳ ಈಕೆ ಭದ್ರಾಸನದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿರುವಳು. ಉದಯ ಸೂರ್ಯನಂತೆ ಕಾಂತಿಯುಳ್ಳ ಈಕೆಯು ಬಾಣ, ಬಿಲ್ಲು, ವರದ ಹಾಗೂ ಅಭಯ ಮುದ್ರೆಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿರುವಳು (ಸಿಂದೂರವರ್ಣ). ಈ ಅಕ್ಷರಾಭಿಮಾನಿ ಯೋಗನೃಸಿಂಹ, ಹತ್ತು ಲಕ್ಷಯೋಜನಗಳು. 898

51 b/4 **ಮಕಾರಸ್ವರೂಪ, ಸಿದ್ಧಶಾಬರತಂತ್ರದಲ್ಲಿ**

ಮಕಾರಾಕ್ಷರ ದೇವತೆಯು ವಿದ್ಯಾಶ್ಯಾಮಲಾದೇವಿ. ಕುದುರೆಯ ಮುಖದಂತೆ ಮೊಗವಿರುವ ಈಕೆ ಸ್ಫಟಿಕದ ಕಾಂತಿಯನ್ನು ಪಡೆದಿರುವಳು. ವೀಣಾವಾದನ ಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ಬಲ್ಲವಳು. ವರದ ಮತ್ತು ಅಭಯಮುದ್ರೆಗಳನ್ನು ಹಸ್ತಗಳಿಂದ ಧರಿಸಿರುವಳು. ಆಕೆ ಶುಭಾಂಗಿ (ಶ್ವೇತವರ್ಣ). ಈ ಅಕ್ಷರಾಭಿಮಾನಿ ದೇವತೆ ನಾರಾಯಣ, ಮಹಾಕಾರ. 899

51 b/5 **ಯಕಾರಸ್ವರೂಪ, ಸಿದ್ಧಶಾಬರತಂತ್ರದಲ್ಲಿ**

ಯಕಾರಾಕ್ಷರ ದೇವತೆಯು ದೀಪಿನೀದೇವಿ. ಬಿಳಿಯ ಬಣ್ಣ ಹಾಗೂ ಎಂಟು ಭುಜಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಈಕೆ ಸಿಂಹಾರೂಢೆಯಾಗಿರುವಳು. ಶೂಲ, ಪಾಶ, ಬಾಣ, ಬಿಲ್ಲು, ಖಡ್ಗ, ಗುರಾಣಿ, ದಾನ ಮತ್ತು ಅಭಯಮುದ್ರೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿರುವಳು(ಶುಭ್ರವರ್ಣ). ಈ ಅಕ್ಷರಾಭಿಮಾನಿದೇವತೆ ವಾಯು. ಅತ್ಯುಚ್ಚ(ಅತಿ ಎತ್ತರ ಆಕಾರ). 900

51 b/6 **ರಕಾರಸ್ವರೂಪ, ಸಿದ್ಧಶಾಬರತಂತ್ರದಲ್ಲಿ**

ರೇಫ ಅಕ್ಷರದ ದೇವಿಯು ರೇಚಿಕೆ. ಶ್ಯಾಮವರ್ಣೆಯಾದ ಈಕೆ ಸಿಂಹಾರೂಢೆ, ರಕ್ತವರ್ಣದ ವಸ್ತ್ರವನ್ನು ಧರಿಸಿರುವಳು. ಐದು ಮುಖಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವಳು. ತನ್ನ ಎಂಟು ಹಸ್ತಗಳಲ್ಲಿ ಬಲ ಮತ್ತು ಎಡ ಭಾಗದ ಕ್ರಮವನ್ನನುಸರಿಸಿ ಖಡ್ಗ, ಗುರಾಣಿ, ಅಂಕುಶ, ಗದೆ, ಪಾಶ, ಶೂಲ, ವರದ ಮುದ್ರೆ ಮತ್ತು ಅಭಯ ಮುದ್ರೆಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿರುವಳು(ಶ್ಯಾಮವರ್ಣ). ಈ ಅಕ್ಷರಾಭಿಮಾನಿ ಧೂಮಧ್ವಜ. ೧೦೦೦ ಯೋಜನಗಳು. 901

52 a/1 **ಲಕಾರಸ್ವರೂಪ, ಸಿದ್ಧಶಾಬರತಂತ್ರದಲ್ಲಿ**

ಲಕಾರಾಕ್ಷರದೇವಿಯು ಲೋಚನೀದೇವಿ. ಚಿನ್ನದಂತೆ ಕಾಂತಿಯುಕ್ತಳು. ಆನೆಯನ್ನೇರಿದವಳು. ಆರು ಭುಜಗಳನ್ನುಳ್ಳವಳು. ತನ್ನ ಹಸ್ತಗಳಲ್ಲಿ ಅಂಕುಶ, ಶೂಲ, ಖಡ್ಗ, ಗುರಾಣಿ, ದಾನಮುದ್ರೆ ಮತ್ತು ಅಭಯಮುದ್ರೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿರುವಳು. (ಸ್ವರ್ಣವರ್ಣ). ಈ ಅಕ್ಷರಾಭಿಮಾನಿದೇವತೆ ಇಂದ್ರ, ೧೦೦ ಯೋಜನಗಳು 902

52 a/2 **ವಕಾರಸ್ವರೂಪ, ಸಿದ್ಧಶಾಬರತಂತ್ರದಲ್ಲಿ**

'ವ' ಎಂಬ ಹೆಸರಿನ ಅಕ್ಷರದ ದೇವತೆಯು ಸ್ಫಟಿಕದಂತೆ ಬಿಳುಪಾದ ಕಾಂತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತಾಳೆ. ಕೆಂಪು ಬಣ್ಣದ ವಸ್ತ್ರವನ್ನು ಧರಿಸಿರುವ ಈಕೆಗೆ ಪಾರಾಯಣೀ (ಎಂಬ ಹೆಸರೂ ಇದೆ). ಇವಳು ಸ್ಫುಟವಾದ ಪದ್ಮಾಸನದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿದ್ದು, ಕೈಗಳಲ್ಲಿ ಎರಡು ಪದ್ಮಗಳನ್ನೂ ವರ ಮತ್ತು ಅಭಯ ಎಂಬ ಮುದ್ರೆಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿರುತ್ತಾಳೆ. ಪ್ರಮಾಣ:ಅತಿಸ್ಥೂಲ (ಬಿಳಿಬಣ್ಣ). 903

52 a/3 **ಶಕಾರಸ್ವರೂಪ, ಸಿದ್ಧಶಾಬರತಂತ್ರದಲ್ಲಿ**

ಶಕಾರಾಕ್ಷರ ದೇವಿಯು ಮಂಗಳಗೌರಿ. ಈಕೆ ಕಾದಚಿನ್ನದಂತೆ ಕಾಂತಿಯುಕ್ತಳಾಗಿದ್ದಾಳೆ. ಸಹಸ್ರಪದ್ಮ(ಸಹಸ್ರದಳ) ಪೀಠದ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತಿರುವ ಈಕೆ ದಿವ್ಯವಾದ ಆಭರಣಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿರುವಳು. ನಾಲ್ಕು ಭುಜಗಳುಳ್ಳ ಈಕೆ ಕೈಗಳಿಂದ ಎರಡು ಕಮಲಗಳನ್ನೂ ವರದ ಮತ್ತು ಅಭಯಮುದ್ರೆಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿರುವಳು. ಈ ಅಕ್ಷರಾಭಿಮಾನಿ ಉಮಾದೇವಿ (ಕುಬ್ಜ). 904

52 a/4

ಷಕಾರಸ್ವರೂಪ, ಸಿದ್ಧಶಾಬರತಂತ್ರದಲ್ಲಿ

ಷಕಾರಾಕ್ಷರದೇವಿಯು ಕೆಂಬಣ್ಣವುಳ್ಳ ಅನುಕ್ರಿಯಾದೇವಿ. ಉತ್ತಮವಾದ ರಾಜಹಂಸವನ್ನೇರಿ ಕುಳಿತಿರುವಳು. ಪೀತಾಂಬರವನ್ನುಟ್ಟಿರುವಳು. ಕೈಗಳಿಂದ ಎರಡು ಪದ್ಮಗಳನ್ನೂ, ವರದ ಮತ್ತು ಅಭಯ ಮುದ್ರೆಗಳನ್ನೂ ಧರಿಸಿರುವಳು. (ರಕ್ತವರ್ಣ). 905

ಈ ಅಕ್ಷರಾಭಿಮಾನಿ ದೇವತೆಯು ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವಿ. ಪ್ರಮಾಣಾತೀತ (ಈ ಆಕಾರಕ್ಕೆ ಯಾವುದೇ ಮಿತಿಯಿಲ್ಲ)

52 a/5

ಸಕಾರಸ್ವರೂಪ, ಸಿದ್ಧಶಾಬರತಂತ್ರದಲ್ಲಿ

ಸಕಾರಾಕ್ಷರದೇವಿಯು ಸಿದ್ಧಕ್ರಿಯಾ ಎಂಬುವಳು. ಆಕೆಯು ಬಿಳಿದಾವರೆಯ ಮೇಲೆ ವಾಸಿಸುವಳು. ಅವಳ ಬಣ್ಣ ನಸುಗೆಂಪು, ಕೈಗಳಲ್ಲಿ ಚಿನ್ಮುದ್ರೆ, ಕಮಲ, ವರ ಮತ್ತು ಅಭಯಮುದ್ರೆಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿದ್ದಾಳೆ. (ನಸುಗೆಂಪು ಬಣ್ಣ). ಈ ಅಕ್ಷರದ ಅಭಿಮಾನಿದೇವತೆ ಚಂದ್ರ ೧೦೦೦ ಯೋಜನ. 906

52 a/6

ಹಕಾರಸ್ವರೂಪ, ಸಿದ್ಧಶಾಬರತಂತ್ರದಲ್ಲಿ

ಹಕಾರಾಕ್ಷರ ದೇವಿಯು ಆಪ್ಯಾಯನೀ. ಮದ್ದಾನೆಯು ಆಕೆಯ ವಾಹನ. ಪಾಟಲಕಾಂತಿಯುಕ್ತೆ. ತನ್ನ ಕರಗಳಿಂದ ಜ್ಞಾನಮುದ್ರೆ, ಕಮಲ, ವರದ ಮತ್ತು ಅಭಯ ಮುದ್ರೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವಳು(ಪಾಟಲವರ್ಣ). ಈ ಅಕ್ಷರಾಭಿಮಾನಿದೇವತೆಯು ಸೂರ್ಯ. ೨೦೦ ಯೋಜನಗಳು. 907

52 b/1

ಳಕಾರಸ್ವರೂಪ, ಸಿದ್ಧಶಾಬರತಂತ್ರದಲ್ಲಿ

ಳ ಎಂಬ ಅಕ್ಷರ ದೇವಿಯು ಬಂಧಮೋಚಿನೀ ದೇವಿ. ಚಿನ್ನದಂತೆ ಕಾಂತಿಯುಕ್ತಳು. ಆನೆಯ ಮೇಲಿರುವಳು. ಆರು ಭುಜಗಳುಳ್ಳವಳು. ತನ್ನ ಕರಗಳಿಂದ ಅಂಕುಶ, ಶೂಲ, ಖಡ್ಗ, ಗುರಾಣಿ, ದಾನಮುದ್ರೆ ಮತ್ತು ಅಭಯಮುದ್ರೆಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿರುವಳು(ಕನಕವರ್ಣ). ಆ ಅಕ್ಷರಾಭಿಮಾನಿ ದೇವತೆ ಇಂದ್ರ. ಅತ್ಯುನ್ನತ. 908

52 b/2

ಕ್ಷಕಾರಸ್ವರೂಪ, ಸಿದ್ಧಶಾಬರತಂತ್ರದಲ್ಲಿ

'ಕ್ಷ' ಅಕ್ಷರ ದೇವತೆಯು ಮಾಯಾಮಾಲಿನೀದೇವಿ. ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ಸಿಂಹದ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತಿರುವಳು. ಐದು ಮೊಗಗಳುಳ್ಳವಳು. ಪಾಟಲ(ಕೆಂಪು)ವರ್ಣೆ. ಕರಗಳಲ್ಲಿ ಖಡ್ಗ, ಶೂಲ, ವರ ಮತ್ತು ಅಭಯ ಮುದ್ರೆಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿರುವಳು(ಪಾಟಲವರ್ಣ). ಈ ಅಕ್ಷರಾಭಿಮಾನಿ ದೇವತೆ ಲಕ್ಷ್ಮಿ, ಅತಿಕೃಶ. 909

52 b/3

ಪ್ರಣವದ ದೇವತೆ ನಾರಾಯಣ, ಶೇಷ ಸಂಹಿತೆಯಲ್ಲಿ

ನಾರಾಯಣನು ಕನ್ನೈದಿಲೆಯ ದಳಗಳ ಕಾಂತಿಯುಳ್ಳವನು. ಕಮಲದ ನಡುವಿನಲ್ಲಿರುವನು. ಪೀತಾಂಬರನಾಗಿ ಸಮಸ್ತ ಆಭರಣಗಳಿಂದ ಅಲಂಕೃತನಾಗಿರುವನು, ಶ್ರೀ ಮತ್ತು ಭೂ ದೇವಿಯರೊಂದಿಗಿರುವನು. ಶಂಖ, ಚಕ್ರ, ಗದಾ, ಪದ್ಮ ಆಯುಧಗಳನ್ನು ಪ್ರದಕ್ಷಣಾಕ್ರಮವಾಗಿ ಧರಿಸಿರುವನು(ನೀಲವರ್ಣ) ಪ್ರಮಾಣಾತೀತ.

52 b/4

ರಕ್ತಚಾಮುಂಡೀ ಧ್ಯಾನ, ಪ್ರಪಂಚಸಾರದಲ್ಲಿ

ರಕ್ತವರ್ಣಕಾಂತಿಯುಳ್ಳ, ಹಳದಿವಸ್ತ್ರವನ್ನು ಧರಿಸಿದ, ಮೊಗದಾವರೆಯಲ್ಲಿ ಮುಗುಳ್ನಗೆ ಇರುವ, ಚಂದ್ರಕಲೆಯನ್ನು ಅಲಂಕರಿಸಿಕೊಂಡ, ದಿವ್ಯವಾದ, ಮಾಣಿಕ್ಯ ಮುತ್ತು ಮಣಿಸಮೂಹಗಳಿಂದ ಕುಸುರಿಮಾಡಿದ ಆಭೂಷಣಗಳಿಂದ ಶೋಭಿಸುವ, ಕಬ್ಬಿನ ಬಿಲ್ಲು ಮತ್ತು ಬಾಣಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಬಗ್ಗಿದ ತನ್ನ ಭುಜಗಳಿರುವ, ಅರಳಿದ ತಾವರೆಯ ದಳಗಳಂತೆ ಆಯತಾಕಾರದ ಕಣ್ಣುಗಳಿರುವ ಲಕ್ಷಣಾನ್ವಿತವಾದ ನಾಭಿಯುಳ್ಳ, ಶತ್ರು ಸಮೂಹವನ್ನು ಕಡಿದು ಹಾಕುತ್ತಿರುವ ಶಂಕರನ ಪತ್ನಿ ಚಾಮುಂಡಿಯನ್ನು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ನೆನೆಯುವೆನು. (ಕೆಂಪು ಬಣ್ಣ). 910

52 b/5

ಕಾಲರಾತ್ರಿಸ್ವರೂಪ, ನೃಸಿಂಹಪ್ರಾಸಾದದಲ್ಲಿ

ಒಂದು ಜಡೆಯವಳು, ದಾಸವಾಳವನ್ನು ಕರ್ಣಾಭರಣ ಮಾಡಿರುವವಳು ವಿವಸ್ತ್ರಳಾಗಿರುವವಳು, ಕತ್ತೆಯನ್ನೇರಿದವಳು, ಉದ್ದವಾದ ತುಟಿಯಿರುವವಳು, ಕರ್ಣಿಕಾ ಪುಷ್ಪವನ್ನು ಕಿವಿಯ ಮೇಲೆ ಧರಿಸಿದವಳು, ಎಣ್ಣೆಯಿಂದ ತೊಯ್ದ ದೇಹವುಳ್ಳವಳು, ಎಡಪಾದದಲ್ಲಿ ಮಿರುಗವ ಲೋಹ ನಿರ್ಮಿತವಾದ ಮುಳ್ಳು ಬಳ್ಳಿಯ ಭೂಷಣವುಳ್ಳವಳು, ತಲೆಯ ಕೇಶಸಮೂಹವು ಮೇಲ್ಮುಖವಾಗಿರುವವಳು, ಕಪ್ಪುಬಣ್ಣದವಳು, ಭಯಂಕರಳಾದ ಕಾಳ ರಾತ್ರಿಯಾಗಿದ್ದಾಳೆ(ಕೃಷ್ಣವರ್ಣ). 911-912

52 b/6

ಸೀತಲಾಸ್ವರೂಪ, ರುದ್ರಯಾಮಲ ಹಾಗೂ ಸೀತಲಾಕಲ್ಪದಲ್ಲಿ

ಕತ್ತೆಯ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತಿರುವ, ನಗ್ನಶರೀರದ, ಪೊರಕೆ ಮತ್ತು ಚಂಬನ್ನು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದಿರುವ ಶೂರ್ಪ(ಮೊರ)ವನ್ನು ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಅಲಂಕಾರವಾಗಿ ಧರಿಸಿದ ಸೀತಲಾದೇವಿಯನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸಬೇಕು(ಕೃಷ್ಣವರ್ಣ). 913

53 a/1

ಮೋಹಿನೀಧ್ಯಾನ, ಪ್ರಪಂಚಸಾರದಲ್ಲಿ

ಸಮಸ್ತಭುವನಗಳನ್ನು ಜಯಿಸುವ ಶಕ್ತಿಯುಳ್ಳ, ಹೂಬಾಣ ಮತ್ತು ಕಬ್ಬಿನ ಬಿಲ್ಲನ್ನು ಹಿಡಿದಿರುವ, ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ವಿವಿಧರೂಪಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿ ಜನರನ್ನು ಆಕ್ರಮಿಸುವ, ಉದಯಸೂರ್ಯನ ಕಾಂತಿಯುಳ್ಳ, ಬಿಳಿಯವಸ್ತ್ರವನ್ನು ಧರಿಸಿರುವ ಮೋಹಿನಿಯಾಗಿ ಬಾಳುವ ಈ ದೇವಿಯು ಸಮಸ್ತ ಲೋಕಗಳನ್ನು ಜಯಿಸಿಬಿಡುವಳು(ಅರುಣವರ್ಣ). 914

53 a/2 ## ಮಾಯಾಜಗನ್ಮೋಹಿನೀಧ್ಯಾನ, ಪ್ರಪಂಚಸಾರದಲ್ಲಿ

ಮಾಯೆಯೆಂಬ ಬಟ್ಟೆಯಿಂದ ಜಗತ್ತಿಗೆ(ಜನರಿಗೆ) ವಿವಶತೆಯನ್ನೂ ಅಜ್ಞಾನವನ್ನೂ ಮತ್ತು ಮಾಯಾಕೌತುಕದಿಂದ ಅವರ ಮನೋರಥವನ್ನೂ ವಿಸ್ತರಿಸುತ್ತಾಳೆ. ಈ ದೇವಿಯು ನಾರಾಯಣ(ವಿಷ್ಣು)ನ ಪ್ರಿಯತಮೆಯಾಗಿದ್ದು, ದಟ್ಟವಾದ ಹೊಂಗೆಯಂತೆ, ಕೃಷ್ಣವರ್ಣದವಳಾಗಿದ್ದು, ಶೂಲವೆಂಬ ಆಯುಧವನ್ನು ಧರಿಸಿ ಕುದುರೆಯನ್ನೇರಿ ಸರ್ವೋತ್ಕೃಷ್ಟಳಾಗಿದ್ದಾಳೆ (ಶ್ಯಾಮಲವರ್ಣ). 915

53 a/3 ## ಜ್ಯೇಷ್ಠಾಲಕ್ಷ್ಮೀಧ್ಯಾನ, ಪ್ರಪಂಚಸಾರದಲ್ಲಿ

ಕಪ್ಪಾದ ಮೋಡದಂತೆ ನೀಲವರ್ಣವುಳ್ಳ, ಚದುರಿದ ವಸ್ತ್ರವುಳ್ಳ, ಕಾಗೆಯ ಕೊಕ್ಕಿನಂತೆ ಮೂಗು, ಕಣ್ಣು, ಕಿವಿಗಳಿರುವ, ಕಸಬರಿಕೆ, ಜ್ವಾಲೆ, ಮೊರ ಮತ್ತು ಒನಕೆಯನ್ನು ಹಸ್ತಗಳಲ್ಲಿ ಧರಿಸಿರುವ, ವಕ್ರವಾದ ಹಲ್ಲುಗಳುಳ್ಳ, ವಿಷದಿಂದ ತುಂಬಿದ ಬಾಯಿಯುಳ್ಳ ನಿರ್ವಾಣ (ನಗ್ನ) ವೇಷವಿರುವ, ಗಂಟಿಕ್ಕಿದ ಹುಬ್ಬುಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಕಣ್ಣುಗಳುಳ್ಳ, ಬಿಚ್ಚಿದ ಕೂದಲುಗಳುಳ್ಳ, ಸ್ವಚ್ಛಂದಚಾರಿಣಿಯಾದ, ಎತ್ತರವಾದ ಪರ್ವತಗಳಂತೆ ಪಕ್ಕಗಳಿಗೆ ವಾಲಿದ ಶುಷ್ಕ (ಬತ್ತಿದ)ಸ್ತನಗಳುಳ್ಳ, ಕರುಣಾಹೀನಳಾದ, ಶತ್ರುಗಳನ್ನು ನಾಶಪಡಿಸುವ ಜ್ಯೇಷ್ಠಾಲಕ್ಷ್ಮಿಯನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸಬೇಕು(ನೀಲವರ್ಣ). 916

53 a/4 ## ಪುಲಿಂದಿನೀಧ್ಯಾನ, ಪ್ರಪಂಚಸಾರದಲ್ಲಿ

ನವಿಲುಗರಿಯ ಅಲಂಕಾರದಿಂದ ಸುಂದರವಾದ ಕುಂತಲ (ಮುಂಗುರುಳು)ಗಳಿರುವ, ಶರೀರದಿಂದ ಬೆಳದಿಂಗಳು ಬೆಳಗುತ್ತಿರುವಂತಿರುವ, ಗುಲಗುಂಜಿಯ ಹಾರವುಳ್ಳ, ಸುಜಾಲದಿಂದ ಹೊಳೆಯುವ ಕಂಠವುಳ್ಳ, ಹೆದರಿದಂತಿರುವ ದೃಷ್ಟಿಯುಳ್ಳ, ಮಾವಿನ ಮರದ ಚಿಗುರಿನಂತೆ ಕೆಂಪಾದ ವಸ್ತ್ರವಿರುವ, ಅರ್ಧಚಂದ್ರವಿಂದ ಅಲಂಕೃತವಾದ ಮೊಗವುಳ್ಳ, ದಿವ್ಯಮಯಿ(ಪೂರ್ಣದಿವ್ಯಸ್ವರೂಪ) ಹಾಗೂ ಸಂತುಷ್ಟಹೃದಯೆಯಾದ ದೇವಿ ಕಿರಾತಾಂಬಿಕೆ(ಪಾರ್ವತಿಯ ಕಿರಾತವೇಷಸ್ವರೂಪ) ಧ್ಯಾನಸಬೇಕು(ಔಚಿತ್ಯದಿಂದ ಶ್ಯಾಮವರ್ಣ). 917

53 b/1 ## ರೇಣುಕಾಧ್ಯಾನ, ಪ್ರಪಂಚಸಾರದಲ್ಲಿ

ಎಡಭಾಗದ ಕರಕಮಲಗಳಿಂದ ಶೂಲ, ಎರಡು ಕಪಾಲಗಳು, ಹಾಗೂ ಬಲಗೈಗಳಿಂದ ಖಡ್ಗ ಮತ್ತು ಶಬ್ದ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಡಿಂಡಿಮ(ತಮ್ಮಟೆ)ಯನ್ನು ಧರಿಸಿರುವ, ಮೂರು ಕಣ್ಣುಗಳಿರುವ, ಎಂಟು ನಾಗಗಳನ್ನು ಆಭರಣವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿ ಶೋಭಿಸುವ, ಯುಗಗಳ ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಬೆಳಗುವ ಅನೇಕಕೋಟಿಸೂರ್ಯರಿಗೆ ಸಮಾನವಾದ ಕಾಂತಿಯುಳ್ಳ, ಹೊಳೆಯುವ ನಾಸಾಭರಣವುಳ್ಳ, ವಕ್ಷಃಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ತೂಗುತ್ತಿರುವ ರಾಮ?(ಪರಶುರಾಮ?) ನಿಂದ ಗುರುತಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಪಾದಗಳುಳ್ಳ ಶ್ರೀ ರೇಣುಕಾದೇವಿಯನ್ನು ಆಶ್ರಯಿಸುವೆನು(ರಕ್ತವರ್ಣ). 918

53 b/2 ## ಮಹಿಷಾಸುರಮರ್ದಿನೀದುರ್ಗಾಧ್ಯಾನ, ಮಂತ್ರದೇವತಾಪ್ರಕಾಶಿಕೆಯಲ್ಲಿ

ಶಂಖ, ಚಕ್ರ, ಬಿಲ್ಲು, ಬಾಣ, ಗದೆ, ಶೂಲ, ಖಡ್ಗ ಮತ್ತು ಗುರಾಣಿಯನ್ನು ಧರಿಸಿರುವ ಸಕಲಶೋಭಾಪರಿಪೂರ್ಣಳಾದ ಚಿನ್ನದ ಕಾಂತಿಯನ್ನುಳ್ಳ ದುರ್ಗಾದೇವಿಯನ್ನು ಭಜಿಸುವೆನು(ಸ್ವರ್ಣವರ್ಣ). 919

53 b/3 **ಅಷ್ಟಾಕ್ಷರೀದುರ್ಗಾಧ್ಯಾನ, ಮಂತ್ರದೇವತಾಪ್ರಕಾಶಿಕೆಯಲ್ಲಿ**

ಶಂಖ, ಚಕ್ರ, ಬಿಲ್ಲು, ಬಾಣಗಳನ್ನು ಹಸ್ತಗಳಲ್ಲಿ ಧರಿಸಿರುವ ಮೂರು ಕಣ್ಣುಗಳುಳ್ಳ ಚಂದ್ರಕಲೆಯಿಂದ ಶೋಭಿಸುವ ಕಿರೀಟವುಳ್ಳ, ಸಿಂಹದ ಮೇಲೆ ಆಸೀನಳಾಗಿರುವ, ಸಮಸ್ತಸಿದ್ಧರು, ದೇವರುಗಳು ಮತ್ತು ಅಸುರರಿಂದ ಪೂಜಿತಳಾದ, ದೂರ್ವೆಯಂತೆ ಶ್ಯಾಮಲವರ್ಣದ, ಪಾಪಸಮೂಹವನ್ನು ನಾಶಪಡಿಸುವ ದುರ್ಗೆಯನ್ನು ನಮಸ್ಕರಿಸುತ್ತೇನೆ. (ದೂರ್ವಾಶ್ಯಾಮವರ್ಣ). 920

53 b/4 **ಮಾತೃಕಾಂತರ್ಗತಚಾಮುಂಡಾಧ್ಯಾನ, ನೃಸಿಂಹಪ್ರಾಸಾದದಲ್ಲಿ**

ಚಾಮುಂಡೆಯು ಪ್ರೇತದ ಮೇಲೆ ನಿಂತಿರುವಳು, ಕಪ್ಪುಬಣ್ಣವುಳ್ಳ ಆಕೆಯು ವಿಕಾರವಾಗಿದ್ದು, ಸರ್ಪಗಳಿಂದ ಅಲಂಕೃತಳಾಗಿದ್ದಾಳೆ. ಕೋರೆಹಲ್ಲುಗಳು, ಕ್ಷೀಣವಾದ ದೇಹ, ಗುಳಿಬಿದ್ದ ಕಣ್ಣುಗಳಿದ್ದು, ಇಚ್ಛಾರೂಪವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದಾಳೆ. ಆಕೆಗೆ ಹತ್ತು ಬಾಹುಗಳು. ಬಲಗೈಗಳಲ್ಲಿ ಒನಕೆ, ಚಕ್ರ, ಚಾಮರ, ಅಂಕುಶ, ಖಡ್ಗ, ಹಾಗೂ ಎಡಗೈಗಳಲ್ಲಿ ಗುರಾಣಿ, ಪಾಶ, ಬಿಲ್ಲು, ಕೋಲು ಮತ್ತು ಕೊಡಲಿಯನ್ನು ಧರಿಸಿರುವಳು(ಕೃಷ್ಣವರ್ಣ). 921-922

54 a/1 **ಚಿಂತಾಮಣಿದುರ್ಗಾಧ್ಯಾನ, ದೇವಶಿಲ್ಪಿಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ**

ಪದ್ಮರಾಗಮಣಿಯ ಪ್ರಭೆಯುಳ್ಳ, ಉದಯ ಸೂರ್ಯನ ಕಿರಣಗಳಂತೆ ಕೆಂಪಾಗಿರುವ, ಹತ್ತುಮೊಗಗಳಿರುವ, ಮೂರು ಕಣ್ಣುಗಳಿರುವ, ಉನ್ನತವಾದ ಕುಚಗಳಿರುವ, ಹತ್ತು ಪಾದಕಮಲಗಳಿರುವ, ಹತ್ತು ದಿಙ್ಮುಖಗಳಲ್ಲೂ ಪೂಜಿತಳಾದ, ಕೆಂಪು ವಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿರುವ, (ಕೆಂಪು ಗಂಧ / ರಕ್ತಚಂದನ)ವನ್ನು ಲೇಪಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ, ಕಾದಚಿನ್ನದಂತೆ ಮಹಾಜ್ವಾಲೆಗಳಿರುವ, ಚಂದ್ರಕಲೆಯಿಂದ ಅಲಂಕೃತಳಾದ, ಚಂದ್ರಹಾಸ(ಖಡ್ಗ), ತ್ರಿಶೂಲ, ಖಡ್ಗ, ಗದೆ, ಬಿಲ್ಲು, ಬಾಣ, ಕೊಡಲಿ, ಡಮರು, ಗುರಾಣಿ, ಬಿಂಡಿವಾಳ, ಅಮೃತ ತುಂಬಿದ ಘಟಗಳು ಫಲಕ ಮುಷ್ಟಿ (ಮುದ್ರೆ) ವಜ್ರಾಯುಧ, ಈಟಿ, ಖಟ್ವಾಂಗ, ನೇಗಿಲು, ಅಂಕುಶ, ಸಣ್ಣಚೂರಿ, ದ್ರೋಣ, ತೋಮರ, ಪಾನಪಾತ್ರೆ, ಪಟ್ಟಿಸ, ದಂಡ, ಸರ್ಪ, ವರದಮುದ್ರೆ, ಪಾಶ, ಭುಶುಂಡಿ, ಕನ್ನಡಿ, ರುದ್ರವೀಣೆ ಇವುಗಳನ್ನು ತನ್ನ ಮೂವತ್ತ ಎರಡು ಭುಜಗಳಿಂದ ಧರಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ಚಿಂತಾಮಣಿ ಮಹಾದುರ್ಗೆಯಾದ, ಸರ್ವಶತ್ರುಗಳನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನಾಶಪಡಿಸುವ ಮಹಿಷಾಸುರ ಮರ್ದಿನಿಯನ್ನು (ಧ್ಯಾನಿಸಬೇಕು), (ನೀಲವರ್ಣ). 923-929

54 a/2 **ಚಿತ್ರಿಣೀಧ್ಯಾನ, ಪ್ರಪಂಚಸಾರದಲ್ಲಿ**

ಶುಭ್ರವಾದ ಕಮಲದ ನಡುವೆ ಚಂದ್ರಪೀಠದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿರುವ, ಎರಡು ಅಮೃತಕಲಶಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿರುವ ಅಭಯ ಮತ್ತು ವರದಮುದ್ರೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಹಸ್ತಗಳುಳ್ಳ, ನಮಸ್ಕರಿಸಿದವರ ಶಿರಸ್ಸಿನ ಮೇಲೆ ಅಮೃತದ ಪ್ರವಾಹವನ್ನು ಸುರಿಸುತ್ತಿರುವ ಶ್ರೀಶಿವೆಯ ಸ್ವರೂಪವುಳ್ಳ ಚಿತ್ರವಿದ್ಯಾದೇವಿ(ಚಿತ್ರಿಣಿ)ಯನ್ನು ಶರಣು ಹೋಗುವೆನು. (ಔಚಿತ್ಯದಿಂದ ಮರಕತವರ್ಣ). 930

54 a/3 **ಯಕಲಾದೇವೀಧ್ಯಾನ, ದೇವಶಿಲ್ಪದಲ್ಲಿ**

ಹತ್ತು ಬಾಹುಗಳುಳ್ಳ, ಮೂರು ಕಣ್ಣುಗಳಿರುವ, ಹಳದಿ ವಸ್ತ್ರದಿಂದ ಭೂಷಿತಳಾದ ಕೋಣನ ಮೈ ಮೇಲೆ ಪಾದವನ್ನಿಟ್ಟಿರುವ, ಶಂಖ, ಚಕ್ರ, ಗದೆ, ಡಮರು, ಫಲಕ, ಶೂಲ, ಬಿಲ್ಲು, ಬಾಣ, ಗುರಾಣಿ, ಖಡ್ಗ ಇವುಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿರುವ ಕೆಂಪು ಬಣ್ಣದಿಂದ ಕೂಡಿದ, ಭಕ್ತರ ಇಷ್ಟಫಲಗಳನ್ನು ನೀಡುವ, ಕೋರೆಹಲ್ಲುಗಳಿಂದ ಭೀಕರಳಾಗಿ ಕಾಣಿಸುವ, ಉಗ್ರಮೂರ್ತಿ(ಶರೀರ)ಯಾದ ಯಕಲಾದೇವಿಯನ್ನು ನಾನು ಭಜಿಸುತ್ತೇನೆ(ರಕ್ತವರ್ಣ). 931-932

54 b/1 **ಚಿಂತಾಮಣಿಸರಸ್ವತೀಧ್ಯಾನ, ಪ್ರಪಂಚಸಾರದಲ್ಲಿ**

ಹಂಸವಾಹನೆಯಾಗಿ, ಹರನ ಭಸ್ಮದಂತೆ, ಮುತ್ತಿನಹಾರದಂತೆ, ಚಂದ್ರನಂತೆ, ಮಲ್ಲಿಗೆಯಂತೆ ಶುಭ್ರವಾದ, ಮುಗುಳ್ನಗೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದ ಮೊಗವುಳ್ಳ, ಕಿರೀಟದಲ್ಲಿ ಚಂದ್ರಕಲೆಯನ್ನು ಧರಿಸಿರುವ, ವಿದ್ಯಾ(ಪುಸ್ತಕ) ವೀಣೆ, ಅಮೃತಪೂರ್ಣವಾದ ಕಲಶ ಹಾಗೂ ಅಕ್ಷಮಾಲೆಯನ್ನು ಕೈಗಳಿಂದ ಧರಿಸಿದ, ಬೆಳ್ದಾವರೆಯ ಮೇಲೆ ಆಸೀನಳಾಗಿರುವ, ವಾಣಿಭಾರತೀದೇವಿಯು ತಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಇಷ್ಟಾರ್ಥಸಿದ್ಧಿಗಾಗಿ ಇರಲಿ(ಶುಭ್ರವರ್ಣ). 933

54 b/2 **ಬಾಲಾಸರಸ್ವತೀಧ್ಯಾನ, ಪ್ರಪಂಚಸಾರದಲ್ಲಿ**

ಹೊಂಗಿರಣಗಳ ಬಲೆಗಳಿಂದ ಶೃಂಗರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ದಿಗ್ವಿಭಾಗಗಳುಳ್ಳ, ಜಪಮಾಲೆ, ಪುಸ್ತಕ, ಅಭಯಮುದ್ರೆ ಹಾಗೂ ವರದಮುದ್ರೆಯನ್ನು ಧರಿಸಿದ, ಅರಳಿದ ಕಲ್ಹಾರ(ಸಂಜೆ ಅರಳುವ ಬಿಳಿಕಮಲ)ದ ಮೇಲೆ ಆಸೀನಳಾಗಿರುವ, ಸತತ ಕಲ್ಯಾಣಗುಣಮಯಿಯಾದ ಬಾಲಾಸರಸ್ವತಿಯು ನನ್ನ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಗೊಳ್ಳಲಿ. 934

ಇನ್ನೊಂದು ಪ್ರಕಾರದ ಧ್ಯಾನ

ಮಾಲೆ(ಜಪಮಾಲೆ) ಅಂಕುಶ, ಪುಸ್ತಕ ಮತ್ತು ಪಾಶಗಳನ್ನು ಕೈಗಳಿಂದ ಧರಿಸಿದ, ಯುವಕ ಕಾಮೇಶ್ವರನೊಂದಿಗೆ ಶೃಂಗಾರಕ್ರೀಡೆಯಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಳಾಗಿರುವ ಸುಮಾರು ಒಂಭತ್ತು ವರ್ಷ ಪ್ರಾಯವಾಗಿರುವ, ಲಲಿತಾಕುಮಾರಿಯಾದ ಗೌರ ವರ್ಣದ ಬಾಲಾಂಬಿಕೆಯನ್ನು ನಮಸ್ಕರಿಸುವೆನು. 935

54 b/3 **ಸೂರ್ಯಮಂಡಲದಲ್ಲಿರುವ ದುರ್ಗಾಧ್ಯಾನ, ಪ್ರಪಂಚಸಾರದಲ್ಲಿ**

ಪ್ರಳಯಕಾಲದ ಅಗ್ನಿಯಂತಿರುವ, ಮತ್ತೊಂದು ಪ್ರಳಯಕಾಲರಾತ್ರಿ (ಕಪ್ಪುರಾತ್ರಿ) ಸ್ವರೂಪಿಣಿಯಾದ, ಶೂಲ ಮತ್ತು ಪಾಶವನ್ನು ಧರಿಸಿರುವ, ಭಯಂಕರ ರೂಪವುಳ್ಳ, ಸಿಂಹದ ಭುಜದ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತಿರುವ, ಸೂರ್ಯಮಂಡಲದ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿರುವ, ಕೆಂಪಾದ ತನ್ನ ಮೂರುಕಣ್ಣುಗಳಿಂದ ಪುಟಿದೆದ್ದ ಅಗ್ನಿಕಣಗಳಿಂದ ಹೆದರಿದ ಶರೀರದ ಶತ್ರುವನ್ನು ಸುಡುತ್ತಿರುವ, ತುಟಿಯನ್ನು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಕಚ್ಚಿಕೊಂಡ, ಕುಣಿಯುವ ವಕ್ರವಾದ ಹುಬ್ಬುಗಳಿಂದ ಭಯಾನಕವಾದ ಮೊಗವುಳ್ಳ, ಭಯಂಕರಾಕಾರದ ತೋರುಬೆರಳಿನಿಂದ ತನ್ನ ಶತ್ರುವನ್ನು ಬೆದರಿಸುತ್ತಿರುವ, ಕೋರೆಹಲ್ಲುಗಳ ಕಿರಣಜಾಲ(ಸಮೂಹ)ದಿಂದ ದಿಗಂತರಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಾಶಪಡಿಸುತ್ತಿರುವ ಶೂಲದಿಂದ ವೈರಿಗಳ ಎದೆಯನ್ನು ಬಡಿಯುತ್ತಿರುವ ಭಯೋತ್ಪಾದಕಳಾದ ದುರ್ಗೆಯನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸುತ್ತೇನೆ. 936-939

ಶತ್ರುಗಳ ನಿಗ್ರಹಕ್ಕಾಗಿ ಈ ಮೂರ್ತಿಯ ಧ್ಯಾನವಿಧಾನ

ಅಸ್ತ್ರ ಮತ್ತು ಮಂತ್ರಗಳಿಂದ ವಿನ್ಯಾಸಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿರುವ, ಪ್ರಳಯಕಾಲದ ಅಗ್ನಿಗೆ ಸಮನಾದ ಪ್ರಭೆಯುಳ್ಳ, ರಕ್ತವಸ್ತ್ರವನ್ನು ಉಟ್ಟಿರುವ, ಸಿಟ್ಟುಗೊಂಡ, ಕೆಂಪಗಿರುವ ಮೂರುಕಣ್ಣುಗಳುಳ್ಳ, ಸಿಂಹವನ್ನು ಏರಿರುವ, ಶತ್ರುವನ್ನು ಅಟ್ಟಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವ, ಖಡ್ಗದಿಂದ ಶತ್ರುವಿನ ತಲೆಯನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿ ಆಕಾಶಕ್ಕೆ ತೆರಳಿದ, ದುರ್ಗೆಯನ್ನು, ಭೋಜನ ವನ್ನು ಮಾಡದೇ ಮೂರು ದಿನಗಳ ಪರ್ಯಂತ ಅಯುತ ಸಂಖ್ಯೆ(ಹತ್ತುಸಾವಿರ)ಯಲ್ಲಿ ಜಪಿಸಬೇಕು. ಈ ವಿಧಾನ ದಿಂದಲೇ ಶತ್ರುವಾಗಿದ್ದವನು ಮಿತ್ರನಾಗಿ ಪ್ರೀತಿಪಾತ್ರನಾಗುವನು (ರಕ್ತವರ್ಣ). 940-942

55 a/1

ಮಣಿಕರ್ಣಿಕಾಧ್ಯಾನ, ಕಾಶೀಖಂಡದಲ್ಲಿ

ನಾಲ್ಕುಭುಜಗಳುಳ್ಳ, ವಿಶಾಲವಾದ ಕಣ್ಣುಗಳುಳ್ಳ, ಹೊಳೆಯುವ ಹಣೆಗಣ್ಣುಳ್ಳವಳು, ಪಶ್ಚಿಮದಿಕ್ಕಿಗೆ ಮುಖವನ್ನು ಮಾಡಿರುವವಳು ಕೈಗಳನ್ನು ಅಂಜಲಿ ಮುದ್ರೆಯಲ್ಲಿರಿಸಿಕೊಂಡವಳು, ಬಲಗೈಯಲ್ಲಿ ಕನ್ನೈದಿಲೆಯ ಮಾಲೆಯನ್ನು ಧರಿಸಿದ, ವರದಾನಕ್ಕಾಗಿ ಎತ್ತಿಕೊಂಡ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಮಂಗಳಕರವಾದ ಮಾದಳದ ಹಣ್ಣನ್ನು ಧರಿಸಿದ, ನಿತ್ಯ ಕುಮಾರ(ಕೌಮಾರ) ರೂಪವನ್ನುಳ್ಳ, ನಿತ್ಯದ್ವಾದಶ(ಹನ್ನೆರಡು) ವರ್ಷದ, ಶುದ್ಧವಾದ ಸ್ಫಟಿಕಕಾಂತಿಯುಳ್ಳ, ಅಚ್ಚಕಪ್ಪಾದ ನುಣುಪಾದ ತಲೆಗೂದಲಿರುವ, ಪ್ರವಾಳ ಮತ್ತು ಮಾಣಿಕ್ಯವನ್ನು ಸೋಲಿಸುವಂಥ ಸುಂದರವಾದ ತುಟಿಗಳಿರುವ, ಅರಳಿದ ಕೇತಕ ಪುಷ್ಪದಿಂದ ಹೊಳೆಯುವ ಶಿರೋಭಾಗದ ಕೂದಲುಗಳುಳ್ಳ, ಸಮಗ್ರ ಅಂಗಗಳಲ್ಲಿ ಮುತ್ತಿನ ಆಭರಣಗಳುಳ್ಳ, ಚಂದ್ರಕಾಂತದಂತಿರುವ ಅಥವಾ ಚಂದ್ರನಂತೆ ಸುಂದರವಾದ ವಸ್ತ್ರಗಳಿಂದ ಆವೃತಳಾದ, ಸೌಂದರ್ಯದಿಂದ ಕೂಡಿದ ತಾವರೆಗಳ ಮಾಲೆಯನ್ನು ವಕ್ಷಃಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಧರಿಸಿರುವ, ಮಣಿಕರ್ಣಿಕಾದೇವಿಯನ್ನು ಮೋಕ್ಷಾರ್ಥಿಗಳು ನಿರಂತರವಾಗಿ ಧ್ಯಾನಿಸಬೇಕು. ಶ್ರೀಮತೀ ಮಣಿಕರ್ಣಿಕೆಯು ಮೋಕ್ಷಲಕ್ಷ್ಮಿಯ ವಾಸಸ್ಥಾನವಾಗಿರುವಳು. (ಶುಭ್ರವರ್ಣ).

943-948

55 a/2

ದೇವಿಯ ಕೈಯಲ್ಲಿರುವ ಗಿಳಿಯ ರೆಕ್ಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಉದ್ಭವಿಸುವ ಪಂಚಾಕ್ಷರಿಯ ಪ್ರಭೇದ, ಸ್ಕಾಂದಪುರಾಣ, ಪರಾಶರಸಂಹಿತೆ ಮತ್ತು ಚಿದಂಬರರಹಸ್ಯದಲ್ಲಿ

ಶ್ರೀಚಾಮುಂಡೇಶ್ವರಿಗೆ ನಮನಗಳು, ನಕಾರ ಅಕ್ಷರವು ಈಶಾನದೇವತಾತ್ಮಕ. ಕೋಟಿ ವಿದ್ಯುತ್ಪ್ರಭೆಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಭೆಯುಳ್ಳದ್ದು. ಹಸಿರು ಬಣ್ಣದಿಂದ ಕೂಡಿ, 'ಹಂಸ' ಎಂಬ ನಾಮಧೇಯದಿಂದ ಆಕಾಶರೂಪವನ್ನು ಪಡೆದಿರುತ್ತದೆ. 'ಮ'ಕಾರ ಎಂಬ ಅಕ್ಷರವು ಸ್ಫಟಿಕದ ಆಕೃತಿಯುಳ್ಳದ್ದು. ಕೋಟಿ ಚಂದ್ರಪ್ರಭೆಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಭಾಯುತವಾದುದು. 'ತತ್ಪುರುಷ' ಎಂಬ ನಾಮಧೇಯದಿಂದ ಧವಲರೂಪವಾದ ಈ ಅಕ್ಷರವು ವಾಯುವಿನ ಅಂಶವನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ. 'ಶಿ' ಎಂಬ ಅಕ್ಷರವು ಶ್ಯಾಮಲವರ್ಣದಿಂದ ಕೂಡಿದೆ. ಕಾರ್ಮೋಡದ ಪ್ರಭೆಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಭೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಅಘೋರಮಂತ್ರ ಸಂಜ್ಞೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದ ಶಿಕಾರವು ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿಯೂ ಅಗ್ನ್ಯಂಶವಾಗಿದೆ. 'ವಾ' ಎಂಬ ಅಕ್ಷರವು ವಾಮದೇವಾತ್ಮಕ. ಕೋಟಿಸೂರ್ಯರ ತೇಜಸ್ಸಿಗಿಂತ ಮಿಗಿಲಾದ ತೇಜಃಪೂರ್ಣ. ಈ ವಾಕಾರವು ಉದಕಾಂಶ (ಜಲಾಂಶ)ವಾಗಿದ್ದು, ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿಯೂ ರಕ್ತವರ್ಣವಾಗಿರುವುದು. 'ಯ' ಎಂಬ ಅಕ್ಷರವು ಗೋತ್ರಾಂಶ (ಭೂಮಿ) ಮರಕತ(ಹಸಿರು) ಮಣಿಯ ಪ್ರಭೆಗಿಂತ ಮಿಗಿಲಾದ ಪ್ರಭೆಯುಳ್ಳದ್ದಾಗಿದೆ. ಮಹಾನೀಲದ ಪ್ರಭೆಗಿಂತ ಅತಿಶಯಿತವಾದ ಪ್ರಭೆಯುಳ್ಳ ಸದ್ಯೋಜಾತಾತ್ಮಕವಾದ ಶ್ರೇಷ್ಠತಮವಾದ ಐದು ವರ್ಣ(ಅಕ್ಷರ)ಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ, ಐದು

राष्ट्रिय संस्कृत संस्थान जयपुर परिसर, जयपुर पुस्तकालय
1647

ವರ್ಣಗಳಿಂದ ಹೊಳೆಯುವ ಪಂಚಬ್ರಹ್ಮರ ಉತ್ಪತ್ತಿಗೆ ಕಾರಣವಾದ ಈ ಪಂಚಾಕ್ಷರಿಯು ಪರಮಾನಂದ ನೀಡಬಲ್ಲ ತಾಂಡವದಂತಿದೆ. 949-954

ಶುಕಲಕ್ಷಣ ಶ್ಲೋಕ

ಬಾಣ, ಅಬ್ಧಿ, ಅಗ್ನಿ, ಕರ, ಇಂದು (ಕ್ರಮವಾಗಿ 5 4 3 2 1) ಈ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಕೋಷ್ಟಕಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಗಿಳಿಯ ರೆಕ್ಕೆಯಲ್ಲಿ ಮೊದಲ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಮುಖಾಕ್ಷರ (ನ)ದ ಕೆಳಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದೊಂದು ಸಂಖ್ಯೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಬೇಕು. ಮುಂಭಾಗಕ್ಕೆ ಪಸರಿಸಿದ ರೆಕ್ಕೆಗಳ ಕೋಷ್ಟಕದಲ್ಲಿ ತಳದಲ್ಲಿರುವ ಸಂಖ್ಯೆಗಳಿಗೆ ಉಚಿತವಾಗಿರುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಐದು, ನಾಲ್ಕು ಮೂರು ವರ್ಣಗಳಿಂದ ಗುಣಿಸಿದ ಸಂಖ್ಯೆಯಿರಬೇಕು. 955-956

(ಮುಂದಿನ ಶ್ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಮಂತ್ರೋದ್ಧಾರಕ್ರಮವನ್ನೂ ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಅದರ ಅರ್ಥ ಅಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಅನುವಾದಿಸಿಲ್ಲ).

ಶ್ರೀದೇವಿಯು ಹೇಳಿದಳು

ದೇವದೇವನೆ, ಮಹಾದೇವನೆ, ಸಚ್ಚಿದಾನಂದವಿಗ್ರಹನೆ, ಪಂಚಕೃತ್ಯನಿರತನೇ, ಪರಮೇಶ್ವರನೆ, ಪರಮಾನಂದ ದಾಯಕನೆ, ರಹಸ್ಯಗಳಿಗೂ ರಹಸ್ಯವಾಗಿರುವ ನಮ್ಮ ಸಮಸ್ತಪಂಚಾಕ್ಷರಮಂತ್ರವನ್ನು, ಪೃಥಕ್ಕಾಗಿರುವ ಲೋಕ ಸಂರಕ್ಷಣಾರ್ಥವಾಗಿ, ಸನಾತನವಾದ ಈವರೆಗೆ ಬೇರೆ ಯಾರೊಬ್ಬರಿಗೂ ಹೇಳದ ಮಂತ್ರವನ್ನು ನನಗೆ ಸಮಗ್ರವಾಗಿ ಹೇಳು. 957-959

ಶ್ರೀ ಈಶ್ವರನು ನುಡಿದನು. ಎಲೈ ಸುಂದರಿಯೆ, ಪ್ರಾಣಕಾಂತೆಯೆ, ದೇವಿಯೆ, ನನ್ನ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸುವ ಶಕ್ತಿಯುಳ್ಳ ಮಹಾಪಂಚಾಕ್ಷರಮಂತ್ರವನ್ನು ಕೇಳು. ಇದು ರಹಸ್ಯಗಳ ರಹಸ್ಯವಾಗಿದ್ದು ವಿಷ್ಣುಮೊದಲಾದವರಿಗೆ ಅಗೋಚರವಾದುದು. ನಿನ್ನ ಮೇಲಿನ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಮಂತ್ರಪ್ರಸ್ತಾರ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಇದನ್ನು ನಿನಗೆ ಹೇಳುವೆನು. ಹೇ ಮಹಾದೇವಿ, ಈ ಮಂತ್ರಯೋಗವನ್ನು ಗಮನವಿಟ್ಟು ಕೇಳು. ನಾನು ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಪಂಚಾಕ್ಷರಸ್ವರೂಪ. ನೀನು ಪಂಚ ದಶಾಕ್ಷರಿ (ಹದಿನೈದು) ನೀನು ನನ್ನ ಕೋಪದ ಕಾರಣದಿಂದ ಗಿಳಿಯ ರೂಪವನ್ನು ಆಶ್ರಯಿಸಿದೆ. ಪಂಚಾಕ್ಷರಿಪ್ರಭೇದಗಳು ಒಟ್ಟಿಗೆ ನೂರಇಪ್ಪತ್ತು. ದೇವಿಯ ಕರದಲ್ಲಿರುವ ಶುಕ(ಗಿಳಿ)ವು ತಿಳಿಸಿದ ಈ ಪ್ರಸ್ತಾರಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಮಾಡಿ ಹೇಳುವೆನು. ಬ್ರಹ್ಮಾ, ವಿಷ್ಣು, ಇಂದ್ರ, ಋಷಿ ಮೊದಲಾದವರು ನನ್ನ ದರ್ಶನಕ್ಕಾಗಿ ಬಂದರು. ಅವರು ನನ್ನನ್ನು ಒಮ್ಮೆ ನೋಡಿದ ಮಾತ್ರದಿಂದ ನನ್ನ ರೂಪವನ್ನು ಪಡೆದರು. ಆದರೆ ಆ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಜಟೆ, ಬಾಲಚಂದ್ರ, ಹಣೆಯ ಮಧ್ಯದ ಕಣ್ಣು, ವಾಮಭಾಗದ ಸ್ತ್ರೀರೂಪ ಇಲ್ಲದೇ ಬರಿಯ ಮೂರ್ತಿಗಳು. ಎಲೈ ಪರಮೇಶ್ವರಿ, ನನ್ನ ವಾಕ್ಯ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲದುದು, ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಅಸಂದಿಗ್ಧ. 960-966

ದೇವಿಯ ಕೈಯಲ್ಲಿರುವ ಗಿಳಿಯ ರೆಕ್ಕೆಯಿಂದ ಹುಟ್ಟಿದ ಪಂಚಾಕ್ಷರೀ ಪ್ರಸ್ತಾವ ಕ್ರಮದಿಂದ ಶಿವಶಕ್ತ್ಯಾತ್ಮಕವಾದ ೧೨೦ ಸಂಖ್ಯೆಯ ನಾಮರೂಪಗಳ ವಿಸ್ತರ. ೧೨೦ ನಾಮಗಳ ಪ್ರಸ್ತಾರಕ್ರಮ. (ಈ ಹೆಸರು(೧೨೦) ಗಳಿಗೆ ಅನುವಾದವಿಲ್ಲ).

೧೨೦ ನಾಮಗಳ ಪ್ರಸ್ತಾರ ಕ್ರಮ

೧ ಕೀರಾಂಗವರ್ಣಾಯೈ ನಮಃ । ನಮಃಶಿವಾಯ। ೨ ರೂಪಗರ್ವಿಣ್ಯೈ ನಮಃ । ಮಃನಶಿವಾಯ । ೩ ಗುರುಪೂರ್ವಿಣ್ಯೈ ನಮಃ। ಶಿಮಃ ನವಾಯ । ೪ ವೀರಲೋಕೇಶ್ಯೈ ನಮಃ । ವಾಮಃ ಶಿನಯ । ೫ ಮೇರುಗರ್ಭಾಢ್ಯಾಯೈ ನಮಃ । ಯಮಃ ಶಿವಾನ। ೬ ಕುಲಸ್ತ್ರೀವಶಾಯ್ಯೈ ನಮಃ । ನ ಶಿಮಃ ವಾಯ । ೭ ಫಲಾಢ್ಯವಾಣ್ಯೈ ನಮಃ । ಮಃ ಶಿನವಾಯ । ೮ ಲೋಕಪ್ರವಣಾಯ್ಯೈ ನಮಃ । ಶಿನಮಃ ವಾಯ । ೯ ಭರ್ಗರೂಪಿಣ್ಯೈ ನಮಃ । ವಾಶಿಮಃ ನಯ । ೧೦ ಶೌಂಡಾರಭಟ್ಯೈ ನಮಃ । ಯಶಿಮಃ ವಾನ । ೧೧ ಕವಿಗೋಷ್ಠೀಶ್ಯೈ ನಮಃ । ನವಾಶಿಮಃ ಯ । ೧೨ ರವಿಶ್ಲಾಘ್ಯಾಂಶವೇ ನಮಃ । ಮಃವಾಶಿನಯ । ೧೩ ಲಾವಣ್ಯರಾಶ್ಯೈ ನಮಃ । ಶಿವಾನಮಃ ಯ । ೧೪ ಭವ್ಯಗರಿಮಾಯೈ ನಮಃ । ವಾನಶಿಮಃ ಯ । ೧೫ ಶುಭಾಂಗರೂಪಾಯೈ ನಮ ಃ । ಯವಾಶಿಮಃನ । ೧೬ ಕಲಶೇಶ್ವರ್ಯೈ ನಮಃ। ನಯ ಶಿವಾಮಃ । ೧೭ ಹ್ರೀಮೂಲವಿದ್ಯಾಯೈ ನಮಃ । ಮಃ ಯಶಿವಾನ । ೧೮ ಗ್ಲೌಶಾಕಂಭರ್ಯೈ ನಮಃ । ಶಿಯನವಾಮಃ। ೧೯ ವಾಙ್ಮೂಲಪೀಠಾಯೈ ನಮಃ । ವಾಯಶಿ ನಮಃ । ೨೦ ಮಾಯಾಲವಿತ್ರ್ಯೈ ನಮಃ । ಯನ ಶಿವಾಮಃ । ೨೧ ಕೈರವಶ್ಲಕ್ಷ್ಣಾಯೈ ನಮಃ । ನಮಃ ವಾಶಿಯ । ೨೨ ಶ್ರೇಯೋವರ್ಗಿಣ್ಯೈ ನಮಃ । ಮಃ ನಶಿವಾಯ । ೨೩ ಗೋತ್ರಭೂಶ್ಯಾಮಾಯೈ ನಮಃ । ಶಿಮಃ ವಾನಯ । ೨೪ ವರೇಣ್ಯಗುಣಾಯೈ ನಮಃ । ವಾಮಃ ನಶಿಯ। ೨೫ ಮುಖವಲ್ಲೂಢ್ಯಾಯೈ ನಮಃ । ಯಮಃವಾಶಿನ । ೨೬ ಕಾಲವಾರಿಣ್ಯೈ ನಮಃ । ನ ಶಿವಾಮಃ ಯ । ೨೭ ರಾಗಭೃತ್ಕಾಮಾಯೈನಮಃ । ಮಃ ಶಿವಾನಯ । ೨೮ ಶ್ಲಾಘ್ಯವಜ್ರಿಣ್ಯೈ ನಮಃ । ಶಿನವಾಮಃ ಯ । ೨೯ ಭರ್ಗ ಯುಕ್ಪ್ರಾಣಾಯೈ ನಮ ಃ । ವಾ ಶಿನಮಃ ಯ । ೩೦ ಮೂಲಭದ್ರಯುಜೇ ನಮಃ । ಯ ಶಿವಾಮಃ ನ । ೩೧ ಕವೀಂದ್ರಲಕ್ಷ್ಮ್ಯೈನಮಃ । ನವಾಮಶಿ ಯಃ । ೩೨ ಪ್ರೌಢಾಭ್ಯುದ್ಗಮಾಯೈ ನಮಃ । ಮಃವಾನಶಿಯ । ೩೩ ಗಂಭೀರಯಶಸೇ ನಮಃ । ಶಿವಾಮಃ ನಯ । ೩೪ ಭಾಗ್ಯಪ್ರೋಲ್ಲಸಣಾಯೈ ನಮಃ । ವಾನಮಃ ಶಿಯ । ೩೫ ಶಂಭುರಾಗಾಢ್ಯಾಯೈ ನಮಃ । ಯವಾಮಃ ಶಿನ । ೩೬ ಕಾಮವಲ್ಲ್ಯರ್ಯೈ ನಮಃ । ನಯ ವಾ ಶಿಮ ೩೭ ರಾಮಾಭಿಗೇಯಾಯೈ ನಮಃ । ಮಃ ಯ ವಾಶಿನ । ೩೮ ಗುಣೌಘಪರಾಯೈ ನಮಃ । ಶಿಯವಾ ನಮಃ । ೩೯ ವಶಕುಬೇರಾಯೈ ನಮಃ । ವಾಯನ ಶಿಮಃ । ೪೦ ಮಾಯಾವಾಗುರಾಯೈ ನಮಃ । ಯನವಾ ಶಿಮಃ । ೪೧ ಪರಮೋದ್ವೇಗಾಯೈ ನಮಃ । ನಮಃ ಯ ವಾಶಿ । ೪೨ ಪ್ರಿಯಶಂಭುಗಿರೇ ನಮಃ । ಮಃ ನಯ ವಾಶಿ ೪೩ ಗಿರೀಶಭಾರ್ಯಾಯೈ ನಮ ಃ । ಶಿಮಃಯವಾನ । ೪೪ ವಿಕ್ರಮಕಲಾಯೈ ನಮಃ । ವಾಮಃ ಯನಶಿ । ೪೫ ಮಿತ್ರೈಕವರ್ಗಾಯೈ ನಮಃ । ಯಮಃ ನವಾಶಿ । ೪೬ ಕಾಲಶರ್ವರ್ಯೈ ನಮಃ । ನಶಿಯವಾಮಃ । ೪೭ ತ್ರಿಗುಣಾವಾಪ್ಯಾಯೈ ನಮಃ । ಮಃ ಶಿವಾಯನ । ೪೮ ಕ್ಲೀಂ ಕಾಮೇಶ್ವರ್ಯೈ ನಮಃ । ಶಿನಯವಾಮಃ । ೪೯ ವಾಗೀಶಾಪರಾಯೈ ನಮಃ । ವಾಶಿಯ ನಮಃ । ೫೦ ಮಲ್ಲಿಕೇಶ್ವರ್ಯೈ ನಮಃ । ಯ ಶಿನ ವಾಮಃ । ೫೧ ಪಟ್ವಾತ್ಮಖೇಲಾಯೈ ನಮಃ । ನವಾ ಯ ಮಃ ಶಿ । ೫೨ ಶ್ರೀ ವಿಷ್ಣುಕಲಾಯೈ ನಮಃ । ಮಃ ವಾಯನಶಿ । ೫೩ ಗೀರ್ವಾಣಾಪ್ರಾಢ್ಯಾಯೈ ನಮಃ । ಶಿವಾಯ ಮಃನ । ೫೪ ಭಾಗ್ಯಶೃಂಖಲಾಯೈ ನಮಃ । ವಾನಯಮಃ ಶಿ । ೫೫ ಶುಭಾಂಕಫಾಲಾಯೈ ನಮಃ । ಯವಾ ನಮಃ ಶಿ । ೫೬ ಕೋಶಪ್ರೌಢಿಗಾಯೈ ನಮಃ । ನಯಮಃ ವಾಶಿ । ೫೭ ಭ್ರೂಮಾನ್ಯಭರ್ಗಾಯೈ ನಮಃ । ಮಃ ಯನವಾಶಿ । ೫೮ ಡಾಮರೋದ್ಭಟಾಯೈ ನಮಃ । ಶಿಯಮಃ ವಾನ । ೫೯ ವಿಷ್ಣುಶ್ರೀಪಾಲಾಯೈ ನಮಃ । ವಾಯಮಃ ನಶಿ । ೬೦ ಮುಕುರೋಜ್ಜ್ವಲಾಯೈ ನಮಃ । ಯನಮಃ ವಾಶಿ ॥ ೬೧ ಯಂತ್ರಾಗಮಭುವೇ ನಮಃ । ನಮಃಶಿಯವಾ । ೬೨ ಶ್ರೀ ಕಲಾರ್ಣವಾಯೈ ನಮಃ । ಮಃನಶಿಯವಾ । ೬೩ ಲೋಢ್ರೋಪಮಾಭಾಯೈ ನಮಃ । ಶಿಮಃ ನಯವಾ । ೬೪ ದ್ವಿಫಲಾತ್ಮಿಕಾಯೈ ನಮಃ । ವಾಮಃ ಶಿಯನ । ೬೫ ಶತ್ರುಲಯಭಾಜೇ ನಮಃ । ಯಮಃ ಶಿನವಾ । ೬೬ ಕುಲಾದ್ರೀಶಭುವೆ ನಮಃ । ನ ಶಿಮಃ ಯವಾ । ೬೭ ಖಡ್ಗಪಾಶಭೃತೇ ನಮಃ । ಮಃ ಶಿನಯ ವಾ । ೬೮ ಲೋಕಶ್ರಮಭಿದೇ ನಮಃ । ಶಿನಮಃ ಯವಾ । ೬೯ ಭರ್ಗಪ್ರಶಂಸ್ಯಾಯೈ ನಮಃ । ವಾಶಿಮಃಯನ ।

೭೦ ಶೀಲೋಚ್ಛ್ರಾಯಭೃತೇ ನಮಃ । ಯ ಶಿಮಃ ನವಾ । ೭೧ ಪರ್ವಗ್ಲೌಮುಖ್ಯೈ ನಮಃ । ನವಾ ಶಿಯಮಃ । ೭೨ ಪ್ರೌಢಲಕ್ಷ್ಮ್ಯಯುಜೇ ನಮಃ । ಮಃ ವಾಶಿಯನ । ೭೩ ಗೂಢಕೌಮಾರಾಯ್ಯೈ ನಮಃ । ಶಿವಾನಯಮಃ । ೭೪ ಗೀರ್ಯೋಡಾಮರಾಯ್ಯೈ ನಮಃ । ವಾ ನಶಿಯಮಃ । ೭೫ ಶಂಭುಗೇಯಾಂಘ್ರ್ಯೈ ನಮಃ । ಯವಾಶಿ ನಮಃ । ೭೬ ಕುಶಲಪ್ರಭಾಯ್ಯೈ ನಮಃ । ನಯಶಿಮಃ ವಾ । ೭೭ ಪ್ರೇಮಾಲಾಪಭೃತೇ ನಮಃ । ಮಃ ಯಶಿನವಾ । ೭೮ ಗಣ್ಯೈಕಾಗ್ರಭುವೇ ನಮಃ । ಶಿಯನಮಃ ವಾ । ೭೯ ವಶಗೇಂದ್ರಾರ್ಯಾರ್ಯಾಯ್ಯೈ ನಮಃ । ವಾಯಶಿಮಃ ನ । ೮೦ ಮುಖ್ಯಗೌರವಾಯ್ಯೈ ನಮಃ। ಯನಶಿಮಃ ವಾ । ೮೧ ಪಾತ್ರವಶಗಾಯ್ಯೈ ನಮಃ । ನಮಃ ವಾಯಶಿ । ೮೨ ಸ್ಫೂರ್ತ್ಯಾರ್ ವಿಮಲಾಯ್ಯೈ ನಮಃ । ಮಃ ನವಾಯಶಿ । ೮೩ ಲೇಖೌಘಮಾನ್ಯಾಯ್ಯೈ ನಮಃ । ಶಿಮಃ ವಾಯನ । ೮೪ ಭಾರತ್ಯಾತ್ಮಾಂಘ್ರ್ಯೈ ನಮಃ । ವಾಮಃ ನಯಶಿ । ೮೫ ಶಕ್ರಭಯಲುಪೇ ನಮಃ । ಯಮಃ ವಾನಶಿ । ೮೬ ಯಾಗಘಸ್ಮರಾಯ್ಯೈ ನಮಃ । ನ ಶಿವಾಯಮಃ । ೮೭ ರಾಗವಿಶಿಷ್ಟಾಯ್ಯೈ ನಮಃ । ಮಃ ಶಿವಾಯನ । ೮೮ ಲಕ್ಷ್ಯಾಭಿಮುಖ್ಯೈ ನಮಃ । ಶಿನವಾಯಮಃ । ೮೯ ಭರ್ಗ್ಯೈಕಮಿತ್ರಾಯ್ಯೈ ನಮಃ । ವಾ ಶಿನಯಮಃ । ೯೦ ಶೂಲಭೃತ್ಕರಾಯ್ಯೈ ನಮಃ । ಯ ಶಿವಾನಮಃ । ೯೧ ಪವಿತ್ರಶೀಲಾಯ್ಯೈ ನಮಃ । ನವಾಮಃಯ ಶಿ । ೯೨ ಪ್ರೌಢಕರ್ಮಾರ್ಗಾಯ್ಯೈ ನಮಃ । ಮಃ ವಾನಯಶಿ । ೯೩ ಬಾಢೋಗ್ರಶೌರ್ಯಾರ್ಯಾಯ್ಯೈ ನಮಃ । ಶಿವಾಮಃ ಯನ । ೯೪ ಭಯಭ್ರಮಲುಪೇ ನಮಃ । ವಾನಮಃ ಯಶಿ । ೯೫ ಶುಭರೂಪಾಂಗ್ಯೈ ನಮಃ । ಯವಾಮಃ ನಶಿ । ೯೬ ಕರ್ಮೌಘಫಲಾಯ್ಯೈ ನಮಃ । ನಯವಾಮಃ ಶಿ । ೯೭ ಪ್ರಣವಕಲಾಯ್ಯೈ ನಮಃ । ಮಃ ಯವಾನಶಿ । ೯೮ ಗುಣಭೂಕ್ರಿಯಾಯ್ಯೈ ನಮಃ । ಶಿಯವಾಮಃ ನ । ೯೯ ವಿಷ್ಣುಪೀಠಗಾಯ್ಯೈ ನಮಃ । ವಾಯನಮಃ ಶಿ । ೧೦೦ ಶಿಷ್ಟೌಘರಾಗಾಯ್ಯೈ ನಮಃ । ಯನವಾಮಃ ಶಿ । ೧೦೧ ಕರುಣಾಲೀಢಾಯ್ಯೈ ನಮಃ । ನಮಃ ಯಶಿವಾ । ೧೦೨ ರಿಪುಮೂಲಭಿದೇ ನಮಃ । ಮಃ ನಯಶಿವಾ । ೧೦೩ ಗಿರೀಶಾಂಕಭಾಜೇ ನಮಃ । ಶಿಮಃ ಯನವಾ । ೧೦೪ ವಕ್ತ್ರಮಾಲಿಕಾಯ್ಯೈ ನಮಃ । ವಾಮಃ ಯಶಿನ । ೧೦೫ ಮೈರೇಯಲೋಭಾಯ್ಯೈ ನಮಃ। ಯಮಃ ನಶಿವಾ । ೧೦೬ ಪಲಾಶಪ್ರಭಾಯ್ಯೈ ನಮಃ । ನಶಿಯಮಃ ವಾ । ೧೦೭ ರಾಗಾಂಶುಕಭೃತೇ ನಮಃ । ಮಃ ಶಿಯನವಾ । ೧೦೮ ಲಕ್ಷ್ಯಾಂಶಪ್ರಭವೇ ನಮಃ । ಶಿನಯಮಃ ವಾ । ೧೦೯ ಭೃಂಗಿಶರಣ್ಯಾಯ್ಯೈ ನಮಃ । ವಾಶಿಯಮಃ ನ । ೧೧೦ ಶೌಂಡೀರ್ಯಾಗ್ರ್ಯಭುವೇ ನಮ ಃ । ಯಶಿನಮಃ ವಾ । ೧೧೧ ಪಕ್ವಶೃಂಗಾರಾಯ್ಯೈ ನಮಃ । ನವಾಯ ಶಿಮಃ । ೧೧೨ ದ್ರವಿಣಾಲಯಾಯ್ಯೈ ನಮಃ । ಮಃ ವಾಯಶಿನ । ೧೧೩ ಗೀರ್ವಶೀಕರ್ಯ್ಯೈ ನಮಃ । ಶಿವಾಯ ನಮಃ । ೧೧೪ ವೀರ್ಯಾಂಶಗುರವೇ ನಮಃ । ವಾನಯ ಶಿಮಃ । ೧೧೫ ಶಿವೇಷ್ಟಗೋಪ್ತ್ರ್ಯೈನಮಃ । ಯವಾನ ಶಿಮಃ । ೧೧೬ ಪದ್ಮಫಲಭೃತೇ ನಮಃ । ನಯಮಃಶಿವಾ । ೧೧೭ ಪ್ರಣಯಗಾಢಾಯ್ಯೈ ನಮಃ । ಮಃ ಯನಶಿವಾ । ೧೧೮ ಗುಣರೂಪಭಾಜೇ ನಮಃ । ಶಿಯಮಃ ನವಾ । ೧೧೯ ವೀಣಾಪ್ರಾಗಲ್ಭ್ಯಾಯ್ಯೈ ನಮಃ । ವಾಯಮಃ ಶಿನ । ೧೨೦ ಶಿಷ್ಯರಾಗಭಾಜೇ ನಮಃ । ಯನಮಃ ಶಿವಾ ॥

56 b/1

ಚಂಡಘಾತುಕಳಾದ ಜ್ವಲಜ್ಜಿಹ್ವೆಯ ಧ್ಯಾನ. ದೇವಿಪುರಾಣದಲ್ಲಿ, ಅಖಂಡ ಕಾವೇರಿಮಾಹಾತ್ಮ್ಯದಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಸ್ಥಳಪುರಾಣದಲ್ಲಿ

ಒಂದು ಮುಖ, ಮೂರು ಕಣ್ಣು ನಾಲ್ಕು ಭುಜಗಳಿಂದ ಕೂಡಿ ತನ್ನ ಬಲಕೈಗಳಲ್ಲಿ ಶೂಲ, ಖಡ್ಗಗಳನ್ನು ಎಡಗೈಗಳಲ್ಲಿ ಡಮರುಗ ಮತ್ತು ಕಪಾಲವನ್ನೂ ಧರಿಸಿದ್ದು, ಎಡಕಾಲನ್ನು ಮಡಿಸಿಕೊಂಡು ಬಲಕಾಲನ್ನು ಲಂಬವಾಗಿ(ಉದ್ದಕ್ಕೆ ಇಳಿಬಿಟ್ಟು) ಇರಿಸಿ ಸಮಸ್ತ ಅಂಗಗಳ ಶೋಭೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು ಸರ್ಪಕಂಚುಕ (ವ್ಯಾಲಕಂಚುಕ, ಸರ್ಪಗಳ ರವಿಕೆ?)ವನ್ನು ಧರಿಸಿದ, ರುಂಡಮಾಲೆಯನ್ನು ತೊಟ್ಟು ಮೇಲ್ಮುಖವಾದ ತಲೆಗೂದಲುಳ್ಳ ಜಟಾಧರೆಯಾದ, ಕಾಲಬುಡದಲ್ಲಿ ಹುಲಿಯು ಕುಳಿತಿರುವ, ಚಂಡರಾಕ್ಷಸನ ವಧೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದ ಚಂಡಘಾತಿನಿಯನ್ನು ಧ್ಯಾನಮಾಡಬೇಕು. (ಔಚಿತ್ಯದ ಪ್ರಕಾರ ರಕ್ತವರ್ಣ). ಇದು 'ಉತ್ತನಹಳ್ಳಿ' ಗ್ರಾಮದೇವತೆಯ (ಮೈಸೂರು ಗ್ರಾಮ ದೇವತೆ) ಧ್ಯಾನ. 967-968

57 a

ದೇವಿಯ ಕೈಯಲ್ಲಿರುವ ಶುಕದ ಪಕ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಉದ್ಭವವಾಗಿರುವ ಶಿವಪಂಚಾಕ್ಷರೀಪ್ರಸ್ತಾರಪ್ರಭೇದ.*

ಸ್ಕಾಂದ ಪರಾಶರಸಂಹಿತೆ ಮತ್ತು ಚಿದಂಬರರಹಸ್ಯದಲ್ಲಿ:- ಪೂರ್ವಪೀಠಿಕಾಶ್ಲೋಕ

ಉತ್ತರ ಪೀಠಿಕೆ

ಇವು ಶಿವಪಂಚಾಕ್ಷರಿ ಮಂತ್ರದ ಪ್ರಸ್ತಾರದಿಂದ ಸಿದ್ಧವಾಗಿರುವ, ಪೂರ್ಣಾಂಕಮಿತಿಯಿರುವ, ಸಕಲ ಇಷ್ಟಗಳನ್ನು ನೀಡುವ ಶುಭವಾದ ಮಂತ್ರಗಳು. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹಿಂದಿನ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ಉದಾಹರಿಸುವರು. ಪೂರ್ವಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷಗಳಿಂದ ಸುಂದರವಾಗಿರುವ ಕೈಲಾಸಪರ್ವತದ ಶಿಖರದಲ್ಲಿ, ಪಾರ್ವತಿಯ ಹೃದಯಕಮಲದ ಸಮಗ್ರಪ್ರೀತಿರಸದಿಂದ ತೊಯ್ದಂಥ ಶಂಕರನು ಕಥಾಪ್ರಸಂಗದ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಿಯತಮೆಯಾದ ಪಾರ್ವತಿಗೆ ಹೇಳಿದನು. 969-971

ಈಶ್ವರನು ನುಡಿದನು. ಶ್ರೀ ಸರ್ವಮಂಗಳ ಸ್ವರೂಪಿಣಿ, ದೇವಿ, ನೀನು ನನ್ನ ಪ್ರಿಯತಮೆಯಾದ ಕಾರಣದಿಂದ ನಿನ್ನ ಲೀಲಾಶುಕದ ರೆಕ್ಕೆಯೊಳಗೆ ನಾನು ಅಕ್ಷರ ಸ್ವರೂಪನಾಗಿ ಅಡಗಿಕೊಂಡಿರುವೆ.

'ಶಿವೆಯ'ರು ಎಂಬ ಹೆಸರಿನ ನಮ್ಮೀರ್ವರ ಪರಮಮಂಗಳಪಂಚಾಕ್ಷರೀ ಮಂತ್ರದ ಪ್ರಸ್ತಾರ ಕ್ರಮದಿಂದ ಉಪಲಬ್ಧವಾದ ಪೂರ್ಣಾರ್ಕ ಮಂತ್ರಗಳನ್ನು ಅಕ್ಷರಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯಿಂದ, ಬರೆದು, ಪೂಜಿಸಿ, ಆಲಸ್ಯ ರಹಿತನಾಗಿ ದಿನವೂ ಜಪಿಸಬೇಕು. ಅಂಥವನಿಗೆ ದೇವತೆಗಳಿಗೂ ಸಿಗದಂಥ ಇಷ್ಟಾರ್ಥಗಳನ್ನು ನಾನು ನೀಡುವೆನು. ಚಂದ್ರಶೇಖರನು ಈ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ನುಡಿದು ಪಾರ್ವತಿಯನ್ನು ಸಂತೋಷಪಡಿಸಿದನು. ಸ್ವಚ್ಛವಾಗಿ (ನಿಷ್ಕಪಟ, ನಿರ್ಮಲ) ಮುಗುಳ್ನಕ್ಕ ಗೌರಿಯು ಸಂತೋಷ ಗೊಂಡವಳಾಗಿ ಶಂಕರನನ್ನು ಸ್ತೋತ್ರ ಮಾಡಿದಳು. 972-975

ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಸ್ಕಾಂದಪರಾಶರಸಂಹಿತೆಯಲ್ಲಿ, ಚಿದಂಬರರಹಸ್ಯದಲ್ಲಿ, ದೇವೀಹಸ್ತಗತವಾಗಿರುವ ಶುಕಪಕ್ಷಗಳಿಂದ ಉದ್ಭವವಾದ ಶಿವಪಂಚಾಕ್ಷರೀಪ್ರಸ್ತಾವಭೇದವರ್ಣನವೆಂಬ ಏಳನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ

ಜಗದಂಬಾಚಕ್ರಶ್ಲೋಕಗಳು

ದ್ವೀಪಶ್ರೀಶೈಲೇಂದುಶಕೆ (೧೭೮೭?) ಶ್ರೀ ಕಲ್ಪದ್ರುಮ (ಅಕ್ಷಯ) ಸಂವತ್ಸರದಲ್ಲಿ, ಸಿದ್ಧಿ ಮಾಸದಲ್ಲಿ ಪೌರ್ಣಮಾಸಿಯ ಚಂದ್ರ(ಸೋಮ) ವಾರದಂದು ನಿರ್ಮಿಸಿದಂತಹ ದೇವಿಯ ಹಸ್ತದಲ್ಲಿರುವ ಗಿಳಿಯ ರೆಕ್ಕೆಯ ಪಕ್ಷಾಭ್ರದವಿಸದ್ಮಗಳಲ್ಲಿ ಶಿವ ಪಂಚಾಕ್ಷರೀ ಮಂತ್ರ ಪ್ರಸ್ತಾವದ ಅಕ್ಷರಗಳಿರುವ ಧರಣಿ ಶರ(15)ಸಂಖ್ಯೆಯ ಪ್ರಸ್ತಾರದ ಮೇಳನವನ್ನು ಮಾಡಿದಾಗ, ಪೂರ್ಣಾಂಗಮಣಿರತ್ನಾಂಕಘನಮಂಡ ಸಂಖ್ಯೆಯುಳ್ಳ ಈ ಶುಕದ ಮೈಮೇಲೆ ಹೊಳೆಯುವ ಸಾವಿರ ಸದನ(ಮನೆ)ಗಳಲ್ಲಿ ಶಿವಮಾಲಾಮಂತ್ರ ಸಾವಿರ ಅಕ್ಷರಗಳಿಂದ ಶೋಭಿಸುವ ಗೌರೀಸಂಖ್ಯೆ ಲಿಂಗದಿಂದ ಕೂಡಿದ ಪಂಚ ಪಂಚಾಯತನಗಳಲ್ಲಿ ವಿಷ್ಣು, ಬ್ರಹ್ಮಾ, ಗಜಾನನ, ಷಡಾನನ, ದಕ್ಷಿಣಾಮೂರ್ತಿ, ಭಿಕ್ಷಾಟನಮೂರ್ತಿ, ಕಂಕಾಲ, ಅಜಶಿರ ಹರ, ಅರ್ಧನಾರೀಶ್ವರ, ಹರಿಹರ, ರಾಮಕೃಷ್ಣ ನಟೇಶ್ವರ (ನಟರಾಜ), ವೀರೇಶ, ಭೈರವ, ನಾಗ, ಸೂರ್ಯ, ಚಂದ್ರ, ಶಾಸ್ತ್ರ (ಅಯ್ಯಪ್ಪನೆಂದು

---

* ಈ ಶಿವಪಂಚಾಕ್ಷರೀ ಮಂತ್ರದ ವರ್ಣಸಂಖ್ಯೆಗಳ ಮಾಲಿಕೆಯನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾರಕ್ರಮದಿಂದ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿದ ಮಂತ್ರ ಕ್ರಮಜ್ಞಾನಕ್ಕಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. (ಈ ಕೋಷ್ಟಕವನ್ನು ಮೂಲದಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿದೆ (57a) ಅಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಅಕ್ಷರಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವುದರಿಂದ ಮತ್ತೆ ಇಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಇದರಲ್ಲಿ ಕಟಪಯಾದಿ ಕ್ರಮದಿಂದ ನಾಮಗಳ ಕೆಳಗೆ ಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸಲಾಗಿದೆ. 'ಪರಾಂಗ ವರ್ಮಾ' ಎಂಬಲ್ಲಿ ಪ ಎಂದರೆ ೧, ರ ಎಂದರೆ ೨, ಗ ಎಂದರೆ ೩, ವ ಎಂದರೆ ೪, ಮ ಎಂದರೆ ೫. ಇದೇ ರೀತಿ ಉಳಿದ ನಾಮಗಳಲ್ಲೂ ಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. 57 a ಮೊದಲಾಗಿ 58 b ತನಕ ಆ ಪುಟಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ.

ಪ್ರಸಿದ್ಧ) ಮೃತ್ಯುಂಜಯ, ಮೊದಲಾದ ಇಷ್ಟಲಿಂಗಗಳಿಂದ, ಶೈವ ವೈಷ್ಣವ ದೇವತೆಗಳಿಂದ, ಮಾರ್ಕಂಡೇಯ, ಚಂಡೀಶ, ನಂದಿ, ಭೃಂಗೀಶ, ಭಾರ್ಗವ, ವೃಷ (ಶಿವನ ವಾಹನ ದೇವತೆ) ರಾವಣ, ಬಾಣಾಸುರ, ಇವರಿಂದ ಸುತ್ತುವರೆಯಲ್ಪಟ್ಟ ಮಧ್ಯಭಾಗದಲ್ಲಿ ಸರ್ಪರಾಜನಿರುವ, ಸುತ್ತಲೂ ಶಿವ ನಕ್ಷತ್ರಗಳ ಸಹಸ್ರಸಂಖ್ಯೆಯ ಮಾಲಾವರ್ಣಕದಲ್ಲಿ, ಇಷ್ಟವಾದ ಕಮಲಗ್ರಹದಲ್ಲಿ, ಅಶ್ವಧಾಟಿಯಂತೆ ಚಿತ್ರಿತವಾದುದರಲ್ಲಿ ಸಿದ್ಧರು, ಚಾರಣರು, ಗಂಧರ್ವರು, ನಾರದ ಮೊದಲಾದವರಿಂದ ವಿರಾಜಿಸುವ, ಆನೆ, ಕುದುರೆ, ಜಿಂಕೆ, ನಾಗ, ಸ್ತ್ರೀ, ಸರೋವರ, ಭೇರುಂಡ (ಪಕ್ಷಿ), ನವಿಲು, ಪಾರಿವಾಳ, ಅನಂತ (ನಾಗಭೇದ), ಮೀನು, ಕಮಲ, ಶರಭ, ವ್ಯಾಲಗಳು, ಹಂಸಗಳು ಈ ಮೊದಲಾದ ಸುಂದರ ಹಾಗೂ ಚಿತ್ರ ವಿಚಿತ್ರವಾದ ಪಕ್ಷಿ ಮತ್ತು ಮೃಗಗಳಿಂದ ಹೊಳೆದಿರುವ, ಪಕ್ಕಗಳಲ್ಲಿ ಶಿವಕ್ಷೇತ್ರದ ಪ್ರಕಾಶಮಾನವಾದ ಲಿಂಗಗಳಿಂದ ಶೋಭಿಸುವ .... ಈ ಶ್ರೀಕಂಠೇಶ್ವರದೇವ ಜಗದಂಬಾ ಮನೋಹರನಾಗಿ, ಪ್ರಾಜ್ಞರು ಶ್ಲಾಘಿಸಿದ ಈ ಚಕ್ರದಲ್ಲಿ ದೇದೀಪ್ಯಮಾನನಾಗಿರುವನು. ಶ್ರೀಕಂಠೇಶ್ವರ ದೇವರೊಂದಿಗೆ ಶ್ರೀ ಚಕ್ರರಾಜ್ಞಿಯಾದ ಜಗದಂಬಿಕೆ ಚಾಮುಂಡಾಬಿಕೆಯು ಈ ಚಕ್ರದಲ್ಲಿ ವಿರಾಜಿಸುತ್ತಿರುವಳು. ಶ್ರೀ ಚಾಮುಂಡಾದೇವಿಯ ಕೃಪಾಪಾತ್ರನಾದ ಶ್ರೀ ಚಾಮರಾಜರ ಪುತ್ರನಾದ ಕೆಂಪನಂಜಾಂಬಾಗರ್ಭಾಮೃತಸಾಗರದ ಚಂದಿರನಾದ, ನಂಜರಾಜನೆಂಬ ಹೆಸರುಳ್ಳ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣರಾಜನಿಂದ ರಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಪ್ರಪಂಚದ ಜನನೀಜನಕರಾದ ಶ್ರೀ ಪಾರ್ವತೀಪರಮೇಶ್ವರರ ಪ್ರೀತಿಗೆ ಕಾರಣವಾದ, ಸಾಧಕರಿಗೆ ಸಕಲಶ್ರೇಯೋಭಿವೃದ್ಧಿ ಕರುಣಿಸುವ, ಸಮಸ್ತಸಂಪತ್ತನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡುವ, ಪ್ರತಿದಿನವೂ ಸರ್ವಮಂಗಳಗಳನ್ನು ನೀಡುವ ಜಗದಂಬಾಚಕ್ರವು, ಭೂಮಿ, ಸೂರ್ಯ, ಚಂದ್ರ ನಕ್ಷತ್ರಗಳಿರುವವರೆಗೂ ಇರಲಿ. ಹೀಗೆ ಜಗದಂಬಾಚಕ್ರವು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಯಿತು. ಶ್ರೀಕಂಠೇಶ್ವರ ಪರವಾಗಬೇಕಾದಲ್ಲಿ ಕಪ್ಪು ಅಕ್ಷರದ ಮೇಲೆ ಕೆಂಪು ಅಕ್ಷರವನ್ನು ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡಲ್ಲಿ ವಾಚಕವಾಗುತ್ತದೆ.
976-990

ಶ್ರೀ ಪಂಚಾಕ್ಷರೀಪ್ರಸ್ತಾರಯಂತ್ರಕ್ರಮ

ಶುಭವಾಗಲಿ. ಈ ಶಿವಾತ್ಮಕವಾದ ಚಕ್ರವು ಖ ಖ ಅಂಗ(೧೨೦) ಗೃಹ(ಕೋನ)ಗಳಿಂದ ಶೋಭಿಸಿದೆ. ಪ್ರಸ್ತಾರ ಕ್ರಮ ಭೇದದಿಂದ ಅದು ಏಳು ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷಗಳಿಂದ ಅಲಂಕೃತವಾಗುತ್ತದೆ. ಶಿವನ ಪಾರ್ಶ್ವಗಳಲ್ಲಿ ಆ ವೃಕ್ಷಗಳು ಏಳು ಸಂಖ್ಯೆಯವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಒಂದರಿಂದ ಐದು ಅಂಕಗಳ ಪ್ರಸ್ತಾರದ ಮೇಲನವನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ ಒಟ್ಟು ಸಂಖ್ಯೆಯು ಶಕ್ತಿ(3), ದುರ್ಗಾ (9), ಬಲಾಲ (?), ಅಂಕ (7), ಅಂಕ (7), ವತ್ಸರ 60 ಎಂದು ಆಗಿ, ವಿಷ್ಣು, ಬ್ರಹ್ಮ, ಇಂದ್ರರಿಂದ ಸ್ತುತಿಸಲ್ಪಡುವ ಶ್ರೀಕಂಠೇಶ್ವರನು ವಿರಾಜಿಸುತ್ತಾನೆ.
991-993

ಶ್ರೀ ಶಿವಪಂಚಾಕ್ಷರೀಪ್ರಸ್ತಾರಯಂತ್ರಚಕ್ರಕ್ಕೆ ಅನುಸಾರವಾಗಿ ದೇವಿಯ ಮತ್ತು ದೇವನ (ಪಾರ್ವತೀ ಮತ್ತು ಪರಮೇಶ್ವರನ) 120 ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಬರೆಯಲಾಗಿದೆ. (ಇವನ್ನು ಓದುಗರು ಮೂಲದ 57a ಮತ್ತು 58a ಪುಟಗಳಲ್ಲಿ ನೋಡಬಹುದು. ಮೂಲದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಲಿಪಿಯಲ್ಲೇ ಕೊಟ್ಟಿರುವುದರಿಂದ ಇಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ).

59 a ನಾವು ನಿರ್ಮಿಸಿದ ಸಂಖ್ಯಾರತ್ನಕೋಶವ್ಯಾಖ್ಯಾನವಾದ ಪ್ರಭಾವಲಿಯಲ್ಲಿ ಉದಾಹರಿಸಿದ, ಮತ್ಸ್ಯಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ ಕ್ರಮದಿಂದ ೧೦೮ ಶಕ್ತಿಕ್ಷೇತ್ರ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ದೇವಿಯರ ಹೆಸರುಗಳನ್ನೂ ಬರೆಯುವೆವು

ವಿಶಾಲಾಕ್ಷಿಯಿಂದ ವಿರಾಜಿಸಿದ ಕ್ಷೇತ್ರ ವಾರಾಣಸೀ ಎಂಬುದು. ಲಿಂಗಧಾರಿಣಿಯಿಂದ ಅಲಂಕೃತವಾದ ಕ್ಷೇತ್ರ ನೈಮಿಷ ಎಂಬುದು. ಲಲಿತಾದೇವಿಯ ತೇಜಸ್ಸಿನಿಂದ ಶೋಭಿಸುವ ಕ್ಷೇತ್ರ ಪ್ರಯಾಗವೆಂಬುದು. ಕುಮುದಾದೇವಿಯ ಕಾಂತಿಯಿಂದ ಚಿತ್ತಾಕರ್ಷಕವಾದ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮಾನಸ ಎಂಬುದು. ವಿಶ್ವಕಾಯಾದೇವಿಯಿಂದ ಅಲಂಕೃತವಾದ ಕ್ಷೇತ್ರ ಅಂಬಿಕಾ ಎಂಬುದು.

ಗೋಮತೀದೇವಿಯಿಂದ ಕೂಡಿದ ಕ್ಷೇತ್ರವು ಗೋಮಂತ ಎಂಬುದು. ಕಾಮಚಾರಿಣಿದೇವಿಯಿಂದ ಅಲಂಕರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮಂದರ ಎಂಬುದು. ಮದೋತ್ಕಟಾದೇವಿಯಿಂದ ಸುಂದರವಾದಕ್ಷೇತ್ರವು ಚಿತ್ರರಥ ಎಂಬುದು. ಜಯಂತೀ ದೇವಿಯಿಂದ ಕೂಡಿದ ಕ್ಷೇತ್ರವು ಹಾಸ್ತಿನಪುರ ಎಂಬುದು. ಗೌರೀದೇವಿಯಿಂದ ರಾರಾಜಿತವಾದ ಕ್ಷೇತ್ರವು ಕನ್ಯಾಕುಬ್ಜ ಎಂಬುದು. ರಂಭಾದೇವಿಯಿಂದ ಮನೋಹರವಾದ ಕ್ಷೇತ್ರವು ಮಲಯಾದ್ರಿ ಎಂಬುದು. ಕೀರ್ತಿಮತಿದೇವಿಯಿಂದ ಪ್ರೀತಿಪಾತ್ರವಾದ ಕ್ಷೇತ್ರವು ಏಕಾಮ್ರಕ ಎಂಬುದು. ವಿಶ್ವಾದೇವಿಯಿಂದ ರಾಜಿತವಾದ ಕ್ಷೇತ್ರವು ವಿಶ್ವೇಶ್ವರ ಎಂಬುದು. ಪುರುಹೂತಾದೇವಿಯಿಂದ ಪ್ರಕಾಶಿತವಾದ ಕ್ಷೇತ್ರವು ಪುಷ್ಕರ ಎಂಬುದು. ಮಾರ್ಗಾಮಿನೀ ದೇವಿಯಿಂದ ಅಲಂಕರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಕ್ಷೇತ್ರವು ಕೇದಾರ ಎಂಬುದು. ಮಂದಾದೇವಿಯಿಂದ ಮನೋಹರವಾದ ಕ್ಷೇತ್ರವು ಹಿಮವತ್ಪೃಷ್ಠ ಎಂಬುದು.

ಭದ್ರಕರ್ಣಾದೇವಿಯಿಂದ ಅಲಂಕೃತವಾದ ಕ್ಷೇತ್ರವು ಗೋಕರ್ಣ ಎಂಬುದು. ಭವಾನಿದೇವಿಯಿಂದ ಶೋಭೆಗೊಂಡ ಕ್ಷೇತ್ರವು ಸ್ಥಾನೇಶ್ವರ ಎಂಬುದು. ಬಿಲ್ವಪತ್ರ್ಯಂಬಿಕಾದೇವಿಯಿಂದ ಕೂಡಿದ ಕ್ಷೇತ್ರವು ಬಿಲ್ವಕ ಎಂಬುದು. ಮಾಧವೀ ದೇವಿಯ ಕಾಂತಿಯಿಂದ ಸುಂದರವಾದ ಕ್ಷೇತ್ರವು ಶ್ರೀಶೈಲ ಎಂಬುದು. ಭದ್ರಾದೇವಿಯಪ್ರಭೆಗೆ ಸ್ಥಾನವಾಗಿರುವ ಕ್ಷೇತ್ರವು ಭದ್ರೇಶ್ವರ ಎಂಬುದು. ಜಯಾದೇವಿಯಿಂದ ವಿರಾಜಿತವಾದ ಕ್ಷೇತ್ರವು ವಾರಾಹಶೈಲ ಎಂಬುದು. ಕಮಲಾಂಬಾದೇವಿಯ ಕೃಪಾಭಾಜನವಾದ ಕ್ಷೇತ್ರವು ಕಮಲ ಎಂಬುದು. ರುದ್ರಾಣಿದೇವಿಯ ನಿವಾಸದಿಂದ ಸುಂದರವಾದ ಕ್ಷೇತ್ರವು ರುದ್ರಕೋಟಿ ಎಂಬುದು ಕಾಳೀದೇವಿಯ ಕಾಂತಿಯಿಂದ ಪೂರ್ಣವಾದ ಕ್ಷೇತ್ರವು ಕಾಲಂಜರ ಎಂಬುದು. ಕಪಿಲಾದೇವಿಯಿಂದ ಶೋಭಿಸುವ ಕ್ಷೇತ್ರವು ಮಹಾಲಿಂಗ ಎಂಬುದು. ಮುಕುಟೇಶ್ವರೀದೇವಿಯಿಂದ ಅಲಂಕೃತವಾದ ಕ್ಷೇತ್ರವು ಮುಕುಟ ಎಂಬುದು. ಮಹಾದೇವಿಯಿಂದ ಮನೋಹರವಾದ ಕ್ಷೇತ್ರವು ಶಾಲಗ್ರಾಮ ಎಂಬುದು. ಜ್ವಲಪ್ರಿಯಾದೇವಿಯಿಂದ ಕೂಡಿದ ಕ್ಷೇತ್ರವು ಶಿವಲಿಂಗ ಎಂಬುದು. ಕುಮಾರೀದೇವತೆಯಿಂದ ಕಾಂತಿಯುಕ್ತವಾದ ಕ್ಷೇತ್ರವು ಮಾಯಾಪುರೀ ಎಂಬುದು. ಲಲಿತಾಂಬಾದೇವಿಯಿಂದ ಶೋಭಿತವಾದ ಕ್ಷೇತ್ರವು ಸಂತಾನ ಎಂಬುದು. ಉತ್ಪಲಾಕ್ಷೀದೇವಿಯಿಂದ ಸುಭದ್ರವಾಗಿರುವಕ್ಷೇತ್ರವು ಸಹಸ್ರಾಕ್ಷ ಎಂಬುದು. ಅರುಂಧತೀದೇವಿಯಿಂದ ಶೋಭಿಸುವ ಕ್ಷೇತ್ರವು ಸತೀಮಂಡಲ ಎಂಬುದು. ಮಂಗಲಾದೇವಿಯಿಂದ ಸುಶೋಭಿತವಾದ ಕ್ಷೇತ್ರವು 'ಗಯಾ' ಎಂಬುದು. ವಿಮಲಾದೇವಿಯಿಂದ ಸುಂದರವಾಗಿರುವ ಕ್ಷೇತ್ರವು ಪುರುಷೋತ್ತಮ ಎಂಬುದು. ಅಮೋಘಾಕ್ಷೀದೇವಿಯಿಂದ ಮನೋಹರವಾದ ಕ್ಷೇತ್ರವು ವಿಪಾಶಾ ಎಂಬುದು. ಪಾಟಲಾದೇವಿಯಿಂದ ಅಲಂಕೃತವಾದ ಕ್ಷೇತ್ರವು ಪುಣ್ಯವರ್ಧನ ಎಂಬುದು. ನಾರಾಯಣೀದೇವಿಯಿಂದ ರಂಜಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಕ್ಷೇತ್ರವು ಸುಪಾರ್ಶ್ವ ಎಂಬುದು. ರುದ್ರಸುಂದರೀದೇವಿಯಿಂದ ಅಲಂಕರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಕ್ಷೇತ್ರವು ತ್ರಿಕೂಟ ಎಂಬುದು. ವಿಪುಲಾದೇವಿಯಿಂದ ಭೂಷಿತವಾದ ಕ್ಷೇತ್ರವು ವಿಪುಲ ಎಂಬುದು. ಕಲ್ಯಾಣೀದೇವಿಯ ಕರುಣಾಪಾತ್ರವಾದ ಕ್ಷೇತ್ರವು
59 b ಕಮಲಾಚಲ ಎಂಬುದು. ಕೋಟವೀದೇವಿಯಿಂದ ರಕ್ಷಿತವಾದ ಕ್ಷೇತ್ರವು ಕೋಟಿತೀರ್ಥ ಎಂಬುದು. ಸುಗಂಧಾದೇವಿಯ ಕಾಂತಿಯಿಂದ ಸುಂದರವಾದ ಕ್ಷೇತ್ರವು ಮಧುವನ ಎಂಬುದು. ತ್ರಿಸಂಧ್ಯಾ ದೇವತೆಯಿಂದ ಕೂಡಿರುವ ಕ್ಷೇತ್ರವು ಕುಬ್ಜಾಮ್ರ ಎಂಬುದು. ರತಿಪ್ರಿಯಾದೇವಿಯಿಂದ ಕೂಡಿರುವ ಕ್ಷೇತ್ರವು ಗಂಗಾದ್ವಾರ ಎಂಬುದು. ಶುಭಾನಂದಾದೇವಿಯಿಂದ ಸುಶೋಭಿತವಾದ ಕ್ಷೇತ್ರವು ಶಿವಕುಂಡ ಎಂಬುದು. ನಂದಿನೀದೇವಿಯಿಂದ ಆನಂದಪಾತ್ರವಾದ ಕ್ಷೇತ್ರವು ದೇವಿಕಾತಟ ಎಂಬುದು. ರುಕ್ಮಿಣೀದೇವಿಯಿಂದ ಸುಂದರವಾದ ಕ್ಷೇತ್ರವು ದ್ವಾರಕಾ ಎಂಬುದು. ರಾಧಾದೇವಿಯಿಂದ ವಿರಾಜಿತವಾಗಿರುವ ಕ್ಷೇತ್ರವು ವೃಂದಾವನ ಎಂಬುದು. ದೇವಕೀದೇವಿಯಿಂದ ಅಲಂಕೃತವಾದ ಕ್ಷೇತ್ರವು ಮಧುರಾ ಎಂಬುದು. ಪರಮೇಶ್ವರೀ ದೇವಿಯಿಂದ ಅಲಂಕರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಕ್ಷೇತ್ರವು ಪಾತಾಲ ಎಂಬುದು. ಸೀತಾದೇವಿಯಿಂದ ಪರಮಕಾಂತಿಯುಕ್ತವಾದ ಕ್ಷೇತ್ರವು ಚಿತ್ರಕೂಟ ಎಂಬುದು. ವಿಂಧ್ಯವಾಸಿನೀದೇವಿಯಿಂದ ಅಲಂಕೃತವಾದ ಕ್ಷೇತ್ರವು ವಿಂಧ್ಯಶೈಲ ಎಂಬುದು. ಏಕವೀರಾದೇವಿಯಿಂದ ವಿರಾಜಿತವಾಗಿರುವ ಕ್ಷೇತ್ರವು ಬ್ರಹ್ಮೇಂದು ಎಂಬುದು. ಚಂಡಿಕಾದೇವಿಯಿಂದ ಸಿಂಗರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಕ್ಷೇತ್ರವು ಹರಿಖಂಡ

ಎಂಬುದು. ರಮಣಾದೇವಿಯ ಕರುಣೆಯಿಂದ ಉಜ್ಜ್ವಲವಾದ ಕ್ಷೇತ್ರವು ರಾಮತೀರ್ಥ ಎಂಬುದು. ಮೃಗವತೀದೇವಿ
ಯಿಂದ ಉಪಚರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಕ್ಷೇತ್ರವು ಯಮುನಾ ಎಂಬುದು. ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವಿಯಿಂದ ಸುರಕ್ಷಿತವಾದಕ್ಷೇತ್ರವು ಕರವೀರ
ಎಂಬುದು. ಉಮಾದೇವಿಯ ಕರುಣೆಗೆ ಸ್ಥಾನವಾದ ಕ್ಷೇತ್ರವು ವೈನಾಯಕ ಎಂಬುದು. ಅರೋಗಾಂಬಾದೇವಿಯಿಂದ
ಶೋಭಿಸುವ ಕ್ಷೇತ್ರವು ವೈದ್ಯನಾಥ ಎಂಬುದು. ಮಹೇಶ್ವರಿದೇವಿಯು ವಾಸಮಾಡಿದ ಕ್ಷೇತ್ರವು ಮಹಾಕಾಲ ಎಂಬುದು.
ಅಭಯಾದೇವಿಯಿಂದ ಪರಿಶೋಭಿತವಾದ ಕ್ಷೇತ್ರವು ಉಷ್ಣತೀರ್ಥ ಎಂಬುದು. ಹೃತಾಘಾದೇವಿಯಿಂದ ಅಲಂಕೃತವಾದ
ಕ್ಷೇತ್ರವು ವಿಂಧ್ಯಕಂದರ ಎಂಬುದು. ಮಾಂಡಕಾಂಬಾದೇವಿಯಿಂದ ವಿರಾಜಿತವಾದ ಕ್ಷೇತ್ರವು ಮಾಂಡವ್ಯ ಎಂಬುದು.
ಸ್ವಾಹಾದೇವಿಯಿಂದ ಅತಿಶಯವಾಗಿ ಹೊಳೆಯುವ ಕ್ಷೇತ್ರವು ಮಾಹೇಶ್ವರಪುರ ಎಂಬುದು. ಪ್ರಚಂಡಾದೇವಿಯಿಂದ
ಅಲಂಕೃತವಾದ ಕ್ಷೇತ್ರವು ಸ್ಥಾಗಲಾಂಡ ಎಂಬುದು. ಚಂಡಿಕಾದೇವಿಯಿಂದ ಕೂಡಿರುವ ಉತ್ತಮ ಕ್ಷೇತ್ರವು ಅಮರಕಂಟಕ
ಎಂಬುದು. ಕಾಮುಕಾದೇವಿಯಿಂದ ಉಜ್ಜ್ವಲವಾದ ಕ್ಷೇತ್ರವು ಗಂಧಮಾದನ ಎಂಬುದು. ವರಾರೋಹಾದೇವಿಯಿಂದ
ವಿರಾಜಿತವಾದ ಕ್ಷೇತ್ರವು ಸೋಮೇಶ್ವರ ಎಂಬುದು. ಪುಷ್ಕರಾವತೀದೇವಿಯಿಂದ ಅಲಂಕರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಕ್ಷೇತ್ರವು ಪ್ರಭಾಸ
ಎಂಬುದು. ದೇವಮಾತೃದೇವಿಯಿಂದ ವಿಭೂಷಿತವಾದ ಕ್ಷೇತ್ರವು ಸರಸ್ವತಿ ಎಂಬುದು. ಪಾರಾದೇವಿಯಿಂದ ಪ್ರಕಾಶಿತ
ವಾದ ಕ್ಷೇತ್ರವು ಪಾರಾತಟ ಎಂಬುದು. ಪಿಂಗಲಾವತಿದೇವಿಯು ಆಶ್ರಯಪಡೆದ ಕ್ಷೇತ್ರವು ಪಯೋಷ್ಣಿ ಎಂಬುದು.
ಸಿಂಹಿಕಾದೇವಿಯ ಮಹಿಮೆಗೆ ಸ್ಥಾನವಾಗಿರುವ ಕ್ಷೇತ್ರವು ಕೃತಕೋಶ ಎಂಬುದು. ಶಂಕರೀದೇವಿಯಿಂದ ಅಲಂಕೃತವಾದ
ಕ್ಷೇತ್ರವು ಕಾರ್ತಿಕೇಯ ಎಂಬುದು. ಲೋಲಾದೇವಿಯು ವಾಸಿಸುವ ಕ್ಷೇತ್ರವು ಉತ್ಪಲಾವರ್ತಕ ಎಂಬುದು. ಸುಭದ್ರಾದೇವಿ
ಯಿಂದ ಪೂಜ್ಯವಾದ ಕ್ಷೇತ್ರವು ಶೋಣಸಂಗಮ ಎಂಬುದು. ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವಿಯು ರಕ್ಷಿಸಿದ ಕ್ಷೇತ್ರವು ಸಿದ್ಧಪುರ ಎಂಬುದು.
ಅನಂಗಾಂಬಾದೇವಿಯಿಂದ ಸುಂದರವಾದ ಕ್ಷೇತ್ರವು ಭರತಾಶ್ರಮ ಎಂಬುದು. ವಿಶ್ವಮುಖ್ಯಾದೇವಿಯಿಂದ ವಿಭೂಷಿತ
ವಾದ ಕ್ಷೇತ್ರವು ಜಾಲಂಧರ ಎಂಬುದು. ತಾರಾದೇವಿಯಿಂದ ಶೋಭಿತವಾದ ಕ್ಷೇತ್ರವು ಕಿಷ್ಕಿಂಧಾದ್ರಿ ಎಂಬುದು.
ಪುಷ್ಟಿದೇವಿಯ ಕೃಪಾಪಾತ್ರವಾದ ಕ್ಷೇತ್ರವು ದೇವದಾರುವನ ಎಂಬುದು. ಮೇಧಾದೇವಿಯಿಂದ ಮನೋಹರವಾದ
ಕ್ಷೇತ್ರವು ಕಾಶ್ಮೀರ ಎಂಬುದು. ಭೀಮಾದೇವಿಯ ದಯಾಪಾತ್ರವಾದ ಕ್ಷೇತ್ರವು ಹೇಮಾದ್ರಿ ಎಂಬುದು. ಶುದ್ಧ್ಯಂಬಿಕಾ
ದೇವಿಯಿಂದ ಕೂಡಿರುವ ಕ್ಷೇತ್ರವು ಕಪಾಲಮೋಚನ ಎಂಬುದು. ಮಾತೃಕಾದೇವಿಯ ಮನೋಹರವಾದ ಕ್ಷೇತ್ರವು
ರೋಹಣ ಎಂಬುದು. ಧ್ವನಿದೇವಿಯಿಂದ ಪ್ರಕಾಶಗೊಂಡ ಕ್ಷೇತ್ರವು ಶಂಖೋದ್ಧಾರ ಎಂಬುದು. ಧೃತಿದೇವಿಯಿಂದ
60 a ಪ್ರಕಾಶಿತವಾದ ಕ್ಷೇತ್ರವು ಪಿಂಡಾರಕ ಎಂಬುದು. ಕಲಾದೇವಿಯ ಕಲಾಪಾತ್ರವಾದ ಕ್ಷೇತ್ರವು ಚಂದ್ರಭಾಗ ಎಂಬುದು.
ಶಿವಧಾರಿಣೀದೇವಿ ಯಿಂದ ಅಲಂಕರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಕ್ಷೇತ್ರವು ಮತ್ಸ್ಯೋದ ಎಂಬುದು. ಅಮೃತಾದೇವಿಯಿಂದ ಕೂಡಿರುವ
ಕ್ಷೇತ್ರವು ವೇಣ ಎಂಬುದು. ಊರ್ವಶ್ಯಂಬಾದೇವಿಯಿಂದ ಪ್ರಕಾಶಪಟ್ಟ ಕ್ಷೇತ್ರವು ಬದರೀ ಎಂಬುದು. ಔಷಧ್ಯಂಬಾ
ದೇವಿಯಿಂದ ವಿಭೂಷಿತವಾಗಿರುವ ಕ್ಷೇತ್ರವು ಉತ್ತರಕುರು ಎಂಬುದು. ಕುಶೋದಕಾಂಬಿಕಾ ದೇವಿಯಿಂದ ಕೂಡಿದ
ಕ್ಷೇತ್ರವು ಕುಶದ್ವೀಪ ಎಂಬುದು. ಮನ್ಮಥಾಂಬಾದೇವಿಯ ಆಶ್ರಯವಾದ ಕ್ಷೇತ್ರವು ಹಿಮಕೂಟ ಎಂಬುದು. ಸತ್ಯವಾದಿನೀ
ದೇವಿಯಿಂದ ಅಲಂಕೃತವಾದ ಕ್ಷೇತ್ರವು ಕುಮುದ ಎಂಬುದು. ವಂದನೀಯಾ ದೇವಿಯಿಂದ ಸಂತೋಷಜನಕವಾದ
ಕ್ಷೇತ್ರವು ಅಶ್ವತ್ಥ ಎಂಬುದು. ನಿಧಿದೇವಿಯಿಂದ ರಾರಾಜಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಕ್ಷೇತ್ರವು ವೈಶ್ರವಣ ಎಂಬುದು. ಗಾಯತ್ರೀದೇವಿಯಿಂದ
ಅಧಿಷ್ಠಿತವಾದ ಕ್ಷೇತ್ರವು ವೇದವದನ ಎಂಬುದು. ಪಾರ್ವತೀದೇವಿಯಿಂದ ಸುಂದರವಾದ ಕ್ಷೇತ್ರವು ಶಿವಸನ್ನಿಧಿ ಎಂಬುದು.
ಇಂದ್ರಾಣ್ಯಂಬಾ ದೇವಿಯಿಂದ ಅತಿಸುಂದರವಾದ ಕ್ಷೇತ್ರವು ದೇವಲೋಕ ಎಂಬುದು. ಪ್ರಭಾದೇವಿಯು ಆಶ್ರಯಿಸಿದ
ಕ್ಷೇತ್ರವು ಸೂರ್ಯಬಿಂಬ ಎಂಬುದು. ವೈಷ್ಣವೀದೇವಿಯ ಕಾಂತಿಯಿಂದ ರಂಜಿತವಾದ ಕ್ಷೇತ್ರವು ಮಾತೃಲೋಕ ಎಂಬುದು.
ಭ್ರಮರಾಂಬಾದೇವಿ ಯಿಂದ ಭೂಷಿತವಾದ ಕ್ಷೇತ್ರವು ಸೋಮಗಿರಿ ಎಂಬುದು. ಚಾಮುಂಡಾದೇವಿಯಿಂದ ಅಲಂಕೃತವಾದ

ಕ್ಷೇತ್ರವು ಮಹಾಬಲಾಚಲ ಎಂಬುದು. ಸರಸ್ವತ್ಯಂಬಿಕಾದೇವಿಯಿಂದ ಕೂಡಿದ ಕ್ಷೇತ್ರವು ಬ್ರಹ್ಮಾಸ್ಯ ಎಂಬುದು. ಬ್ರಹ್ಮಕಲಾಂಬಾದೇವಿಯಿಂದ ಕೂಡಿದ ಕ್ಷೇತ್ರವು ಚಿತ್ತ ಎಂಬುದು. ಶಕ್ತಿದೇವಿಯಿಂದ ರಾರಾಜಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಕ್ಷೇತ್ರವು ಸರ್ವಶರೀರ ಎಂಬುದು. ಈ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಮತ್ಸ್ಯಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವಂಥ ೧೦೮ ವಿಧವಾದ ಶಕ್ತಿಸ್ಥಾನಗಳನ್ನು ಪುರಾಣಪ್ರವಚನಪಂಡಿತರು ಪುರಾಣಗಳಿಂದ ತಿಳಿಯಬೇಕು.

ಶಿವತತ್ತ್ವರತ್ನಾಕರದಪ್ರಕಾರ ಸಂಖ್ಯಾರತ್ನಕೋಶವ್ಯಾಖ್ಯಾನವಾದ ಪ್ರಭಾವಲಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ ಹದಿನೆಂಟು ಶಕ್ತಿಪೀಠಗಳ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಬರೆಯುವೆವು

ವಾರಾಣಸಿಯಲ್ಲಿ ವಿಶಾಲಾಕ್ಷೀಪೀಠ, ಮಧುರಾಪುರದಲ್ಲಿ ಮೀನಾಕ್ಷೀಪೀಠ, ಕಾಂಚಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಮಾಕ್ಷೀಪೀಠ, ಸಿಂಹಳದಲ್ಲಿ ಸಮಸ್ತ ಇಷ್ಟಾರ್ಥಗಳನ್ನು ನೀಡುವ ಸಿಂಹಿಕಾಪೀಠ, ಲಂಕಾಪುರದಲ್ಲಿ ಶಂಕರೀಪೀಠ, ಕೋಲ್ಲಾಪುರದಲ್ಲಿ ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀಪೀಠ, ಕಾನ್ಯಕುಬ್ಜದಲ್ಲಿ ಕುಬ್ಜಿಕೆಯ ಪೀಠ, ಜಾಲಂಧರದಲ್ಲಿ ಪೂಜ್ಯವಾದ ಮಹಾದೇವೀಪೀಠ, ಯೋಗಿನೀಪುರದಲ್ಲಿ ಯೋಗಿನೀಪೀಠ, ಉಜ್ಜಯಿನಿಯಲ್ಲಿ ಮಹಾಕಾಲೀಪೀಠ, ಸುಮೇರುವಿನಲ್ಲಿ ಸುಪ್ರಭಾಪೀಠ, ಶ್ರೀಶೈಲದಲ್ಲಿ ಭ್ರಮರಾಂಬಾಪೀಠ, ವಿಂಧ್ಯಾಚಲದಲ್ಲಿ ವಿಂಧ್ಯವಾಸಿನೀಪೀಠ, ಪರ್ವತದೇಶಿಕದಲ್ಲಿ ಪಾರ್ವತೀದೇವೀಪೀಠ, ಚಕ್ರವಾಟಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಣಿಕ್ಯದೇವೀಪೀಠ, ನೀಹಾರ ಪರ್ವತದಲ್ಲಿ ಹಿಮರೂಪಿಣಿಯ ಉತ್ತಮವಾದ ಪೀಠ, ಕಾಲೇಶ್ವರಪುರದಲ್ಲಿ ರೌದ್ರದೇವಿಯ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ಪೀಠ, ಪೂರ್ಣಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಪೂರ್ಣಿಕಾದೇವಿಯ ಪೀಠ ಹೀಗೆ ಶಿವತತ್ತ್ವರತ್ನಾಕರದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದಂಥ, ಹದಿನೆಂಟುಪೀಠಗಳನ್ನು ಜ್ಞಾನಿಗಳು ಅರಿತುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ನಾವು ರಚಿಸಿದ ಸಂಖ್ಯಾರತ್ನಕೋಶವ್ಯಾಖ್ಯೆಯಾದ ಪ್ರಭಾವಲಿಯಲ್ಲಿ ಹದಿನಾರು ಗೌರಿಗಳ ಹೆಸರುಗಳು

ಸ್ವರ್ಣಗೌರೀ, ಅರ್ಕಗೌರೀ, ತಿಂತ್ರಿಣೀಗೌರೀ, ತ್ರಿಲೋಚನಾಗೌರೀ, ಮೌನಗೌರೀ, ಅಂಗುಷ್ಠಾ ಗೌರೀ, ಸಂದೋಹ
60 b ಗೌರೀ, ಕೇಶಬಂಧನಗೌರಿ, ಪೂರ್ಣಗೌರೀ, ಕಪಿತ್ಥಾಗೌರೀ, ಸೌಭಾಗ್ಯಗೌರೀ, ಬೃಹದ್ಗೌರೀ, ಉಪಾಂಗಲಲಿತಾಗೌರೀ, ಕುಂದಗೌರೀ, ಬದರೀಗೌರೀ, ಕಾರ್ತಿಕಗೌರೀ. ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ವೇದಜ್ಞರಾದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ವ್ರತಾರ್ಕದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ ಹದಿನಾರು ಗೌರೀನಾಮಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯಬೇಕು.

ನಾವು ರಚಿಸಿದ ಸಂಖ್ಯಾರತ್ನಕೋಶವ್ಯಾಖ್ಯಾನಪ್ರಭಾವಲಿಯಲ್ಲಿ ಸೋಪಾನತತ್ತ್ವದ ನಾಮಗಳು

ಭೂಮಿತತ್ತ್ವ, ಅಪ್‌ತತ್ತ್ವ, ತ್ವಕ್‌ತತ್ತ್ವ, ವಾಯುತತ್ತ್ವ, ಆಕಾಶತತ್ತ್ವ, ಅನಲತತ್ತ್ವ, ಪ್ರಕೃತಿತತ್ತ್ವ, ರಸತತ್ತ್ವ, ಗಂಧತತ್ತ್ವ, ವಾಯುತತ್ತ್ವ, ಚಕ್ಷುಸ್ತತ್ತ್ವ, ರೂಪತತ್ತ್ವ, ಪುರುಷತತ್ತ್ವ, ಉಪಸ್ಥತತ್ತ್ವ, ಪಾದತತ್ತ್ವ, ಪಾಣಿತತ್ತ್ವ, ಶ್ರೋತ್ರ ತತ್ತ್ವಮಾಯಾತತ್ತ್ವ, ಕಲಾತತ್ತ್ವ, ಶುದ್ಧವಿದ್ಯಾತತ್ತ್ವ, ಈಶ್ವರತತ್ತ್ವ, ಸದಾಶಿವತತ್ತ್ವ, ಶಿತತತ್ತ್ವ, ನಿಯತಿತತ್ತ್ವ, ವಿದ್ಯಾತತ್ತ್ವ ಅಹಂಕಾರತತ್ತ್ವ, ಶಕ್ತಿತತ್ತ್ವ, ಬುದ್ಧಿತತ್ತ್ವ, ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಲಲಿತೋಪಾಖ್ಯಾನದಲ್ಲಿ ನಿರೂಪಿಸಲಾದ ಮೂವತ್ತಾರುಸೋಪಾನ ತತ್ತ್ವಗಳನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಒಂಬತ್ತು ನಾಥಸಿದ್ಧರು, ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿದ ಪ್ರಭಾವಲಿಯ ಪ್ರಕಾರ

ಆದಿನಾಥ, ಮತ್ಸ್ಯೇಂದ್ರನಾಥ, ಗೋರಕ್ಷನಾಥ, ಕೊಂಕಣೇಶ್ವರನಾಥ, ಕುಲೇಂದ್ರನಾಥ, ಮೇಘನಾದನಾಥ, ನಾಗಾರ್ಜುನನಾಥ, ಅರುಣಗಿರಿನಾಥ, ಭುಜಂಗಗುರುನಾಥ, ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ದತ್ತಕಲ್ಪದಲ್ಲಿ ಒಂಬತ್ತು ನಾಥಸಿದ್ಧರು ಗಳನ್ನು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ.

ಸಿದ್ಧರ ಹೆಸರುಗಳು, ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿದ ಪ್ರಭಾವಲಿಯ ಪ್ರಕಾರ

ಉಡ್ಡೀಶ, ಷಷ್ಠೀಶ, ಮಿತ್ರೇಶ, ಕಾಲತಾಪನ, ಲೋಪಾಮುದ್ರ, ವಾಸುದೇವ, ಮಕ್ತಕೇಶೀಶ್ವರ, ಚರ್ಯಾನಾಥ, ವಿಷ್ಣುದೇವ, ಶ್ರೀರಾಮಾನಂದ, ಧರ್ಮಾಚಾರ್ಯ ದೀಪಕಲಾನಾಥ, ಅಗಸ್ತ್ಯ, ಪ್ರಭಾಕರದೇವ, ತೇಜೋದೇವ, ಮನೋಜ ದೇವ, ಕಲ್ಯಾಣದೇವ, ರತ್ನದೇವ, ಖಡ್ಗಮಾಲೆಯಲ್ಲಿಈ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಹದಿನೆಂಟು ಸಿದ್ಧರುಗಳನ್ನು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ.

ರಾಜರುಪೂಜೆಗಾಗಿ ಬಳಸಬೇಕಾದ ಅರ್ಹವಾದ ಖಡ್ಗಗಳ ಹೆಸರುಗಳು

'ಹೇಮಾದ್ರಿಯ ಖಡ್ಗಪೂಜೆವಿಧಿಯಲ್ಲಿ.ಅಸಿ,ಖಡ್ಗ, ವಿಶಸನ, ದುರಾಸದ, ಶ್ರೀಗರ್ಭ, ವಿಜಯ, ಧರ್ಮಪಾಲ, ತೀಕ್ಷ್ಣಧಾರ, ಇವುಗಳು ಕ್ರಮವಾಗಿ ರಾಜಪೂಜಾಯೋಗ್ಯವಾದ ಎಂಟು ಖಡ್ಗಗಳ ಹೆಸರುಗಳು.

ಸಿಂಹಾಸನದ ಎಂಟುದಿಕ್ಕುಗಳಲ್ಲಿರುವ ಸಿಂಹಗಳ ಹೆಸರುಗಳು, ಹೇಮಾದ್ರಿಯಲ್ಲಿ

ಪೂರ್ವದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ವಿಜಯ ಎಂಬಸಿಂಹವೂ, ಆಗ್ನೇಯ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಜಯದ ಎಂಬುದೂ, ದಕ್ಷಿಣದಲ್ಲಿ ರಿಪುಘ್ನ ಎಂಬುದೂ, ನೈಋತ್ಯದಲ್ಲಿ ಅತಿಪ್ರಿಯಂಕರ ಎಂಬುದೂ, ಪಶ್ಚಿಮದಲ್ಲಿ ದುಃಖಹಾರಿ ಎಂಬುದೂ, ವಾಯವ್ಯದಲ್ಲಿ ಧರ್ಮದ ಎಂಬುದೂ, ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ಶಾತಸಿಂಹ ಎಂಬುದೂ, ಈಶಾನ್ಯದಲ್ಲಿ ಸರ್ವಾರಿಷ್ಟವಿನಾಶ ಎಂಬ ಎಂಟನೆಯ ಸಿಂಹವೂ ಇದೆ. ಈ ಎಂಟು ಹೆಸರುಗಳುಗಳ್ಳ ಸಿಂಹಗಳು ರಾಜಸಿಂಹಾಸನದ ಎಂಟು ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಥಿತರಾಗಿದ್ದು, ಸಮಸ್ತ ಐಶ್ವರ್ಯಗಳನ್ನೂ ಸಮಸ್ತ ಇಷ್ಟಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುವು.

61 a ಶತ್ರುಪರಾಜಯಕ್ಕಾಗಿ ಶತ್ರುಸೇನೆಯಲ್ಲಿ ಆವಾಹನಮಾಡಬೇಕಾದ ದೇವತೆಗಳ ಹೆಸರುಗಳು ಹಾಗೂ ಅವುಗಳ ಫಲಗಳು ಲಲಿತೋಪಾಖ್ಯಾನದಲ್ಲಿ

ಶತ್ರುಗಳ ಅಪಜಯಕ್ಕಾಗಿ, ಆ ಸೇನೆಯಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆಯಾಗಿ ಆವಾಹನಮಾಡಬೇಕಾದ ದೇವಿಯರನ್ನು ಆವಾಹನೆಯ ಫಲಗಳನ್ನೂ ಹೇಳುವೆವು. (ಶತ್ರುಸೈನ್ಯದಲ್ಲಿ)ಆವಾಹಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಅಲಸಾದೇವಿಯು ಶತ್ರುಗಳಿಗೆ ಆಲಸ್ಯವನ್ನುಂಟುಮಾಡುವಳು. ಅದೇಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಕೃಪಣಾದೇವಿಯ ಕಾರ್ಪಣ್ಯವನ್ನು ನೀಡುವಳು. ದೀನಾದೇವಿಯು ಶತ್ರುಸೈನ್ಯದಲ್ಲಿ ದೈನ್ಯವನ್ನುಂಟು ಮಾಡುವಳು. ನಿದ್ರಾದೇವಿಯು ಅವರ ನಿದ್ರೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವಳು. ತಂದ್ರಾದೇವಿಯು ಶತ್ರುಸೈನ್ಯದಲ್ಲಿ ತಂದ್ರೆ (ಆಲಸ್ಯ) ಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವಳು. ಪ್ರಮೀಲಿತಾದೇವಿಯು ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಮುಚ್ಚುವಂತೆ ಮಾಡುವಳು. ಕ್ಲೀಬಾದೇವಿಯು ಶೂರರಿಗೂ ಕೂಡಾ ನಪುಂಸಕತ್ವವನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡುವಳು. ನಿರಹಂಕಾರಿಕಾದೇವಿಯು ವೈರಿಗಳ ಅಹಂಕಾರವನ್ನು ಕಳೆಯುವಳು. ಶತ್ರುವಿನ ಸೈನ್ಯದಲ್ಲಿ ಈ ದೇವಿಯರನ್ನು ಪ್ರಯತ್ನಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಬೇಕು. ಅವರು ಶತ್ರುಗಳಿಗೆ ಆಯಾಫಲಗಳನ್ನು (ತಮ್ಮ ಹೆಸರಿಗೆ ತಕ್ಕ)ಕೊಡುವವರಾಗುವರು.

ಸಿಂಹಾಸನದಲ್ಲಿರುವ ಸಾಲಭಂಜಿಕಾ (ಗೊಂಬೆ ಪ್ರತಿಮೆ)ಗಳ ಹೆಸರುಗಳು, ನಾವು ರಚಿಸಿದ ಸಂಖ್ಯಾರತ್ನಕೋಶ ವ್ಯಾಖ್ಯಾಪ್ರಭಾವಲಿಯಲ್ಲಿ

ಪದ್ಮಾವತೀ, ಮೋಹಿನೀ, ವಿಜಯಾ, ಸುರತಪ್ರಿಯಾ, ಆನಂದಸಂಜೀವಿನೀ, ಕುರಂಗಾ, ಜಯಾವತೀ, ಕುರಂಗಲೋಚನಾ, ವಿಷ್ಣುಗಂಧಿನೀ, ರಕ್ತಚಂಡಿಕಾ, ವಿದ್ಯಾಧರೀ, ಕಾಮಕಲಾ, ಕನಕಾವತೀ, ಅನಂಗಜಾ, ನವಪ್ರಮೋಹಿನೀ, ಹಂಸಗಮನಾ,

ರತಿರೂಪಿಣೀ, ತ್ರೈತೋಕ್ಯಮೋಹಿನೀ, ಇಂದ್ರಾರ್ಚಿತಾ, ಸಂಧ್ಯಾವಲೀ, ಇಲಾ, ಕರ್ಣಾವತೀ, ವಾಮಲೋಚನಾ, ಪದ್ಮಿನೀ, ರತಿಪ್ರಿಯಾ, ಲಾವಣ್ಯವತೀ, ರತ್ನಾವತೀ, ಪ್ರಭಾವತೀ, ಕಾಮಲತಿಕಾ, ಇಲಾವತೀ, ಸಮ್ಮೋಹಿನೀ, ಅನಂಗಶಯನಾ ಎಂದು ಸಾಲಭಂಜಿಕೆಗಳು. ಭೋಜರಾಜ ಮತ್ತು ಪುತ್ಥಳಿಕಾಸಂವಾದಕಥೆಯಲ್ಲಿ ಇದೇ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಮುವತ್ತೆರಡು ಸಾಲಭಂಜಿಕೆಗಳಿರುವುವೆಂದು ಪಂಡಿತವರೇಣ್ಯರು ತಿಳಿಯಬೇಕು.

ಮಂತ್ರಸಾರದಲ್ಲಿ ಶಕ್ತಿಮಂತ್ರಜಪಾಂಗಗಳು

ಧ್ಯಾನ, ಆವಾಹನ, ನಾಮ, ಅರ್ಗಲ, ಕೀಲಕ, ಹೃದಯ, ದಲ, ಕವಚ, ನ್ಯಾಸ, ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ, ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಜಪಕಾರ್ಯಪರರು ದೇವೀಮಂತ್ರ ಜಪಾಂಗಗಳನ್ನು ಹೇಳಿರುವರು. ಈ ಅಂಗಗಳು ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಮಂತ್ರಸಿದ್ಧಿಯನ್ನು ಕೊಡುವವು.

ದೇವಿಮಂತ್ರನ್ಯಾಸಗಳು, ಮಂತ್ರಸಾರದಲ್ಲಿ

ಮೊದಲನೆಯ ಮಾತೃಕಾನ್ಯಾಸ, ಆ ಬಳಿಕ ಕ್ರಮವಾಗಿ, ಕರ್ಪೂರಮಣಿಬಂಧನ, ಸಾರಸ್ವತ, ತ್ರೈತೋಕ್ಯವಿಜಯ, ಜರಾಮೃತ್ಯುಹರ, ಸರ್ವಕಾಮದ, ಸದ್ಗತಿಪ್ರದ, ರೋಗಹರ, ಸರ್ವದುಃಖಹರ, ದೇವತ್ವಪ್ರಾಪಕ, ತ್ರೈಲೋಕ್ಯಮೋಹನ, ಹೀಗೆ ಸಿದ್ಧಿಯನ್ನು ನೀಡಬಲ್ಲ ಹನ್ನೊಂದು ದೇವಿಯ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ಮಂತ್ರನ್ಯಾಸಗಳು ಮಂತ್ರಸಾರದಲ್ಲಿ ಹೇಳಲಾಗಿದೆ.

ಅಷ್ಟದಳಪರ್ವತಗಳು

ಮಹಾಬಲಗಿರಿ, ಸೋಮಗಿರಿ, ಅರ್ಕಗಿರಿ, ದೇಶೇಶಗಿರಿ, ಕನಕಗಿರಿ, ತಿಂದುಕಗಿರಿ, ಮಲ್ಲಿಕಗಿರಿ, ಕುಂದಗಿರಿ ಇವು ಅಷ್ಟದಳಪರ್ವತಗಳು. (ಎಂಟು ದಳಪರ್ವತಗಳು) 994-1092

61 b

ಗದ್ಯಪ್ರಾರಂಭ

ಶ್ರೀಮನ್ನಾರಾಯಣಶಿವಬ್ರಹ್ಮೇಂದ್ರಾದಿಸಮಸ್ತ ಸುರಶ್ರೇಷ್ಠರ ಪರಾಭವದಲ್ಲಿ ಪರಿಣತಿಹೊಂದಿದ ಪ್ರಚಂಡ ಬಲವುಳ್ಳ ಚಂಡ ಮುಂಡರನ್ನು ತುಂಡರಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ನಿಪುಣವಾದ ಧನುಃಕಾಂಡದ ಅಗ್ರಭಾಗವನ್ನು ಧರಿಸಿದ ಭುಜದಂಡದಿಂದ ಶೋಭಿಸುವ, ಚಾಮುಂಡಿಕಾಕಟಾಕ್ಷದ ನೋಟದಿಂದ ಪ್ರವೃದ್ಧಿಹೊಂದುವ ಭೂಮಂಡಲಾಧಿಪತ್ಯವುಳ್ಳ, ಸತ್ಯಪ್ರತಾಪವುಳ್ಳ, ಸಕಲಭಾಷಾ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಧುರಂಧರ, ನಾಲ್ಕುವಿಧವಾದ ಸರಸ ಕವಿತೆಗಳನ್ನು ಅಸಹಾಯಕನಾಗಿ ನಿರ್ಮಿಸುವಲ್ಲಿ ಅಗ್ರೇಸರನಾದ ಗಂಟೆಗೆ ನೂರುಗ್ರಂಥ(ಶ್ಲೋಕ)ಗಳನ್ನು, ಅನುದಿನವೂ ಕಾವ್ಯಗಳನ್ನು ರಚಿಸುವಲ್ಲಿ ನಿಷ್ಣಾತ, ತ್ರಿಭುವನಗಳಲ್ಲಿ ಪವಿತ್ರವಾದ ಆತ್ರೇಯ ಗೋತ್ರದ ಸುಚಾರಿತ್ರವುಳ್ಳ, ಚಾಮರಾಜ ಮಹಾರಾಜನ ಪುತ್ರ ನರಪತಿ ಎಂಬ ಬಿರುದುಳ್ಳ, ಮಹೀಶೂರ ಪುರಶ್ರೇಷ್ಠದ ಅಧೀಶನಾದ ಶ್ರೀಮದಂಬಾಪ್ರಸಾದ(ಅನುಗ್ರಹ)ದಿಂದ ಪಡೆದ ದಿವ್ಯದಷ್ಟಿಸಂಪತ್ತಿನಿಂದ ಪಡೆದಂಥ ನಾನಾ ಮಹಾಶಕ್ತಿ, ದೇವೀನಿಜಸ್ವರೂಪಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರದಿಂದ ಕೃತಾರ್ಥನಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣರಾಜಮಹಾರಾಜಕಂಠೀರವನಿಂದ ವಿರಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಶ್ರೀತತ್ತ್ವನಿಧಿ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಚಾಮುಂಡಾದಿಶಕ್ತಿದೇವೀಸ್ವರೂಪ ನಿರೂಪಣವೆಂಬ **ಮೊದಲ ನಿಧಿಯು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಯಿತು.**

ಶ್ರೀಶಕ್ತಿನಿಧಿ ಎಂಬ ಮಾಣಿಕ್ಯದ ಪ್ರಶಸ್ತವಾದ ಕಾಂತಿಸಂಖ್ಯೆಯಿಂದ ಕೃಷ್ಣರಾಜೇಂದ್ರನಿಂದ ರಚಿತವಾದ ಈ ಗ್ರಂಥವು ಚಿರಕಾಲ ಬೆಳೆಯಲಿ.

ಯಾವ ಭಕ್ತರು ನಿತ್ಯವೂ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಶ್ರೀಮಚ್ಛಕ್ತಿನಿಧಿಯನ್ನು ಪಠಿಸುವರೋ ಅವರ ಸರ್ವಕಾಮನೆಗಳನ್ನು ನೀಡುವ ಶಕ್ತಿಯೂ ತೇಜಸ್ಸೂ ಹೆಚ್ಚುತ್ತದೆ. ಶ್ರೀರಸ್ತು. 1093-1094

ಶ್ರೀಮದಂಬಿಕೆಗೆ ನಮನ- ಈ ಶಕ್ತಿನಿಧಿಯಲ್ಲಿ ಇರುವ ಪ್ರತಿಮೆಗಳ(ಚಿತ್ರಗಳ) ವಿವರಣಶ್ಲೋಕಗಳು

ಶ್ರೀಚಾಮುಂಡಾಂಬಿಕೆಗೆ ನಮನ. ಒಳ್ಳೆಯ ಚಿತ್ರಗಳಿರುವ ಶ್ರೀ ತತ್ತ್ವನಿಧಿರತ್ನಾಕರ ಎಂಬ ಈ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಶಕ್ತಿನಿಧಿ ಎಂಬ ಪ್ರಶಸ್ತವಾದ ಶುಭವಾದ ಮಾಣಿಕ್ಯನಿಧಿಯಲ್ಲಿ. ಮೊದಲ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಶಕ್ತಿದೇವತೆಗಳೂ ನಿರೂಪಿತವಾಗಿವೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ಕ್ರಮವಾಗಿ ಪರಿವಾರಸಮೇತವಾಗಿ ನಿರೂಪಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಮೊದಲು ಶ್ರೀ ಚಾಮುಂಡಾ ಮಹಾಕಾಳಿ, ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀ, ಮಹಾಸರಸ್ವತೀ ಮತ್ತು ರಾಜರಾಜೇಶ್ವರಿಯ ನಿರೂಪಣೆ ಇದೆ. ದೇವಿಯ ಶ್ರೀನಗರದಲ್ಲಿ ತತ್ತ್ವಸಾಲ(ಕೋಟೆ/ಅಂಕಣ)ಗಳಲ್ಲಿ ಇತರ ದೇವತೆಗಳು ಇರುವರು. ಆ ದೇವತೆಗಳ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಸಪರಿವಾರವಾಗಿ ಕ್ರಮೇಣ ಹೇಳಲಾಗುವುದು.

62 a ಮೊದಲು ಕಬ್ಬಿಣದ ಕೋಟೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಳಿಯಿಂದ ಆಲಂಗಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಶರೀರದ ಮಹಾಕಾಲನು ಪರಿವಾರಸಮೇತನಾಗಿ ದೇವಿಯ ಪೂಜೆಯಲ್ಲಿ ನಿರತನಾಗಿರುವನು. ಕಂಚಿನ ಎರಡನೆ ಕೋಟೆಯಲ್ಲಿ ಪರಿವಾರಸಮೇತನಾದ ವಸಂತನು ಮಧುಶ್ರೀ ಮತ್ತು ಮಾಧವಶ್ರೀಯರೊಂದಿಗೆ ದೇವಿಯ ಧ್ಯಾನಾಸಕ್ತನಾಗಿರುವನು. ತಾಮ್ರದ ಮೂರನೇ ಕೋಟೆಯಲ್ಲಿ ಗ್ರೀಷ್ಮನು ಪರಿವಾರಸಮೇತನಾಗಿ ಶುಕ್ರಶ್ರೀ ಮತ್ತು ಶುಚಿಶ್ರೀಗಳೊಂದಿಗೆ ದೇವಿಯ ಸೇವಾಭಾರವನ್ನು ಹೊತ್ತುಕೊಂಡಿರುವನು. ನಾಲ್ಕನೆ ಸೀಸದ ಕೋಟೆಯಲ್ಲಿ ವರ್ಷರ್ತುವು ನಭಃಶ್ರೀ, ನಭಸ್ಯಶ್ರೀ, ಅಮಲಾ, ಸರಸಾ, ಭೂಯಂತೀ, ವಾರಿಧಾರಾ, ನಿರುಕ್ತಿ, ಖಣಿಕಾ, ಮೇಘಯಂತಿ, ವರ್ಷಯಂತಿ, ಅಂಬಾ, ಸಸ್ಯಮಾಲಿನೀ ಈ ಭಾವಸಂಖ್ಯೆ (೧೨)ಯ ತನ್ನ ಪತ್ನಿಯರೊಂದಿಗೆ ದೇವಿಯ ಚರಣಕಮಲಗಳ ಪೂಜೆಯಲ್ಲಿ ನೆಟ್ಟಮನಸ್ಸುಳ್ಳವನಾಗಿರುವನು. ಐದನೆ ಹಿತ್ತಾಳೆಯ ಕೋಟೆಯಲ್ಲಿ ಶರದೃತುವು ಇರ್ಷಶ್ರೀ ಮತ್ತು ಊರ್ಜಶ್ರೀಯರನ್ನು ಆಲಿಂಗಿಸಿಕೊಂಡು ಪರಿವಾರಸಮೇತನಾಗಿ ದೇವಿಪೂಜೆಯಲ್ಲಿ ನಿಯಮಿತನಾಗಿರುವನು. ಆರನೆ ಪಂಚಲೋಹಮಯವಾದ ಮನೋಹರಪ್ರಾಕಾರದಲ್ಲಿ ಸಹಶ್ರೀ ಮತ್ತು ಸಹಸ್ಯಶ್ರೀಯರೊಂದಿಗೆ ಹೇಮಂತನೆಂಬ ಋತುವು ಪರಿವಾರಸಮೇತನಾಗಿ ದೇವಿಧ್ಯಾನವ್ರತದಲ್ಲಿ ನಿರತನಾಗಿರುವನು. ಏಳನೆ ಬೆಳ್ಳಿಯ ಕೋಟೆಯಲ್ಲಿ ಶಿಶಿರನೆಂಬ ಋತುವು ತಪಶ್ರೀ ಮತ್ತು ತಪಸ್ಯಶ್ರೀಯರೊಂದಿಗೆ ಸಪರಿವಾರನಾಗಿ ನಿತ್ಯವೂ ದೇವಿಯ ಚರಣಕಮಲಗಳ ಪೂಜೆಯಲ್ಲಿ ಆಸೆಯನ್ನು ಹೊತ್ತುಕೊಂಡು ಇರುವನು. ಎಂಟನೆ ಚಿನ್ನದ ಕೋಟೆಯಲ್ಲಿ ಪರಿವಾರಸಮೇತರಾದ ಸಿದ್ಧರು ದೇವಿ ಪೂಜಾನಿಷ್ಠವಾದ ಅಂತರಂಗವುಳ್ಳವರಾಗಿ ಸದಾಕಾಲವೂ ಆಲಸ್ಯರಹಿತರಾಗಿರುವರು. ಪುಷ್ಯರಾಗದಿಂದ ನಿರ್ಮಿತವಾದ ಒಂಭತ್ತನೆ ಕೋಟೆಯಲ್ಲಿ ಚಾರಣರು ಪರಿವಾರಸಮೇತರಾಗಿ ದೇವೀಧ್ಯಾನ ತಲ್ಲೀನರಾಗಿ ಇರುವರು. ಪದ್ಮರಾಗ ನಿರ್ಮಿತವಾದ ಶುಭ್ರವಾದ ಹತ್ತನೆ ಕೋಟೆಯಲ್ಲಿ ಯೋಗಿನಿಯರು ಮತ್ತು ಭೈರವರು ದೇವಿಧ್ಯಾನ ನಿಷ್ಠವಾದ ಮನಸ್ಸುಳ್ಳವರಾಗಿ ಇರುವರು. ಗೋಮೇದಕಮಯವಾದ, ಉತ್ತಮವಾದ ಹನ್ನೊಂದನೆ ಕೋಟೆಯಲ್ಲಿ ರಂಭೆ ಮೊದಲಾದ ಅಪ್ಸರೋಗಣ ಗಳು ದೇವೀಪೂಜಾತತ್ಪರರಾಗಿರುವುವು. ವಜ್ರನಿರ್ಮಿತವಾದ ಹನ್ನೆರಡನೆ ಕೋಟೆಯಲ್ಲಿ ಸಪರಿವಾರನಾದ ನಾಗರಾಜ ಆದಿಶೇಷನು, ದೈತ್ಯದಾನವರೊಂದಿಗೆ ಬಲೀಂದ್ರನೂ, ನಿರಂತರವಾಗಿ ದೇವಿಯ ಪಾದಪದ್ಮ ಗಳಲ್ಲಿ ನಿರತವಾದ ಮನಸ್ಸು ಳ್ಳವರಾಗಿರುವರು. ವೈಡೂರ್ಯಗಳಿಂದ ನಿರ್ಮಿತನಾದ ಹದಿಮೂರನೇ ಕೋಟೆಯಲ್ಲಿ ಪತ್ನೀಸಮೇತರಾದ ಮನುಗಳು ಮತ್ತು ಭೂಪಾಲಕರು ಅಂಬಿಕೆಯ ಚರಣಗಳನ್ನು ಆಶ್ರಯಿಸಿಕೊಂಡಿರುವರು.

ಇಂದ್ರನೀಲಮಣಿನಿರ್ಮಿತವಾದ ಹದಿನಾಲ್ಕನೆ ಕೋಟೆಯಲ್ಲಿ ಪರಿವಾರಸಮೇತರಾದ ದಿಕ್ಪಾಲಕರು ದೇವಿಪಾದಾರ್ಚನ ನಿರತರಾಗಿರುವರು. ಮುತ್ತುಗಳಿಂದ ನಿರ್ಮಿತವಾದ ಹದಿನೈದನೆ ಸುಂದರವಾದ ಕೋಟೆಯಲ್ಲಿ ಫಲಗಳ ಸಮೇತರಾಗಿ

ಕಿರಿಚಕ್ರದಲ್ಲಿರುವ ದೇವಿಯರೊಂದಿಗೆ ಶುಭವಾದ ಕಿರಿಚಕ್ರಾಸನದಲ್ಲಿ ದಂಡಿನಿವಾರಾಹಿಯು ದೇವಿಯ ಮನಸ್ಸನ್ನು
ಅನುಸರಿಸುವವಳಾಗಿ ನಿಯಮಿತಳಾಗಿರುವಳು. ಹದಿನಾರನೆ ಗಾರುತ್ಮತಮಣಿನಿರ್ಮಿತವಾದ ಕೋಟೆಯಲ್ಲಿ ಮರೀಚಿ
ಮೊದಲಾದ ಋಷಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಚತುರ್ಮುಖಬ್ರಹ್ಮನು ಶ್ರೀದೇವಿಯ ಪಾದಾರವಿಂದಗಳ ಧ್ಯಾನದಲ್ಲಿ ನೆಟ್ಟಮನಸ್ಸುಳ್ಳ
62 b ವನಾಗಿರುವನು. ವಿದ್ರುಮಮಣಿಗಳಿಂದ ನಿರ್ಮಿತವಾದ ಹದಿನೇಳನೆ ಕೋಟೆಯಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಅವತಾರಗಳೊಂದಿಗೆ, ಪರಿವಾರ
ದೊಂದಿಗೆ, ವ್ಯೂಹಮೂರ್ತಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಮಹಾವಿಷ್ಣುವು ದೇವಿಯ ಪಾದಕಮಲಪೂಜಕನಾಗಿರುವನು.
ಹೊಳೆಯುವ ಮಾಣಿಕ್ಯಗಳಿಂದ ನಿರ್ಮಿತವಾದ ಹದಿನೆಂಟನೆಯ ಕೋಟೆಯಲ್ಲಿ ಭವಾದಿಮೂರ್ತಿಗಳು, ರುದ್ರರು,
ಲೀಲಾಮೂರ್ತಿಗಳು, ವಿಘ್ನೇಶ,ಸ್ಕಂದ, ನಂದಿ ಮೊದಲಾದ ಪ್ರಮಥರುಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದವನಾಗಿ ನಿತ್ಯವೂ ಶ್ರೀ ದೇವಿಯ
ಧ್ಯಾನತತ್ಪರನಾದ ಉಮಾಮಹೇಶ್ವರನು ನಾನಾರತ್ನಮಯವಾದ ದಿವ್ಯವಾದ ಸಹಸ್ರಸ್ತಂಭಮಂಟಪದಲ್ಲಿರುವನು. ನಾನಾ
ರತ್ನಮಯವಾದ ಮಂಗಳಕರವಾದ ಹತ್ತೊಂಬತ್ತನೆ ಕೋಟೆಯಲ್ಲಿ, ದಿವ್ಯವಾದ ಅಮೃತರಸಪರಿಪೂರ್ಣವಾದ ವಾಪಿ
ಯೊಳಗೆ ಆನಂದಪೂರ್ಣಳಾದ ತಾರಾದೇವಿಯು ಪರಿವಾರದೊಂದಿಗೆ ನೌಕೆಯ ಆಶ್ರಯವನ್ನು ಪಡೆದು ಸತತವಾಗಿ
ರಾಜರಾಜೇಶ್ವರಿಯ ಧ್ಯಾನದಲ್ಲಿ ತಲ್ಲೀನಳಾಗಿರುವಳು. ಮನೋಮಯವಾದ ಇಪ್ಪತ್ತನೆ ಕೋಟೆಯಲ್ಲಿ ಆನಂದವಾಪಿಯ
ನಡುವಿನಲ್ಲಿ ಪರಿವಾರಸಮೇತಳಾಗಿ ನೌಕೆಯನ್ನೇರಿ ಆನಂದದಿಂದ ಕ್ರೀಡಿಸುತ್ತಿರುವ, ಅಮೃತೇಶ್ವರಿಯಾದ ವಾರುಣಿ
ಯೆಂಬವಳು ಮದ್ಯಮದದಿಂದ ಓಲಾಡುವ ಕಣ್ಣುಗಳುಳ್ಳವಳಾಗಿ ಸತತವಾಗಿ ಕಾಮೇಶ್ವರಿಯ ಪಾದಕಮಲಗಳ ಧ್ಯಾನಾಸಕ್ತವಾದ
ಮನಸ್ಸುಳ್ಳವಳಾಗಿ ಇರುವಳು. ಮೂರ್ಛನಾಸಂಖ್ಯೆಯಿಂದ ಸಮ್ಮಿತವಾದ ಸುಂದರವಾದ ಬುದ್ಧಿಮಯ ಕೋಟೆಯಲ್ಲಿ
ವಿಮರ್ಶವಾಪಿಯ ನಡುವೆ ಪರಿವಾರಸಮೇತಳಾಗಿ ಕುರುಕುಲಾ ಎಂಬ ದೇವಿಯಿರುವಳು. ಅವಳು ಕಪ್ಪುಬಣ್ಣದ
ರವಿಕೆಯನ್ನು ತೊಟ್ಟು ನೌಕೆಯನ್ನೇರಿ ಕ್ರೀಡಿಸುತ್ತ ರತ್ನನಿರ್ಮಿತವಾದ ಶತ್ರುತ್ರಾಣಕರವಾದ ಆಯುಧವನ್ನು ಹಸ್ತದಲ್ಲಿ
ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಜಗದಂಬೆಯ ಚರಣಕಮಲಗಳ ಸೇವೆಯಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತವಾದ ಮನಸ್ಸುಳ್ಳವಳಾಗಿರುವಳು. ' ಇಪ್ಪತ್ತೆರಡನೆ
ಮನೋಹರವಾದ ಅಹಂಕಾರಮಯವಾದ ಕೋಟೆಯಲ್ಲಿ ದ್ವಾದಶಾತ್ಮನಾದ ಅತಿಶಯಪ್ರಕಾಶಯುಕ್ತನಾದ ಶಕ್ತಿಮತ್ತು
ಪರಿವಾರ ಸಮೇತನಾಗಿ ಮಾರ್ತಾಂಡಭೈರವಾದಿತ್ಯನು ದೇವೀಧ್ಯಾನಾಸಕ್ತನಾಗಿರುವನು. ಇಪ್ಪತ್ತಮೂರನೆ ಸುಂದರವಾದ
ಸೂರ್ಯಬಿಂದಮಯವಾದ ಕೋಟೆಯಲ್ಲಿ ನಕ್ಷತ್ರಗಣಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಸೋಮನಾಥನು ಬೆಳಗುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಆತನು
ನಿರಂತರವಾಗಿ ಸಂತೋಷವನ್ನುಂಟುಮಾಡುತ್ತ ಪರಿವಾರದೊಂದಿಗೆ ಲಲಿತಾಂಬೆಯ ಚರಣಕಮಲಗಳ ಧ್ಯಾನಲೀನವಾದ
ಮನಸ್ಸುಳ್ಳವನಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಇಪ್ಪತ್ತನಾಲ್ಕನೆ ಚಂದ್ರಬಿಂಬಮಯವಾದ ಕೋಟೆಯಲ್ಲಿ ಶೃಂಗಾರರೂಪವಾದ ಕೋಟೆಯ
ಗೋಡೆಗಳ ನಡುವೆ ನೌಕೆಯನ್ನೇರಿದ, ಹೂವಿನ ಆಯುಧವನ್ನುಧರಿಸಿದ ಎಂಟು ಬಾಹುಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ, ಮದೋನ್ಮತ್ತನಾದ
ಶೃಂಗಾರರಸಕ್ಕೆ ನಾಯಕನಾಗಿರುವ, ರತಿಮೊದಲಾದ ಇಬ್ಬರು ಹೆಂಡಂದಿರೊಂದಿಗೆ, ಸ್ತ್ರೀ ಪರಿವಾರದಿಂದ ಕೂಡಿದ,
ಜಗನ್ಮೋಹನವೆಂಬ ಶಕ್ತಿಯಿಂದ ಕೂಡಿದ, ಲಕ್ಷ್ಮೀಪುತ್ರನಾದ ಕಂದರ್ಪನು ದೇವಿಯಚರಣಕಮಲಗಳ ಆಜ್ಞೆಗೆ ಅಧೀನನಾಗಿ
ಜಾಗರೂಕವಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಹೊಳೆಯುವಂಥ ಶೃಂಗಾರಮಯವಾದ ಇಪ್ಪತ್ತೈದನೆ ಕೋಟೆಯ ಚಿಂತಾಮಣಿಗೃಹದ ಕಾಂತಿಮಯ
ವಾದ ಹೊರಗಿನ ಗೋಡೆಯ ಅಂತರಾಳದಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕುದಿಕ್ಕುಗಳಲ್ಲಿ ಶುಭಪ್ರದವಾದ ಪದ್ಮಾಟವಿಯಲ್ಲಿ ದಿವ್ಯಾಮೃತರಸ
ಗಳೊಂದಿಗೆ ಸತತವಾಗಿ ದೇವಿಯ ಉಪಚಾರಕ್ಕಾಗಿ ಪೂರ್ಣವಾಗಿರುವ ನಾಲ್ಕು ಅರ್ಘ್ಯಪಾತ್ರಗಳು ರಾರಾಜಿಸುತ್ತಿವೆ. ಈ
ನಾಲ್ಕು ಅರ್ಘ್ಯಪಾತ್ರಗಳಿಗೂ ಆಧಾರಪೀಠವಾಗಿ ಅಗ್ನಿಯು ತೇಜೋರೂಪವಾದ ಹತ್ತುಕಲೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಸುತ್ತುವರೆಯ
ಲ್ಪಟ್ಟು ಜ್ವಲಂತರೂಪವಾಗಿ ಶೋಭಿಸುತ್ತಿರುವನು. ಸೂರ್ಯನೂ ಕೂಡಾ ನಾಲ್ಕುರೂಪವಾದ ಅರ್ಘ್ಯಪಾತ್ರರೂಪವನ್ನು
63 a ಹೊಂದಿ ಗೊಂಬೆಗಳ ರೂಪವಾಗಿರುವ ತನ್ನ ಹನ್ನೆರಡು ಕಲೆಗಳಿಂದ ಸತತವಾಗಿ ಸುತ್ತುವರೆಯಲ್ಪಟ್ಟವನಾಗಿ ತೇಜೋಮಯ
ನಾಗಿ ಶೋಭಿಸುತ್ತಾನೆ. ಅದೇಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ದಿವ್ಯವಾದ ಅಮೃತರಸರೂಪನಾಗಿ ರೋಹಿಣಿಕಾಂತನಾದ ಚಂದ್ರನು ನಾಲ್ಕು

ಆ ಅರ್ಘ್ಯಪಾತ್ರೆಗಳಲ್ಲಿ ಸುತ್ತಲೂ, ದೋಣಿಯಲ್ಲಿ ವಿಹಾರಮಾಡುತ್ತಿರುವ ತನ್ನ ಹದಿನಾರು ಕಲೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿ ಜಗದಂಬೆಗೆ ಸತತವಾಗಿ ಸಂತೋಷವನ್ನುಂಟುಮಾಡುತ್ತ ಶೋಭಿಸುವನು. ಬ್ರಹ್ಮಾ, ವಿಷ್ಣು, ರುದ್ರ, ಈಶ್ವರ, ಸದಾಶಿವ ಇವರೆಲ್ಲರ ಕಲಾದೇವಿಗಳು ನಿರಂತರವಾಗಿ ಈ ಅರ್ಘ್ಯಪಾತ್ರೆಗಳಲ್ಲಿ ಕ್ರೀಡಿಸುತ್ತಸಣ್ಣ ನೌಕೆಗಳನ್ನು ಏರಿಕೊಂಡು ಅರ್ಘ್ಯಜಲವನ್ನು ಸತತವಾಗಿ ಶುಚಿಯಾಗಿ ಮಾಡುವರು. ಬ್ರಹ್ಮಾ, ವಿಷ್ಣು, ರುದ್ರ ಮತ್ತು ಅಗ್ನಿಯ ಕಲೆಗಳು ಬೇರೆ ಬೇರೆಯಾಗಿ ಹತ್ತು ಎಂದು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಸೂರ್ಯನಕಲೆಗಳು ಹನ್ನೆರಡು. ಚಂದ್ರ ಮತ್ತು ಸದಾಶಿವನ ಕಲೆಗಳು ಹದಿನಾರು ಬೇರೆ ಬೇರೆಯಾಗಿವೆ. ಈಶ್ವರನ ಕಲೆಗಳು ನಾಲ್ಕು ಎಂದು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಈ ಎಲ್ಲ ಕಲೆಗಳು ಸಿದ್ಧಿಲಕ್ಷ್ಮಿಗೆ ಸರಿಸಮಾನವಾದುವುಗಳು ಎಂದು ವಿಖ್ಯಾತವಾಗಿವೆ. ದೇವಿಗೆ ಔಪಾಸನೋಚಿತವಾದ ಚಿದಗ್ನಿಕುಂಡವು ಅಲ್ಲಿದೆ. ಲೋಕೋತ್ತರ (ಅತ್ಯುತ್ಕೃಷ್ಟ)ವಾದ ಜಗದಂಬೆಯು ಆರೋಹಣ ಮಾಡಲು ಸೂಕ್ತವಾದ ಒಂಬತ್ತು ಆವರಣಗಳಿಂದ ಶೋಭಿಸುವ ಶ್ರೀಚಕ್ರವಿದೆ. ಮಂತ್ರಿಣಿಯಾದ ಶ್ಯಾಮಲಾದೇವಿಯು ಆರೋಹಣ ಮಾಡಲು ಯೋಗ್ಯವಾದ, ಏಳು ಆವರಣಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಗೇಯಚಕ್ರವು ಅಲ್ಲಿ ಶೋಭಿಸುತ್ತಿದೆ. ದಂಡಿನಿಯೆಂಬವಾರಾಹೀದೇವಿಯು ಆರೋಹಣಮಾಡಲು ಸೂಕ್ತವಾದ ಐದು ಆವರಣಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಕಿರಿಚಕ್ರವೆಂಬುದು ಅಲ್ಲಿ ಶೋಭಿಸುತ್ತಿದೆ.

ಎಲ್ಲ ಕೋಟೆಗಳೊಳಗೆ ಇರುವ ಒಂಬತ್ತು ಆವರಣಗಳಿಂದ ಕೂಡಿ ಶೋಭಿಸುವ, ಅಂಬಿಕಾದೇವಿಯ ಮುಖ್ಯನಿವಾಸ ಮತ್ತು ಚಿಂತಾಮಣಿಗೃಹದ ಹೊರಗೋಡೆಯ ನಾಲ್ಕು ದಿಕ್ಕುಗಳಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ದ್ವಾರಗಳಿವೆ. ಪೂರ್ವದ್ವಾರದಲ್ಲಿ ಆಮ್ನಾಯ ರೂಪವಾದ ತರಂಗಿಣಿ(ನದಿ)ಯು ಇದೆ. ದಕ್ಷಿಣದ್ವಾರದಲ್ಲಿ ದಕ್ಷಿಣಾಮ್ನಾಯ ರೂಪವಾದ ಮಹಾನದಿ ಇದೆ. ಪಶ್ಚಿಮ ದ್ವಾರದಲ್ಲಿ ಪಶ್ಚಿಮಾಮ್ನಾಯರೂಪವಾದ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ನದಿಯಿದೆ. ಉತ್ತರ ದ್ವಾರದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಾಮ್ನಾಯರೂಪವಾದ ನದಿಯೊಂದಿದೆ. ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿನ ಗೃಹತ್ರಯವೆಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ಮೂರು ಫಲಕಗಳಿಂದ ಸುಶೋಭಿತವಾದ, ತ್ರೈಲೋಕ್ಯ ಮೋಹನವೆಂಬ ಪ್ರಥಮಾವರಣದಲ್ಲಿ, ಅಣಿಮಾ, ಮಹಿಮಾ, ಗರಿಮಾ, ಲಘಿಮಾ, ಪ್ರಾಪ್ತಿ, ಪ್ರಾಕಾಮ್ಯ, ಈಶಿತ್ವ, ವಶಿತ್ವ, ಭುಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಸರ್ವಸಿದ್ಧಿಗಳೆಂಬ ಹತ್ತು ಮುಖ್ಯಸಿದ್ಧಿಗಳು ಇರುವುವು. ರಸಸಿದ್ಧಿ, ಮೋಕ್ಷಸಿದ್ಧಿ, ಬಲಸಿದ್ಧಿ, ಖಡ್ಗಸಿದ್ಧಿ, ಪಾದುಕಾಸಿದ್ಧಿ, ಅಂಜನಸಿದ್ಧಿ, ವಾಕ್ಸಿದ್ಧಿ, ಲೋಹಸಿದ್ಧಿ, ದೇಹಸಿದ್ಧಿ, ಮತ್ತು ಮಂತ್ರಸಿದ್ಧಿಗಳೆಂಬ ಹತ್ತು ಉಪಸಿದ್ಧಿಗಳು ಇಲ್ಲಿವೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ರೂಪಸಾದೃಶ್ಯವಿರುವುದರಿಂದಾಗಿ ಒಂದೇ ಮೂರ್ತಿಯನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರದರ್ಶಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಮೊದಲನೆ ಫಲಕದಲ್ಲಿ ಕೋಟಿ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಇತರ ಸಿದ್ಧಿಗಳು ಇವೆ. ಚೌಕಾಕಾರದ ಎರಡನೆ ಫಲಕದಲ್ಲಿ, ಬ್ರಾಹ್ಮೀ, ಮಾಹೇಶ್ವರೀ, ಕೌಮಾರೀ, ವೈಷ್ಣವೀ, ವಾರಾಹೀ,ಮಾಹೇಂದ್ರಿ ಮತ್ತು ಚಾಮುಂಡಾ ಎಂಬ ಏಳನೆಯ, ಹಾಗೂ ಎಂಟನೆಯ ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀ ಎಂಬ ವಸುಮಾತೃಕೆಗಳು ಇವೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಧ್ಯಾನಸಾಮ್ಯ ಇರುವುದರಿಂದ ಒಂದೇ ಪ್ರತಿಮೆಯನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಈ ವಿಭಾಗದ ಮೂರನೆಯ ಫಲಕದಲ್ಲಿ, ಸರ್ವಸಂಕ್ಷೋಭಿಣೀಮುದ್ರಾ, ಸರ್ವವಿದ್ರಾವಣೀಮುದ್ರಾ. ಸರ್ವಾ ಕರ್ಷಿಣಿಕಾಮುದ್ರಾ, ಸರ್ವವಶಂಕರೀಮುದ್ರಾ, ಸರ್ವೋನ್ಮಾದಿನಿಕಾಮುದ್ರಾ, ಸರ್ವಮಹಾಂಕುಶಮುದ್ರಾ, ಸರ್ವಖೇ ಚರಿಕಾ ಮುದ್ರಾ, ಸರ್ವಬೀಜಾಮುದ್ರಾ, ಸರ್ವಯೋನಿಮುದ್ರಾ, ಸರ್ವತ್ರಿಖಂಡಿತಾಮುದ್ರಾ, ಎಂಬ ಹತ್ತು ಮುದ್ರಾದೇವಿ ಯರು ಇರುವರು. ಇವರುಗಳ ಧ್ಯಾನಸಾದೃಶ್ಯದಿಂದಾಗಿ ಒಂದು ಮೂರ್ತಿಯನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸಲಾಗಿದೆ. ಮೂರನೇ ಫಲಕದಲ್ಲಿ ಇರುವವರು ಪ್ರಕಟಯೋಗಿನಿಯರೆಂಬ ಹೆಸರುಳ್ಳವರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಚಕ್ರನಾಯಿಕೆಯಾದ ತ್ರಿಪುರಾಂಬೆಯು ಇವರೊಂದಿಗೆ ಸರ್ವ ಸಂಕ್ಷೋಭಿಣೀಮುದ್ರೆಯನ್ನು ಧಾರಣಮಾಡುತ್ತ ಜಗದಂಬೆಯಾದ ಕಾಮೇಶ್ವರಿಯನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸುತ್ತ

ಅಲ್ಲಿ ಶೋಭಿಸುತ್ತಾಳೆ. ಸಮಸ್ತರ ಆಸೆಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸುವಂಥ, ಹದಿನಾರು ಅರ (ಚಕ್ರದ ಕಡ್ಡಿ)ಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಸಪ್ತ ದಳಕಮಲವೆಂಬ ಈ ಆವರಣದಲ್ಲಿ ಕಾಮಾಕರ್ಷಣಿಕಾ, ಋಧ್ಯಾಕರ್ಷಣಿಕಾ, ಅಹಂಕಾರಾಕರ್ಷಣಿಕಾ, ಶಬ್ದಾ ಕರ್ಷಣಿಕಾ, ಸ್ಪರ್ಶಾಕರ್ಷಣಿಕಾ, ರೂಪಾಕರ್ಷಣಿಕಾ, ರಸಾಕರ್ಷಣಿಕಾ, ಗಂಧಾಕರ್ಷಣಿಕಾ, ಚಿತ್ತಾಕರ್ಷಣಿಕಾ, ಧೈರ್ಯಾಕರ್ಷಣಿಕಾ, ಸ್ಮೃತ್ಯಾಕರ್ಷಣಿಕಾ, ನಾಮಾಕರ್ಷಣಿಕಾ, ಬೀಜಾಕರ್ಷಣಿಕಾ, ಆತ್ಮಾಕರ್ಷಣಿಕಾ, ಅಮೃತಾಕರ್ಷಣಿಕಾ. ಶರೀರಾಕರ್ಷಣಿಕಾ, ಎಂಬ ಈ ಹದಿನಾರು ಕಲೆಗಳು ಗುಪ್ತಯೋಗಿನಿಯರಾದ ದೇವಿಗಳಾಗಿ ಇಲ್ಲಿರುವರು. ಇವರುಗಳು ಸಮಾನರೂಪ ರಾದ್ದರಿಂದ ಒಂದೇ ಚಿತ್ರ ಮೂರ್ತಿಯು ಪ್ರದರ್ಶಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಸರ್ವವಿದ್ರಾವಣೀಮುದ್ರೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದ ಚಕ್ರನಾಯಿಕೆ ಯಾದ ತ್ರಿಪುರೇಶಿಯು ಮೊದಲು ಹೇಳಿದ ದೇವಿಯರುಗಳಿಂದ ಸುತ್ತುವರೆಯಲ್ಪಟ್ಟವಳಾಗಿ ಸತತವಾಗಿ ಜಗದಂಬಿಕೆಯ ಚರಣಕಮಲಗಳನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸುತ್ತ ಇರುವಳು.

ವಸ್ಸರ (ಎಂಟು ಅರ) ಮತ್ತು ನಾಗದಳ(ನವದಳ)ಗಳಿಂದ ಶೋಭಿಸುವ 'ಸರ್ವಸಂಕ್ಷೋಭಿಣಿ' ಎಂಬ ಮೂರನೆ ಆವರಣದಲ್ಲಿ, ಅನಂಗಕುಸುಮಾ, ಅನಂಗಮೇಖಲಾ, ಅನಂಗಮದನಾ, ಅನಂಗಮದನಾತುರಾ, ಅನಂಗರೇಖಾ, ಅನಂಗ ವೇಗಾ, ಅನಂಗಾಂಕುಶಾ, ಮತ್ತು ಅನಂಗಮಾಲಿನೀ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನ ಎಂಟು ಗುಪ್ತತರ ಯೋಗಿನಿಯರಿರುವರು. ಇವರಿಗೆ ರೂಪಸಾಮ್ಯವಿರುವುದರಿಂದ ಒಂದೇ ಪ್ರತಿಮೆಯನ್ನು ಬರೆಯಲಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ತ್ರಿಪುರಸುಂದರಿಯು ಚಕ್ರೇಶ್ವರಿಯಾಗಿದ್ದು ಈ ಗುಪ್ತತರಯೋಗಿನಿಯರೊಡಗೂಡಿ ಸರ್ವಾಕರ್ಷಿಣೀಮುದ್ರೆಯೊಂದಿಗೆ ದೇವಿಯ ಅರ್ಚನೆಯಲ್ಲಿ ನಿರಂತರವಾಗಿ ನಿರತಳಾಗಿರುತ್ತ ಶೋಭಿಸುವಳು.

ಮನು (ಹದಿನಾಲ್ಕು) ಕೋನಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ'ಭುವನಾಶ್ರ' ಎಂಬ ಸಕಲಸೌಭಾಗ್ಯದಾಯಕವಾದ ನಾಲ್ಕನೆ ಆವರಣ
ದಲ್ಲಿ, ಸರ್ವಸಂಕ್ಷೋಭಿಣೀ, ಸರ್ವವಿದ್ರಾವಿಣೀ, ಸರ್ವಾಕರ್ಷಣಿಕಾ, ಸರ್ವಾಹ್ಲಾದನಿಕಾ, ಸರ್ವಸಮ್ಮೋಹಿನಿ, ಸರ್ವಸ್ತಂಭನಿಕಾ,
ಸರ್ವಜೃಂಭಣಿಕಾ, ಸರ್ವವಶಂಕರೀ, ಸರ್ವರಂಜನಿಕಾ, ಸರ್ವೋನ್ಮಾದಿಕಾ, ಸರ್ವಾರ್ಥಸಾಧಿಕಾ, ಸರ್ವಸಂಪತ್ಪ್ರಪೂರಣೀ,
64 a ಸರ್ವಮಂತ್ರಮಯೀ, ಸರ್ವದ್ವಂದ್ವಕ್ಷಯಂಕರೀ, ಎಂಬ ಶಕ್ರ(ಹದಿನಾಲ್ಕು) ಸಂಖ್ಯೆಯ ಸಂಪ್ರದಾಯಯೋಗಿನಿಯರು
ಇಲ್ಲಿರುವರು. ಇವರುಗಳಿಗೆ ಧ್ಯಾನಸಾಮ್ಯವಿರುವುದರಿಂದ ಒಂದೇ ಪ್ರತಿಮೆಯನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರದರ್ಶಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ತ್ರಿಪುರ
ವಾಸಿನೀ ಎಂಬ ಚಕ್ರೇಶ್ವರಿಯು ಸರ್ವವಶಂಕರೀ ಎಂಬ ಮುದ್ರೆಯನ್ನೊಳಗೊಂಡು ಅಂಬಾರ್ಚನೆಯಲ್ಲಿ ನಿರತಳಾಗಿದ್ದಾಳೆ.

ಹೊರಗಡೆಯಲ್ಲಿ ಹತ್ತು ಅರಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಸರ್ವಾರ್ಥಸಾಧಕವೆಂಬ ಐದನೆಯ ಆವರಣದ ಚಕ್ರದಲ್ಲಿ ಹತ್ತು ದೇವತೆಗಳಿರುವರು. ಸರ್ವಸಿದ್ಧಿಪ್ರದಾ, ಸರ್ವಸಂಪತ್ಪ್ರದಾಯಿನೀ, ಸರ್ವಪ್ರಿಯಂಕರೀ, ಸರ್ವಮಂಗಲಕಾರಿಣೀ, ಸರ್ವಕಾಮ ಪ್ರದಾ, ಸರ್ವದುಃಖವಿನಾಶಿನೀ, ಸರ್ವಮೃತ್ಯುಪ್ರಶಮನೀ, ಸರ್ವವಿಘ್ನನಿವಾರಿಣೀ, ಸರ್ವಾಂಗಸುಂದರೀ, ಸರ್ವಸೌಭಾಗ್ಯ ದಾಯಿನೀ, ಮತ್ತು ಕುಲೋತ್ತೀರ್ಣಾ ಎಂಬ ದೇವಿಯರಿರುವರು. ಇವರೆಲ್ಲರೂ ಅನ್ಯೋನ್ಯವಾಗಿ ಸಮಾನ ರೂಪವುಳ್ಳ ವರು. ಇವರೆಲ್ಲರ ಪರವಾಗಿ ಸಂಗತವಾದ ಒಂದು ಮೂರ್ತಿಯನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರದರ್ಶಿಸಲಾಗಿದೆ. ತ್ರಿಪುರಾಶ್ರೀ ಎಂಬ ಚಕ್ರನಾಯಿಕೆಯು ಇಲ್ಲಿ ಸರ್ವೋನ್ಮಾದಿಕಾ ಮುದ್ರೆಯನ್ನು ಧರಿಸಿಕೊಂಡು ದೇವಿಯ ಪಾದಾರ್ಚನೆಯಲ್ಲಿ ಉತ್ಸಾಹ ಪೂರ್ಣರಾಗಿರುವಳು.

ಒಳಗಡೆಯಲ್ಲಿ ಹತ್ತು ಅರಗಳಿರುವ ಸರ್ವರಕ್ಷಾಕರ ಎಂಬ ಆರನೆಯ ಆವರಣದಲ್ಲಿ ಸರ್ವಜ್ಞಾ, ಸರ್ವಶಕ್ತಿ, ಸರ್ವೈಶ್ವರ್ಯಪ್ರದಾಯಿನೀ, ಸರ್ವಜ್ಞಾನಮಯೀ, ಸರ್ವವ್ಯಾಧಿವಿನಾಶಿನೀ, ಸರ್ವಾಧಾರಸ್ವರೂಪಾ, ಸರ್ವಾಪಾಪಹರಾ, ಸರ್ವಾನಂದಮಯೀ, ಸರ್ವರಕ್ಷಾಸ್ವರೂಪಿಣೀ, ಸರ್ವೇಪ್ಸಿತಪ್ರದಾ ಎಂದು ಹನ್ನೊಂದು ಜನ ದೇವಿಯರಿದ್ದಾರೆ. ಇವರು ಗಳು ನಿಗರ್ಭಯೋಗಿನಿಯರೆಂದು ಹೆಸರುಳ್ಳವರು. ಇವರುಗಳು ಒಂದೇರೂಪವನ್ನು ಪಡೆದವರಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಎಲ್ಲ

ಮೂರ್ತಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಸರಿಹೊಂದುವ ಒಂದು ಮೂರ್ತಿಯನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರದರ್ಶಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಚಕ್ರೇಶ್ವರಿಯಾದ ತ್ರಿಪುರಮಾಲಿನಿಯು ಸರ್ವಮಹಾಂಕುಶಾ ಎಂಬ ಮುದ್ರೆಯನ್ನು ಧರಿಸಿ ನಿರಂತರವಾಗಿ ಶ್ರೀದೇವಿಯ ಚರಣಕಮಲಗಳಲ್ಲಿ ಮನಸ್ಸುಳ್ಳವಳಾಗಿ ಇರುವಳು.

ಎಂಟು ಅರಗಳೂ, ಎಂಟು ಕೋನಗಳೂ ಇರುವ ಏಳನೆಯ ಸರ್ವರೋಗಹರವೆಂಬ ಆವರಣದಲ್ಲಿ ರಮಾ(ಎಂಟು) ಸಂಖ್ಯೆಯ ದೇವತೆಗಳು ಇರುತ್ತಾರೆ. ಸ್ವರಾಧಿದೇವೀಯಾದವಶಿನೀ, ಕವರ್ಗದೇವತೆ ಕಾಮೇಶೀ, ಚವರ್ಗದೇವತೆ ಮೋದಿನೀ, ಟವರ್ಗದೇವತೆ ವಿಮಲಾ, ತವರ್ಗದೇವತೆ ಅರುಣಾ, ಪವರ್ಗದೇವತೆ ಜಯಿನೀ, ಯವರ್ಗದೇವತೆ ಸರ್ವೇಶೀ, ಶವರ್ಗದೇವತೆ ಕೌಲಿನೀ, ಇವರೆಲ್ಲರೂ ರಹಸ್ಯಯೋಗಿನಿಯರೆಂಬ ಹೆಸರುಳ್ಳವರು. ಇವರುಗಳ ಆಕಾರವು ಸಮಾನವಾದುದರಿಂದ ಇತರ ಆಕೃತಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಸರಿಹೊಂದುವ ಒಂದು ಮೂರ್ತಿಯನ್ನು ಮಾತ್ರ ಇಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಚಕ್ರೇಶ್ವರಿಯಾದ ತ್ರಿಪುರಾಸಿದ್ಧಾ ಎಂಬ ದೇವತೆಯು ಸರ್ವಖೇಚರಿಕಾ ಎಂಬ ಮುದ್ರೆಯನ್ನು ಧರಿಸಿಕೊಂಡವಳಾಗಿ ದೇವಿಯ ಪಾದಗಳನ್ನು ಪೂಜಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ತತ್ಪರಳಾಗಿರುವಳು.

ವಶಿನಿ ಮೊದಲಾದ ಅಂತರಾಳ (ನಡುಭಾಗ)ಗಳ ಮೇಲ್ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಆಯುಧ ಶಾಲೆಯಿದೆ. ಅಲ್ಲಿಎರಡು ಕಬ್ಬಿನ ಬಿಲ್ಲುಗಳು, ಪುಷ್ಪಬಾಣಪಂಚಕ (ಐದು)ಗಳೆರಡು, ಎರಡುಪಾಶಗಳು, ಎರಡು ಅಂಕುಶಗಳು, ಇವು ಆದಿದಂಪತಿಗಳ (ಲಲಿತಾಂಬಾ ಶಿವ) ಮುಖ್ಯವಾದ ಎಂಟು ಆಯುಧಗಳು ಶೋಭಿಸುತ್ತಿವೆ. ವಜ್ರ (ಈ ಹೆಸರಿನ ಆಯುಧ) ಶತಘ್ನಿ (ನೂರಾರು ಜನರನ್ನು ಏಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸಾವಿಗೀಡು ಮಾಡುವ ಫಿರಂಗಿ) ಭೃಶುಂಡಿ, ನೇಗಿಲು, ಒನಕೆ, ಪಟಸ, ಕೊಡಲಿ,
64 b ಈಟಿ, ಒನಕೆ, ಭಿಂಡಿವಾಳ, ಶಂಖ, ಚಕ್ರ ಮೊದಲಾದ ಆಯುಧಗಳು ಮತ್ತು ಕೋಟಿ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಉಪಾಸ್ತ್ರಗಳು ಭಂಡ ಮೊದಲಾದ ರಾಕ್ಷಸರ ರಕ್ತದಿಂದ ತೊಯ್ದು ತೃಪ್ತಿಗೊಂಡು ಈ ಅಸ್ತ್ರಶಾಲೆಯಲ್ಲೇ ಸತತವಾಗಿ ದೇದೀಪ್ಯಮಾನ ವಾಗಿರುವುವು.

ಮೂರು ಮೂಲೆಗಳಿರುವ ಸರ್ವಸಿದ್ಧಿ ಪ್ರದಾಯಕವಾಗಿರುವ ಎಂಟನೇ ಆವರಣದಲ್ಲಿ ಕಾಮೇಶೀ, ವಜ್ರೇಶೀ, ಭಗಮಾಲಾ, ಎಂಬ ಮೂವರು ಅತಿ ರಹಸ್ಯಯೋಗಿನಿಯರೆಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ ಹೊಂದಿರುವರು. ಧ್ಯಾನದಲ್ಲಿ ಸಾಮ್ಯವಿರು ವುದರಿಂದ ಇವರುಗಳ ಒಂದೇ ಪ್ರತಿಮೆಯನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇವರುಗಳೊಂದಿಗಿರುವ 'ತ್ರಿಪುರಾ' ಎಂಬ ಚಕ್ರೇಶ್ವರಿಯು ಸರ್ವಬೀಜ ಎಂಬ ಮುದ್ರೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದವಳಾಗಿ, ದೇವಿಯ ಪೂಜೆಯಲ್ಲಿ ಉತ್ಸಾಹ ತೋರುವವಳಾಗಿ, ಇಲ್ಲಿ ಶೋಭಿಸುವಳು.

ಆದರ ಮೇಲಿನ ನಾಥಾಂತರ ಎಂಬ ಗೃಹವನ್ನು ಆಶ್ರಯ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಇರುವ ಮಿತ್ರೇಶ, ಉಡ್ಡೀಶ, ಷಷ್ಠೀಶ, ಮತ್ತು ಚರ್ಯಾನಾಥ ಎಂದು ಕ್ರಮವಾಗಿ ಇರುವ ನಾಲ್ವರು ಯುಗನಾಥರು ಗುರುಗಳೆಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಇವರುಗಳಿಗೂ ಸಾದೃಶ್ಯವಿರುವುದರಿಂದ ಒಂದು ಮೂರ್ತಿಯನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇವರು ಲೋಕರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ಪಾದುಕಾಸ್ವರೂಪದಿಂದ ಸೃಷ್ಟಿಸಿದ ಅನೇಕ ದಿವ್ಯಸಮೂಹ, ಮಾನವಸಮೂಹ, ಸಿದ್ಧಸಮೂಹ, ಸುರರು, ತಾಪಸರು, ಸಾಲೋಕ್ಯ, ಸಾರೂಪ್ಯ ಸಾಯುಜ್ಯಾದಿ ಸಿದ್ಧಿಗಳನ್ನು ಪಡೆದವರಾಗಿ ಈ ಗುರುಗಳನ್ನು ನಿರಂತರವಾಗಿ ಕ್ರಮವಾಗಿ ಸೇವೆ ಮಾಡುವರು.

ಈ ಗೃಹದ ಮೇಲ್ಭಾಗದ ಗೃಹವು ನಿತ್ಯಾಂತರವೆಂಬುದಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಕಾಮೇಶೀ, ಭಗಮಾಲಾ, ನಿತ್ಯಕ್ಲಿನ್ನಾ, ಭೇರುಂಡಾ, ವಹ್ನಿವಾಸಿನಿ, ಮಹಾವಜ್ರೇಶ್ವರೀ, ಶಿವದೂತಿ, ತ್ವರಿತಾ, ಕುಲಸುಂದರೀ, ನಿತ್ಯಾ, ನೀಲಪತಾಕಾ, ವಿಜಯಾ,

ಸರ್ವಮಂಗಲಾ, ಜ್ವಾಲಾಮಾಲಿನಿಕಾ, ಚಿತ್ರಾಎಂಬ ದೇವಿಯರು ಇಲ್ಲಿ ಇರುವರು. ಇವರು ತಿಥಿ ಸಂಜ್ಞೆಯನ್ನು (ಹದಿನೈದು) ಹೊಂದಿದವರಾಗಿ 'ನಿತ್ಯ' ಎಂಬುದಾಗಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ರೂಪದಲ್ಲಿ ಸರಿಸಮಾನತೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಇವರುಗಳ ಒಂದು ಮೂರ್ತಿಯನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇತರ ಗ್ರಂಥದ ಅನುಸಾರವಾಗಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಪ್ರತಿಮೆಗಳನ್ನು ತೋರಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಚಕ್ರೇಶಿಯಾದ ತ್ರಿಪುರಸುಂದರಿಯು ಇವರೊಂದಿಗೆ ಸರ್ವಯೋಗಿನಿಯೆಂಬ ಮುದ್ರಾಧಾರಣ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅಂಬಾರ್ಚನೆಯಲ್ಲಿ ನಿರತಳಾಗಿದ್ದಾಳೆ. ಮೊದಲನೆಯವಳು ತ್ರಿಪುರಾ, ಎರಡನೆಯವಳು ತ್ರಿಪುರೇಶೀ, ಮೂರನೆಯವಳು ತ್ರಿಪುರಸುಂದರೀ, ನಾಲ್ಕನೆಯವಳು ತ್ರಿಪುರವಾಸಿನೀ, ಐದನೆಯವಳು ತ್ರಿಪುರಾಶ್ರೀ, ಆರನೆಯವಳು ತ್ರಿಪುರಮಾಲಿನೀ, ಏಳನೆಯವಳು ತ್ರಿಪುರಾಸಿದ್ಧಾ, ಎಂಟನೆಯವಳು ತ್ರಿಪುರಾಂಬಾ, ಒಂಭತ್ತನೆಯವಳು ಚಕ್ರೇಶ್ವರಿಯಾದ ಮಹಾತ್ರಿಪುರ ಸುಂದರೀ ಇವರುಗಳು ಮುದ್ರಾಶೋಭಿತವಾದ ಹಸ್ತಕಮಲಗಳುಳ್ಳವರಾಗಿ, 'ಚಕ್ರೇಶ್ವರೀ' ಎಂಬುದಾಗಿ ಖ್ಯಾತರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಒಂಭತ್ತು ದೇವಿಯರ ರೂಪವು ಒಂದೇ ತೆರನಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಒಂದು ಪ್ರತಿಮೆಯನ್ನು ಮಾತ್ರ ಪ್ರದರ್ಶಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಇದರ ಮೇಲ್ಭಾಗವು ಅಂಗದೇವ್ಯಂತರ ಎಂದು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಹೃದ್ದೇವೀ, ಶಿರೋದೇವಿ, ಶಿಖಾದೇವೀ, ವರ್ಮದೇವೀ; ದೃಷ್ಟಿದೇವೀ, ಅಸ್ತ್ರದೇವೀ, ಎಂಬುದಾಗಿ ಕ್ರಮವಾಗಿ ಆರು ಅಂಗದೇವಿಯರು ಭಕ್ತಿಯುತರಾಗಿ ಮಹಾ ದೇವಿಯ ಬಿಂದುಪೀಠದ ದಕ್ಷಿಣಭಾಗದಲ್ಲಿ ನಿರಂತರಜಾಗರೂಕರಾಗಿ ನೆಲೆಸಿರುವರು. ಲಕ್ಷಣ ಸಾದೃಶ್ಯವಿರುವುದರಿಂದ ಇವರುಗಳ ಒಂದೇ ಮೂರ್ತಿಯನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸಿರುವೆವು.

ಒಂಬತ್ತನೆ ಸರ್ವಾನಂದಮಯವೆಂಬ ಶುಭವಾದ ಆವರಣದ ಸಮಗ್ರವಾಗಿ ಚಿತ್ತಾಕರ್ಷಕವಾದ ಶ್ರೀಪೀಠ ಎಂಬ
65 a ಬಿಂದು ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಸರ್ವತ್ರಿಖಂಡಿಕಾ ಎಂಬ ಮುದ್ರೆಯನ್ನು ಧರಿಸಿದ ಶ್ರೀ ಲಲಿತಾಂಬೆಯು ಇರುವಳು. ಈ ದೇವಿಯು ಪರಬ್ರಹ್ಮಸ್ವರೂಪಿಣಿಯಾಗಿ ಪಂಚಪ್ರೇತಾಸನದಲ್ಲಿ ಆಸೀನಳಾಗಿರುವಳು. ನಾಲ್ಕು ಭುಜಗಳನ್ನೂ, ಮೂರು ಕಣ್ಣು ಗಳನ್ನೂ, ಚಂದ್ರಕಲಾಭೂಷಣವನ್ನು ಧರಿಸಿರುವಳು, ಕುಸುಂಭ (ಕೇಸರಿ) ವರ್ಣದ ವಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ದಿವ್ಯವಾದ ರವಿಕೆಯನ್ನು ಧರಿಸಿದ ಈ ದೇವಿಯು ಕಬ್ಬಿನ ಬಿಲ್ಲು, ಪುಷ್ಪಬಾಣಗಳು, ಪಾಶ, ಅಂಕುಶಗಳಿರುವ ತನ್ನ ಕರಗಳಿಂದ ಶೋಭಿಸುವಳು. ಸರ್ವಮಂಗಳಗಳಿಂದ ಪರಿಪೂರ್ಣೆಯೂ ಸಚ್ಚಿದಾನಂದಶರೀರಿಣಿಯೂ ಆಗಿರುವ ಇವಳು ದಾಸವಾಳದ ಹೂವಿನಂತೆ ರಕ್ತವರ್ಣದಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು ಸೃಷ್ಟಿಸ್ಥಿತಿಲಯಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡುವವಳೂ, ಅನೇಕ ಕೋಟಿ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡಗಳ ಪಾಲನೆಯಲ್ಲಿ ನಿಪುಣೆಯೂ ಆಗಿದ್ದಾಳೆ. ಇವಳ ಕಂಠವು ಕಾಮೇಶನು ಕಟ್ಟಿದ ಮಾಂಗಲ್ಯಸೂತ್ರದಿಂದ ಶೋಭಿಸುವುದು. ಇವಳ ಜಡೆಯು ಪಾರಿಜಾತ ಮೊದಲಾದ ಪುಷ್ಪ ಮಾಲೆಯಿಂದ ಕಂಪನಯುಕ್ತವಾಗಿದೆ. ನವನವೀನ ವಿಭೂಷಣಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಈಕೆಯು ಜಗನ್ಮಂಗಲವನ್ನುಂಟುಮಾಡುವವಳು. ಕಾಮೇಶ್ವರನ ತೊಡೆಯೆಂಬ ಪೀಠ (ಆಸನ)ದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿರುವ ಶ್ರೀದೇವಿಯು ಇಷ್ಟಾರ್ಥಗಳನ್ನು ನೀಡುವವಳು. ಈ ಮಹೇಶ್ವರಿಯು ಸಮಸ್ತ ದೇವರುಗಳಿಂದ ನಮಸ್ಕರಿಸಲ್ಪಡುವ ಪಾದ ಕಮಲಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವಳು. ಸಮಸ್ತವೇದಗಳಿಂದ ಸ್ತೋತ್ರ ಮಾಡಲ್ಪಡುತ್ತಿರುವ ಮಹಿಮಾನ್ವಿತವಾದ ವಿಚಿತ್ರ ಪರಾಕ್ರಮವಿರುವವಳೂ, ಕಾಮೇಶ್ವರೀ ಮೊದಲಾದ ಅನಂತ ಹೆಸರುಗಳಿಂದ ಸಮರ್ಥನೀಯಳೂ, ಮೂಲ ಪ್ರಕೃತಿರೂಪಳೂ, ಪರಂಜ್ಯೋತಿ ಮತ್ತು ಪರಾತ್ಪರ (ಅತಿಶ್ರೇಷ್ಠ)ಳೂ ಆಗಿರುವ ಈ ಮಹಾದೇವಿಯು ಈ ಶ್ರೀ ಚಕ್ರದಲ್ಲಿ ರಾರಾಜಿ ಸುತ್ತಿರುವಳು.

1095-1236

ಈ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಶ್ರೀನಗರದಲ್ಲಿ ಶೋಭಾಯಮಾನರಾದ ಸಾಲ ಮೊದಲಾಗಿ ಬಿಂದು ಪೀಠದವರೆಗೆ ವಾಸಿಸುವ ಇಪ್ಪತ್ತೈದು ದೇವತೆಗಳ ಹೆಸರುಗಳು

ಅನಂತರ ಇತರ ಶಕ್ತಿದೇವತೆಗಳನ್ನು ಹೇಳಲಾಗುವುದು. ಯೋಗನಿದ್ರಾ, ಮನೋನ್ಮನೀ, ಮಂತ್ರಿಣೀ, ಶ್ಯಾಮಲಾ, ರಾಜಮಾತಂಗಿಕಾ, ಬಾಲಾ, ಭುವನೇಶ್ವರೀ, ಸೌಭಾಗ್ಯಭುವನೇಶ್ವರೀ, ಮಾಯಾಭುವನೇಶ್ವರೀ, ಸೂರ್ಯಾತ್ಮಾ ಭುವನೇಶ್ವರೀ, ಅಷ್ಟಾದಶ ಭುಜಾಭದ್ರಕಾಳೀ, ಅಷ್ಟಭುಜಕಾಳೀ, ಷೋಡಶಭುಜಾದುರ್ಗಾ, ವಿಂಧ್ಯವಾಸಿನೀದುರ್ಗಾ, ರುದ್ರಾಂಶದುರ್ಗಾ, ಜಯದುರ್ಗಾ, ವನದುರ್ಗಾ, ರಿಪುಮಾರಿಣಿಕಾದುರ್ಗಾ, ಅಗ್ನಿದುರ್ಗಾ, (ಮೊದಲನೆಯವಳು) ಶೈಲಪುತ್ರೀ (ಎರಡನೆ ಯವಳು) ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಣೀ, ಚಂಡಖಂಡಾ, ಸ್ಕಂದಮಾತಾ, ಕೂಶ್ಮಾಂಡಾ, ಕಾತ್ಯಾಯನೀ, ರಾತ್ರಿದುರ್ಗಾ, ಗೌರೀ, ಸಿದ್ಧಿದಾಯಿನೀ ಹೀಗೆ ಶೈವಾಗಮದಲ್ಲಿ ನವದುರ್ಗೆಯರು ಪ್ರಸಿದ್ಧರಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಗ್ರಂಥಾಂತರದಲ್ಲಿ ಚಂಡಾ, ಶಚೀ, ಶೈವಾ, ಚಂಡೀ, ಕ್ರೂರಾ, ಅನುಚಂಡಿಕಾ, ನವಮಿ, ಉಗ್ರಚಂಡಾ, ರುದ್ರಾ ಎಂದು ಒಂಬತ್ತು ದುರ್ಗೆಯರು ಇರುವರು. ಇವರುಗಳಲ್ಲಿ ಮೊದಲ ಎಂಟು ದುರ್ಗೆಯರು ಹದಿನಾರು ಭುಜಗಳುಳ್ಳವರೂ, ಸಮಾನರೂಪಿಣಿಯರೂ ಆಗಿರುವುದರಿಂದ ಅಷ್ಟದುರ್ಗೆಯರ ಮಧ್ಯೆ ಒಂದು ಪ್ರತಿಮೆಯನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸಲಾಗಿದೆ. ರುದ್ರಾ ಎಂಬ ದುರ್ಗೆಯು ಹದಿನೆಂಟು ಭುಜಗಳುಳ್ಳ ವಳಾದ್ದರಿಂದ ಆ ಪ್ರತಿಮೆಯನ್ನು ಬೇರೆಯಾಗಿ ಪ್ರದರ್ಶಿಸಲಾಗಿದೆ. ನವದುರ್ಗೆಯರು ಸೇರಿ ಇಲ್ಲಿ ಎರಡು ರೂಪಗಳು ಇವೆ.

ಶ್ರೀವಿದ್ಯಾ, ಶುದ್ಧವಿದ್ಯಾ, ಬಗಲಾ, ಇಂದ್ರಾಕ್ಷಿಕಾ, ದಂಡನಾಥಾ, ವಾರಾಹೀ, ಶುದ್ಧವಾರಾಹೀ, ಸ್ವಪ್ನವಾರಾಹೀ,
ವಾಗೀಶ್ವರೀ, ಸೌಭಾಗ್ಯವಾಗೀಶ್ವರೀ, ಧೇನುವಾಗೀಶ್ವರೀ, ತ್ರಿಪುರಾ, ಭೈರವೀ, ಸಂವಿತ್ರಿಪುರಾ, ನಿತ್ಯಾ, ಮೋಹಿನೀನಿತ್ಯಾ
65 b ಬಾಲಾತ್ರಿಪುರಸುಂದರೀ, ಪ್ರತ್ಯಂಗಿರಾ, ವಶ್ಯಮುಖೀ, ಪ್ರಾಣಶಕ್ತಿ, ಶೂಲಿನೀ, ಮೃತಸಂಜೀವಿನೀ, ಸ್ವಸ್ಥಾವೇಶಿನೀ,
ಶತ್ರುವಿಧ್ವಂಸಿನೀ, ವಜ್ರ ಪ್ರಸ್ತಾರಿಣೀ, ಧೂಮಾವತೀ, ತ್ವರಿತಾ, ಅತಿಕಂಟಕೀ, ಅಪರಾಜಿತಾ, ಸರ್ವವರ್ಣೇಶ್ವರೀ, ಕಾಮ
ಕಲೇಶ್ವರೀ, ತಿರಸ್ಕರಿಣೀ, ಆಸುರೀ, ಅಶ್ವಾರೂಢಾ, ಉಗ್ರತಾರಕಾ, ಚತುರ್ಭುಜಾನ್ನಪೂರ್ಣಾ, ದ್ವಿಭುಜಾನ್ನಪೂರ್ಣಾ
ಶಾಕಂಭರೀ, ದ್ವಾದಶಾರ್ಧದೇವೀ, ಬನಶಂಕರೀ, ಲೋಪಾಮುದ್ರಾ, ತುಲಜಾಭವಾನೀ, ತುಲಸೀ, ಸಮಷ್ಟಿಗಾಯತ್ರೀ,
ಸಾವಿತ್ರೀ, ಸರಸ್ವತೀ, ಗಾಯತ್ರೀ, ಸಾಕಿನೀ, ಕಾಕಿನೀ, ಲಾಕಿನೀ, ರಾಕಿಣೀ, ಢಾಕಿನೀ, ಹಾಕಿನೀ, ಯಾಕಿನೀ, ಚತುಃಷಷ್ಟಿಕಲಾ,
ಚಂಡಾಪರಮೇಶ್ವರೀ, ಬ್ರಾಹ್ಮೀ, ಮಾಹೇಶ್ವರೀ, ಕೌಮಾರೀ, ವೈಷ್ಣವೀ, ವಾರಾಹೀ, ಇಂದ್ರಾಣೀ, ಚಂಡಿಕಾ, ದಿವ್ಯಯೋಗೀ,
ಮಹಾಯೋಗೀ, ಸಿದ್ಧಯೋಗೀ, ಮಹೇಶ್ವರೀ, ಪಿಶಾಚಿನೀ, ಡಾಕಿನೀ, ಕಾಲರಾತ್ರಿ, ನಿಶಾಚರೀ (ಪ್ರಥಮಾಷ್ಟಕ ದೇವತೆಗಳು)
ಕಂಕಾಲೀ, ರೌದ್ರೀ, ವೇತಾಲೀ, ಹುಂಕಾರೀ, ಭುವನೇಶ್ವರೀ, ಊರ್ಧ್ವಕೇಶೀ, ವಿರೂಪಾಕ್ಷೀ, ಶುಷ್ಕಾಂಗೀ, ನರಭೋಜನೀ
(ದ್ವಿತೀಯಾಷ್ಟಕ) ಫಟ್ಕಾರೀ, ವೀರಭದ್ರೀ, ಧೂಮ್ರಾಕ್ಷೀ, ಕಲಹಪ್ರಿಯಾ, ರಕ್ತಾಕ್ಷೀ, ರಾಕ್ಷಸೀ, ಘೋರಾ, ವಿಶ್ವರೂಪಾ
(ತೃತೀಯಾಷ್ಟಕ) ಭಯಂಕರೀ, ಕಾಮಾಕ್ಷೀ, ಉಗ್ರಚಾಮುಂಡಾ, ಭೀಷಣಾ, ತ್ರಿಪುರಾಂತಕಾ, ವೀರಕೌಮಾರಿಕಾ, ಚಂಡೀ,
ವಾರಾಹೀ (ಚತುರ್ಥಾಷ್ಟಕ) ಮುಂಡಧಾರಿಣೀ, ಭೈರವೀ, ಹಸ್ತಿನೀ, ಕ್ರೋಧದುರ್ಮುಖೀ, ಪ್ರೇತವಾಹಿನೀ, ಖಟ್ವಾಂಗ
ದೀರ್ಘಲಂಬೋಷ್ಠೀ, ಮಾಲತೀ, ಮಂತ್ರಯೋಗಿನೀ (ಪಂಚಮಾಷ್ಟಕ) ಅಸ್ಥಿನೀ, ಚಕ್ರಿಣೀ, ಗ್ರಾಹಾ, ಕಂಕಾಲೀ,
ಭುವನೇಶ್ವರೀ, ಕಂಟಕೀ, ತಾಟಕೀ, ಶುಭ್ರಾ (ಷಷ್ಠಾಷ್ಟಕ)ಕ್ರಿಯಾದೂತೀ, ಕರಾಲಿನೀ, ಶಂಖಿನೀ, ಪದ್ಮಿನೀ, ಕ್ಷೀರಾ,
ಅಸಂಘಾ, ಪ್ರಹಾರಿಣೀ, ಲಕ್ಷ್ಮೀ (ಸಪ್ತಮಾಷ್ಟಕ) ಕಾಮುಕೀ, ಲೋಲಕಾಕದೃಷ್ಟಿ, ಅಧೋಮುಖೀ, ಧೂರ್ಜಟೀ
ಮಾಲಿನೀ, ಘೋರಾ, ಕಪಾಲೀ ವಿಷಭೋಜಿನೀ (ಅಷ್ಟಮಾಷ್ಟಕ) ಇವರು ಅರ್ವತ್ತನಾಲ್ಕು ಯೋಗಿನಿಯರೆಂದು
ವಿಖ್ಯಾತರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ವಿದ್ವಾಂಸರು ಈ ಯೋಗಿನಿಯರ ಎಂಟು ಅಷ್ಟಕಗಳನ್ನು ಕ್ರಮವಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.
ಒಂದೊಂದು ಅಷ್ಟಕಕ್ಕೂ ರೂಪ ಸಾಮ್ಯವಿರುವುದರಿಂದ ಒಂದು ಅಷ್ಟಕಕ್ಕೆ ಒಂದು ಪ್ರತಿಮೆಯನ್ನು ಬರೆಯಲಾಗಿದೆ. ಅದೇ

ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ, ದ್ವಿಭುಜಲಕ್ಷ್ಮೀ, ಗಜಲಕ್ಷ್ಮೀ, ಶ್ರೀದೇವೀ, ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀ, ವೀರಲಕ್ಷ್ಮೀ, ದ್ವಿಭುಜವೀರಲಕ್ಷ್ಮೀ, ಸಿದ್ಧಲಕ್ಷ್ಮೀ, ಅಷ್ಟಭುಜಾ ವೀರಲಕ್ಷ್ಮೀ, ಪದ್ಮಾಲಕ್ಷ್ಮೀ, ಪ್ರಸನ್ನಲಕ್ಷ್ಮೀ, ಈ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಹತ್ತುಲಕ್ಷ್ಮಿಯರನ್ನು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ, ಭೂ, ಸರಸ್ವತೀ, ಪ್ರೀತಿ, ಶಾಂತಿ, ಕೀರ್ತಿ, ಕೃತಿ, ತುಷ್ಟಿ, ಪುಷ್ಟಿ, ಈ ಒಂಬತ್ತು ವಿಷ್ಣುವಿನ ಪರಿವಾರ ಶಕ್ತಿಗಳು. ಒಂಬತ್ತು ದೇವತೆಗಳ ರೂಪ ಸಮಾನವಾದ್ದರಿಂದ ಒಂದೇ ಪ್ರತಿಮೆಯನ್ನು ಬರೆಯಲಾಗಿದೆ. ಅಜಾಮುಖೀ, ಅಥರ್ವಣೀ,
66 a ಇಲಾ, ಈಶ್ವರೀ, ಉಗ್ರಾ, ಊರ್ಜಸ್ವಲಾ, ಋತುಧಾಮಾ, ರೇಣುಕಾ, ಲೃತಂಬರಾ, ಲೃಂಜಿಕಾ, ರೇವತೀ ಶುಷ್ಕರೇವತೀ ಓಜಸ್ವಿನೀ, ಅಘೋರಾ, ಅಂಜನಾ, ಅಜಾ, ಭೂತವಿನ್ಯಾಸಿನೀ, ಖದ್ಯೋತಿನೀ, ಧೂಮ್ರಾಘರೂಪಿಣೀ, ಆರು ಮುಖಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಅನಂತಶಕ್ತಿದೇವೀ, ಸುಷಮಾ, ನಿರ್ಝರಾರುಂಧತೀ, ಭೋಗದಾ, ನಿರ್ಝರನದೀ, ಪ್ರಬೋಧಿನೀ, ಧಾರಿಣೀ, ಕ್ರಿಯಾಸರಸ್ವತೀ, ತತ್ಕಾರಿಣೀ, ಶ್ರೀ ಘನಾ, ಮಯೂರವಾಹನೆಯಾದ ಅನಂತ ಶಕ್ತಿದೇವೇಶೀ, ಸರಸ್ವತೀ, ನೀಲಕಂಠಾಸರಸ್ವತೀ, ಭೋಗದಾಯಿನೀ, ಶ್ಯಾಮಲಾ, ಮದ್ದಾನೆಯ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತಿರುವ ಅನಂತಶಕ್ತಿದೇವೇಶೀ, ಇಚ್ಛಾಶಕ್ತಿ, ಜಯಶ್ಯಾಮಲಾ, ಚಿಚ್ಛ್ಯಾಮಲಾ, ಅನುಶ್ಯಾಮಲಾ, ವಿದ್ಯಾಶ್ಯಾಮಲಾ, ದೀಪಿನೀ, ರೇಚಿಕಾ, ಮೋಚಿನೀ, ಪಾರಾಯಣೀ, ಮಂಗಳಗೌರೀ.

ಅನುಕ್ರಿಯಾ, ಸಿದ್ಧಕ್ರಿಯಾ, ಆಪ್ಯಾಯನೀ, ಬಂಧಮೋಚಿನೀ, ಮಾಯಾ ಮಾಲಿನೀ ಎಂಬುದಾಗಿ 'ಅ'ಕಾರದಿಂದ 'ಕ್ಷ'ಕಾರ ಕೊನೆಯವರೆಗೆ ಕ್ರಮವಾಗಿ ಅಕ್ಷರದೇವತೆಗಳು ಪ್ರಸಿದ್ಧರು. ನಾರಾಯಣ ದೇವತೆಯು ಪ್ರಣವದ ಅಭಿಮಾನಿಯೆಂದು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಹಾಗೆಯೆ ರಕ್ತಚಾಮುಂಡಾ, ಕಾಲರಾತ್ರಿ, ಸೀತಲಾ, ಜ್ಯೇಷ್ಠಾಲಕ್ಷ್ಮೀ, ಮೋಹಿನೀ, ಜಗನ್ಮೋಹಿನೀ, ಪುಲಿಂದಿನೀ, ರೇಣುಕಾ, ಮಹಿಷಮರ್ದಿನೀದುರ್ಗಾ, ಚಾಮುಂಡಿಕಾ, (ಸಪ್ತ ಮಾತೃಕಾಂತರ್ಗತಾ) ಅಷ್ಟಾಕ್ಷರೀದುರ್ಗಾ ಚಿಂತಾಮಣಿ, ಚಿತ್ರಿಣೀ, ಯಕಲಾ, ಚಿಂತಾಮಣಿ ಸರಸ್ವತೀ, ಬಾಲಾಸರಸ್ವತೀ, ಸೂರ್ಯಮಂಡಲಾಂತಸ್ಥಾಮಣಿಕರ್ಣಿಕಾ, ಈ ದೇವತೆಗಳು ವಿವರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ಹಾಗೆಯೇ ದೇವಿಯ ಕರಕಮಲದಲ್ಲಿರುವ ಪಂಚಾಕ್ಷರೀ ಶುಕಲಕ್ಷಣವನ್ನು, ಗುಣ ವಾರ್ಧಿ ಅಕ್ಷಿ (243) ಸಂಖ್ಯೆಯ ದೇವತೆಗಳ ಮೂರ್ತಿಗಳನ್ನೂ ಶ್ರೀ ಶಕ್ತಿನಿಧಿಯಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಿವೆ. ಇವು ಅನ್ಯೋನ್ಯ ಭಿನ್ನರೂಪಗಳಾಗಿವೆ. ಶ್ರೀದುರ್ಗಾಭೂಮಿ ಸಂಖ್ಯೆ (198)ಯ ದೇವಿಯರು ಏಕರೂಪರಾದ್ದರಿಂದ ಪ್ರದರ್ಶನ ಮಾಡ ಲಾದ ದೇವಿಯರೊಂದಿಗೆ ಈ ಮೂರ್ತಿಗಳನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸಿಲ್ಲ. ಶಕ್ತಿನಿಧಿಯಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಚಂದ್ರಸಾಗರಸಾಗರ (441) ಪ್ರತಿಮೆಗಳಿವೆ.
1237-1287

ಮೊದಲ ಈ ಶಕ್ತಿನಿಧಿಯಲ್ಲಿ ರೂಪ ಸಾದೃಶ್ಯದಿಂದ ಹೇಳಲಾದ 44 ಪ್ರತಿಮೆಗಳು ಹಾಗೂ ಹೇಳದೇ ಇರುವ 198 ಪ್ರತಿಮೆಗಳ ವಿವರಣೆ

ಅಣಿಮಾದಿ ಇಪ್ಪತ್ತು ಸಿದ್ಧಿಗಳಲ್ಲಿ ಹತ್ತೊಂಬತ್ತು, ಎಂಟು ಮಾತೃಕಾದೇವಿಯರಲ್ಲಿ ಏಳು, ಹತ್ತು ಮುದ್ರಾದೇವಿಯರಲ್ಲಿ ಒಂಬತ್ತು, ಹದಿನಾರು ಗುಪ್ತಯೋಗಿನಿಯರಲ್ಲಿ ಹದಿನೈದು, ಎಂಟು ಗುಪ್ತತರ ಯೋಗಿನಿಯರಲ್ಲಿ ಏಳು, ಹದಿನಾಲ್ಕು ಸಂಪ್ರದಾಯ ಯೋಗಿನಿಗಳಲ್ಲಿ ಹದಿಮೂರು, ಬಹಿರ್ದಶಾರದಲ್ಲಿರುವ ಹತ್ತು, ಕುಲೋತ್ತೀರ್ಣೆಯರಲ್ಲಿ ಒಂಭತ್ತು, ಅಂತರ್ದಶಾರದಲ್ಲಿರುವ ಹತ್ತು ನಿಗರ್ಭಯೋಗಿನಿಯರಲ್ಲಿ ಒಂಬತ್ತು, ಎಂಟು ರಹಸ್ಯ ಯೋಗಿನಿಯರಲ್ಲಿ ಏಳು, ಮೂರು ಅತಿರಹಸ್ಯಯೋಗಿನಿಯರಲ್ಲಿ ಎರಡು, ನಾಲ್ಕು ಯುಗನಾಥರಲ್ಲಿ ಮೂರು, ಹದಿನೈದು ನಿತ್ಯಕ್ಲಿನ್ನೆಯರಲ್ಲಿ ಹದಿನೈದು ರೂಪಾಂತರದಿಂದ ಹದಿನೈದು, ಒಟ್ಟಿಗೆ ಮೂವತ್ತು. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಹದಿನಾಲ್ಕು, ಆರು ಅಂಗ ದೇವಿಯರಲ್ಲಿ
66 b ಐದು, ಒಂಬತ್ತು ಚಕ್ರೇಶ್ವರಿಯರಲ್ಲಿ ಎಂಟು ಯಾಮಲದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ ಒಂಬತ್ತು ದುರ್ಗೆಯರಲ್ಲಿ ಎಂಟು. ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ 198 ಪ್ರತಿಮೆಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಉಳಿದ 243 ಪ್ರತಿಮೆಗಳನ್ನು ಬರೆಯಲಾಗಿದೆ.

ಮಹಾಕಾಳಿಸ್ವರೂಪ, ತಂತ್ರೋಪಾಖ್ಯಾನದಲ್ಲಿ

ಆಗ ತಾನೆ ಕತ್ತರಿಸಿದ ಶಿರಸ್ಸನ್ನು ಖಡ್ಗವನ್ನು, ಅಭಯ ಮತ್ತು ವರದ ಮುದ್ರೆಯನ್ನು ಧರಿಸಿರುವ, ಘೋರವಾದ ಮುಖವುಳ್ಳ ಶಿರಸ್ಸುಗಳ ಹಾರದಿಂದ ಅತಿಮನೋಹರಳಾದ, ಮುಕ್ತಕೇಶಸಮೂಹವುಳ್ಳ, ಕಟವಾಯಿಯಿಂದ ರಕ್ತ ಪ್ರವಾಹವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ, ಸ್ಮಶಾನದಲ್ಲಿ ವಾಸಮಾಡುವ, ಕರ್ಣಗಳಲ್ಲಿ ಶವಾಲಂಕಾರವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುವ, ಶ್ಯಾಮವರ್ಣದವಳಾದ, ಶವಗಳ ಭುಜಗಳಿಂದ ಸೊಂಟದ ಪಟ್ಟಿಯ ಅಲಂಕಾರವುಳ್ಳ ಕಾಳಿಕಾದೇವಿಯನ್ನು ಭಜಿಸುತ್ತೇನೆ. 1288

ಇನ್ನೊಂದು ಬಗೆಯ ಧ್ಯಾನದಂತೆ, ಕಾಳೀಕಾದೇವಿಯ ಧ್ಯಾನವನ್ನು ಹೇಳುವೆನು

ಇದನ್ನು ಶ್ರವಣ ಮಾಡುವ ಮಾತ್ರದಿಂದ (ಜೀವಿಯು) ಶಿವತಾದಾತ್ಮ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದುವನು. ಕರಾಳವಾದ (ಭೀಕರ) ಮುಖವುಳ್ಳ, ಘೋರಸ್ವರೂಪಿಣಿಯಾದ, ಕೆದರಿದ ಕೂದಲುಗಳುಳ್ಳ, ನಾಲ್ಕು ಭುಜಗಳಿರುವ, ದಿವ್ಯಸ್ವರೂಪಳಾದ, ಮುಂಡಮಾಲಾಲಂಕೃತಳಾದ, ಆಗತಾನೇ ತುಂಡರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಶಿರಸ್ಸನ್ನೂ, ಖಡ್ಗವನ್ನು ಎಡಬದಿಯ ಮೇಲಿನ ಹಾಗೂ ಕೆಳಗಿನ ಹಸ್ತಾಂಬುಜಗಳಲ್ಲಿ ಧರಿಸಿರುವ, ಅಭಯ ಮತ್ತು ವರದ ಮುದ್ರೆಗಳನ್ನು ಬಲಭಾಗದ ಕರಕಮಲಗಳಲ್ಲಿ ಧರಿಸಿರುವ, ಮಹಾಮೇಘದಂತೆ ಕಾಂತಿಯುಳ್ಳ (ಅತಿ ಶ್ಯಾಮವರ್ಣ) ದಿಗಂಬರೆಯಾದ, ಕಂಠದಲ್ಲಿರುವ ಮುಂಡಸಮೂಹದಿಂದ ಸುರಿಯುತ್ತಿರುವ ರಕ್ತದಿಂದ ಲೇಪಿತವಾಗಿರುವ ಎರಡು ಶವಗಳನ್ನು ಕರ್ಣಾವತಂಸ (ಕಿವಿಯ ಆಭರಣ)ವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುವ ಭಯಾನಕವಾದ ಕೋರೆಹಲ್ಲುಗಳಿರುವ, ಪುಷ್ಟವಾದ ಮತ್ತು ಉನ್ನತವಾಗಿರುವ ಸ್ತನಗಳಿರುವ, ಶವಗಳ ಹಸ್ತಸಮೂಹಗಳಿಂದ ಕಾಂಚಿ (ಸೊಂಟದ ಪಟ್ಟಿ)ಯನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ, ಹಸನ್ಮುಖಿಯಾಗಿರುವ, ಎರಡು ಕಟವಾಯಿಗಳಿಂದ ಸುರಿಯುವ ರಕ್ತಧಾರೆಯಿಂದಾಗಿ ಹೊಳೆಯುವ ಮುಖವುಳ್ಳ, ಘೋರವಾಗಿ ಕೂಗುಹಾಕುತ್ತಿರುವ, ಮಹಾರೌದ್ರಸ್ವರೂಪಿಣಿಯಾದ, ಶ್ಮಶಾನವಾಸಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ವಾಸಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುವ, ದಿವ್ಯಳಾದ, ಉದ್ದವಾಗಿ ಬಿಚ್ಚಿಕೊಂಡಿರುವ ಕೇಶ ಸಮೂಹವುಳ್ಳ, ಶವರೂಪವನ್ನು ಪಡೆದ ಮಹಾದೇವನ ಹೃದಯದ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತಿರುವ, ನಾಲ್ಕು ದಿಕ್ಕುಗಳಲ್ಲೂ ಘೋರವಾಗಿ ಕಿರಿಚಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವ ಹೆಣ್ಣು ನರಿಗಳಿಂದ ಕೂಡಿರುವ, ಮಹಾಕಾಲ (ಪ್ರಳಯ)ದ ಅಗ್ನಿಯಂತೆ ಇರುವ, ವಿಪರೀತ ರತದಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿಯುಳ್ಳ, ಅತಿಯಾಗಿ ಸಂತೋಷಪಟ್ಟ ಮುಖಕಮಲವುಳ್ಳ, ಘೋರವಾದ ಮುಖಪಂಕಜವುಳ್ಳ, ಯೋಗಿನೀಸಮೂಹದೊಂದಿಗಿರುವ ಕಾಳಿಕೆಯನ್ನು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಧ್ಯಾನಿಸಬೇಕು. ಈ ಪ್ರತಿಮೆಯ ರೂಪವನ್ನು ಬರೆದಿಲ್ಲ. 1289-1297

ಇಲ್ಲಿಗೆ ಶ್ರೀ ಮುಮ್ಮಡಿ ಕೃಷ್ಣರಾಜ ಒಡೆಯರ್ ವಿರಚಿತವಾದ ಶ್ರೀತತ್ತ್ವನಿಧಿಯಲ್ಲಿ ಮೊದಲನೆ ಶಕ್ತಿನಿಧಿ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಯಿತು

ŚRĪTATTVANIDHI

Volume - 1

ŚAKTINIDHI

English Translation
by
Vidvān H.V. NAGARAJA RAO, M.A

CONTENTS

Subject	Page No.
Benedictory verses and titles of the king	273-274
Subject of nine Nidhis	274
Description of Cāmuṇḍā	275
Description of Mahākālī	275
Description of Mahālakṣmī	275
Description of Mahāsarasvatī	275
Meditation on Rājarājeśvarī	276
Twenty-five names of Rājarājeśvarī	277
Meditation of Ṣoḍaśī	277
Meditation on Mahākāla and Mahākālī in the First Fort;	277-279
Second Fort: Vasantartu with Madhuśrī and Mādhavaśrī	280
Third Fort: Grīṣmartu with Śukraśrī and Śuciśrī	280
Fourth Fort: Varṣartu with his twelve wives	281
Fifth Fort: Śaradṛtu with Iṣaśrī and Ūrjaśrī	282
Sixth Fort: Hemantaṛtu with Sahaśrī and Sahasyaśrī	283
Seventh Fort: Śiśiraṛtu with Tapaḥśrī and Tapasyaśrī	284
Eighth Fort: Siddhas with Siddhaśrī's	285
Ninth Fort: Cāraṇas with their wives	285
Tenth Fort: Bhairavas and Yoginīs	286
Eleventh Fort: Gandharvas with nymphs	286
Twelfth Fort: Nāgas with their wives and Balīndra	287
Thirteenth Fort: Manus and Kings	288
Fourteenth Fort: Rulers of directions, Indra etc	288-290
Fifteenth Fort: Daṇḍinī and Vārahī	291
Sixteenth Fort: Brahmā with retinue	292
Seventeenth Fort: Viṣṇu with retinue	293
Eighteenth Fort: Maheśvara with retinue	294
Ninteenth Fort: Tārādevī with retinue	295
Twentieth Fort: Vāruṇī with retinue	297
Twenty-first Fort: Kurukulā with retinue	297
Twenty-second Fort: Sun and his retinue	298
Twenty-third Fort: Somanātha with his retinue	298
Twenty-fourth Fort: Manmatha with Rati	299
Twenty-fifth Fort; Vessels used for worship	300-304
Meditation on the rivers in the form of four Vedas	304-305
Meditation on Devatās in nine sheaths (Coverings)	306

Subject	Page No.
Gods in the first plank of the first sheath	307
Gods in the second plank of the first sheath	308
Gods in the third plank of the first sheath	309
Gods in the second covering	309-310
Gods in the third covering	310
Gods in the fourth covering	312
Gods in the fifth covering	312
Gods in the sixth covering	312
Gods in the seventh covering	313
Weapons in the armoury	314
Gods in the eighth covering	315
Description of Nāthāntara	315
Description of goddesses in Nityāntara	316
Description of goddess Kāmeśī	317
Description of Nityaklinnā	317
Description of Bheruṇḍā	318
Description of goddess Vahnivāsinī	318
Description of goddess Mahāvajreśvarī	318
Description of goddess Śivadūtī	318
Description of Tvaritā	319
Description of goddess Kulasundarī	319
Description of goddess Nityā	319
Description of goddess Nīlapatākā	319
Description of goddess Vijayā	320
Description of goddess Sarvamaṅgalā	320
Description of goddess Jvālāmālinī	320
Description of goddess Citrā	320
Meditation on nine Cakreśvarīs	321
Meditation on subsidiary goddesses	321
Description of Aṅgadevyantara	321

Subject	Page No.
Description of Lalitā in the ninth covering	321-22
Description of Kameśvarī's manifestation and marriage	325-334
Eulogy of Mahiṣāsuramardini	334-335
Realisation of Śrīcakra	336
Meditation on Yoginī	337
Meditation on Manonmaṇī	337
Meditation on Śyāmalā	338
Meditation on Rājamātaṅgi	339
Meditation on Bālā	339
Meditation on Bhuvaneśvari	338-339
Meditation on Saubhāgyabhuvaneśvarī	339
Meditation on Māyābhuvanesvarī	339
Meditation on Sūryātmaka Bhuvaneśvarī	339
Meditation on Bhadrakālī with 18 arms	340
Meditation of Kālī with eight arms	340
Meditation on Durgā with sixteen arms	340
Meditation on Vindhyavāsini Durgā	340
Meditation on Rudrāṁsadurgā	341
Meditation on Jayadurgā	341
Meditation on Vanadurgā	341
Meditation on Ripumāriṇī Durgā	341
Meditation on Agnidurgā	342
Meditation on Durgā, the Mountian's daughter	342
Meditation on the spinster Durgā	342
Meditation on Caṇḍakhaṇḍā Durgā	342
Meditation on Skandamātā Durgā	342
Meditation on Kūṣmāṇḍa Durgā	343
Meditation on Kātyāyanī Durgā	343
Meditation on Rātridurgā	343
Meditation on Gaurīdurgā	343

Subject	Page No.
Meditation on Siddhidāyinī Durgā	343
Meditation on Rudrādurgā	344
Meditation on Śrīvidyā	344
Meditation on Śuddhavidyā	345
Meditation on Bagalā	345
Meditation on Indrākṣī	345
Meditation on Daṇḍanātha	345
Meditation on Śuddhavārāhī	346
Meditation on Svapnavārāhī	346
Meditation on Vāgīśvarī	346
Meditation on Saubhāgyavāgīsvarī	347
Meditation on Dhenuvāgīśvarī	347
Meditation on Tripurabhairavī	347
Meditation on Saṁvittripurā	348
Meditation on Bālātripurasundarī	348
Meditation on Nityā	348
Meditation on Mohinīnityā	348
Meditation on Vaśyamukhī	349
Meditation on Pratyaṅgirā	349
Meditation on Śūlinī	349
Meditation on Prāṇaśakti	349
Meditation on Mṛtasaṁjīvinī	350
Meditation on Svasthāveśinī	350
Meditation on Śatruvidhvaṁsinī	350
Meditation on Vajraprastāriṇī	350
Meditation on Trikaṇṭakī	351
Meditation on Aparājitā	351
Meditation on Dhūmāvatī	351
Meditation on Kāmakaleśvarī	352
Meditation on Sarvavarṇeśvarī	352
Meditation on Tvaritā	352
Meditation on Dvādaśārdhadevī	352
Meditation on Tiraskariṇī	353
Meditation on Aśvārūḍhā	353
Meditation on Āsurī	353
Meditation on Ugratārā	354
Meditation on Lopāmudrā	354
Meditation on Annapūrṇā (four-armed)	354
Meditation on Annapūrṇā (two-armed)	354
Meditation on Gāyatrī	355
Meditation on Sāvitrī	355
Meditation on Sarasvatī	355
Meditation on Samaṣṭigāyatrī	356
Meditation on Śākambharī	356
Meditation on Banaśankarī	356
Meditation on Tulajābhavānī	357
Meditation on Tulasī	357
Meditation on Candrāparameśvarī	357
Meditation on Catuṣṣaṣṭikalādevī	358
Meditation on Śākinī	358
Meditation on Kākinī	358
Meditation on Lākinī	358
Meditation on Rakiṇī	359
Meditation on Ḍhākinī	359
Meditation on Hākinī	359
Meditation on Yākinī	360
Description of six wheels	361
Description of Brāhmī	361
Description of Māheśvarī	361
Description of Kaumārī	361
Description of Vaiṣṇavī	362
Description of Vārāhī	362
Description of Indrāṇī	362
Description of Candrikā	362
Meditation on sixty-four yoginīs	363
First group of eight	363
Second group of eight	363
Third group of eight	363
Fourth group of eight	364
Fifth group of eight	364
Sixth group of eight	364
Seventh group of eight	365

Subject	Page No.
Eighth group of eight	365
Meditation on eight Mahālakṣmīs	365
Lakṣmī with two arms	365
Gajalakṣmī	366
Mahālakṣmī	366
Śrīdevī	366
Meditation on Vīralakṣmī	366
Meditation on Vīralakṣmī (two arms)	367
Meditation on Vīralakṣmī (eight arms)	367
Meditation on Prasannalakṣmī	367
Meditation on Siddhalakṣmī	367
Meditation on Lakṣmī called Padmā	368
Meditation on deities of Viṣṇu's retinue	368
Form of letters from A to Kṣa	368-382
Description of Praṇavanārāyaṇa	383
Meditation on Raktacāmuṇḍī	383
Meditation on Kālarātri	383
Meditation on Sītalā	384
Meditation on Mohinī	384
Meditation on Māyājaganmohinī	384
Meditation on Jyeṣṭhālakṣmī	384
Meditation on Pulindinī	384
Meditation on Reṇukā	385
Meditation on Mahiṣāsuramardini Durgā	385
Meditation on Aṣṭākṣarī Durgā	385
Meditation on Cāmuṇḍā included among Mātṛkās	385
Meditation on Cintāmaṇi Durgā	386
Meditation on Citriṇī	386
Meditation on Yakalā	387
Meditation on Cintāmaṇi Sarasvatī	387
Meditation on Bālāsarasvatī	387
Meditation on Durgā in the sun	388
Meditation on Maṇikarṇikā	388
Description of Pañcākṣarī in the parrot's wing	389
Meditation on Caṇḍaghātijvalajjihvā	390
Śivapañcākṣarīmantra permutations	391
Jagadambācakra	392
Names of 108 Śaktikṣetras and their goddesses	393-396
Names of 18 Śaktipīṭhas	396
Sixteen names of Gaurī	396
Names of Sopānatattvas	397
Names of nine Navanātha Siddhas	397
Names of Siddhas	397
Names of swords	397
Names of lions of the throne	398
Names of gods to be invited for the defeat of enemies	398
Names of decorative dolls in the throne	399
Śaktimantrajapa	399
Devīmantranyāsa	399
Eight Mountains (Dalaparvatas)	399
Brief contents of Śaktinidhi	400-408
Mahākāli's meditation	409
Samāpti of the Śaktinidhi	409

ŚAKTINIDHI

1 a May the work Śrītattvanidhi, which is illustrated and contains secrets of *Mantras*, and which is authored by King Sri Kṛṣṇarāja, be written without any obstacle. Salutation to Lord Gaṇādhipati and Goddess Cāmuṇḍāmbikā. 1

Let us contemplate on the god who wears white clothes, who pervades all, who is white like the moon, and has four hands and who has a pleasant face, for removal of all obstacles. I surrender to goddess Ambā, who looks like a fresh coral while granting fortunes, like the autumn moon while giving knowledge, like a blue diamond while defeating groups of enemies and who is the mother of the three worlds and has herself no birth. 2

Hail goddess Cāmuṇḍā, Bhadrakāli, hail destroyer of all worlds, hail omnipresent one! Salutations to you. 3

1 a+b The kingdom of Karnāṭaka shines like an ornament of the whole earth and like a jewel among all countries. The state of Mysore is the centre of that country. There a king who has descended in the line of the full moon reigns. He is adorned with many titles like The king of kings, the greatest of kings, the unrivalled valiant, **Narapati Birudentembara Gaṇḍa, Lokaikavīra** etc. That king of Mysore Sri Kṛṣṇarāja Wodeyar is commencing to write a work called **Śrītattvanidhi** with illustrations. May the work be completed unhindered!

Sarasvatī, the goddess of learning is white like the jasmine flower, the moon, snow and a diamond necklace. She wears white garments. She holds the Vīṇā in her hands and is seated on a white lotus. Gods like Viṣṇu, Brahmā and Śiva worship her always. She removes all sluggishness from the mind. May she protect me! 4

1 b With the grace of goddess Cāmuṇḍī, Sri Kṛṣṇarāja Wodeyar brings to light the following in the book called **Śrītattvanidhi** which contains nine *nidhi's* (treasures): The form, weapons, colour, ornaments, vehicle, features, flower and garments of many gods, and goddesses like Cāmuṇḍāmbā; the main features of gods like Viṣṇu, Brahmā, Śiva, Indra etc; different divisions of times like the *Yugas* and the excellences and defects of different times; whatever else that is to be said incidentally and their order.

The following matters have been dealt with in this work: **5-11**

First Nidhi	:	The features of Mahāśaktis (goddesses) like Cāmuṇḍā.
Second Nidhi	:	The features of different forms of Viṣṇu.
Third Nidhi	:	The Features of the forms of Śiva and Śaiva gods.
Fourth Nidhi	:	Description of the forms of Brahmā, Indra etc.
Fifth Nidhi	:	Characteristics of planets, stars, time etc.
Sixth Nidhi	:	Characteristics of Śālagrāma and description of the centres of pilgrimage belonging to Viṣṇu.
Seventh Nidhi	:	Description of the centres of pilgrimage belonging to Śiva and features of Śivaliṅga.
Eighth Nidhi	:	Features of Veda, Āgama, Tantra etc.
Ninth Nidhi	:	Interesting things regarding numbers, scripts etc.

With the knowledge of those nine *nidhis*, all the nine treasures (of the world) will become easily accessible. **12-16**

Description of goddess Cāmuṇḍī. (Birth day of this goddess falls on the day of Revatī star in the month of Āṣāḍha).

Goddess Caṇḍī (Cāmuṇḍī) is of golden lustre and beautiful. She is in full youth and has three eyes. She looks angry but has a hidden smile. Her waist is slim and eyes

are wide. She has charming, plump breasts. She has one face and twenty hands. With her ten right hands, she carries a trident, a sword, a śakti, a discus, an arrow, a conch, a *vajra*, a protective gesture, a small drum and a knife in that order from top to bottom.

2 a/1 In the ten left hands she carries (in that order) a serpent, a noose, a shield, a sickle, an aṅkuśa[1], a bow, a bell, a flag and a mirror. Mahiṣāsura, in the form of a buffalo lies at her feet with his head cut off. A person emerging out of the severed neck of the buffalo looks angry with a raised hand. He is pierced with the spear by Caṇḍī and the oozing blood has made his brows, moustache and eyes appear red. A noose is around his neck. The lion is gnawing at his body. Caṇḍī's left leg is on the lion and her right leg is pressing the demon down. This goddess, who holds the weapons, can destroy all her enemies. Golden Colour. **17-23**

2 a/2 **Mahākālī, as described in Caṇḍīkalpa.** Mahākālī carries a sword, a discus, a mace, an arrow, a bow, a rod, a trident, a *bhṛṣuṇḍī* [2], a head and a conch in her hands. She shines like a blue diamond. She has ten faces. Even lord Brahmā eulogised her, when Lord Hari was asleep, for liquidating Madhu and Kaiṭabha. Blue Colour. 24

2 b/1 **Mahālakṣmī as described in Caṇḍīkalpa.** Mahālakṣmī carries dice, a garland, a *paraśu*[2], a mace, an arrow, a *vajra*[2], a lotus, a bow, a pot, a stick, a *śakti*, a sword, a shield, a conch, a bell, a liquor vessel, a trident, a noose and Sudarśana discus. She shines like coral and kills the demon in the form of a buffalo. She is seated on a lotus. I meditate upon her. Coral Colour. **25**

2 b/2 **Mahāsarasvatī as described in Caṇḍīkalpa.** Mahāsarasvatī carries a bell, a trident, a plough, a conch, a pestle, a discus, a bow and an arrow. Her lustre is like that of the moon shining at the fringe of a cloud. She has sprung from the body of Gaurī. She is the support of all the three worlds. She is the destroyer of demons like Śumbha. I meditate upon her. White Colour. **26**

---

1 a hook used by elephant riders to control the elephant

Meditation of Rajarājeśvarī as given in Ṣoḍaśīkalpa:

3 a/1 Rajarājeśvarī is seated on the left lap of lord Śiva who is equal to a crore gods of love in beauty. She is equal in brilliance to millions of suns and moons rising together. Her brightness has turned crores of worlds into crimson red. She resembles a fresh hibiscus flower in colour. Her another form is Ajapā gāyatrī hymn. She is comparable to the Kuṅkuma (Saffron) flower. Her red lustre is like that of the pomegranate flower. She is equal to a million rising suns in brilliance. She has three eyes and has a shining crown adorned with the crescent moon. Her hands are holding a noose, a hook, a bow of sugarcane and five arrows. Her robes are yellowish like the light of millions of lightnings. Her loins and breasts are round. She is being showered with moonlight by the crescent moon shining on her crown. Her third eye looks like the decorative

3 b mark on her forehead. Her eyes are full of mercy that oozes from her side glances. She is decorated with two earrings which resemble the sun and the moon. She is shining with her nose - ornament which is like the planet Venus. Her teeth make one wonder whether it is a cluster of the pomegranate seeds. Her voice is so sweet that after hearing it, one feels that even the music of the Vīṇā is loathsome. The fragrance of the betel mixed with camphor in her mouth is spreading to the quarters of the world. Rajarājeśvarī's cheeks are so bright that they put even a mirror to shame. She has a smiling face. An auspicious garland adorns her neck which resembles a conch. She has four hands which act as wish-yielding divine creepers to her devotees. Her fingers shine with gem-studded rings. Her breast which resemble hills are adorned with river-like necklaces. Her waist bends due to the weight of breasts and her abdomen shines with three folds. A diamond-studded belt encircles her waist. Her thighs are round. The knots of her legs are hidden. She has curly hairs. When she walks, her anklets trinkle and produce a melodious sound.

Rājarājeśvarī wears necklaces, bangles, a crown, bracelets and wrist-bands that shine with gems. Her neck is like a conch and nose is fine. Her lips resemble the *bimba* fruit and her face is like the moon. She wears lovely garments and fine ornaments. She exudes the fragrance of sandal, *aguru*, camphor, *kastūrī* etc. The

diamonds in the crowns of Karaṇeśas rub the lotus feet of Rājarājeśvarī when they prostrate. She is seated in *pancapretāsana*. Her form consists of five Omkāras.

Vermilion colour. **27-42**

Twenty five names of Rājarājeśvarī according to Lalitopākyāna:

Simhāsaneśī, Lalitā, Mahārājñī, Parāṅkuśā, Cāpinī, Tripurā, Mahātriurasundarī, Sundarā, Cakranābhā, Samrājñī, Cakriṇī, Cakreśvarī, Mahādevī, Kāmeśī, Parameśvarī, Kāmarājapriyā, Kāmakoṭikā, Cakravartinī, Mahāvidyā, Śivā, Anaṅgavallabhā, Sarvapāṭalā, Kulanāthā, Āmnayanāthā, Sarvāmnāyavilāsinī, Śṛṅgāranāyikā are the twenty five names of Rājarājeśvarī. 43-46

Meditation on Ṣoḍaśī according to Śrīvidyāvilāsa of Gaganānandanātha:

One should meditate upon goddess Śoḍaśī, who is worshipped by gods like Brahmā, who is red in colour like *sindūra* and who carries in her hands a sugarcane bow, a floral arrow, a noose, a hook, a book, a garland of gems, a lute studded with diamonds, two lotuses and the symbols (Mudrā) of giving gifts and protection.

Vermilion colour. **47**

(Picture has not been written)

4 a **Meditation on Mahākāla accompanied by Mahākālī in the first fort made of iron within the Śrīchakra according to Lalitopākhyāna.** King Śrī Kṛṣṇarāja collects the essence of the ocean of ambrosia called Lalitopākhyāna for performing the service of goddess Cāmuṇḍāmbikā. 48

The eternal abode of Śri Rājarājeśvarī is Cintāmaṇigṛha (mansion built with wish - yielding gems). It is at the centre of Srīnagara which has twenty five forts. The forts, *āvaraṇas*, form etc will be enunciated with pictures here for use in daily meditation commencing with the first fort and ending in Bindupīṭha.

Mount Meru is the locus of all, its height is one thousand *yojanas*.

All the fourteen worlds are held fast by the body of Mount Meru. It has four peaks, one in the east, one in the south west, one in the north west and one at the centre. I will tell their height. The three peaks mentioned first are each one hundred *yojanas* high and each has an area of one hundred (square) *yojanas* at the top. There are three abodes on them viz., Brahmaloka, Viṣṇuloka and Rudraloka. I shall describe the mansions in these *lokas* in a different context. Now listen, I will tell the height and area of the peak at the centre. It is four hundred *Yojanas* high and the area on its top is four hundred (square) *yojanas*. There Śrīpura has been built by two sculptors.

O Agastya, the pot-born, I shall show you in detail the internal divisions of the area comprising the four hundred *yojanas*. The first fort is made of iron. It has doors in all four directions. It has arched gates. Each door has two panels. There is a fort made of an alloy metal (*kāṁsya*) at a distance of seven *yojanas* from the iron fort. In the land between the iron fort and the *Kāṁsya* fort, there is a big garden. All the species of flora in the world are found in that garden. Thousands of trees which are there are adorned with flowers, fruits, and tender leaves always. Hence there is fragrance in the garden always. Mahākāla, embraced by Mahākālī, resides there. He is the destroyer of the world and is black in colour. He wears a black upper garment. His eyes are red due to intoxication. He drinks the *Āsava* called Viśvarasa which is filled in the cup called universe. He is seated on a throne which is auspicious. He throws his glances on Mahākālī who is black like a cloud. Servants headed by Kālamṛtyu serve him. Mahākāla meditates upon goddess Lalitā and is always anxious to worship her. He causes longevity of the devotees of Lalitā. Mahākālī and Mahākāla, who live in the first garden, maintain the whole world executing the orders of goddess Lalitā. A great *kālacakra* (Wheel of Time) is there as the seat of Mahākāla. It has four *āvaraṇas* (sheaths) and looks attractive with a dot in the middle. It has a triangle, a pentagon, a lotus with sixteen petals and a lotus with eight petals. Mahākāla is at the centre. The three powers of Mahākāla are the three goddesses called Mahākalpā, Mahāsandhyā and Mahāniśā in the triangle. In the pentagon, Mahākāla's powers are the goddesses

called Kṛtā, Tretā, Dvāparā, Kali and Manvantarā. At the tips of the same pentagon there are five more powers of the Kāla which are called Pratyūṣa (early morning), Pitṛprasū (evening), Prāhṇa (morning), Aparāhṇa (afternoon) and Madhyāhna (noon). O sage, now hear the names of the goddesses, seated in the lotus with sixteen petals. Divā (day), Niśā (night), Tamisrā (dark night), Jyotsnā (moon-lit night), Pakṣiṇī (two days with a night in the middle), Pradoṣa (twilight time), Niśītha (mid- night), Prahara (1/8 part of a day), Pūrṇimā (full moonday), Rākā (night which has a full moon through out), Anumati (night with the moon who has one shade less), Amātithi (new moon day), Sinīvālī (new moon day in which the moon appears), Kuhū (new moon day in which moon does not appear), Bhadrā (the second day in each half of the month) and Uparāga (a day in which an eclipse occurs) are the sixteen powers that are seated in the sixteen petals. Kalā, Kāṣṭhā, Nimeṣā, Kṣaṇā, Lavākṛti, Muhūrtā, Kutapā, Horā, Śuklapakṣā, Kṛsṇapakṣā, Ayanā, Viṣuvā, Trayodaśī, Saṁvatsarā, Parivatsarā and Āvatsarā are the sixteen powers that reside in the parts of the sixteen petals (of the lotus). The powers that reside in the lotus having eight petals are Iḍvatsarā, Iḍuvatsarā, Vatsarā, Tithi, Vārā, Nakṣatrā, Yogā and Karaṇā. Kalī, Kalyā, Kalanā and Kāli - these four are the door-keepers of the shining Kālacakra. These goddesses (under the supervision) of Mahākāla have tipsy and laughing faces.

All the women of the Mahākāla are black in colour and carry a mug full of liquor and meat bright red in colour. They are engaged in the worship, eulogy, chanting and meditation of goddess Lalitā. They serve Mahākāla who is seated in the seat of Kālacakra (wheel of Time). **49-80**

This is the first fort.

In the garden in between the iron fort and the bell-metal fort, Mahākāla resides as the protector, seated in the Kālacakrāsana (wheel of Time) with Mahākālī, accompanied by the goddesses residing around.

Mahākāla is black in colour, Mahākālī is also black. The garden is full of various
4 b **trees. Now, meditation upon the Vasantaṛtu (Spring season) who is accompanied by Madhuśrī and Mādhavaśrī as given in the Lalitopākhyāna.**

Within the bell metal fort, there is a copper fort, which is (rectangular or) square in shape and seven *yojanas* in height, at a distance of seven *yojanas*. The land between the belt- metal fort and the copper fort is called Kalpakavāṭikā. In that garden called Kalpavāṭī, the protector is Vasanta (spring season). He is very bright. O sage ! hear about his Cakra. It has seven *āvaraṇas* (sheaths) which are a triangle, a pentagon, a lotus with eight petals, a lotus with sixteen petals, two lotuses that have ten petals each and a square. In its centre there is the Vansantaṛtu, who has bright lustre, seated in the Binducakra. Madhuśrī and Mādhavaśrī are sitting on his two thighs. He is pressing a breast of each of those two damsels with his hands. With the other pair of hands he carries a mug full of wine made of the divine flowers and also fragrant meat. He is seated on a floral throne and looks red by the intoxication due to consuming the nectar of flowers. He holds flowerly weapons, wears ornaments of flowers and also an umbrella made of flowers. I shall tell you about the goddesses who reside in this Cakra. These Ċakradevatās are sixty in number starting from the first day of the white half of the Caitra month upto the last day of the black half of the Vaiśākha month. Vasanta, accompanied by these Śaktis, serves goddess Lalitāmbikā.

81-89

This is the second fort.

5 a/1 In between this bell-metal fort and the copper fort, in the Kalpa garden of the secondary stage, the Vasantaṛtu (spring season) stands as the guard with his two wives Madhuśrī and Mādhavaśrī, and with the goddesses residing in the Vasantacakra seat. (A garden of Kalpa trees. Golden Colour for Madhuśrī and Mādhavaśrī. White colour for Vasantaṛtu).

5 b **Now, meditation upon the Grīṣmaṛtu (Summer season) accompanied by Śukraśrī and Śuciśrī staying in the third fort as given in the Lalitopākhyānā:**

Inside the copper fort, at a distance of seven *yojanas*, there is the lead fort. It has the same size as the earlier fort. There in the garden of Santāna trees, Grīṣmaṛtu is the guard. O sage Kumbhasambhava ! listen to his Cakra.

This cakra is like that of Vasantaṛtu. It has seven sheaths. In its centre Grīṣmaṛtu is seated on Binducakra with blazing eyes. His two wives - 'Śukraśrī and Śuciśrī - are with him. He is decorated with all ornaments and flower garlands. Sixty goddesses of *tithis* are in his Cakra - starting from the first day of the white half of the Jyeṣṭhā month and ending with the last day of the black half of the Āṣāḍha month. He serves goddess Lalitāmbikā with the sixty powers. **90-94**

This is the third fort.

In between the Tāmra fort and the lead fort, at the third stage, Grīṣmaṛtu stays as the guard with goddesses in the Cakra and also with his two wives Śukraśrī and Śuciśrī.

5 b/1 **Garden of Santāna trees. Grīṣmaṛtu is of smoky colour. Śukraśrī and Śuciśrī are of golden colour.**

Now the meditation upon Varṣaṛtu accompanied by twelve wives - Nabhaśrī and Nabhasyaśrī etc., who stays in the fourth fort of lead, as given in the Lalitopākhyāna:

Within the lead fort there is a brass fort at a distance of seven *yojanas* and it resembles the earlier fort. The land between these two forts is called the garden of Haricandana trees. Its guard is Varṣaṛtu (rainy season). His Cakra is like the one described before. The rainy season is seated in the Bindupītha at the centre. His eyes are yellowish. He laughs loudly and talks much. He is riding a tipsy cloud.

6 a He wears the armour of clouds and holds a gem-studded bow. His powers are called Nabhaśrī, Nabhasyaśrī, Sarasā, Sasyamālinī, Ambā, Amalā, Nirukti, Bhūyantī, Meghayantikā, Varṣayantī, Ruṇika and Vāridhārā. These twelve, having intoxicated reddish eyes, are the powers of Varṣartu. When contemplating on Varṣartu, the first mentioned two Śaktis should be seen as sitting on his laps and the others as standing near him. With these Śaktis, the Varṣartu is the enlivener of all the three worlds. His Cakradevatās are sixty, starting from the first day of the white half of Śrāvaṇa month and ending with the last day of the black half of Bhādrapada month.

The Varṣartu, accompanied by these Śaktis, is worshipping goddess Lalitā always with the flowers that grow in rainy season. He decorates the countries of Lalitā's devotees with the wealth of trees. He torments the land of her enemies with famine. The rainy season stays as a servant of goddess Lalitā continuously. **95-104**

This is the fourth fort.

6 a/1 In the garden of Haricandana trees which is situated in between the lead fort and the brass fort Varṣartu stays as the guard seated in Vārṣika Cakrāsana at the fourth stage. He is accompanied by twelve wives viz., Nabhaśrī, Nabhasyaśrī, Sarasā, Sasyamalinī, Ambā, Amalā, Nirukti, Bhūyantī, Meghayantī, Varṣayantī, Ruṇika and Vāridhārā.

6 b **Now meditation on Śaradṛtu (Autumn) who resides in the fifth fort made of brass and is accompanied by Iṣaśrī and Ūrjaśrī, according to Lalitopākhyāna**:

Inside the brass fort, at a distance of seven *yojanas*, there is a *Pancaloha** fort, which resembles the forts described earlier. The land between these two forts is called the garden of Mandāra trees. The Autumn season lives in the Mandāra garden and protects this stage entertaining the minds of the people. The Cakra of the Autumn is like the earlier *cakras*. In the place of its centre point the season Autumn stays shining with brilliance. Iṣaśrī and Ūrjasri are his dearest heroines.

The sixty goddesses of this Cakra are the sixty *tithis* commencing from the first of the white half of Iṣa (Āśvayuja) month and ending with the last of the black half of the Ūrja (Kārtika) month. The Autumn worships the empress, the spouse of Kāmeśvara, with heaps of flowers that grow in autumn, accompanied by the twelve Śaktis. **105-110**

---

* *Pancaloha* is an alloy of five metals (viz, gold, silver, copper, tin and lead. Some works state the five metals are - copper, brass, tin, lead and iron).

This is the fifth fort.

Between these two forts of brass and *pancaloha*, there is the Mandāra garden at the fifth stage. The Śaradṛtu (Autumn) stays there as the guard with the sixty goddesses, accompanied by his wives Iṣaśrī and Ūrjaśrī. He sits in a position called Cakrāsana.

6 b/1 **Now, the meditation on Hemantaṛtu who stays inside the sixth fort built of *pancaloha.* He is accompanied by Sahaśrī and Sahasyaśrī. It is given in the Lalitopākhyāna.**

Inside the *pancaloha* fort, there is a silver fort which has all the characteristics of the fort described already, at a distance of seven *yojanas.* The land between the *pancaloha* fort and the silver fort is called the garden of Pārijāta trees. The Hemanta season (winter) lives here; he has a body that is cold like ice. The Cakra of Hemantaṛtu has to be understood as before. Hemantaṛtu resides in the centre point of the Cakra happily. He has two auspicious spouses viz., Sahaśrī and Sahasyaśrī. This Hemantaṛtu worships Lalitā Parameśvarī day and night, with the flowers that grow in winter, accompanied by his two wives. The related Cakradevatās are the deities of days commencing from the first day of Mārgaśiras' white half and ending with the last day of the black half of Puṣya month.

7 a Hemantaṛtu, along with these Śaktis, is engaged in worshipping Lalitambā. He always meditates upon that Maheśvarī. He is the favourite servant of the goddess Lalitā. In the four directions of the Kadamba garden, there are four mansions built by the First Sculptor. These are the mansions of Śyāmalāmbā, the minister of goddess Lalitāmbā. The width of each mansion is five *Yojanas* and length is also five *Yojanas.* This city is the residential area of Śyāmā, and it is in seven *āvaraṇas.* **111-119**

This is the description of the sixth fort.

Between this *pancaloha* fort and the silver fort, there is the garden of Pārijāta trees. There the Hemantaṛtu (Winter season) stays as the guard in the Cakrāsana called

Haimantacakrāsana. He stays with the goddesses of the Cakra and also with his two wives viz., Ṡahaṡrī and Ṡahasyaṡrī. In this *kakṣyā* (area) there are houses of Ṡyāmalādevī in all the four directions.

7 a/1 **Now meditation on Ṡiṡiraṛtu (Dewy Season) who stays in the seventh fort with Tapaṡrī and Tapasyaṡrī as given in the Lalitopākhyāna.**

7 b Within the silver fort, there is a golden fort at a distance of seven *Yojanas*. It has all the characteristics of the fort described earlier. The land between these forts is called the garden of Kadamba trees. The guard of the garden of Kadamba trees is the Ṡiṡiraṛtu (Dewy Season) who has a dewy form.

O best of the sages! His Cakra is like the one described before. This season named Ṡiṡira has made his residence at the centre point of this Cakra. He has two good ladies with him viz., Tapaṡrī and Tapasyaṡrī. He worships with his two wives goddess Lalitā, who makes the whole world holy. That area has been made cold by him everywhere. Therefore the goddess Ṡyāmā who lives there also has a cold form. The sixty goddesses of his Cakra are those of the sixty days - starting from the first day of the white half of the Māgha month and ending, with the Amāvāsya of the Phālguṇa month. With all of them the Ṡiṡiraṛtu serves the mother of the world. **120-125**

This is the seventh fort.

In the area between this silver fort and the golden fort inside, there is the garden of Kadamba trees in the seventh stage.

7 b/1 There, the Ṡiṡirartu resides (as the guard) with the sixty Cakradevatās and his two wives - Tapaṡrī and Tapasyaṡrī.

Now the meditation of Siddhas who stay in the eighth, golden fort with Siddhaśrīs, as given in the Lalitopākyāna.

The distance between the golden fort and the topaz fort inside is seven *Yojanas.* The land between these two forts is also said to be full of topazes. In these forts, the doors, the bolts, the door panels etc. are also made of topaz. It is resplendent like the rising sun. The birds and lakes therein are also of the same colour as topaz. The rivers have water of the same colour, the trees also have the same colour.

8 a/1 Here, Siddhas and women of the Siddhas play sports being lovelorn. They please the multitudes of people, who are filled with devotion of Lalitāmbā with juices and sweet dishes.

Those that were born in Siddha communities, adored the goddess Lalitā in different methods, chanted the *mantra* of that goddess and were engaged in proper service of her, become Siddhas here and stay with their women, after abandoning their earlier bodies.

126-131

This is the description of the eigth fort.

Between this golden fort and the near Puṣyarāga fort, the Siddhas and Sādhyas reside in the eighth stage as guards with their respective wives.

Now meditation on the Cāraṇas (divine bards) accompanied by their wives, staying in the ninth fort made of topaz:

Within the topaz fort, at a distance of seven *yojanas*, there is a ruby fort, which is square in shape. The floor there is also adorned with rubies. The doors etc., have rubies in abundance. The subjects of the Cāraṇaloka have been staying here after giving up their bodies and attaining accomplishments, and then they serve the lotus feet of the queen of goddesses. The Cāraṇa women are beautiful and idle due to love. They sing songs eulogising goddess Lalitā again and again. They sit on the platforms under the *Kalpavṛkṣas* (wish-yielding trees) and drink nectar with their husbands. **132-135**

This is the ninth fort.

Between the topaz fort and the ruby fort, there is the ninth stage. There, in the garden of Kalpavṛkṣas, millions of Cāraṇas stay happily guarding the fort and accompanied by their respective wives.

8 b/1 **Now, the meditation on Bhairavas and Yoginīs who stay in the tenth fort made of rubies, as given in the Lalitopakhyāna:**

Inside the ruby fort, there is a fort of Gomedaka gems at a distance of seven *yojanas*. It is of the same size as the previous fort. The land inside, the doors etc., are all full of Gomedaka gems. There are millions of Yoginīs and Bhairavas there. They serve goddess Lalitā who is called Kālasankarṣaṇī. **136-137**

This is the tenth fort.

In the tenth stage, which is between the ruby fort and the Gomedaka gem fort, millions of Bhairavas stay with multitudes of Yoginīs, as the guards.

9 a **Now meditation upon Gandharvas accompanied by nymphs who live in the eleventh fort made of Gomedaka gems, as given in the Lalitopākhyāna:**

Within the Gomedaka fort, at a distance of seven *yojanas*, there is the diamond fort which has filled all directions with its brilliant light. The land is made of diamonds, as also the doors etc. The Gandharvas, who have worshipped goddess Lalitā in the earlier birth, live now here along with groups of nymphs. O Agastya, they sing the virtues of the great queen Lalitā combining it with the sound of stringed instruments. They are always immersed in amorous enjoyment and possess bodies resembling that of god Manmatha. Their nature is very soft and they are great devotees of goddess Śrīdevī Lalitā. There also live the nymphs who are decorated with the best ornaments. The nymphs are the harlots of demigods; their names are Ūrvaśī, Menakā, Rambhā, Alambuṣā, Mañjughoṣā, Sukeśī, Pūrvacitti, Ghṛtācikā, Kṛtasthalā, Viśvācī, Puñjakasthalā and Tilottamā etc. O Pot-born sage, they drink the honey of the Kalpavṛkṣas in the company of Gandharvas and meditate

9 a on Lalitā in their hearts. In this diamond fort, there is a river called Vajra. The good people who have been the devotees of the great goddess Lalitā, drink the water of this river and get bodies of diamond. They will be free from all diseases and attain long life. **138-147**

9 a/1 **This is the eleventh fort.**

In the eleventh stage that is between the Gomedaka and the diamond forts, the groups
9 b of Gandharvas stay with groups of nymphs, guarding the fort. There is a river called Vajra here.

Now meditation on the Nāgas (serpents) called Ṡeṣa etc., accompanied by Nāga women, and also meditation on Balīndra as given in the Lalitopākhyāna.

Inside the diamond fort, at a distance of seven *Yojanas*, there is a tall fort made of Vaiḍūrya gems.It has doors etc., as described before. The floor there is also made of Vaiḍuryas and shines brightly.

The denizens of the Pātāla, who worshiped goddess Ṡrīdevī (Lalitā), got emancipation and now they live extremely happily here. The chief Nāgas are : Ṡeṣa, Kārkoṭaka, Mahāpadma, Vāsuki, Ṡaṇkhaka, Takṣaka, Ṡaṇkhacūḍa, Mahādanta, Mahāphaṇa etc. Nāga women also live there. The group of Daityas who followed Dharma and whose chief is Balīndra also lives there with womenfolk. The Daityas (demons) and Nāgas (serpents) live there chanting the *mantras* of Lalitā and initiated in the science of the service of Lalitā, and continuously engaged in worshipping goddess Lalitā. **148-153**

This is the twelfth fort.

In the twelfth stage which is between the diamond fort and the Vaiḍūrya fort, the denizens of the serpent world Ṡeṣa etc., stay with Nāga women as guards. Demons like Balīndra also dwell here.

9 b/1 **Now, Meditation on the Manus and Kings who dwell in the thirteenth fort, as given in the Lalitopākhyāna.**

Inside the Vaiḍūrya fort, at a distance of seven *Yojanas*, there is a fort of blue diamonds. It looks like another circle. The land in it is also full of blue gems. The rivers in that area have sweet water. The lakes are cool. Many types of comforts and attractive things are there.

10 a The Kings of the human world, who have achieved (the ultimate through) the method of Lalitā worship, live in the hall of blue diamonds after they die. They enjoy divine comforts in the company of their wives. They drink sweet liquor and dance, being full of devotion. O sage Agastya, they meditate on Śrīdevī (Lalitā) and eulogise her virtues on the banks of rivers, on the shores of seas, in charming bowers and roadside shelters. They, the fortunate, live surrounded by ladies. When their *karmas* are finished, they go back to the earth and become kings. Being urged by the old tendencies, they worship goddess Cakriṇī (Lalitā) again.

10 a/1 They again go to the blue diamond hall at the Śṛṇgāra. The fourteen Manus, Svāyambhuva etc. live there with all retinue according to some others. **154-162**

This is the thirteenth fort.

Between the Vaiḍūrya fort and the Indranīla fort, in the thirteenth hall, fourteen Manus reside with their wives and children. The kings of the earth who have worshipped Lalitā stay here, enjoying all comforts, and guarding the fort.

Now meditation on the rulers of directions - Indra etc. - staying in the fourteenth fort built of blue diamond, as given in the Lalitopākhyāna.

Inside the blue diamond fort, at a distance of seven *Yojanas*, there is the pearl fort, which has doors etc., as described before. The land in the middle is studded with pearls

and cool and also very beautiful. Here flow great rivers like Tāmraparṇī, Mahāparṇī, Sadāmuktā, Sadodakā etc. On the banks of these rivers, the denizens of heaven, who have attained success by chanting the *mantra* of Śrīdevī in their previous life, live happily. In the eight directions starting from the east, there are worlds which are the domains of Indra etc.

10 b In the east, Indra, who is also called Purandara, guards being mounted on the elephant called Airāvata, carrying the bolt weapon in his hand and surrounded by demigods.

In the south east, there is the world of Agni, the god of fire. Saptārci is the lord of this direction. He is mounted on a goat and carries a weapon called Śakti. He is accompanied by his two wives viz., Svāhā and Svadhā.

In the south, there is the city of Yama. There Lord Yama reigns, having mounted a tall buffalo. By nature, he is angry. He tortures the enemies of the system of Lalitā along with his obedient servants whose leader is Citragupta.

In the South west, there is Nirṛti, whose vehicle is a man. He is a worshipper of Lalitā and has long arms. He carries a sword in his hand.

In the western direction, there is Varuṇa, who carries a noose in his hand. He is intoxicated due to consumption of liquor. His complexion is white and he rides a crocodile. He ties down (using his noose) and sends to the lower world those that hate the sight of goddess Lalitā. He releases the devotees of Lalitā from all bondage.

In the North West, there is the world of God Vāyu. There resides god Vāyu who is shining with brilliance and who has seven forms. He carries a flag in his hand and is mounted on a deer. He is accompanied by *yogins* like Gorakṣa, Siddhas, great sages and also Śaktis like Iḍā. Lord Vāyu chants the *mantra* of Cakriṇī (goddess Lalitā) always.

In the north, there is Yakṣaloka. There lives Kubera, the Lord of Yakṣas. He holds a weapon called Kunta and rides a horse. He is accompanied by nine treasures and powers

called Ṛddhi (growth) and Vṛddhi (abundance) etc. He fills the devotees of Lalitā with money. He has many Yakṣīs (female attendants) who are beautiful and behave well.

There are generals of Yakṣa army whose names are Maṇibhadra, Pūrṇabhadra, Maṇimān, Maṇikandhara etc. Kubera worships Cakriṇī (goddess Lalitā) in the company of many types of Vasubhadra.

In the east there is the world of Rudras. There is a mansion of Rudra which is built of heaps of pearls. Its width is five *yojanas* and its length is also the same. There is a *Cakra* of Mahārudra there which has sixteen sheaths (*āvaraṇas*). In order, the sixteen sheaths are in the form of Bindu (point), triangle, hexagon, octagon, decagon, twelve angled, thirteen angled, sixteen petalled, eighteen petalled, twenty-petalled, twenty two - petalled, twenty four-petalled, twenty six - petalled lotuses, two thirty - petalled lotuses, and (three) thirty two petalled lotuses.

It has four doors. The Cakra of Mahārudra has sixteen sheaths (*āvaraṇas*). The Rudras that are staying in the Cakra are those that are mentioned in the Rudrādhyaya. Mahārudra is seated in the central seat. His anger is always raging and he has three eyes. His bow is ready in his hand. His eyes are yellow and burning. His hairdo is adorned with the lustre of a crown. He has many ornaments of serpents. He mounts a tall bull. He carries a trident. Pramathas worship him. Mahārudra lifts up even those that have missed the sight of goddess Lalitā and those that are rejected by their preceptors.

He pierces them with the sharp tip of his trident. He burns their cattle and servants with the fierce fire which gushes out of his third eye. He also destroys their worships. O pot-born sage! Thus Mahārudra lives in the Rudraloka which is very beautiful. O sage, who would be able to count the innumerable Rudras who are the leaders of Mahārudra's retinue? Protectors of directions, Indra etc., reside in this pearl fort. They perform the service of Lalitā, the greatest goddess.

Some people say that the hundred Rudras live separately in groups of ten in each of the ten directions (east etc). Their names are given in another text. **163-191**

This is the fourteenth fort.

In the fourteenth stage that is in between the blue diamond fort and the pearl fort, the protectors of directions, Indra etc., live.

11 a Among them Īśāna resides in the Cakrāsana along with Rudras mentioned in the Rudrādhyāya. And there are the hundred Rudras in ten directions. There are the *Yogins* Gorakṣa etc., Yakṣas Maṇibhadra etc., and great rivers Tāmraparṇī etc. The protectors of directions - Indra and others are the guards of this room.

11 b **Now meditation on Daṇḍinī and Vārāhī who stay in the fifteenth fort of pearls:**

Inside the pearl fort, at a distance of seven *yojanas*, there is the emerald fort which is four *yojanas* high. It is adorned with doors etc., as described before. All grounds are also studded with heaps of emeralds. Among them, there are houses of Daṇḍanātha (the commander in chief) which are rich with golden palm trees and full of all necessary things.

There are four houses, each of which is as big as the house of Mantriṇī. They are situated on the different mansions of the fine chariot of Kiricakra. Those goddesses are alert at the time of war with Bhaṇḍāsura. The goddesses of Cakra are Jṛmbhiṇī etc. The Bhairavas are Hetukas. The seven goddesses of Nigraha dance, being tipsy. In the four directions there are mansions of goddess Daṇḍiṇī. There, in the directions east etc., there are goddesses who have powers equal to Devī. They are - Unmattā - bhairavī, Svapneśī, Tiraskṛti and Kiriṭinī. They serve goddess Daṇḍinī (also called Dandanāyikā or Commander). This room is full of emeralds in all directions.

The residence of goddess Daṇḍanātha is only formal (or it is a place of pride). Goddess Daṇḍanātha (or Daṇḍinī) reigns there. In a hall having a hundred pillars, there is a golden lotus. In the centre of its pericarp, a wheel shines. It has six spokes and two circles. Within the circle there is a triangle and a point. In the well resides goddess Daṇḍinī who shines like burnished gold. She wears a dress of the evening's red hue. She is decorated with all ornaments. She carries a conch, a discus, the signs of protection and giving gifts, a plough, a pestle, a noose and a hook in her hands. She wears the crescent moon as an ornament on her head. She has the face of a hog. **192-203**

This is the fifteenth fort.

11 b/1 In the fifteenth hall which is between the pearl fort and the emerald fort, there is a garden of golden palm trees. There is a chariot called Kiricakraratha, and with its goddesses, Daṇḍinī resides in the seat called Kiricakrāsana along with her retinue. She guards the fort carrying all her weapons.

12 a **Now meditation on Brahmā who stays in the sixteenth emerald fort with his retinue - as given in the Lalitopākhyāna:**

Within the emerald fort, at a distance of seven *yojanas*, there is a coral fort which has the hue of the morning sun. There, all floor is made of corals. Brahmā, who has the complexion of a coral, stays in a lotus seat. He has come from the Brahmaloka with many great sages. He is always alert in the service of goddess Lalitā.

12 a/1 O Agastya, the drinker of the ocean! Brahmā stays there with sages like Marīci. All the fourteen Vidyās and thousands of Upavidyās and also the sixty four arts have manifested with bodies to serve Brahmā. **204-207**

This is the sixteenth fort.

In the sixteenth hall which lies between the emerald fort and the coral fort, the four-faced Lord Brahmā appears seated in a lotus. He is accompanied by nine lords of people - Marīci etc. and fourteen goddesses of Vidyās, many Upavidyās and sixty four arts. He is the guard of this fort.

Now, meditation on Viṣṇu who stays with his retinue in the seventeenth fort, as given in the Lalitopākhyāna.

Within the coral fort, at a distance of seven *yojanas*, there is another hall which is called Māṇikyamaṇṭapa.

12 a This ruby fort has doors etc. as described before. The floor there is decorated with rubies. There, in a room of rubies, resides Lord Viṣṇu himself. He carries a conch, a discus, a mace and a lotus in his hands. He wears yellow silk. He is decorated with a mark called Śrīvatsa and a garland of flowers. He has braclets and other ornaments. He has different forms - four, ten and twelve. The gods of ten incarnations who were born from the nails of Śrīdevī in the great battle with Bhaṇḍāsura, also live in the room of rubies. Lord Viṣṇu, residing in the room of rubies shines with these gods. He is fully devoted to goddess Lalitā. **208-213**

This is the seventeenth fort.

12 b In the seventeenth hall which is between the coral fort and the ruby fort, Mahāviṣṇu resides as the guard in a ruby room along with four Vyūha forms called Vāsudeva etc., twelve other forms called Keśāva etc., and ten incarnation forms called Matsya etc.

12 b **Now, meditation on Maheśvara who stays in the eighteenth fort which is made of rubies, as given in the Lalitopākhyāna:**

Inside the ruby fort, there is a fort of various gems, at a distance of seven *yojanas*. It has doors etc. as described earlier. The floor inside is studded with various kinds of gems. There is a room which has a thousand pillars. It is inlaid with various gems and decorated with numerous decorations.

There are many rows of pillars in all the four directions. In each row, there are thousand pillars. Even the roof over head is built of gems and wood. There is the Śivaloka or abode of Śiva, brilliant in lustre. There are twenty eight Śaivāgamas embodied. There are also *gaṇas* (groups of Śiva's attendants) as follows : Five starting with Sadyojāta; Eight forms commencing with Bhava; Twenty five Līlās; Eleven Rudras; Thirty six Tattvadevas; Thousands of Gaṇeśas; Guhas having various forms; Vīrabhadras; Nandī, Bhṛṅgi, Mahākāla Etc.

The Lord with the crescent moon on the head, who is the lord of all Vidyās, encircled by these Gaṇas, stays in the room having a thousand pillars. His body is smeared with ashes and he has a serpent as his sacred thread. He wears the tiger-hide or elephant - hide as clothes. He is adorned with long hairs matted like a crown. He carries Gaṅgā, has three eyes and black throat. A bull is the insignia in his flag.
13 a He has many ornaments which are full of precious stones. He is very dear to Pārvatī and carries a trident in his hand. He is very gracious and grants happiness and emancipation. He reveals the intellectual power of his devotees, which is in the form of bright light and very efficient in dispelling the dense darkness, both internal and external. His intention is that the devotees should achieve the fulfilment in chanting the *mantra* of goddess Lalitā.

Lord Mahādeva is omniscient and omnipotent (creator of every thing). He stays in the Hall of Hundred Pillars and serves goddess Śrīdevī. **214-226**

This is the eighteenth fort.

In the eighteenth area which is between the ruby fort and the gem fort, Maheṣvara (Śiva) resides in the Hall of Hundred Pillars which is built of nine types of gems. He is accompanied by the five forms - Sadyojāta etc. and eleven Rudras. In addition to this, there are twenty five forms of Śiva according to Śaivāgama, various Vināyakas, many types of Guhas, Vīrabhadra surrounded by Pramathas like Nandi, Bhṛṅgi etc., and thirty six goddesses of Tattvas. With all these, Śiva stays as the guard of this (eighteenth) room (or area).

Now, meditation on Tārādevī, who has a retinue and stays in the nineteenth fort constructed with various gems as given in the Lalitopākhyāna.

Within the fort having a thousand pillars, at a distance of seven *yojanas*, there is a big fort named Manas studded with all kinds of gems. It has the doors, gates, door-
13 b panels, bolts etc., as described earlier. The area within it is the reservoir of divine nectar. Drinking this divine nectar, *Yogins* become strong-bodied and attain great powers. O learned man, this itself is called Rasāyana. This Rasāyana is in that well in the form of water. Even by smelling it one can become the lord of the damsel called Siddhi (achievement). On the two sides of the two forts, there are the banks of the well of ambrosia. The width of the bank is half a *krośa*. All the other area is of the well. In the water, its bottom is at a depth of four *yojanas.*

The steps of that well are decorated with various precious gems. There are swans of golden and gem colour, accompanied by their spouses. All the birds, swans and Kāraṇḍavas, chant the *mantra* of goddess Lalitā on the pretext of cooing. Around the well, there is no path between the banks; only going by ship is possible. There is Tārā, a great power, who works under Mantriṇī and Daṇḍanātha; she is the authority in allowing people to cross the Vāpi. Numerous servant maids, who are black like the *utpala* flower and in the prime of youth, are the sailors.

13 b/1 They sing, dance and take the boats around often.

Tārā does not allow passage in the water of the well even to Lord Śaṅkara without the orders of Mantriṇī and Daṇḍanāthā. 227-237

This is the nineteenth fort.

In the nineteenth hall which is in the middle of the gem fort and the fort of mind, in the well of ambrosia, goddess Tārā, the captain of the fleet of ships, stays with her staff and retinue guarding the fort.

14 a **Now, meditation on Vāruṇī, accompanied by her retinue and residing in the twentieth fort, which is in the form of mind, as given in the Lalitopākhyāna:**

Inside the Mind-fort, at a distance of seven *yojanas*, here is a fort called Buddhiśālā (intellect-fort), which is four *Yojanas* high. The area inside the fort is completely a lake of bliss. There in the form of its water, there is great liquor which has the fragrance of Vakula flowers. The liquor has the colour of burnished gold. The depth of the well of bliss is as described before. The steps and birds are also as described before. The Śakti goddessess, who stay on the banks, roam there in intoxicated state of mind, often drinking the water, which is liquor. Vāruṇīdevī herself is the captain of the ship. She is called Sudhāmālinī and Amṛteśvarī. She stays in the boat decorated with gems and is surrounded by the army of Śaktis.

14 a/1 She can intoxicate all the three worlds just by looking at them. She resembles the young rising sun. Her cheecks are reddish due to intoxication. Her hairds is adorned with Pārijāta flowers. She carries a drinking mug that is full of liquor. *Utpala* flowers float in that liquor. In another gem-vessel she has, there is cooked meat. Vāruṇī shines being the leader of the group of young women. She also permits crossing of the well to any one only as per the orders of Mantriṇī and Daṇḍanāthā. Without their order, she does not allow even the three-eyed god Parameśvara. **238-247**

This is the twentieth fort.

In the twentieth hall that is between the mental and intellectual forts, goddess Vāruṇī, the captain of ships stays as the guard in the well of bliss along with her retinue.

14 b **Now meditation on goddess Kurukulā who stays in the twenty first intellectual fort with her retinue; as given in the Lalitopākhyāna:**

Inside the fort of intellect, at a distance of seven *Yojanas*, there is the great fort of Ego which has the gate etc., as before. Between these two forts the area is occupied by the Vimarśavāpikā which has the Sauṣumnāmṛta in full. The excellent *Amṛta* which is in the hollow of the Suṣumnādaṇḍa, which is filled with the mental breeze, in the bodies of great *Yogins*, is the water of this well. O sage! The banks, steps, birds and boats have to be understood as described before.

14 b/1 There the goddess who is in charge of the boat is known as Kurukulā. Her complexion resembles the leaves of the *Tamāla* tree. She wears a black blouse. She is encircled by other goddess who navigate other boats and also resemble her. Goddess Kurukulā holds a gem-studded oar in her hand; She is always tipsy; She moves around seated in a gem-studded boat. The depth of the water in this well is equal to that described earlier. **248-254**

This is the description of the twenty first fort.

In between the fort of intellect and the fort of Ego, there is the twenty first area in which there is the Vimarśavāpī. There stays goddess Kurukulā as the guard, accompanied by her retinue.

Now description of the sun who stays in the twenty second fort of Ego, as given in the Lalitopākhyāna:

15 a Inside the fort of Ego, at the distance of seven *Yojanas*, there is the Sun-fort which is four *Yojanas* high. The brightness of this fort is like that of the Sun. The land inside it is etched with red gems. O sage, there is the light of the rising sun all the time. Gods, Siddhas, men and demons become brilliant just by the touch of this fort and then they shine like the sun. The sun himself adored goddess Lalitā Parameśvarī with love and performed penance and obtained brightness. All the planets, constellations, stars and other luminaries also performed penance here and obtained brilliance to illumine the world. Mārtaṇḍabhairava, who has twelve forms and ten million powers of light for company, is there. He has a bright form and tipsy reddish eyes. He stays in the grove of *Kankeli* trees and is interested in sports. His abode is beyond darkness. His power, whose name is Mahāprakāśa, is very great. Another power of his is Cakṣuṣmatī, and the third is called Chāyādevī. Thus he is accompanied by three powers. He chants the *mantra* of great goddess Lalitā always in his heart and illumines the sense organs of the devotees of Lalitā. He destroys the darkness, both internal and external, totally.
15 a/1 There, in the effulgence of the rising sun's light, Mārtāṇḍabhairava shines. **255-265**

This is the twenty-second fort.

There is a grove of *Kankeli* trees in the area which is between the Ahaṅkāra fort and the Sūryabimba fort. Here Mārtāṇḍabhairava stays as the guard in his twelve forms. He is accompanied by his powers Chāyā etc., and also by the group of planets.

15 b **Now, meditation on Somanātha, who is with his retinue in the twenty third fort called the Sūryabimba (Sun's disc), as given in the Lalitopākhyāna:**

Inside the big fort called Sūryabimba, at a distance of seven *yojanas* there is the Candrabimba fort (moon disc), four *yojanas* high.

It has its gate, doors, door panels and door bolts as described before. The land within it, whole of it in fact, is formed with the fountain of moonlight. Having performed austerities in this moonlight, the moon who was born from the eye of Atri got the present brilliance. Here stays the god called Somanātha, who has a very auspicious form. He is the god that removes all the dense darkness of all the three worlds. He drinks the pure nectar of moonlight in a full cup. He is encircled by the powers of twenty seven stars. Lord moon, who has his full form always and who is always spotless, stays there in the effulgent moonlight.

15 b/1 The Moongod spends his time with the constellation called Aśvinī etc., by chanting the names of the goddess Lalitā, doing meditation on her, her eulogies and different types of worship. His other powers, called Tārās, are numerous. This area is filled with those powers. **266-273**

This is the twenty third fort.

In the twenty third hall which is between the Sūryabimba fort and the Candrabimba fort, Somanātha resides as the guard with his wives Aśvinī etc and also with numerous stars.

16 a **Now meditation on god Manmatha who stays in the twenty fourth fort and is accompanied by damsels Rati etc., as given in the Lalitopākhyāna.**

Within the fort called Candra (moon), at a distance of seven *Yojanas*, there is a fort called Śṛṅgāra which is four *yojanas* high. It is constructed with gems called Kaustubhas which have their form congenial for Śṛṅgāra. It has a moat called Mahāsṛṅgāra, which occupies all the land within the fort. The hollow of the moat is filled with Śṛṅgārarasa. Many Śṛṅgāra Śaktis are present there. They are adorned with many types of ornaments. They are intoxicated and move from place to place in thousands of ships. They worship god Manmatha who uses flower as his weapons and

who is always tipsy. He infatuates all the (inhabitants of the) world with his arrows which fascinate the world. He is always obedient to goddess Lalitā.

16 a/1 He has eight arms and carries a conch, a lotus, an arrow and a bow in his hands. His eyes are rolling on account of intoxication. He has four beautiful wives - Rati, Prīti, Śakti and Bhedaśakti - who stand around him. His four other hands are on the breasts of his four wives. Gods, Siddhas, people and demons are unable to go to the place called Mahāpadmāṭavī due to the influence of Manmatha, Brahmā, Viṣṇu and Maheśvara are pure in mind by nature. They go and reach the Mahāpadmāṭavī in accordance with the orders of Manmatha. But, the ordinary worldly people are blind with attachment and have too many desires and ambitions.

16 a They are disturbed due to ignorance and grey from the tumult of doubts. They are not capable enough to cross this great moat of Śṛṅgāra (Love) which is very deep in attachment and which also gives a fascination which is too powerful. Manmatha is the lord of this Mahāśṛṅgāraparikhā (moat of great love). **274-285**

This is the twenty-fourth fort.

In the twenty fifth area which lies between the Candrabimba fort and the Kaustubha fort full of love, god Manmatha, who has five arrows, stays as the guard. He is in a wonderful ship that is in the Sṛṅgāraparikhā. Rati and other women accompany him.

16 b **Now meditation on the vessels used for the worship of the goddess Lalitā. These vessels are in the twenty fifth fort as stated in the Lalitopākhyāna.**

Now there is the great abode of Cakrarāja at a distance of eight *yojanas*, in the middle of the fort of Śṛṅgāra. Its name is Cintāmaṇigṛha. The land inside it is decorated with precious gems and called Mahāpadmāṭavī. It is capable of giving all auspicious goodness. The fort of the Śṛṅgāra has one hundred gates in all in the four

directions. There are twenty five smaller forts. The foundation of each fort has a measurement of one *yojana*. In the area of six *yojanas*, which contain all kinds of gems, there are land lotuses which have big stems. The stems have a length of one *yojana* and covered by soft thorns. The leaves are of the size of ten **tālas* (?). The stamens of the lotuses are five *tālas* long. The pericarps of the lotuses are one hundred *kiṣkus* high. There are crores and crores of lotuses which are very soft and blooming. They are charming with their fresh fragrance. Their petals are very wide. O Agastya, on its eastern side there is the great multitude of lotuses. There is also a great supporting vessel of Arghya (holy water) which is one *krośa* high and round in shape. Its area is about half *yojana* and it is endowed with ten Kalās.

O Sage born of a pot! Around that Ādhāra, there are Śaktis whose bodies are very bright. The ten Kalās of the fire, which are called Dhumrārci etc., are shining there. They are in exuberant youth and adorned with all types of ornaments. They stand around the god of fire, almost embracing him, being love-lorn. The ten kalās of the fire-god are Dhumrārci, Ūṣmā, Jvalinī, Jvālinī, Viṣphuliṅginī, Suśrī, Surūpā, Kapilā, Havyavahā and Kavyavahā. There, on the basis stands the sun-god who has taken the form of a vessel. The sun-god is known by his famous rising which causes the destruction of the darkness of the three worlds. That vessel, which is the manifestation of the sun, is one and a half *yojana* high. Its area is one *yojana*. It has a luminous light. In the bowl of that light, there are twelve *Kalās*, who have bright brilliance, standing around; they look like twelve dolls. Their names are Tapinī, Tāpinī, Dhūmrā, Marīci, Jvālinī, Ruci, Suṣumnā, Bhogadā, Viśvā, Bodhinī, Dhāriṇī and Kṣamā. In the bowl, there is ambrosia, which is the cause of the highest bliss. It is endowed with all Rasas of all medicinal plants. It is very fragrant. It is mixed with blue lilies and *Kalhāra* flowers which never fade and possess excellent fragrance.

---

*Tāla may here refer to the palm tree.

The ambrosia is flavoured by those flowers and delicious, cool, light and clean. There are hundreds of ripples in it; it is fit for the worship of goddess Lalitā. It is always humming and appears like the cause of accomplishment itself. That *amṛta* (ambrosia) is like the Kalā (part) of the moon and called Arghya. In that bowl of ambrosia, there are tiny boats made of precious stones. Goddesses in prime youth, who are Kalās of the moon play seated in those boats. Their names are - Amṛtā, Mānadā, Pūṣā, Tuṣṭi,
17 a Puṣṭi, Rati, Dhṛti, Śaśinī, Candrikā, Kānti, Jyotsnā, Śrī priti, Aṅganā, Pūrṇā and Apurṇāmṛtā. These Kalāṣ have the complexion of ambrosia. They are in the prime of youth and always smiling.

Besides, the Kalās of Brahman also play there. Their names are: Sṛṣṭi, Buddhi, Smṛti, Medhā, Kānti, Lakṣmī, Dyuti, Dhṛti, Sthiti and Siddhi. The Kalās of Hari are: Jarā, Pālinī, Śānti, Īśvarī, Rati, Kāmikā, Varadā, Āhlādinī, Prīti and Dīrghā. The Kalās of Rudra are: Tikṣṇā, Raudrī, Bhayā, Nidrā, Tandrī, Kṣut, Krodhinī, Kriyā, Utkārī and Mṛtyu. The four Kalās of Īśvara are: Pītā (Yellow), Śvetā (White), Āruṇī (Red) and Sitā (Pure White). The Kalās of Sadāśiva are: Nivṛtti, Pratiṣṭhā, Vidyā, Śānti, Śuddhikā, Dīpikā, Rocikā, Mocikā, Parā, Sūkṣmā, Sūkṣmṛārtā, Kalā, Jnānāmṛtā, Vyādhinī, Vyāpinī, Vyomarūpikā.

Śaktis play there, seated in tiny boats, moving here and there. They are very fickle. Thousands of Vidyās play there in the form of Śaktis. They have been employed by Lord Brahmā for purifying Arghya. The Arghya vessels will be there in all directions like the south. The Śaktis drink the ambrosia which is in the form of Arghya and become intoxicated always. They reside in the big multitude of lotuses and stay on the big wheel. The ambrosia in those vessels increases even though it is drunk often.

The servant-Śaktis, who are themselves intoxicated, offer the divine nectar, filling it in hundreds of gem-pots and crores of golden pitchers, again and again to the Śaktis called Aṇimā etc. The front portion of the Great Lotus Garden has been described thus. The other portions will be described now. In the south-eastern direction of the Cintāmaṇi palace, there is a bowl-shaped vessel full of fire. Its circumference, as well

as depth, is one *yojana*. There, the fire of consciousness shines, being worshipped by hundreds of streams of divine nectar. It is very sacred and generates lot of wealth according to the orders of Lalitā. The fire does not require any fuel; it has big flames and its form is satiated by divine nectar. Mahādevī is the pourer of ghee (Hotrī) and Kameśvara (Śiva) is the Hotā (pourer). Both of them, being pourers (or sacrificers), sustain this whole world. They stay in the garden of lotuses belonging to the house of gems (Cintāmaṇigṛha). There is a chariot called Cakrarāja which is the best (among chariots) and very tall. It has nine stories and has a body studded with gems. Its area is four *yojanas* and height is ten *yojanas*. It has a frame tapering off towards the end and covered with thick leather. Its yoke is resplendent. The four Vedas are its wheels and the four values of life are its horses. It is also decorated with rows of flags and chowries.

The chariot is adorned with a pearl-umbrella. It had participated ferociously in the great war with demon Bhaṇḍa. This gem of a chariot is sanctified by the seat of goddess Lalitā. The chariot of goddess Mantriṇī stands in the north-western direction of the Cintāmaṇi mansion in the Garden of Lotuses. It is called Geyacakraratha. In the north eastern direction of the Cintāmaṇi mansion, there is the chariot dear to
17 b goddess Daṇḍanātha. It is called Kiricakraratha and stands in the Lotus Garden. These three chariots should be considered as equal in all fields, Śrīpuras and Paṅktis, O sage Agastya. The goddesses therein are the following starting from the bowl-like vessel of fire:

Gāyatrī, Bhayaṅkarā, Ghṛṇi, Oṅkāragāyatrī, Turyagāyatri, Cakṣuṣmati, the group of Gandharva lords, Rudra, Tārā, Ambikā and Hari have made their mansions in the south. Starting from the temple of Hari, the gods are : Mahāgaṇapati, Śiva, Mṛtyuñjayeśa, Dhāraṇā, Ākhyā, Sarasvatī (or Sarasvatī called Dhāraṇā), Mātṛkā, Sampadiśī, Kālasaṅkarṣaṇī, Śrīmahāśambhunātha, Parāmbā, Bālā, Annapūrṇā, Hayārūḍhā, goddess called Śrīpādukā, Laghuśyāmā, Vāgvādinī, Nakulā and Śyāmā stay in the western house.

Commencing from the house of Ṡyāmābā, the names of goddesses in order are the following: Unmattabhairavī, Svapnakroḍā, Parā, Tiraskaraṇikā, Pañcamī, Ṡrīmūrti, Pādukā and the goddesses of the six Āmnāyas have their dwellings in the north. All the *vidyās* that have been expounded by Ṡaṅkara stay in the area of the great lotus garden. O Drinker of the Sea! The big house of Mantrināthā (also called Mantriṇī) is on the right side of the eastern door of the Cintāmaṇi mansion on its left side, there is the gem-studded house of Daṇḍanāthā. It is situated at the back of the place of Arghya for Brahmā, Viṣṇu and Maheṡvara.

The houses illumine all the quarters with the rays of the precious stones. Thus O great sage, the houses built of precious stones are bright with rays and they have tall flags, large forts and gardens. **286-346**

This is the description of the twenty-fifth fort.

In the twenty-fifth area which is between the fort of Love and the Gem walls of the Cintāmaṇi mansion, there is a big lotus garden. Starting from the iron fort, up to the fort of Love that was described, there are a hundred spires on the twenty-five forts. The lotuses in the big lotus garden are large in size, always in bloom and they have a unique fragrance. In this lotus garden, there are vessels which are full of divine nectar and useful for worship of goddess Lalitā.

In these vessels of worship, eighty-eight Kalā goddesses reside. Their sub-divisions are: Ravikalā, Candrakalā, Agnikalā, Viṣṇukalā, Rudrakalā, Brahmakalā, Iṡvarakalā and Sadāṡivakalā. They board tiny boats and move (from one place to another) being absorbed in meditation of the feet of goddess Lalitā. And there is a bowl-like fire vessel which is fit for the Aupāsana ritual of the First Couple. It is of one
18 a *yojana* dimension. In this lotus garden itself, in directions like south-west, there stands a chariot named Ṡrīcakra fit for goddess Lalitā's ascension. The chariot has nine stories and has a circumference of four *yojanas*. Vedas are its wheels and values of life are its horses. It is decorated with many small bells, flags, festoons and a pearl-

umbrella. In the north-west, there is a chariot called Geyacakra, having seven stories and seven *yojanas* tall and suitable for goddess Śyāmalā, who is also called Mantriṇī.

In the north east, there is a chariot called Kiricakra, which is fit for goddesses
18 b/1 Daṇḍinī and Vārāhī. It has five stories and is six *yojanas* tall. The houses of Mantriṇī
18 b/2 and other goddesses are situated in rows on all sides. The six charioteers of the Śrīcakra chariot, which is fit for goddess Lalitā's ascendance are Irā, Tripurā, Bhairavī, Cāmuṇḍā, Saṁhārabhairavā, Raktayoginī, Vallabhā and Sārasā. The chariot called Geyacakra belonging to Mantriṇī has a charioteer called Hasantī. Stambhinī is the charioteer of the chariot called Kiricakra, belonging to Daṇḍinī.

19 a **Now meditation on the river which is in the form of four Vedas and flows around the Cintāmaṇi mansion, as given in the Lalitopākhyāna:**

O great sage, now I will describe the Cintāmaṇi mansion which is situated in the middle of the city "Śrīpaṭṭaṇa". It is two *yojanas* in area.

Its wall, built of Cintāmaṇi gems, is one *krośa* long. It has Cintāmaṇi stones and roof. In the top, it has a peak which is very high. The wall of the house inside is at a distance of four *yojanas* and its height is 20 *yojanas*. Its girth is also of the same dimension. It is splendid with three peaks which taper off towards the top. The three peaks are the forms of the Desire, Action and Knowledge. Everything in the Cintāmaṇi mansion is made of Cintāmaṇi. Its four doors have a height of ½ *krośa* and width of ¼ *krośa*.

Inside the Cintāmaṇi mansion, at all the doors, the seas of the redness of Lalitādevi's body are solidified. They have the brightness of a thousand rising suns, but they are cool like the moon. They sometimes emanate like floods. The eastern door is said to be the manifestation of the Purvāmnāya. The southern door is likewise the Dakṣiṇāmnāya, the western door the Paścimāmnāya and the northern door Uttarāmnāya. Within this king of mansions, there are gem-lamps whose stems are fixed in the walls. They are equal in brilliance to millions of suns.

The gem-lamps are on all sides and they illumine the inside of the house. There is the great Binducakra on a high platform. The land between the tall wall of the Cintāmaṇi mansion and the Binducakra is three *krośas* wide. That place is the locus of the self-luminosities which are called Aṇimā etc. **347-360**

Thus, the four doors of the Cintāmaṇi mansion are described. In front of the four walls, there are four rivers in the form of four Vedas.

Now, the stanzas of Devatās residing in the nine sheaths in their totality - as given in the Lalitopākhyāna and in the Lalitārcanamañjarī:

Agastya : How does the Cintāmaṇi mansion appear? How many covers has it? Which are the gods and goddesses of the covers of the Cintāmaṇi mansion? O Hayagrīva, please tell me the names of the nine covers, the guards of the covers and chariots, their features and their weapons.

Hayagrīva: Cintāmaṇi mansion is the great residence of the King of Cakras. It has nine coverings (or stories) and looks like a chariot of the Cakrarāja. I shall tell you the places, names and features of the nine goddesses of the coverings who reside in the nine stages.

The residence called Bhūgṛha comprises of lotuses having seven, eight, fourteen, ten, ten, eight and three petals.

The names of the nine Cakras are Trailokyamohana, Sarvāśāparipūraka, Sarvasaṅkṣobhaṇa, Sarvasaubhāgyadāyaka, Sarvārthasādhaka, Sarvarakṣākara, Sarvarogahara, Sarvasiddhipradāyaka and Sarvānandamaya. The ninth is the King of the Cakras. One who knows the significance of the nine Cakras is the rightful worshipper.

The Yoginīs of the nine coverings are the following: Prakaṭas, (Overt), Guptas (Covert), Guptataras (more cover), Sampradāyas (Traditions), Kulottīrṇas, Nigarbhas (?), Rahasyakas (secret), Parāpararahasyas and Atipūrvarahasyakas. Now, listen to the names of Cakriṇīs.

Tripurā, Tripureśī, Sundarī, Puravāsinī, Srī, Mālinī, Siddhā, Ambā and Mahātrīpurasundarī (are their names).

This group of nine, which is termed Vidyāsaṅketa, eradicates all great dangers and gives Bhukti (pleasure) and Mukti (liberation). It has to be clearly understood correctly by tradition.

The first Cakra is called Trailokyamohana; Śaktis therein have been already enumerated as Prakaṭa etc. Tripurā, who is the dominating deity of the Cakra, is their authority. The gesture which protects this Cakra is Saṅkṣobhaṇa. Ten deities of attainment, who stay on the first plank of this first covering, are the following; listen to their names from me.

Aṇimā, Mahimā, Garimā, Laghimā, Īśitā, Vaśitā, Prāptī, Prākāmya, Bhuktisiddhi and Sarvasiddhi are the (ten) good Siddhis. Rasasiddhi, Mokṣasiddhi, Balasiddhi, Khadgasiddhi, Pādukāsiddhi, Añjanasiddhi, Vāksiddhi, Lohasiddhi, Dehasiddhi and Mantrasiddhi are the ten sub-siddhis. There are many such *siddhis* which are accepted by Yogins.

These goddesses have four arms each. They have the complexion of the hibiscus flower. They carry in their hands Cintāmaṇi (gem), Kapāla (Skull), Triśūla (Trident) and Siddhakajjala(Collirium). They are very merciful and always served by Yogins. **361-380**

This is the first plank of the first *āvaraṇa* (covering) .

20 b/1 The Trailokyamohanacakra's first covering is called Bhūpura. The Bhūpura has three planks. In the first covering of the Trailokyamohana Cakra, Tripurā is the important deity. She stays there with the gesture called Saṇkṣobhiṇī. The deities in these three planks are called Prakaṭayoginīs. In the first plank, there are ten Siddhi deities-Aṇimā etc., ten Upasiddhi dieties-Rasasiddhi etc., and also numerous other Siddhi deities. Among these goddesses a picture of one has been written here as an example.

Now, the deities of the second plank of the first covering according to the Lalitopākhyāna:

At the top of the *parvan*, there are eight Siddhis, viz., Brāhmī, Māheśvarī, Kaumārī, Vaiṣṇavī, Vārāhī, Māhendrī, Cāmuṇḍā and Mahālakṣmī.

These Siddhis have two arms and their bodies are reddish in colour. They carry a skull and a lotus and wear red dresses. Other scholars present the meditation of these deities in another way. According to them, these deities have the same type of body as Brahmā etc. and carry their respective weapons and have the respective features. **381-384**

Meditation in accordance with (the chief deity) Brahmā etc., is according to the **Nṛṣimhaprāsāda**. Meditation of Mahālaksmī is according to the manner described in the **Caṇḍīkalpa**. This is the second plank or stage of the first covering.

The meditation of these eight deities viz., Brāhmī etc, with Mahālaksmī is of one type according to **Lalitopākhyāna**. The other meditation in accordance with **Nṛsiṁhaprāsāda** and **Caṇḍīkalpa** is also written. One picture is written here according to the meditation described in the **Lalitopākhyāna**.

20 b/1 **Henceforth, the names of the ten Gesture-deities third plank of the first covering as given in the Lalitopākhyāna:**

At the highest section of the first covering, there are the Gesture deities who have prominence. They exhibit gestures with their hands. Their complexion is like the colour of the pomegranate flowers. They wear yellow silken robes. They have four hands each. They carry a disc and a dagger in two hands. Their eyes appear red and tremulous on account of their being tipsy. Listen to their names from me. Sarvasaṅkṣobhiṇī, Sarvavidrāviṇī, Sarvākarṣiṇī, Sarvavaśaṅkarī, Sarvonmādinī, Sarvamahāṅkuśā, Sarvakhecarī, Sarvabījā, Sarvayoni and Sarvatrikhaṇḍikā. O Vipra, I have thus mentioned the ten goddesses of Mudrās (gestures). **385-389**

This is the third plank (stage) of the first covering.

20 b These are the ten goddesses of gestures-Sarvasaṅkṣobhiṇī etc. In the third plank of the first covering of the Trailokyamohanacakra, which has the earth as its abode, reside the goddesses of gesture. Only one picture has been written to represent the ten goddesses.

20 b/1 In the interior of this Cakra, the Siddhis called Aṇimā etc., dwell having their mansions in the directions called east etc. They show the gestures called Siddhi, Brāhmī etc. These are called overt (prakaṭa) Śaktis or powers. **390**

21 a The name given to the goddesses of the third plank is Prakaṭayoginīs. The Trailokyamohanacakra having the three planks is in the first covering. The three lines between the Trilokyamohana and Sarvāśāparipuraka discs are like steps. This is included under Rekhākrama.

This doesn't get included under the number of the Cakrāvaraṇa. Gods are also not present there. In the process of installation of the Cakra and its procedure called Nyāsa, all these three circles are included. Now, the goddesses of the second covering are enumerated as given in the Lalitopākhyāna.

On the top of another Mudrā, there is the Nityakalācakra which is also called "Sarvāśāpuraka" (= that which grants all wishes). There Tripureśī is the authority. The goddess who stands as the guard is Mahādrāviṇikā. All the goddesses of this Cakra are called Guptas. Now listen to the names of the goddesses who are generally called Guptas:

Kāmākarṣaṇikā, Buddhyākarṣaṇikā (Kalā), Ahaṅkārākarṣaṇikā, Śabdākarṣaṇikā, Sparśākarṣaṇikā, Rupākarṣaṇikā, Rasākarṣaṇikā Nityā, Gandhākarṣaṇikā (Kalā).
21 a/1 Cittākarṣaṇikā (Nityā), Dhairyākarṣaṇikā (Kalā), Smṛtyākarṣaṇikā (Nityā), Nāmākarṣaṇikā (Kalā), Bījākarṣaṇikā (Nityā), Ātmākarṣaṇikā (Kalā), Amṛtākarṣaṇī (Nityā), and Śarīrākarṣaṇī (Parā). These sixteen goddesses, who have the form of the moon's digits (Ċandrakalā), are enumerated as Śaktis. These resemble coral in colour and always smile being tipsy. They have four arms and three eyes each. They carry shining crowns which resemble the half moon. They have a divine complexion and carry bows, arrows, shields and swords. **391-398**

This is the second covering.

In this Cakra having sixteen spokes and being called Nityakalāntara, the queen of the Cakra "**Tripureśī**" is present with the Mudrā (gesture) called Drāviṇī. All the sixteen gods of this covering are called "Guptayoginīs".

All these sixteen have the same form. Hence, only one image is written here.

Now, the goddesses in the third covering as given in the Lalitopākhyāna.

21 b/1 Above the Nityakalānara, there is a disc called "Sarvasaṅkṣobhaṇacakra". The goddess who guards this disc is called "Mudrā-Akarṣaṇikā". The presiding deity of the disc is Sundarī. In the third floor of the disc-abode, which shines like the lamp in the evening, there stays a goddess called "Guptatarā". There are eight powers of Anaṅga (god of erotics) there. Listen to their names from me. They are Anaṅgakusumā,

Anaṅgamekhalā, Anaṅgamadanā, Madanāturā, Anaṅgarekhā, Anaṅgavegā, Anaṅgāṅkuśā and Anaṅgamāliṅi.

These goddesses have the complexion of the hibiscus flower. They carry sugar-cane bows, flower arrows, flower-ball and night lilies. They obey the orders of goddess Lalitā and are very ferocious. **399-404**

This is the third covering.

In this āvaraṇacakra called Sarvasaṅkṣobhiṇī, in a part called Nāgadala, there is the queen of this disc, called Tripurasundarī with the Mudrā by name Sarvākarṣiṇī. These goddesses have the (general) name "Guptatarā". Among these five, only one image has been written here as an example.

Now, the names of the fourth covering as given in the Lalitopākhyāna:

The 'Saubhāgyadāyaka' cakra is above the Anaṅgaśaktyantarā. The Cakriṇī who lives here is a Mudrādevī called by the name 'Sarvavaśyā'.

21 b The fourteen goddesses who reside in the fourth covering of the great residence 'Cintāmaṇi', and of whom Sarvasaṅkṣobhiṇī is the first, have a name called Sampradāya. Listen to their names from me. They are - Sarvasaṅkṣobhiṇī, Sarvavidrāviṇī, Sarvākarṣaṇikā, Sarvāhlādinikā, Sarvasammohinī, Sarvastambhanī, Sarvajṛmbhiṇī,
22 a Sarvaśaṅkarī, Sarvarañjanī, Sarvonmādinī, Sarvārthasādhikā, Sarvasampatprapūriṇī, Sarvamantramayī and Sarvadvandvakṣayaṅkarī.

22 a/1 Thus are enumerated the names of the Sampradāyas. These have their hair arranged in the form of braids. They shine with the fore-head marks of red vermilion. They are of very quick nature. Their lustre is equal to the light of the fire of Dissolution. Having bright bodies, they carry bows, arrows and swords of fire. Their shield is also called Vahnicakra (circle of fire or discus of fire). **405-412**

This Saubhāgyacakra which has fourteen spokes is the fourth covering. In this the queen of the Ċakra, Tripuravāsinī stays with a goddess of Mudrā called Śarvavaśyā. The fourteen goddesses in this covering are also called Sampradāyayoginīs. Since the form of all these fourteen goddesses is the same, only one image is written here.

Now, the goddesses of the fifth covering as given in the Lalitopākhyāna:

O Agastya, Śri is the Cakriṇī at the top of the Saṇkṣobhiṇī. This Cakra is called Sarvārthasādhana. The guard of this Cakra is Sarvonmādanamudrā. The goddesses of this Cakra are called by the general name Kulottīrṇās. Their names are Sarvasiddhipradā, Sarvasampatpradā, Sarvapriyaṅkarī, Sarvamaṅgalakāriṇī, Sarvakāmapradā, Sarvaduḥkhavimocinī, Sarvamṛtyupraṣamanī, Sarvavighnanivāriṇī, Sarvāṅgasundarī Devī and Sarvasaubhāgyadāyinī. These ten goddesses are full of compassion.

22 a These resemble the clear crystal and carry a sickel, a noose, mace and a bell each. Their bodies are very bright. Their brows are knit due to their anger on the foes of gods. All these goddesses are known as Kulottīrṇayoginīs. **413-419**

This is the outer rim of the fifth covering.

22 b In this outer rim of the fifth covering there is the Sarvārthasādhaka wheel which has ten spokes. The queen of the *cakra*, who is called Tripuraśrī, resides with the Mudrā called Sarvonmādinī. These ten goddesses are called "Kulottīrṇayoginīs". Since the form of all these ten goddesses is the same, only one image is written here.

Now, the goddesses in the sixth covering as given in the Lalitopākhyāna.

22 b/1 After the Sarvārthacakra, there is another *cakra* called Sarvarakṣākara. The main goddess of that *cakra* (*cakriṇī*) is Mālinī. The Mudrā is Mahāṅkuśa. The ten

goddesses in the sixth covering are called "Nigarbhas". Their names are Sarvajña, Sarvaśakti, Sarvaiśvaryapradāyinī, Sarvajñānamayī Devī, Sarvavyādhivināśinī, Sarvādhārasvarūpā, Sarvapāpaharā, Sarvānandamayī Devī, Sarvarakṣāsvarupiṇī and the tenth goddess Sarvepsitaphalapradā. All these goddesses have four arms. They are white like pearls in complexion and carry weapons called Vajra, Śakti, Tomara and Ċakra.

22 b All these goddesses are engaged in killing the demon called Bhaṇḍāsura. **420-424**

This is the inner rim in the sixth covering.

In this inner rim of the sixth covering called Sarvarakṣākara *cakra*, which has ten spokes, there is the queen of the *cakra* called Tripuramālinī. She stays with the Mudrā called Sarvamahāṅkuśa. The ten goddesses of this covering have the common name "Nigarbhas". Since the form of all these ten is the same, only one image is written here as an example.

23 a/1 **Now, the goddesses of the seventh covering as given in the Lalitopākhyāna:**

O Agastya, Above this Sarvarakṣākara, there is the *cakra* known as Sarvarogahara.
23 a The queen of this Cakra is called Siddhā. The Mudrā of this Cakra is Sarvakhecarikā. The goddesses that reside in the seventh covering of the mansion 'Cintāmanī' are called Rahasyayoginīs and these are the presiding deities of speech (Vāgadhīśvara). The goddesses Vaśinī etc., live here in the directions - east etc. - respectively. The goddess Vaśinī resides with vowels. The second speech - goddess Kāmeśī stays with the class of guttarals (*Kavarga*). The third speech-goddess is called Mediṇī and stays with palatals (*Cavarga*). The next speech - goddess called Vimalā is adorned with the class of retroflex stops (*Tavarga*). The fifth speech-goddess called Aruṇā resides with the dental stops (*Tavarga*). The sixth, who is called Jayiṇī, and who is plump, stays with the labials (*Pavarga*).

Goddess Sarveśvarī is related to the four letters 'ya' etc. (i.e., the four semi-vowels). Kaulinī, who happens to be the eighth speech goddess, is related to the six letters starting from 'Śa'. These eight goddesses have the common name 'Rahasya' and have the colour of the red Aśoka flowers. They carry arrows and bows and they are decorated with ornaments of pearls. Their bodies are covered by armour. They shine with Vīṇā (lute) and a book. These goddesses are known to have eliminated the arrogance of a demon called Bhaṇḍa. **425-433**

This is the seventh covering.

This seventh covering is called Sarvarogaharacakra and has eight angles. In it, there is the queen 'Tripurasiddhā' who exhibits the Mudrā called Sarvakhecarī. These eight goddesses have the common name 'Rahasyayoginīs'. Since the form of all the eight is similar, only one image is written here.

23 b/1 **Now, the weapons in the armoury as per the Lalitopākhyāna:**

O eliminator of Vindhya mountain's arrogance!, Know that the armoury is situated on the top of the area where Vaśinī etc. reside. There are the gods of the weapons like the arrows. There are five arrows of Kameśvarī, five arrows of Kameśvara, two bright hooks which belong to the primeval man and woman, two bows made of fresh sugarcanes of the Puṇḍrekṣu variety, a pair of nooses and four weapons. There are four Astras (missiles) of Kameśvarī and four of Kameśvara. On the whole, there are eight weapons which have a bright shining. The divine weapons, which are satisfied with the blood of the evil demons in the great war with Bhaṇḍāsura, are present here.

23 b In another armoury, there are other subordinate weapons and their number exceeds crores. There are thousands and thousands of weapons like Vajra, Śakti, Śataghnī, Bhuśuṇḍī, Musala, Kaṇaya, Pattasa, Mudgara, Bhiṇḍivālaka etc. These weapons serve the eight great weapons (enumerated earlier), which are tipsy and agitated. **434-441**

This is the description of the armoury. In this armoury located between the Sarvarogaharacakra, which is the residence of the goddesses like Vaśinī, and the Sarvasiddhipradāyakacakra, there exist two flower-arrows, two sugarcane bows, two nooses, two hooks and numerous other weapons of many varieties which are used by the primeval couple.

24 a/1 **Now, the goddesses in the eighth covering according to the Lalitopākhyāna.**

The Sarvasiddhipradāyakacakra is above the armoury. The goddess of this *cakra* is called Tripurāmbā. The Mudrā is called Parvabījā. The three deities who reside in the eighth covering of the mansion called Cintāmaṇi stay in three separate thrones. Their common name is 'Atirahasyas'. These three deities - Kāmeśi, Vajreśi and Bhagamālinī are known as possessing eight arms each. Each of these carries a bow, an arrow, a mug of liquor, a Mātulaṅga fruit, a short sword, a shield, a serpent noose and a bell that makes a big sound. All of them are tipsy and engaged in the fighting with Bhaṇḍāsura.

24 a These goddesses have an aura equal to that of goddess Lalitā. These are known as confidantes of Śrī Devī. **442-446**

This is the eighth covering.

In the triangle of the eighth covering called Sarvasiddhipradāyakacakra, the queen goddess of the *cakra*, who is called Tripurāmbā resides with the Mudrā "Sarvabīja".
24 a/2 The three goddesses of this covering have the common name - "Atirahasyayogiṇī". Since the form of these three goddesses is one and the same, only one image is written here as an illustration.

Now, the position called Nāthāntara as given in the Lalitopākhyāna:

24 b Above the triangle, there is a place called Nāthāntara. There reside the Nāthas (Lords) of Mahādevī, they are the propagators of the Yogaśāstra and preceptors of *mantras* to all. They are like the oceans of all sciences.

24 b/1 There are four Yuganāthas and listen to their names from me: O Pot-born, they are: Mitreśa, Uḍīṣa (or Uḍḍiśa), Ṣaṣṭhīśa and Carya. They have created many protectors of the world in the form of foot wear. They are in the form of divine human, Siddha, Sura and Tāpasa groups; they have attained great *siddhis* called Sālokya, Sārūpya, Sāyujya etc. They are called Mahāgurus and serve the four Gurus known as Yuganāthas. **447-450**

This is the description of Nāthāntara.

At the top of the triangle, which is termed Nāthāntara, four Gurus, Mitreśa etc., reside. They are being served by many Gurus like Divyaugha, Manavaugha, Siddhaugha, Sura and Tāpasa, who have been created in the form of footwear by the Yuganāthas. Since all these four Yuganāthas have the same form, only one image is written here.

24 b **Now, the description of goddesses who reside in Nityāntara according to the Lalitopākhyāna.**

Above the Nāthāntara, there is an exquisite mansion called Nityāntara. Its *mudrā* is called Sarvayonikā. The queen of this Cakra (Cakriṇī) is known as Mahātripurasundarī. The goddesses called Nityās are fifteen in number. Their names are the following: Kāmeśī, Bhagamālā, Nityaklinnā, Bheruṇḍā, Vahnivāsinī, Mahāvajreśvarī, Dūtī, Tvaritā, Kulasundarī, Nityā, Nīlapatākā, Vijayā, Sarvamaṅgalā, Jvālāmālā and Citrā.

25 a These are Tithinityās and pervade the whole world. Their form is similar to that of Devī, they also carry weapons like her. They exist in every eon for helping the world. Their residences are around the Ānandamayapīṭha. **451-456**

This is the place called Nityāntara.

In the residence called Nityāntara, which is above Nathāntara, stays the queen of the Cakra; Her name is Mahātrīpurasundarī and she has the Mudrā called 'Sarvayoni'.

The fifteen goddesses that are here are called Nityaklinnās. According to the Lalitopākhyāna, these goddesses have the same form as Devī. Therefore, in addition to the Dhyāna written above, separate Dhyāna of Bheruṇḍa is written according to the book called Candrajñānavidyā. Only one image for the fifteen Nityaklinnas is written as per the Lalitopākhyāna.

25 a/1 **Now, the alternative Dhyāna of the Nityaklinnā goddesses like Kameśī etc., according to the Śarabhatantra.**

The Dhyāna of Bheruṇḍa will be written according to the Candrajñānavidyā.

25 a/2 **Now the Dhyāna of Kāmeśī as given in the Śarabhatantra:**

I adore goddess Kameśvarī, who carries in her hands a noose, a sugarcane, a vessel full of liquor, a big hook, a flower arrow and the gesture of gift, and who has three eyes and the red complexion. **457**

25 b/1 **Now, the *dhyāna* of Goddess Bhagamalā as found in the Śarabhatantra:**

I adore goddess Bhagamālā who carries an evening lotus (Kahlāra), a day lotus, a noose, a hook, a sugarcane bow, and a flower arrow in her six arms. She has a beautiful body and her colour is like that of the Bandhūka (red hibiscus) flower. **458**

(Her colour is blood red).

Now, the meditation on the Nityaklinnā goddesses as given in the Śarabhatantra.

25 b/2 I meditate upon goddess Nityaklinnā in my mind every day. She has three eyes and the colour of the rays of the rising sun. Her hair is decorated with the crescent moon. Her limbs are shining with a fine girdle and ornaments of gems. She carries a noose, a hook, gift-giving gesture, gesture of granting fearlessness and a vessel of liquor. Her colour is red. **459**

25 b/3 **Now meditation on Bheruṇḍā as per the Candrajñānavidyā -**

I meditate on goddess Bheruṇḍā who is white like a pearl and the jasmine flower. Her crown is full of gems. She wears ear-rings studded with precious stones. She has a garland of beads, a flower and a gesture of granting fearlessness in her hands. She has three eyes and carries the moon on her head. Her waist is bent a little on account of the weight of her breasts which are adorned with a Guñjā bead garland. She is seated on a lotus. She has many ornaments. Her golden pedestal shines with the crown gems of gods. Her hair is loosened and she is the mother of the three worlds. (Garland of Guñjā beads; white complexion). **460**

25 b/4 **Now, meditation on Vahnivāsinī as given in the Śarabhatantra:**

I adore goddess Vahnivāsinī incessantly in my heart-lotus. She carries a lotus, a conch, a sugarcane and the moon in her left hands and a lily, a golden horn, a flower arrow and a Mātulaṅga fruit in her right hands. Her colour resembles molten gold. She carries a crown studded with gems. She has eight hands and three eyes. (Golden colour). **461**

26 a/1 **Now, meditation of Mahāvajreśvarī as given in the Śarabhatantra:**

I adore Bhavānī, also called Vajreśī, who is being eulogised by gods and seers. She is seated on a lotus seat which shines with the nine types of gems, and which is situated on a boat in the blood-red sea. She carries a noose, a long sugarcane bow, a pomegranate and a hook in her hands. She looks (at her devotees) with her three graceful eyes (Red colour). **462**

Now, meditation on Śivadūtī as given in the Śarabhatantra:

26 a/2 I adore goddess Nityādūtī who is being praised by gods and sages. She carries in her left hands, if we count from below, a gem vessel, a mace a shield and a noose. Similarly, she carries in her right hands a lotus, a sickle, a big sword and a hook. She wears ornaments shining with all the nine types of gems. She has eight hands and three eyes. (Light red colour) **463**

26 a/3 **Now, meditation on goddess Tvaritā according to the Śarabhatantra:**

I continuously meditate on goddess Tvaritā. Serpents are her ornaments. She has three eyes. She wears a garland of Guñjā beads. She has in her hands a noose, a gesture of gift, a hook and a gesture of granting fearlessness. She is young, her colour is yellow. She resides on tender leaves. Her head shines with a peacock feather. On the flanks of her throne, there are herds of bears and lions. (Yellow Colour). **464**

26 a/4 **Now, meditation on goddess Kulasundarī as given in the Śarabhatantra.**

I meditate on Bālā (Kulasundarī), who is red like the rising sun, who has three eyes and who carries the crescent moon on her head. Aroma of liquor emanates from her soft lips. She displays gestures of amour and charming smiles. She carries a garland, a book, a gesture of giving gifts and also a gesture of granting fearlessness in her hands. She also wears many ornaments on her limbs. **465**

26 b/1 **Now, meditation on goddess Nityā as given in the Śarabhatantra:**

I meditate upon Bhavanī who is called 'Nityā'. Her lustre is similar to that of the rising sun and she has six faces. In her six left hands she carries a noose, a garland of beads, a bow, a shield, a trident and the gesture of giving gifts. In her right hands, she carries a hook, a book, a flower-arrow, a sword, a skull and the gesture of granting fearlessness. **466**

26 b/2 **Now, the meditation on goddess Nīlapatākā:**

I surrender to goddess Nīladhvajā who has black complexion and wears a red dress. She has three eyes and five faces. She always has a beautiful smile. In her left hands she carries a noose, a flag, a lotus, a bright bow and the gesture of giving gifts. In her right hands she carries a hook, a sword, a weapon called Śakti a powerful arrow and the gesture of granting fearlessness. She is seated on a lotus and her breasts are surrounded by garlands of gems and pearls. **467**

26 b/3 **Now, meditation on goddess Vijayā:**

I meditate on goddess Vijayā who carries a conch, a discus, a noose, a hook a big shield, a sword, a beautiful bow, an arrow, a Kahlāra flower and a Mātulanga fruit in her hands. Her colour is like that of the rising sun. She has five faces and three eyes. She is victorious in all the three worlds. She wears a yellow silk cloth. She appears a little bent in the waist due to the weight of her breasts. (red colour) **468**

26 b/4 **Now, meditation on goddess Srīmaṅgalā according to the Ṡarabhatantra:**

I meditate upon goddess Srīmangalā who is bright like gold; her eyes are full of mercy. She shines with her ornaments of precious stones. She is seated in a lotus having thirty two, or sixteen or eight petals. Her smile is beautiful. With her left hands she exhibits the gesture of giving gifts and wealth. In her right hands she has the gesture of granting fearlessness and a Mātulaṅga fruit. (golden colour) **469**

27 a/1 **Now, meditation on goddess Jvālāmālinī as given in the Ṡarabhatantra:**

I take refuge in goddess Jvālāmālinī who is bright like the fire of the Final Destruction of the world. She has six smiling faces and twelve arms. In her left hands she carries a noose, a good shield, a lotus, a *sukhada* (gesture?), a trident and the gesture of granting a boons. In her right hands she carries a hook, a sword, a weapon called Ṡakti, an arrow, a bow and the gesture of granting fearlessness. (red colour) **470**

Now, the form of goddess Citra (is described), as given in the Ṡarabhatantra.

27 a/2 I concentrate my mind on goddess Citrāmbikā who has the lustre of the rising sun and whose face is more beautiful than the moon (or whose face is marked by the crescent moon). She carries in her hands a noose, a hook, and the gestures of gift and fearlessness. She wears a dress of variegated colours. She has three eyes and her limbs are embellished with ornaments of nine types of gems. (red colour) **471**

27 a/3 **Now, meditation on the nine Ċakreśvarīs as found in the Lalitopākhyāna:**

Cakreśvarī should be portrayed just like Rajarajeśvari, having a noose, a hook, a sugarcane bow, a flower-arrow in her hands. Her colour is red. Starting from Trailokya mohanacakra upto Nityāntara, there are nine Ċakreśvarīs. Their form is similar to each other. Hence, only one image is written here. They are - Tripurā, Tripureśī, Tripurasundarī, Tripuravāsinī, Tripurāśrī, Tripuramālinī, Tripurasiddhā, Tripurāmbā and Mahātripurasundarī.

27 b **Now, meditation of the subsidiary goddesses, as given in the Lalitopākhyāna:**

O Pot born Agastya! above the Nityāntarāla, there is a place called Aṅgadevyantara. Hear from me the names of those goddesses: Hṛddevī, Śirodevī, Śikhādevī, Varmadevī, Sṛṣṭidevī, and Astradevī - these six goddesses have been enumerated.

27 b/1 These goddesses are very close to the consort of Śrī Kāmeśvara. These have new charming bodies and they move around the Biṇḍupīṭha (the seat of Rājarājeśvarī) with their bright forms, carrying weapons very carefully. O best of sages, these are the body guards of goddess Lalitā. **472-475**

This is the description of Angadevyantara.

The six Aṅgadevatās, Hṛddevī etc., reside in the Aṅgadevyantara which is above the Nityāntara. They are the confidantes of Śridevī (Lalitā). They have bodies which are full of beauty. They carry weapons and always move around the Bindupīṭha as the body guards of goddess Lalitā. Their forms are similar to each other. Hence only one image is illustrated here. The goddesses are: Hṛdayadevī, Śirodevī, Śikhādevī, Vārmadevī, Netradevī, and Astradevī.

27 b **Now, meditation on goddess Lalitā seated in Bindupīṭha in the ninth covering as given in the Lalitopākhyāna:**

Above the Aṅgadevyantarāla, there is the Bindupīṭha which is round in form and is also called Śripīṭha. It has also other names like Mahāpīṭha, Vidyāpīṭha and Ānandapīṭha. It takes the form of fifty Pīṭhas. This is called the first *cakra* and named

Sarvānandamaya. The Mudrā of this Ānandapīṭha is Sarvatrikhaṇḍikā. There is the Pañcaratna of Lalitādevī which is said to be consisting of five Brahmans, it has the value of all the three worlds. The seat has four legs.

28 a The four legs of this Bindupīṭha have attained the form of Brahmā, Viṣṇu, Maheśāna and Īśvara, obtaining the state of power (Śakti) through constant meditation of goddess Śri. One of the legs (of the seat) is like the hibiscus flower (in colour). It is in the north-eastern direction. It should be understood as the Brahman's form. The second leg of the seat resembles the sapphire. It is in the north-west direction. It should be known as the form of Viṣṇu. The third leg of the seat is clear like pure crystal. It is located in the south-west direction. One should know it to be the form of Rudra. The fourth leg of the seat is in the south-east and has the tawny colour like the Karṇikāra flower. It should be known as the form of Īśvara.

These legs of the seat carry weapons and are also well decorated. They are like pillars at the top and bottom, but have the form of humans in the middle. They have closed their eyes being immersed in the meditation of goddess Śrī and their limbs are still. The plank positioned on these four legs is Sadāśiva. The bright colour of this plank is like the blooming pomegranate flower and its width is four Nalvas. Its length is six Nalvas and it has a shining form. Starting from Aṅgadevyantara upto the plank of the seat, there are steps which are made of gems called 'Cintāmaṇi'. There are thirty six steps and they are enumerated here according to the ascending order.

They are - earth, water, fire, wind, ether, smell, taste, colour, touch, sound, genital, anus, foot, hand, speech, nose, tongue, eye, skin, ear, ego, intellect, mind, nature (Prakṛti), soul (Puruṣa), fate (*niyati*), time, love (rāga), Kalā, Vidyā, Māyā, Śuddhaśakti, Vidyāśakti, Īśvaraśakti, Sadāśivaśakti and Śivaśakti. These thirty six are said to be steps of Realization of Truth (*tattvasopanapaṅkti*). There is a bed of the swan feathers on the seat (or cot). It is one hand thick (i.e. its thickness is equal to a measurement called Hasta). It is equal to four Nalvas in width.

The bed is equipped with a pillow for the head and another pillow for the feet. There are four Gaḍukas (Water pots ?) shining there with reddish hue. There is a bed sheet of safflower colour on the bed. The sheet is clean, soft and shines with the hue of the red diamond or ruby. On that sits lord Śiva, known as Kāmeśvara. He is facing east and appears very beautiful with decorations fit for amour. He is always only sixteen years old (in appearance). He has four hands and three eyes and shines like the disc of the rising sun. He is decorated with a garland, bracelets, a crown, bangles etc. He is charming and the area of his cheeks appears to be full of the moonlight of his smile.

On his lap is seated goddess Kāmesvarī. She is red like the young rising sun. Always she is sixteen years old and proud of her fresh youth. The nails of her feet have the lustre of the polished rubies. Her feet are naturally red and do not require the decoration with lac. She is beautiful with her lotus feet which have sweet jingling anklets. She has legs which dispel the arrogance of the quiver of the god of love. She shines with thighs which are equal to the trunk of the elephant and that of the plantain
28 b tree. Her posterior part is covered with a silken cloth which is thin, soft to touch and reddish in colour. She shines with a large loin. She wears a short apparel tied on her thighs and is also decorated with a girdle of gems. Her navel is deep like a whirlpool. Her waist-folds look like the waves of light. She is decorated with hundreds of pearl necklaces which sit on her swing-like breasts. Her breasts are very plump and her waist appears to be tired of carrying that weight. The goddess has four arms which are soft like the Śirīṣa flowers. They are decorated with many bracelets, bangles and finger rings. Her neck is beautiful like a polished conch. She has a chin which is like the stem (or support) of her face-mirror. Her teeth, which are clean and arranged in a row, shine with the form of sciences and resemble the jasmine buds and emit a moonlight-like glow. She wears a bright nose-ornament which has a big pearl. The goddess has very long eyes which resemble the inner 'boat' of a Ketakī flower. Her fore-head is like the half moon and her locks of hair are well set. In the lobes of her ears, she wears the ornaments of Māṇikya gems. Her ears are decorated with ear rings. She is chewing the betel-leaf mixed with fresh camphor and musk. Her face is

beautiful like the moon's disc in the autumn. Her crown is studded with exquisite gems called Cintāmaṇis. Her third eye on the forehead looks like the shining fore-head marks. Her black hair is like dense darkness. On the parting line of her hair, she has filled the Sindūra powder. She wears the bright crescent of the moon on her head. Her eyes are tremulous due to intoxication.

The goddess is richly decorated with amorous apparel and all types of ornaments. She is the Mother of all worlds. She increases the bliss (of the people) always. She makes all people contented with the stream of mercy that flows from her glances. That goddess Lalitāmbikā, who destroys all sin shines brightly.

It is said (by authorities) that the fruit of the worship of other gods is the worship of Lalitā. But the fruit of worshipping Lalitā is again her worship only. How can I describe the body of that goddess Lalitā ? Even if I describe for a billion years, I cannot properly describe even a part thereof. Description is speech. How can speech reach her wherefrom all words return without reaching her even along with the mind?

What is the use of talking too much ? Listen to the factual truth. I am not saying this due to partiality or friendship or delusion. Let the branches of the Kalpataru (wish-yielding tree) be the pens, O storehouse of austerities!. Let all the seven oceans be ink-pots. The earth, which has an area of fifty crore measures, become the paper (for writing). Let the time of writing be more than Parārdha (a very big number) years. Let all people, each having a crore hands, write. Let the persons engaged in dictating be equal to Bṛhaspati, the teacher of gods. Even then, the description of just one thousandth part of the brightness or beauty of Śrīdevī, will not be possible.

Therefore, in the attempt to describe her virtues, speech is totally useless. Her greatness is beyond the reach of even the mind; who can describe it ? Around the Bindupīṭha, there hangs a curtain of Mahāmāyā, which is of the black hue. Above the goddess, at a height of forty Hastas, there is the structure called 'Vimāna' of auspicious nature, it is not available (to anyone) in the three worlds. The ornaments that are in it are even more difficult to get.

Commencing from the big garden full of various trees, those who narrate the story of Śrīpura in the order described herein, will attain the highest place possible. The devotees, who build the forts, as described in proper order for the Śrīpura and get the residence of the goddess constructed by architects and sculptors, will also attain the highest goal. Those persons, who listen (to the narration of this description), who ask for it, who clarify it, and those who preserve it in books, will also attain the highest place. **476-531**

This is the ninth covering.

In the region above the Aṅgadevyantara there is the Bindupīṭha, which is the ninth covering called Sarvānandamaya. Kameśvarī shines there and the following is her eulogy.

29 a **Description of the auspicious manifestation:**

Salutation to mother Chāmuṇḍikā.

Hail ! goddess, the mother of the world !

Hail ! the greatest of great gods !

Hail! dweller in the auspicious! Hail ! O goddess Kāmakalā! Hail! Consort of lord Śaṅkara. Hail! O cause of bliss to the eyes of Kāma! Hail! O goddess, you are worshipped by all gods! you grant all desires of Kāma. Hail!, you are the Absolute and the very nectar of Brahman's bliss! Hail! Nārāyani!, the Greatest! you make all the worlds happy. Hail! O beloved of god Śrikaṇṭha!, Hail! Mother Lalitā! Hail! O goddess Vijaya!, You are the giver of victory, wealth and abundance.

For the cause of fulfilling all the aspirations of every one that is born and every one that is being born, O saviour of the three worlds! the greatest goddess! salutations to you. O goddess having a thousand heads, a thousand faces and thousands of eyes, salutations to you. You are in the form of Kalā, Muhūrta, Kāsṭhā, day, month and year also. I salute you. Salutation to you, who excel with a thousand hands and a thousand legs which resemble lotuses. Goddess! you are smaller than an atom and bigger than

the biggest. Mother, you are greater than the greatest and the light of lights. The world called Atala is your feet and that called Vitala is your knees. Rasātala is your waist and the earth your stomach. Bhuvarloka is your heart and heaven your face. The sun, the moon and the fire are your three eyes. The directions are your arms. The wind god is your breath and all Vedas are your speech. The creation of this world is your sport and Lord Ṡiva, who is pure consciousness, is your companion. Your food is always bliss and the heart of the good people is your dwelling place.

The worlds are your visible and invisible forms. The sky is your hair and the stars are flowers for you. Dharma etc. are your hands and Adharma etc. are your weapons. Yamas are your finger nails and Niyamas are your toe nails. Svāhā and Svadhā (these two sacred words) are your two breasts which enliven the worlds. Prāṇāyāma (control of breath) is your nose and Sarasvatī is your tongue. Prātyāhāra (withdrawal of senses) is your sense organs and Dhyāna (meditation) is your intellect. The power of Dhāraṇā is your mind and Samādhi is your heart. Trees are the hair on your body and mornings are your Savanas (offerings poured into fire). The past, the present and the future are your body.

In the form of Yajña, you are the mother of the world. In the form of Viśva, you are the purifier. The goddess created all beings as mercy. She is in the very hearts of people, but invisible being a power of fascination. She alone does the classification of name and form according to her whim. She stays making them her locus and grants all their wishes. Salutations to that great goddess who is all-powerful. Salutation to that goddess who is the ultimate power, who speaks of Parabrahman and who is called Brahmānanda. Salutation to that goddess, under whose fiat fire, sun and moon indulge in their duties. Salutations to that goddess who created the first creator at the beginning of creation and supported the water-filled world all alone.

Salutations to that unknowable goddess who held the earth and the sky, and in
whom the sun rises. Salutation to that goddess in whom stays the heaven and who
29 b supports the earth, and who is all the worlds herself. Salutation to that goddess in
whom the world originates, stays safely and finds its end also in time.

Salutations to you, the creator in the Rajas.

Salutations to you, the maintainer in Sattva.

Salutations to you, the destroyer in Tamas.

Salutations to you, who is Śivā, when you are beyond all qualities.

Salutations to the chief (or only) mother of the world.

Salutations to the chief (or only) father of the world.

Salutations to her who is in the form of all Yantras.

Salutations to her who is in the form of all Tantras.

Salutation to the chief of all the preceptors of the world. Salutations to the goddess who is the very wealth of all speech. Salutations to Lakṣmī who makes all the world happy. Salutations to Śāmbhavī, who has all powers. O Mother, how can we praise and describe your power, which has no beginning or middle or end ? It is not created of the five elements and it is beyond the grasp of the mind and words. Its exuberance is unimaginable. It has no form, no equals. It is not visible to the eye. It is the highest power.

O Ruler of the world, be pleased. You are saluted by the whole world, you are the mistress of all sciences and you are the sacred lore called the Vedas. You are the power of the Lord, your body is in the form of Mantras, you are the queen of the universe and everything is your form. Be pleased. All the gods like Indra eulogized Mahādevī as described, bowed to her again and again and quickly surrendered to her.

Indra said: O auspicious goddess, be pleased to hear me. We are now being tormented by the lord of the demons. Even life has become difficult for us. We are surrendering to you. Goddess Mahādevī said: I will vanquish Bhaṇḍa, the king of demons, very quickly and give you the wealth of all the three worlds again. Let all the groups of gods be fearless and happy always. The human beings who will praise me with devotion with this eulogy will be the recipients of religious merit, wealth and fame. They will be endowed with learning, humility, health and long life.

They become rich in sons, friends and wives due to my grace. Thus Devendras and gods became very powerful by obtaining the boons from Devī. Seeing her again and again, they became very happy. **532-567**

Here ends the eulogy of Devi, presented by gods-Indra and others-in Uttara Khanda of the Brahmāṇḍapurāṇa.

Beginning of Devi's manifestation and Her marriage:-

Salutation to goddess Cāmuṇḍikā.

On this occasion, Brahmā, the grand father of the world came there with great sages to see Deveśī. Viṣṇu came mounted on Garuḍa, the son of Vinatā and Śiva came mounted on the bull (Nandī) to meet the queen of the whole world. All divine sages like Nārada came to see her. All groups of nymphs, Gandharvas headed by Viśvāvasu and many Yakṣas also came to see Her. Then Viśvakarma, the lord of men, built a city resembling Amarāvatī, on the orders of Brahmā, for goddess Lalitā. Then goddess Durgā, who is the reigning deity of all *mantras* and the reigning goddess of all Vidyās came to meet goddess Lalitā (Ambikā). The seven Mothers - Brāhmī etc., followed by their respective Bhūtas followed. The *siddhis*, Aṇima etc., crores of Yoginīs, Bhairavas, Kṣetrapālas, Mahāśāstā, who is the front runner of the *gaṇas* also came.

30 a Mahāgaṇeśa, Skanda, Vaṭuka and Vīrabhadra came and eulogized Mahādevī after prostrating before her. Then Lord Brahmā saw there a beautiful city which had eight forts and main gates. It was beautified by elephants, horses, chariots and high walls. It had shining highways. There were beautiful houses for vassals, ministers, soldiers, brāhmins, panegyrists, servants and maid servants. Amidst them, there was a divine palace adorned with doors and gates. It also had many halls and auditoriums. There was a great hall studded with numerous gems and having a throne. The divine throne was decorated with Cintāmaṇi gems.

The throne was self-luminous, secondless and resembling the rising sun Brahmā, the grand father, started thinking after seeing all this - "Even if a fool occupies this throne, he will be the master of the three worlds by the power of this city. A woman who is alone is not fit to rule a kingdom. Similarly, a man who has no woman, is unfit for that. The scriptures state that a man of auspicious conduct, who has the signs of a noble person and who is accompanied by a suitable woman, should be coronated. Here, the lady is resplendent like the manifestation of the goddess of love. There is no match for her in the three worlds, except Lord Śaṅkara. But he has long locks of hair and carries a skull. His eyes are of un-even number. He has a retinue (or his colour is variegated) and his body is smeared with ashes. He resides in the crematorium and looks terrible. He is an abode of inauspicious signs and so She, being very auspicious, will not marry him."

While Brahmā was thinking like this, Lord Śaṅkara appeared there with his divine body. He possessed the charmingness of a crore Cupids (gods of love). He wore divine clothes and garlands. He had smeared fine perfume and decorated himself with a crown, garlands, bracelets, earrings etc. Thus, having a fascinating form, Lord Śaṅkara appeared before Brahmā. Brahmā, who is called Grandfather, embraced the youthful Śaṅkara, who appeared in the beautiful form, and gave him the name Kāmeśvara. Brahmā decided that Śaṅkara was the most suitable groom for the great Śakti (Lalitā) and proceeded to her place with Śaṅkara. Brahmā, Viṣṇu and Maheśvara praised that powerful goddess called Śakti. Young Śaṅkara became enamoured when he saw that goddess who had eyes resembling those of a young deer. He forgot all his duties. That beautiful goddess also saw him, who was like the God of love with a form and became possessed by amour. She thought Lord Śaṅkara was a suitable groom for her. Both of them, overpowered by love, were engrossed in looking at each other. But, within a short moment, they became knowers of the feelings of all and regained their composure. With a controlled and normal mind, they stood without revealing their feelings to others. Then Brahmā told Mahādevī, the only ruler of the whole world, as follows:

"O great goddess, these gods, sages, Gandharvas and groups of nymphs want to see you, their mistress, united with the beloved seated on a fine throne. O goddess, who is suitable and dear to you? He is certainly the most fortunate. Please accept one as your groom for the sake of protecting the worlds. You be the queen of this city and be seated in the best of thrones. Be coronated by the sinless divine sages. O great goddess, we all want to see you marked with the insignia of the empire, adorned with all ornaments and seated with your beloved consort on the throne".

Hearing these words, the goddess showed a smile in her lotus-like face and said the following to Brahmā, Viṣṇu and Maheśvara.

30 b O gods, I am independent and behave according to my whims and fancies. One who has similar character is going to be my beloved. "Let it be so" said Brahmā with the consent of all gods and then told the goddess these congenial words full of Dharma. There are four types of marriages (or union) of a man and woman. A woman may be Kālakrītā (bought for a fixed time), Krayakrītā (bought for a price), Pitṛdattā (given away by her father) and Svayamvṛtā (one who chooses her husband herself). Kālakrītā is just a prostitute and Krayakrītā is a slave. One who chooses her husband with love is called Yuktā and one given away by her father is called Bhāryā. Yuktā will be of the same behaviour as her husband while a Bhāryā will be obedient to her husband. The Brahman, which is the highest and secondless, is devoid of the condition of "is and is not" (existence and non-existence).

From that Brahman, whose form is pure consciousness and bliss, emerged the Prakṛti (Primordial Nature). O goddess, you are that Brahman, you are that Prakṛti, you are everything that has no beginning and you are the cause of causes. Yogins like Sanaka etc., always search for you. You are in the form of both good and bad actions. You are both the manifest and the unmanifest. You are eulogized as the five forms of the Brahman. At the beginning you create this universe. You sustain it for a while and finally you destroy the whole world and create again. Therefore, even after the union with you, beloved, your independence will not be lost. For the

sake of gracing the universe, please accept a husband. Being so required by Brahmā and all other gods, Devī took a garland of flowers with her hand and threw it into the sky. The garland, thrown by her, beautified the sky for a while and then fell on the neck of Lord Kāmeśvara. All the gods, Brahmā, Viṣṇu, Hara etc., became very happy. The clouds, nudged by the breeze, showered flowers. Then Brahmā told Lord Janārdana thus. "O Lord Hari, now the marriage of these two - Śiva and Śivā - has to be performed according to scriptures. Today, there is a time which is auspicious to the whole universe. Mahādevī is similar to you in form and you are her brother. So, you should give her away to Kāmaśiva in marriage". Hearing these words, God of gods Lord Trivikrama gave her away to Śaṅkara (Kāmeśvara) with love according to the procedure (laid down in the scriptures). All the divine sages, manes and all those belonging to the genre of gods were happy when Lord Ādikeśava performed the marriage of Kāmeśvarī with Śiva. All the gods, starting with Brahmā, gave presents and gifts (to the newly wed couple). Brahmā gave a sugarcane bow which was strong like the Vajrāyudha and also eternal. Lord Hari gave the couple a flower-weapon which would never fade or be destroyed. Varuṇa, the master of aquatic life gave a Nāgapāśsa to them. Viśvakarman, the Lord of men, gave them a hook.

Agni presented a crown while the sun and the moon gave two ear ornaments. The Lord of the ocean gave an ornament made of the nine gems. The Lord of gods (Indra) gave an eternal wine cup. Kubera gifted a necklace made of the Cintāmaṇi gems. Lord Viṣṇu himself gave an umbrella, which was an insignia of the empire. The Gaṅgā and the Yamunā gave them chouries which shone like the moon. Vasus, Radras, Ādityas, the twins called Aśvins, the masters of directions,
31 a Maruts, Sādhyas, Gandharvas and Yakṣas gave goddess Kāmeśvari their weapons, being extremely happy. They also gifted chariots, horses and elephants which were very strong and fast.

They gave horses etc., which were well nourished, never tiring, free from hunger and thirst, flint-bodied, armoured and also having the necessary weapons. They also performed the coronation of Śiva and Śivā for the empire (of the universe). Then Brahmā built an aeroplane named Kusumākara which was adorned with never-fading flowers, permanent and indestructible with any weapon. It could travel in the heaven or on the earth or in the middle freely; it had abundant supplies. Just by smelling the fragrance of that areoplane, tiredness, disease, hunger and troubles vanish within a second. It is very pleasant and auspicious. The first couple of the world then mounted on the aeroplane. They were being served by all the gods with chouries, fans and umbrellas which were beautiful with their charming sticks.

The gods were pleasing them by playing on many musical instruments like the Vīṇā, flutes and drums.

Goddess Devī, emerging from her palace, went into the street making it resplendent with her own brilliance. She was being showered with Lājās, Akṣatās and Drūvā grass* and flowers by the thousands of nymphs who were standing on the roofs of all mansions. She was delighted to listen to the songs of auspicious nature accompanied by the sounds of the Vīṇā and the flute. Thus she moved in many streets very slowly. She received the flaunting of lamps done by the nymphs and alighting from the plane, entered the great assembly hall. She sat on the throne with Lord Śambhu. Whatever the people that had assembled there wanted in their minds, she fulfilled all those wishes just with her glances, since she was omniscient. Seeing it, Lord Brahmā, the grandfather of the world, gave her two names - Kāmākṣī and Kāmeśvarī. On the orders of that goddess, the clouds then showered fine clothes and divine ornaments. As per the orders of Kameśvarī, the wish yielding gem Cintāmaṇi, the wish-yielding cow Kāmadhenu, Kamalā (goddess of wealth) and the wish-yielding tree Kalpavṛkṣa stood ready in every house. Gods became totally immersed in Her service and left all other activities. They were always happy getting all their wishes fulfilled.

(* These are supposed to be auspicious)

Brahmā, Viṣṇu, Mahādeva, Indra, the guardians of directions and all groups of gods, sages like Nārada, ascetics like Vasiṣṭha, Gandharvas, nymphs, Yakṣas and other divine beings were living in the heaven, the earth and the mid-region without enough space. All of them lived in the new city with enough space. Goddess Devi made every one happy with her abundant love so that each thought that the goddess was loving him so much and none else. In the world, a king sanctions whatever is desired by the learned. The Queen (of the world - Devi) fulfilled the desires of all the inhabitants of all worlds.

When Kāmaśaṇkara, the sole King of three worlds, was with goddess Ambikā, ten thousand years elapsed just like a moment.

Then once, sage Nārada came and saluted the supreme Śakti (i.e. goddess Ambikā) and spoke thus with humility. "O great goddess, you are the absolute, the highest abode and the most auspicious. You have the forms of the existent, non-existent , determination and non-determination. You have taken the manifest form just for the sake of the welfare of the world. You want the progress of the good for destroying the evil. O auspicious one, all your efforts are for the protection of the good people. O goddess, a demon called Bhaṇḍāsura is torturing the three worlds. He can be conquered only by you. He cannot be defeated by other gods. The gods have lived here to serve you for very long. Let them go to their respective cities taking your
31 b permission. Let the evils subside and let the gods have abundant riches". The empress of the world, Devī, thus requested by Nārada, sent the gods to their respective dwellings. Goddess Ambikā sent off Brahmā, Hari, Śambhu, Indra and other protectors of directions after worshipping them suitably. Even after being said to leave, the gods were unable to leave Her wholly. They continued their service to the first couple with their *aṁśas* (parts).

This story is the cause of all good things and brings long life. It contains the appearance of the great goddess and her coronation also. A learned person, who gets up in the morning and meditates on this story with faith and devotion, will obtain

abundant wealth and speech which will be equal to divine nectar. He will face nothing inauspicious either in this world or elsewhere. He will attain fame and equality (with the great) or even a higher status. His wealth will be permanent and good things happen to him at every step. He will never have any fear. He will be brilliant and powerful. He will get rid of the three types of evils and get filled with the four values of life. He who meditates on the goddess - the deity of the throne every day at the three temporal junctions, will obtain great riches within six months.

Here ends the fourteenth chapter of the Lalitopākhyāna in the Brahmāṇḍa Purāṇa's second part. It is called "the Festivities of the manifestation of Kāmeśvarī, Her marriage with Kameśvara and Her coronation". 568-659

Now, the eulogy of Mahiṣāsuramardinī.

O daughter of the mountain, you make the world happy. You enjoy in this world, Nandinī praises you. You dwell on the great mountain called Vindhya. You sport in the form of Viṣṇu (or you are the consort of the all pervader) and the victorious persons praise you. O goddess, you are the wife of Lord Śiva and you have a large family. You are the cause of all wealth. O crusher of demon Mahiṣa! the charming wife of Śiva and daughter of the mountain, be victorious. O goddess, you have the crescent moon, you set the trunk of a demon, who had the shape of an elephant, into pieces. In battle, you have fierce power in splitting the temples of the enemy elephants. You felled the soldiers and generals of Caṇḍa and Muṇḍa with your own arms. Be victorious.

You defeated hundreds of demons who had smoky eyes just with your grunting sound. You decicated the blood of the Raktabīja in the war and you are the crop born of the seed of blood of this world. You satisfied the thirst of all ghosts and ghouls in the great war with Śumbha and Niśumbha. O Mother of the Universe! you dwell in the grove of Kadamba trees very happily, you shine and laugh. You reside in your mansion built on the peaks of the Himālayan mountain, who is verily the king of hills You killed the two demons - Madhu and Kaiṭabha with relish.

O goddess. you were eulogised by king Manmatha who wanted the fascinating brilliance from you. Your walking gait is like that of an elephant in rut, from whose temples oozes ichor, you are being praised by the Ocean-king and your hairdo is decorated by the moon who is an ornament for the whole world. Be victorious. You are carrying all weapons of gods who are bent upon eliminating the arrogance of the enemies who are too proud in battles. You have sent the leader of Pramathas as your messenger during the war, because he is very clever in political thinking. You caused the end of the emissaries of demons who were haughty and treacherous. Be victorious. You grant protection to the wives of enemies who come to you for refuge. You carry in your hand a trident which stops the ache of the head of the three worlds.

The four quarters are echoing with the sound of the drums of gods on account of you. O goddess! be victorious. O goddess! you shower favours on gods, you snub the haughty demons. You condemn the evil faced rogues. You revel in pleasure. You nourish the three worlds and you please Lord Śaṇkara. You remove all sin and show anger on demons. You give succor to the followers of Dharma and destroy the arrogant. Be victorious.

You indulge in dance with the divine women. You evince interest in the music. You enjoy the melodious sounds of percussion instruments. O goddess! be victorious.

32 a O goddess Mahiṣamardinī, you are surrounded by many musical instruments making different sounds, which resemble the various noises in the great war. Your lips are soft like the tender leaves and cause the sounds of many Vedas. The yellow robes on your waist are so resplendent that they shun even the bright sun. The gem adorning your crown, which defeats even the golden mountain, makes even the sun salute you. The gods and demons fall at your feet and give them a beauty of a flower-garden. Be victorious.

O goddess! your feet have the soft luster of the lotus petals, your sportive actions are the result of the orderly practice of all arts.

O Goddess! The bees that congregate near your crown, which is surrounded by the soft curls of your hair, are making melodious sounds. Be victorious.

You are being praised by the world with all the words, in scriptures etc. Your anklets make a jingling sound which fascinates Lord Śiva. You are being eulogised by Nandin who revels in dance, drama and gestures. You pay attention to the gods who have pure minds; you shine with the purest brilliance. You are surrounded by the bees which move humming around you with modesty. Your face has resemblance with the lotuses that are in water and also with the moon.

O Goddess! your one son has surpassed the sun who has a thousand (innumerable) rays. You have a son who defeated demon Tāraka for saving the multitude of gods. You stay in Samādhi which yields the greatest joy that is more blissful than the joy of copulation.

O abode of mercy! Every day I meditate upon your lotus feet. When I am serving your lotus feet, there is nothing else to worry about. O destroyer of demon Mahiṣa! O beautiful consort of Lord Śiva! O daughter of the mountain! be victorious, be victorious. **Here ends the eulogy of the crusher of the demon Mahiṣa. 660-675**

The method of realising the Śrīcakra, as given in the Lalitārcanamañjarī:

32 b A dot, a triangle, an octagon, a ten-petalled lotus, a fourteen angled lotus, an eight-petalled lotus, a sixteen petalled lotus, three circles and three residences of the earth- type-this is called the Śrīcakra of the Paradevatā. **676**

Realisation of Śrīcakra according to another method, as given in the Saundarya-lahari :

"Thy abode is made by four Śrīkaṇṭhas and five Śivayuvatis which are the nine several Prakṛitis of Śambhu. The angles are forty four in number. It also has three circles and three lines and eight and sixteen petals. (Tr. by. Arthur Avalon). **677**

This is the method of realising the Śrīcakra. This is described in detail in the commentary of Saundaryalaharī which is called Lollājīya. Details can be had from there. (Lollājīya might refer to the commentary by Lolla Lakṣmīdhara)

33 a Above the Aṅgadevyantara of this Cakra, there is the ninth covering which is called Sarvānandamaya. In the Bindupīṭha, which is called Śrīpīṭha, Mahāpīṭha and Vidyāpīṭha, goddess Rājarājeśvarī shines. The goddess is seated on the lap of Kāmeśvara who is on a soft bed made of swan's feathers, which is placed on a cot. The cot has four legs-Brahmā, Viṣṇu, Rudra and Īśvara and its plank-board is Sadāśiva. The four legs are in south east, south west, north west and north east respectively. A person who reads this eulogy of goddess Rājarājeśvarī, or who listens to it or who writes this in the form described after getting written all the twenty-five forts starting from the first iron-fort containing the big garden and the nine Cakras of the palace called Cintāmaṇigṛha will certainly obtain the four values of life.

Now, the meditation of Yoginī as given in the Pāncarātra Pādmasaṁhitā:

33 b Let the Yoginī, who is very calm and reclines on the bed, whose eyes are like the lotuses, who has two hands and carries a noose and a vessel, and who is called Śyāmalā, sleep. (green colour) **678**

Now meditation on Manonmaṇī as given in the Kāraṇāgama:

I contemplate upon goddess Manonmaṇī; she has one face and three eyes. She wears a crown. She has four hands. Two lower hands have the gestures of giving gifts and granting fearlessness. Two night lilies adorn her lotus-like upper hands. She wears a silken dress and all types of ornaments. She is seated on a lotus. **679-680**

According to Suprabhedāgama, she is white in colour.

Now, meditation on goddess Ṡyāmalā as given in the Ṡyāmalā Kalpa. In the Lalitopākhyāna, her sixteen names are given.

33 b/3 One should remember goddess Syāmalā who is Prathamapuṣpiṇī (?), who wears a robe which is crimson like a drop of blood, who carries a mug (or pot) of liquor, whose eyes are tremulous due to tipsiness, in whose hands shines a Vallakī (Vīṇā), who has ear ornaments made of pure conch, who appears lazy due to the weight of her stout breasts and whose hair is dishevelled. (Black colour) **681**

Her sixteen names: 1. Saṅgītayoginī, 2. Ṡyāmā, 3. Ṡyāmalā, 4. Mantranāyikā, 5. Mantriṇī, 6. Ṡaciveśī, 7. Pradhaneśī, 8. Ṡukapriyā, 9. Vīṇāvatī, 10. Vaiṇikī, 11. Mudriṇī, 12. Priyakapriyā, 13. Nīpapriya, 14. Kadambeśī, 15. Kadambavanavāsinī and 16. Sadāmadā.

34 a/1 **Now, meditation on Rājamātaṇgī in her Kalpa:**

I bow to Mātaṇgī, who is seated on a gem-throne, who has a black body, who listens to the words of a parrot, who has placed a foot on a lotus, who wears the charming moon as her ear-ornament, who plays on the Vīṇā, whose fore-head shines with the Tilaka mark, whose hairdo is adorned with a garland of Saugandhikā flowers, who wears red robes and who is adorned with ornaments. (black colour) **682-683**

34 a/2 **Now, meditation on goddess Bālā as given in the Tripurasundarīkalpa:**

Bālā resembles the hibiscus flower (in colour) and sits on an open lotus. In her four hands she carries a garland of beads, a book, a gesture of granting fearlessness and another of giving boons. (red colour) **684**

34 a/3 **Now, meditation on goddess Bhuvaneśvarī as given in the Mahālakṣmīratnakośa:**

I contemplate on goddess Bhuvaneśvarī. Her lustre resembles the brilliance of the rising sun and she defeats even a fresh hibiscus flower in colour. She wears the crescent moon. Her garland has luminous stars. She has three eyes. Her ear ornaments shine with various gems. She is seated on a lotus. She is adorned with necklaces, garlands, a girdle, many gems and bangles. She wears rich clothes. She carries a noose, a hook, a gesture of granting gifts and that of giving fearlessness in her hands. She is the first (among goddesses). **685**

34 a/4 **Now, meditation on Saubhagyabhuvaneśvarī as given in the Śāradātilaka:**

One should contemplate on goddess Saubhagyabhuvaneśvarī, the Mother Supreme. Her body is red like Sindūra. She has three eyes. Her crown which shines with gems, is embellished with the moon. She has a smiling face and plump breasts. She carries in her hands a gem-mug which is full of jewels and a red lily. She is very calm. Her left leg is placed on a treasure of gems. (red colour) **686**

34 b/1 **Now, meditation on goddess Māyābhuvaneśvarī as given in the Śāradātilaka:**

I salute Māyābhuvaneśvarī, the consort of Śiva. She has a black body and wears the moon as an ornament on the head. In her four hands she has a gesture of giving gifts, a red lily, a mug studded with gems and a gesture of granting fearlessness. She appears a little bent due to (the weight of) her breasts which are adorned with a pearl-garland . She shines with her three eyes. She is standing on a red lotus and worshipped by gods. (black or blue colour) **687**

34 b/2 **Now, meditation on Bhuvaneśvarī who is in the form of the sun and who is eulogised by a Mantra having four syllables as given in the Mantradevatāprakāśikā:**

May the body of the Mother of the world, which is in the form of the sun, protect us! She has a crown which shines with gems and the crescent moon on the crown is made more brilliant by the lustre of her body. The rays that emanate from her body are

similar to those of the burnished gold, the lotus and the hibiscus flower. Her body accommodates all the space of the universe. It is cold even while burning. She carries (in her four hands) a noose, a hook, a gesture of giving desired gifts and a gesture of granting fearlessness. The mother has firm breasts. (Vermilion colour) **688**

34 b/3 **Now meditation on Bhadrakālī who has eighteen arms as given in the Nṛsiṁhaprāsāda:**

Bhadrakālī has to be made to possess eighteen hands. She sits in a position called "Ālīḍha". She is in a chariot drawn by four lions. In her hands she carries a garland of beads, a trident, a sword, a shield, a bow, an arrow, a conch, a lotus, a *sruk*, a *sruva* (these two are instruments used in the performance of a Yajna), a divine Kamaṇḍalu, a baton, a weapon called Śakti, an antelope skin, fire, a gesture of granting fearlessness, gesture of granting boons and a vessel full of gems. (black colour) **689-692**

35 a/1 **Now, meditation on the eight armed Kālī as given in the Kārāṇāgama:**

May the great goddess Kāli bring us joy! She has eight hands and a big body. Her lustre resembles that of the black clouds. In her hands she carries a conch, a discus, a mace, a pot, a pestle, a hook, a noose and a weapon called Vajra. (black like a cloud) **693**

35 a/2 **Now, meditation on Durgā who has sixteen arms as given in the Durgākalpa:**

One should meditate on goddess Durgā, who carries tridents in all her sixteen arms, who has three eyes, whose body is adorned with serpents, who wears snakes as bangles, whose neck is black (who is the consort of Śiva?) and who is naked. (black colour) **694**

35 a/3 **Now, meditation on Vindhyavāsinī Durgā:**

Let us meditate on Vindhyavāsinī, who is seated at the centre of a golden lotus. She has three eyes and looks like a streak of lightning. She carries in her hands a

conch, a discus, and gestures of granting boons and fearlessness. On her head, there is a crescent moon. She wears a necklace, a bracelet, a garland and ear ornaments. Indra and other gods praise her. Her face resembles the moon and god of love stands beside her. (golden colour) **695**

35 a/4 **Now, meditation on Rudrāṁśa Durgā as given in the Kāraṇāgama:**

I meditate on Rudrāṁśa Durgā in my mind. She wears a red dress; Her lustre is blackish. She has two eyes and wears a crown, a gem-studded bracelet and golden ornaments. She carries a trident, a sword, a conch and a discus. She has the gait of a lion. The sun and the moon are her jewels. She grants all wishes and gods fall at her feet. (black colour). **696**

35 b/1 **Now, meditation on Jayadurgā as given in the Śaradātilaka:**

One should meditate on Jayadurgā who is black. Her large glances produce fear in the multitudes of foes. She carries the crescent moon on her head. She carries a conch, a discus; a sword and a trident in her hands. She has three eyes. She is mounted on a lion and fills all the three worlds with her brilliance. She is surrounded by gods and served by all who are desirous of achieving super-human powers. (black colour). **697**

35 b/2 **Now, meditation on Vanadurgā as given in the Āmnāya:**

May goddess Vanadurgā, who resembles fresh grass in colour, grant me wealth! She is seated on the head of a buffalo and carries in her hands a discus, a conch, a sword, a shield, arrows, a bow, a trident and a gesture of warning. (golden colour) **698**

35 b/3 **Now, meditation on Ripumāriṇī Durgā as given in the Śāradātilaka:**

One should meditate on the goddess who is red (in colour) and who carries a gesture of warning and a trident in her two hands, She is very fierce. One should

contemplate on the disc of the sun and repeat the *mantra* a million times. Afterwards he will be able to kill his enemies along with all their relatives. (red colour) **699**

35 b/4 **Now, meditation on Agnidurgā as given in the Śāradātilaka:**

I adore goddess Agnidurgā who has brilliance equal to that of the lightning. She is seated on the shoulders of a lion and looks fierce. She is being served by maidens who carry a sword and a shield in their hands. In her hands, she carries a discus, a conch shell, a sword, a shield, arrows, a noose, a hook and a threatening gesture. She carries the moon (on her head) and has three eyes. Her form is pure. (golden colour). **700**

36 a/1 **Now, meditation on an alternative form of Navadurgā:**

Here it is the meditation of the Mountain's daughter. I salute the daughter of the Mountain, who wears the half moon on her head and is seated on an ox for obtaining what I want. She carries a trident and her fame spreads every where. (black colour) **701**

36 a/2 **Now, meditation on the spinster Durgā, as given in the Śaivāgama:**

In her two hands she carries a rosary and a *kamaṇḍalu*. May that supreme spinster goddess Durgā be graceful to me. (black colour) **702**

36 a/3 **Now, meditation on Durgā called Caṇḍakhaṇḍā, as given in the Śaivāgama.**

May the goddess known as Caṇḍakhaṇḍā, who mounts on Garuḍa, the best of the birds, and looks very angry and furious, shower her grace on me! (cloud colour) **703**

36 a/4 **Now meditation on Durgā, mother of Skanda, as given in the Śaivāgama:**

May that goddess, mother of Skanda, who sits on a throne and holds two lotuses in her hands always, and who is famous in all the worlds, give me good future. (black colour) **704**

36 b/1 **Now meditation on Kūṣmāṇḍa Durgā as seen in the Śaivāgama:**

May goddess Kūṣmāṇḍa, who holds a pot full of liquor in one hand and another pot full of blood in another, be graceful to me. (black colour) **705**

36 b/2 **Now meditation on Katyāyanī Durgā, as given in Śaivāgama:**

May goddess Kātyāyanī, whose hands shine with a sword, who is seated on the vehicle in the form of a tiger and who kills demons, grant me an auspicious future. (black colour) **706**

36 a/3 **Now, meditation on Rātridurgā as given in the Śaivāgama:**

May goddess Rātridurgā grant me her grace! She is furious and her body resembles the black lotus. She laughs very terriffic. (colour like that of a cloud) **707**

36 a/4 **Now meditation on Gaurīdurgā as given in the Śaivāgama:**

May goddess Mahāgaurī, who is mounted on a white elephant and wears white clothes, and who gives happiness to Lord Mahādeva, grant me (delight) good future. (black like cloud) **708**

37 a/1 **Now meditation on Siddhidāyinī Durgā as given in the Śaivāgama:**

May goddess Siddhidāyinī, who is always served by Siddhas, Gandharvas, Yakṣas, demons and gods, be a giver of fulfilment. (black colour) **709**

37 a/2 **Now, description of the nine Durgās according to the Skandapurāṇa and the Rudrayāmala:**

Among them, Durgā with eight hands is one. There are eight Durgās having sixteen arms each. Only one among them is written here to show the features. The

eight Durgās are called: Caṇḍadurgā, Śacīdurgā, Śaivadurgā, Caṇḍidurgā, Krūrādurgā, Anucaṇḍikādurgā, Navamīdurgā and Ugracaṇḍādurgā. The meditation on these eight and their colours are available in the Dhyānaślokas which follow:

37 a/3 **Now, meditation on Rudrādurgā who has eighteen arms as given in the Skāndayāmala:**

The images of Durgās, sitting in Padmāsana, should be worshipped. One among them has eighteen arms. Her breasts, arms and thighs are plump. She is adorned with all ornaments and grants fulfilment of all wishes. In her left hands she carries a tuff, a shield, a bell, a mirror, a threatening gesture, a bow, a flag, a small drum, and a noose. In her right hands she carries a weapon called Śakti, a mallet, a trident, a weapon called *vajra*, a conch shell, a lotus, a bar, an arrow and a discus. The remaining types of Durgās will have only sixteen hands. They carry all the weapons as described except the arrow and the drum. The wise people who desire victory should worship these deities. **710-713**

Their names: Rudrā, Caṇḍā, Śacī, Śaivā, Caṇḍī, Krūrā, Anucaṇḍikā, Navamī and Ugracaṇḍā. These are the nine Durgās. Their colours are respectively Red like fire, black, collyrium, blue, white, grey like smoke, yellow, whitish grey and green. **714**

37 b/1 **Now meditation on Śrīvidyā as given in the Mahālakṣmīratnakośa:**

O Śrīvidyā, I adore you. You are the supporter (of the world), Your face resembles the rising sun. Your tusks are very fierce. You are the abode of numberless comforts. You enjoy the music of instruments like Vīṇā. You have many colours. You are adorned with a conspicuous garland. You carry human bones. You are very fast and venerated by the great. You are the consort of Lord Śiva. (Varigated colour).

37 b/2 **Now meditation on Śuddhavidyā as given the Somanāthavallīmantraśāstra and the Śaivāgama:**

May the Śuddhavidyā, who has a pure white form and carries a rosary and a book, who shows the gesture called Cinmudrā and also the gesture of granting fearlessness, protect us for ever. (variegated colour) **715**

37 b/3 **Now meditation on Bagalā as given in the Bagalākalpa:**

One should meditate upon goddess Bagalā, who has four arms and three eyes. She is seated on a lotus and carries in her hands a trident, a mug of wine, a mace and a tongue. Her lips are like the *bimba* fruit and her neck resembles a conch shell. Her breasts are equal and plump. She wears yellow robes and is always tipsy. She is the goddess of Brahmāstra. (yellow colour) **717**

37 b/4 **Now, meditation on Indrākṣī as given in Indrākṣīkalpa:**

(One should worship) goddess Indrākṣī, who has two arms and wears a pair of yellow clothes. She carries the weapon Vajra in her left hand and the gesture of granting wishes in her right hand. She is young and decorated with many ornaments. Her lotus like face is calm and hordes of nymphs serve her. (Yellow colour) **718-719**

38 a/1 **Now, meditation on goddess Daṇḍanāthā as given in the Lalitopākhyāna:**

Goddess Daṇḍanāthā stays in a structure which has a hundred pillars.

There shines a Cakra which is located in the midst of the pericarp of a golden lotus. It has a triangle inside which there is a point (Bindu). There are two circles also in which there are six petals. There resides goddess Daṇḍinī. She is brilliant like burnished gold. Her robes shine like the evening twilight. She is decorated with all

ornaments. She carries in her hands a conch, a discus, a gesture of granting wishes, a gesture of granting fearlessness, a plough, a pestle, a noose and a hook. The crescent moon adorns her and her face is like that of a boar. (golden colour) **720-723**

Her twelve names are the following:

Pañcamī, Daṇḍanāthā, Saṅketā, Samayeśvarī, Samayasaṅketā, Vārāhī, Potriṇī Parā, Vartālī, Mahāsenā, Ājñācakreśvarī and Arighnī. O sage, these are the twelve names of this goddess. **724-725**

38 a/2 **Now, meditation on Śuddhavārāhī as given in the Vārāhīkalpa:**

I adore goddess Vārāhī, whose mouth shines with two tusks, who wears a red upper garment, who carries in her hands a trident, a skull, a pestle and a serpent. Her crown shines with a crescent moon. (black colour) **726**

Now, meditation on Svapnavārāhī as given in Svapnavārāhī Kalpa:

One should contemplate upon goddess Svapnavārāhī who has the lustre of a cloud, who has attractive breasts, who shines with three eyes, whose face resembles that of a boar, who carries the moon as an ornament on her head, who shines with the lustre of her tusks, who carries in her hands a sword, a shield, a noose and a hook, who is mounted on a good horse and who wears auspicious ornaments. (dark like a cloud) **727**

38 b/1 **Now, meditation on Vāgīśvarī as given in the Kriyāpāda of Pāñcarātra:**

Vāgīśvarī is seated on a white lotus. She is white in colour and has four arms. She has braids of hair and a crown on her head. She is adorned with gem earings. She wears the sacred thread and also a garland and pearl ornaments. She wears silk and possesses three eyes. In one of her right hands she has a good stick and in one

left hand she has a book. In the second right hand she carries a rosary and in the second left hand a small pot. This is the image of Vāgīśvarī. (white colour) **728-730**

38 b/2 **Now, meditation on Saubhāgyavāgīśvarī as given in the Śāradātilaka:**

May goddess Saubhāgyavāgīśvarī, who carries a crescent moon on her head and who has a pure white brilliance, protect us. She is bent a little due to the weight of her breasts and is seated on a white lotus. In her lotus-like hands she has a book and a pen. May she grant us all kinds of wealth. (pure white colour) **731**

38 b/3 **Now, meditation on Dhenuvāgīśvarī as given in the** Āśvalāyanakalpa:

Let us meditate upon Dhenuvāgīśvarī, the great goddess. She resembles the pure crystal in lustre. She is covered with white garlands. In her hands she carries a hook, a rosary, a noose and a book. She is adorned with pearl garlands. She has four arms. She is decorated with a white cloth which resembles a mirror. She has beautiful breasts and occupies the centre of a platform. Her head is adorned with a half- moon. She has many braids of hair and her face resembles the full moon. She has three eyes and wears golden anklets. She is adorned with bangles which are decorated with precious gems. With her bracelets and girdle and other ornaments, she illumines the three worlds. One should contemplate on this goddess who is verily the Śabdabrahman (Absolute in the form of sound).

38 b/4 **Now, meditation on goddess Tripurābhairavī as given in the Śāradātilaka:**

I salute goddess Tripurābhairavī, who has the brilliance of a thousand rising suns. She wears a red silken cloth and a garland of human skulls. Her breasts are smeared with blood. In her lotus-like hands she carries a rosary, a gesture of knowledge, a gesture of granting fearlessness and a gesture of giving boons. She has three eyes and her hands shine like fresh lotuses. She wears a crown of gems which is adorned with the moon. She is seated on a lotus and I salute her. (red colour) **738**

39 a/1 **Now, meditation on Saṁvittripurā as given in the Śāradātilaka:**

Goddess Saṁvittripurā is adorned with moon-like ear ornaments. She is white like the autumn moon.

The fifteen letters of the mantra are contemplated upon by her in her heart. She carries a book, a rosary, a pot full of divine nectar and a gesture of teaching in her hands. She has three eyes. (Let us adore her). (white colour) **739**

39 a/2

Now, meditation on Bālātripurasundarī as given in the Śāradātilaka:

O goddess Tripura, people adore you, who shines like a thousand suns that have arisen just then. In your hands you have the signs of teaching, a rosary, gesture of granting wishes and the gesture of giving fearlessness. Your face- lotus is adorned by three eye-lilies and you look charming with your garlands. (red colour) **740**

39 a/3

Now, meditation on goddess Nityā as given in the Śāradātilaka:

I adore goddess Nityā who carries the crescent moon on her head. She carries a noose, a hook, a wish-yielding creeper and a skull in her hands. She is red in
39 a/4 complexion, has three eyes and plays on a Vīṇā held in her hand. (red colour) **741**

Now, meditation on goddess Mohinīnityā as given in the Śāradātilaka:

One should contemplate upon goddess Mohinīnityā, the consort of Lord Śiva. She has the half moon on her crown. She is red in colour. She is saluted by all gods. In her hands she carries a lotus, a noose, a hook, and a full skull. She wears cosmetics, clothes and ornaments, all red. She has three eyes and is tipsy. (red colour) **742**

39 b/1 **Now meditation on goddess Vaśyamukhī as given in the Mahālakṣmīratnakośa:**

I adore goddess Vaśyamukhī, who is red like the hibiscus flower. She defeats the whole world by setting the flower arrows and drawing the sugar cane bow. (red colour) **743**

39 b/2 **Now, meditation on goddess Pratyaṅgirā according to Pratyaṅgirākalpa:**

I always contemplate upon goddess Pratyaṅgirā, who is bluish black in colour and who has three eyes, a face like that of a lion and four arms. **744**

Her hairs are standing upwards. She is seated on a lion. A moon adorns her hair. She carries in her hands a skull, a spear, a snake and a snare. She is auspicious and destroys all enemies. (black colour) **745**

39 b/3 **Now, meditation on goddess Śūlinī as per Śūlinīkalpa:**

May the goddess Śūlinī destroy our fears of the cycle of births and deaths. She carries in her hands a spear, an arrow, a sword, a discus, a conch shell, a mace, a noose and a bow. She is black like a cloud. A crescent moon shines on her head. She wears terrific ornaments. She is mounted on the shoulders of a lion. She is surrounded by four maidens who are equipped with swords and shields. She slaughters demons. (cloud black) **746**

40 a/1 **Now meditation on the goddess of Prāṇaśakti (i.e., the power of life) as given in the Śāradātilaka:**

May goddess Prāṇaśakti be graceful to us and give joy! She is seated on a red lotus which shines in a boat floating on a sea of blood. She carries in her hands a noose, a bow of sugarcane which has a string of bees, a hook and five arrows. She wears a garland of skulls. She is very charming with her plump breasts which please Lord Śiva and Her complexion resembles the colour of the rising sun. (red colour) **747**

40 a/2 **Now meditation on goddess Mṛtasañjīvinī as given in the Rudrayāmala and the Kuhūkalpa:**

I salute goddess Mṛtasañjīvinī who is calm and attractive. She carries in her hands a noose, a snake, a hook, a mace, a sword, a spear, a gesture of giving gifts and a gesture of granting fearlessness. She is red in complexion and has eight arms. She is auspicious and seated on an open lotus. (red colour) **748**

40 a/3 **Now, meditation on Svasthāveśinī as given in the Ahirbudhnyasaṁhitā:**

I adore goddess Svasthāveśinī whose body is red, who lives in corpses, who has three heads, who is furious, who is called Mahābhairavī, whose eyes are smoky, who removes all fear, who is decorated with thick braids and black curly hair, who carries a drum called ḍhakkā and a spear, who devastates very powerful foes, who has a lean frame, whose limbs are very terrific, who has three braids of hair, who is surrounded by the forest fire and who is eulogised by Lord Śiva. (Red colour) **749**

40 a/4 **Now, meditation on Śatruvidhvaṁsinī as given in the Sudarśanasaṁhitā:**

Goddess Śatruvidhvaṁsinī is very furious and has three heads. Her eyes are red. Her face is burning with flames of anger. Her tusks are fearsome. She has three eyes (in each face). She is naked. Her hairs are also red. Her hands are smeared with blood and her belly is big. She can ward off the enemies by showing these features. (blue colour) **750-51**

40 b/1 **Now, meditation on Vajraprastāriṇī as given in the 'Śaradātilaka:**

I salute goddess Ambikā, who is seated in an open lotus which is in a red boat flowing on an ocean of blood. Her limbs are red. On her red hairs (or crown) shines the crescent moon. She has three eyes and a smiling face. In her hands she carries

a fruit called Bījapūra, an arrow, a noose, a hook, a pestle, a bow, a garland and a skull. She is a little bent on account of the weight of her breasts. (red Colour) **752**

40 b/2 **Now, meditation on Trikaṇṭakī as given in the Śaradātilaka:**

May goddess Trikaṇṭakī be the remover of fear. She is black below the navel, red from the waist up to the neck, and white in the faces. She looks fierce with four faces which are surrounding her stomach and have horrendous tusks. She carries in her hands two lamps, a conchshell and a discus. On her braids of hair shines the crescent moon and she has three eyes. (black, red and white; three colours) **753**

40 b/3 **Now, meditation on Aparājitā as given in the Nāradasaṁhitā:**

One should meditate on goddess Aparājitā who is like the blue lily, whose eyes are closed due to slumber and whose hairs are black and curly. She has a deep navel and three folds on her belly. In her lotus-like hands she shows the gestures of granting boons and fearlessness. She destroys the misery of those that bow to her. She wears fine silk, ornaments and make-up. She has the form of the best power. She is very calm. She slaughters the armies of her enemies. In her hands she carries a conch shell, a discus, a mace and the gesture of granting fearlessness. She has three eyes and fulfils all desires of her devotees. (blue colour) **754-756**

40 b/4 **Now, meditation on Dhumāvatī as given in the Dhumāvatī Kalpa:**

One should meditate on goddess Dhumakālī, whose limbs and garments are red. She wears ear rings made of ivory. She has fearsome tusks. In her neck there shines a garland of skulls. Around her there is a group of ghosts. Her laughter is very horrendous. She looks fierce with the sword in her hand. She has three eyes and

राष्ट्रिय संस्कृत संस्थान
जयपुर परिसर, जयपुर
पुस्तकालय
क्रमांक......1647

takes away the life of her enemies. She carries the crescent moon on her crown. (red colour) **757**

41 a/1 **Now, meditation on Kāmakaleśvarī as given in the Mahālakṣmīratnakośa:**

I contemplate on mother Kāmakalādharā who carries in her hands a lotus, a noose, a bow of sugar cane, a flame of the forest flower, a stalk of paddy and five arrows. She also has the gestures of giving boons and granting fearlessness. (red colour) **758**

41 a/2 **Now, meditation on Sarvavarṇeśvarī as given in the Siddhaśābaratantra:**

I salute goddess Varṇeśvarī who has three eyes and carries in the hands a rosary, a young deer, a chisel and a book (Vidyā). She has the crescent moon on her head and is crimson in colour. She lives in a lotus. She is a bit bent due to the weight of her breasts. (red or crimson colour) **759**

41 a/3 **Now, meditation on goddess Tvaritā as given in the Śaradātilaka:**

I adore goddess Tvaritā who is very charmingly lustrous, whose hairdo is decorated with the peacock's feathers, who wears a cloth of leaves, whose chest is adorned with a garland of red beads and who carries eight serpents. She shines with ear ornaments, bracelets, girdle and anklets which make a jingling sound. She is in the form of a huntress and in her hands, she has the gestures of granting gifts and fearlessness. (blue colour) **760**

41 a/4 **Now, meditation on Dvadaśārdhadevī as given in the Mahālakṣmīratnakośa:**

I salute goddess Dvadaśārdhadevī, who has five faces and three eyes (in each face). She is seated on a corpse and red in colour. She wears a garland of red lotuses and also the crescent moon as ear rings. She carries in her hands a rosary,

a hook, gesture of granting boons, a trident, a flower arrow, a noose, a bow of sugarcane, a gesture of granting fearlessness, a skull and a book. (red colour) **761-762**

41 b/1 **Now, meditation on goddess Tiraskariṇī as given in the Mahālakṣmīratnakośa:**

May goddess Tiraskaraṇikā, who is mounted on a black horse, who has a black body, who wields a sword and makes the universe asleep, protect (all the world). (black colour) **763**

41 b/2 **Now, meditation on goddess Aśvārūḍhā as given in the Mahālakṣmīratnakośa:**

May goddess Aśvāruḍhā grant us flawless wealth which will be charming due to our obtaining all happiness. She carries a cane stick made of gold in her (right) hand. In her left hand, she holds the reins. She is gracious and easy to please. Her hairdo is adorned by the moon and she has three eyes. (red colour) **764**

41 b/3 **Now, meditation on goddess Asurī as given in the Āsurīkalpa:**

When the ocean was churned, goddess Surā was born in the milk-ocean. She is in the form of a maiden. She has eighteen hands and long eyes. She carries a conchshell, a sword, a bow, a skull, a pestle, a weapon called Śakti, a mace, a gesture of granting boons and a bell in her left hands. In her right hands, she carries a discus, a fist, an arrow, a spear, an iron bar (or hammer?), a shield, a weapon called Tomara, a gesture of granting fearlessness and a weapon called Bhiṇḍivāla. She has three eyes and a tall and slim figure. Her brilliance is like the shining of the fire of the final destruction. She encircles the Mandāra mountain and looks fierce with foamy whirlpools. In colour she resembles cow urine, or milk or some times she is black. She is furious and threatening to the demons but she never threatens gods. The liquor is goddess Umā and the intoxication is Lord Śiva Himself. (variegated colour) **765-770**

42 a/1 **Now, meditation on goddess Ugratārā as given in the Āmnāya:**

Goddess Ugratārā is standing in a position called 'Pratyālīḍha' and carries a corpse; She laughs loudly and carries in her hands a sword, a lily, a spear and a skull. She is born from the seed of the sacred Huṅkāra. Her hairs are short and black, her braids are vast and tawny. She is surrounded by fierce elephants. She eliminates the diseases of all the three worlds herself. (vermilion colour) **771**

42 a/2 **Now, meditation on Lopāmudrā as given in the Āmnāya:**

I adore goddess Lopāmudrā who has in her hands a noose, a hook, an arrow and a bow. She has three eyes. Her lustre is like the brilliance of the sun and she carries the moon as an ornament on her hair. (red colour) **772**

42 a/3 **Now, meditation on four-armed Annapūrṇā as given in the Kāraṇāgama:**

I bow to goddess Annapūrṇā who is like vermilion in colour, who has three eyes, who carries the crescent moon on the head, who moves in space, who wears red clothes and whose breasts are plump and stout. She is very charming due to being in prime youth. She has many types of ornaments. Her eyes resemble lotuses. Her form appears to have been transformed to the moon. She has a noose, a hook and gestures of granting boons and fearlessnees in her hands. (vermilion colour) **773**

42 a/4 **Now, meditation on two-armed Annapūrṇā as given in the Kāraṇāgama:**

I bow to mother Annapūrṇā who carries a gem vessel, which is full of nectar in her left hand. In her right hand, which is adorned with diamond bangles, she carries a gem-ladle which is full of divine foods. Her limbs are red and a bright necklace adorns her plump and stout breasts. She has three eyes and her face looks like the representative of the full moon. (red colour) **774**

42 b/1 **Now, meditation on Gāyatrī as given in the Mārkaṇḍeya Purāṇa:**

One should meditate on goddess Gāyatrī in the early morning. She is in the form of fire. She is a maiden and wears red robes. Her garlands and cosmetics are also red. She has four faces and four arms. She has eight eyes and has a rosary of lotus seeds in her right hand. In her left hand there is a Kamaṇḍalu (water vessel). In her another right hand she has a sacred ladle called Sruva. In her another left hand she shows a gesture of granting fearlessness. She is seated in a lotus and her form is the Ṛgveda itself. She receives libations in the morning and her vehicle is the swan. She has giant strides and her abode is the Gārhapatya fire. (red colour) **775-778**

42 b/2 **Now, meditation on goddess Sāvitrī as given in the Mārkaṇḍeya Purāṇa:**

In the mid-day, goddess Sāvitrī, who takes the form of Rudra, should be meditated upon. She is youthful, dressed richly in white and wears white garlands and cosmetics. She has four faces and four arms. She grants all wishes and has twelve eyes. In one of her right hands, she carries a rosary of Rudrākṣa beads and a bangle of the same. In one pair of hands, the left carries a Khatvāṅga (a stick with a skull on its top) and the right holds a trident. In one of her left hands, she has the gesture of granting fearlessness. She carries the half moon on her head (as an ornament).

She is seated on a golden throne and has the form of the Yajurveda. She receives the libations in mid-day. Her vehicle is an ox. (white colour) **781**

42 b/3 **Now, meditation on goddess Sarasvatī as given in the Mārkaṇḍeyapurāṇa:**

One should meditate on goddess Sarasvatī in the evening; She takes the form of Viṣṇu. She has the colour of an *Indīvara* flower. She looks old and her hairs are curly. She has four arms and one face. Her eyes are long like a lotus petal.

In her hands she has a conchshell, a discus, a mace and a gesture of granting fearlessness. She wears yellow silk. She has divine cosmetics and garlands. She takes the third libation and has the form of Viṣṇu. She sits on a blue seat. Her form is the Sāmaveda. She grants all wishes and is mounted on the eagle Garuḍa. She has her abode in the Āhavanīya fire. (bluish black colour) **782-785**

42 b/4 **Now, meditation on Samaṣṭigāyatrī (who is a combination of the three *sandhyās* or conjunctions of time) as given in the 21st chapter of the Śāradātilaka:**

I adore goddess Gāyatrī who has five faces having the colours respectively of pearl, coral, gold, black, (blue), and white. Her diamond crown is adorned with the moon. Her real form is the syllables which indicate Reality. In her hands she carries gestures of granting boons and fearlessness, a hook, a whip, a white skull (or vessel), a noose (or a mace), a conch shell, a discus, and a pair of lotuses. (five colours in the faces, golden colour in the body) **786**

43 a/1 **Now, meditation on Śākambharī as given in the Padmapurāṇa:**

I extoll goddess Śākambharī, mother of the world and consort of lord Śiva, who fed the sages many vegetables to save them in the draught when they were almost dead. She carries in her lands a spear, a noose, a skull (or vessel), a bow, a weapon called *vajra*, arrows, a hook, a shield, a conch shell, a discus, a mace, a serpent, a sword, a gesture of granting fearlessness, a staff with a skull on the top (*Khatvāṇga*) and a club. (red colour) **787**

43 a/2 **Now, meditation on goddess Banaśaṅkarī as found in the Padmapurāṇa:**

I bow to goddess Banaśaṅkarī who has three eyes and who is eulogized by Brahmā and Viṣṇu. She looks charming by the bright lustre of her body which resembles the brilliance of the fire of final destruction. She carries in her hands a spear, a skull (or a vessel), an arrow, a bow, gestures of granting wishes and

fearlessness, a weapon called *parigha,* a conch-shell, a discus and a mace. Her crown is adorned with a crescent moon. She wears precious clothes adorned with gems. (red colour). **788**

43a/3 **Now, meditation on Tulajābhavānī in the Kalpa named after her:**

I contemplate on goddess Tulajābhavāni who has reddish lustre and who wears white robes. Her face is full of happiness and she wears pearl necklaces. She is bent due to the weight of her breasts and wears a fine girdle. She carries a pot full of divine foods and lotus-ladle in her hands. She has three eyes and hair resembling the water-bearing clouds. (red colour) **789**

43 a/4 **Now, meditation on goddess Tulasī as given in the Tulasīmāhātmya:**

One should meditate upon goddess Tulasī who is beautiful and also has eyes resembling the lotuses. She is calm and carries a lotus, a *kalhāra* flower and gestures of granting fearlessness and wishes in her hands. She is embellished with a crown, garlands, bracelets, ear ornaments etc. She wears white clothes and is seated in a lotus. (black colour) **790-91**

43 b/1 **Now meditation on Candrāparameśvarī as given in that Kalpa:**

May goddess Candrā reside in my heart! The goddess, in whose hands lotuses shine, has charming eyes which resemble lotuses. Her smiling face is also like a lotus. All multitudes of gods bow and fall at her lotus feet. Bees become tipsy by the delight of consuming the nectar of her feet-lotuses. May the young goddess Candrikā reside in my heart! She holds a sword in her hand. She looks fearful to Kamsa's eyes. Her gait puts swans to shame. Her eye-lashes are curved. She wears a garland of open lotuses. She likes to listen to the music of Yogins and her sportive actions are very attractive. One should contemplate on goddess Candrā whose colour is golden, who is seated in a divine throne and who grants all wishes. (golden colour) **792-794**

43 b/2 **Now, meditation on Catuṣṣaṣṭikalādevī as given in the Śābaratantra:**

I bow to goddess Śaradā, who resembles the full moon. She carries in her hands a lotus, a discus, a noose, a deer, a book, the alphabet, a chisel, a clean skull, a conch shell and a golden pot full of ambrosia. She has five faces which are beautiful with the colour of pearls, the lightning, clouds, crystals and fresh hibiscus flowers respectively. In each of the faces, there are three eyes. She is bent due to the (weight of) breasts. I salute her. (white colour) **795**

43 b/3 **Now, meditation on goddess Sākinī who resides in the Mūlādhārapīṭha as given in the ṣoḍhākalpa:**

One should contemplate on goddess Śākinī who resides in the lotus called Mūlādhāra which has four petals. She has five faces, each with three eyes. Her colour is golden. She carries in her hands a hook, a lotus, a book and a gesture of knowledge. She likes food made of moong dal and rice. She is always happy being tipsy due to drink. (golden colour) **796**

44 a/1 **Now, meditation on goddess Kākinī who is the queen of the Svādhiṣṭhānapīṭha as given in the ṣodhākalpa:**

One should contemplate on goddess Kākinī who resides in the lotus called Svādhiṣṭhāna, which shines with six petals. She has three eyes in each face. Her lustre is yellowish. She has four faces. She has her power on the component of the body which is called *medas* (fat). She likes curd-rice and grants the wishes (of devotees). (yellow colour) **797**

44 a/2 **Now meditation on goddess Lākinī who presides over the Maṇipūrapīṭha as given in the ṣoḍhākalpa:**

One should remember goddess Lakini who resides in the navel position in the lotus having ten petals. She has three faces each of which has three eyes. She is

black in colour and carries in her hands a weapon called Sakti, another weapon called Vajra, a club and a gesture of granting fearlessness. She looks very fierce. She is surrounded by ḍāmarī etc. She produces fear in foolish people. She has her power on the muscles of the body and likes rice mixed with jaggery. She gives happiness to all. (black colour) **798**

44 a/3 **Now, meditation on goddess Rākiṇi who presides over the Anāhatapīṭha given in the ṣoḍhākalpa:**

One should contemplate on goddess Rākinī who presides over the heart-lotus, which has twelve petals. She has two faces which have tusks. She is black in colour. In her hands she carries a chisel, a spear, a skull and a small drum. She has three eyes, has power on the blood and is surrounded by Kālarātri etc. She is saluted by gods like Virendra and grants all wishes. (black colour) **799**

44 a/4 **Now, meditation on goddess ḍhākinī who presides over the Viśuddhapīṭha, as given in the ṣoḍhākalpa:**

I bow to ḍhākinī who resides in the seven-petalled lotus which is situated in the hollow of the throat. She is red and has three eyes. In her hands she carries a *khatvāṅga* (a staff with a skull at the top), a skull, a trident and a big shield. She has one face only. She creates fear in the minds of people and beasts. She likes sweet rice. She has power on the skin and is surrounded by groups of immortal beings. (red colour) **800**

44 b/1 **Now, meditation on goddess Hākinī who presides over the Ajñāpīṭha, as given in the ṣodhākalpa:**

One should contemplate on goddess Hākinī who resides in the two-petalled lotus called Bindupadma, which is situated in the middle of the two brows.

She is white and carries in her hands a gesture of knowledge, a small drum; a clean rosary and a skull. She has six faces and has her power on the marrow. In each of her faces, she has three eyes. She is accompanied by deities like Haṁsavatī. She likes the turmeric-rice and all gods bow to her. (white colour) **801**

Now, details of the faces, their colour, hands, weapons, food and the number of petals of the lotuses of these deities viz., Ṡākinī etc., according to Jālandharapīṭheṡvarī Yākinīdhyāna:

Colour of the twenty-one faces	**Details of favourite food**
Five faces having golden colour	moong dhall-rice
Four faces of yellow colour	curd-rice
Three faces of black colour	Jaggery-rice
Two faces of dark (brown) colour	red-rice (blood rice?)
One red face	sweet rice
Six white faces	Turmeric-rice

Starting from Ṡākinī, the presiding deity of the Mūlādhāra, up to Hākinī, the presiding deity of Ājñāpīṭha, there are six deities. Their (total) hands are twenty four and therefore there are twenty-four weapons. All these weapons are written in the picture. According to this description, the icon of Yākinī, the presiding deity of Jālandharapīṭha is written below.

44 b/2 **Now, meditation on goddess Yākinī, the presiding deity of Jālandharapīṭha as given in the ṣoḍhākalpa:**

One should contemplate on Yākinī who resides in the lotus which has all (a thousand ?) petals and which is situated in the void within the head. She is the consort of Bhairava. Her hands shine with all types of weapons. She has all colours and gives happiness to all. She is the embodiment of all primeval elements. She likes all foods and loves lord Ṡiva, the highest god. **802**

Now, description of the six wheels (or lotuses) within the body as shown in the Yogaśātra.

The six positions are Ādhāra (region between the genitals and the anus), Liṅga (region at the root of genitals), Nābhi (navel), Hṛdaya (heart), ṭālumūla (below the palate) and lalāṭa (forehead, between the two brows). The numbers of petals of these six lotuses are respectively four, six, ten, twelve, sixteen and two. The Varnas that pertain to these six *cakras* are Da, Śa, Ka, Tha, Ham, and Kṣam. I bow to this power in the form of mystic letters. **803**

45 a/1 **Now, description of Brāhmīdevatā as given in the Nṛsiṁhaprāsāda:**

Goddess Brāhmī has four faces and six hands. She is seated on a swan. Her colour is tawny and she is adorned with many ornaments. She wears the deer skin as the upper garment worn on shoulder. In her three right hands, she carries the gesture of granting boons, a thread and a sacrificial vessel called Sruva. In her left hands, she carries a book, a small pot and the gesture of granting fearlessness. (yellow colour) **804-805**

45 a/2 **Now, description of goddess Maheśvarī as given in the Nṛsiṁhaprāsāda:**

Maheśvarī is mounted on an ox. She has five faces and three eyes (in each face).

Her colour is white. She has ten hands. A crescent moon adorns her (head). In her hands, she carries a sword, a weapon called Vajra, a trident, a hatchet, gestures of granting gifts and fearlessness, a noose, a bell, a snake and a hook. (white colour)**806-807**

45 a/3 **Now, description of goddess Kaumārī as given in the Nṛsiṁhaprāsāda:**

Kaumārī has six faces and her luster is crimson. She has a good disposition and has twelve hands. She is seated on a peacock. In her right hands she has the gesture

of granting the wishes of her devotees and carries a weapon called Śakti and also a flag. In her other right hands she carries a club, a vessel and an arrow. In her left hands she carries a bow, a bell, a lotus, a rooster, a hatchet, and a gesture of granting fearlessness. (pāṭala colour) **808-809**

45 a/4 **Now, description of goddess Vaiṣṇavī as given in the Nṛsiṁhaprāsāda:**

Vaiṣṇavī is mounted on the eagle Garuḍa. She is beautiful and has six arms. She wears a garland of fresh flowers (which never fade). In her right hands, she has a gesture of granting wishes, a mace and a lotus. In her left hands, she carries a conch-shell, a discus and a gesture of granting fearlessness. (blue colour) **810**

45 b/1 **Now, meditation on Vārāhī as given in the Nṛsiṁhaprāsāda:**

Goddess Vārāhī is black in colour and she rides on a bison. She has a large belly. In her right hands she has a gesture of granting boons, a club and a sword. In her left hands she carries a shield, a vessel and a gesture of granting fearlessness. She has the face of a pig (or boar). (black colour) **811**

45 b/2 **Now, meditation on goddess Indrāṇī as given in the Nṛsiṁhaprāsadā:**

Goddess Aindrī (or Indrāṇī) has a thousand eyes and is very calm. She has golden luster and rides on an elephant. In her right hands she carries the gesture of granting boons, a rope and a weapon called Vajra, the last being the topmost. In her left hands she carries a lotus, a vessel and the gesture of granting fearlessness. (golden colour) **812**

45 b/3 **Now, meditation on goddess Caṇḍikā as found in the Nṛsiṁhaprāsāda:**

Caṇḍikā is white in colour and has the form resembling Śiva. She is seated on a lion. She has long braids of hair and three round eyes. In her right hands she bears a gesture of granting boons, a spear and a Kartrikā (scissors or a small dagger). In her left hands she carries a noose, a vessel and the gesture of granting fearlessness. (White colour) **813**

45 b/4 **Now, meditation on the sixty four Yoginīs as found in the Rudrayāmala:**

Their names also are given there. Among them, meditation on the first group of eight; Each of the eight *Yoginīs* of the first group is golden in colour and carries a trident, a drum, a noose and a sword. All these are very beautiful. Their names are- Divyayogī, Mahāyogī, Siddhayogī, Maheśvarī, Piśācinī, Dākinī, Kālarātri and Niśācarī. (golden colour) **814-815**

Since all these goddesses have the same colour and form, only one picture is written.

46 a/1 **Now, meditation on the second group of eight as given in the Rudrayāmala:**

One should meditate on the *Yoginīs* of the second group each of whom has a rosary, a hook, a book and a Vīṇā (lute) in her hands. They wear very white clothes and ornaments of gems. Their names are Kaṅkālī, Raudravetālī, Huṅkārī, Bhuvaneśvarī,Urdhvakeśī, Virūpākṣī, Śuṣkāṅgī and Narabhojinī. (White colour) **816-817**

Since all these eight goddesses have the same form, only one picture is written here as an example.

46 a/2 **Now, meditation on the goddesses of the third group as found in the Rudrayāmala**:

One should contemplate on the third group of the Yoginīs, which has auspicious features and which bestows happiness (on devotees). Each of them carries a flame (torch), a weapon called Śakti, a mace and a weapon called Kunta. They are all blue in colour. Their names are Phaṭkārī, Vīrabhadrī, Dhūmrākṣī, Kalahapriyā, Raktākṣī, Rakṣasī, Ghorā and Viśvarūpā. (blue or black colour) **818-819**

Since all these eight goddesses have the same form, only one picture is written here as an example.

46 a/3 **Now, meditation on goddesses of the fourth group as found in the Rudrayāmala:**

One should meditate on the group of eight goddesses with faith. They are grey like the smoke. Each carries in her hands a sword, a shield, a weapon called *pattasa* and a hatchet. Their names are Bhayaṅkarī, Kāmākṣī, Ugracāmuṇḍī, Bhīṣaṇā, Tripurāntakā, Vīrakaumārikā, Caṇḍī and Vārāhī. (black or grey colour) **820**

Since these eight goddesses have the same form, only one picture is written here as an example.

46 a/4 **Now, meditation on the fifth group of goddesses as given in the Rudrayāmala:**

The fifth group is white in colour and very attractive . Each of these goddesses carries a weapon called *kunta*, a shield, a weapon called *parigha* and another weapon called *Bhiṇḍivāla.* Their names are Muṇḍadhāriṇī, Bhairavī, Hastinī, Krodhadurmukhī, Pretavāhini, Khaṭvāṅgadīrghā Lamboṣṭhī, Mālatī and Mantrayogini.(white colour) **821-822**

Since all these goddesses have the same form, only one icon (picture) is written here as an example.

46 b/1 **Now, meditation on the sixth group of goddesses as given in the Rudrayāmala:**

I meditate on the sixth group of goddesses who are yellow and attractive. Each of them carries in her hands weapons called Bhindivāla, Parigha, Kunta and a shield. Their names are Asthinī, Cakrini, Grahā, Kaṅkālī, Bhuvaneśvarī, Kaṇśakī, Tātakī and Śubhrā. (yellow colour) **823-824**

Since all these eight goddesses have the same form, only one icon (picture) is written here.

46 b/2 **Now, meditation on the seventh group of goddesses as found in the Rudrayāmala:**

I meditate upon the seventh group of goddesses which is red in colour and very charming. Each of them carries a shield, a Kunta, a Parigha and a Bhindivāla in her hands. Their names are : Kriyādūtī, Karālinī, Śaṅkhinī, Padminī, Kṣīrā, Asaṅghā, Prahāriṇī and Lakṣmī. (Red colour). Since all these goddesses have the same form, only one picture is written here. **825-826**

46 b/3 **Now, meditation on the eighth group of goddesses as given in the Rudrayāmala:**

One should contemplate on the eighth group of goddesses which has the brilliance of lightning and is adorned with ornaments. Each of these goddesses carries in her hands a Parigha, a Bhiṇḍivāla, a Kunta and a shield.

The names of these eight goddesses are - Kāmukī, Lolakākaḍṛṣtī, Adhomukhī, Dhūrjaṭī, Mālinī, Ghorā, Kapālī and Viśabhojinī. (Lightining colour) **827-828**

Since all these eight goddesses have the same form, only one picture is written here.

Thus the sixty four Yoginīs, who yield mystic powers, have been enumerated and described.

46 b/4 **Now meditation on the eight Mahālakṣmīs as found in the Nṛsiṁhaprāsāda, Pāñcarātra, Mayūkha and Atharvaṇarahasya:**

Meditation of Lakṣmī who has two arms as given in the Nṛsiṁhaprāsāda : O King, the two-armed Lakṣmī should be seen (or made) beside Lord Hari. She has a divine form and carries lotuses in her hands. She is decorated with all ornaments. (golden Colour) **829**

47 a/1 **Now, meditation on Gajalakṣmī as found in the Pāñcarātra**

Goddess Lakṣmī wears white robes and she has no equal in beauty in this world. She is seated on a throne and has four hands. On the throne a lotus, which has a charming pericarp, should be placed. The lotus should have eight petals. On the pericarp, the goddess Lakṣmī should be made to sit. She should have four hands. In her right hand, a lotus having a big stalk should be placed in such a way that it touches her bracelets. In her left hand, there should be a pot containing ambrosia, which looks brilliant and attractive. Her other two hands should carry a Bilva fruit and a conch-shell. Two elephants, whose trunks (snouts) are bent, should be positioned behind the goddess. On top of the head of the goddess too, a charming lotus should be present. (golden Colour) **830-834**

47 a/2 **Now, meditation on Mahālakṣmī as given in the Nṛsimhaprāsāda:**

Thus it is said by Viśvakarman - Mahālakṣmī, residing in the sacred place of pilgrimage called Kollapur, should be made as follows: She is like goddess Lakṣmī and adorned with all ornaments. In her lower right hand, there is a vessel and in the upper right hand, there is a mace called Kaumodakī. In the upper left hand, she has a shield and in the lower left a fruit called Śrīphala. On her head she carries a *linga*. She should be worshipped for wealth. (golden colour) **835-836**

47 a/3 **Now, meditation on Srīdevī as found in the Mayūkha:**

Srīdevī, the mother of the three worlds, should be seated on the lotus. In her four hands, she carries a noose, a rosary, a lotus and a hook. (golden colour) **837**

47 a/4 **Now, meditation on Vīralakṣmī as found in the Pāñcarātra:**

The goddess known as Vīralakṣmī has the gestures of granting boons and carries two lotuses and she is seated on a lotus. (golden colour) **838**

47 b/1 **Now, meditation on Vīralakṣmī who has two arms as given in the Pāñcarātra:**

The features of Vīralakṣmī are that she has the gesture of granting fearlessness in her right hand and the gesture of giving boons in her left hand. Her thighs have the resemblance of the petals of a lotus. (golden colour) **839**

47 b/2 **Now, meditation on Vīralakṣmī who has eight hands, as given in Pāñcarātra:**

This goddess should (be made) to possess a noose, a hook, a rosary, the gesture of granting boons, that of granting fearlessness, a mace, a lotus and a vessel. (golden colour)

47 b/3 **Now, meditation on Prasanna Lakṣmī as given in the Atharvaṇarahasya:**

I bow to goddess Laksmi, who is fully auspicious, who shines like pure gold, who has the form of Tejas (light), who wears golden robes and who shines brilliantly with ornaments. In her hands she carries a fruit called Bījāpūra, a golden pot and two golden lotuses. She is the first power and the mother of all. She sits in the left lap of Lord Viṣṇu. (golden colour) **840**

47 b/4 **Now, meditation on Siddhalakṣmī as found in the Mantradevatāprakāśikā**

I bow to goddess Siddhalakṣmī, who has five faces and ten arms. Her breasts are plump and stout. Her lustre resembles the brilliance of a million lightnings. Her body is red like vermilion. In her hands she carries a rosary, a skull, a spear, a sword, a shield, a golden bell, a noose, a hook and gestures of granting boons and fearlessness. Her neck is blue and the moon adorns her head. She has three eyes and fine ornaments. She is a goddess that grants all mystical powers. (vermilion colour) **841-843**

48 a/1 **Now, meditation on goddess Lakṣmī who is (particularly) called Padmā, as found in the Kriyāpāda of the Pāñcarātra:**

Goddess Padma is seated on a lotus and has the luster and fragrance of lotuses. Her ear-ornament is in the shape of a crocodile and it shines with gold and gems. Her face is charming like the moon and her eyes are so long that they almost touch her ears. She is youthful and has fine limbs. Her brows are curved and give her special beauty. Her lips are red and cheecks are chubby. Her breasts are covered with her blouse. She has ornaments on her head which resemble the conchshell, discus and a lotus-like ornament on the parting of hair. Her arms resemble the trunks of elephants and they shine with bracelets. In her left and right hands, she carries a lotus and a fruit called Śrīphala. She wears rich clothes and has clean waist (or broad hips). She wears a girdle. Goddess Lakṣmī increases the wealth (of her devotees). (lotus colour) **844-848**

48 a/2 **Now, meditation on the deities of Viṣṇu's retinue as given in the Padmapurāṇa:**

Śrī is golden, Bhū is white, Sarasvatī is reddish white and Prīti is black (or brown). Kīrti is red while Śānti is crystal-white. Tuṣṭi is Yellow, Puṣṭi is black. All these deities carry two lotuses each and have the gestures of granting boons and fearlessness. **849-850**

All the nine deities have the same form. So only one picture is written here as an example. Śrī- white, Bhūmi-pure white, Sarasvatī - pure white, Prīti - Red, Kṛti - brown or black (or deep blue ?), Kīrti-Red, Śānti-Crystal white, Tuṣṭi - yellow and Puṣṭi-black. (or brown or deep blue ?)

Now, the forms of the deities of the letters (A to Kṣa) as given in the Siddhaśābaratantra.

The presiding deity, meditation, colour and weapons of these letters found in the Pāñcarātrāgama:

48 a/3 **Among them, the form of 'A' is as follows:** She has the face of a she-goat and her colour is red. She rides a swan and wears white garments. In her right hands she carries a bow and the gesture of granting boons. In her left hands, she carries an arrow and the gesture of granting fearlessness. (red colour) **851**

Viṣṇu is the presiding deity of this letter 'A' as per the Ṣaḍanvayaparīkṣā and the commentary on Mahimnaḥstava by Durvāsas, Mantraśāstra and other Tantras also. The bodies of these fifty two letters (A to Kṣa) are long.

48 b/1 **Now, the form of 'Ā' according to the Siddhaśābaratantra:**

Ā belongs to the Atharvan and is black (or deep blue) in colour. She wears white clothes and moves quickly. She carries in her hands a sword, a shield and gestures of granting wishes and fearlessness. Madhusūdana is the presiding deity. She has a huge body. (black colour) **852**

48 b/2 **Now, the form of the letter 'I', as given in the Siddhaśābaratantra:**

The letter 'I' represents goddess Ilā. She is white and walks like an elephant in rut. She is auspicious. She carries a sword and the gesture of granting boons in her right hands and a mace and the gesture of giving fearlessness in her left hands. (white colour) **853**

The presiding deity is Trivikrama. Size: 3 Yojanas

48 b/3 **Now, form of the letter 'Ī' as found in the Siddhaśābaratantra**

Īśvarī (I) is golden in colour and mounted on an ox. She wears white clothes. In her right hands she carries a female parrot and the gesture of giving boons. In her left hands she has a hook and the gesture of granting fearlessness. (golden colour) **854**

The presiding deity is Vāmana. Height 20 *yojanas* and girth five *yojanas*.

48 b/4 **Now, the form of the letter 'U' as given in the Siddhaśābaratantra:**

'U' is called goddess Ugrā. She has six arms and walks like a lion. She is white in colour. In her right hands she has a spear, a hook and the gesture of giving gifts and in her left hands she has a noose, a mace and the gesture of granting fearlessness. (pure white) **855**

Viṣṇu is its presiding deity. Size 2000 *yojanas.*

48 b/5 **Now, the form of the letter 'Ū' as given in the Siddhaśābaratantra:**

'Ū' represents goddess Ūrjasvalā and rides an animal called Śārdūla (tiger?). She is red and carries a sword, a shield and gestures of granting gifts and fearlessness (red colour) **856**

Hṛṣīkeśa is the presiding deity of this letter. Size 2000 *yojanas.*

48 b/6 **Now, the form of the letter 'Ṛ' as given in the Siddhaśābaratantra.**

Goddess Ṛtadharmā is the letter 'Ṛ'. She is red in colour and mounted on an ox. In her right hands she carries a noose and the gesture of granting wishes. In her left hands she has a hook and the gesture of fearlessness. (Red colour) **857**

Padmanābha is the presiding deity and the size of this letters is 2000 *yojanas.*

Now, meditation on the form of 'Ṝ' as found in the Siddhaśābaratantra:

49 a/1 The letter 'Ṝ' represents goddess Reṇukā who has six faces and six arms. She is white in colour. In her right hands she carries a spear, a noose and the gesture of granting gifts. In her left hands, she has sword, a mace and the gesture of granting fearlessness. She is riding on a lion and threatens the world being very cruel. Dāmodara is the presiding deity of this letter, size 2000 *yojanas.* **858**

49 a/2 **Now the form of the letter 'Ḷ' as found in the Siddhaśābaratanta:**

Ṛtambharā is the goddess of the letter 'Ḷ'. She is black (or deep blue) and seated on a tiger. She has four faces and eight hands. In her right hands she carries a trident, a noose, a drum and the gesture of giving boons. In her left hands she has a sword, a skull, a pestle and the gesture of granting fearlessness. She wears yellow silk and is very auspicious. (black colour) **859-860**

Śambhu is the presiding deity of this letter. Very tall size.

49 a/3 **Now, the form of the letter 'Ḹ' as given in the Siddhaśābartantra:**

'Ḹ' represents the goddess Lṝñjikā. She is the eldest and seated on an elephant called Puṣpadanta. She is red in colour and has ten arms. In her right hands she carries a trident, a noose, a pestle, a sword called Candrahāsa, and the gesture of giving boons. In her left hands she has a sword, a shield, a mace, a weapon called Śakti, and the gesture of granting fearlessness. (red colour) **861-862**

Presiding deity is Narayana. Size very large

49 a/4 **Now, the form of the letters 'E' as found in the Śābaratantra:**

The letter E represents a goddess called Revatī. She has ten faces and she rides a lion and has an eye in the forehead also. In her right hands she carries a discus, a spear, a noose, a sword, a Kamaṇḍalu, a rosary, a gesture of wisdom, a Bhṛśuṇḍī (weapon), a Mudgara (hammer), and the gesture of granting wishes. In her left hands she carries a conchshell, a Bhiṇḍīḍa (weapon), a deer, a shield, a skull, fire, śoṣa (?), a club, a mace and the gesture of granting fearlessness. (red colour) **863-865**

The presiding deity of this letter (E) is Madhava. Size-big.

49 a/5 **Now, the form of the letter 'Ai' as given in the Siddhaśābaratantra:**

Goddess represented by the letter 'Ai' is Śuṣkarevati. She has three heads and six arms. She is white in colour and is seated on a peacock. Her hairs are red. In her right hands she carries a discus, a trident and the gesture of giving boons. In her left hands she has a conchshell, a mace and the gesture of granting fearlessness. (white colour) **866-867**

Govinda is the presiding deity of this letter. Size one crore *yojanas*.

49 a/6 **Now, the form of the letter 'O' as given in the Siddhaśābaratantra.**

The goddess represented by 'O' is Ojasvinī. She is red and possesses six faces and twelve arms. She mounts a peacock and carries in her right hands a hook, an arrow, a sword, a noose and gestures of wisdom and giving boons. In her left hands she carries a spear, a bow, a shield, a pestle, a book and the gesture of granting fearlessness. She produces terror in all her enemies. Vāsudeva is the presiding deity of this letter (O). Very fat. (red colour) **868-869**

49 b/1 **Now, the form of the letter 'Au' as given in the Siddhaśābaratantra:**

The goddess called Aghorā is represented by the letter 'Au'. She is fierce and has a long tongue. She has one face and round eyes which are like a wheel. Her browline makes her eyes look curved. She is like a dark cloud and her vehicle is the bird called Bheruṇḍa. She has six arms. In her right hands, she carries a spear, a sword and the gesture of granting wishes. In her left hands she has a mace, a shield and the gesture of granting fearlessness. Her belly is big. (dark blue colour) **870-871**

Saṅkarṣaṇa is the presiding deity of this letter (Au).

49 b/2 **Now, the form of the letter 'Aṁ' as given in the Siddhaśābaratantra:**

Goddess Añjanā, who is like Collyrium (is represented by the letter Aṁ). She has five faces and long twisted hair. She is thin, but her belly is big. She is mounted on a big tiger. She has four hands in which she carries a spear, a noose and gestures of granting wishes and fearlessness. Pradyumna is its presiding deity. There is no limit to its size. (black colour) **872**

49 b/3 **Now, the form of the letter 'Aḥ' as given in the Siddhaśābaratantra.**

Goddess Ajādevī is represented by the letter Aḥ. She has three heads and three eyes (in each face). She is red and wears yellow silk. Her vehicle is a cruel tiger. She has six hands. In her right hands she carries a spear, a sword and the gesture of giving gifts. In her left hands she has a hook, a big shield and a gesture of granting fearlessness. (red colour) **873-874**

Aniruddha is the presiding deity of this letter. size: 2000 *yojanas*.

49 b/4 **Now, the form of the letter 'K' as given in the Siddaśābaratantra:**

The goddess of 'K' is Bhūtavinyāsinī. She is very clean and seated on an elephant. She has four hands. In her right hands, she carries a trident and the gesture of granting boons. In her left she has a hook and a gesture of granting fearlessness. (white colour) **875**

The presiding deity of this letter is Vidhi. 2000 *yojanas*.

49 b/5 **Now, the form of the letter 'kh' as given in the Siddhaśābaratantra:**

The goddess represented by the letter 'Kh' is Khadyotinī. She is seated on a wagtail. She is yellow in colour and has three heads. She carries in her hands a

trident, a sword and gestures of granting boons and fearlessness. Sudarśana is the presiding deity of this letter, size 100 *Yojanas.* (yellow colour) **876**

49 b/6 **Now, the form of the letter 'G' as given in the Siddhaśābaratantra:**

The goddess represented by 'G' is Dhūmrā. She has four faces and rides on a lion. She has eight hands and is very auspicious. Her lustre resembles smoke. In her hands she has a spear, dice, a sruva (sacrificial vessel) and the gesture of granting boons. In her left hands, she has a book, a pitcher, a skull and the gesture of granting fearlessness. (smoke-grey) **877**

Vāṇī is the presiding diety of this letter. Size: 100 *Yojanas.*

50 a/1 **Now, the form of the letter 'Gh' as found in the Siddhaśābaratantra:**

The goddess of 'Gh' is black. She has the face of a pig and a slim belly. She has six hands. In her three right hands she carries a spear, a weapon called Khatvāṅga and the gesture of granting boons. In her left hands she has a sword, a shield and the gesture of granting fearlessness. She is called Śatrubhañjanī or destroyer of enemies. (black colour) **878**

Sārṅgadhārī is the presiding deity of this letter. Size thousand *yojanas.*

50 a/2 **Now, the form of the letter 'Ṅ' as given in the Siddhaśābaratantra:**

The goddess of letter 'Ṅ' is called Anantaśakti. She is rich and red in colour. She rides on a peacock and has six faces. In her hands she carries an arrow, a bow, a sword, a shield and the gestures of granting boons and fearlessness (red colour). **879**

The presiding deity of this letter is Nandaka. Size half crore *yojanas* girth and one crore *yojanas* long.

50 a/3 **Now, the form of 'C' as given in the Siddhaśābaratantra:**

The goddess of the letter 'C' is Suṣamā. She has only one face and is mounted on a horse. She has four hands and carries in them a sword, a shield and the gestures of granting boons and fearlessness. (golden colour) **880**

The presiding deity of this letter is Nandaka Size one crore *yojanas*.

50 a/4 **Now, the form of the letter 'Ch' as given in the Siddhaśābaratantra:**

The goddess of the letter 'Ch' is Arundhatī. She is yellow. Her vehicle is a monkey. In her hands she carries a trident, a knife, a noose and a shield. She is auspicious. (yellow colour) **881**

The presiding deity of this letter is Yama. Size one crore *yojanas*.

50 a/5 **Now, the form of the letter 'J' as given in the Siddhaśābaratantra:**

The letter 'J' represents the goddess 'Bhogadāyī'. Her face is red. She has three eyes. She is mounted on a lion. She has four hands in which she carries a sword, a shield and the gestures of granting boons and fearlessness. (red colour) **882**

The presiding deity of this letter is Musalī. Size 2000 *yojanas*.

50 a/6 **Now, the form of the letter 'Jh' as given in the Siddhaśābaratantra:**

The goddess of the letter 'Jh' is the celestial river. Her colour resembles the autumn clouds. Her vehicle is an alligator. Being auspicious to people, she carries in her hands a lotus, a noose and the gesture of granting boons and fearlessness. (pure white colour) **883**

The presiding deity of this letter: Aṅkuśadharī. Size is 2000 *yojanas.*

50 b/1 **Now, the form of the letter 'Ñ' as given in the Siddhaśābaratantra:**

The goddess of the letter 'ñ' is Prabodhinī. She is clean and seated on a lion. She is knowledge embodied. In her hands she has a trident, a lotus, a gesture of wisdom and the gesture of granting fearlessness. She is very auspicious. (pure white colour) **884**

The presiding deity of 'ñ' is Bhrgu. Size one lakh *yojanas.*

50 b/2 **Now, the form of the letter 'Ṭ' as given in the Siddhaśābaratantra:**

The goddess represented by 'Ṭ' is Dhāriṇī. She is seated on an elephant in rut. Her luster resembles the *pāṭala* flowers. She wears white clothes. In her hands she carries a spear, a chisel and the gestures of granting wishes and fearlessness. (colour - reddish brown) **885**

The presiding deity of this letter is Kūrma. Size: one lakh *yojanas*

50 b/3 **Now, the form of the letter 'Ṭh' as given in the Siddhaśābaratantra:**

The goddess of the letter 'Ṭh' is Kriyāsarasvatī. She rides on a fine lion. She has one face only and is red in colour. In her hands she has a chisel, a hook and the gestures of granting boons and fearlessness. (red colour) **886**

The presiding deity of this letter is Paṭṭābhirāma.

50 b/4 **Now, the form of the letter 'ḍ' as found in the Siddhaśābaratantra:**

The goddess of the letter 'ḍ' is Tatkāriṇī. She has five faces. She is white and carries in her four hands a chisel, a mace and the gesture of granting wishes and

fearlessness. She is seated on a rooster. The presiding deity of this letter is Garuḍa. Size: 1000 *yojanas*. (pure white colour) **887**

50 b/5 **Now, the form of the letter 'ḍh' as given in the Siddhaśābaratantra:**

Srighana is the goddess represented by the letter 'ḍh'. She has five faces. A peacock is her vehicle. She is whitish yellow like lightning. In her hands she carries a spear, a chisel and the gestures of granting wishes and fearlessness. (golden colour) **888**

The 'seven mothers' are the deities of this letter. size: 1000 *yojanas*.

50 b/6 **Now, the form of the letter 'ṇ' as given in the Siddhaśābaratantra.**

The goddess represented by the letter 'ṇ' is Deveśī. She is red in colour and her vehicle is a peacock. She has one face. In her hands she carries a spear, a weapon called Śakti and the gestures of granting boons and fearlessness. She is auspicious. (red colour) **889**

Viṣṇu is the presiding deity of this letter. Size: 1000 *yojanas*.

51 a/1 **Now, the form of the letter 'T' as found in the Siddhaśābaratantra:**

The goddess represented by the letter 'T' is Sarasvatī. She is pure white in colour. Her seat is a white lotus and she wears white robes. She has one face and carries in her four hands a lute (*Vīṇā*) and a tantrī (which means she is playing on the *Vīṇā* with her two hands) and the gestures of granting wishes and fearlessness. (pure white) **890**

Acyuta is the presiding deity of this letter. Size: 1000 *Yojanas*.

51 a/2 **Now, the form of the letter 'Th' as given in the Siddhaśābaratantra:**

The goddess of the letter 'Th' is Sarasvatī who has five faces. She is white and rides on a bull. In her hands she has a parrot, a drum and the gestures of granting wishes and fearlessness. (white colour) **891**

Puruṣottama is the presiding deity of this letter. Size: one crore *yojanas.*

51 a/3 **Now, the form of the letter 'D' as given in the Siddhaśābaratantra:**

The goddess represented by 'D' is Aruṇā. She has one face and eight hands. She grants all enjoyment to her devotes. In her hands she carries a female parrot, a lotus, a lute, a drum, a deer and the gestures of granting wishes and fearlessness. (Red colour) **892**

The presiding deity of this letter is Atri. Size: one crore *Yojanas.*

51 a/4 **Now, the form of the letter 'Dh' as given in the Siddhaśābaratantra:**

Goddess Śyāmalā, who is dark brown in colour, is represented by the letter 'Dh'. She has one face and four hands. She is seated on a bull. In her hands she carries a female parrot, a lotus and the gestures of granting wishes and fearlessness. (dark brown or black colour) **893**

Kubera is the presiding deity of this letter. Size: four lakh *Yojanas.*

51 a/5 **Now, the form of the letter 'N' as given in the Siddhaśābaratantra:**

The goddess of 'N' is Anantaśaktideveśī. She is seated on an elephant in rut. She has one face and her colour is yellowish white resembling the lightning. In her hands she has two lotuses and the gestures of granting wishes and fearlessness. (golden colour) **894**

Lambodara is the presiding deity of this letter.

51 a/6 **Now, the form of the letter 'P' as given in the Siddhaśābaratantra:**

The goddess of the letter 'P' is Icchāśakti. She carries in her hands a spear, a weapon called Śakti and the gestures of granting wishes and fearlessness. She has five faces and is seated on a blooming lotus. She is red in complexion. Yoganṛsiṁha is the presiding deity. Size: one crore *yojanas.* (red colour) **895**

51 b/1 **Now, the form of the letter 'Ph' as given in the Siddaśābaratantra:**

The goddess of this letter 'Ph' is Jayaśyāmalā who has five faces. She is seated on a ferocious lion. Her colour is reddish brown. In her ten hands she carries a parrot, a deer, a sword, a shield, gestures of granting wishes and fearlessness, a bow, arrows, a noose and a drum. (reddish brown) **896**

The presiding deity of this letter is Bhimanārasiṁha. Size: ten crore *yojanas.*

51 b/2 **Now, the form of the letter 'B' as given in the Siddhaśābaratantra:**

The goddess of the letter 'B' is Cicchyāmalā who is seated on a lion. Her colour is deep brown (tawny). She carries in her ten hands the same weapons as the previous deity. (deep brown colour) **897**

Balarāma is the presiding deity. Size: ten crore *yojanas.*

51 b/3 **Now, the form of the letter 'Bh' as given in the Siddhaśābaratantra:**

The goddess represented by 'Bh' is Anuśyāmalā. She has one face and seated on an auspicious seat. She resembles the rising sun in brilliance. She carries in her

Within the bell metal fort, there is a copper fort, which is (rectangular or) square in shape and seven *yojanas* in height, at a distance of seven *yojanas*. The land between the belt- metal fort and the copper fort is called Kalpakavāṭikā. In that garden called Kalpavāṭī, the protector is Vasanta (spring season). He is very bright. O sage ! hear about his Cakra. It has seven *āvaraṇas* (sheaths) which are a triangle, a pentagon, a lotus with eight petals, a lotuṣ with sixteen petals, two lotuses that have ten petals each and a square. In its centre there iṣ the Vansantaṛtu, who has bright lustre, seated in the Binducakra. Madhuśrī and Mādhavaśrī are sitting on his two thighs. He is pressing a breast of each of those two damsels with his hands. With the other pair of hands he carries a mug full of wine made of the divine flowers and also fragrant meat. He is seated on a floral throne and looks red by the intoxication due to consuming the nectar of flowers. He holds flowerly weapons, wears ornaments of flowers and also an umbrella made of flowers. I shall tell you about the goddesses who reside in this Cakra. These Ċakradevatās are sixty in number starting from the first day of the white half of the Caitra month upto the last day of the black half of the Vaiśākha month. Vasanta, accompanied by these Śaktis, serves goddess Lalitāmbikā.

81-89

This is the second fort.

5 a/1 In between this bell-metal fort and the copper fort, in the Kalpa garden of the secondary stage, the Vasantaṛtu (spring season) stands as the guard with his two wives Madhuśrī and Mādhavaśrī, and with the goddesses residing in the Vasantacakra seat. (A garden of Kalpa trees. Golden Colour for Madhuśrī and Mādhavaśrī. White colour for Vasantaṛtu).

5 b **Now, meditation upon the Grīṣmaṛtu (Summer season) accompanied by Śukraśrī and Śuciśrī staying in the third fort as given in the Lalitopākhyānā:**

Inside the copper fort, at a distance of seven *yojanas*, there is the lead fort. It has the same size as the earlier fort. There in the garden of Santāna trees, Grīṣmaṛtu is the guard. O sage Kumbhasambhava ! listen to his Cakra.

This cakra is like that of Vasantaṛtu. It has seven sheaths. In its centre Grīṣmaṛtu is seated on Binducakra with blazing eyes. His two wives - 'Śukraśrī and Śuciśrī - are with him. He is decorated with all ornaments and flower garlands. Sixty goddesses of *tithis* are in his Cakra - starting from the first day of the white half of the Jyeṣṭhā month and ending with the last day of the black half of the Āṣāḍha month. He serves goddess Lalitāmbikā with the sixty powers. **90-94**

This is the third fort.

In between the Tāmra fort and the lead fort, at the third stage, Grīṣmaṛtu stays as the guard with goddesses in the Cakra and also with his two wives Śukraśrī and Śuciśrī.

5 b/1 **Garden of Santāna trees. Grīṣmaṛtu is of smoky colour. Śukraśrī and Śuciśrī are of golden colour.**

Now the meditation upon Varṣaṛtu accompanied by twelve wives - Nabhaśrī and Nabhasyaśrī etc., who stays in the fourth fort of lead, as given in the Lalitopākhyāna:

Within the lead fort there is a brass fort at a distance of seven *yojanas* and it resembles the earlier fort. The land between these two forts is called the garden of Haricandana trees. Its guard is Varṣaṛtu (rainy season). His Cakra is like the one described before. The rainy season is seated in the Bindupītha at the centre. His eyes are yellowish. He laughs loudly and talks much. He is riding a tipsy cloud.

6 a He wears the armour of clouds and holds a gem-studded bow. His powers are called Nabhaśrī, Nabhasyaśrī, Sarasā, Sasyamālinī, Ambā, Amalā, Nirukti, Bhūyantī, Meghayantikā, Varṣayantī, Ruṇika and Vāridhārā. These twelve, having intoxicated reddish eyes, are the powers of Varṣartu. When contemplating on Varṣartu, the first mentioned two Śaktis should be seen as sitting on his laps and the others as standing near him. With these Śaktis, the Varṣartu is the enlivener of all the three worlds. His Cakradevatās are sixty, starting from the first day of the white half of Śrāvaṇa month and ending with the last day of the black half of Bhādrapada month.

The presiding deity of this letter is Lakṣmīdevī. Size: unlimited.

52 a/5 Now, the form of the letter 'S' as given in the Siddhaśābaratantra:

The goddess represented by the letter 'S' is Siddhikriyā. She resides in a white lotus. She is reddish brown and carries in her hands a lotus and the gestures of wisdom, granting gifts and fearlessness. (light red or rose colour)

The presiding deity of this letter is Candra (the Moon), Size: 2000 *yojanas.*

52 a/6 Now, the form of the letter 'H' as given in the Siddhaśābaratantra:

The goddess represented by 'H' is Apyāyanī. Her vehicle is an elephant in rut. Her colour is reddish brown. In her hands, she has a lotus and gestures of wisdom, giving boons and granting fearlessness. (light red) **907**

The presiding deity of this letter is Sūrya (the sun). Size: 200 *yojanas.*

52 b/1 Now, the form of the letter 'Ḷ' as given in the Siddhaśābaratantra:

'Ḷ' represents goddess Bandhamocanī. Her lustre resembles the brilliance of gold. She is seated on an elephant and has six hands. She carries a hook, a spear, a sword, a shield and gestures of granting gifts and fearlessness. (golden colour) **908**

Indra is the presiding deity of this letter. Size: very tall.

52 b/2 Now, the form of the letter 'Kṣ' as given in the Siddhaśābaratantra:

The letter 'Kṣ' represents Māyā who is called Māyā Mālinī. She is seated on a fine lion. She has five faces. Her colour is reddish brown. In her hands she has a sword, a spear and gestures of granting wishes and fearlessness. (reddish brown) **909**

Lakṣmī is the presiding deity of this letter. Size: very thin

52 b/3 **Now, Nārāyaṇa is the deity of Praṇava (Om).**

In the Śeṣasaṁhitā, his weapons are mentioned in clockwise order. Nārāyaṇa has the complexion resembling a blue lotus. He resides in a lotus and wears yellow silk. He is adorned with all ornaments and accompanied by Śrī and Bhū. He carries a conch shell, a discus, a mace and a lotus. Blue colour. Size: unlimited

52 b/4 **Now, meditation on Raktacāmuṇḍī as found in the Prapañcasāra:**

I contemplate on goddess Cāmuṇḍī who has red lustre and wears yellow robes. Her face lotus is smiling. She wears the crescent moon as an ornament. She shines brightly with many ornaments which are studded with gems, pearls and diamonds. Her arm is a little bent due to carrying a bow of sugarcane and arrows. Her eyes are wide like open lotuses. She has a fine navel and destroys hordes of enemies. (red colour) **910**

52 b/5 **Now, the form of Kālarātri as given in the Nṛsiṁhaprāsāda:**

Kālarātri has a single braid of hair. She wears a hibiscus as an ear ornament. She is naked and seated on a donkey. She has protruding lips and ears having the Karṇikā flowers for decoration. Her body is smeared with oil. In her left foot, she has iron twiners which act like an ornament. Her hairs are growing. The black Kālarātri produces fear. (black colour) **911-912**

52 b/6 **Now, the form of Śītalā as given in the Rudrayāmala and the Śitalākalpa:**

One should meditate on goddess Śitalā who is naked and seated on a donkey. She carries a broom and a pot. Her head is adorned with a winnowing basket. (Black colour) **913**

53 a/1 **Now, meditation on Mohinī as found in the Prapañcasāra:**

Mohinī, who is the very life, is victorious. She is adept in conquering the world. Flowers are her arrows and the sugarcane is her bow. She appears in various forms and snubs the people in this world. Her brilliance is like that of the rising sun and she wears white robes. (vermilion colour) **914**

53 a/2 **Now, meditation on Māyājaganmohinī as given in the Prapañcasāra:**

Goddess Mohinī creates delusion and confusion for the world with her magical canvas. She also produces curiosity and desire in illusion. She is the consort of Lord Nārāyaṇa. She is of deep blue colour like the Tamāla tree. She rides on a horse and carries a spear. She is always victorious. (deep blue or black colour) **915**

53 a/3 **Now, meditation on Jyeṣṭhālakṣmī as found in the Prapañcasāra:**

One should meditate on Jyeṣṭhālakṣmī, who is black like (water bearing) clouds. Her robes have fallen off. Her nose, eyes and ears resemble those of a crow. In her hands she carries a broom, a meteor (or fire brand), a winnowing fan and a pestle. Her teeth are curved and her mouth exudes venom. She is naked and always has knitted brows. Her hair is dishevelled. Her breasts are dry and high, but bent on the sides. She is merciless and kills all enemies. (black or blue colour) **916**

53 a/4 **Now, meditation on Pulindinī as given in the Prapañcasāra:**

One should contemplate on Kirātāmbikā (Hunter-mother) whose hair-braids are attractive being adorned with peacock feathers. Her face pours out moonlight. She wears a garland of Guñjā (Abrus Pectoris) beads. A net surrounds her neck and her eyes are tremulous. Her red garments resemble the fresh tender leaves of a mango tree. Her face is like the half moon and her heart is always calm. By propriety, we have to take Pulindinī to be dark blue in colour. (blue or black) **917**

53 b/1 **Now, meditation on Reṇukā as given in the Prapañcasāra:**

I take resort in goddess Reṇukā who carries in her left hands a spear and a pair of skulls and in her right hands a sword and a small rumbling drum. She has three eyes and is adorned with the ornament of eight snakes. She is bright like millions of suns who rise at the end of an eon. She has a shining ornament on her nose. She has the mark of Rāma's (Paraśurāma's) left foot on her chest. (?) (red colour) **918**

53 b/2 **Now, meditation on Mahiṣāsuramardinī Durgā as given in the Mantradevatāprakāśikā:**

I bow to Durgā who has the luster of gold and who is rich in beauty. She carries in her hands a conch-shell, a discus, a bow, an arrow, a mace, a spear, a sword and a shield. (golden colour) **919**

53 b/3 **Now, meditation on Aṣṭākṣarī Durgā as given in the Mantradevatāprakāśikā:**

I bow to goddess Durgā who carries in her hands a conch shell, a discus, a bow and an arrow. She has three eyes and the crescent moon adorns her crown. She is seated on a lion and worshipped by all Siddhas, Gods and Demons. She resembles grass in colour and destroys the multitudes of sins. (greenish black colour) **920**

53 b/4 **Now, meditation on Cāmuṇḍā included among Mātṛkās as found in the Nṛsiṁhaprāsāda:**

Cāmuṇḍā resides in dead souls. She is black and de-formed. She wears snakes as ornaments. She has long fangs and a lean body. Her eyes are in a deep socket and she can take any form she likes. She has ten hands and a small belly. In her

right hands she has a pestle, a discus, a chowrie, a hook and a sword. In her left hands she carries a shield, a noose, a bow, a club and a sickle.

(Black colour) **921-922**

54 a/1 **Now, meditation on Cintāmaṇi Durgā as given in the Devaśilpiśastra:**

I bow to goddess Cintāmaṇi Durgā, who shines like a ruby. She is red like the rays of the rising sun. She has ten faces and three eyes (in each face). Her breasts are equal and stout. She has ten feet. She is worshipped in all the ten directions. She wears red robes and red cosmetics (make up). Her rays rise like flames of gold. She wears the crescent moon as an ornament. In her hands she carries a weapon called Candrahāsa, a trident, a sword, a shield, a mace, a bow, an arrow, a hatchet, a drum, a large shield, a weapon called Bhiṇḍivāla, a pot full of divine ambrosia, a large board, a fist, a weapon called Vajra, a Kunta, a Khaṭvāṅga, a plough, a hook, a knife, a weapon called Droṇa, a Tomara, a mug of wine, a weapon called Paṭṭasa, a club, a snake, a gesture of giving gifts, a noose, a weapon called Bhṛśuṇḍikā, a mirror and a Rudravīṇā (a type of lute) and a gesture of granting fearlessness. In all she has thirty two hands and she is the destroyer of demon Mahiṣāsura. She exterminates all foes.

(deep Blue or Black) **923-929**

54 a/2 **Now, meditation on Citriṇī as given in the Prapañcasāra:**

I take resort in goddess Citriṇī who is seated in the moon- throne in the midst of white lotuses. In her hands she has a pot of ambrosia, gestures of granting boons and fearlessness, and Mudra (?). She showers a stream of ambrosia on those who bow their heads before her. She has mastery on various sciences. **930**

By propriety her colour is that of a Marakata gem (emerald).

54 a/3 **Now, meditation on goddess Yakalā as given in the Devaśilpa:**

I adore Yakalā who has ten hands and three eyes. She wears yellow robes. Her foot is placed on the body of demon Mahiṣa. In her hands she carries a conch, a discus, a mace, a drum, a board, a spear, a bow, an arrow, a shield and a sword. Her colour is brownish red. She grants the wishes of devotees. Yakalā is fierce with her fangs. (red colour) **931-932**

54 b/1 **Now, meditation on Cintāmaṇi Sarasvatī as given in the Prapañcasāra:**

May goddess Bhāratī (Sarasvatī) grant all your wishes! She is seated on a swan she is white like Lord Śiva's ashes, garland (of jasmines), the moon and *kunda* flowers. She has a smile on her face. On her head shines the crescent moon. In her hands she has a gesture of wisdom, a lute, a pot of ambrosia and a rosary. She is seated in a white lotus. (white colour) **933**

54 b/2 **Now, meditation on Bālāsarsvatī as given in the Prapañcasāra:**

May goddess Bālāsarasvatī reside in my heart! She fills all directions with red rays. In her hands she has a rosary, a book and the gesture of granting fearlessness. In the other hand she has the gesture of granting boons. She is seated on a blooming *kalhāra* flower. She always produces the welfare of people. **934**

Another type of the goddess for meditation:

I bow to goddess Gaurī who is nearly nine years old and carries in her hands a rosary, a hook, a book and a noose. She is called Bālāmbikā and Lalitākumārī. She is immersed in the sports with young Kāmeśvara.

54 b/3 **Now, meditation on Durgā who is in the disc of the sun as given in the Prapañcasāra:**

I adore goddess Durgā who is like the fire of final destruction. She looks like a second Black Night. She is seated on a lion and carries a spear and a noose. She resides in the sun's disc and burns the writhing enemy with the sparks that emerge from her three red eyes. She bites her own lips and her brows appear to be dancing. With her fierce index finger she threatens her foe. She illuminates all the quarters with the rays of her long fangs. She strikes the chests of her enemies with her spear.

936-940

Now meditation of this goddess for elimination of enemies:

One should meditate on Durgā and repeat her sacred name ten thousand times for three days fasting all through. She should be fixed in mind on the Astramantra. Her brilliance is equal to the fire of the final destruction. She has three red eyes and wears red garments. She is angry and rides on a lion. She chases her enemy, who is running away. She cuts off his head and jumps to the sky within a second. By this method an enemy becomes a dear friend. (Red colour) **941-942**

55 a/1 **Now, meditation on Maṇikarṇikā as given in the Kāśīkhaṇḍa:**

Maṇikarṇikā has four arms and large eyes. She has a shining eye on her forehead. She always faces the west and keeps the palms of her hands joined. In her right hand she has a garland containing lilies. In her raised left hand she carries a Mātulaṅga fruit. She always has the form of a maiden of twelve years of age. She has the lustre of pure crystal. Her hairs are black and oily. Her gums defeat even the red gems in beauty. On her head she wears Ketakī flowers. On all her limbs she wears pearl ornaments. She wears garments which resemble moonstone. On her chest she wears a garland of lotuses. Those that desire emancipation should meditate on the goddess Maṇikarṇikā shining in this form. Maṇikarṇikā is herself the mansion of emancipation. (Pure white colour) **943-948**

55 a/2 Now, a type of **Pañcākṣarī** which emerges from the two wings of the parrot which is on the hand of the goddess, according to the **Skandapurāṇa**, **Parāśarasaṁhitā**, **Cidambararahasya**.

I bow to goddess Cāmuṇḍāmba. The letter 'Na' has Īśāna as its deity who is more brilliant than ten million lightnings. It is green and called Haṁsa. The letter 'Ma' is like a crystal and more brilliant than ten million moons. It represents the deity Tatpuruṣa. It is to be thought as a form of Anila (air). The letter 'Śi' is black and darker than the rain-bearing clouds. It represents the deity Aghora. It should be thought of as a form of Agni (fire). The letter 'Va' represents the deity Vāmadeva and has the brilliance of ten million rising suns. It should be thought of as a form of Udaka (water) and having the colour of blood. The letter 'Ya' should be thought of as a form of Gotra(earth) and it has the lustre of the gem called Marakata. Its brilliance is more than that of Mahānila. It represents the deity Sadyojāta. This *mantra* (Namaḥ Śivāya) has five letters or five syllables. This came into being from the five Brahmans and is also the cause of the highest bliss. **949-954**

The stanza which gives the description of the parrot: The numbers represented by arrow (5), ocean (4), fire (3), hand (2) and moon (1) form a paradigm in the wing of the parrot where the various forms of the five-lettered *mantra* (Namaḥ Śivāya) are written. In the first line the *mantra* is written and in the line below, the number should be increased by one and the same procedure should be followed in the lower lines. In the paradigm of the stretched wing, the numbers should be multiplied by five, four and three to fill the empty places. **955**

(The next stanza gives the method of realising all possible forms of the *mantra*: It is not translated because the meaning is not clear). **956**

The goddess said: O God of gods, your form consists of existence, consciousness and bliss. You have five actions. You grant the greatest joy. The *mantra* having the five syllables is a secret among secrets. O Lord, please narrate to me this eternal

mantra, which is there for protection of the world, and which had not been told to anybody. **957-959**

Lord Śiva said: Listen O goddess, my beautiful wife, dear to me like life! This five-lettered *mantra* shows my real form. This is such a secret that even Viṣṇu etc., do not know it. I am going to explain the permutation of this *mantra* on account of my love for you.

O great goddess, hear this arrangement (of syllables) of the *mantra* very attentively. I am verily the five-syllable *mantra*, while you are the *mantra* with fifteen syllables. Kāmeśvara has taken the form of a parrot due to anger (?). The combinations (of the five syllables) of the Pañcākṣarī *mantra* are in all 120. I am going to narrate the permutations, which were enuciated by the parrot in the hands of the goddess, in brief. Brahmā, Viāṣṇu, Indra, sages etc are always eager to have a vision of this *mantra*. Just by seeing all the combinations of this *mantra* once, a devotee could obtain my form. Without the braids of hair and the crescent moon, without the third eye in the forehead, without the feminine form in the left, the devotees attain my form. There is no doubt about it and this is my word, O goddess Parameśvarī! **960-966**

According to the permutations and combinations of the five- lettered *mantra* shown on the wings of the parrot in the hand of the goddess, the 120 forms of this *mantra* are given here. (Each combination has a name of the goddess associated with it and it is given in the text. Since the *mantra* form is more important than the meaning, no attempt is made here to translate the names of the goddess. The names can be read in the Devanāgarī text.)

56 b/1 **Now, meditation on Caṇḍaghātijvalajjihva as given in the Devipurāṇa, Akhaṇḍakāverīmāhātmya and Sthalapurāna:**

One should meditate upon Caṇḍaghātini who has one face, three eyes and four hands. In her right hands she has a spear and a sword, and in her left hands she has

a drum and a skull. The left leg is bent inwards and the right is stretched. She has very beautiful limbs and wears a blouse of serpents. She is adorned with a garland of skulls and raised hairs and braids. A Śārdūla sits at the vicinity of her feet.

967-968

By propriety, it is understood that the colour of this goddess is red. This is the description of the village deity of Uttanahalli.

57 a **Now another way of arranging the permutations and combinations of the Śivapañcākṣarīmantra shown on the wings of the parrot in the hands of the goddess, as given in the Skandapurāṇa, Parāśarasaṁhitā, Cidambararahasya.**

Now, the stanza of the prelude:

This is the table of numbers of the Śivapañcāksarīmantra. This is given here so that the readers get the knowledge of the letters of the *mantra* forms got by permutations and combinations. (See Original text) (The first combination is 12345. This correspondence to 'Parāṅgavarma' because according to the Kaṭapayādi system of calculation, pa=1, ra=2, ga=3, va=4 and ma=5. This should be understood with respect to other words also.)

Now, the remarks at the end:

These are the 120 *mantras* achieved by permutations and combinations of the Śivapañcākṣarī. All these give the desired results and are auspicious. In this connection, an old story is quoted. Once upon a time, Lord Śiva sat with his dear consort Pārvatī on the Kailāsa peak, which was very charming with the wish-yielding tree. The Lord was enamoured with the full love of Pārvatī's heart and said the following. **969-971**

The Lord said: O Sarvamaṅgalā, my goddess, you are my dearest. Therefore, I have entered the wings of your sport- parrot in the form of letters.

If any person writes the 120 forms of the Pañcākṣarīmantra according to the permutation, worships it and repeats it devotedly without procrastination, I will grant all the things of his desire, even if they are not obtainable even by gods. Thus Lord Candraśekhara made Pārvatī happy. She, being delighted, eulogised Lord Śiva.

972-975

Thus ends the seventh chapter in the Cidambararahasya which occurs in the Skāndapurāṇa, which is also called Parāśarasaṁhitā. The chapter is called 'The Description of the Permutations and Combinations of the letters of the Pañcākṣarī'.

Now, the Ślokas related to the Jagadambācakra:

In the year śaka 1787 in the Kalpadruma (?) year, in Siddhi (?) month, on the full moon day, which is a Monday, this table was prepared. It has the letters achieved by permutations and combinations of the five-lettered *mantra*, the letters indicated by numbers 1 to 5. There are one thousand houses on the body of the parrot. The letters of the Śivamālāmantra are one thousand. The Cakra shines with them. There are five Pañcāyatanas in it.

Visnu, Brahmā, Gajānana, Ṣaḍānana, Dakṣiṇāmūrti, Bhikṣāṭanamūrti, Kaṅkāla, Ajaśirā, Hara, Ardhanārīśvara, Harihara, Rāmakṛṣṇa, Naṭeṣvara, Vīreśa, Bhairava, Nāga, Surya, Candra, Śāstṛ, Mṛtyuñjaya, Iṣṭaliṅgas, gods belonging to Śaiva and Vaiṣṇava groups, Mārkaṇḍeya, Caṇḍīśa, Nandi, Bhṛṇgi, Bhārgava, Vṛṣa, Rāvaṇa, Bāṇāsura etc., surround the Cakra. There is the king of serpents in the middle. Thousands of stellar constellations surround it. This is the lotus- residence, the favourite abode of the Lord. It is decorated with jumping stallions. It is adorned by sages like Nārada, Siddhas, Cāraṇas and Gandharvas. Elephants, horses, deers, serpents, ladies, ponds, Bheruṇḍa birds, peacocks, doves, many varieties of fish, lotuses, Śarabhas, tigers, swans and many more birds and beasts enhance its brilliance. On its two sides, the Liṇga of the famous Śaiva holy places are shining. Lord Śrikaṇṭheśvara accompanies the Mother of the Universe Sri Cāmuṇḍāmbā who dwells in this king of Cakras. **King Kṛsnaraja, son of Sri Cāmarāja**, verily the moon

born in **Kempanañjāmbikā's** womb, which is verily the ocean of the milk, has written this Jagadambācakra. This causes happiness to the parents of the universe and brings prosperity to the aspirants. May this Jagadambācakra be victorious giving (the devotees) all prosperity and auspicious results! May it excel as long as the earth, the sun and the moon exit! (If this is desired to be made applicable to Śrīkaṇṭheśvara, the red letters written above the black letters should be substituted; See the original-page 57B)

Here ends the Jagadambācakra. **976-990**

58 a This Śivacakra has 700 houses. By different permutation it is written and decorated with rows of the trees called Kalpavṛkṣa - on either side of Śiva, the number of the trees being seven. If the permutation is made from one to five the number will be that indicated by Vatsara, anka, anka, balala(?) Durgā and Śakti. And there-Śrikaṇṭheśvara, who is eulogised by Viṣṇu, Brahmā and Indra shines brilliantly.

991-993

The 120 names of Śiva according to the permutation of the Pañcākṣarī mantra along with the corresponding 120 names of his consort are given here. (The readers are requested to see page 58A and 58B of the original for this list.)

59 a **Now, the names of 108 Śaktikṣetras and the names of the deities are written here according to the Matsyapurāṇa quoted in the commentary 'Prabhāvatī' on the Saṅkhyāratnakośa written by us.**

1) Vārānasi is adorned by goddess Viśālākṣī (2) Naimiṣa is adorned by Liṅgadhāriṇī. (3) Prayāga has Lalitādevī (4) The place called Mānasa is graced by Kumudādevī. (5) The holy place called Ambikākṣetra has Viśvakāyā (6) Gomatīdevī adorns Gomantakṣetra. (7) Kāmacāriṇī adorns Mandara (8) The place called Citraratha has goddess Madotkaṭā. (9) Jayantī is the goddess in Hastināpura (10) Kānyakubja shines with goddess Gaurīdevī. (11) The holy Malayādri has goddess Rambhādevī. (12) Kīrtimatī graces the place called Ekāmraka. (13) The holy place

called Viśveśvara shines with goddess Viśvā (14) Puṣkara has goddess Puruhūtā. (15) Holy Kedāra is adorned by Mārgagāminī (16) The holy area called Himavatpārṣva is charming with goddess Mandādevī. (17) Gokarṇa is adorned by goddess Bhadrakarṇā. (18) Sthāneśvara is decorated by Bhavānī. (19) Holy place Bilvaka has Bilvapatryambikā, (20) Śriśaila looks charming with goddess Mādhavī. (21) Bhadreśvara is the place for Bhadrādevī. (22) Varāhaśailakṣetra has goddess Jayadevī. (23) The holy place Kamalaksetra has the grace of Kamalāmbā (24) Rudrakoṭikṣetra is beautiful due to being the residence of Rudrāṇī (25) The area Kalañjara has the grace of goddess Kālī (26) The place called Mahāliṅga is beautified by goddess Kapilā. (27) The place called Mukuṭa is adorned by Mukuṭiśvarī (28) The place called Sālagrāma is adorned by Mahādevī (29) The place called Śivaliṅga has goddess Jvālāpriyā. (30) Māyāpurī shines brilliantly with goddess Kumārī. (31) The holy place called Santāna has Lalitāmbā. (32) The holy Sahasrākṣakṣetra has goddess Utpalākṣī. (33) The good place called Satīmaṇḍala is adorned by goddess Arundhatī. (34) The great holy place called Gayā is graced by goddess Maṅgalā. (35) The good holy place called Puruṣottamakṣetra is adorned by Vimalā. (36) The place called Vipāśā is beautiful by goddess Amoghākṣī. (37) The holy place named Puṇyavardhana is graced by goddess Pāṭalā (38) Supārśvakṣetra is adorned by goddess Nārāyaṇī. (39) Trikūṭakṣetra is adorned by goddess Rudrasundarī. (40) Vipulakṣetra has goddess Vipulā (41)
59 b Kamalācalakṣetra is the recipient of the mercy of goddess Kalyāṇī. (42) The place called Koṭitīrtha is protected by goddess Koṭavī. (43) The Madhuvanakṣetra is beautiful with the brightness of goddess Sugandhā. (44) The place called Kubjāmra has goddess Trisandhyā. (45) The place called Gaṅgādvāra has goddess Ratipriyā. (46) Śivakuṇḍa is adorned by goddess Śubhānandā. (47) Nandinī graces the place called Devikātaṭa. (48) Dvarakā is adorned by goddess Rukmiṇī. (49) Vṛndāvana shines with goddess Rādhā. (50) The place called Madhurā is adorned by Devakī. (51) The holy Pāṭala is graced by Parameśvarī. (52) Citrakūṭa shines with goddess Sītā. (53) Mount Vindhya is adorned by Vindhyavāsinī. (54) The place called Brahmendu shines with goddess Ekavīrā. (55) The holy place Harikhaṇḍa is adorned by Caṇḍikā (56) The holy Rāmatīrtha is bright due to the mercy of goddess Ramaṇā (57) The yāmunākṣetra is nourished by goddess Mṛgavatī (58) The Karavīrakṣetra is protected

by Mahālakṣmī. (59) Similarly Vaināyakakṣetra is the recipient of the kindness of goddess Umā. (60) The place called Vaidyanāthakṣetra has goddess Arogāmbā. (61) Maheśvari resides in the place called Mahākālakṣetra. (62) Goddess Abhayā adorns the holy place called Uṣṇatīrtha. (63) Vindhyakandarakṣetra is adorned by goddess Hṛtāghā. (64) The place called Māṇḍavya shines with goddess Māṇḍakāmbā. (65) Maheśvarapura has Svāhādevī. (66) The holy place Sthāgalāṇḍa is adorned with goddess Pracaṇḍā. (67) The great place called Amarakaṇṭaka has goddess Caṇḍikā. (68) The Gandhamādanakṣetra shines brightly with goddess Kāmukā. (69) The holy place Someśvara is adorned by Varāroha. (70) The Prabhāsakṣetra is adorned by goddess Puṣkarāvati. (71) The Sarasvatīkṣetra is graced by Devamātā. (72) Parādevi illuminates the place called Pārātaṭa. (73) Piṅgalāvatī dwells in Payoṣṇīkṣetra. (74) The holy place called Kṛtakeśa is the abode of the exploits of goddess Siṁhikā. (75) Kartikeyakṣetra is adorned by goddess Śaṅkarī. (76) Utpalāvartakakṣetra is the house of Lolādevī. (77) Subhadrādevī resides in the place called Śoṇasaṅgama. (78) Siddhapura is protected by goddess Lakṣmī. (79) Anaṅgāmbā has made the beautiful Bharatāśrama her abode. (80) Viśvamukhī adorns the holy place called Jālandharakṣetra. (81) The holy place called Kiṣkindhādri is adorned by Tārādevī. (82) Devadāruvana is the place of Puṣṭidevī. (83) The holy place called Kāsmīra is liked by goddess Medhā. (84) The place called Hemādri is the recipient of goddess Bhīmādevī. (85) The place called Kapālamocana has Śuddhyambikā as its goddess. (86) The holy place called Rohaṇa is very pleasing to Mātṛikā. (87) The place called Śaṅkhoddhāra is illuminated by Dhvanidevī. (88) Dhṛtidevī illuminates Piṇḍārakakṣetra. (89) The
60 a place called Candrabhāgā is the residence of Kalādevī. (90) Matsyodakṣetra is adorned by Śivadhāriṇī. (91) A place called Vena has Amṛtā. (92) The holy Badarīkṣetra is the resort of Ūrvaśyambā. (93) The Uttarakurukṣetra is the residence of Oṣadhyambā. (94) The Kuśadvīpa has Kuśodakāmbikā as its deity. (95) Manmathāmbā has taken resort in a place called Himakūṭa. (96) The place called Kumuda is adorned by Satyavādinī. (97) Vandanīyā appreciates the holy place called Aśvattha. (98) A holy place called Vaiśravaṇa shines with goddess Nidhidevī. (99) The place called Vedavadana is occupied by goddess Gāyatrī. (100) The holy place called Śivasannidhi is occupied by Pārvatī. (101) The holy Devaloka is very beautiful due to the residence

of Indrāṇyambā. (102) Sūryabimbakṣetra has been taken as her home by Prabhāmbā. (103) The place called Mātṛloka is made colourful by the brilliance of Vaiṣṇavī. (104) The place called Somagiri is adorned by Bhramarāmbā. (105) The holy Mahābalācala is the residence of goddess Cāmuṇḍā. (106) Brahmāsyakṣetra is occupied by Sarasvatī. (107) The holy place called Citta is graced by Brahmakalāmbā and (108) The holy place called Sarvaśarīra is adorned by Śaktidevī. Thus 108 places of Śaktis are described in the Matsyapurāṇa. **994-1048**

Now, the names of 18 Śaktipīṭhas which are quoted in the Prabhāvalī commentary on Saṅkhyāratnakośa, according to the Śivatattvaratnākara:

Viśālakṣīpīṭha is in Vārāṇasī; Mīnākṣīpīṭha is in Madhurā; Kāmākṣīpīṭha is in Kañci. Siṁhikāpīṭha, which grants all desires, is in Siṁhala. Śaṅkarīpīṭha is in Laṅkāpura and Mahālakṣmīpīṭha is in Kollāpura. In Kanyākubja, there is Kubjikāpīṭha. In Jālandhara, there is Mahādevīpīṭha. Yoginīpīṭha is in Yoginīpura. In Ujjayinī, there is Mahākālīpīṭha. Suprabhapīṭha is in Sumeru. Bhramarāmbāpīṭha is in Śrīśaila. Vindhyavāsinī's *pīṭha* is in the Vindhya mountain. In the Parvatadeśika (Himalayas?) there is the *pīṭha* of Parvatī. In Cakravatī, there is the *pīṭha* of Māṇikyadevī. In the hill of ice, there is the Uttamapīṭha. In the same mountain there is the *pīṭha* of Himarūpiṇī. The *pīṭha* of Raudradevī is in Kāleśvara. In Pūrṇākṣetra, there is the *pīṭha* of Purṇikādevī. Thus one has to know the eighteen *pīṭhas* as found in the Śivatattvamahodadhi. **1049-1056**

Now, the sixteen names of Gaurī as given in the commentary 'Prabhāvalī' on the Saṅkhyāratnakośa authored by us.

They are: Svarṇagaurī, Arkagaurī, Tiṇtriṇīgaurī, Trilocanagaurī, Maunagaurī,
60 b Aṅguṣṭhagaurī, Sandehagaurī, Keśabandhanagaurī, Pūrṇagaurī, Kapitthagaurī, Saubhāgyagaurī, Bṛhatīgaurī, Upāṅgalalitā Gaurī, Kundagaurī, Badarīgaurī and Kārtikagaurī. Brahmins, who have mastered the Vedas should know, according to the Vratārka, these sixteen Gaurīs. **1057-1058**

Now, the names of Sopānatattvas as given in the commentary Prabhāvalī on the Saṅkhyāratnakośa authored by us:

Bhūmitattva, Aptattva, Tvaktattva, Vāyutattva, Ākaśatattva, Analatattva, Pṛakṛtitattva, Rasatattva, Gandhatattva, Vāyutattva (?), Cākṣuṣatattva, Rūpatattva, Puruṣatattva, Upasthatattva, Pādatattva, Pāṇitattva, Śrotṛtattva, Mānasatattva, Sparśatattva, Śabdatattva, Vāktattva, Ghrāṇatattva, Jihvātattva, Rāgatattva, Kālatattva, Māyikatattva, Kālatattva, Śuddhavidyātattva, Aiśvaratattva, Sadāśivatattva, Śivatattva, Niyatitattva, Vidyātattva, Ahaṅkāratattva, Śaktitattva and Buddhitattva are the thirty six Sopānatattvas enumerated in the Lalitopākhyāna. Good people should understand these *tattvas*.

1059-1064

Now, the names of the nine Nātha Siddhas as found in the Prabhāvalī quoted earlier:

Ādinatha, Matsyendra, Gorakṣa, Koṇkaneśvara, Kulendra, Meghanāda, Nagārjuna, Aruṇagiri and Bhujaṅgaguru are the nine Nāthasiddhas enumerated in the Dattakalpa.

1065-1066

Now, the names of Siddhas as found in the Prabhāvalī cited above:

Uḍḍiśa, Ṣaṣṭīśa, Mitreśa, Kālatāpana, Lopāmudra, Vāsudeva, Muktakeśīśvara, Caryānatha, Viṣṇudeva, Śrīramānanda, Dharmācārya, Dīpakalānātha, Agastya, Prabhākaradeva, Tejodeva, Manojadeva, Kalyāṇadeva and Ratnadeva are the eighteen Siddhas enumerated in the Khadgamālā. **1067-1068**

Now, the names of swords which are worthy of kings' worship as given in the Hemādri in the section called Khadgapūjāvidhi:

The names of swords are - Asi, Khadga, Viśasana, Durāsada, Śrīgarbha, Vijaya, Dharmapāla and Tīkṣṇadhāra. These are worthy of being worshipped by Kings.

1069-1070

Now, the names of lions that stand in the eight parts (sides and angles) of a throne in Hemādri.

Vijaya in the east, Jayada in South-east, Ripughna in the south, Atipriyaṅkara in the south-west, Duḥkhaharī in the west, Dharmada in the north-west, Śatasimha in the north and a lion named Sarvāriṣṭavināśa is the eighth stationed in the North-east. Thus, when these eight lions stand in the eight parts of a king's throne, they yield all wealth and grant all desires. **1071-1073**

61 a **Now, the names of gods to be invited to possess the enemy forces, in order to ensure the defeat of those enemies and their consequences as given in the Lalitopākhyāna.**

Now are told the names of goddesses who should be invited to occupy the armies of the enemies and also the consequences thereof: When goddess Alasā is invited (on foes), she produces lethargy in the enemies. Similarly, goddess Kṛpaṇā produces cowardice, Dīnādevī causes humility in the enemy forces. Nidrādevī causes increase of sleep. Tandrādevī produces too much sluggishness. Pramīlitādevī makes the eyes of enemies closed. Klībādevī makes even courageous foes impotent. Goddess Nirahaṅkārikā destroys the ego of the enemies. One should try to plant these goddesses in the army of the enemy. They will certainly produce the respective results in the foes. **1074-1079**

Now, the names of decorative dolls fixed in the throne as given in Prabhāvalī, the commentary on Saṅkhyāratnakośa authored by us:

Padmāvatī, Mohinī, Vijayā, Suratapriyā, Ānandasañjīvinī, Kuraṅgā, Jayāvatī, Kuraṅgalocanā, Viṣṇugandhinī, Raktacaṇḍikā, Vidyādharī, Kāmakalā, Kanakavatī, Anaṅgajā, Navapramohinī, Haṁsagamanā, Ratirūpiṇī, Trailokyamohinī, Indrārcitā, Sandhyāvalī, Ilā, Karṇāvatī, Vāmalocanā, Padminī, Ratipriyā, Lāvaṇyavatī, Ratnāvatī, Prabhāvalī, Kāmalatikā, Ilāvatī, Sammohinī and Anaṅgaśayanā. These are the 32 dolls enumerated in the story of Bhojaputthalikā. The learned people should know them. **1080-1086**

The parts of Śaktimantrajapa as given in the Mantrasāra: Dhyāna (meditation), Āvāhana (invitation to the deity), Nāma (various names), Argalā (bolt), Kīlaka (key), Hṛdaya (heart), Dala (leaves), Kavaca (armour), Nyāsa (placing) and Māhātmya (eulogy of greatness) are the ten parts stated by those engaged in Japa. These give the result of the Japa definitely. **1087-1088**

Various *nyāsas* of the Devīmantra as given in the Mantrasāra: Mātṛkānyāsa, Karpūramaṇibandhana, Sārasvata, Trailokyavijaya, Jarāmṛtyuhara, Sarvakāmada, Sadgatiprada, Rogahara, Sarvaduḥkhahara, Devatvaprāpaka, and Trailokyamohana are the eleven *nyāsas* enumerated in the Mantrasāra. These are sure to yield the *siddhis*. **1089-91**

Now, the names of the eight mountains called Dalaparvatas:

Mahābalagiri, Somagiri, Arkagiri, Deśeśagiri, Kanakagiri, Tindukagiri, Mallikāgiri and Kundagiri are called Dalaparvatas. **1092**

61 b **Here ends the first chapter (Nidhi) of Śrītattvanidhi by Śrī Kṛṣṇarāja III whose Kingdom flourishes from the glances of goddess Cāmuṇḍikā, whose arms carry the arrows and swords which are very deft in cutting down the demons Caṇḍa and Muṇḍa who were very efficient in defeating all gods like Nārāyaṇa, Śiva, Brahmā, Indra etc.; His (the king's) valour is real and he has mastery on all languages; he can compose four types of poetry, suffused with emotions, without any assistance; he can compose one hundred stanzas within an hour; he is adept in writing new works every day ; he is born in Atri's family which is very sacred in all the three worlds ; he is the son of Sri Cāmaraja ; he bears the title Narapati ; he is the king of the great city "Mysore" and possesses divine vision which is granted by Mother graciously and his soul has fulfilment on account of perceiving the real forms of many powerful deities.**

May this work written by Śrī Kṛṣṇarājendra which has the brilliance of a gem be glorious for ever. The power which gives every thing and the brilliance of the devotees who read the Śaktinidhi devotedly, will grow profusely. **1093-1094**

Now, the list of the deities described in the Śaktinidhi is given below:

In the Śaktinidhi resembling a mine of *māṇikya* gems which is in the book called Sritattvanidhiratnākara, all the Śakti goddesses described are listed below in correct order along with their retinues: Śrī Cāmuṇḍā, Mahākālī, Mahālakṣmī, Mahāsarasvatī and Rājarājeśvarī (are first described). In the great city of goddess Devī, other gods and goddesses reside within different forts. Their names are given below with all retinues in order.

62 a In the first Iron fort, there is Lord Mahākāla, embraced by Kālī and surrounded by his retinue. He is doing the worship of Devī. In the second fort of bronze, Vasanta resides with Madhuśrī and Mādhavī, doing meditation on Devī. In the third fort of copper, there is Grīṣma with his retinue. Śukraśrī and Śuciśrī accompany him. He is very good in serving Devī. In the fourth fort built of lead, there is Varṣartu accompanied by 12 wives viz., Nabhaśrī, Nabasyaśrī, Amalā, Sārasā, Bhūyantī, Vāridhārā, Nirakti, Ṛṇikā, Meghayantī, Varṣayantī, Ambā and Sasyamālinī. He is always immersed in the worship of Devī. In the fifth fort of brass there is Śarat. He is embraced by Iśasrī and Ūrjaśrī. In the sixth fort of bell-metal, there is the season Hemanta with his retinue. He is accompanied by Sahaśrī and Sahasyaśrī and always immersed in Devī's meditation. In the silver fort, which is the seventh, there is Siśira accompanied by Tapaśrī and Tapasyaśrī. He always indulges in the worship of the lotus feet of Devi. In the eighth fort of gold, there are Siddhas with their retinue. They are always actively engaged in the worship of Devī. In the ninth fort of topaz, there are Cāraṇas and their retinue. In the tenth fort of rubies, there are Yoginīs and Bhairavas engrossed in meditation on Devī. In the eleventh fort of gems, there are groups of nymphs. In the twelfth diamond fort, there are serpents - Adiśeṣa, etc., and Balīndra accompanied by demons. He is also full of devotion for Devī. In the thirteenth fort built of Vaiḍūryas (cat's eye), there are Manus accompanied by their wives. There are also other kings. All are serving the feet of the Divine Mother. In the fourteenth fort of sapphires, there are the protectors of directions, accompanied by this retinues. In the fifteenth fort of pearls which is very beautiful, there is the goddess Daṇḍinī, who is called Vārāhī. She is

seated on Kiricakrāsana which is auspicious. She obeys the Devī's mind. In the sixteenth fort, built of emeralds, there is Brahmā accompanied by sages like Marīci.
62 b His mind is fixed on the feet of Devī. In the seventeenth fort of corals, there is Lord Viṣṇu who is surrounded by retinues and many incarnations. He worships the feet of Devi. In the eighteenth fort built of precious rubies, there is Lord Umāmaheśvara. He is surrounded by forms like Bhāva and also by Līlāmūrtis. Vighneśa, Skanda, Nanda and other deities also surrounded him. He shines in a hall of 1000 pillars which is bright with many precious gems. In the auspicious nineteenth fort, built of numerous gems, there is goddess Tārādevī in a boat which is in a pond full of divine nectar. Her retinue accompanies her.

She is always engaged in the meditation of Rājarājeśvarī. In the twentieth beautiful fort, there is goddess Vāruṇī with her companions in the middle of the Ānandavāpikā (Pond of Bliss). She is in a boat and plays sportively. Her eyes roll due to intoxication. Her mind is always fixed on the feet of Devī Kāmeśvarī. In the fort of intellect, which is numbered 21, there is goddess Kurukulā, in the pond of Vimarśa. She wears a blue blouse. Her mind is also engaged in the meditation of Devī. She holds an oar of gems and plays sportively in her boat. In the charming 22nd fort, which is in the form of Ego, there is Mārtāṇḍa Bhairavāditya. He is very luminous and has twelve phases. He is engaged in the meditation of Devī with his retinue. In the 23rd fort which is sunny, there is Lord Somanātha accompanied by clusters of stars. He pleases the world with his retinue and always indulges in the meditation on the lotus feet of Devi. In the 24th fort which is in the form of the moon, there is Lord Manmatha, who uses flowers as arrows. He is sailing in a boat.

Lord Manmatha has eight arms. He is intoxicated and reigns over the mood of love. He is accompanied by a pair of wives and surrounded by a host of women. He has the power of fascinating the world. He is the son of Lakṣmī. He is obedient to Devī and always diligent to follow her orders. In between the Sṛṅgāra fort and the outer wall of the Cintāmaṇigṛha, there is a garden of lotuses. There are four Arghya vessels for the service of Devi. Agni (god of fire) acts as the locus (or supporting field) of these
63 a four vessels and is surrounded by ten Kalās. It shines with burning flames. The sun,

who takes the form of the Arghya vessel, is always surrounded by twelve own Kalās. Those Kalās are in the form of dolls and shine with them. Similarly the moon, who has the divine ambrosia in his form, stays in the four Arghya vessels. He is surrounded by sixteen Kalās who have boarded the boats. The moon always enhances the delight of the mother of the world. The Kalādevīs of Brahmā, Viṣṇu, Rudra, Īśvara and Sadāśiva stay in the Arghya vessels sitting in the tiny boats and playing. They always keep the water very clean.

Brahmā, Viṣṇu, Rudra and Agni have ten Kalās each. The sun has twelve Kalās. The moon and Lord Sadāśiva have sixteen Kalās each while Isvara has four Kalās. All the Kalās are known to be like the Siddhilakṣmīs. There is *kuṇḍa* of *cidagni* (fire of consciousness) which is fit for the Aupāsana (ritual) of Devī. There also shines a Śrīcakra, which is transcendental and fit for occupation by the Mother of the universe. It shines with nine coverings (or sheaths). There is the Geyacakra which has seven coverings. It is fit for occupation by the Mantriṇī (minister) Śyāmalā devī. There is another *cakra* called Kiricakra which has five coverings and fit for occupation by Daṇḍinī (commander-in-chief), whose name is Vārāhīdevī. The main residence of Goddess Ambikā is inside all the forts. It has nine coverings. It is the Cintāmaṇigṛha. Its outer wall has four doors in four directions. In front of the eastern door there is a river in the form of Purvāmnāya (Vedas). In the south, there is a great river in the form of Dakṣiṇāmnāya. It is called Mahānadī. In front of the western door, there is a river in the form of Pascimāmnāya. Similarly, in the north there is a river in the form of Uttarāmnāya. In the first covering which is called Trailokyamohana, which is adorned with three earthen houses and three *phalakas*, there exist the ten chief *siddhis* viz., Aṇimā, Mahimā, Garimā, Laghimā, Prāpti, Prākāmya, Īśitva, Vaśitva, Bhukti and Sarvasiddhi. There are also ten subsidiary *siddhis* viz., Rasasiddhi, Mokṣasiddhi, Balasiddhi, Khaḍgasiddhi, Padukāsiddhi, Añjanasiddhi, Vāksiddhi, Lohasiddhi, Dehasiddhi and Mantrasiddhi. Since all the *siddhis* have the same form, only one picture is shown in this book. In the first *phalaka*, there are innumerable *siddhis*. In the second *phalaka* which is a square, there are the eight "mothers" whose names are Brāhmī, Māheśvarī, Kaumārī, Vaiṣṇavī, Vārāhī, Māhendrī, Cāmuṇḍā and Mahālakṣmī.

Since the meditational form of these eight mothers is the same, only one image is shown. Similarly, in the third *phalaka*, there are ten Mudrādevīs. Their names are Sarvasaṅkṣobhiṇī, Sarvavidrāviṇī, Sarvākarṣiṇīkā, Sarvavaśaṅkarī, Sarvonmādinikā, Sarvamahāṅkuśā, Sarvakhecarikā, Sarvabījā, Sarvayoni, and Sarvatrikhaṇḍikā. Since all of them have the same meditational form, only one picture is written in the book.

63 b The Prakaṭayoginīs who reside in the three *phalakas* accompany the goddess Tripurā who is the head of the *cakra*. Goddess Tripurā has the Sarvasaṅkṣobhiṇī Mudrā and meditates on Kameśvarī, the Mother of the universe, all the time. The second covering is called Sarvāśāparipūraka. There are sixteen Guptayoginīs in this lotus having sixteen petals. Their names are the following: Kāmākarṣaṇikā, Ṛddhyākarṣaṇikā, Ahaṅkārākarṣiṇī, Śabdākarṣaṇikā, Sparśākarṣiṇikā, Rūpākarṣiṇikā, Rasākarṣiṇikā, Gandhākarṣiṇikā, Cittākarṣiṇikā, Dhairyākarṣiṇikā, Smṛtyākarṣiṇikā, Nāmākarṣiṇikā, Bījākarṣiṇikā, Ātmākarṣiṇikā, Amṛtākarṣiṇikā and Śarīrākarṣiṇī. Since all these Guptayoginīs have the same form, only one picture is written here.

Tripureśī, the chief of this *cakra* has the Sarvavidrāviṇī gesture. She always meditates on the lotus feet of the Mother of universe, being surrounded by the goddesses mentioned here. In the third covering, which has the Mudrā (gesture) called Sarvasaṅkṣobhiṇī which shines with eight spokes and nine petals, there are eight Guptatarayoginīs. Their names are the following. Anaṅgakusumā, Anaṅgamekhalā, Anaṅgamadanā, Anaṅgamadanāturā, Anaṅgarekhā, Anaṅgavegā, Anaṅgakuśā and Anaṅgamālinī. Since all have the same form, one picture is shown in the book. The chief of this *cakra* is Tripurasundarī who has the Mudrā called Sarvākarṣiṇī. She is always worshipping the Devī. The fourth covering is called Sarvasaubhāgyadāyaka. The Cakra therein is called Bhuvanāśra. It has fourteen angles (spokes?). Here reside fourteen Sampradāyayoginīs. There names are: Sarvasaṅkṣobhiṇī, Sarvavidrāviṇī,
64 a Sarvākarṣiṇikā, Sarvāhlādinikā, Sarvasammohinī, Sarvastambhinikā, Sarvajṛmbhiṇikā, Śarvavaśaṅkarī, Sarvarañjanikā, Sarvonmādinikā, Sarvārthasādhikā, Sarvasampatprapuriṇī, Sarvamantramayī and Sarvadvandvakṣayaṅkarī. Since the form and meditation of these Śaktis are similar, only one picture is shown. With them

resides, the chief deity of the *cakra*, whose name is Tripuravāsinī. She has the *mudrā* Sarvavaśaṅkarī and always engrossed in the worship of the mother. In the fifth covering, the *cakra* is called Sarvārthasādhaka. It has ten spokes and there are ten deities in it whose names are- Sarvasiddhipradā, Sarvasampatpradāyinī, Sarvapriyaṅkarī, Sarvamaṅgalakāriṇī, Sarvakāmapradā, Sarvaduḥkhavināśinī, Sarvamṛtyupraśamanī, Sarvavighnanivāriṇī, Sarvāṅgasundarī, Sarvasaubhāgyadāyinī and Kulottīrṇā. These are similar to one another . So, only one form is shown here with these, there is Tripurasrī as the chief. She has the *mudrā* called Sarvonmādinikā and indulges in the worship of Devī.

The sixth *āvaraṇa* (covering) has six petals and it is called Sarvarakṣākara. There are eleven Garbhayoginīs with this deity. Their names are Sarvajñā, Sarvaśakti, Sarvaiśvaryapradāyinī, Sarvajñānamayī, Sarvavyādhivināśinī, Sarvādhārasvarūpā, Sarvapāpaharā, Sarvānandamayī, Sarvarakṣāsvarūpiṇī and Sarvepsitapradā. Since all these deities have the same form, only one picture is given. The chief of the region is Tripuramālinī, who stays with the *mudrā* called Sarvamahāṅkuśa. She is always engaged in the meditation of Śrī Devī. The seventh covering is called Sarvarogahara. It has eight spokes and eight angles and eight deities reside there. They are Vaśinī, the ruler of vowels; Kāmeśī, the ruler of guttarals; Medinī, the ruler of palatals; Vimalā, the ruler of retroflex series; Aruṇā, the ruler of dentals; Jayinī, the ruler of labials; Sarveśī, the ruler of semivowels; Kaulinī, the ruler of sibilants. These are called Rahasyayoginīs since all of them have the same form, only one picture is written. Tripurasiddhā is the chief here. She has the *mudrā* called Sarvakhecarikā and indulges in worshipping the feet of Devī. Above the region of Vaśinī etc., there is the armoury. In it there are two sugarcane bows, two sets of flower arrows, each set having five arrows, two nooses and a pair of hooks. The eight main weapons of the primeval couple are also there. Vajra, Śakti, Śataghnī, Bhṛsuṇḍī, Musala (pestle), Hala (plough), Paṭṭaśa, Paraśu, Kunta, Mudgara (Hammer), Bhiṇḍivālaka, Saṅkha (conch
64 b shell), Cakra (discus) and other weapons, missiles etc., are there in crores. They have many times been smeared with the blood of demons like Bhaṇḍa and as such are satisfied. In this armoury, which is in the eighth covering and called

Sarvasiddhipradāyaka, there are three goddesses whose names are Kāmeśī, Vajreśī and Bhagamālā. These three are known as Atirahasyayoginīs. Since the mediation is the same for all the three, only one picture is written. The cheif deity connected to these three is called Tripurā who has the Sarvabījamudrā. She is enthusiastic to worship Devī. The region above this is called Nāthāntara. It is occupied by four Yuganāthas, who are also known as Gurus. Their names are: Mitreśa, Īḍīśa, Ṣaṣṭīśa and Caryānātha. Since all the four have the same form, only one picture is written. They have created many species of protectors for the protection of the world. They are the groups of gods, men, Siddhas and ascetics. They have obtained many Siddhis like Sālokya, Sārūpya, Sāyujya etc. These serve their Gurus continuously. In the region above this, which is called Nityāntara, there are fifteen deities whose names are- Kameśī, Bhagamālā, Nityaklinnā, Bheruṇḍā, Vahnivāsinī, Mahāvajreśvarī, Śivadūtī, Tvaritā, Kulasundarī, Nityā, Nīlapatākā, Vijayā, Sarvamaṅgalā, Jvālāmālinikā and Citrā. These are called Nityā Devīs. Since these have the same form, only one picture is shown in the book. Separate images are also given according to other source books. The chief of this region is Mahātripurasundarī, who has the *mudrā* called Sarvayoni. She shines being engrossed in the worship of the mother (Ambā).

Thus the nine Cakreśvarīs (chiefs of the nine coverings or *āvaraṇas*) are: Tripurā, Tripureśī, Tripurasundarī, Tripuravāsinī, Tripuraśrī, Tripuramalinī, Tripurasiddhā, Tripurāmbā and the ninth Mahātripurasundarī. Each of these Cakreśvarīs has a particular *mudrā* (gesture) in their hands which resemble lotuses. Since all the nine have the same form, only one picture is written.

Above this region there is the region of Aṅgadevīs. The six Aṅgadevīs are: Hṛddevī, Śirodevī, Śikhādevī, Varmadevī, Dṛṣṭidevī and Astradevī. These six deities are always diligent in their devotion and stand on the right side of the Bindupīṭha. Since all these deities have the same form, only one picture is written.

In the ninth *āvaraṇa*, at the Sarvānandamayacakra which is auspicious Śrīlalitāmbikā
65 a is seated on the very charming Śrīpīṭha. She has the Sarvatrikhaṇḍikā *mudrā*. Her throne is called Pañcapretāsana. She is the very form of Parabrahman, the Absolute.

She has four hands and three eyes. She carries the crescent moon as an ornament. Her clothes are of the colour of saffron. She wears a divine blouse. In her hands she carries a sugar cane bow, a flower arrow, a noose and a hook. She is brimming with auspiciousness of all kinds. Pure existence, consciousness and bliss are her very form.

She resembles the hibiscus flower in colour. She is the cause of creation, preservation and destruction of the universe. She is adept in protecting and maintaining many millions of universes. Her neck is adorned by the Māṅgalya tied by Lord Kāmeśa. Her braids of hair are decorated with the Pārijāta flowers. She wears non-mundane ornaments and causes the welfare of the world. She sits on the lap of lord Kāmeśvara and grants all desires of the people. Her lotus- feet are revered by all gods. All the Vedas extol her greatness and her prowess is glorious. She is eulogised by innumerable names like Kāmeśvari. She is the Mūlaprakṛti (original nature) and the supreme light, such great Goddess shines in the Śrīcakra.

Here ends the list of the names of the residing deities from the first fort to the Bindupīṭha: 1095-1236

Now are cited the other Śakti deities: Yoganidrā, Manonmaṇi, Mantriṇī, Śyāmalā, Rājamātaṅgikā, Bālā, Bhuvaneśvarī, Saubhāgyābhuvaneśvarī, Māyābhuvaneśvarī, Sūryātmābhuvaneśvarī, Bhadrakālī with eighteen arms, Kālī with eight arms, Durgā with sixteen arms, Vindhyavāsinī Durgā, Rudrāṁśadurgā, Jayadurgā, Vanadurgā, Ripumārīṇīkā Durgā, Agnidurgā, Śailaputrī, Brahmacāriṇī, Caṇḍakhaṇḍā, Skandamātā, Kūṣmāṇḍa, Kātyāyanī, Rātridurgā, Gaurī, and Siddhidāyinī. These are the nine Durgās eulogised in the Śaivāgamas. Caṇḍā, Śacī, Śaivacaṇḍī, Krūrānucaṇḍikā, Navamī, Nāmikā, Ugracaṇḍā, Rudrā and Durgā are the nine Durgās according to other source books. Among them, eight have sixteen arms each and have the same form. Therefore, in this book only one picture is shown for eight Durgās. The Rudrā Durgā, who has eighteen arms, is shown separately. So, there are two pictures for nine Durgās. The other deities are - Śrīvidyā, Śuddhavidyā, Bagalā, Indrākṣikā, Daṇḍanātha,

Vārāhī, Śuddhavārāhikā, Svapnavārāhikā, Vāgīśvarī, Saubhāgyavāgīśvarī, Dhenuvāgīśvarī, Tripurabhairavī, Saṁvittripurā, Nityā, Mohinī, Bālātripurasundarī,
65 b Pratyaṅgirā, Vaśyamukhī, Sūlinī, Mṛtasañjīvinī, Svasthāveśinī, Śatruvidhvaṁsinī, Vajraprastāriṇī, Dhumāvatī, Tvaritā, Trikaṇṭakī, Aparājitā, Sarvavarṇeśvarī, Kāmakaleśvarī, Tiraskariṇī, Āsurī, Aśvārūḍhā, Ugratārakā, Caturbhujā, Annapūrṇā, Dvibhujā Annapūrṇā, Śākambharī, Dvādaśārdhadevī, Banaśaṅkarī, Lopāmudrā, Tulajā Bhavānī, Tulasī, Samaṣṭīgāyatrī, Sāvitrī, Sarasvatī, Gayatrī, Sākinī, Kākinī, Lākiṇī, Rākiṇī, Ḍhākinī, Hākinī, Yākinī, Catuḥṣaṣṭīkalādevī, Caṇḍaparameśvarī, Brāhmī, Māheśvarī, Kāumarī, Vaiṣṇavī, Vārāhī, Indrāṇī, and Caṇḍikā. Divyayogī, Mahāyogī, Siddhayogī, Maheśvarī, Piśacinī, Ḍākinī, Kālarātri and Niśācarī are the eight deities of the first group. Kaṅkālī, Raudrī, Vetālī, Huṅkārī, Bhuvaneśvarī, Ūrdhvakeśī, Virūpākṣī, Śuṣkāṅgī, and Narabhojinī are the eight deities of the second group. Phaṭkārī, Vīrabhadrī, Dhūmrākṣī, Kalahapriyā, Raktākṣī, Rākṣasī, Ghorā, Viśvarūpā are the deities of the third group. Bhayaṅkarī, Kāmākṣī, Ugracāmuṇḍā, Bhīṣaṇā, Tripurāntakā, Vīrakaumārikā, Caṇḍī, Vārāhī, belong to the fourth group. Muṇḍadhāriṇī, Bhairavī, Hastinī, Krodhadurmukhī, Pretavāhinī, Khaṭvāṅgadīrghalamboṣṭhī, Mālatī, Mantrayoginī belong to the fifth group. Asthinī, Cakrīṇī, Grahā, Kaṅkālī, Bhuvaneśvarī, Kaṇṭakī, Tāṭakī, and Śubhrā form the sixth group. Kriyādūtī, Karālinī, Śaṅkhinī, Padminī, Kṣīrā, Asaṅghā, Prahāriṇī and Lakṣmī belong to the seventh group. Kāmukī, Lolakākadṛṣṭi, Adhomukhī, Dhūrjaṭi, Mālinī, Ghorā, Kapālī and Viṣabhojinī belong to the eighth group. On the whole, these are the sixty four (8x8) Yoginīs known in the *śāstras*. The learned should know that here there are eight groups consisting of eight Yoginīs each. Since the form of eight belonging to a group is the same, one picture for each group is written; so the learned should understand ten Lakṣmīs that are described are: Lakṣmī with two arms, Gajalakṣmī, Śrīdevī, Mahālakṣmī, Vīralakṣmī, Dvibhujāvīralakṣmī, Siddhalakṣmī, Aṣṭabhujāvīralakṣmī, Padmalakṣmī and Prasannalakṣmī. The nine auxiliary powers of Hari are Srī, Bhū, Sarasvatī, Prīti, Śānti, Kīrti, Kṛti, Tuṣṭi and Puṣṭi. Since all the nine have the same form, only one picture is shown. The goddesses of the letters of the alphabet-from *a* to *kṣa* are Ajamukhī, Atharvanī, Ilā, Īśvarī, Ugrā, Ūrjasvalā, Ṛtudhāmā, Reṇukā, Ḷtambharā,
66 a Ḹṅjikā, Revatī, Śuṣkarevatī, Ojasvinī, Aghorā, Añjanā, Ajā, Bhūtavinyāsinī, Khadyotinī, Dhūmrā, Agharūpiṇī, Anantaśaktideveśī (who has six faces), Suṣamā, Nirjharārundhatī,

Bhogadā, Nirjharanadī, Prabodhinī, Dhāriṇī, Kriyāsarasvatī, Tatkāriṇī, Śrīghanā, Anantaśaktideveśī (who has the vehicle of the peacock), Sarasvatī, Nilakaṇṭhasarasvatī, Bhogadāyini, Śyāmalā, Anantaśaktideveśī (who has an elephant as her vehicle), Icchāśakti, Jayaśyāmalā, Cicchyāmalā, Anuśyāmalā, Vidyāśyāmalā, Dīpinī, Rocikā, Mocinī, Pārāyaṇī, Maṅgalagaurī, Anukriyā, Siddhakriyā, Āpyāyanī, Bandhamocinī and Māyāmalinī respectively. (The deities next described are) Nārāyaṇa, who presides over Praṇava, Raktacāmuṇḍā, Kālarātri, Śītalā, Jyeṣṭhālakṣmī, Mohinī, Jaganmohinī, Pulindinī, Reṇukā, Durgā, Mahiṣamardinī, Cāmuṇḍikā who is counted among the 'Seven Mothers', Aṣṭākṣarī Durgā, Cintāmaṇi Durgā, Citriṇī, Yakalādevī, Cintāmaṇi Sarasvatī, Young Sarasvatī, and Durgā who resides in the disc of the sun. Finally, Maṇikarṇikā is depicted. Then there is the parrot containing the Five- lettered *mantra* and sitting on the hand of Devī. In Śaktinidhi, 243 pictures of goddesses have been shown, since they are different from one another. Since 198 goddesses (or deities) have similar forms with those already picturised, their pictures are not written separately. So, the total number of the deities dealt with in the Śaktinidhi are 441.

In the Śaktinidhi 198 deities are not depicted with pictures because they are similar to the 44 pictures which are written . The details are given below:

Among the 20 Siddhis Viz., Aṇimā etc., 19 are omitted. Among the 8 Mātṛkādevīs, 7 are omitted. Among the 10 Mudrādevīs, 9 are omitted. Among the 16 Guptayoginīs, 15 are omitted. Among the 8 Guptatarayoginīs, 7 are omitted. Among the 14 Sampradāyayoginīs, 13 are omitted. Among the 10 Kulottīrṇās, 9 are omitted. Among the 10 Nigarbhayoginīs, 9 are omitted. Among the 3 Atirahasyayoginīs, 2 are omitted. Among the 4 Yuganāthās, 3 are omitted. Nityaklinnās are fifteen, with their alternative forms, there are 30 in all. Among them 14 are omitted. Among the six Aṅgadevīs, 5 are omitted. Among the 9 Cakreśvarīs, 8 are omitted. Among the nine Durgās described in Yāmala, 8 are omitted. Among the 64 Yoginīs, 56 are omitted. Among the nine Viṣṇuparivāraśaktis, 8 are omitted. Thus, omitting 198 pictures, the remaining 243 pictures have been written.

66 b **Mahākālī as given in the Tantropākhyāna:**

I adore goddess Kālikā who carries in her hands a head just then cut off, a sword, and gestures of granting fearlessness and boons. Her face is fierce. She is beautiful with the garland of heads. Her hair is dishevelled. A stream of blood flows from the corners of her mouth. She resides in a cemetery. On her ears, there is an ornament of dead bodies. She is blue in colour and her girdle is made of the hands of corpses. **1286**

In another form of meditation:

I am now going to describe the method of Kālī's meditation. By remembering her, one becomes Śiva. Her face is terrible and fierce. Her hair is not tied. She has four arms. The Dakṣiṇakālikā is divine. She wears a garland of human heads. In her upper and lower left hands, she has a head just then cut off and a sword. In the lower and upper right hands, she has the gestures of granting fearlessness and boons. Her complexion is like the shining of clouds. She is blue in colour and naked. She is smeared with the blood that oozes from the skulls which she wears around her neck. She creates terror with the two corpses which she wears as her ear- ornaments. Her fangs are horrendous. Her breasts are plump and stout. She wears a girdle made of human hands. She has a smiling face which shines with the streams of blood that ensue from the two corners of her mouth. Her voice is terrifying. She is Mahāraudrī and lives in cemeteries. This is divine Kālikā whose braids of hair are long and loose. She sits on the chest of Mahādeva who appears in the form of a corpse. She is surrounded in all the four directions by she-jackals which cry horribly. She is similar to the fire of the Final Destruction of the world. She is anxious to perform inverted coitus. Her face is calm, but creates horror. She is accompanied by a group of Yoginīs. One should meditate on Kālikā in this manner. **1287-1295**

The picture of this deity is not written.

Here ends Śaktinidhi the first volume of the Śrītattvanidhi by Śrī Kṛṣṇarāja Wodeyar III.

आकरग्रन्थाः

1. अखण्डकावेरीमाहात्म्यम्
2. अथर्वणरहस्यम्
3. अहिर्बुध्न्यसंहिता
4. आम्नायः
5. आश्वलायनकल्पः
6. आसुरीकल्पः
7. कारणागमः
8. काशीखण्डः
9. कुहूकल्पः
10. चण्डीकल्पः
11. चन्द्रज्ञानविद्याग्रन्थः
12. चिदम्बररहस्यम्
13. तन्त्रोपाख्यानम्
14. त्रिपुरसुन्दरीकल्पः
15. दुर्गाकल्पः
16. देवशिल्पशास्त्रम्
17. देवीपुराणम्
18. नारदसंहिता
19. नृसिंहप्रासादः
20. पद्मपुराणम्
21. पराशरसंहिता
22. पाञ्चरात्रम्
    (पाद्मसंहिता क्रियापादः)
23. प्रपञ्चसारः
24. ब्रह्माण्डपुराणम्
25. मन्त्रदेवताप्रकाशिका
26. मन्त्रसारः
27. मत्स्यपुराणम्
28. मयूखः
29. महालक्ष्मीरत्नकोशः
30. मार्कण्डेयपुराणम्
31. योगशास्त्रम्
32. रुद्रयामलम्
33. ललितार्चनमञ्जरी
34. ललितोपाख्यानम्
35. वाराहीकल्पः
36. शरभतन्त्रम्
37. शाबरतन्त्रम्
38. शारदातिलकम्
39. शिवतत्त्वरत्नाकरः
40. शेषसंहिता
41. शैवागमः
42. श्यामलाकल्पः
43. श्रीविद्याविलासः
44. षोडशीकल्पः
45. षोढाकल्पः
46. सङ्ख्यारत्नकोशव्याख्या
    प्रभावली
47. सिद्धशाबरतन्त्रम्
48. सीतलाकल्पः
49. सुदर्शनसंहिता
50. सुप्रभेदागमः
51. सोमनाथवल्लीमन्त्रशास्त्रम्
52. सौन्दर्यलहरी
53. स्कन्दपुराणम्
54. स्कन्दयामलम्
55. स्थलपुराणम्
56. हेमाद्रिः (चतुर्वर्गचिन्तामणिः)

❊ ❊ ❊

टिप्पणी

अण्डजः

अण्डे जायते इति अण्डजः ।
अण्डजाः पक्षिणः सर्पाः नक्रा मत्स्याश्च कच्छपाः ।
यानि चैवंप्रकाराणि स्थलजान्यौदकानि च ।।
(मनुस्मृतिः १-४४)

अप्सरसः

घृताची मेनका रम्भा उर्वशी तिलोत्तमा सुकेशी मञ्जुघोषाद्याः स्वर्गवेश्याः ।

अष्टमूर्तयः

शर्वः भवः रुद्रः उग्रः भीमः पशुपतिः महादेवः ईशानः एताः शिवस्य अष्टौ मूर्तयः । एताः क्रमेण पृथिवी-जल-तेजो-वायु-आकाश-यजमान-चन्द्र-सूर्याणां सम्बन्धिन्यः ।

अष्टाविंशतिः शैवागमाः

१. कामजः (कामिकः) २. योगजः ३.चिन्त्यः ४. कौकुटः ५. अंशुमत् ६. दीप्तः ७. कारणम् ८. अजितः ९. सूक्ष्मः १०. सहसः ११.विजयः १२. निःश्वासः १३. मद्गीतः १४. पारमेश्वरः १५. मुखबिम्बः १६. सिद्धः १७. सन्तानः १८. नारसिंहः १९. चन्द्रांशुः २०. वीरभद्रः २१. आग्नेयः २२. स्वायम्भुवः २३. वीसरः २४. रौरवः २५. विमलः २६. किरणः २७. ललितः २८. सौरभेयः ।। (गणकारिकायाम्)

एकादशरुद्राः

१.मृगव्याधः २. सर्पः ३. निरृतिः ४.अजैकपाद् ५.बहिर्बुध्न्यः ६. पिनाकी ५. दहनः ८. ईश्वरः ९. कपाली १०. स्थाणुः ११. भगः इति एकादश रुद्राः (महाभारतस्य आदिपर्वणि) ।
१. अजैकपाद् २. अहिर्बुध्न्यः ३. पिनाकी ४. ऋतः ५. पितृरूपः ६. त्र्यम्बकः ७.महेश्वरः ८. वृषाकपिः ९. शम्भुः १०. हवनः ११. ईश्वरः इति एकादशरुद्राः (भागवते) ।

कङ्केलिः अशोकवृक्षः ।

कल्पवृक्षः सकलेष्टार्थप्रदः देवतरुः ।

कला

१. अष्टादशनिमेषा मिलित्वा एका काष्ठा भवति । त्रिंशत्काष्ठा मिलित्वा एका कला भवति । २. चन्द्रसूर्याग्नीनां प्रकाशः ।

काष्ठा

अक्षिस्पन्दकालः निमेषः । अष्टादश निमेषा मिलित्वा एका काष्ठा भवति ।

किष्कुः

हस्तप्रमाणम् । द्वादशाङ्गुलपरिमाणः ।

चतुर्दशमनवः

१. स्वायम्भुवः २. स्वारोचिषः ३. उत्तमः ४. तामसः ५. रैवतः ६. चाक्षुषः ७. वैवस्वतः ८. सावर्णिः ९. दक्षसावर्णिः १०. ब्रह्मसावर्णिः ११. धर्मसावर्णिः १२. रुद्रसावर्णिः १३. देवसावर्णिः १४. इन्द्रसावर्णिः ।

चतुर्दशविद्याः

ऋग्यजुस्सामाथर्वणाख्याः चत्वारो वेदाः (४) शिक्षाव्याकरणछन्दो-निरुक्तज्यौतिषकल्पाख्यानि षडङ्गानि (६) मीमांसा (१) न्यायः (१) पुराणं (१) धर्मशास्त्रम् (१) इति आहत्य चतुर्दश ।

चतुष्षष्टिकलाः

१. गीतम् २. वाद्यम् ३. नृत्यम् ४. आलेख्यम् ५. विशेषकच्छेद्यम् ६. तण्डुलकुसुमबलिविकाराः ७. पुष्पास्तरणम् ८. दशनवसनाङ्गरागाः ९. मणिभूमिकाकर्म १०. शयनरचनम् ११. उदकवाद्यम् १२. उदकाघातः १३. चित्राः योगाः १४ माल्यग्रथनविकल्पः १५. शेखरकापीडयोजनम् १६. नेपथ्यप्रयोगः १७. कर्णपत्रभङ्गः १८. गन्धयुक्तिः १९. भूषणयोजनम् २०. ऐन्द्रजालाः कौचुमाराः योगाः २१. हस्तलाघवम् २२. विचित्रशाकयूषभक्ष्यविकारक्रिया २३. पानकरसरागासवयोजनम् २४. सूचीवानकर्माणि २५. सूत्रक्रीडा २६. वीणाडमरुकवाद्यानि २७. प्रहेलिका २८. प्रतिमाला २९. दुर्वाचकयोगाः ३०. पुस्तकवाचनम् ३१. नाटकाख्यायिकादर्शनम् ३२. काव्यसमस्यापूरणम् ३३. पट्टिकावेत्रवानविकल्पाः ३४. तक्षकर्माणि ३५. तक्षणम् ३६. वास्तुविद्या ३७. रूप्यरत्नपरीक्षा ३८. धातुवादः ३९. मणिरागाकरज्ञानम् ४०. वृक्षायुर्वेदयोगाः ४१. मेषकुक्कुटलावकयुद्धविधिः ४२. शुकशारिकाप्रलापनम् ४३. उत्सादनसंवाहनकेशमर्दनकौशलम् ४४. अक्षरमुष्टिकाकथनम् ४५. म्लेच्छितविकल्पाः ४६. देशभाषाविज्ञानम् ४७. पुष्पशकटिका ४८. निमित्तज्ञानम् ४९. यन्त्रमातृका ५०. धारणमातृका ५१. सम्पाठ्यम् ५२. मानसी ५३. काव्यक्रिया ५४. अभिधानकोशः ५५. छन्दोज्ञानम् ५६. क्रियाकल्पः ५७. छलितकयोगाः ५८. वस्त्रगोपनानि ५९. द्यूतविशेषाः ६०. आकर्षक्रीडा ६१. बालक्रीडनकानि ६२. वैनयिकीनां ज्ञानम् ६३. वैजयिकीनां ज्ञानम् ६४. व्यायामिकीनां विद्यानां ज्ञानम्

चत्वारः सनकादयो योगिनः

१. सनकः २. सनत्कुमारः ३. सनन्दनः ४. सनातनः

चषकः मद्यपानपात्रम्

चिन्तामणिः चिन्तितार्थप्रदः मणिः

दशदिक्पालकाः

१. पूर्वायाः इन्द्रः २. आग्नेय्याः अग्निः ३. दक्षिणायाः यमः

४. नैर्ऋत्याः निर्ऋतिः ५. प्रश्चिमायाः वरुणः ६. वायव्याः वायुः ७. उत्तरस्याः कुबेरः ८. ऐशान्याः ईशः ९. ऊर्ध्वायाः ब्रह्मा १०. अधस्तन्याः अनन्तः

दशब्रह्मर्षयः (ब्रह्मणः मानसपुत्राः ।)

१. मरीचिः २. अत्रिः ३. अङ्गिराः ४. पुलस्त्यः ५. पुलहः ६. क्रतुः ७. भृगुः ८. वसिष्ठः ९. दक्षः १०. नारदः

दशाग्निकलाः

१. धूम्रार्चिः २. ऊष्मा ३. ज्वलिनी ४. ज्वालिनी ५. विस्फुलिङ्गिनी ६. सुश्रीः ७. सुरूपा ८. कपिला ९. हव्यम् १०.कव्यम्

दशावताराः

१. मत्स्यः २. कूर्मः ३. वराहः ४. नृसिंहः ५. वामनः ६. परशुरामः ७. रामः ८. कृष्णः ९. बुद्धः १०.कल्की

द्वादशरविकलाः

१. तपिनी २. तापिनी ३. धूम्रा ४. मरीचिः ५. ज्वलिनी ६. रुचिः ७. सुषुम्ना ८. भोगदा ९. विश्वा १०. बोधिनी ११. धारिणी १२. क्षमा

द्वादशसूर्याः

१. धाता २. मित्रः ३. अर्यमा ४. रुद्रः ५. वरुणः ६. सूर्यः ७. भगः ८. विवस्वान् ९. पूषा १०. सविता ११. त्वष्टा १२. विष्णुः

द्वादशराशयः

१. मेषः २. वृषभः ३. मिथुनः ४. कर्कटकः ५. सिंहः ६. कन्या ७. तुला ८. वृश्चिकः ९. धनुः १०. मकरः ११. कुम्भः १२. मीनः

नल्वम्
एकहस्तप्रमाणं=किष्कुः । किष्कुचतुष्टयं=नल्वम् ।

नवग्रहाः

१. सूर्यः २. चन्द्रः ३. अङ्गारकः ४.बुधः ५. गुरुः ६. शुक्रः ७. शनिः ८. राहुः ९. केतुः ।

नवनिधयः
१. महापद्मः २. पद्मः ३. शङ्खः ४. मकरः ५. कच्छपः ६. मुकुन्दः ७. कुन्दः ८. नीलः ९. खर्वः

नवरत्नानि
१. माणिक्यम् २. मौक्तिकम् ३. विद्रुमः ४. मरकतम् ५. पुष्यरागः ६. वज्रः ७. नीलम् ८. गोमेदकम् ९. वैडूर्यम्

पञ्चबाणाः (मन्मथस्य)

१. अरविन्दम् २. अशोकम् ३. चूतम् ४. नवमल्लिका ५. नीलोत्पलम्

पञ्चबाणाः (२)

१. उन्मादनः २. शोषणः ३. तापनः ४. स्तम्भनः ५. सम्मोहनः

पञ्चमूर्तयः (शिवस्य)

१. सद्योजातः २. वामदेवः ३. अघोरः ४. तत्पुरुषः ५. ईशानः

पञ्चलोहम्

१. सुवर्णं २. रजतं ३. ताम्रं ४. सीसं ५. रङ्गम् इति पञ्चभिर्लोहैः निर्मितं मिश्रलोहम् ।

पञ्चविंशतिः लीलाः

१. चन्द्रशेखरलीला २. उमामहेश्वरलीला ३. वृषारूढलीला ४. नृत्यरूपलीला ५. विवाहलीला ६. भिक्षाटनलीला ७. कामारिलीला ८. कालारिलीला ९. त्रिपुरारिलीला

१०. जलन्धरवधलीला ११. गजारिलीला १२. वीरभद्रलीला १३. हर्यर्धलीला १४. अर्धनारीश्वरलीला १५. किरातलीला १६. कङ्काललीला १७. चण्डेशानुग्रहलीला १८. विषापहरणलीला

१९. चक्रदानलीला २०. विघ्नप्रसादलीला २१. सोमास्कन्दलीला २२. एकपादलीला २३. सुखावहलीला २४. दक्षिणामूर्तिलीला २५. लिङ्गोद्भवलीला

मुहूर्तः

अष्टादशनिमेषाः मिलित्वा एका काष्ठा । त्रिंशत् काष्ठा मिलित्वा एका कला । त्रिंशत् कलाः मिलित्वा एकः क्षणः । द्वादश क्षणाः मिलित्वा एको मुहूर्तः । (अमरकोशः)

मुहूर्तः (२)

लघ्वक्षरोच्चारणमात्रः कालः अक्षिनिमेषः । पञ्चदशाक्षिनिमेषाः काष्ठा । त्रिंशत्काष्ठाः कला । विंशतिकलो मुहूर्तः कलादशभागश्च । त्रिंशन्मुहूर्तमहोरात्रम् । (सुश्रुत–सूत्रस्थानम्–अ.६)

यक्षाः

देवयोनिविशेषाः । कुबेरस्य अनुचराः । तस्य कोषागारोद्यान–रक्षकाः ।

योजनम् अष्टमैल्परिमितं नवमैल्परिमितं वा दूरम् ।

षोडशकलाः (चन्द्रस्य)

१. अमृता २. मानदा ३. पूषा ४. तुष्टिः ५. पुष्टिः ६. रतिः ७. धृतिः ८. शशिनी ९. चन्द्रिका १०. कान्तिः ११. ज्योत्स्ना १२. श्रीः १३. प्रीतिः १४ अङ्गना १५. पूर्णा १६. पूर्णामृता

सप्तमरुतः

१. आवहः २. प्रवहः ३. विवहः ४. परावहः ५. संवहः ६. उद्वहः ७. परिवहः

श्लोकानुक्रमणिका

श्लोकाः	पृष्ठम्
अ	
अ इत्याख्या	106
अकारादि	155
अक्षमालां कपालञ्च	101
अक्षमालां त्रिशूलञ्च	76
अक्षमालां पुस्तकञ्च	81
अक्षमालाङ्कुश	88
अक्षसक्परशुं	5
अक्षसजं हरिण	87
अग्निभागे चाग्नि	21
अङ्कस्थितं	13
अङ्गदेव्यन्त	56
अचला श्रीर्भवित्तस्य	70
अजामुखी रक्तवर्णा	102
अञ्जनाभाञ्जनादेवी	105
अणिमा महिमा चैव	41
अणिमा महिमा चैव	146
अण्डजप्रवरारूढा	79
अतितीव्रस्वभावश्च	46
अतःपरं प्रवक्ष्यन्ते	152
अत्यन्तं सन्निकृष्टाः	56
अत्यन्तकोमला	134
अत्यापद्धरमेवेदं	41
अत्युच्चवेदिका	40
अत्र वज्रमयी भूमि	18
अत्र श्रीसोमनाथा	32
अत्रैवोदाहरन्ती	126
अथ चन्द्राख्य	32
अथ चिन्तामणिगृहं	39
अथ द्वितीयकं	97
अथ नाथान्तर	51
अथ नित्यान्तरा	56
अथ बुद्धिमय	29
अथ माणिक्यसाला	26
अथ मुक्ताख्य	23
अथ मुद्रान्तर	44
अथ मृत्युञ्जयेश	37
अथ वज्राख्य	19
अथ विद्रुमसाला	25
अथ शृङ्गारसाला	33
अथ षोडशपत्राब्जे	10
अथाभिषेकमातेनुः	67
अथाहङ्कारसाल	30
अथो मरकताकार	25
अथोवाच विधाता	67
अनङ्गकुसुमानङ्ग	45
अनङ्गमदना चैव	148
अनङ्गरेखा	45
अनङ्गवीर	58
अनङ्गशक्त्यन्तर	45
अनन्तशक्तिदेवेशी	110
अनन्तशक्तिदेवेशी	155
अनन्तशक्तिदेवेशी	155
अनन्तशक्तिनामाढ्या	107
अनयोरन्तरक्षीणी	11
अनर्घरत्नघटित	7
अनिन्धनो महाज्वाल	36
अनुक्रिया तथा	155
अनुरूपाङ्गना	65
अन्तरत्रयमादौ	41
अन्तराले चतुर्दिक्षु	144
अन्तरे या स्थली	16
अन्तर्बहिस्तमः	27
अन्याश्च फलके	146
अन्याश्च शक्तयस्तारा	32
अन्योऽन्यालोक	66
अपारयन्तस्तां	70
अप्राकृतविभूषाढ्या	152
अभयं भिण्डिवाल	88
अभयं वरदं चैव	157
अमलकमलमध्ये	116
अमृता मानदा	35
अम्बामला निरक्तिश्च	13
अम्बिकाख्यं तथा	132
अयि गिरिनन्दिनि	71
अयि जगदम्ब	71
अयि निजहुङ्कृति	71
अयि नुततेजसला	71
अयि रणदुर्मद	72
अयि शरणागत	72
अयि शखिखण्डित	71
अरिशङ्खकृपाण	78
अरुणकिरणजालै	117
अरुणेन दुकूलेन	58
अर्कं धत्ते चक्र	104
अर्कैर्धत्ते करैश्चक्रं	105
अर्घ्यपात्रमहा	34
अर्चयत्यनिशं	15
अर्धेन्दुतुलिते	59
अर्धेन्दुमौलि	84
अर्धोरुकग्रन्थि	58
अवतारैः परीवारैः	143
अवरुह्य विमानाग्र्यात्	69
अवामावामभागेन	120
अश्वत्थनामकं	135
अश्वारूढा कराग्रे	88
अष्टबाहुः प्रकर्तव्य	33
अष्टबाहुर्मदोन्मत्तः	144
अष्टबाहुर्महा	77
अष्टमी च महालक्ष्मी	146
अष्टादशभुजा कार्या	76
अष्टादशभुजा भद्र	152
अष्टादशभुजैर्युक्तां	88
अष्टादशेऽस्ति	143
अस्त्रमन्त्रकृत	117

अस्त्रस्थानस्यो	50
असिसंज्ञा खङ्ग	138
अस्थिनी चक्रिणी	98
अस्थिनी चक्रिणी	154
अस्यामेवास्त्रशालायां	150
अहङ्कारश्च बुद्धिश्च	57
अहङ्काराकृर्ष	44
अहमेव विनिर्जित्य	63
आ	
आकाराख्याथर्वणी	102
आजगाम ततो विष्णु	64
आज्ञां विना	28
आज्ञाधरो यमभटैः	21
आदावयोमये साले	142
आदिनाथश्च मत्स्ये	138
आदिशेषो	143
आदौ च मातृका	140
आद्यष्टकं सुवर्णाभं	97
आद्ये प्रकरणे	141
आधारपीठरूपः सन्	145
आधाररूपं श्रीमन्तं	34
आधारे तरुणार्क	81
आधारे लिङ्गनाभौ	95
आनन्दवापिका	144
आप्यायनी	112
आरकूटमये साले	142
आरकूटस्यान्तराले	14
आरोहस्य क्रमेणैव	57
आवाहितालसादेवी	139
आसामष्टावष्टकानि	154
आह्लादं जगदम्बाया	145
इ	
इकाराख्या त्विलादेवी	102
इक्षुकोदण्डपुष्पेषु	151
इक्षुचापं पुष्पशरं	45
इच्छाशक्तिः	155
इति चिन्तयमानस्य	65
इति निश्चित्य	65
इति विज्ञापिता	67
इति स्तुत्वा महादेवीं	63
इत्थं तिसृभिरित्याभि	31
इत्युक्त्वा तोषयामास	126
इन्दीवरवतीं	118
इन्द्रगोपविमानं	60
इन्द्रनीलाख्यसालस्या	21
इन्द्राक्षीं द्विभुजां	81
इन्द्राक्षीं सह	81
इमे देवाश्च ऋषयो	66
इयमुद्वत्सला देवी	69
इला कर्णावती वामलोचना	140
इषुशुक्लप्रतिपद	14
ई	
ईश्वरस्य कलाः	145
ईश्वरस्य कलाः प्रीताः	36
ईश्वरात्मा स विज्ञेयो	57
ईश्वरी स्वर्णवर्णाभा	103
ईषदालोकमात्रेण	29
उ	
उग्रा चोर्जस्वला	155
उग्रादेवी	103
उड्डीशश्चैव	138
उत्तुङ्गवृषभा	23
उद्भिज्ञालं	9
उद्यत्सूर्यारुण	52
उद्यद्भानुसमप्रभां	54
उद्यद्भानुसहस्र	83
उद्यद्भास्वत्तमाभां	75
उपर्यधः स्तम्भ	57
उपर्याच्छादनं	26
उपाङ्गललिता	137
उपारूढाश्चार्घ्य	145
उभयोस्सालयोः	28
उभाभ्यां निजहस्ता	11
उभौ तौ नित्यहोतारौ	37
उमामहेश्वरो	143
ऊ	
ऊकारोर्जस्वला	103
ऊर्ध्वादिक्रमयोगेन	5
ऋ	
ऋग्वेदरूपिणीं	90
ऋतधामा ऋकाराख्या	103
ऋतुः सपरिवारोऽस्ति	142
ॠ	
ॠकाराख्या	103
ऌ	
ऌतं भराल्पकाराख्या	104
ॡ	
ॡकारा ॡञ्जिका	104
ए	
एकपङ्क्ति सहस्रे	26
एकयोजनविस्तारं	35
एकवक्त्रां त्रिणयनां	74
एकवक्त्रां त्रिणेत्रां	122
एकवक्त्रारुणादाख्य	109
एकवेणी जपाकर्ण	113
एकाराख्य रेवती	104
एकैकस्य तु	15
एकैका प्रतिमेत्येवं	154
एतच्चक्रे पालिका	44
एतच्छिवात्मकं चक्रं	129
एतदाख्यानमानुषं	70
एतदावरणस्येव	146
एतस्मिन्नेव काले तु	64
एतस्या उदकं पीत्वा	19
एता दशकलाः प्रोक्ताः	35
एतादृशी महादेवी	152
एता देव्यश्चतुर्बाहा	42
एता देव्यश्शत्रुसैन्ये	139
एताभिर्भावसंख्याभिः	142
एताभिश्शक्तिभिर्युक्त	12
एताभिश्शक्तिभिस्साकं	13
एताभिश्शक्तिभिस्सार्धं	14
एताभिश्शक्तिभिस्सार्धं	13
एता महाकालदेव्यो	10
एताश्चतुर्भुजा ज्ञेया	47
एताष्षोडश पत्राङ्ग	10
एताष्षोडश सम्प्रोक्ता	36

एताः षोडशशीतांशु 44
एताः स्फटिकसङ्काशाः 47
एतासां समधिष्ठात्री 41
एते प्रस्तारसंसिद्धाः 125
एतेषामपि सारूप्यादेका 150
एतेषामायुधानान्तु 49
एतैः परिवृतः श्रीमान् 27
एवं तु सम्प्रदायानां 46
एवं विज्ञापिता देवी 70
एवमष्टोत्तरशतविधं 136
एवमाद्या महानद्यो 21
एवमादीनि शस्त्राणि 49
एवमेवार्घ्यपात्राणि 36

ऐ

ऐकाराख्या शुष्कपूर्वा 104
ऐन्द्री सहस्रदृक् 96

ओ

ओकारौजस्विनी देवी 105
ओजस्विनी त्वघोरा 155

औ

औकाराख्या ह्यघोरेयं 105

क

कङ्कालीरौद्रवेताली 97
कङ्केलितरुषण्डेषु 31
कटितटीपीतदुकूल 72
कण्ठावसक्तमुण्डाली 157
कदम्बवनवाट्यास्तु 15
कपालमुत्पलञ्चैव 42
कपालमोचनाभिख्यं 135
कपालशूलडमरु 85
कपोतानन्तमत्स्या 127
कमलदलामलकोमल 72
कमलाचलसुक्षेत्रं 133
कम्बुकण्ठीं सुनासाढ्यां 7
करलसदरविन्दचारु 92
करालरूपकालाब्ज 79
कर्पूरवीटिकागन्ध 6
कला काष्ठा निमेष 10
कलाऽपि भस्मदिग्धाङ्गः 65
कलामुहूर्तकाष्ठाह 61
कल्पान्ताग्निसमप्रभा 55
कल्पान्तानलकायकान्ति 91
कल्याणं कारयामास 67
कल्हारपङ्कज 52
कलिः कल्या च 10
कवर्गसहिता 48
काण्डास्तु योजनायामा 34
कात्यायनी रात्रिदुर्गा 152
कामभोगैकरसिकाः 18
कामराजक्रिया कामकोटि 7
कामाकर्षणिका चैव 147
कामाक्षी चोग्रचामुण्डी 98
कामाक्षी चोग्रचामुण्डी 154
कामेशबद्धमाङ्गल्य 152
कामेशी चैव वज्रेशी 50
कामेशी चैव वज्रेशी 150
कामेशी भगमाला 150
कामेशी भगमाला 151
कामेश्वरी कोपहेतो 119
कामेश्वर्यादिनामान्त 152
कामेश्वर्यास्तु चत्वारि 49
कार्तस्वरमयाम्भोज 24
कालं स्फारं कटाक्षैः 78
कालचक्रं महत्तत्र 9
कालक्रीता क्रयक्रीता 66
कालक्रीता तु वेश्या 66
कालञ्जराभिधं 133
कांस्यसाले द्वितीये 142
कालायसस्य कांस्यस्य 9
कालायसाख्यसाल 9
काश्मीराख्यं तथा क्षेत्रं 135
किरीटमग्निः प्रायच्छ 67
किरीटहारकेयूरकुण्डल 92
किष्किन्धाद्यभिधं 135
क्रियासरस्वती 108
कीदृक् चिन्तामणिगृहं 40
कीर्तिः रक्ता भवेच्छान्ति 101
क्रीडा ते लोकरचना 61
क्लीबादेवी तु शूराणां 139
कुङ्कुमोदरसङ्काशां 6
कुन्तं खेटञ्च परिघं 98
कुमाररूपिणी नित्यं 118
कुरङ्गलोचना विष्णु 139
कुलनाथाम्नायनाथा 7
कृशमध्या विशालाक्षी 5
कृष्णपक्षायना चैव 10
कृष्णवर्णाघरूपी 106
कृष्णवर्णा तु वाराही 96
केदाराख्यं तथा क्षेत्रं 132
केम्पनञ्चाम्बिकागर्भ 127
केयूरैर्मेखलाद्यैश्च 83
केशबन्धनगौरी च 137
केसराश्च सरोजानां 34
कोटिकन्दर्पलावण्य 6
कोटिशस्तत्र ताराया 28
को वाऽनुरूपस्ते देवि 66
क्रोशोन्नतो वह्निरूपो 34
क्षं माया मालिनीदेवी 113
क्षेत्रं च कमलाभिख्यं 133
क्षेत्रं च मन्दराभिख्यं 132
क्षेत्रं च हस्तिनापुरं 132
क्षेत्रं तु कार्तिकेयाख्यं 135
क्षेत्रं तु वेदवदना 135
क्षेत्रं तु हरिखण्डाख्यं 134
क्षेत्रमुत्तरकुर्वाख्यं 135
क्षेत्रात् कोल्लापुराधन्य 100

ख

खड्गं खेटञ्च पटसं 97
खड्गं चक्रगदेषुचाप 5
खड्गं च बिभ्रतीं शोणां 116
खड्गं पाशञ्च 105
खड्गं वज्रं त्रिशूलञ्च 95
खड्गसिद्धिः पादुका 41
खड्गसिद्धिः पादुका 146
खञ्जरीटस्थिता पीता 106
खेटं कुन्तं च परिघं 98

ग

गङ्गाधरस्त्रिनेत्रश्च 27

गडुकानां चतुष्टय 58
गतिविजितमराला 92
गाढान्धकारनिबिड 59
गायन्ति ललितादेव्याः 17
गाख्या धूम्रा 106
गुरूनेतान् प्रसेवन्ते 150
गृहराजस्यान्तराले 40
गृहाश्च दीपिका 38
गृहाश्च विविधाकारा 26
गेयचक्ररथेन्द्रस्तु 37
गोकर्णाख्यं तथा क्षेत्रं 132
गोमेदकमयी भूमिः 18
गोमेदकमहासालान्तरे 18
गौरीसङ्ख्यालिङ्ग 126
ग्रन्थान्तरानुसारा 151
ग्रहराशिगणात् सर्वे 31
ग्रीवा कूपे विशुद्धे 94

घ

घण्टाध्वजगदादर्शन 5
घण्टाशूलहलानि 6
घृणिरोङ्कारतुर्या 37
घोरदंष्ट्राकरालां च 157

च

चकार नगरं देव्याः 64
चक्रं विराजते तत्र 24
चक्रराजरथश्रेष्ठस्तिष्ठ 37
चक्रे कामेश्वरं नाम्ना 65
चक्रे च भुवनाश्राख्ये 148
चक्रेशी त्रिपुरा सिद्धा 149
चक्रेश्यास्ते च त्रिपुरा 148
चक्रेश्वरी च त्रिपुरा 149
चक्रेश्वर्य इति ख्याता 151
चण्डिकायुक्तममरकण्टक 134
चण्डिका श्वेतवर्णा सा 96
चतुर्दश वसन्त्येव 45
चतुर्दशे तु प्राकारे 143
चतुर्दिक्षु द्वारयुतः 9
चतुर्धा भास्करोऽप्यर्घ्य 145
चतुर्भिः श्रीकण्ठैः 73
चतुर्भुजां चतुर्वक्त्रां 90
चतुर्भुजां चतुर्वक्त्रां 90
चतुर्भुजां चैकवक्त्रां 90
चतुर्भुजां त्रिणयनां 81
चतुर्भुजा त्रिणेत्रा 151
चतुर्भुजा विशालाक्षी 118
चतुर्भुजास्त्रिणेत्राश्च 44
चतुर्योजनदूरं तु 28
चतुर्योजनविस्तारो 37
चतुर्वेदमहाचक्रः 37
चतुर्ष्वप्यर्घ्यपात्रेषु 145
चत्वारश्च करास्तस्य 33
चत्वारो निलयाः प्रोक्ताः 24
चन्दनागरुकर्पूर 7
चन्द्रबिम्बमये साले 144
चन्द्रबिम्बामलमुखी 101
चन्द्रभागाभिधं क्षेत्रं 135
चन्द्रहासोज्ज्वलकरा 79
चन्द्रावतंसकलितां 84
चर्यानाथो विष्णुदेवः 138
चापं चेक्षुमयं प्रसून 8
चामुण्डादिमहाशक्ति 4
चामुण्डाप्रमुखानां च 4
चामुण्डा प्रेतगा कृष्णा 115
चापबाणौ पानपात्रं 50
चिच्छामला बभ्रुवर्णा 110
चित्ताकर्षिणिका चैव 147
चित्ताकर्षिणिका नित्या 44
चिदग्निकुण्डं तत्रास्ते 145
चिदानन्दात्मनस्तस्मात् 66
चिन्तामणिःकल्पवृक्ष 69
चिन्तामणिगृहस्थानां 36
चिन्तामणिगृहस्या 36
चिन्तामणिगृहेन्द्रस्य 38
चिन्तामणिगृहेन्द्रस्य 45
चिन्तामणिगृहेन्द्रस्य 48
चिन्तामणिगृहेन्द्रस्य 50
चिन्तामणिगृहो नाम 4
चिन्तामणिमयाङ्गानि 57
चिन्तामणीनां सोरण 59

छ

छो निर्झरारुन्धतीयं 107

ज

जगदभ्युदयार्थाय 70
जगदम्बा पादपद्मसेवा 144
जगन्मोहनशक्त्याढ्यः 144
जपन्ति ललितादेव्या 28
जपाकुसुमसङ्काशा 75
जपाकुसुमसङ्काशा 152
जयजयशब्दविशब्द 72
जय त्वं देवि चामुण्डे 3
जय देवि जगन्मातर्जय 61
जय ब्रह्ममये देवि 61
जय शङ्करि वामाङ्गि 61
जय श्रीकण्ठदयिते 61
जरा च पालिनी शान्ति 35
जरामृत्युहरन्यासः 140
ज्वलप्रियासमायुक्तं 133
ज्वालां शक्तिं गदां 97
ज्वालामालिनिका 51
जागर्ति भगवानादि 58
जागरूका महादेव्या 151
जातस्य जायमानस्य 61
जितप्रवालमाणिक्य 118
जिह्वातत्वं रागतत्वं 137
जीमूतकवचच्छन्नो 13
जो भोगदायी 107

झ

झो निर्झरनदी 107

ञ

ञ्याख्या प्रबोधिनी 108

ट

टवर्गमण्डिताकारा 48
टाख्या च धारिणी 108

ढ

ढरूपिणी श्रीघनाख्या 108

ण

णकाराख्या तु 109

त

तक्षकश्शङ्खचूडश्च 19
तच्छ्रुत्वा वचनं देवी 66
तर्जनी त्रिशिखं दोर्भ्यां 78
ततः कदाचिदागत्य 69
ततः प्रसन्ना देवेशी 63
ततस्तुरीया त्रिपुरा 151
ततस्समष्टिगायत्री 153
तत्कारिणी पञ्चवक्त्रा 108
तत्प्रतिश्रुत्य 66
तत्र ज्वलति चिद्वह्नि 36
तत्र नौकासहस्रेण 33
तत्र नौकेश्वरी देवी 30
तत्र पद्मासने स्थाने 80
तत्र पर्वोर्ध्वभागे 42
तत्र पूर्वादिदिग्भागे 24
तत्र बाह्यतपोद्वारस्स 30
तत्र ब्राह्मी चतुर्वक्त्रा 95
तत्र रुद्रालयः प्रोक्तो 22
तत्र श्रीललितादेव्याः 56
तत्र सन्तानवाट्यां 12
तत्र सँल्लिख्य सम्पूज्य 126
तत्र स्थली च सकला 25
तत्राथ नगरीं रम्यां 64
तत्रान्तरेऽणिमाद्यास्तु 43
तत्रायं प्रविभागस्ते 9
तत्रैव चन्द्रिकोद्वारे 32
तत्रैव पञ्चकोणाग्रे 10
तत्रैव शृङ्गे महति 9
तत्रैव हि तपस्तप्त्वा 31
तत्रैव हीरकक्ष्यायां 18
तत्सेवैकरसाकाराः 69
तथा किरीटिनी देवी 24
तथा क्षेत्रं त्रिकूटाख्यं 133
तथा चण्डा शची 152
तथा देव्याः हस्त 156
तथानङ्गा कुशा चैव 148
तथा ब्रह्मकलाम्बाढ्यं 136
तथा भद्रेश्वरक्षेत्रं भद्रादेवी 133
तथा मधुवनक्षेत्रं सुगन्धा 133
तथा विद्याश्यामला 155
तथा वैनायकक्षेत्रं 134
तथैव बिल्वकक्षेत्रं 133
तथैव रक्तचामुण्डा 155
तथैव विन्ध्यवासिन्याः 136
तथैवारुणगिर्याख्यो 138
तथैवाष्टाक्षरी दुर्गा 155
तदर्घ्यममृतं दिव्य 36
तदेव तस्यास्सलिलं 30
तद् दृष्ट्वा चरितं 69
तद्वर्णसलिला नद्यः 16
तद्धिष्ण्यचक्रिणी 51
तद्विमानमथारोप्य 67
तन्द्रादेवी द्विषत्सैन्ये 139
तन्मध्यकक्ष्यं भूमिश्च 20
तन्मध्यकक्ष्याभागस्तु 29
तन्मध्यबिन्दुपीठस्थो 13
तन्मध्यबिन्दुसंस्थानः 14
तन्मध्यभूस्समस्तापि 34
तन्मध्ये बिन्दुचक्रस्थो 11
तपश्शुक्रप्रतिपद 16
तपःश्रीश्च तपस्यश्री 16
तयोत्सृष्टा तु सा 67
तयोर्मध्यमही प्रोक्ता 13
तयोर्मध्यमही प्रोक्ता 14
तयोर्मध्यमही प्रोक्ता 14
तयोर्मध्यमही प्रोक्ता 15
तयोस्तु सालयोर्मध्ये 30
तरुणशकलमिन्दोर्बिभ्रति 83
तरुणार्कसहस्राभा 39
तवर्गगस्यादरुणा 149
तस्मात्स्वातन्त्र्यनाशस्ते 67
तस्मादिहाष्टदुर्गाणाम् 153
तस्मिन्वसन्त्यप्सरसो 18
तस्मिंस्तनीयसी नौका 35
तस्य चिन्तामणिमयी 39
तस्य चोत्तरकोणे तु 22
तस्य चोत्तरभागे तु 21
तस्य द्वाराणि चत्वारि 39
तस्य मञ्चस्य पादास्तु 57
तस्य लेखनकालोऽस्तु 60
तस्य शृङ्गाणि 8
तस्या अन्यौ करौ 99
तस्याज्ञाया परं 33
तस्याप्यूर्ध्वस्थानगता 43
तस्याममृतवाप्यां तु 28
तस्यैव पश्चिमे भागे 21
तस्योपर्यङ्गदेवी 151
ताख्या सरस्वती 109
तानि चेच्छाक्रिया 39
तान्यधिष्ठाय तिष्ठन्ती 62
तापत्रयविहीनश्च 70
तां कक्ष्यां रक्षति 14
तां दृष्ट्वा मृगशावाक्षीं 65
ताम्र साले तृतीयेऽस्ति 142
तारहारझरैर्भास्वत् 7
तारा नाम महाशक्ति 28
ताराम्बिका हरिश्चैव 37
तिथिर्वारा च नक्षत्रा 10
तिरस्करिण्यासुरी 153
तिलोत्तमेति देवानां 18
तीक्ष्णा रौद्री मया 35
तुरीये सीससाले तु 142
तुष्यन्ती वीथिवीथीषु 67
तृतीये पर्वणि कृतावासा 45
तृतीये शिवशैवादि 4
तेषामुपरि मञ्चस्य 57
ते सिद्धमुक्तयस्तत्र 19
त्रयोदशे च प्राकारे 143
त्रस्तोद्यतकरः क्रुद्धः 5
त्रासयन्त्यसुरान्सर्वान् 89
त्रिकोणस्योर्ध्वभागे 50
त्रिकोणे तु महाकल्पा 10
त्रिकोणं पञ्चकोणं च 9
त्रिपुरा त्रिपुरेशी च 41

त्रिपुरा प्रथमा 151
त्रिलोकैकमहीपाले 69
त्रिलोचनां महादेवीं 83
त्रिशूलपाशडमरुवरान् 104
त्रिशूलपाशमुसल 104
त्रैलोक्यमोहनं चक्रं 41
त्वदाज्ञया शमिष्यन्तु 70
त्वमेव हि सृजस्यादौ 67
त्वमेवानादिरखिला 66
त्वयैकयैव जेतव्यो 70

द

दंष्ट्रामयूखजालेन 117
दंष्ट्रोज्ज्वलद्वराहास्यां 82
दक्षिणं त्वभयञ्चैव 100
दक्षिणाकालिकां दिव्यां 157
दक्षिणाकालिकां दिव्यां 157
दक्षिणाधः करे पात्रमूर्ध्वे 100
दक्षिणामूर्तिभिक्षाटकङ्काल 127
दक्षिणे यादवश्रेष्ठ 99
दण्डनाथा च वाराही 153
दण्डनाथा तत्र देवी 81
दण्डिनी नाम वाराही 143
ददौ तस्मै विधानेन 67
ददौ ब्रह्मेक्षुचापन्तु 67
ददौ सुराणामधिपो 67
दधाना करपद्माभ्याम् 78
दधानाः श्यामलाकाराः 10
दशपादाम्बुजां देवीं 115
दशबाहुं त्रिणेत्रा च 116
दशावतारदेवास्तु 26
दाडिमीपुष्पसङ्काशाः 34
दाडिमीबीजसन्दोह 6
दातुमर्हसि कल्याणी 67
दिगम्बरा रक्तकेशी 86
दिग्बाहुः क्षामकुक्षिश्च 115
दिवि भूम्यन्तरिक्षेषु 69
दिव्ययोगी महायोगी 97
दिव्ययोगी महायोगी 153
दिव्यामृतरसैः पूर्णवापि 143
दिव्याम्बरधरः स्रग्वी 65
दिव्यौघा मानवौघ 150
दिव्यौघा मानवौघाश्च 51
दीनादेवी तु शत्रूणां 139
दूती च त्वरिता देवी 51
दृशश्चन्द्रार्कदहना 61
दृश्यादृश्यास्वरूपाणि 61
देवदेव महादेव 119
देवद्विषमभिक्रुद्धा 419
देवर्षयो नारदाद्यास्ता 64
देवलोकाभिधक्षेत्र 136
देविकातटसुक्षेत्र 134
देवीं पूर्वाह्णसन्ध्यां 90
देवीं मध्याह्नसन्ध्यायां 90
देवीं सायाह्नसन्ध्यायां 90
देवीपदाब्जपूजाय 142
देवीपूजापरात्मानः 142
देवीसमनिजाकाराः 51
देवीहस्तस्थितशुक 126
देव्यस्ति कुरुकुलाख्या 144
देव्याः श्रीनगरे 141
देहान्ते शक्रनीलाख्य 20
द्वात्रिंशच्छदनैर्युक्तं 22
द्वात्रिंशद्भुजसंयुक्ता 116
द्वादशच्छदनैश्चैव 22
द्वारेषु सर्वेष्वपि 39
द्वाविंशतिदलैश्चैव 22
द्वितीयावरणे नाम्ना 147
द्वीपश्रीशैलेन्दुशके 126

ध

धनुर्द्वयञ्च विन्ध्यारे 49
धनुर्बाणं च परशुं 116
धरण्यादिशराङ्कानां 126
धर्मपालाभिधा तीक्ष्ण 138
धर्मशास्त्रेतिहासानां 4
धर्माद्याः बाहवस्ते 62
धूमावती च त्वरिता 153
धूम्रार्चिः प्रमुखा 34
धूम्रार्चिरुष्मा ज्वलिनी 34
धूर्जटी मालिनी घोरा 99
धूर्जटी मालिनी घोरा 154
ध्यातव्यानेन रूपेण 118
ध्यात्वायुलं जपेत् 117
ध्यानमस्याः प्रवक्ष्यामि 157
ध्यानमावाहनञ्चैव 140
ध्यानसाम्यात्तथैवासां 150
ध्यायेत्कालाभ्रनीलां 114
ध्यायेश्च तुलसीं देवीं 92
ध्यायेश्च सीतलां देवीं 113
ध्वजं डमरुकं पाशं 80
ध्वजहस्तो मृगारूढो 22

न

नकारेशानदैवत्यं 118
न केवला स्त्री 65
न गन्तुं पारयन्त्येव 33
न तत्र गन्तुं मार्गेऽस्ति 28
न पक्षपातान्न स्नेहात् 60
नभश्शुक्लप्रतिपदमारभ्य 13
नमस्सहस्रहस्ताब्ज 61
नमो नमस्ते जगदेकमात्रे 63
नमो नमस्ते रजसे 62
नमो नमो लोकगुरुप्रधाने 63
नल्वषट्कायामवांश्च 57
नवकर्पूरकस्तूरी 59
नवपर्वगता यास्ता 40
नवप्रमोहिनी हंसगमना 139
नवमावरणे चक्रे 151
नवानां रूपसादृश्यात् 154
नवावरणसंशोभि 145
नागपाशं ददौ ताभ्यां 67
नागहस्तसमौ बाहू 101
नागैः कल्पितभूषणां 54
नानाविधानि भोग्यानि 20
नानावृक्षमहोद्यान 60
नाभौ दिक्पत्रपद्मे 93
नामान्यावरणानाञ्च 40
नाम्ना प्रकटयोगिन्यः 147
नायिका तस्य चक्रस्य 48
नाशिवं विद्यते तस्य 70
निगद्यतेऽत्र या चण्डी 4
नित्यं हि लोकरक्षार्थं 119

नित्यां भजे बालशशाङ्कचूडां	84
नित्याकलान्तरादूर्ध्वं	29
नित्या च मोहिनी	153
नित्या देव्या इति	151
नित्या नीलपताका च	150
निद्रातु शयनारूढा	74
निर्मयाः मुदितास्सन्तु	63
निवसन्ति महाभागाः	20
निवासो दण्डनाथायाः	24
निवृत्तिश्च प्रतिष्ठा च	36
निषेवन्ते महाकालं	11
नीलग्रीवां चन्द्रमौलिं	101
नीलपीठासने सौम्ये	91
नीलमेघनिभा रौद्री	105
नीलवाजीसमारूढा	88
नीला नाभेरधस्तादरुण	86
नीलाभामरुणां शुकां	54
नीलोत्पलनिभां देवीं	86
नौकेश्वरीभिरन्याभि	30

प

पक्वं पिशितखण्डं च	29
पङ्कजपाशेक्षुधनुः	87
पञ्चकामेश्वरीबाणाः	49
पञ्चकोणे कृता त्रेता	10
पञ्चमावरणे चक्रे	148
पञ्चमी दण्डनाथा	82
पञ्चमे ग्रहनक्षत्र	4
पञ्चम्याख्यपरा चैव	38
पञ्चलोहस्यान्तराले	14
पञ्चवक्त्रां त्रिणेत्रां	88
पञ्चवक्त्रां दशभुजां	101
पञ्चवक्त्रा सिता	109
पञ्चवक्त्रोग्रसिंहस्था	110
पञ्चवर्णात्मकं मन्त्रं	119
पञ्चविंशतिलीलाश्च	26
पञ्चावरणसम्पन्नं	146
पट्टसां दण्डसर्पौ च	116
पताकां बिभ्रती दण्डं	96
पदकमलं करुणानिलये	73
पद्मरागप्रभां देवीं	115
पद्मरागमहासाल	17
पद्मशङ्खेक्षुचापं	53
पद्मा पद्मासनासीना	101
पद्मावती मोहिनी च	139
पयोष्ण्याख्यं तथा	135
परं ब्रह्म परं धाम	69
पराजयार्थं शत्रूणां	139
परात्परतरे मातस्तेजः	61
परापररहस्यास्ता	41
परा सूक्ष्मा च विन्ध्यारे	36
परिखावलये तत्र	32
परिघं भिण्डिवालञ्च	99
परितो बिन्दुपीठञ्च	56
परितो भ्राम्यति	30
परितः शिवनक्षत्रमाला	127
परितस्तत्र वर्तन्ते	40
परैरज्ञानचारित्र्यौ	66
पवर्गेण परिस्फीता	48
पश्चिमद्वारदेशस्तु	40
पश्चिमे दुःखहारी	138
पश्चिमे पश्चिमाम्नाय	146
पाख्येच्छाशक्तिरूपेयं	110
पाटलाभूषितं क्षेत्रं	133
पातालाख्यं तथा क्षेत्रं	134
पादतत्त्वं पाणितत्त्वं	137
पारिजातप्रसूनस्रक्	29
पार्वतीहृदयाम्भोजपूर्ण	126
पार्श्वयोस्तु शिवक्षेत्र	127
पाशद्वयं चाङ्कुशयोर्द्वितयं	150
पाशाक्षमालिकाम्भोज	100
पाशाङ्कुशाक्षसूत्रवराभय	100
पाशाङ्कुशेक्षुकोदण्ड	6
पाशाङ्कुशे शरं चापं	89
पाशाङ्कुशौ च दधती	82
पाशेक्षुचापौ मधुपूर्णपात्रं	52
पितामहो हरिश्चैव	69
पिबन् चषकसम्पूर्णं	32
पिबन्तो मधुरं मद्यं	20
पिबन्त्यो ललितादेवीं	18
पीताम्बरं दधानाञ्च	91
पुत्थलीरूपयुक्ताभिः	145
पुत्रमित्रकलत्राढ्या	63
पुरुषोत्तम सुक्षेत्रं	133
पुलिन्दिनी रेणुका च	155
पुष्टानरोगानश्रान्तान्	67
पुष्पाभिधेयवस्त्राणां	4
पुष्पायुधः पुष्पभूषः	11
पुष्परागमहासालान्तरे	17
पुष्परागादिविज्ञेय	16
पूर्णापूर्णामृता चेति	35
पूर्वद्वारे तत्र	146
पूर्वभागे शक्रलोकस्तं	21
पूर्ववद्गोपुरद्वार	27,32
पूर्ववद्गोपुरादीनां	23
पूर्ववासनया युक्ताः	20
पूर्वाम्नायमयं चैव	39
पूर्वे तु विजयः सिंहः	138
पूर्वोक्तलक्षणयुजा	37
पूर्वोक्तशृङ्गत्रितयं	8
पृथक्पृथक् समाख्याताः	145
प्रकटाश्च तथा गुप्ताः	41
प्रतप्तकनकच्छायं	29
प्रतिमा रूपसामान्या	148
प्रथमावरणस्यास्य	41
प्रथमा शैलपुत्री	152
प्रदर्शिताभिर्देवीभिः	156
प्रदर्शिता मूर्तिरिका	149
प्रदर्शिताः शक्तिनिधौ	156
प्रदोषा च निशीथा च	10
प्रपञ्चमातापित्रोः	127
प्रपञ्चस्योपकाराय	4
प्रभाकराख्यदेवश्च	138
प्रभापाटलितानेक	6
प्रभावती तथा कामलतिका	140
प्रयागाख्यं च ललितादेवी	132
प्रलयानलसङ्काशां	117

प्रवृत्तिस्तव कल्याणि	70
प्रसन्नवदनाम्भोजां	7
प्रसीद विश्वेश्वरि	63
प्राकारे नृपसंख्याके	143
प्रत्यालीढपदार्पितांघ्रि	89
प्रत्याहारस्त्विन्द्रिय	62
प्रादुर्बभूवास्य पुरो	65
प्रीतिपूर्वं तपस्तप्त्वा	31
प्रोक्तं च नवमे संख्या	4
फ	
फट्कारी वीरभद्री च	97,154
फालभूतिलकीभूत	6
ब	
बलीन्द्रप्रमुखानां च	19
बर्हापीडकचाभिराम	114
बहिरन्तस्तमोजालं	31
बहुशस्सन्ति पद्मानि	34
बाणकार्मुकहस्ताश्च	48
बाणाब्ध्यग्निकरेन्दुकोष्ट	119
बालादित्यनिभारुणां	54
बालार्ककान्तिशशि	55
बालासरस्वती सूर्यमण्डला	155
बिन्दुत्रिकोणवसुकोण	73
बिन्दुत्रिकोणवृत्ताख्यं	82
बिभ्राणा मदिरामत्ताः	50
बिभ्राणा शूलबाणास्यरि	85
बीजाकर्षणिका नित्या	44
बीजाकर्षणिकाश्चैव	147
बुद्धितत्त्वं तथैवापि	26
ब्रह्मर्षयो नारदाद्याः	69
ब्रह्मलोका सभागत्या	25
ब्रह्मलोको विष्णुलोको	8
ब्रह्माणञ्च हरिं	70
ब्रह्माण्डचषके पूर्णे	9
ब्रह्मात्मकः स विज्ञेयो	57
ब्रह्मादिसदृशाकारा	42
ब्रह्माद्याः वसवो	68
ब्राह्मी माहेश्वरी चैव	146
ब्राह्मी माहेश्वरी चैव	153
भ	
भक्त्या पठन्ति ये भक्ताः	141
भण्डासुरमहायुद्धे	24,49
भरताश्रमसुक्षेत्रमनङ्गाम्बा	135
भवेद्यकारो गोत्राय	118
भस्मोद्धूलितसर्वाङ्गो	27
भाख्या नु श्यामला	110
भाजनं ते भविष्यन्ति	63
भासते सा भगवती	59
भास्वद्रत्नौघमौली	76
भिण्डिवालञ्च परिघं	98
भित्तिः क्रोशं परित्यज्य	40
भुक्तिसिद्धिस्सर्वा	41
भुवनविजयदक्षा	114
भूगृहं स्वरपत्राब्जं	40
भूगृहत्रयविख्यात	146
भूतविन्यासिनी शुभ्रा	106
भूमितत्त्वं तथाप्तत्त्वं	137
भूयन्ती वारिधाराख्या	142
भेरुण्डावह्निवासिन्यौ	150
भैरवी हस्तिनी क्रोध	98
भैरवी हस्तिनी क्रोध	154
भोगदा निर्झरनदी	155
भोजपुत्थलिकावाद	140
भ्रूमध्ये बिन्दुपद्मे	94
म	
मञ्जुघोषा सुकेशी च	18
मणिभद्रः पूर्णभद्रो	22
मदरक्ता विलोलाक्ष्यः	43
मधुशुक्लप्रतिपदमारभ्य	11
मध्यस्थली तु मुक्ताढ्या	21
मध्यस्थितस्य शृङ्गस्य	9
मध्ये राजगृहं दिव्यं	64
मनसोऽपि हि दूरे	60
मनस्सालस्यान्तराले	28
मन्त्रयोगं महादेवि	119
मन्त्रसिद्धिश्चेति दश	42
मन्त्रसिद्धिश्चेति दश	146
मन्दरं वेष्टयित्वा	89
मरीच्याद्यैः प्रजासृड्भिः	25
मलयाद्र्यभिधं क्षेत्रं	132
मषीपात्राणि सर्वेऽपि	60
महाकालस्सर्वलोक	9
महाकालीमहाकालौ	9
महाकाल्याः सुमेरौ	136
महागणेशः स्कन्दश्च	64
महादेव्याः पीठमार्यं	136
महापद्माटवीवासा	26
महापद्माटवी कक्ष्या	36
महापीठमिति ज्ञेयं	56
महाप्रकाशनाम्नास्ति	31
महाबलगिरिस्सोमगिरि	140
महाबलाचलक्षेत्रं	136
महामायायवनिका	60
महालक्ष्म्यास्तथा	136
महाशृङ्गारपरिखां	33
महितमहाहववल्लिक	72
महीरुहास्ते	62
महीशूरपुराधीश	4
महेश्वरीकृतावासं	134
माणिक्यदेव्याः	136
माणिक्यमण्टपे	25
मातृलोकाभिधक्षेत्रं	136
मायापटेन जगतां	114
मार्ताण्डभैरवादित्यो	144
मालासृणीपुस्तक	117
माहात्म्यं चेति	140
माहेश्वरपरक्षेत्रं	134
महेश्वरी वृषारूढा	95
मित्रेशोड्डीशषष्ठीश	50
मित्रेशोड्डीशषष्ठीश	150
मिलित्वा नव दुर्गाणाम्	153
मुकुटाख्यं तथा क्षेत्रं	133
मुक्ताकुन्देन्दुगौरां	53
मुक्तामये पञ्चदशे	143
मुक्ताविद्रुमहेमनील	91
मुक्ता हारैस्समायुक्तां	83
मुख्यावासस्याम्बिकायाः	146
मुण्डव्योमस्थपद्मे	95

मुद्रां वहन्ती तत्रास्ते 149
मुद्रादेव्य इति प्रोक्ता 147
मुमुदुश्च तदा देवाः 67
मुहूर्तोऽथैव सम्प्राप्तो 67
मूर्तिरिका दर्शिता 149
मूलाधारस्थपद्मे 93
मृकण्डुसुतचण्डीश 127
मृतसञ्जीविनी स्वस्था 153
मृतसञ्जीविनीं देवीं 85
मेघश्यामरुचिं 82
मो विद्याश्यामलादेवी 111
मोहाकुलाश्च पुरुषा 33
मः कारः स्फटिकाकारं 118

य

यक्षेन्द्रो वसति श्रीमान् 22
यज्ञरूपा जगद्धात्री 62
यज्ञोपवीतिनी हारमुक्ता 83
यतो वाचो निवर्तन्ते 59
यत्पीत्वा योगिनस्सिद्धा 27
यत्रोदेति जगत्कृत्स्नं 62
यदन्तरस्थं त्रिदिवं 62
यदाज्ञया प्रवर्तन्ते 62
यदि तुष्टासि कल्याणि 63
यद्गन्धाघ्राणमात्रेण 67
यद्यद्वाञ्छन्ति तत्रस्थाः 69
यन्महायोगिनामन्त 30
यमुनाख्यं तथा क्षेत्रं 134
यया धृता तु धरणी 62
ययौ वीथीं विहारेण 67
यस्त्वैत्समधिष्ठाय 65
यस्याः पूजाफलं 59
यां सुधामालिनीमाहु 29
या कुन्देन्दुतुषार 3
या गुप्ताख्याः पूर्वमुक्ताः 44
या देवी परमा शक्तिः 62
याम्यभागे यमपुरं 21
यारण्येयदीपिनी देवी 111
यावक श्रीनिर्व्यपेक्ष 58
या ससर्जादि धातारं 62
युगादिकालभेदाश्च 4

ये रुद्राध्यायपठिता 22
ये रुद्रास्नानसंख्याकान् 23
ये श्रीपुरप्रकारेण 60
योगिन्यो भैरवाश्चैव 142
यो मेरुरखिलाधारा 8
यः प्रातरुत्थितो 70

र

रक्ताङ्गीं रक्तवस्त्रां 87
रक्ताङ्गीं शववासिनीं 86
रक्ताब्धौ रक्तपोते 86
रक्ताभामरुणां शुभाम्बरधरा 91
रक्ताभां पीतवस्त्रां 113
रक्ताम्बरां श्यामनिभां 77
रक्ताम्भोधिस्थपोता 53
रक्ताम्भोधिस्थपोता 85
रक्ता षाजुक्रियादेवी 112
रक्तोष्ठी पीनगण्डा च 101
रतिप्रियादेवताढ्यं गङ्गा 133
रत्नासनां श्यामगात्रीं 75
रम्भादिमाप्सरः सङ्घा 143
रम्ये बुद्धिमये साले 144
रविः प्रीतिस्तथा शक्तिः 33
रसतत्त्वं गन्धतत्त्वं 137
रसातलं कटीदेशः 61
रसे रूपस्पर्शशब्दो 57
रसै रसायनैश्चैव 16
रहस्ययोगिनी नाम्न्यः 149
रहस्यानां रहस्यन्तु 119
रहस्यानां रहस्यं हि 119
राकिनी ढाकिनी चैव 153
राजमाताङ्गिका बाला 152
राजराजेश्वरीध्यान 144
राजा दुहति भूलोके 69
राज्ञी भव पुरस्यास्य 66
रुद्रलोकेऽतिरुचिरे 23
रुद्रा चण्डा शची 80
रुद्रात्मकस्स विज्ञेयो 57
रुद्रा दुर्गा चेति 153
रुद्रांशदुर्गा च जया 152
रेफाख्या रेचिका 111

रौद्रदेव्याः परं पीठं 137
रौप्यसालस्यान्तराले 15

ल

लक्ष्मीप्रदानसमये 3
लक्ष्मीश्शुक्लाम्बरादेवी 99
लतागृहेषु रम्येषु 20
ललिताध्यानसम्पन्नो 9
ललिता भक्तदेशांस्तु 13
ललितामन्त्रजप्तारो 17
ललितामन्त्रजप्तारो 19
ललिताम्बार्चनपरो 15
ललितायाः जपैर्ध्यानैः 32
लात्मिका लोचनीदेवी 111

व

वज्रं शक्तिश्शतघ्नी 150
वज्रायुधं च कुन्तं 116
वत्सराङ्काङ्कबलाल 129
वन्दे वाञ्छितलाभाय 78
वरं सूत्रं सुवं धत्ते 95
वरशक्त्याकृतिं सौम्यां 87
वराभयकराम्भोजां 87
वर्णसंख्यामालिकैषा 123
वर्तते रथमूर्धन्यः 37
वर्तन्ते द्वादशकला 35
वर्तन्ते सपरिवारा 142
वर्मदेवी दृष्टिदेवी 151
वर्षकोटिसहस्रेणा 59
वर्षर्तोर्द्वादश प्रोक्ता 13
वल्लभो दण्डनाथायाः 37
ववृषू रुचिरं मेघाः 19
वशिन्याद्यन्तरालस्य 49
वशिन्याद्यन्तरालस्याः 149
वशिन्याद्यास्तत्र देव्याः 48
वसन्तचक्रसदृशं 12
वसन्तर्तुर्महातेजास्तस्य 11
वसन्ति पूर्व जनुषि 21
वसन्त्यप्सरसां वृन्दैः 18
वस्वैरः सहिते नाग 147
वहन्ती परिसंमृष्ट 59

वह्निचापं वह्निबाणं 46
वाकारं वामदैवत्यं 118
वाख्या पारायणी 111
वामपादोल्लसल्लोहलता 113
वामभागे दण्डनाथ 38
वामाधो रत्नपात्रं 53
वामे कमण्डलुं 90
वामे करे च खट्वाङ्गं 90
वामे तु कुञ्चितं 122
वामे धत्ते करैः 104
वामे माणिक्यपात्रं 89
वामे शूलकपालयुग्म 115
वारणस्यां विशालाक्ष्याः 136
वाराणस्यभिधं क्षेत्रं 132
वाराही चैव माहेन्द्री 42
वारुणीनाम विख्याता 144
वार्तली च महासेना 82
वास्यमानं सदास्वाद्यं 35
विंशतिर्योजनानान्त 39
विघ्नेशस्कन्दादि 143
विजितसहस्रकरैक 73
विद्याधिदेवताश्यामां 64
विद्युद्दामसमप्रभां 78
विधाताम्नानमाल्यं 67
विनायकवदासीना 99
विन्ध्यकन्दरसुक्षेत्रं 134
विन्ध्यशैलाभिधं क्षेत्रं 134
विभिन्नमूर्तिस्सततं 26
विविधैर्वसुभेदैश्च 22
विश्वासुप्रभुतयो 64
विश्वेश्वराभिधं 132
विष्ण्वात्मकस्य 57
विहरन्ति मदोन्मत्ता 29
विहितमनस्सुमनः 73
वीणामालापयन्तीं च 75
वीणावेणुमृदङ्गादि 67
वीरलक्ष्मीति विख्याता 100
वीरलक्ष्मीरष्टभुजा 154
वीरेशभैरवानागसूर्य 127
वृन्दावनाभिधक्षेत्रं 134
वेणाख्यं च तथा क्षेत्रं 135
वैडूर्याख्यमहासाला 20
वैष्णवी तार्क्ष्यगा श्यामा 96

श

शक्तिं खड्गं धनुश्चैव 88
शक्तिभावमनुप्राप्ताः 57
शक्तिभिस्तैजसीभिश्च 31
शक्तिरूपेण खेलन्ति 36
शङ्करेण षडाम्नाय 38
शङ्खं चक्रं च 55
शङ्खचक्रधनुर्बाण 115
शङ्खचक्राद्यायुधानि 150
शङ्खचक्राभयवरान् 24
शङ्खारिचापशरयुक्त 115
शङ्खिनी पद्मिनी 98
शङ्खिनी पद्मिनी 154
शङ्खोद्धाराभिधं 135
शत्रुविध्वंसिनी रौद्रा 86
शलाकां मार्गणं चक्रं 80
शाकम्भरी द्वादशार्ध 153
शाख्या मङ्गलागौरी 112
शादिकाक्षरषट्केन 48
शिकारं कृष्णवर्णाढ्यं 118
शिञ्जानमणिमञ्जीर 7
शिरीषदामकौमल्य 59
शिवस्य मातृकासंख्या 129
शिवाख्ययोरावयोः 126
शिवाभिर्घोररावाभिः 157
शिशिरर्तुर्मुनिश्रेष्ठ 15
शुकस्यास्य तनूद्भासि 126
शुक्रशुक्लप्रतिपद 12
शुक्रश्रीश्च शुचिश्रीश्च 12
शुक्लाम्बरधरं विष्णुं 3
शुचिना मृदुना 58
शुचिभिः पङ्क्ति 59
शुद्धविद्येश्वरसदाशिव 57
शुद्धस्फटिकसङ्काशां 83
शूलं पाशकपालचाप 91
शूलकोदया विनिर्भिद्य 23
शूलहस्तस्सुप्रसन्नो 27
शृङ्गारमयसालस्य 144
शृङ्गारवेषरुचिरः 58
शृङ्गाराकाररूपैस्तु 32
शृङ्गाराख्यमहासाल 34
शृणु देवि प्रवक्ष्यामि 119
शोणसङ्गमसुक्षेत्रं 135
शोभनाम्बरसम्पन्ना 101
शैवागमा मूर्तिमन्त 26
श्यामला श्यामला 109
श्यामां बर्हिकलापशेखर 87
श्यामाङ्गी शशिशेखरां 76
श्यामाभां च त्रिणेत्रां च 85
श्यामाम्बागृहमारभ्य 38
श्रितकल्पलतीभूत 37
श्रीकण्ठेश्वरदेवोऽयं 127
श्रीचक्रराज्ञी चक्रेस्मिन् 127
श्रीचामुण्डमहाकाली 141
श्रीदेवतादर्शनस्य 21
श्रीदेवी च महालक्ष्मी 154
श्रीदेवीचरणाम्बुज 8
श्रीदेवीचरणाम्भोजध्यान 143
श्रीपादुकाख्यदेवी 37
श्रीमच्चामुण्डिकादेवी 3
श्रीमहाशम्भुनाथश्च 37
श्रीर्भूस्सरस्वती प्रीतिः 154
श्रीवत्सवनमालाढ्यः 25
श्रीशक्तिनिधिमाणिक्य 141
श्रीसर्वमङ्गले देवि 126
श्वेतहस्तिसमारूढा 79

ष

षडानना तु कौमारी 96
षड्भुजा शूलपट्टासि 106
षष्ठावरणसंस्थाश्च 47
षोडशशूलव्यग्रभुजां 77
षोडशारसरोजं च 11
षोडशावरणं चक्रं 22

षोडशैता गुप्तयोगिन्याख्या 147

स

संवृता कूटरूपेण 39
सकृद्दर्शनमात्रेण मम रूप 120
सङ्क्षोभिण्यान्तरस्योप 46
सङ्गृह्य वक्ष्ये प्रस्तारान् 119
सज्ञकार्मुकहस्तश्च 187
सतीमण्डलसुक्षेत्रं 133
स तु सम्मोहयत्येव 33
सदसत्कर्मरूपां 67
सद्यः समुद्यतसहस्र 84
सद्यश्छिन्नशिरः 157
सदापल्लवशोभाढ्या 9
सदापूर्णनिजाकारो 32
सदा शब्दायमानञ्च 35
सदाशिवस्य चैतेषां 145
सदाशिवाख्यं च शिव 137
सदा षोडशवर्षा 58
सदाह्लादकरो नित्यं 144
सन्तानाख्यं तथा 133
सन्धाय सुमनोबाणं 84
सन्ध्यारुणलसच्चेला 82
सप्त निग्रहदेव्यश्च 24
सप्तमावरणेऽष्टारे 149
सप्तमी त्रिपुरासिद्धा 151
सप्तमे तु शिवक्षेत्र 4
सप्तमे रौप्यसाले 142
सप्तावरणसंयुक्तं गेय 145
समवृत्तसुवृत्तोरुजघन 6
समस्तदेववन्द्याङ्घ्रि 152
समस्तरत्नखचिते 34
समस्तलोकजननी 59
स माणिक्यमय 25
समानधर्मिणी युक्ता 66
समानमेवविज्ञेयं 37
समारुतेश्वरः श्रीमान् 22
समुद्रे मध्यमाने तु 88
समोऽस्यास्त्रिषु 65
सम्पादयन्ति तद्भक्तास्ते 60
सम्पूर्णान्यर्घ्यपात्राणि 145
सम्प्रदायाख्ययोगिन्यः 148
सरस्वत्यभिधं क्षेत्रं 134
सर्वकामप्रदा देवी 46
सर्वकामप्रदा देवी 148
सर्वखेचरिमुद्रा 43
सर्वजृम्भिणिका 148
सर्वजृम्भिणीशक्तिश्च 46
सर्वज्ञः सर्वकर्ता 27
सर्वज्ञानमयी देवी 47
सर्वज्ञा सर्वशक्तिश्च 149
सर्वत्रिखण्डिकामुद्रा 151
सर्वदा जगदम्बाया 147
सर्वदुःखहरन्यासो 140
सर्वबीजाख्यमुद्रा 150
सर्वयोन्याख्यमुद्रा 151
सर्वरक्षाकरस्यास्य 48
सर्वविद्राविणी मुद्रा 147
सर्वसंक्षोभिणी मुद्रां 147
सर्वसम्पत्करं नित्यं 127
सर्वसिद्धिप्रदा देवी 46
सर्वसिद्धिर्मोक्षसिद्धिः 146
सर्वाकर्षणमुद्रा च 43
सर्वाकर्षणिका शक्तिः 46
सर्वाकर्षिणिका चैव 148
सर्वाकर्षणिका मुद्रा 146
सर्वाखेचरिका मुद्रा 147
सर्वाङ्गमुक्ताभरणा 118
सर्वाङ्गसुन्दरी देवी 47,148
सर्वाधारस्वरूपा च 149
सर्वानन्दमयं चक्रमिदन्तु 56
सर्वानन्दमयं मध्यं 41
सर्वानन्दमयी देवी 47
सर्वारिष्टविनाशाख्या 139
सर्वार्थसाधकं चक्रं 41
सर्वार्थसाधिका शक्तिः 46,148
सर्वार्थानन्तरं नाम्ना 47
सर्वालङ्कारसंयुक्ता 80
सर्वेप्सितप्रदादेवी 149
सर्वे बृहस्पतिसमा 60
सर्वेषां मन्त्रगुरवः 50
सर्वोन्मादनमुद्रा 46
[illegible] 35
[illegible] 61
[illegible] 117
[illegible] 148
स सहस्रैः सहस्रस्त्री 142
सहस्रैश्च सहस्रस्त्री 114
[illegible] 15
सहस्रस्तम्भसालस्था 27
[illegible] 60
सहितो ललिताभक्तान् 22
सा कस्या तेन सर्वत्र 16
सापि तं वीक्ष्य 29
साप्याज्ञयैव सर्वेषां 29
सामन्तानाममात्यानां 64
साम्राज्यचिह्नसंयुक्तां 66
साम्राज्यसूचकं छत्रं 61
सालास्तु विंशतिः 34
सिंहले सिंहिकादेव्याः 136
सिंहाधिरूढां धावन्तीं 117
सिंहासनगता नित्यं 79
सिंहासनसभां चैव 64
सिंहासनेशी ललिता 7
सिंहासने समासीनः 9
सिंहासनेऽस्याः 99
सिंहेन खाद्यमानस्तु 5
सिद्धक्रिया सकाराख्या 112
सिद्धगन्धर्वयक्षाद्यै 79
सिद्धचारणगन्धर्वनारद 127
सिद्धयोऽप्यणिमाद्याश्च 64
सिद्धिं प्राप्ता महाराज्ञी 17
सिनीवाली कुहूर्भद्रा 10
सिन्दूराभां त्रिणेत्राम् 89
सिन्दूरारुणविग्रहां 76
सुचित्रश्रीतत्वनिधि 141
सुदण्डं दक्षिणे 83
सुन्दरी चक्रनाथा 7
सुन्दरी नाम विज्ञेया 45
सुप्रसन्नाब्जवदनां 157
सुरललनायुतथैयित 72

सुरवरवर्षिणि दुर्द्धर 72
सुरासम्पूर्णकलशं 79
सुवर्णनिभशोभा 101
सुवर्णमथ सालस्य 16
सुषमा चैकवक्त्रेषा 107
सुषुम्ना भोगदा 35
सुस्तनीं वेदिमध्यान्तां 83
सूर्यबिन्दुमये साले 144
सूर्यबिम्बमहासाला 31
सूर्यवच्च प्राकाशान्ते 31
सूर्यस्त्रिलोकीतिमिर 35
सूर्यस्य याद्दृशं 30
सूर्येन्दुमण्डलाकार 33
सृक्कद्वयगलद्रक्तधारा 157
सृष्टिर्बुद्धिः स्मृतिर्मेधा 35
सोपानानि तु मन्त्रस्य 58
सोपानादिक्रमश्चैव 29
सोभाग्यवागीश्वरी च 153
सोमेश्वराभिधक्षेत्र 134
सौवर्णाम्बुजमध्यगां 77
स्तनकुड्मलहिन्दोल 58
स्तनौ स्वाहास्वधाकारौ 62
स्थली च तत्र वैडूर्य 19
स्थली च नानारत्नाढ्या 26
स्थली च पद्मरागाढ्या 17
स्थानार्हवर्णदन्ताङ्कैः 119
स्थूलमौक्तिकसन्नद्ध 147
स्पर्शाकर्षिणिका चान्य 147
स्पष्टदष्टाधरां नृत्यद् 117
स्फुरच्चन्द्रकलोत्तंस 59
स्मरेत्प्रथमपुष्पिणी 74
स्याद्भोगदायिनी 155
सक्सुवौ च तथा 76
स्वः पुष्पमदिरापूर्णं 11
स्वतन्त्राहं सदा देवाः 66
स्वयं प्रकाशद्वन्द्व 65
स्वराधिदेवी वशिनी 149
स्वर्णगौरी चक्रगौरी 137
स्वर्णवर्णां महादेवीं 92
स्वर्णवर्णा रत्नवर्णा 28
स्वाधिष्ठानाख्यपद्मे 93
स्वानि स्वान्यायुधानि 68
स्वायम्भुवाद्यास्तत्रैव 20

ह

हंसारूढा हरभसित 116
हरेः समीपे कर्तव्या 99
हस्तमात्रसमुन्नम्रं 58
हस्तानां भद्रकाल्यास्तु 77
हस्तैः पद्मं रथाङ्गं 93
हारकेयूरमकुटकटका 58
हिमकूटाभिधं क्षेत्रं 135
हृत्पद्मे भानुपत्रे 93
हृदयस्थापि लोकानाम् 62
हृद्देवी च शिरोदेवी 56
हेमज्वालमहाज्वालां 116
हेमतालवनाढ्या 23
हेमन्तर्तोस्तु विज्ञेयं 14
हेमाभां करुणाभिपूर्ण 55

ळ

ळाबन्धमोचनी देवी 112

❇ ❇ ❇

राष्ट्रिय संस्कृत संस्थान
जयपुर परिसर, जयपुर
पुस्तकालय
क्रमांक...16471

THE ORIENTAL RESEARCH INSTITUTE, MYSORE